UNIUNEA EUROPEANA GUVERNUL ROMANIEI

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare Regională

FONDUL EUROPEAN PENTRU DEZVOLTARE REGIONALĂ

ANEXA A.1 Versiune Finală Studiu

RAPORT FINAL

(19/10/2013 – 31/10/2013)

Versiunea 3

Studiu privind elementele de dezvoltare spațială a regiunii Sud Muntenia

Regio PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL SUD MUNTENIA

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

"Proiect cofinanțat din FEDR prin POR 2007-2013"

Cuprins:

Acronime 5
Introducere 7
1. Scopul studiului 7
2. Metodologia utilizată pentru elaborarea studiului 8
PARTEA I..... 13
Analiza stadiului actual de dezvoltare spațială a regiunii Sud Muntenia 13
Capitolul 1. Conceptul de dezvoltare spațială și termenii asociați. Procesul de dezvoltare spațială la nivel european, național, regional și județean. Contextul național și internațional. 13
1.1. Conceptul de dezvoltare spațială și termenii asociați 13
1.1.1.Conceptul de dezvoltare spațială..... 13
1.1.2. Definirea termenilor utilizați în domeniul dezvoltării spațiale 18
1.2. Procesul de dezvoltare spațială la nivel european, național, regional și județean 39
1.2.1. Procesul de dezvoltare spațială la nivel european 39
1.2.2. Procesul de dezvoltare spațială la nivel național..... 49
1.2.3. Procesul de dezvoltare spațială la nivel regional și județean 59
Capitolul 2 75
Condiționalități naturale în dezvoltarea regiunii Sud Muntenia (resurse, factori de favorabilitate fizico-geografică, factori restrictivi ai dezvoltării) 75
2.1. Aspecte fizico-geografice 75
2.1.1. Localizare..... 75
2.1.2. Relieful 78
2.1.3. Hidrografia..... 80
2.2. Factori restrictivi 83
2.2.1. Vulnerabilități naturale 83
2.2.2. Vulnerabilități economice..... 94
2.2.3. Vulnerabilități privind populația, rețeaua de localități și infrastructura..... 97
2.3. Potențialul de dezvoltare al regiunii Sud Muntenia 99
Capitolul 3 104
Sistemul de așezări în regiunea Sud Muntenia.....104
Introducere.....104
3.1. Caracteristici structurale și funcționale 109

i. Așezările rurale 112
ii. Așezările urbane 123
iii. Tradiție, modernitate, denaturare și degradare urbanistică 144
3.2. Resursa umană 150
3.3. Starea economică 256
i. Agricultura 256
ii. Industria 277
iii. Activități economice terțiare 288
iv. Cercetare, dezvoltare și inovare 294
3.4. Infrastructuri tehnice 303
i. Rețele de transport 303
ii. Rețele de telecomunicații 319
iii. Rețele energetice și termice 321
iv. Infrastructuri de utilități publice 330
Capitolul 4 351
Relații spațiale la nivelul regiunii Sud Muntenia 351
i. Polarizarea în teritoriu 351
ii. Forme de asociere și cooperare teritorială 358
iii. Managementul teritorial integrat 361
iv. Cooperare inter-instituțională 378
v. Cooperare transfrontalieră 389
Capitolul 5 395
Protecția și conservarea mediului 395
i. Starea și conservarea mediului 395
ii. Arii protejate 415
iii. Reconversia și reintegrarea funcțională a arealelor poluate și/ sau abandonate 423
Capitolul 6 437
Analiza SWOT 437
PARTEA II. Perspective ale dezvoltării sistemului regional în Sud Muntenia 439
Capitolul 7 442
Dezvoltarea policentrică spațială la nivelul regiunii Sud Muntenia 442
i. Complementaritatea funcțională și structurală 442
ii. Eliminarea disparităților între zonele industriale și cele profund agrare 449

Capitolul 8 466
Restructurarea economică 466
i. Vectori ai dezvoltării economice într-o economie bazată pe competitivitate: cercetare-inovare, clustere economice de înaltă tehnologie 467
ii. Activitățile turistice: turismul montan, turismul de croaziera, turismul rural, turismul de afaceri ...474
Capitolul 9 497
Axa dunareană în context regional și extraregional 497
i. Maximizarea avantajului poziţional 497
ii. ,,Poarta dunăreană" în raport cu fluxurile de materii prime, produse finite și în raport cu fluxurile turistice 508
Capitolul 10 527
Chorema dezvoltării regionale 527
PARTEA III. Scenarii de dezvoltare spațială, concluzii și recomandări 538
Capitolul 11 538
Scenarii de dezvoltare spaţială a regiunii Sud Muntenia pentru perioada de programare 2014 – 2020 538
Capitolul 12 552
Concluzii şi recomandări relevante pentru îmbunătăţirea procesului de planificare la nivel regional pentru următoarea perioadă de programare, ţinând cont de tendinţele de la nivel naţional şi european şi a liniilor de acţiune – viitoarele orientări strategice la nivel european şi naţional 552
Lista indicativă a propunerilor de proiecte strategice 580
Anexe 669

Acronime

ADR	Agenţia pentru Dezvoltare Regională
AM POR	Autoritatea de Management pentru Programul Operaţional Regional
CLLD	Acțiunile de dezvoltare local plasate sub responsabilitatea comunității
CNCIS	Comitetul Naţional de Coordonare a Instrumentelor Structurale
CpDR	Consiliul pentru Dezvoltare Regională
CSC	Cadru Strategic Comun
CSNR	Cadrul Strategic Naţional de Referinţă
DJS	Direcția de Statistică Județeană
DMI	Domeniul Major de Intervenţie
ECC	Echipa de Coordonare a Contractului
ESDP	Perspectiva Europeană a Dezvoltării Teritoriale
FEDR	Fondul European pentru Dezvoltare Regională
FSE	Fondul Social European
FC	Fondul de Coeziune
GAL	Grupuri de Acțiune Locală
Ha	Hectar
IMM	Întreprinderi Mici şi Mijlocii
INS	Institutul Naţional de Statistică
IS	Instrumente Structurale
MDRAP(MDRT)	Ministerul Dezvoltării Regionale şi Administraţiei Publice (fost Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului)
MFP	Ministerul Finanţelor Publice
NUTS	Nomenclatorul Unităților Teritoriale Statistice
OI	Organism Intermediar

ONG	Organizaţie non-guvernamentală
PATICO	Plan de amenajare teritorială intercomunală
PDR	Planul de Dezvoltare Regională
PF	Persoană Fizică
PIB	Produsul Intern Brut
PND	Planul Național de Dezvoltare
PNR	Programul Național de Reformă
PO	Program Operațional
POR	Programul Operațional Regional
POS CCE	Programul Operațional Creșterea Competitivității Economice
TVA	Taxa pe Valoare Adăugată
UAT	Unitate Administrativ Teritorială
UE	Uniunea Europeană

Introducere

1. Scopul studiului

Rolul politicilor de dezvoltare spațială este acela de a contribui la o dezvoltare generală, economică prin îmbunătățirea competitivității structurii spațiale (teritoriale) a economiei și infrastructurii. Politicile de dezvoltare spațială trebuie să asigure o structurare mai echilibrată a economiei și societății prin întărirea coeziunii economice, sociale și teritoriale și prin susținerea arealelor cu probleme de subdezvoltare sau de schimbări structurale severe. De asemenea, acestea trebuie să contribuie la prezervarea patrimoniului natural și cultural, la durabilitatea dezvoltării și utilizării resurselor, precum și la protejarea mediului pentru generațiile viitoare.

Politicile de dezvoltare spațială trebuie să contribuie la permeabilizarea zonelor transfrontaliere pentru contacte și interacțiuni, la apropierea între regiuni și orașe în sens temporal, economic, social și psihologic, precum și la rezolvarea împreuna și în colaborare a chestiunilor comune sau interdependente.

Obiectivele principale ale conceptului de dezvoltare spațială sunt următoarele:

- Competitivitate, eficiență și creștere economică;
- Dezvoltare echilibrată și coeziune;
- Protecția mediului și a patrimoniului natural și construit;
- Integrarea;
- Relațiile și interacțiunea între obiective: dezvoltarea spațială echilibrată și durabilă;

Regio PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL SUD MUNTENIA
Inițiativă locală. Dezvoltare regională.
www.inforegio.ro
"Proiect cofinanțat din FEDR prin POR 2007-2013"

2. *Metodologia utilizată pentru elaborarea studiului*

Metodologia reprezintă o metodă, un set de proceduri sau de pași, o prezentare a unui proces, care trebuie realizați pentru a implementa un proiect/activitate, reprezintă o descriere pas cu pas a proiectului/activității, astfel încât cei implicați să știe:

- ce trebuie făcut (care sunt acțiunile);
- de ce (care sunt rezultate);
- când;
- de către cine (care sunt resursele);
- cum (metoda, instrumentele).

Având în vedere că Studiul este un proces de cercetare științifică, metodologia cercetării științifice reprezintă acele proceduri și acei pași care ne-au arătat cum se efectuează cercetarea și au implicat următoarele elemente:

- definirea domeniului de studiat;
- clarificările conceptuale;
- principiile și regulile de desfășurare a cercetării;
- instrumentarul de lucru pentru culegerea și interpretarea datelor;
- posibilitatea reevaluării și reconstrucției teoretice.

Metodologia utilizată pentru elaborarea prezentului Studiului a presupus parcurgerea a 5 faze:

1. *definirea cadrului conceptual* (termenii utilizați) *și procedural* (instrumentele și etapizarea acțiunilor); astfel, prin **metodologie** s-a stabilit obiectivul acțiunii, instrumentarul, responsabilii și intervalul alocat pentru efectuare acțiunii, precum și metodele de updatare/actualizare a informațiilor/elementelor rezultate.
2. *analizarea/evaluarea obiectului de cercetat/investigat* (descrierea și auditarea stării actuale); s-a stabilit obiectivul acțiunii de analiză, instrumentarul, sursele de analiză/auditare, responsabilii, măsurile de monitorizare continuă a analizei, intervalul de execuție, măsurile și instrumentele de îmbunătățire/revizuire a informațiilor. Faza de analiză sau auditare a implicat de asemenea **culegerea de date și informații,**

centralizarea și interpretarea lor – informații despre starea de fapt și factorii potențiali de dezvoltare.

3. stabilirea *obiectivelor strategice* (cum ar trebui să fie regiunea) prin combinația factorilor de dezvoltare – s-au stabilit obiectivul acțiunii (perspectivele strategice), instrumentarul, scenariile de dezvoltare, măsurile și instrumentele de îmbunătățire/revizuire a informațiilor generate în această fază.
4. stabilirea *proiectelor/programelor strategice*; obiectivul acțiunii - identificarea și prezentarea proiectelor, instrumentarul, aspectele esențiale pentru identificarea și propunerea proiectelor (criterii de selecție, etc.), aspectele privind resursele necesare pentru realizarea proiectelor, măsurile și instrumentele de îmbunătățire/revizuire a informațiilor generate în această fază.
5. Metodologia cercetării a oferit de asemenea, informații cu privire la modul de monitorizare și evaluare a elementelor rezultate în urma studiului (proiecte, etc.).

Metodele utilizate pe durata dezvoltării Studiului au fost următoarele:

- calitative (observația participativă – posibilă în cadrul întâlnirilor de lucru și a interviurilor);
- cantitative (date statistice);
- metode de intersecție (îmbinarea între metodele calitative și cele cantitative – analiza documentelor);
- longitudinale – care au permis analiza unui indicator sau a unei situații pe întreaga durată de evoluție;
- metode de culegere a datelor (studiul documentelor, interviul);
- metode de prelucrare a datelor (în special statistice);
- metode de interpretare a datelor (inductivă, deductivă, comparativă și explicația cauzală).

Datele statistice obținute pe baza solicitărilor transmise au fost verificate şi validate prin procedee empirice şi teoretice, astfel încât să fie în concordanţă logică cu celelalte date obţinute (date publice, la nivel european sau naţional) şi să nu distorsioneze calitatea rezultatului analizei.

Datele au fost selectate şi structurate astfel încât interpretarea lor să conducă la explicaţii (locale, cauzale etc.). De asemenea, s-a urmărit verosimilitatea acestora prin comparare cu informaţii cunoscute, obţinute anterior sau din proiecte similare.

Modalitatea de prelucrare şi interpretare a fost conform metodologiei propuse, cu introducerea aspectelor practice legate, de exemplu, de sincronizarea concluziilor cu imaginea şi interesul celor care vor aplica sau celor cărora li se vor aplica aceste măsuri.

S-a urmărit comparabilitatea datelor la nivel local, judeţean, regional, naţional şi european, în măsura în care datele la nivel local / european au fost disponibile. De aceea, metodologia utilizată la nivel european a fost extrapolată la nivelul României – regiunii Sud Muntenia – judeţelor – localităţilor. Au fost utilizate doar date, informaţii şi metode cu relevanţă la nivel judeţean şi de localităţi. În situaţia în care răspunsurile la solicitările statistice au fost nesatisfăcătoare (răspunsuri neuniforme pe eşantioane, lipsă de răspuns etc.), au fost folosite date publice, date administrative sau calcule proprii interne pe baza cărora s-a construit un model sintetic, coerent şi suficient.

Pe întreaga perioadă de realizare a Studiului s-a respectat principiul coerenţei interne şi externe astfel încât să nu existe contradicţii cu privire la conţinutul documentului. În acest sens, s-a urmărit asigurarea legăturilor logice între cele unsprezece capitole ale Studiului astfel încât aspectele investigate să îşi găsească o soluţionare în capitolul „Concluzii şi recomandări”. Totodată, s-a avut în vedere faptul că prevederile, măsurile, concluziile şi recomandările prezentate în Studiu trebuie să ţină cont de orientările din documentele programatice europene şi naţionale pentru a se asigura coerenţa externă.

Metodologia a tratat datele în principal cantitativ, le-a prelucrat prin procedee logice de analiză şi generalizare, le-a comparat cu datele de la nivel naţional şi european, le-a ajustat în consecinţă şi a tras concluzii, încercând să realizeze anticiparea evoluţiei viitoare în concordanţă cu directivele şi direcţiile strategice deja existente. De asemenea, în funcţie de calitatea datelor colectate, analiza a utilizat şi metode de triangulare, respectiv de recurgere simultană la două sau mai multe tipuri de abordări, care sunt puse în relaţie pentru a obţine o concluzie.

Instrumentele de cercetare utilizate au fost tabelele, graficele, diagramele şi hărţile, foile de observaţii, ghidul de interviu, indicatori şi coeficienţi construiţi în vederea interpretării datelor.

Datele şi rezultatele au fost integrate în Studiu în conformitate cu pricipiile coerenței interne și externe.

Având în vedere că politica de dezvoltare spațială înseamnă intervenția în schimbarea structurii spațiale în conformitate cu anumite obiective prin intermediul a trei modalități de intervenție:

- planificarea spațială (amenajarea teritorială);
- politica regională (economică);
- integrarea spațială a politicilor sectoriale și funcționale relevante din punct de vedere spațial.

agregarea finală a condus la concluzii legate de potențialul de dezvoltare al regiunii Sud Muntenia, de potențialul de atingere a unor ţinte strategice la nivel național sau la nivel european. În acest caz comparabilitatea a fost absolut necesară, aşa cum în cadrul agregării păstrarea unităţilor de măsura şi a semnficiaţiei lor a fost esenţială.

Nivelul de dezvoltare spațială actual și viitor se construieşte agregând indicatorii colectați pe sectoare/subsectoare sau pe zone teritoriale: localități, judeţe, regiune, național, european. Prin urmare aceşti indici şi indicatori au fost analizaţi în evoluţia lor, atât raportat la valorile lor din perioadele/anii trecuţi cât și raportaţi la valori de indici şi indicatori consideraţi de referinţă (fie la nivel temporal – faţă de un an de referinţă, fie faţă de valori de referinţă considerate etalon sau de tip „cea mai bună valoare”, fie faţă de valori-ţintă). Există însă şi o parte a analizei care s-a realizat fără a folosi exclusiv indicatori ci şi aprecieri asupra situaţiei, mai ales în cazul în care această analiză nu a fost neapărat cantitativă şi/sau calitativă ci de natură decizională deci subiectivă.

Metodologia de cercetare a acestui Studiu a avut la bază o abordare predominant geografică, pornind de la premiza că o bună cunoaştere a realităţii teritoriale şi a relaţiilor care există între fenomenele geografice şi dezvoltarea socio-economică sunt esenţiale în formularea cât mai bună a unor obiective, măsuri sau acţiuni în cadrul documentelor atât la nivel local, judeţean cât şi regional (planuri şi strategii de dezvoltare durabilă, planuri de acţiune, etc.).

Analiza a avut ca punct de pornire prelucrarea unor seturi de date statistice şi geospaţiale care au oferit o primă imagine a realităţii teritoriale la nivelul regiunii Sud Muntenia şi de asemenea, parcurgerea unei literaturi de specialitate în domeniu.

Astfel, au fost identificaţi un set de indicatori relevanţi care au fost integraţi în ecuaţii matematice capabili să descrie dinamica şi interdependenţa elementelor componente ale regiunii Sud Muntenia, oferind astfel posibilitatea construirii unor scenarii de evoluţie. Pentru a obţine rezultate cât mai relevante s-au folosit câteva metodele şi tehnologii potrivite de analiză:

- Metoda matematică;
- Metoda comparaţiei;
- Metoda observaţiei;
- Tehnologia Sistemelor Informatice Geografice (GIS).

Pornind de la elementele componente ale realităţii regiunii Sud Muntenia: teritoriul, populaţia şi activităţile economice, au fost identificaţi un set de indicatori care, analizaţi prin corelarea şi definirea relaţiilor dintre aceştia, au constituit suportul în elaborarea modelului conceptual de analiză la nivel regional.

Prin elaborarea acestui Studiu s-a urmărit identificarea unor fenomene şi procese teritoriale, ţinînd cont de condiţiile specifice de la nivelul regiunii, iar concluziile analizei reprezintă un punct de plecare important în fundamentarea politicilor la nivel regional, precum şi în iniţierea şi dezvoltarea unor proiecte la nivel regional.

Utilizând tehnologia Sistemelor Informaţionale Geeografice s-a realizat o bază de date geospaţială la nivel regional ca urmare a selecţiei unor indicatori relevanţi în domeniul dezvoltării spaţiale. Baza de date elaborată adaugă o dimensiune europeană la informaţiile şi cunoştiintele despre teritoriul regiunii Sud Muntenia şi despre oportunităţile sale de dezvoltare.

PARTEA I

Analiza stadiului actual de dezvoltare spațială a regiunii Sud Muntenia

Obiectivul de bază al Părții I îl reprezintă evidențierea problemelor și disfuncționalităților, în vederea identificării elementelor care condiționează dezvoltarea.

Capitolul 1. Conceptul de dezvoltare spațială și termenii asociați. Procesul de dezvoltare spațială la nivel european, național, regional și județean. Contextul național și internațional.

1.1. Conceptul de dezvoltare spațială și termenii asociați

1.1.1.Conceptul de dezvoltare spațială

În contextul politicilor de dezvoltare spațială, în majoritatea țărilor europene se folosesc frecvent o serie de expresii și concepte, unele fiind expresii de specialitate folosite în mod curent și introduse recent în vocabularul de specialitate, în special prin elaborarea și publicarea Principiilor Directoare sau a ESDP (Perspectiva asupra Dezvoltării Spațiale Europene). O definiție a acestor termeni și expresii a fost făcută abia în anul 2006 prin intermediul lucrării ***Glosarul expresiilor cheie utilizate în domeniul politicilor de dezvoltare spațială din Europa***.

Înainte de a trece la definirea termenilor utilizați în domeniul dezvoltării spațiale, conform *Glosarului expresiilor cheie utilizate în domeniul politicilor de dezvoltare spațială din Europa*, vom face o scurtă trecere în revistă a istoriei și semnificației unor termeni utilizați înainte de apariția materialului amintit mai sus.

Conceptul de dezvoltarea spațială se referă la evoluția teritoriilor, sub toate aspectele (economic, social, de mediu, fizic), iar politica dezvoltării spațiale este un termen destul de recent, apărut în anii '90 (când au fost adoptate Perspectiva Europeană de Dezvoltare Spațială – PEDS și Principiile directoare de la Hanovra). Aceste concepte nu au o definiție clară, fiind foarte adesea compuse din termeni cu multe sensuri, alăturați, ca majoritatea conceptelor europene legate de dezvoltarea teritorială – *coeziune teritorială, dezvoltare policentrică.*

În cele ce urmează, vom încerca o definire a termenului de dezvoltare spațială, concept care este echivalent cu cele de dezvoltare teritorială durabilă, dezvoltare durabilă în context teritorial, dezvoltare spațială sustenabilă și oricare altă combinație a termenilor sinonimi.

Pentru a realiza enunțarea cât mai exactă a acestui concept, pornim de la definiția fiecărui termen în parte, urmând ca apoi să continuăm cu definirea conceptelor rezultate prin alăturarea lor.

- ***Dezvoltare*** - reprezintă acțiunea de a (se) dezvolta și rezultatul ei. „A se dezvolta" înseamnă „a trece de la o stare calitativă veche la alta nouă, de la o treaptă inferioară la alta superioară, de la simplu la complex", dar și „a se extinde, a crește, a se mări".

Cele două sensuri nu sunt însă perfect sinonime. Dezvoltarea presupune creștere, dar ceea ce o diferențiază de aceasta este tocmai schimbarea, trecerea la o stare nouă, la o treaptă superioară, la complexitate.

În acest sens, vorbind despre dezvoltarea spațială trebuie să facem diferența între simpla creștere a unui oraș și dezvoltarea acestuia prin apariția de noi funcțiuni, a unor elemente inovatoare în plan arhitectural sau urbanistic.

- ***Spațial*** - este termenul cu cele mai multe probleme, deoarece există mai multe interpretări ale spațiului:
  - ✓ Bidimensională – spațiul ca „loc, suprafață, întindere limitată";
  - ✓ Tridimensională – spațiul ca „întreg neîntrerupt cu trei dimensiuni";
  - ✓ n-dimensională (multidimensională) – spațiul ca „formă fundamentală de existență a materiei în cadrul căreia are loc mișcarea acesteia";

Dacă primele două definiții se referă la spațiul fizic, ultima se referă la un hiperspațiu al factorilor de dezvoltare, delimitat de valorile minime și maxime ale tuturor indicatorilor

caracteristici procesului de dezvoltare. În spiritul acestor interpretări, dezvoltarea spațială este înțeleasă ca fiind:

- Fenomenul de extindere spațială a așezărilor omenești, urmată (sau nu) de salturi calitative (de exemplu, trecerea de la sat la oraș);
- Dezvoltarea pe verticală a așezărilor omenești (presupune atât un salt calitativ la conceptul de locuință colectivă, precum și progresul tehnologic care să permită realizarea acestora);
- Dezvoltarea așezărilor omenești într-un spațiu multidimensional guvernat de legi naturale, economice, sociale, culturale, fiecare dintre acești determinanți înregistrând salturi calitative odată cu evoluția așezărilor omenești.

Având în vedere complexitatea așezărilor omenești contemporane, dacă conceptul de dezvoltare spațială poate fi înțeles în toate cele trei ipostaze determinate de interpretarea spațialității, dezvoltarea spațială durabilă presupune cel de-al treilea sens al dezvoltării spațiale prin înțelegerea corectă a durabilității.

- ***Durabil*** - este un termen care nu lasă loc de interpretări: „care ține mult timp; trainic, rezistent".

Prima definiție a dezvoltării durabile a fost dată în raportul Comisiei Mondiale pentru Mediu și Dezvoltare intitulat „Viitorul nostru comun" în anul 1987, ca „dezvoltarea care urmărește satisfacerea nevoilor prezentului fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi". Deoarece Comisia era prezidată de premierul Norvegiei, dr. Gro Harlem Brundtland, raportul a rămas cunoscut și sub numele de Raportul Brundtland. Într-un interviu acordat în 2003, autoarea raportului arăta că, deși „definiția dezvoltării durabile rămâne aceeași, [...] omenirea înțelege astăzi mult mai bine pilonii economici, sociali și ecologici ai dezvoltării durabile și cum sunt aceștia conectați în mod intrinsec" (Bugge și Watters, 2003).

Pentru a putea discuta despre pilonii dezvoltării durabile, trebuie precizat că, definiția originală a fost formulată în limba engleză, limbă în care traducerea termenului de dezvoltare durabilă este - *sustainable development*. Această sintagmă a fost tradusă în limba română atât prin dezvoltare durabilă, cât și prin dezvoltare sustenabilă. Ultima traducere este forțată și de aceea nu

se regăsește în dicționarele limbii române, dar apare în documentele cu caracter științific sau oficial.

Având în vedere că „sustainable" provine din „sustain" – a (se) susține și „able" – capabil, din definiția acestuia derivă două interpretări care conduc la același rezultat, respectiv acela de „dezvoltare în limitele capacității de suport ":

- „*Capacitatea de a susține* " – se referă la de capacitatea resurselor naturale de a susține dezvoltarea societății omenești pe timp nelimitat, adică la o utilizare durabilă a resurselor naturale. Altfel spus, se vorbește despre o utilizare a resurselor naturale în limitele capacității de suport.
- „*Capacitatea de autosustinere*" – presupune o dezvoltare care să asigure evoluția sistemului socio-economic uman fără schimbări majore care ar putea periclita existența generațiilor viitoare.

Pentru o înțelegere completă a conceptului este necesar să definim capacitatea de suport. Din punct de vedere economic, aceasta reprezintă capacitatea dinamică a mediului de a disponibiliza în condiții de echilibru resursele necesare consumului, pentru un număr bine definit de indivizi ai unei populații, precum și de a absorbi impacturile pozitive, și de a elimina pe cele negative generate de aceasta. Din punct de vedere ecologic, aceasta este capacitatea structurii sistemelor ecologice de a susține existența componentei biotice (vii) și de a funcționa în condiții de echilibru dinamic. Declarația de la Rio de Janeiro cu privire la mediu și dezvoltare din 1992 arată, încă din preambul că, „omul se află în centrul preocupărilor pentru dezvoltare durabilă" și ca atare, dezvoltarea durabilă este susținută de trei piloni: economic, social și ecologic.

Următorul termen care necesită de asemenea clarificare, este cel de ***„durabilitate spațială"***. Conform studiilor europene pe această temă, durabilitatea spațială este strâns legată de alte două concepte:

- *Coeziune teritorială* – „distribuția echilibrată a activităților umane în teritoriu"- echilibrul fiind obținut prin policentricitate;
- *Sistem urban policentric* – „organizare spațială de orașe caracterizată prin diviziunea funcțională a muncii, integrare economică și instituțională, cooperare politică".

Deși definiția conceptului face referire strictă la așezările urbane, se consideră că aspectele de policentricitate se reflectă la diferite niveluri – continental, regional, local, putând vorbi și despre un sistem policentric de așezări rurale. Altfel spus, durabilitatea spațială este echivalentă cu un echilibru în plan teritorial.

Și în cazul dezvoltării durabile factorii de comandă sunt definiți de cei trei piloni – economic, social și ecologic. De exemplu, problemele economice determină ca problemele de mediu să fie neglijate, ceea ce determină periclitarea și chiar dispariția unor probleme. Factorii sociali determină anumite atitudini față de mediu cu consecințe asupra presiunilor exercitate asupra sistemelor ecologice. Determinanții ecologici includ factori naturali (temperatură, erupții vulcanice etc.) și artificiali (modificarea celor naturali prin acțiunea omului – efect de seră, reducerea stratului de ozon stratosferic, etc).

Conceptul de dezvoltare durabilă este evidențiat prin intermediul figurii de mai jos:

Fig. 1 Conceptul de dezvoltare durabilă – dimensiunea spațială (2005)

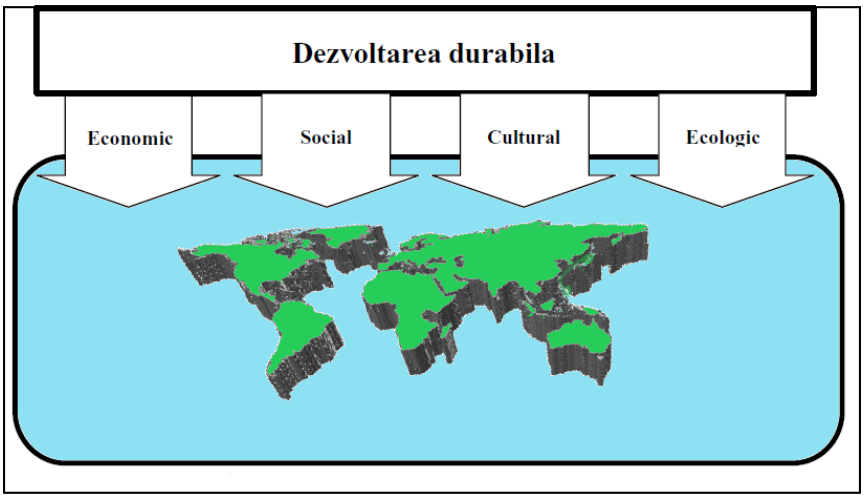

Sursa: Către o definiție a dezvoltării spațiale durabile, Conf. dr.Alexandru-Ionuț PETRIȘOR

Toți pilonii menționați anterior au o formă de materializare spațială. Activitățile economice sunt dispersate în teritoriu sub influența unor fenomene economice (competiție, disponibilitate a resurselor și a piețelor de desfacere) și sociale (preferințele consumatorilor). În

mod asemănător, fenomenele sociale și ecologice se materializează în spațiu. Din aceste motive, componenta spațială a dezvoltării durabile este o dimensiune și nu un al patrulea pilon așa cum se poate observa în imaginea de mai sus.

Concluzii:

Dezvoltarea spațială poate fi definită ca acea dezvoltare care asigură un echilibru teritorial al satisfacerii necesităților economice, sociale și ecologice ale generațiilor prezente și viitoare la aceeași rată.

1.1.2. Definirea termenilor utilizați în domeniul dezvoltării spațiale

Se prezintă în continuare definirea termenilor utilizați în materie de dezvoltare spațială conform ***Glosarului expresiilor cheie utilizate în domeniul politicilor de dezvoltare spațială din Europa*** adoptat la Conferința europeană a miniștrilor însărcinați cu planificarea spațială / regională de la Bratislava din 24 mai 2006.

- ***Zonă industrială abandonată*** - un teren folosit anterior în scopuri industriale sau comerciale și care poate fi contaminat cu reziduuri periculoase în concentrații reduse, sau prin poluare și care are potențial de refolosire după decontaminare.
- ***Abordarea comprehensivă a dezvoltării spațiale*** - este o abordare a politicii de dezvoltare spațială care consideră că este posibil ca toți factorii să influențeze dezvoltarea spațială a unui teritoriu specific indiferent de natura acestor factori (factori naturali, cum ar fi schimbarea climei sau pericolele naturale, activitățile umane cum ar fi cele legate de investițiile private sau de comportamentele sociale / culturale, politicile publice în diferite domenii, etc.). Abordarea acordă o atenție deosebită coeziunii politicilor publice (sectoriale) care au impact evident asupra teritoriului, astfel încât să asigure un grad ridicat de coeziune teritorială și să evite neajunsurile generate de sinergii insuficiente, efecte sub-optime ale alocării resurselor și producerea de impacturi teritoriale care se opun evoluției spațiale dorite.

- ***Conurbație*** - reprezintă o aglomerare sau o rețea continuă de comunități urbane care s-au contopit fizic prin creșterea populației și expansiune. Aceasta reprezintă o formă policentrică de aglomerare. Vecinătatea fizică și continuitatea zonelor reprezintă premisa pentru definirea unei conurbații care nu exclude faptul că pot exista spații deschise interstițiale.
- ***Cooperare transfrontalieră, transnațională, inter-regională*** - reprezintă un element important al integrării europene. Scopul acesteia îl reprezintă eliminarea impacturilor negative ale frontierelor naționale asupra dezvoltării teritoriale. În funcție de scara teritorială, se face distincție între:
  - ✓ **Cooperarea transfrontalieră** - care se desfășoară pe distanțe relativ scurte între zone situate pe ambele laturi ale frontierelor naționale și care cuprinde toate tipurile de acțiuni ce țin de activitățile normale ale comunităților locale și regionale, cum ar fi dezvoltarea economică, planificarea spațială, turism și recreare, formare profesională, transport, protecția mediului.
  - ✓ **Cooperarea transnațională** - reprezintă un tip mai recent de cooperare teritorială care cuprinde frontierele naționale pe zone întinse (Arcul Atlantic, regiunea Mării Baltice, regiunile Mediteraneene de Vest, etc.), și este mai concentrată pe probleme strategice specifice cum ar fi rețelele de zone metropolitane, promovarea economiei maritime a regiunilor de coastă, îmbunătățirea generală a accesibilității, îmbunătățirea patrimoniului natural și cultural, etc.
  - ✓ **Cooperarea inter-regională** - este de natură tematică și se desfășoară între regiunile diferitelor țări situate la distanță mare unele față de altele, în general fără continuitate teritorială și poate cuprinde transferuri de know-how și de experiență, perfecționarea în comun a metodelor și a metodologiilor ce contribuie la dezvoltarea regiunilor sau a întreprinderilor, la promovarea turismului la mare depărtare, etc.
- ***Trasee culturale*** - sunt itinerare care adună la un loc elemente importante de patrimoniu și de tradiții care stau mărturie și ilustrează perioade și evenimente specifice ale istoriei europene. Acestea se caracterizează prin mobilitate și implică o

dinamică intangibilă şi spaţială pe care nu o posedă peisajul cultural, care este mai static şi limitat la natură.

- ***Zonă degradată*** - zonă (în general, urbană) care a suferit o scădere a activităţii economice, cu industrii în declin sau abandonate, întreprinderi şi locuinţe închise, magazine goale, un mediu degradat şi străzi virtual goale pe timpul nopţii. Unele zone degradate sunt contaminate şi pot fi considerate zone industriale abandonate. Zonele degradate constituie o cauză majoră de stres al mediului în zonele urbane.
- ***Regiuni defavorizate*** - sunt regiuni cu un nivel relativ scăzut de dezvoltare economică care poate fi rezultatul locaţiei lor geografice, (cazul locaţiilor îndepărtate şi periferice), al condiţiilor naturale şi climatice (regiuni din zone polare sau regiuni supuse secetei, regiuni montane), al caracteristicilor populaţiei (regiuni cu populaţie dispersată, cu o densitate extrem de scăzută, regiuni supuse migrării), al accesibilităţii limitate (regiuni insulare, regiuni cu legături proaste cu centrele prin infrastructuri de transport eficient). Sunt și regiuni caracterizate prin structuri economice învechite (vechi regiuni industriale supuse reconversiei economice) care sunt adesea considerate regiuni defavorizate.
- ***Politicile de dezvoltare regională*** - vizează cu prioritate regiunile defavorizate şi le sprijină prin măsuri de dezvoltare a infrastructurii, de dezvoltare tehnologică, de pregătire şi calificare profesională şi de promovare a activităţilor economice.
- ***Planificare de mediu*** - este o disciplină relativ nouă care îşi propune să contopească practica planificării urbane / regionale cu preocupările de mediu. Planificarea de mediu se ocupă atât de zonele urbane / metropolitane, cât şi de zonele rurale / naturale. Planificarea de mediu are în vedere o gamă completă de reglementări de mediu, de la cele europene până la cele locale. Expresia cea mai comună a planificării de mediu o constituie realizarea de evaluări riguroase de impact asupra mediului a proiectelor şi programelor privind folosinţele de teren, dezvoltarea economică, transportul, dezvoltarea locuinţelor, aerul, zgomotul, apa, terenurile mlăştinoase, speciile şi habitatele în pericol de dispariţie, ecosistemele, zonele inundabile, zonele de coastă, aspectele vizuale, etc.

- ***Evaluarea impactului de mediu*** - reprezintă o analiză a impacturilor posibile pe care le poate avea un proiect asupra ecosistemelor, a sănătăţii oamenilor şi asupra schimbărilor în serviciile oferite de natură. Principalele impacturi care trebuie să fie analizate sunt: impacturile contaminării solului, impacturile poluării aerului, efectele zgomotului asupra sănătăţii, impacturile ecologiei, inclusiv evaluarea speciilor periclitate, evaluarea pericolelor geologice şi a impacturilor poluării apei.
- ***Euro-coridor*** - este o categorie de spaţiu cu caracter liniar care leagă mari aglomerări depăşind graniţele naţionale. Acestea sunt zone cu dinamică spaţială rapidă şi la scară mare în cadrul unei Europe fără graniţe naţionale. Se pot distinge patru dimensiuni în inter-relaţie în cadrul Euro-coridoarelor:
  - ✓ infrastructura şi transportul (în special reţelele Trans-europene),
  - ✓ urbanizarea,
  - ✓ dezvoltarea economică
  - ✓ durabilitatea mediului.
- ***Zonă urbană funcţională*** - caracterizează zona de influenţă a unui oraş. Aceasta este în general definită pe baza datelor statistice (spre exemplu, fluxurile de navetişti). Majoritatea ţărilor europene au definiţii ale Zonelor Urbane Funcţionale sau ale unor concepte similare, cum ar fi zonele de circulaţie spre locurile de muncă, zonele de trecere a navetiştilor, zonele de trecere sau regiunile urbane funcţionale. În contextul Programului ESPON I s-a încercat identificarea și definirea zonelor urbane funcţionale la nivel european folosind o definiţie statistică armonizată.
- ***Oraşe-porţi de intrare*** - sunt puncte cheie de intrare în Europa bazate în mod special pe porturile şi / sau aeroporturile importante, dar şi pe oraşe târguri comerciale, oraşe expoziţii şi centre culturale posibil a fi primul punctul de întâlnire a turiştilor internaţionali.
- ***Porţile de intrare globale -*** sunt aglomerări urbane majore, adesea dispersate pe un teritoriu ce depăşeşte un singur oraş, care au potenţial de a oferi bunuri şi servicii la scară internaţională. Acestea se bazează pe îmbinarea unor comunicaţii excelente, la scară mare, (concentrate în jurul conjuncţiei terminalelor aeriene şi feroviare

internaţionale), pe reţele de comunicare şi informare de vârf care creează contextul unui mediu „bogat în cunoştinţe" şi pe obiective de cercetare-dezvoltare de nivel înalt (de regulă, universităţi şi centre de cercetare), care contribuie la crearea potenţialului pentru cercetarea de vârf şi a unei forţe de muncă cu înaltă calificare. Dat fiind acest patrimoniu, oraşele - porţi globale asigură mijloacele de atragere a investiţiilor internaţionale şi exportul internaţional masiv de mărfuri şi servicii.

- ***Planificare integrată*** - (în opoziţie cu planificarea sectorială) este un proces care implică gruparea eforturilor de planificare specifică de nivel şi sectorială ce permite un proces decizional strategic şi asigură o perspectivă sinoptică a resurselor şi a angajamentelor. Planificarea integrată acţionează ca un punct nodal pentru iniţiativele instituţionale şi alocarea resurselor. În contextul planificării integrate factorii economici, sociali, ecologici şi culturali sunt utilizaţi în comun şi îmbinaţi pentru a dirija deciziile de folosinţă a terenurilor şi a obiectivelor în vederea unei dezvoltări teritoriale durabile.
- ***Managementul terenului*** - poate fi definit ca un proces de gospodărire a folosinţelor de teren şi a dezvoltării resurselor de teren în mod durabil. Dat fiind faptul că resursele de teren sunt folosite pentru o varietate de scopuri care interacţionează şi pot concura între ele, toate folosinţele de teren ar trebui să fie planificate şi gestionate în mod integrat. Managementul terenului este strâns legat de planificarea folosinţelor de teren şi de planificarea fizică şi poate cuprinde şi activitatea de asamblare a terenului (achiziţia de teren de către autorităţile publice pentru a facilita folosinţele viitoare de teren cum ar fi protecţia zonelor naturale sau dezvoltarea terenului în scopuri specifice, locuire sau infrastructură).
- ***Peisaj*** - în conformitate cu Convenţia Peisajului European „peisaj înseamnă o zonă, aşa cum este percepută de oameni, a cărei caracteristică este rezultatul acţiunii şi interacţiunii factorilor naturali şi /sau umani". Acesta reprezintă o parte importantă a patrimoniului european şi o mărturie a relaţiilor trecute şi viitoare între om şi mediul său natural şi cel construit. Dezvoltările metodelor de producţie în agricultură, silvicultură, industrie şi schimbările în domeniul urbanismului, transporturilor, al altor

tipuri de infrastructuri, al turismului şi comportamentului în timpul liber accelerează transformarea peisajelor şi pot să aibă şi un impact negativ asupra calităţii şi folosirii lor.

- ***Planificarea peisajului*** - este o activitate care implică atât specialişti publici, cât şi privaţi, având drept scop crearea, conservarea, îmbunătăţirea şi restaurarea peisajelor la diferite scări, de la traseele cu vegetaţie şi parcurile publice, la zonele mari, cum ar fi pădurile, marile zone de vegetaţie sălbatică şi ameliorarea peisajelor degradate (minele sau gropile de depozitare a gunoaielor). Planificarea peisajului cuprinde o varietate de calificări cum ar fi arhitectura şi design-ul peisajului, conservarea naturii, cunoaşterea plantelor, a ecosistemelor, a ştiinţei solului, hidrologiei, peisajelor culturale, etc. Prevederile Convenţiei Peisajului European reprezintă linii directoare importante pentru conţinutul şi procedurile planificării peisajului.
- ***Politici de peisaj*** - în conformitate cu Convenţia Peisajului European „politica peisajului înseamnă enunţarea de către autorităţile publice competente a principiilor generale, a strategiilor şi a liniilor directoare care permit luarea unor măsuri menite a proteja, gestiona şi planifica peisajele". Politica de dezvoltare spaţială poate contribui la protejarea, gospodărirea şi îmbunătăţirea peisajelor prin adoptarea unor măsuri corespunzătoare, în special prin organizarea unor interacţiuni mai bune între diferitele politici sectoriale în ceea ce priveşte impacturile lor teritoriale. Este posibil ca diferitele tipuri de măsuri să contribuie la atingerea acestui ţel: integrarea dezvoltării peisajului în planificarea spaţială, precum şi în politicile sectoriale, examinarea şi evaluarea generală a peisajelor, implementarea politicilor integrate, considerarea dezvoltării şi a protecţiei peisajului în programele internaţionale, în cooperarea transfrontalieră şi transnaţională, consolidarea conştientizării de către oameni, organizaţii private şi autorităţi teritoriale a valorii peisajelor, integrarea mai fermă a dezvoltării peisajului în programele de formare profesională.
- ***Planificarea folosinţelor de teren, zonificarea*** - urmăreşte ordonarea şi reglementarea folosinţelor de teren în mod eficient. Aceasta înseamnă dispunerea ştiinţifică, estetică şi ordonată a terenului, a resurselor, a obiectivelor şi a serviciilor în

vederea asigurării eficienţei fizice, economice, sociale şi de mediu, a sănătăţii şi a bunăstării comunităţilor urbane şi rurale. Zonificarea reprezintă o componentă importantă a planificării folosinţelor de teren. Aceasta include reglementarea tipurilor de activităţi care vor fi acceptabile pe anumite loturi (cum ar fi spaţiile deschise, rezidenţiale, agricole, comerciale sau industriale), densităţile la care se pot efectua activităţile respective, spaţiul pe care îl pot ocupa structurile spaţiale, etc.

- ***Regiune metropolitană / Zonă metropolitană*** - reprezintă un sistem de localităţi care cuprinde un mare oraş (împreună cu suburbiile sale) şi zonele sale adiacente de influenţă, ce pot include diferite centre urbane de dimensiuni diferite. Aceste zone adiacente alcătuiesc aşa-numita centură de navetişti. Spaţiile deschise interstiţiale fac şi ele parte din zona metropolitană. În general, regiunea metropolitană este considerată o regiune dominată (în sens administrativ sau geografic) de o zonă metropolitană importantă. De aceea, în termeni spaţiali, întinderea sa este mai mare decât cea a zonei metropolitane, însă după unele interpretări cele două concepte de zonă metropolitană şi de regiune metropolitană au semnificaţii similare.
- ***Risc natural / Pericol natural / Dezastru natural*** - Numeroasele evenimente naturale reprezintă un risc pentru fiinţele vii, pentru mediul natural şi cel construit deoarece acestea pun în pericol viaţa oamenilor şi a animalelor şi pot provoca distrugeri grave ale localităţilor. Din această cauză, localităţile umane trebuie să fie protejate cât mai mult posibil împotriva riscurilor naturale prin măsuri de prevenire adaptate. În funcţie de intensitatea lor, de impactul şi distrugerile acestora, aceste evenimente (sau pericole) naturale pot fi considerate dezastre naturale. De aceea, dezastrul natural este consecinţa combinării unui pericol natural cu activităţile umane. Principalele pericole naturale sunt: avalanşele, seceta, cutremurele, inundaţiile, alunecările de teren, erupţiile vulcanice, tsunami-urile, tornadele, cicloanele, incendiile izbucnite spontan, etc. Ultimele decenii au fost martore ale intensificării declanşării, gravităţii şi intensităţii dezastrelor naturale. Există posibilităţi considerabile pentru reducerea riscului prin aplicarea unor eforturi de prevenire şi de diminuare a dezastrelor, spre exemplu, pe baza unei tehnologii moderne de prognoză sub raportul dezvoltării unor

sisteme de avertizare timpurie, precum şi a îmbunătăţirii folosinţelor de teren şi a planificării localităţilor, a unor practici de construire mai sigure.

- ***Parteneriat / Cooperare*** - Guvernanţa politicilor de dezvoltare teritorială s-a modificat în mod semnificativ în ultimele decenii pentru a face faţă mai eficient noilor provocări. În timp ce în trecut guvernanţa teritorială a fost mai mult de natură ierarhică, în special în contextul relaţiilor de sus în jos, o serie de factori au condus la adoptarea unor abordări mai flexibile în care cooperarea şi parteneriatele joacă un rol mai important, în special în următoarele domenii:
  - ✓ relaţiile verticale şi orizontale din administraţiile publice responsabile atât de planificarea teritorială, cât şi de politice sectoriale cu impact teritorial, în parte înlocuite cu relaţiile autoritare şi permiţând coerenţa progresivă a politicilor publice în scopul producerii de valoare adăugată în vederea coeziunii teritoriale şi a durabilităţii;
  - ✓ relaţiile între administraţiile publice şi organismele care reprezintă societatea civilă în scopul întăririi adeziunii societăţii civile la obiectivele de planificare spaţială, al armonizării politicilor publice cu deciziile private, în special în domeniul investiţiilor şi al atenuării potenţialelor conflicte de interese;
  - ✓ relaţiile între zonele urbane şi cele rurale în scopul întăririi dezvoltării zonelor rurale prin serviciile furnizate de entităţi urbane şi al reducerii presiunii pe care zonele metropolitane o exercită asupra zonelor rurale din apropiere şi al asigurării diferitelor funcţiuni ale relaţiilor urban-rural cu caracter durabil;
  - ✓ relaţiile transfrontaliere şi transnaţionale menite să armonizeze politicile de dezvoltare teritorială dincolo de graniţele naţionale.
- ***Zonele peri-urbane*** - sunt zone care reprezintă o formă de trecerea de la rural la urban. Adesea aceste zone formează interfaţa directă urban-rural şi pot evolua în final în zone complet urbane. Zonele peri-urbane sunt locuri în care oamenii sunt componentele cheie, acestea fiind medii locuite. Majoritatea zonelor peri-urbane se află la marginea zonelor urbane existente, dar ele pot fi și clustere de dezvoltare

rezidenţială în cadrul peisajelor rurale. Zonele peri-urbane sunt cel mai adesea rezultatul procesului de suburbanizare sau de dispersie urbană.

- ***Planificarea fizică*** - este strâns legată de planificarea folosinţelor de teren, proiectarea urbană, planificarea transportului, planificarea peisajului, planurile de construire, etc. Ea vizează activităţi care influenţează în mod direct şi programează structura fizică şi mediul oraşelor şi al împrejurimilor (în opoziţie cu activităţile de planificare economică sau planificare socială).
- ***Structură spaţială policentrică / Dezvoltare spaţială policentrică*** - se referă la morfologia sistemului de localităţi. Aceasta presupune că, la diferite nivele ale ierarhiei urbane, există o pluralitate a aglomerărilor urbane de dimensiune egală, în opoziţie cu situaţiile în care un singur mare centru urban domină fiecare nivel şi chiar elimină prezenţa nivelurilor intermediare. Conceptul de dezvoltare spaţială policentrică a fost introdus prima dată în dezbaterea europeană de către ESDP (Perspectiva asupra Dezvoltării Spaţiale Europene) a politicilor de dezvoltare spaţială şi a fost preluat în cadrul Principiilor Directoare. Policentricitatea sistemelor de localităţi favorizează dezvoltarea teritorială durabilă, precum şi reducerea dezechilibrelor teritoriale. Un aspect important al policentricităţii este acela că ea este valabilă la diferite scări:
  - ✓ aplicată la scară europeană, ea ar trebui să permită apariţia unor zone alternative de integrare economică globală, posibil să contracareze efectele polarizării aşa-numitului pentagon Londra-Paris-Milano-Munchen-Hamburg;
  - ✓ aplicată la scară intermediară (spre exemplu, la scară naţională sau în zone transnaţionale), policentricitatea ar trebui să conducă la un sistem echilibrat de localităţi cu o creştere de care beneficiază câteva zone metropolitane de dimensiune diferită şi nu numai capitalele naţionale;
  - ✓ aplicată la nivel regional, policentricitatea trebuie să asigure că de avantajele creşterii şi ale dezvoltării beneficiază şi oraşele de dimensiuni medii şi mai mici pentru a menţine şi a spori vitalitatea în părţile mai rurale ale regiunii.
- ***Parteneriat public-privat*** - reprezintă un acord oficial (în general un contract) prin care un organism public (guvern, autoritate regională sau locală) şi una sau mai multe

entităţi private decid să coopereze pentru construirea unui patrimoniu sau pentru furnizarea de servicii. Alegerea entităţilor private se face, în general, pe bază de competiţie. Rolul entităţii publice este acela de a asigura că la operare se respectă interesele publice. În acest scop, contractul stipulează exact sarcinile care trebuie îndeplinite de către entităţile private în ceea ce priveşte serviciile ce urmează să fie furnizate, capitalul care urmează a fi investit, normele de securitate care trebuie să fie respectate, etc.

- ***Servicii publice*** - reprezintă un termen generic prin care se definesc serviciile furnizate (direct sau indirect) cetăţenilor de către autorităţile publice. Serviciile publice sunt furnizate în domenii cum ar fi: transport public, colectarea şi distribuirea corespondenţei, ocrotirea sănătăţii, învăţământ, telecomunicaţii, etc. Principiile pe care se bazează serviciile publice sunt cele ale egalităţii (acces egal pentru toată lumea) şi ale condiţiilor rezonabile de acces (majoritatea serviciilor publice sunt subvenţionate deoarece ele nu sunt rentabile).
- ***Dezvoltare regională / Planificare regională*** - este considerată atât o creştere a bogăţiei într-o regiune, cât şi activităţile care conduc la o astfel de creştere. Dezvoltarea regională are o orientare economică puternică, deşi ea ar putea include şi considerente sociale şi culturale. Planificarea regională este o ramură a planificării folosinţelor de teren care se ocupă de organizarea infrastructurii, de creşterea localităţilor şi a zonelor neconstruite la scara unei regiuni. Planificarea regională contribuie, în general, la dezvoltarea regională, dar poate îndeplini şi obiective suplimentare, cum ar fi durabilitatea în sensul mediului. Planificarea regională este înţeleasă, în general, ca o activitate de planificare spaţială la scară regională.
- ***Zonă rurală / Regiune rurală*** - sunt zone cu aşezări rare, fără un oraş sau municipiu important. Regiunea rurală se referă la anumite forme de utilizare a peisajelor şi terenurilor, în care agricultura şi zonele naturale joacă un rol important. Zonele rurale sunt din ce în ce mai variate sub aspectul bazei lor economice. Cu toate că agricultura joacă încă un rol important, în numeroase zone rurale au apărut surse noi de venit cum ar fi turismul rural, activităţile de producţie la scară redusă, economia locuinţelor

(amplasarea pensionarilor), producerea de energie recuperabilă etc. Numeroase zone rurale sunt multifuncţionale şi unele dintre acestea se află sub influenţa zonelor metropolitane şi a oraşelor mari ca urmare a îmbunătăţirii dotărilor de transport şi de comunicaţii.

- ***Dezvoltare rurală*** - reprezintă un aspect special al dezvoltării teritoriale ca urmare a faptului că societatea industrială şi urbană care a predominat în Europa timp de mai bine de un secol a exclus din tendinţa de creştere şi dezvoltare numeroase zone rurale, în special cele mai îndepărtate şi cele periferice. În consecinţă, dezvoltarea rurală a devenit o prioritate a politicilor de dezvoltare spaţială din majoritatea ţărilor europene. Totuşi, în ultimii ani s-a produs în Europa o diversificare marcantă, în care unele regiuni rurale au beneficiat considerabil de pe urma vecinătăţii lor cu localităţi mari, altele de pe urma turismului şi/sau a aşezărilor de pensionari, în timp ce alte zone rurale încă se confruntă cu restricţii impuse de depărtare sau marginalizare ce conduc la migrarea din zonă a populaţiei. De aici rezultă faptul că sarcinile legate de dezvoltarea rurală sunt foarte diversificate şi depind în mare măsură de contextul şi situaţia zonelor rurale avute în vedere. Aceste sarcini includ măsuri cum ar fi creşterea accesibilităţii, îmbunătăţirea condiţiilor de viaţă, a mediului, conservarea peisajelor culturale şi a patrimoniului natural şi cultural, promovarea turismului neagresiv, încurajarea dezvoltării oraşelor mici şi mijlocii, precum şi a satelor mari pentru asigurarea furnizării de servicii pentru zonele rurale din jurul lor, promovarea unor produse regionale, agricole, forestiere şi artizanale de calitate în condiţiile adoptării unor metode de producţie ecologice.
- ***Proiecte de dezvoltare spaţială*** - sunt proiecte elaborate sau controlate de organisme publice care contribuie pozitiv la dezvoltarea teritorială la diferite niveluri. Proiectele de dezvoltare spaţială pot cuprinde lucrări de infrastructură, promovarea şi dezvoltarea economică a unor zone specifice, măsuri de reabilitare urbană, restaurarea ecosistemelor deteriorate etc. În general, proiectele de dezvoltare spaţială sunt elemente ale unor strategii mai amănunţite de dezvoltare spaţială. În timp ce unele proiecte de dezvoltare spaţială au un caracter „top-down”(de sus în jos) şi implică în

principal autorităţi publice, altele au un caracter „bottom-up" (de jos în sus) şi pot implica în mare măsură societatea civilă şi interese private (cum ar fi parteneriatul public-privat).

- ***Evaluarea impactului strategic*** - nu se referă la impactul probabil al unor proiecte individuale, ci la impactul probabil asupra mediului al anumitor planuri şi programe. Directiva SEA (legislaţia UE) adoptată în 2001, prevede ca identificarea şi evaluarea consecinţelor asupra mediului ale anumitor planuri şi programe să se facă în cursul etapei de elaborare şi înainte de adoptarea lor. Autorităţile publice şi de mediu îşi pot da avizul, iar rezultatele sunt în totalitate integrate şi luate în considerare în cursul procedurii de planificare. După adoptarea planului sau programului, populaţia este informată despre decizie şi despre modul în care aceasta a fost luată. În cazul unor efecte transfrontaliere semnificative probabile, statul membru afectat şi populaţia acestuia sunt informaţi şi au posibilitatea să facă comentarii care vor fi integrate în procesul decizional la nivel naţional. SEA urmăreşte să cotribuie la o planificare mai transparentă, prin implicarea populaţiei şi integrarea considerentelor de mediu, realizând în acest fel obiectivul dezvoltării durabile.
- ***Suburbanizarea*** - este un proces legat de dezvoltarea suburbiilor din jurul marilor oraşe şi a zonelor metropolitane. Procesul de suburbanizare este generat de creşterea (creşterea populaţiei totale) dar şi de restructurarea internă a oraşelor. Numeroşi locuitori din oraşele mari nu mai trăiesc şi lucrează în aceeaşi zonă urbană, preferând să trăiască în suburbii şi să facă naveta spre locul de muncă din alte zone. Suburbiile sunt cartiere de locuinţe situate fie în afara centurii unui oraş sau municipiu, fie în afara graniţelor oficiale ale unui municipiu sau chiar în elementele exterioare ale unei conurbaţii. Procesul de suburbanizare este deseori asimilat cu extinderea urbană, în special atunci când este vorba despre înmulţirea problemelor de circulaţie şi distrugerea resurselor şi peisajelor naturale.
- ***Dezvoltarea spaţială durabilă*** - reprezintă principalul obiectiv urmărit de Principiile directoare. Durabilitatea este legată de abordările pe termen lung deoarece beneficiile oferite de politicile de dezvoltare spaţială trebuie să aibă un caracter de lungă durată şi

nu trebuie să fie periclitate de omiterea interferenţelor importante dintre politicile publice sau sectoarele de activitate. În principiile directoare au fost identificate patru dimensiuni ale dezvoltării teritoriale: durabilitate economică, socială, de mediu şi culturală. În condiţiile în care nenumărate procese pun la încercare durabilitatea viitorului nostru comun în Europa, politicile care urmăresc realizarea dezvoltării spaţiale durabile trebuie să îndeplinească o serie de sarcini diferite, cum ar fi reducerea disparităţilor, sprijinirea dezvoltării policentrice echilibrate, asigurarea măsurilor necesare pentru revitalizarea localităţilor degradate, creşterea eficienţei reţelelor de transport şi energie, prevenirea şi reducerea daunelor potenţiale produse de catastrofele naturale, protejarea şi îmbunătăţirea mediului natural şi construit, promovarea practicilor ecologice în agricultură şi silvicultură, realizarea unui echilibru între conservarea patrimoniului natural existent, atragerea de investiţii noi şi sprijinirea comunităţilor existente care trăiesc şi muncesc în zone urbane şi rurale şi creşterea participării populaţiei la abordarea dezvoltării spaţiale.

- ***Evaluarea durabilităţii*** - un procent ridicat din costurile şi cheltuielile legate de mediu aferente produselor şi proceselor este determinat în faza timpurie de proiectare, producând deseori impacturi cu o durată de 20 de ani sau mai mult. Evaluarea durabilităţii este o metodă care a fost elaborată cu scopul de a veni în sprijinul întreprinderilor în realizarea de produse şi servicii mai durabile. Evaluarea ciclului de viaţă al produselor urmăreşte să asigure o mai bună înţelegere a impactului economic, social şi asupra mediului al acestora. Diferite politici publice, precum şi parteneriatele publice-private pot face de asemenea, obiectul unor proceduri similare menite să identifice impactul eonomic, social şi asupra mediului pe termen lung al acestora.
- ***Riscul tehnologic / Accidentul tehnologic*** - este neapărat legat de activitatea omului în domeniul producţiei, producţiei de energie, transporturilor, construcţiilor, lucrărilor publice etc. Riscurile legate de activităţi industriale, nucleare, minerit şi activităţi subterane sau riscurile legate de transportul (terestru, fluvial sau maritim) substanţelor periculoase sau ameninţarea ruperii unui baraj sunt considerate riscuri tehnologice majore. Prevenirea riscurilor tehnologice menită să limiteze producerea accidentelor

tehnologice şi impacturile potenţiale ale acestora este prevăzută în legislaţia naţională corespunzătoare. Aceasta poate conţine măsuri care ţin de politicile de dezvoltare spaţială, în special de politica de utilizare a terenurilor.

- ***Tehnopol / Centru tehnologic /Parc tehnologic / Parc ştiinţific*** – se referă la o zonă în care sunt concentrate numeroase activităţi publice şi private care ţin de cercetare şi dezvoltare, dezvoltarea tehnologiei, transfer de tehnologie, învăţământ ştiinţific superior, servicii şi activităţi de producţie în domeniul high-tech. În numeroase cazuri, tehnopolurile cuprind unul sau mai multe grupuri specializate de întreprinderi high-tech, incubatoare de debut, o firmă şi un centru de inovaţii, grupuri de consultanţă. Principiile care guvernează tehnopolurile sunt realizarea de sinergii între diferiţii factori interesaţi din cadrul tehnopolului (întreprinderi, activităţi R&D, debuturi, servicii etc.), alegerea activităţilor care vor fi amplasate în zonă (de exemplu eliminarea depozitelor sau a activităţilor industriale poluante), promovarea şi sprijinirea de către autorităţile publice (înlesnirea achiziţiei de terenuri şi dezvoltarea acestora, sprijin acordat activităţilor de cercetare şi învăţământ etc.) şi în sfârşit asigurarea unui mediu de lucru remarcabil, care este important pentru imaginea întreprinderilor şi organizaţiilor existente în zonă.
- ***Coeziunea teritorială*** - este un obiectiv acoperitor de dezvoltare teritorială al Principiilor directoare şi al ESDP. Cu toate că este inclus în documentele oficiale la cel mai înalt nivel, încă nu s-a stabilit o definiţie oficială a coeziunii teritoriale. În general, este considerată ca fiind complementară obiectivelor de coeziune economică şi socială având ca scop promovarea unei dezvoltări armonioase şi omogene a întregului teritoriu. Există un consens larg în privinţa faptului că, coeziunea teritorială este un concept multidimensional cu cel puţin trei componente: calitatea teritoriului, calitatea condiţiilor de viaţă şi de muncă, standardele de viaţă comparabile pe cuprinsul teritoriilor, acces similar la serviciile de interes general şi la cunoştinţe, eficienţa teritorială, eficienţa resurselor în ceea ce priveşte energia, resursele naturale şi ale solului, competitivitatea ţesutului economic şi atractivitatea teritoriului, accesibilitatea

interioară şi exterioară, experienţe la nivel local şi aspecte specifice, „meserii" productive şi avantajul competitiv al fiecărui teritoriu.

- ***Dezvoltarea teritorială*** - este un concept comprehensiv utilizat în general ca obiectiv al politicilor publice („politica de dezvoltare teritorială"). Acest concept reflectă în mod riguros contextul actual al Europei caracterizat de rate reduse de creştere şi de puternice dezechilibre regionale. În timp ce în perioada de mare creştere din deceniile postbelice principalele obiective ale politicilor publice în ceea ce priveşte teritoriul erau de a dirija procesul de creştere spre reglementarea utilizării terenurilor, furnizarea infrastructurii şi oferirea de stimulente care să atragă investiţii (conceptele politice corespunzătoare erau „planificarea teritorială",„amenajarea teritoriului", „Raumordnung", Ordenacion del territorio" etc.), dezvoltarea teritoriului a devenit o prioritate generalizată menită să asigure locuri de muncă şi servicii şi să reducă dezechilibrele teritoriale. Caracterul comprehensiv al dezvoltării teritoriale rezultă din faptul că aceasta nu are ca scop doar creşterea economică în regiunile respective, ci urmăreşte şi durabilitatea aspectelor sale economice, sociale, de mediu şi culturale. Dezvoltarea teritorială are aşadar o dimensiune calitativă bine dezvoltată care necesită un nivel ridicat de coerenţă şi implementarea politicilor publice.
- ***Guvernanţa teritorială*** - este un concept general care caracterizează modul în care se aplică politicile spaţiale considerate în totalitatea lor. Guvernanţa teritorială este evaluată în raport cu contribuţia ei la realizarea obiectivelor politicilor de dezvoltare spaţială. Este rezultatul calităţii relaţiilor dintre diferitele niveluri şi sectoare din domeniul politicilor publice. Se referă la cooperarea orizontală şi verticală în domeniul modelării şi implementării acestor politici. Pentru a îmbunătăţi calitatea guvernării teritoriului este deseori necesară consolidarea rolului autorităţilor regionale şi locale care asigură coerenţa şi cresc eficienţa politicilor publice aplicate în domeniul teritoriului.
- ***Potenţialul teritorial*** - Este un lucru recunoscut faptul că fiecare zonă are un potenţial (sau capital) specific care diferă de cel al altor zone şi care este determinat printr-o serie de factori care mai pot include şi situarea geografică a zonei, dimensiunea,

dotarea cu factori de producţie şi infrastructuri, climă, resurse naturale, calitatea vieţii şi mediului sau economiile specifice localităţilor realizate în oraşele mari ale zonei respective, incubatoarele de firme, cartiere industriale sau alte reţele de firme care reduc costul tranzacţiilor. Alte componente au un caracter mai degrabă social şi cultural, incluzând factori cum ar fi tradiţiile, înţelegerea, regulile neoficiale care permit factorilor economici să lucreze împreună în condiţii de siguranţă, solidaritate, ajutor reciproc. Conceptul de potenţial teritorial cuprinde şi o dimensiune mai puţin tangibilă legată de rezultatul unei combinaţii de instituţii, reguli, practici, factori cum ar fi producătorii, cercetătorii şi politicienii care fac posibilă creativitatea şi inovaţia. Conceptul de potenţial (sau capital) teritorial sprijină teoriile şi strategiile de creştere endogenă care au fost elaborate şi aplicate începând cu anii 1970 ca reacţie împotriva instabilităţii sau impacturilor negative ale factorilor exogeni care duc la şomaj, închiderea sau mutarea firmelor. În ultimii ani, conceptul de potenţial teritorial a revenit în atenţie datorită creşterii competiţiei internaţionale şi interregionale în contextul integrării europene şi accelerării globalizării.

- ***Evaluarea impactului teritorial*** - este o metodă care urmăreşte identificarea impacturilor pe care le pot avea toate tipurile de politici publice din domeniul dezvoltării spaţiale, măsurile şi proiectele asupra teritoriului, în special asupra durabilităţii şi coeziunii teritoriului. În acest sens, impacturile teritoriale de identificat pot avea un caracter economic, social, de mediu şi cultural. Pot fi legate de modificările de accesibilitate, biodiversitate, preferinţe privind amplasamentul, posibilităţi de muncă locale/regionale, calitatea vieţii etc. Evaluările impacturilor teritoriale sunt necesare din cauză că numeroase proiecte/politici sectoriale influenţează evoluţia teritoriului fără a contribui neapărat la implementarea obiectivelor politicilor de dezvoltare spaţială. Evaluările impactului teritorial ex-post arată modul în care politicile aplicate în trecut au influenţat evoluţia teritoriului şi ce lecţii pot fi învăţate din acesta. Sunt utile în scopuri de creştere a conştiinţei, precum şi pentru îmbunătăţirea metodelor de evaluare. Evaluările impactului teritorial ex-ante sunt necesare pentru anticiparea impacturilor potenţiale ale viitoarelor politici şi, în

consecinţă, pentru înlesnirea alegerii dintre diferitele opţiuni politice posibile. Metoda evaluării impactului teritorial are un caracter complex datorită numeroaselor interferenţe posibile de care trebuie să se ţină cont. Din acest motiv se află încă în curs de elaborare şi îmbunătăţire.

- ***Planificarea urbană şi rurală*** – este o expresie originară din Marea Britanie (Legea planificării urbane şi rurale din 1947 adoptată în perioada imediat postbelică ca răspuns la industrializare şi urbanizare), care a fost larg utilizată pe întregul continent european şi care conţine un sector de politici publice ce include diferite activităţi, cum ar fi planificarea utilizării terenurilor, proiectarea urbanistică, planificarea peisagistică, regenerare urbană, planificarea transportului, dezvoltarea dotărilor şi utilităţilor etc. Obiectivul general al planificării urbane şi rurale este de a menţine echilibrul între dezvoltarea economică, bunăstarea socială şi calitatea mediului.
- ***Urbanizarea*** - este un proces pe termen lung care caracterizează atât numărul din ce în ce mai mare al populaţiei care trăieşte în oraşe şi municipii, cât şi creşterea zonelor urbane. În Europa procesul de urbanizare a început o dată cu revoluţia industrială din secolul al XVIII-lea şi în decursul a două secole s-a răspândit în mod eterogen pe întreg continentul. Procesul cuprinde diferite faze (urbanizare, dez-urbanizare sau contra-urbanizare, reurbanizare) care au atins ţările europene în momente diferite, în funcţie de situaţia geografică şi istorică. Gradul de urbanizare este dat de populaţia totală dintr-o ţară (sau regiune) care trăieşte în oraşe. Rata de urbanizare reprezintă creşterea procentului populaţiei urbane într-o perioadă de timp. Procesul de urbanizare a unei regiuni are efecte profunde asupra economiei şi ecologiei regiunii respective. Există diferite forme (sau modele) de urbanizare sau concentrare a activităţilor umane, aşezărilor şi infrastructurilor sociale (aşezări monocentrice, policentrice, oraşe compacte, suburbii etc.).
- ***Dezvoltarea urbană*** - poate fi înţeleasă ca evoluţie a unei anumite zone (urbane) sau ca diferitele activităţi care contribuie la dezvoltarea zonei respective. Promovarea dezvoltării urbane înseamnă a acţiona în sensul creşterii diferitelor potenţialuri economice, sociale, de mediu şi culturale ale oraşelor şi zonelor urbane. Aceasta

implică o gamă largă de politici publice bazate pe cunoştinţe multidisciplinare. Implicarea societăţii civile prin acţiuni bazate pe participare şi prin parteneriate reprezintă, de asemenea, un aspect esenţial pentru rezolvarea problemelor complexe ale dezvoltării urbane. În ultimii ani obiectivele de durabilitate şi promovare a adeziunii şi coeziunii sociale au devenit prioritare în cadrul strategiilor de dezvoltare urbană.

- ***Proiectarea urbanistică*** - este o disciplină tradiţională a planificării urbane, utilizată în perioada în care planificarea urbană era exprimată în special prin planuri de construcţii. De asemenea, proiectarea urbanistică a fost utilizată în mod deosebit în planificarea noilor oraşe. Mai recent, aceasta pune accentul pe planificarea spaţiilor publice, în special străzi şi parcuri. Proiectarea, construcţia şi administrarea spaţiilor publice necesită aporturi interdisciplinare (inginerie, ecologie, istorie locală, planificarea transporturilor, arhitectură etc.) precum şi consultaţii şi negocieri cu factorii interesaţi de la diferite niveluri.
- ***Ecosistemul urban*** - este o comunitate de plante, animale şi oameni care trăiesc în mediul urban. Cu toate că este o zonă dominată fizic de construcţii cum ar fi clădiri, drumuri, canalizări şi linii electrice, conţine şi un bogat mozaic de spaţii verzi (parcuri, curţi, vegetaţie stradală, alei, cursuri de apă, peisagistică comercială şi terenuri neconstruite) care alcătuiesc inima vie a ecosistemului urban. Oricât de izolate şi fragmentate sunt uneori aceste elemente, ele lucrează împreună ca un organism unitar. Ecosistemele urbane sunt în general sisteme grav afectate, supuse unor schimbări rapide ale solului, temperaturii şi cantităţii de apă disponibile. De asemenea, viaţa vegetaţiei din ecosistemele urbane diferă de cea din ecosistemele naturale. Chiar în zonele naturale sau seminaturale din oraşe cum ar fi parcurile, vegetaţia este deseori profund afectată, cu numeroase specii nelocale şi invazive. Un aspect deosebit de important al ecosistemelor urbane este capacitatea acestora de a oferi un mediu sănătos atât pentru ecosistemul natural cât şi pentru cetăţeni. Ecologia urbană, o disciplină relativ recentă, studiază şi monitorizează ecosistemele urbane (factorii care permit animalelor şi plantelor sălbatice să supravieţuiască în medii construite, efectele

modelelor de dezvoltare urbană asupra condiţiilor ecologice) şi încearcă să modeleze condiţiile necesare unor comunităţi mai sănătoase şi mai bine administrate.

- ***Managementul urban*** - Probleme urbane majore în Europa sunt legăturile din ce în ce mai complexe dintre diferitele tipuri de lipsuri, venit redus, şomaj, nivel redus de pregătire teoretică şi profesională, condiţii de locuit sub-standard, dotări urbane şi ţesut urban necorespunzătoare, procesul de extindere urbană. De asemenea, oraşele trebuie să-şi promoveze competitivitatea şi imaginea pentru a putea realiza funcţiuni cu valoare economică adăugată mare şi pentru a atrage investiţii. În contextul general al politicilor de dezvoltare spaţială, managementul urban cuprinde o serie de politici publice elaborate şi aplicate la nivel local sau metropolitan, care abordează o gamă largă de probleme din domeniul planificării folosinţei terenurilor, transporturi, locuinţe, renovare urbană şi reconversia terenurilor din zonele industriale abandonate, protecţia mediului, administrarea deşeurilor, alimentarea cu energie electrică şi apă, furnizarea de servicii şi asigurarea de dotări, dezvoltare economică, integrare şi coeziune socială, protecţia şi creşterea patrimoniului cultural, promovare şi dezvoltare culturală etc. O sarcină specială a managementului urban este revitalizarea zonelor interioare deteriorate şi a zonelor suburbane cu probleme, cu abordarea nu numai a problemei caracteristicilor fizice şi de mediu, ci şi a problemei resurselor economice şi sociale ale locuitorilor, precum şi pe cea a integrării socio-culturale a acestora. Abordările care includ furnizarea şi îmbunătăţirea locuinţelor în cadrul unor programe de regenerare a zonelor integrate, bazate pe participarea populaţiei, constituie elemente esenţiale ale politicilor de management urban.
- ***Planificarea urbană, municipală sau orăşenească*** - este disciplina de planificare care se ocupă cu dezvoltarea fizică, socială, economică şi a mediului municipalităţilor şi zonelor înconjurătoare. Expresia de planificare urbană constă în elaborarea de planuri de utilizare a terenurilor şi de construcţii, precum şi de reglementări locale de construcţii şi de mediu. De-a lungul timpului (secolul al XIX-lea) planificarea urbană a fost influenţată de disciplinele recent oficializate ale arhitecturii şi construcţiilor civile care au început să codifice atât abordări raţionale cât şi stilistice în scopul rezolvării

problemelor oraşului prin proiectare fizică. În cursul secolului al-XX-lea domeniul planificării urbane s-a extins, incluzând planificarea dezvoltării economice, planificarea socială a comunităţii şi planificarea de mediu.

- ***Renovare urbană / Regenerare urbană / Revitalizare urbană / Reabilitare urbană / Restaurare urbană*** - Oraşele se confruntă atât cu îmbătrânirea structurii lor şi a zonelor construite, cât şi cu schimbările funcţiilor lor economice şi a caracteristicilor sociale ale populaţiei lor. Pentru a menţine un mediu de viaţă armonios, o economie în creştere şi o structură socială echilibrată, sunt necesare o serie de activităţi publice (şi uneori publice-private). Se poate face distincţie între:
  - ✓ renovarea urbană ce are drept scop înlocuirea vecinătăţilor urbane sărăcite şi a zonelor degradate prin proiecte la scară mare legate de locuinţe, servicii, sisteme de transport, zone de recreare, etc.
  - ✓ regenerarea şi revitalizarea urbană care este menită să transforme baza economică învechită a anumitor zone urbane într-o bază economică mai durabilă prin atragerea de noi activităţi şi companii, modernizarea structurii urbane, îmbunătăţirea mediului urban şi diversificarea structurii sociale;
  - ✓ reabilitarea şi restaurarea urbană care este menită, în principal, să regenereze şi să conserve patrimoniul construit sau mediul urban, inclusiv ecosistemele. Pe lângă refacerea clădirilor istorice şi a peisajelor oraşelor, astfel de activităţi cuprind şi modernizarea şi actualizarea obiectivelor tehnice şi respectarea normelor şi a standardelor de mediu şi de securitate.
- ***Parteneriate urban-rural*** - pot fi definite ca legături trans-spaţiale (cum ar fi fluxurile de persoane, de bunuri, de bani, de informaţii şi de deşeuri) şi ca legături între sectoare (spre exemplu, între agricultură şi servicii, fabricaţie). Într-un sens mai larg, ele includ şi activităţile „rurale" care se desfăşoară în centrele urbane (cum ar fi agricultura urbană şi activităţile adesea clasificate ca „urbane", spre exemplu fabricaţie şi servicii) care se desfăşoară în localităţile rurale. Legăturile urban-rural sunt importante pentru atingerea unei dezvoltări economice echilibrate şi pentru reducerea vulnerabilităţii regiunilor rurale defavorizate. Interacţiunile rural-urban au adesea influenţe importante

asupra utilizării şi a managementului resurselor naturale, în special la interfaţa peri-urbană. Pentru promovarea unei dezvoltări teritoriale armonioase, se înfiinţează parteneriate urban-rural între comunităţile urbane şi rurale (reprezentate, în general, de autorităţile locale, dar implicând şi ONG-urile şi societatea civilă) având drept scop furnizarea de servicii, protecţia resurselor naturale şi de mediu, favorizarea contactelor regulate între comunităţile urbane şi rurale, dezvoltarea sinergiilor economice, etc.

- ***Dispersie urbană*** - reprezintă împrăştierea neplanificată, necontrolată a dezvoltării urbane în zone învecinate marginii unui oraş. Termenul este folosit şi pentru a desemna creşterea expansivă, rapidă şi uneori necugetată a unei zone metropolitane mai mari pe o suprafaţă mare. Dispersia urbană se caracterizează prin câteva modele de folosinţe de teren cum ar fizonificarea pentru o singură folosinţă (comercială, rezidenţială, industrială), comunităţile dependente de autovehicule, folosinţele de teren cu o densitate mică dar cu o dezvoltare la scară mai mare decât zonele mai vechi înfiinţate (drumurile mai vechi, magazinele mai mari cu locuri de parcare extinse) şi lipsa diversităţii proiectelor, ceea ce creează uneori senzaţia de mediu urban uniform.
- ***Structură urbană / Structura localităţii*** - Evaluarea şi analiza morfologică/funcţională a oraşelor medii, a marilor oraşe şi a altor localităţi face posibilă identificarea structurii acestora. Structura urbană se caracterizează prin elemente şi funcţiuni principale în interiorul zonei urbane, cum ar fi morfologia oraşului (compactă sau dispersată, cu un singur nucleu sau nuclee multiple), distribuţia zonelor urbane în funcţie de vârstă (medieval, postbelic, etc.), funcţiunile principale (comerciale, locuire, industriale, recreare, etc.), distribuţia şi organizarea socială (zone sărace şi degradate, zone de bogătaşi, zone ale clasei medii, zone cu o proporţie mare de imigranţi, etc.), caracteristicile principale ale axelor de transport şi de comunicaţii (sistemul de drumuri, sistemul de transport public). Structura localităţilor se referă la caracteristicile distribuţiei oraşelor medii, oraşelor mari, a satelor, cătunelor, etc. la scară mai mare. În acest sens, se poate face distincţie între: regiunile aglomerate (diferite localităţi organizate în jurul unei zone metropolitane dominante), localităţile dispersate (distribuirea omogenă a entităţilor urbane mici şi medii într-o zonă), sistemele de

localităţi policentrice (organizarea unei regiuni în jurul câtorva entităţi urbane), reţelele de oraşe (entităţi urbane puternic interdependente sub raportul funcţiunilor fără continuitate fizică), şi conurbaţiile (grupajele de diferite entităţi urbane apropiate una de alta).

1.2. Procesul de dezvoltare spațială la nivel european, național, regional și județean

1.2.1. Procesul de dezvoltare spațială la nivel european

În plan conceptual sunt adoptate o serie de documente care conţin principiile de dezvoltare spaţială:

- Principiile directoare pentru o politică de dezvoltare spaţială a Uniunii Europene şi ţărilor candidate adoptate la Conferinţa informală a miniştrilor responsabili cu amenajarea teritoriului Uniunii Europene - „SCHEMA DE DEZVOLTARE A SPAŢIULUI COMUNITAR" (ESDP) – POTSDAM, 10/11 MAI 1999.

Principiile promovate de acest document sunt următoarele:

- ✓ dezvoltarea unui sistem urban echilibrat şi policentric şi o nouă relaţie oraş-mediu rural;
- ✓ asigurarea unei parităţi a accesului la infrastructuri şi informaţii;
- ✓ dezvoltarea durabilă, gestionarea inteligentă şi protejarea naturii şi a patrimoniului cultural;

- Principiile de dezvoltare spaţială europeană adoptate la Conferinţa europeană a miniştrilor responsabili cu amenajarea teritoriului – CEMAT, Hanovra 2000, sub titlul de „PRINCIPII DIRECTOARE PENTRU DEZVOLTAREA TERITORIALĂ DURABILĂ A CONTINENTULUI EUROPEAN", care:
  - ✓ promovează coeziunea teritorială printr-o dezvoltare socio-economică echilibrată şi prin ameliorarea competitivităţii;

- ✓ susţine dezvoltarea generată de funcţiunile urbane şi de îmbunătăţirea relaţiilor rural-urban;
- ✓ asigură condiţii de accesibilitate mai echilibrate;
- ✓ susţine dezvoltarea accesului la informaţie şi cunoaştere;
- ✓ recomandă reducerea prejudiciilor provocate mediului;
- ✓ recomandă valorificarea şi protecţia resurselor şi a patrimoniului natural;
- ✓ susţine valorificarea patrimoniului cultural ca factor de dezvoltare;
- ✓ asigură dezvoltarea resurselor energetice cu conservarea siguranţei;
- ✓ promovează turismul calitativ şi durabil;
- ✓ recomandă limitarea preventivă a efectelor catastrofelor naturale.

➢ Strategia Lisabona / Goteborg adoptată în anul 2004, având ca scop convergenţa strategiilor ţărilor din Uniunea Europeană în vederea creşterii coeziunii la scara UE prin acţiuni interconectate şi mutaţii structurale în cinci domenii importante:

- ✓ societatea cunoaşterii – Cercetare & Dezvoltare & Inovare;
- ✓ piaţa internă – deschiderea pieţei serviciilor;
- ✓ climatul afacerilor – reducerea barierelor administrative, creşterea calităţii legislaţiei, etc;
- ✓ piaţa muncii – învăţare continuă, parteneriate pentru creştere şi dezvoltare, etc;
- ✓ mediu – în sensul completărilor aduse principiilor dezvoltării durabile ca valoare etică globală prin Agenda 21 („capitalul natural”), prin Convenţia de la Florenţa privind Peisajele şi prin Consiliile din 2000-2001 de la Lisabona şi Goteborg (legarea problemelor mediului de cele economice şi sociale, a celor ştiinţifice de cele practice, a celor privind durabilitatea dezvoltării de subsidiaritate şi buna guvernanţă).

Ca efect direct al adoptării strategiei de la Lisabona, în problematica amenajării teritoriului se pune accentul în mod special pe aspectele legate de identitate, calitate şi eficienţă.

După cum se poate observa prin parcurgearea acestor documente, se remarcă la nivel european o creştere a importanţei dimensiunii teritoriale a politicilor europene, în special a politicii de coeziune. Dimensiunea teritorială a coeziunii din Tratatul de la Lisabona a fost adăugată

coeziunii sociale şi economice, devenind astfel un obiectiv asumat politic la nivelul Uniunii Europene, ceea ce a generat elaborarea în anul 2008 a documentului ***Cartea verde privind coeziunea teritorială*** și la organizarea a numeroase întâlniri pe această temă în perioada 2009-2010.

Astfel, conceptul de coeziunea teritorială se extinde dincolo de noţiunea de coeziune economică şi socială, obiectivul său fiind acela de a ajuta la realizarea unei dezvoltări mai echilibrate, la întemeierea unor comunităţi durabile în zonele urbane şi rurale şi la atingerea coerenţei cu alte politici sectoriale care au impact teritorial. Aceasta implică şi îmbunătăţirea integrării teritoriului şi încurajarea cooperării între şi în interiorul regiunilor. Coeziunea teritorială înseamnă, de asemenea, abordarea legăturilor dintre mediul urban şi cel rural din punct de vedere al accesului la infrastructuri şi servicii de calitate, precum şi a problemelor din regiunile cu o mare concentrare de comunităţi marginalizate din punct de vedere social.

Conceptul de coeziune teritorială care are la bază principiile expuse în **Perspectiva Europeană a Dezvoltării Teritoriale (ESDP)** a apărut în urma constatării disparităţilor de dezvoltare la mai multe niveluri teritoriale, punând problema absenţei unei structuri teritoriale eficiente şi echilibrate la nivelul Uniunii Europene.

Carta de la Leipzig pentru orașe europene durabile enunță următoarele principii:

- Abordarea integrată;
- Focalizarea pe cartiere defavorizate;
- Transportul în comun ca element cheie al mobilității urbane;
- Spații publice de calitate – creșterea atractivității orașelor pentru rezolvarea problemelor sociale și economice.

Pe aceeași idee, **Declarația de la Toledo** din 2010 propune următoarele priorități**:**

- rezolvarea provocărilor urbane actuale și implementarea Strategiei Europa 2020 prin:
  - ✓ realizarea unei dezvoltări urbane mai inteligente, durabile şi incluzive social;
  - ✓ adecvarea abordării integrate la politicile de dezvoltare urbană şi necesitatea de a atinge o înţelegere comună a acestei abordări;
  - ✓ constatarea importanţei regenerării urbane integrate şi a potenţialului ei strategic pentru o dezvoltare urbană mai inteligentă, durabilă şi incluzivă în Europa.

- sprijinirea continuării procesului de la Marsilia şi a implementării ***Referenţialului european pentru oraşe durabile***;
- necesitatea de a consolida o ***Agendă urbană europeană*** în viitor, prin:
  - ✓ întărirea dimensiunii urbane în Politica de Coeziune;
  - ✓ susţinerea unei coerenţe mai mari între problematica teritorială şi cea urbană, precum şi stimularea dimensiunii urbane în contextul coeziunii teritoriale;
  - ✓ continuarea promovării cercetării, a studiilor comparative şi a statisticilor, a schimbului de bune practici şi a diseminării cunoştinţelor pe teme urbane, precum şi întărirea capacitaţii de coordonare a acestora;
  - ✓ promovarea dezvoltării urbane durabile şi a abordărilor integrate prin reîntărirea şi dezvoltarea instrumentelor care să ajute la implementarea Cartei de la Leipzig la toate nivelurile;
  - ✓ constatarea celor mai importante provocări pe care oraşele europene trebuie să le înfrunte în viitor.

Același document stabilește și direcțiile de acțiune pentru realizarea principiilor enunțate:

a) Din perspectiva mediului:

- ✓ reducerea nevoilor de transport prin promovarea proximităţii, prioritizarea mijloacelor de transport non-motorizate, susţinerea unui transport public eficient şi ieftin accesibil tuturor;
- ✓ stimularea eficienţei energetice în clădirile existente;
- ✓ îmbunătăţirea administrării resurselor materiale şi a energiei, reducerea amprentei lăsate asupra mediului;
- ✓ promovarea energiilor regenerabile şi implementarea lor în oraşe;
- ✓ reciclarea terenurilor (prin intermediul regenerării urbane, redezvoltarea şi refolosirea terenurilor abandonate sau neutilizate, etc.) ca o strategie cheie pentru a contribui la reducerea consumului de teren şi în consecinţă, combaterea expansiunii urbane;
- ✓ protejarea zonelor naturale, a peisajelor, pădurilor, a resurselor de apă, a zonelor agricole etc. din jurul oraşelor şi întărirea legăturilor dintre aceste zone şi oraşe

(de exemplu, prin intermediul centurilor verzi și/sau a coridoarelor conectate și în continuitate cu rețelele de parcuri și spații publice), „reînverzirea" orașului existent, etc.

b) Din perspectiva aspectelor sociale pentru **combaterea segregării spațiale și a marginalizării sociale**:

- ✓ integrarea imigranților asigurând egalități de șanse în educație formare profesională orientată spre cerere-incluziune;
- ✓ asigurarea disponibilității și accesibilității serviciilor.

c) Din perspectiva **aspectelor economice**:

- ✓ creșterea investițiilor și a ocupării forței de muncă în cercetare și dezvoltare;
- ✓ stimularea unei **economii bazate pe cunoaștere, creativitate, excelență și inovație** întărind dezvoltarea endogenă și diversificând **sistemele de producție locală**, în paralel cu pregătirea adecvată a pieței forței de muncă prin programe educaționale și de formare pentru muncitori;
- ✓ reabilitarea clădirilor, îmbunătățirea fizică și modernizarea infrastructurii nu sunt doar cerințe esențiale pentru atractivitatea unui oraș ci și sectoare în care nevoia de forță de muncă este mare și deci reprezintă o nouă sursă potențială de locuri de muncă care pot ajuta la absorbția șomerilor.

d) Din punct de vedere cultural, arhitectural și al planificării urbane:

- ✓ pe lângă **protejarea patrimoniului** dintr-o perspectivă fizică este necesară garantarea atractivității și capacității obiectului de patrimoniu de a fi utilizat astfel încât să se poată menține în timp;
- ✓ stimularea **eco-eficienței** și a facilităților clădirilor;
- ✓ rezolvarea problemelor de accesibilitate;
- ✓ creșterea calității **diversității și identității arhitecturale;**
- ✓ **revalorizarea spațiilor publice deteriorate și crearea de noi spații deschise**, împreună cu protejarea sau recalificarea formelor arhitecturale va conduce la creșterea atractivității pentru afaceri și forță de muncă specializată și la identificarea localnicilor cu mediul urban din care fac parte.

e) Din punctul de vedere al **guvernanţei**:

- ✓ **buna guvernanţă** bazată pe principiile transparenţei, participării, responsabilităţii, eficienţei, subsidiarităţii şi coerenţei este necesară pentru asigurarea implementării cu succes a politicilor publice, a unei alocări mai eficiente şi efective a resurselor publice şi pentru creşterea participării directe a cetăţenilor, dar şi a implicării, angajării şi responsabilizării acestora ţinând cont de faptul că satisfacţia şi bunăstarea cetăţenilor sunt de asemenea importante pentru succesul politicilor urbane;
- ✓ **întărirea cooperării şi sinergiei**, a guvernării la niveluri multiple şi a abordării integrate.

La finalul anului 2010, Comisia Europeană a adoptat Cel de-al Cincilea Raport privind Coeziunea Economică, Socială şi Teritorială: Viitorul Politicii de Coeziune, care face o prezentare a tendinţelor sociale şi economice, precum şi a orientărilor pentru viitorul politicii de coeziune. Concluziile raportului subliniază necesitatea abordării şi integrării obiectivului de coeziune teritorială în cadrul noilor programe operaţionale ale politicii de coeziune, punând accentul în special pe rolul oraşelor, pe arii geografice funcţionale, pe zonele care se confruntă cu probleme geografice sau demografice specifice şi pe strategii macro-regionale.

Concluziile raportului evidenţiază şi faptul că un aspect foarte important care trebuie examinat este cel referitor la posibilitatea ca sistemul de reglementare al politicii de coeziune să permită o mai mare flexibilitate în ceea ce priveşte organizarea programelor operaţionale pentru a reflecta mai bine natura şi geografia proceselor de dezvoltare. Prin urmare, este necesară elaborarea unor documente strategice privind dezvoltarea teritorială care să asigure integrarea dimensiunii teritoriale în politicile şi strategiile de dezvoltare, îmbunătăţirea coordonării politicilor sectoriale, coerenţa politicilor europene, naţionale şi regionale, prin stabilirea unor obiective strategice integrate şi coerente, urmărind o viziune clară de ansamblu, detalierea principalelor acţiuni care trebuie întreprinse pentru realizarea acestora şi, totodată, să se asigure o cât mai bună valorificare a potenţialului teritorial în parte, precum şi o distribuţie echilibrată a activităţilor economice.

Agenda Teritorială 2020, revizuită şi aprobată în cadrul Întâlnirii Informale a Miniştrilor Responsabili cu Planificarea Teritorială de la Godollo (19 mai 2011) reprezintă cadrul de referinţă la nivel european care are drept scop stabilirea de principii şi trasarea de direcţii strategice pentru dezvoltarea teritorială a Uniunii Europene și care promovează integrarea dimensiunii teritoriale în politicile sectoriale de la toate nivelurile de guvernare. De asemenea, Agenda Teritorială 2020 stabilește **prioritățile teritoriale ale Uniunii Europene** care vor trebui transpuse și în Strategiile de Dezvoltare Teritorială ale Statelor Membre. Principiile stabilite în acest document sunt următoarele:

- ***Promovarea dezvoltării teritoriale policentrice şi echilibrate;***
- ***Încurajarea dezvoltării integrate în oraşe, regiuni rurale şi specifice;***
- ***Integrarea teritorială în regiunile funcționale transfrontaliere şi transnaționale;***
- ***Asigurarea competitivității globale a regiunilor pe baza economiilor locale puternice;***
- ***Îmbunătățirea conexiunilor teritoriale pentru indivizi, comunități şi întreprinderi;***
- ***Gestionarea şi conectarea valorilor ecologice, peisagistice şi culturale ale regiunilor.***

La finalul anului 2011, pe 6 octombrie, Comisia Europeană a lansat spre dezbatere **pachetul legislativ pentru perioada de programare 2014 - 2020**. Propunerile de regulamente vizează stimularea creșterii și a ocupării forței de muncă în toată Europa, orientând investițiile Uniunii Europene către obiectivele Agendei europene pentru creștere economică și locuri de muncă **(„Europa 2020”).**

Elementul central al noilor contracte de parteneriat pe care Statele Membre le vor încheia cu Comisia Europeană pun accent pe un număr mai limitat de priorități de investiții. **Propunerile Comisiei Europene** evidențiază **o mai mare importanță acordată dimensiunii teritoriale** și urmăresc **stimularea politicilor urbane integrate** pentru a intensifica **dezvoltarea urbană durabilă** în vederea **consolidării rolului orașelor** în contextul politicii de coeziune.

Prezentam în continuare **principalele propuneri** ale acestor documente:

- **Strategii integrate de investiții cu** caracter strategic și holistic mai accentuat;

Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) ar trebui să sprijine dezvoltarea urbană durabilă, prin intermediul unor strategii integrate care abordează provocările economice, climatice, sociale și de mediu din zonele urbane. Astfel, resursele ar trebui concentrate într-un mod integrat pentru a viza zonele afectate de provocări urbane specifice și, în același timp, proiectele cu finanțare FEDR din zonele urbane ar trebui integrate în cadrul unor obiective mai largi ale programelor. Statele Membre ale Uniunii Europene ar trebui să utilizeze Fondul Social European (FSE) în sinergie cu FEDR pentru a susține măsuri în materie de ocupare a forței de muncă, educație, incluziune socială și capacitate instituțională prin intermediul unei strategii integrate.

- **Rezervarea finanțării pentru dezvoltarea urbană durabilă integrată;**

Conform acestui principiu, cel puțin 5% din resursele FEDR alocate fiecărui stat membru ar trebui investite în acțiuni integrate în favoarea dezvoltării urbane durabile, iar gestionarea și punerea în aplicare a acestora vor fi delegate orașelor. Forma și intensitatea delegării gestionării orașelor pot varia în funcție de aranjamentele instituționale ale fiecărui stat membru. Orașele care pun în aplicare acțiuni integrate în favoarea dezvoltării urbane durabile, cu gestionare delegată, ar trebui să fie incluse într-o listă care să însoțească contractele de parteneriat și programul operațional.

- **Platforma de dezvoltare urbană;**

În baza unei liste a orașelor elaborată de statele membre în cadrul contractului de parteneriat, Uniunea Europeană va stabili o platformă de dezvoltare urbană care va cuprinde 300 de orașe din întreaga Europă și va stimula un dialog la nivel european între orașe și Comisia Europeană orientat, în special, spre politica de dezvoltarea urbană. Acesta este un mecanism destinat creșterii vizibilității contribuției orașelor la strategia Europa 2020 în cadrul politicii de coeziune, facilitării acțiunilor integrate și inovatoare pentru dezvoltarea urbană durabilă, precum și valorificării rezultatelor acestora.

- **Acțiuni inovatoare în zonele urbane;**

În scopul încurajării soluțiilor noi si inovatoare în materie de dezvoltare urbană durabilă, FEDR poate sprijini, la inițiativa Comisiei, acțiuni inovatoare în limita unui plafon de 0,2% din contribuția totală a FEDR. Acțiunile inovatoare în mediul urban pot să fie proiecte urbane pilot,

proiecte demonstrative și studii de interes european, care pot include toate obiectivele tematice și prioritățile de investiții.

- **Un accent mai puternic pus pe dezvoltare urbană la un nivel strategic;**

În baza orientărilor **Cadrului Strategic Comun (CSC)** contractele de parteneriat ar trebui să stabilească modalitățile de a asigura o abordare integrată a utilizării fondurilor **Cadrului Strategic Comun** pentru dezvoltarea durabilă a zonelor urbane. Programele operaționale ar trebui să stabilească contribuția la abordarea integrată a dezvoltării teritoriale, inclusiv, după caz, o abordare integrată a dezvoltării zonelor urbane. De asemenea, este de așteptat ca această abordare a dezvoltării urbane să fie puternic legată de abordarea integrată care însumează nevoile specifice ale zonelor geografice cele mai afectate de sărăcie sau ale grupurilor țintă cele mai expuse riscului de discriminare sau excludere.

- **Instrumente îmbunătățite pentru realizarea de acțiuni integrate;**

Investițiile Teritoriale Integrate reprezintă un nou mod de abordare ce constă în obținerea de finanțare de la mai multe axe prioritare ale unuia sau ale mai multor programe de intervenții multidimensionale și intersectoriale. **Investițiile Teritoriale Integrate** reprezintă un instrument ideal pentru susținerea acțiunilor integrate în zonele urbane întrucât oferă posibilitatea combinării finanțării în funcție de diferite obiective tematice, inclusiv combinarea finanțării provenind de la acele axe prioritare și programe operaționale sprijinite din FEDR, FSE și Fondul de coeziune (FC).

- **Oportunități sporite privind abordarea provocărilor urbane vizate de prioritățile de investiții;**

Patru dintre obiectivele tematice care vor fi sprijinite din fondurile **Cadrului Strategic Comun** în vederea atingerii obiectivelor Strategiei Europa 2020 pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, conțin priorități corespunzătoare de investiții specifice zonelor urbane. Este recomandat ca orașele să combine acțiunile sprijinite în cadrul priorităților sectoriale de investiții specifice zonelor urbane (**să promoveze strategii pentru emisii scăzute de dioxid de carbon în zonele urbane, sa îmbunătățească mediul urban, să promoveze mobilitatea urbană durabilă, precum și incluziunea socială prin sprijinirea regenerării fizice și economice a zonelor urbane defavorizate**) și să le încorporeze în strategia integrată de dezvoltare urbană a orașului în

vederea punerii în aplicare a **principiului dezvoltării urbane integrate**. De asemenea, acestea pot combina acțiunile respective cu alte acțiuni sprijinite din FSE în cadrul priorităților sale de investiții.

- **Instrumente financiare:** statele membre sunt încurajate să utilizeze în mod extensiv instrumentele financiare pentru sprijinirea **dezvoltării urbane durabile**. Sfera instrumentelor financiare este extinsă și include toate obiectivele tematice și prioritățile de investiții și toate tipurile de beneficiari, proiecte și activități.
- **Crearea de rețele:** în cadrul obiectivului de **cooperare teritorială europeană (CTE)**, programul de schimburi și învățare destinat orașelor va continua să le furnizeze acestora oportunități de creare de rețele în vederea partajării și dezvoltării de bune practici în materie de dezvoltare urbană. O altă prioritate la nivel european este abordarea teritoriilor cu specific geografic (regiuni montane, insulare, slab populate, costiere, de frontieră și îndepărtate).

Recomandările politice (Geographic specificities and Development Potential in Europe – ESPON GEOSPECS) pentru aceste zone vizează:

- ✓ diversitatea de situații face ca soluțiile unice (ex. programe de finanțare pentru fiecare caracteristică geografică în parte) să nu fie viabile; se recomandă tratarea fiecărei regiuni în parte, în funcție de situație și de regiunile învecinate;
- ✓ specificul geografic nu trebuie văzut numai ca un handicap, ci și ca element favorabil, de potențial; se recomandă instrumente de valorificare în locul celor de "compensare" și promovare oricum neviabile pe termen lung;
- ✓ tratarea corelată a provocărilor și oportunităților;
- ✓ adaptarea obiectivelor strategiei UE 2020 și sprijinirea comunităților locale de a dezvolta teritoriile cu specific geografic într-un mod adaptat la aceste condiții specifice;
- ✓ îmbunătățirea dialogului între diferitele niveluri teritoriale - european, național, regional, local și sunt necesare noi instrumente și abordări;
- ✓ instrumente de evaluare a performanțelor în funcție de potențial și provocări, nu de comparația cu media europeană sau națională;

- ✓ metodologii noi de analiză (ex: accesibilitate prin izocrone);
- ✓ instrumente de tip grilă (detectarea potenţialului teritorial).

O altă direcție strategică asumată la nivel european este crearea unui **sistem de indicatori şi monitorizarea impactului teritorial. Reuniunea DG responsabili cu coeziunea teritorială şi politica de coeziune din 10 octombrie 2012 (Cipru)** a ajuns la următoarele concluzii:

- ➢ evaluarea impactului teritorial (TIA) este un instrument important pentru ilustrarea dimensiunii teritoriale a diferitelor politici sectoriale, putând fi integrat în procedurile actuale de evaluare a impactului pentru a evita alte sarcini administrative suplimentare;
- ➢ în cadrul ESPON au fost elaborate mai multe instrumente cu grade variate de complexitate adresate unor diferite tipuri de intervenţii;

Un alt instrument de dezvoltare teritorială asumat la nivel european pentru perioada 2014-2020 îl reprezintă **Acţiunile de dezvoltare locală plasate sub responsabilitatea comunităţii (CLLD)** cu un rol esențial în **asigurarea legăturii urban-rural.** Acestea sunt bazate pe experiența **LEADER (formare Grupuri de Acţiune Locală)** și implică elaborarea şi aplicarea de **strategii integrate şi multisectoriale de dezvoltare locală.** Scopul acestor acțiuni este încurajarea implicării nivelului local (stimularea abordării bottom-up), creşterea capacităţii comunităţilor locale și utilizarea integrată a fondurilor (finanțare multifond).

1.2.2. Procesul de dezvoltare spațială la nivel național

Problema planificării spațiale nu este nouă în România, dar în prezent are un sens nou în raport cu perioada anterioară momentului decembrie 1989. Ideea de planificare pe care a acreditat-o perioada comunistă, în domeniul dezvoltării spațiale a fost legată de noţiunea de sistematizare şi de legea 58 /1974. *"Sistematizarea teritoriului și a localităţilor se desfășoară în concordanță cu prognozele și pe baza prevederilor planului național unic de dezvoltare economico-socială a țării și contribuie la dezvoltarea armonioasă a întregului teritoriu, la valorificarea superioară a resurselor materiale și umane, la repartizarea rațională și echilibrată a forțelor de producție, urmărind îmbinarea organică a criteriilor de eficiență economică cu cele de ordin*

social". Aceasta era definiţia politicii de dezvoltare spaţială în ultimele decenii ale comunismului, iar realitatea acelei perioade în care aşezările (mai mici sau mai mari) au suferit mutilări grave, unele chiar dispărând, a pus într-o lumină nefavorabilă ideea de planificare şi control al dezvoltării spaţiale.

După 1990 pe fondul unui vid legislativ în domeniu (legea amenajării teritoriului şi urbanismului a fost promulgată abia în 2001, mult mai târziu decât în oricare dintre fostele ţări comuniste din vecinătatea noastră, inclusiv Bulgaria şi Republica Moldova), dezvoltarea oraşelor şi satelor a fost în mare pare haotică şi distructivă, iar teritoriul, în lipsa unei supravegheri şi intervenţii eficiente, a cunoscut şi cunoaşte accentuate procese de degradare a terenurilor, apelor, pădurilor şi a unor elemente de infrastructură. În acest sens, sunt două exemple elocvente: lipsa lucrărilor de întreţinere a lacurilor de acumulare care a dus la inundaţii catastrofale şi repetate în ultimii 15 ani şi fenomenul de "periferizare" (extindere necontrolată şi neînsoţită de infrastructura corespunzătoare) a oraşelor care afectează atât factorii de mediu şi peisajul cât şi anumite oportunităţi de amenajare a teritoriului cu mari lucrări de infrastructură (astfel, culoarele optime pentru un potenţial sistem de autostrăzi au fost în mare parte compromise).

Redobândirea încrederii şi recunoaşterea necesităţii unui proces planificat de dezvoltare spaţială este un procent lent şi dificil. Reinstaurarea firească a proprietăţii private ca principală formă de posesie a terenurilor şi clădirilor a avut şi efectul nefast al utilizării acestei proprietăţi în mod abuziv în raport cu interesele comunităţii. Aceste interese se situează între simpla chestiune a imaginii urbane şi degradarea (uneori ireversibilă) mediului. Astfel, dacă ar fi să dam un exemplu, apariţia vilelor cu înfăţişări bizare vis-à-vis de construcţii istorice afectează nu doar zonele de protecţie ale unui monument, imaginea unei comunităţi locale, ci şi un simbol cultural de rezonanţă al unei naţiuni. Această agresiune este definitivă nu doar pe termen scurt.

Arbitrarea interesului public şi privat este un lucru greu, sau imposibil în lipsa funcţionării unor mecanisme şi instrumente adecvate, iar în România există în prezent instrumente de planificare spaţială dar nu şi mecanismele potrivite.

Pentru administraţia publică locală şi centrală problema dezvoltării spaţiale este poate cea mai grea provocare a următorilor 15-20 de ani. Efectele negative ale unei dezvoltări spaţiale haotice nu se văd pe termen scurt sau mediu dar pe termen lung pot afecta definitiv şansele unei

dezvoltări durabile. Se pare că după 15 ani nu doar administrațiile, ci și comunitățile locale înțeleg că trebuie schimbat ceva.

Conceptul Strategic de Dezvoltare Teritorială România 2030, reprezintă documentul strategic pentru dezvoltarea teritorială durabilă și integrată pe termen mediu și lung a României. Acesta a fost elaborat în perioada 2005-2009 ca punct de plecare în elaborarea Strategiei de Dezvoltare Teritorială a României.

Documentul asigură un cadru de fundamentare a dezvoltării teritoriale a României în conexiune cu evoluțiile din spațiul european și internațional și se bazează pe practicile curente în domeniul planificării teritoriale (spre exemplu, din Finlanda, Irlanda, Ungaria, Olanda și Franța). Acesta abordează o viziune integratoare a acțiunilor de dezvoltare în care nu se propun soluții generale pentru probleme, ci soluții care izvorăsc din nevoile și caracteristicile diferitelor zone. Modalitatea în care se realizează transpunerea direcțiilor de dezvoltare europene în plan național este evidențiată în imaginea de mai jos:

Fig. 2 Translatarea conceptelor politice în politicile naționale (2005)

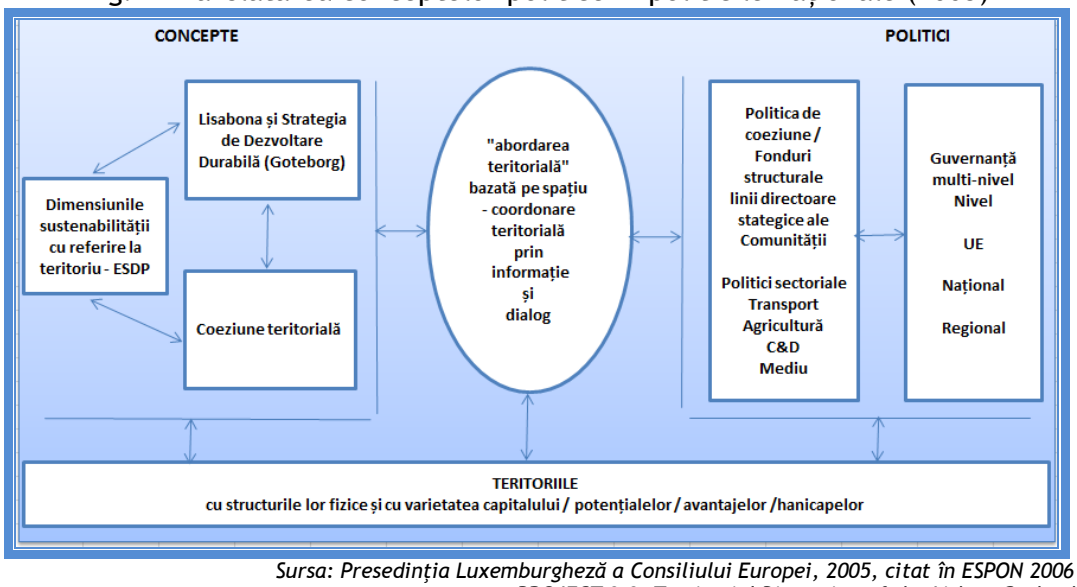

Sursa: Presedinția Luxemburgheză a Consiliului Europei, 2005, citat în ESPON 2006 Programme, PROJECT 3.3, Territorial Dimension of the Lisbon-Gothenburg strategy

Conceptul Strategic de Dezvoltare Teritorială România 2030 stabilește principiile de dezvoltare teritorială a României la scară regională, interregională, națională prin integrarea

relațiilor relevante la nivel transfrontalier și transnațional și corelând conceptele de coeziune și competitivitate la nivelul teritoriului.

Scopul **Conceptului Strategic de Dezvoltare Teritorială România 2030** este de a pune în evidență, din perspectivă teritorială integrată, modalitățile de valorificare a potențialului național în vederea recuperării decalajelor de dezvoltare față de țările europene, de a stimula dezvoltarea echilibrată a României și de a consolida rolul României ca stat membru al Uniunii Europene și ca actor activ în zona Europei Centrale și de Est. Documentul urmărește maximizarea impactului investițiilor străine și naționale, orientându-le către zone relevante, prin intermediul proiectelor strategice naționale și a politicilor publice elaborate în conformitate cu obiectivele acestuia.

Conceptul Strategic de Dezvoltare Teritorială România 2030 împreună cu documentele de planificare teritorială, strategiile sectoriale și instrumentele de implementare au fost introduse etapizat în cadrul Legii 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul prin modificări și completări (Legea nr. 289/2006 și O.G. Nr. 27/2008).

Obiectivul general al **Conceptului Strategic de Dezvoltare Teritorială România 2030** este asigurarea integrării României în structurile Uniunii Europene prin afirmarea identității regional-continentale și a rolului său în regiune, creșterea coeziunii spațiale și a competitivității și asigurarea unei dezvoltări durabile. Obiectivul general este detaliat în cinci **obiective strategice majore**:

- Racordarea la rețeaua europeană a polilor și coridoarelor de dezvoltare spațială;
- Structurarea și dezvoltarea rețelei de localități urbane;
- Afirmarea solidarității urban-rural adecvată categoriilor de teritorii;
- Consolidarea și dezvoltarea rețelei de legături inter-regionale;
- Valorificarea patrimoniului natural și cultural.

După anul 2007 au fost finanțate o serie de proiecte care vizează coeziunea teritorială și cooperarea teritorială europeană din cadrul Programelor INTERREG și ESPON, ale căror contribuție la elaborarea Strategiei de Dezvoltare Teritorială a României este una semnificativă.

În perioada 2007-2013, ***7 poli de creștere, 13 poli de dezvoltare urbană și peste 50 de centre urbane*** (orașe cu o populație între 10.000 și 100.000 de locuitori) au beneficiat de finanțări nerambursabile din Fondul European pentru Dezvoltare Regională, prin Programul Operațional

Regional 2007-2013, Axa Prioritară 1, pentru implementarea unor proiecte integrate care vizează anumite zone de acțiune urbană cu probleme și provocări specifice.

În acest sens, aceste localități urbane au întocmit **Planuri Integrate de Dezvoltare Urbană (P.I.D.U.)**, documente de planificare strategică și teritorială locale, care, în cazul celor 7 poli de creștere desemnați prin H.G. 998/2008 cuprind și teritoriul metropolitan. Documentele de planificare reprezintă un pas important în abordarea integrată a planificării spațiale, urmând ca acestea să fie o sursă importantă de informații pentru elaborarea celor 25 de studii.

În prezent polii de creștere și de dezvoltare urbană beneficiază de sprijinul **JASPERS** pentru elaborarea unor **master plan-uri de mobilitate**, în paralel cu redactarea **Master Plan-ului General de Transport al României** finanțat din PO AT 2007-2013.

De asemenea, crearea a 81 de **Grupuri de Acțiune Locală (G.A.L.)** finanțate prin Axa Prioritară 4 – **LEADER** a PNDR 2007-2013, care și-au elaborat strategii de dezvoltare locală, constituie un input important pentru elaborarea Strategiei de Dezvoltare Teritorială a României.

Banca Mondială are în curs de elaborare o serie de studii (**Acordul de prestări servicii de consultanţă privind "Consolidarea capacităţii de planificare teritorială, precondiţie pentru dezvoltarea urbană"**) pentru Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice care vizează o analiză-diagnostic a sistemului de planificare din România, de la nivel central, regional și local, cât și o evaluare privind dezvoltarea urbană la nivel național.

În vederea pregătirii perioadei de programare 2014-2020, pe data de 13 iunie 2012 a fost aprobat **Memorandumul privind aprobarea acțiunilor și documentelor privind pregătirea accesării și implementării fondurilor europene în perioada 2014 - 2020**. Documentul a fost inițiat de către Ministerul Afacerilor Europene, instituția cu rol coordonator a procesului de elaborare a documentelor de programare pentru perioada 2014 – 2020. Memorandum-ul conține orientări metodologice pentru programarea fondurilor europene destinate unei dezvoltări inteligente, durabile și incluzive, precum și precizări pentru organizarea și funcționarea cadrului parteneriat de consultare în vederea elaborării documentelor de programare naționale pentru perioada 2014 - 2020.

Prin urmare, la început, pentru România conturarea conceptului național de dezvoltare spațială a rezultat în urma corelării elementelor din strategiile și studiile anterioare. Conceptul

național de dezvoltare spațială integrează obiectivele Cadrului Național Strategic de Referință cu obiectivele strategice de dezvoltare spațială a Uniunii Europene adaptate la particularitățile României și le extinde la anul 2030, ținând seama de Planul de Amenajare a Teritoriului Național și de Planurile de Amenajare Teritorială Regionale/Zonale, Județene și Planurile Urbanistice Generale ale municipiilor, orașelor și comunelor legal adoptate, conform reprezentării de mai jos:

Fig. 3 Schema generală de formulare a obiectivelor strategice de dezvoltare spațială (2005)

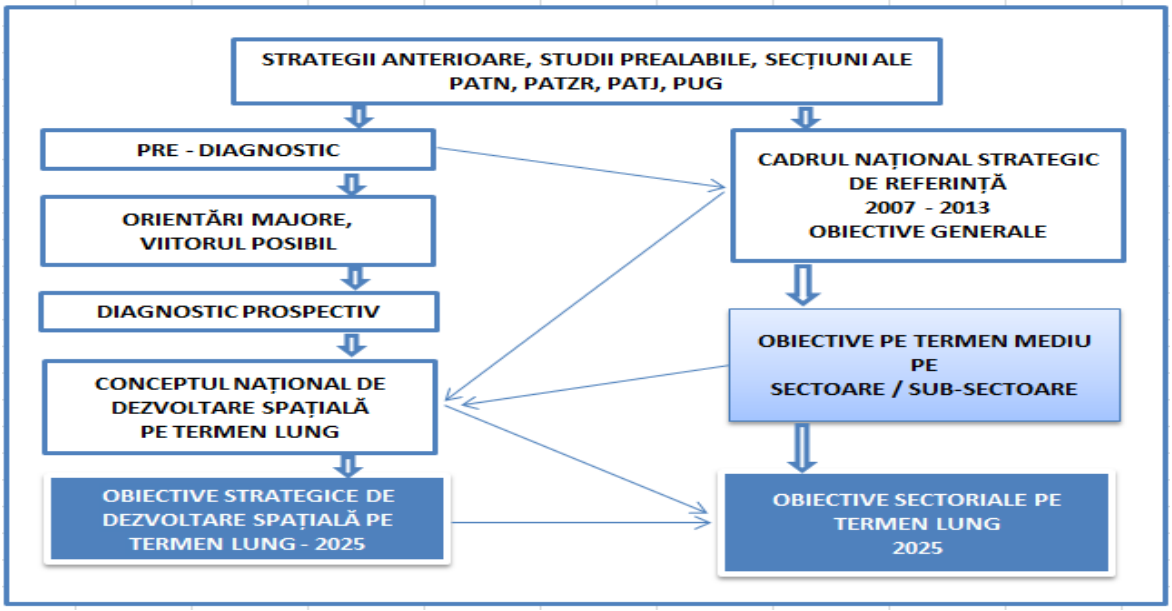

Sursa: Presedinția Luxemburgheză a Consiliului Europei, 2005, citat în ESPON 2006 Programme, PROJECT 3.3, Territorial Dimension of the Lisbon-Gothenburg strategy

Obiectivele stabilite prin Cadrul Național Strategic de Referință 2007-2013 au fost concretizate prin 8 programe operaționale: transport, mediu, competitivitate economică, dezvoltare regională, resurse umane, capacitate administrativă, asistența tehnică, agricultură conform reprezentării de mai jos:

Fig. 4 Obiectivele Cadrului Național de Referință 2007-2013 (2005)

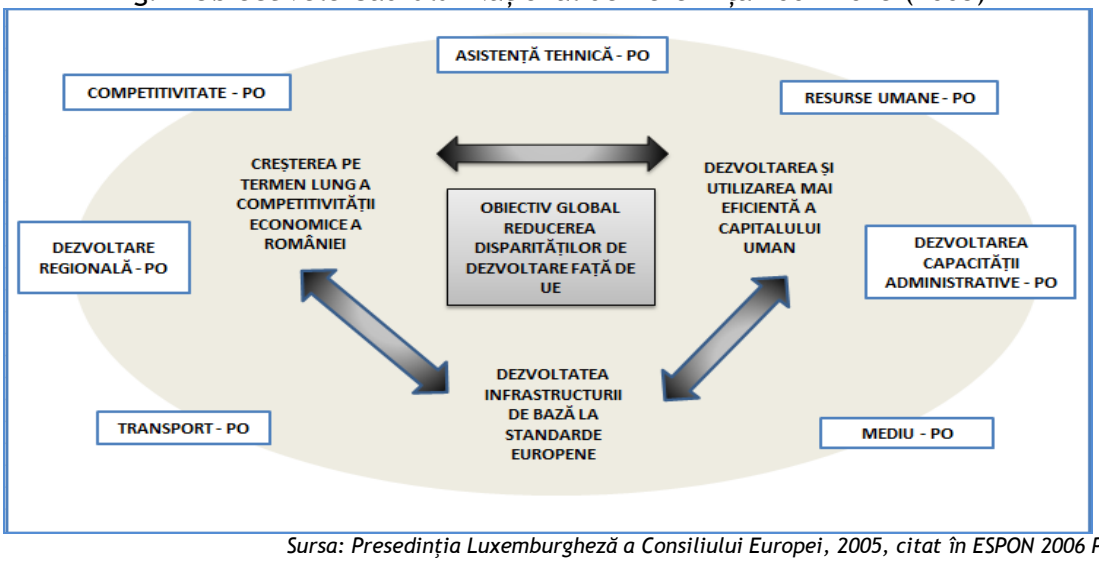

Sursa: Presedinția Luxemburgheză a Consiliului Europei, 2005, citat în ESPON 2006 Programme, PROJECT 3.3, Territorial Dimension of the Lisbon-Gothenburg strategy

Integrarea României implică reconfigurarea problematicii dezvoltării spațiale pe termen lung în acord cu Strategia Lisabona/Goteborg dar cu adaptarea la condițiile specifice din țara noastră și la necesitatea recuperării decalajelor semnalate până în prezent.

Orientarea strategiilor și politicilor de dezvoltare spațială pe termen lung (2025 - 2030) este condiționată de patru vectori ai dezvoltării asupra cărora există un larg consens atestat atât de experiența elaborării / reactualizării strategiilor de dezvoltare spațială din diferite țări europene, cât și de concluziile rezultate din activitatea rețelei de institute europene de studii prospective:

- populația și resursele de muncă;
- știința și tehnologia;
- restructurarea sectorială;
- viziunea spațială.

Cei patru vectori se intercondiționează, au un anumit grad general acceptat de redundanță și au efect sinergic asupra dezvoltării exprimată în modul cel mai sintetic de indicatorul PIB / locuitor.

- Populaţia şi resursele de muncă - Pentru strategia de dezvoltare spaţială scăderea demografică este considerată cea mai gravă problemă deoarece afectează în special grupa populaţiei tinere.
- Ştiinţa şi tehnologia - Pentru România se impune susţinerea învăţământului liceal pentru a se contracara transmiterea scăderii populaţiei tinere până în structura învăţământului superior.
- Restructurarea sectorială - România va înregistra odată cu restructurarea sectorială o creştere accentuată a urbanizării. Această creştere va însemna modificarea statutului de locuitor rural în cel de locuitor urban, în principal prin transformerea unor localităţi rurale în localităţi urbane.
- Viziunea spaţială - se întemeiază pe integrarea următoarelor direcţii de abordare:
  - ✓ perspectiva axată pe zonele de dezvoltare spaţială structurate pentru obiectivele strategice şi politicile de dezvoltare spaţială a Uniunii Europene;
  - ✓ perspectiva axată pe reţeaua europeană de metropole şi arii funcţionale urbane de importanţă trans-naţională, naţională şi regională;
  - ✓ perspectiva axată pe coridoare / linii de forţă;
  - ✓ perspectiva axată pe noile relaţii dintre urban şi rural;
  - ✓ arii rurale incluse în interiorul aglomeraţiilor urbane ale metropolelor şi oraşelor – cu o specializare funcţională generată de oraşul principal;
  - ✓ arii rurale incluse în zone urbanizate;
  - ✓ arii interstiţiale rurale situate între culoarele urbanizate, cu sau fără centre urbane incluse;
  - ✓ arii rurale izolate;
  - ✓ perspectiva axată pe peisaj natural şi cultural.

Cei patru vectori ai dezvoltării au stat la baza conturării obiectivelor strategice de dezvoltare spaţială, urmărindu-se evidenţierea căilor de reducere a disparităţilor şi de punere în valoare a potenţialului natural şi construit al României.

Pentru dezvoltarea spaţială (cu înţelesul de teritoriu şi mediu) obiectivul fundamental este detaliat de următoarele obiective strategice şi specifice:

- ***RACORDAREA LA REȚEAUA EUROPEANĂ A POLILOR ȘI CORIDOARELOR DE DEZVOLTARE SPAȚIALĂ***
  - ✓ Desăvârşirea / definitivarea racordării la coridoarele europene.
  - ✓ Dezvoltarea spațială policentrică și echilibrată a ariilor cu funcțiuni metropolitane.
  - ✓ Constituirea unui sistem policentric echilibrat de regiuni metropolitane.
- ***STRUCTURAREA ȘI DEZVOLTAREA REȚELEI DE LOCALITĂȚI URBANE***
  - ✓ Dezvoltarea tramei infrastructurilor de transport şi telecomunicaţii la scară naţională şi regională ca armătură a dezvoltării teritoriale şi urbane.
  - ✓ Formarea de oraşe şi regiuni urbane dinamice, atrăgătoare şi competitive.
  - ✓ Susţinerea procesului de urbanizare în perspectiva atingerii de către România în anul 2025 a unei ponderi a populaţiei urbane de 66,9 %, în sistem A - areal (în cadrul aglomerațiilor urbane ale oraşelor mari şi mijlocii), B - vectorial (în lungul principalelor drumuri naţionale şi europene) şi C - punctual (noi centre urbane în zone profund rurale).
- ***AFIRMAREA SOLIDARITĂȚII URBAN-RURAL ADECVATĂ DIFERITELOR CATEGORII DE TERITORII***
  - ✓ Dezvoltarea endogenă, bazată pe diversitate şi performanţă, a spaţiilor rurale (pentru toate cele 4 categorii de teritorii rurale: arii rurale incluse în interiorul aglomerațiilor urbane ale orașelor, arii rurale incluse în zone urbanizate, arii interstițiale rurale situate între culoarele urbanizate, arii rurale izolate).
  - ✓ Promovarea parteneriatelor între orașe/aglomerații urbane și forme moderne de asociere a comunelor rurale.
- ***CONSOLIDAREA LEGĂTURILOR TRANS-CARPATICE CA SUPORT AL DEZVOLTĂRII REGIONALE***
  - ✓ Crearea unei trame naționale de interconectare funcțională a regiunilor.
  - ✓ Asigurarea accesului la infrastructurile legate de cunoaștere la nivel paneuropean, național și regional.
  - ✓ Echilibrarea şanselor Regiunilor de atragere a activităţilor competitive.

- ✓ Întărirea cooperarii tansnaționale în arealele Carpaților și a Mării Negre.

➢ ***VALORIFICAREA PATRIMONIULUI NATURAL ȘI CULTURAL***

- ✓ Ocrotirea și valorificarea integrată a patrimoniului natural și cultural.
- ✓ Utilizarea cu precauție a fondului forestier, a oglinzilor și cursurilor de apă, a suportului edafic și a biodiversității, cu luarea în considerare a riscurilor legate de intensificarea activităților antropice și a schimbărilor climatice.
- ✓ Gestionarea creativă a patrimoniului cultural și a peisajelor culturale.

➢ ***ARTICULĂRI – „CHEIE" PENTRU ACCELERAREA INTEGRĂRII EUROPENE***

- ✓ Conceptul Strategic de Dezvoltare Spațială pe termen lung, integrează principii și dinamici diferite, se referă la paliere spațiale și arii sectoriale multiple și urmărește obținerea unor efecte sinergice care să creeze premise favorabile proceseului complex de integrare.

Urmărirea acestor obiective se face în cadrul strategiilor și politicilor de dezvoltare prin intermediul planurilor de amenajare a teritoriului, al planurilor și regulamentelor de urbanism, conform figurii de mai jos.

Fig. 5 Transpunerea politicilor în documentații de urbanism (2007)

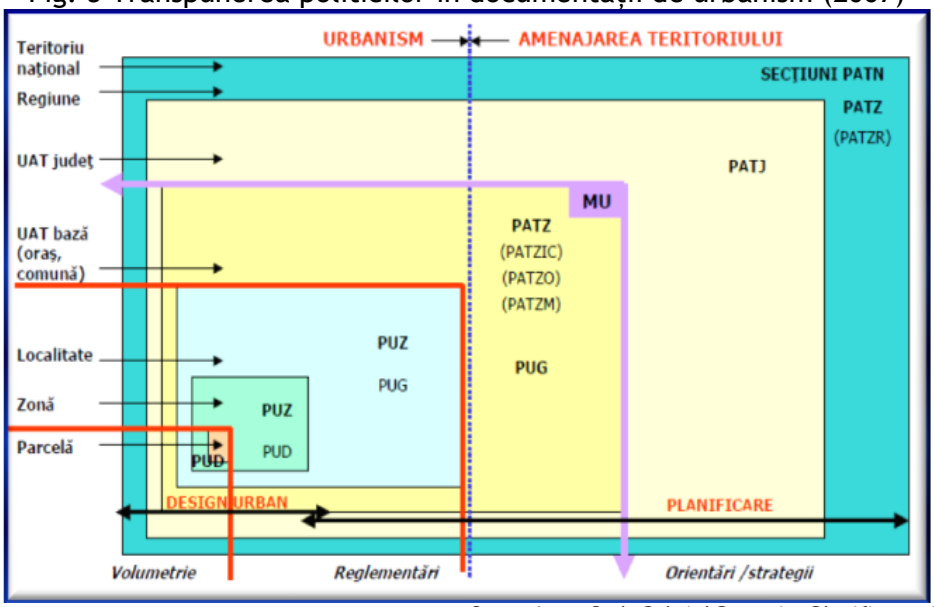

Sursa: Lect. Drd. Gabriel Pascariu, Planificare și Dezvoltare spațială

Schema de mai sus explică în mod sugestiv anvergura problematicii de amenajare a teritoriului de la nivel național până la nivel local. Se observă că, din punct de vedere al nivelurilor teritoriale, se pornește de la scara unei parcele, continuă cu zone din cadrul unei localități, cu localități și teritorii administrative de bază și se trece în sfera de activități specifice amenajării teritoriului atunci când sunt grupate mai multe teritorii administrative de bază, un județ sau mai multe județe și în fine, teritoriul național în ansamblul lui[1].

Astfel, schema de mai sus ne ajută să ajungem la definiția planificării și dezvoltării spațiale care studiază modul în care pot fi transformate așezările umane și teritoriul într-un mod coerent, logic, controlat și eficient din punct de vedere economic și social și fără să aducă prejudicii mediului și valorilor de patrimoniu.

1.2.3. Procesul de dezvoltare spațială la nivel regional și județean

Conceptul de regiune

Conform definiției, o regiune poate fi definită ca o zonă de teritoriu cu un ansamblu de caracteristici interne distincte și consistente, fizice sau umane care îi conferă o anumită unitate și care o fac distinctă de alte zone învecinate. Acestea, în funcție de gradul de încărcătură teritorială sau a mecanismelor de constituire, pot fi clasificate astfel:

- regiuni omogene;
- regiuni funcționale;
- regiuni polarizate.

Conceptul de regiune implică de asemenea, două aspecte majore: primul este relaționat de definirea și delimitarea unui teritoriu în funcție de anumite criterii, iar cel de-al doilea are în vedere un anumit nivel administrativ sub-statal. În funcție de aceste doua elemente, regiunile se clasifică astfel:

[1] *Lect. Drd. Gabriel Pascariu, Planificare și Dezvoltare spațială.*

- regiuni administrative / normative – care reflctă o voință politică și urmăresc eficiența economică și administrativă;
- regiuni funcționale / omogene – care sunt legate de procesul de planificare, fiind considerate unele dintre cele mai bune forme de organizare spațială a informației; presupun omogenitate, complementaritate, polarizare; acestea coincid rar cu regiunile de tip administrativ;
- regiuni de dezvoltare / de programare / de proiect – sunt forme intermediare determinate de anumite obiective specifice legate în general de un proces de dezvoltare într-o anumită conjunctură istorică și geo-politică și care sunt rezultatul unei agregări de factori și criterii ce răspund nevoilor de a constitui structuri instituționale eficace; acestea pot dobândi statutul de regiune administrativă dacă mărimea, structura și funcțiile sale sunt potrivite pentru aceasta.

Având în vedere cele de mai sus, regiunea, din perspectiva dezvoltării regionale, este un nivel teritorial optim în cadrul căreia structurile instituționale potrivire pot să rezolve eficient problemele sociale și economice specifice.

Dezvoltarea spațială la nivel regional și județean

La nivelul Uniunii Europene a fost creat un sistem unitar denumit NUTS (Nomenclatorul Unităților Teritoriale Statistice) care este organizat în 5 trepte, de la unitățile cele mai mari până la unitățile cele mai mici. Primele trei trepte ale acestui sistem sunt cele care servesc ca bază pentru programe și strategii de dezvoltare. În cadrul acestui sistem, politica de dezvoltare regională se realizează la nivelul NUTS II. Mărimea medie a regiunilor situate la nivel NUTS II este de aproximativ 16.000 km pătrați și au în medie aproximativ 1,8 milioane locuitori.

La nivelul României, cea mai mare unitate administrativ-teritorială este județul, structură care corespunde nivelului NUTS III. Mărimea medie a acestuia este de aproximativ 540.000 de locuitori și o suprafață medie de 5.600 km pătrați, fiind sub mediile comunitare necesare pentru NUTS II. Regiunile de dezvoltare care au fost create în anul 1998 au în medie 2,5 milioane de

locuitori şi o suprafaţă medie de 30.000 km pătraţi, ceea ce le apropie de cele de la nivel european.

Crearea Nomenclatorului European al Unităţilor Statistice Teritoriale şi aderarea României la acest sistem a arătat principalele limite ale actualei organizări administrative: lipsa unui nivel regional, judeţe închise în ele însele, incapabile de colaborare şi nonviabile financiar în condiţiile descentralizării, încadrare teritorială aproximativă datorită arbitrariului teritorial care a caracterizat perioada comunistă. În plus, emanciparea comunităţilor locale şi regionale induce tensiuni din interior care demonstrează forţa inerţiei teritoriale a structurilor ocultate până acum: mişcarea regionalistă transilvăneană din anii '90, revendicările secuilor, problema judeţelor desfiinţate, fărâmiţarea comunală.

Regiunile de dezvoltare, mai mult sau mai puţin contestate, mai mult sau mai puţin logice şi funcţionale, însă fără consistenţă istorică şi identitară, au început să îşi facă loc în imaginarul public şi în politicile de organizare şi de amenajare a teritoriului. Răspunzând mai degrabă unor exigenţe externe apărute în contextul negocierilor de aderare, şi mai puţin în urma luării în calcul a nevoilor locale, ele au fost şi sunt ţinta unor rivalităţi spaţiale (între metropolele regionale şi sediile actuale ale regiunilor) şi mai ales politice, deoarece reprezintă releul obligatoriu de distribuţie a fondurilor europene. Funcţionarea lor este mai degrabă oficioasă decât oficială şi de foarte puţine ori guvernele succesive au luat serios în calcul posibilitatea perfecţionării acestui nivel vital de organizare a teritoriului.

Procesele puternice care se fac simţite în prezent (integrarea europeană, periurbanizarea, rurbanizarea, necesitatea echipării cu infrastructuri imposibil de gestionat de unităţile administrative actuale, reţele de transport şcolar, platforme ecologice, staţii de epurare, sisteme de evacuare a reziduurilor menajere şi agricole) impun noi forme de organizare precum regiunile transfrontaliere, zonele metropolitane, asociaţiile de comune, creând o presiune crescândă asupra sistemului administrativ oficial care are nevoie de modernizare urgentă.

O regiune de dezvoltare poate fi definită și delimitată în spațiu în raport de anumite interese și obiective specifice. Astfel, poate fi regiune dacă mărimea, structura și funcțiile sale sunt potrivite, sau poate fi doar rezultatul unei agregări complexe de factori și criterii care răspund nevoilor de a constitui structuri instituționale eficace. Conform unei definiții pe care a dat-o

Parlamentul European, „prin regiune de dezvoltare se înțelege un teritoriu care formează, din punct de vedere grafic, o unitate netă, sau un ansamblu similar de teritorii în care există continuitate, în care populația posedă anumite elemente comune și dorește să-și păstreze specificitatea astfel rezultată și să o dezvolte cu scopul de a stimula progresul cultural, social și economic”[2].

Având în vedere tendințele economico-sociale la nivel național și internațional, regiunile se confruntă cu o mare varietate de probleme de aceea politica de dezvoltare regională urmărește să utilizeze la maxim potențialul local al regiunilor (natural, uman, cultural sau tehnic). Principalele probleme cu care se pot confrunta aceste regiuni sunt următoarele:

- subdezvoltarea anumitor regiuni (rămânerea în urmă);
- declinul industrial determinat de schimbările tehnologice în procesul de producție;
- dificultățile de adaptare a forței de muncă și de constituire a unei piețe a muncii eficientă;
- poluarea și degradarea mediului înconjurător.

Principalul instrument al politicii de dezvoltate regională utilizat de Uniunea Europeană pentru reducerea acestor decalaje și contracararea problemelor regionale este reprezentat de Instrumentele Structurale, create și perfecționate într-o perioadă de peste 40 de ani. În prezent formele de sprijin financiar ale Uniunii Europene se adaptează și se schimbă în permanență tocmai pentru a răspunde solicitărilor și problemelor diverse. Astfel, coeziunea economică și socială a Uniunii Europene se realizează prin politica de dezvoltare regională susținută de instrumentele financiare, în special de Fondurile Structurale și de Fondul de Coeziune.

În acest sens, ***Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030*** menționează o serie de probleme întâlnite în regiuni, precum declinul socio-economic al unui număr însemnat de centre urbane mari și diminuarea rolului lor în dezvoltarea arealelor adiacente și a regiunilor, pierderea funcțiilor urbane ale multor orașe mici și mijlocii, în special ale celor monoindustriale afectate de restructurare, frecvent asociată cu accentuarea problemelor sociale, precum calitatea scăzută a infrastructurii publice, degradarea utilităților urbane, incapacitatea de a conserva bunurile istorice și culturale. Plecând de la aceste deficiențe,

[2] *Lector, drd. Arh. Gabriel Pascariu - Analiză regională și urbanism (instrumente ale dezvoltării regionale și spațiale).*

strategia propune ca obiectiv național pentru anul 2013 sprijinirea dezvoltării economice și sociale echilibrate teritorial și durabile a regiunilor României corespunzător nevoilor și resurselor lor specifice prin concentrarea asupra polilor urbani de creștere; îmbunătățirea condițiilor infrastructurale și a mediului de afaceri pentru a face din regiunile României, în special cele rămase în urmă, locuri mai atractive pentru a locui, a le vizita, a investi și a munci. Conform Strategiei Naționale pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030, în scopul realizării acestui obiectiv central se va pune accentul principal pe creșterea rolului economic și social al centrelor urbane prin adoptarea unei abordări policentrice în vederea unei dezvoltări mai echilibrate a regiunilor.

Un alt obiectiv propus de Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030 pentru anul 2020 este constituirea la nivel regional, conform strategiilor de dezvoltare spațială, a sistemului policentric de arii funcționale urbane (aglomerări urbane) și de coridoare de urbanizare în lungul arterelor de transport de interes european (policentricitate de rețea). Atingerea acestui obiectiv presupune, însă, implementarea unor acțiuni precum:

- Asigurarea în totalitate a terenurilor pentru construcții noi prin reciclarea terenurilor intravilane și extravilane desemnate prin planurile strategice sau restructurarea terenurilor subutilizate sau părăsite și limitarea expansiunii zonelor urbanizate;
- Realizarea structurilor fizice și instituționale care să permită declararea ca localități urbane a viitoarelor centre de polarizare a zonelor rurale;
- Dezvoltarea spațială policentrică și echilibrată a ariilor cu funcțiuni metropolitane (Ploiești, Pitești) și pregătirea accesului la categoria de metropole a unor municipii;
- Realizarea efectivă a centurilor verzi-galbene din jurul orașelor de rangul I; atingerea unui indicator de spațiu verde de 26 metri pătrați pe locuitor pentru orașele de rangul I și II;
- Atingerea unei valori medii pe țară a indicelui suprafeței locuibile de 15 metri pătrați pe locuitor;
- Reducerea la 40% a proporției locuințelor încălzite cu sobe cu combustibil solid prin înlocuirea instalațiilor și introducerea unor sisteme moderne de încălzire;

- Realizarea de spaţii publice de calitate în toate zonele principale ale oraşelor;
- Rezolvarea problemei parcajelor pentru oraşele de rangul I; dezvoltarea traseelor funcţionale pietonale şi pentru biciclişti în orasele de rangul I şi II;
- Obţinerea unei mixităţi funcţionale şi sociale optime a localităţilor pentru a evita enclavizarea socio-economică;
- Continuarea şi amplificarea programelor de colaborare transfrontalieră, transnaţională şi interregională pentru a asigura îndeplinirea obiectivelor de coeziune teritorială a Uniunii Europene şi pentru a îmbunătăţi conectivitatea şi interacţiunea cu spaţiile învecinate.

Pentru anul 2030 Strategia Naţională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030 îşi propune structurarea şi dezvoltarea reţelei extinse de localităţi urbane şi rurale ca premisă pentru afirmarea regiunilor României ca entităţi dinamice, atrăgătoare şi competitive şi pentru racordarea lor deplină la spaţiul european. Realizarea acestui obiectiv presupune, însă, o serie de ţinte orientative printre care se află şi creşterea nivelului de urbanizare până la 70% prin atingerea indicatorilor care să permită includerea a circa 650 de localităţi rurale în categoria de oraşe şi prin aplicarea generalizată a instrumentelor de dezvoltare urbană integrată, precum și realizarea principalelor elemente ale tramei naţionale de interconectare funcţională a regiunilor României, ca armătura a dezvoltării lor durabile şi a racordării lor la sistemul european.

Conform ***Planului Naţional de Dezvoltare 2007 – 2013***, din punct de vedere al dezvoltării spaţiale ar fi necesară întărirea rolului teritorial al oraşelor mici şi mijlocii, ca puncte de dezvoltare regională, cu scopul asigurării accesului populaţiei rurale la servicii de tip urban. Va fi importantă în special dezvoltarea centrelor urbane ca locaţii atractive pentru forţa de muncă din domeniul noilor tehnologii şi creşterea în acest scop a importanţei capitalei şi a altor centre urbane cheie, precum şi realizarea unei planificări teritoriale eficiente care să ducă la creşterea atractivităţii şi promovarea dezvoltării echilibrate.

Procesul de implementare a politicii de dezvoltare regională în România a început prin construcția cadrului instutuțional și a suportului legislativ necesar pentru ca această politică regională să aducă României avantajul prezenței unui sistem care să reducă accentuarea

disparităților în procesul de dezvoltare, și care să permită o intervenție rapidă și eficientă în zonele afectate de declin economic.

Cadrul legal al dezvoltării regionale şi coeziunii sociale în România a fost creat odată cu promovarea legii privind dezvoltarea regională (legea nr. 151/ 16 iulie 1998) care a stabilit cadrul instituţional şi obiectivele Politicii de Dezvoltare Regională (PDR). Legea a urmat îndeaproape abordarea din Carta Verde, asigurând cooperarea voluntară a judeţelor în cadrul unor regiuni de dezvoltare. În perioada 1999 – 2003 s-au constituit structurile de dezvoltare regională la nivel naţional şi regional şi s-au perfecţionat mecanismele de implementare a PDR.

Cele 8 regiuni de dezvoltare ale României cuprind judeţe cu niveluri de dezvoltare diferite şi economii complementare. Acesta a fost şi unul dintre criteriile urmărite la agregarea judeţelor în regiuni. Disparităţile regionale sunt numeroase şi de multe feluri: inter-regionale, intra-regionale, între urban şi rural, între marile oraşe şi localităţile mici, între ariile periurbane şi cele izolate (montane, deltă).

Fig. 6 Harta regiunilor de dezvoltare

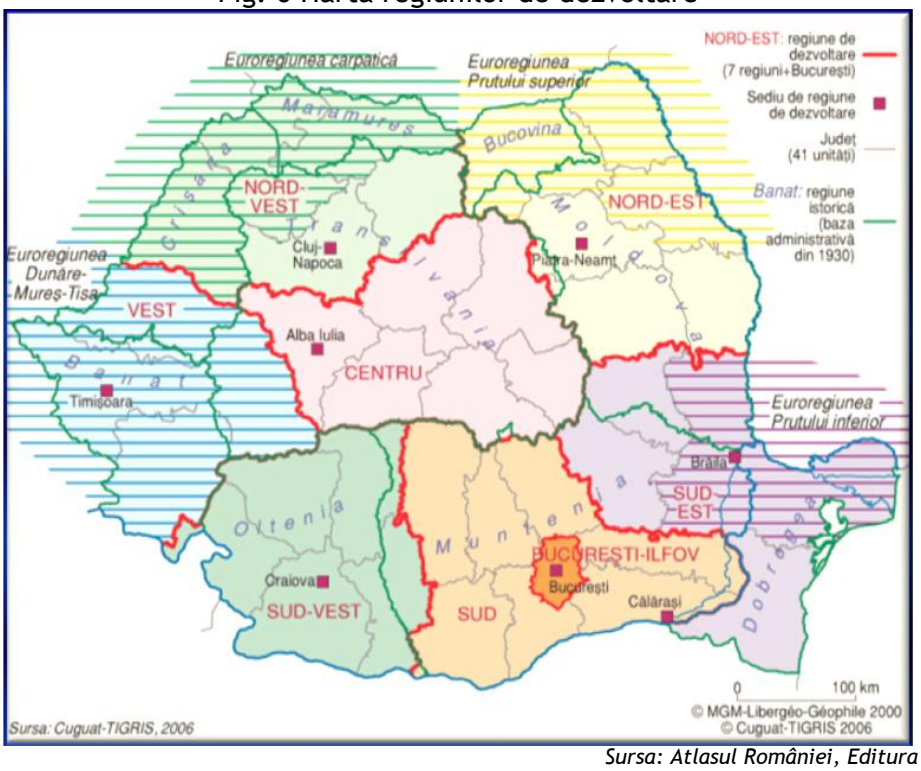

Sursa: Atlasul României, Editura RAO, București 2006

O primă măsurare a disparităţilor specifice din România, după 1990, a fost prezentată în Carta Verde a Dezvoltării Regionale din 1997. Existenţa dezechilibrelor regionale în România reprezintă o moştenire a perioadei interbelice când, în contextul unei dezvoltării economice generale reduse, activitatea industrială a fost concentrată într-un număr mic de zone, dependente de accesul la resursele minerale şi energetice, cu o localizare favorabilă din perspectiva căilor importante de transport (Bucureşti, Valea Prahovei, Braşov, Hunedoara, Valea Jiului, Reşiţa, Brăila, Galaţi, Constanţa).

Perioada comunistă s-a caracterizat printr-o politică economică centralizată, având drept scop echilibrarea dezvoltării teritoriale printr-un proces de "industrializare şi urbanizare forţată". Rezultatul acestei politici a fost dezvoltarea rapidă a unor zone înapoiate (în special nord-estul şi sud-estul României). Această politică a fost una de redistribuire pe baze non-economice a resurselor limitate de dezvoltare, iar efectele pe termen mediu şi lung ale acestei redistribuiri au determinat încetinirea creşterii economice şi epuizarea factorilor interni care susţin dezvoltarea economică.

După 1989 aceste zone dezvoltate în mod artificial au fost primele afectate de procesul de restructurare economică. În consecinţă, disparităţile economice regionale au crescut, în special în privinţa ocupării forţei de muncă şi a producţiei industriale, dar şi sub aspectul veniturilor şi resurselor financiare ale gospodăriilor. O creştere a disparităţilor a fost observată şi în cazul unor indicatori sociali cum ar fi educaţia, îngrijirea medicală, serviciile publice locale.

Deoarece cele 8 regiuni grupează judeţe şi arii cu niveluri de dezvoltare, mai scăzute sau mai ridicate, nivelul inter-regional al disparităţilor e mai mic decât acela dintre judeţe sau dintre comune, sau decât cel dintre zonele urbane şi cele rurale. Aceasta conduce la opinia generală conform căreia nivelul disparităţilor în România nu este unul prea ridicat şi că, mai mult sau mai puţin, întreaga ţară poate fi considerată drept subdezvoltată comparativ cu nivelul mediu de dezvoltare al Uniunii Europene. O asemenea atitudine poate conduce la o abordare greşită în structurarea unei politici de coeziune socială şi economică şi a unei politici regionale raţionale şi eficiente.

La nivelul ***regiunii Sud Muntenia***, transpunerea obiectivelor europene de dezvoltare durabilă se regăseşte chiar în scopul *Planului de Dezvoltare Regională 2007-2013*, care susţine

Creșterea capacității regiunii în vederea dezvoltării economice și sociale durabile și echilibrate a acesteia, care să conducă la reducerea disparităților și creșterea coeziunii economice și sociale, la creșterea prosperității și standardului de viață al locuitorilor regiunii.

Pentru realizarea scopului propus, PDR-ul Sud Muntenia 2007-2013 a stabilit o serie de priorități cheie, ce constituie „conducătorii schimbării" și care sunt orientate spre nevoile specifice de dezvoltare ale regiunii. Astfel, trei din cele patru priorități enunțate au în vedere dezvoltarea durabilă, eliminarea disparităților, accesibilitatea precum și dezvoltarea socio-economică armonioasă și prietenoasă cu mediul, deziderate promovate de politicile în domeniul dezvoltării spațiale.

La rândul lor, strategiile de dezvoltare elaborate la nivelul fiecărui județ al regiunii demonstrază preocuparea autorităților locale pentru dezvoltarea armonioasă a regiunii, competitivitate economică, accesibilitate și protecția mediului.

Strategia de dezvoltare a ***județului Agreș*** și-a propus dezvoltarea armonioasă, echilibrată și durabilă a teritoriului pentru facilitarea coeziunii sociale, economice și teritoriale. Astfel, coeziunea teritorială este expresia dezvoltării echilibrate, coerente și armonioase a teritoriului, sub aspectul activităților economice, sociale, al dotărilor, al accesibilității și al calității mediului, al existenței condițiilor de viață și de muncă echitabile pentru toți cetățenii, indiferent de locul în care se află. Conform strategiei județene, politica de coeziune teritorială trebuia să urmărească diminuarea diferențelor dintre regiunile geografice, dintre mediul urban și cel rural, dintre centru și periferie, precum și prevenirea amplificării discrepanțelor teritoriale, iar politica de coeziune economică trebuia să urmărească reducerea disparităților de dezvoltare economica între diverse zone și apropierea nivelului de viață al locuitorilor lor, prin acțiuni orientate spre creșterea competitivității și prin crearea de noi locuri de muncă mai bine plătite pentru locuitorii județului.

Strategia de dezvoltare a ***județului Dâmbovița*** avea în centru reconstrucția și consolidarea economiei locale prin repoziționarea județului ca destinație turistică în zona de sud a României, întărirea performanței sectorului agro-alimentar pe baze existente și cu ajutorul valorii aduse de existența unui centru universitar, asigurarea inter-conectivității între diferite zone din interiorul sau exteriorul județului, reducerea disparităților și echilibrarea nivelului de dezvoltare între spaţiul rural şi urban, dar și definirea și susținerea unei identități locale.

Județul Călărași, a manifestat și el aceeași preocupare pentru dezvoltare durabilă în acord cu posibilitățile locale și cu direcțiile de programare europene. Astfel, în termeni de dezvoltare economică, socială şi de mediu, *Strategia de dezvoltare a județului Călărași 2007-2013*, a urmărit crearea cadrului necesar dezvoltării durabile a judeţului în concordanţă cu scopurile strategice pe termen lung ale Planului Naţional de Dezvoltare şi ale Planului de Dezvoltare Regională, dar și protejarea identității județului, pentru ca acesta să devină un judeţ proactiv, cu un caracter distinct şi o economie viabilă, capabil să ofere tuturor condiţii de trai mai bune, într-un mediu curat şi sănătos.

Strategia de dezvoltare a ***judeţului Giurgiu*** a luat în considerare îmbunătăţirea vieţii locuitorilor şi creşterea sustenabilă a economiei. Astfel, judeţul Giurgiu, a urmărit, prin realizarea obiectivelor cuprinse în Strategia de dezvoltare 2007-2013, să devină un spaţiu cheie al comerţului sud est – european cu infrastructură şi servicii conexe de prim rang, valorificând calitatea de nod de transport intermodal regional, să devină un judeţ atractiv prin crearea unui mediu social incluziv, creşterea calităţii vieţii printr-o transformare economică de succes, consolidarea mediului antreprenorial, fructificarea zestrei rurale, prin diversificare şi relansarea sistemului agricol cu ajutorul unei administraţii publice eficiente.

Obiectivul principal al Strategiei de Dezvoltare a ***judeţului Ialomiţa*** a constat în îmbunătățirea continuă a calității vieții locuitorilor județului, a generațiilor prezente și viitoare, prin crearea unei comunități sustenabile, capabile să gestioneze și să utilizeze resursele în mod eficient, pe zone de potențial economic și pe zone de prioritate, asigurând prosperitatea, protecția mediului și coeziunea socială. Toate aceste deziderate, s-au putut realiza prin următoarele acțiuni: îmbunătățirea infrastructurii de transport, extinderea și îmbunătățirea accesului la serviciile de utilități publice, creșterea competitivității județene, diversificarea economiei locale, dezvoltarea turismului, etc.

Prioritățile de dezvoltare ale ***judeţului Prahova***, cuprinse în Planul de dezvoltare durabilă a judeţului Prahova în perioada 2007-2011, erau concentrate pe domeniile eligibile pentru intervenţiile structurale (Fondul European pentru Dezvoltare Regională, Fondul Social European, Fondul de Coeziune) şi de asemenea, erau formulate pornind de la prioritățile naționale, agreate de Comisia Europeană, identificate în Planul Naţional de Dezvoltare pentru perioada 2007-2013, în

Programul Operațional Regional „Dezvoltare Regională 2007-2013" și în Planul de Dezvoltare al Regiunii Sud Muntenia.

Astfel, acesta era structurat pe următoarele direcții prioritare: dezvoltarea infrastructurii locale, reabilitarea centrelor urbane cu potențial de creștere economică, creșterea competitivității județului ca locație pentru afaceri și reducerea disparităților socio-economice.

Prin urmare, scopul central al strategiei județene era - dezvoltarea economică și socială durabilă și echilibrată a județului, prin reducerea disparităților (între mediul urban și rural, între centrele urbane și arealele adiacente, iar în cadrul orașelor, între zonele atractive pentru investitori și cele neatractive) și creșterea coeziunii economice și sociale, creșterea prosperității și standardului de viață al locuitorilor județului.

De asemenea, se concentra pe provocările și oportunitățile de dezvoltare existente în județul Prahova, urmărind totodată eliminarea barierelor cu privire la progresul economic și social și răspunde punctelor de vedere ale comunităților referitoare la factorii dominanți ai dezvoltării pe termen lung. Principalele priorități ale acestei strategii erau: dezvoltarea și modernizarea infrastructurii locale de transport, protecția mediului, dezvoltarea urbană, dezvoltarea rurală, dezvoltarea și modernizarea infrastructurii sociale, dezvoltarea durabilă și promovarea turismului, sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri județean și local și nu în ultimul rând, dezvoltarea resurselor umane.

Strategia de dezvoltare a ***județului Teleorman*** viza dezvoltarea județeană prin îmbinarea între tradiție și inovare, care să aducă județului Teleorman un nivel sporit de bunăstare. Revitalizarea tradiției industriale, crearea unui centru regional de competitivitate în sectorul agro-industrial și dezvoltarea mediului antreprenorial constituiau baza pentru reconstrucția economiei locale. Astfel, județul Teleorman s-a dezvoltat gradual, urmărindu-se reducerea disparităților și echilibrarea nivelului de dezvoltare între spațiul rural și urban, dar și repoziționarea în plan național, prin definirea și susținerea unei identități locale. Aceste deziderate erau îndeplinite prin realizarea următoarelor obiective:

- reactivarea bazei economiei locale prin dezvoltarea industriei;
- creșterea competitivității în agricultură și dezvoltarea spațiului rural;
- dezvoltarea mediului antreprenorial;

- reducerea dezechilibrelor și creșterea gradului de integrare socială;
- valorificarea resurselor energetice regenerabile.

În concluzie, atât documentele strategice de la nivel comunitar, cât şi cele de la nivel național, regional și județean susțin dezvoltarea spațială sustenabilă. Dezvoltarea trebuie să respecte în totalitate directivele în domeniul mediului, cu atât mai mult cu cât presiunea exercitată de urbanizare asupra calității factorilor de mediu este din ce în ce mai mare.

Având în vedere cele de mai sus, precum și necesitatea planificării spațiale a celor 8 regiuni de dezvoltare a României conform Legii nr. 350/2001 privind amanajarea teritoriului și urbanismul, gestionarea spațială a teritoriului este o activitate obligatorie, continuă şi de perspectivă, desfăşurată în interesul colectivităţilor în concordanță cu valorile şi aspirațiile societății şi cu cerințele integrării în spațiul european. Această activitate se realizează prin intermediul amenajării teritoriului şi urbanismului care constituie ansambluri de activități complexe de interes general ce contribuie la dezvoltarea spațială echilibrată, la protecția patrimoniului natural şi construit, la îmbunătățirea condițiilor de viață în localitățile urbane şi rurale, precum şi la asigurarea coeziunii teritoriale la nivel regional, național şi european[3].

Amenajarea teritoriului şi urbanismul se ocupă de problemele dezvoltării spațiale, depind în mod direct de ansamblul factorilor economici, sociali, de mediu şi culturali şi reprezintă un ansamblu de activități complexe care au drept scop organizarea fizică a spațiului[4].

În acest context "planificarea dezvoltării spațiale este numai o parte din procesul complex de planificare a dezvoltării unei comunități umane, o parte fundamentală, odată ce spațiul este în acelaşi timp suportul fizic al dezvoltării şi una din resursele esențiale pentru aceasta"[5].

Amenajarea teritoriului se ocupă cu suprafețe vaste de teren în care (de cele mai multe ori) domină mediul natural. Urbanismul se ocupă cu aşezările umane propriu-zise (oraşe sau sate) în care domină spațiul construit, artificial, puternic antropizat. Dacă în amenajarea teritoriului localitățile sunt privite ca elemente ale unui sistem, în urbanism, localitățile reprezintă sistemul însuşi de care acesta se ocupă. Ca urmare, există grade de detaliere spațială diferite între amenajarea teritoriului și urbanism.

---

[3] *Legea nr. 350 / 2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, art. 2*
[4] *Ianoș I., Pascariu G., Platon V., Sandu D., - Disparități regionale în România 1990 /1994, București1996 - 1997;*
[5] *Ibidem.*

Având în vedere cele de mai sus se poate afirma că problemele care privesc procesele de planificare a dezvoltării spaţiale sunt diferite pentru amenajarea teritoriului şi pentru urbanism.

Văzute din perspectiva acţiunilor, amenajarea teritoriului şi urbanismul cuprind:

- elaborarea strategiilor şi politicilor de dezvoltare teritorială şi urbană;
- elaborarea, avizarea şi aprobarea documentaţiilor tehnice specifice (planuri şi regulamente), a studiilor de fundamentare a acestora şi a cercetărilor;
- formularea propunerilor de acte cu caracter reglementar (legi şi alte acte normative);
- coordonarea proceselor de gestiune teritorială şi urbană;
- monitorizarea şi controlul modului de punere în practica a prevederilor planurilor şi regulamentelor specifice.

În ceea ce priveşte obiectivele specifice ale amenajării teritoriului şi urbanismului ele pot fi definite în prezent în România în raport cu politica naţională în domeniu exprimată în cuprinsul Legii amenajării teritoriului şi urbanismului 350/2001. Astfel:

Amenajarea teritoriului urmăreşte:

- Dezvoltarea economică şi socială echilibrată a regiunilor şi zonelor cu respectarea specificului acestora;
- Îmbunătăţirea calităţii vieţii oamenilor şi colectivităţilor umane;
- Gestionarea responsabilă a resurselor naturale şi protecţia mediului;
- Utilizarea raţională şi eficientă a teritoriului;
- Protejarea unor teritorii sensibile din punct de vedere ecologic;
- Evitarea riscurilor naturale şi prevenirea efectelor unor catastrofe.

Urbanismul (privit ca ansamblu de activităţi) urmăreşte:

- Ameliorarea condiţiilor de viaţă prin eliminarea disfuncţionalităţilor, asigurarea accesului la servicii publice şi locuinţe convenabile pentru toţi locuitorii;
- Crearea condiţiilor pentru satisfacerea cerinţelor speciale ale copiilor, vârstnicilor şi ale persoanelor cu handicap;
- Utilizarea eficientă a terenurilor în acord cu funcţiunile urbanistice adecvate;
- Extinderea controlată a zonelor construite;
- Protejarea şi punerea în valoare a patrimoniului cultural construit şi natural;

- Asigurarea calităţii cadrului construit, amenajat şi plantat din toate localităţile urbane si rurale;
- Protejarea localităţilor împotriva dezastrelor naturale şi a riscurilor tehnologice.

Urmărirea acestor obiective se face în cadrul ***strategiilor şi politicilor de dezvoltare*** prin intermediul ***planurilor de amenajare a teritoriului, al planurilor şi regulamentelor de urbanism***. Strategiile, politicile şi programele de dezvoltare durabilă în profil teritorial se fundamentează pe Strategia de Dezvoltare Teritorială a României.

Pentru asigurarea coerenţei măsurilor de dezvoltare regională în ansamblul dezvoltării teritoriului naţional aceste principii sunt transpuse ulterior de la nivel național și regional către nivelul județean și apoi local.

Astfel, pentru ***nivelul regional*** se elaborează Planul de Amenajare a Teritoriului Zonal Regional – PATZR, care se fundamentează pe planurile de dezvoltare regională.

Amenajarea teritoriului la nivelul regional constă în:

- corelarea strategiilor și politicilor de dezvoltare durabilă la nivelul județelor cu elaborarea planurilor de amenajare a teritoriului;
- urmărirea aplicării acestora prin programe de dezvoltare durabilă, planuri de acțiuni și proiecte coordonate la nivelul județean și local.

Planul de Amenajare a Teritoriului Zonal Regional (PATZR) este un document cu caracter director menit să realizeze concretizarea strategiilor sectoriale în teritoriu, să fundamenteze planurile de dezvoltare regională și să contribuie la soluționarea unor probleme specifice apărute în regiunea de dezvoltare. PATZR este o documentație care are importanță deosebită pentru:

- coordonarea și armonizarea dintre prevederile Planurilor de Amenajare a Teritoriului Județean (PATJ) din județele regiunii de dezvoltare;
- coordonarea spațială a programelor și proiectelor prioritare regionale, precum și a repartizării fondurilor europene atrase la nivelul regiunilor[6].

[6] *www.mdrap.ro*

La ***nivel județean*** autoritatea care coordonează activitatea de amenajare a teritoriului și de urbanism este Consiliul Județean. Acesta stabilește orientările generale privind amenajarea teritoriului, organizarea și dezvoltarea urbanistică a localităților prin inițierea și aprobarea planurilor de amenajare a teritoriului județean și zonal.

Planul de Amenajare a Teritoriului Județean – PATJ - are caracter director și reprezintă expresia spațială a programului de dezvoltare socio economică a județului. Planul de amenajare a teritoriului județean se corelează cu Planul de amenajare a teritoriului național, cu Planul de amenajare a teritoriului zonal, cu programele guvernamentale sectoriale, precum și cu alte programe de dezvoltare.

Astfel, Consiliul Județean, prin instituția arhitectului-șef al județului, asigură:

- preluarea prevederilor cuprinse în planurile de amenajare a teritoriului național, regional și zonal, precum și a investițiilor prioritare de interes național, regional sau județean în cadrul documentațiilor de amenajare a teritoriului și de urbanism pentru teritoriile administrative ale localităților din județ;
- elaborarea Planului de amenajare a teritoriului județean și a planurilor zonale de amenajare a teritoriului care sunt de interes județean;
- avizarea documentațiilor de urbanism și amenajare a teritoriului aparținând unităților administrativ-teritoriale din componența județului.

În derularea acestei activități Consiliile Județene sunt sprijinite de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, precum și de alte ministere și organe ale administrației publice centrale care sunt obligate să furnizeze cu titlu gratuit autorităților publice județene și locale informații din domeniile lor de activitate pentru teritoriul județului respectiv, iar consiliile locale sunt obligate să furnizeze informații referitoare la dezvoltarea economico-socială și urbanistică a localităților.

Mergând mai în detaliu prin intermediul Planului Urbanistic Zonal – PUZ sunt rezolvate probleme la scara unor părți de localitate (sau de teritoriu când este vorba de cuprinderea de noi zone de dezvoltare în intravilan).

Pentru tot teritoriul administrativ al unui oraş sau al unei comune se întocmeşte Planul Urbanistic General - PUG, iar pentru mai multe comune sau oraşe vecine se poate întocmi un Plan de Amenajare a Teritoriului Zonal - PATZ.

PUG şi PUZ urmăresc aspecte de organizare funcţională a teritoriului, de rezolvare a reţelei de circulaţie, de amplasare a reţelelor de dotări sociale şi tehnico-edilitare sau a zonelor rezidenţiale şi de recreere, sport, a noilor zone de producţie etc. Totodată la nivel de PUG şi PUZ se stabilesc reguli urbanistice de utilizare a diferitelor zone funcţionale (terenuri cu o anumită formă principală de utilizare: locuire, industrie, circulaţie etc.). Din acest motiv se poate spune că PUZ şi PUG au un caracter reglementator.

Concluzii:

Activitatea de amenajare a teritoriului şi de urbanism – ca instrumente ale dezvoltării spaţiale, trebuie să se desfăşoare cu respectarea autonomiei locale, pe baza principiului parteneriatului, transparenţei, descentralizării serviciilor publice, participării populaţiei în procesul de luare a deciziilor, precum şi al dezvoltării durabile, conform cărora deciziile generaţiei prezente trebuie să asigure dezvoltarea, fără a compromite dreptul generaţiilor viitoare la existenţă şi dezvoltare proprie, iar autoritatea publică are responsabilitatea dezvoltării armonioase a teritoriului aflat în raza sa de competenţă.

În acest context planificarea spaţială, indiferent de nivelul acesteia, naţional, regional, judeţean sau local, presupune identificarea acelor elemente de complexitate specifică acelui nivel, a mecanismelor suport pentru procesul în sine, a factorilor care sunt implicaţi în procesul de decizie şi a categoriilor de resurse care pot fi mobilizate.

Capitolul 2

Condiționalități naturale în dezvoltarea regiunii Sud Muntenia (resurse, factori de favorabilitate fizico-geografică, factori restrictivi ai dezvoltării)

2.1. Aspecte fizico-geografice

2.1.1. Localizare

Regiunea Sud Muntenia este situată în sudul României și are o suprafață de 34.453 km^2, cee ce reprezintă 14,45 % din suprafaţa totală a României.

La nord regiunea Sud Muntenia se învecinează cu regiunea Centru, la est cu regiunea Sud Est, la vest cu regiunea Sud-Vest, iar la sud cu Bulgaria, limita fiind fluviul Dunărea care, prin intermediul canalului Dunăre-Marea Neagră asigură ieşirea la Marea Neagră şi acces la Portul Constanţa.

Fig. 7 Vecinii regiunii Sud Muntenia (2011)

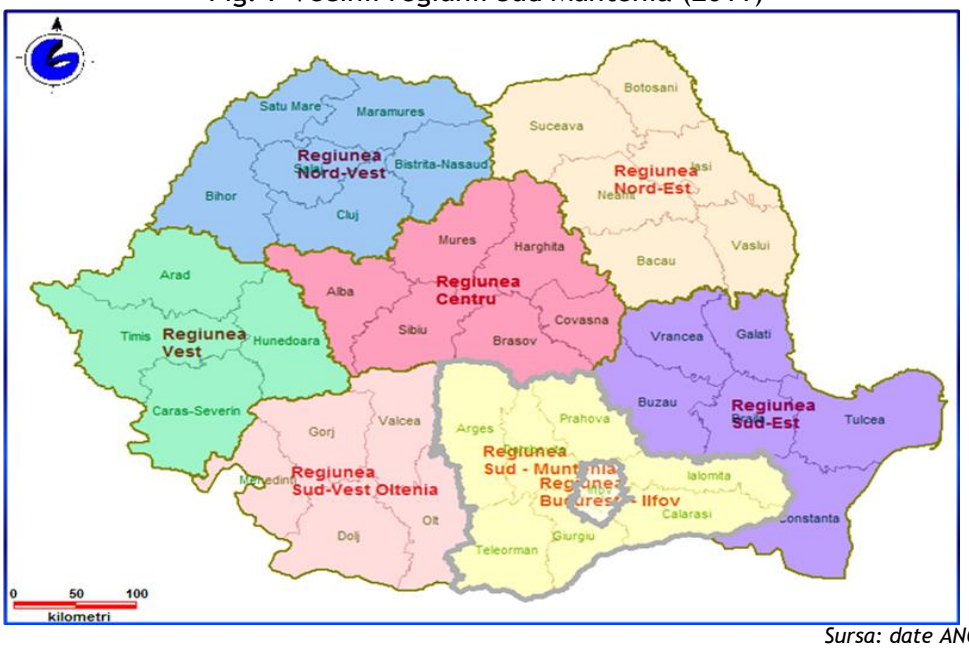

Sursa: date ANCPI, prelucrări GIS

Trebuie remarcată existenţa în centrul regiunii Sud Muntenia a oraşului Bucureşti, capitala României, care deşi nu face parte din punct de vedere administrativ din această regiune, constituie totuşi prin infrastructura socială şi instituţională existentă şi prin aeroportul internaţional Otopeni, un real avantaj.

Regiunea Sud Muntenia se întinde de la creasta principală a Carpaţilor Meridionali, în nord, până la Dunăre, în sud, în timp ce paralela de 44,5° Nord constituie axul est-vest al regiunii Sud Muntenia, iar meridianul de 26° Est poate fi considerat axul nord-sud al acesteia. Distanţa est-vest, cea mai mare dintre extremităţile regiunii Sud Muntenia, este de 285 km (râul Olt – Făcăeni est) iar distanţa maximă nord-sud este de 225 km (creasta Munţilor Făgăraş – Dunărea la Zimnicea).

Suprafaţa regiunilor de dezvoltare nu comportă modificări în intervalul de analiză 2004 – 2011. Prin intermediul graficului de mai jos care integrează informaţii la nivelul anului 2011, se poate realiza un clasament în funcţie de suprafaţă, clasament care plasează regiunea Sud Muntenia pe locul trei la nivel naţional.

Fig. 8 Suprafaţa regiunilor de dezvoltare (2011, UM: hectare)

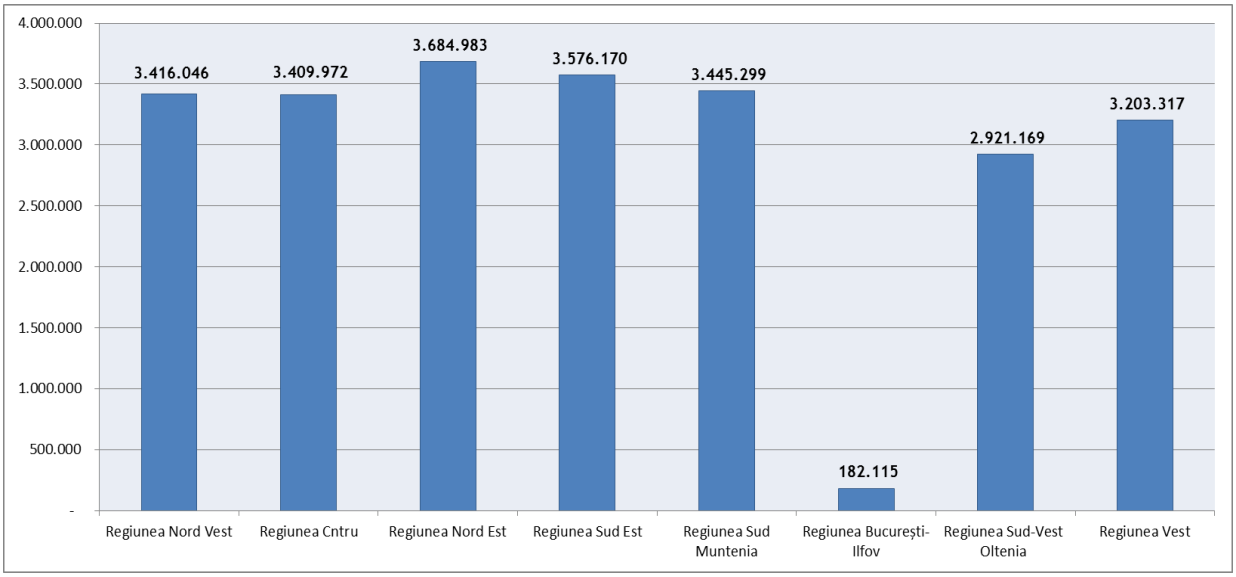

Sursa: INSSE - TEMPO - Online

Limitele extreme ale regiunii Sud Muntenia sunt prezentate în tabelul de mai jos.

Tab. 1 Limitele extreme ale regiunii Sud Muntenia (2011)

Limite	Latitudine nordică	Longitudine estică	Localizare
Limita estică	44 26 20	28 06 39	La vest de malul dunărean al satului Dunărea (județul Constanța), la mijlocul Dunării Vechi.
Limita sudică	43 37 08	23 25 52	La sud-est de Zimnicea, 1,2 km sud-est de Uzina de biocombustibili Zimnicea Sud, la mijlocul șenalului navigabil al Dunării.
Limita vestică	44 50 45	24 25 54	La sud-sud-vest de satul Păunești (județul Argeș) și la vest de satele Ciomăgești și Beculești (județul Argeș). Punct tripoint al județelor Argeș, Vâlcea și Olt.
Limita nordică	45 36 41	24 46 13	Culminația nord-estică a vârfului Gălășescu Mare (2.455 m.alt.) din creasta munților Făgăraș, la începutul sudic al Muchiei Drăguș ului.
Centrul geografic al regiunii Sud Muntenia	44 36 49	26 21 22	1,5 km sud-est de satul Gagu (regiunea București - Ilfov) (sat aflat la nord-vest de Petrăchioaia).

Sursa: date geografice - colecția Facultății de Geografie, Universitatea București

Punctele de întâlnire cu celelalte regiuni de dezvoltare (tripoint) sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Tab. 2 Punctele tripoint (2011)

Punct tripoint	Latitudine nordică	Longitudine estică	Loc
Regiunea Sud Muntenia - Regiunea Centru - Regiunea Sud - Est	45 31 00	26 05 09	Nord-Est de vf. Tătaru Mare (alt. 1476 m.alt.) din Munții Tătaru, la punctul de graniță comun al județelor: Prahova - Buzău - Brașov
Regiunea Sud Muntenia - Regiune Sud - Est - Bulgaria	44 05 37	27 16 16	Nord-Est de orașul bulgar Silistra, pe traseul Chiciu - Ostrov.
Regiunea Sud Muntenia - Bulgaria - Regiunea Sud -Vest Oltenia	43 43 15	24 39 47	La Sud-Est de satul Islaz, pe Dunăre, la nord-est de insula dunăreană Calnovăț
Regiunea Sud Muntenia - Regiunea Sud - Vest Oltenia - Regiunea Centru	45 34 25	24 29 10	Vârful Ciortea Est (2.427 m.alt.) din creasta principală făgărășană.

Sursa: date geografice - colecția Facultății de Geografie, Universitatea București

Regiunea Sud Muntenia, organizată ca unitate teritorială (non-administrativă) este formată din șapte județe care includ 16 municipii, 32 de orașe și 519 comune cu 2.019 sate[7]. Județele componente ale regiunii Sud Muntenia sunt: **Argeș, Călărași, Dâmbovița, Giurgiu, Ialomița, Prahova și Teleorman**.

[7] *În secțiunea Anexe se prezintă lista completă a tuturor municipiilor, orașelor și comunelor din cadrul regiunii Sud Muntenia, detaliate pe județele componente - Anexa 3 - Tabelele 49 - 55, pag. 685 - 702.*

Fig. 9 Regiunea Sud Muntenia - județe componente (2011)

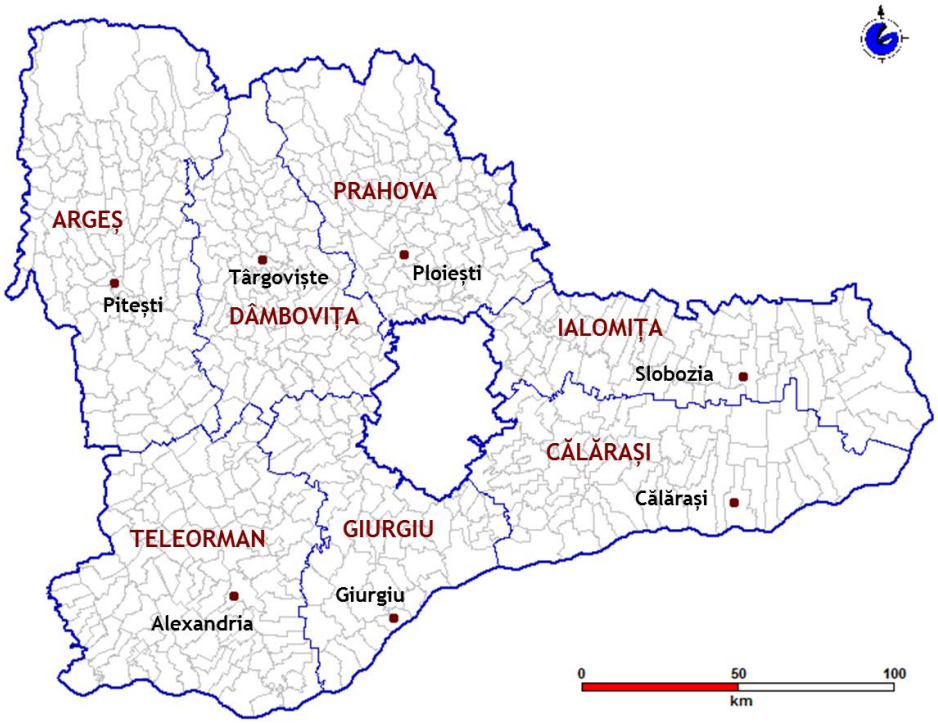

Sursa: date ANCPI, prelucrări GIS

2.1.2. Relieful

Regiunea Sud Muntenia se întinde de la sudul Carpaților Meridionali și Orientali, prin Câmpia Română până la fluviul Dunărea, granița de sud a regiunii.

Relieful Regiunii Sud Muntenia este variat, coborând în trepte de la nord la sud, din crestele Munților Făgăraș și Bucegi, până în Lunca Dunării. Diferența de nivel dintre formele de relief cele mai înalte și cele mai joase este de peste 2.400 m.

Ponderea fiecări forme de relief în totalul regiunii Sud Muntenia este următoarea:

- câmpii și lunci – în proporție de 70,7%;
- dealuri – cu o pondere de 19,8%;
- munți – care ocupă 9,5 % din suprafața regiunii.

a. Munții

Principalele masive muntoase ale regiunii Sud Muntenia sunt localizate în județele Argeș, Dâmbovița și Prahova.

Munții Făgăraș sunt alcătuiți din șisturi cristaline, reprezentând unitatea montană cea mai înaltă nu numai din Carpații Meridionali, dar și din întreaga țară, cu vârful cel mai înalt, Moldoveanu de 2.544 m, urmat de Negoiu, de 2.535 m. În timp ce spre nord, munții Făgăraș, prezintă o mare denivelare, materializată printr-un puternic abrupt, înspre sud aceștia coboară în trepte.

Masivul Bucegi – Leaota, corespund din punct de vedere morfologic unui sinclinal suspendat, înălțat spre nord până la 2.000-2.500m, coborât spre sud până la 1.300 m și mărginit spre exterior de abrupturi. Munții Bucegi impresionează prin altitudinile lor, dar și prin abrupturile estice și nordice, a vârfurilor Caraiman, Coștila (2.498 m), și Omu (2.505 m).

Munții Ciucaș au altitudini mai modeste, respectiv Vârful Ciucaș – 1.954 m[8].

b. Dealurile subcarpatice și podișurile piemontane

Relieful subcarpatic este format dintr-o succesiune latitudinală de sinclinale și anticlinale, distingându-se două subunități:

- Subcarpații externi care fac trecerea de la câmpiile piemontane la zona montană;
- Subcarpații interni care fac trecerea de la subcarpați la munte.

Dealurile subcarpatice au altitudini cuprinse între 800 - 900 m la contactul cu muntele, și 200 - 300 m la contactul cu câmpia.

Caracteristica esențială a sistemului de dealuri și podișuri este existența a câte două șiruri de depresiuni și două șiruri de dealuri:

- în apropierea muntelui, un șir de depresiuni submontane, puse în evidență de eroziune (Depresiunea Câmpulung - pe Râul Târgului, Arefu - pe râul Argeș și alte depresiuni spre Vălenii de Munte);
- un șir de dealuri de structură cutată, dealuri subcarpatice interne;

[8] *Se prezintă în secțiunea Anexe, la Anexa nr.1, Tab. 41 - Munții regiunii Sud Muntenia, pag. 669 - 670.*

- un al doilea şir de depresiuni intracolinare, respectiv depresiunile intracolinare dintre Argeş şi Argeşel;
- un alt şir de dealuri, situate spre exterior la sud, foarte slab cutate (Dealul Negru-581m).

În judeţul Argeş se înregistrează altitudinea maximă din categoria subcarpaţilor: vârful Chicera de 1.239 m, situat lângă Câmpulung Muscel.

*c. **Câmpia***

Câmpia este forma de relief predominantă şi cuprinde în totalitate suprafaţa judeţelor Călăraşi, Giurgiu, Ialomiţa şi Teleorman. Din punct de vedere geologic, în câmpia regiunii Sud Muntenia predomină cernoziomurile (caracteristice stepei) și cernoziomurile levigate (tipice pentru silvostepă, având o mare răspandire). Ambele tipuri sunt din categoria molisolurilor, bogate în humus de mare fertilitate. De asemenea, se întâlnesc sărături și lacoviști (soluri hidromerfe), îndeosebi în lunca Dunării.

2.1.3. Hidrografia

Apele curgătoare din regiunea Sud Muntenia aparţin bazinelor hidrografice Argeş – Vedea, Ialomiţa – Buzău, Dunăre şi se întind pe o lungime de 5.709 km. Apele curgătoare ale regiunii Sud Muntenia sunt dispuse nord-sud, majoritatea având izvoarele în Munţii Carpaţi. Principalul colector al acestora este fluviul Dunărea care străbate regiunea Sud Muntenia în partea sudică.

Tab. 3 Principalele ape curgătoare din regiunea Sud Muntenia (2011, UM:km)

Apa curgătoare (fluviu, râu)	Lungimea totală pe teritoriul României [km]	Din care, în regiunea Sud Muntenia [km]
Dunărea	1.075	470
Olt	615	40
Ialomiţa	417	417
Argeş	350	350
Dâmboviţa	286	286
Prahova	193	193
Vedea	224	224
Neajlov	186	186

Sursa: INSSE - TEMPO - Online

Lacurile se împart, din punct de vedere al originii, în lacuri naturale (Suhaia) şi lacuri antropice (Vidraru, Pecineagu, Văcăreşti, Buftea).

După cum se poate observa, regiunea Sud Muntenia dispune de resurse bogate şi importante de apă (3,4% din suprafaţa regiunii), care prin utilizarea în diferite domenii, au un rol deosebit în dezvoltarea economică a acesteia. De asemenea, acest potențial hidrografic al regiunii Sud Muntenia creează condiții propice pentru investiții în energie verde.

Fluviul Dunărea reprezintă un important punct forte al regiunii Sud Muntenia, prin oportunitatea de conexiune directă atât cu cele opt țări riverane, cât și ca acces la portul Constanța și la Marea Neagră – prin intermediul canalului Dunăre-Marea Neagră. Aceasta este principala arteră de navigaţie europeană care asigură şi faciliteză prin intermediul porturilor fluviale Turnu Măgurele, Zimnicea, Giurgiu, Oltenița, Călărași schimburile comerciale cu țările europene riverane.

Concluzionând, se poate afirma că resursele de apă din interiorul regiunii Sud Muntenia se caracterizează printr-o mare variabilitate, atât în spațiu, cât și în timp. Astfel, pe de o parte, zone de relief importante, cum ar fi Câmpia Română, sunt sărace în apă și apar variaţii mari în timp a debitelor, atât în cursul unui an, cât şi de la un an la altul, aspect care impune necesitatea realizării compensării debitelor cu ajutorul acumulărilor artificiale, iar pe de altă parte, în zona de deal și munte a regiunii Sud Muntenia există importante resurse de apă.

Vegetaţia

Vegetaţia este condiţionată de relief şi de elementele pedo-climatice, întâlnindu-se o dispunere etajată a acesteia. Regiunile montane sunt acoperite de păduri de conifere (îndeosebi molid), păduri în amestec (fag, brad, molid) şi păduri de fag.

Pe culmile mai înalte sunt dispuse pajişti alpine şi tufărişuri de jneapăn, ienupăr, afin, merişor, iar în regiunile de deal şi de podiş se întâlnesc păduri de foioase, unde predomină fagul, gorunul sau stejarul. Pe dealurile joase şi câmpiile înalte, principalele specii care alcătuiesc pădurile sunt cerul şi gârnița, în timp ce vegetaţia de stepă şi de silvostepă, care ocupă ariile cu deficit de umiditate din Câmpia Română, a fost, în cea mai mare parte, înlocuită prin culturi agricole.

Etajarea biopedoclimatică a regiunii Sud Muntenia este mult mai evidentă pe versantul sudic al Carpaţilor Meridionali şi a Munţilor Baiului, Ciucaş şi Siriu, cuprinzând *etajul alpin, etajul subalpin* şi *etajul forestier*. La acestea se adaugă *zona pădurilor de foioase nemorale* în unităţile de deal şi podiş, în timp ce în Câmpia Română se dezvoltă *silvostepa și stepa*.[9]

Fauna

Regiunea Sud Muntenia se caracterizează printr-o faună variată, adaptată și corespunzătoare condițiilor de mediu și etajelor de vegetație.

Clima

Dispunerea în trepte a reliefului conduce la apariţia următoarelor tipuri de climă: climatul de munte, climatul de deal, climatul de câmpie. Zonalitatea verticală pregnantă impune separarea a două tipuri: subtipul climatului alpin, corespunzător înălţimilor de peste 1.900 m şi subclimatul munţilor mijlocii.

Temperatura medie multianuală este diferenţiată latitudinal, respectiv 9°C în nord şi peste 11°C în sud, şi altitudinal, cu valori de -2,5°C în etajul montan (Vârfu Omu – masivul Bucegi) şi 11,6°C în câmpie (oraşul Zimnicea - judeţul Teleorman).

Vânturile puternice bat tot timpul anului, dominante fiind cele de nord-vest şi est. Climatul de deal este influenţat de prezenţa unor fenomene de întrepătrundere a elementelor climatice atât dinspre munte, cât şi dinspre câmpie. În câmpie în timpul iernii predomină vânturile geroase dinspre stepa rusă (crivăţ) în est, iar din sud - vest bate austrul care are intensitatea mai mică decât crivăţul şi prevesteşte seceta.

Precipitaţiile anuale scad în intensitate de la vest la est, respectiv de la peste 600 mm la mai puţin de 500 mm în Câmpia Română de Est, pentru ca în regiunile muntoase să ajungă la 1.000-1.500 mm.

[9] *Dan Balteanu, Lucian Badea, Mircea Buza -„Romania: spațiu, societate, mediu", Editura Academiei Române, 2005.*

Resursele minerale

Regiunea Sud Muntenia dispune de resurse minerale variate. Diversitatea resurselor minerale de la nivel regional constituie apanajul formelor de relief distincte și a complexității geologice a acestora.

Printre principalele resurse minerale utile pot fi menționate: petrolul, cu vechi tradiții de exploatare, gazele naturale, cărbunii, în special huila cocsificabilă, cărbunele brun și lignitul, sare, precum și o serie de resurse nemetalifere.

Valorificarea inteligentă a resurselor presupune investiții majore și câteva condiții esențiale precum cercetări geologice, condiții de exploatare, înzestrare tehnologică, eficiență economică în utilizarea resurselor, protejarea mediului.

Alături de acestea și cu influență directă în dezvoltarea anumitor sectoare economice se află resursele solului, respectiv, suprafața agricolă concentrată preponderent în județele din sud care deține 71,1% din suprafața totală a regiunii Sud Muntenia (80,6% din toată această suprafață este de teren arabil).

2.2. Factori restrictivi

2.2.1. Vulnerabilități naturale

Vulnerabilitatea la cutremure

Arealul circumscris județelor regiunii Sud Muntenia se încadrează în macrozona cu magnitudinea seismică cuprinsă între 71 și 92 scara MKS, valoarea crescând din direcția sud-vest către nord-est, conform SR 11100/1-93 „Zonarea seismică a României”.

Având în vedere poziționarea geografică a regiunii Sud Muntenia, distribuția teritorială a localităților cu risc mare de seismicitate este următoarea:

- în județul Argeș poate fi afectată de cutremure un procent de 45,44% din populația județului, respectiv, municipiile Pitești, Câmpulung și orașele Curtea de Argeș, Costești, Mioveni și Topoloveni;
- în județul Călărași toate localitățile pot fi afectate de seisme, însă localitățile cele mai afectate sunt: Călărași și Oltenița, Budești, Fundulea și Lehliu Gară care se încadrează în gradul VIII de risc seismic; procentul populației afectate de cutremure este de 38,59% din totalul populației județului;
- județul Dâmbovița este încadrat în întregime în gradul VIII de risc seismic în cazul unui cutremur cu epicentrul în Vrancea, prin urmare procentul populației efectate este de 100% din populația județului;
- județul Giurgiu, situat în partea de sud a țării este și el afectat de anumite mișcări seismice, în special localitățile Giurgiu, Bolintin Vale și Mihăilești, iar populația afectată reprezintă 31,21% din totalul populației județului;
- județul Ialomița poate fi și el afectat de mișcările seismice cu epicentrul în Vrancea, în special localitățile urbane Slobozia, Fetești, Urziceni, Țăndărei și Amara, iar procentul din totalul populației afectate a județului este de 43,25%;
- situația județului Prahova este diferențiată; zona Azuga-Sinaia este afectată de cutremurele cu adâncime mică – mai puțin de 10 km, iar ca număr de locuitori, populația afectată de acest tip de cutremure reprezintă 2% din populația județului; celelalte localități urbane din județ sunt afectate de intensitățile seismice cuprinse între VII și IX grade pe scara MSK, populația expusă reprezentând 97,97% din totalul populației județului;
- în județul Teleorman se resimt cutremurele de natură tectonică (cu epicentrul în Vrancea), pe direcția nord-sud, cu o intensitate seismică de grad VIII pe scara MSK, direcțiile de propagare ale undei de șoc fiind: București – Alexandria – Zimnicea și București – Alexandria – Turnu Măgurele; populația afectată reprezintă 33,69% din totalul populației județului.

Se prezintă mai jos, prin utilizarea tehnologiei GIS, localitățile din cadrul județelor regiunii Sud Muntenia care sunt afectate de seisme.

Fig. 10 Localitățile afectate de cutremure în județele regiunii Sud Muntenia (2001)

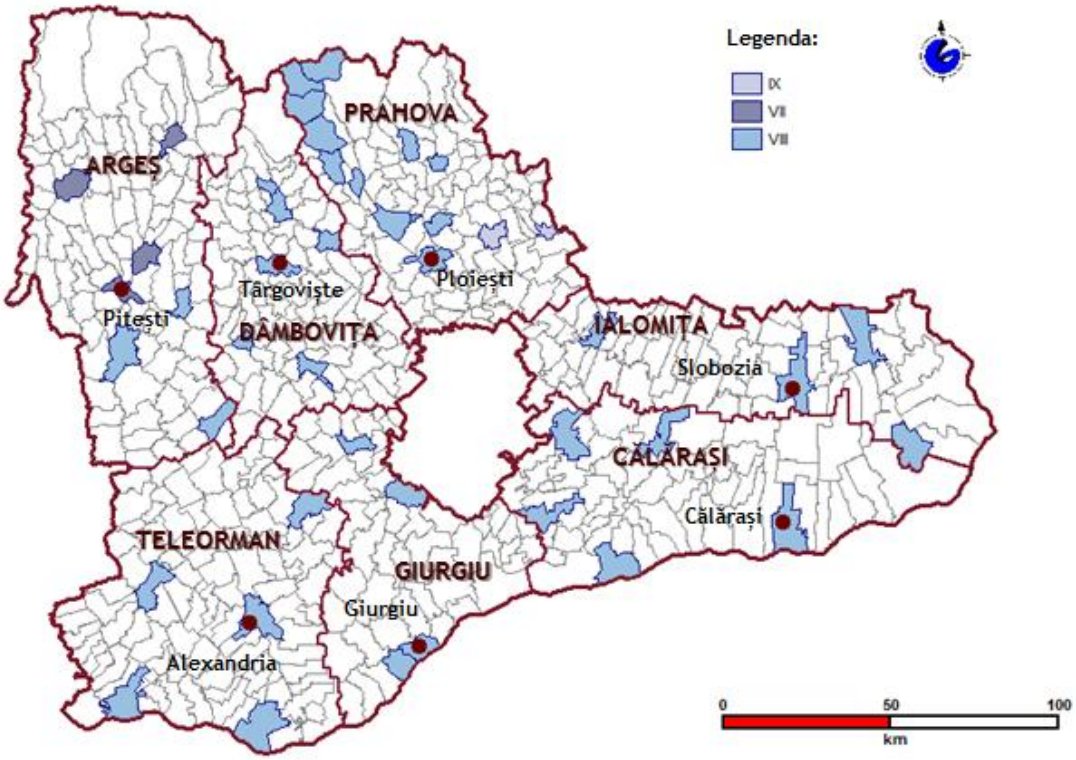

Sursa: Legea 575 / 2001

Se prezintă în Anexa nr. 4 – Tab. 63 - Lista cu UAT urbane amplasate în zone pentru care intensitatea seismică echivalată pe baza parametrilor de calcul privind zonarea seismică a teritoriului României, este minimum VII (exprimată în grade MSK)[10].

Vulnerabilitatea la inundații

În ultimii ani, teritoriul țării noastre a fost afectat de producerea unor inundații cu urmări catastrofale. Astfel, au fost inundații în anul 2005 care au afectat Banatul, Moldova și Muntenia, în anul 2006 localitățile situate în Lunca Dunării, iar în anul 2008 județele Moldovei, din bazinele râurilor Prut și Siret. Aceste inundații au produs pierderi de vieți omenești, distrugerea

[10] *Anexa nr. 4 - Tab. 63 - Lista cu UAT urbane amplasate în zone pentru care intensitatea seismică se află în secțiunea Anexe la pag. 713 - 714.*

infrastructurii, a culturilor agricole, degradarea mediului. Situaţia a fost atât de gravă încât localităţi întregi au fost şterse de pe faţa pământului sau au trebuit să fie strămutate total sau parţial. Practic, ultimul deceniu a marcat o creştere fără precedent, ca frecvenţă şi amploare, a distrugerilor produse de inundaţii, sub toate formele lor de manifestare.

Printre principalele cauze ale producerii de inundaţii se numără:

- activităţile umane care au condus la substanţiale modificări climatice, efectul de seră şi încălzirea globală;
- diminuarea severă a suprafeţelor împădurite ca urmare a tăierilor iraţionale;
- amplasarea localităţilor şi a unor obiective economico-sociale în zonele inundabile ale cursurilor de apă;
- insuficienţa unor lucrări de apărare împotriva inundaţiilor (diguri, baraje, etc.)

Pentru evidențierea zonelor afectate de inundații în regiunea Sud Muntenia se prezintă în Anexa nr. 5, Tab. 64 - Lista localităților afectate de hazardurile naturale cuprinse în legea 575 / 2001, cauzele producerii pagubelor la hazardurile naturale – inundații[11].

Se prezintă mai jos, pe scurt, situația și cauzele producerii inundațiilor, la nivelul celor șapte județe ale regiunii Sud Muntenia.

Rețeaua hidrografică a ***județului Argeș*** este reprezentată în principal de cursul superior al râului Argeș, al cărui bazin hidrografic are o suprafață de 12.550 km^2 și o lungime de 350 km. Alături de cursul principal, județul Argeș este brăzdat de afluenți importanți precum Vîlsanul, Râul Doamnei, Râul Târgului și Dâmbovița. Bazinul hidrografic al râului Vedea are o rețea de 78 cursuri de apă care totalizează 2.036 km^2, Călmățuiul are 11 cursuri de apă, iar în bazinul Dunării mai există alte 4 cursuri de apă cu o importanță redusă.

O caracteristică a bazinului hidrografic al județului Argeș este faptul că pe râurile cu bazine de recepție mici, ploile torențiale produc debite deosebit de mari, în timp ce în sub-bazinele cu suprafețe mari, efectul ploilor scade sensibil.

Județul Argeș este unul dintre cele mai bine echipate județe din punct de vedere al lucrărilor hidrotehnice cu rol de apărare împotriva inundațiilor: 12 lacuri de acumulare, 10 deviații

[11] *Anexa nr. 5, Tab. 64 - Lista localităților afectate de hazardurile naturale cuprinse în legea 575, cauzele producerii pagubelor la hazardurile naturale - inundații se află în secțiunea Anexe la pag. 714 - 718.*

de tip „galerie” cu rol de asigurare a debitelor hidroenergetice, regularizări și apărări de maluri cu rol de apărare împotriva inundațiilor.

Rețeaua hidrografică a ***județului Călărași*** se compune din două bazine hidrografice, al Dunării și al Argeșului, și un sub-bazin - al Mostiștei, cu următoarele râuri ce brăzdează teritoriul județului: Valea Berza, Furciturii, Cucuveanu, Vânăta, Argova, Câlnău, Colceag, Milotina, Rasa, Jegălia, Belciugatele, râuri cu luciu de apă permanent. În perioadele cu precipitații abundente s-au înregistrat creșteri ale debitelor și nivelurilor pe majoritatea cursurilor de apă, care necesită pe viitor investiții pentru înlăturarea efectelor negative ale inundațiilor.

Teritoriul ***județului Dâmbovița*** este inclus în două spații hidrografice: Buzău-Ialomița (41,59%) și Argeș-Vedea (58,41%). Principalele cursuri de apă ale județului sunt următoarele: Ialomița, Dâmbovița, Argeș, Sabar, Ilfov, Cricov, Potopu, Neajlov, Colentina, Pâscov, Șuța, Ialomicioara.

În cadrul județului, cauzele principale ale inundațiilor sunt scurgerile de pe versanți, precum și cantitățile de precipitații înregistrate pe m^2 care au dus la creșteri ale debitelor și nivelurilor pe majoritatea cursurilor de apă.

Lungimea totală a rețelei hidrografice de pe teritoriul ***județului Giurgiu*** este de 847 km (bazinul hidrografic Dunăre – 122 km, bazinul hidrografic Argeș – 725 km). Rețeaua hidrografică este completată de bălți, lacuri naturale și lacuri artificiale. Principalele cursuri de apă sunt: fluviul Dunărea și râul Argeș cu principalii afluenți: Neajlov, Câlnișteа, Dâmbovnic, Sabar și Ciorogârla.

Cauzele principale ale inundațiilor în județul Giurgiu sunt precipitațiile înregistrate în unele perioade și propagarea undelor de viitură formate în bazinele superioare – Argeș, Neajlov, Glavacioc, Milcovăț, Câlnișteа. În anul 2005 pe aceste cursuri s-au înregistrat viituri importante, care au constituit maxime istorice, datorită vârfurilor de precipitații de 1.000 l/m^2 din lunile mai, iunie, iulie, august, septembrie, precum și a lipsei unui sistem de colectare și dirijare a apelor pluviale, corect dimensionat și întreținut.

Judeţul Ialomiţa este străbătut pe direcţia vest-est de râul Ialomița, de pârâul Sărata şi râul Prahova, iar în partea de est de fluviul Dunărea şi braţul Borcea, acestea constituind cursurile semnificative de apă de pe teritoriul judeţului. În perioadele cu precipitații abundente au fost notate creșteri ale debitelor și nivelurilor pe cursurile de apă ale județului.

Mai mult de jumătate din teritoriul ***județului Prahova*** este considerat zona de risc din punct de vedere al inundațiilor. Barajele de la Paltinu și de la Măneciu sunt un factor de atenuare a viiturilor pe râurile Prahova și Teleajen, dar lucrările hidrotehnice care protejează populația și terenurile de revărsarea apelor în timpul căderii unor cantități masive de precipitații nu sunt, însă, suficiente, în teritoriu existând foarte multe zone vulnerabile. Printre acestea, se regăsesc orașele Azuga, Bușteni, Sinaia, Slănic și comunele Rafov, Gherghița, Starchiojd, Cerașu, Cornu, Teișani, Bertea, Cărbunești, Drajna, unde riscul apariției inundațiilor sau a viiturilor este mai mare decât în celelalte localități, până în prezent nerealizându-se nicio strategie de strămutare a locuințelor aflate în zonele inundabile.

Cel mai dificil an, în care inundațiile au cauzat distrugeri în județul Prahova, a fost 2005, când un număr de 19 localități urbane și rurale au avut de suferit din cauza revărsării cursurilor de apă sau din cauza torenților.

Analiza raportului dintre precipitațiile medii multianuale și evapotranspirația potențială, elementele determinante în formarea scurgerilor lichide superficiale și deci a râurilor, se poate observa că ***județul Teleorman*** se află într-o zonă deficitară în ceea ce privește umiditatea, dar destul de apropiată de echilibru. O mare parte din cantitatea de apă din precipitații, care nu reușește să se scurgă, se infiltrează, alimentând pânza freatică, iar o altă parte stagnează în crovuri formând lacuri cu caracter temporar.

În perioadele cu precipitații abundente s-au înregistrat creșteri ale debitelor și nivelurilor pe majoritatea cursurilor de apă. În ceea ce privește cursul fluviului Dunărea, care este îndiguit pe teritoriul județului Teleorman, nu s-au înregistrat depășiri ale coronamentelor digurilor de apărare și nu au apărut puncte critice care să producă inundarea obiectivelor din incinte.

Printre principalele forme de combatere a inundațiilor enumerăm:

- amenajarea de lucrări de apărare împotriva inundațiilor (diguri, baraje, etc) și întreținerea celor existente;
- dezvoltarea unui sistem informațional meteorologic și hidrologic, care constă în observarea, măsurarea, înregistrarea și prelucrarea datelor meteorologice și hidrologice, elaborarea prognozelor, avertizărilor și alarmărilor, precum și în transmiterea acestor informații factorilor implicați și populației expuse;

- interzicerea amplasării de locuințe sau obiective economico-sociale în zonele inundabile și dezafectarea celor existente;
- întreţinerea sistemelor de preluare a apelor provenite din precipitaţii existente la nivelul localităţilor (sisteme de canalizare, rigole, şanţuri);
- întreţinerea albiei cursurilor de apă (îndepărtarea vegetaţiei, decolmatarea albiilor, îndepărtarea obstacolelor şi neobstrucţionarea curgerii cursului de apă).

Se prezintă mai jos, prin utilizarea tehnologiei GIS, localitățile din cadrul județelor regiunii Sud Muntenia care sunt afectate de inundații produse pe cursurile de ape.

Fig. 11 Localitățile afectate de inundații pe cursurile de ape în județele regiunii Sud Muntenia (2001)

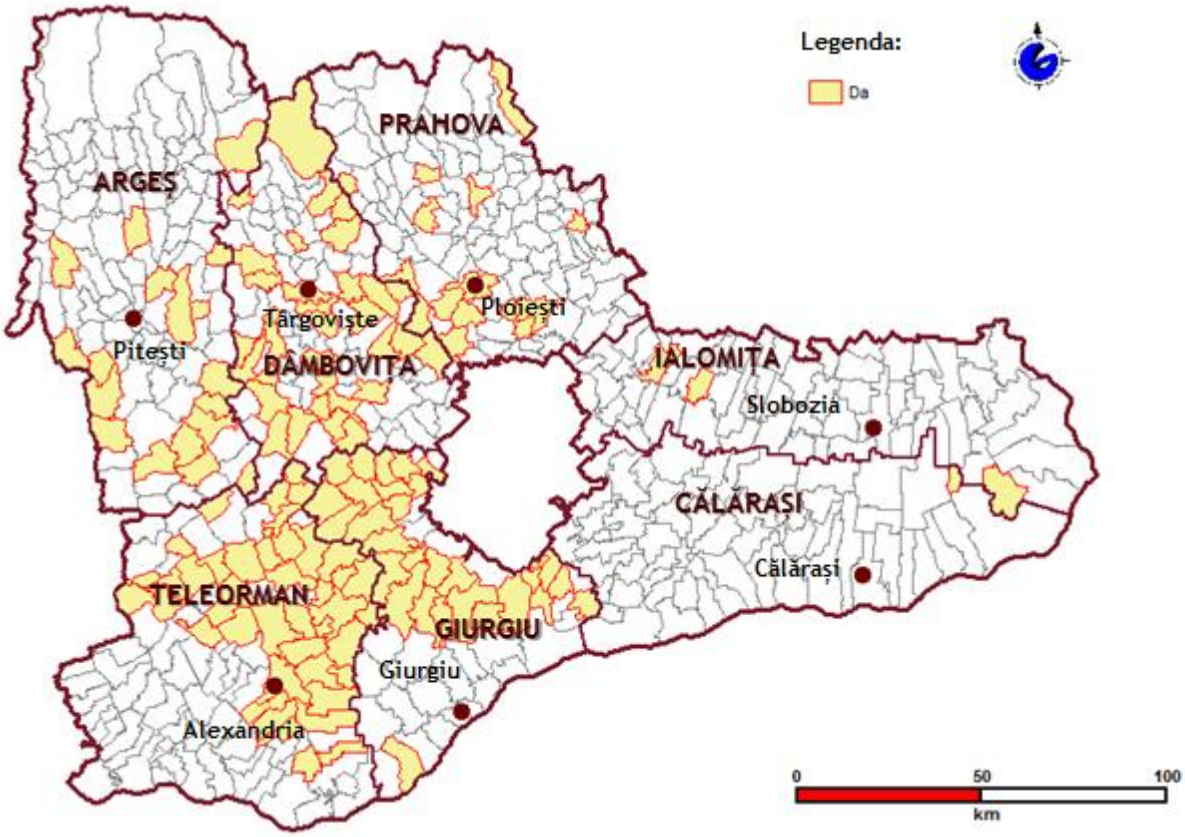

Sursa: Legea 575/2001

După cum se poate observa, cele mai afectate județe din acest punct de vedere sunt Dâmbovița, Giurgiu și Teleorman, în timp la popul opus se află județele Ialomița și Călărași care au fiecare doar câte două localități afectate.

În ceea ce privește inundațiile cauzate de torenți, în acest caz, județele cele mai afectate sunt județele din nordul regiunii, respectiv Dâmbovița, urmat de Argeș și Prahova, după cum se poate observa mai jos:

Fig. 12 Localitățile afectate de inundații cauzate de torenți în județele regiunii Sud Muntenia (2001)

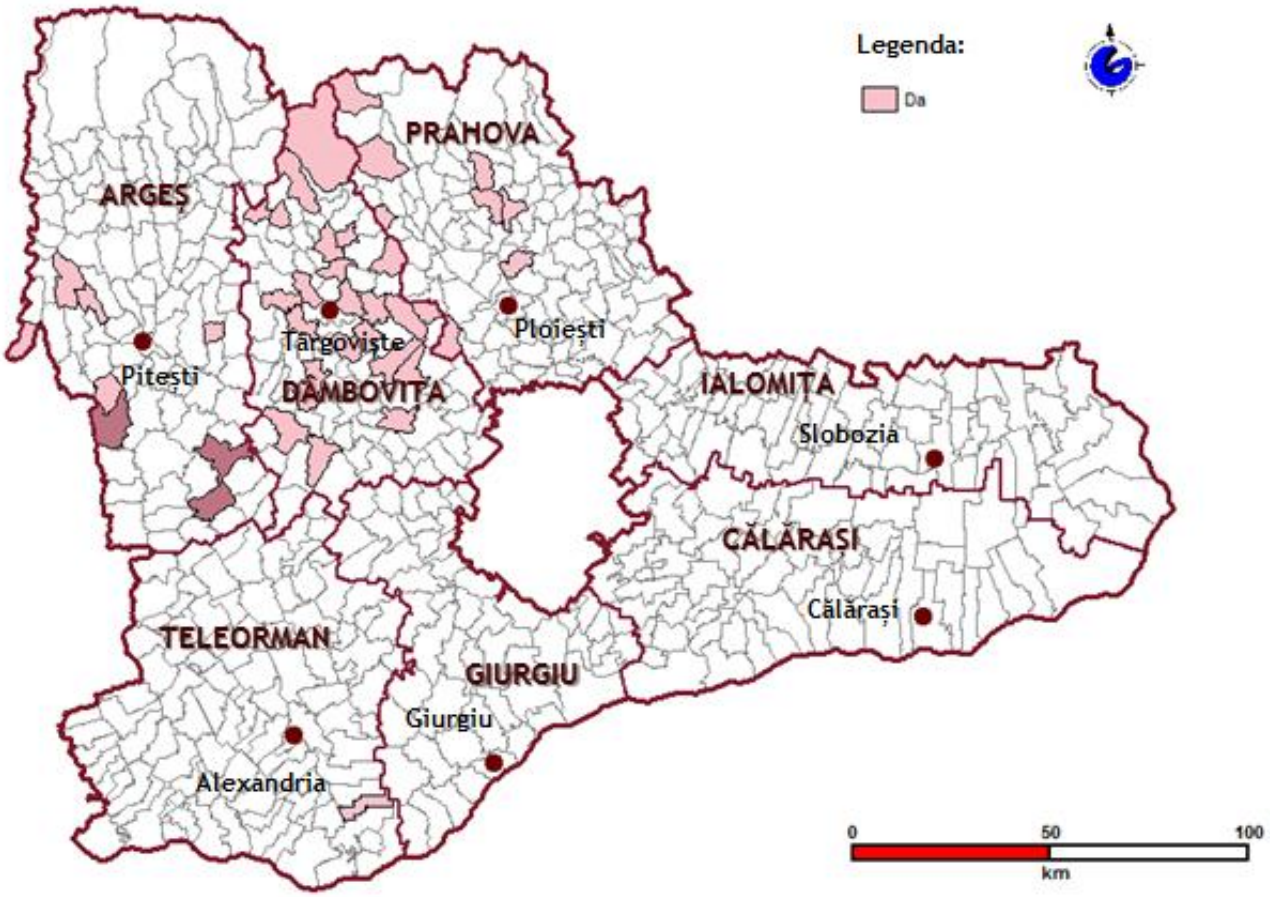

Sursa: Legea 575/2001

Vulnerabilitatea la alunecări de teren

Alunecările de teren sunt fenomene complexe ce presupun deplasarea unor mase de pământ aflate în pantă datorită umezirii acestora, sub acțiunea forțelor gravitaționale. Complexitatea acestora este dată de multitudinea de cauze care le pot provoca, modul de desfășurare al procesului, natura straturilor afectate și dezvoltarea lor în timp și spațiu. Din categoria maselor de pământ înclinate în raport cu orizontala fac parte taluzurile și versanții ce sunt principalele formațiuni care, sub acțiunea unor factori cauzali, conduc la fenomene de instabilitate.

Cauzele alunecărilor de teren sunt o consecință a unor acțiuni de durată provocate de o serie de factori externi ce acționează asupra versanților sau a taluzurilor. Acești factori pot fi naturali sau antropogeni. Din categoria factorilor naturali fac parte cei climato-meteorologici, cei biotici și cei mecanici naturali.

Factorii climato-meteorologici sunt reprezentați de precipitații, temperatură, fenomenul de îngheț-dezgheț, acțiunea vântului etc.

Precipitațiile sunt fenomene ce joacă un rol determinant în declanșarea și evoluția alunecărilor de teren. O perioadă cu precipitații abundente poate provoca schimbări la nivelul stării de tensiuni din interiorul masivului de pământ. Infiltrarea precipitațiilor duce la o creștere a presiunii hidrostatice ce provoacă schimbarea consistenței pământului și deci o reducere a coeziunii și a unghiului de frecare interioară.

Temperaturile ridicate generează evaporarea apei din porii pământului, iar în cazul terenurilor argiloase, uscarea duce la contracția pământului și la apariția fisurilor, rezultând o scădere a coeziunii.

Fenomenul de îngheț conduce la formarea unor lamele de gheață, iat prin migrarea apei, în cazul pământurilor coezive, lentilele de gheață își măresc volumul fapt care provoacă apariția fisurilor și reducerea coeziunii. Un efect negativ îl are și dezghețul care provoacă o creștere a umidității pământului, a rețelor de alunecare și o scădere a valorii rezistenței la forfecare.

Majoritatea factorilor mecanici naturali care duc la apariția alunecărilor sunt direct dependenți de prezența apelor de suprafață și a apelor subterane. Apele de suprafață exercită o

acţiune de eroziune permanentă a malurilor şi a bazei versanţilor, iar fenomenul conduce la micşorarea forţelor de rezistenţă, fapt ce determină reducerea stabilităţii versantului până în faza echilibrului limită la care are loc declanşarea alunecării. Acţiunea apelor subterane asupra pământurilor se manifestă prin presiunea apei din pori, presiunea de filtrare şi procesul de sufoziune, la care se adaugă modificarea în timp a proprietăţilor fizico-mecanice, reducerea mineralizaţiei apei din pori şi efectul negativ al ridicării nivelului apei subterane.

Şocurile şi vibraţiile produse în special de cutremurele de pământ sunt alţi factori mecanici naturali care produc în terenuri oscilaţii de diferite frecvenţe, putând afecta starea de echilibru a taluzului. Acţiunea omului asupra mediului poate avea uneori un efect negativ. Influenţa pe care omul o are asupra apariţiei fenomenelor de deplasare a terenului este reprezentată de factorii antropogeni. Aceşti factori sunt de o mare diversitate şi complexitate: lucrări de terasamente, instalaţii edilitare, îndepărtarea vegetaţiei, intensitatea asimilării teritoriului, derocări prin explozii, crearea de lacuri de acumulare etc.

Conform informațiilor furnizate de Facultatea de Geologie și Geofizică a Universității București, la nivel național situația zonelor cu risc de alunecări de teren este prezentată în harta de mai jos, pe care se poate observa că teritoriul regiunii Sud Muntenia se află în zone cu risc zero, scăzut și ridicat de alunecări de teren.

Fig. 13 Zonele cu risc de alunecări de teren (2011)

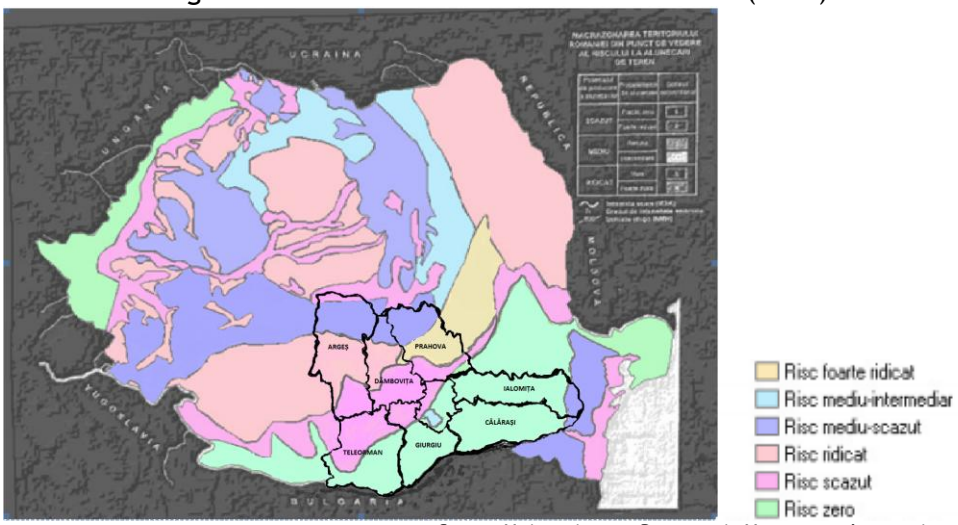

Sursa: Universitatea București, Harta zonelor cu risc de alunecări de teren

Pentru evidențierea zonelor afectate de alunecări de teren în regiunea Sud Muntenia, se prezintă în Anexa nr. 6, Tab. 65 - Lista localităților afectate de hazardurile naturale cuprinse în legea 575 / 2001, cauzele producerii pagubelor la hazardurile naturale – alunecări de teren[12].

De asemenea, se prezintă mai jos, prin utilizarea tehnologiei GIS, localitățile din cadrul județelor regiunii Sud Muntenia care sunt afectate de alunecări de teren.

Fig. 14 Localitățile afectate de alunecări de teren în județele regiunii Sud Muntenia (2001)

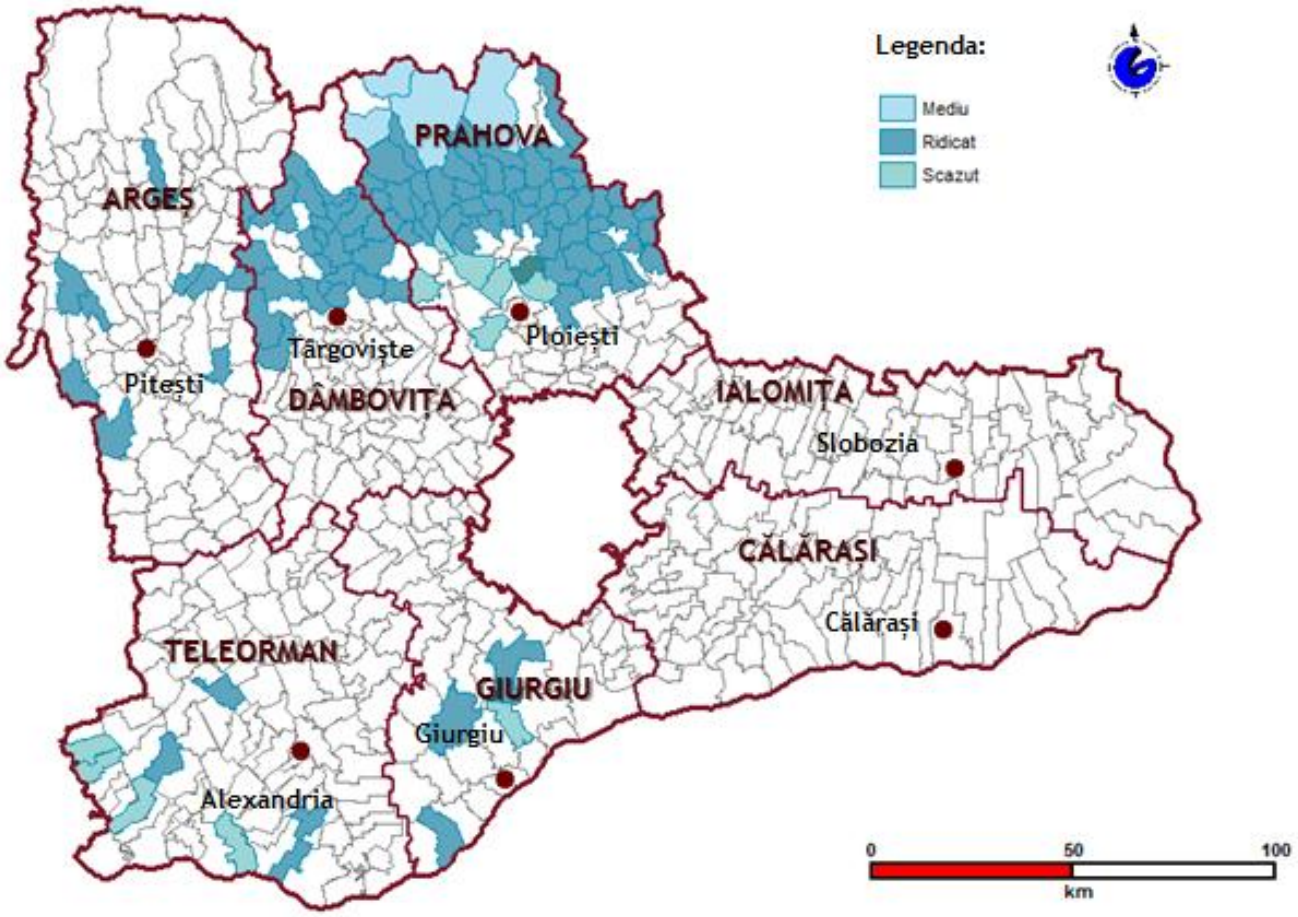

Sursa: Legea 575/2001

[12] *Anexa nr. 6, Tab. 65 - Lista localităților afectate de hazardurile naturale cuprinse în legea 575, cauzele producerii pagubelor la hazardurile naturale - alunecări de teren se află în secțiunea Anexe la pag. 718 - 721.*

2.2.2. Vulnerabilități economice

Tranziția la economia de piață generează modificări semnificative în structura economiei și conduce către o tendință de dez-industrializare a acesteia, fără ca acest fenomen să fie însoțit de dezvoltarea activităților de servicii, care să suplinească vidul lăsat de dispariția unor ramuri ale industriei în regiune. Este cazul, rafinăriilor Petrobrazi, Petrotel și Arpechim, care aveau atașate complexuri petrochimice ce produceau etilenă, propilenă, polietilene și alte produse finite sau materii prime, a combinatul chimic Turnu SA, producătorul de motoare electrice Electroturris și producătorul de textile Imperial, a producătorului de mobilă Mobila Turnu-Măgurele, a producătorului de confecții Altex Alexandria, a producătorului de perdele și tricotaje Rotrico Roșiorii de Verde din Teleorman.

Pe de altă parte, nici companiile privatizate sau preluate de investitori strategici nu au păstrat dimensiunea companiilor sau numărul de salariați. Astfel, Rulmenți (actuala Koyo) Alexandria, care avea înainte de 1999, 4.600 de salariați, mai are în prezent mai puțin de 1.500 de salariați. Germino Alexandria avea în jur de 1.000 de angajați în anul 1999, și a ajuns în prezent la aproximativ 150. Producătorul de țevi Zimtub Zimnicea, a redus numărul de salariați de la 800 la aproximativ 160. Giurgiu Nav din Giurgiu, companie care se ocupă de transportul mărfurilor pe Dunăre, parte din grupul Interagro, și-a redus numărul de angajați de la aproximativ 1.180 la aproximativ 250. Combinatul siderurgic Mechel Târgoviște a redus locurile de muncă, de la 6.160 în anul 1999, la aproximativ 2.100 de salariați. Combinatul chimic Amonil Slobozia cel mai mare producător de uree din România, a redus numărul de salariați de la 1.160 de salariați în 1999 la aproximativ 40, schimbându-și totodată activitatea în producția de energie.

Ritmul lent de restructurare a economiei, precum și persistența unei rate înalte a inflației constituie una din cauzele principale ale scăderii ratei investiționale cu impact asupra capacității tot mai reduse de modernizare, retehnologizare și dezvoltare durabilă a sectoarelor de bază ale economiei, iar restrângerea activității industriale, în special în unitățile economice mari și nerentabile, a determinat reducerea numărului de salariați.

În partea de nord a regiunii Sud Muntenia industria se menține, dar tinde spre o structură dominată de activitățile legate de exploatarea și prelucrarea petrolului (Poiana Lcului, Moșoaia,

Săpata, Bogaţi, Căteasca, Oarja, Cocu-Băbana, Vedea, Merişani din judeţul Argeş cu schele de extracţie a ţiţeiului, Aninoasa, Bucşani, Colibaşi, Cobia, Moreni, Şotânga, Vişina din judeţul Dâmbovița, Câmpina, Nădejde, Buştenari, Coconea, Gropi, Ţintea, Teleaga din judeţul Prahova), fabricarea de autovehicule (Piteşti, judeţul Argeş) şi industria chimică (societatea Amonil din Slobozia, judeţul Ialomița – până în anul 2011 când şi-a schimbat obiectul de activitate în producerea de energie, Donau Chem din Turnu Măgurele, judeţul Teleorman – producător de îngrăşăminte chimice, Arpechim Piteşti, judeţul Argeş, Vega Ploieşti, judeţul Prahova).

Ca urmare a închiderii companiilor industriale sau a reducerii activităţii acestora, scade ponderea industriei în crearea produsului intern brut şi creşte ponderea agriculturii şi a serviciilor la realizarea acestui indicator şi de asemenea, structura ocupaţională a populaţiei înregistrează o tendinţă de nemodernitate, îndepărtându-se cu mult faţă de structurile înregistrate în ţări cu o economie de piaţă dezvoltată. Astfel, agricultura preia un număr important din resursele disponibilizate din industrie și construcţii, devenind predominantă în structura demo-economică. Cea mai mare pondere a persoanelor ocupate în agricultura este deţinută de judeţul Teleorman (48,5%), acesta fiind urmat de judeţele Dâmbovița (40,1%), Argeş (39,6%) şi Prahova (35,7%).

Cu toate că a preluat o mare parte a resurselor de muncă disponibilizate din sectorul industrial, agricultura prezintă caracteristicile unei economii subdezvoltate, bazându-se încă pe exploataţii de tip extensiv care răspund unei necesităţi stricte legate de subzistenţa gospodăriilor agricole, concentrată mai mult pe producţie, ceea ce determină o rată ridicată a persoanelor ocupate în agricultură. Producţia obţinută este utilizată în gospodărie sau vandută ca atare, lipsind mica industrie de prelucrare a produselor agricole şi serviciile pentru susţinerea agriculturii din mediul rural. Acesta reprezintă şi motivul pentru care judeţele din sudul regiunii, deşi sunt preponderent agricole înregistrează valori scăzute ale populaţiei ocupate în agricultura, (Călăraşi – 28,6%, Giurgiu – 26,3%, Ialomița – 23,8%).

Ca urmare a aplicării legii fondului funciar, exploataţiile agricole individuale au o dimensiune foarte redusă (în medie de 2 ha fiecare), ceea ce cauzează îngreunarea fluxului tehnologic de obţinere a producţiei agricole vegetale şi determină o diversificare excesivă a opţiunii proprietarilor în cultivarea anumitor plante, cu consecinţe în diminuarea calităţii producţiei agricole şi folosirea insuficientă a maşinilor agricole.

Dimensiunea redusă a exploatațiilor agricole crează disfuncții și în exploatarea amenajărilor de îmbunătățiri funciare care generează următoarele consecințe: gradul redus de utilizare a amenajărilor de irigații şi dificultăţi în aplicarea udărilor în perioada secetoasă datorită numărului mare de proprietari şi a diversităţii culturilor, insuficienţa fondurilor pentru lucrările de întreţinere şi reparaţii în amenajările pentru desecări (decolmatări, curăţire vegetaţie), lipsa fondurilor necesare şi lipsa de interes manifestată în întreţinerea şi exploatarea amenajărilor de combatere a eroziunii solului cu consecinţe în diminuarea efectului acestora asupra solului. Astfel, în perioada analizată regiunea Sud Muntenia înregistrează o scădere de 77,55%, a suprafeței irigate.

Consecințele acțiunii dezorganizate a omului se observă și în domeniul silviculturii, unde exploatările excesive din ultimii 40 de ani în care au predominat depășirile anuale ale posibilității de masă lemnoasă, au generat dezechilibre în clasele de vârstă ale pădurilor și au dus la deficit de vegetație forestieră în zona de câmpie, prin desființarea perdelelor de protecție (Ialomița, Călărași, Giurgiu, Teleorman), care atrag o serie de inconveniente de ordin climatic.

La acestea se adaugă și presiunile antropice puternice care duc la degradarea ecosistemelor forestiere, a solului, la restrângerea speciilor sau exemplarelor de importanță cinegetică sau piscicolă (este cazul turismului necontrolat practicat în apropierea apelor curgătoare – zona Dunării și a bălților - Ialomița, sau în zona montană – Valea Prahovei).

O altă disfuncționalitate cu care se confruntă regiunea Sud Muntenia este reducerea activităţilor turistice care este pusă în evidenţă de scăderea numărului de turişti, a duratei sejurului şi a gradului de ocupare a capacităţilor de cazare, dar și infrastructura de turism inegal distribuită în teritoriu. Astfel, în timp ce în partea de nord a regiunii sunt localizate aproximativ 80% din totalul unităților de cazare, județele Călărași, Giurgiu, Ialomița, Teleorman dețin o infrastructură hotelieră deficitară, doar 17 unități hoteliere în total.

La acestea se adaugă și baza turistică insuficient modernizată ca și grad de confort și calitate a serviciilor oferite, dezvoltarea insuficientă şi dezechilibrată în teritoriu a structurilor de agrement şi sport, lipsa dotărilor corespunzătoare pentru practicarea sporturilor de iarnă, accesele rutiere insuficient modernizate în zonele cu potențial turistic deosebit, precum și lipsa unei legături fluente care să faciliteze deplasările între zonele turistice, valorificarea insuficientă a resurselor naturale balneo-turistice (lacuri sărate, ape minerale) din cauza dotării

necorespunzătoare și dezvoltarea încă redusă a rețelei de turism rural în raport cu potențialul existent.

2.2.3. Vulnerabilități privind populația, rețeaua de localități și infrastructura

Vulnerabilitățile economice determină o serie de efecte în lanț la nivelul regiunii Sud Muntenia. Astfel, ca urmare a degradării calității vieții și a declinului economic apar o serie de fenomene demografice negative: reducerea sporului natural în toate cele șapte județe ale regiunii, fenomen, care se manifestă mai pregnant în mediul rural și în mod special în perioada 2009-2011; tendința de îmbătrânire a populației din mediul rural al regiunii, rată de dependență (numărul de persoane de până la 15 ani și de 60 de ani și peste care revine la 1.000 persoane în vârstă de 15–59 ani) foarte ridicată, în special în zona rurală a județelor din sudul regiunii, scădere a indicelui de vitalitate ca raport al populației tinere (0–14 ani) la cea vârstnică (de 60 ani și peste) fiind sub media pe țară, densitate scăzută a populației, în special în mediul rural, încetinirea ritmului de creștere a populației și instalarea unei tendințe de scădere a numărului de locuitori.

Gradul redus de asigurare cu locuri de muncă a populației din localitățile cu o bază economică slabă (este cazul orașelor din sudul regiunii în care ponderea industriei a înregistrat scădere – Zimnicea, Turnu Măgurele, Oltenița, Fetești, Moreni, Fundulea, Lehliu Gară, Videle, Mihăilești, Amara), determină o rată ridicată a șomajului ca urmare a disponibilizării forței de muncă din activitățile economico-sociale care au fost supuse restructurării și o ofertă slabă de locuri de muncă pentru tinerii absolvenți de studii medii și superioare. La acestea se adaugă și gradul redus de modernitate a structurii ocupaționale a populației pe sectoare social-economice principale comparativ cu țările dezvoltate: ponderi ridicate ale populației ocupate în agricultură și ponderi scăzute în sectorul serviciilor sau în cel industrial (în județul Teleorman spre exemplu), precum și calificări reduse specifice tehnologiilor tradiționale, specializărilor de înaltă calificare și tehnologiilor înalte.

Având în vedere specializarea industriei pe anumite sectoare (construcții de mașini, exploatarea și prelucrarea petrolului) și sectorul de cercetare dezvoltare a înregistrat declin, prin

urmare se înregistrează o rată scăzută de ocupare în activitățile de cercetare-dezvoltare, precum și scăderea numărului de salariați din cercetare, în majoritatea județelor regiunii, cu excepția județului Dâmbovița, care a înregistrat creștere.

Concentrarea industriilor în anumite zone, în special în cele cu resursele naturale, a determinat crearea unei rețele de localități urbane neomogene la nivelul regiunii Sud Muntenia, favorizând gradul redus de urbanizare a regiunii. Astfel, în zona de sud a regiunii există suprafețe întinse fără nici un oraș (în special în județele din sudul regiunii - Ialomița, Călărași, Teleorman). La acestea se adaugă și problemele de gestionare și administrare, de dotare și de acces al populației la dotări, cauzate de prezența unui număr mare de localități în componența unor unități administrativ teritoriale (spre exemplu, cazul localităților din județele Argeș, Prahova și Dâmbovița care au un număr mare de sate în componență).

De asemenea, au existat cazuri când unele comune au fost trecute la rang de oraș, prin urmare acestea au un nivel redus de dotări și echipare urbană (Costești și Ștefănești din județul Argeș, Budești din județul Călărași, Răcari din județul Dâmbovița, Mihăilești din județul Giurgiu, Căzănești și Fierbinți Târg din județul Ialomița, Boldești-Scăieni din județul Prahova, Videle din județul Teleorman).

Un alt fenomen întâlnit în cadrul regiunii Sud Muntenia este și instalarea și accentuarea proceselor necontrolate în dezvoltarea și gestionarea intravilanului și extravilanului localităților, în special în zona urbană (nerespectarea normelor urbanistice și accentuarea tendinței de dezvoltare a localităților înșiruite de-a lungul drumurilor principale). Astfel, periferiile orașelor s-au dezvoltat haotic, fără să existe o planificare urbanistică și arhitecturală adecvată (Ploiești, Pitești, Târgoviște, stațiunile montane de pe Valea Prahovei, etc).

Diferența dintre urban și rural în cadrul regiunii Sud Muntenia este încă destul de mare. Aceasta se simte și în ceea ce privește nivelul scăzut de dotare cu instalații de alimentare cu apă, canalizare și iluminat public a localităților din mediul rural, în modernizarea mai scăzută a bazei materiale și prezența unor deficiențe de capacitate la principalele categorii de dotări publice, în lipsa dotărilor necesare desfășurării optime a asistenței medicale, a procesului de învățământ, după cum va rezulta din analiza acestor domenii pe parcursul studiului.

Regiunea Sud Muntenia se confruntă și cu o rețea de căi rutiere inadaptată încă la cerințele traficului european, în special sectoarele de drumuri județene și comunale nemodernizate, precum și cu trasee feroviare nealiniate la standardele europene de performanță, confort și siguranță (există trasee feroviare cu limitare de viteză – Oltenița, Giurgiu, Ialomița).

2.3. Potențialul de dezvoltare al regiunii Sud Muntenia

Regiunea Sud Muntenia are potențial de dezvoltare economică, diferențiat între nord și sud.

Astfel, în nord există importante resurse de subsol reprezentate de zăcăminte de țiței și gaze naturale, cărbuni, sare, etc, a căror prelucrare și comercializare crește valoarea adăugată din regiunea Sud Muntenia. De cealaltă parte, în sudul regiunii Sud Muntenia există suprafețe agricole întinse care pot sta la baza dezvoltării unei agriculturi specializate pe anumite tipuri de culturi, corespunzătoare condițiilor pedologice din regiunea Sud Muntenia.

Partea de nord a regiunii Sud Muntenia (județele Argeș, Dîmbovița și Prahova) are un grad ridicat de industrializare, dar principalele probleme cu care se confruntă acest areal sunt legate de declinul unităților industriale, ceea ce a generat o rată ridicată a șomajului. Închiderea unor unități industriale în zonele monoindustriale a determinat apariția unor grave probleme economice și sociale în special în zonele urbane monoindustriale: Mizil, Moreni, Plopeni, Urlați, Costești și Câmpulung-Muscel.

Contribuția industriei la crearea PIB-ului regional este de peste 30%, în special prin aportul întreprinderilor din industria chimică și petrochimică (județele Prahova și Argeș), mașini, echipamente și mijloace de transport, materiale de construcție (Prahova, Argeș și Dâmbovița), textile, confecții și industria alimentară. Orașele Ploiești, Pitești și Târgoviște se manifestă ca poli de dezvoltare și ca centre de polarizare pentru noi activități industriale, inclusiv a investițiilor străine, în afara celor tradiționale existente.

Partea sudică a regiunii Sud Muntenia (județele Călărași, Giurgiu, Ialomița și Teleorman) constituie o zonă tradițional subdezvoltată ce se caracterizează prin preponderența populației ocupate în agricultură, având în vedere că suprafața județelor componente este reprezentată în

întregime de câmpie. În anii '70, întreaga zonă a cunoscut o dezvoltare industrială artificială, iar în prezent, suportă impactul sever al procesului de tranziţie spre economia de piaţă, prin închiderea majorităţii unităţilor industriale reprezentative. Această situaţie caracterizează toate reşedinţele de judeţ, precum şi arealele adiacente ale oraşelor Turnu Măgurele, Zimnicea, Alexandria, Videle, Giurgiu, Oltenița, Călăraşi, Slobozia şi Feteşti. Cu toate acestea, partea de sud a regiunii Sud Muntenia are un important potențial de dezvoltare ținând seama că dispune de suprafețe arabile întinse favorabile practicării agriculturii.

La acestea se adaugă potențialul turistic al regiunii Sud Muntenia dat de diversitatea peisajelor, obiectivelor culturale și istorice, tradițiilor și meșteșuguri tradiționale.

Potenţialul turistic al regiunii Sud Muntenia, valorificat într-un mod adecvat şi ţinând cont de principiile durabilităţii, poate contribui esenţial la dezvoltarea economică şi socială a regiunii Sud Muntenia. Cele mai importante areale cu potenţial turistic sunt:

- staţiunile montane de pe Valea Prahovei;
- parcurile naturale din Munţii Bucegi şi Munţii Piatra Craiului;
- staţiunile balneoclimaterice din Slănic Prahova, Vălenii de Munte, Pucioasa, Câmpulung - Muscel etc.;
- Dunărea, al cărui potenţial poate fi valorificat ca o alternativă la turismul montan, din nordul regiunii Sud Muntenia;
- fondul cultural - monumente ale Evului Mediu, muzee ale unor cunoscute personalităţi (Nicolae Grigorescu, Bogdan Petriceicu Haşdeu, Liviu Rebreanu), castele şi conace etc.

Judeţele Prahova, Argeş şi Dâmbovița, mai dezvoltate din punct de vedere turistic oferă o gamă variată de servicii turistice, asigurând totodată practicarea următoarelor forme de turism: sejur, afaceri, cură şi tratament balnear, sporturi de iarnă în staţiunile montane, vizitarea oraşelor şi zonelor de interes turistic, pescuit şi vânătoare.

Tratamentul balnear este asigurat în cadrul regiunii de câteva staţiuni balneoclimaterice (în judeţul Argeş – Câmpulung, Buhgea de Sus, Brădet; în judeţul Dâmbovița – Pucioasa, Vulcana Băi, Bezdad; în judeţul Ialomița - Amara, în judeţul Prahova - Slănic-Prahova și Vălenii de Munte), condiţiile de cazare, dotarea bazelor de tratament şi calitatea serviciilor oferite de către acestea satisfăcând într-o mică măsură cerinţele turiştilor.

Zona din sudul regiunii Sud Muntenia, riverană fluviului Dunărea, deține un potențial turistic neexploatat suficient până în prezent, dar care în timp poate deveni prin investiții susținute o alternativă la turismul clasic montan.

O oportunitate de valorificare durabilă a turismului o reprezintă ecoturismul, care promovează conservarea şi protejarea capitalului natural, asigurând totodată beneficii culturale şi financiare comunităţilor locale[13].

Prin urmare, următoarele elemente pot constitui factori favorabili dezvoltării regiunii Sud Muntenia:

- amplasamentul regiunii Sud Muntenia – care oferă acces către mare prin intermediul Dunării, la intersecția celor mai importante coridoare de circulație și în vecinatatea capitalei țării;
- relieful regiunii Sud Muntenia care oferă toate cele trei forme: câmpie, deal, munte favorizând astfel culturile agricole, zootehnia și turismul;
- sol și subsol bogat în resurse naturale;

Concluzii:

Regiunea Sud Muntenia beneficiază de o poziție fizico-geografică care favorizează dezvoltarea acesteia, iar fluviul Dunărea reprezintă un important punct forte al regiunii, prin oportunitatea de conexiune directă atât cu cele opt țări riverane, cât și ca acces la portul Constanța și la Marea Neagră – prin intermediul canalului Dunăre-Marea Neagră. La acesta se adaugă și resursele de apă din interiorul regiunii Sud Muntenia care se caracterizează printr-o mare variabilitate, atât în spațiu, cât și în timp, dar care au un potențial energetic ridicat.

Regiunea Sud Muntenia dispune de resurse minerale variate datorită formelor de relief distincte și a complexității geologice a acestora (petrol, gazele naturale, cărbuni, în special huila cocsificabilă, cărbunele brun şi lignitul, sare, precum şi o serie de resurse nemetalifere). La acestea se adaugă resursele solului, respectiv, suprafața agricolă concentrată preponderent în județele din sud, (80,6% din toată această suprafață este de teren arabil).

[13] *Fenell D., 2003; Bălteanu D. et. al., 2008*

Poziția geografică a regiunii generează și o serie de dezavantaje. Astfel, arealul județelor regiunii Sud Muntenia se încadrează în macrozona cu magnitudinea seismică cuprinsă între 71 și 92 scara MKS, valoarea crescând din direcția sud-vest către nord-est. De asemenea, este afectată de inundații cauzate atât de cursurile de apă (cele mai afectate județe sunt Dâmbovița, Giurgiu și Teleorman, în timp ce la popul opus se află județele Ialomița și Călărași care au fiecare doar câte două localități afectate), precum și de inundațiile cauzate de torenți, (județele cele mai afectate sunt județele din nordul regiunii, respectiv Dâmbovița, urmat de Argeș și Prahova).

Județele din nordul regiunii (Prahova, Dâmbovița și Argeș) sunt afectate și de alunecări de teren.

În ceea ce privește economia, în partea de nord a regiunii Sud Muntenia industria se menține, dar tinde spre o structură dominată de activitățile legate de exploatarea și prelucrarea petrolului, iar agricultura prezintă caracteristicile unei economii subdezvoltate, bazându-se încă pe exploatații de tip extensiv care răspund unei necesități stricte legate de subzistența gospodăriilor agricole, concentrată mai mult pe producție, ceea ce determină o rată ridicată a persoanelor ocupate în agricultură. La acestea se adaugă și dimensiunea redusă a exploatațiilor agricole crează disfuncții și în exploatarea amenajărilor de îmbunătățiri funciare.

Reducerea activităților turistice, pusă în evidență de scăderea numărului de turiști, a duratei sejurului și a gradului de ocupare a capacităților de cazare, dar și de infrastructura de turism inegal distribuită în teritoriu și insuficient modernizată, constituie și acestea vulnerabilități care pot afecta dezvoltarea regiunii.

Concentrarea industriilor în anumite zone, în special în cele cu resursele naturale, a determinat crearea unei rețele de localități urbane neomogene la nivelul regiunii Sud Muntenia, favorizând gradul redus de urbanizare a regiunii. Astfel, în zona de sud a regiunii există suprafețe întinse fără nici un oraș (în special în județele din sudul regiunii - Ialomița, Călărași, Teleorman). La acestea se adaugă și problemele de gestionare și administrare, de dotare și de acces.

Un alt fenomen întâlnit în cadrul regiunii Sud Muntenia este și instalarea și accentuarea proceselor necontrolate în dezvoltarea și gestionarea intravilanului și extravilanului localităților, în special în zona urbană.

Având în vedere cele de mai sus, pentru regiunea Sud Muntenia, se pot avea în vedere mai multe direcții de acțiune:

- dezvoltarea și fundamentarea unor strategii care să aibă la bază resursele naturale, pretabilitatea solurilor pentru diverse culturi agricole, tradițiile și meșteșugurile locale, diversitatea peisajelor și accesibilitatea la acestea;
- exploatarea potențialului agricol al regiunii Sud Muntenia în paralel cu modernizarea și retehnologizarea sistemului de irigații;
- exploatarea potențialului zonei Dunării, ca alternativă la turismul montan de pe Valea Prahovei;
- promovarea ecoturismului drept formă de turism, prin vizitarea unor arii naturale, cu influenţă antropică minimă, care prezintă un impact negativ redus din punct de vedere al fluxului turiştilor şi care asigură avantaje pentru implicarea socio-economică a comunităţilor locale.

Capitolul 3

Sistemul de așezări în regiunea Sud Muntenia

Introducere

Viziunea asupra dezvoltării spaţiale prezentată în studiile şi planurile de amenajare a teritoriului din Uniunea Europeană sunt elaborate prin integrarea următoarelor direcţii de abordare:

- perspectiva axată pe zonele de dezvoltare spaţială în funcţie de obiectivele strategice şi politice de dezvoltare spaţială a Uniunii Europene;
- perspectiva axată pe reţeaua europeană de metropole şi arii funcţionale urbane de importanţă trans-naţională, naţională şi regională;
- perspectiva axată pe coridoare/linii de forţă;
- perspectiva axată pe noile relaţii dintre urban şi rural şi anume:
  - ✓ arii rurale incluse în interiorul aglomerațiilor urbane ale metropolelor și orașelor – având o specializare funcţională generată de oraşul principal;
  - ✓ arii rurale incluse în zone urbanizate;
  - ✓ arii interstiţiale rurale situate între culoarele urbanizate, cu sau fără centre urbane incluse;
  - ✓ arii rurale izolate;
- perspectiva axată pe peisaj natural şi cultural;

Cei patru vectori ai dezvoltării au stat la baza conturării obiectivelor strategice de dezvoltare spaţială prin care se urmăreşte identificarea metodelor de reducere a disparităţilor şi de punere în valoare a potenţialului natural şi antropic al României.

Dinamica şi configuraţia reţelei de localităţi ***la nivel naţional*** sunt elementele ce influenţează direct dezvoltarea socială şi economică a ţării. Potrivit art. 2 din Legea nr. 351 din 6

iulie 2001 privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Naţional – PATN - Secţiunea a IV-a - Reţeaua de localităţi, ierarhizarea localităţilor din România în funcţie de rang este următoarea:

- rangul 0 - capitala României, municipiu de importanţă europeană;
- rangul I - municipii de importanţă naţională, cu influenţă potenţială la nivel european;
- rangul II - municipii de importanţă interjudeţeană, judeţeană sau cu rol de echilibru în reţeaua de localităţi;
- rangul III - oraşe;
- rangul IV - sate reşedinţă de comună;
- rangul V - sate componente ale comunelor şi sate aparţinând municipiilor şi oraşelor.

Utilizând instrumentul de clasificare rural-urban dezvoltat prin proiectul de cercetare teritorială EDORA (European Development Opportunities in Rural Areas) finanţat prin programul ESPON 2013, s-a constatat că România are în mod evident un număr mare de regiuni preponderent rurale. Astfel, din cele 41 de judeţe (și Bucureşti), 23 sunt definite ca judeţe preponderent rurale, fiind caracterizate printr-o mare diversitate teritorială.

Reţeaua de aşezări a României prezintă echilibru în ceea ce priveşte accesibilitatea la nivel naţional, excepţie făcând zona montană, după cum se poate observa mai jos:

Fig. 15 Rețeaua de așezări la nivelul României (2007)

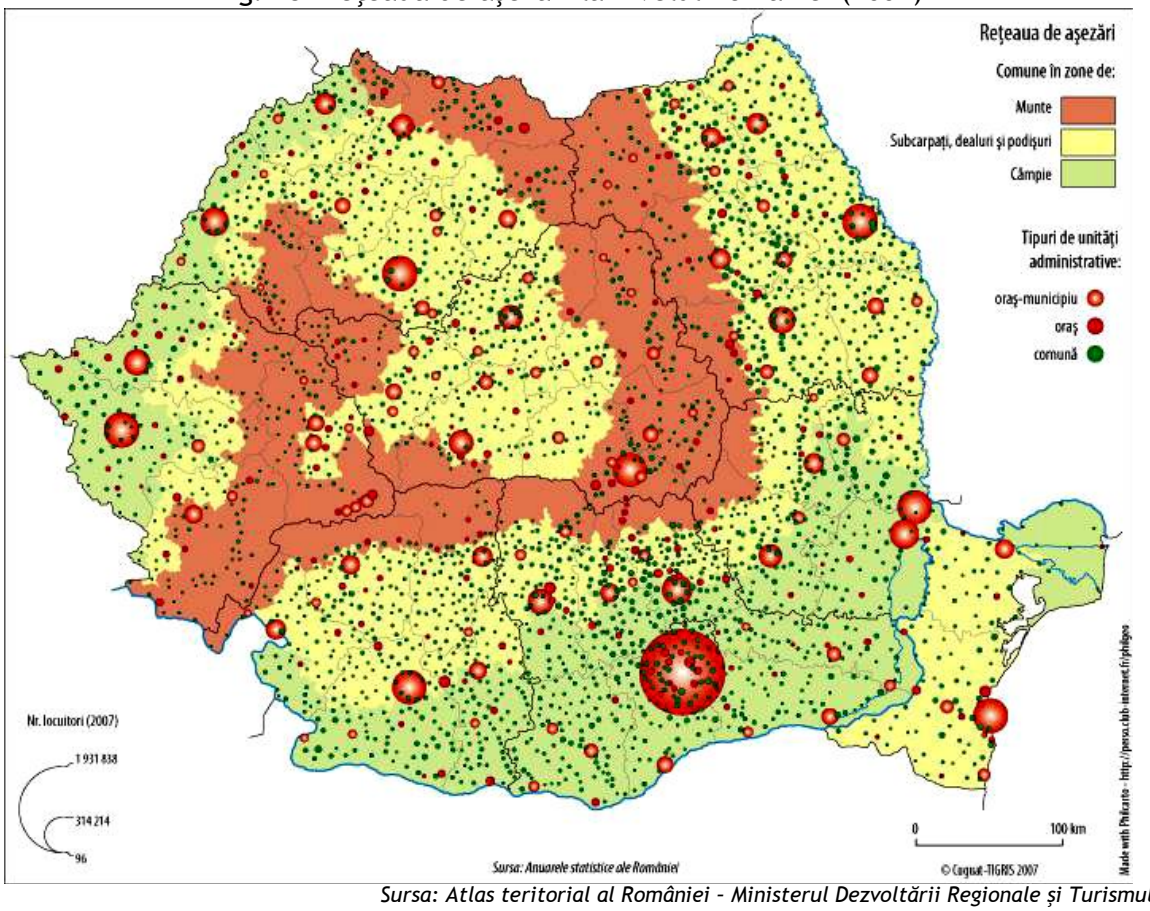

Sursa: Atlas teritorial al României - Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului, 2007

Regiunea Sud Muntenia are o rețea de localități alcătuită din 48 de orașe. Pe harta de mai sus se poate observa o concentrare mai mare a orașelor în zona nordică, și datorată prezenței polului București-Ilfov (regiune care dispune de altfel de cea mai importantă rețea de drumuri publice), și mai redusă în sud, unde majoritatea populației trăiește în mediul rural. Mai mult, cele mai multe orașe sunt în județul Prahova care se detașează față de restul județelor regiunii, deținând un grad mai ridicat de urbanizare.

Localizarea teritorială a localităților urbane la nivelul regiunii Sud Muntenia nu este foarte echilibrată, existând mai multe zone lipsite de orașe pe o rază de 25-30 km:

- în nordul județului Argeș - zona comunelor Sălătrucu, Arefu, Nucșoara, Albeștii de Muscel;
- în sudul județului Argeș – zona comunelor Popești, Bârla, Miroși;
- în nordul județului Teleorman – zona comunelor Poeni, Siliștea, Tătărăștii de Jos, Bălaci, Siliștea Noua, Tătărăștii de Sus;
- în județul Giurgiu – zona comunelor Stoenești, Schitu;
- în nordul județului Prahova – zona comunei Cheia.

Cu toate că jumătate dintre județele României sunt considerate preponderent rurale, totuși date fiind acțiunile de dezvoltare spațială la nivel național, se pot observa și tendințe de urbanizare care se află în plin proces de derulare.

Fig. 16 Evoluția urbanizării la nivelul României (2009)

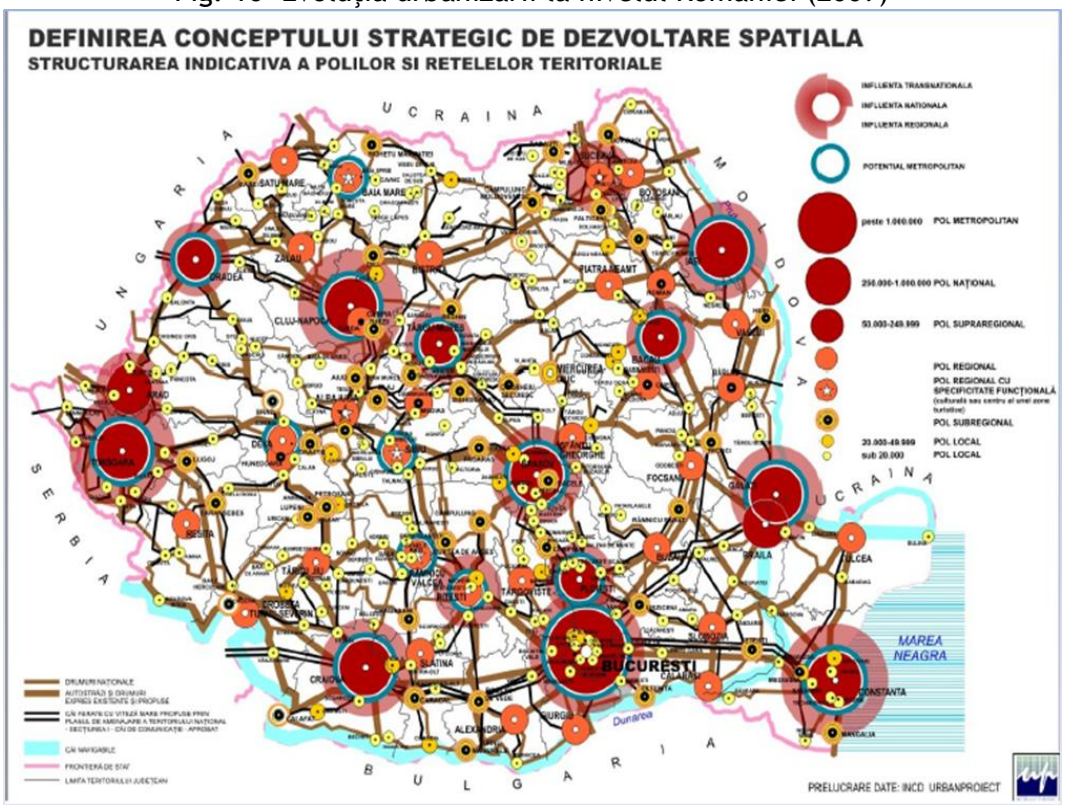

Sursa: Conceptul Național de Dezvoltare Spațială România 2025

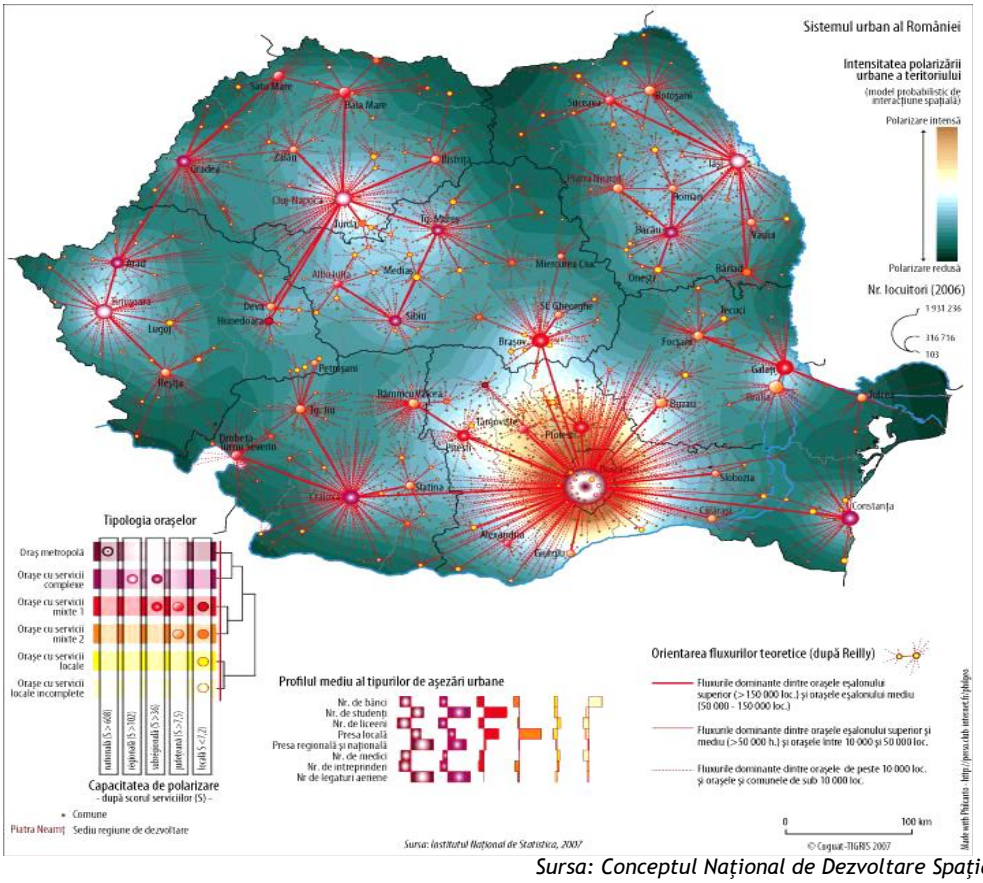

Sursa: Conceptul Național de Dezvoltare Spațială România 2025

Analiza sistemului de așezări ***la nivel regional*** trebuie sa aibă la bază identificarea indicatorilor și a relațiilor dintre aceștia în funcție de cele 3 mari elemente componente: teritoriul, populația și activitățile economice. Pornind de la premisa că majoritatea datelor și informațiilor au o referință spațială, cel mai eficient instrument de analiză a sistemului de așezări este definirea unei baze de date geospațiale care să permită atât, accesul facil la date și informații, cât și identificarea unor fenomene sau tendințe de evoluție.

Între teritoriu, populație și activitățile economice există o serie de legături directe și indirecte ce pot fi analizate prin intermediul unor seturi de indicatori statistici și date geospațiale. De exemplu, dezvoltarea unor activități economice depinde de potențialul natural al locului și a populației, popularea unor teritorii geografice este influențată direct de accesibilitatea reliefului și resursele naturale. Din cele 48 de orașe din ***regiunea Sud Muntenia***, 31 sunt orașe mici, cu

populație sub 20.000 de locuitori, 10 orașe au o populație cuprinsă între 20.000 și 50.000 de locuitori, și doar 5 dintre ele au o populație între 50.000 și 250.000 de locuitori.

Regiunea Sud Muntenia este structurată în jurul a două centre urbane de polarizare, Ploiești (pol de creștere) și Pitești (pol de dezvoltare) care exercită nu doar influență regională, ci și extra-regională. Municipiul Ploiești este principalul centru socio-economic cu funcțiuni complexe industriale, terțiare, educație, cercetare, politice și administrative. Municipiul Pitești, al doilea centru de importanță regională este bine conectat cu principalele orașe învecinate prin infrastructuri de transport rutier și feroviar, fiind situat la răscruce de drumuri și fiind un important nod de comunicație cu deschidere internă și internațională.

Ținând cont de tendința de urbanizare înregistrată la nivel național, principalele nuclee de dezvoltare din regiunea Sud Muntenia vor acapara pe viitor comunele situate în apropiere prin asimilarea lor în cadrul municipiilor. Astfel, spre exemplu, orașul Pitești din județul Argeș va putea avea în viitor în componența sa și comunele Hințești, Bascov, Mărăcineni, Bradu, comune pe care le va asimila prin extinderea orașului.

O altă modalitate prin care numărul comunelor din regiunea Sud Muntenia ar putea fi diminuat este schimbarea statutului lor administrativ. Comunele mari, atât ca suprafață cât și ca populație ce dețin deja funcții economice complexe vor primi în viitor statutul de oraș.

3.1. Caracteristici structurale și funcționale

Aşezările umane sunt definite ca puncte de concentrare a bunurilor materiale şi spirituale, repartizate în spaţiu, în funcţie de condiţiile geografice, istorice, economice, politice, concrete[14]. Prin localizarea lor în teritoriu, aşezările umane contribuie la organizarea spaţiului geografic şi la orientarea acestuia prin crearea unor vectori de forţă.

Aşezările umane sunt văzute şi ca puncte de potenţial în teritoriu, cu elemente de masă (populaţie) şi energie (fluxuri de resurse şi informaţii) diferite, între care se stabilesc relaţii de atracţie / respingere analog al unui câmp electric[15]. Datorită relaţiilor complexe care se dezvoltă

[14] *I. Ianoș, Teoria sistemelor de așezări umane, București 2000.*
[15] *Ibidem.*

între aşezările dintr-un anumit teritoriu şi între acestea şi alte componente ale teritoriului, cercetarea aşezărilor umane prin izolarea acestora de context nu este posibilă. În concluzie, într-un teritoriu, sau spaţiu geografic, sistemul de aşezări poate fi socotit drept un sistem discret, din categoria sistemelor tari, având drept variabile aşezările propriu-zise şi drept "operatori" fluxurile care le leagă.

Regiunea Sud Muntenia, cuprinde 7 județe: Argeș, Călărași, Dâmbovița, Giurgiu, Ialomița, Prahova și Teleorman. La nivelul fiecărui județ structurile autorității locale sunt reprezentate de consilii județene, consilii locale, municipale, orășenești și comunale. Județele regiunii Sud Muntenia au suprafețe cuprinse între 6.826 km^2 (Argeș) și 3.526 km^2 (Giurgiu), fiind apropiate ca și suprafețe de celelelte județe naționale.

Fig. 17 Suprafața județelor componente ale regiunii Sud Muntenia (2011, UM: ha)

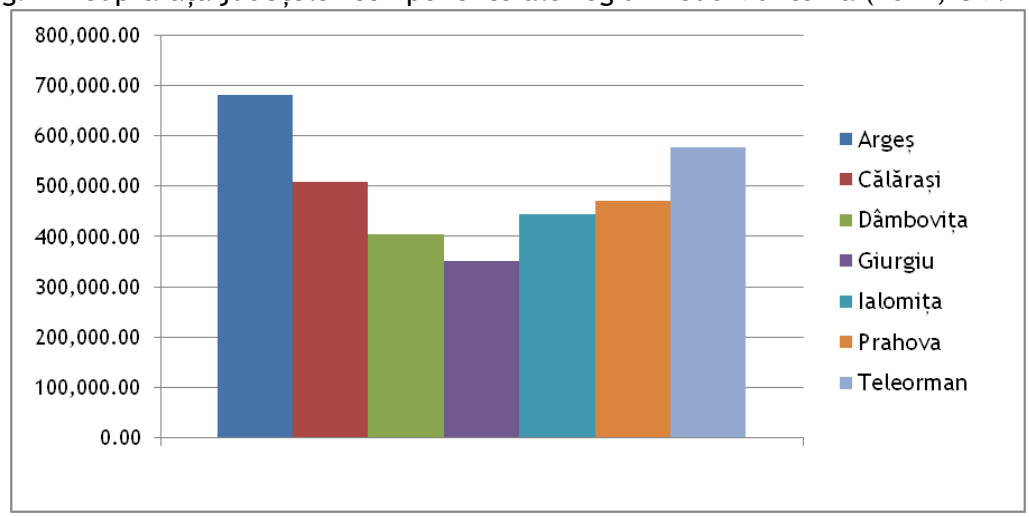

Sursa: INS, Tempo On-line

Localităţile sunt structurate astfel: 48 de oraşe (din care 16 municipii), 519 comune având 2.019 sate, ceea ce demonstrează caracterul preponderent rural al regiunii.

Distribuția administrativă a zonelor urbane și rurale în teritoriul regiunii Sud Muntenia evidențiată în figura de mai jos, demonstrează ponderea ridicată a localităților rurale în cadrul teritoriului.

Fig. 18 Distribuția zonelor rurale și urbane în regiunea Sud Muntenia (2011, UM: procent)

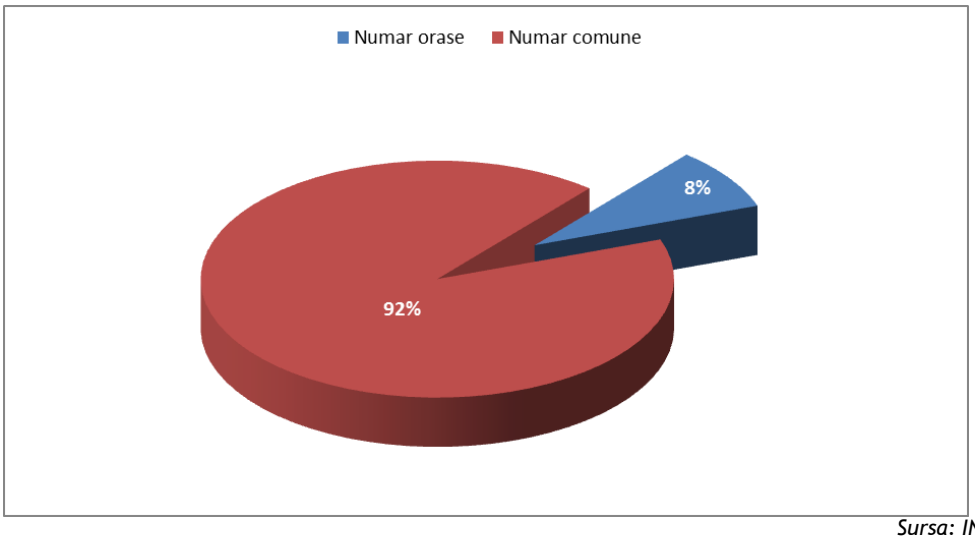

Sursa: INS, Tempo On-line

Cele mai multe orașe (32) au sub 20.000 de locuitori, iar multe dintre acestea au o infrastructură deficitară, apropiată de cea a zonelor rurale. Există doar 2 orașe mari care exercită polarizare în cadrul regiunii, respectiv Ploiești cu 209.945 locuitori și Pitești cu 155.383 locuitori[16].

Distribuția teritorială arată o concentrare mai mare a orașelor în județul Prahova (14) și mai redusă în Giurgiu (3), după cum se poate observa în tabelul de mai jos:

Tab. 4 Numărul de unități administrativ teritoriale în cadrul județelor regiunii Sud Muntenia (2011, UM: număr)

Județ	Număr orașe	Număr comune	Număr sate
Argeș	7	95	576
Călărași	5	50	160
Dâmbovița	7	82	353
Giurgiu	3	51	167
Ialomița	7	59	127
Prahova	14	90	405
Teleorman	5	92	231
Total	48	519	2.019

Sursa: INS, Tempo - Online, 2011

[16] *Date statistice INS Tempo On-line 2011*

Exceptând județul Prahova și Argeș, majoritatea populației trăiește în mediul rural, după cum se poate observa în figura de mai jos:

Fig. 19 Repartizarea populației pe medii de rezidență urban / rural (UM: număr)

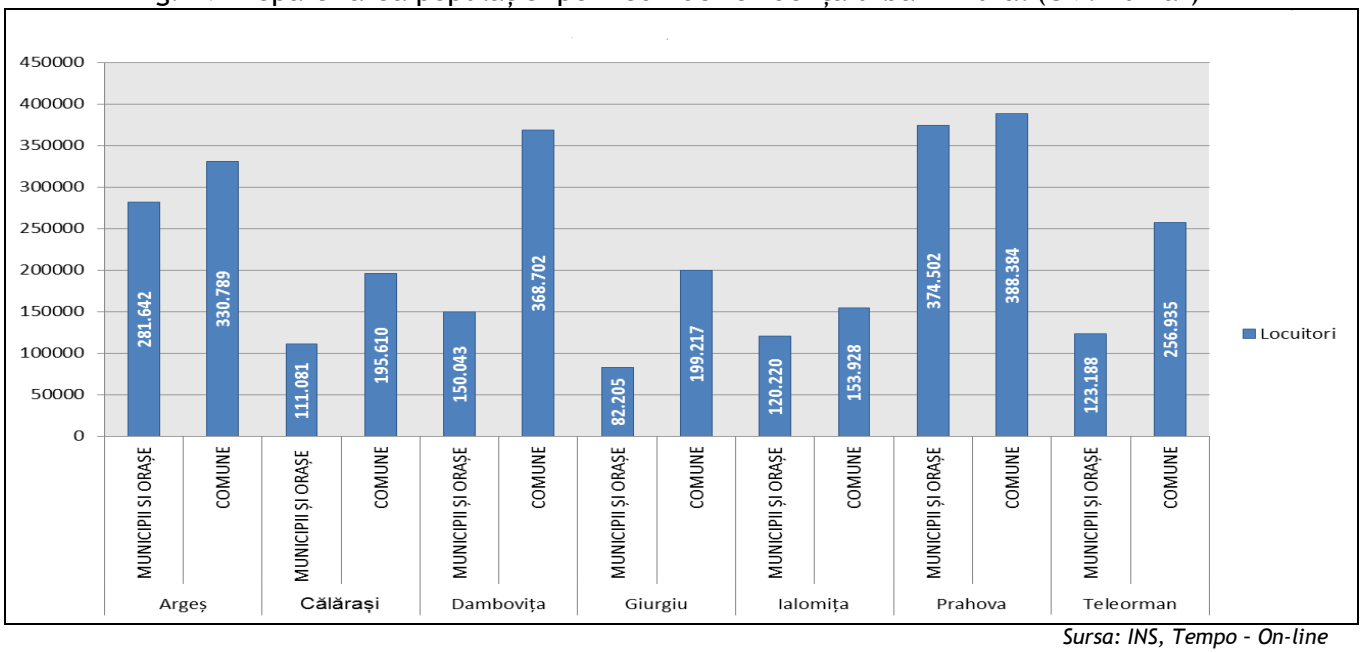

Sursa: INS, Tempo - On-line

i. Așezările rurale

Spațiul rural este un concept deosebit de complex, nefiind concret și eterogen. Cele mai importante aspecte în definirea unui spațiu rural sunt:

- spațiul rural se caracterizează printr-o slabă densitate a populației;
- formele de stabilire umană sunt satele și comunele, caracterizându-se prin individualitatea și discontinuitatea spațiului construit;
- activitatea productivă este predominant agricolă și silvică, dar nu exclude industria de procesare și comerțul rural.

O definiție a spațiului rural se află în Recomandarea nr. 1296/1996 a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei cu privire la Carta europeană a spațiului rural în următoarea

formă: noțiunea de „spațiu rural cuprinde o zona interioară sau de coastă care conține satele și orașele mici în care majoritatea părții terenului este utilizată pentru:

- agricultură, silvicultură, acvacultură și pescuit;
- activitățile economice şi culturale ale locuitorilor acestor zone (artizanat, industrie, servicii etc);
- amenajările de zone neurbane pentru timpul liber şi distractii (sau de rezervații naturale);
- alte folosințe (cu excepția celor de locuit).

Conform Legi 351 / 2001 o localitate rurală este acea localitate în care:

a) majoritatea forței de muncă se află concentrată în agricultură, (sat) silvicultură, pescuit, oferind un mod specific şi viabil de viață locuitorilor săi, şi care prin politicile de modernizare îşi va păstra şi în perspectivă specificul rural;

b) majoritatea forței de muncă se află în alte domenii decât cele agricole, silvice, piscicole, dar care oferă în prezent o dotare insuficientă necesară în vederea declarării ei ca oraş şi care, prin politicile de echipare şi de modernizare, va putea evolua spre localitățile de tip urban.

Unitatea administrativ-teritoriale de bază, comuna - cuprinde populația rurală reunită prin comunitatea de interese şi tradiții, fiind alcătuită din unul sau mai multe sate, în funcție de condițiile economice, social-culturale, geografice şi demografice. Satele în care îşi au sediul autoritățile publice ale comunei sunt sate reşedință.

Clasificarea localităților rurale

În România așezările rurale au fost deosebite după structura lor de către numeroşi cercetători. Între primii a fost geograful francez Emmanuel de Martonne care în lucrarea *La Valachie* (Paris, 1902) deosebeşte 2 tipuri: satul, corespunzător cu ceea ce se va numii de geografii români satul adunat sau concentrat, mai frecvent în stepă, şi cătunul, mai frecvent în dealuri. Acesta din urmă, răspândit la începutul secolului al-XX-lea în Câmpia Română, mai ales în Bărăgan, s-a dezvoltat repede în următoarele două decenii devenind sat. Astăzi este rar în câmpie şi se

întâlneşte mai frecvent în zona dealurilor, fără a fi confundat cu micile grupări din cadrul satului risipit de munte şi cu atât mai puţin din cadrul satului răsfirat.

Astfel de preocupări au continuat după primul război mondial, un rol important în această direcţie revenindu-i lui Vintilă Mihăilescu, care pe baza cercetărilor personale şi a literaturii din ţară şi străinătate, a conturat în numeroase lucrări (1926, 1927, 1934 etc.) existenţa pe teritoriul ţării a trei tipuri principale de sate:

- tipul *risipit sau de munte*, în care intră satul sau aglomerările de gospodării ale crescătorilor de vite de la munte;
- tipul *răsfirat sau de pădure*, adică satul funcţiunilor mixte din regiunile cu posibilităţi de agricultură, podgorii, livezi, fâneaţă din regiunile de coline;
- tipul *adunat sau de stepă*, respectiv satul din regiunile unde predomină agricultura extensivă sau intensivă şi de creştere raţională a vitelor.

Satul risipit sau împrăştiat îşi are gospodăriile distanţate mult una de alta (uneori până la 2 km), fiecare gospodărie avându-şi terenul de folosinţă economică în jur (terenul de cultură, fâneaţă, păşune, uneori şi pădure). Asemenea sate se întâlnesc pe platformele din Carpaţi, mai reprezentative fiind cele din Munţii Apuseni (crângurile), Obcinele Moldovei şi Maramureş.

Satul răsfirat are cea mai mare răspândire geografică, fiind întâlnit în Subcarpaţi, în Podişul Moldovei, Piemonturile Vestice etc. În Piemontul Getic şi în zona subcarpatică a Olteniei, ca şi în alte regiuni ale ţării satul răsfirat prezintă o variantă specială, aceea a satului înşirat sau liniar, aşa cum sunt şi în Delta Dunării unele sate de tip “stradă”, alungite pe câţiva kilometri pe grindurile aluviale înguste care însoţesc braţele Dunării. Spre deosebire de satul risipit, în satul răsfirat casele sunt mai apropiate unele de altele, vatra are un contur mai precis cuprinzând în interiorul ei numai o mică parte din terenul cultivat, mai ales livezile şi podgoriile.

Satul adunat sau concentrat este caracteristic regiunilor de câmpie, dar el poate fi întâlnit şi în zonele depresionare din Carpaţi, ca şi în depresiunile marginale din Transilvania. Necesitatea de a economisi terenurile de cultură, sau prezenţa apei la adâncime, fac ca în acest tip de sat gospodăriile să fie mai aglomerate, terenurile de cultură fiind aproape în întregime în afara vetrei satului. Din acest tip face parte şi varianta satului compact cu o densitate a clădirilor apropiată de

Regio PROGRAMUL OPERAŢIONAL REGIONAL SUD MUNTENIA
Iniţiativă locală. Dezvoltare regională.
www.inforegio.ro
”Proiect cofinanţat din FEDR prin POR 2007-2013”

a orașelor, întâlnit mai ales la așezările populațiilor săsești și chiar românești din sudul și partea centrală a Transilvaniei.

O altă clasificare a satelor românești este după fizionomia vetrei (formă exterioară, textură, structură), astfel:

- după forma exterioară, se disting sate geometrice (pătrate, dreptunghiulare, unghiulare, rotunde), sate cu formă poligonală (regulată sau neregulată), mononucleare, polinucleare liniare etc;
- potrivit texturii, adică configurației rețelei de străzi, satele pot fi grupate în așezări cu textură regulată sau neregulată, sau sate cu textură rectangulară, circulară, haotică, sate cu textură simplă și complicată etc.

Cele mai multe și mai complicate preocupări de tipologie a satelor după fizionomia lor se referă la structura acestora, adică la modul de grupare a caselor. În această privință un rol important revine topografiei terenului; sunt însă numeroase cazuri când rolul de căpetenie în gruparea caselor revine ocupației predominante a populației, adică factorului economico-social.

Pentru o apreciere cât mai reală a formelor de grupare a construcțiilor în așezările rurale din România s-au folosit diferiți indicatori, între care și indicele de dispersie. Astfel, sunt stabilite trei categorii de comune cu trăsături specifice în raport de condițiile naturale, economice și istorice. Prima categorie o constituie ***comunele cu un grad de dispersie redus*** (până la coeficientul de 2,5), localizate în regiunile de câmpie și în depresiunile intracarpatice. Acestea sunt comune alcătuite din sate mari, în medie cu peste 1.500 locuitori fiecare, având o structură adunată.

A doua categorie cuprinde comunele cu sate cu un grad mijlociu de dispersie (între 2,5 și 5,0), localizate de regulă în zone colinare, având, în medie, sub 1.000 locuitori. Satele prezintă ca structură a vetrei o formă de trecere între tipul risipit și cel adunat.

În fine, în a treia categorie sunt incluse comunele cu sate care au un coeficient ridicat de dispersie (între 5,1 și 10,0 și chiar mai mult), adaptate regiunilor de munte cu un grad mare de fragmentare a reliefului; satele au de regulă aici mai puțin de 500 locuitori fiecare și o structură risipită a vetrelor.

În prezent satele româneşti din vecinătatea marilor oraşe, dezvoltate de-a lungul căilor rutiere majore cunosc fenomenul de dezvoltare tip "panglică" considerat nefast prin consecinţele sale funcţionale şi socio-economice. Acest fenomen are drept consecinţă comasarea fizică a vetrelor satelor înşirate de-a lungul drumurilor naţionale şi judeţene, fenomen generator de importante disfuncţii la scară teritorială şi care poate provoca atât probleme de natură ecologică cât şi influenţe negative asupra calităţii vieţii în localităţile respective. Iată de ce, controlul dezvoltării este uneori necesar, iar o dezvoltare spațială planificată poate reprezenta un mijloc eficient de reducere a riscurilor.

Așezările rurale ale regiunii Sud Muntenia au caracteristici diferite în funcție de cele două zone de relief: nord – zonă de munte și sud – zonă de câmpie.

În decursul istoriei dezvoltarea așezărilor umane a fost direct influențată de o serie de factori printre care se menționează: accesibilitatea unei zone, resursele naturale, resursele hidrologice și condițiile bio-pedo-climatice. În funcție de acești factori s-au format structuri de sate diferite ca tip și caracteristici în regiunea Sud Muntenia[17]. Astfel distingem:

- *sate risipite sau împrăștiate*, cu gospodării dispersate pe versanți: acestea sunt situate în zonele înalte ale regiunii și sunt legate în general de activitățile zootehnice; în cadrul județelor regiunii Sud Muntenia, aceste tipuri de sate se localizează în: județul Argeș, de la localitatea Rucăr spre culoarul Bran-Moeciu, până la limita de județ; județul Dâmbovița – satele care aparțin de comunele Vulcana Băi, Moroeni, Glod, Muscel; în județul Prahova – satele care aparțin de comuna Plaiu, Secăria, Valea Doftanei.
- *sate răsfirate*, condiționate mai puțin de modul de organizare interioară, de relief și ocupația locuitorilor: situate în zonele subcarpatice și colinare, acest tip de sat se poate întâlni în județul Argeș (sate care aparțin de 51 de comune situate în partea de nord a județului), Dâmbovița (satele aparținătoare de toate 29 de comune din județ, în partea de nord), Prahova (satele aparținătoare de comunele din nordul județului); aceste sate pot fi împărțite la rândul lor în următoarele sub-categorii:

[17] *Se prezintă în secțiunea Anexe aferente Capitolului 3. Sistemul de așezări în regiunea Sud Muntenia, Anexa nr. 2, Tebelele 42 - 48, pag. 671 - 685, Lista cu comunele din fiecare județ și tipurile de sate care aparțin fiecărie comune.*

- ✓ răsfirate linear (de vale, de drum, de culme) – în județul Argeș – Albești de Muscel, Lerești, Valea Mare Pravăț, Valea Danului, Corbeni; în județul Dâmbovița – Bezdead, Văleni Dâmbovița, Voinești; în județul Prahova – Izvoarele, Cerașu;
- ✓ răsfirate areolar (de versant, de contact, de culme, de vale) – în județul Argeș – Ciocănești, Șuici, Sătic, Dâmbovicioara; în județul Prahova – Cheia;
- ✓ răsfirate polinuclear (formate din mai multe nuclee de răsfirare, mai ales în zonele deluroase și de podiș); în cadrul județelor regiunii Sud Muntenia, aceste tipuri de sate se localizează în: județul Prahova – Talea; în județul Argeș – Lerești, Corbi; în județul Dâmbovița – Vulcana Pandele, Brănești;

➢ *sate adunate*, concentrate din considerente legate de agricultură și de economisirea terenului pentru culturi – situate în zona de câmpie a regiunii Sud Muntenia; în cadrul județelor regiunii Sud Muntenia, aceste tipuri de sate se localizează în: județul Argeș (satele ce aparțin comunelor din zona de câmpie a județului - Siliștea, Bădeasa, Glodeasca, Bujoreni, Cornățel, etc); județul Dâmbovița (satele aparținătoare de comunele din sudul județului – Lungulețu, Vlăsceni, Ziduri, etc.); județul Giurgiu (satele aparținătoare de toate cele 51 de comune din județ), județul Ialomița (satele aparținătoare de toate cele 59 de comune din județ), județul Prahova (satele aparținătoare de 33 de comune din sudul județului), Teleorman (satele aparținătoare de toate cele 92 de comune din județ).

După fizionomia vetrei (formă exterioară, textură, structură), satele din cadrul regiunii Sud Muntenia se împart astfel:

➢ după forma exterioară, se disting sate cu formă poligonală (neregulată) – în zona de câmpie a regiunii (Glavacioc, Slobozia, Burdea, Satul Nou din județul Argeș; Cuza Vodă, Independența, Potcoava, Vișini, Înfrățirea, Dor Mărunt, Răzvani, Buzoieni, Săpunari, Pelinu din județul Călărași; Branișteа din județul Dâmbovița; Gostinu, Branișteа, Sfântu Gheorghe, Frasinu, Dimitrie Cantemir, Radu Vodă, Putineiu, Hodivoaia, Izvoru, Toporu, Carapancea, Petru Rareș, Popești, Novaci din județul Giurgiu; Sălcioara, Orboiești, Andrășești, Gheorghe Doja, Rovine, Reviga, Cocora, Colelia, Gârbovi, Grindu, Valea

Măcrișului din județul Ialomița; Belciug, Drăgănești, Meri, Brătianu, Colceag, Vâlcele, Inotești, Conduratu, Fântânele, Baba Ana, Cireșanu din județul Prahova; Siliștea, Poieni, Vătași, Preajba, Banov, Cătunu, Necșești, Zâmbreasca, Dobrotești, Dideşti, Bratcovu, Nicolae Bălcescu, Caraventi, Tudor Vladimirescu, Băneasa, Putineiu din judeţul Teleorman); polinucleare liniare – în zona colinară și subcolinară fiind distribuite de-a lungul văilor sau urmând contactul cu munții (Gălășești, Rogojina, Mustățești din judeţul Argeș; Suduleni, Izvoarele, Vișinești din judeţul Dâmbovița; Gura Vitioarei, Drajna de Jos, Drajna de Sus, Ogretin din judeţul Prahova);

- potrivit texturii, adică configurației rețelei de străzi, satele pot fi grupate în așezări cu textură regulată sau neregulată, sau sate cu textură rectangulară, circulară, haotică, sate cu textură simplă și complicată etc, - Ciocănești, Șuici, Sătic, Dâmbovicioara în Argeș; Talea în judeţul Prahova; Vulcana Pandele, Brănești în judeţul Dâmbovița; satele din cele patru judeţe din sudul regiunii.

În funcție de gradul de dispersie, comunele din regiunea Sud Muntenia se clasifică astfel:

- cu un grad de dispersie redus (până la coeficientul de 2,5) – în judeţele din sudul regiunii, unde predomină satele adunate din considerente de utilizare a terenului agricol;
- cu un grad mijlociu de dispersie (între 2,5 și 5,0) în zonele subcarpatice ale regiunii Sud Muntenia unde predomină satele risipite;
- cu coeficient ridicat de dispersie (între 5,1 și 10,0 și chiar mai mult), specifice zonelor de munte ale regiunii unde predomină satele răsfirate.

La nivelul regiunii Sud Muntenia se remarcă tipologia diferită a așezărilor în funcție de cele două zone (nord și sud) și de conformația teritoriului. Astfel, în zona montană, de nord, satele sunt numeroase și de tip răsfirat, cu număr mai mic de locuitori și un grad de dispersie mai mare, iar în zona de sud, numărul acestora este redus, dar au dimensiuni mai mari și sunt mai concentrate teritorial.

Clasificarea funcţională a aşezărilor rurale prezintă interes din punct de vedere al obiectivelor strategice de fundamentare a dezvoltării regiunii prin valorificarea turismului, în particular a agroturismului, şi de revitalizare, în scopuri economice, a tradiţiilor.

Astfel, turismul rural care se practică în aceste localităţi va beneficia de punerea în valoare a caracteristicilor economice, sociale, culturale specifice fiecărui profil: agricultură, legumicultură, zootehnie, etc.

Având în vedere numărul mare de așezări rurale, regiunea are un puternic caracter de ruralitate. Este de menționat, de asemenea, că în perioada de analiză numărul comunelor este în creștre la nivelul a trei județe din cadrul regiunii, după cum se poate observa în tabelul de mai jos. Județul cu cea mai mare creștere este Ialomița, cu un procent de 13%.

Tab. 5 Județele din regiunea Sud Muntenia la nivelul cărora s-a modificat numărul de comune (2004-2011, UM: număr)

Județul	2004	2011
Călărași	48	50
Ialomița	52	59
Prahova	89	90

Sursa: INS, Tempo On-line

Astfel, ***la nivelul regiunilor de dezvoltare***, în funcție de numărul de comune, regiunea Sud Muntenia ocupă locul unu.

Fig. 20 Numărul de comune pe regiuni de dezvoltare (2011, UM: număr)

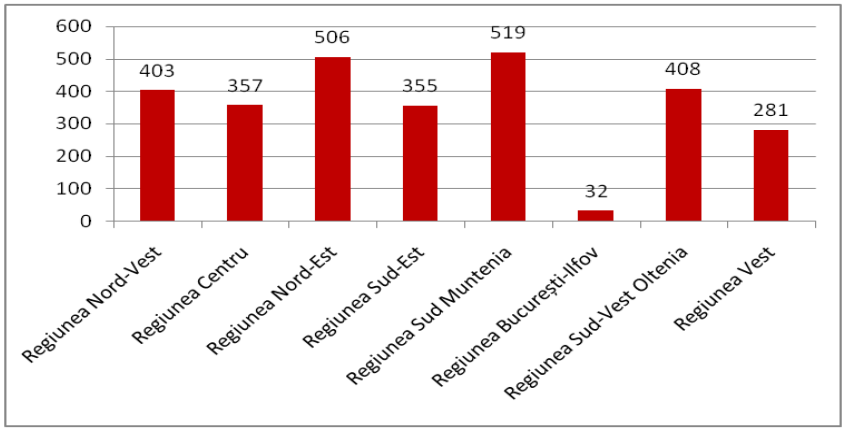

Sursa: INS, Tempo On-line

La nivel teritorial, repartizarea localităților rurale (comune și sate) în teritoriul celor șapte județe ale regunii Sud Muntenia este evidențiată cu ajutorul hărților de mai jos, utilizând tehnologia GIS:

Fig. 21 Repartizarea comunelor în cadrul județelor regiunii Sud Muntenia (2011)

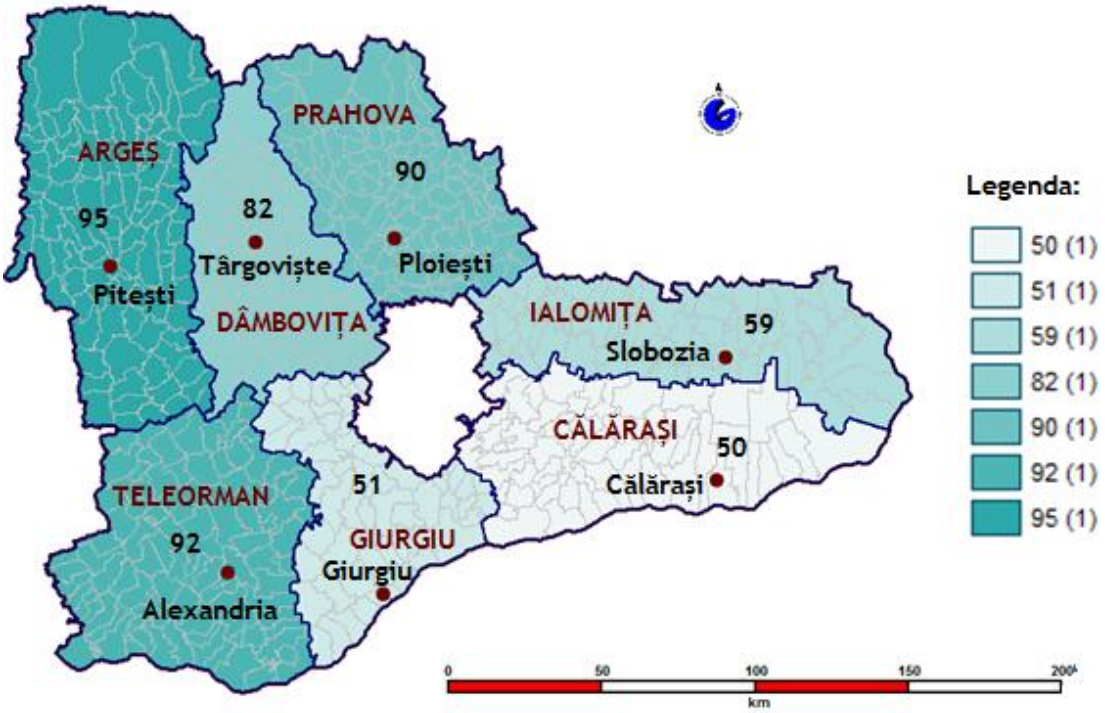

Sursa: INS, Tempo On-line

Fig. 22 Repartizarea satelor în cadrul județelor regiunii Sud Muntenia (2011)

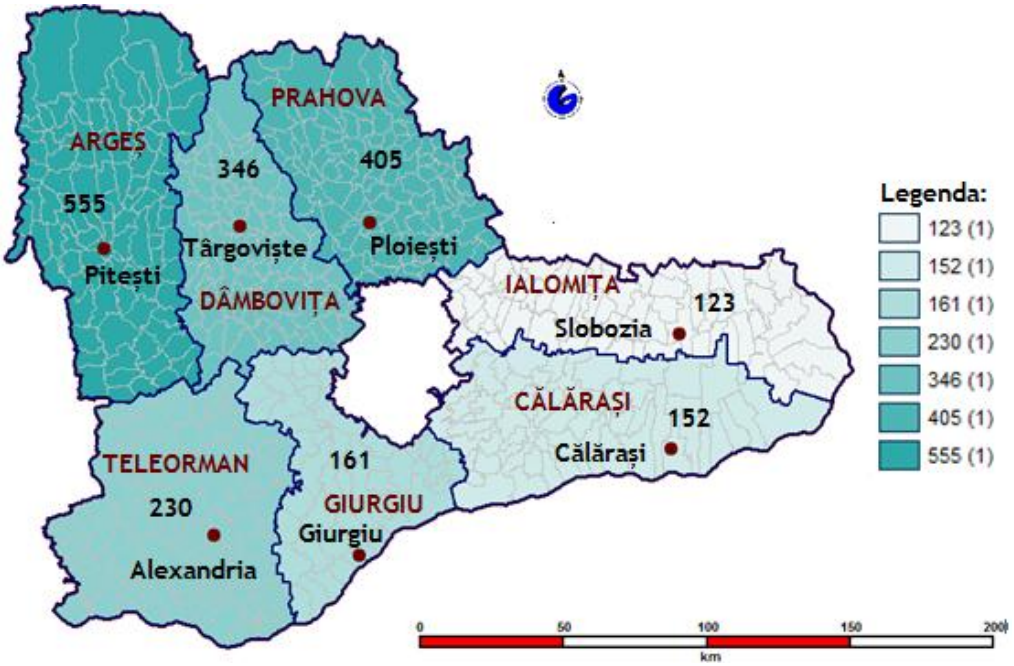

Sursa: INS, Tempo On-line

Se poate observa că în județele din sudul regiunii, respectiv Călărași, Ialomița și Giurgiu, numărul satelor și comunelor este mai scăzut datorită faptului că în aceste zone există suprafețe întinse de teren pe care se practică agricultura, iar numărul așezărilor este mai mic comparativ cu celelalte județe.

Localităţile rurale, mici şi lipsite de forţă reprezintă "jucătorii" relevanţi ai sistemelor de aşezări europene, dar, dată fiind situația din cadrul regiunii Sud Muntenia, cu un număr mare de aşezări rurale, aflată încă în proces de transformare, trebuie creată, la nivelul regiunii, o rețea de zone rurale care să permită generarea de noi activităţi care să ducă la o reinventare a lumii rurale și a rolului ei economic, sub presiunea cererii de producţii sporite și de înalt randament, precum și la o regândire a relației urban-rural.

Relaţia urban-rural din ultimele decenii a fost privită din perspectiva primului și în detrimentul celui de-al doilea, astfel că, ruralul a fost “resursa” dezvoltării urbanului fără ca el să

beneficieze la rându-i de această dezvoltare. Prin urmare, conceptul dezvoltării durabile își găsește aplicații și la nivelul rețelei de localități prin regândirea relației urban-rural și găsirea soluțiilor prin care aceste entități - azi separate - să comunice mai bine până la o posibilă conlucrare și integrare.

Infrastructura de transport reprezintă una din problemele esențiale ale comunităților rurale întrucât starea sa arată nivelul dezvoltării satelor. Acolo unde starea drumurilor locale – drumuri județene și drumuri comunale – este bună se datorează, în mare parte, implicării comunității locale. Pentru populația rurală drumurile județene și drumurile comunale sunt de mare importanță, dacă se are în vedere că acestea reprezintă principalele linii de legătură cu rețeaua majoră-rutieră și feroviară - atât sub aspect economic, cât și din perspectiva socio-culturală.

Atât pentru economie, cât și pentru viața socială din localitățile rurale, o atenție deosebită se impune a fi acordată gradului de modernizare a drumurilor publice. Numai în situația creșterii ponderii drumurilor județene și comunale modernizate este posibil să apară o serie de schimbări în viața populației rurale, atât din perspectivă economică, precum și sub aspect cultural-spiritual.

Spațiul rural exercită funcții de aprovizionare, de recreere și de echilibru doar dacă este un spațiu de viață atrăgător și dotat cu o infrastructură corespunzătoare, agricultură, silvicultură, acvacultură și pescuit viabile, condiții locale favorabile activităților economice neagricole, un mediu înconjurător intact și un peisaj îngrijit.

Insatisfacția față de condițiile de viață din zona rurală s-a concretizat într-un proces de depopularea, conducând la “fracturi” în sistemul de localități rurale. Minusul de populație de aici se regăsește în plusul de populație instalată în orașele care (unele din ele nepregătite să îl primească), se găsesc ele însele în situații dificile. Multe din aceste probleme se manifestă în jurul unor centre urbane puternice, care au înregistrat creștere demografică prin migrarea populației din spațiul rural (zona din jurul Piteștiului, Ploieștiului sau Bucureștiului).

Situația existentă face indispensabilă definirea unei politici în favoarea spațiului rural. În cadrul unei politici economice și sociale globale, comportând cele două laturi: dezvoltarea rurală și dezvoltarea agricolă, trebuie gândite ca un tot unitar și armonios, care să țină cont de valoarea egală și de interdependența spațiului rural și a celui urban. Prin urmare, dezvoltarea durabilă a spațiului rural din cadrul regiunii Sud Muntenia trebuie să încurajeze inițiativele locale și să se

întemeieze pe dezvoltare internă. În ceea ce priveşte amenajarea teritoriului în zonele rurale, este necasră dotarea cu infrastructurile necesare şi cu surse de aprovizionare moderne şi adaptate la necesităţi actuale. Aceste infrastructuri: telecomunicaţii, transport în comun, educaţie, serviciile financiare, servicii sociale şi sanitare sunt indispensabile spaţiului rural şi pentru exercitarea funcţiilor sale economice, ecologice şi sociale.

Pentru a realiza o dezvoltare spaţială omogenă a regiunii Sud Muntenia, localităţile rurale ale regiunii ar trebui integrate într-o reţea modernă de transport şi telecomunicaţii, compatibilă cu caracterul şi calitatea mediului înconjurător al zonei rurale, într-o viziune pe termen lung.

ii. Aşezările urbane

Conform Legii 351/2001, aşezările urbane sunt acelea în care majoritatea resurselor de muncă este ocupată în activităţi neagricole, cu un nivel diversificat de dotare şi echipare, exercitând o influenţă socio-economică constantă şi semnificativă asupra zonei înconjurătoare.

Aşezările urbane, oraşele sunt entităţi complexe ale teritoriului care exercită un ansamblu de funcţii specifice orientate atât către interior (funcţii interne /endogene) cât şi spre exterior (funcţii externe /teritoriale /exogene). Acest aspect este fundamental atunci când se stabilesc strategiile de dezvoltare, politicile specifice şi planurile de acţiune.

Oraşul este o unitate administrativ-teritorială de bază, alcătuită fie dintr-o singură localitate urbană, fie din mai multe localităţi dintre care cel puţin una este localitate urbană. Ca unitate administrativ-teritorială de bază şi ca sistem social-economic şi geografic, oraşul are două componente:

a) *componenta teritorială* - intravilanul, care reprezintă suprafaţa de teren ocupată sau destinată construcţiilor şi amenajărilor (de locuit, social- culturale, industriale, de depozitare, de producţie, de circulaţie, de recreare, de comerţ, etc) şi extravilanul care reprezintă restul teritoriului administrativ al oraşului;

b) *componenta demografică socio-economică* care constă în grupurile de populaţie şi activităţile economice, sociale şi politico-administrative ce se desfăşoară pe teritoriul

localității. Dimensiunile, caracterul și funcțiile orașului prezintă mari variații, dezvoltarea sa fiind strâns corelată cu cea a teritoriului căruia îi aparține.

Orașele care prezintă o însemnătate deosebită în viața economică, social- politică și cultural-științifică a țării sau care au condiții de dezvoltare în aceste direcții sunt declarate municipii.

Orașul ca formă teritorială de așezare a populației, se definește printr-un mod propriu de existență, adică prin modul de viață urbană ca trăsătură specifică rezultată din diversitatea activităților productive (care reflectă un anumit mod de producție), prin nivelul de dotare și diversitatea serviciilor exprimată printr-o anumită modalitate de utilizare a timpului și într-o anumită modalitate de organizare a spațiului, generând trăsături specifice în constituirea unei anumite colectivități (colectivitatea urbană) și din comportamentul oamenilor.[18]

Dintre fenomenele marcante la scară teritorială legate de procesul de urbanizare din secolul XX, două reprezintă cu siguranță cele mai spectaculoase și mai pline de încărcătură simbolică procese: formarea aglomerațiilor urbane și suburbanizarea. Ambele sunt însoțite de complexe probleme sociale, economice, ecologice, culturale și spațiale, acestea precum și dezvoltarea în sine a orașelor nu pot fi lăsate la voia întâmplării deoarece "deși procesul de urbanizare este un proces cu caracter progresist, pozitiv, atunci când se desfășoară necontrolat poate să ducă la o serie de situații negative",[19] toate acestea demonstând încă o dată necesitatea dezvoltării spațiale echilibrate a orașelor.

În ceea ce privește clasificările funcționale, gruparea orașelor după ponderea populației active în industrie, servicii și agricultură și indicii de viabilitate urbană, pe teritoriul României distingem mai multe categorii de orașe:

- oraș-capitală (București);
- orașe mari cu funcțiuni complexe (Ploiești, Pitești);
- orașele de mărime mijlocie cu funcții industriale și de servicii dominante (Călărași, Giurgiu, Târgoviște, Slobozia, Alexandria);
- orașe cu funcții industriale specializate (Ploiești, Pitești, Târgoviște);

[18] *Sandu Al - Teoria structurilor urbane.*
[19] *Ibidem.*

- orașe cu funcții mixte (Pitești, Ploiești, Târgoviște);
- orașe cu funcții de servicii (Sinaia, Bușteni, Azuga);
- orașe cu funcții agricole (Alexandria, Urziceni, Slobozia, Giurgiu, ;
- orașe-stațiuni balneare (Amara, Azuga, Bușteni, Comarnic, Breaza, Pucioasa, Slănic);
- orașe-noduri principale de căi de comunicații (Ploiești, Pitești).

Actul normativ care face clasificarea tipurilor de localități este Legea 351 /2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a IV- a - Rețeaua de localități.

Considerate jucători cheie într-o economie competitivă bazată pe cunoaștere și crearea de prosperitate, orașele prin funcțiile lor sunt centre de polarizare pentru localitățile rurale din vecinătate.

La nivel național sunt 103 municipii, valoare ce s-a menținut constantă în perioada analizată, 2004-2011, iar ***la nivelul regiunilor de dezvoltare***, situația se prezintă astfel:

Fig. 23 Numărul de municipii din cadrul regiunilor de dezvoltare (2011, UM: număr)

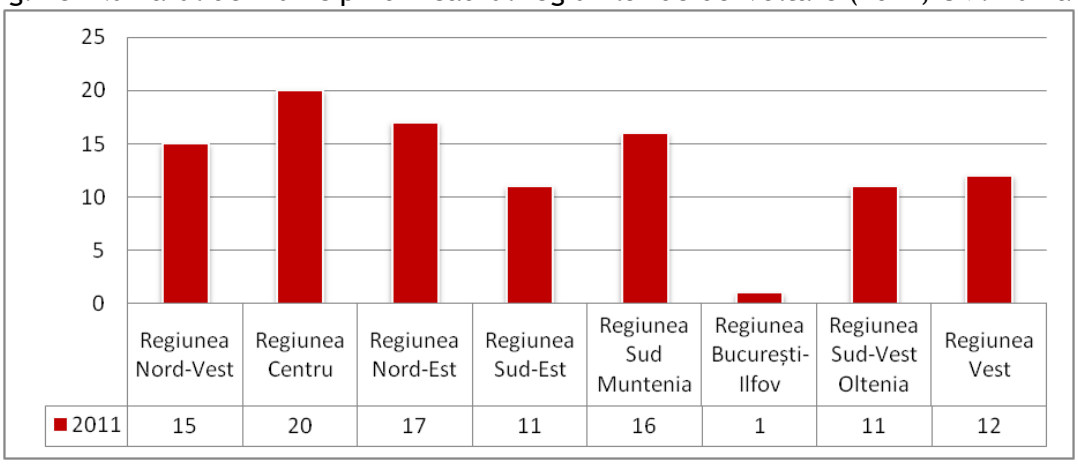

	Regiunea Nord-Vest	Regiunea Centru	Regiunea Nord-Est	Regiunea Sud-Est	Regiunea Sud Muntenia	Regiunea București-Ilfov	Regiunea Sud-Vest Oltenia	Regiunea Vest
2011	15	20	17	11	16	1	11	12

Sursa: INS, Tempo On-line

În acest clasament național, regiunea Sud Muntenia ocupă locul 3 și își menține această poziție constantă în perioada 2004-2011, cu un număr de 16 municipii, distribuite pe cele șapte județe, după cum urmează:

Tab. 6 Municipiile din regiunea Sud Muntenia (2011)

Județul	Municipiu
Argeș	Pitești
	Curtea de Argeș
	Câmpulung
Călărași	Călărași
	Oltenița
Dâmbovița	Târgoviște
	Moreni
Giurgiu	Giurgiu
Ialomița	Slobozia
	Feteşti
	Urziceni
Prahova	Ploiești
	Câmpina
Teleorman	Alexandria
	Turnu Măgurele
	Roșiorii de Vede

Sursa: INS, Tempo On-line

Dacă în cazul municipiilor nu s-au înregistrat creșteri sau scăderi în intervalul 2004-2011, nici la nivel național, nici la nivel regional, în ceea ce privește numărul de orașe, atât la ***nivel național***, cât și la nivelul a două ***regiuni de dezvoltare*** (Nord Est și București-Ilfov), se manifestă o ușoară tendință de creștere în perioada analizată, după cum se poate observa mai jos:

Tab. 7 Numărul de orașe la nivel național (2004-2011, UM: număr)

Regiunea de dezvoltare	Intervalul de analiză							
	2004	2005	2006	2007	2009	2009	2010	2011
Regiunea Nord-Vest	27	27	28	28	28	28	28	28
Regiunea Centru	37	37	37	37	37	37	37	37
Regiunea Nord-Est	28	29	29	29	29	29	29	29
Regiunea Sud-Est	24	24	24	24	24	24	24	24
Regiunea Sud Muntenia	32	32	32	32	32	32	32	32
Regiunea București-Ilfov	4	8	8	8	8	8	8	8
Regiunea Sud-Vest Oltenia	29	29	29	29	29	29	29	29
Regiunea Vest	30	30	30	30	30	30	30	30
TOTAL	**211**	**216**	**217**	**217**	**217**	**217**	**217**	**217**

Sursa: INS, Tempo On-line

La nivelul județelor regiunii Sud Muntenia numărul orașelor se menține constant în intervalul de analiză 2004–2011, iar distribuția acestora în cele șapte județe este următoarea:

Tab. 8 Orașele din regiunea Sud Muntenia (2011)

Județul	Orașe
Argeș	Costești
	Mioveni
	Ștefănești
	Topoloveni
Călărași	Budești
	Fundulea
	Lehliu Gară
Dâmbovița	Fieni
	Găești
	Pucioasa
	Răcari
	Titu
Giurgiu	Bolintin Vale
	Mihăilești
Ialomița	Amara
	Căzănești
	Fierbinți-Târg
	Țăndărei
Prahova	Azuga
	Băicoi
	Boldești-Scăeni
	Breaza
	Bușteni
	Comarnic
	Mizil
	Plopeni
	Sinaia
	Slănic
	Urlați
	Vălenii de Munte
Teleorman	Videle
	Zimnicea

Sursa: INS, TEMPO - Online

În conformitate cu Legea 351/2001, localitățile urbane din cadrul regiunii Sud Muntenia se clasifică astfel:

- localități de rang I – 1 – Ploiești;
- localități de rang II – 15 - Pitești, Curtea de Argeș, Câmpulung, Călărași, Oltenița, Târgoviște, Moreni, Giurgiu, Slobozia, Fetești, Urziceni, Câmpina, Alexandria, Turnu Măgurele, Roșiorii de Vede;
- localități de rang III – 32 – Costești, Mioveni, Ștefănești, Topoloveni, Budești, Fundulea, Lehliu Gară, Găiești, Pucioasa, Răcari, Titu, Bolintin Vale, Mihăilești, Amara, Căzănești,

Fierbinți Târg, Țăndărei, Azuga, Băicoi, Boldești-Scăieni, Breaza, Bușteni, Comarnic, Mizil, Plopeni, Sinaia, Slănic, Urlați, Văleni de Munte, Videle și Zimnicea;

- localități de rang IV – 519 – comunele din regiunea Sud Muntenia.

Fig. 24 Distribuția localităților în funcție de rang în cadrul județelor regiunii Sud Muntenia (2011)

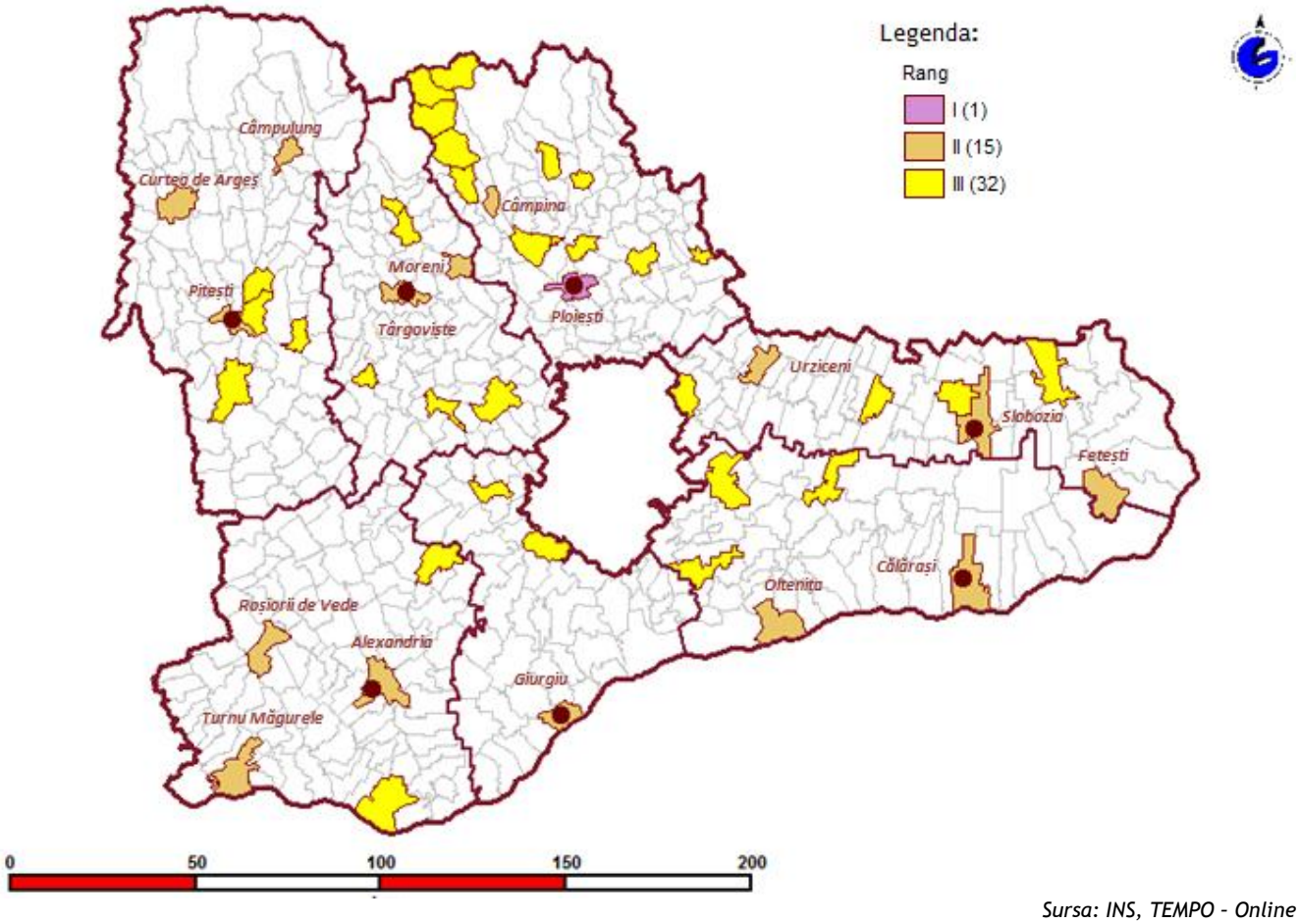

Sursa: INS, TEMPO - Online

Se poate observa pe harta de mai sus că, repartiția orașelor în cadrul județelor regiunii Sud Muntenia nu este uniformă, existând 1 județ cu un număr maxim de 14 orașe (Prahova), iar la polul opus un județ cu doar 3 orașe (Giurgiu). Concentrarea industriei în zona de nord a regiunii a contribuit la dezvoltarea rețelei de localități urbane din acest spațiu, în timp ce concentrarea pe

agricultură din sudul regiunii a jucat un rol important în rămânerea în urmă din acest punct de vedere.

Mai mult, tendințele de dezvoltare din ultimii ani și polarizarea principalelor activități economice în orașele mari au adus în actualitate o serie de particularități de la nivel teritorial. Astfel, orașele care dețin o poziție strategică raportat la axele de transport (Pitești, Ploiești, Târgoviște), precum și o infrastructură economică și socială dezvoltată, constituie un potențial important pentru dezvoltarea așezărilor și zonelor aflate în proximitate. În acest sens, distribuția teritorială a acestor centre urbane cu potențial deosebit, rolul lor și dinamica acestora reprezintă un element important pe care se poate fundamenta dezvoltarea spațială a regiunii.

În județele din sudul regiunii, respectiv Călărași, Giurgiu, Ialomița și Teleorman se remarcă o serie de orașe cu suprafață mică și număr mic de locuitori, care au funcționat în umbra orașului București, care a exercitat influențe permanente în dezvoltarea orașelor mici din imediata vecinătate, în timp ce partea de nord a regiunii, județele Prahova, Dâmbovița și Argeș funcționează ca și contrapondere pentru zona de sud, astfel că, aici există două orașe importante care au devenit pol de creștere, respectiv pol de dezvoltare a regiunii.

În acest context, o problemă teritorială importantă este dată de necesitatea identificării rolului orașelor mici (în special orașele din sudul regiunii) și a zonelor rurale în raport cu aceste centre urbane de dezvoltare, care să formeze în viitor o rețea de așezări capabile să se poziționeze într-o contrapondere pentru zona de nord a regiunii. Astfel, așezările rurale pot beneficia de avantajele spațiului urban, în special în ceea ce privește transportul și unele dintre servicii.

Prin urmare soluția este cea a dezvoltării unor centre polarizatoare în cadrul unor teritorii precumpănitor rurale (este cazul unor orașe mici din sudul regiunii Sud Muntenia - Budești, Fundulea, Lehliu Gară, Bolintin Vale, Mihăilești, Amara, Căzănești, Fierbinți Târg, Țăndărei, Videle și Zimnicea), prin dezvoltarea unor servicii cu caracter urban, accesibile comunităților rurale care gravitează în jurul acestora, precum și prin dezvoltarea unor mici industrii, adaptate resurselor locale.

Sprijinirea dezvoltării orașelor mici din sudul regiunii este necesară din mai multe considerente. În primul rând din rațiuni care țin de eficiență, deoarece costul pentru a putea pune la dispoziție o serie de facilități infrastructurale crește disproporțional peste o anumită mărime a orașului, tocmai de aceea orașele mici pot oferi economii pentru investițiile în utilități publice,

infrastructură, servicii sociale activităţi comerciale şi întreprinderi mici şi mijlocii de procesare agricolă şi manufacturieră. În al doilea rând, dezvoltarea acestor oraşe are la bază considerente de echitate. O distribuţie echilibrată a populaţiei în spaţiu favorizează şi sprijină în mai mare măsură obiectivul de dezvoltare regională. O concentrare a populaţiei în câteva centre urbane mari poate afecta dezvoltarea regională echilibrată şi poate crea o stare de dependenţă. Un alt argument pentru dezvoltarea centrelor urbane mici îl constituie şi faptul că o creştere economică echilibrată şi pe scară largă este facilitată de apariţia şi existenţa unui sistem de oraşe de diferite mărimi şi funcţiuni, bine articulat şi integrat, capabil de a servi inclusiv populaţia din zonele rurale înconjurătoare. Prin urmare un sistem de localităţi urbane integrat şi răspândit în teritoriu este un fenomen care favorizează creşterea economică, dar şi o condiţie necesară, deşi nu suficientă, pentru atingerea obiectivului de dezvoltare echilibrată şi echitabilă. Astfel, oraşele mici din sudul regiunii pot constitui importante noduri de comerţ într-o reţea de centre urbane, precum şi puncte de legătură într-un sistem de distribuţie şi schimburi dintre zonele rurale şi centrele urbane.

Mai mult, având în vedere că dezvoltarea urbană şi rurală sunt strâns legate, oraşele mici pot avea un important rol catalizator în dezvoltarea spaţiilor rurale, şi prin urmare un sistem de oraşe intermediare este important pentru atingerea obiectivului de dezvoltare durabilă şi spaţială echilibrată a regiunii, deoarece dezvoltarea echilibrată înseamnă nu numai o creştere a productivităţii în sectorul agricol, dar şi o creştere a capacităţii sectoarelor economice secundare şi terţiare de a furniza bunuri şi servicii şi de a absorbi surplusul forţei de muncă din agricultură. Atingerea acestui obiectiv se realizează numai dacă există o ierarhie a centrelor urbane: de la oraşele mici şi mijlocii, la marile zone metropolitane.

Factorii care determină creşterea şi dezvoltarea economică a oraşelor mici sunt: localizarea, tipul şi resursele din zona de influenţă a acestora, dotarea cu infrastructură şi calitatea resurselor de muncă. În afara acestor factori care ţin de oraşele mici propriu-zise, acestea sunt afectate şi de factori exogeni (ex. evoluţia economiei la nivel naţional sau regional, trendurile de dezvoltare la nivel macroteritorial, influenţele economiei mondiale care se repercutează asupra oraşelor mici prin intermediul economiei naţionale, declinul regional, sistemele urbane din apropiere, atractivitatea regională etc.).

Localizarea orașelor mici constituie de cele mai multe ori un element esențial în dezvoltarea acestora, iar cele mai importante atribute ale localizării sunt legate de amplasarea față de marile unități naturale-geografice (în zona de câmpie a regiunii Sud Muntenia care oferă potențial pentru agricultură și procesare a produselor agricole), de accesibilitatea față de rețelele de transport și comunicații, de distanța față de orașul coordonator al județului/regiunii.

Pentru a identifica gradul de accesibilitate rutieră al orașelor mici din regiunea Sud Muntenia se pot analiza trei elemente definitorii: poziționarea și localizarea geografică a orașelor mici față de arterele naționale (tipul de drum pe care sunt localizate orașele mici), distanța față de orașul reședință de județ, precum și timpul de deplasare până la orașul reședință de județ. Premisa de la care plecăm în analiza accesibilității rutiere este că orașul reședință de județ este centrul județean care concentrează viața economică și socială a județului și zona cu cele mai mari oportunități, fiind deci centrul către care gravitează toate orașele județului respectiv, precum și faptul că atracția unei destinații crește sau descrește cu distanța și timpul de deplasare. Prin urmare, o bună poziționare față de acesta și distanțe reduse de parcurs, cu durată de deplasare redusă, facilitează legăturile economice, demografice cu aceste centre urbane coordonatoare și poate impulsiona dezvoltarea orașelor mici.

Majoritatea orașelor mici din regiune sunt situate pe drumuri naționale sau drumuri județene și sunt conectate cu orașele reședință de județ prin drumuri naționale sau județene. În privința celei mai bune accesibilități, măsurată prin distanța pe șosea față de centrul coordonator se remarcă orașele mici din județul Ialomița (Amara-9 km, Căzănești-29 km, Țăndărei-27 km), toate la mai puțin de 30 km distanță față de municipiul reședință de județ, respectiv Slobozia. Orașele aflate la cele mai mari distanțe față de centrul coordonator județean sunt Fundulea, Bolintin Vale și Budești aflate la distanțe de 97, respectiv 84 de km față de municipiile Giurgiu, respectiv Călărași, dar și orașe aflate la distanțe de aproximativ 50 de km față de orașele reședință de județ (Videle – Alexandria - 51 km; Zimnicea – Alexandria – 41 km; Mihăilești – Giurgiu – 54 km; Lehliu Gară – Călărași – 52 km).

Mult mai importantă este însă durata de deplasare dintre două locații, care poate fi influențată de tipul și calitatea infrastructurii de transport. Două orașe pot avea aceeași distanță către reședințele de județ, dar amplasarea acestora (acces la autostradă, drum național sau drum județean) are repercusiuni asupra duratei de transport, generate de calitatea infrastructurii de

transport. Ceea ce se observă în general, este că, există o diferență între tipul de drum pe care este localizat orașul mic și durata de deplasare, acest indicator înregistrând valori mai mici, respectiv sub 0,8 min/km pentru orașele conectate prin drumuri naționale și peste 0,9 min/km la orașele mici situate pe drumuri județene. Cele mai mari valori ale acestui indicator le înregistrează orașele care se conectează cu municipiile reședință de județ prin intermediul drumurilor județene (Videle spre exemplu).

Corelând cele două elemente analizate, respectiv accesibilitatea rutieră (durata deplasării pe șosea față de municipiile reședință de județ) și dinamica populației orașelor mici, se observă că în fiecare județ al regiunii , cele mai mari descreșteri ale populației au înregistrat orașele mici aflate la distanțele, respectiv duratele, cele mai mari față de centrul județean. Pe de altă parte, cele mai multe orașe care au înregistrat creșteri de populație sau care au stagnat sunt cele aflate la distanțe și durate de deplasare reduse față de centrul urban județean.

Conectivitatea la rețeaua regională și națională de cale ferată, precum și tipul și calitatea infrastructurii feroviare (electrificată sau neelectrificată, respectiv dublă sau simplă) reprezintă elemente importante care influențează accesibilitatea feroviară a orașelor mici din regiunea Sud Muntenia. Din analiza accesibilității feroviare, se desprind următoarele:

- există un număr redus de orașe mici în sudul regiunii (Mihăilești, Bolintin Vale, Amara) care nu au acces la rețeaua regională și națională de infrastructură feroviară, cu implicații asupra mobilității bunurilor și persoanelor;
- majoritatea orașelor mici sunt legate la rețeaua de infrastructură de cale ferată simplă neelectrificată, ceea ce are implicații în viteza de deplasare a garniturilor feroviare și tipurilor și numărului de trenuri care străbat respectivele orașe;
- oportunitățile de deplasare către centrul județean și, de aici către rețeaua regională și națională, cresc cu cât numărul căilor ferate care străbat orașele mici sunt mai multe;
- o bună accesibilitate înregistrează orașele care sunt situate pe magistrale feroviare, dar și cele aflate la distanțe reduse față de reședința de județ: Fundulea, Lehliu Gară, Videle;
- numărul de trenuri și tipul de infrastructură care străbat orașul au influență asupra accesibilității feroviare a orașului mic.

Oraşele mici care se află pe Dunăre sau au ieşire la Marea Neagră, având posibilitatea de a se dezvolta în acest sens sunt: Zimnicea, Turnu Măgurele, Oltenița. În perspectiva dezvoltării şi realizării proiectelor privind reţelele transeuropene de transport (TEN-T), prezența pe teritoriul acestei regiuni a coridorului Dunărea va favoriza şi va avea efecte pozitive asupra accesibilităţii navale a oraşelor mici din regiune situate pe Dunăre.

Creşterea sau descreşterea populaţiei este unul din indicatorii potenţiali, unul destul de important, care releva situaţia economică a unei comunităţi. Dinamica populaţiei poate indica evoluţia economică a unui oraş: oraşele care înregistrează creştere economică şi performează mai bine tind să atragă populaţie, pe când cele care au o dinamică economică negativă au tendinţa de a pierde populaţie sau de a stagna. Principalele concluzii care se desprind din analiza dinamicii demografice a oraşelor mici din regiunea Sud Muntenia sunt:

- per ansamblu, există o relaţie invers proporţională între creşterea economică regională şi creşterea populaţiei oraşelor mici: oraşele mici înregistrează o dinamică pozitivă atunci când creşterea economică este negativă şi invers, populaţia oraşelor mici scade atunci când există o creştere economică pozitivă regională/naţională;
- la nivel regional, oraşele mici au înregistrat scăderi ale numărului populaţiei mai mici comparativ cu dinamica populaţiei mediului urban, fiind afectate în mai mică măsură de declinul demografic;
- distanţa faţă de centrul coordonator judeţean şi dinamica şi importanţa economică a acestuia îşi pune amprenta asupra dinamicii demografice a oraşelor mici localizate în imediata apropiere;

Analiza calitativă a prezenţei sau inexistenţei în oraşele mici a fiecărui tip de serviciu scoate în evidenţă faptul că oraşelor mici din regiune le lipseşte în primul rând funcţia turistică şi de agrement. Acestea nu dispun de hoteluri şi creează o problemă în ceea ce priveşte capacitatea lor de a îndeplini condiţiile minime pentru a fi încadrate categoriei oraşelor.

Serviciile sociale şi administrative sunt şi ele slab reprezentate în oraşele mici din regiune. În acest sens menţionăm serviciile judecătoreşti, precum şi serviciile de sănătate. În privinţa acestor servicii, este de remarcat că, majoritatea oraşele mici dispun de liceu sau altă formă de învăţământ secundar, ceea ce face posibilă asigurarea în bune condiţii a funcţiei de educaţie a oraşelor mici.

Dotarea oraşelor mici în termeni de resurse naturale (iar pentru partea de sud a regiunii se poate vorbi de agricultură) influenţează, de asemenea, performanţa economică a acestora, având în vedere că dezvoltarea acestor centre urbane mici ţine cont şi de potenţialul de dezvoltare al zonei sale rurale de influenţă. Cu cât puterea de cumpărare şi activităţile rurale sunt mai productive, cu atât există posibilitatea existenţei unui număr mai mare de cereri de bunuri şi servicii urbane oferite de oraşul mic.

Nu în ultimul rând, investiţiile în infrastructură contribuie decisiv la creşterea economică. Investiţiile în infrastructura rutieră, de comunicaţie, etc., pot facilita creşterea și competitivitatea firmelor şi pot contribui la creşterea calităţii vieţii locuitorilor. Fără a dispune de o infrastructură adecvată, oraşelor mici le este dificil de a atrage şi reţine agenţi economici, şi de a fi competitive la nivel regional. Lipsa sau starea necorespunzătoare a infrastructuri utilitare (apă, canalizare, tramă stradală, infrastructură de educaţie, de sănătate, culturală, etc) afectează, atât calitatea vieţii populaţiei rezidente, cât şi realizarea şi îndeplinirea funcţiilor urbane ale oraşelor mici.

Prin urmare, dotarea oraşelor mici cu infrastructură adecvată nu constituie doar un element important pentru creşterea calităţii vieţii populaţiei, ci constituie o oportunitate pentru crearea de locuri de muncă la nivel local.

În acelaşi timp calitatea forţei de muncă constituie un element vital care afectează creşterea sau descreşterea economică a oraşelor mici, fiind factorul care influenţează aproape decisiv dezvoltarea acestor oraşe. Regiunea Sud Muntenia se confruntă cu migrarea populației din orașele mici către zona rurală, în lipsa locurilor de muncă din aceste orașe, sau cu migrarea externă a populației, dar și cu un nivel scăzut de pregătire profesională a populației active. Tocmai de aceea este necesar să se pună accent pe dezvoltarea de servicii și mici industrii în aceste orașe mici în paralel cu calificarea profesională a populației active, având în vedere că o calitate înaltă a capitalului uman produce efecte pozitive asupra creștereii economice și ocupării forței de muncă și că , în general, la nivel macroeconomic, se poate spune că, cu cât populația este mai educată, cu atât rata de ocupare a forței de muncă este mai ridicată, câștigurile salariale sunt mai mari, iar productivitatea muncii este crescută.

Prin urmare, o dezvoltare echilibrată a așezărilor urbane din regiune (și în mod special dezvoltarea orașelor mici din sud ca și contrapondere pentru zona de nord) favorizează o dezvoltare spațială echilibrată și contribuie la reducerea disparităților dintre nordul și sudul regiunii.

Poziția orașelor mici în cadrul rețelei regionale de așezări indică tipul de strategie și funcțiile și rolurile principale pe care orașele ar trebui să le îndeplinească în teritoriu: deconcentrarea marilor orașe, centru coordonator pentru spațiile rurale întinse etc. În același timp, poziția lor spațială în cadrul regiunii și a rețelei de așezări și, coroborat cu actualul stadiu de dezvoltare urbană, poate constitui un indiciu asupra viabilității acestor orașe în viitor.

Viitorul unui oraș este totdeauna greu de prezis pe termen mediu sau lung. Situarea unui oraș în raport cu celelalte cu care formează un sistem constituie un element important în analiza evoluției orașului respectiv.

În contextul globalizării principalii poli urbani regionali (Ploiești și Pitești) își consolidează pozițiile lor, în timp ce orașele mici și, deopotrivă cele mijlocii, sunt condamnate la stagnare sau sunt afectate în mare măsură de fenomenul de declin urban. O dezvoltare specifică poate fi anticipată pentru orașele mici situate în zona de influență a orașelor mari. Ținând cont de amploarea fenomenului de suburbanizare care se va accentua în următoarea perioadă, orașele mici pot asigura locuințe de bună calitate pentru populația care va lucra în orașele mari (reședințele de județ în general) sau pot oferi loc pentru dislocarea unor activități productive sau non-productive. Pentru unele dintre ele, pe viitor, cel mai mare risc îl poate constitui pierderea identității, în măsura în care dezvoltarea ulterioară a orașelor mari va îngloba aceste așezări.

Orașele mici cu resurse insuficiente sau cu funcții urbane insuficient conturate (Mihăilești, Căzănești, etc), generate și de declararea arbitrară a orașelor, sunt predispuse în perioada imediat următoare la ruralizare gradulă. Există însă și posibilitatea, ca, pentru viitor, în funcție de evoluția economică, aceste orașe situate în zonele rurale izolate, marginale, să își consolideze funcțiile urbane pentru spațiile rurale pe care le polarizează. Ținând cont de lipsa competiției din partea orașelor mari, prezervarea funcțiilor lor urbane ca centre ale arealelor rurale va deveni necesară.

Prin urmare, orașele mici vor continua să constituie elemente importante pentru dezvoltarea spațială, pentru asigurarea unui alt stil de viață oferit populației și pentru conservarea identității regionale și locale în procesul globalizării.

O altă posibilitate de menținere și dezvoltare a orașelor mici o constituie sprijinirea specializării lor. Specializarea industrială va rămâne la fel, deși numărul orașelor cu specializare industrială a scăzut și este de așteptat să scadă din cauza dislocării industriilor tradiționale, care vor fi înlocuite de funcțiile de servicii. Specializarea orașelor mici în sectorul terțiar este de așteptat să joace un rol și mai proeminent (turism, procesare de produse agricole, etc).

Orașul mic reprezintă elementul care face legătura dintre rețeaua rurală și cea urbană dintr-un sistem de așezări, orașul mic aflându-se, de cele mai multe ori, plasat la partea inferioară a sistemelor urbane și la cea superioară a sistemelor rurale. Orașele mici din regiunea Sud Muntenia constituie baza sistemului urban al regiunii, format din subsitemele centrate pe cele trei orașe coordonatoare: București, Ploiești, Pitești.

În zona de nord a regiunii Sud Muntenia se remarcă o zonă de tip conurbație formată din localitățile de pe Valea Prahovei, respectiv Breaza, Comanic, Sinaia, Bușteni, Azuga, cu o lungime de aproximativ 50 de km, zonă care se continuă spre nord în județul Brașov și spre sud în județul Prahova, respectiv Câmpina și zona Ploieștiului. Aceste orașe, de dimensiuni mici (sub 20.000 locuitori) și cu funcțiuni turistice, se confruntă cu o serie de probleme comune, și anume: traficul intens, extinderea zonelor construite, necesitatea de investiții în infrastructura turistică, protecția mediului, dar și contracararea fenomenului de îmbătrânire a populației.

Având în vedere, structura geografică, potențialul de dezvoltare, precum și problemele cu care se confruntă, dezvoltarea plan-spațială și socio-economică a conurbației se poate realiza printr-o serie de măsuri unitare, care vizează dezvoltarea intercomunitară, infrastructura de transport, dezvoltarea urbană, dezvoltarea rurală, populația și mediul de afaceri, mediul înconjurător și turismul. Dezvoltarea conurbației poate să ducă la atragerea mai multor localități în interiorul acesteia și poate exercita influență asupra teritoriilor din jurul acesteia, în primul rând prin crearea de locuri de muncă (rezultate ca urmare a dezvoltării turismului sau a altor servicii pentru populație).

Componenta economică situează această zonă între zonele dezvoltate din regiune, datorită resurselor sale (zăcăminte de petrol și potențial turistic). Industria extractivă a favorizat dezvoltarea infrastructurii atât rutiere cât și feroviare, și a imprimat unor orașe (Ploiești, Câmpina) un profil

industrial specific, unde rafinarea petrolului a mers în paralel cu industria chimică și cu cea de utilaj petrolier.

Având în vedere dezvoltarea economică ridicată a acestei zone și densitatea centrelor industriale în teritoriu, se conturează ca o adevărată microregiune care gravitează în jurul polului Ploiești, la care se racordează, prin raporturi de colaborare și Târgoviște.

Prin Valea Prahovei și Masivul Bucegi, zona conurbației este polul turismului montan românesc, unde amenajările pentru agrement se intensifică, concomitent cu modernizarea infrastructurii de acces. Această polarizare a creat un dezavantaj din punct de vedere turistic masivelor muntoase de la est de Valea Prahovei (Baiu) care nu dispune de dotări turistice suficiente.

Căile de transport au, preponderent, o dispoziție transversală, pe direcția nord-sud, ca urmare a instaurării lor de-a lungul unor mari culoare morfologice și pasuri intramontane în vederea realizării conexiunilor cu Transilvania. Există trei astfel de aliniamente și anume, cel vestic, prin culoarul Rucăr-Bran, cel central, pe Valea Prahovei și cel estic pe Valea Doftanei (prin pasul Predeluș) spre Depresiunea Brașovului. Dacă în evul mediu culoarele estic și vestic erau foarte active, în prezent rolul de culoar principal îl deține Valea Prahovei, unde șoseaua este dublată de magistrala feroviară București-Brașov cu triplă ramificare în orașul de sub poalele Tâmpei: spre Baia Mare-Satu Mare, spre Oradea-Borș și spre Arad-Curtici.

Căile transversale (la care se adaugă șoseaua Buzău - Întorsura Buzăului-Brașov, de dată mai recentă) sunt scurt-circuitate de căi longitudinale orientate est-vest, cum este șoseaua Buzău-Ploiești-Târgoviște și calea ferată București-Ploiești-Buzău-Focșani-Roman. De asemenea, sunt și șosele și căi ferate (Ploiești-Mâneciu, Târgoviște-Pietroșița) cu caracter de penetrație.

Construirea autostrăzilor București-Ploiești-Brașov și București-Ploiești-Buzău-Iași va fi extrem de benefică pentru unitatea teritorială a conurbației, în sensul racordării optime a vectorilor săi de gravitație interioară, dar și a descărcării lor spre exterior.

Industria tinde spre reconversie, în sensul în care este orientată spre productivitatea unor întreprinderi mici și mijlocii, asigurate cu materii prime locale, iar agricultura, bazată pe viticultură, își orientează piața de desfacere către export.

Din punct de vedere turistic, zonă poate deveni domeniu de interes pentru turismul rural, în paralel cu extinderea ofertei pentru turismul de agrement estival sau de iarnă, prin includerea celorlalte masive muntoase, de la est de Valea Prahovei în circuit turistic.

În concluzie profilul industrial-agricol-turistic al conurbației trebuie valorificat, având în vedere că dispune de căi de acces facile și că se află în proximitatea Bucureștiului, ca principală piață de desfacere pentru produsele pe care le poate oferi.

În cadrul regiunii, polul de creștere Ploiești are drept obiectiv sprijinirea unei dezvoltări echilibrate teritorial și durabile ținând seama de nevoile și resursele specifice ale zonei, astfel încât să ajute la stoparea adâncirii disparităților interne și la sprijinirea dezvoltării arealelor de influență. Polul de creștere Ploiești concentrează un teritoriu cu o suprafață de 61.165 Ha format din: 1 centru urban, 3 orașe, 10 comune cu 58 de sate.

Fig. 25 Polul de creștere Ploiești (2010)

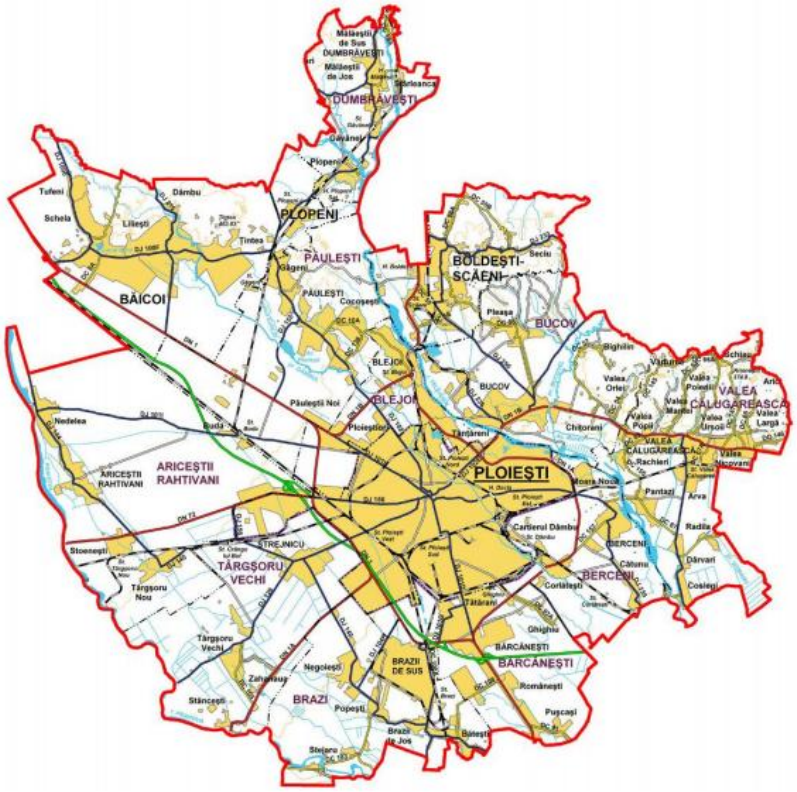

Sursa: Consiliul Județean Prahova

Polul de creștere Ploiești s-a constituit într-o zonă cu un puternic caracter industrial ce concentrează centre industriale și de servicii, puternic populate și dezvoltate din punct de vedere urban. Este de remarcat existența în zona polului a unor platforme industriale importante: Brazi -450 Ha, Teleajen – 330 Ha, Sud – 280 Ha, Crâng – 152 Ha și Nord – 93 Ha, Plopeni -31,85 Ha, Păulești - 23 Ha, Bucov - 98,40 Ha, precum și prezența întreprinderilor de utilaj petrolier, de mecanică fină, chimice, anvelope și produse din cauciuc, tehnică militară, turism, industrie alimentară, industrie ușoară și agricultură.

Rolul polului de creștere este acela de a stimula dezvoltarea localităților care fac parte din această construcție, prin reducerea disparităților dintre rural și urban, prin creșterea atractivității comunelor ca destinații de localizare pentru sectorul privat, prin accesibilitate, mobilitate și echipare edilitară, sprijinirea și promovarea dezvoltării locale durabile atât din punct de vedere economic, cât și social, în regiune, îmbunătățirea condițiilor de infrastructură și a mediului de afaceri prin folosirea economică a unei infrastructuri existente (energie, industrie, mediu academic) la nivel regional.

Întemeindu-se pe principiile coordonării orizontale, elaborării politicilor pe baza informațiilor empirice și dezvoltării unor zone funcționale integrate, o astfel de abordare aplică principiul subsidiarității prin intermediul guvernanței pe mai multe niveluri. Aceasta are drept obiectiv eliberarea potențialului teritorial prin strategii de dezvoltare bazate pe cunoaștere locală și regională a necesităților existente și pe avantajele specifice și factorii care contribuie la competitivitatea anumitor zone. Teritoriile își pot utiliza capitalul teritorial pentru a aplica soluții optime pentru dezvoltarea pe termen lung, contribuind în acest mod la îndeplinirea obiectivelor Strategiei Europa 2020.

Pe de altă parte, polul de dezvoltare Pitești are rolul de liant între polii de creștere și celelalte orașe mici și mijlocii ale sistemului urban, pentru a atenua și preveni tendințele de dezechilibrare a dezvoltării în cadrul regiunii. De asemenea, contribuie la reducerea nivelului de concentrare a populației și a forței de muncă din marile centre urbane și la crearea unei structuri spațiale care să impulsioneze dezvoltarea economică echilibrată teritorial.

Fig. 26 Polul de dezvoltare Pitești (2011)

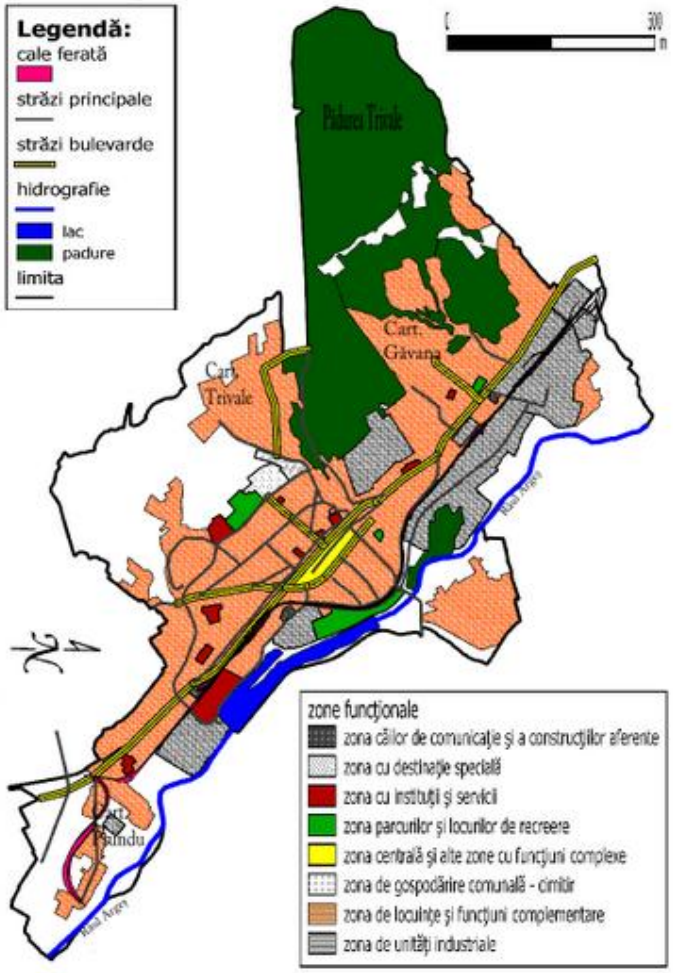

Sursa: Primăria Pitești

Un rol important în dezvoltarea teritorială a regiunii îl au și zonele metropolitane. Pentru regiunea Sud Muntenia zonele metropolitane cele mai importante sunt legate de orașele Ploiești și Pitești.

Zona metropolitană Ploiești, singura funcțională din cadrul regiunii Sud Muntenia, se suprapune peste aria teritorială a polului de creștere Ploiești. Aceasta a fost constituită în baza prevederilor Ordonanței de Guvern nr. 53/2002 privind Statutul-cadru al unității administrativ-

teritoriale, în condițiile păstrării autonomiei administrative și politice a fiecărei localități din zona metropolitană.

Teritoriul zonei metropolitane este alcătuit din 9 localități dintre care un municipiu și 8 comune, însumând o suprafață de 42,507 Ha. Se constată predominanța categoriei de localități de mărime medie, între 7.000 și 10.000 de locuitori, dar și o dispunere a potențialului demografic sub forma a 2 axe Valea Prahovei, respectiv Valea Teleajenului.

Obiectivul general este dezvoltarea agendelor urbane / teritoriale integrate, cu rol în reducerea disparităților teritoriale și creșterea competitivității zonelor metropolitane.

Fig. 27 Zona metropolitană Ploiești (2004)

Sursa: Primăria Ploiești

Zona metropolitană Pitești nu este încă funcțională.

Zona metropolitană București, deși nu face parte din teritoriul regiunii Sud Muntenia, nu poate fi ignorată având în vedere că se află în mijlocul regiunii Sud Muntenia.

Fig. 28 Granițele Zonei Metropolitane București (2010)

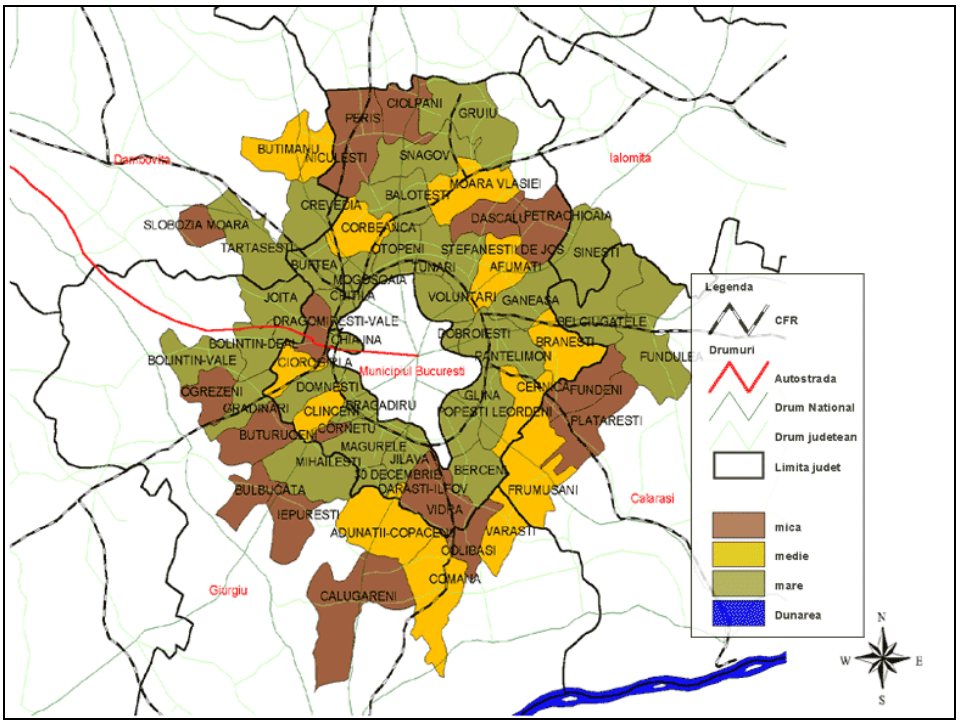

Sursa: www.zmb.ro

Constituirea zonelor metropolitane facilitează amenajarea integrată a teritoriului la nivel regional, astfel încât prin aceasta să se diminueze dezechilibrele dintre centru și aria limitrofă, provocate de dispersare (sau marginalizarea generată de ghetoizarea, izolarea unor așezări lipsite de oportunități) în planul structurii demografice, sociale și economice, de dezechilibrele legate de transportul în comun, finanțarea infrastructurii, rezervele de spațiu pentru locuit și comerț. Înlăturarea sau diminuarea acestor dezechilibre va conduce la o îmbunătățire a calității vieții populației.

Conform proiectului de lege inițiat, Zona Metropolitană București cuprinde 62 de unități administrativ-teritoriale din zona de influență a Bucureștiului, din cadrul următoarelor județe: Ilfov, Călărași, Dâmbovița, Giurgiu și Ialomița. Prin urmare 25 de comune din cadrul regiunii Sud Muntenia ar urma să facă parte din această zonă.

Zona metropolitană este o entitate teritorială definită de prezența unui mare centru urban, cu atribute polarizatoare complexe (economice, sociale, politico-administrative, culturale). Ea își subordonează prin influență decisivă un spațiu distribuit areolar cu o rază de circa 50 km, atingând cursul Dunării spre sud, și interferându-se cu ariile suburbane ale Târgoviștei și Ploieștiului spre nord. Această unitate beneficiază de existența unui spațiu mental de mare specificitate, cel metropolitan, cu o serie de însușiri particulare ce-l diferențiază net în raport cu alte spații.

Componenta de acțiune și interacțiune sistemică, populația și așezările, se disting prin trăsături particulare. Astfel, raportată la suprafața sa relativ restrânsă, Zona Metropolitană București concentrează aproape 15 % din populația României. În București trăiesc aproximativ 2 milioane de locuitori, densitatea atingând cele mai ridicate valori din țară, iar populația este preponderent urbană.

Municipiul București, centrul polarizator principal, atât al regiunii, cât și al țării, prin funcția sa politico-administrativă a stimulat investițiile, dezvoltarea industriei dar și intensificarea exodului rural, ceea ce a dus la creșterea accelerată a populației sale în paralel cu scăderea populației din vecinătatea sa.

Funcția culturală, de învățământ și ocrotire a sănătății au stimulat, de asemenea, polarizarea și au determinat inhibarea orașlor mici din imediata apropiere. La acestea se adaugă și dotarea cu o infrastructură de transport modernă și diversificată (opt magistrale feroviare, 2 aeroporturi, punct nodal al viitoarelor autostrăzi) care multiplică valențele sale de centru polarizator de rang superior, și determină o accesibilitate ușoară pentru populația din zonele sale de influență (rurală sau din orașele mici), pentru locuri de muncă sau pentru a beneficia de diverse servicii (medicale, de educație sau socio-culturale).

La acestea se adaugă și funcția turistică, derivată din concentrarea a numeroase obiective antropice, dar și a lacurilor și pădurilor periferice, ce determină fluxuri interne și internaționale de vizitatori. Turismul este concentrat îndeosebi în București unde infrastructura de profil este în curs de dezvoltare accelerată. Hotelurile oferă standarde ale serviciilor și confortului ridicate. Se practică, astfel, turismul cultural, cu sejur sau de tranzit, dar se extind și formele de pseudo-turism (turism de afaceri, religios, științific, sportiv).

Economia regiunii metropolitane este bazată pe industrie, de la cea energetică pe bază de petrol şi cărbune din marile termocentrale periferice, la industria uşoară. Se remarcă și prin construcția de mașini, industria chimică, industria lemnului, textilă și alimentară. Pe de altă parte Bucureștiul este principala piață de desfacere a produselor agricole provenite din zona sa de influență, inclusiv din regiunea Sud Muntenia în centrul căreia se află.

Regiunea Metropolitană București beneficiază de cea mai complexă și mai diversificată rețea de căi de transport. De aici pleacă trei sectoare de autostradă (spre Pitești, Ploiești și Constanța), precum și toate drumurile naționale. Bucureștiul este principal nod de cale ferată unde converg opt magistrale feroviare și dispune, de asemenea, și de 2 aeroporturi.

Având în vedere zona de influență și polarizare pe care o exercită Zona Metropolitană București, precum și rolul pe care a început să îl joace Dunărea și zona aferentă acesteia în conexiunile fluviale europene, se impune legarea capitalei de Dunăre prin intermediul unui canal navigabil care să faciliteze transportul de mărfuri și persoane. Această arteră de transport poate contribui în mod direct la dezvoltarea regiunii Sud Muntenia, crescându-i atractivitatea turistică, în special în zona Dunării, și facilitând dezvoltarea economică a acesteia prin tranzitul de mărfuri și persoane.

Zona metropolitană București este un pol de creștere și dezvoltare la nivel regional, care beneficiind de căi de comunicație și de relații comerciale, poate facilita schimbul de mărfuri și servicii, de know-how, devenind astfel un centru al circulației de capital pentru zonele învecinate.

Astfel, dezvoltarea durabilă a zonei metropolitane București presupune o strategie care să țină seama de nevoile sociale și economice ale populației și de existența unei imagini de ansamblu asupra stării mediului, evaluarea mijloacelor de ameliorare a calității cadrului urban, de reînnoire urbană și regenerare a resurselor.

iii. Tradiție, modernitate, denaturare și degradare urbanistică

Ca oricare alt domeniu și arhitectura României (urbanism, amenajare teritoriu) se află în mijlocul multor dezbateri cu referire la poziția pe care ar trebui să o adopte între modernitate și

tradiție, acestora adăugându-li-se și kitsch-ul. Rezultatele acestor dispute se pot vedea cu ușurință în marile orașe și anume lipsă de gust, amestec haotic între construcții ceaușiste și construcții de sticlă și oțel.

România a avut un stil național autentic, stilul românesc, derivat din cel brâncovenesc, al cărui părinte a fost Ion Mincu, stil care a fost continuat de generațiile de arhitecți de după el, Petre Antonescu și Grigore Cerchez.

Stilul românesc se caracterizează prin prezența foișorului, a brâului în torsadă, a arcadelor sub formă de acoladă și de asemenea a medalioanelor smălțuite, stâlpi rotunzi, etc. Cu alte cuvinte, ceea ce este rotunjime, rezultat mai degrabă al unei mângâieri decât al cioplirii propriu-zise, reprezintă aripa națională din componenta arhitecturii noastre.

Până în perioada interbelică, România și-a păstrat propria ei entitate, fără a căpăta influențe majore. Odată cu Carol I însă, România s-a înscris deplin în Europa și s-a situat alături de mari metropole. De altfel, tot ce este și acum trainic și european în România aparține acestei perioade.

La antipodul stilului românesc este modernismul sau stilul internațional. Modernitatea reprezintă un curent, un mod de gândire caracteristic secolului XX, care "constă în negarea totală sau parțială a tradiției și în adoptarea unor principii noi de creație", căutând în permanență originalul. Astfel, modernitatea se caracterizează în primul rând prin eliberarea de tradiții. Modernitatea poate să afecteze într-un mod pozitiv arhitectura, în măsura în care, prin progres, satisface nevoile "noului om", omul social. Datorită faptului că implică progresul științific, industrializarea, inovația, modernitatea conferă arhitecturii noi posibilități pentru realizarea unor idei care până în acel moment păreau imposibile.

Noile materiale, cele industriale, neornamentale (oțel, sticlă, beton armat, metal) și tehnologii constructive conduc la apariția formelor moderne în arhitectură. Cu toate că utilizarea inconstientă poate duce la excese și nonsensuri, dezvoltarea tehnologiei este fundamentală în conceperea noilor forme arhitecturale. Utilizându-se volume geometrice simple, apar noi funcțiuni și tipuri de clădiri care să satisfacă nevoile din ce în ce mai complexe ale societății.

Tocmai aici apare marea provocare pe care modernitatea o aduce arhitecturii: a ști să progreseze utilizând toate instrumentele tehno-științei, fără să uite de memorie și de conștiința etică și estetică.

Arhitectura modernă soluționează problema saltului demografic în principal cauzat de trecerea bruscă de la mediul rural la cel citadin, prin verticalitatea edificiilor și planuri urbanistice atent concepute, pentru a răspunde aspectelor referitoare la tipul de oraș pe care îl doresc oamenii, cum doresc să locuiască în acesta și cum vor să-l construiască, având în vedere că aceste spații nu trebuie sa aparțină doar puterii oficialităților, ci trebuie sa încorporeze principalii săi actori: omul, familia, comunitatea.

Modernismul și-a făcut apariția în arhitectură printr-o revoltă împotriva tradițiilor, stilurilor anterioare, considerate ca fiind prea rigide, aproape inumane.

În cadrul ***regiunii Sud Muntenia***, ca de altfel în tot spațiul național, se întâlnește aceeași luptă între tradiție și modernitate.

Zonele rurale apar drept areale păstrătoare de tradiții, uneori în detrimentul difuzării beneficiilor adiacente progresului tehnologic. Astfel, în zonele rurale ale regiunii sunt păstrate obiceiuri legate de momentele importante ale vieții omului, modalități tradiționale de practicare a agriculturii și a procesării produselor agricole (în detrimentul productivității uneori), metode și materiale tradiționale de construcție a locuințelor.

Orașele se confruntă atât cu îmbătrânirea structurii lor și a zonelor construite, cu schimbările funcțiilor lor economice și a caracteristicilor sociale ale populației, dar și cu dispersia populației, prin împrăștierea neplanificată, necontrolată a dezvoltării urbane în zone învecinate marginii unui oraș. Astfel, apar zone pentru o singură folosință (comercială, rezidențială, industrială), comunitățile dependente de autovehicule, folosințele de teren cu o densitate mică, dar cu o dezvoltare la scară mai mare decât zonele mai vechi înființate (drumurile mai vechi, magazine mai mari cu locuri de parcare extinse) și lipsa diversității proiectelor, ceea ce creează uneori senzația falsă de mediu urban uniform.

În localitățile urbane ale ***județului Argeș*** populația se află în scădere, excepție făcând orașul Ștefănești unde se înregistrează o creștere de aproximativ 12% și orașul Topoloveni unde scăderea populației înregistrează valori nesemnificative. În același timp, tendințele de creștere

economică manifestate la nivelul Municipiului Pitești și al orașului Topoloveni accelerează în mod indirect procesul de extinderea spațială a celor două localități, care în absența unui plan urbanistic actualizat și foarte strict elaborat, se confruntă cu efectele incipiente ale fenomenului de expansiune urbană necontrolată.

De asemenea, la nivelul Municipiului Pitești sunt considerate spații urbanistice degradate, zona industrială din sud-vestul localității și arealele întreprinderilor Arpechim și CET, iar la nivelul Municipiului Curtea de Argeș strategia de dezvoltare locală vizează reabilitarea spațiului urban degradat reprezentat de perimetrul centrului vechi al orașului.

În prezent, în județul Argeș sunt în derulare o serie de proiecte de regenerare urbană atât în Municipiile Pitești și Curtea de Argș, cât și în orașul Costești. Proiectele realizate din fonduri structurale vizează per ansamblu modernizarea sistemului de iluminat public, reabilitarea și modernizarea străzilor orășenești, extinderea și modernizarea rețelelor de utilități publice ce asigură, în principal, conexiunea la sistemul centralizat de alimentare cu apă și canalizare, precum și reabilitarea unor clădiri publice degradate ce aparțin municipalității.

În ***județul Călărași***, populația din localitățile urbane ale județului se află în scădere, sistemul de așezări este preponderent rural, există un ritm scăzut de dezvoltare economică, un nivel redus al dotărilor urbane și un patrimoniu cultural nevalorificat în raport cu potențialul aferent. Din punct de vedere al zonelor urbane degradate, în Municipiul Călărași zona aferentă centrului civic se află într-un stadiu mediu de degradare și face obiectul unor dezbateri publice pentru a identifica soluții optime de regenerare urbană. În paralel, la nivelul Municipiului, documentația pentru regenerarea urbană, ce urmează să completeze Planul Integrat de Dezvoltare Urbană, se află într-un stadiu avansat de elaborare. Ample proiecte ce vizează regenerarea urbană sunt derulate în orașele Lehliu Gară și Fundulea și integrează măsuri și acțiuni specifice privind extinderea rețelelor de utilități publice, managementul deșeurilor menajere, modernizarea străzilor orășenești, modernizarea zonelor comerciale și de agrement.

În ***județul Dâmbovița***, dezvoltarea economică haotică a influențat concentrarea populației în câteva localități urbane, neglijându-se rolul zonelor periurbane și al orașelor mici în susținerea și propagarea dezvoltării la nivelul zonelor rurale. În municipiul Târgoviște, demersurile de regenerare urbană sunt focalizate pe aspectul urbanistic și funcționalitățiile arealului de

locuințe construite în perioada industrializării. Totodată, interesul autorităților locale în promovarea direcțiilor de acțiune specifice procesului de regenerare urbană este subliniat/evidențiat și de cele două proiecte de PIDU aflate în derulare, ce beneficiază de finanțare publică.

La nivelul județului, în localitățile urbane (Moreni, Pucioasa, Titu etc.) specializate în industria extractivă, industria mecanică, de construcții, etc., există o serie de zone industriale dezafectate și/sau funcționale care necesită inițiative și propuneri de regenerare urbană.

În ***județul Giurgiu***, autoritățile publice din cadrul celor trei localități urbane nu au identificat spații urbanistice degradate și prin urmare nu există nici proiecte în derulare pentru regenerare urbană.

La nivelul ***județului Ialomița***, pentru patru dintre cele șapte localități urbane au fost identificate zone degradate și au fost propuse/inițiate măsuri adecvate. Astfel, în municipiul Slobozia, cartierul Bora a fost cuprins într-un plan de reabilitare urbanistică. În municipiul Fetești, cartierul Coloniști a făcut obiectul unor acțiuni integrate de modernizare și îmbunătățire a aspectului arhitectural. În același timp, pentru municipiul Urziceni, autoritățile publice au în vedere reabilitarea infrastructurii de drumuri și a rețelelor de utilități publice ce asigură racordarea la sistemul de apă-canal, iar în orașul Fierbinți Târg spațiile degradate aferente activităților economice locale (complex zootehnic, fabrică de ulei etc.) sunt cuprinse în proiecte specifice de regenerare, realizate din finanțări europene.

Pentru ***județul Prahova*** se poate observa scăderea numărului de locuitori care apare pe fondul dezvoltării economice slabe, pe alocuri aproape inexistentă. Un exemplu în acest sens este orașul Plopeni, unde declinul economic a reprezentat principala cauză a migrației externe în rândul populației tinere. Astfel, areale întregi sunt abandonate și într-un stadiu avansat de degradare. În această categorie se înscriu fostele zone industriale ale localităților Azuga, Băicoi și Bușteni (pentru care există inițiative din partea autorităților publice în vederea reabilitării), platforma industrială a fostului combinat chimic de la Valea Călugărească (pentru care s-au demarat acțiunile de reabilitare prin valorificarea sterilului și utilizarea terenului aferent fostului combinat pentru realizarea unui parc fotovoltaic), etc. În paralel, proiectele de regenerare urbană din localitățile Comarnic, Sinaia și Vălenii de Munte sunt destinate modernizării rețelelor de utilități publice

(alimentare cu apă, epurarea apelor uzate, canalizare etc.) și reabilitării rețelelor de străzi orășenești.

În municipiul Turnu Măgurele din ***județul Teleorman***, se află în derulare proiecte de dezvoltare a infrastructurii rutiere transfrontaliere, pentru valorificarea poziționării geografice a orașului, iar Planul Urbanistic General aferent perioadei 2014-2020 integrează o serie de spații degradate în vederea reabilitării. De asemenea, la nivelul orașelor Videle și Roșiorii de Vede pot fi identificate demersuri incipiente în vederea demarării proiectelor de regenerare urbană a obiectivelor culturale și a zonei centrale a localităților.

Concluzii:

Regiunea Sud Muntenia are un puternic caracter de ruralitate, iar distribuția localităților urbane este foarte dezechilibrată. Prin urmare, o viitoare strategie de dezvoltare spațială a regiunii Sud Muntenia ar trebui să ia în considerare un echilibru între cele două curente – tradițional și modern – prin valorificarea potențialului existent la nivelul regiunii și prin crearea unei punți între vechi și nou, între rural și urban, astfel încât diferența dintre cele două medii de rezidență să nu mai fie atât de evidentă.

Pentru menținerea unui mediu de viață armonios, a unei economii în creștere și a unei structuri sociale echilibrate sunt necesare o serie de activități publice și uneori public-private pentru înlocuirea vecinătăților urbane sărăcite și a zonelor degradate prin proiecte la scară mare legate de locuințe, servicii, sisteme de transport, zone de recreere.

Este necesară transformarea bazei economice învechite a anumitor zone într-o bază economică mai durabilă prin atragerea de noi activități și companii, modernizarea structurii urbane, îmbunătățirea mediului urban și diversificarea structurii sociale.

Și nu în ultimul rând, este necesară regenerarea și conservarea patrimoniului construit, inclusiv a ecosistemelor. Pe lângă refacerea clădirilor istorice și a peisajelor degradate, astfel de activități ar trebui să includă și modernizarea și actualizarea obiectivelor tehnice și respectarea normelor și a standardelor de mediu și de securitate.

3.2. Resursa umană

Populația ***la nivel european*** a înregistrat o creștere progresivă pe toată perioada supusă analizei, creștere transpusă într-un procent de 11,14% în anul 2011 față de anul 2004.

La ***nivel național*** populația totală a scăzut constant în intervalul 2004-2011, cu aproximativ 1,37%, de la 21.711.252 locuitori în anul 2004 la 21.413.815 locuitori în 2011, iar ***la nivelul regiunilor de dezvoltare*** situația numărului de locuitori în perioada analizată se prezintă astfel:

Tab. 9 Numărul de locuitori din cadrul regiunilor de dezvoltare (2004-2011, UM: număr)

Regiunile de dezvoltare	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Procente
Regiunea Nord-Vest	2.743.281	2.742.676	2.729.181	2.729.256	2.724.176	2.721.468	2.719.719	2.717.532	-0,94%
Regiunea Centru	2.543.512	2.533.421	2.534.378	2.524.176	2.524.628	2.526.062	2.524.418	2.522.692	-0,82%
Regiunea Nord-Est	3.742.868	3.735.512	3.734.946	3.727.910	3.722.553	3.717.621	3.712.396	3.703.283	-1,06%
Regiunea Sud-Est	2.855.044	2.849.959	2.843.624	2.834.335	2.825.756	2.818.346	2.811.218	2.802.532	-1,84%
Regiunea Sud Muntenia	3.350.248	3.338.195	3.321.392	3.304.840	3.292.036	3.279.786	3.267.270	3.253.712	-2,88%
Regiunea București-Ilfov	2.208.254	2.209.768	2.215.701	2.232.162	2.242.002	2.253.093	2.261.698	2.267.419	2,68%
Regiunea Sud-Vest Oltenia	2.325.020	2.313.903	2.301.833	2.285.733	2.270.776	2.257.752	2.246.033	2.232.814	-3,97%
Regiunea Vest	1.943.025	1.935.094	1.929.158	1.926.707	1.926.700	1.924.488	1.919.434	1.913.831	-1,50%

Sursa: Tempo On-line

Se poate observa că, în majoritatea regiunilor de dezvoltare evoluția numărului de locuitori este negativă, înregistrând scăderi procentuale cuprinse între 0,97% și 1,04%, excepție făcând regiunea București-Ilfov, unde s-a înregistrat o creștere cu 59.165 locuitori, respectiv, cu un procent de 2,68%.

Pentru intervalul de analiză, populația ***regiunii Sud Muntenia*** s-a poziționat pe același trend descrescător manifestat la nivel național și regional, înregistrând în 2011 o scădere de 2,88% comparativ cu valoarea indicatorului din 2004. În 2011, populația totală era de 3.192.348 locuitori, valoare ce situa regiunea Sud Muntenia pe poziția a doua într-un clasament regional, după regiunea Nord-Est. Repartizarea populației la nivelul celor șapte județe componente este evidențiată în continuare, utilizând tehnologia GIS:

Fig. 29 Populația stabilă repartizată pe județele regiunii Sud Muntenia (2011, UM: număr)

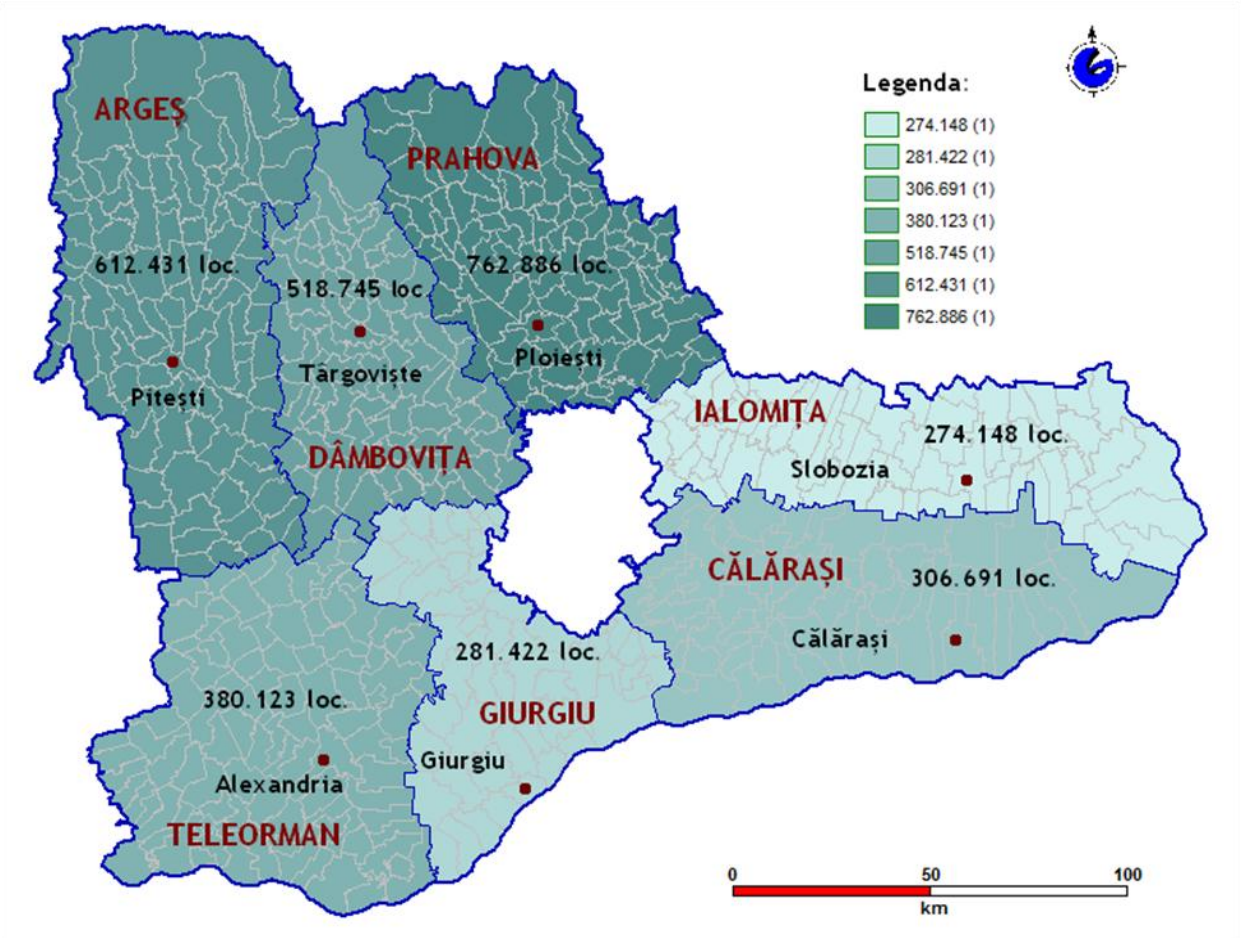

Sursa: date INS și ANCPI, prelucrări GIS

Tendința de la nivel național și regional poate fi identificată și la ***nivelul județelor regiunii Sud Muntenia***. În toate cele șapte județe ale regiunii evoluția populației este negativă, cu procente cuprinse între 8,06% în județul Teleorman și 1,52% în județul Argeș. Repartizarea populației în cadrul unităților administrativ teritoriale din cadrul regiunii Sud Muntenia evidențiază o distribuție ne-uniformă a acesteia:

Fig. 30 Populația stabilă repartizată pe UAT în cadrul regiunii Sud Muntenia (2011, UM: număr)

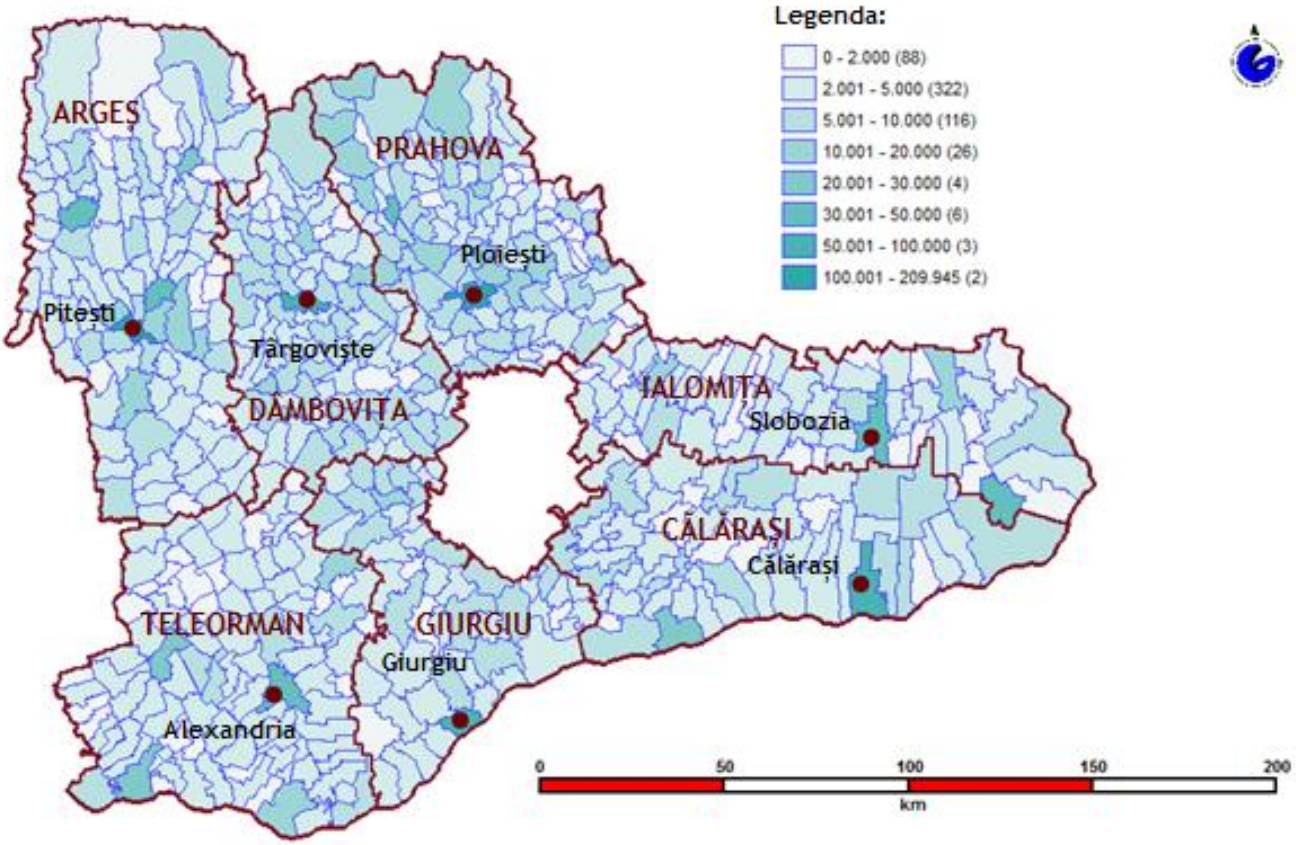

Sursa: date INS și ANCPI, prelucrări GIS

<u>Evoluția populației pe medii de rezidență</u>

În perioada de analiză, localitățile urbane înregistrează un ritm de evoluție descendent din punct de vedere al numărului de locuitori, care se traduce prin manifestarea unei tendințe de depopulare, ce nu trebuie neglijată din punct de vedere al efectelor pe termen mediu și lung. Cauzele acestei scăderi progresive a populației urbane sunt multiple și sunt particularizate de caracteristicile fiecărei localități sau zone.

Analizând dinamica populației între 2004-2011 pe medii de rezidență, la nivelul regiunii Sud Muntenia s-a manifestat o puternică tendință de scădere a populației atât în mediul urban, cât și în rural. Totuși, trebuie semnalat faptul că s-au înregistrat trei excepții: o ușoară creștere a populației urbane în județul Dâmbovița (119), o creștere a populației urbane în județul Ialomița (14.392) și a populației urbane din județul Argeș (3.677) așa cum se poate observa mai jos:

Tab. 10 Evoluția populației din cadrul județelor regiunii Sud Muntenia (2004-2011, UM: număr)

Județ	Total	Urban	Rural
Argeș	-9.888	3.677	-13.565
Călărași	-7.694	-4.056	-3.638
Dâmbovița	-9.044	119	-9.163
Giurgiu	-8.650	-2.415	-6.235
Ialomița	-7.002	14.392	-21.394
Prahova	-19.554	-17.118	-2.436
Teleorman	-34.704	-10.995	-23.709

Sursa: Tempo On-line

Referitor la județele Ialomița și Argeș, trebuie menționat faptul că acestea au încorporat în rețeaua lor de localități urbane, noi orașe începând cu anul 2004 (Căzănești și Fierbinți-Târg în Ialomița, totalizând la momentul respectiv aproximativ 10.000 persoane; Ștefănești în Argeș), iar această creștere este de fapt scripctică fiind rezultatul reorganizării administrative a teritoriului județean.

Dinamica totală la nivelul celor șapte județe s-a menținut negativă, iar cea mai ridicată rată de scădere a populației s-a înregistrat în județul Teleorman (cu 34.704 persoane), urmat de județul Prahova (cu 9.554 persoane).

Pe medii de rezidență, cea mai ridicată rată de scădere a populației rurale poate fi identificată tot în județul Teleorman (cu 23.709 persoane), urmat de județul Ialomița (cu 21.394 persoane), în timp ce în mediul urban cele mai semnificative diminuări ale numărului locuitorilor au avut loc în județul Prahova.

Fig. 31 Evoluția populației urbane din cadrul regiunii Sud Muntenia (2004 - 2011, UM: număr)

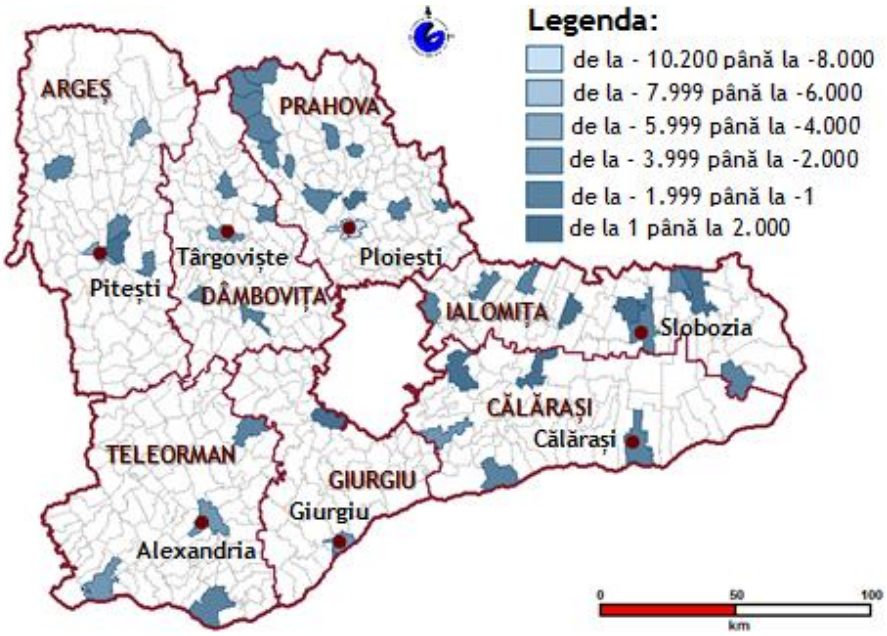

Sursa: date INS și ANCPI, prelucrări GIS

Fig. 32 Evoluția populației rurale din cadrul regiunii Sud Muntenia (2004 - 2011, UM: număr)

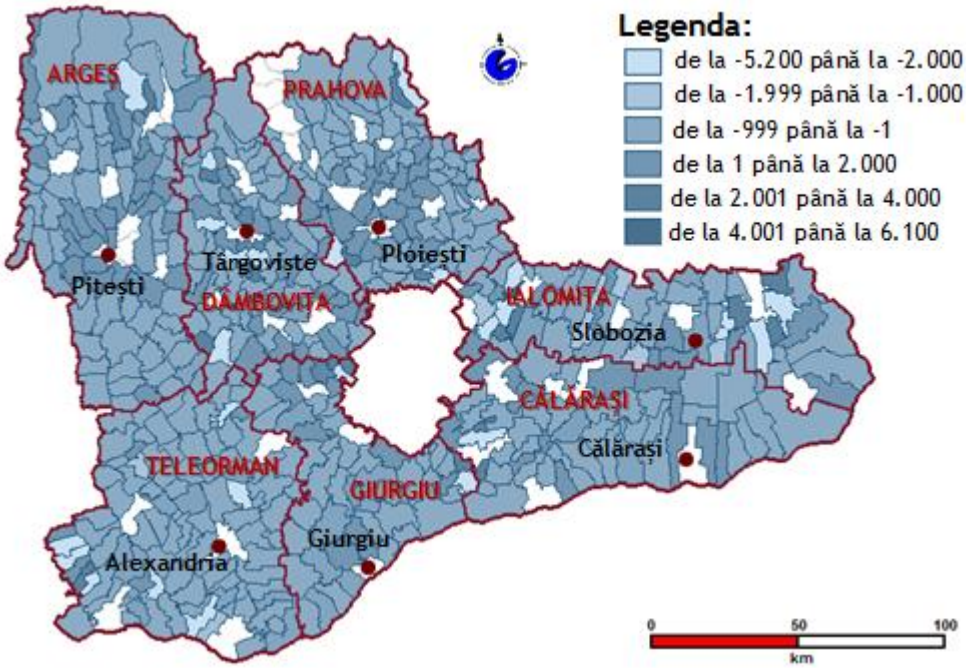

Sursa: date INS și ANCPI, prelucrări GIS

Continuând analiza la nivel județean, dinamica negativă a evoluției populației corespunde celor șase localități urbane din ***județul Argeș*** (cu excepția localității Ștefănești, cum s-a precizat anterior) și se manifestă cel mai pronunțat în municipiul Pitești (cu -5.595 persoane). Trebuie subliniat faptul că, dispunerea teritorială a localității Ștefănești, în imediata apropiere a municipiului reședință de județ, precum și existența unor condiții specifice vieții urbane, tind să stimuleze o migrație către aceasta pe considerente ce țin de îmbunătățirea calității vieții dincolo de aglomerația urbană etc.

La nivelul localităților rurale, evoluția descrescătoare se resimte în aproximativ 70% din numărul comunelor, dar cu valori sub 300 de locuitori, care pot reprezenta rezultatul mișcării naturale a populației, ca urmare a îmbătrânirii populației și a persistenței tendinței de migrație către urban, din motive relaționate cu oportunitățile de studiu și de angajare. Totodată, 4 comune (Burghea de Sus, Bradu, Moșoaia, Bâscov) înregistrează o creștere a populației de peste 1.000 de locuitori, (cele mai mari valori se întâlnesc în Burghea de Sus cu 3.240 persoane și Bradu cu 1.567 persoane). De asemenea, trebuie semnalat faptul că cele mai populate localități rurale din județ (Călinești și Bâscov) au avut o evoluție pozitivă în perioada de analiză. Comuna Burghea de Sus a cunoscut un proces de reorganizare administrativă în 2004, când s-a desprins din Albeștii de Muscel, iar în comuna Bradu, creșterea populației în perioada de analiză trebuie corelată cu evoluția populației urbane din municipiul Pitești, pentru că proximitatea de acesta, prezența activităților industriale și zootehnice, precum și a unei unități liceale în localitate tind să favorizeze o migrație urban-rural.

De asemenea, trebuie specificat faptul că localitatea cea mai slab populată din județ în 2011 (Dâmbovicioara cu 902 locuitori) a manifestat o scădere continuă a populației în intervalul de analiză ce s-a transpus în diminuarea numărului populației cu aproximativ 100 de persoane.

În cadrul ***județului Călărași***, trei dintre cele cinci localități urbane au cunoscut în perioada de analiză o dinamică negativă (Călărași, Oltenița și Budești), dar cea mai pronunțată scădere în raport cu populația rezidentă s-a produs în Budești (cu 2.193 persoane). Aceasta s-a confruntat cu o migrație externă masivă pe fondul nivelului scăzut de sărăcie, cu care se confruntă marea parte a locuitorilor, în special comunitatea rromă ce reprezintă peste 25% din populație. În mediul rural, comunele Gălbinași și Cricov au avut creșteri semnificative (3.468, respectiv 2.246

persoane), dar trebuie semnalat faptul că sunt rezultatul reorganizărilor administrative (satul Cricov situat la 5 km de localitatea Budești a devenit comună în 2006, satul Gălbinași s-a desprins în 2005 din comuna Vasilați). De asemenea, este importat de specificat faptul că localitatea rurală Modelu – cea mai populată comună din județ în 2011 – avea un ritm de evoluție pozitiv în perioada de analiză. Per ansamblu, aproximativ 70% dintre localitățile rurale au cunoscut tendințe descrescătoare de evoluție a numărului locuitorilor, cele mai importante fiind în Borcea (cu 715 persoane) și Vasilați (cu 3.220 de persoane, ca urmare a desprinderii satului Gălbinași). Ritmul negativ de evoluție a indicatorului a caracterizat și cea mai slab populată localitate rurulă din județ în 2011, Gurbănești, care a cunoscut o scădere medie a numărului populației cu aproximativ 250 de persoane.

În ***județul Dâmbovița***, cele mai pronunțate scăderi ale populației urbane s-au înregistrat în Târgoviște (cu 3.325 persoane) și Moreni (cu 1.189 persoane), iar în mediul rural, aproximativ 50% dintre localitățile rurale s-au confruntat cu scăderea populației. Reducerea masivă a populației comunei Bărbuleți (cu 5.174 persoane) este rezultatul procesului de reorganizare administrativă a localităților rurale, în urma căruia din cadrul acestei comune s-au desprins satele Râu Alb și Pietrari, care au devenit localități de sine stătătoare în 2004. De altfel, aceasta este și explicația valorilor pozitive înregistrate de localitățile Răscăeți, Raciu și Perșinari care au căpătat statut de comună tot în 2004. Principala valoare pozitivă ce nu reprezintă rezultatul modificării statutului administrativ o deține comuna cea mai populată din județ, situată în imediata apropiere a municipiului Târgoviște (Răzvad - cu 600 de locuitori). La polul opus, comuna cea mai slab populată (în 2011), Cornățelu manifestă o ușoară scădere a numărului locuitorilor în intervalul de analiză, dar fără a înregistra valori semnificative, iar acestea pot fi atribuite în special dinamicii naturale a populației.

În ***județul Giurgiu***, doar municipiul reședință de județ era caracterizat în perioada de analiză de o puternică tendință de scădere a numărului populației (cu 3.387 persoane), în timp ce localitățile Mihăilești și Bolintin-Vale dețineau valori pozitive (222 persoane și respectiv 750 persoane), ce trebuie corelate cu dinamica de evoluție a localităților rurale situate în imediata apropiere. În mediul rural, peste 75% din numărul de comune se confruntă cu scăderea populației, iar acest fenomen se manifestă mai intens în localitățile Isvoarele (cu 565 persoane) și Răsuceni (cu

429 persoane). Valorile negative și pozitive din clasamentul comunelor județului în funcție de evoluția indicatorului populație se datorează reorganizării administrative în baza căreia au fost create noi comune (Săbăreni, Coșoba, Herași etc). Este important de semnalat faptul că în Florești-Stoenești (cea mai populată comună din județ în 2011) se manifestă un ritm pozitiv de creștere a populației, în timp ce Bulbucata (cea mai slab populată comună din județ în 2011) se confruntă în perioada analizată cu o ușoară scădere a numărului locuitorilor.

La nivelul ***județului Ialomița***, patru dintre cele șapte localități urbane se caracterizează printr-o evoluție descendentă a indicatorului în intervalul analizat, cea mai semnificativă scădere înregistrându-se în municipiul Slobozia (cu 1.053 persoane). Trebuie semnat faptul că, inclusiv orașul Fierbinți-Târg creat în 2004, cunoaște un ritm de evoluție descrescător per ansamblu. La polul opus, localitățile Amara și Țăndărei prezintă o tendință crescătoare a numărului locuitorilor (367 persoane, respectiv 357 persoane). În mediul rural, peste 67% din numărul comunelor se confruntă cu scăderea populației în intervalul de analiză. De asemenea, și la nivelul acestui județ pot fi identificate scăderi/creșteri ale numărului locuitorilor determinate de reorganizarea comunelor. Astfel, satul Bărbulești s-a desprins în 2006 din comuna Armășești și a devenit cea mai populată localitate rurală din județ cu peste 6.000 locuitori. De altfel, toate cele 12 localități rurale din județ care înregistrează valori pozitive de peste 1.000 de locuitori sunt rezultatul acestui proces prin care au apărut noi comune între 2004–2005. În același timp, acest fenomen a condus la apariția unor noi localități cu o populație medie între 2.000–3.000 de locuitori, uneori chiar și sub 1.500 de locuitori (cazul comunei Buești) și a afectat comunele din care s-au desprins respectivele noi localități (cazul comunei Coșereni, Mihail Kogălniceanu, Dridu, Rădulești, Movilița, Săveni etc.) fără a avea un impact semnificativ asupra dezvoltării socio-economice a mediului rural din județ. De altfel, Coșereni și Buești sunt cele mai slab populate localități rurale din județ.

În ***județul Prahova***, din cele 14 localități urbane, doar orașul Boldești-Scăeni înregistrează o ușoară creștere a populației în intervalul de analiză, în timp ce la polul opus municipiul Ploiești se confruntă cu scăderea masivă a numărului locuitorilor (peste 10.000 de persoane). În mediul rural, dincolo de reorganizările administrative ale comunelor care determină fluctuații ale valorilor indicatorului, dinamica evoluției populației se situează în intervalul –400 / +700 locuitori, cele mai pronunțate scăderi ale numărului locuitorilor înregistrându-se în localitățile Telega (cu 391

persoane) și Măneciu (cu 374 persoane). La polul opus se situiază Târgșoru Vechi (cu 732 persoane) și Bucov. De altfel, Bucov era comuna cea mai populată în 2011 și își menține ritmul pozitiv de creștere pe tot parcursul perioadei de analiză. Trebuie specificat faptul că, comuna Jugureni (cea mai slab populată din regiunea Sud Muntenia în 2011, cu aproximativ 600 de locuitori) era caracterizată în perioada de analiză de o tendință descrescătoare a populației (cu 97 persoane). În ceea ce privește localitatea Telega, vulnerabilitățile naturale (alunecările de teren, din cauza solului argilos și rezervele de sare) tind să afecteze rata de populare a regiunii. La acestea se adaugă și exploatațiile petroliere din zonă cu impact asupra calității vieții și mediului înconjurător. În cazul comunei Măneciu, tendința descrescătoare poate fi considerată paradoxală în situația în care aceasta dispune de bune legături feroviare și rutiere (cu Ploiești și Vălenii de Munte), este situată într-o zonă montană cu potențial turistic (la poalele Munților Ciucaș) și are în imediata apropiere o hidrocentrală cu lac de acumulare pe râul Teleajen. Pe aceste considerente, scăderea populației în intervalul de analiză poate fi explicată prin raportarea la fenomenul îmbătrânirii populației, corelat cu rata scăzută de natalitate, la care se adaugă și perspectivele migrației către orașele apropiate.

În ***județul Teleorman*** toate localitățile urbane se confruntă cu scăderea numărului locuitorilor în intervalul de analiză, cele mai însemnate valori fiind înregistrate în cele trei municipii (Alexandria – cu 3.582 persoane, Turnu Măgurele – cu 3.030 persoane și Roșiorii de Vede – cu 3.112 persoane). Este important de semnalat faptul că, nici una din localitățile rurale care nu au făcut obiectul reorganizărilor administrative, nu deține un ritm pozitiv de evoluție a indicatorului populație. Inclusiv, Orbeasca și Peretu care erau cele mai populate localități rurale în 2011 se supun acestei tendințe de evoluție ce marchează o scădere cu aproximativ 500 de persoane pentru fiecare din cele două localități nominalizate. De altfel, se încadrează în categoria localităților rurale cu cea mai pronunțată scădere a numărului de locuitori, fiind urmate la mică distanță de Ciolănești (cu 522 persoane), Islaz (cu 560 persoane), Botoroga (cu 657 persoane). La polul opus, comuna Nanov se caracterizează printr-o scădere cu doar 37 de locuitori în 2011 față de 2004, fenomen ce își găsește explicație în dinamica naturală a populației, corelată cu gradul scăzut de natalitate din localitate. De asemenea, și în cazul localităților specificate anterior evoluția dinamicii naturale, îmbătrânirea populației rurale, interesul scăzut al tinerilor de a rămâne în

gospodăriile din mediul rural și de a munci în agricultura, reprezintă câteva dintre cauzele scăderii populației, mai ales că respectivele localități deținеau în 2011 valori peste 3.000 de locuitori (Islaz și Botoraga chiar peste 5.000 locuitori).

Diminuarea numărului populației urbane din principalele centre ale regiunii (Ploiești și Pitești) este rezultatul unui set de factori, printre care: migrația internă spre București (datorită perspectivelor de angajare și de studii, în special); migrația externă a forței de muncă înalt calificate din industrie și cercetare; manifestarea unei ușoare reorientări a interesului populației urbane pentru localitățile rurale situate în vecinătatea reședințelor de județ (pentru a renunța la ritmul agitat al vieții urbane, pentru a se bucura de un mediu cu mai mult spațiu verde, datorită taxelor și impozitelor mai reduse etc.); îmbătrânirea populației corelată cu rata scăzută de natalitate în ultimii ani. Dacă migrația spre rural poate contribui într-o anumită măsură la echilibrarea relației urban-rural, migrația externă a populației are impact negativ asupra perspectivelor de dezvoltare economică a localităților, asupra climatului investițional, asupra nivelului de trai al populației, asupra nivelului general de instruire al elevilor/tinerilor (viitoare forță de muncă), implicit asupra forței de muncă disponibile în respectivele localități etc. Iar aceste efecte se resimt asupra dezvoltării spațiale armonioase a mediului urban și influențează viitoarea dezvoltare a zonelor rurale apropiate.

Evoluția demografică subliniază scăderi masive ale populației din principalele localități urbane din județele din sudul regiunii, iar cauzele sunt reprezentate în principal de restructurările industriale care au condus la închiderea a numeroare unități economice (cu statut de principal angajator) în ultimii 20 de ani, lipsa altor oportunități locale de angajare și interes relativ scăzut din partea mediului de afaceri de a realiza investiții majore în zona. Toate acestea au determinat populația să opteze pentru migrația externă și într-o oarecare măsură să se reorienteze către mediul rural, datorită nivelului scăzut al cheltuielilor cu taxele, utilitățile, etc.

Pe de altă parte, rolul polarizator al Bucureștiului se reflectă din plin în special asupra forței de muncă calificată (care optează după finalizarea studiilor să se stabilească în București), cu efecte indirecte asupra calității serviciilor medicale (medicii preferă mai degrabă să profeseze în capitală, decât în localități mici din județele din sudul regiunii), asupra nivelului de instruire (rămân de obicei în localitățile urbane tinerii care finalizează liceul și nu optează pentru a urma

cursuri de învățământ superior, și în absența unor programe de calificare continuă și a unor oportunități multiple de ocupare, sunt nevoiți să se angajeze pe poziții care de cele mai multe ori nu corespund profilului profesional și care nu oferă perspective de dezvoltare profesională pentru viitor (de regulă în comerț, în confecții, în industria alimentară, în industria de prelucrare a produselor agricole etc.), chiar și asupra forței de muncă disponibile (care descurajează potențialii investitori). De asemenea, nivelul redus al culturii antreprenoriale și profilul agrar al județelor din sud, gradul deficitar de dezvoltare a infrastructurii tehnico-utilitare reprezintă alte cauze care tind să descurajeze mediul investițional și să îl orienteze fie spre județele din nordul regiunii, fie spre București.

În mediul rural, cauzele sunt, de asemenea, multiple: vulnerabilitățile naturale (Telega), poziționarea geografică (Dâmbovicioara, Jugureni), îmbătrânirea populației, scăderea natalității, migrația externă (în special, în localitățile predominant agricole din sudul regiunii). Persistența sau intensificarea fenomenului de depopulare rurală va genera o serie de efecte pe termen lung – dezechilibre în rețeaua de așezări rurale, accentuarea discrepanțelor dintre urban și rural, creșterea ratei sărăciei, degradarea patrimoniului cultural și istoric, degradarea infrastructurii de comunicații, sociale și tehnice (în măsura în care există sau au fost demarate proiecte pentru dezvoltarea acesteia).

Pentru a realiza o abordare unitară a analizei localităților urbane și rurale cele mai populate și cele mai puțin populate, date fiind discrepanțele dintre județe, se propune următoarea metodologie de lucru, construită pornind de la valorile mediei regionale privind populația urbană și rurală.

Astfel, dimensiunea medie a unui oraș din regiunea Sud Muntenia era de 28.082,12 locuitori (2011), în timp ce media rurală era de 3.600 locuitori (2011). Ca atare, pentru localitățile urbane cu populație mare se vor analiza și prezenta orașele și municipiile ce depășeau media regiunii, iar pentru localitățile urbane cu populație mică se vor evidenția orașele care înregistrau sub 10.000 locuitori. Pentru mediul rural, cele mai populate comune aveau cele între 7.001–9.000

locuitori și peste 9.001 locuitori, iar cele mai slab populate erau comunele între 1.001–3.000 locuitori și sub 1.000 locuitori[20].

Localități urbane cu număr ridicat de locuitori și cu număr scăzut de locuitori

O particularitate a regiunii este faptul că aceasta este singura regiune din țară care nu deține un centru urban cu peste 250.000 locuitori, iar această caracteristică este determinată în mod indirect de proximitatea față de regiunea capitală București-Ilfov, care generează puternice relații de polarizare (nivel de trai, piața muncii, ofertă educațională, oportunități de dezvoltare personală etc.). Ca atare, cel mai populat oraș din regiunea Sud Muntenia era municipiul Ploiești care avea 226.688 locuitori (2011), urmat de municipiul Pitești cu 167.032 locuitori.

Deși depășesc media regiunii privind numărul de locuitori/oraș, restul municipiilor reședință de județ înregistrau, în 2011, valori ce le poziționau la mare distanță față de primele două localități urbane cele mai populate în regiune. Și între acestea există discrepanțe evidente. Dacă municipiul Târgoviște totaliza aproximativ 88.000 locuitori în 2011, la polul opus municipiul Slobozia avea 51.884 locuitori, urmat de municipiul Alexandria cu 49.009. Municipiile Călărași (72.938 locuitori) și Giurgiu (67.205 locuitori) prezentau valori relativ similare. În termeni comparativi, Pitești și Ploiești dețin împreună o valoare a indicatorului mai mare (393.720 locuitori) decât suma valorilor corespunzătoare municipiilor reședință de județ din Călărași, Ialomița, Giurgiu și Teleorman (336.196 locuitori).

Respectând schema de lucru privind localitățile cu valori ale populației peste media regională, în județul Argeș, pot fi identificate trei orașe: Curtea de Argeș (35.901), Mioveni (33.791) și Câmpulung (32.510), iar în județul Prahova doar municipiul Câmpina cu 36.572 locuitori. Din acest punct de vedere, județul prezintă o situație extrem de interesantă. Deși municipiul

[20] *Datorită eterogenității comunelor din punct de vedere al numărului de locuitori, se propune următoarea scala de grupare a acestora, astfel încât să se utilizeze o abordare analitică comună pentru toate localitățile rurale din regiune: sub 1.000 locuitori; 1.001 - 3.000 locuitori; 3.001 - 5.000 locuitori; 5.001 - 7.000 locuitori; 7.001 - 9.000 locuitori; peste 9.001 locuitori.*

Ploiești este cel mai populat oraș al regiunii, 12 din cele 14 localități urbane avea în 2011 o populație sub 20.000 locuitori.

În județul Ialomița o singură localitate urbană - Fetești - se încadrează în schema propusă cu 34.128 locuitori în 2011, la fel ca municipiul Turnu Măgurele din județul Teleorman care înregistra 29.832 locuitori. În județele Călărași, Dâmbovița și Giurgiu nu existau în 2011 localități urbane, altele decât reședințele de județ, cu o populație de peste 29.000 locuitori.

Fig. 33 Cele mai populate localități urbane din cadrul regiunii Sud Muntenia (2011, UM: număr)

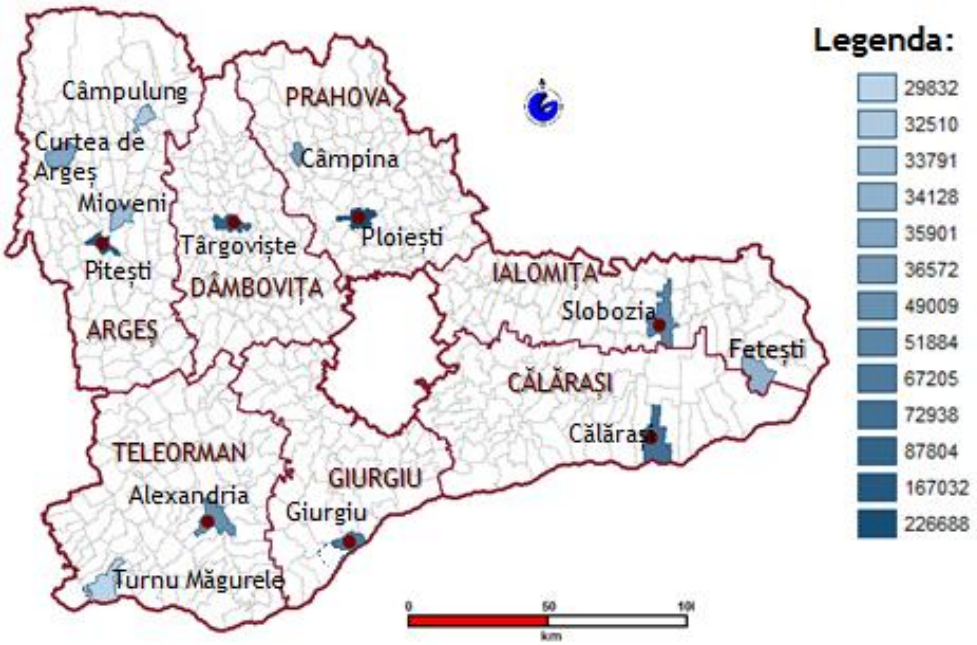

Sursa: date INS și ANCPI, prelucrări GIS

Ca atare, un aspect specific județelor din regiunea Sud Muntenia este numărul scăzut al populației urbane și dimensiunea relativ mică a orașelor. Per ansamblu 35 de localități urbane din cele 48 din regiune, (adică 72,91%) au sub 29.000 locuitori, iar 12 localități dintre acestea au sub 10.000 locuitori, reprezentând localitățile cele mai slab populate. Astfel, orașul Căzănești cu 3.488

locuitori este localitatea urbană cu cel mai scăzut număr al populației din regiunea Sud Muntenia, urmat de orașul Fierbinți-Târg cu 4.606 locuitori[21].

Fig. 34 Cele mai slab populate localități urbane din cadrul regiunii Sud Muntenia (2011, UM: număr)

Sursa: date INS și ANCPI, prelucrări GIS

În județele Argeș și Teleorman nu au fost identificate localități urbane cu o populație sub 10.000 locuitori.Tot în categoria localităților urbane slab populate se încadrează și localitățile: Azuga: 4.887 locuitori, Lehliu Gară: 6.347 locuitori, Slănic: 6.474 locuitori, Răcari: 6.589 locuitori, Fundulea: 6.706 locuitori, Budești: 7.182 locuitori, Mihăilești: 7.458 locuitori, Fieni: 7.629 locuitori, Amara: 8.089 locuitori, Bușteni: 9.981 locuitori.

Scăderea populației din cele două localități din județul Ialomița (Căzănești și Fiebinți-Târg), care prezintă cel mai redus grad de populare urbană din regiune, s-a realizat progresiv în perioada de analiză, contrar tendințelor logice de evoluție, ca urmare a convertirii acestora în așezări urbane. Cauzele derivă tocmai din acest proces de transformare în localități urbane care s-a

[21] *Ambele localități înregistrau în 2011 un număr de locuitori sub limita prevăzut de lege pentru a deveni orașe (5.000 locuitori).*

fundamentat mai degrabă pe date statistice (îndeplinirea criteriului referitor la numărul minim de locuitori în 2004), decât pe realitățile factuale (existența unui mod de viață și a facilităților urbane, precum și existența unor perspective de dezvoltare a sectorului economic industrial și/sau terțiar). Ca atare, statutul de oraș nu a reprezentat un stimulent pentru combaterea/reducerea migrației interne sau externe.

Fierbinți-Târg a devenit oraș tot în anul 2004. Din punct de vedere al proximității, localitatea este mai aproape de București decât de Slobozia. Activitatea economică corespunde profilului agrar-industrial, majoritatea locuitorilor ocupându-se cu cultivarea legumelor, ceea ce denotă faptul că nu s-au înregistrat mutații semnificative în structura socio-economică a orașului Fierbinți-Târg între 2004 și 2011. Totuși, se poate semnala, ca un punct forte, prezența unităților industriale de producție din domeniul alimentar (fabrică de ulei, panificație etc) și construcții.

În ceea ce privește Căzănești, acesta a căpătat relativ recent statutul de oraș (29 aprilie 2004), dar această modificare nu a generat schimbări în structura socio-economică a localității, care să fundamenteze perspectivele de dezvoltare ale acesteia. Mai mult, în 2010 s-a organizat un referendum pentru a stabili dacă populația este de acord cu revenirea la statutul de comună, pe fondul creșterii nivelului de impozitare și de aliniere a taxelor la cele existente în mediul urban. În schimb, în absența unor fonduri publice alocate pentru dezvoltarea localității și a unor investiții private (care să extindă activitățile zootehnice existente în 2004) și ca urmare a efectelor crizei economice, localitatea care avea în 2004 aproximativ 5.000 locuitori a înregistrat o scădere progresivă a populației. Statutul de oraș nu a însemnat o îmbunătățire a calității condițiilor de trai din punct de vedere al asigurării infrastructurii tehnico-edilitare corespunzătoare (alimentare cu apă potabilă, canalizare publică, alimentare cu gaze, reabilitarea, extinderea și modernizarea străzilor etc.). Din punct de vedere al poziționării geografice, localitatea se află la jumătatea distanței dintre Slobozia și Urziceni, aspect care poate favoriza migrația forței de muncă și a populației școlare către unul din cele două municipii, mai ales că orașul este străbătut de linie de cale ferată, iar cu mijloacele de transport rutier distanța se parcurge în aproximativ 30 de minute.

Din punct de vedere al rețelelor tehnico-edilitare, în Căzănești, în intervalul 2004–2011 au fost modernizați doar 6 km de străzi publice (adică, 26,08% din lungimea străzilor orășenești existente), în timp ce orașul Fierbinți-Târg avea 11 km de străzi modernizate în 2004, pentru ca

indicatorul să înregistreze o evoluție descendentă în perioada de analiză, și în 2011 valoarea acestuia să fie de 2 km de străzi orășenești modernizate (adică 4,87% din lungimea străzilor orășenești existente). Ambele localități beneficiau în 2011 de rețea de distribuție a apei potabile, dar numărul locuințelor racordate la rețeaua de apă potabilă și volumul de apă asigurat consumatorilor erau reduse, înregistrând valori extrem de mici în comparație cu unele localități rurale (Coșereni, Sinești, Ciochina, Balaciu, Munteni-Buzău etc.) situate în apropierea respectivelor localități urbane. De asemenea, ambele localități nu prezentau în 2011 sistem de canalizare publică și nici rețea de distribuție a gazelor naturale. Aceste valori subliniază încă o dată faptul că tranziția la statutul de oraș nu s-a realizat în paralel cu extinderea și reabilitarea rețelelor de drumuri și de utilități publice și că, în principal, localitățile își mențin funcțiunile specifice unui mod de viață de tip rural.

Menținerea acestui ritm de scădere va reprezenta un argument pentru reluarea statutului de comună, cu implicații asupra rețelei de localități urbane din județ. Persistența a două-trei centre urbane principale (Slobozia, Urziceni, Fetești) la nivelul județului va accentua perspectivele de ruralizare și discrepanțele dintre rural și urban, conducând în special la dezvoltarea comunelor situate în imediata apropiere a respectivelor orașe, cu implicații directe asupra localităților rurale îndepărtate (acces deficitar la infrastructura socială, menținerea agriculturii ca principală activitate economică, nivel de instruire și de trai scăzut, condiții de viață precare). Așadar, crearea premiselor pentru diminuarea procesului de scădere a populației, cu implicații directe asupra dezvoltării spațiale a localităților respective și a mediului adiacent, se dovedește a fi o necesitate.

Ca atare, o oportunitate pentru dezvoltarea spațială a acestor localități, fundamentată pe dezvoltarea economică, o constituie valorificarea forței de muncă existente și a potențialului agricol, prin crearea de fabrici de procesare a legumelor/fructelor (Fierbinți-Târg) și a unui complex zootehnic (Căzănești). Astfel, se pot asigura locuri de muncă pentru locuitorii orașului și pentru populația din localitățile rurale limitrofe, iar legăturile de transport cu municipiul București pot facilita comercializarea și desfacerea produselor.

Funcțiunile specifice turismului montan și poziționarea geografică explică în mare măsură gradul redus de populare al localităților Azuga și Bușteni, care și-au menținut ritmul de dezvoltare centrat pe valorificarea serviciilor turistice, neglijând sau diminuând alte tipuri de activități

economice conexe sectorului turistic, dar cu potențial de a atrage investitori în zonă. Localitatea Azuga constituie în special o stațiune montană frecventată pentru calitatea pârtiilor de schi.

Menținerea trendului descrescător în rândul populației va genera implicații multiple asupra procesului de dezvoltare spațială, afectând pe de o parte infrastructura turistică și pe de altă parte conexiunile cu mediul rural adiacent. Reducerea fenomenului de scădere al populației este extrem de importantă pentru aceste localități din punct de vedere al conservării patrimoniului natural și antropic și pentru a asigura calitatea serviciilor turistice din zonă.

În cazul acestor localități, dezvoltarea spațială armonioasă trebuie construită pe principiile coeziunii economice – încurajarea ecoturismului, turismului rural (prin integrarea în circuitul turistic al localităților rurale din zonele montane adiacente orașelor Azuga, Bușteni, Câmpina, Breaza etc.), valorificarea meșteșugurilor și tradițiilor locale, etc.

Investițiile în aceste localități montane pot fi facilitate de infrastructura feroviară și rutieră care asigură legătura cu municipiile București și Ploiești, precum și de peisajele naturale, de calitatea aerului și de un ritm de viață departe de agitația orașului. De asemenea, perspectivele de dezvoltare spațială ale acestor două localități depind de forța de muncă înalt calificată și de infrastructura de sprijinire a afacerilor, pentru a susține IMM-urile și a facilita promovarea acestora.

Orașul Slănic și orașul Amara prezintă un set de condiționalități în evoluția demografică, determinate atât de poziția geografică, cât și de resursele naturale disponibile care s-au convertit în principala materie primă pentru sectorul economic, generând orașe unifuncționale (exploatările saline, stațiunile balneoclimaterice), cu implicații pe termen lung asupra perspectivelor de dezvoltare economică și, implicit, spațială. În absența unor strategii care să identifice și să propună diversificarea activităților economice, coroborat cu degradarea infrastructurii tehnice și de acces, aceste localități tind să se convertească în zone cu probleme pe termen lung, cu efecte și asupra localităților rurale adiacente, precum și a rețelei de localități urbane a județelor din care fac parte.

În cazul orașul Slănic din județul Prahova, principala activitate economică o reprezintă exploatarea zăcămintelor de sare, iar principala pondere în rândurile populației o dețin pensionarii, ceea ce evidențiază prezența fenomenului de îmbătrânire a populației și diminuarea populației

active tinere, cu implicații nu doar asupra sistemului de asigurări sociale, ci mai ales asupra economiei locale. Caracterul mono-industrial al localității, accenturarea îmbătrânirii populației corelată cu migrația forței de muncă calificată, fie către principalele orașe din regiune, fie în exterior, deteriorarea progresivă a infrastructurii tehnice, în absența unor investiții majore, generează consecințe negative asupra dezvoltării spațiale.

Revitalizarea turismului balnear prin extinderea și modernizarea rețelei de centre/sanatorii de tratament balneoclimateric, încurajarea industriei de prelucrare a lemnului, realizarea unor circuite turistice care să prezinte istoria exploatărilor saline din zonă pot fi considerate direcții de acțiune pentru a combate cauzele depopulării și de îmbunătățire a situației economice. De asemenea, reintroducerea orașului Slănic în circuitul turistic presupune modernizarea și extinderea infrastructurii rutiere (drumurile Slănic–Schiulești-Crasna; Slănic–Complex Balnear-Ștefești, pentru a asigura legătura cu Valea Prahovei; Slănic–Teișani-Cheia), cu efecte benefice asupra dezvoltării spațiale – conexiuni cu localitățile de pe Valea Prahovei, accesibilitatea în zonă pentru potențialii turiști care vor beneficia de un set complex de servicii (activități de tratament, de recreere și culturale).

La rândul său, stațiunea Amara deține în special funcțiuni balneoclimaterice, fiind concentrată în jurul lacului Amara (cu o suprafață de 132 Ha). Localitatea a luat amploare în special pe baza turismului balnear, dar după 1990, o dată cu trecerea la economia de piață și în absența unor investiții în alte segmente economice, inclusiv investiții pentru modernizarea și creșterea standardelor de calitate a centrelor de tratament, aceasta a cunoscut o involuție economică și demografică progresivă.

Actualmente în localitate există un număr restrâns de agenți economici ce activează în domenii precum comerț, distribuție, transport, servicii pentru populație, turism și agricultură. Pentru a favoriza dezvoltarea spațială, bazată pe valorificarea potențialului local, se poate considera ca o posibilitate de acțiune, orietarea climatului investițional către agricultura ecologică (suprafața agricolă reprezintă peste 80% din suprafața localității), crearea unui centru de procesare a biomasei agricole (care să colecteze deșeuri agricole din localitățile apropiate) și modernizarea centrelor de tratament balnear, prin integrarea de noi tehnologii și metode de tratament.

Orașul Budești din județul Călărași se află la o distanță relativ mică de București (30 km) și este traversat de DN4 care leagă Oltenița de capitală. În schimb, aceste facilități de acces rutier nu constituie o premisă suficientă pentru a potența climatul investițional în zonă. Astfel, perspectivele de angajare se adresau în special persoanelor cu nivel de calificare scăzut – domeniul confecțiilor și colectarea gunoiului menajer (2011). În afară de problemele generate de lipsa locurilor de muncă, orașul se confrunta în 2011 și cu probleme sociale, pentru că aproximativ 25% din populația sa era de etnie rromă. Ca atare, gradul scăzut de populare al localității reprezintă apanajul climatului economic și al nivelului de trai la limita sărăciei.

Problemele sociale (rata crescută a sărăciei în special în rândurile populației rrome, șomajul ridicat, lipsa unor locuri de muncă pentru tinerii calificați, riscul crescut de abandon școlar), dublate de cele ce țin de lipsa unor conexiuni adecvate la rețelele de servicii de utilități publice, produc efecte asupra dezvoltării spațiale a localității: extinderea haotică a spațiului urban, degradarea unor cartiere/zone urbane cu impact asupra imaginii orașului etc.

Orașul Fundulea, renumit pentru Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Agricolă, își poate fundamenta procesul de dezvoltare spațială pe revitalizarea funcțiilor și activităților de cercetare din cadrul institutului, atrăgând personal calificat și integrând noi tehnologii în procesul de cercetare. Distanța mică față de regiunea capitală precum și potențialul agricol al județelor din sudul regiunii se pot converti în oportunități care să susțină activitatea institutului și să încurajeze investițiile în domenii conexe agriculturii.

Orașul Lehliu-Gară, ca și localitatea Fetești, s-a dezvoltat în principal ca nod de comunicații feroviare, iar dezvoltarea spațială a acestuia este condiționată de valorificarea adecvată a acestei funcțiuni specifice. Îmbunătățirea infrastructurii de utilități publice pentru cetățeni, precum și crearea unui centru complex de sprijin al afacerilor pot reprezenta două măsuri de intervenție cu efecte benefice asupra permanenței populației în oraș și asupra mediului de afaceri (perspective de angajare, valorificarea resurselor agricole, inclusiv din zonele rurale adiacente) etc.

Localitățile Răcari (devenit oraș în 2004) și Mihăilești nu au o ramură economică preponderentă și se pot converti în centre urbane cu influență pentru localitățile rurale din apropiere, în măsura în care insistă pe diversificarea activităților economice, valorifică în mod

adecvat beneficiile rezultate din situarea pe drumurile naționale care le străbat și își îmbunătățesc rețelele de utilități publice (apă, canalizare, alimentare cu gaze, străzi orășenești, iluminat public etc.).

În localitatea Fieni funcționează o importantă fabrică de ciment din țară și activează o serie de agenți economici în domenii precum comerț, producția și comercializarea materialelor de construcții etc, în timp ce sectoare de activitate în fază incipientă, precum cultura pomilor fructiferi și agroturismul (legături cu stațiunea Pucioasa) se pot converti în oportunități de afaceri. De asemenea, potențialii investitori pot beneficia de o serie de avantaje locale precum, accesul ușor pe căile de comunicații rutiere și feroviare, apropierea de marile centre urbane (București, Brașov, Târgoviște), forță de muncă cu nivel ridicat de instruire și calificare.

Per ansamblu, dezvoltarea spațială a localităților specificate anterior este dependentă de caracteristicile geografice (sau funcționale care au generat apariția așezărilor urbane) și este influențată în primul rând de factorul economic care generează implicații asupra factorului demografic și antrenează o reacție în lanț sau de tip domino, cu impact asupra infrastructurii sociale și tehnico-edilitare. Absența unor strategii adecvate de dezvoltare care să încurajeze valorificarea potențialului local și să asigure/creeze structuri de sprijin pentru dezvoltarea infrastructurii de afaceri se reflectă asupra dinamicii locurilor de muncă, nivelului de venituri ale populației și nivelului de trai.

Slabele oportunități de dezvoltare personală și profesională descurajează tinerii care urmează studii superioare să revină în localitățile de domiciliu după finalizarea facultății, și ca atare accesul la inovație și transferul de noi tehnologii și cunoștințe rămân deficitare.

Totodată, migrația internă și externă au impact direct asupra de-populării zonelor urbane. Migrația internă, în special a forței de muncă calificată, se reflectă în slaba pregătire a forței de muncă disponibile în respectivele localități, ocupații slab remunerate și necalificate, lipsa spiritului antreprenorial. Întreprinderile active au, fie profil mono-industrial, fie activează în sectorul de servicii (comerț), iar oportunitățile de angajare reduse în condiții de criză, și creșterea șomajului conduc la amplificarea fenomenului migrației externe, în special în rândurile populației tinere, mai ales cu nivel scăzut de instruire.

Pe termen mediu, aceste localități nu se confruntă doar cu migrația forței de muncă calificate și a forței de muncă tinere care preferă să lucreze în activități sezoniere din statele europene, dar și cu îmbătrânirea populației, iar pe acest fundal este dificil să se întrezărească intenții de investiții majore pentru dezvoltarea sectorului economic.

Pe de altă parte, intensificarea fenomenului de-populării localităților urbane, menționate anterior, excercită consecințe negative și asupra localităților rurale din imediata apropiere. Populația din respectivele localități rurale devine vulnerabilă la schimbările structurale ce afectează localitatea urbană, atât din punct de vedere al locurilor de muncă, cât și din punct de vedere al accesului la infrastructura educațională și sanitară de bază.

Pentru a diminua efectele fenomenelor punctate anterior și pentru a crea premisele unei dezvoltări economice durabile care să se reflecte într-o dezvoltare spațială armonioasă se pot avea în vedere o serie de direcții de acțiune, care să stimuleze mobilitatea geografică a forței de muncă (chiar și în regim de tip navetă), să utilizeze resursele locale existente, dar slab valorificate și să încurajeze investițiile locale de dimensiuni mici și mijlocii, altele decât unitățile cu profil comercial (de tip magazine, supermarketuri etc.).

Pentru orașele de dimensiuni mici, precum Fundulea, Lehliu-Gară, Amara, Slănic, Mihăilești, Răcari, Fieni dezvoltarea spațială armonioasă trebuie să integreze proiecte de regenerare urbană a zonelor afectate de restructurările industriale și/sau problemele sociale, și pe de altă parte, facilități de tip cultural și recreativ pentru populație, pentru a crea comunități urbane durabile. Este importantă menținerea acestora în rețeaua de localități urbane, în corespondență cu direcțiile stabilite prin Agenda Teritorială 2020 care insistă pe rolul crucial pe care îl joacă orașele mici și mijloacii asupra mediului rural, din perspectiva disponibilității serviciilor socio-educaționale și a oportunităților de angajare.

<u>Localități rurale cu număr crescut de populație și cu populație scăzută</u>

Gradul de populare al localităților rurale este rezultatul unui set de factori aflați într-un proces de interrelaționare: poziționarea geografică a comunei, relația cu mediul urban și distanța față de acesta, existența sau nivelul de accesibilitate la serviciile sociale de bază, prezența în zonă

a agenților economici sau a unor angajatori care utilizează resursele locale, numărul de sate aflate în componența administrativă a comunei etc.

La ***nivelul regiunii Sud Muntenia***, cea mai populată comună era în 2011 localitatea Călinești din județul Argeș, care avea 11.249 locuitori (în termeni cantitativi, populația acesteia depășea ca număr orașele analizate anterior), iar cea mai puțin populată localitate rurală era Jugureni din județul Prahova cu 596 locuitori.

Fig. 35 Localități rurale mari și mici din cadrul regiunii Sud Muntenia (2011, UM: număr)

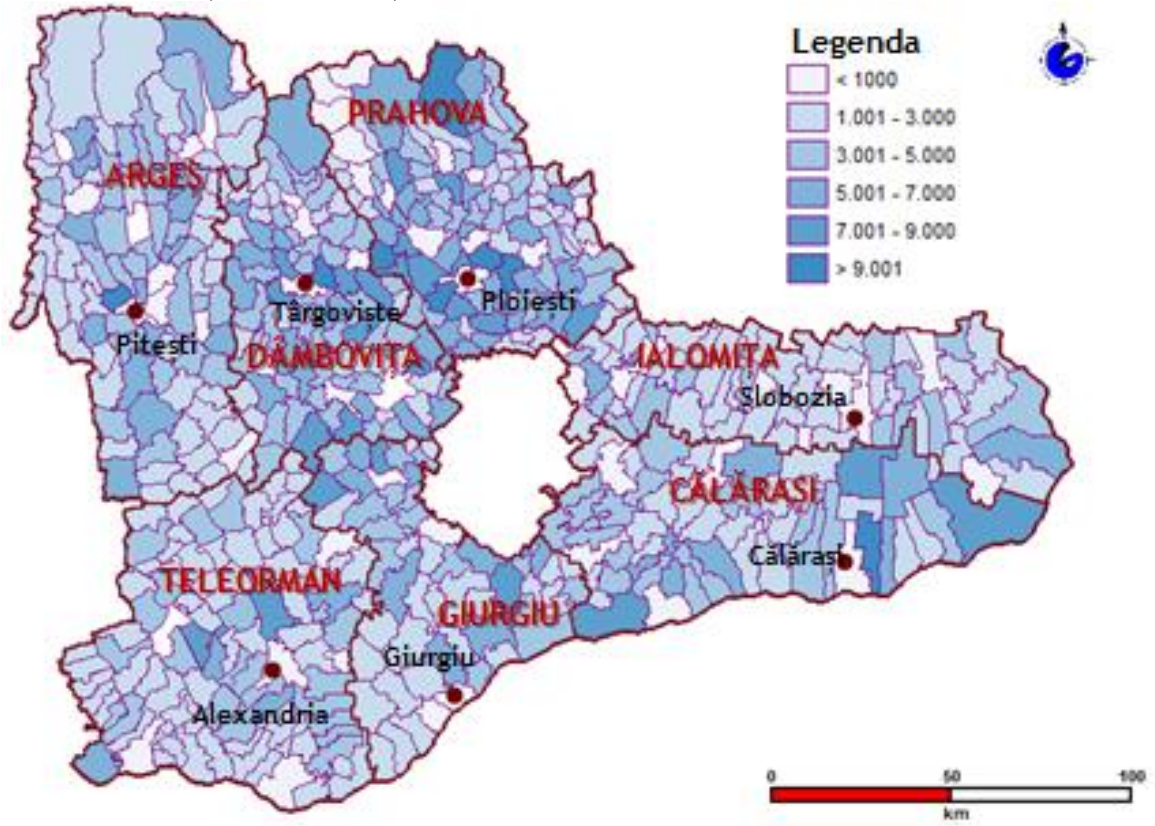

Sursa: date INS și ANCPI, prelucrări GIS

Continuând analiza pe aceste premise cantitative, regiunea prezenta în anul 2011 următoarea situație:

- 10 comune aveau peste 9.001 locuitori (6 comune din județul Prahova, 2 comune din județul Argeș și câte o comună din județele Călărași și Dâmbovița);

- 26 de comune aveau între 7.001-9.000 locuitori (3 comune din județul Călărași, 8 comune în județul Dâmbovița, 4 comune în județul Giurgiu, 9 comune în județul Prahova, 2 comune în județul Teleorman).

Se poate semnala faptul că, în județul Ialomița nu exita nicio comună care să se încadreze în unul din cele două criterii de clasificare anterioare.

- 233 de comune aveau între 1.001-3.000 locuitori, adică aproximativ 50% din numărul total de comune din regiune (43 comune din Argeș, 20 comune din Călărași, 18 comune din Dâmbovița, 24 comune din Giurgiu, 37 comune din Ialomița, 29 comune din Prahova și 62 de comune din Teleorman);
- 5 comune la nivel regional dețineau sub 1.000 locuitori (1 comună din județul Argeș, 2 comune din județul Ialomița, 1 comună din județul Prahova și 1 comună din județul Teleorman).

La ***nivel județean***, situația este descrisă în continuare. În ***județul Argeș***, cea mai populată localitate rurală era în 2011 comuna Călinești (11.249 locuitori), urmată de comuna Bâscov (9.886 locuitori), iar la polul opus se aflau localitățile Dâmbivicioara cu doar 902 locuitori, Ciomăgești (1.131) și Boțești (1.168). Comuna Călinești, din punct de vedere al indicatorului analizat, depășea în 2011 orașele Ștefănești și Topoloveni, care înregistrau puțin peste 10.000 locuitori.

Comuna Călinești are în componența sa 12 sate și este situată în imediata apropiere a municipiului Pitești (15 km), factor care explică gradul ridicat de populare și exercită implicații asupra dezvoltării sale spațiale ulterioare, fiind cuprinsă în polul de dezvoltare Pitești. Comuna Bâscov face parte din zona preorășenească a municipiului Pitești, fiind situată la doar 7 km distanță față de acesta.

Existența rutelor de transport, distanța mică între cele două localități și principalul oraș al județului, cu impact asupra mobilității forței de muncă, precum și facilitățile de afaceri din zonă (agroturismul, pomicultura, etc.) tind să încurajeze stabilirea populației din Pitești în aceste localități. Totodată, faptul că respectivele comune beneficiază de utilitățile publice specifice mediului urban constituie un alt punct forte.

Din punct de vedere al dezvoltării spațiale, menținând aceleași perspective de evoluție, cele două localități pot replica exemplul localității Ștefănești, care a avansat la gradul de oraș în 2004 având în vedere proximitatea față de Pitești și tendința populației de a se retrage cu domiciliul în zone mai puțin populate, dar fără a renunța la facilitățile pe care le asigură viața urbană.

La polul opus, comuna Dâmbovicioara este situată în Munții Piatra Craiului, în extremitatea nordică a județului Argeș. Deși are în componență 3 sate, poziționarea geografică și distanța mare față de principalele orașe justifică gradul scăzut de populare.

În ***județul Călărași***, cel mai mare număr de locuitori din mediul rural îl deținea comuna Modelu (9.847), urmată de comunele Dragalina cu 8.651 locuitori și Borcea cu 8.596 locuitori. Cel mai scăzut grad de populare din mediul rural îl prezenta comuna Gurbănești (1.382 locuitori).

Comuna Modelu, situată pe malul stâng al brațului Borcea, în partea estică a municipiului Călărași, la doar 5 km distanță de acesta, are în componența sa trei sate. Ca și în cazul localităților populate din județul Argeș, proximitatea față de o localitate urbană explică gradul ridicat de populare, peste media regională și județeană.

La rândul său, comuna Dragalina prezintă o situație aparte. Este poziționată în nordul județului, la granița cu județul Ialomița, dar este străbătută de mai multe noduri rutiere (DN21, DN3A, autostrada București-Constanța) și feroviare (în comună se intersectează calea ferată București-Constanța cu calea ferată Călărași-Slobozia), factor care a influențat dezvoltarea localității, în condițiile în care distanța medie față de cea mai apropiată localitate urbană este de peste 30 km (Călărași și Lehliu-Gară). Existența utilităților publice (alimentarea cu gaze) și a unei instituții de învățământ liceal, precum și dezvoltarea activităților agricole și zootehnice pot contribui la menținerea unui ritm pozitiv de evoluție, cu efecte pozitive pentru dezvoltarea localităților rurale din imediata apropiere. Stimularea unor structuri industriale de prelucrare a cărnii, procesare a legumelor și dezvoltarea unui centru de afaceri pentru micii întreprinzător reprezintă două direcții de acțiune care pot asigura locuri de muncă pentru populația din satele componente și adiacente (mai ales că liceul are profil agricol), determinând în mod indirect îmbunătățirea condițiilor tehnico-edilitare din zonă.

Comuna Gurbănești are în componența sa patru sate și este situată în Câmpia Română, la o distanță considerabilă față de municipiul Călărași (aproximativ 90 km), fiind mai aproape de București (60 km). Poziția geografică și distanța față de cea mai apropiată localitate urbană constituie cauze indirecte pentru slaba populare a comunei. Totuși, prin crearea premiselor adecvate dezvoltării orașului Fundulea (distanța de aproximativ 30 km) și prin valorificarea potențialului natural al comunei (turismul de agrement – zona de lacuri, plantații de salcâmi, agroturismul), se pot obține un set de condiții favorabile unei tendințe de creștere a populației comunei.

Analizată per ansamblu dezvoltarea localităților rurale și urbane din județul Călărași s-a realizat pe traiectoria principalelor căi de comunicație rutiere și feroviare, pe cursul brațului Borcea sau în apropierea salbei de lacuri Mostiștea, iar această caracteristică poate fi valorificată adecvat și în ceea ce privește viitoarele strategii de dezvoltare spațială a localităților din județ.

În ***județul Dâmbovița***, comuna Răzvad era cea mai populată localitate rurală în 2011 cu 9.026 locuitori, urmată la distanțe mici de comunele Băleni (8.692), Dragomirești (8.672), Potlogi (8.639 locuitori) și Corbii Mari (8.506). La polul opus cea mai slab populată localitate era în 2011, Cornățelu cu 1.567 locuitori.

Comuna Răzvad situată pe teresa malului stâng a râului Ialomița, la aproximativ 5 km de localitatea Târgoviște a beneficiat, similar comunelor Călinești și Modelu, de proximitatea față de municipiul reședință de județ, ca impuls pentru dezvoltarea sa. Acest factor este completat de activitățile economice diversificate (industria extractivă petrolieră, producția de mobilă și industria textilă). În același timp, valorificarea turistică a obiectivelor de patrimoniu natural și cultural poate susține dezvoltarea și extinderea localității, cu efecte pozitive și asupra zonelor adiacente.

Comuna Dragomirești aflată la 10 km de municipiul Târgoviște prezintă un set de caracteristici cu impact asupra dezvoltării spațiale a zonei (localitățile rurale din imediata sa apropiere Mănești, Ludești, Hulubești), și anume: beneficiază de serviciile de utilități publice pentru locuitori (apă, gaze, internet, conexiune prin cablu etc), deține o îndelungată experiență în domeniul meșteșugurilor tradiționale (olărit, confecționarea coșurilor de rachită, prelucrarea lemnului) și adăpostește o serie de monumente cu valoare cultural-istorică, printre care o biserică ce face parte din patrimoniul național.

Comuna Cornățelu, deși este formată din cinci sate, reprezintă localitatea rurală din județ cu cel mai scăzut număr de locuitori. Comuna este localizată la 15 km depărtare de orașele Titu și Răcari și la aproximativ 35 km față de municipiul Târgoviște. Influența redusă a centrelor urbane din proximitatea sa și exploatarea deficitară a resurselor locale (rezervație silvo-cinegetică și suprafață agricolă mare), lipsa accesului direct la rețelele feroviare și rutiere tind să fie cauzele slabei populări a comunei, la care se adaugă intensificarea fenomenului îmbătrânirii populației, faptul că nu este cuprinsă într-un circuit turistic și lipsa unor acțiuni de marketing adecvat pentru promovarea obiectivelor turistice.

În ***județul Giurgiu***, Florești-Stoenești cu 8.787 locuitori era localitatea rurală cea mai populată, depășind orașul Mihăilești din acest punct de vedere și fiind urmată la mică distanță de Roata de Jos cu 8.211 locuitori. Comuna Bulbucata cu 1.400 locuitori era în 2011 cea mai slab populată localitate rurală din județ.

Localitatea Florești-Stoenești este situată în imediata apropiere a autostrăzii A1 București-Pitești, aflându-se la 30 km de București și 100 km de municipiul Giurgiu. Cea mai populată localitate rurală din județul Giurgiu evidențiază un caz particular pentru că, dezvoltarea spațială a acesteia este raportată la evoluția municipiului București, fiind inclusă în propunerea de creare a centurii verzi-galbene a capitalei. În măsura în care se diminuează efectele polarizante ale Bucureștiului și localitatea accede la statutul de oraș, aceasta poate contribui, prin poziția relativ centrală, la echilibrarea teritorială a rețelei urbane din județ (Giurgiu în sud, Mihăilești în est și Bolintin Vale în nord-est). Dezvoltarea localității poate fi înlesnită de infrastructura de acces rutier (A1) și poate fi susținută prin îmbunătățirea vizibilității unor obiective de patrimoniu cultural și istoric din localitate și din zonele adiacente (muzeul de etnografie și artă populară, monumentele brâncovenești, vestigii arheologice etc).

Comuna Bulbucata este situată la 13 km de orașul Mihăilești și deține în componență patru sate. Influența scăzută a centrului urban, activitățile preponderent agricole, îmbătrânirea populației la care se adaugă și fenomenul migrației forței de muncă active sunt câteva dintre cauzele slabei populări a localității.

În ***județul Ialomița***, cea mai populată localitate rurală era Bărbulești (6.051 locuitori), la polul opus situându-se comunele Bueşti (769 locuitori) și Coșereni (870 locuitori). Trebuie semnalat

faptul că Bărbulești s-a desprins în 2006 din comuna Armănești, iar comuna Buești s-a înființat în 2004 și este formată doar din satul de reședință, fiind situată în apropiere de Slobozia. Aceste procese de reorganizare a localităților rurale prin crearea de noi comune au generat apariția unor comune cu un număr al populației relativ similar mediei regionale (între 2.500 și 3.000 locuitori).

Ca atare, deși principalele localități rurale din județ sunt poziționate la distanțe relativ echilibrate față de centrele urbane (sub 25 km), se caracterizează prin valori medii de populare. Totodată, nivelul de populare a zonelor rurale este determinat pe de o parte de profilul preponderent agricol al activităților, de oportunitățile scăzute de angajare în afara segmentului agricol, de migrația forței de muncă tinere pentru a realiza munci sezoniere în țările europene și de îmbătrânirea populației. Pe de altă parte, lipsa unei infrastructuri educaționale adecvate se reflectă în nivelul scăzut de instruire al elevilor, cu impact asupra pieței forței de muncă (personal necalificat sau cu nivel scăzut de calificare), iar deficiențele existente în ceea ce privește infrastructura de utilități publice în localitățile rurale descurajează potențialii investitori.

Județul Ialomița nu deține nicio localitate rurală cu peste 7.000 locuitori, iar cea mai populată comună (Bărbulești) este renumită pentru comunitățile de rromi. Cele mai populate localități rurale din județ depășesc, din punct de vedere al numărului locuitorilor, localitățile urbane Budești, Fundulea și Lehliu-Gară. Situată în imediata apropiere a municipiului Urziceni, Bărbulești constituie din punct de vedere al gradului de populare apanajul evoluției comunității rrome pe de o parte, și de pe altă parte, rezultatul procesului de reorganizare administrativă a localităților rurale (Bărbulești s-a desprins din comuna Armășești în 2006). Referitor la Buești (situat la 18 km de Slobozia) și Coșereni (situat în apropierea municipiului Urziceni), gradul redus de populare al acestor comune reprezintă de asemenea, rezultatul procesului de reorganizare administrativă a spațiul rural din județ care a determinat apariția de noi localități rurale. În fapt, manifestarea acestui fenomen, în special între 2004–2006, a generat o fragmentare a mediului rural din Ialomița. Aceste mutații au impact asupra dezvoltării teritoriale a populației, dar constituie doar rezultatul unor măsuri organizatorice și nu sunt urmate (cel puțin în intervalul de analiză) de o evoluție pozivită a indicatorilor socio-economici și de o mai bună gestionare a localităților.

În ***județul Prahova*** se identifica în 2011 localitatea Bucov (11.105 locuitori) ca fiind cea mai populată comună, urmată de Filipeștii de Pădure (10.428 locuitori), în timp ce localitatea Jugureni (596 locuitori) era cea mai slab populată localitate rurală.

Localitatea Bucov deține în administrare șase sate și se află în apropiere de orașul Boldești-Scăeni și de municipiul Ploiești, beneficiind de infrastructură rutieră (DN 1A, DN 1B și trei drumuri județene). Accesibilitatea rutieră în zonă, existența utilităților publice, proximitatea față de două centre urbane, precum și resursele naturale viticole, pomicole și zootehnice sunt câteva din factorii care explică nivelul ridicat de populare al comunei (la care se poate adăuga și numărul ridicat de sate din componența sa).

La polul opus Jugureni, deși este situată la 15 km de orașul Mizil și beneficiază de o serie de utilități publice (alimentare cu apă, telefonie etc) și are în componența sa 4 sate, rămâne cea mai slab populată din regiunea Sud Muntenia. Condițiile geografice (zonă subcarpatică, teren accidentat cu numeroase denivelări), îmbătrânirea populației și migrația către centrele urbane, constituie câteva dintre cauzele gradului scăzut de populare. Totuși valorificarea adecvată a potențialului local, în conformitate cu recomandările din Agenda Teritorială 2020, poate contribui la reducerea unor tendințe negative ce afectează localitățile rurale limitrofe, iar în acest caz, Jugureni beneficiază de ape sulfuroase, rezervații naturale și de o suprafață extinsă de păduri de foioase.

În ***județul Teleorman***, comuna Orbeasca cu 7.760 locuitori deține primul loc din punct de vedere a populației rurale, urmată de Peretu cu 7.492 locuitori. La polul opus se situa Răsmirești cu doar 839 locuitori în 2011. Dezvoltarea localităților rurale s-a realizat de-a lungul rutelor de comunicații, rezultând un sistem de așezări construit din linii paralele.

Orbeasca, situată la 20 km de Alexandria, în Câmpia Română, a înregistrat un sold migrator mediu în ultimii cinci ani de aproximativ 1.000 persoane care s-au stabilit în satele din comună. Depopularea localității Răsmirești este rezultatul migrației externe manifestată intensiv în ultimii ani. Peretu este situată pe drumul european E70 București-Craiova-Timișoara, care trece prin două importante orașe teleormănene, Alexandria (reședința actuală a județului) și Roșiorii de Vede.

Per ansamblu, comunele situate în imediata apropiere a orașelor tind să fie mai populate pentru că beneficiază de un acces facil la servicii educaționale, medicale, sociale, etc., pe de o

parte, iar pe de altă parte, existența infrastructurii de transport facilitează mobilitatea și tinde să încurajeze în timp migrația de la oraș către aceste comune, pe considerente ce țin de spațiu verde, nivel scăzut de poluare, renunțarea la viața urbană aglomerată, reducerea nivelului de taxe și impozite. În același timp, poziționarea localităților rurale în imediata apropiere a unor noduri de transport feroviar și rutier crează premisele unor perspective pozitive de evoluție (cazul Dragalina).

Comunele din zonele montane izolate (cazul Dâmbovicioara), sau care se confruntă cu vulnerabilități naturale (Telega, județul Prahova) sunt în mai mare măsură supuse fenomenului de depopulare.

În zonele de câmpie, așezările rurale din cele patru județe din regiune sunt afectate de tendințe de depopulare pe fondul absenței perspectivelor de angajare în afara domeniului agricol, și ca atare apare fenomenul de migrație, în special externă, în căutarea de locuri de muncă (adesea sezoniere) în statele UE.

Totodată trebuie semnalat faptul că în județele Ialomița și Teleorman există o serie de localități cu grupuri rrome într-un procent însemnat, care tind să se convertească în principalii locuitori ai acestora pe termen mediu în urma accentuării tendințelor migrationiste ale populației române. Tocmai de aceea trebuie să se aibă în vedere și impactul social asupra dezvoltării spațiale. Practic, localitățile respective tind să se transforme în zone cu probleme din cauza riscului crescut de excluziune socială.

De asemenea, prezența unor strategii de dezvoltare durabilă a localităților rurale care să traseze linii de acțiune fundamentate pe valorificarea resurselor locale, pe crearea unor sinergii cu centrele urbane din imediata apropiere și care să urmărească îmbunătățirea condițiilor de trai a locuitorilor (din punct de vedere al infrastructurii sociale și tehnice) generează cu impact pozitiv asupra unei dezvoltări teritoriale mai echilibrate, asigurând o utilizare rațională a suprafețelor disponibile și întărind rolul comunelor mari în rețeaua de așezări rurale.

Evoluția populației repartizată pe sexe este negativă, atât ***la nivel național***, cât și ***la nivel regional***, cu mențiunea că, în intervalul 2004-2011, s-a înregistrat un procent de scădere mai mare în cazul persoanelor de sex masculin în comparație cu persoanele de sex feminin, după cum se poate observa mai jos:

Fig. 36 Evoluția populației pe sexe la nivel regional (2004-2011, UM: %)

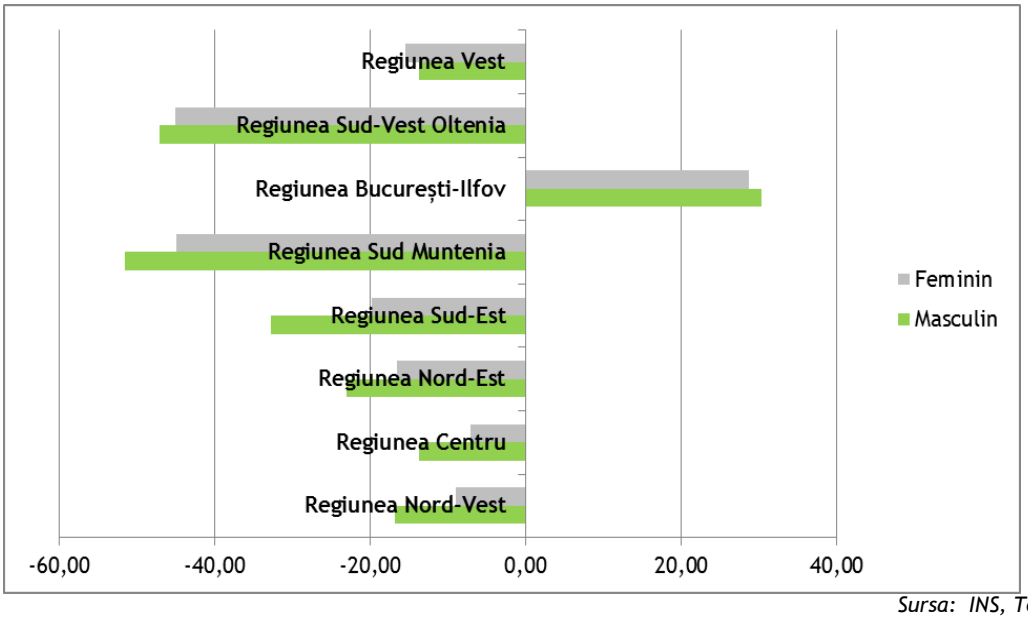

Sursa: INS, Tempo On-line

Valoarea diferențiată a procentului de scădere al populației în funcție de sexe semnalată la nivel național și în cadrul regiunilor de dezvoltare, se manifestă și la nivelul ***regiunii Sud Muntenia***, unde, în intervalul 2004-2011, s-a înregistrat o scădere cu 51.554 persoane în cazul bărbaților și doar cu 44.982 persoane în cazul femeilor.

Fig. 37 Evoluția populației regiunii Sud Muntenia în funcție de sexe (2004, 2011, UM: număr)

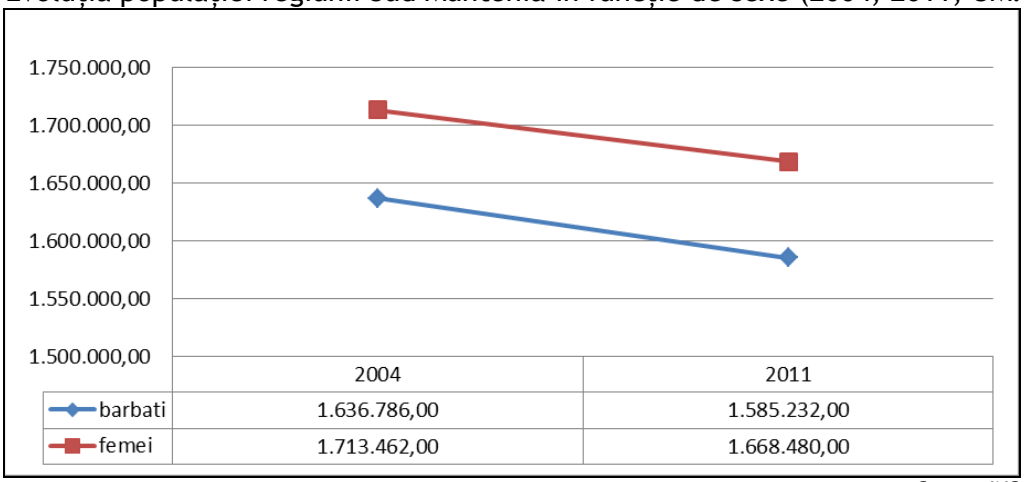

	2004	2011
barbati	1.636.786,00	1.585.232,00
femei	1.713.462,00	1.668.480,00

Sursa: INS, Tempo On-line

În cadrul ***județelor regiunii Sud Muntenia*** acest indicator a urmat tendința înregistrată la nivel național, respectiv cea de scădere diferențiată în funcție de cele două sexe, cel mai mare procent de scădere înregistrându-se în județul Teleorman.

Repartizarea populației pe grupe de vârstă

Din analiza datelor privind repartizarea populației pe grupe de vârstă[22] se poate constata o scădere accentuată a segmentului populației cu vârste cuprinse între 0–4 ani, 5–9 ani și 10–14 ani, ceea ce reconfirmă scăderea natalității în rândurile populației din regiunea Sud Muntenia. Acest fenomen implică pe termen mediu și lung consecințe negative asupra forței de muncă (creșterea segmentului de persoane asistate și scăderea populației active), antrenând indirect depopularea zonelor/localităților urbane și rurale din regiune care deja se confruntă cu o scădere semnificativă a numărului locuitorilor. Intensificarea tendinței de depopulare a localităților generează implicații multiple asupra dezvoltării teritoriale: dezechilibre din punct de vedere a dispunerii teritoriale a sistemului de așezări, creșterea presiunii urbane corelată cu degradarea spațiului urban, mutații în relația urban-rural din punct de vedere al distanțelor între localități, care pe măsură ce se măresc accentuează discrepanțele și deficiențele în materie de accesibilitate, infrastructură, dotări, oportunități de investiții etc.

Scăderea segmentului populației cu vârste cuprinse între 0–10 ani se manifestă într-un procent relativ similar atât în rândul femeilor, cât și al bărbaților.

Segmentele de populație cu vârste între 20–24 ani și cu vârste între 30–34 ani nu suportă modificări majore în perioada analizată. Este important de semnalat faptul că segmentul de populație între 25–29 ani, ce reprezintă forță de muncă activă, se află într-o scădere progresivă, iar una dintre cauze o constituie faptul că o parte din această populație optează pentru migrația externă (tinerii care termină studiile obligatorii și nu își găsesc locuri de muncă pe piața locală) și migrația internă (tinerii care optează după finalizarea facultății să profeseze în orașe, cu un nivel mai ridicat de remunerare și/sau care prezintă perspective variate de dezvoltare profesională).

[22] *Se prezintă în secțiunea Anexe, la Anexa nr. 3 Tab. 56 - 62 (pag. 702 - 712) repartizarea populației pe sexe și grupe de vârstă în cadrul județelor regiunii Sud Muntenia*

Aceast fenomen poate fi corelat cu evoluția relativ constantă a segmentului de vârstă 30–34 ani în intervalul de analiză, și chiar se poate adăuga faptul că tinerii care au plecat la muncă în străinătate se reîntorc în localitățile de domiciliul după 5–10 ani pentru a-și începe o activitate.

Pentru toate cele trei segmente de vârstă analizate diferențele dintre femei și bărbați nu sunt semnificative.

Începând cu segmentul de vârstă 40–44 ani se constată o creștere a numărului populației, care va căpăta pe termen mediu statutul de persoană asistată (pensionari), fapt care evidențiază manifestarea fenomenului îmbătrânirii demografice la nivelul întregii regiuni, în corelație cu tendința națională și europeană. Pe termen mediu și lung accentuarea și persistența acestui fenomen va afecta în special localitățile uni-funcționale (mono-industriale sau agrare) și localitățile situate în zone montane izolate sau lipsite de infrastructură tehnică-utilitară și de transport.

Densitatea populației

Densitatea populaţiei este rezultatul unor condiţii istorice, economice şi sociale date şi totodată un factor care influenţează desfăşurarea normală a vieţii sociale şi economice într-un teritoriu, fiind astfel, atât una din condiţiile vieţii materiale, cât şi element esenţial pentru strategia de dezvoltare a unei regiuni / zone, atât la nivel macroeconomic cât şi în profil teritorial.

Repartiția geografică a populației este influențată de specificul factorilor fizico-geografici, social-istorici și tehnologici, cărora colectivitățile umane li s-au adaptat. A rezultat astfel o mare diversitate de așezări umane, de la cele mai simple până la marile aglomerări urbane.

Relieful are influență directă asupra distribuției spațiale a populației, densitatea modificându-se în funcție de relief, deoarece pantele accentuate împiedică sau fac dificile anumite tipuri de exploatare a solului și pentru că reducerea temperaturii o dată cu creșterea altitudinii nu este favorabilă dezvoltării anumitor culturi. Volumul reliefului sau masivitatea, structura geologică, formele topografice exercită, de asemenea, o influență considerabilă - prin limitarea suprafețelor agricole, îngreunarea circulației - în funcție de acestea înregistrându-se numeroase variații spațiale în distribuția populației. Pe de altă parte, și zonele de câmpie cu soluri fertile înregistrează o densitate scăzută a populației datorită întinderilor mari de terenuri utilizate pentru agricultură.

Resursele minerale și energetice, precum și progresul tehnic și tehnologic înregistrat în exploatarea acestora, exercită de asemenea, o influență deosebită asupra distribuției populației, determinând formarea marilor aglomerări urbane (cum sunt de exemplu unele orașe din cadrul județelor Argeș, Dâmbovița, Prahova).

La rândul ei, repartiția geografică a populației este unul din factorii care influențează posibilitatea de dezvoltare economico-socială a unei regiuni/zone. Astfel, printre consecințele economice care pot apărea ca efect al scăderii densității populației se numără: scăderea PIB-ului potențial prin diminuarea contribuției forței de muncă, dar și a capitalului în condițiile afectării economisirii interne, creșterea presiunii asupra bugetului de stat, atât pe partea de venituri prin afectarea creșterii economice, cât și pe partea de cheltuieli prin majorarea cheltuielilor pentru asistența socială și sănătate. Prin urmare, dezvoltarea unor activități economice într-o anumită zonă depinde de potențialul natural al locului, dar și de populația existentă în zona respectivă care contribuie la organizarea spațiului geografic și la orientarea acestuia prin crearea unor vectori de forță. Astfel, populația și așezările umane sunt punctele de potențial într-un teritoriu care dezvoltă relații complexe, atât în interiorul teritoriului respectiv, cât și între acesta și alte componente ale teritoriului, sau alte teritorii.

Densitatea medie de ***la nivelul Uniunii Europene***, a fost în anul 2011[23] de 117 loc/km^2. La nivelul UE, regiunea ce include orașul capitală și regiunile limitrofe/vecine acestuia dețin cea mai mare densitate, dar această perpectivă nu se aplică pentru România, unde, proximitatea de orașul capitală, generează pe termen mediu o scădere a populației în regiunile din apropiata vecinătate. Raportând acastă valoare la regiunea Sud Muntenia, se poate observa că doar județele Prahova și Dâmbovița se apropie de această densitate, restul județelor componente ale regiunii Sud Muntenia reflectând tendința națională, cu o densitate între 50 – 100 loc/km^2, mult sub media europeană.

La nivel național, analiza comparativă a informațiilor statistice referitoare la densitatea populației reflectă o ușoară scădere a numărului de locuitori pe km^2 cu aproximativ 1,43% în 2011 (89,6 loc/km^2) față de 2004 (90,9 loc/km^2). Tendința descrescătoare a indicilor densității populației

[23] *Acest indicator este colectat la nivel european pentru regiunile UE conform clasificării NUTS 3.*

caracterizează în mod uniform întregul interval de analiză (2004-2011), iar între cauzele acestui fenomen se află, atât îmbătrânirea populației și scăderea natalității, cât și migrația externă.

În cadrul ***regiunilor de dezvoltare***, analiza indicatorului reliefează același trend descrescător pentru 7 dintre cele 8 regiuni și marchează clar evoluția fenomenului migrației interne și externe. Se constată, de asemenea, că cea mai importantă scădere a densității populației s-a înregistrat la nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia, urmată de regiunea Sud Muntenia. Referindu-ne exclusiv la aceasta din urmă, una dintre cauzele scăderii densității populației este și polarizarea pe care o exercită Bucureștiul.

Densitatea populației ***la nivelul regiunii Sud Muntenia*** a fost în anul 2011 de ***94,10 loc/km²***, mult sub media europeană, iar în intervalul de analiză, acest indicator a înregistrat o scădere de 3%.

În cadrul celor șapte județe componente ale regiunii Sud Muntenia, scăderea densității populației s-a manifestat continuu în intervalul 2004–2011, iar graficul de mai jos suprinde diferențele înregistrate în anul 2011 comparativ cu valorile din anul 2004. Județul Teleorman a înregistrat cea mai îngrijorătoare scădere (-8,12%), fiind urmat de alte două județe din sudul regiunii, respectiv Giurgiu (-3,06%) și Călărași (-2,56%).

Fig. 38 Evoluția indicatorului densitatea populației în cadrul județelor regiunii Sud Muntenia (2004-2011, UM: procente)

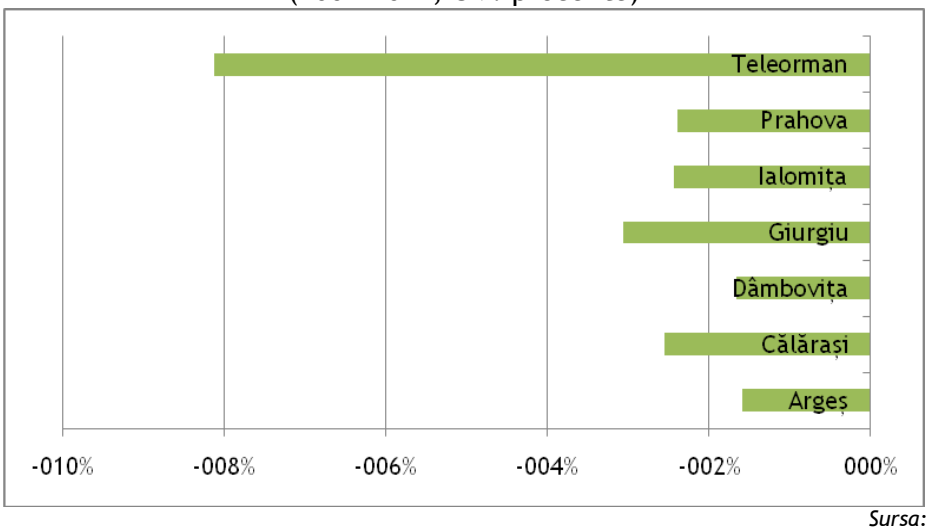

Sursa: INS, Tempo On-line

În termeni absoluți situația în cele șapte județe ale regiunii este următoarea:

Fig. 39 Densitatea populației în cadrul județelor regiunii Sud Muntenia (2011, UM: loc/km^2)

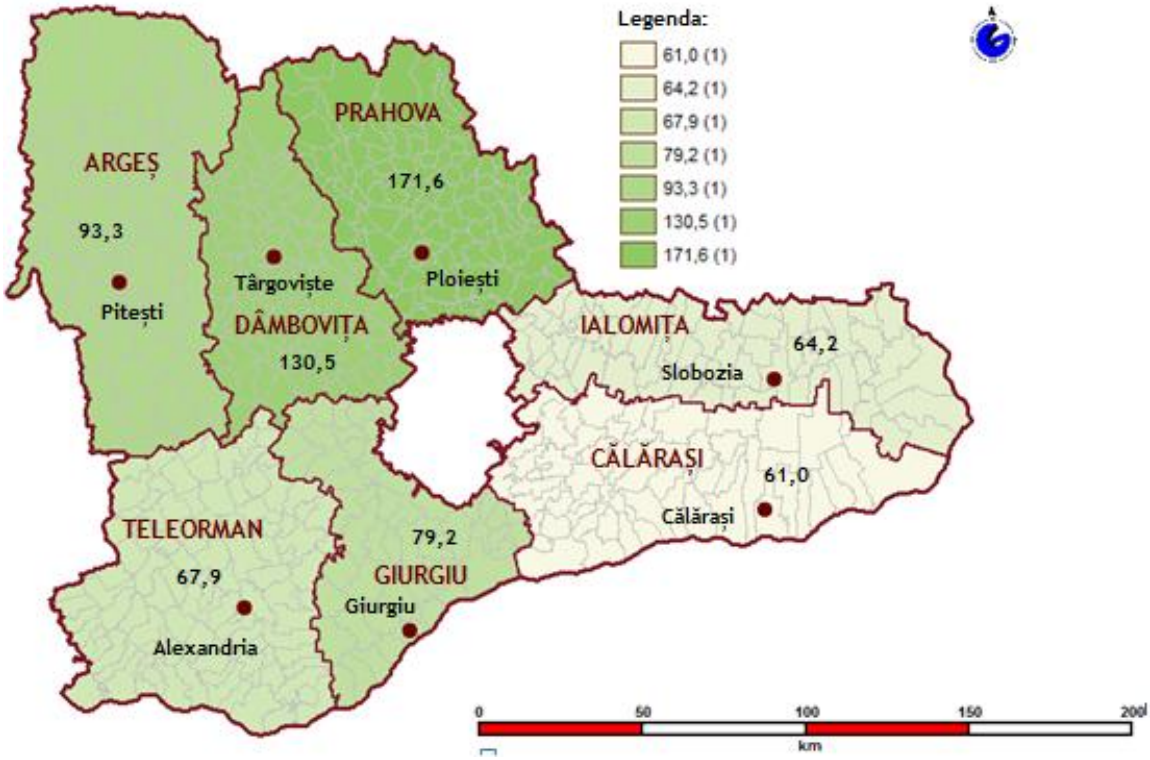

Sursa: date INS și ANCPI, prelucrări GIS

Analiza indicatorului[24] din punct de vedere al repartiției pe medii de rezidență prezintă o situație aparte la nivelul regiunii Sud Muntenia. Astfel, în județul Argeș se înregistrează cea mai ridicată densitate din mediul urban (municipiul Pitești) și cea mai scăzută densitate din mediul rural (Nucșoara). În județul Ialomița, cea mai mare densitate este cea unei localități rurale (Bărbulești). Județul Dâmbovița prezintă cel mai ridicat număr de comune cu densități peste 100 locuitori/km^2 și deține localitatea cu cea mai mare densitate rurală din regiune (Doicești). Iar județul Prahova deține cea mai scăzută densitate urbană din regiune (Azuga).

[24] *Pentru analiza indicatorului din punct de vedere a repartizării pe medii de proveniență, se va urmări identificarea localității urbane și rurale care prezintă cele mai mari și cele mici valori ale densității la nivel județean și din regiune. Pentru rețeaua de localități rurale se vor semnala, de asemenea, acele așezări care dețin sub 30 locuitori/km^2, adică sub media regională.*

Fig. 40 Densitatea populației la nivel de UAT în cadrul județelor regiunii Sud Muntenia (2011, UM: loc/km^2)

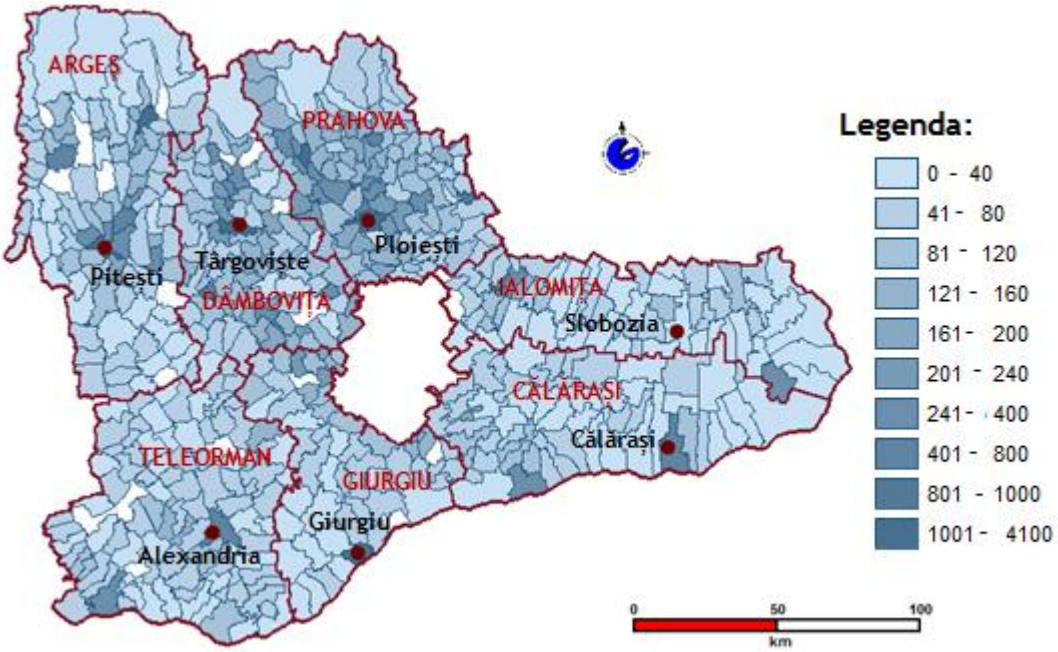

Sursa: date INS și ANCPI, prelucrări GIS

În ***județul Argeș***, valoarea medie a densității populației urbane era în 2011 de 981 locuitori/km^2, municipiul Pitești prezentând cea mai mare concentrare a populației urbane atât la nivelul județului, cât și la nivelul regiunii (4.071,2 locuitori/km^2). Raportat la media județeană a denstității, doar Câmpulung deține o valoare superioară (aproximativ 1.000 locuitori/km^2), în timp ce densitatea urbană cea mai scăzută aparținea în 2011 orașului Costești (96,1 locuitori/km^2) și se datorează în principal suprafeței destul de mare a localității situate în zonă de câmpie. Media rurală a densității din județul Argeș era de 71 locuitori/km^2 în 2011. În județ existau în 2011, 18 localități rurale care aveau peste 100 locuitori/km^2, dintre care 3 localități cu 200 locuitori locuitori/km^2. Cea mai mare densitate rurală o deținea localitatea Mărăcineni cu 244,30 locuitori/km^2, urmată de Bâscov (242,9 locuitori/km^2) și Țițești – 216,9 locuitori/km^2. În cazul respectivelor localități valorile mari ale indicatorului sunt determinate de poziționarea geografică. La polul opus, 10 localități rurale aveau sub 30 locuitori/km^2, dintre care cea mai mică densitate a

Regio PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL SUD MUNTENIA
Inițiativă locală. Dezvoltare regională.
www.inforegio.ro
"Proiect cofinanțat din FEDR prin POR 2007-2013"

regiunii se înregistra în Nucșoara 3,4 locuitori/km^2 și Arefu 6 locuitori/km^2 (ambele localități montane izolate cu așezări răsfirate și cu un grad scăzut de accesibilitate).

În ***județul Călărași***, media urbană a densității era în 2011 de 206,42 locuitori/km^2, cea mai mare valoare înregistrându-se în municipiul reședință de județ, iar cea mai scăzută în Fundulea (66,00 locuitori/km^2). Densitatea medie rurală a județului era în 2011 de 51,46 locuitori/km^2 și existau două localități cu densități de peste 100 locuitori/km^2 - Gălbinași (183,4 locuitori/km^2) și Ștefan cel Mare (141,20 locuitori/km^2). O explicație o constituie faptul că ambele erau formate doar din satul de reședință și prezentau caracteristicile tipice așezărilor de câmpie. La polul opus, în județ 13 localități rurale aveau densități sub 30 locuitori/km^2 în 2011, dintre care cele mai mici valori se înregistrau în Frăsinet 20,3 locuitori/km^2 și Ulmu 21,2 locuitori/km^2.

În ***județul Dâmbovița*** densitatea medie urbană era de 520,43 locuitori/km^2 în 2011, cea mai mare valoare corespunde municipiului Târgoviște (care deținea și a treia densitate a regiunii), iar cea mai mică aparținea orașului Răcari 83,16 locuitori/km^2. Densitatea medie rurală a județului era de 120,13 locuitori/km^2, ceea ce plasa județul pe primul loc în regiune din punct de vedere al acestui indicator (media densității rurale în 2011). De asemenea, 47 localități rurale aveau în 2011 densități de peste 100 locuitori/km^2, dintre care 8 localități rurale cu densitățe de peste 200 locuitori/km^2 (depășind media rurală a indicatorului). Cea mai mare densitate din mediul rural se înregistra în Doicești (455,92 locuitori/km^2), urmată de Râu Alb (365,49 locuitori/km^2). Doicești prezintă cea mai ridicată valoare a densității în mediul rural din regiune, iar printre cauzele care au generat acest fenomen se numără, relieful și activitățile hidroenergetice din zonă, numărul scăzut al satelor din componență raportat la suprafața comunei, tipologia specifică a satelor din zonele de deal/munte. La nivelul județului, doar trei localități rurale aveau în 2011 sub 30 locuitori/km^2: Moroeni (18,22 locuitori/km^2), Șelaru (27,42 locuitori/km^2) și Cornățelu (24,77 locuitori/km^2).

În ***județul Giurgiu***, media densității urbane era în 2011 de 608,80 locuitori/km^2, valoare care poziționa județul pe locul trei la nivel regional, după Argeș și Prahova. Municipiul Giurgiu avea o densitate 1.426,3 locuitori/km^2 și ocupa astfel locul al cincilea la nivel județean. În schimb, se poate observa o diferență extrem de mare între densitatea municipiului Giurgiu și densitățile celorlalte două localități urbane, Mihăilești având 109,20 locuitori/km^2, iar Bolintin Vale

aproximativ 300 locuitori/km^2. Densitatea medie rurală a județului era de 72,20 locuitori/km^2 situând județul pe locul trei la nivel regional după Dâmbovița și Prahova. În 2011 puteau fi identificate 11 localități rurale cu densități de peste 100 locuitori/km^2, dintre care două localități cu valori peste 200 locuitori/km^2: Florești-Stoenești și Bolintin Deal. Ambele așezări rurale se remarcă și prin numărul ridicat al locuitorilor. La polul opus, 8 comune prezentau densități sub 30 locuitori/km^2, dintre care cele mai slab populate erau, în 2011, Gogoșari (16,2 locuitori/km^2) și Toporu (23 locuitori/km^2). Principala explicație rezidă în suprafața mare a comunelor respective.

În ***județul Ialomița***, densitățile localităților urbane erau relativ mici, media fiind de 205,17 locuitori/km^2, în 2011, iar municipiul Slobozia era reședința de județ din regiune cu cea mai scăzută densitate (406,7 locuitori/km^2) și singura reședință de județ care nu prezintă cea mai mare valoare a indicatorului pentru județul de proveniență (aceasta aparținând localității rurale Bărbulești cu 408,2 locuitori/km^2). De asemenea, Căzănești înregistra cea mai scăzută densitate urbană din județ (64,3 locuitori/km^2). Media densității rurale era de 57,71 locuitori/km^2 în 2011. Astfel, existau 11 localități rurale cu valori sub 30 locuitori/km^2, cele mai mici densități aparținând comunelor Giurgeni (12,00 locuitori/km^2) și Stelnica (12,8 locuitori/km^2). Media scăzută a densității rurale este rezultatul suprafețelor mari a terenurilor din componența comunelor în raport cu numărul locuitorilor (așa cum s-a semnalat în analiza localităților pe medii de rezidență, așezările rurale din Ialomița au valori în genere cuprinse între 1.500–3.000 locuitori).

În ***județul Prahova***, densitatea medie urbană era de 760,57 locuitori/km^2, iar municipiul Ploiești ocupa în 2011 locul al doilea la nivel regional, având 3.871,6 locuitori/km^2. La polul opus, orașul Azuga prezintă cea mai scăzută densitate urbană din regiune (58,7 locuitori/km^2). Densitatea medie rurală era de 118,57 locuitori/km^2. Ca și în județul Dâmbovița, în 2011 erau 47 de localități rurale cu peste 100 locuitori/km^2, dintre care 12 localități aveau peste 200 locuitori/km^2. Cea mai mare valoare a densității rurale aparținea comunei Blejoi cu 421,4 locuitori/km^2, iar cea mai mică o deținea localitatea cea mai slab populată din județ (Jugureni cu 21,9 locuitori/km^2).

În ***județul Teleorman***, media densității urbane era de 292,7 locuitori/km^2, iar media densității rurale era de 52,12 locuitori/km^2. Doar cinci localități rurale aveau peste 100 locuitori/km^2, dintre care cea mai mare valoare se înregistra în comuna Buzescu (126,3

locuitori/km^2), depășind chiar densitatea orașului Zimnicea. La polul opus, 9 localități rurale aveau sub 30 locuitori/km^2, cea mai scăzută densitate fiind în Săceni de 17 locuitori/km^2.

În 2011, trei dintre cele patru județe din sudul regiunii (Călărași, Ialomița și Teleorman) dețineau medii ale densității urbane sub 300 locuitori/km^2, ceea ce evidențiază gradul scăzut de dezvoltare economică și teritorială a rețelei de localități urbane.

Având efect direct asupra densității populației, rata natalității ***la nivel național*** a fost în anul 2011 de 9,2 născuți la 1.000 locuitori, poziționându-se sub media europeană.

Analizând situația acestui indicator la nivel regional, se poate observa că regiunea Sud Muntenia s-a poziționat pe locul șase. Astfel, în regiunea Sud Muntenia rata natalității a fost în anul 2011 de 8,6 născuți vii la 1.000 locuitori, în scădere față de anul 2004 și sub media națională.

Pe cele două medii de rezidență, în perioada 2004-2011, rata natalității regionale a avut creșteri și descreșteri de la un an la altul și a încheiat perioada în scădere. În continuare indicatorul pe medii de rezidență se reprezintă grafic utilizând tehnologia GIS:

Fig. 41 Rata natalității în mediul rural, la nivel regional
(2011, UM: nr. născuți la 1.000 locuitori)

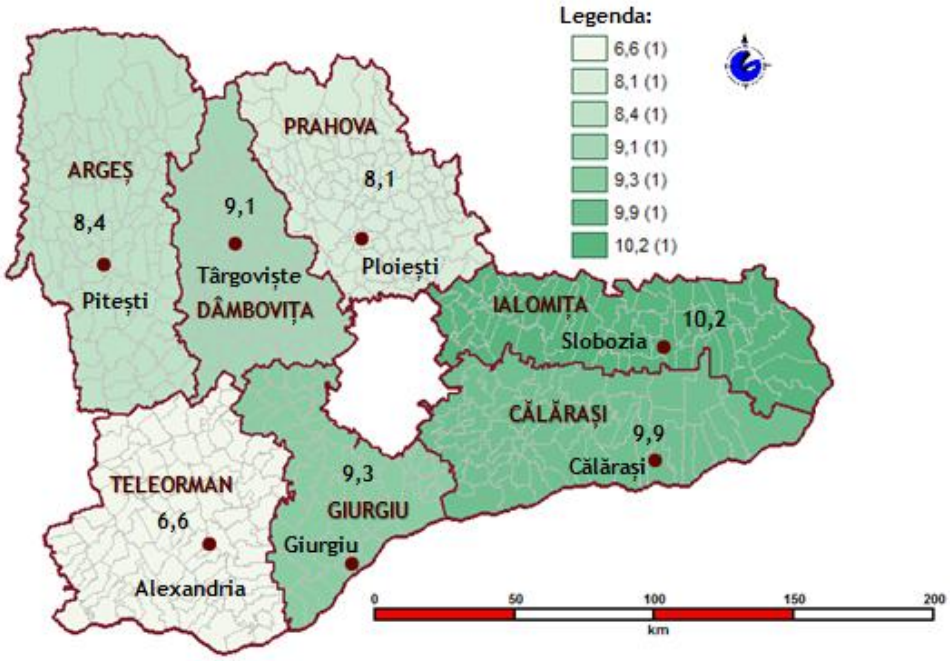

Sursa: date INS și ANCPI, prelucrări GIS

Regio PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL SUD MUNTENIA
Inițiativă locală. Dezvoltare regională.
www.inforegio.ro
"Proiect cofinanțat din FEDR prin POR 2007-2013"

Fig. 42 Rata natalității în mediul urban, la nivel regional
(2011, UM: nr. născuți la 1.000 locuitori)

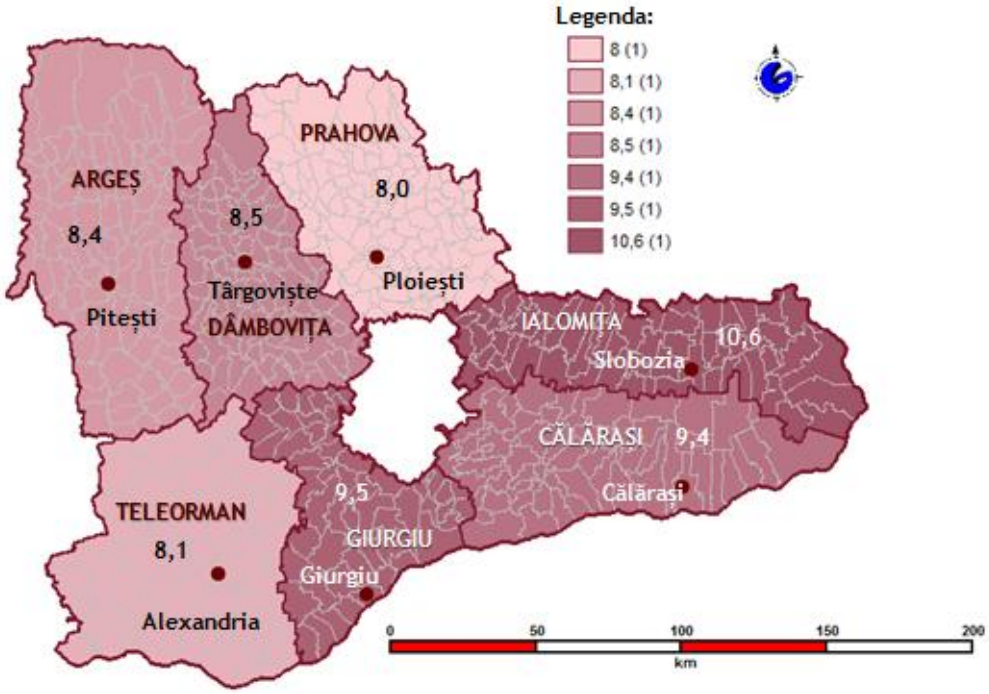

Sursa: date INS și ANCPI, prelucrări GIS

Pentru mediul rural fluctuațiile au fost mai bruște în comparație cu mediul urban, după cum se poate observa în graficul de mai jos.

Fig. 43 Evoluția ratei natalității în regiunea Sud Muntenia
(2004-2011, UM: născuți vii la 1.000 loc.)

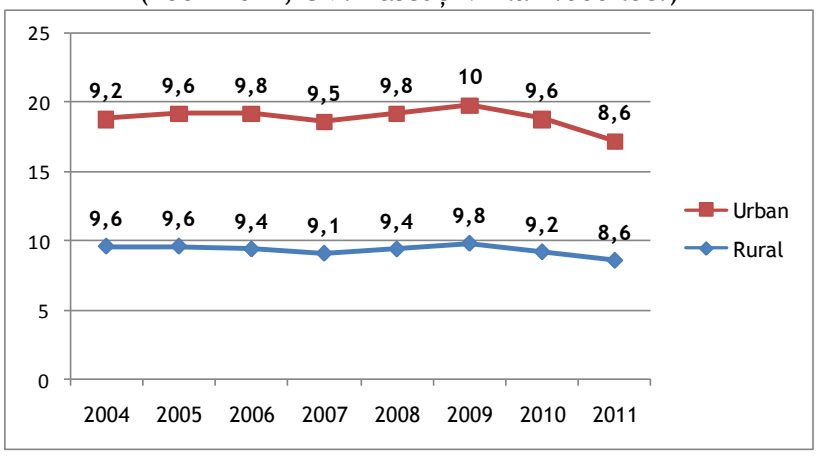

Sursa: INS, Tempo On-line

În continuare indicatorul este redat la nivel de UAT utilizând tehnologia GIS:

Fig. 44 Rata natalității la nivel județean – UAT (2011, UM: născuți vii la 1.000 loc.)

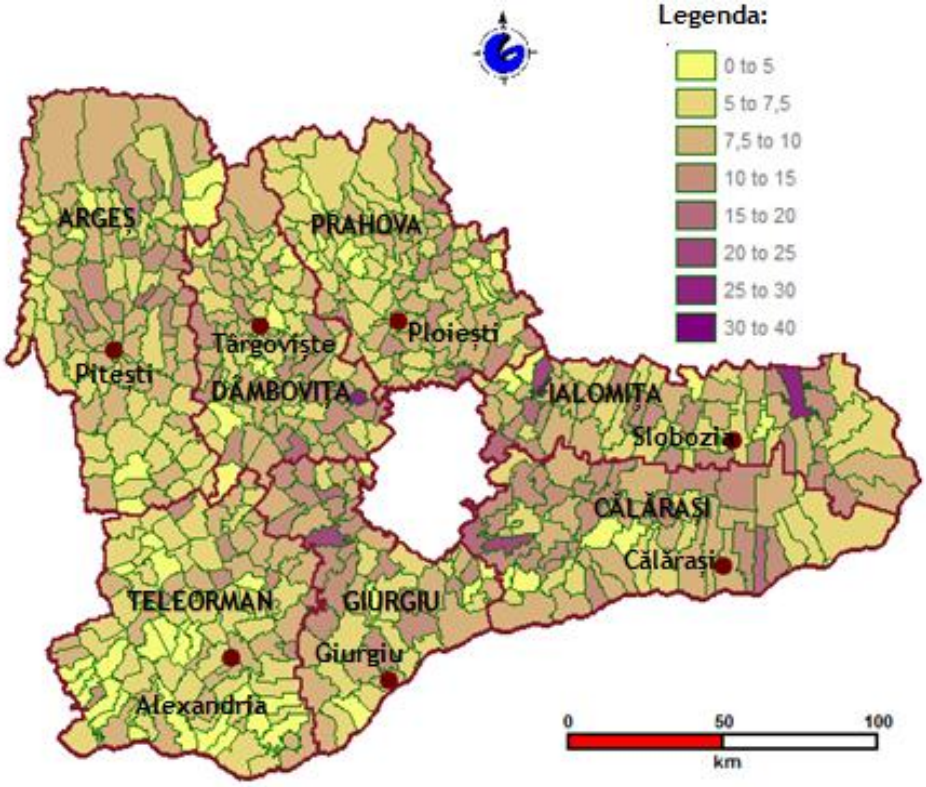

Sursa: date INS și ANCPI, prelucrări GIS

În cadrul județelor regiunii Sud Muntenia, cea mai scăzută rată a natalității s-a înregistrat în județul Teleorman, cu 7,2 născuți vii la 1.000 locuitori, iar cea mai crescută în județul Ialomița, cu 10,4 născuți vii la 1.000 locuitori.

Un alt indicator cu implicații asupra evoluției populației este rata mortalității, care ***la nivel național*** a fost în anul 2011 de 11,8 morți la 1.000 de locuitori, peste media europeană, și a înregistrat fluctuații ușoare în perioada de analiză.

La ***nivel regional***, valorile indicatorului în 2011 plasează regiunea pe primul loc, cu o rată a mortalității situată peste media națională și europeană (de 13,6%), iar din punct de vedere al distribuției pe medii de rezidență, mortalitatea înregistrează un nivel mai ridicat în mediul rural.

Fig. 45 Evoluția ratei mortalității în regiunea Sud Muntenia
(2004-2011, UM: morți la 1.000 de locuitori)

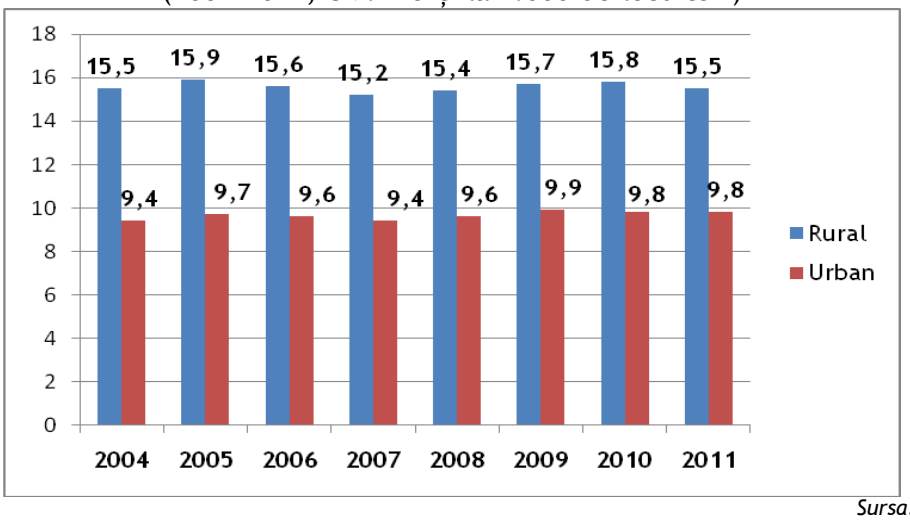

Sursa: INS, Tempo On-line

Din punct de vedere al repartizării pe medii de rezidență, indicatorul este reprezentat la nivel regional utilizând tehnologia GIS:

Fig. 46 Rata mortalității în mediul rural, la nivel regional
(2011, UM: număr decedați la 1.000 locuitori)

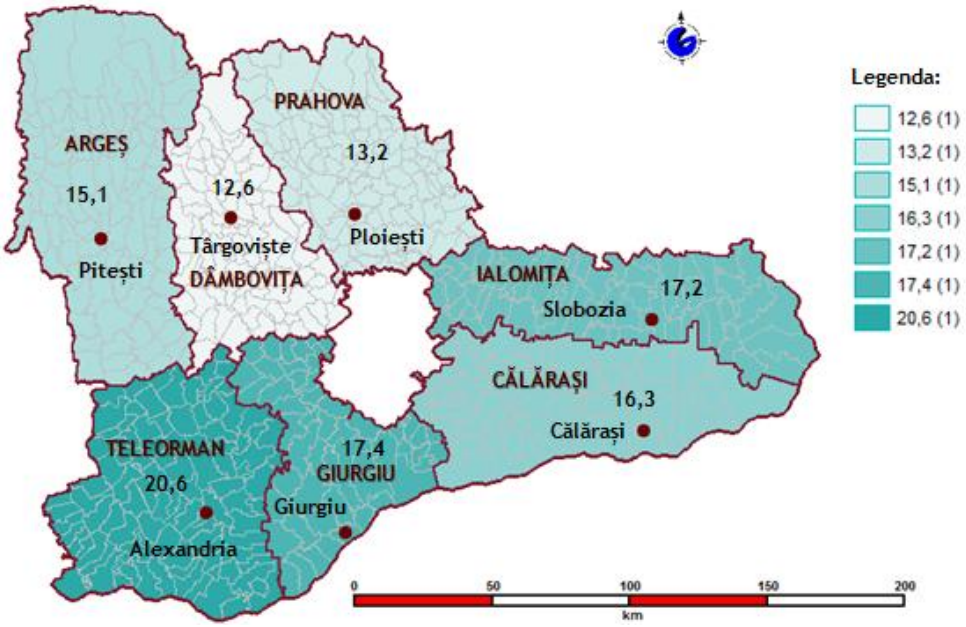

Sursa: date INS și ANCPI, prelucrări GIS

Fig. 47 Rata mortalității în mediul urban, la nivel regional
(2011, UM: număr decedați la 1.000 locuitori)

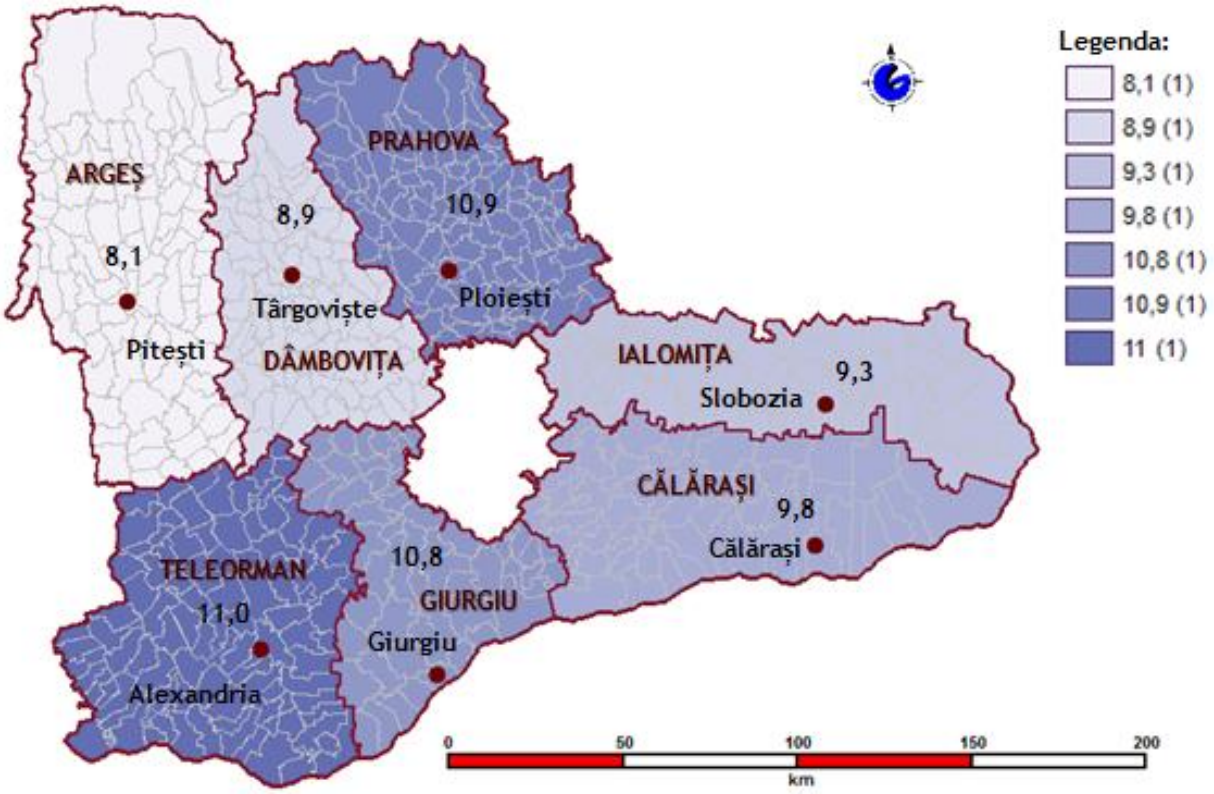

Sursa: date INS și ANCPI, prelucrări GIS

Mortalitatea, este un factor ce influențează direct sporul demografic, fiind corelat cu speranța de viață și natalitatea. Toate aceste fenomene se datorează condițiilor de viață din ce în ce mai grele, a unei asistențe medicale precare și a unui sistem de sănătate deficitar.

În cadrul județelor regiunii Sud Muntenia evoluția ratei mortalității a fost diferită, înregistrând creșteri și scăderi. Astfel, în anul 2011, comparativ cu anul 2004, în județele Dâmbovița și Giurgiu aceasta a înregistrat scădere, iar în celelalte județe creștere.

Fig. 48 Evoluția ratei mortalității în județele regiunii Sud Muntenia (2004, 2011, UM: procent)

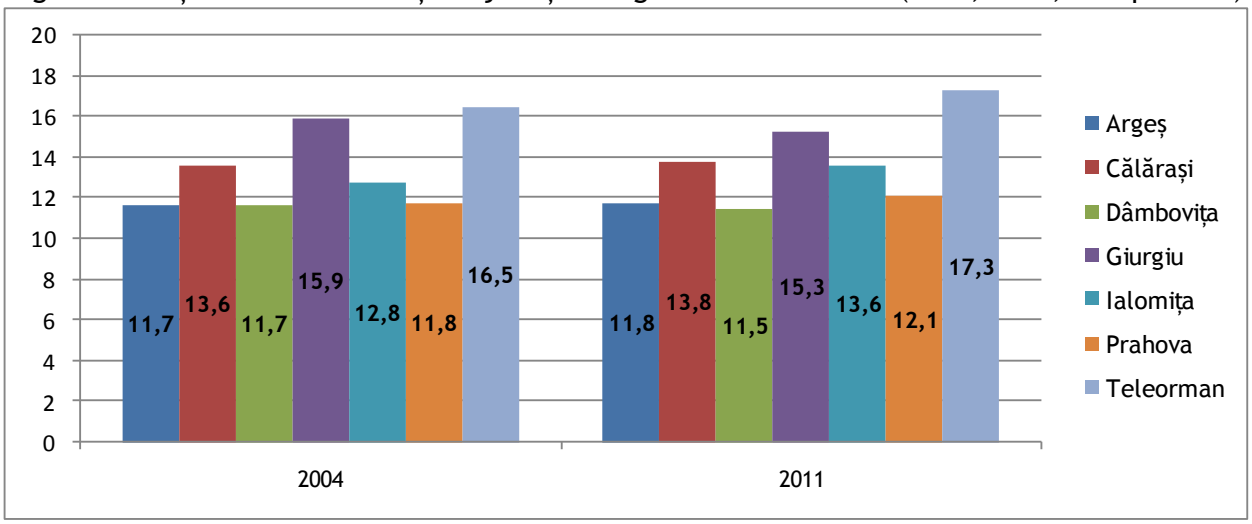

Sursa: INS, Tempo On-line

În continuare indicatorul este redat la nivel de UAT utilizând tehnologia GIS:

Fig. 49 Rata mortalității la nivel județean – UAT (2011, UM: decedați la 1.000 loc.)

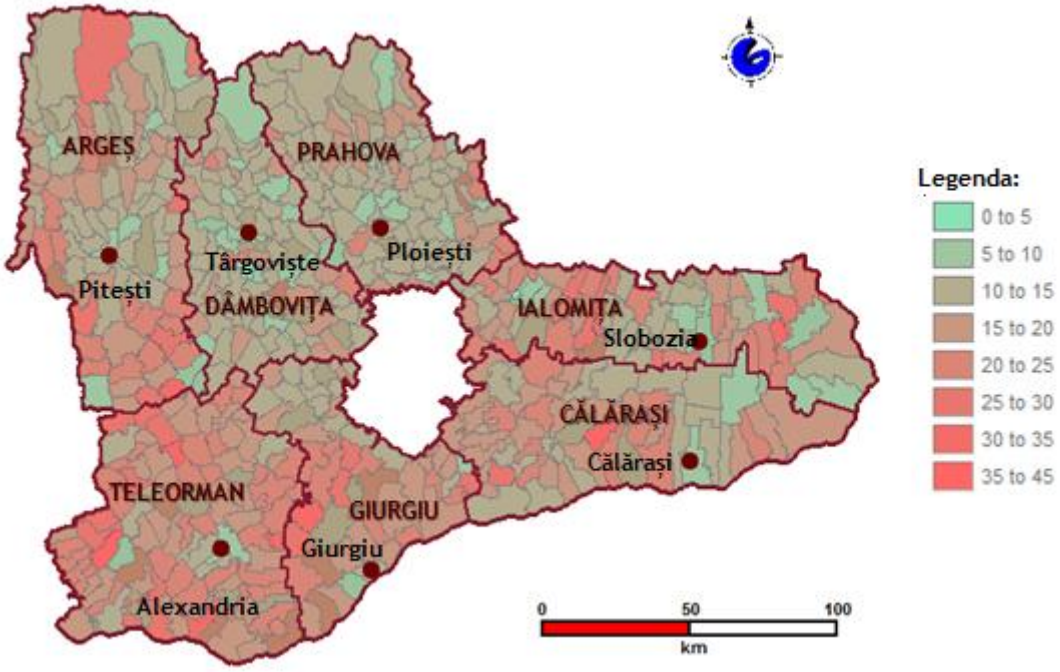

Sursa: date INS și ANCPI, prelucrări GIS

Ținând cont de evoluțiile ratei natalității și a mortalității, sporul natural ***la nivel național*** a fost negativ în anul 2011, ca de altfel pe toată perioada analizată. În ***regiunea Sud Muntenia*** sporul natural a fost negativ pe toată perioada de analiză și a înregistrat valori cu 18,49% mai mari în anul 2011 față de anul 2004. Acest aspect este evidențiat cu ajutorul figurii de mai jos:

Fig. 50 Evoluția sporului natural în regiunea Sud Muntenia (2004-2011, UM: număr persoane)

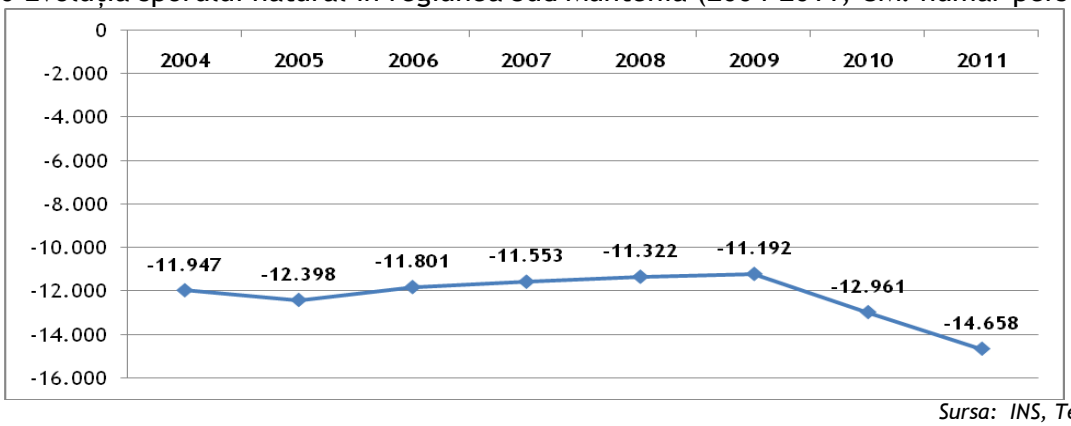

Sursa: INS, Tempo On-line

În continuare, indicatorul este reprezentat la nivel regional utilizând tehnologia GIS:

Fig. 51 Sporul natural în regiunea Sud Muntenia (2011, UM: număr persoane)

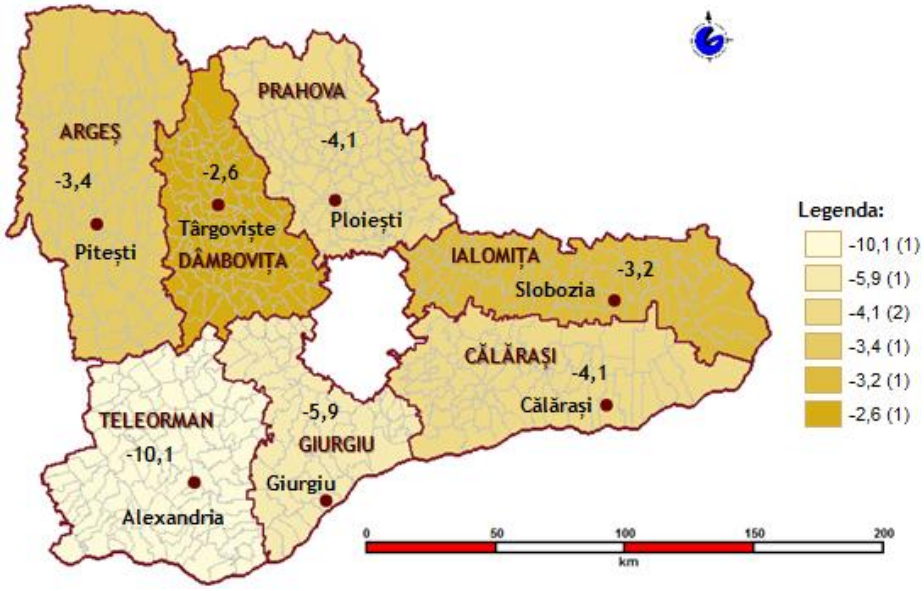

Sursa: date INS și ANCPI, prelucrări GIS

În continuare, indicatorul este reprezentat la nivelul unităților administrativ teritoriale din cadrul regiunii Sud Muntenia utilizând tehnologia GIS:

Fig. 52 Sporul natural în regiune la nivel de UAT (2011, UM: număr persoane)

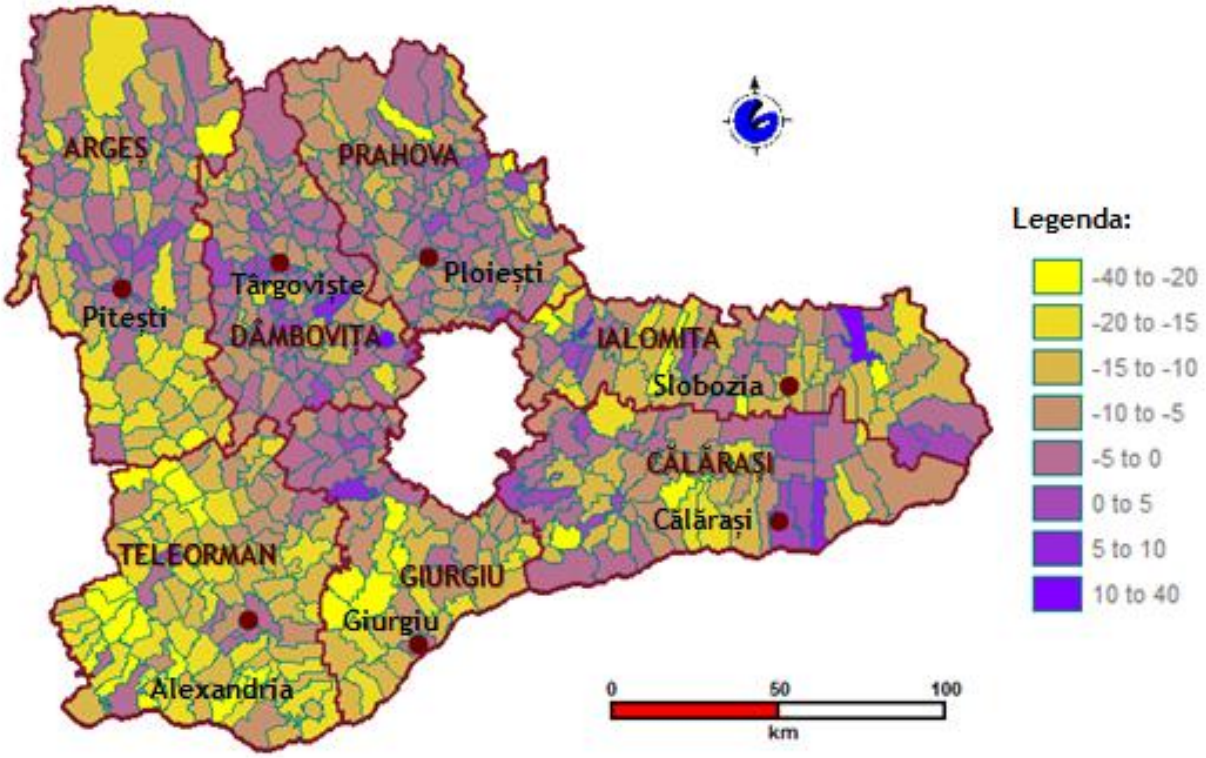

Sursa: date INS și ANCPI, prelucrări GIS

Indicatorul a înregistrat diferențe valorice foarte mari pe cele două medii de rezidență, urban-rural, ale regiunii Sud Muntenia, după cum se poate observa în graficul de mai jos.

Astfel, dacă în mediul urban au existat ani în care sporul natural este pozitiv, în mediul rural acesta a rămas în permanență negativ, și a înregistrat valori destul de ridicate.

Această situație este comparabilă, de altfel, cu cea de la nivel național sau regional.

Fig. 53 Evoluția sporului natural în regiunea Sud Muntenia pe cele două medii de rezidență (2004-2011, UM: număr persoane)

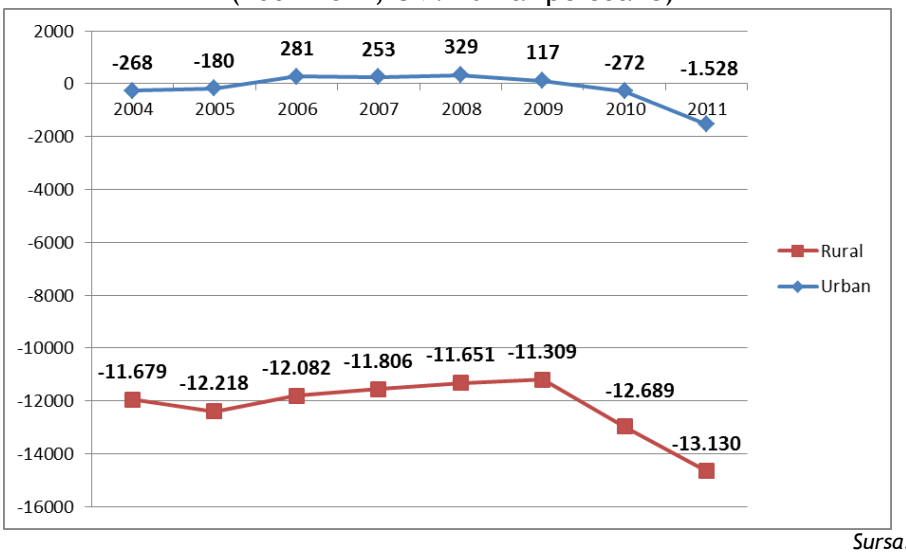

Sursa: INS, Tempo On-line

Județele regiuni Sud Muntenia au avut în perioada 2004-2011 aceleași fluctuații ale indicatorului, ca și la nivel regional, existând atât județe cu creștere, cât și județe cu scădere a sporului natural, după cum se poate observa în figura de mai jos:

Fig. 54 Evoluția sporului natural în regiunea Sud Muntenia (2004-2011, UM: procente)

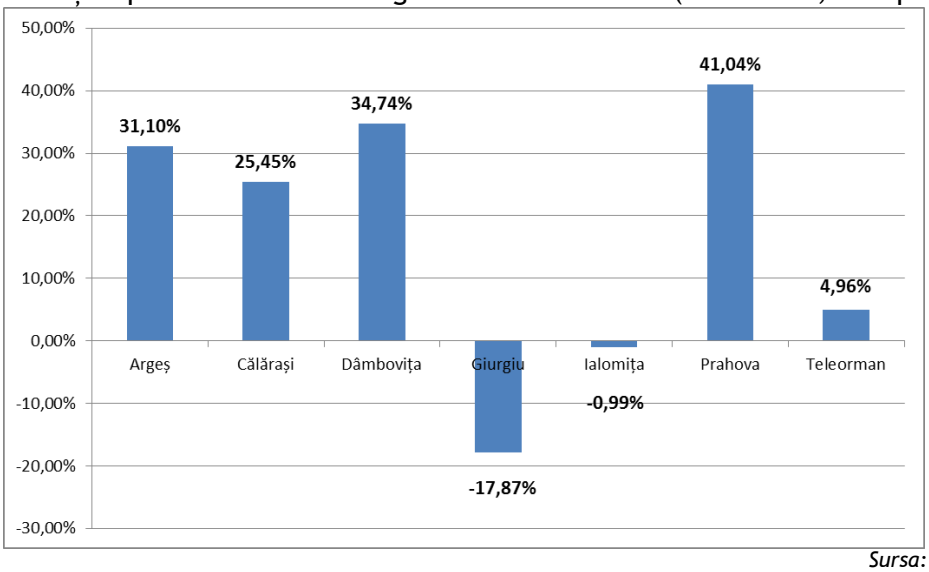

Sursa: INS, Tempo On-line

Evoluția indicatorilor natalitate și mortalitate influențează direct tendințele de creștere și de depopulare a rețelelor de așezări din regiune, cu implicații asupra dezvoltării teritoriale ale acestora. S-a evidențiat în analiza evoluției populației pe grupe de vârstă o accentuare progresivă, între 2004–2011, a tendințelor de scădere a numărului de persoane cu vârste între 0-10 ani, ceea ce confirmă valorile negative ale ratei natalității la nivel regional și județean.

La nivelul regiunii, cele mai scăzute valori ale natalității urbane sunt înregistrate în județele din nord și vor genera consecințe pe termen lung asupra pieței forței de muncă (scăderea populației active). Reducerea populației urbane va afecta în special localitățile mici și mijlocii - care trebuie să îndeplinească un rol de echilibru la nivel teritorial și să diminueze tendințele polarizante ale marilor orașe, favorizând dezvoltarea armonioasă a comunelor limitrofe.

Cele mai scăzute valori scăzute ale natalității rurale se înregistrează în Teleorman, care, corelate cu dinamica negativă a populației (-23,709) între 2004–2011, crează premisele necesare pentru acutizarea fenomenului de depopulare a așezărilor rurale. Depopularea localităților rurale va determina apariția de dezechilibre în sistemul de așezări rurale și va accentua discrepanțele cu mediul urban.

O altă serie de indicatori cu impact direct asupra densității populației sunt cei referitori la migrația internă, care evidențiază deplasarea populației în interiorul țării, între regiuni/județe/localități diferite. În fapt, migrația internă reprezintă diferența dintre numărul sosiților și numărul persoanelor plecate într-un an, într-o anumită localitate geografică. Ca atare, pentru o analiză coerentă privind raportul dintre plecări – sosiri se va face referire la soldul migrator.

Astfel, ***la nivel regional*** soldul schimbărilor de domiciliu se caracterizează prin tendințe fluctuante de evoluție, excepție făcând regiunile București-Ilfov și Vest unde acesta s-a menținut pozitiv pe întreaga perioadă de analiză.

În ceea ce privește ***regiunea Sud Muntenia***, soldul schimbărilor de domiciliu se înscrie în tendințele oscilante specificate anterior, prin faptul că în 2004, 2005, 2006, 2009, 2010, 2011 numărul persoanelor stabilite în regiune a fost mai mic decât numărul plecărilor, în timp ce în 2007 și 2008 se înregistrează un sold pozitiv, după cum reiese din graficul următor:

Fig. 55 Evoluția soldului migrator la nivelul regiunii Sud Muntenia (2004-2011, UM: număr persoane)

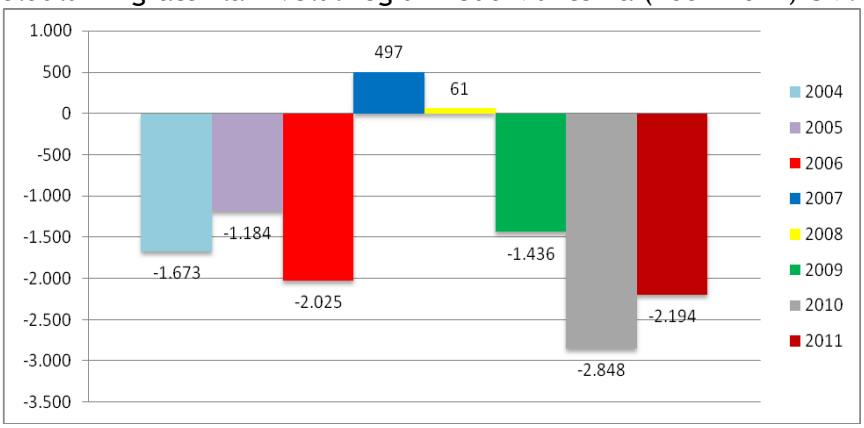

Sursa: INS, Tempo On-line

Valoarea indicatorului în 2011 (45.312 persoane sosite în regiune și 47.506 persoane plecate din regiune ce se transpune într-un sold de -2.194) situa regiunea Sud Muntenia pe locul al cincilea într-un clasament regional.

Fig. 56 Evoluția stabilirilor cu domiciliul în mediul urban al regiunii Sud Muntenia (2004-2011; UM – persoane)

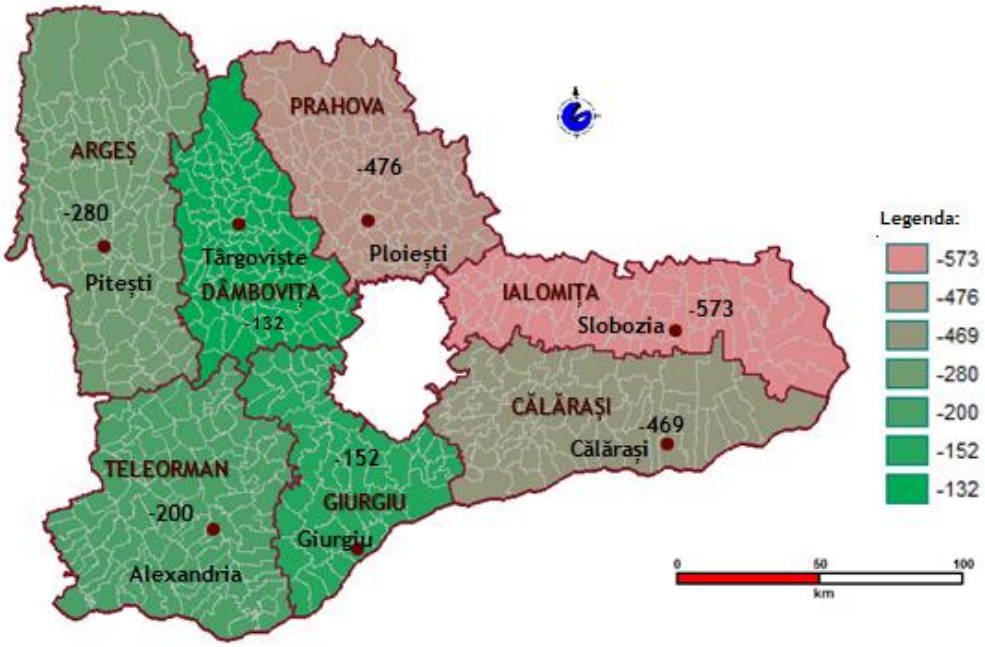

Sursa: INS, Tempo On-line, prelucrare date GIS

Fig. 57 Evoluția stabilirilor cu domiciliul în mediul rural al regiunii Sud Muntenia (2004-2011; UM – persoane)

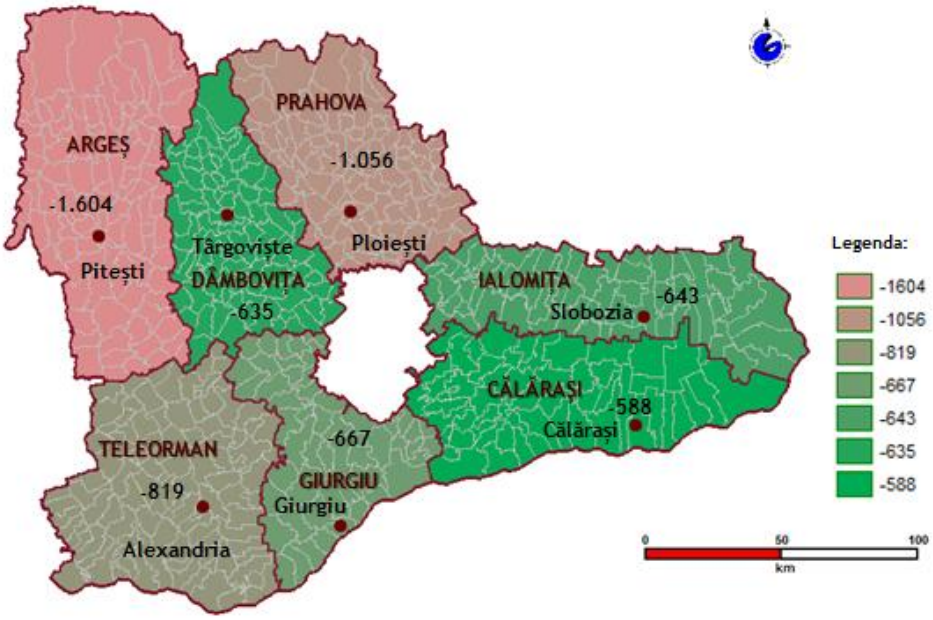

Sursa: INS, Tempo On-line, prelucrare date GIS

Fig. 58 Evoluția plecărilor cu domiciliul în mediul urban al regiunii Sud Muntenia (2004-2011; UM – persoane)

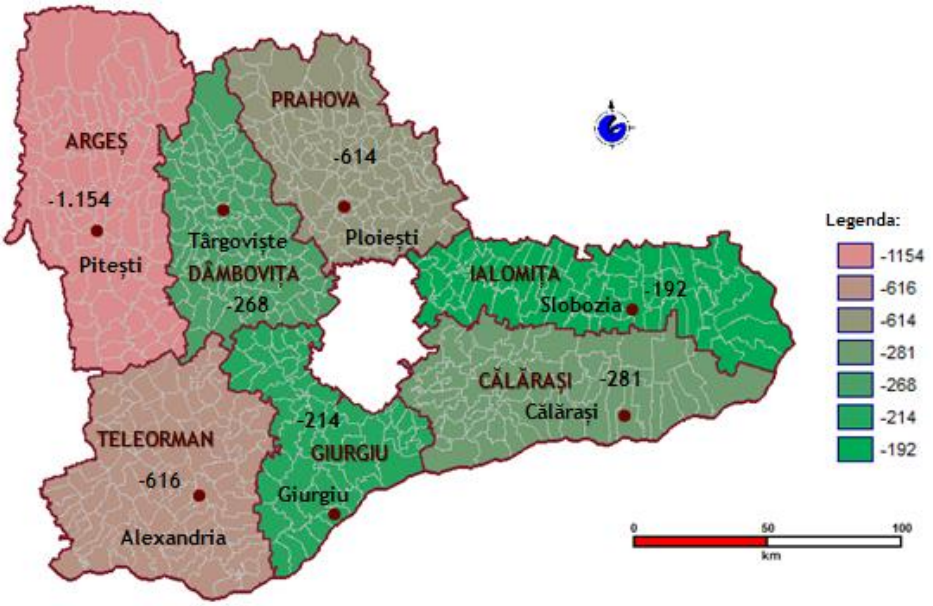

Sursa: INS, Tempo On-line, prelucrare date GIS

Fig. 59 Evoluția plecărilor cu domiciliul în mediul rural al regiunii Sud Muntenia (2004-2011; UM – persoane)

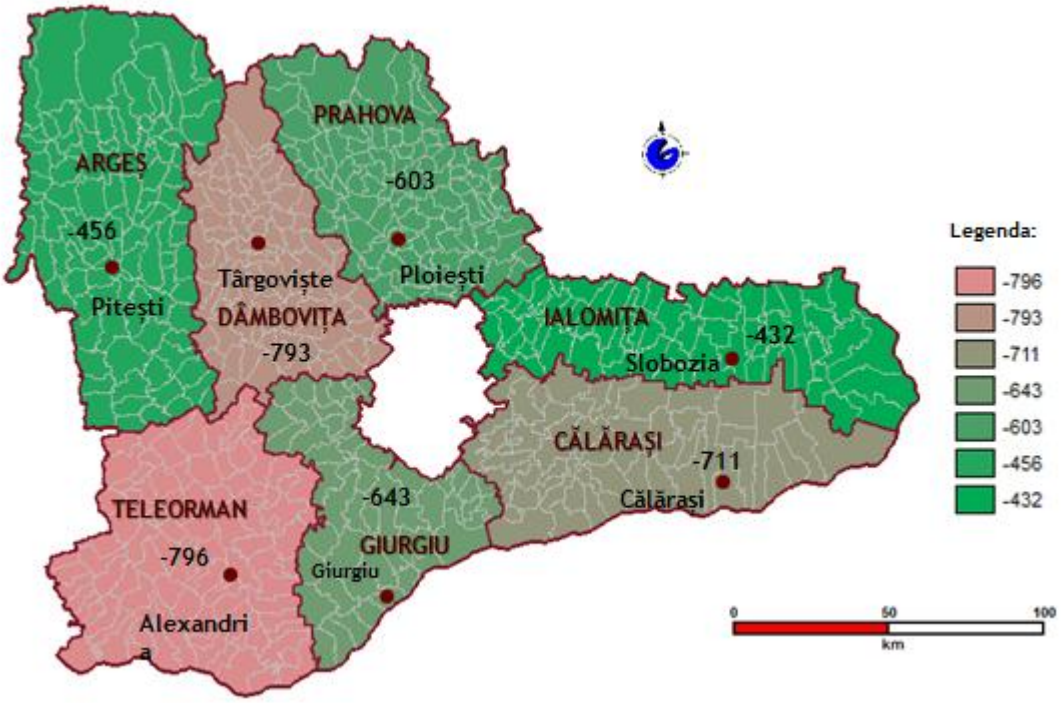

Sursa: INS, Tempo On-line, prelucrare date GIS

La ***nivelul celor șapte județe***, soldul populației interne comportă în perioada de analiză aceleași fluctuații specifice regiunii Sud Muntenia. Astfel, județele Călărași, Prahova și Teleorman se înscriu pe un trend negativ pe întreaga perioadă de referință, în timp ce județul Ialomița înregistrează un sold pozitiv doar în 2004, urmat de valori negative ale indicatorului în intervalul 2005–2011, județul Argeș deține valori pozitive doar pentru intervalul 2005-2008, județul Dâmbovița prezintă valori pozitive ale indicatorului între 2009-2011, iar județul Giurgiu evidențiază un trend pozitiv între 2004–2011.

Raportat la 2011, situația la nivel județean este suprinsă în figura de mai jos, care marchează încă o dată evoluția discontinuă a indicatorilor specifici migrației interne la nivelul regiunii:

Fig. 60 Soldul migrator la nivel județean (2011, UM: număr persoane)

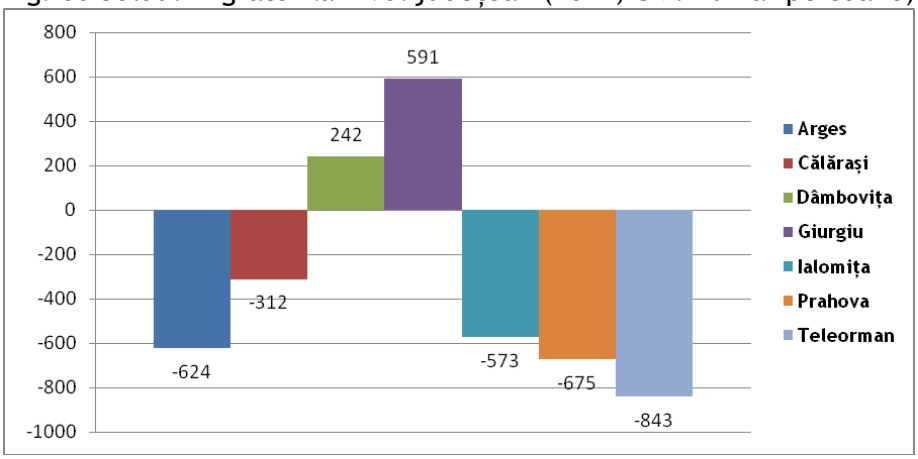

Sursa: INS, Tempo On-line

Din analiza datelor de mai sus se poate constata faptul că soldul migrator negativ înregistrează cele mai mari valori în județul Teleorman (- 843 persoane), în timp ce la polul opus, în județul Giurgiu numărul persoanelor stabilite în localitățile din județ era cu 591 mai mare decât numărul plecărilor.

În continuare se va analiza evoluția soldului migrator pe medii de rezidență.

La ***nivel regional***, în mediul urban, soldul migrator este negativ pentru șapte regiuni de dezvoltare pe întreaga perioadă de analiză (excepție face regiunea București-Ilfov), în timp ce în mediul rural acesta înregistrează valori pozitive pentru toate regiunile de dezvoltare în intervalul 2004–2011. Acest ultim aspect poate fi explicat prin faptul că populația din mediul rural este mai puțin predispusă la schimbarea domiciliului (ca urmare a vârstei înaintate, a nivelului de educație etc). Pe de altă parte, valorile negative ale soldului migrator în mediul urban pot fi determinate de costurile vieții urbane, de tendințele economice, de perspectivele pieței forței de muncă, precum și de inclinația populației de a se stabili în zone periurbane/rurale adiacente aglomerațiilor urbane.

Referitor la ***regiunea Sud Muntenia***, aceasta se situa în anul 2011 pe penultimul loc la nivel național privind valoarea numărului de plecări din mediul urban raportat la numărul de stabiliri cu domiciliul în mediul urban, înregistrând în 2011 un sold de -6.501. În mediul rural, valoarea indicatorului în 2011 plasa regiunea pe locul al treilea la nivel național, cu un sold de 4.307. Evoluția indicatorului în perioada de analiză se prezintă astfel:

Fig. 61 Evoluția soldului migrator pe medii de rezidență, la nivel regional (2004 - 2011, UM: număr persoane)

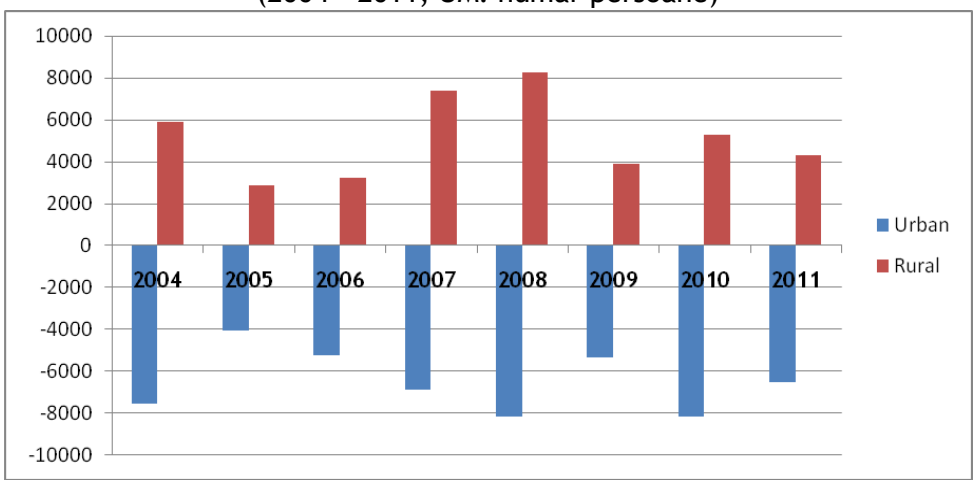

Sursa: INS, Tempo On-line

La ***nivelul județelor*** componente, soldul migrator în mediul urban a comportat tendințe fluctuante pe întreaga perioadă de analiză și s-a menținut în limite negative, așa cum se poate constata din figura de mai jos:

Fig. 62 Evoluția soldului migrator în mediul urban, la nivel județean (2004 - 2011, UM: număr persoane)

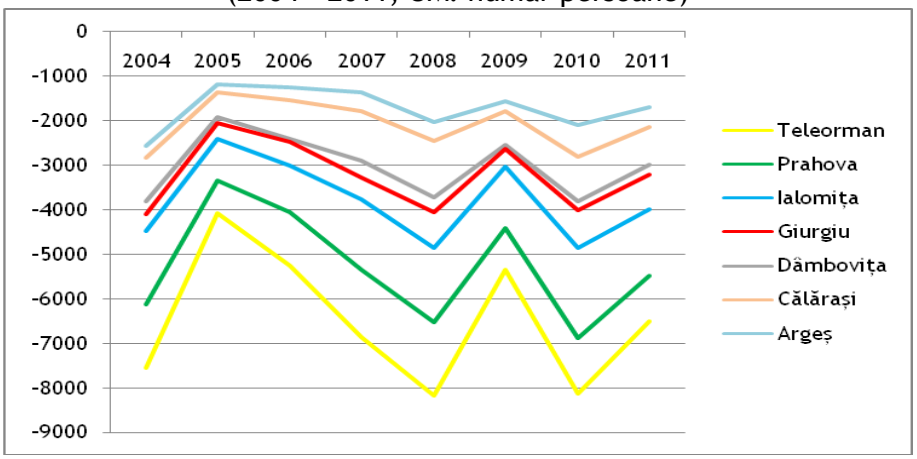

Sursa: INS, Tempo On-line

Raportându-ne la datele din 2011, este important de specificat faptul că cele mai scăzute valori se înregistrau în cele trei județe din nordul regiunii: Argeș (-1.693), Prahova (-1.500) și Dâmbovița (-841), ceea ce evidenția o tendință de migrație a populației din mediul urban, fie spre mediul rural (premisă susținută de valorile pozitive ale soldului în mediul rural), fie spre alte regiuni de dezvoltare vecine. La polul opus se situa județul Giurgiu care deținea cele mai mici valori ale soldului migrator urban, dar care se menținea în limite negative. De asemenea, din analiza graficului anterior rezultă faptul că nu se poate stabili o tendință generală de evoluție între 2004-2011 aplicabilă fiecărui județ în parte, ci mai degrabă se poate conchide că toate cele șapte județe se caracterizează printr-un ritm oscilant de evoluție a soldului migrator din mediul urban.

În mediul rural, soldul migrator comporta același ritm oscilant de evoluție, dar se înscria în genere în limite pozitive, după cum se poate observa din figura următoare:

Fig. 63 Evoluția soldului migrator în mediul rural, la nivel județean (2004 - 2011, UM: număr persoane)

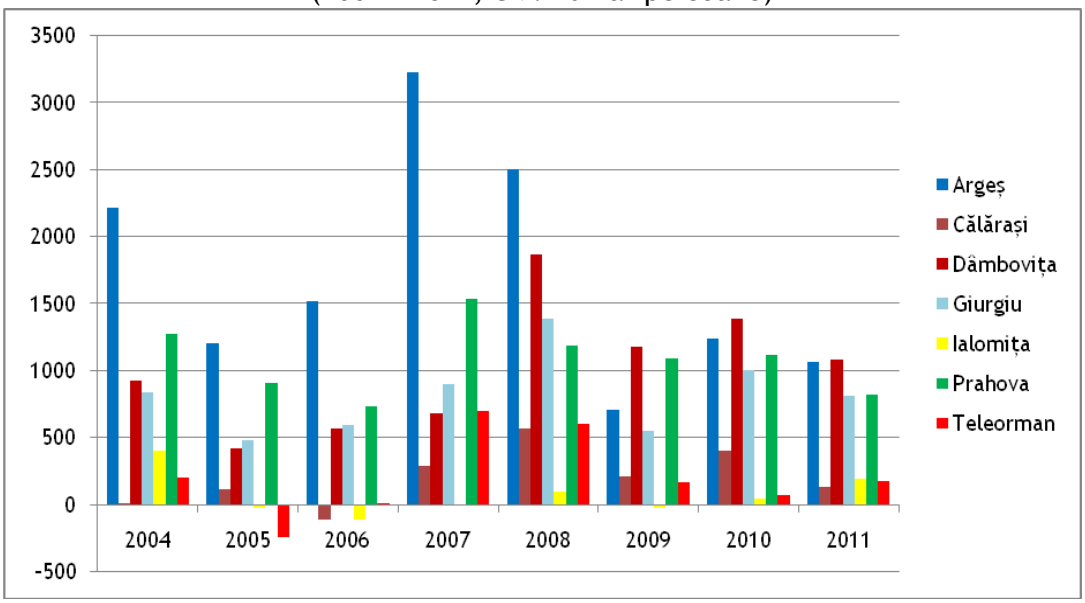

Sursa: INS, Tempo On-line

Excepție făceau județele Călărași în 2006 și Ialomița în 2005-2006 și 2009, când valorile înregistrate erau relativ mici, fără impact deosebit asupra mediei regionale și a tendinței generale de la nivelul celor șapte județe.

Cele mai mari valori ale soldului migrator din 2011 erau deținute de județele Dâmbovița (1.083), Argeș (1.069) și Prahova (825), în timp ce județul Călărași avea cel mai mic sold migrator din mediul rural (136).

Din punct de vedere al implicațiilor asupra dezvoltării spațiale este important de analizat raportul dintre soldul migrator urban și cel rural la nivelul celor șapte județe componente ale regiunii Sud Muntenia, reprezentat în figura următoare:

Fig. 64 Soldul migrator pe medii de rezidență, la nivel județean (2011, UM: număr persoane)

	Urban	Rural
Argeș	-1693	1069
Călărași	-448	136
Dâmbovița	-841	1083
Giurgiu	-224	815
Ialomița	-771	198
Prahova	-1500	825
Teleorman	-1024	181

Sursa: INS, Tempo On-line

Evoluția negativă a soldului migrator (intern și extern) în perioada de analiză tinde să se convertească la nivelul regiunii într-un pattern cu consecințe asupra dezvoltării teritoriale. Corelat cu rata scăzută de natalitate și cu o serie de factori ce țin de specificul localităților (vulnerabilități, probleme sociale, cadru natural) soldul migrator negativ reprezintă de asemenea una din cauzele depopulării.

Migrația externă afectează în special zonele rurale (Teleorma, Ialomița etc.) pentru că populația tânără, dar cu un nivel scăzut de instruire optează pentru locuri de muncă în străinătate. Lipsa locurilor de muncă, lipsa investițiilor și lipsa infrastructurii de afaceri, dezvoltarea economică

încă fragilă, profilul agrar al activităților și slaba calificare a populației (în special a celei din mediul rural) reprezintă câteva din cauzele ce generează migrația externă.

Migrația internă afectează în principal rețeaua de centre urbane mici și mijlocii, dat fiind faptul că are loc un proces de reorientare către comunele limitrofe acestora, din motive ce țin de cheltuilelile cu utilitățile și taxele mai reduse, etc. Pe de altă parte, migrația internă către un centru urban principal din regiune (Ploiești, Pitești) sau din afara regiunii (în special București) caracterizează în special tinerii care doresc să își completeze nivelul de instruire sau care doresc să își găsească un loc de muncă adecvat pregătirii profesionale și cu perspective de viitor.

Impactul soldului migrator negativ asupra dezvoltării spațiale pote să genereze următoarele acțiuni: descurajează tendințele de a susține orașele mici și mijlocii (tinerii cu studii superioare nu sunt interesați să rămână să lucreze în aceste localități) cu efecte și asupra așezărilor rurale din imediata apropiere, accentuează tendințele polarizante ale marilor orașe, stimulează depopularea și degradarea mediului rural (comune în care populația este majoritar îmbătrânită tind să dispară).

Concluzii:

Analizând resursa umană din cadrul regiunii Sud Muntenia se desprind următoarele concluzii:

- numărul total al locuitorilor plasează regiunea Sud Muntenia pe poziția a doua în clasamentul regiunilor de dezvoltare;
- populația regiunii Sud Muntenia a înregistrat o scădere de 2,88% în anul 2011 comparativ cu anul 2004; pe medii de rezidență, la nivelul regiunii Sud Muntenia s-au înregistrat trei excepții: o ușoară creștere a populației urbane în județul Dâmbovița (119), o creștere a populației urbane în județul Ialomița (14.392) și a populației urbane din județul Argeș (3.677); în mediul rural, cea mai ridicată rată de scădere a populației s- manifestat în județul Teleorman (-23.709), urmat de județul Ialomița (-21.394); în mediul urban cele mai semnificative diminuări ale numărului locuitorilor au avut loc în județul Prahova;

- în județul Argeș evoluția populației a fost negativă în șase localități urbane (face excepție localitatea Ștefănești) și s-a manifestat cel mai pronunțat în municipiul Pitești (-5,595); în mediul rural evoluția este descrescătoare în aproximativ 70% din numărul comunelor (cu valori sub -300 locuitori) ca urmare a mișcării naturale a populației, a îmbătrânirii populației și a persistenței tendinței de migrație către urban; 4 comune (Burghea de Sus, Bradu, Moșoaia, Bâscov) înregistrează creștere a populației (peste 1.000 locuitori);
- în cadrul județului Călărași, trei dintre cele cinci localități urbane au avut dinamică negativă a populației (Călărași, Oltenița și Budești), cea mai pronunțată scădere înregistrându-se în Budești (-2.193); în mediul rural, 70% dintre localități au înregistrat o evoluție negativă a numărului de locuitori; la polul opus, comunele Gălbinași și Cricov au avut creșteri (ca urmare a reorganizărilor administrative);
- în județul Dâmbovița, cele mai pronunțate scăderi ale populației urbane s-au înregistrat în Târgoviște (-3.325) și Moreni (-1.189), iar în mediul rural, aproximativ 50% dintre localitățile rurale s-au confruntat cu scăderea populației;
- în județul Giurgiu a fost înregistrată scădere a populației doar în municipiul reședință de județ, în timp ce localitățile Mihăilești și Bolintin-Vale au înregistrat creștere; în mediul rural, peste 75% din numărul de comune se confruntă cu scăderea populației, fenomen care se manifestă mai intens în localitățile Isvoarele (-565) și Răsuceni (-429); Florești-Stoenești era cea mai populată comună din județ, în timp ce Bulbucata era cea mai slab populată comună din județ în 2011;
- în județului Ialomița, patru dintre cele șapte localități urbane înregistrează evoluție descendentă a populației (cea mai semnificativă scădere s-a înregistrat în municipiul Slobozia-1.053), în timp ce localitățile Amara și Țăndărei prezintă o tendință crescătoare a numărului locuitorilor (367 și respectiv 357 persoane); în mediul rural, peste 67% din numărul comunelor se confruntă cu scăderea populației;
- în județul Prahova, din cele 14 localități urbane, doar orașul Boldești-Scăeni a înregistrat o ușoară creștere a populației, în timp ce la polul opus municipiul Ploiești se confruntă cu scădere semnificativă a numărului locuitorilor; în mediul rural, cele mai

pronunțate scăderi ale numărului locuitorilor se înregistrează în localitățile Telega (-391) și Măneciu (-374), la polul opus fiind Târgușoru Vechi (732) și Bucov (692). Bucov era comuna cea mai populată în 2011, în timp ce comuna Jugureni era cea mai slab populată din regiunea Sud Muntenia, cu aproximativ 600 locuitori;

- în județul Teleorman toate localitățile urbane se confruntă cu scăderea numărului locuitorilor, cele mai însemnate valori înregistrându-se în cele trei municipii (Alexandria – 3.582, Turnu Măgurele -3.030 și Roșiorii de Vede – 3.112);
- cel mai populat oraș din regiunea Sud Muntenia era municipiul Ploiești, urmat de municipiul Pitești cu 167.032 locuitori;
- un aspect specific județelor din regiunea Sud Muntenia este numărul scăzut al populației urbane și dimensiunea mică a orașelor; 35 de localități urbane din cele 48 din regiune, (adică 72,91%) au sub 29.000 locuitori, iar 12 localități dintre acestea au sub 10.000 locuitori, reprezentând localitățile cele mai slab populate; acestea sunt: Căzănești (localitatea urbană cu cel mai scăzut număr al populației din regiunea Sud Muntenia - 3.488 locuitori), Fierbinți – Târg cu 4.606 locuitori, Azuga: 4.887 locuitori, Lehliu Gară: 6.347 locuitori, Slănic: 6.474 locuitori, Răcari: 6.589 locuitori, Fundulea: 6.706 locuitori, Budești: 7.182 locuitori, Mihăilești: 7.458 locuitori, Fieni: 7.629 locuitori, Amara: 8.089 locuitori, Bușteni: 9.981 locuitori;
- în mediul rural cea mai populată comună era în 2011 localitatea Călinești din județul Argeș, (11.249 locuitori), iar cea mai puțin populată localitate rurală era Jugureni din județul Prahova cu 596 locuitori; de asemenea, regiunea prezenta următoarea situație: 10 comune aveau peste 9.001 locuitori (6 comune din județul Prahova, 2 comune din județul Argeș și câte o comună din județele Călărași și Dâmbovița); 26 comune aveau între 7.001–9.000 locuitori (3 comune din județul Călărași, 8 comune în județul Dâmbovița, 4 comune în județul Giurgiu, 9 comune în județul Prahova, 2 comune în județul Teleorman); 233 comune aveau între 1.001–3.000 locuitori, adică aproximativ 50% din numărul total de comune din regiune (43 comune din Argeș, 20 comune din Călărași, 18 comune din Dâmbovița, 24 comune din Giurgiu, 37 comune din Ialomița, 29 comune din Prahova și 62 de comune din Teleorman), 5 comune la nivel regional

dețineau sub 1.000 locuitori (1 comună din județul Argeș, 2 comune din județul Ialomița, 1 comună din județul Prahova și 1 comună din județul Teleorman);

- segmentele de populație cu vârste între 20-24 ani și cu vârste între 30-34 ani nu suportă modificări majore în perioada analizată; segmentul de populație între 25-29 ani, ce reprezintă forță de muncă activă, se află într-o scădere progresivă;
- la segmentul de vârstă 40-44 ani se constată o creștere a numărului populației, care va căpăta pe termen mediu statutul de persoană asistată (pensionari);
- densitatea populației la nivelul regiunii Sud Muntenia înregistrează scădere în intervalul de analiză 2004-2011, cu un procent de 3%, poziționând regiunea pe locul doi în clasamentul național, după regiunea Sud-Vest Oltenia;
- analiza densității pe medii de rezidență prezintă o situație aparte la nivelul regiunii Sud Muntenia: în județul Argeș se înregistrează cea mai ridicată densitate din mediul urban (municipiul Pitești) și cea mai scăzută densitate din mediul rural (Nucșoara), în județul Ialomița, cea mai mare densitate este cea a unei localități rurale (Bărbulești), județul Dâmbovița prezintă cel mai ridicat număr de comune cu densități peste 100 locuitori/km^2 și deține localitatea cu cea mai mare densitate rurală din regiune (Doicești). iar județul Prahova deține cea mai scăzută densitate urbană din regiune (Azuga);
- rata natalității în regiunea Sud Muntenia de 8,6 născuți vii la 1.000 locuitori, este în scădere și sub media națională de 9,2 născuți vii la 1.000 locuitori. Această rată a natalității poziționează regiune Sud Muntenia pe locul șase al clasamentului național;
- rata mortalității de 5,2 născuți morți la 1.000 de născuti, se poziționează peste rata mortalității de la nivel național de 4,1 născuți morți la 1.000 de născuti, și pune regiunea Sud Muntenia pe locul șapte în clasamentul național, după regiunea Vest;
- sporul natural în regiunea Sud Muntenia este negativ pe toată perioada de analiză;
- se înregistrează scăderi ale indicatorului plecărilor cu domiciliul, iar în cadrul județelor regiunii valoarea cea mai mare a acestui indicator s-a înregistrat în județele din nordul regiunii, în special în mediul urban;

- se înregistrează o scădere a inidicatorului stabiliri de domiciliu în anul 2011 comparativ cu 2010 de 38,76%, ceea ce poate indica prezența fenomenului de migrație externă; valoarea acestui indicator este mai mare în mediul rural;
- soldul schimbărilor de domiciliu este pozitiv în rural și negativ în urban, ceea ce demonstrează mișcarea populației către mediul rural.

i. Starea de sănătate

Din perspectivă socio-economică, starea de sănătate a populației reprezintă un indice al gradului de productivitate și performanță al capitalului uman. Raportat la dimensiunea spațială, starea de sănătate descrie pe de o parte carențe între mediul urban-rural, generate de accesul la infrastructura medicală de bază, iar pe de altă parte poate constitui un factor relevant privind evaluarea competitivității și potențialului de dezvoltare al unei comunități.

O populație activă/ocupată sănătoasă și care beneficiază de acces la informații și la servicii medicale de calitate este mult mai productivă, nu reprezintă o povară financiară pentru sistemul de asigurări sociale și de sănătate și rămâne o perioadă mai îndelungată pe piața muncii.

În ceea ce privește evaluarea stării de sănătate a României, comparativ cu alte state ale Uniunii Europene, se poate observa o stare de sănătate precară, din punct de vedere al percepției, România situându-se alături de statele baltice şi Bulgaria, între țările în care oamenii își evaluează mai slab sănătatea. Atât indicatorii obiectivi, cât şi cei subiectivi, situează România printre statele UE cu o stare slabă de sănătate. Datele indică sănătatea ca un domeniu cheie care necesită intervenție prin politici sociale pentru îmbunătățirea sănătății şi reducerea inegalităţilor din populație[25].

Pentru a descrie starea de sănătate a unei populații sunt utilizați numeroşi indicatori sociodemografici, precum: durata de viață, rate de mortalitate pe grupe de vârste şi cauze de deces, rate de mortalitate infantilă, dar şi indicatori privind morbiditatea, incidența unor boli în cadrul populației etc.

[25] *Starea de sănătate a populației din România în context european.*

Durata de viață este unul dintre indicatorii cei mai utilizați pentru măsurarea stării de sănătate a unei populații și a nivelului de dezvoltare. Durata medie de viață a populației de ***la nivel european***, a fost în anul 2011, conform Eurostat de de 80,4 ani, femeile având o durată de viață mai ridicată decât bărbații. Comparativ cu media Uniunii Europene, România se situează printre țările cu cea mai scăzută durată de viață, între țările din UE. Conform Eurostat în anul 2011 durata medie de viață în România era de 73,77 ani, mai scăzută fiind în Bulgaria (73 ani) și în Estonia (73,1 ani), Letonia (71,2 ani) și Lituania (70,1 ani). Cea mai ridicată valoare pentru anul 2011 a fost înregistrată în Spania (82,2 ani), urmată de Italia (82 ani), Franța (81,8 ani) și Olanda (80,9 ani). Prin urmare, în anul 2011, durata de viață în România era mai mică cu șapte ani față de media statelor UE 27.

La nivelul regiunii Sud Muntenia, durata medie a vieții a avut un trend crescător în perioada de analiza 2004-2011, de la 71,13 ani în 2004, la 73,49 ani în 2011, valoare care plasa regiunea pe poziția a cincea într-un clasament regional. Durata de viață a fost mai ridicată în mediul urban față mediul rural, astfel, în anul 2004, durata de viață în mediul urban era de 71,87 ani, în timp ce în mediul rural aceasta era de 70,49 ani, iar în perioada analizată, această diferență s-a accentuat, de la 1,38 ani în 2004 la 1,70 ani în 2011. De asemenea, indicatorul a înregistrat valori diferite în funcție de sex și mediul de rezidență, după cum se poate observa în graficul de mai jos:

Fig. 65 Evoluția duratei de viața în regiunea Sud Muntenia pe sexe și medii de rezidență (2004-2011, UM: ani)

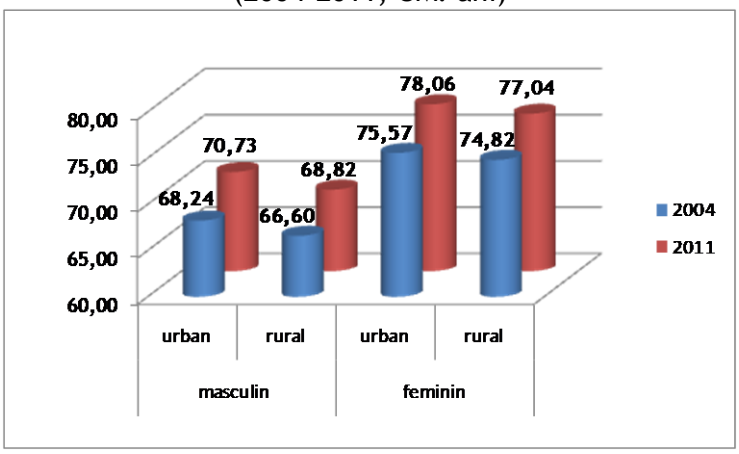

Sursa: INS, Tempo On-line

La nivelul ***județelor regiunii Sud Muntenia*** cea mai crescută durată de viață în anul 2011 a fost declarată în cadrul județelor Argeș (74,30 ani) și Prahova (74,21 ani), iar cea mai scăzută în Călărași (72,16 ani), diferențiată și de această dată pe sexe și medii de rezidență.

Analiza evoluției indicatorului referitor la durata de viață pe sexe și medii de rezidență, în intervalul 2004–2011 la nivelul regiunii Sud Muntenia, nu relevă existența unui tipar standard aplicabil tuturor celor șapte județe, dar se pot stabili câteva tendințe principale.

În intervalul de analiză a crescut progresiv durata de viață, fenomen care se manifestă atât în mediul urban, cât și în spațiul rural, la nivelul ambelor sexe și per ansamblu se poate vorbi de conturarea unui pattern pozitiv de evoluție, cu efecte pe termen mediu și lung asupra dezvoltării economice, sociale și spațiale a regiunii Sud Muntenia.

Per ansamblu duratele de viață sunt mai mari în mediul urban comparativ cu mediul rural, aspect care este determinat pe de o parte de gradul de accesibilitate la serviciile medicale și informații specifice, iar pe de altă parte este influențat de condițiile specifice vieții urbane (existența utilităților publice – rețea de alimentare cu apă potabilă, sistem de canalizare, sistem de epurarea a apelor menajere, sistem de gestionare a deșeurilor).

Durata medie de viață în rândul femeilor din mediul urban era în 2011 net superioară duratei de viață a bărbaților din mediul urban, în schimb evoluția indicatorului în perioada 2004–2011 nu evidențiază un decalaj semnificativ între cele două sexe din mediul urban.

Deși județele Prahova și Argeș aveau în 2011 cele mai mari durate de viață din mediul urban în rândul femeilor și bărbaților, cea mai spectaculoasă evoluție a indicatorului s-a înregistrat în județul Ialomița, unde durata de viață a femeilor a crescut cu 4,14 ani, iar a bărbaților cu 3,84 ani. În schimb aceast trend nu caracterizează și evoluția indicatorului în mediul rural din județ, astfel județul Ialomița înregistrează cea mai pronunțată diferență între evoluția duratei de viață din urban comparativ cu evoluția duratei de viață din rural, atât în rândul femeilor (rural 1,13; urban 4,14), cât și al bărbaților (rural 1,02; urban 3,84).

Raportându-ne la situația indicatorului în 2011, județele Argeș, Prahova și Dâmbovița înregistrau cele mai mari durate de viață din mediul rural, cu valori similare în rândurile bărbaților și al femeilor. În rândul bărbaților din mediul rural, județele Dâmbovița (2,95) și Teleorman (2,35)

aveau cele mai mari evoluții, în timp ce duratele medii de viață ale femeilor din mediul rural prezentau cele mai mari evoluții în județele Călărași (2,63) și Dâmbovița (2,55).

Per ansamblu se poate preconiza o evoluție pozitivă a indicatorului, mai accentuată în mediul urban, decât în rural și ușor mai pronunțată în rândul femeilor. Din punct de vedere al implicațiilor acestei tendințe viitoare asupra dezvoltării spațiale, trebuie regândită și dezvoltată întreaga infrastructură socială – în special, cea dedicată segmentului de servicii de asistență socială (centre pentru persoanele în vârstă, cămine de bătrâni), trebuie redefinit rolul programelor și serviciilor sociale din prisma creșterii duratei medii de viață, trebuie restructurară infrastructura economiei sociale pentru a integra profesional persoanele în vârstă, care dintr-un motiv sau altul s-au retras, pensionat. Evoluția indicatorului confirmă și perpetuează indirect fenomenul de îmbătrânire a populației la nivel regional pe termen mediu și lung, fenomen care afectează perspectivele de dezvoltare teritorială armonioasă pe fundalul manifestării migrației interne și externe, în special a forței de muncă tinere/apte de muncă.

De asemenea, dacă se consideră în sens invers raportul dintre durata de viață și dezvoltarea spațială, se poate observa faptul că îmbunătățirea dezvoltării spațiale între urban și rural, din punct de vedere al dotărilor, al perspectivelor economice, educaționale, culturale, profesionale etc. tinde să genereze un impact pozitiv asupra calității vieții populației și implicit asupra duratei de viață.

Rata mortalității infantile reprezintă un alt indicator al stării de sănătate al unei populații, reflectând printre altele gradul de acces la serviciile de îngrijire medicală și la informațiile ce țin de educația medicală. La ***nivelul Uniunii Europene***, România este printre țările cu cea mai ridicată rată a mortalității infantile. Conform Eurostat, în anul 2011, cea mai ridicată rată a mortalității infantile în statele membre ale Uniunii Europene a fost înregistrată în țara noastră (9,4%), urmată de Bulgaria (8,5%), la polul opus situându-se Luxemburg (1,8%) și Suedia (2,5%).[26] La ***nivel național*** rata mortalității infantile a înregistrat o scădere de 50,81% în anul 2011 (6 născuți morți la 1.000 născuți) față de anul 2004 (4,1 născuți morți la 1.000 născuți), iar această tendință de diminuare caracterizează indicatorul și din punct de vedere al distribuției pe medii de rezidență, deși în mod

[26] *Colectarea acestui indicator la nivel UE pentru România s-a realizat începând cu anul 2007, odată cu intrarea României în UE.*

diferențiat; în mediul urban rata mortalității infantile s-a diminuat de la 5,7 la 3,4 născuți morți la 1.000 născuți, în timp ce în rural aceasta s-a redus de la 6,4 la 5 născuți morți la 1.000 născuți.

La ***nivel regional***, indicatorul se încadrează în perspectivele de evoluție națională, per ansamblu și s-a poziționat pe un trend descrescător. În ceea ce privește regiunea Sud Muntenia, aceasta continuă să înregistreze valori destul de semnificative privind numărul de decese infantile, dat fiind faptul că în 2011 se situa pe locul al doilea într-un clasament regional (290 decese infantile, adică o rată a mortalității infantile de 5,2 născuți morți la 1.000 născuți). De asemenea, la nivelul regiunii Sud Muntenia rata mortalității infantile a înregistrat valori diferite pe cele două medii de rezidență și a fost în scădere (cu mici fluctuații între 2008-2009) pe parcursul perioadei analizate, după cum se poate observa în graficul de mai jos.

Fig. 66 Numărul deceselor infantile pe medii de rezidență la nivelul regiunii Sud Muntenia (2004-2011, UM: persoane)

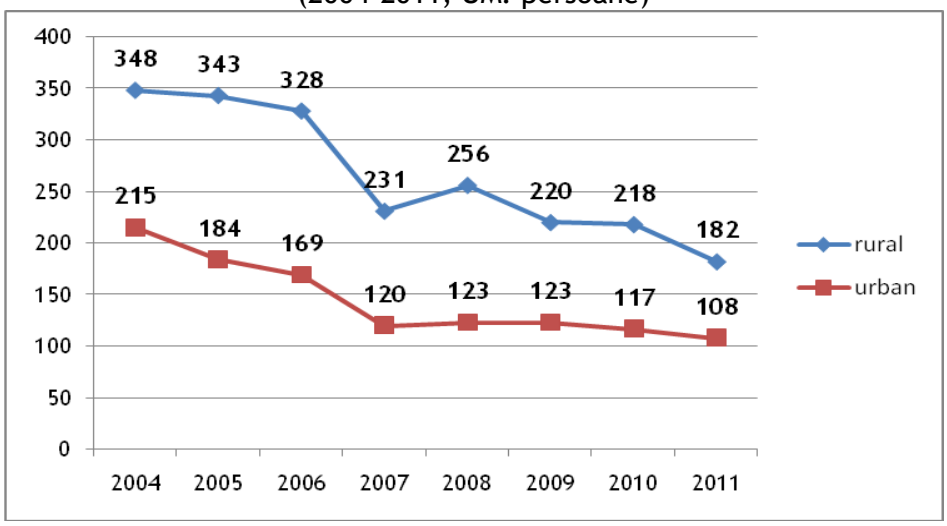

Sursa: INS, Tempo On-line

În cadrul județelor regiunii Sud Muntenia în 2011 valoarea cea mai mare a acestui indicator a deținut-o județul Prahova (68), urmat de județul Argeș (49), iar cea mai mică valoare județul Teleorman (31), dar trebuie punctat faptul că evoluția indicatorului în 2011 comparativ cu nivelul din 2004 se înscrie pentru toate județele pe un trend descrescător în conformitate cu perspectivele regionale.

Fig. 67 Numărul deceselor infantile la nivelul județelor regiunii Sud Muntenia (2004-2011, UM: persoane)

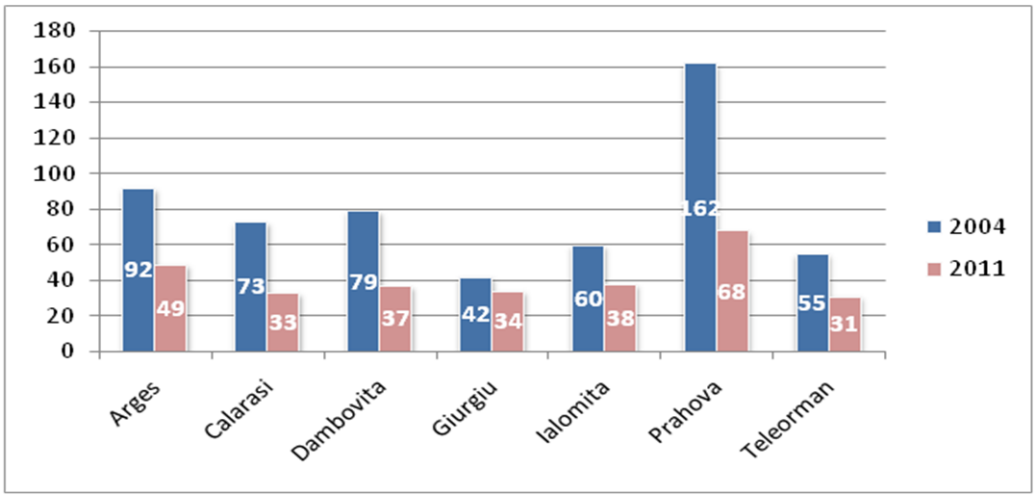

Sursa: INS, Tempo On-line

Din punct de vedere al distribuției pe medii de rezidență la nivel județean, continuă să se manifeste discrepanțele urban-rural, care subliniază deficiențele comunităților rurale privind accesul la informații și infrastructură medicală de calitate.

Fig. 68 Rata mortalității infantile pe medii de rezidență la nivel județean (2011; UM: născuți morți la 1.000 născuți)

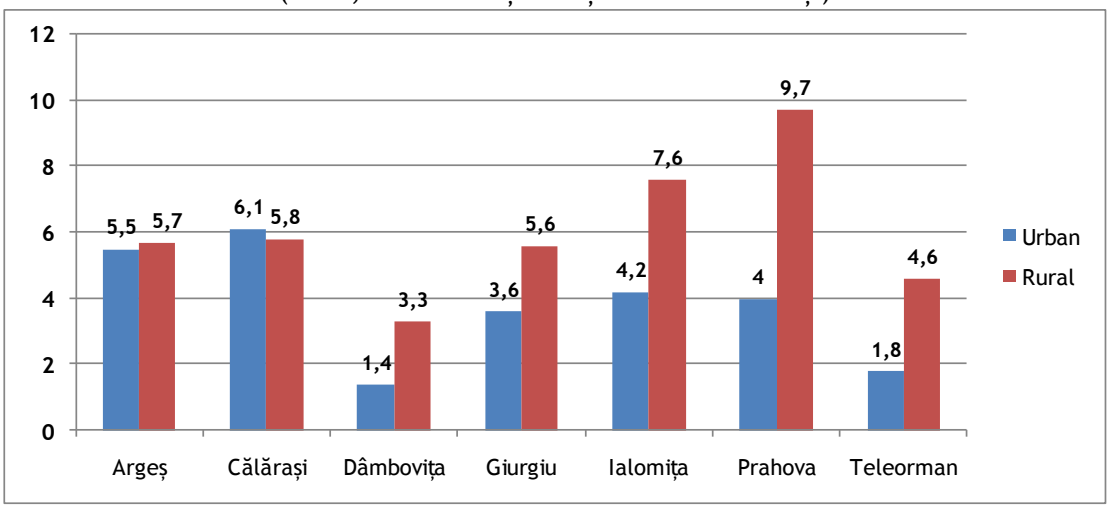

Sursa: INS, Tempo On-line

În ceea ce provește rata mortalității generale, ***la nivel european***, mortalitatea în cazul bărbaților a fost mai ridicată decât în cazul femeilor, în toate statele membre. Bolile cardiovasculare reprezentau principala cauză de deces pentru 38% dintre bărbați și 45% dintre femei, urmate de cancer cu 28% dintre decesele survenite la bărbați și 22% dintre decesele în cazul femeilor, și de bolile aparatului respirator (8% din numărul total de decese)[27]. ***România*** s-a plasat în 2011, alături de statele baltice și Bulgaria, printre țările cu mortalitatea cea mai ridicată din UE. Principala cauză de deces în România era reprezentată de bolile aparatului circulator (boala ischemică a inimii și boli cerebro-vasculare), rata de mortalitate pentru această cauză fiind mult mai ridicată față de celelalte cauze[28].

Pentru ***cele 8 regiuni de dezvoltare***, în anul 2011 s-au înregistrat cele mai crescute valori ale indicatorului în regiunea Sud Muntenia, deși rata mortalității a cunoscut între 2004 și 2011 ușoare tendințe descrescătoare. De asemenea, s-au înregistrat diferențe considerabile între cele două medii de rezidență, indicatorul având o valoare mai mare în mediul rural:

Fig. 69 Evoluția numărului de decese pe medii de rezidență în regiunea Sud Muntenia (2004-2011, UM: număr)

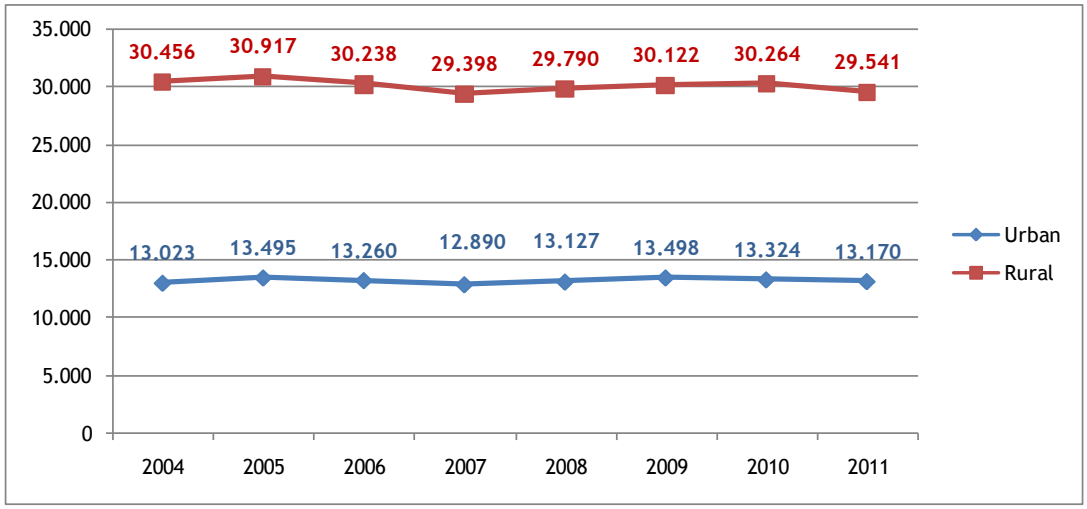

Sursa: INS, Tempo On-line

[27] *Starea de sănătate a populației din România în context european.*

[28] *Starea de sănătate a populației din România în context european. La nivelul regiunilor de dezvoltare sau la nivel județean acest indicator nu este dipsponibil.*

În același timp ratele de mortalitate cresc odată cu înaintarea în vârstă, așa cum se poate observa din graficul următor:

Fig. 70 Numărul de decese pe intervale de vârstă, în regiunea Sud Muntenia (2004-2011, UM: număr)

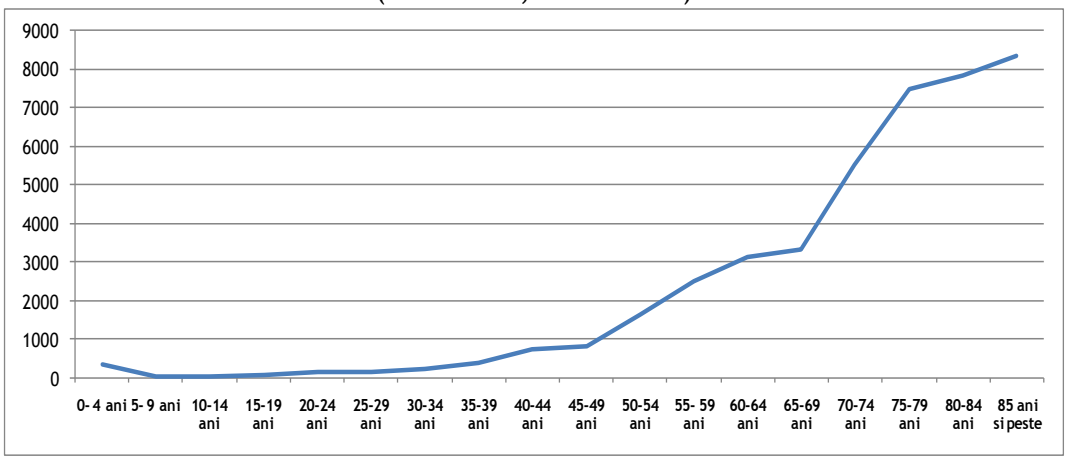

Sursa: INS, Tempo On-line

În cadrul ***judeţelor regiunii Sud Muntenia*** s-a întâlnit aceeași diferență în evoluția indicatorului pentru cele două medii de rezidență, respectiv s-a înregistrat o valoare mai mare a mortalității în mediul rural comparativ cu cel urban.

Fig. 71 Evoluția numărului de decese pe medii de rezidență la nivel județean (2004-2011, UM: număr)

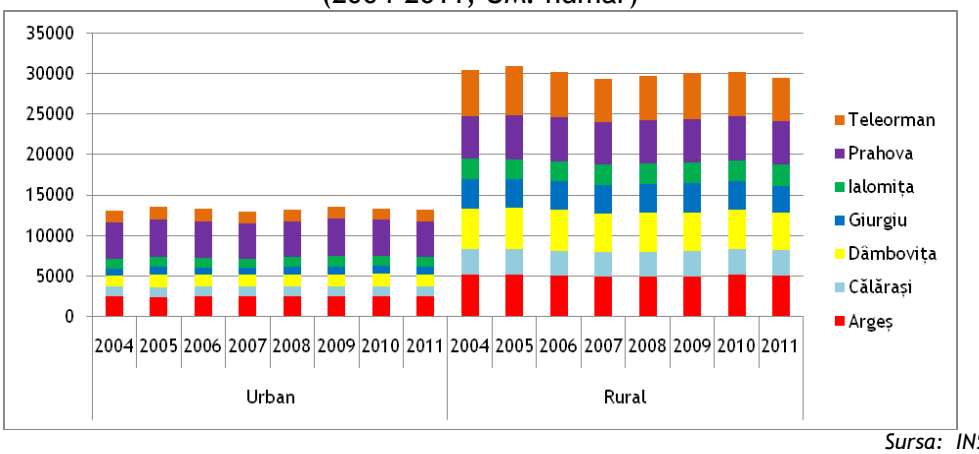

Sursa: INS, Tempo On-line

Se constată din figura anterioară faptul că județul Teleorman a înregistrat cea mai crescută mortalitate în mediul rural pe întreaga perioadă de analiză, în timp ce Prahova a avut cele mai ridicate valori ale mortalității din mediul urban în perioada 2004–2011.

Infrastructura de sănătate reprezintă de asemenea, un instrument de măsurare a stării de sănătate a populației, din prisma existenței dotărilor și serviciilor medicale adecvate, precum și din prisma accesului la acestea.

Analizând indicatorul număr de spitale din punct de vedere al formei de proprietate, situația ***la nivel național*** se prezintă astfel: în 2011, din cele 464 spitale, 79,1% erau în proprietate publică și 20,1% în proprietate privată. În 2011, numărul spitalelor private a ajuns la 97, marcând o creștere cu 22 de unități față de 2010[29].

Din cele 22 de unități private înființate, niciuna nu este localizată în regiunea Sud Muntenia. Totodată și în 2011 comparativ cu anii anteriori, dezvoltarea rețelei sanitare constituie un element caracteristic cu preponderență mediului urban, ceea ce reflectă încă o dată deficiențele sistemului la nivel de reprezentare și acces la servicii medicale, pentru populația din mediul rural.

Numărul de spitale este un indicator relevant pentru starea infrastructurii de sănătate la nivel regional, dar trebuie corelat cu tradiția universitară în domeniul medicinei și cu prezența instituțiilor de învățământ superior de specialitate.

Astfel, repartizarea spitalelor la nivel regional în 2011 plasa regiunea Sud Muntenia pe locul cinci la nivel național, așa cum se poate observa din următoarea reprezentare grafică:

[29] *http://www.insse.ro/cms/files/publicatii/san2011.pdf*

Fig. 72 Repartizarea spitalelor în cadrul regiunilor de dezvoltare (2011, UM: număr)

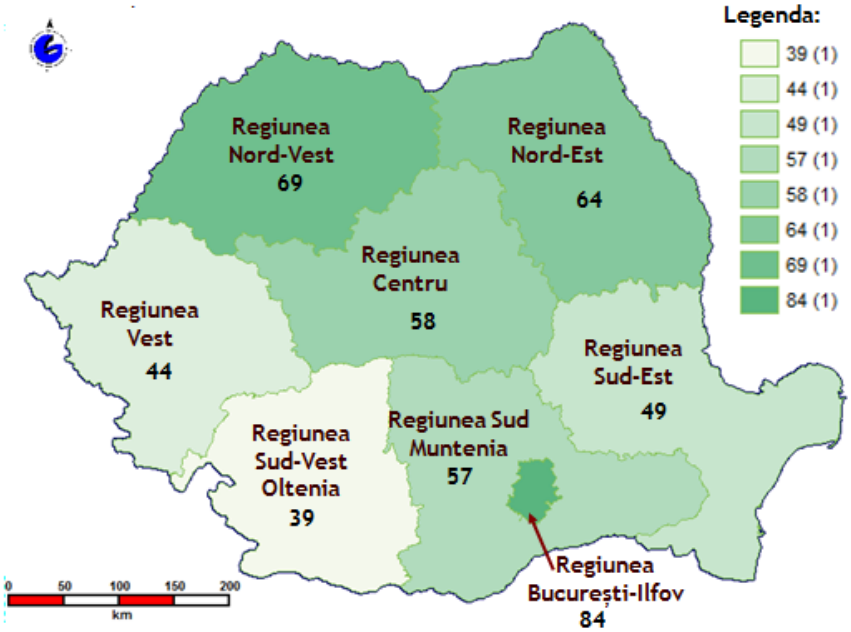

Sursa: date INS și ANCPI, prelucrări GIS

Din punct de vedere al evoluției indicatorului în perioada 2004-2011, toate regiunile de dezvoltare se caracterizează printr-un ritm de creștere progresivă, cu o singură excepție - regiunea Sud Muntenia, care alternează tendința de stagnare din 2004-2006 cu un ritm oscilant de evoluție între 2007-2011.

Fig. 73 Dinamica numărului de spitale la nivelul regiunii Sud Muntenia (2004-2011, UM: număr)

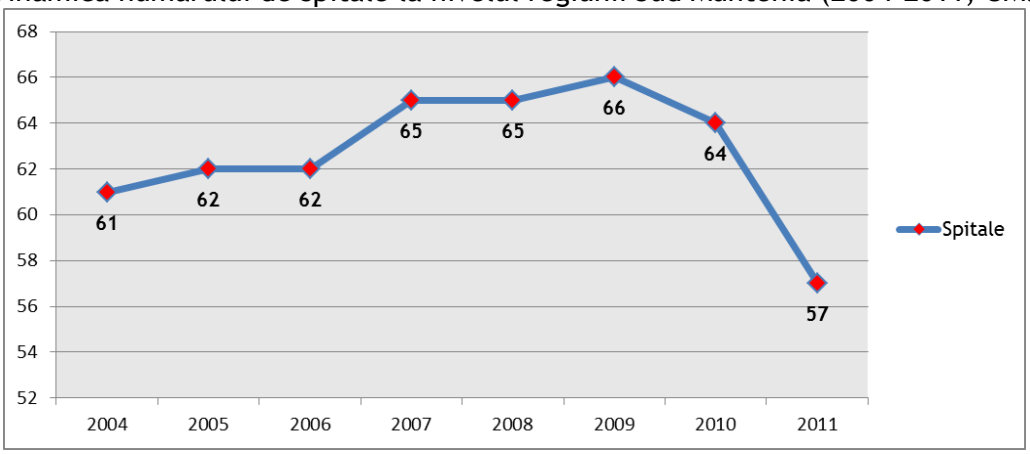

Sursa: INS, Tempo On-line

La nivelul regiunii Sud Muntenia, repartizarea spitalelor pe medii de rezidență și pe forme de proprietate în perioada de analiză este redată în graficul de mai jos:

Fig. 74 Evoluția numărului de spitale pe medii de rezidență la nivelul regiunii Sud Muntenia (2004-2011, UM: număr)

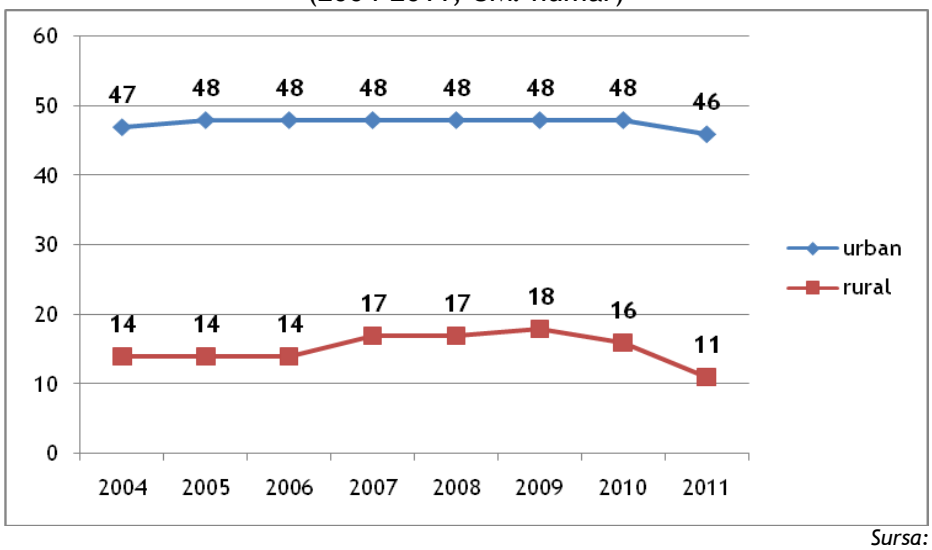

Sursa: INS, Tempo On-line

Din totalul de 57 de unități spitalicești în 2011, 46 erau localizate în mediul urban și doar 11 în mediul rural, adică peste 80,70% din infrastructura spitalicească se afla în mediul urban și doar 19,30% în mediul rural, ceea ce subliniază accesul diminuat la infrastructura de sănătate pentru populația din mediul rural.

În termeni procentuali, valoarea indicatorului pentru mediul rural în regiunea Sud Muntenia s-a situat peste media națională privind numărul de spitale din mediul rural (8,4%). Totuși, se poate constata că restructurarea infrastructurii de sănătate, ce s-a concentrat în special pe reorganizarea unităților spitalicești, a determinat mutații principale în mediul rural, transpuse în scăderea drastică a numărului de spitale de la 18 în 2009, la 11 în 2011.

Totodată, o altă caracteristică principală a infrastructurii spitalicești este numărul scăzut a unităților private, (din cele 46 de unități din mediu urban, doar 4 se aflau în proprietate privată la nivelul anului 2011, iar în mediul rural nu exista nici un spital privat). Distribuția teritorială a unităților spitalicești private este una neuniformă, fiind localizate în partea de nord (3 în Argeș) și

sus-est (1 în Teleorman), celelate județe neavând astfel de unități. Slaba reprezentare a acestora în celelalte județe ale regiunii este cauzată de apropierea de capitală, dar și de lipsa investițiilor private în acest sector. De asemenea, la nivel județean distribuția teritorială a spitalelor în 2011 era următoarea:

Fig. 75 Numărul de spitale la nivel județean (2011, UM: număr)

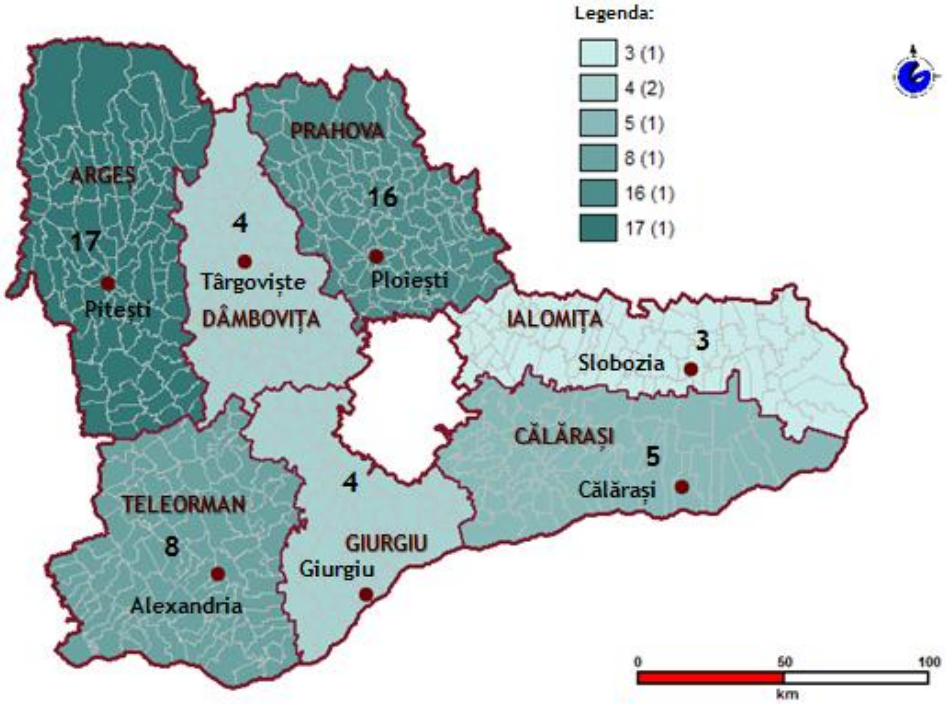

Sursa: INS, ANCPI, prelucrare date GIS

Cele mai multe spitale se găseau în județele Argeș (17 unități în 2011) și Prahova (16 unități în 2011) fiind asociate direct cu principalele centre urbane, precum și cu numărul de locuitori. În perioada de analiză, în județul Argeș, numărul spitalelor a crescut progresiv între 2004-2010 (de la 17 la 20), iar în 2011 acesta a fost în scădere, fiind centralizate 17 unități spitalicești. În același timp, în județul Prahova ritmul de creștere se menține pe întregul intervalul de analiză (de la 15 spitale în 2004 la 16 spitale în 2011). În județul Dâmbovița, numărul de spitale se reduce în 2011 la jumătate, în raport cu valoarea indicatorului în 2009. Județele Călărași, Giurgiu și

Ialomița comportă scenarii de evoluție relativ similare: stagnare 2004–2010 și o ușoară scădere în 2011. În județul Teleorman se menține o valoare constantă în intervalul de analiză (8 spitale).

La nivel județean, reparizarea spitalelor pe forme de proprietate și medii de rezidență este detaliată în continuare. Astfel, în 2011 în ***județul Argeș***, 13 din cele 17 spitale erau localizate în mediul urban, iar dintre acesta 3 sunt spitale private (localizate în municipiul Pitești). În mediul rural, la nivelul județului nu existau spitale în proprietate privată. În județul Călărași, 5 din cele 6 spitale funcționau în 2011 în mediul urban (municipiul Călărași, municipiul Oltenița, orașul Budești, orașul Fundulea și orașul Lehliu Gară), iar singurul spital din mediul rural era localizat în comuna Lehliu. De asemenea, în 2011, la nivelul județului, nu existau spitale în proprietate privată.

În ***județul Dâmbovița*** în 2011 existau doar spitale în mediul urban (municipiul Târgoviște, municipiul Moreni, orașul Găești, orașul Pucioasa), dat fiind faptul că cele două unități spitalicești din mediul rural, localizate la Gura Ocniței, au fost desființate în 2009. De asemenea, în perioada de analiză, ca urmare a procesului de reorganizare a unităților medicale a fost afectat spitalul din orașul Titu care și-a pierdut personalitatea juridică în 2011. În ceea ce privește infrastructura spitalicească în funcție de forma de proprietate, în perioada de analiză nu a funcționat nici un spital în proprietate privată în județul Dâmbovița.

Spitalele din mediul urban din ***județul Giurgiu*** erau localizate în municipiul Giurgiu și orașul Bolintin-Vale (2011), iar în mediul rural în Bucșani (până în 2010), Singureni și Vânătorii Mici. De asemenea, între 2004–2011 la nivelul județului nu a funcționat niciun spital în proprietate privată. ***Județul Ialomița*** deținea spitale doar în mediul urban și doar în proprietate publică, acestea fiind localizate în municipiul Slobozia, municipiul Urziceni, municipiul Feteşti și orașul Țăndărei (până în 2011). Referitor la ***județul Prahova***, din cele 16 spitale existente în 2011, nici unul nu era în proprietate privată și doar două spitale erau localizate în mediul rural (Florești și Drajna).

Județul Teleorman deținea 2 spitale în mediul rural, în localitățile Balaci și Poroschia și 5 unități spitalicești în mediul urban (municipiul Alexandria, municipiul Turnu Măgurele, municipiul Roșiorii de Vede, orașul Videle și orașul Zimnicea), iar în orașul Videle exista și singurul spital privat din județ.

Regio PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL SUD MUNTENIA
Inițiativă locală. Dezvoltare regională.
www.inforegio.ro
"Proiect cofinanțat din FEDR prin POR 2007-2013"

Pentru a evidenția relația dintre infrastructura de sănătate și dezvoltarea spațială a regiunii, trebuie specificată pe scurt situația la nivel regional: principalele unități spitalicești sunt localizate în principalii poli urbani (Ploiești, Pitești, București), personalul medical tinde mai degrabă să opteze pentru a profesa în aceste orașe și/sau București, decât să asigure servicii medicale într-o localitate de dimensiuni mai mici; infrastructura și dotările materiale din orașele mici și mijlocii din regiune este fie inexistentă, fie prezintă un grad avansat de uzură tehnologică și fizică; pentru majoritatea satelor dintr-o comună funcționează doar un singur dispensar cu un singur medic, ceea ce îngreunează accesul populației la serviciile medicale de bază etc. Sub aceste aspecte, caracteristicile infrastructurii și a serviciilor de sănătate influențează calitatea și durata vieții populației, influențează relația urban-rural (accentuând discrepanțele adesea) etc.

Infrastructura se sănătate reprezintă un sistem complex construit pe două clase de elemente principale: personalul angajat în instituțiile de sănătate și infrastructura tehnico-materială.

Analiza acestei infrastructuri din punct de vedere a relației cu dezvoltarea spațială și a efectelor sau influențelor pe care le poate exercita asupra scenariilor/posibilităților de dezvoltare spațială derivă tocmai din faptul că fiind un sistem deschis, între acesta și o serie de alte subsisteme (demografic, economic, cadrul geografic etc) se crează interconexiuni și interdependențe. Astfel, modificările caracteristicilor demografice ale populației dintr-o anumită localitate (intensificarea fenomenului migrator, accentuarea tendinței de îmbătrânire a populației, creșterea ratei mortalității), se vor reflecta asupra evoluției și dezvoltării infrastructurii sanitare.

Concluzii:

Ca urmare a analizei realizate, se poate observa o ușoară îmbunătățire a stării de sănătate a populației regiunii Sud Muntenia pe parcursul perioadei 2004-2011, ținând cont de următoarele aspecte:

- în intervalul de analiză a crescut progresiv durata de viață, atât în mediul urban, cât și în rural, la nivelul ambelor sexe;

- duratele de viață sunt mai mari în mediul urban comparativ cu mediul rural; județele Prahova și Argeș aveau în 2011 cele mai mari durate de viață din mediul urban în rândurile femeilor și bărbaților;
- cea mai spectaculoasă evoluție a indicatorului s-a înregistrat în județul Ialomița, unde durata de viață a femeilor a crescut cu 4,14 ani, iar a bărbaților cu 3,84 ani în mediul urban; aceast trend nu caracterizează și evoluția indicatorului în mediul rural, județul Ialomița înregistrând cea mai pronunțată diferență între evoluția duratei de viață din urban comparativ cu evoluția duratei de viață din rural, atât în rândul femeilor (rural 1,13; urban 4,14), cât și al bărbaților (rural 1,02; urban 3,84);
- județele Argeș, Prahova și Dâmbovița înregistrau cele mai mari durate de viață din mediul rural, cu valori similare în rândurile bărbaților și femeilor;
- rata mortalității infantile a înregistrat valori diferite pe cele două medii de rezidență, rural-urban și a fost în scădere pe parcursul perioadei analizate;
- rata mortalității generale s-a situat pe un ușor trend descrescător la nivelul regiunii, dar a rămas totuși la o valoare ridicată, iar rata mortalității la nivel județean s-a situat pe trend crescător în cinci din cele șapte județe ale regiunii Sud Muntenia.

În ceea ce privește infrastructura de sănătate a regiunii Sud Muntenia, se pot desprinde următoarele concluzii ca urmare a analizei realizate:

- numărul de spitale a avut o traiectorie descrescătoare la nivel regional;
- numărul scăzut al spitalelor private, care a situat regiunea Sud Muntenia mult sub media de la nivel național (20,9%), cu o valoare de 7,02% și lipsa acestora în mediul rural;
- deficiențe ale sistemului la nivel de reprezentare și acces la servicii medicale pentru populația din mediul rural;

ii. Nivelul de instruire

În această secțiune, pentru a realiza un demers analitic privind nivelul de instruire se vor utiliza un set de indicatori specifici privind sistemul educațional și al formării profesionale

continue, plecând de la accepțiunea generală că gradul de instruire este dat de nivelul școlii absolvite și de competențele dobândite prin participarea la programe de formare continuă. Așadar, se vor prezenta date statistice privind numărul de absolvenți pe niveluri de educație (preuniversitar/universitar) raportat la populația școlară din regiune.

Nivelul de instruire este influențat de evoluția factorilor demografici (evoluția populației din segmentul de vârstă corespunzător vârstei școlare), precum și de un set de indicatori subiectivi (calitatea actului educațional, numărul absolvenților, gradul de accesibilitate la educație și la alte servicii de pregătire profesională) și obiectivi (infrastructura educațională).

Manifestarea procesului de diminuare a ratei natalității și a numărului populației cu vârstă școlară, în intervalul 2004–2011, imprimă sau întărește pentru/în următorii ani tendința negativă de evoluție a populației școlare la nivelul regiunii Sud Muntenia. Implicațiile generate direct sau indirect asupra nivelului de dezvoltare sunt multiple și vizează pe de o parte sfera economică, pe de altă parte domeniul social. Scăderea populației școlare se traduce printr-o scădere a numărului absolvenților în general și implicit printr-o scădere a numărului absolvenților de studii medii/superioare care tind să reprezinte forța de muncă calificată.

Reducerea nivelului de calificare/instruire a populației apte de muncă are impact asupra calității serviciilor/produselor și asupra randamentului și performanței activităților economice, în general. La nivel particular, nivelul de instruire scăzut generat sau modelat de o continuă scădere a populației școlare și a numărului de absolvenți afectează zonele/localitățile cu vulnerabilități economice/sociale, precum și mediul rural.

Astfel, se va produce o amplificare a gradului de vulnerabilitate a zonelor/localităților care depind de un singur segment economic (industria extractivă, turism etc.) sau care se bazează pe un singur mare angajator, în condițiile în care trendul indicatorului numărului de absolvenți se va menține negativ și va influența scăderea nivelului de instruire.

Orice modificare pe piața muncii sau în relația cerere-ofertă, în ceea ce privește nivelul de pregătire și/sau competențele solicitate/existente tinde să creeze dezechilibre periodice, care pot conduce spre o severă restructurare a activității economice în respectiva zonă/localitate.

În mediul rural, scăderea nivelului de instruire, în condițiile în care deja scăderea populației școlare și a numărului de absolvenți a devenit o constantă, accentuiază discrepanțele rural-urban și reorientează preocupările populației către agricultura de subzistență.

La nivel social, scăderea nivelului de instruire se convertește într-un factor determinant pentru creșterea șomajului printre tineri și pentru manifestarea șomajului de lungă durată. Aceste categorii de șomeri se confruntă cu dificultăți în a găsi și a păstra un loc de muncă, dețin o stimă de sine scăzută și o capacitate redusă de autopromovare, au pierdut contactul cu piața muncii, cu noile tehnologii și/sau au un acces deficitar la informații. Iar, în funcție de particularitățile demografice și geografice a zonei/localității, intensificarea șomajului devine echivalentul intensificării riscului de excluziune socială (comunitățile cu populație rromă, orașele mici cu tendințe demografice negative, localitățile în zone greu accesibile, fără conexiuni de transport principale, localitățile din zone montane sau din zone predominant rurale și agrare etc.).

Totodată, participarea la procesul de învățare, inclusiv continuă, și nivelul de instruire influențează oportunitățile de angajare, cu impact direct asupra pieței muncii și a unei economii în creștere.

Condițiile de accesibilitate la unitățile școlare și infrastructura materială (dotări, starea echipamentului școlar, existența unor facilități precum conexiunea la internet, săli de sport, laboratoare etc.) a acestora influențează nivelul de instruire al populației școlare. Distanțele mari pentru a ajunge la școală, lipsa unor mijloacelor de transport și carențele bazei materiale (absența instrumentarului didactic, uzarea materialului didactic, etc) descurajează elevii în a mai frecventa cursurile și nu asigură posibilități adecvate pentru dezvoltarea educațională pe măsura potențialului.

Nu în ultimă măsură, factorii economici (nivelul de trai, costurile ridicate cu echipamentele și materialele școlare etc.) exercită presiune asupra menținerii în sistemul educațional și se convertesc adesea în principalii responsabili pentru răspândirea abandonului școlar (mai pronunțat în mediul rural, în zonele izolate, în zonele cu un nivel ridicat de sărăcie și/sau cu comunități de rromi), antrenând o manifestare a fenomenului în lanț. Tinerii care au renunțat la școală din aceste considerente tind la rândul lor să aibă copii predispuși la abandon

școlar pentru că vor relativiza importanța și necesitatea actului educațional pentru îmbunătățirea condițiilor de trai.

Relației dintre nivelul de instruire și dezvoltarea spațială este surprinsă foarte bine în cadrul Concluziilor celui de-al cincilea raport privind coeziunea economică, socială și teritorială care punctează că „pentru a deveni mai productivă, UE are nevoie de mai multă inovație, și de mai multe investiții în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții". Subliniind relația dintre educație și realizarea procesului de coeziune socio-economică, documentul recunoaște și insistă pe influențele evidente ale nivelului de instruire asupra coeziunii teritoriale.

La ***nivelul regiunii Sud Muntenia***, scăderea populației școlare și scăderea numărului de absolvenți în perioada de analiză determină un impact negativ asupra nivelului de instruire, cu implicații asupra procesului de creștere economică și coeziune socială. Din acest punct de vedere se crează o reacție în lanț care afectează sau antrenează dezvoltarea spațială a regiunii.

Scăderea nivelului de instruire se traduce printr-o diminuare a contribuției populației cu studii superioare din regiune la PIB, prin stagnarea și/sau slaba performanță a sectorului de cercetare-dezvoltare, prin restructurarea infrastructurii de afaceri locale/regionale în absența unei forțe de muncă competitivă și calificată și prin slaba manifestare a spiritului antreprenorial. Din această perspectivă sunt afectate în special orașele mari din regiune care se bazează pe forță de muncă calificată/cu studii superioare. Dar în același timp, scăderea nivelului de instruire în rândurile populației din orașele mici conduce treptat la dispariția/reorientarea afacerilor bazate pe personal calificat, afectează valorificarea optimă a resurselor locale și calitatea serviciilor/produselor locale, care de regulă tind să fie puțin competitive și lipsite de valoare adăugată pentru a putea genera o revitalizare a sectorului economic local.

Indiferent de profilul și specificul lor, orașele mici sunt predispuse într-o măsură mai mare la riscurile determinate de scăderea nivelului de instruire, iar la nivelul regiunii Sud Muntenia sunt o serie de exemple de orașe mici a căror slabă competitivitate economică reflectă printre altele un nivel scăzut de instruire (Budești, Căzănești, Fiebinți-Târg, Mihăilești, Amara, Bolintin-Vale, Zimnicea, Fieni, Răcari, Mizil, Slănic etc.).

În mediul rural de la nivelul regiunii Sud Muntenia scăderea nivelului de instruire în rândurile populației accentuează creșterea abandonului școlar și determină indirect o amplificare a

activităților agricole de subzistență (în absența unor investitori interesați de forța de muncă locală și sau în absența posibilităților de angajare pe posturile existente). Din punct de vedere al impactului asupra domeniului social, scăderea nivelului de instruire accentuează riscul de excluziune socială și încurajează apariția șomajului (în special de lungă durată).

Consecințele nivelului de instruire asupra dezvoltării spațiale derivă tocmai din setul de implicații economice și sociale prezentate anterior. Pe de o parte, scăderea nivelului de instruire afectează per ansamblu relația urban-rural, cu impact mai pronunțat asupra spațiului rural (accentuarea discrepanțelor în ceea ce privește infrastructura de utilități tehnice și servicii sociale, reducerea calității serviciilor sociale, reducerea gradului de informare și a accesului la informații și tehnologie). Din acest punct de vedere, extinderea și echilibrul teritorial al spațiului rural precum și competitivitatea și dezvoltarea armonioasă a mediului rural sunt condiționate de nivelul de instruire.

Pe de altă parte, scăderea nivelului de instruire produce dezechilibre în rețeaua de centre urbane, favorizând 1-2 orașe mai mari/principale, în detrimentul celorlalte localități urbane din regiune/județ (care, din prisma resurselor naturale, cadrului geografic etc., ar deține potențial de dezvoltare).

Pe termen lung, efectele sunt de polarizare a marilor orașe din regiune (Pitești, Ploiești etc.) și de involuție în ceea ce privește rețeaua de localități urbane mici și mijlocii. Competitivitatea scăzută, absența unor angajatori și a unei forțe de muncă adaptate/adecvate potențialului local, spiritul antreprenorial slab dezvoltat și numărul ridicat de șomeri tineri și de lungă durată afectează perspectivele locale de dezvoltare spațială, din punct de vedere a regenerării spațiului urban, a extinderii rețelei de spații verzi, a reabilitării potențialelor situri urbane contaminate, a modernizării și extinderii utilităților publice, din prisma rezolvării problemelor cu care se confruntă cartierele mărginașe (străzi nepavate, lipsa curentului electric, lipsa mijloacelor de transport public urban etc.).

Nivelul de instruire are implicații evidente asupra procesului de creștere economică, pe de o parte din prisma contribuției populației cu studii superioare la PIB-ul anual, iar pe de altă parte preocuparea și interesul în a dobândi noi competențe și a îmbunătăți nivelului de pregătire

favorizează prevenirea riscului de șomaj și asigură un grad mai mare de adaptabilitate pe piața muncii.

În intervalul de analiză numărul total al absolvenților ***la nivel național*** evidențiază o puternică tendință descrescătoare (-185.888), evoluție care se manifestă în mod similar în toate regiunile de dezvoltare, așa cum se poate observa din figura următoare:

Fig. 76 Evoluția numărului absolvenților la nivelul regiunilor de dezvoltare (2004 - 2011, UM: număr)

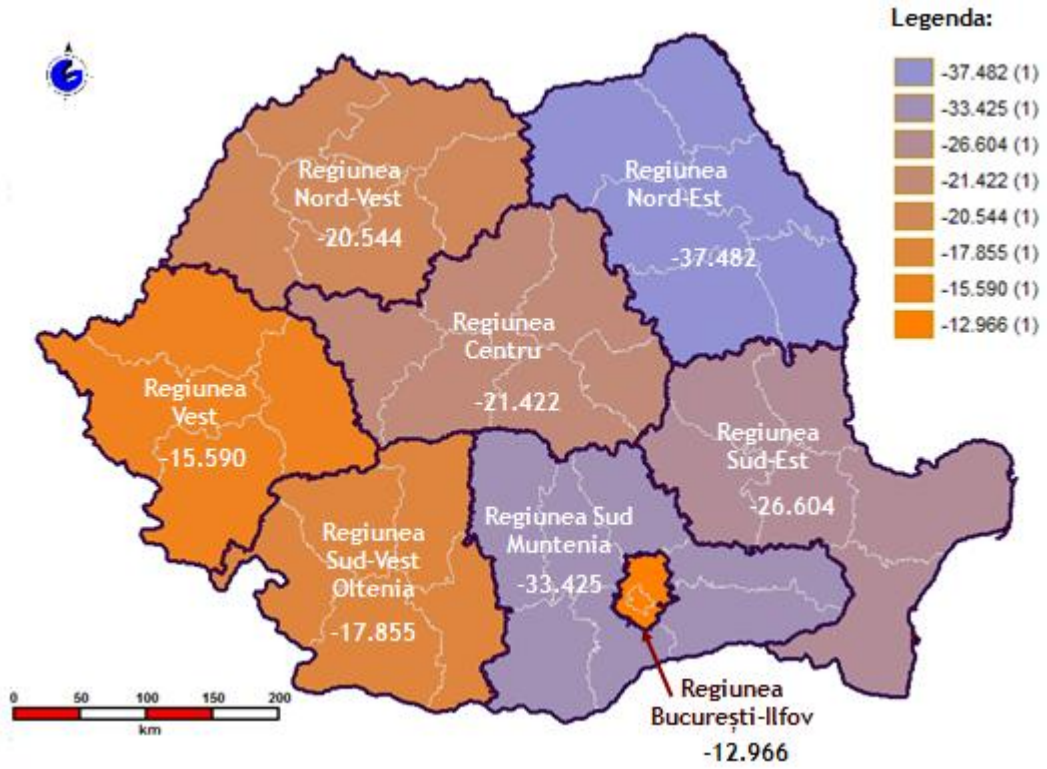

Sursa: INS, ANCPI, prelucrare date GIS

Evoluția indicatorului ***la nivelul regiunii Sud Muntenia*** reflectă un trend negativ care depășește valoarea medie regională (-23.236) și plasa regiunea pe penultimul loc într-un clasament național.

Cauzele scăderii anuale progresive a numărului absolvenților constituie rezultatul unui cumul de factori care influențează într-o măsură mai mare sau mai mică evoluția indicatorului

analizat. În primul rând, numărul absolvenților trebuie corelat în mod direct cu rata natalității la nivelul regiunii Sud Muntenia și cu evoluția populației din segmentele de vârstă corespuzătoare populației școlare.

Pentru a evidenția conexiunea cu numărul absolvenților, rata natalității la nivelul regiunii Sud Muntenia trebuie prezentată în perioada anterioară intervalului de analiză (1995-2004). Astfel, se poate observa și analiza care a fost tendința generală la nivelul regiunii și se poate trage concluzia că s-a manifestat o tendință progresivă de scădere a ratei natalității. Dacă în 1995 valoarea acesteia era de 10,2 născuți vii la 1.000 locuitori, în 2000 se înregistrau 10 născuți vii la 1.000 locuitori, iar în 2004 rata natalității în regiunea Sud Muntenia era doar 9,4 născuți vii la 1.000 locuitori.

De asemenea, evoluția populației cu vârstă între 5–24 ani (segmentul corespunzător populației de vârstă școlară) anterior anului 2004 se înscrie pe un trend negativ. Astfel, în 2004, numărul populației cu vârsta între 5–9 ani era cu 55,39% mai mic decât în 1995, numărul populației cu vârsta între 10–14 ani era cu 20,36% mai scăzut decât valoarea din 1995, iar populația cu vârsta între 19–24 ani înregistra o scădere de 19,60% în 2004 față de 1995.

Aceste scăderi progresive care au afectat după 1995 întregul segment de vârstă corespunzător populației școlare s-au reflectat între 2004–2011 în numărul absolvenților și au imprimat intervalului de analiză un pattern negativ care tinde să caracterizeze și numărul absolvenților viitori la nivelul regiunii Sud Muntenia, cu efecte indirecte asupra coeziunii spațiale, din prisma consecințelor directe exercitate asupra vieții economice și sociale.

În al doilea rând numărul absolvenților este influențat de rata abandonului școlar, care se caracterizează la nivelul regiunii Sud Muntenia printr-o creștere anuală medie de aproximativ 11%-12% (în funcție de forma de învățământ).

În al treilea rând, scăderea nivelul de trai în rândul populației generează impulsuri indirecte asupra indicatorului, determinând un pattern de evoluție negativ pentru că lipsurile materiale și greutățile vieții cotidiene tind să constrângă familiile cu un nivel de trai din ce în ce mai redus să renunțe la a-și mai da copii la școală sau să acorde importanța necesară finalizării unei forme de învățământ.

Pe termen mediu și lung, printre efectele scăderii numărului de absolvenți se numără generalizarea unui tipar de evoluție negativ pentru următorii ani, diminuarea nivelului de instruire în rândul populației, relativizarea importanței actului de educație, determinarea unui set de mutații structurale la nivelul pieței forței de muncă din punct de vedere al calificărilor solicitate/posturilor ofertate, creșterea segmentului de personal necalificat pe piața muncii, frânarea/încetinirea dezvoltării sistemului de cercetare-dezvoltare-inovare și periclitarea calității serviciilor sociale, activităților industriale, turistice, etc.

La ***nivelul regiunii Sud Muntenia***, toate cele șapte județe respectă patternul negativ de evoluție între 2004-2011 privind numărul absolvenților, iar cele mai drastice scăderi s-au înregistrat în județele Argeș (-7.859), Prahova (-7.816) și Dâmbovița (-5.525). Pentru a estima amploarea fenomenului, precum și impactul pe termen lung, aceste valori trebuie corelate cu populația școlară, cu rata abandonului școlar și cu rata natalității.

În cadrul regiunii Sud Muntenia, evoluția numărului de absolvenți, pe niveluri principale de învățământ, este redată în tabelul de mai jos. Se poate observa o scădere diferențiată pe cele două sexe în cazul unor forme de învățământ:

Tab. 11 Numărul absolvenților pe sexe și niveluri de instruire în cadrul regiunii Sud Muntenia (2004-2011, UM: număr)

Niveluri de educație	sexe	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Învățământ primarșsi gimnazial	Masculin	19.829	17.807	17.057	16.605	16.332	15.987	18.537	14.800
	Feminin	19.341	17.073	16.573	16.178	15.717	15.101	17.506	13.697
Învățământ liceal	Masculin	11.492	12.131	12.358	14.927	13.272	14.272	13.796	13.094
	Feminin	13.566	14.048	13.733	15.649	13.901	14.212	13.893	13.461
Învățământ profesional	Masculin	14.621	14.050	12.169	10.251	9.503	9.262	3.902	150
	Feminin	8.322	8.440	7.326	6.158	5.802	5.238	2.078	71
Învățământ postliceal	Masculin	1.033	661	544	425	937	757	801	725
	Feminin	1.540	1.269	837	1.114	1.468	1.465	1.604	1.763
Învățământ superior	Masculin	4.670	4.539	4.339	8.022	5.122	5.712	5.399	3.877
	Feminin	4.670	4.539	4.339	8.022	5.122	5.712	5.399	3.877

Sursa: INS, Tempo On-line

Din datele prezentate anterior, învățământul primar, gimnazial și superior cunoaște tendințe oscilante în perioada de analiză, dar per ansamblu trendul este unul negativ, prezentând o evoluție relativ similară la nivelul celor două sexe, dar cu o scădere mai pronunțată în rândurile sexului feminin. Învățământul profesional se caracterizează printr-o totală restructurare în

perioada de analiză, înregistrând în 2011 o scădere copleșitoare comparativ cu anul 2004, la nivelul ambelor sexe. Analizat punctual la nivelul anului 2011, situația absolvenților la nivel regional era următoarea:

Fig. 77 Numărul absolvenților pe regiuni de dezvoltare (2011, UM: număr)

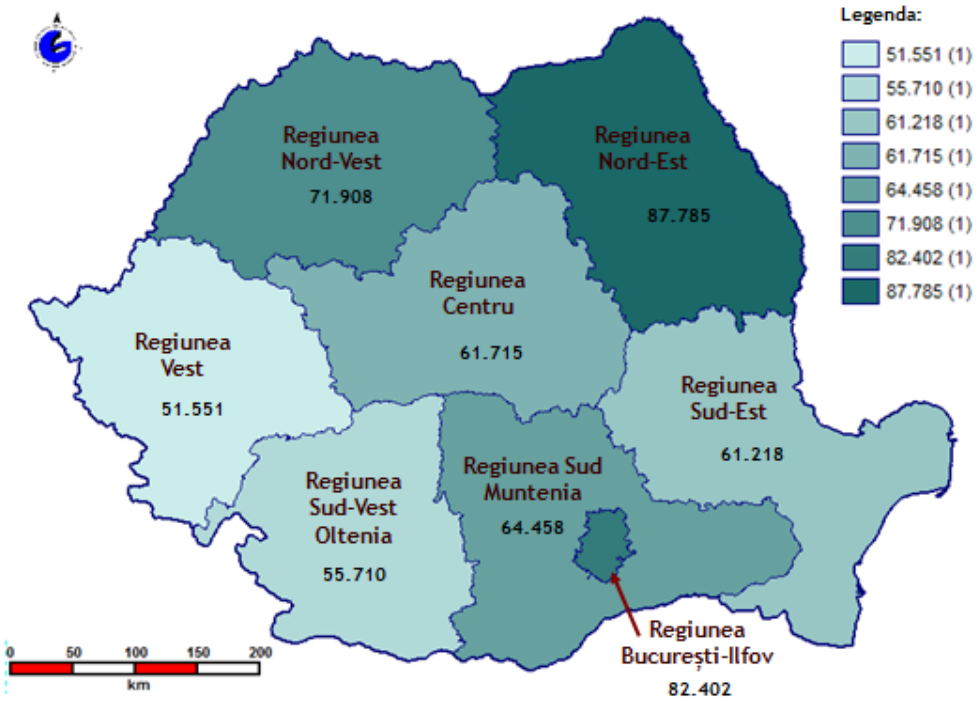

Sursa: INS, ANCPI, prelucrare date GIS

În clasamentul național al regiunilor, pe primul loc se poziționa regiunea Nord Est, în timp ce regiunea Sud Muntenia se situa pe locul al patrulea. La nivel județean, se poate observa din figura următoare faptul că distribuția teritorială a acestui indicator în cadrul județelor regiunii nu este unitară, județele cu numărul cel mai mare de absolvenți fiind cele din nord, Argeș, Dâmbovița și Prahova, cele mai industrializate și care necesitau forță de muncă mai calificată.

Fig. 78 Numărul absolvenților din cadrul județelor regiuni Sud Muntenia (2011, UM: număr)

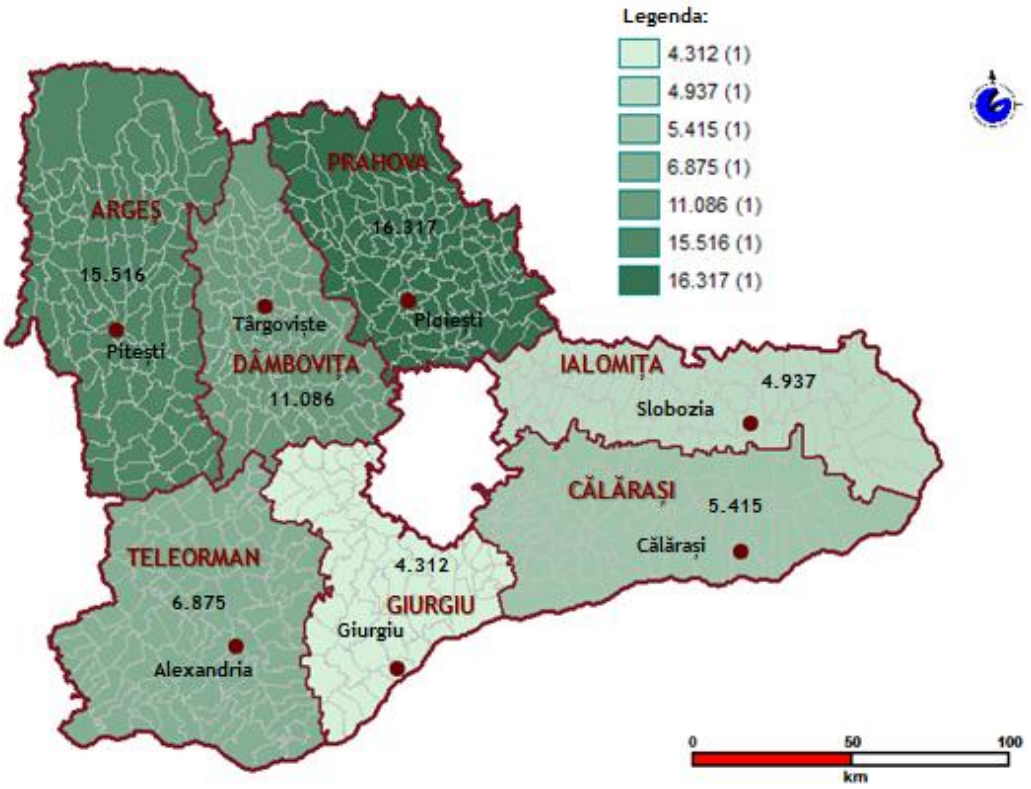

Sursa: INS, ANCPI, prelucrare date GIS

Populația școlară

Populația școlară ***la nivel național***, a înregistrat o scădere de 13% în anul 2011 față de 2004, cu un număr de 580.365 persoane, ca urmare a scăderii natalității populației. ***Regiunea Sud Muntenia*** s-a aflat pe locul doi în clasamentul regional, cu o scădere de 15%, iar regiunile Nord-Vest și Centru s-au poziționat pe ultimul loc al clasamentului, înregistrând scăderi de 11% în anul 2011 față de 2004.

La nivelul regiunii Sud Muntenia scăderea populației școlare a fost influențată de rata de natalitate scăzută, de abandonul școlar sau de migrarea internă a populației către alte regiuni. Situația acestui indicator este redată cu ajutorul graficului de mai jos.

Fig. 79 Evoluția populației școlare în regiunea Sud Muntenia – total (2004-2011, UM: persoane)

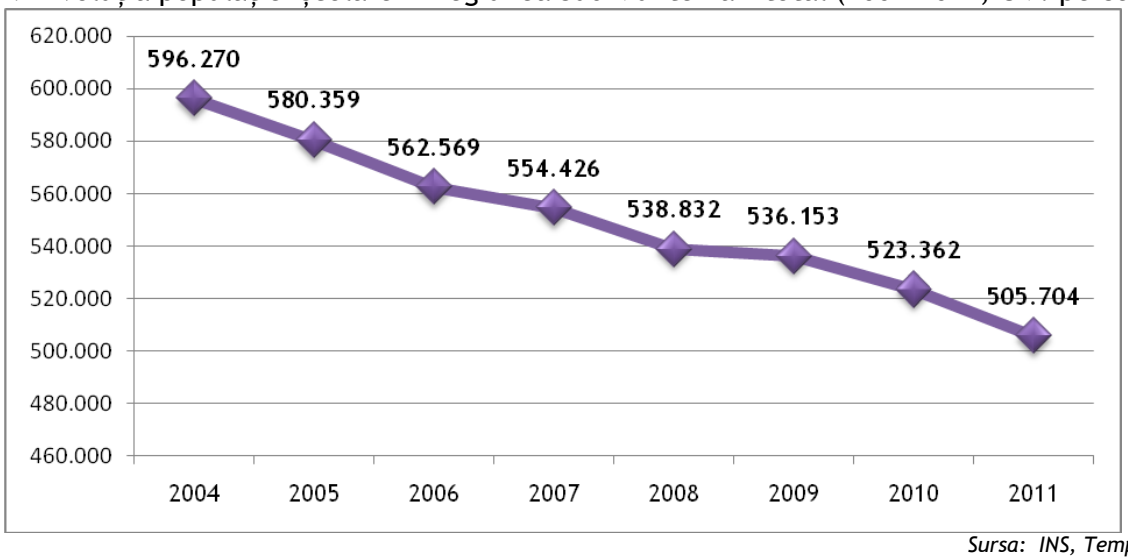

Sursa: INS, Tempo On-line

În cadrul județelor regiunii Sud Muntenia evoluția numărului populației școlare a fost similară cu evoluția de la nivel național sau regional. Județul care a înregistrat cea mai mare scădere a populației școlare a fost Teleorman cu un procent de 21% în anul 2011 față de 2004, la polul opus situându-se județul Giurgiu cu o scădere de doar 10%.

Fig. 80 Evoluția populației școlare în județele regiunii Sud Muntenia (2004-2011, UM: persoane)

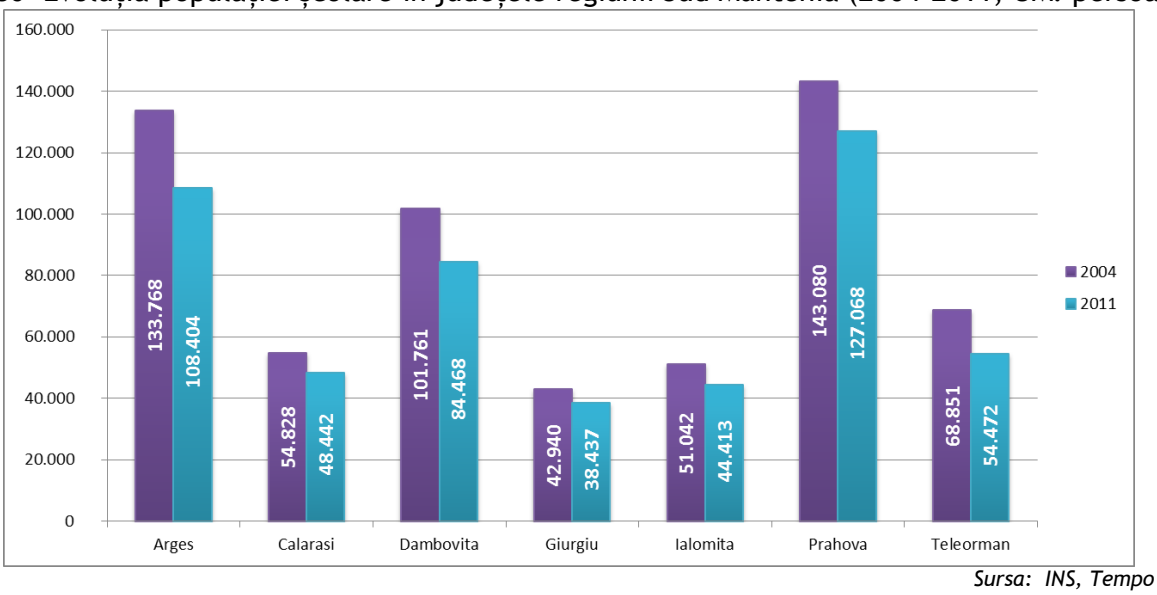

Sursa: INS, Tempo On-line

La nivel județean, informațiile aferente anului 2011 sunt structurate utilizând tehnologia GIS în figura următoare, în care se poate observa că județul cu cel mai mare număr al populației școlare era Prahova, urmat de Argeș și Dâmbovița.

Fig. 81 Populația școlară în regiunea Sud Muntenia – total (2011, UM: persoane)

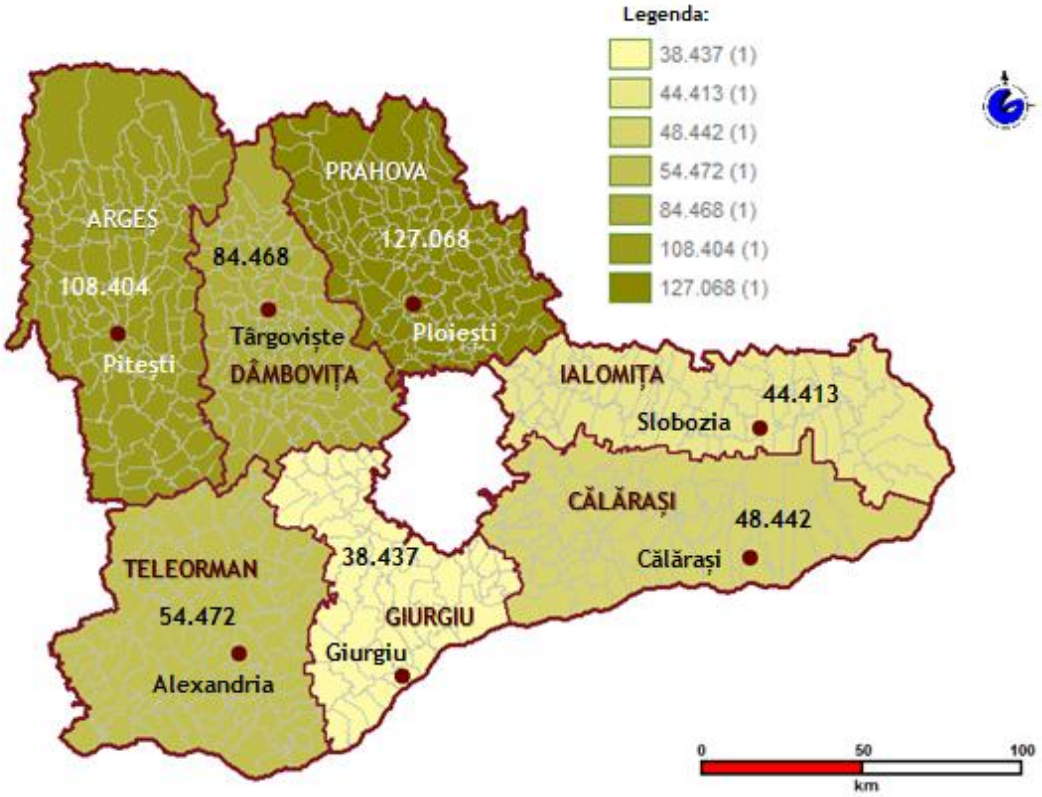

Sursa: INS, ANCPI, prelucrare date GIS

În ceea ce privește învățământul universitar la nivelul regiunii Sud Muntenia, acesta comportă o evoluție discordantă între 2004 și 2011, dar per ansamblu se înscrie în tendințele naționale care evidențiază o scădere a populației școlare din învățământul universitar. Mai exact, la nivel regiunii Sud Muntenia, așa cum se poate observa din reprezentarea grafică de mai jos, s-a înregistrat, în perioada de analiză, o scădere a numărului de persoane înscrise în învățământul universitar cu 25,40% (-8.894 în 2011, comparativ cu valorile aferente anului 2004).

Fig. 82 Evoluția numărului persoanelor înscrise în învățământul universitar în regiunea Sud Muntenia (2004 - 2011, UM: persoane)

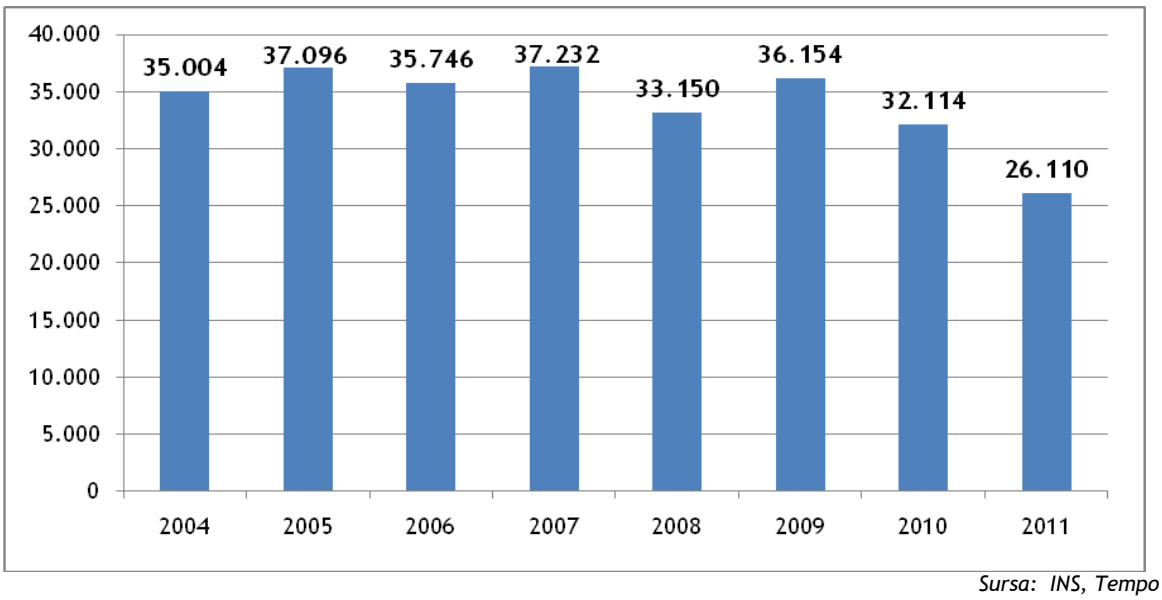

Sursa: INS, Tempo On-line

În județele regiunii Sud Muntenia, la finalul anului 2011, situația înscrișilor în învățământul universitar era următoarea: Argeș – 10.679 persoane, Prahova 7.652 persoane și Dâmbovița cu 6.480 persoane, numărul mare al persoanelor înscrise datorându-se și faptului că în cele trei județe există centre universitare. Județul cu cel mai mic număr de persoane înscrise în învățământul universitar era Ialomița, cu doar 388 persoane. În ceea ce privește învățământul superior, pentru regiunea Sud Muntenia, doar județele din partea de nord, pot să fie luate în considerare. Din acest punct de vedere, regiunea Sud Muntenia se poziționează pe ultimul loc al clasamentului național.

Distribuția teritorială a unităților de învățământ superior în cadrul regiunii nu este una uniformă. Astfel, în județele din sudul regiunii nu s-au dezvoltat centre universitare, în mare măsură datorită polarizării pe care o exercită capitala care are centre universitare tradiționale.

Dat fiind potențialul agricol al regiunii și pentru a realiza o dezvoltare spațială armonioasă, corelată cu caracteristicile și resursele disponibile, se poate avea în vedere crearea unui centru universitar în sudul regiunii, mai ales că în această zonă funcționează Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Agricolă Fundulea (județul Călărași).

Fig. 83 Distribuția teritorială a universităților în cadrul regiunii Sud Muntenia (2011, UM: număr)

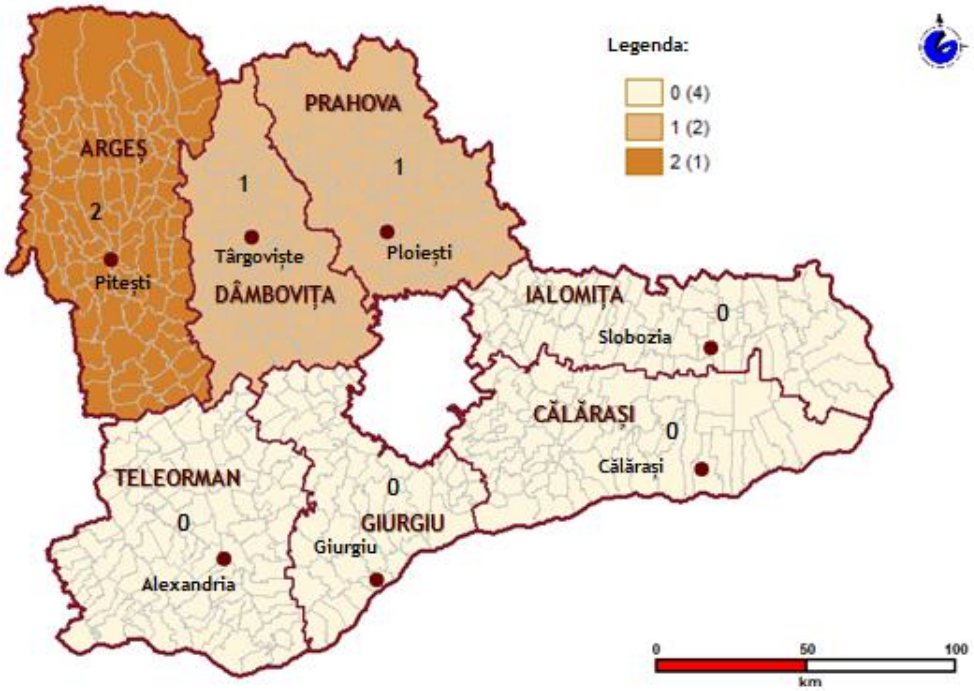

Sursa: INS, ANCPI, prelucrare date GIS

Concluzii:

La nivelul regiunii Sud Muntenia populația școlară s-a redus treptat în perioada analizată, ajungând la finalul perioadei de analiză la o reducere de 15,19%. În învățământul primar și gimnazial se înregistrează scăderi ale numărului de elevi înscriși cu 20%, respectiv 19,36%. Numărul absolvenților din cadrul regiunii Sud Muntenia se află pe trend descrescător, iar distribuția teritorială a acestui indicator în cadrul județelor regiunii este diferită. Județele cu numărul cel mai mare de absolvenți sunt cele din nord, Argeș, Dâmbovița și Prahova, județe care sunt cele mai industrializate și necesită forță de muncă mai calificată. Populația școlară la nivelul regiunii Sud Muntenia a înregistrat o scădere de 15% în anul 2011 față de 2004, cu două procente mai mult decât scăderea înregistrată la nivel național, iar județul care a înregistrat cea mai mare scădere a populației școlare a fost Teleorman. Județele cu cel mai mare număr al populației școlare în anul 2011 erau, în această ordine: Prahova, Argeș și Dâmbovița. Reducerea nivelului de instruire a populației are impact asupra calității serviciilor/ produselor și asupra randamentului și

performanței activităților economice și afectează zonele/localitățile cu vulnerabilități economice/sociale. În mediul rural, scăderea nivelului de instruire accentuiază discrepanțele rural-urban și reorientează preocupările populației către agricultura de subzistență. Condițiile de accesibilitate la unitățile școlare și infrastructura materială (dotări, starea echipamentul școlar, existența unor facilități precum conexiune la internet, săli de sport, laboratoare etc.) influențează nivelul de instruire al populației școlare (distanțele mari pentru a ajunge la școală, lipsa unor mijloacelor de transport, carențele bazei materiale, etc). Orașele mici sunt predispuse într-o măsură mai mare la riscurile determinate de scăderea nivelului de instruire, iar la nivelul regiunii Sud Muntenia sunt o serie de orașe mici a căror slabă competitivitate economică reflectă printre altele și un nivel scăzut de instruire (Budești, Căzănești, Fiebinți-Târg, Mihăilești, Amara, Bolintin-Vale, Zimnicea, Fieni, Răcari, Mizil, Slănic etc.). Scăderea nivelului de instruire afectează per ansamblu relația urban-rural, cu impact mai pronunțat asupra spațiului rural (accentuarea discrepanțelor în ceea ce privește infrastructura de utilități tehnice și servicii sociale, reducerea calității serviciilor sociale, reducerea gradului de informare și a accesului la informații și tehnologie). Din acest punct de vedere, extinderea și echilibrul teritorial al spațiului rural precum și competitivitatea și dezvoltarea armonioasă a mediului rural sunt condiționate de nivelul de instruire. Scăderea nivelului de instruire produce dezechilibre în rețeaua de centre urbane, favorizând 1–2 orașe mai mari/principale, în detrimentul celorlalte localități urbane din regiune/județ (care, din prisma resurselor naturale, cadrului geografic etc., ar deține potențial de dezvoltare). Pe termen lung, efectele sunt de polarizare a marilor orașe din regiune (Pitești, Ploiești etc.) și de involuție în ceea ce privește rețeaua de localități urbane mici și mijlocii.

iii. Structura și dinamica forței de muncă

La ***nivel european***, în cazul regiunilor de dezvoltare clasificate ca NUTS II, în perioada supusă analizei, s-a înregistrat un trend crescător al numărului populației active, cu un procent de 10,12%, după cum rezultă din datele comunicate de Eurostat.[30]

[30] *La nivel european, pe regiuni NUTS 2, sunt centralizate informații referitoare la populația activă repartizată pe sexe și vârstă, pentru intervalul de analiză 2008-2011. Pentru a asigura o viziune mai bună a acestui indicator am introdus în analiză și anul 2012, având în vedere că nu există informații pentru intervalul 2005-2007.*

Fig. 84 Evoluția populației active la nivel european (2008-2012, UM: mii persoane)

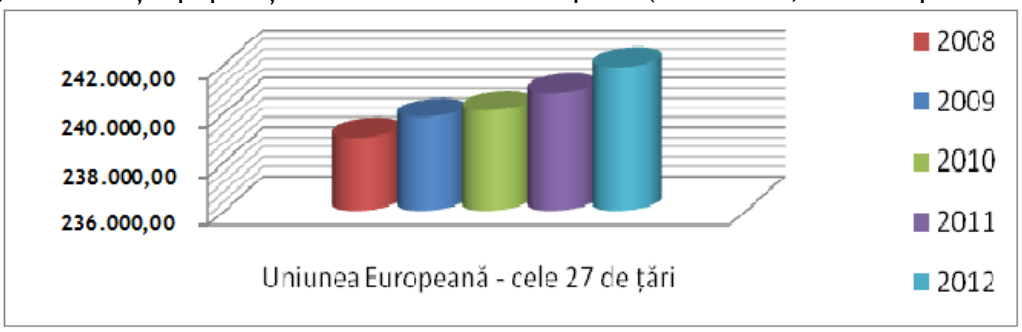

Sursa: EUROSTAT, 2008-2012

Populația activă ***la nivel național***, de 8.826,5 mii persoane, a avut o traiectorie fluctuantă în perioada analizată, înregistrând creștere în prima parte a perioadei și scădere în cea de a doua parte, astfel, numărul populației active de la nivel național a înregistrat o scădere de 10,10% în anul 2011 față de anul 2004.

Distribuția populației active pe regiunile de dezvoltare în anul 2011, era următoarea:

Fig. 85 Distribuția populației active pe regiunile de dezvoltare (2011, UM: mii persoane)

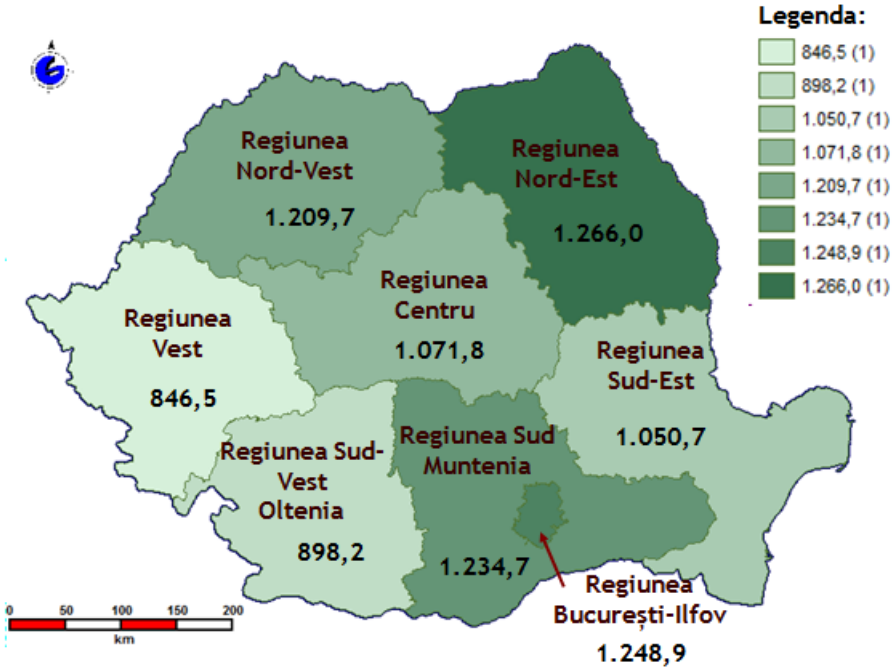

Sursa: INS, ANCPI, prelucrare date GIS

Populația activă existentă la nivelul regiunii Sud Muntenia, de 1.234,7 mii persoane, reprezenta 13,99% din totalul populației active existente la nivel național, poziționând regiunea Sud Muntenia, în clasamentul național, pe locul trei.

La nivelul regiunii Sud Muntenia s-au înregistrat fluctuații ale acestui indicator în perioada 2004 - 2009, pentru ca în perioada 2009 - 2011 să se înregistreze o scădere a populației active cu un procent de 10,38%. De altfel, evoluția indicatorului la nivel regional se înscrie în tendințele naționale ce se caracterizează prin perioade alternative de creșteri și descreșteri.

Fig. 86 Evoluția populației active din regiunea Sud Muntenia
(2004-2011, UM: mii persoane)

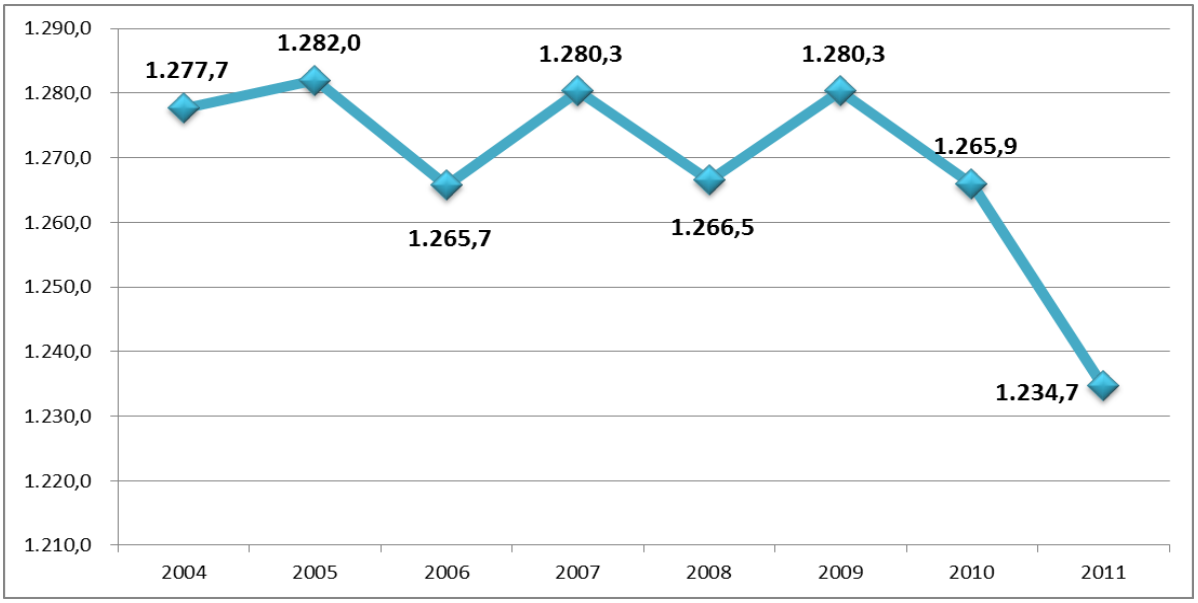

Sursa: INS, Tempo On-line

Acest proces poate avea ca și cauze atât îmbătrânirea populației, cât și migrația către orașele industrializate din afara regiunii, în căutarea locurilor de muncă, dat fiind declinul industriei din unele zone ale regiunii, corelat cu scăderea numărului de locuri de muncă.

În cadrul ***județelor regiunii Sud Muntenia*** situația este reprezentată prin graficul de mai jos, unde se poate observa aceeași evoluție fluctuantă, precum și scădere la finalul perioadei analizate.

Fig. 87 Evoluția populației active în economia regiunii Sud Muntenia (2004-2011, UM: mii persoane)

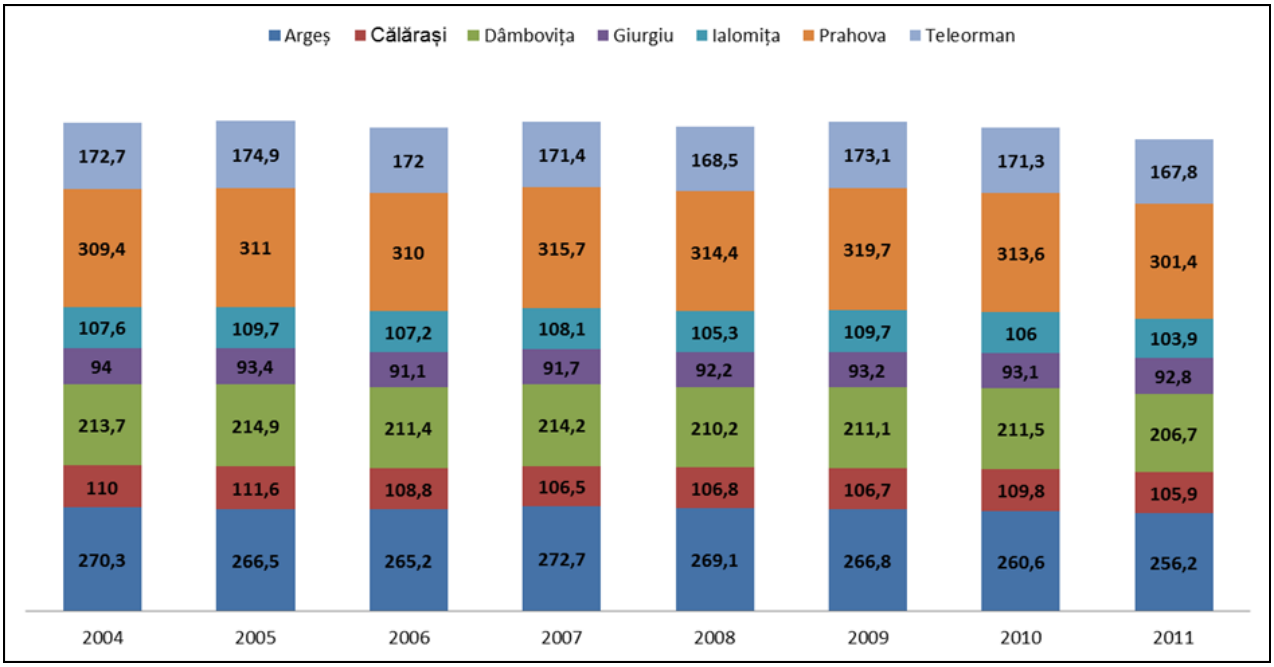

Sursa: INS, Tempo On-line

În totalul populației active din cadrul regiunii Sud Muntenia, populația ocupată deținea un procent de aproximativ 94%, după cum rezultă din analiza datelor comunicate de Institutul Național de Statistică, și este repartizată pe cele șapte județe ale regiunii după cum se prezintă în figura de mai jos:

Fig. 88 Total populație ocupată în județele regiunii Sud Muntenia (2011, UM: mii persoane)

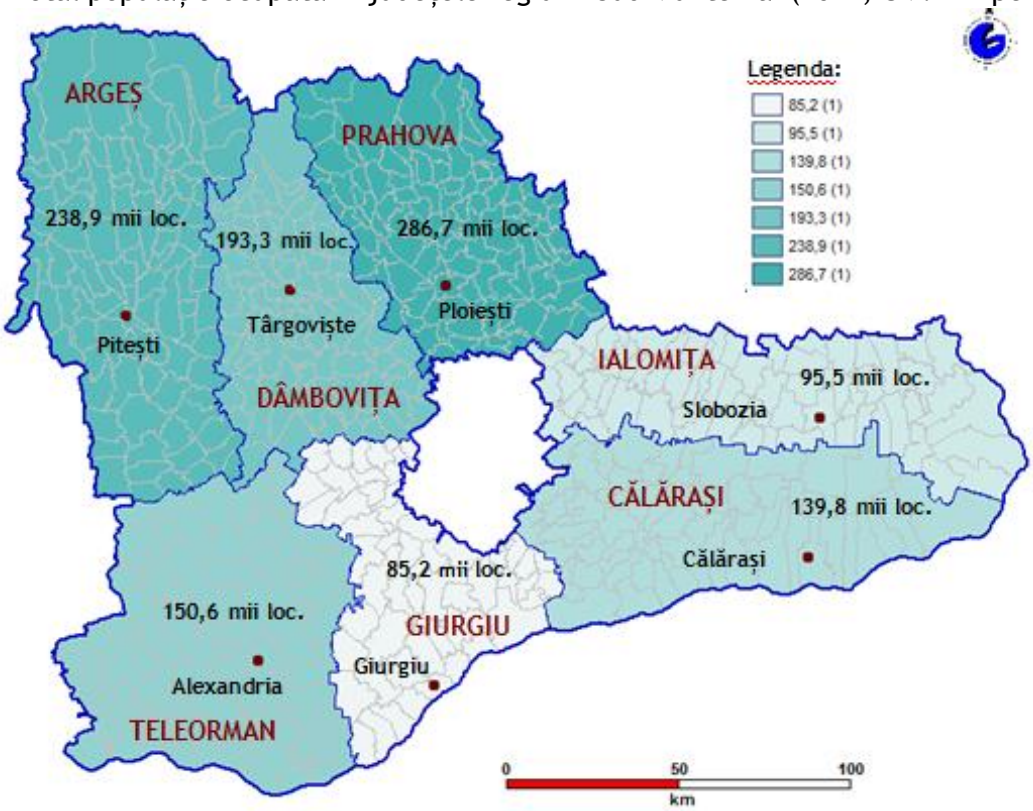

Sursa: INS, ANCPI, prelucrare date GIS

Populația ocupată a regiunii a avut tendință de creștere în perioada 2006-2008, urmată de o tendință de scădere în perioada 2009-2011, odată cu apariția crizei economice manifestate la nivel mondial. Cu toate acestea, media ratei de ocupare a populației regiunii Sud Muntenia în perioada 2004-2011 a fost de 57,16%, (sub media ratei de ocupare de la nivel național de 61,12%).

La ***nivel județean***, ponderea cea mai mare de ocupare se regăsește în județele din nordul regiunii Sud Muntenia, respectiv Argeș, Dâmbovița și Prahova, iar cea mai mică în județele Giurgiu și Ialomița.

Fig. 89 Populația ocupată la nivelul județelor regiunii Sud Muntenia - femei (2004-2011, UM: mii persoane)

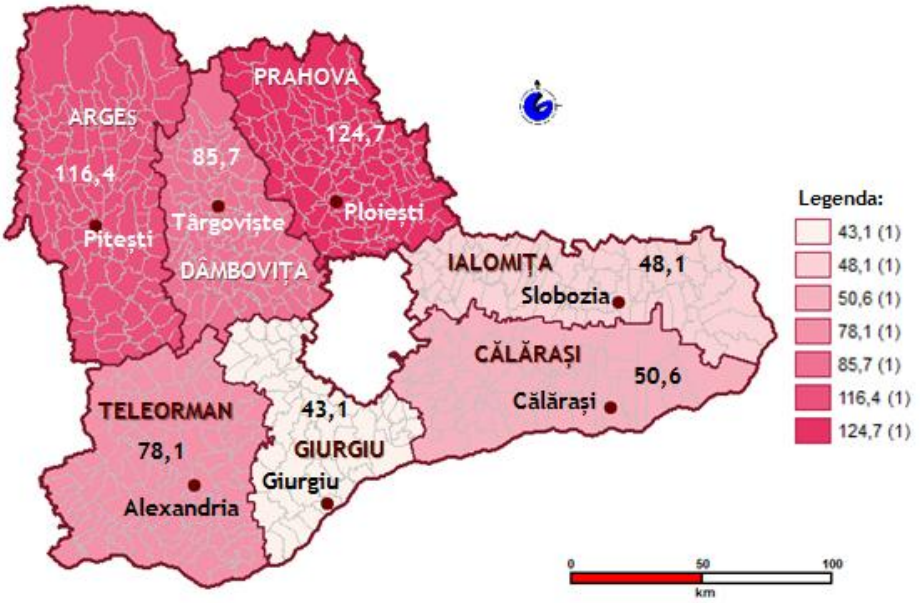

Sursa: INS, ANCPI, prelucrare date GIS

Fig. 90 Populația ocupată la nivelul județelor regiunii Sud Muntenia - bărbați (2004-2011, UM: mii persoane)

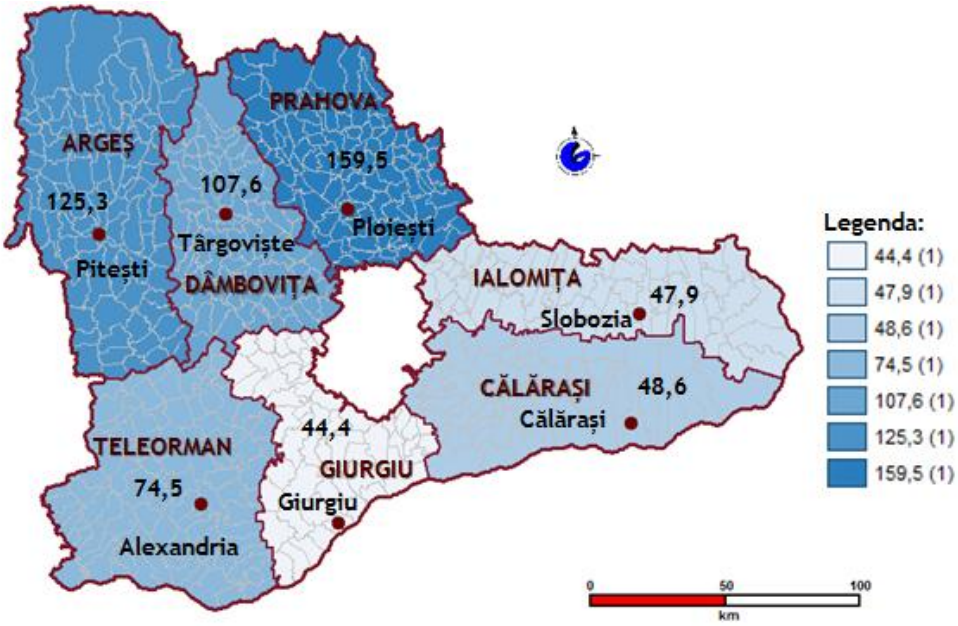

Sursa: INS, ANCPI, prelucrare date GIS

Și în cazul acestui indicator s-au înregistrat evoluții și involuții în perioada de analiză. Astfel, s-a înregistrat o creștere a procentului de ocupare în anul 2007, urmată apoi de involuție în perioada 2008-2011, pentru ca la finalul perioadei de analiză, acest indicator să se poziționeze din nou pe un trend crescător.

În continuare se prezintă distribuția populației ocupate în agricultură la nivelul celor șapte județe din regiunea Sud Muntenia, utilizând tehnologia GIS:

Fig. 91 Populația ocupată în agricultură în regiunea Sud Muntenia (2011, UM: mii persoane)

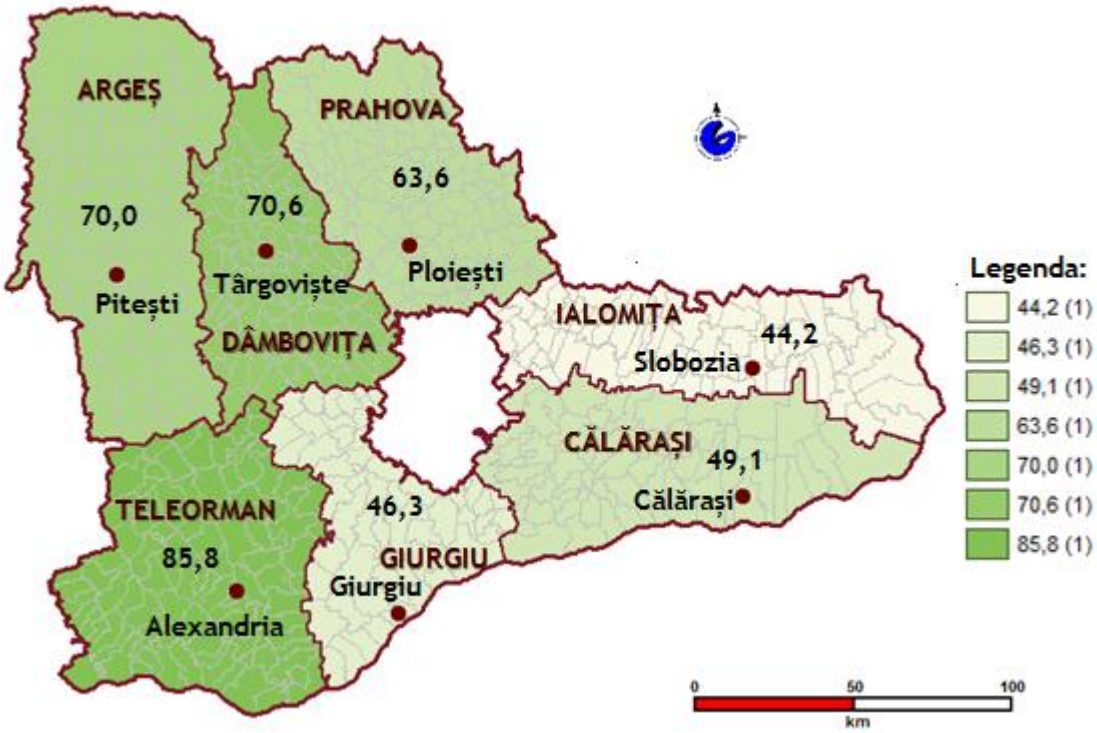

Sursa: INS, ANCPI, prelucrare date GIS

Distribuția teritorială a persoanelor ocupate în agricultură arată o concentrare mare în județele Teleorman, Dâmbovița, Argeș și Prahova justificată de potențialul zonelor respective pentru practicarea agriculturii (preponderent cerealiere în Teleorman, legumicole și pomicole în celelate județe), dar și de faptul că în aceste zone există forme oficiale de angajare în agricultură a persoanelor. Ponderea mai mică a persoanelor ocupate din celelalte județe evidențiază faptul că

în aceste zone agricultura se practică încă în familie, dar și faptul că multe din persoanele ocupate din cele trei județe își derulează activitatea în alte regiuni, în principal în apropierea capitalei.

În domeniul serviciilor, distribuția teritorială a populației ocupate arată o concentrare mai mare în județele din nordul regiuni, după cum se poate observa mai jos:

Fig. 92 Populația ocupată în servicii în regiunea Sud Muntenia (2011, UM: mii persoane)

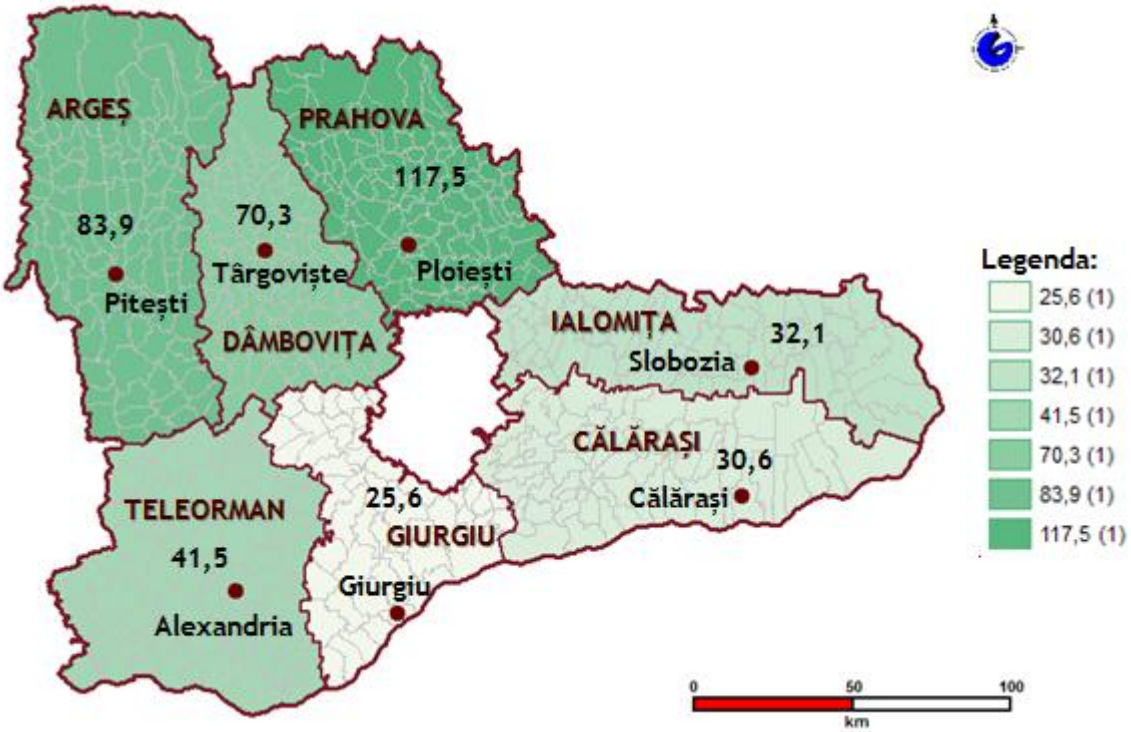

Sursa: INS, ANCPI, prelucrare date GIS

Atât în domeniul serviciilor, cât și în agricultură numărul total de persoane ocupate a înregistrat scădere, explicabilă prin evoluția raportului urban-rural, pe fondul îmbătrânirii populației rurale, și a migrației extraregionale a forței de muncă specializate.

Distribuția teritorială a persoanelor ocupate în industrie și construcții arată o concentrare mare în județele Argeș și Prahova justificată de gradul de industrializare și de întreprinderile care există în aceste județe.

Fig. 93 Populația ocupată în industrie și construcții în regiunea Sud Muntenia (2011, UM: mii persoane)

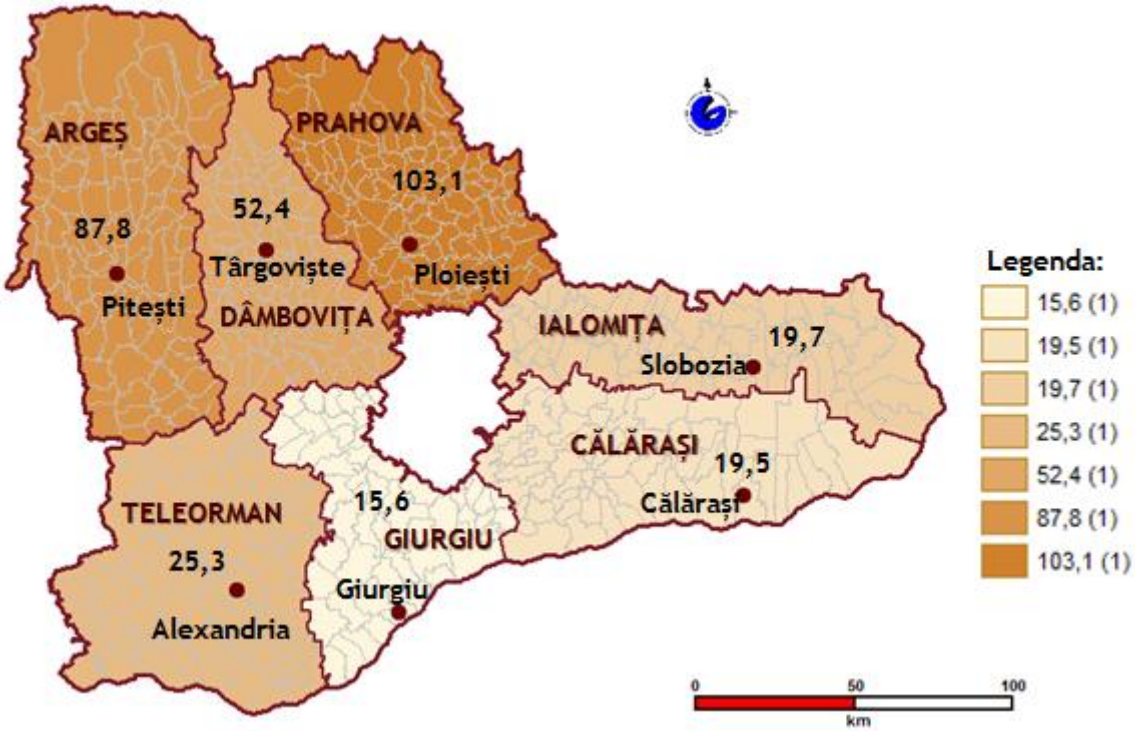

Sursa: INS, ANCPI, prelucrare date GIS

În industrie și în construcții, s-a remarcat o creștere generală, semnificativă, de peste 2%, cu un salt la sfârșitul perioadei, când creșterea față de anul anterior a fost de 6,7% pentru industrie și de 7,1% pentru construcții, ceea ce poate indica depășirea perioadei de criză economică.

În perioada 2004-2011, evoluția numărului total de persoane ocupate în județele regiunii, pe diferite domenii de activitate, a avut aproximativ aceleași tendințe ca și în cadrul regiunii, cu câteva excepții notabile:

- în județul Călărași s-au înregistrat tendințe inverse față de restul regiunii în agricultură, servicii și construcții; astfel, numărul de persoane ocupate în construcții a avut o scădere cu 9,6% în 2011 față de 2004, în timp ce în regiune s-a înregistrat o creștere de 5,3%;

- în județul Giurgiu s-au înregistrat tendințe inverse față de regiune în agricultură și industrie; astfel, numărul de persoane ocupate în agricultură a avut o creștere cu 1,7% în 2011 față de 2004, în timp ce regiunea a înregistrat o scădere cu 0,5%;
- în județul Teleorman s-au înregistrat tendințe inverse față de regiune în industrie, servicii și construcții, în sensul în care numărul de persoane ocupate în servicii a avut o creștere cu 7,5% în 2011 față de 2004, în timp ce la nivelul regiunii Sud Muntenia s-a înregistrat o scădere cu 1,1%;

În profil regional, tendințele privind gradul de ocupare a populației din totalul populației active se reflectă diferit, în funcție de specificitatea socio-economică zonală și de transformările complexe ce au avut loc în cadrul economiei naționale, ca urmare a procesului de restructurare. Caracteristicile regionale ale acestui fenomen sunt: reducerea ponderii agriculturii ca domeniu de activitate pentru locuitorii mediului rural din nordul regiunii, concomitent cu orientarea spre sectorul industriei și al serviciilor, menținerea interesului pentru sectorul agricol în sudul regiunii.

Există o zonă în piața muncii din România care nu este luată în calcul atunci când se socotește rata de ocupare a forței de muncă, aceea a micilor gospodării agricole. În această categorie s-ar încadra în jur de 30% din forța de muncă, incluzându-i aici și pe acei români care se concentrează pe obținerea unei producții suficiente pentru a-și hrăni familiile (agricultura de subzistență). De altfel, rata de ocupare relativ ridicată din zona rurală, în loc să reflecte existența unor oportunități de angajare mai bune, indică de fapt o ocupare insuficientă a forței de muncă, având în vedere tocmai realitatea sus-menționată, și că majoritatea locuitorilor din spațiul rural lucrează în agricultura de subzistență, cu o slabă înzestrare tehnologică, unde productivitatea și veniturile medii continuă să rămână scăzute.

Influența forței de muncă asupra dezvoltării spațiale face parte mai degrabă dintr-un set complex de factori cu rol similar: nivelul de pregătire a forței de muncă, dinamica populației active, existența unui spirit antreprenorial și a unei infrastructuri de afaceri pliate pe potențialul local. Numărul populației active sau apte de muncă poate influența gradul de angajare. Pe de altă parte, nivelul de calificare, interesul pentru perfecționarea continuă exercită influențe asupra climatului investițional.

Concluzii:

Ca urmare a analizei realizate la nivelul regiunii Sud Muntenia se desprind următoarele concluzii:

- scăderea populației active cu un procent de 10,38%, ca urmare a fenomenului de îmbătrânire a populație și a migrației către orașele industrializate din afara regiunii;
- rata de ocupare este scăzută și poziționează regiunea Sud Muntenia pe locul șase;
- în agricultură și în domeniul serviciilor, numărul total de persoane ocupate înregistrează scădere, explicabilă prin evoluția raportului urban-rural;
- în industrie și în construcții, se remarcă o creștere de peste 2%, cu un salt la sfârșitul perioadei, când creșterea față de anul anterior este de 6,7% pentru industrie și de 7,1% pentru construcții;

Criza economică înregistrată la nivel mondial a produs o serie de schimbări în structura pieței forței de muncă, cu consecințe majore atât în domeniul social cât și în cel economic, fapt care impune conturarea unei strategii de dezvoltare viitoare a regiunii Sud Muntenia orientată în principal pe crearea de locuri de muncă atât în mediul urban cât mai ales în mediul rural, unde populația este ocupată predominant în agricultura primară.

iv. Nivel de trai, sărăcie

Cercetarea și cunoașterea nivelului de trai pornește de la o serie de principii:

- nivelul de trai nu trebuie apreciat doar prin măsurători ale veniturilor, beneficiilor sociale, bunurilor de capital, ci se urmăresc indicatorii de educație, de ocupare a forței de muncă, ai duratei muncii, ai mediului de muncă, ai condițiilor de locuit, de transport și telecomunicații etc.;
- trebuie comparate condițiile de viață ale diferitelor grupuri de populație;
- nivelul de trai trebuie descris ca un tot unitar, specificându-se raporturile dintre diferite segmente ale lui ce caracterizează domenii diverse.

Nivelul de trai reprezintă ansamblul condițiilor economice și non-economice, sociale, culturale și politice pe care societatea le creează membrilor săi, dar și capacitatea, aptitudinile indivizilor de a-și satisface cât mai bine nevoile cu venitul lor. Aspectele definitorii ale nivelului de trai sunt legate de: condiții de locuit, nivelul și evoluția veniturilor, nivelul și evoluția cheltuielilor pentru consumul populației, nivelul și structura consumului de bunuri și servicii. Realitatea arată că nivelul de trai în România este reflectat în mod extrem de diferit în funcție de mărimea veniturilor familiale lunare (anuale) și de mărimea fiecărei familii, în corelație cu cheltuielile de consum structurate pe produse alimentare, produse nealimentare și servicii. Un element esențial într-o astfel de analiză îl reprezintă mărimea și structura gospodăriilor.

Numărul mediu al persoanelor care locuiau într-o gospodărie[31], ***la nivel național*** a fost în anul 2011 de 2,66 persoane. Comparativ, cu situația de la nivel național, ***la nivelul regiunii Sud Muntenia***, în anul 2011, numărul mediu al persoanelor care locuiau într-o gospodărie a fost de 2,77 persoane, peste media pe țară, poziționând regiunea pe locul întâi. La ***nivelul județelor regiunii Sud Muntenia***, situația este prezentată cu ajutorul graficului de mai jos[32]:

Fig. 94 Numărului mediu de persoane din cadrul gospodăriilor județelor regiunii Sud Muntenia (2011, UM: persoane)

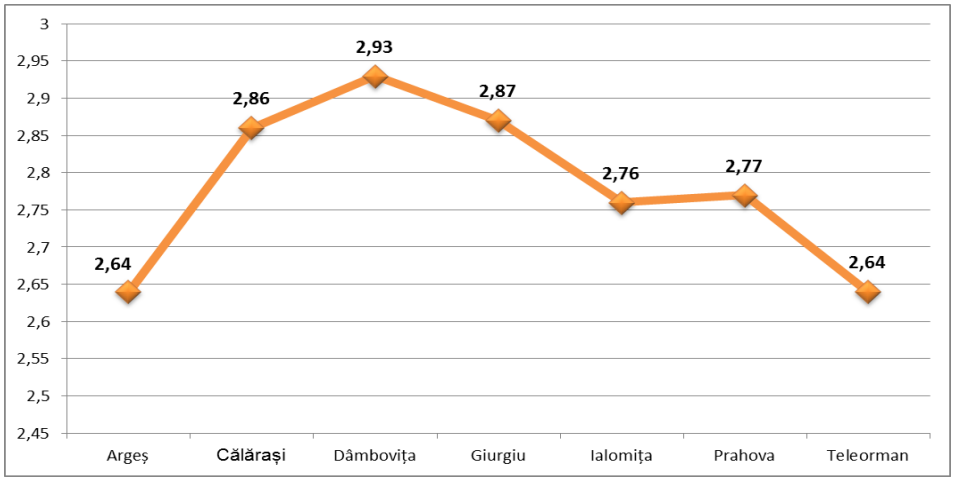

Sursa: INS, Tempo On-line

[31] *La nivel european acest tip de indicator nu este centralizat.*
32 Informațiile sunt prezentate la anul 2011 deoarece conțin datele culese o dată cu efectuarea Recensământului populației și locuințelor.

Situația acestui indicator în cadrul județelor regiunii Sud Muntenia, pe cele două medii de rezidență - urban-rural – a fost diferită, înregistrând valori mai mari în mediul rural, după cum se poate vedea în figura de mai jos:

Fig. 95 Evoluția numărului mediu de persoane din cadrul gospodăriilor județelor regiunii Sud Muntenia pe medii de rezidență (2011, UM: persoane)

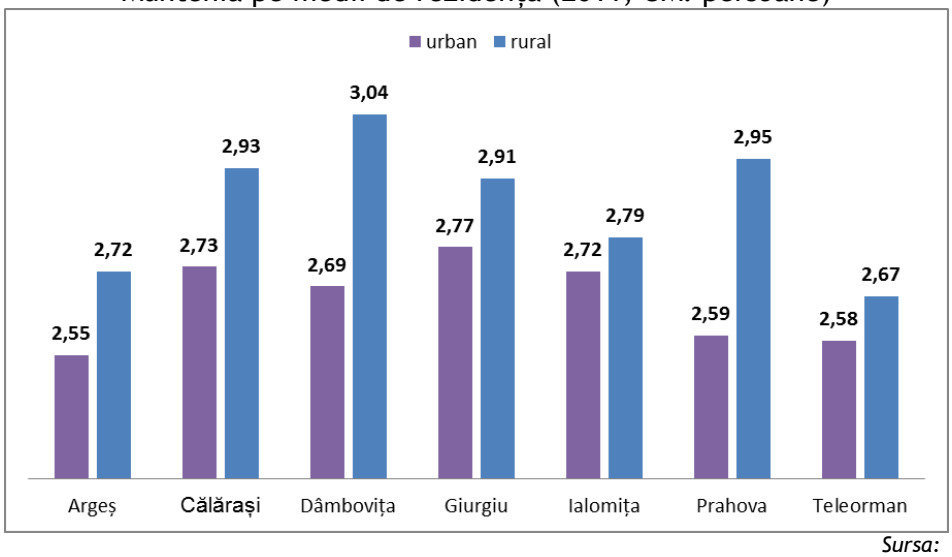

Sursa: INS, Tempo On-line

Veniturile totale medii pe o gospodărie **la nivel național**, în anul 2011, au fost de 2.417,26 lei, în creștere comparativ cu anul 2010.

În clasamentul național al ***regiunilor de dezvoltare***, pe prima poziție se afla în anul 2011, regiunea București-Ilfov, cu o valoare a venitului mediu pe gospodărie de 3.121,55 lei, fiind urmată de regiunile Vest și Centru.

În cadrul regiunii Sud Muntenia, în anul 2011, veniturile totale medii pe o gospodărie au fost de 2.337,56 lei, cu 3,30% mai jos decât venitul mediu pe gospodărie la nivel național. Această valoare a venitului mediu pe gospodărie poziționează regiunea Sud Muntenia pe locul șase în clasamentul național, înainte de regiunile Sud Est și Nord Est.

Pe principalele categorii sociale, venitul total mediu pe gospodărie prezintă următoarele particularități:

- venitul total mediu lunar pe gospodărie în cazul salariaților regiunii Sud Muntenia era în anul 2011, de 2.867,75 lei, valoare care se află cu 11,45% sub media națională; în clasamentul regiunilor la acest indicator, regiunea Sud Muntenia era pe locul trei, după regiunile București-Ilfov și Vest; pe ultimul loc în acest clasament era regiunea Sud Est;
- la acest indicator evoluția în perioada de analiză a fost una inegală, înregistrând creștere până în anul 2010, pentru ca în anul 2011 să înregistreze scădere;
- pentru lucrătorii pe cont propriu în activități neagricole, valoarea veniturilor totale medii lunare pe gospodărie în anul 2011, a fost de 1.739,33 lei, sub valoarea de la nivel național de 1.988,25 lei, poziționând regiunea Sud Muntenia pe locul 7 în clasamentul național înainte de regiunea Sud Vest Oltenia;
- veniturile totale medii lunare pe gospodărie, din agricultură, au avut în anul 2011, o valoare de 1.591,40 lei, cu 6,44% mai mic decât venitul la nivel național la această categorie socială și au avut o evoluție fluctuantă de la an la an; în clasamentul regiunilor de dezvoltare, regiunea Sud Muntenia se află pe locul șase înainte de regiunile București-Ilfov și Sud-Vest Oltenia;
- veniturile totale medii pe gospodărie în cazul șomerilor din regiunea Sud Muntenia, în anul 2011, erau de 1.878.07 lei, cu 14,69% peste media națională; acest indicator poziționa regiunea Sud Muntenia pe locul doi în clasamentul național, după regiunea București-Ilfov;
- pentru pensionari, veniturile totale medii lunare pe gospodărie erau de 2.037,93 lei, valoare peste media națională de 2.016,96 lei; în clasamentul regiunilor de dezvoltare la acest indicator, regiunea Sud Muntenia ocupa locul trei, după regiunile Nord Vest și Vest;

Cheltuielile totale medii pe o gospodărie **la nivel național**, în anul 2011, au fost de 2.183,76 lei, în creștere comparativ cu anul 2010.

În clasamentul național al ***regiunilor de dezvoltare***, pe prima poziție se afla în anul 2011, regiunea București-Ilfov, cu o valoare a venitului mediu pe gospodărie de 2.657,57 lei, fiind urmată de regiunile Vest și Nord Vest.

Cheltuielile totale medii lunare pe gospodărie ***în cadrul regiunii Sud Muntenia*** au fost în anul 2011 de 2.090,72 lei, cu 4,26% sub media națională. Pe parcursul perioadei de analiză, acest indicator s-a poziționat pe trend crescător până în anul 2010, pentru ca în anul 2011 să înregistreze o scădere cu 1,38%.

Pentru principalele categorii sociale, în perioada de analiză 2004-2011, situația din regiunea Sud Muntenia a fost următoarea:

- cheltuielile medii lunare pe gospodărie pentru salariați erau în anul 2011 de 2.664,54 lei, în scădere față de anul 2010 și sub media națională cu 4,87%; în clasamentul regiunilor de dezvoltare, regiunea Sud Muntenia se află pe locul șase, înainte de regiunile Sud-Vest Oltenia și Sud Est;
- pentru lucrătorii pe cont propriu în activități neagricole, cheltuielile totale medii lunare pe gospodărie erau de 1.787,61 lei, cu 5,97% mai mici decât media națională, punând și în acest caz regiunea Sud Muntenia pe locul șase, înainte de regiunile Sud-Vest Oltenia și Centru;
- cheltuielile totale medii lunare pe gospodărie în cazul agricultorilor de 1.905,71 lei erau cu 4,82% mai mici față de media națională și poziționau regiunea Sud Muntenia pe locul șase, înainte de regiunile București-Ilfov și Sud-Vest Oltenia;
- cheltuielile totale medii lunare pentru șomeri, în anul 2011, erau de 1.677,36 lei pentru o gospodărie, cu 2,74% mai mari decât media națională la această categorie, poziționând regiunea Sud Muntenia pe locul trei, după regiunile București-Ilfov și Vest;
- pentru categoria pensionarilor, cheltuielile totale medii lunare pentru o gospodărie erau de 1,820,21 lei, cu doar 0,08% mai mici decât cele de la nivel național; la acest indicator regiunea Sud Muntenia era pe locul patru, la o distanță destul de mică față de celelelte regiuni de dezvoltare.

Diferența dintre valoarea veniturilor totale și a cheltuielilor totale pe gospodărie este evidențiată cu ajutorul graficului de mai jos:

Fig. 96 Venituri și cheltuieli totale medii lunare pe gospodărie în regiunea Sud Muntenia (2011, UM: lei)

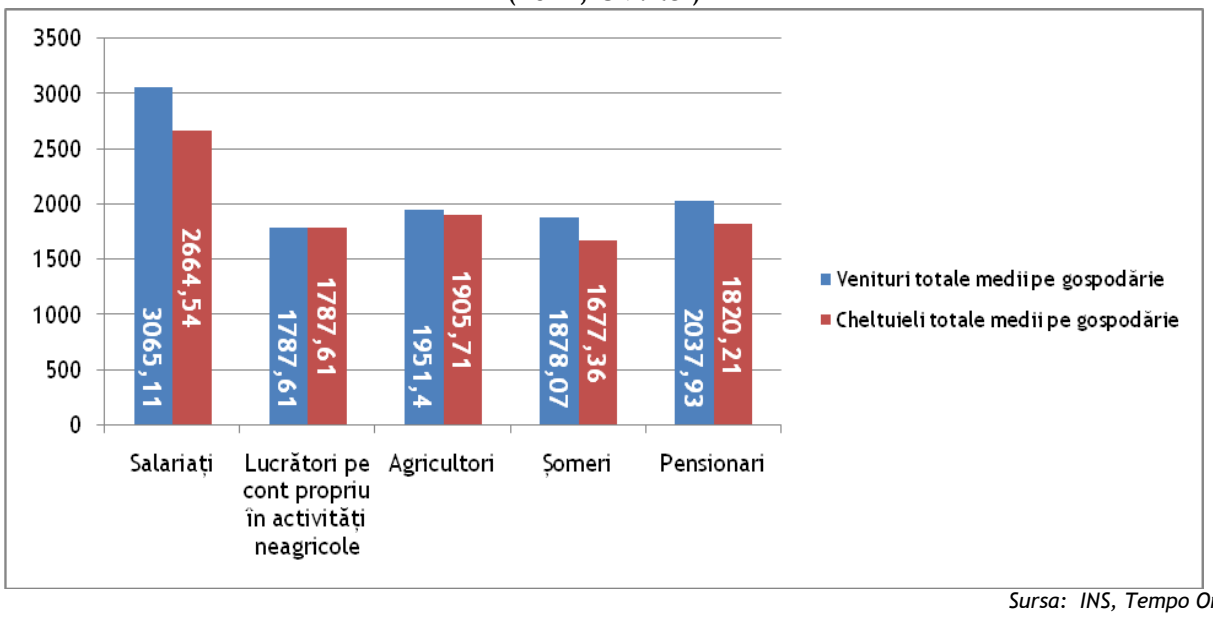

Sursa: INS, Tempo On-line

Cu toate deosebirile inerente generate de factori geografici și socio-economici variați, dacă se face referire la elementele cu impact asupra dezvoltării generale a unei regiuni trebuie avut în vedere, cu precădere, situația ocupării forței de muncă din aceste areale și a surselor de venit ale locuitorilor regiunii respective.

Situația ocupării forței de muncă și a veniturilor populației în mediul rural este, în general, mai dificilă decât în mediul urban. Majoritatea populației ocupate din mediul rural desfășoară fie activități agricole, fie în sectorul public (educație, ocrotirea sănătății, cultură, asistență socială), dar cu o pondere destul de modestă în structura ocupării din mediul rural. Populația din mediul rural, în majoritate îmbătrânită și săracă, se confruntă, de asemenea, cu deficiențe grave în ce privește infrastructura, în toate domeniile, căi de comunicații, utilități publice, educație, asistență medicală și asistență socială. Principalele obstacole care afectează dezvoltarea comunității rurale sunt legate de resursele financiare insuficiente (ceea ce denotă fie insuficienta implicare a autorităților locale în folosirea fondurilor, în special a celor europene nerambursabile, fie gradul redus de colectare al taxelor și impozitelor locale), precum și infrastructura precară și utilitățile deficitare (apă, gaze, canalizare).

Aproape în egală măsură (cu variații de pondere de la un județ la altul), administrația locală și cetățenii din mediul rural reclamă posibilitățile reduse de valorificare a produselor realizate în localitățile rurale. Această problemă s-a agravat continuu, mai ales pe fondul restrângerii activităților cooperației de consum și a celei meșteșugărești. O soluție în acest sens poate veni prin Grupurile de Producători constituite în baza Măsurii 142 "Înființarea grupurilor de producători", din cadrul Programului Național de Dezvoltare Rurală.

Un alt indicator important pentru a reda nivelul de trai din cadrul unei societăți este și cel referitor la rata sărăciei, care se referă la ponderea persoanelor sărace în totalul populației. Se consideră sărace persoanele din gospodăriile care au un venit disponibil pe adult-echivalent (inclusiv sau exclusiv contravaloarea consumului din resurse proprii) mai mic decât nivelul pragului de sărăcie. În mod curent, acest indicator se determină pentru pragul de 60% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent. La nivel național, rata sărăciei a fost în anul 2011 de 22,2%, în creștere față de anul 2010 (21,1%). Acest indicator poziționa regiunea Sud Muntenia pe locul patru într-un clasament național al regiunilor.

Fig. 97 Rata sărăciei la nivel regional (2011, UM: %)

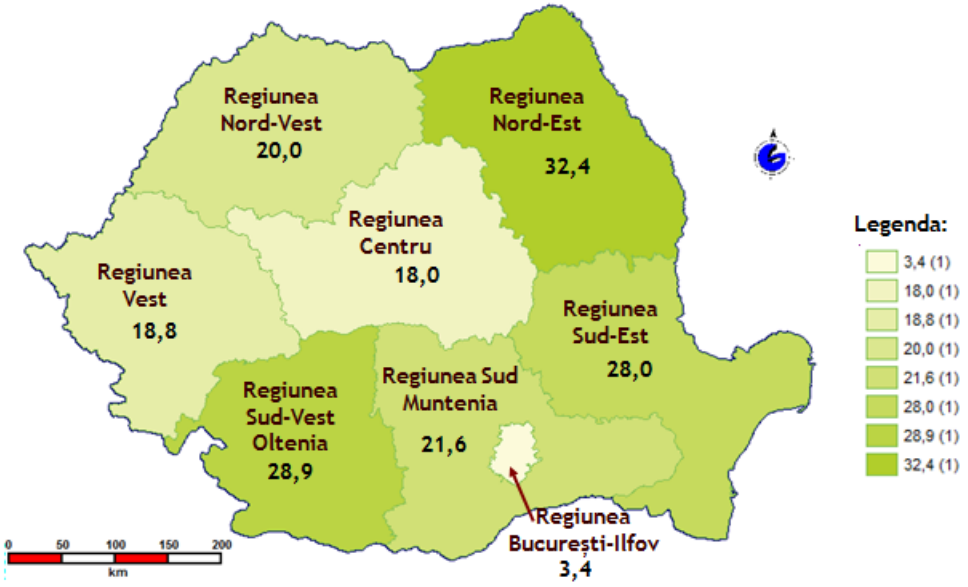

Sursa: INS, ANCPI, prelucrare date GIS

Ținând cont de cele menționate mai sus, rata sărăciei la nivelul regiunii Sud Muntenia, comparativ cu celalte regiuni de dezvoltare, este redată cu ajutorul graficului de mai jos.

Fig. 98 Rata sărăciei pe regiuni de dezvoltare (2007-2011[33], UM: procente)

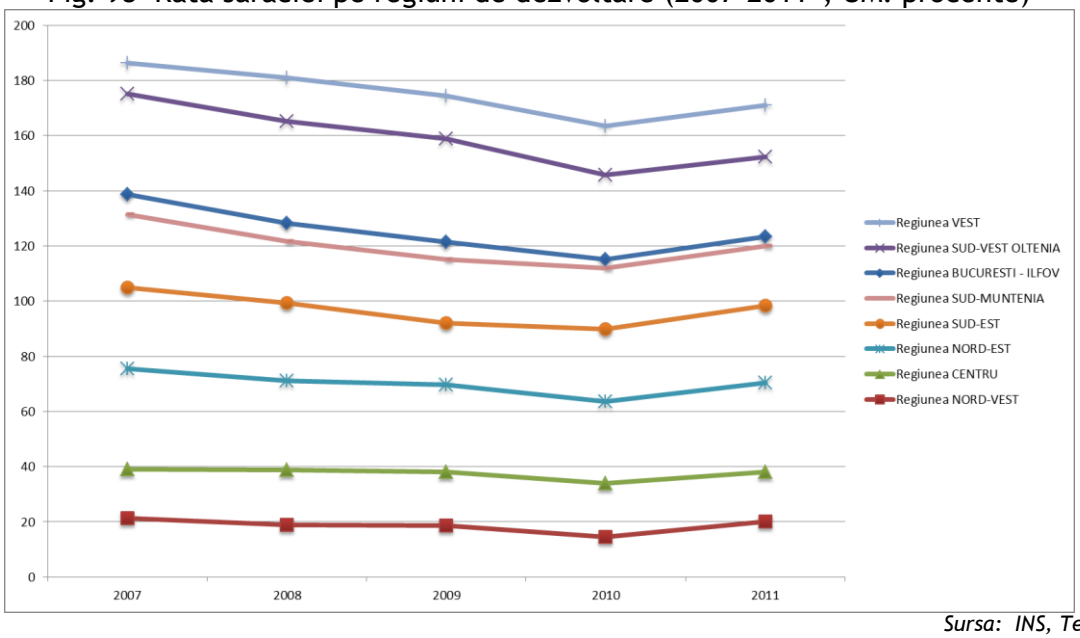

Sursa: INS, Tempo On-line

Astfel, se pot observa următoarele particularități:

- în regiunile Nord Vest și Centru aceasta a avut o evoluție aproape liniară în comparație cu celelalte regiuni de dezvoltare;
- în toate regiunile de dezvoltare s-a înregistrat o scădere a acestui indicator în perioada 2007-2010 și creștere în perioada 2010-2011, odată cu instalarea crizei economice.

Evoluția acestui indicator comparativ, la nivelul regiunii Sud Muntenia și la nivel național, în perioada de analiză 2004-2011, relevă faptul că acesta s-a poziționat pe un trend descrescător atât la nivel național cât și la nivelul regiunii Sud Muntenia, ceea ce poate însemna o îmbunătățire constantă și continuă a nivelului de trai al locuitorilor.

[33] *INS nu pune la dispoziție date statistice pentru anii 2004-2006.*

Fig. 99 Evoluția indicatorului rata sărăciei (2007-2011, UM: procente)

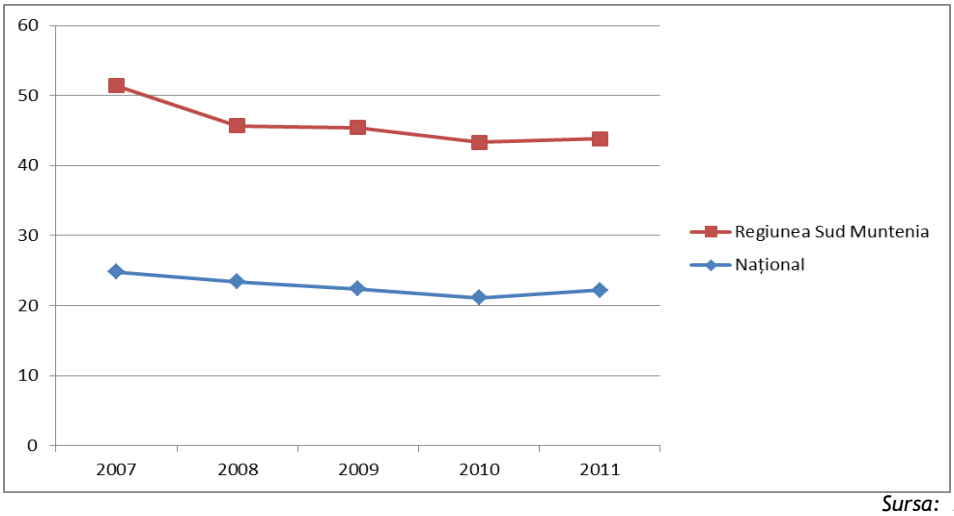

Sursa: INS, Tempo On-line

Concluzii:

Având în vedere analiza realizată la acest subcapitol, rezultă următoarele aspecte:

- numărul mediu al persoanelor care locuiau într-o gospodărie, de 2,77 persoane este peste media pe țară de 2,66 persoane, înregistrând valori mai mari în mediul rural;
- valoarea venitului mediu din regiunea Sud Muntenia se situa cu 3,30% mai jos decât venitul mediu pe gospodărie la nivel național și poziționau regiunea Sud Muntenia pe locul șase în clasamentul național al regiunilor de dezvoltare;
- pentru lucrătorii pe cont propriu în activități neagricole, valoarea veniturilor totale medii lunare pe gospodărie în anul 2011, era de 1.739,33 lei, sub valoarea de la nivel național de 1.988,25 lei, poziționând regiunea Sud Muntenia pe locul 7 în clasamentul național;
- veniturile totale medii lunare pe gospodărie, din agricultură aveau o valoare de 1.591,40 lei în anul 2011, cu 6,44% mai mic decât venitul la nivel național;
- cheltuielile totale medii lunare pe gospodărie în cadrul regiunii Sud Muntenia au fost în anul 2011 de 2.090,72 lei, cu 4,26% sub media națională;

- cheltuielile medii lunare pe gospodărie pentru salariați, lucrătorii pe cont propriu în activități neagricole și agricultori erau sub media națională și poziționau regiunea Sud Muntenia pe locul șase în calasamentul național;
- indicatorul rata sărăciei a avut în perioada de analiză 2007–2011 un trend descrescător la nivelul regiunii Sud Muntenia, ceea ce relevă o îmbunătățire constantă și continuă a nivelului de trai al locuitorilor.

3.3. Starea economică

i. Agricultura

Condiţiile naturale ale regiunii Sud Muntenia cât şi calitatea solului sunt favorabile dezvoltării tuturor ramurilor din domeniul acesta.

Indicatorii privind suprafața arabilă a regiunilor, distribuția terenului agricol pe tipuri de proprietate, precum și structura fondului funciar, se colectează doar pentru unele regiuni europene de către Eurostat și doar pentru unul sau doi ani ai intervalului de raportare, prin urmare nu se poate realiza o comparație din acest punct de vedere între regiunile române și cele de la nivelul european.

La ***nivel național***, actuala stare a agriculturii românești, a spațiului rural, în mare parte, este determinată de structura agrară a României, problemă economică şi socială de maximă importanţă şi actualitate pentru România. Efectele aplicării Legii fondului funciar nr. 18/1991 (caracterizată de majoritatea specialiştilor drept cea mai defectuoasă lege a reformei agrare din toate ţările postcomuniste), a celorlalte legi funciare posterioare acesteia, a Legii de organizare şi funcţionare a Agenţiei Domeniilor Statului şi, în mod deosebit, a Legii privatizării societăţilor comerciale agricole (fostele IAS) au condus la actuala structură (agrară) a exploataţiilor agricole.

Prin comparație cu spațiul european, în ceea ce privește „structura exploataţiilor agricole”, România deţine un „record” absolut în Uniunea Europeană, având cea mai mare „dispersie” a mărimii suprafeţelor, de la câţiva ari, în cazul gospodăriilor de subzistenţă, până la zeci de mii de ha (55,5 mii ha, cea mai mare exploataţie agricolă) în cazul celor 2 700 exploataţii

capitaliste de peste 500 de ha, care dețin împreună 2,9 mil. ha teren arabil (30% din suprafața arabilă a României).

Ca efect al aplicării reformei agrare după anul 1990, fermele familiale comerciale, majoritare în Uniunea Europeană, în România au cea mai mică pondere, atât ca suprafață (1,49 mil. ha, 10,2%), cât şi numeric (circa 60 000 exploatații, conform recensământului agricol 2011 şi a datelor APIA). Într-un cuvânt, tocmai ceea ce în Uniunea Europeană s-a promovat, susținut şi dezvoltat, ferma privată de familie de tip comercial, în România are cea mai slabă reprezentativitate şi continuă să fie, prin toate politicile agricole aplicate până acum, nesusținută. În cazul distribuției teritoriale a marilor exploatații agricole, apare o corelație perfectă între ponderea ridicată a acestora în suprafața agricolă teritorială şi harta sărăciei rurale severe. Astfel, în zonele unde se află ponderi ridicate ale marilor exploatații agricole se găsesc şi zonele ele mai întinse ale sărăciei rurale severe: Ialomița (20%), Călărași (30,4%), Teleorman (18,8%), Giurgiu (10,7%)[34].

Repartizarea suprafeței agricole la nivelul celor opt regiuni de dezvoltare este evidențiată cu ajutorul figurii de mai jos:

Fig. 100 Suprafața de teren agricol repartizată pe regiuni de dezvoltare (2011, UM: ha)

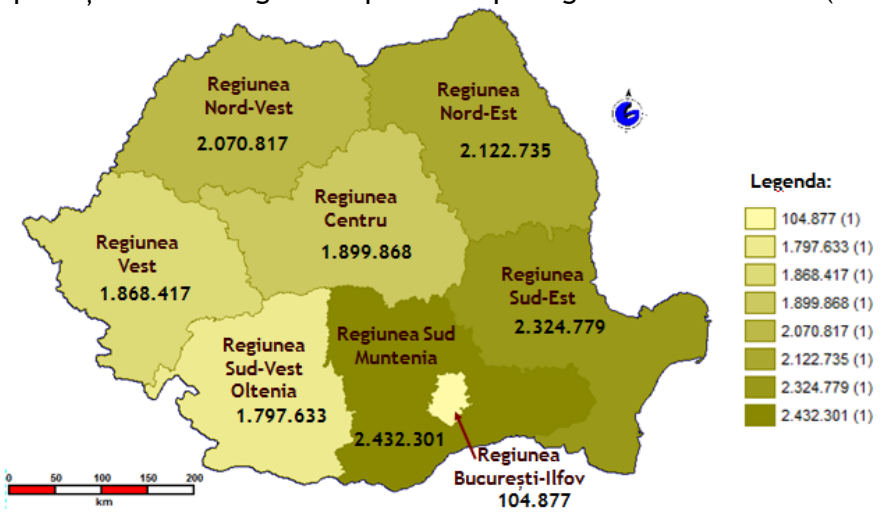

Sursa: INS, ANCPI, prelucrare date GIS

[34] *Procentele dintre paranteze reprezintă ponderea marilor exploatații agricole (peste 2.000 de ha) în suprafața eligibilă (plăți la ha APIA, 2011) din fiecare județ.*

Regiunea Sud Muntenia deține cea mai mare suprafață de teren agricol din țară (2.432.301 ha)[35], reprezintând 16,63% din totalul suprafeței agricole naționale. Aceasta poziționează regiunea Sud Muntenia pe primul loc într-un clasament al regiunilor de dezvoltare, urmată de regiunile Sud Est și Nord Est.

Repartizarea terenului agricol pe cele 7 ***județe ale regiunii Sud Muntenia*** este evidențiată cu ajutorul figurii de mai jos:

Fig. 101 Repartizarea terenului agricol în cadrul regiunii Sud Muntenia (2011, UM: Ha)

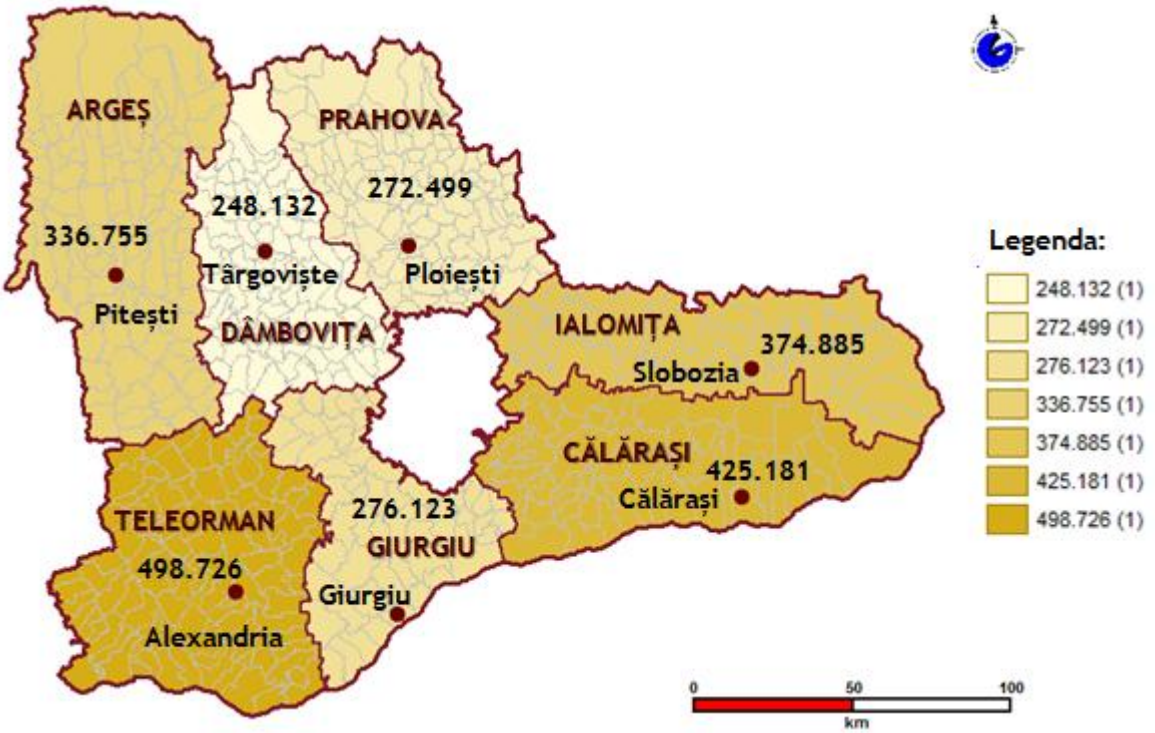

Sursa: INS, ANCPI, prelucrare date GIS

Ponderea cea mai mare în totalul județelor regiunii era deținută de județele din sud, respectiv Călărași, Ialomița și Teleorman, iar tipul de proprietate asupra acestuia este în proporție de 96% privată, indicator care în perioada de analiză 2004-2011 a avut diferențe nesemnificative.

[35] *Date statistice 2011 - INS - Tempo Online*

Fig. 102 Suprafața agricolă după modul de folosință (2011, UM: procent)

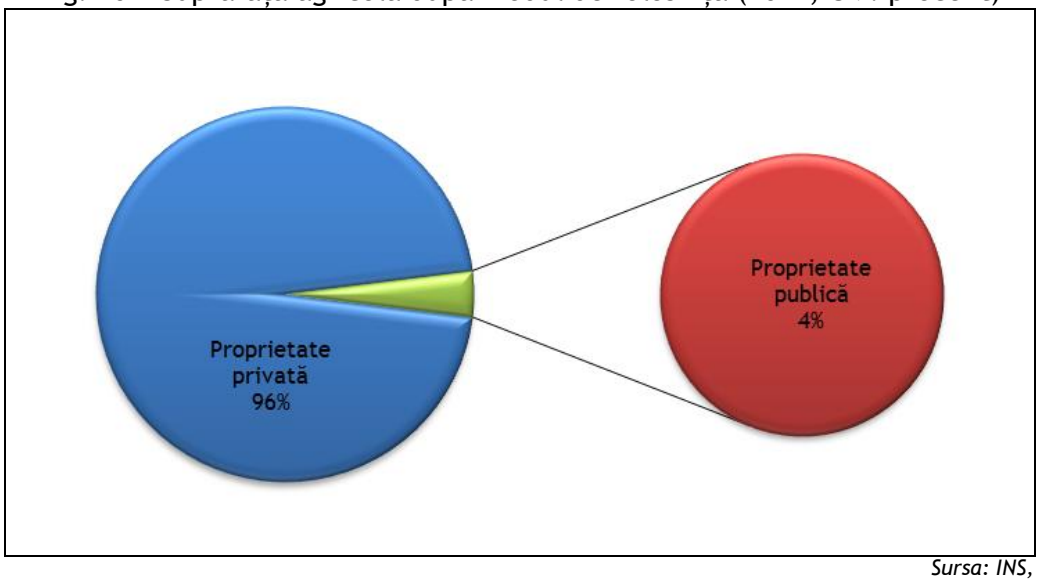

Sursa: INS, Tempo On-line

Ponderea mai mare a proprietății private în modul de deținere a terenurilor agricole este similară la ***nivel național***, sau în cazul celorlate ***regiuni de dezvoltare***, unde procentul deținut de terenul în proprietate privată oscila între 95,72% în regiunea Centru și 90,50% în Sud Est.

Referitor la distribuția suprafeței agricole la nivel teritorial, județele din partea de sud (Călărași, Ialomița, Giurgiu și Teleorman) sunt județele ce dețin cea mai mare suprafață de teren arabil din regiune, în timp ce în județele din partea de nord (Argeș, Dâmbovița și Prahova) se întâlnesc suprafețele cele mai întinse de pășuni și fânețe. Suprafețele de vii dețin cea mai mare pondere în județul Prahova, iar livezile în Argeș.

Se prezintă mai jos distribuția suprafeței agricole din cadrul județelor regiunii Sud Muntenia, pe principalele categorii de culturi. Se poate observa faptul că la finalul anului 2011, din totalul suprafeței agricole a regiunii Sud Muntenia, 1.965.228 Ha erau teren arabil, 288.019 Ha pășuni, 108.419 Ha fânețe, 28.817 Ha vii și 41.818 Ha livezi. De asemenea, terenul arabil în 2011 ocupa cea mai mare parte din suprafața agricolă (80,79%), urmat de pășuni (11,84%), fânețe (4,46%), vii (1,18%) și livezi (1,72%).

Fig. 103 Structura fondului funciar al regiunii Sud Muntenia (2004-2011, UM: Ha)

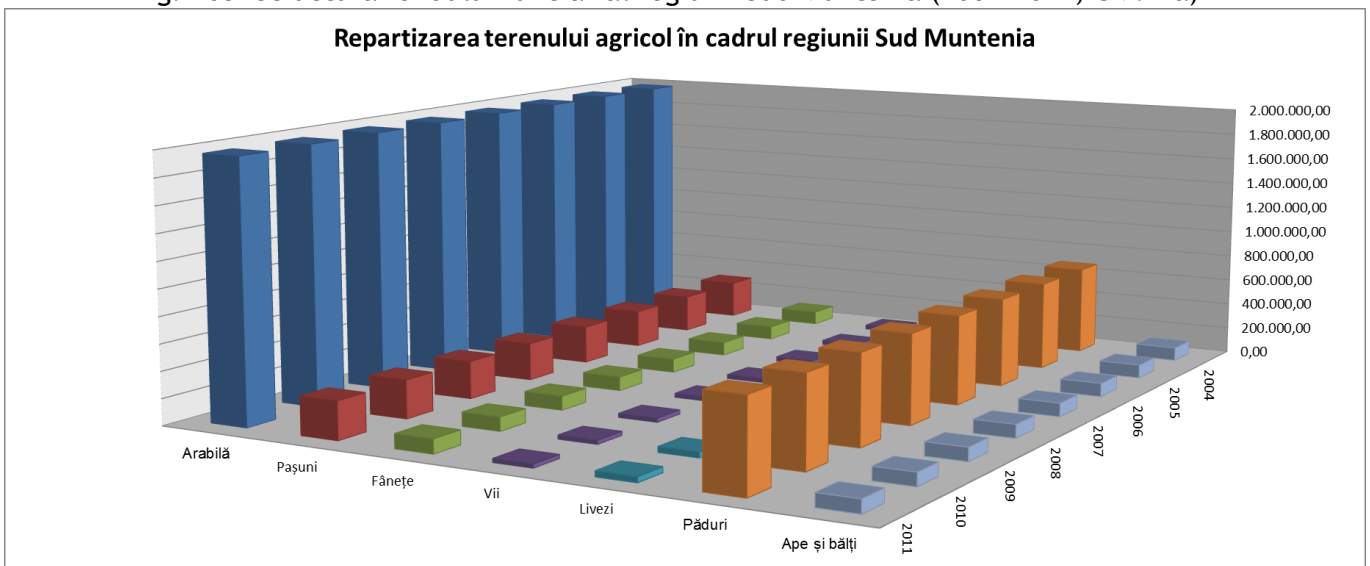

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Arabilă	1.974.186,00	1.975.561,00	1.974.524,00	1.974.064,00	1.972.843,00	1.973.363,00	1.968.276,00	1.965.228,00
Pașuni	289.692,00	288.804,00	288.796,00	288.942,00	288.182,00	287.442,00	291.221,00	288.019,00
Fânețe	104.138,00	103.902,00	103.976,00	106.447,00	107.167,00	107.298,00	106.193,00	108.419,00
Vii	33.116,00	33.227,00	33.182,00	31.134,00	30.741,00	30.763,00	29.958,00	28.817,00
Livezi	47.140,00	47.006,00	46.714,00	45.280,00	45.225,00	44.617,00	42.103,00	41.818,00
Păduri	676.742,00	676.637,00	677.323,00	677.460,00	677.234,00	677.759,00	679.827,00	680.244,00
Ape și bălți	102.154,00	101.978,00	101.918,00	101.734,00	101.315,00	101.383,00	99.479,00	99.165,00

Sursa: INS, Tempo On-line

Totodată, graficul evidențiază la sfârșitul anului 2011 o suprafață totală a fondului forestier regional de 658,7 mii Ha, ce reprezenta 19,7% din suprafața totală a regiunii. Această valoare plasa în 2011 regiunea sub media națională de 27,3% și cea europeană de 36%.

Analizând evoluția suprafeței fondului forestier la nivel regional, în perioada 2004-2011, se constată că aceasta a urmat tendința națională de creștere, înregistrând o creștere de 2,7 mii Ha de-a lungul perioadei analizate.

Totodată, terenurile acoperite de pădure însumau, la finele anului 2011, o suprafață de 641 mii Ha. Analizând distribuția teritorială a acestora, se observă că județele Argeș, Prahova și Dâmbovița deținеau împreună cea mai mare suprafață acoperită de pădure din regiune (83,17%), în timp ce județele din sud (Călărași Giurgiu, Ialomița și Teleorman) aveau împreună doar 16,83%.

Deși există companii care au preluat în arendă o parte din terenurile agricole de la proprietari, acest lucru nu este suficient, deoarece aceștia nu dispun de dotările necesare pentru a asigura exploatarea corespunzătoare a terenurilor astfel încât să ducă spre o productivitate ridicată, sau pentru a preveni degradarea solului. Se prezintă mai jos situația suprafețelor de teren pentru care s-au realizat lucrări de ameliorare și combatere a eroziunii solului, desecare sau irigații ***în cadrul regiunii Sud Muntenia***.

Tab. 12 Suprafețele de teren pe care s-au realizat lucrări de combatere a eroziunii și de ameliorare în județele regiunii Sud Muntenia (2011, UM: Ha)

Județe	Teren arabil	Pășuni naturale	Fânețe naturale	Vii și pepiniere	Livezi
Argeș	8.742	40.126	6.782	1.255	9.685
Călărași	1.222	:	543	1.041	21
Dâmbovița	3.853	:	1.430	347	2.398
Giurgiu	2.577	4.019	:	:	:
Ialomița	346	:	:	:	
Prahova	3.471	23.363	5.540	7.451	6.693
Teleorman	5.196	:	:	1.186	:

Legenda - : INS nu furnizează date pentru acești ani

Sursa: INS, Tempo On-line

După cum se poate observa mai sus, suprafețele de teren pentru care s-au realizat lucrări de combatere a eroziunii și de ameliorare în cadrul județelor regiunii Sud Muntenia sunt destul de reduse comparativ cu suprafețele de teren existente.Trebuie evidențiat faptul că, majoritatea acestor suprafețe se înscriu pe un trend crescător în perioada analizei, înregistrând la nivelul regiunii Sud Muntenia creșteri cuprinse între 3,82% în cazul terenului arabil și 0,69% în cazul viilor și pepinierelor. Singura categorie care înregistrează scădere este cea a livezilor, cu un procent de 5,93%. Aceste situații sunt similare la nivel național și regional.

Conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică, în perioada analizată, s-au realizat și lucrări de drenaj pentru terenurile arabile, iar la la nivel național, acest indicator a înregistrat o creștere de 1,41% în perioada analizată.

La nivelul celorlalte regiuni de dezvoltare există situații diferite, după cum urmează:

- în regiunile Nord Est și Sud-Vest Oltenia suprafețele de teren cu lucrări de drenaj rămân constante pe toată perioada;
- regiunile Sud Est și București-Ilfov înregistrează scăderi ale suprafețelor cu 0,05%, respectiv 0,10%;
- regiunile Nord Vest, Centru și Vest înregistrează creșteri cu procente cuprinse între 5,66% și 0,37%.

Suprafața de teren din cadrul regiunii Sud Muntenia pe care s-au realizat lucrările se menține constantă în intervalul 2004-2009 și înregistrează o scădere de 0,04% în anul 2010, cu 2 hectare. Această scădere s-a produs la nivelul județului Prahova.

Cât privește lucrările de desecare efectuate, ***la nivel național*** s-au înregistrat fluctuații ale acestui indicator în perioada de analiză, având o scădere de 1,67% la finalul perioadei, iar în cadrul regiunilor de dezvoltare situația este similară, cu o singură excepție, cea a regiunii Centru, care a înregistrat o creștere în anul 2009 de 0,11%. La ***nivelul regiunii Sud Muntenia***, suprafața pe care o comunică Institutul Național de Statistică, în anul 2011, era de 796.798 Ha, suprafață constantă încă din anul 2007 (după ce înainte de acest an a înregistrat scădere la nivelul anului 2006).

Fig. 104 Suprafața de teren amenajată pentru irigații / irigată în județele regiunii Sud Muntenia (2011, UM: Ha)

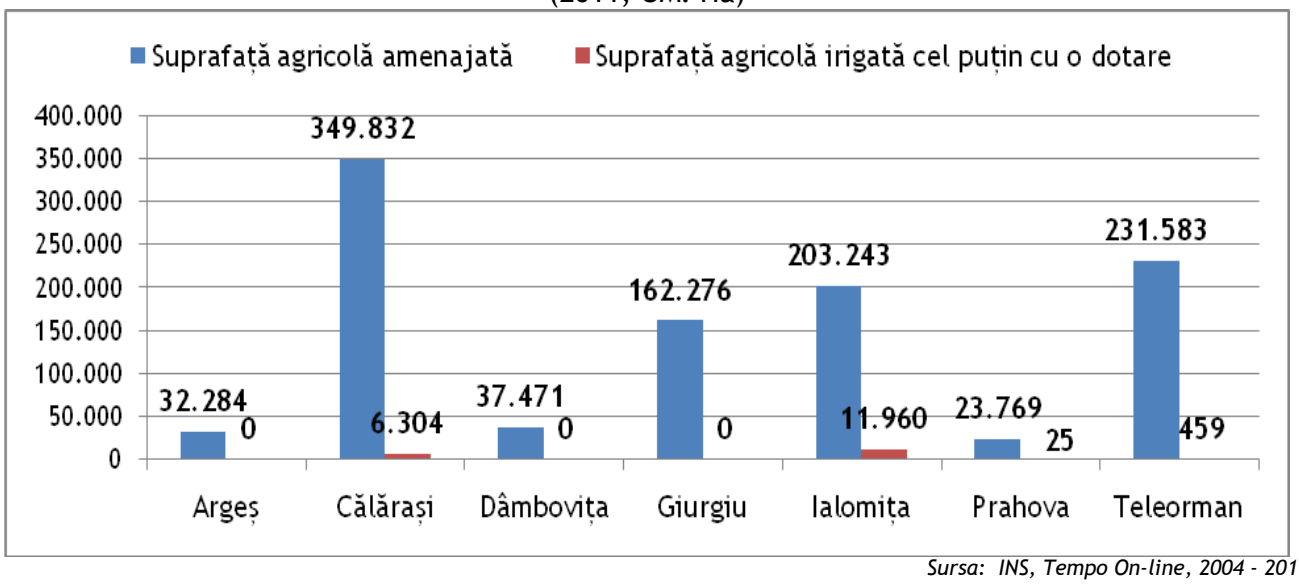

Sursa: INS, Tempo On-line, 2004 - 2011

Suprafața totală amenajată pentru irigații de 3.148.882 Ha existentă la nivel național a înregistrat o scădere de 0,98% în perioada de analiză, scădere care s-a produs și la nivelul ***regiunilor de dezvoltare***, cu procente cuprinse între 1,10% în regiunea Vest și 0,09% în regiunea Nord Est.

Pe parcursul perioadei de analiză, suprafața totală amenajată pentru irigații la nivelul regiunii Sud Muntenia a înregistrat o scădere de 0,53%, valoare care însă este situată sub procentul de scădere înregistrat la nivel național. La nivelul celor șapte ***județe ale regiunii Sud Muntenia***, cea mai mare scădere a fost în județul Argeș (- 1,28%), iar cea mai mică în județul Călărași (- 0,05%). În schimb suprafața irigată efectiv cu cel puțin o udare a înregistrat creșteri și descreșteri foarte mari pe parcursul perioadei analizate, încheind perioada cu o scădere de 68,44%, scădere care se înregistrează și în cadrul regiunilor de dezvoltare, cu procente cuprinse între 91,33% în regiunea Sud-Vest Oltenia și 55,01% în regiunea Sud Est.

Regiunea Sud Muntenia se află pe locul trei în clasamentul regiunilor la acest indicator, iar diferența între suprafața existentă în anul 2004, comparativ cu cea existentă în anul 2011 este de de 77,55%, regiunea înregistrând un procent de scădere superior celui de la nivel național.

Fig. 105 Evoluția suprafeței de teren irigată în regiunea Sud Muntenia (2004-2011, UM: Ha)

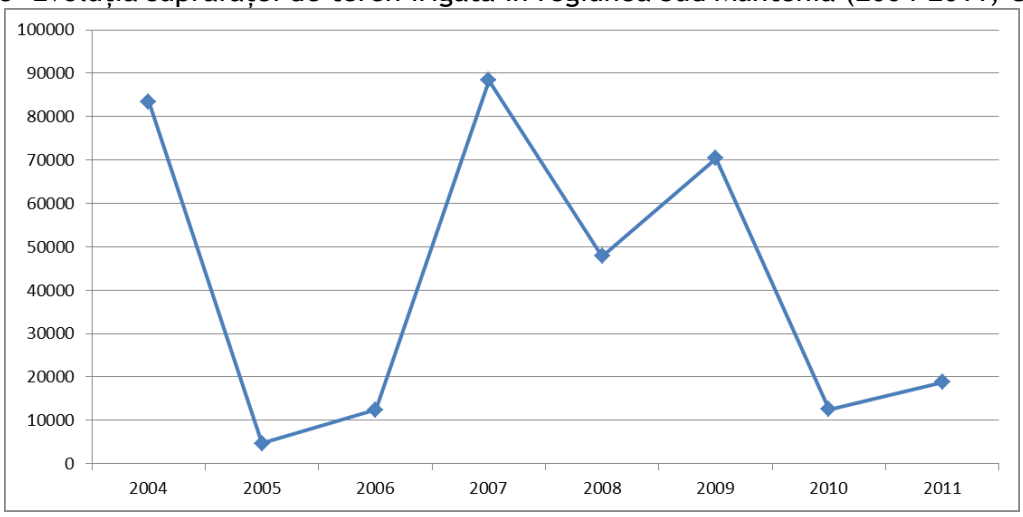

Sursa: INS, Tempo On-line

Clasamentul ***județelor regiunii Sud Muntenia*** la acest indicator este condus de județul Teleorman cu o scădere de 98,42%, urmat de județul Prahova cu 85,12%. Având în vedere diferențele între suprafețele amenajate cu sisteme de irigații și suprafețele irigate efectiv, se poate observa că terenul nu este încă exploatat la întreaga sa valoare, ținând cont că există condiții naturale deosebite. Prin urmare, nu există încă o productivitate agricolă competitivă și eficientă, acest aspect fiind determinat atât de dotările tehnice, care pe alocuri sunt necorespunzătoare, cât și de modul de exploatare practicat în unele locuri, într-o manieră fragmentată, deoarece suprafețele de teren deținute de locuitori nu sunt foarte întinse.

Cu toate acestea ***regiunea Sud Muntenia*** deține parcul cel mai mare de tractoare și mașini agricole de la nivel național, și un aspect foarte important care trebuie menționat este faptul că, regiunea a înregistrat în perioada 2004-2011 o creștere a numărului de tractoare și mașini agricole.

Analizând fiecare tip de mașină agricolă la nivelul regiunii Sud Muntenia comparativ cu nivelul național și cu celelalte regiuni de dezvoltare se desprind următoarele aspecte:

- regiunea Sud Muntenia se afla pe primul loc în cadrul regiunilor de dezvoltare la pluguri pentru tractor și pe locul doi la tractoare agricole, după regiunea Nord Vest;
- regiunea Sud Muntenia deținea 23,36% din efectivul de la nivel național la cultivatoare mecanice, poziționându-se pe primul loc;
- deținea primul loc la semănătoare mecanice, înaintea regiunilor Sud-Vest Oltenia și Vest, cu 21,46% din parcul de la nivel național la acest tip de mașină agricolă;
- regiunea nu deținea mașini de împrăștiat îngrășăminte chimice, ultimele cifre comunicate de Institutul Național de Statistică fiind din anul 2004;
- deținea locul doi la mașini de prăfuit și stropit cu tracțiune mecanică, reprezentând 27,82% din parcul național la acest tip de utilaj, după regiunea Sud Est cu 31,65%;
- era pe locul întâi la combinele autopropulsate pentru recoltat cereale, cu 19,74% din parcul național la acest indicator;
- era pe locul întâi la presele pentru balotat paie, cu 26,19% din parcul național;
- se poziționa pe locul doi, după regiunea Sud Est, la vidrovere pentru furaje, cu 18,56% din parcul național la acest tip de utilaje agricole;

Repartizarea teritorială a utilajelor în cadrul regiunii este redată mai jos:

Fig. 106 Repartizarea utilajelor agricole în cadrul județelor regiunii Sud Muntenia (2011, UM: număr)

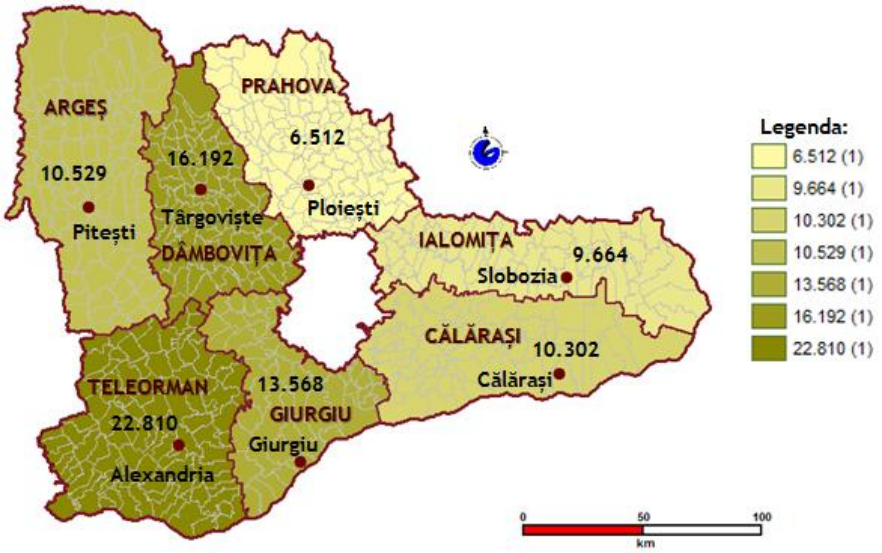

Sursa: INS, ANCPI, prelucrare date GIS

Se prezintă mai jos parcul de tractoare și mașini agricole existent în anul 2011 în județele regiunii Sud Muntenia.

Tab. 13 Parcul de tractoare și mașini agricole din cadrul județelor regiunii Sud Muntenia (2011, UM: bucăți)

Tip de utilaj agricol	Argeș		Călărași		Dâmbovița		Giurgiu		Ialomița		Prahova		Teleorman	
	Total	Proprietate privată	Total	Proprietate privată	Total	Proprietate privată	Total	Proprietate privată	Total	Proprietate privată	Total	Proprietate privată	Total	Proprietate privată
Combine autopropulsate pentru recoltat cereale	571	557	790	781	606	606	630	630	649	649	290	290	1.482	1.473
Combine autopropulsate pentru recoltat furaje	20	16	28	26	21	21	11	11	14	14	6	6	7	6
Combine și mașini pentru recoltat cartofi	25	25	7	6	736	736	7	7	-	-	6	6	5	5
Cultivatoare mecanice	481	453	778	775	1.236	1.236	1.351	1.349	740	740	382	379	1.790	1.780
Mașini de stropit și prăfuit cu tracțiune mecanică	185	115	174	174	828	828	14	14	81	81	263	253	139	139
Pluguri pentru tractor	3.654	3.463	2.153	2.116	4.648	4.626	3.590	3.587	2.583	2.582	1.771	1.761	6.727	6.706
Prese pentru balotat paie și fân	87	80	215	208	289	289	963	963	253	253	168	167	387	386
Semănători mecanice	1.386	1.353	2.013	1.977	2.031	2.031	2.699	2.695	1.800	1.799	982	982	4.447	4.429
Tractoare agricole fizice	4.101	3.887	4.103	4.045	5.768	5.752	4.281	4.275	3.508	3.503	2.622	2.597	7.772	7.748
Vindrovere pentru furaje	19	14	41	40	29	29	22	22	36	36	22	21	54	53

Sursa: INS, Tempo On-line

După cum se poate observa, mașinile și utilajele agricole, în cea mai mare parte în proprietate privată, sunt repartizate în județele regiunii Sud Muntenia în funcție de specificul culturilor care se pot practica în fiecare județ.

Potențialul agricol al regiunii în general și al părții sudice în special este deosebit de ridicat, iar caracteristic acesteia este producția vegetală, orientată spre cultura cerealelor, plantelor uleioase, plantelor de nutreț și legumelor, după cum arată datele de mai jos.

Tab. 14 Principalele culturi agricole în județele regiunii Sud Muntenia (2011, UM: tone)

Tipul de cultură	Argeș	Călărași	Dâmbovița	Giurgiu	Ialomița	Prahova	Teleorman
Grâu	178.059	548.869	129.774	289.213	417.805	125.413	604.381
Secară	:	:	130	13	129	:	3.396
Orz și orzoaică	9.873	132.602	21.541	67.793	86.904	13.967	76.130
Porumb pentru boabe	265.904	503.269	235.919	321.570	426.950	260.383	367.539
Floarea soarelui	23.289	140.610	10.864	79.960	162.654	23.709	175.075
Rapiță	13.391	73.396	3.224	27.914	55.471	11.081	104.659
Cartofi	64.761	5.742	194.261	11.736	3.639	43.962	20.523
Soia boabe	167	12.658	2	7.304	2.821	:	507
Fasole boabe	34	155	61	119	292	11	60
Sfeclă de zahăr	:	216	:	:	:	:	:
Legume	98.489	28.653	305.028	72.555	151.330	61.557	95.433
Pepeni verzi și galbeni	235	8.074	5.351	5.573	65.454	994	16.737
Trifoi în echivalent de masă verde	50.972	1.143	17.300	55	:	3.076	5.013

Sursa: INS, Tempo On-line

Terenul arabil se caracterizează printr-o pretabilitate ridicată pentru cultura mare (porumb, grâu) și pentru cultura plantelor tehnice (floarea soarelui).

Suprafața arabilă constituie baza unor producții importante de porumb, grâu, floarea soarelui, rapiță, orz, orzoiacă. Unele culturi au dispărut, sau au o pondere mică (soia, sfeclă de zahăr), dar cultura legumelor s-a extins ușor, terenurile fertile fiind favorabile acestui tip de

cultură. În timp ce producțiile importante de porumb, grâu sau floarea sorelui se valorifică în cea mai mare parte în gospodăriile populației, producția de legume se valorifică pe piață.

Analizând producția regiunii Sud Muntenia la nivelul anului 2011, comparativ cu situația de la nivel național și a celorlalte regiuni de dezvoltare, pe diferitele tipuri de culturi, rezultă următoarele caracteristici:

- regiunea Sud Muntenia se afla pe primul loc la:
  - ✓ producția de grâu, deținând 32,15% din producția de la nivel național;
  - ✓ producția de floarea soarelui cu 34,43% din totalul producției naționale de floarea soarelui în anul 2011;
  - ✓ producția de rapiță cu un procent de 39,13% din totalul național al producției de soia;
  - ✓ producția de legume a anului 2011, deținând 19,47% din producția națională de legume;
- se poziționa pe locul doi după regiunea Sud Est la producțiile de:
  - ✓ orz și orzoaică, cu 30,74% din totalul producției naționale la această categorie;
  - ✓ porumb boabe, cu 20,32% din totalul producției de porumb la nivel național;
  - ✓ orez, cu 36,23% din producția națională de orez în anul 2011;
- se afla pe locul trei la producția de cartofi, după regiunile Nord Vest și Vest și la producția de pepeni, după regiunile Sud Est și Sud-Vest Oltenia;
- se afla pe ultima poziție la producția de sfeclă de zahăr, cu o producție în scădere în perioada de analiză

În anul 2011 regiunea Sud Muntenia se afla pe locul întâi și la producția totală de fructe, cu un procent de 24,83% din totalul producției naționale. Pe următoarele două locuri se poziționau regiunile Nord Vest și Sud-Vest Oltenia, în timp ce regiunea București-Ilfov se afla pe ultimul loc.

În cadrul județelor regiunii Sud Muntenia ponderea cea mai pare în totalul producției regionale de fructe o deținea județul Argeș, urmat de județele Dâmbovița și Prahova. Pe ultimul loc se afla județul Ialomița.

Zootehnia în regiunea Sud Muntenia

În ceea ce privește domeniul zootehnic, regiunea Sud Muntenia deține un real potențial datorită pășunilor și fânețelor naturale situate în regiunile de podiș și dealuri subcarpatice, și de pajiști montane din nordul regiunii, care favorizează creșterea animalelor. Acest domeniu, ca și celelalte sectoare, nu este suficient exploatat și dezvoltat. Analiza fondului funciar și a suprafețelor agricole cultivate din cadrul regiunii Sud Muntenia, demonstrează potențialul zonei pentru producție agricolă care să ajute la dezvoltarea sectorului zootehnic. Un indicator important pentru măsurarea situației agriculturii în regiunea Sud Muntenia, este cel referitor la forța de muncă din agricultură.

Forța de muncă din agricultură înregistrează o creștere ușoară atât la ***nivel național*** cât și în cazul ***regiunilor de dezvoltare***, ceea ce evidențiază faptul că populația este interesată de agricultură, în lipsa locurilor de muncă din alte domenii care au devenit neproductive, sau neperformante. Se prezintă în continuare evoluția la nivel național a forței de muncă din agricultură, silvicultură și pescuit, în conformitate cu datele asigurate de către INS:

Fig. 107 Evoluția forței de muncă din agricultură, silvicultură și pescuit în regiunea Sud Muntenia (2008-2012[36], UM: mii persoane)

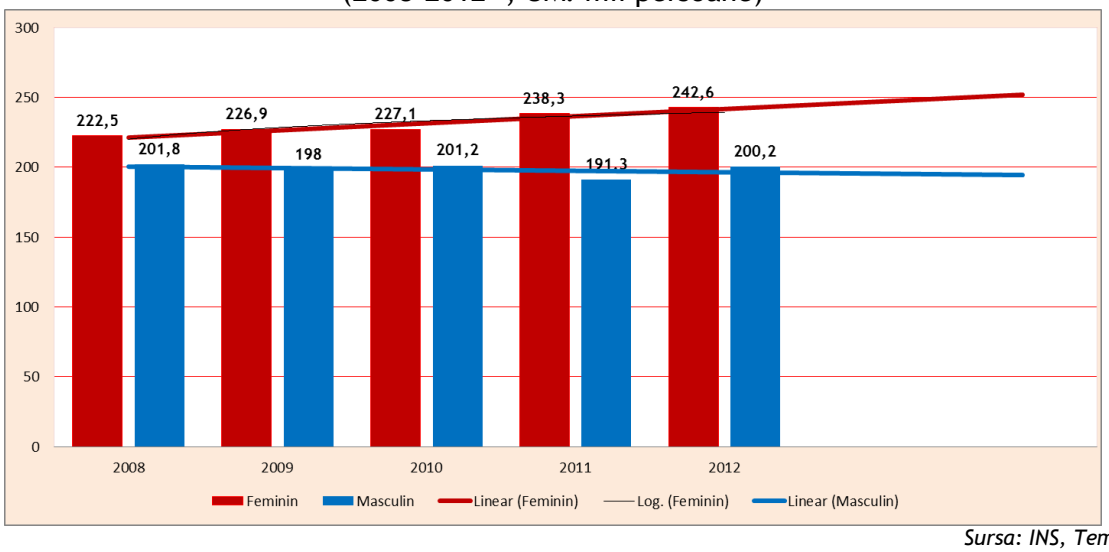

Sursa: INS, Tempo On-line

[36] *INS nu pune la dispoziție date pentru perioada 2004-2007, prin urmare am prelungit intervalul de analiză pentru ca evoluția să fie cât mai exactă.*

Analizând figura de mai sus, se poate observa că există diferențe ale acestui indicator în funcție de sexe, atât din punct de vedere numeric, cât și din punct de vedere al evoluției indicatorului. Astfel, ponderea cea mai mare a persoanelor ocupate în agricultură o dețin femeile, iar evoluția acestui indicator în cazul acestora este una pozitivă, înregistrând o creștere de 8,29% în anul 2012 față de anul 2008. În schimb, bărbații reprezintă doar 45,21% din totalul populației ocupate în agricultură, iar evoluția acestei valori a fost negativă, înregistrând o scădere de 0,80% în anul 2012 față de anul 2008. Un aspect important ce poate fi considerat motor al acestei evoluții pozitive a forței de muncă din agricultură îl reprezintă fondurile europene din acest domeniu, prin intermediul cărora populația a putut realiza investiții, astfel încât agricultura să devină atractivă și productivă.

Realizând un clasament al regiunilor de dezvoltare se poate observa că regiunea Sud Muntenia se afla pe locul doi la acest indicator, după regiunea Nord Est. În cadrul județelor regiunii Sud Muntenia, ponderea cea mai mare a persoanelor ocupate în agricultură o deține județul Telorman.

Fig. 108 Forța de muncă din agricultură, silvicultură și pescuit în cadrul județelor din regiunea Sud Muntenia (2008-2012, UM: mii persoane)

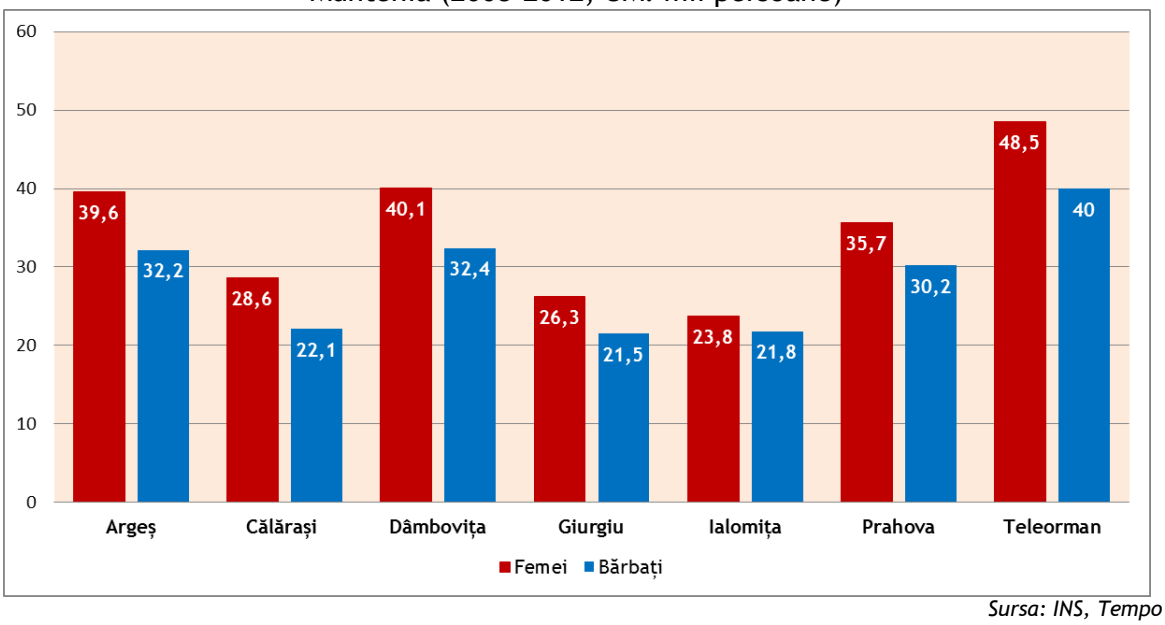

Sursa: INS, Tempo On-line

În cadrul județelor regiunii Sud Muntenia valoarea acestui indicator este pozitivă, înregistrând creșteri cu procente cuprinse între 6,71% în Călărași, 5,65% în Giurgiu sau 4,18% în Teleorman. După cum se poate observa, cele mai mari creșteri au avut loc în trei din cele patru județe din sudul regiunii, creștere justificată și de potențial agricol ridicat al acestora.

Un alt indicator de caracterizare a agriculturii îl reprezintă întreprinderile din domeniul agricol. Astfel, în cadrul regiunii Sud Muntenia, distribuția teritorială a acestora este următoarea:

Fig. 109 Distribuția teritorială a întreprinderilor agricole în regiunea Sud Muntenia (2011, UM: număr)

Sursa: INS, ANCPI, prelucrare date GIS

Se poate observa mai sus că ponderea cea mai mare a acestui tip de întreprindere este deținută de trei județe din sudul regiunii, Teleorman, Călărași și Ialomița, în această ordine, precum și faptul că județele Giurgiu și Dâmbovița se află la coada clasamentului, deși acestea au potențial de a dezvolta astfel de întreprinderi.

Agricultura ecologică

Agricultură ecologică este un termen protejat şi atribuit de Uniunea Europeană României pentru definirea unui sistem de agricultură. Acesta este similar cu termenii ,,agricultură organică" sau ,,agricultură biologică", utilizaţi în alte state membre.Rolul sistemului de agricultură ecologică este de a produce hrană mai curată, mai potrivită metabolismului uman, în deplină corelaţie cu conservarea şi dezvoltarea mediului. Unul dintre principalele scopuri ale agriculturii ecologice este producerea de produse agricole şi alimentare proaspete şi autentice, prin procese create să respecte natura şi sistemele acesteia.

În etapa de producţie la fermă se interzice utilizarea organismelor modificate genetic (OMG-uri şi derivatele acestora) a fertilizanţilor şi pesticidelor de sinteză, a stimulatorilor şi regulatorilor de creştere, hormonilor, antibioticelor. În etapa de procesare a alimentelor se restricţionează folosirea aditivilor, a substanţelor complementare şi a substanţelor chimice de sinteză folosite la prepararea alimentelor ecologice. Agricultura ecologică are o contribuţie majoră la dezvoltarea durabilă, la creşterea activităţilor economice cu o importantă valoare adăugată şi la sporirea interesului pentru spaţiul rural. Obiectivele, principiile şi normele aplicabile producţiei ecologice sunt cuprinse în legislaţia comunitară şi naţională din acest domeniu, norme care reglementează şi aspectele legate de sistemul de agricultură ecologică: procesarea, etichetarea, comerţul, importul, inspecţia şi certificarea.

Prevederile privind etichetarea produselor obţinute din agricultura ecologică stabilite în Regulamentul CE nr. 834/2007 al Consiliului privind producţia ecologică şi etichetarea produselor ecologice şi în Regulamentul CE nr. 889/2008 al Comisiei de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului CE nr. 834/2007 sunt foarte precise şi au în vedere oferirea încrederii depline a consumatorilor în produsele ecologice, ca produse obţinute şi certificate în conformitate cu reguli stricte de producţie, procesare, inspecţie şi certificare. Pentru obţinerea şi comercializarea produselor ecologice care poartă etichetele şi siglele specifice, producătorii trebuie să parcurgă un proces strict ce trebuie urmat întocmai. Astfel, înainte de a obţine produsele agricole care pot fi comercializate cu menţiunea ,,produs ecologic" exploataţia trebuie să parcurgă o perioadă de conversie, de minimum doi ani.

Pe durata întregului lanţ de obţinere a unui produs ecologic, operatorii trebuie să respecte permanent regulile stabilite în legislaţia comunitară şi naţională. Ei trebuie să-şi supună activitatea unor vizite de inspecţie, realizate de organisme de inspecţie şi certificare, pentru verificarea conformităţii cu prevederile legislaţiei în vigoare privind producţia ecologică.

În România, controlul şi certificarea produselor ecologice sunt asigurate în prezent, de **organisme de inspecţie şi certificare private**. Acestea sunt aprobate de Ministerul Agriculturii şi Dezvoltării Rurale, pe baza criteriilor de independenţă, imparţialitate şi competenţă, stabilite în **Ordinul nr. 181/2012** pentru aprobarea Regulilor privind organizarea sistemului de inspecţie şi certificare, de aprobare a organismelor de inspecţie şi certificare şi de supraveghere a activităţii organismelor de control. Aprobarea de către M.A.D.R a organismelor de inspecţie şi certificare este precedată, în mod obligatoriu, de acreditarea acestora, în conformitate cu norma europeană EN ISO 45011:1998, emisă de un organism abilitat în acest scop. Lista organismelor de inspecție și certificare private este disponibilă pe site-ul MADR accesând următorul link: http://www.madr.ro/ro/agricultura-ecologica/organisme-de-inspectie-si-certificare.html.

În urma controalelor efectuate de organismele de inspecţie şi certificare, operatorii care au respectat regulile de producţie primesc certificatul de produs ecologic şi pot eticheta produsele cu menţiunea ,,ecologic”. Pe eticheta aplicată unui produs ecologic sunt obligatorii următoarele menţiuni: referirea la producţia ecologică, siglele, numele şi codul organismului de inspecţie și certificare care a efectuat inspecția și a eliberat certificatul de produs ecologic._Sigla națională ,,ae”, specifică produselor ecologice și sigla comunitară sunt folosite pentru a completa etichetarea, în scopul identificării de către consumatori a produselor obținute în conformitate cu metodele de producție ecologică.

Fig. 110 Sigla națională a produselor ecologice

Sursa: Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

Regio PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL SUD MUNTENIA
Inițiativă locală. Dezvoltare regională.
www.inforegio.ro
”Proiect cofinanțat din FEDR prin POR 2007-2013”

Aplicarea logoului UE pe produsele alimentare preambalate este obligatorie din data de 1 iulie 2010, dar utilizarea acestuia rămâne opțională pentru produsele importate. Folosirea logoului comunitar UE trebui să fie însoțită de indicarea locului de producere al materiilor prime agricole. Această indicație poate fi de forma 'UE', 'non-UE' sau/și numele statului membru UE sau din afara UE, unde au fost obținute produsul sau materiile prime ale acestuia. Logoul comunitar oferă recunoașterea produselor certificate ecologic în întreaga Uniune Europeană. Sigla ,,ae", proprietate a M.A.D.R , garantează ca produsul, astfel etichetat, provine din agricultura ecologică și este certificat de un organism de inspecție și certificare aprobat.

Dreptul de utilizare a siglei ,,ae" pe produsele, etichetele și ambalajele produselor ecologice îl au producătorii, procesatorii și importatorii înregistrați la M.A.D.R. În vederea obținerii dreptului de utilizare a siglei „ae'' de certificare și a siglei „ae" de comunicare, solicitanții trebuie să completeze cererile de solicitare.

Consumatorii care cumpără produse care poartă sigla națională și logoul comunitar pot avea încrederea că: cel puțin 95% din ingredientele produsului au fost obținute în conformitate cu metoda de producție ecologică și produsul respectă regulile de producție ecologică. În plus, produsul poartă numele producătorului, procesatorului sau vânzătorului și numele sau codul organismului de inspecție și certificare.

Înainte ca producătorii să înceapă desfășurarea unei activități în acest domeniu au obligația să se înregistreze la M.A.D.R. Agricultura ecologică este un sector dinamic în România care a cunoscut în ultimii ani o evoluție ascendentă, atât în sectorul vegetal cât și în sectorul de producție animalieră. Organizarea comercializării produselor constituie un element important din filiera de agricultura ecologică. Comercializarea produselor ecologice se face numai de comercianți înregistrați la M.A.D.R, prin diferite canale de piață: vânzări de la poarta fermei, vânzări prin magazine en-gros, vânzări prin magazine specializate, vânzări prin bursa on-line pentru produse ecologice (www.agricultura-ecologica.ro), vânzări prin piețe sezoniere.

Una din condițiile esențiale pentru dezvoltarea agriculturii ecologice o reprezintă promovarea conceptului de agricultură ecologică în vederea conștientizării consumatorilor de avantajele consumului de produse ecologice, astfel încât aceștia să ofere un preț mai mare pentru produse curate, a căror calitate este garantată de un sistem de inspecție și certificare.

Acţiunile de informare a producătorilor, de instruire şi de promovare a conceptului de agricultură ecologică sunt realizate de către organizaţii de stat şi private. Educaţia în agricultura ecologică, în vederea formării de specialişti pentru acest domeniu constituie o preocupare a instituţiilor de profil din învăţământul superior. Ca parte a campaniei de promovare a agriculturii ecologice în Uniunea Europeană, la iniţiativă Directoratului General pentru Agricultură şi Dezvoltare Rurală al Comisiei Europene, a fost creat site-ul www.ec.europa.eu/agriculture/organic/home_ro care are ca principal obiectiv informarea publicului larg cu privire la sistemul de agricultură ecologică, precum şi punct de plecare în realizarea campaniilor promoţionale în diferite State Membre.

De asemenea, în vederea promovării produselor ecologice, Comisia Europeană acordă sprijin de până la 50% programelor de informare şi promovare propuse de organizaţiile profesionale şi interprofesionale din sector, care participă cu minim 20 % din costul real al acţiunilor, cofinanţarea fiind asigurată de la bugetul de stat, în conformitate cu prevederile Regulamentului CE nr. 3/2008 al Consiliului privind acţiunile de informare şi promovare pentru produsele agricole pe piaţa internă şi în ţările terţe şi cu Regulamentul CE nr. 501/2008 al Comisiei de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului CE nr. 3/2008.

Pentru a practica agricultură ecologică, producătorii trebuie să completeze în fiecare an, Fişele de înregistrare în agricultura ecologică, disponibile la Direcţiile pentru Agricultură Judeţene şi a Municipiului Bucureşti, în perimetrul căreia producătorul îşi desfăşoară activitatea, la responsabilii judeţeni pentru agricultura ecologică.

Activitatea de înregistrare a producătorilor în agricultura ecologică a fost reglementată în 2007 prin Ordinul nr. 219/2007 pentru aprobarea Regulilor privind înregistrarea operatorilor în agricultura ecologică, cu completările şi modificările ulterioare.

Conform informațiilor publice asigurate de MADR există o situație a operatorilor economici înregistrați în agricultura ecologică și a suprafețelor cultivate (ha).

La nivel național situația este următoarea:

Tab. 15 Dinamica operatorilor și a suprafețelor în agricultura ecologică (2006-2012[37], UM: Ha)

Indicator	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Număr operatori înregistrați în agricultura ecologică	3.409,00	3.834,00	4.191,00	3.228,00	3.155,00	9.703,00	15.544,00
Suprafața cultivata în agricultura ecologică, culturi pe teren arabil (ha)	45.605,00	65.112,00	86.454,00	110.014,4	148.033,5	147.581,55	174.643,95
Suprafața cultivata în agricultura ecologică, culturi permanente (ha) pășuni și fânețe	51.200,00	57.600,00	46.006,5	39.232,8	31.579,11	78.197,51	105.835,57
Suprafața cultivată în agricultura ecologică, culturpermanente (ha) livezi și viță de vie	294,00	954,00	1.518,00	1.869,4	3.093,04	4.166,62	7.781,33
Colectare din flora spontană (ha)	38.700,00	58.728,00	81.279,00	88.883,40	77.294,35	338.051,00	1.082.138,00

Comunicări organisme de inspecție și certificare MADR

Conform Recensământului Agricol 2010–2011 situația exploatațiilor agricole care au avut suprafață agricolă utilizată și certificată ecologic, suprafață agricolă utilizată aflată în conversie și animale crescute ecologic, după statutul juridic al exploatațiilor agricole, la nivelul judetelor regiunii Sud Muntenia este urmatoarea:

Tab. 16 Situația suprafețelor agricole cu agricultura ecologică (2010-2011, UM: număr)

Indicator	Argeș		Călărași		Dâmbovița		Giurgiu		Ialomița		Prahova		Teleorman	
	Suprafață	Număr exploatații	Suprafață	Număr exploatații	Suprafață	Număr exploatații	Suprafață	Număr exploatații	Suprafață	Număr exploatații	Suprafață	Număr exploatații	Suprafață	Număr exploatații
Suprafața agricolă utilizată certificată ecologic	0	0	-	3	-	0	-	0	-	5	-	0	-	3
Suprafața agricolă utilizată aflată în convesie	0	0	-	2	-	2	-	1	-	10	-	2	-	6

Recensământ Agricol 2010-2011

Se poate observa că județul Ialomița deține cel mai mare număr de exploatații, cu sau fără personalitate juridică, ce manifestă interes pentru agricultura ecologică.

[37] *Având în vedere că pentru intervalul 2004-2005 nu există date disponibile pentru acest domeniu, intervalul de analiză a fost prelungit până în anul 2012 pentru a putea evidenția evoluție acestui fenomen.*

Tab. 17 Situația efectivului de animale în regim ecologic (2010-2011, UM: număr)

Indicator	Argeș		Călărași		Dâmbovița		Giurgiu		Ialomița		Prahova		Teleorman	
	Număr societăți	Număr exploatații	Număr societăți	Număr exploatații	Număr societăți	Număr exploatații	Număr societăți	Număr exploatații	Număr societăți	Număr exploatații	Număr societăți	Număr exploatații	Număr societăți	Număr exploatații
Animale crescute ecologic	1	1	0	0	1	1	0	0	0	3	0	1	0	0

Recensământ Agricol 2010 - 2011

Concluzii:

- regiunea Sud Muntenia deținea cea mai mare suprafață de teren agricol din țară, reprezintând 16,63% din totalul suprafeței agricole naționale, fiind pe primul loc în clasamentul regiunilor de dezvoltare, urmată de regiunile Sud Est și Nord Est;
- suprafața totală a fondului forestier regional de 658,7 mii Ha, era sub media națională de 27,3% și cea europeană de 36%;
- suprafețele de teren pentru care s-au realizat lucrări de combatere a eroziunii și de ameliorare din cadrul județelor regiunii Sud Muntenia au fost destul de reduse comparativ cu suprafețele de teren existente;
- regiunea Sud Muntenia deținea parcul cel mai mare de tractoare și mașini agricole de la nivel național, parc care în perioada 2004-2011, a înregistrat creștere a numărului de tractoare și mașini agricole;
- regiunea Sud Muntenia se afla pe primul loc la:
  - ✓ producția de grâu, deținând 32,15% din producția de la nivel național;
  - ✓ producția de floarea soarelui cu 34,43% din totalul producției naționale de floarea soarelui în anul 2011;
  - ✓ producția de rapiță cu un procent de 39,13% din totalul național al producției de soia;
  - ✓ producția de legume a anului 2011, deținând 19,47% din producția națională de legume;
- regiunea se poziționa pe locul doi după regiunea Sud Est la producțiile de:
  - ✓ orz și orzoaică, cu 30,74% din totalul producției naționale la această categorie;
  - ✓ porumb boabe, cu 20,32% din totalul producției de porumb la nivel național;
  - ✓ orez, cu 36,23% din producția națională de orez în anul 2011;

- se afla pe locul trei la producția de cartofi, după regiunile Nord Vest și Vest și la producția de pepeni, după regiunile Sud Est și Sud-Vest Oltenia;
- se afla pe ultima poziție la producția de sfeclă de zahăr, cu o producție în scădere în perioada de analiză.

ii. Industria

Industria ***regiunii Sud Muntenia***, destul de complexă și diversificată, acoperă toate domeniile componente și se bazează pe resursele naturale existente. Aceasta este localizată în principal în cele trei județe din nordul regiunii: Prahova, Dâmbovița și Argeș. Industria reprezintă o ramură economică importantă a regiunii, tinând cont de faptul că, întreprinderile din sectorul industrial au realizat 47,55% din cifra de afaceri totală din regiune și de faptul că, în cadrul regiunii există numeroase parcuri industriale, științifice și tehnologice (o treime din numărul total de parcuri existente în România), 12 dintre acestea fiind localizate în județul Prahova.

Dezvoltarea parcurilor industriale reprezintă o miză importantă atât pentru economie datorită investițiilor mari care sunt atrase în aceste zone, cât și pentru companiile care dețin aceste parcuri, datorită facilităților pe care statul le-a creat, si anume:

- scutire de la plata taxelor percepute pentru modificarea destinației sau pentru scoaterea din circuitul agricol a terenului aferent parcului industrial;
- scutire de la plata impozitului pe terenuri, corespunzător terenului aferent parcului industrial;
- scutire de la plata impozitului pe clădiri, corespunzător clădirilor care fac parte din infrastructura parcului industrial;
- scutiri, numai cu acordul autorităților publice locale, de la plata oricăror taxe datorate bugetelor locale ale unităților administrativ-teritoriale pentru eliberarea oricăror certificate de urbanism, autorizații de construire și/sau autorizații de desființare de construcții pentru terenurile și clădirile din infrastructura parcului, ce fac parte integrantă din parcul industrial;
- alte facilități ce pot fi acordate, potrivit legii, de autoritățile administrației publice locale.

În prezent, în România funcționează 52 de parcuri industriale, din care 39 sunt operaționale. Titlul de parc industrial se acordă în conformitate cu Legea 186 / 2013 privind constituirea și funcționarea parcurilor industriale, iar ajutorul de minimis sau de stat pentru dezvoltarea acestor zone se acordă în conformitate cu Ordinul 2980 / 2013 privind aprobarea condițiilor de acordare a măsurilor de sprijin pentru investițiile realizate în parcurile industriale. În conformitate cu aceste acte normative, terenul vizat dezvoltarea unui parc industrial trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- este proprietatea tabulară sau în concesiune ori se află în administrarea/folosința fondatorului, administratorului parcului sau a rezidenților parcului industrial;
- are acces la un drum european și/sau național și/sau județean și/sau șosele ocolitoare de centură;
- are o suprafață compactă, cu excepția suprafețelor traversate de căi de transport, suprafață de minimum 5 hectare;
- nu este afectat de nicio sarcină tabulară, dezmembrământ al dreptului de proprietate privată, ipotecă, măsură asigurătorie sau procedură de executare silită, cu excepția oricăror servituți de trecere, precum și a oricăror ipoteci constituite în favoarea instituțiilor de credit dintr-un stat membru al Uniunii Europene, în vederea garantării rambursării unor credite bancare contractate de către administratorul parcului, în vederea finanțării investițiilor de întreținere și/sau dezvoltare și/sau retehnologizare a infrastructurii parcului industrial.

Acordarea titlului de parc industrial se face prin ordin al ministrului Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice pentru o durată de minim 10 ani cu posibilitatea de prelungire. În cadrul ***regiunii Sud Muntenia*** în anul 2011 existau 22 de parcuri industriale, repartizate pe cele șapte județe după cum urmează:

Fig. 111 Parcurile industriale din județele regiunii Sud Muntenia (2011, UM: număr)

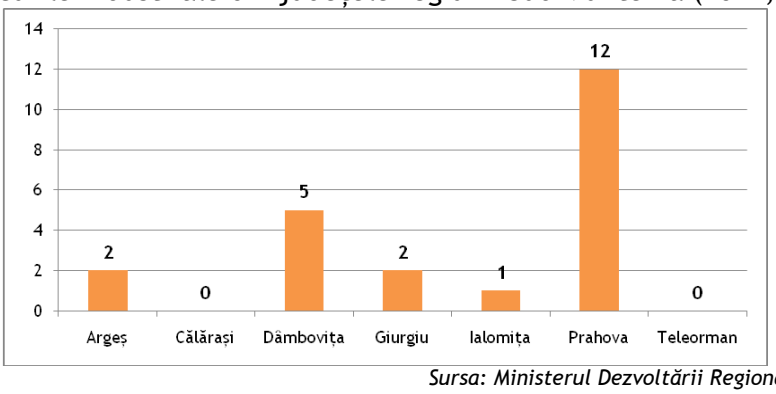

Sursa: Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice

Tab. 18 Parcurile industriale din județele regiunii Sud Muntenia (2011)

Denumire parc industrial	Suprafață (Ha)	Anul înființării	Județ	Localizare	Societatea administrator	Status
Parcul Industrial Pitești - Bradu	14,0771	2003	Argeș	Bradu	S.C. „Industrial Parc" S.R.L.	Operațional
Parcul Industrial WDP Oarja	22,42	2011	Argeș	Oarja	S.C. „WDP Development RO" S.R.L.	Operațional
Parcul Industrial Moreni	24,7115	2002	Dâmbovița	Moreni	S.C. „Moreni Parc Industrial" S.A.	Operațional
Parcul Industrial Mija	82,62	2002	Dâmbovița	I.L. Caragiale	S.C. „Parc Industrial Mija" S.A.	Operațional
Parcul Industrial Răcari	23,686	2008	Dâmbovița	Răcari	S.C. „Avalon Consulting Management" S.R.L., S.C. „Avalon Parc Industrial" S.R.L.	Operațional
Parcul Industrial WDP Corbii Mari	22,22	2009	Dâmbovița	Corbii Mari	S.C. „WDP Development RO" S.R.L.	Operațional
Parcul Industrial Priboiu	31,92	2010	Dâmbovița	Brănești	S.C. „Parc Industrial Priboiu" S.A.	Operațional
Parcul Industrial București - Bolintin	143	2002	Giurgiu	Bolintin Deal	S.C. „Universal Management" S.R.L.	Operațional
Parcul Tehnologic și Industrial Giurgiu Nord	13,4	2003	Giurgiu	Giurgiu	S.C. „Parc Tehnologic și Industrial Giurgiu Nord" S.A.	Operațional
Parcul Industrial Fetești	20		Ialomița	Fetești	S.C. „Parc Industrial Fetești" S.A.	Operațional
Parcul Industrial Prahova	23,47	2002	Prahova	Vălenii de Munte	S.C. „Prahova Industrial Parc" S.A.	Operațional
Parcul Industrial Ploiești	146,27	2003	Prahova	Ploiești	S.C. „Ploiești Industrial Parc" S.A.	Operațional
Parcul Industrial Brazi	46,114	2006	Prahova	Brazi	S.C. „Brazi Industrial Parc" S.A.)	Operațional
Parcul Industrial Mizil	31,4	2009	Prahova	Mizil	S.C. „Ploiești Industrial Parc" S.A	Operațional
Parcul Industrial Urlați	35,06	2009	Prahova	Urlați	S.C. „Ploiești Industrial Parc" S.A.	Operațional
Parcul Industrial Allianso Business Park - Ariceștii Rahtivan	253,2	2012	Prahova	Ariceștii Rahtivani	S.C. „Allianso Business Park" S.R.L.	Operațional
Parcul Industrial WDP Ariceții Rahtiva	25	2009	Prahova	Ariceștii Rahtivani	S.C. „WDP Development RO" S.R.L.	În curs de amanajare
Parcul Industrial Ciorani	45	2010	Prahova	Ciorani	S.C. „Ploiești Industrial Parc" S.A.	Green field
Parcul Industrial Primus 1 Ariceștii Rahtivani	28,87	2011	Prahova	Ariceștii Rahtivani	S.C. „AML INVEST" S.R.L., S.C. „SENAX PROD" S.R.L., 1 persoană fizică - cetățean român	Green field
Parcul Industrial Primus 2 Ariceștii Rahtivani	81,595	2011	Prahova	Ariceștii Rahtivani	S.C. „AML INVEST" S.R.L., S.C. „SENAX PROD" S.R.L., 1 persoană fizică - cetățean român	Green field
Parcul Industrial Plopeni (36,47 ha, loc. Plopeni, jud. Prahova)	36,47	2002	Prahova	Plopeni	S.C. „Plopeni Industrial Parc" S.A.	Operațional
Parcul Industrial Allianso Development Park - Ariceștii Rahtivani	25,91	2011	Prahova	Ariceștii Rahtivani	S.C. „Allianso Development Charlotte Six" S.R.L	În evaluare

Sursa: Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice

De asemenea, pentru județul Argeș au fost inițiate procedurile de înființare a unui nou parc la Mioveni - "Parcul Industrial, Tehnologic și Științific Mioveni"[38]. După cum se poate observa mai sus, distribuția parcurilor industriale în județele din regiunea Sud Muntenia este inegală. Cele mai multe parcuri industriale sunt localizate în cele două județe din nordul regiunii, respectiv județul Prahova și Argeș, existând doar 2 parcuri în sud (Giurgiu), avantajul pe care îl oferă fluviul Dunărea pentru transportul de mărfuri nefiind exploatat suficient în acest caz.

Comparativ cu celelalte regiuni de dezvoltare, regiunea Sud Muntenia ocupă locul întâi în clasamentul național, având un număr de 20 de parcuri industriale operaționale. Pe locul al doilea este regiunea Centru.

Fig. 112 Parcurile industriale din România (2013)

Sursa: Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice

[38] *Ghidul de Interviu realizat cu ocazia cercetării de teren, 2013.*

Analiza întreprinderilor din industrie, din cadrul regiunii Sud Muntenia în perioada 2004-2011, pe județe, indică faptul că cea mai ridicată cifră de afaceri în industrie era realizată de Prahova (38,0% din cifra de afaceri în industrie la nivelul regiunii), urmată de Argeș (33,3%), pe ultimul loc situându-se Călărași (4,0%).

Distribuția teritorială a întreprinderilor în cadrul regiunii, indică o prezență mai mare a acestora în județele Prahova și Argeș.

Fig. 113 Repartizarea întreprinderilor active în cadrul regiunii Sud Muntenia (2011, UM: număr)

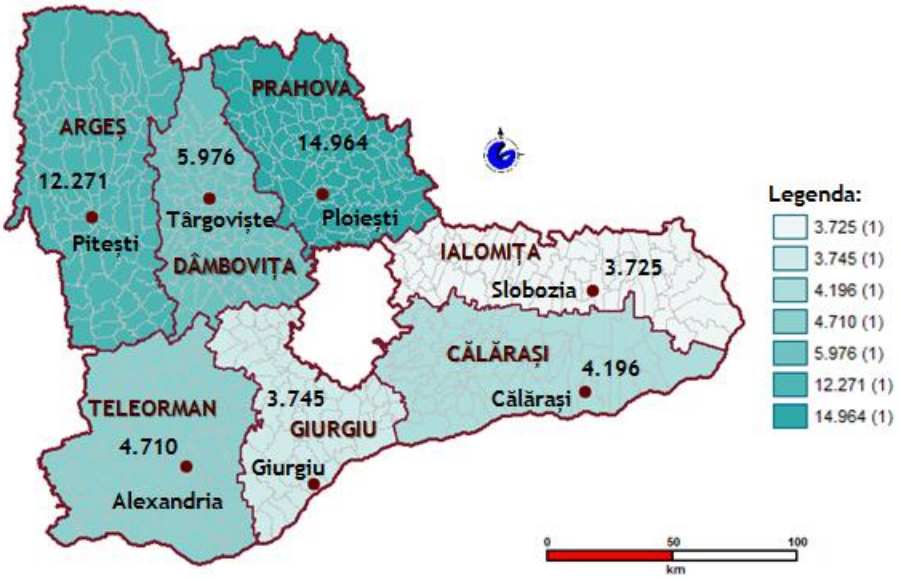

Sursa: INS, ANCPI, prelucrare date GIS

Având în vedere modificările realizate la clasificarea CAEN, analiza întreprinderilor se va face diferit în funcție de cele două revizii ale CAEN. Astfel, analiza întreprinderilor din industrie se va face pentru intervalul 2004-2008 pe revizia 1 CAEN și pentru intervalul 2009-2011 pe revizia 2 CAEN. Conform primei revizii CAEN, ***la nivelul regiunii Sud Muntenia*** existau la finalul anului 2008 un număr de 7.196 întreprinderi în sectorul industrial. În funcție de domeniile de activitate, 22,96% din întreprinderi își derulau activitatea în fabricarea lemnului și a produselor din lemn, 18,41% în industria alimentară, a băuturilor și a tutunului, 14,13% în industria metalurgică și a

produselor din metal, iar restul în alte domenii. Cele mai puține întreprinderi în anul 2008 își derulau activitatea în fabricarea produselor de cocserie, a produselor obținute prin rafinarea petrolului și a combustibililor nucleari, doar 9. Numărul întreprinderilor din industrie, din cadrul regiunii Sud Muntenia, a fost în creștre în perioada 2004-2008 pentru majoritatea domeniilor de activitate. Excepție fac industria alimentară, a băuturilor și a tutunului, fabricarea substanțelor, a produselor chimice și a fibrelor și firelor sintetice și artificiale și industria textilă și a produselor textile, unde s-au înregistrat scăderi cuprinse între 8,43% și 1,62%. ***La nivel național*** și ***la nivelul regiunilor de dezvoltare*** situația a fost similară. Distribuția întreprinderilor pe clasă de mărime și pe domeniu de activitate este prezentată mai jos:

Tab. 19 Numărul de întreprinderi active din industrie conform CAEN rev.1 (2008, UM: număr)

Ramura de industrie	Clasa de mărime a întreprinderii	Argeș	Calarași	Dâmbovița	Giurgiu	Ialomița	Prahova	Teleorman
Industria extractivă de produse energetice	0-9 persoane	3	0	3	0	0	14	2
	10-49 persoane	3	0	2	0	0	11	2
	50-249 persoane	1	0	:	1	0	7	1
	250 persoane și peste	3	0	2	0	0	3	1
Industria extractiva de produse neenergetice	0-9 persoane	10	5	22	12	1	23	2
	10-49 persoane	16	1	13	6	0	10	:
	50-249 persoane	0	0	1	2	:	2	:
	250 persoane și peste	0	0	0	0	0	1	:
Industria alimentară, a băuturilor și a tutunului	0-9 persoane	185	78	117	63	76	208	123
	10-49 persoane	70	30	49	12	24	120	31
	50-249 persoane	23	7	13	8	17	33	18
	250 persoane și peste	3	2	1		1	10	3
Industria textilă și a produselor textile	0-9 persoane	157	28	81	17	35	141	44
	10-49 persoane	54	26	28	12	28	51	12
	50-249 persoane	31	19	16	7	7	31	11
	250 persoane și peste	5	2	3	0	3	10	5
Industria pielăriei și a produselor din piele	0-9 persoane	10	1	8	5	3	19	1
	10-49 persoane	11	:	4	1	1	9	0
	50-249 persoane	5	0	0	:	0	5	0
	250 persoane și peste	0	0	0	0	0	0	0
Fabricarea lemnului și a produselor din lemn	0-9 persoane	396	82	227	121	65	492	95
	10-49 persoane	51	5	17	12	10	51	4
	50-249 persoane	9	1	3	:	0	6	:
	250 persoane și peste	2	1	0		0	1	1
Fabricarea celulozei, hârtiei și a produselor din hârtie; editarea și tipărirea publicațiilor	0-9 persoane	121	48	57	23	41	114	21
	10-49 persoane	18	3	2	4	3	19	7
	50-249 persoane	2	1	3	0	0	6	:
	250 persoane și peste	0	1	0	0	0	:	0
Fabricarea produselor de cocserie, a produselor obținute prin rafinarea petrolului și a combustibililor nucleari	0-9 persoane	:	0	0	:	0	:	0
	10-49 persoane	0	0	0	:	0	1	0
	50-249 persoane	0	0	0	0	0	3	0
	250 persoane și peste	2	0	0	0	0	3	0
Fabricarea substanțelor, a produselor chimice și a fibrelor și firelor sintetice și artificiale	0-9 persoane	25	4	17	16	3	31	2
	10-49 persoane	5	6	10	3	2	19	0
	50-249 persoane	1	2	4	0	0	7	1
	250 persoane și peste	0	0	0	0	1	1	1
Fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice	0-9 persoane	85	37	19	21	24	61	23
	10-49 persoane	35	2	6	6	1	29	9
	50-249 persoane	6	2	2	0	3	6	0
	250 persoane și peste	2	0	0	0		1	0
Fabricarea altor produse din minerale nemetalice	0-9 persoane	109	18	38	14	17	76	13
	10-49 persoane	18	2	14	7	9	40	1
	50-249 persoane	2	1	2	2	:	14	:
	250 persoane și peste	2	1	1	0	:	1	0
Industria metalurgică și a produselor din metal	0-9 persoane	220	57	107	37	29	238	49
	10-49 persoane	49	13	28	12	13	79	8
	50-249 persoane	13	6	8	5	1	28	3
	250 persoane și peste	3	1	5	0	0	5	:
Industria de mașini și echipamente	0-9 persoane	22	2	24	7	11	37	3
	10-49 persoane	13	2	13	2	0	25	:
	50-249 persoane	7	0	4	:	:	12	2
	250 persoane și peste	1	0	6	:	0	11	1
Industria de echipamente electrice și optice	0-9 persoane	37	17	29	1	11	75	13
	10-49 persoane	10	2	3	1	5	23	2
	50-249 persoane	3	0	5	0	3	7	:
	250 persoane și peste	10	0	1	0	:	2	1
Industria mijloacelor de transport	0-9 persoane	41	3	5	8	1	14	3
	10-49 persoane	22	2	4	4	1	6	:
	50-249 persoane	18	3	3	:	0	6	1
	250 persoane și peste	7	:	0	1	0	4	:

Sursa: INS, Tempo On-line

După cum se poate observa din datele prezentate anterior, în cadrul regiunii Sud Muntenia, în anul 2008, județul cu cele mai multe întreprinderi în sectorul industrial era Prahova cu 31,43% din efectivul total de întreprinderi industriale din regiune, urmat de Argeș cu 27,20% și de

Dâmbovița cu 14,31%. Județul cu cele mai puține întreprinderi industriale era Ialomița, care avea în anul 2008 un procent de doar 6,25%.

În anul 2011, la nivelul regiunii Sud Muntenia erau înregistrate 9.980 întreprinderi care activau în sectorul industrial, cu 27,89% mai multe decât în anul 2008. Cele mai multe întreprinderi erau în domeniul construcțiilor, urmat de cel al industriei prelucrătoare. În funcție de clasa de mărime, în regiunea Sud Muntenia, numărul cel mai mare al întreprinderilor din industrie îl dețineau cele cu până la 9 angajați, urmate de cele cu 10-49 de anagajați. Întreprinderile cu mai mult de 250 de angajați activau în industria prelucrătoare, fiind localizate preponderente în județele Argeș și Prahova. Repartizarea teritorială a întreprinderilor din industrie în cadrul regiunii Sud Muntenia prezintă o concentrare mai mare în județele din nordul regiuni. Un aspect important este prezența unui număr crescut de întreprinderi din industrie în județele Călărași și Giurgiu, semn că economia acestor județe se poziționează pe traiectorie crescută.

Fig. 114 Distribuția întreprinderilor din industrie la nivel județean (2011, UM: număr)

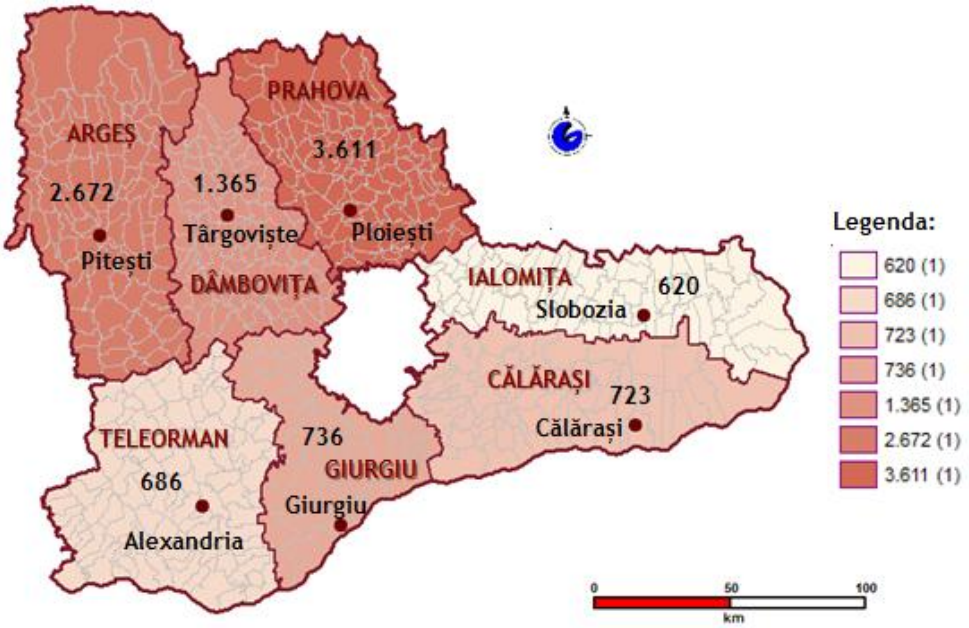

Sursa: INS, ANCPI, prelucrare date GIS

Distribuția întreprinderilor, pe clasă de mărime și pe ramură a industriei, în cadrul județelor regiunii este prezentată mai jos:

Tab. 20 Numărul de întreprinderi active din industrie conform CAEN rev.2 (2011, UM: număr)

Ramura de industrie	Clase de mărime ale intreprinderii	Argeș	Călărași	Dâmbovița	Giurgiu	Ialomița	Prahova	Teleorman
Industria extractivă	0-9 persoane	14	1	19	9	2	34	3
	10-49 persoane	13	1	8	5	0	18	2
	50-249 persoane	1	0	0	1	0	9	1
	250 persoane și peste	0	0	0	0	0	2	0
Industria prelucrătoare	0-9 persoane	922	234	457	184	192	983	239
	10-49 persoane	333	74	149	58	66	393	54
	50-249 persoane	119	30	44	18	26	136	29
	250 persoane și peste	23	7	15	1	6	37	7
Productia si furnizarea de energie electrica si termica, gaze, apa calda si aer conditionat	0-9 persoane	3	3	4	4	1	14	3
	10-49 persoane	2	1	0	1	0	4	2
	50-249 persoane	0	0	1	0	0	1	2
	250 persoane și peste	2	0	0	1	0	3	0
Construcții	0-9 persoane	893	259	488	345	235	1463	264
	10-49 persoane	212	69	91	77	46	311	39
	50-249 persoane	43	8	16	8	13	49	8
	250 persoane și peste	4	2		1		4	1

Sursa: INS, Tempo On-line

Creșterea numărului întreprinderilor din sectorul industrial al regiunii Sud Muntenia demonstrează că acest sector este în plină expansiune și necesită prin urmare investiții pentru dezvoltarea și modernizarea întreprinderilor, astfel încât acestea să se adapteze cu ușurință la schimbările rapide ale pieței.

În anul 2011, în intreprinderile din sectorul industrial al regiunii Sud Muntenia s-au realizat investiții în valoare totală de 7.520 mil.lei, repartizate pe cele patru ramuri ale industriei după cum urmează:

Tab. 21 Valoare investițiilor realizate la nivelul întreprinderilor din industrie din cadrul regiunii Sud Muntenia (2011, UM: milioane lei)

Ramura de industrie	Total		0-9 angajați		10-49 angajați		50-249 angajați		250 angajați și peste	
	brute	nete	brute	nete	brute	nete	brute	nete	brute	nete
Industrie extractivă	1374	1187	5	5	c	c	c	c	1015	857
Industrie prelucrătoare	4906	3633	203	148	714	365	850	557	3139	2563
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	352	322	20	12	27	26	161	145	144	139
Construcții	888	463	236	126	418	186	193	119	41	32

Sursa: INS, Tempo On-line

De asemenea, în perioada 2004-2011 s-au realizat importante investiții străine directe, care pot conduce la o creștere substanțială a productivității prin faptul că aduc atât tehnologie, cât și cele mai bune practici. Nivelul ridicat al acestora la nivelul regiunii se datorează majorărilor de capital (de la Dacia – Renault în industria automobilelor, Petrotel Lukoil, Unilever), investițiilor noi de tip green field cum ar fi Saint Gobain (industria sticlei) etc. Volumul investițiilor străine directe situează regiunea Sud Muntenia pe locul 3 după regiunile București-Ilfov și Sud-Est.

Având în vedere dezvoltarea culturii antreprenoriale și a competitivității, sectoarele industriei orientate spre fabricarea de echipamente electrice și electronice, autoturisme, confecții textile, materiale de construcții, mobilier din lemn, anvelope și produse chimice au cunoscut un progres substanțial, contribuind prin rezultatele obținute la îmbunătățirea climatului economic și social al zonelor în care s-au dezvoltat.

Sectorul privat din regiunea Sud Muntenia

Acesta este orientat în special spre unități mici, din cadrul sectoarelor producătoare de bunuri de consum, sectoare atractive din punct de vedere al vitezei de rotație a capitalului și al perspectivelor de acces pe piața internă și externă.

La nivel național, numărul întreprinderilor familiale înregistrează o scădere de 89,18% în anul 2011 față de 2004, în timp ce numărul de persoane independente încheie cu o creștere de 6,17% în anul 2011.

În clasamentul ***regiunilor de dezvoltare***, regiunea Sud Muntenia a avut în anul 2011, la numărul de întreprinderi familiale, poziția a treia, după regiunile Nord Est și Nord Vest. Pe ultimul loc al clasamentului a fost regiunea București-Ilfov.

În cadrul ***regiunii Sud Muntenia*** în anul 2011 erau înregistrate 32.009 persoane independente și 2.247 întreprinderi familiale. În perioada de analiză 2004-2011 se poate observa scăderea cu un procent de 91,21% a numărului de întreprinderi familiale, în special în partea a doua a intervalului, precum și evoluția oscilantă a numărului de persoane independente. Evoluția celor doi indicatori este redată cu ajutorul graficului de mai jos:

Fig. 115 Întreprinzători privați pe tipuri de întreprinzători în regiunea Sud Muntenia (2004-2011; UM: număr)

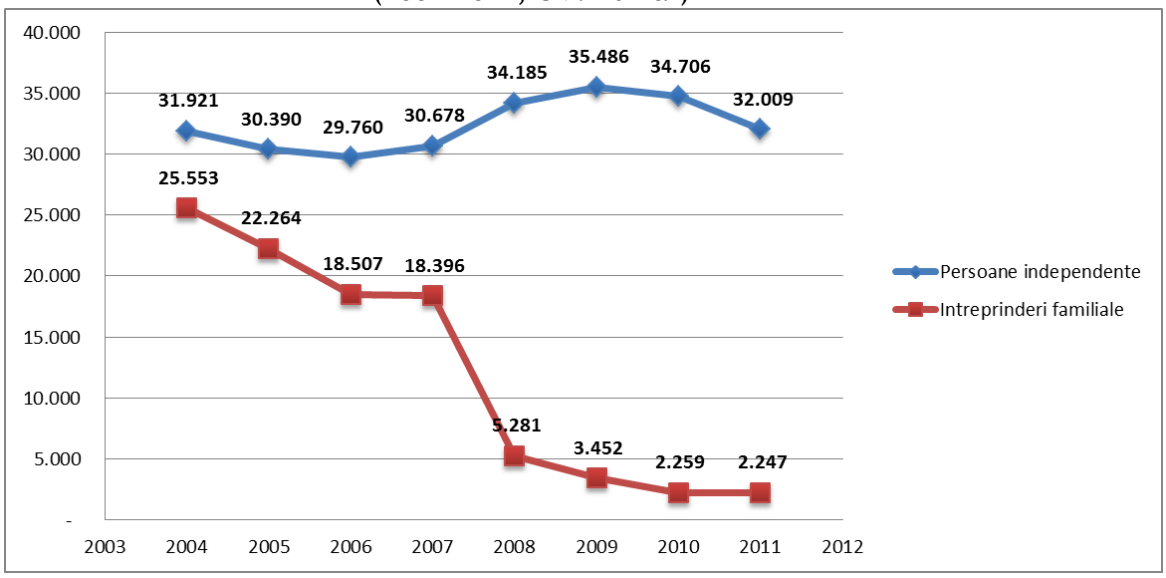

Sursa: INS, Tempo On-line, 2004 - 2011

Pentru numărul de persoane independente, regiunea Sud Muntenia s-a poziționat pe locul patru în clasamentul național, pe ultimul fiind de această dată regiunea Sud-Vest Oltenia. Prezența IMM-urilor în regiunea Sud Muntenia a făcut ca volumul investițiilor în această regiune să se situeze la un nivel de 11,47% din totalul investițiilor realizate pe teritoriul României. Ponderea cea mai mare în totalul investițiilor o deținea industria prelucratoare și industria extractivă, urmate de

comerțul cu ridicata și amănuntul. Dinamica și distribuția teritorială a IMM-urilor este influențată de o serie de factori precum: puterea economică a zonei, existența unui potențial de forță de muncă cu o bună pregătire profesională, posibilitatea accesului la capitalul disponibil, structura economică și cererea corespunzătoare.

În ceea ce privește aria de localizare a IMM-urilor, acestea se găsesc preponderent în mediul urban, adâncind astfel discrepanțele dintre mediul urban și cel rural în ceea ce privește crearea de locuri de muncă și dezvoltarea unitară a regiunii. Ca și structură, plaja IMM-urilor din regiune este predominată de micii întreprinzători, în contextul în care, în multe zone ale regiunii s-au creat și dezvoltat IMM-uri reprezentative atât ca mărime, cât și ca importanță.

iii. Activități economice terțiare

Activitățile din domeniul terțiar pot fi caracterizate la nivelul regiunii Sud Muntenia prin dinamică pozitivă în perioada 2004-2011 și adaptare mai rapidă la cerințele economice de piață, activitățile nesolicitând strategii complexe pe termen lung. Așa cum s-a precizat mai sus, ținând cont de modificările la clasificarea CAEN, și analiza întreprinderilor din sectorul terțiar se va realiza diferit în funcție de cele două revizii ale CAEN.

Conform primei revizii CAEN, la nivelul regiunii Sud Muntenia exista la finalul anului 2008 un număr de 44.910 întreprinderi care activau în sectorul terțiar. În funcție de domeniile de activitate, 61,09% din întreprinderi își derulau activitatea în comerțul cu ridicata și cu amănuntul, repararea și întreținerea autovehiculelor, motocicletelor și a bunurilor personale și casnice, 16,69% în tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor, 10,40 în transport, depozitare și comunicații. Cele mai puține întreprinderi în anul 2008 își derulau activitatea în energie electrică și termică, gaze și apă, doar 126 întreprinderi. Numărul întreprinderilor din sectorul terțiar din cadrul regiunii Sud Muntenia a fost în creștere în perioada 2004-2008 pentru toate domeniile de activitate, cu procente cuprinse între 68,40% în cazul învățământului și 11,66% în cazul comerțului cu ridicata și cu amănuntul, repararea și întreținerea autovehiculelor, motocicletelor și a bunurilor personale și casnice.

La ***nivel național*** și la nivelul celorlalte ***regiuni de dezvoltare*** situația a fost similară, sectorul terțiar înregistrând aceeași expansiune.

În cadrul regiunii Sud Muntenia, în anul 2008, județul cu cele mai multe întreprinderi în sectorul terțiar era Prahova cu 30,61% din efectivul total de întreprinderi terțiare din regiune, urmat de Argeș cu 25,09% și de Dâmbovița cu 12,56%. Județul cu cele mai puține întreprinderi era Giurgiu care avea în anul 2008 un procent de doar 6,94%. Distribuția întreprinderilor pe clasă de mărime și pe domeniu de activitate este prezentată mai jos:

Tab. 22 Numărul de întreprinderi active din sectorul terțiar conform CAEN rev.1 (2008; UM: număr)

Ramura de activitate	Clasa de mărime a întreprinderii	Argeș	Călărași	Dâmbovița	Giurgiu	Ialomița	Prahova	Teleorman
Energie electrică și termică, gaze și apă	0-9 persoane	10	1	4	0	3	20	9
	10-49 persoane	9	3	3	2	2	14	7
	50-249 persoane	6	1	3	1	4	7	4
	250 persoane și peste	4	1	2	1	0	4	1
Comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea și întreținerea autovehiculelor, motocicletelor și a bunurilor personale și casnice	0-9 persoane	6.071	2.365	3.076	1.838	1.817	7.204	2.820
	10-49 persoane	551	143	239	101	185	619	184
	50-249 persoane	59	7	26	18	16	66	11
	250 persoane și peste	5	1	1	0	2	12	0
Hoteluri și restaurante	0-9 persoane	548	156	228	133	177	578	186
	10-49 persoane	67	12	29	13	10	103	10
	50-249 persoane	7	2	2	0	5	18	2
	250 persoane și peste	1	0	0	0	0	1	0
Transport, depozitare și comunicații	0-9 persoane	1.014	341	707	426	377	1.026	280
	10-49 persoane	110	32	44	28	24	130	20
	50-249 persoane	24	10	8	11	7	17	3
	250 persoane și peste	5	3	3	4	3	11	3
Intermedieri financiare	0-9 persoane	159	23	49	16	26	180	27
	10-49 persoane	8	1	0	0	1	8	2
	50-249 persoane	0	0	0	0	0	0	0
	250 persoane și peste	0	0	0	1	0	0	0
Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor	0-9 persoane	1.865	411	834	373	367	2.723	403
	10-49 persoane	106	33	41	15	22	161	21
	50-249 persoane	26	6	10	6	6	43	7
	250 persoane și peste	1	1	3	2	1	10	1
Învățământ	0-9 persoane	69	18	32	17	14	93	19
	10-49 persoane	8	4	3	2	1	7	1
	50-249 persoane	0	0	0	0	0	0	0
	250 persoane și peste	0	0	0	0	0	0	0
Sănătate și asistență socială	0-9 persoane	199	53	102	32	35	274	102
	10-49 persoane	20	3	4	3	4	16	7
	50-249 persoane	1	0	0	0	0	0	0
	250 persoane și peste	0	0	0	0	0	0	0
Alte activități de servicii colective, sociale și personale	0-9 persoane	293	85	175	65	77	359	80
	10-49 persoane	18	7	8	6	5	33	9
	50-249 persoane	5	1	5	1	2	10	2
	250 persoane și peste	0	0	0	0	0	0	0

Sursa: INS, Tempo On-line, 2008

Conform datelor furnizate, în anul 2011 la nivelul regiunii Sud Muntenia erau înregistrate 36.863 întreprinderi care activau în sectorul terțiar, cu 17,92% mai puțin decât în anul 2008. Cele mai multe întreprinderi erau în domeniul comerțului cu ridicata și cu amănuntul, repararea

autovehiculelor și motocicletelor (43,83%), urmate la distanță destul de mare de domeniul transportului și depozitării (8,83%).

Repartizarea teritorială a întreprinderilor din sectorul terțiar în cadrul județelor regiunii Sud Muntenia evidențoază o pondere mai mare a cestora în județele din nordul regiunii. De asemenea, dacă în cazul întreprinderilor din industrie, județele Călărași și Giurgiu, înregistrau creșteri ale acestui indicator, în cazul întreprinderilor din sectorul terțiar se poate constata ca Giurgiu a rămas în urmă din acest punct de vedere, că se menține județul Călărași cu un număr semnificativ de întreprinderi terțiare și că județul Teleorman înregistrează creștere, semn ca acest sector poate să devină un motor de dezvoltare a regiunii.

Fig. 116 Repartizarea teritorială a întreprinderilor din sectorul terțiar în cadrul regiunii Sud Muntenia (2011, UM: număr)

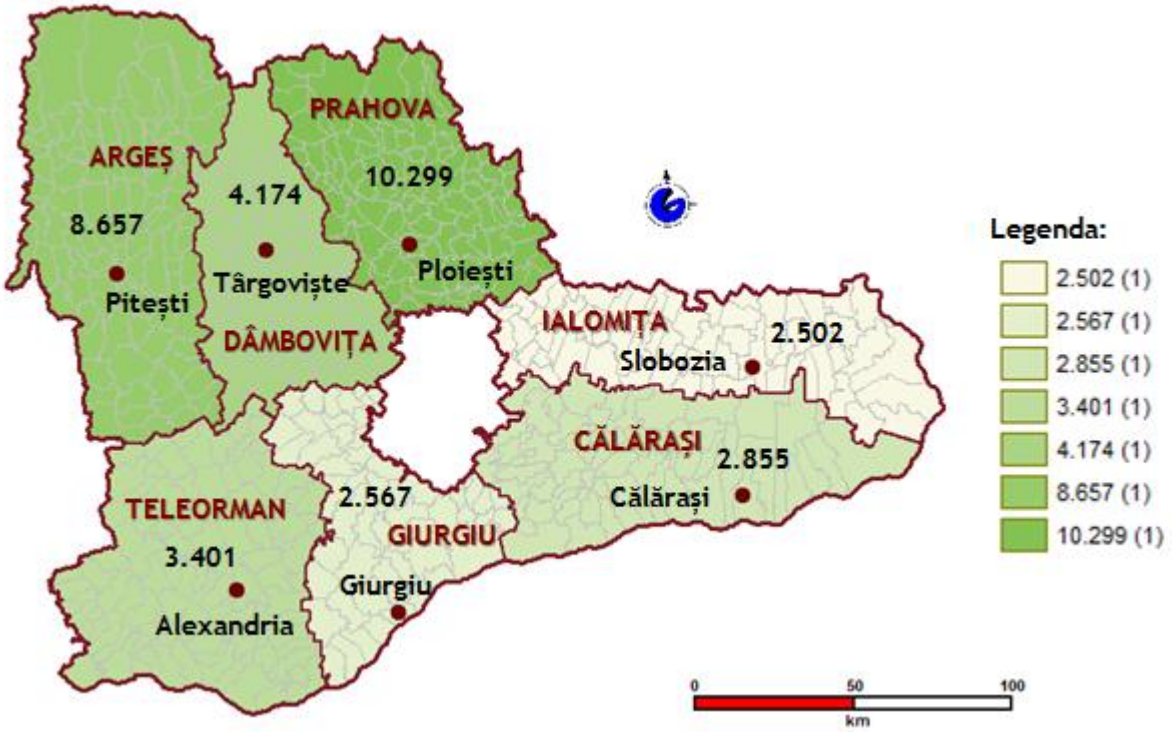

Sursa: INS, ANCPI, prelucrare date GIS

Se prezintă mai jos situația din județele regiunii:

Tab. 23 Numărul de întreprinderi active din sectorul terțiar conform CAEN rev.2 (2011; UM: număr)

Ramura de activitate	Clase de mărime ale intreprinderii	Argeș	Călărași	Dâmbovița	Giurgiu	Ialomița	Prahova	Teleorman
Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	0-9 persoane	58	29	55	20	24	105	27
	10-49 persoane	20	3	14	1	5	33	3
	50-249 persoane	9	1	3	1	4	9	1
	250 persoane și peste	1	1	1	1	-	3	1
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	0-9 persoane	4.449	1.835	2.193	1.570	1.433	5.199	2.172
	10-49 persoane	432	112	172	99	130	487	149
	50-249 persoane	33	6	21	6	18	41	15
	250 persoane și peste	2	-	:	:	:	8	1
Transport și depozitare	0-9 persoane	945	220	621	311	256	915	271
	10-49 persoane	110	40	30	36	17	111	16
	50-249 persoane	22	3	6	9	5	14	2
	250 persoane și peste	3	:	1	1	1	2	-
Hoteluri și restaurante	0-9 persoane	474	138	187	119	152	483	190
	10-49 persoane	83	10	24	14	8	98	18
	50-249 persoane	2	1	3	-	3	13	1
	250 persoane și peste	4	2	-	1	-	4	1
Informații și comunicații	0-9 persoane	271	80	126	56	90	361	86
	10-49 persoane	23	7	6	2	3	25	5
	50-249 persoane	2	-	-	:	-	6	1
	250 persoane și peste	-	-	-	-	-	-	-
Intermedieri financiare și asigurări	0-9 persoane	186	26	62	21	39	219	30
	10-49 persoane	8	1	-	-	2	13	:
	50-249 persoane	-	-	-	1	-	-	-
	250 persoane și peste	-	-	-	-	-	-	-
Tranzacții imobiliare	0-9 persoane	219	42	81	53	52	289	28
	10-49 persoane	11	1	7	4	2	22	5
	50-249 persoane	2	-	1	1	:	3	-
	250 persoane și peste	-	-	-	-	-	-	-
Activități profesionale, științifice și tehnice	0-9 persoane	885	241	429	185	214	1.349	263
	10-49 persoane	47	9	20	5	8	67	6
	50-249 persoane	3	-	-	-	-	14	-
	250 persoane și peste	-	1	1	-	-	6	-
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	0-9 persoane	284	53	84	63	59	405	63
	10-49 persoane	38	9	16	11	15	58	7
	50-249 persoane	11	10	13	7	5	24	6
	250 persoane și peste	1	:	:	2	1	4	:
Învățământ	0-9 persoane	46	17	30	14	11	96	18
	10-49 persoane	13	2	3	1	2	12	4
	50-249 persoane	-	-	-	-	-	1	-
	250 persoane și peste	-	-	-	-	-	-	-
Sănătate și asistență socială	0-9 persoane	198	41	89	18	33	238	74
	10-49 persoane	20	4	2	1	5	24	7
	50-249 persoane	2	-	-	-	-	4	1
	250 persoane și peste	-	-	-	-	-	-	-
Activități de spectacole, culturale și recreative	0-9 persoane	73	22	43	23	25	101	21
	10-49 persoane	13	3	5	1	1	11	3
	50-249 persoane	1	-	-	-	-	1	
	250 persoane și peste	-	-	-	-	-	-	-
Alte activități de servicii	0-9 persoane	263	47	114	46	51	264	60
	10-49 persoane	8	4	4	2	8	14	2
	50-249 persoane	2	-	1	1	-	2	1
	250 persoane și peste	-	-	-	-	-	1	-

Sursa: INS, Tempo On-line, 2011

La fel ca și în cazul întreprinderilor din sectorul industrial, și în cadrul întreprinderilor din sectorul terțiar s-au realizat investiții pentru extindere și modernizare. La nivelul anului 2011, suma totală a investițiilor realizate în întreprinderile din sectorul terțiar al regiunii Sud Muntenia a fost de 7.345 mil.lei.

Tab. 24 Investiții realizate în întreprinderile din sectorul terțiar al regiunii Sud Muntenia (2011; UM: mil.lei)

Domeniu de activitate	Total investiţii		din care: pe clase de mărime, după numărul de persoane ocupate							
	brute	nete	0-9 angajaţi		10-49 angajaţi		50-249 angajaţi		250 angajaţi şi peste	
Distribuţia apei ; salubritate, gestionarea deşeurilor, activităţi de decontaminare	418	282	18	15	139	32	115	111	146	124
Construcţii	888	463	236	126	418	186	193	119	41	32
Comerţ cu ridicata şi cu amănuntul; repararea autovehiculelor şi motocicletelor	1.139	784	398	299	438	308	206	109	97	68
Transport şi depozitare	3.865	690	170	148	206	155	197	128	3.292	259
Hoteluri şi restaurante	272	138	88	65	c	c	102	33	c	c
Informaţii şi comunicaţii	70	66	18	16	19	17	28	28	5	5
Tranzacţii imobiliare	585	440	426	344	87	55	25	17	47	24
Învăţământ	5	4	2	2	c	c	c	c	-	-
Sănătate şi asistenţă socială	57	49	21	17	9	7	27	25	-	-
Activitaţi de servicii colective, sociale şi personale	46	25	20	17	17	8	c	c	c	c

Sursa: INS, Tempo On-line, 2011

Deși au o contribuție importantă la totalul cifrei de afaceri, totuși raportate la ponderea populației salariate nu se poate concluziona ca fiind satisfăcătoare întrucât:

- există o puternică concentrare în centrele dezvoltate ale regiunii (municipiile Pitești Ploiești și Târgoviște), în restul teritoriului având o pondere foarte mică;
- sunt concentrate pe activități de comerț și alimentație publică, serviciile directe către populație fiind insuficiente și de slabă calitate;
- serviciile turistice nu sunt valorificate la nivelul potențialului existent;
- serviciile de consultanță sunt insuficient promovate;
- serviciile de sănătate și asistență socială sunt mult sub standardele europene.

Activitățile de transport marfă și călători s-au dezvoltat în ultimii ani în două direcții:

- transportul feroviar a rămas în sectorul de stat și a suferit o restructurare la nivelul regionalelor în vederea modernizării infrastructurii existente.
- transportul auto a cunoscut o dezvoltare deosebită, cu precadere sectorul privat, apărând companii de transport marfă și călători organizate modern și eficient.

Concluzii:

Industria regiunii Sud Muntenia acoperă toate domeniile componente și este localizată în principal în cele trei județe din nordul regiunii: Prahova, Dâmbovița și Argeș. Aceasta reprezintă cea mai importantă ramură economică a regiunii (întreprinderile din sectorul industrial au realizat 47,55% din cifra de afaceri totală din regiune).

Regiunea se află pe locul unu în clasamentul național în ceea ce privește numărul de parcuri industriale, dar acestea sunt localizate în partea de nord a regiunii. Prin urmare o viitoare strategie de dezvoltare ar trebui să aibă în vedere poziționarea unor astfel de investiții în orașele din sudul regiunii, expoatând astfel avantajul pozițional în raport cu fluviul Dunărea.

Numărul întreprinderilor din industrie din cadrul regiunii Sud Muntenia a fost în creștre în perioada analizată pentru majoritatea domeniilor de activitate, iar în funcție de clasa de mărime, numărul cel mai mare al întreprinderilor din industrie îl dețin cele cu până la 9 angajați, urmate de cele cu 10-49 de anagajați.

În sectorul privat se observă o scădere de 91,21% a numărului de întreprinderi familiale în perioada 2004-2011, determinând poziționarea regiunii în anul 2011 pe locul trei în clasamentul național.

IMM-urile se găsesc preponderent în mediul urban, adâncind discrepanțele dintre mediul urban și cel rural în ceea ce privește crearea de locuri de muncă și dezvoltarea unitară a regiunii.

Activitățile din domeniul terțiar la nivelul regiunii Sud Muntenia au avut o dinamică pozitivă în perioada 2004-2011. Numărul acestora a fost în creștere în perioada 2004-2008 pentru toate domeniile de activitate, cu procente cuprinse între 68,40% în cazul învățământului și 11,66% în cazul comerțului cu ridicata și cu amănuntul.

Un aspect important este acela că atât în întreprinderile industriale, cât și în cele din domeniul terțiar s-au realizat investiții pentru extindere și modernizare.

iv. Cercetare, dezvoltare și inovare

Prin legislația națională, entitățile care efectuează activități de cercetare-dezvoltare sunt incluse într-un sistem național. Acest sistem național de cercetare-dezvoltare este constituit din ansamblul tuturor unităților şi instituțiilor de drept public şi de drept privat cu personalitate juridică, care au în obiectul de activitate cercetarea-dezvoltarea:

- institute naționale de cercetare-dezvoltare;
- institute, centre sau stațiuni de cercetare ale Academiei Române şi de cercetare-dezvoltare ale academiilor de ramură;
- institute de învățământ superior acreditate sau structuri ale acestora;
- institute sau centre de cercetare-dezvoltare organizate în cadrul societăților naționale, companiilor naționale şi regiilor autonome de interes național.

Sistemul științific românesc se află încă într-o situație precară, care situează România pe ultimele locuri între țările europene. Această situație se datorează subfinanțării cercetării, dar mai ales proastei organizări a sistemului şi alocării ineficiente a fondurilor, ca urmare a unor criterii de evaluare a activității de cercetare care favorizează producția de maculatură în detrimentul producției de cunoaştere sau de tehnologii.

Astfel, într-un sondaj realizat în rândul cercetătorilor din România în anul 2006, aceştia indicau ca principale probleme ale sistemului de cercetare următoarele: modalitățile de finanțare nu recompensau calitatea şi performanța, ducând la o lipsă a încrederii în modul în care se acordă fondurile publice pentru cercetare; evaluarea era subiectivă, lipsind criterii obiective şi bazate exclusiv pe calitate şi performanță; birocrația era excesivă, inflexibilă şi inutilă, ducând la formalități descurajante; structurile sistemului erau prost organizate şi prost administrate; sistemul

era subfinanțat; lipsea o viziune pentru viitorul cercetării; lipsea competența științifică a factorilor decizionali din sistem[39].

Ulterior acestui sondaj a urmat perioada 2007-2008, în care finanțarea alocată cercetării din fonduri publice a crescut semnificativ, fără ca restul problemelor majore să fie rezolvate, după care în 2009 finanțarea a fost redusă.

Anul 2011 a fost un an care a marcat o serie de schimbări fundamentale în sistemul de cercetare din România prin realizarea următoarelor acțiuni:

- s-au realizat progrese în alocarea fondurilor, prin competițiile de proiecte și prin realizarea evaluării proiectelor de către echipe compuse din experți de nivel internațional, în majoritate străini;
- a început să se urmărească performanța instituțională, prin acordarea finanțării doar acelor instituții de cercetare certificate în urma unei evaluări instituționale, realizată de către echipe de experți evaluatori, din care cel puțin 50% sunt din străinătate;
- s-a simplificat birocrația prin simplificarea devizului cadru al proiectelor, în care cercetătorii trebuie să raporteze sumele pe diverse categorii de cheltuieli;
- s-au făct restructurări instituționale prin fuzionarea a trei agenții de finanțare a cercetării (UEFISCSU, CNMP, AMCSIT) în cadrul UEFISCDI;

Sistemul de cercetare din cadrul ***regiunii Sud Muntenia*** este localizat preponderent în partea de nord și în conexiune cu industriile predominante (petrochimică în județul Prahova, constructoare de mașini în județul Argeș și metalurgică în județul Dâmbovița).

Similar cu situația de la nivel național, și regiunea Sud Muntenia se confruntă cu aceleași obstacole în dezvoltarea acestui domeniu: nivelul scăzut al resurselor financiare, lipsa conștientizării în mediul de afaceri a beneficiilor rezultate din cercetare, nivel scăzut al culturii antreprenoriale, lipsa unei strategii de construire a parteneriatelor cu mediul de afaceri. Tocmai de aceea, valorificarea rezultatelor cercetării nu este realizată de cercetători, iar conceptul inițiativelor de tip spin-off este necunoscut.

[39] *R. Florian, N. Florian, Problemele sistemului cercetării din România: Rezultate ale unui sondaj realizat în rândul cercetătorilor, 2006. http://www.ad-astra.ro/phare/chestionar/rezultate.pdf.*

Cercetarea regională se confruntă și cu problema migrării persoanelor, marea majoritate a studenţilor şi a cercetătorilor se orientează spre cariere în străinătate, ținând cont de situația cercetării în România, de veniturile mici, de uzura infrastructurii de cercetare românești, comparativ cu accesul facil şi oportunităţile oferite de programele de cercetare europene.

Cu toate aceste obstacole, există preocupări tradiționale pentru cercetare-dezvoltare la nivelul regiunii Sud Muntenia, în domenii ca, petrochimie, construcţie de maşini şi agricultură, iar cooperarea cu industria pentru aplicarea rezultatelor cercetării este desfăşurată, în special, în industriile petrochimică şi constructoare de maşini datorită prezenţei unor companii mari în regiune.

Astfel, conform informațiilor furnizate de Institutul Național de Statistică, regiunea Sud Muntenia a avut în anul 2005, 3.850 de salariați în domeniul cercetării-dezvoltării, ocupând locul doi în clasamentul regional, după regiunea București-Ilfov (cu 22.050 salariați).

Evoluția numărului de salariați din acest domeniu a înregistrat o evoluție fluctuantă, cu creșteri (în anii 2007-2008) și descreșteri (în anii 2006, 2009-2011), după cum se poate observa în graficul de mai jos.

Fig. 117 Evoluția numărului de salariați din domeniul cercetării-dezvoltării în regiunea Sud Muntenia (2004-2011, UM: număr)

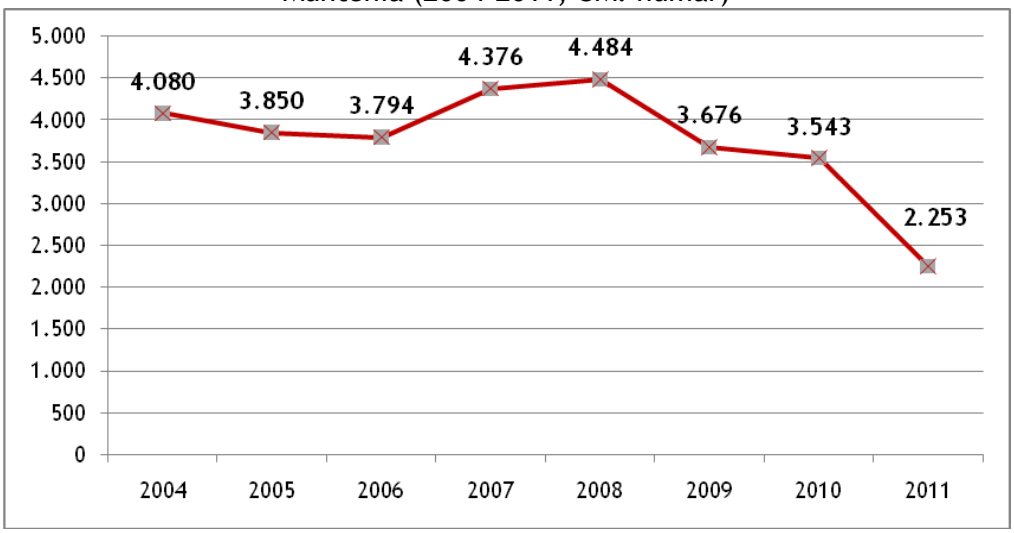

Sursa: INS, Tempo On-line

Ponderea în PIB a cheltuielilor pentru activitatea de cercetare-dezvoltare a regiunii Sud Muntenia urmează o traiectorie fluctuantă, înregistrând creșteri și descreșteri de la un an la altul. Și la acest indicator regiunea Sud Muntenia se poziționa pe locul doi după regiunea București-Ilfov, cu 0,34% în anul 2011 și la egalitate cu regiunea Nord Vest. Pe ultimul loc la acest indicator este regiunea Sud Est.

În cadul județelor regiunii Sud Muntenia situația acestui domeniu este următoarea[40]:

- în județul Argeș există interes în domeniul cercetării în patru orașe ale județului: Pitești - în domeniul energiilor alternative (Universitatea din Pitești), Mioveni - în domeniul energiilor nucleare și al construcțiilor de mașini, Ștefănești - în domeniul horticulturii (Institutul Național de Cercetare Dezvoltare pentru Biotehnologii în Horticultură) și Topoloveni - inovare în medicină comparată și agricultura;
- în județul Călărași există în orașul Fundulea Institutul Național de Cercetare Dezvoltare pentru:
  - ✓ elaborarea și utilizarea metodelor de genetică convențională, biotehnologie, genetică moleculară, fiziologie, biochimie în vederea asigurării progresului genetic continuu la cereale, leguminoase pentru boabe, plante tehnice furajere;
  - ✓ crearea de soiuri de hibrizi stabili;
  - ✓ producerea de semințe superioare;
  - ✓ elaborarea de tehnologii alternative pentru cultura plantelor;
  - ✓ elaborarea de studii epidemiologice și de dinamică a populațiilor organismelor dăunătoare culturilor de câmp.
- în județul Dâmbovița există interes în domeniul cercetării, dezvoltării și inovării în următoarele domenii și localități:
  - ✓ orașul Titu - cercetare în domeniul auto (Centrul Tehnic Titu – aparținând grupului Renault);
  - ✓ localitatea Voinești – cercetare în domeniul pomicol (Stațiunea Pomicolă Voinești);

[40] *Informațiile privind cercetarea-dezvoltarea în cadrul județelor regiunii Sud Muntenia au fost colectate și centralizate ca urmare a aplicării Gidului de Interviu.*

- ✓ localitatea Nucet – cercetare în domeniul piscicol (Stațiunea Nucet);
- ✓ orașul Târgoviște – cercetare în domeniul energiilor regenerabile (Universitatea Valahia Târgoviște).

➢ în județul Giurgiu nu sunt menționate preocupări pentru activitățile de cercetare, Dezvoltare;

➢ în județul Ialomița există interes în domeniul cercetării, dezvoltării și inovării în domeniul industiei alimentare (există o intenție de proiect – parc tehnologic și științific-specializat în industria agroalimentară pentru municipiul Fetești);

➢ în județul Prahova există preocupări în domeniul cercetării, dezvoltării și inovării în următoarele domenii:

- ✓ industrie extractivă, prelucrătoare și de mediu la Universitatea de Petrol și Gaze din Ploiești;
- ✓ aero-spațial prin Institutul de Cercetări Aero-Spațiale din Ploiești;
- ✓ industria petrolieră prin Institutul de Proiectări pentru Instalații Petroliere Ploiești;
- ✓ industrie petrolieră prin Institutul de Cercetări pentru Rafinării și Petrochimie Ploiești;
- ✓ utilaj petrolier, tehnologii noi de foraj, exploatarea zăcămintelor de țiței și gaze cu ajutorul instalațiilor de foraj înclinat, dezvoltarea acțivităților de exploatare platformei continentale a Mării Negre în cadrul Institutului Național de Cercetare – Dezvoltare pentru Utilaj Petrolier Ploiești; Petrostar SA Ploiești.

➢ în județul Teleorman există interes în domeniul cercetării, dezvoltării și inovării în domeniul agricol la SCA Drăgănești Vlașca.

Cât privește numărul de salariați în domeniul cercetării-dezvoltării în cadrul județelor regiunii Sud Muntenia, acest indicator prezintă următoarea distribuție teritorială:

Fig. 118 Salariați în domeniul cercetării-dezvoltării în cadrul județelor regiunii Sud Muntenia (2011, UM: număr)

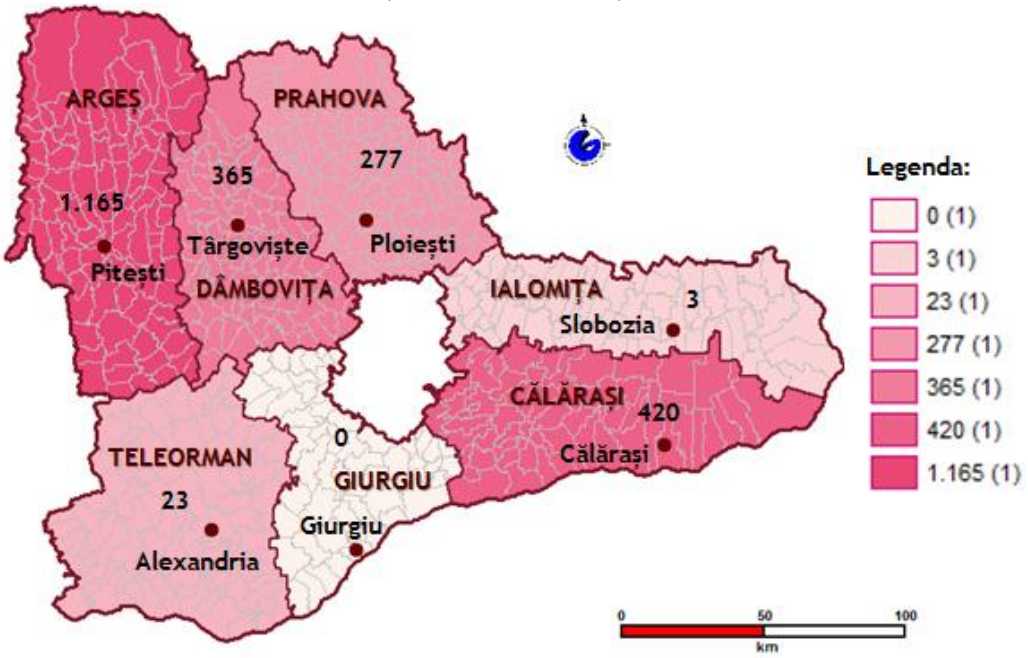

Sursa: INS, ANCPI, prelucrare date GIS

Evoluția numărului de salariați în domeniul cercetării-dezvoltării în cadrul județelor regiunii Sud Muntenia, în perioada analizată, este următoarea:

Tab. 25 Evoluția numărului de salariați din cercetare-dezvoltare în județele regiunii Sud Muntenia (*2004 - 2011*, UM: număr persoane)

Județul	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Argeș	2.179	2.003	1.987	2.607	2.575	2.424	2.333	1.165
Călărași	558	477	408	331	326	302	304	420
Dâmbovița	179	213	326	320	394	362	345	365
Giurgiu	36	33	34	7	6	1	-	:
Ialomița	6	5	6	1	3	11	8	3
Prahova	1.103	1.100	1.018	1.087	1.158	556	533	277
Teleorman	19	19	15	23	22	20	20	23

Sursa: INS, Tempo On-line

După cum se poate observa, evoluția numărului de salariați în cele șapte județe ale regiunii este diferită, astfel:

- județul Argeș a avut cel mai mare număr de salariați în cercetare-dezvoltare în anul 2011 – 2.333 persoane, iar evoluția acestora a fost fluctuantă în perioada analizată;
- județul Călărași a înregistrat scădere a numărului de salariați pe toată perioada;
- județul Prahova a avut o evoluție fluctuantă a acestui indicator în perioada 2004-2008, iar ulterior a înregistrat o scădere de 46,03% în anul 2011;
- celelalte județe au avut evoluții fluctuante a numărului de salariați.

Cât privește ponderea în PIB a cheltuielilor pentru activitatea de cercetare-dezvoltare a județelor regiunii Sud Muntenia, în anul 2010, pe primul loc în clasament se poziționează județul Argeș cu 1,03%, urmat de județele Călărași și Dâmbovița, ceea ce demonstrează o preocupare mai mare pentru acest domeniu în cele trei județe.

Ca urmarea a activității de cercetare și dezvoltare pot să rezulte servicii sau produse noi, inovatoare.

Inovarea este o activitate din care rezultă un produs (bun sau serviciu) nou sau semnificativ îmbunătățit sau un proces nou sau semnificativ îmbunătățit, o metoda nouă de marketing sau o metodă nouă organizațională. Inovația este bazată pe rezultatele unor tehnologii noi, a unor dezvoltări tehnologice, a noi combinații ale tehnologiei existente sau utilizarea altor cunoștinte obținute de intreprindere. Activitățile inovatoare includ toate tipurile de activități de cercetare-dezvoltare, achiziția de utilaj, echipament, clădiri, programe de calculator (software), activități inginerești și de dezvoltare, lucrări de inginerie și de dezvoltare, proiectare, formare profesională și marketing, atunci când sunt întreprinse în special pentru dezvoltarea și/sau implementarea unor inovații de produs sau de proces.

Întreprinderile inovatoare sunt întreprinderile care au lansat produse (bunuri sau servicii) noi sau semnificativ îmbunătățite pe piață sau au introdus procese noi sau semnificativ îmbunătățite sau noi metode de organizare sau de marketing. Termenul acoperă toate tipurile de inovatori, inovatori de produs, de proces, de metode de organizare sau de metode de marketing, precum și întreprinderile cu inovații nefinalizate sau abandonate.

Ținând cont de cele de mai sus, în cadrul regiunii Sud Muntenia situația întreprinderile inovatoare este următoarea:

Fig. 119 Numărul întreprinderilor inovatoare din regiunea Sud Muntenia (2002 - 2010[41], UM: număr)

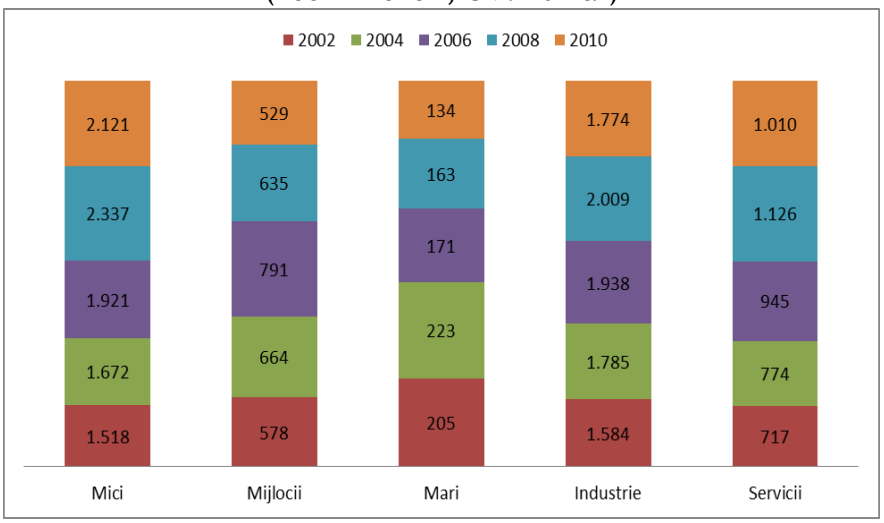

Sursa: INS, Tempo On-line,

Numărul total de 2.784 al întreprinderilor inovatoare la finalul anului 2010 poziționează regiunea Sud Muntenia pe locul 5 într-un clasament al regiunilor, după regiunile București-Ilfov, Nord-Vest și Centru și Sud-Est. Pe ultimul loc al acestui clasament se află regiunea Sud-Vest Oltenia cu un număr de 1.632 întreprinderi la finalul anului 2010.

Evoluția numărului de întreprinderi este pe trend ascendent în perioada 2002–2008, iar în 2008–2010 se poziționează pe trend descrescător. Această situație poate fi o urmare a crizei economice care se instalează în Europa.

Se prezintă mai jos sub formă grafică curba evoluției numărului de întreprinderi inovatoare din cadrul regiunii Sud Muntenia.

[41] *Cercetarea statistică este realizată conform anchetei statistice comunitare de inovare CIS, în conformitate cu prevederile cuprinse în Manualul Oslo începând cu anul 2002. Ancheta statistică de inovare se realizeaza din 2 în 2 ani. Pentru perioadele 2000-2002, 2002-2004, 2004-2006 în numărul întreprinderilor inovatoare sunt cuprinse întreprinderile cu inovații de produse, inovații de procese și inovații nefinalizate și/sau abandonate, iar sfera de cuprindere este reprezentată de întreprinderile cu peste 9 salariați din: industrie. Începând cu perioada 2006-2008 în numărul întreprinderilor inovatoare sunt cuprinse întreprinderile cu inovații de produse, inovații de procese, inovații nefinalizate și/sau abandonate, inovații organizaționale și/sau inovații de marketing, iar sfera de cuprindere este reprezentată de întreprinderile cu peste 9 salariați din: industrie și servicii.*

Fig. 120 Evoluția numărului de întreprinderi inovatoare în regiunea Sud Muntenia (2002 – 2010, UM: număr)

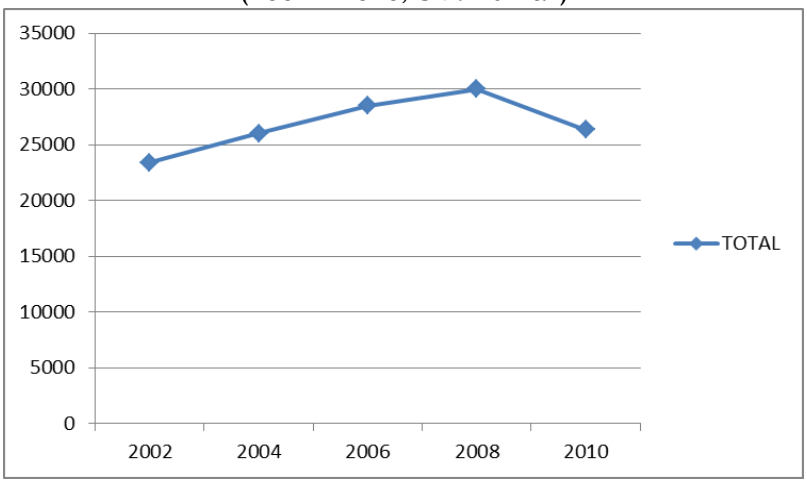

Sursa: INS, Tempo On-line

Cifra de afaceri din inovare a întreprinderilor din cadrul regiunii Sud Muntenia a avut în anul 2010 o pondere de 24% în totalul cifrei de afaceri a întreprinderilor. Acest procent a poziționat regiunea pe locul întâi în clasamentul național, înainte de regiunile Nord-Vest (21,7%) și Sud-Vest Oltenia (14,9%). Cât privește numărul de întreprinderi care au introdus pe piață produse noi sau semnificativ îmbunătățite în cadrul regiunii Sud Muntenia, acesta a fost de 419 în anul 2010, mai mic cu 26,36% decât cel de la începutul perioadei. La acest indicator, regiunea Sud Muntenia a fost în anul 2010 pe poziția a șasea, cu doar 11,91% din totalul acestui tip de întreprinderi care existau la nivel național.

Concluzii:

Având în vedere cele prezentate mai sus, cercetarea-dezvoltare și inovarea la nivelul regiunii Sud Muntenia prezintă următoarele caracteristici:

- sistemul cercetare din cadrul regiunii Sud Muntenia este localizat preponderent în partea de nord și în conexiune cu industriile predominante (petrochimică în județul Prahova, constructoare de mașini în județul Argeș și metalurgică în județul Dâmbovița).
- regiunea Sud Muntenia a ocupat locul doi în clasamentul regional în anul 2005 la indicatorul număr de salariați în cercetare-dezvoltare (3.850 de salariați);

- regiunea Sud Muntenia s-a poziționat pe locul doi în ceea ce privește ponderea în PIB a cheltuielilor pentru activitatea de cercetare-dezvoltare, după regiunea București-Ilfov;
- există interes în domeniul cercetării dezvoltării în domenii diverse: energii alternative, construcții de mașini, industrie extractivă, industrie petrolieră, prelucrătoare și de mediu, utilaj petrolier, tehnologii noi de foraj, exploatarea zăcămintelor de țiței și gaze, auto, aero-spațial, horticultură, genetică convențională, biotehnologie, genetică moleculară, fiziologie, biochimie în vederea asigurării progresului genetic continuu la cereale, leguminoase pentru boabe, plante tehnice furajere medicină comparată și agricultura, pomicultură, industie alimentară;
- regiunea Sud Muntenia a fost în anul 2010 pe locul 5 într-un clasament al regiunilor, după regiunile București Ilfov, Nord-Vest și Centru și Sud-Est, în cee ce privește numărul întreprinderilor inovatoare;
- locul întâi, în anul 2010, în clasamentul național, în ceea ce privește ponderea cifrei de afaceri din inovare în totalul cifrei de afaceri;
- locul șase în clasamentul național la numărul de întreprinderi care au introdus pe piață produse noi sau semnificativ îmbunătățite.

3.4. Infrastructuri tehnice

i. Rețele de transport

Poziția geografică a regiunii Sud Muntenia, atât ca regiune de graniță și zonă de tranzit între vest și est, cât și proximitatea față de regiunea capitală București-Ilfov, conferă acesteia un avantaj strategic din punct de vedere al deschiderii interne și internaționale prin prisma infrastructurii rutiere în special. Accesul în localitățile urbane și rurale din regiunea Sud Muntenia se poate realiza nu doar prin intermediul căilor rutiere, cât și prin intermediul căilor feroviare și căilor fluviale (doar la nivelul celor cinci porturi dunărene - Turnu Măgurele, Zimnicea, Giurgiu, Oltenița și Călărași și datorită reducerii capacității industriale și a transportului naval de călători).

Infrastructura de drumuri publice

Tendința de dezvoltare a transportului rutier de ***la nivel național*** din ultimul deceniu se regăsește și la nivelul regiunii Sud Muntenia. Astfel, acesta tinde să se impună ca lider în domeniu, pe fondul declinului transportului feroviar. Această tendință este susținută și de evoluția indicatorului drumuri publice în perioada 2004–2011. Astfel, la nivel național,[42] în anul 2011 rețeaua de drumuri publice totaliza 83.738 km, dintre care 16.690 km de drumuri naționale și 67.048 km de drumuri județene și comunale. Este important de punctat faptul că rețeaua națională de drumuri publice s-a extins cu 4.300 km în 2011 față de valoarea din 2004. Acestă tendință se regăsește la nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare, excepție regiunea București-Ilfov, unde indicatorul s-a menținut constant pe întreaga perioadă de analiză.

Regiunea Sud Muntenia ocupa, în 2011, locul doi din punct de vedere al lungimii rețelei de drumuri publice cu 12.707 km, după regiunea Nord-Est. Evoluția indicatorului în perioada de analiză este evidențiată prin graficul următor care surprinde un ritm anual constant de extindere a rețelei:

Fig. 121 Evoluția lungimii rețelei de drumuri la nivelul regiunii Sud Muntenia (2004–2011, UM: km)

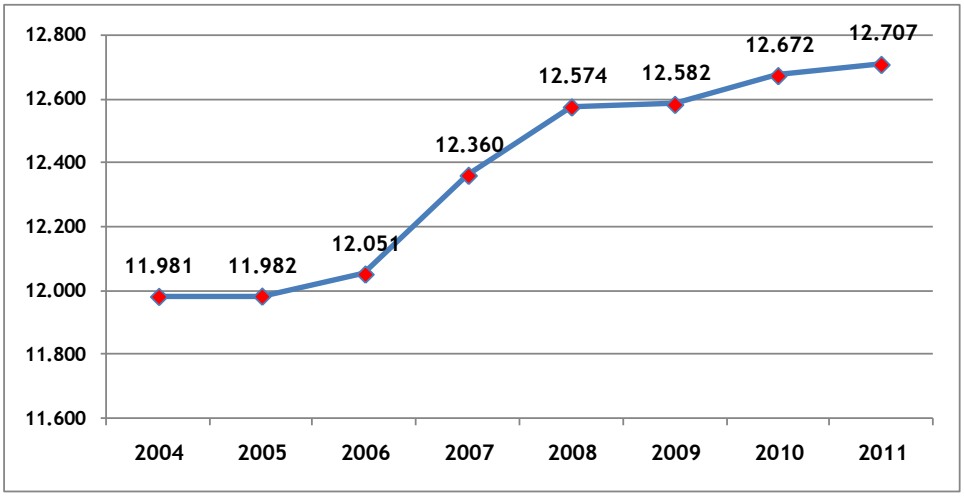

Sursa: INS, Tempo On-line

[42] *La nivel european, sunt centralizate informații despre rețeaua de drumuri publice din punct de vedere al drumurilor naționale și județene doar pentru statele membre UE, nu și la nivel de regiuni NUTS 2.*

Raportându-ne la densitatea drumurilor publice din regiune, aceasta deținea în 2011 valori peste media națională (36,9 km/100 km^2 comparativ cu 35,1 km/100 km^2). Din punct de vedere al analizei calitative, densitatea drumurilor exprimă gradul de accesibilitate în raport cu o anumită zonă/localitate.

La nivel județean în 2011 rețeaua de drumuri publice măsoară cea mai mare lungime în județul Argeș (3.476 km, adică peste 27% din totalul drumurilor publice din regiunea Sud Muntenia) și în județul Prahova (2.205 km), la polul opus situându-se județul Ialomița cu doar 1.155 km (adică sub 10% din totalul drumurilor publice din regiune), iar evoluția indicatorului în perioada de analiză este reprezentată în continuare:

Fig. 122 Evoluția lungimii rețelei de drumuri la nivel județean (2004-2011, UM: km)

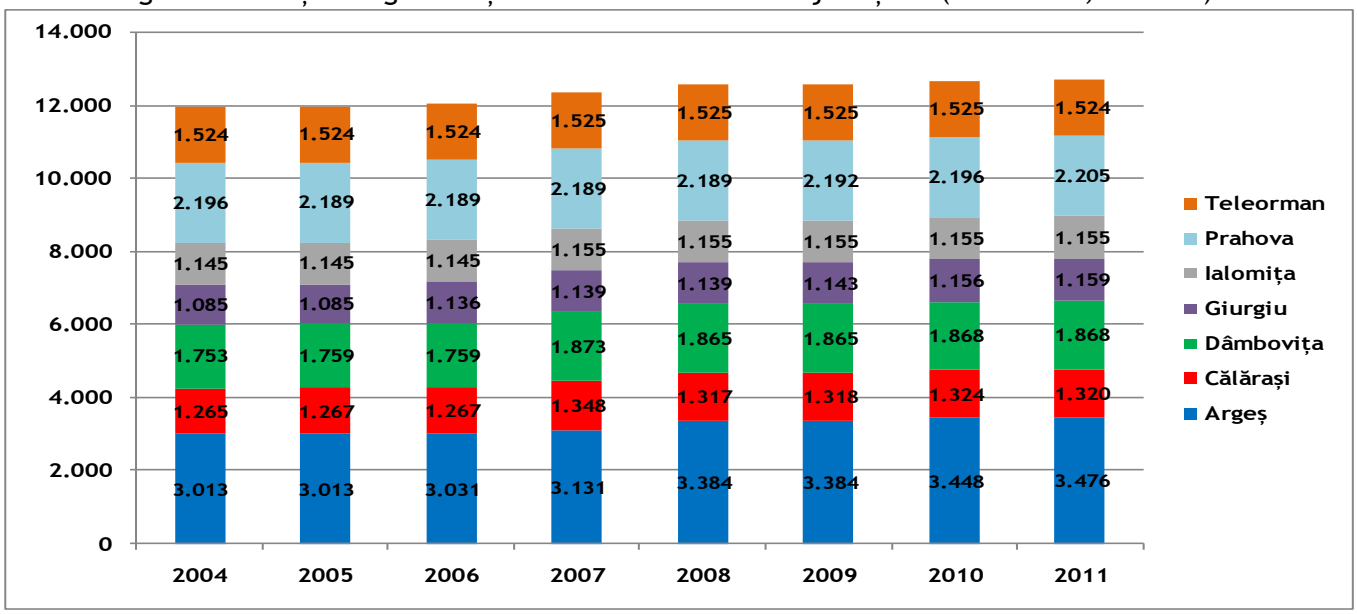

Sursa: INS, Tempo On-line

În ceea ce privește lucrările de modernizare, din totalul drumurilor publice de la nivel național, doar 32,13% fuseseră modernizate[43] în 2011 (29.911 km). Lucrările de modernizare a drumurilor publice plasează regiunea Sud Muntenia pe locul 3, după regiunile Sud-Vest Oltenia și Nord Est, cu 4.219 km de drumuri publice modernizate în 2011. În termeni statistici, doar 33,20%

[43] *Indicatorul drumuri publice modernizate nu se colectează la nivel european. Ca atare nu se poate dezvolta o analiză comparativă.*

din drumurile publice din regiune au fost modernizate (stare precară și nesatisfăcătoare a drumurilor).

Din totalitatea drumurilor publice din regiunea Sud Muntenia, 21,96% reprezentau drumuri naționale (2.791 km) și 78,03% erau drumuri județene și comunale (9.916 km)[44], ceea ce situa regiunea Sud Muntenia pe primul loc într-un clasament regional din punct de vedere al lungimii rețelei de drumuri naționale și pe locul doi din punct de vedere al lungimii drumurilor județene și comunale. La nivel județean în 2011, cele mai multe drumuri naționale traversau județul Argeș (cu o lungime de 585 km) și județul Călărași cu o lungime de 500 km. La polul opus drumurile naționale din județul Prahova aveau în 2011 o lungime de doar 293, așa cum se poate observa din reprezentarea următoare:

Fig. 123 Lungimea drumurilor naționale la nivel județean (2011; UM: km)

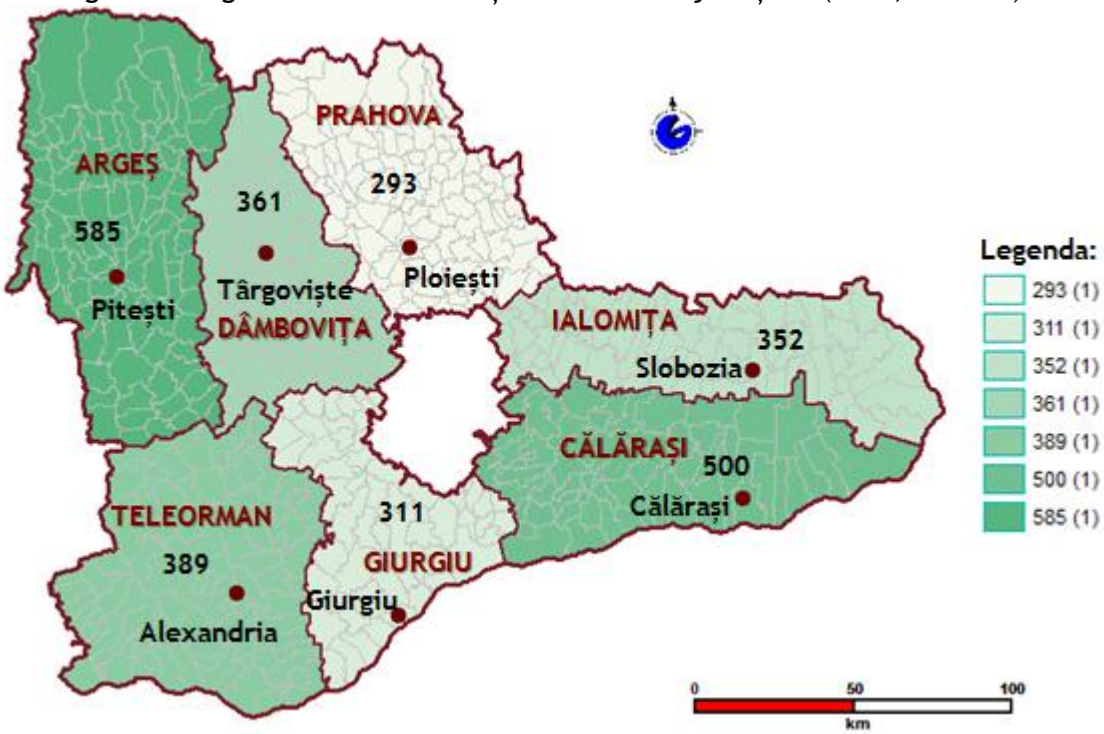

Sursa: INS, ANCPI, prelucrare date GIS

[44] *Conform datelor statistice asigurate de către INS în 2011.*

Din punct de vedere al evoluției indicatorului la nivelul celor șapte județe, în perioada de analiză, indicatorul se menține relativ constant în județele Dâmbovița, Prahova și Teleorman, comportă ușoare creșteri în județele Giurgiu (cu 3 km în 2011 față de 2004), Ialomița (10 km) și Argeș (13 km) și înregistrează cea mai mare creștere în județul Călărași (30 de km față de valoare din 2004).

Dacă în 2011 la nivel național s-au realizat lucrări de modernizare[45] pentru 92,14% din totalul drumurilor naționale, la nivelul regiunii Sud Muntenia erau modernizate aproximativ 96,09% din drumurile naționale.

La nivel județean, lucrările de modernizare au fost realizate în procent de 100% în județele Dâmbovița și Prahova și doar în procent de 89,97% în județul Teleorman, așa cum se poate constata din graficul următor:

Fig. 124 Gradul de modernizare a rețelei de drumuri naționale de la nivel județean (2011; UM: procent)

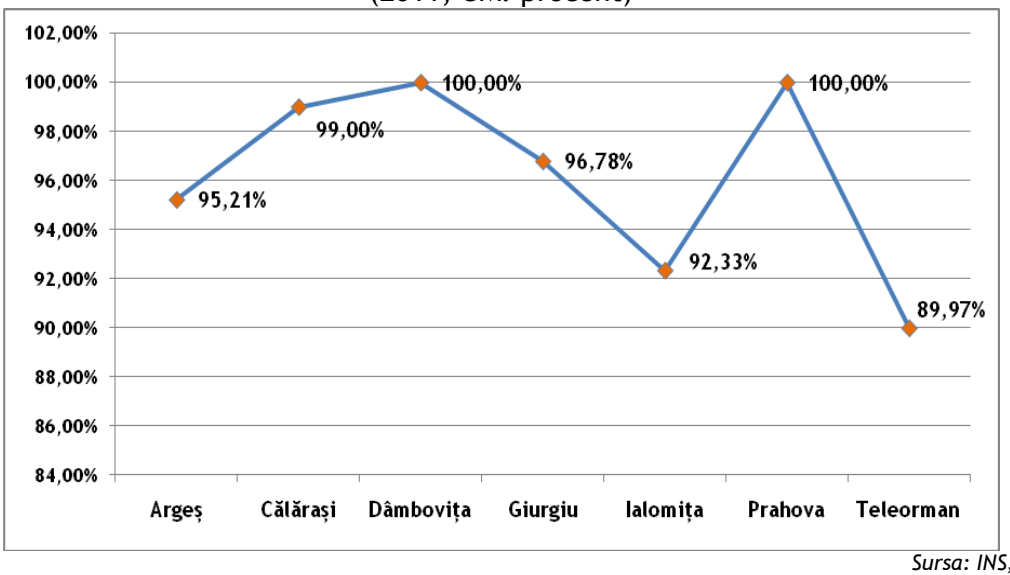

Sursa: INS, Tempo On-line

Rețeaua de drumuri naționale care traversează localitățile din regiunea Sud Muntenia este formată din următoarele drumuri naționale principale și secundare:

[45] Indicatorul drumuri naționale modernizate nu se colectează la nivel european. Ca atare nu se poate dezvolta o analiză comparativă.

- DN1: București - Borș - este drumul național principal care face legatura între București și nord-vestul țării, cu aglomerări în trafic pe tronsonul București-Brașov din cauza faptului că se folosește de asemenea pentru a ajunge la cele doua aeroporturi ale Bucureștiului (Henri Coandă - Otopeni și Băneasa – Aurel Vlaicu) și pe Valea Prahovei, ca atracție turistică. Tronsonul din DN1 în zona de nord a Bucureștiului a fost modernizat în 2005 (trei benzi de circulație pe sensul de mers). Drumul are traseul comun cu E60 între București și Brașov, între Turda si Borș, cu E68 între Brașov si Sebeș, cu E81 între Veștem și Cluj-Napoca ;
- DN1A: București - Brașov, reprezintă o alternativă pentru DN1, fiind ruta obligatorie pe această porțiune pentru autovehiculele de peste 7,5t. La Ploiesti intră în centura de vest a acestui oraș, ocolindu-l pe la sud și est, urcând pe Valea Teleajenului spre Vălenii de Munte și Cheia, trecând Carpații Orientali prin Pasul Bratocea, având punctul terminus în Orașul Sacele, lângă Brașov;
- DN1B: Ploiești - Buzău, se suprapune peste E577, șosea cu patru benzi (doua pe sens) de la Ploiești la Albești-Paleologu, unde se ramifică șoseaua DN1D spre Urziceni, continuă pe două benzi trecând prin orașul Mizil, se unește cu DN2 în apropierea municipiului Buzău, lungime totală cca. 67 km;
- DN1D: Ploiești - Urziceni, considerat ca drum național secundar, pornește din DN1B de la Albești-Paleologu și se termină la Urziceni, lungime de cca. 42,5 km;
- DN2: București - Siret, drum național principal, leagă capitala București de frontiera cu Ucraina, prin punctul vamal Siret, strabate de la sud la nord partea de est a țării și trece prin orașele Urziceni, Buzău, Râmnicu-Sărat, Focșani, Adjud, Bacău, Roman, Fălticeni, Suceava, Siret, formează o parte din drumul E85;
- DN2A: Urziceni - Constanța, drumul pornește din DN2 în dreptul orașului Urziceni, îl traversează și continuă spre Slobozia, traversează Dunărea pe la Harșova și continuă spre Constanța, lungime totală cca. 210 km;
- DN2C: Slobozia - Buzău, drumul pornește din DN2 din localitatea Costești de langă Buzău și traversează o parte a Bărăganului, trecând prin orașele Pogoanele și Amara; are o lungime de cca. 85 km;

- DN3: Bucureşti - Constanţa, drum naţional principal, trece prin judeţele Ilfov, Călărași și Constanţa și constituie una din principalele căi de acces în municipiul Călărași;
- DN3A: Lehliu Gară - Feteşti, traversează judeţele Călărași și Ialomița, merge paralel cu autostrada A2 cu care se intersectează la Feteşti, în lungime totală de cca. 79 km;
- DN3B: Călărași - Feteşti - Urziceni, traversează judeţele Călărași și Ialomița, mergând de-a lungul braţului Borcea al Dunării, și terminându-se la nord de acesta din urmă, în DN2A, lungime de cca. 98 km ;
- DN4: Bucureşti - Oltenița, drum național principal, drum care traversează judeţele Ilfov și Călărași, cu o lungime de cca. 72 km ;
- DN5: Bucureşti - Giurgiu, drum naţional principal, traverseaza judeţele Ilfov si Giurgiu, drum care ajunge la graniţa cu Bulgaria, fiind continuat dincolo de Giurgiu de Podul Prieteniei – Giurgiu-Ruse, pe care se continuă în Bulgaria, cu o lungime de cca. 67 km;
- DN6: Bucureşti - Cenad, drum naţional principal, leagă capitala României de municipiul Timișoara si graniţa cu Ungaria (la Cenad) și străbate opt judeţe Ilfov, Giurgiu, Teleorman, Olt, Dolj, Mehedinţi, Caras-Severin și Timiș;
- DN7: Bucureşti - Nădlac, drum naţional principal, drum care leagă capitala României de graniţe cu Ungaria (oraşul Nadlac), traverseaza judeţele Ilfov, Dâmboviţa, Argeș, Vâlcea, Sibiu, Alba, Hunedoara, Arad;
- DN7C: Transfăgărășan, este unul din cele mai spectaculoase drumuri din România, care leagă regiunea istorică a Munteniei cu Transilvania, porneşte din comuna Bascov din judeţul Argeș, străbate judeţele Argeș și Sibiu; este situat pe locul doi ca altitudine în România dupa şoseaua Transalpina; are o lungime totală de cca. 151 km;
- DN21: Călărași - Brăila, drum care traversează estul Câmpiei Bărăganului și judeţele Călărași, Ialomița, Brăila;
- DN21A: Bărăganu - Țăndărei;
- DN65: Pitești - Craiova, drum care leagă municipiile Craiova, Slatina și Pitești și face parte din drumul european E574, având la Pitești o mica ramificaţie DN65B prin care se leagă de autostrada A1, traversează judeţele Dolj, Olt, Argeș;

- DN71: Bucureşti - Sinaia, drum care leagă capitala ţării de Târgovişte şi Sinaia, cu o lungime totală de cca. 111 km;
- DN72: Ploieşti - Găeşti, drum care leagă Ploieştiul de Târgovişte şi mai departe de Găeşti, cu o lungime totală de cca. 76 km;
- DN72A: Târgovişte - Câmpulung, drum care urmează Valea Dambovişţei şi se termină în DN73 lângă Câmpulung, are o lungime totală de cca. 62 km;
- DN73: Piteşti - Braşov, drum care străbate judeţele Argeş şi Braşov şi are o lungime totală de cca. 133 km.

Totodată în regiunea Sud Muntenia se găsesc şi drumuri naţionale secundare care fac legăturile între autostrăzi, drumuri naţionale principale sau diferite localităţi, printre care:

- DN54: Turnu Măgurele - Caracal, judeţe traversate Teleorman, Olt;
- DN51A: Zimnicea - Turnu Măgurele, judeţul Teleorman;
- DN65A: Piteşti - Roşiori de Vede -Turnu Măgurele, judeţe traversate Argeş, Teleorman;
- DN52: Alexandria - Turnu Măgurele, judeţul Teleorman;
- DN51: Zimnicea - Alexandria, judeţul Teleorman;
- DN65E: Rosiori de Vede - Piatra;
- DN5C: Giurgiu - Zimnicea, judeţe traversate Giurgiu, Teleorman;
- DN5B: Giurgiu - DN6;
- DN61: Găeşti - Giurgiu, judeţe traversate Dâmboviţa, Giurgiu;
- DN41: Oltenița - Giurgiu, judeţe traversate Călăraşi, Giurgiu;
- DN5A: Adunaţii-Copăceni (Giurgiu) - DN41;
- DN31: Calaraşi - Oltenița;
- DN67B: Târgu Jiu - Drăgăşani - Piteşti;
- DN73C: Câmpulung - Curtea de Argeş - Râmnicu Vâlcea, judeţe traversate Argeş, Vâlcea.

De asemenea, un aspect important este faptul că regiunea Sud Muntenia are acces la următoarele axe prioritare ale reţelei de transport european:

- Axa prioritară a reţelei de transport european IV: Dresda/Nurnberg - Praga - Viena - Bratislava - Gyor - Budapesta - Arad - Bucureşti - Constanţa/Craiova - Sofia - Salonic/Plovdiv – Istambul;

- Axa prioritară a rețelei de transport european VII (Dunărea): Nord-vest – Sud-est: Viena - Belgrad - Călărași - Brăila - Galați - Tulcea, lungime 2.300 km;
- Axa prioritară a rețelei de transport european IX: – coridor care leagă nordul Europei (orașele Helsinki și Viborg) de porturile Odessa și Alexandroupolis, via Sankt-Petersburg-Moscova-Kiev-București.

Localitățile din regiunea Sud Muntenia sunt traversate de următoarele rețele rutiere de importanță majoră la nivel național și european:

- Drumul European E60: (Franța, Elveția, Austria, Ungaria) - Borș - Oradea - Cluj-Napoca - Turda - Târgu-Mureș - Brașov - Ploiești - București - Urziceni - Slobozia – Constanța;
- Drumul European E70: (Spania, Franța, Italia, Slovenia, Croația, Serbia) - Timișoara - Drobeta-Turnu Severin - Craiova - Alexandria - București - Giurgiu - (Bulgaria, Turcia, Georgia);
- Drumul European E81: (Ucraina) - Halmeu - Satu Mare - Zalău - Cluj-Napoca - Turda - Sebeș - Sibiu - Pitești - București - Constanța;
- Drumul European E85: (Lituania, Belarus, Ucraina) - Siret - Suceava - Roman - Bacău - Buzău - Urziceni -București - Giurgiu - (Bulgaria, Grecia);
- Drumul European E584: (Ucraina, Republica Moldova) - Galați - Slobozia;
- Drumul European E577: Slobozia - Brăila - Galați - Republica Moldova (Ucraina);
- Drumul European E574: Bacău - Onești - Târgu Secuiesc - Brașov - Pitești - Craiova.

Din punct de vedere al infrastructurii rutiere, regiunii Sud Muntenia beneficiază și de avantajele următoarelor autostrăzi:

- autostrada A1 (București – Pitești).
- autostrada A2 (București – Constanța)
- autostrada A3: (București – Ploiești)
- autostrada Sudului: reprezintă un proiect de viitor care ar lega capitala București de Alexandria, Roșiori de Vede, Slatina, Craiova, Lugoj.

Din cei 350 km de autostradă de la nivel național, 229 km sunt concentrați în regiunea Sud Muntenia, plasând regiunea pe primul loc, așa cum se poate constata din reprezentarea următoare:

Fig. 125 Distribuția teritorială a autostrăzilor naționale (2011; UM: km)

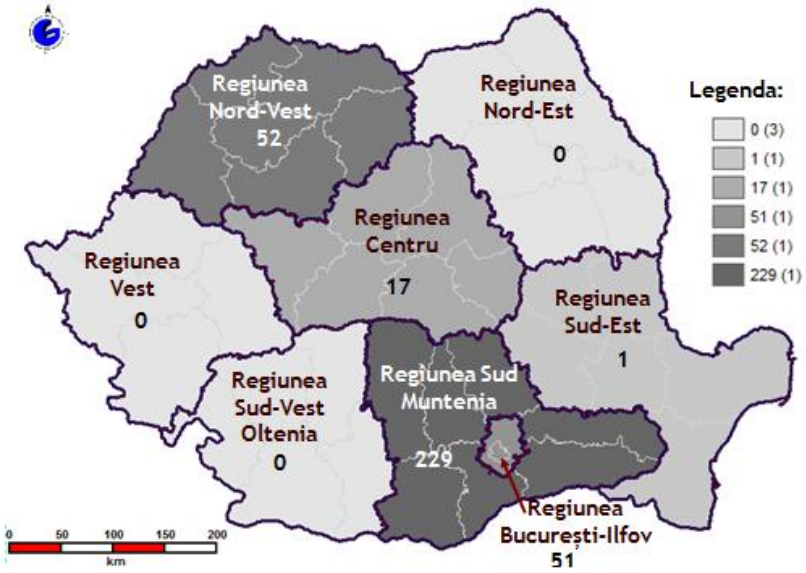

Sursa: INS, ANCPI, prelucrări date GIS

La nivel județean, 104 km de autostradă (A2) traversează județul Călărași. Din totalul rețelei de drumuri județene și comunale din regiunea Sud Muntenia, aproximativ 30% erau situate în 2011 în județul Argeș, urmat de județul Prahova (aproximativ 20% din lungimea rețelei în regiune). În termeni cantitativi, indicatorul este reprezentat utilizând tehnologia GIS:

Fig. 126 Lungimea rețelei de drumuri județene și comunale la nivel județean (2011; UM: km)

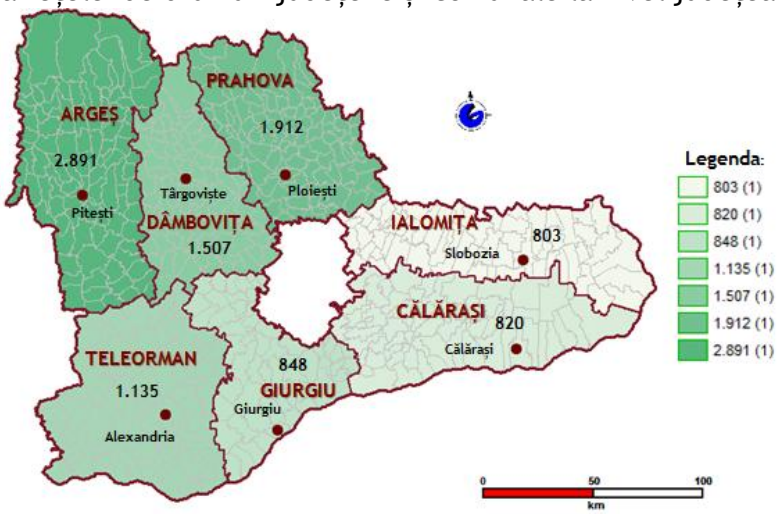

Sursa: INS, ANCPI, prelucrări date GIS

Din analiza distribuției teritoriale a rețelei de drumuri județene și comunale evidențiate anterior se poate constata că rețeaua este slab reprezentată în județul Ialomița (803 km) și județul Călărași (820 km).

Lucrările de modernizare s-au realizat în 2011 doar pentru 15,50% din drumurile județene și comunale din regiune (sub media națională[46] de 17,19%), ceea ce evidențiază încă o dată starea necorespunzătoarea a infrastructurii rutiere regionale, mai ales că rețeaua de drumuri județene și comunale reprezintă peste 70% din infrastructura de drumuri publice a regiunii Sud Muntenia. În termeni procentuali, în 2011 a fost modernizată 44,85% din infrastructura de drumuri județene și comunale din județul Teleorman și 44,46% din infrastructura de drumuri din județul Giurgiu, în timp de la polul opus se situează județele Argeș și Călărași cu 2,94% și respectiv 4,63%.

Infrastructura feroviară

Analiza aferentă acestui subcapitol va evidenția evoluția liniilor de cale ferată aflate în exploatare la nivelul regiunii Sud Muntenia, comparativ cu tendințele naționale și va identifica și menționa principalele magistrale feroviare care traversează regiunea.

În termeni cantitativi, liniile de cale ferată aflate în exploatare la nivel național[47] însumau în 2011, o lungime de 10.777 km, iar evoluția indicatorului între 2004-2011 surprinde un ritm fluctuant cu ușoare creșteri și descreșteri ale lungimii liniei de cale ferată, ca urmare a diverselor lucrări de modernizare.

La nivel regional, tendința se menține pentru majoritatea regiunilor de dezvoltare, iar în regiunea Sud Muntenia se constată o scădere pronunțată a lungimii liniei de cale ferată aflată în exploatare în 2011 comparativ cu valoarea din 2004, așa cum se poate observa din graficul următor, scădere determinată printre altele de condițiile nesatisfăcătoare ale infrastructurii feroviare și de reducerea traficului feroviar de pasageri, în favoarea altor mijloace de transport.

[46] *Indicatorul drumuri județene și comunale modernizate nu se colectează la nivel european. Ca atare nu se poate dezvolta o analiză comparativă.*
[47] *La nivel european acest indicator se colectează doar pentru statele membre UE și nu pe regiuni NUTS 2.*

Fig. 127 Evoluția lungimii de cale ferată aflată în exploatare în regiunea Sud Muntenia (2004-2011; UM: km)

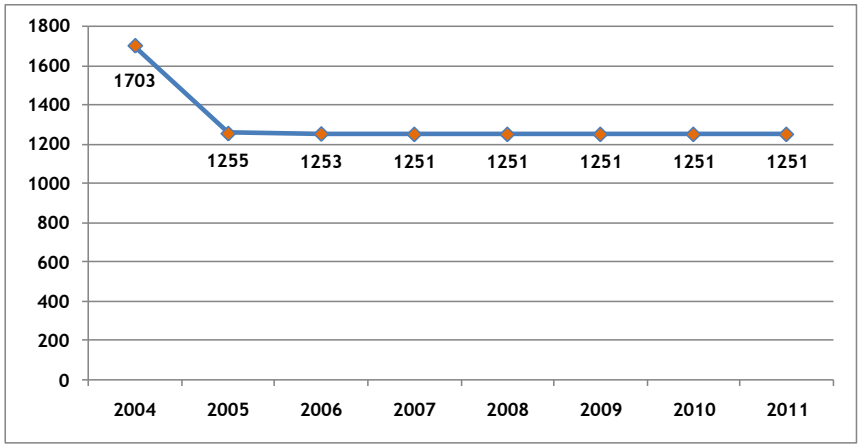

Sursa: INS, Tempo On-line

De asemenea, din punct de vedere al lungimii infrastructurii feroviare regiunea Sud Muntenia se situa pe locul șase într-un clasament regional, totalizând în 2011 doar 11,60% din lungimea infrastructurii naționale, așa cum se poate observa din reprezentarea următoare:

Fig. 128 Lungimea liniei de cale ferată aflată în exploatare la nivel național (2011; UM: km)

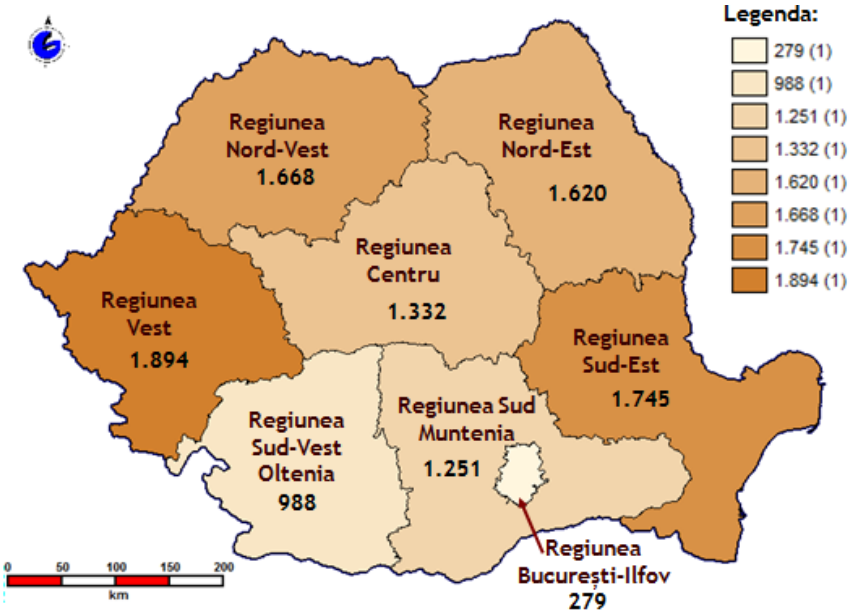

Sursa: INS, ANCPI, prelucrări date GIS

Raportându-ne strict la regiunea Sud Muntenia, în ceea ce privește infrastructura feroviară, aceasta este străbătută de următoarele magistrale feroviare principale, fiecare cu linii secundare:

- magistrala feroviară principală 900: București (nord) - Roșiori (nord) - Craiova - Filiași - Caransebeș - Timișoara (nord), în lungime totală de aproximativ 533 km;
- magistrala feroviară principală 500: București (nord) - Ploiești (sud) - Adjud - Pașcani - Suceava - Vicșani, în lungime totală de aproximativ 488 km;
- magistrala feroviară principală 700: București (nord) - Urziceni - Făurei - Brăila - Barboși - Galați, în lungime totală de aproximativ 229 km;
- magistrala feroviară principală 800: București (nord) - Ciulnița - Fetești - Medgidia - Constanța - Mangalia, în lungime totală de aproximativ 225 km – aceasta reprezintă magistrala cu lungimea cea mai mare care traversează regiunea Sud Muntenia;
- magistrala feroviară principală 1000: București (nord) - Ploiești (sud), în lungime totală de aproximativ 59 km.

La nivel județean în 2011, liniile de cale ferată aflate în exploatare cu cea mai mare lungime, traversau județul Ialomița, indicatorul fiind reprezentat în continuare utilizând tehnologia GIS:

Fig. 129 Lungimea liniei de cale ferată aflată în exploatare la nivel județean (2011; UM: km)

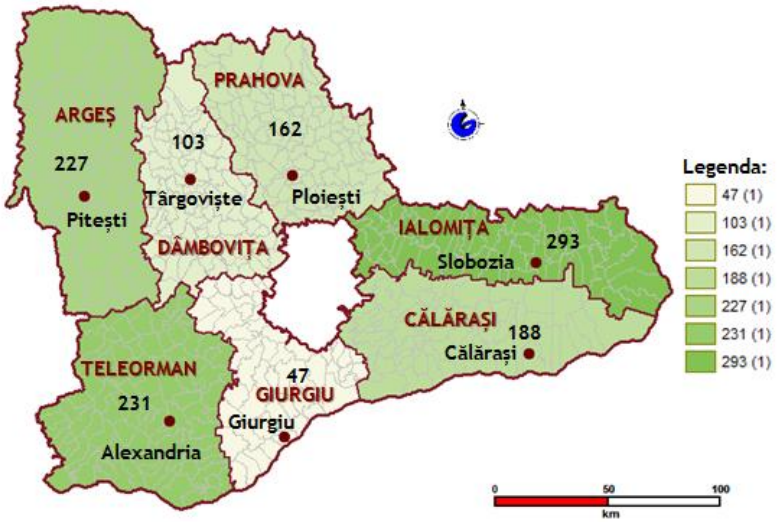

Sursa: INS, ANCPI, prelucrări date GIS

În ceea ce privește evoluția acestuia în intervalul de analiză, fluctuații importante se înregistrează între valorile din 2004 și cele cuantificate în 2011:

Fig. 130 Evoluția lungimii de cale ferată aflată în exploatare la nivel județean (2004-2011; UM: km)

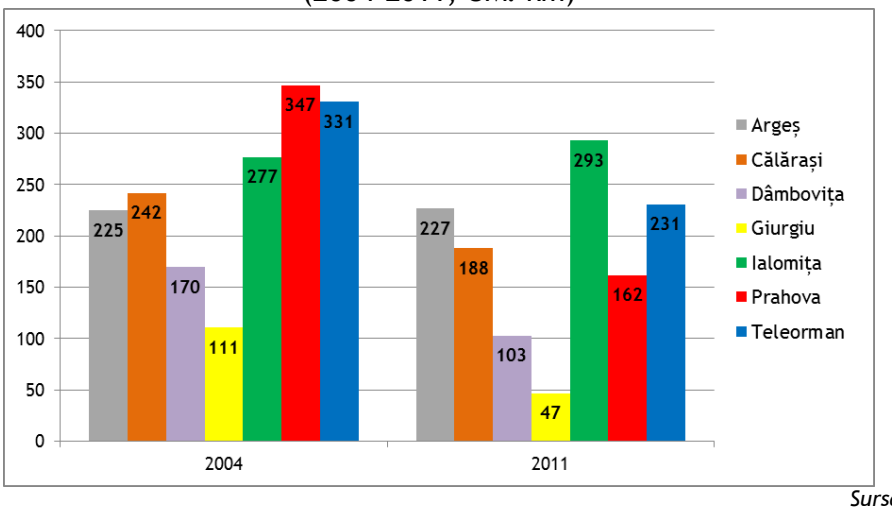

Sursa: INS, Tempo On-line

Ca atare, un singur județ cunoaște o creștere pronunțată de aproximativ 16 km – Ialomița, în timp ce cinci din cele șapte județe ale regiunii Sud Muntenia se caracterizează prin reducerea căilor ferate aflate în exploatare. În acest sens, scăderea cea mai dramatică s-a înregistrat în județul Prahova (-185 km).

Din totalul liniilor de cale ferată existente la nivel național[48] în 2011, 37,30% reprezentau linii de cale ferată electrificate (4.020 km). De asemenea, din totalul liniilor normale de cale ferată, aproximativ 73% reprezentau în 2011 linii normale cu o cale[49], în timp ce liniile normale cu două căi[50] însumau 27,34%.

În ceea ce privește regiunea Sud Muntenia, aceasta se situa pe locul șase la nivel regional, însumând doar 10,92% din liniile electrificate naționale și 35,09% din totalul liniilor de cale ferată ce o străbat.[51]

[48] *La nivel european acest indicator se colectează doar pentru statele membre UE și nu pe regiuni NUTS 2.*
[49] *Indicatorul linii normale cu o cale nu se colectează la nivel european. Ca atare nu se poate dezvolta o analiză comparativă.*
[50] *Indicatorul linii normale cu două căi nu se colectează la nivel european. Ca atare nu se poate dezvolta o analiză comparativă.*
[51] *Conform datelor statistice asigurate de către INS în 2011.*

Din punct de vedere al tipului de linie, în regiunea Sud Muntenia existau în 2011, 636 km de linie cu o singură cale (în scădere cu 375 km față de valoarea indicatorului din 2004), ceea ce reprezintă 8,22% din lungimea liniilor cu o singură cale de la nivel național (poziționându-se pe penultimul loc într-un clasament regional) și 615 km de cale ferată cu două căi (adică 21,14% din valoarea indicatorului la nivel național, ceea ce plasează regiunea pe primul loc). De asemenea, și acest indicator – lungimea liniilor de cale ferată normale cu două căi - a cunoscut o scădere (-77 km) în 2011 raportat la valoarea din 2004.

La ***nivel județean***, în 2011 nu exista linie electrificată în județul Argeș, iar județul Călărași deținea cea mai lungă rețea electrificată în exploatare – 147 km, urmat de județul Prahova cu 112 km, iar la polul opus se situa județul Dâmbovița cu doar 5 km de cale ferată electrificată. De asemenea, evoluția în scădere a lungimii căilor ferate electrificate constituie o tendință manifestată în mod uniform la nivelul județelor regiunii în intervalul de analiză, iar cea mai pronunțată scădere a rețelei de cale ferată electrificată corespunde tot județului Dâmbovița, unde lungimea acesteia avea în 2011 cu 61 de km mai puțin față de 2004.

Distribuția liniilor de cale ferată normale în funcție de tipul de linie, la nivel județean precum și evoluția indicatorului în intervalul de analiză este surprinsă în graficul de mai jos:

Fig. 131 Evoluția liniei de cale ferată cu o cale și cu două căi la nivel județean (2004-2011; UM: km)

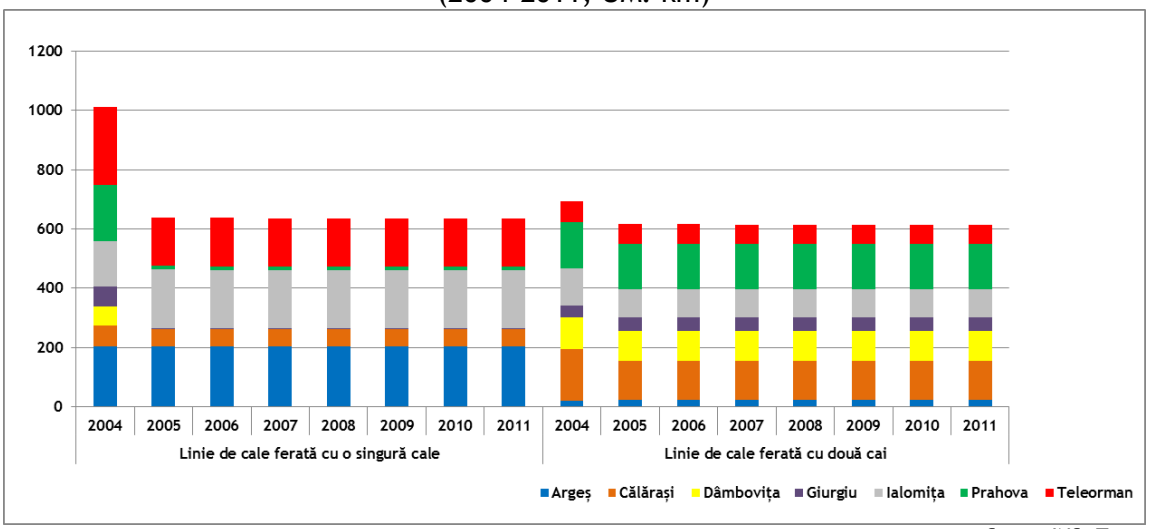

Sursa: INS, Tempo On-line

Se poate constata că lungimea liniilor de cale ferată cu o singură cale a scăzut dramatic în județele Prahova și Giurgiu, în timp ce în județul Dâmbovița acestea au fost înlocuite în totalitate. De asemenea, referitor la lungimea căilor ferate cu două căi, graficul punctează aceeași tendință progresivă de scădere care se întâlnește și în cazul liniilor cu o cale, dar cu o intensitate mult mai redusă, Călărași și Ialomița fiind singurele județe unde acest fenomen prezintă caracteristici mai pronunțate decât media regională.

Infrastructura fluvială

La nivelul limitei de sud regiunea Sud Muntenia beneficiază de principala arteră de navigație europeană, Dunărea, care asigură și facilitează, prin intermediul porturilor fluviale Turnu Măgurele, Zimnicea, Giurgiu, Oltenița și Călărași, schimburile comerciale cu țările europene riverane. Infrastructura nesatisfăcătoare a porturilor fluviale și reducerea treptată a activității acestora (în special industrială), sunt factori care au contribuit la scăderea gradului de utilizare a potențialului existent. Sunt prezentate în continuare caracteristicile principalelor porturi din regiune:

Portul Turnu Măgurele este situat la 5 km de oraș și reprezintă al patrulea port fluvial al României din punct de vedere al capacității de tranzit, având o apacitatea totală de 800.000 tone/an.

Portul Zimnicea aplasat la 2 km de oraș deține o capacitate totală de trafic de 720.000 și este ușor accesibil atât din punct de vedere rutier cât și feroviar.

Portul Giurgiu este de tip fluvial, permite acostarea barjelor de până la 2.000 t și este dezvoltat în trei amplasamente: sectorul Ramadan, cu funcțiuni de acostare la Dunăre în lungime de aproximativ 750 m; bazinul Plantelor, unde sunt amenajate fronturi de acostare de aproximativ 740 m; bazinul Veriga, unde se află șantierul naval. Acesta este proprietatea publică a Statului Român în exploatarea C.N. AFDP S.A. Giurgiu și este racordat la rețeaua stradală a orașului, la DN5, DN5B și DN5C, DJ504, DJ507 și are acces feroviar.

Portul Oltenița este de asemenea de tip fluvial, permite acostarea barjelor de până la 2.000 t și este alcătuit din următoarele fronturi de acostare: 4 rampe de acostare pentru transportul pieselor agabaritice; 200 m front neoperativ - cheu pereat; 300 m cheu pereat pentru

încărcări/descărcari mărfuri; macarale de operare. Portul are o capacitate de trafic de 525.000 t/an, este proprietatea publică a Statului Român în exploatarea C.N. AFDP S.A. Giurgiu și este racordat la rețeaua stradală a orașului, are legături la DN4, DN31 şi DN41 şi acces feroviar.

Portul Călăraşi se află în proprietatea statului, fiind concesionat de C.N. AFDP S.A. Giurgiu. Suprafața incintei portuare concesionate este de 149.096,42 m^2 (Călăraşi Comercial 81.505 m^2, Călăraşi Industrial 62.500 m^2, Călăraşi Chiciu 5.091,42 m^2). Portul are acces la rețeaua municipiului Calaraşi, la DN3, DN3B şi DN31 şi la rețeaua feroviară.

Infrastructura aeriană

Referitor la rețeaua de transport aerian, în regiune nu există nici un aeroport, dar accesul la această infrastructură este asigurat pentru localitățile din regiunea Sud Muntenia prin intermediul căilor aeriene din București-Ilfov (sunt folosite facilitățile Aeroportului Internațional Henri Coandă - Otopeni și Aeroportului Internațional București Băneasa - Aurel Vlaicu).

ii. Rețele de telecomunicații

Acest domeniu este în dezvoltare, iar informațiile prezentate pentru a descrie stadiul infrastructurii de telecomunicații de la nivelul regiunii Sud Muntenia vor viza atât rețele de poștă (comunicațiile clasice), cât și rețelele de telefonie mobilă și internet.

Gradul scăzut de utilizare a rețelelor de telecomunicații moderne și de conexiune la rețelele de internet ce caracterizează în special mediul rural, exercită un impact indirect asupra coeziunii teritoriale din prisma accesului la servicii și informații și amplifică discrepanțele urban-rural.

Astfel, în ceea ce privește activitățile de telefonie, la finalul anului 2011, în regiunea Sud Muntenia au fost centralizate peste 504.000 conexiuni de telefonie[52], adică doar 10,77% din valoarea indicatorului la nivel național (aproximativ 4.700.000 conexiuni), procent ce o plasează

[52] *INS nu colectează indicatorul pe medii de rezidență pentru a prezenta gradul de utilizare a rețelei telefonice în mediul rural. Din acest punct de vedere, al distribuției urban-rural, exista un singur indicator care centraliza doar până la nivelul anului 2005 numărul de linii telefonice instalate și funcționale.*

pe locul șase într-un clasament regional, în care primele locuri revin regiunilor București-Ilfov, Nord-Vest și Centru.

De asemenea, evoluția indicatorului la nivelul regiunii Sud Muntenia în perioada de analiză se încadrează în parametrii descriși de tendințele de la nivel național - fluctuații anuale ale numărului de conexiuni telefonice. Aceast pattern se regăsește și la nivelul celor șapte județe, pe întreaga perioadă de analiză 2004–2011.

Din punct de vedere a activităților de telefonie la nivel județean, cele mai multe conexiuni erau înregistrate în 2011 în județele Prahova (175.700) și Argeș (126.500), care totalizau împreună peste 59% din totalul conexiunilor regionale. La polul opus se situau județele Ialomița cu 35.300 conexiuni telefonice fixe și Giurgiu cu doar 27.600 conexiuni telefonice fixe.

În 2011, doar 32,9% din gospodăriile din regiunea Sud Muntenia aveau acces la rețeaua de Internet, procent ce situa regiunea sub media națională de 38,9% și pe penultimul loc într-un clasament regional.

Unitățile de poștă ca reprezentant al rețelelor de comunicații clasice au înregistrat în intervalul de analiză o scădere progresivă, pe fondul expansiunii comunicațiilor moderne și în timp real (e-mail etc). Astfel, la nivel național existau în 2011 cu 1.289 unități mai puține față de numărul acestora din 2004, adică doar 5.842 oficii poștale.

Din punct de vedere al numărului de unități poștale la nivel regional, Sud Muntenia se situa pe locul al doilea cu 865 oficii poștale și se plia pe evoluția indicatorului la nivel național, printr-o scădere a numărului de unități cu aproximativ 15% în perioada analizată.

La ***nivel județean***, în 2011 cele mai multe unități poștale erau localizate în județele Argeș (182) și Prahova (164), iar cele mai puține în județul Călărași (72) și Ialomița (88). De asemenea, reducerea progresivă a numărului de oficii poștale se manifestă și la nivelul celor șapte județe din regiune.

iii. Rețele energetice și termice

Energia electrică

Secțiunea integrează informații privind rețeaua de producere, transport, distribuție și consum a energiei electrice.

Conform datelor Institutului Național de Statistică[53], în 2011 **producția de energie electrică** la nivel național, pe categorii de surse primare, înregistra următoarele valori:

Tab. 26 - Producția de energie electrică a României - în structură (2011; UM: GWh)

[GWh]	2011
Termoelectrică	34.136
Hidroelectrică	14.946
Nuclearelectrică	11.747
Eoliană	1.387
TOTAL	**62.216**

Sursa: INS, Tempo On-line

Din punct de vedere a evoluției indicatorului în perioada de analiză, se constată faptul că în prima parte a perioadei (2004 - 2008), cu excepția anului 2007 când s-a înregistrat o scădere nesemnificativă (1,6%), evoluția producției se caracterizează printr-o tendință crescătoare, ceea ce se reflectă într-o rată anuală de creștere de peste 5%. Însă în anul 2009, impactul puternic al crizei economico-financiare se resimte și asupra producției de energie electrică, determinând o scădere de aproximativ 10,7% față de valoarea înregistrată în anul anterior (2008). Până la sfârșitul perioadei analizate (2011), producția de energie electrică nu a revenit la nivelul din 2008, de dinaintea crizei.

În termeni procentuali în 2011 structura producției de energie electrică (GWh) era formată din 54,9% termoelectrică, 24% hidroelectrică, 18,9% nuclearelectrică și 2,2% eoliană. În intervalul de analiză, structura producției s-a păstrat aproximativ aceeași. Ponderea principală o deținea

[53] *Datele statistice sunt disponibile doar la nivel național pentru intervalul de 2004-2011. Nu există date statistice și nici date administrative disponibile pentru acest indicator la nivel județean sau regional.*

producția termoelectrică, iar restul o reprezenta aportul energiei hidroelectrice și a celei nucleare. De asemenea, începând cu 2010 devine vizibilă producția din surse eoliene, care va înregistra, în anii următori, o creștere explozivă.

Nu sunt disponibile date referitoare privind structura producției și capacitățile de producție a energiei electrice la nivelul regiunii Sud Muntenia sau la nivelul județelor, nici din surse statistice și nici din surse administrative, pentru intervalul 2004 – 2011. Aceasta deoarece principala entitate care gestionează acest tip de date, respectiv Sistemul Energetic Național, tratează atât producția, cât și consumul de energie ca pe un tot unitar la nivel național, sursele de energie (capacități, deținători) și poziționarea lor geografică fiind anonimizate din considerente comerciale.

Totuși, din analiza unor date publice privind reabilitările, decomisionările, noile investiții, se poate concluziona că principala capacitate de producție din surse convenționale a regiunii Sud Muntenia se concentrează în județul Prahova - centrala PETROM de la Brazi, având ca sursă primară gazele naturale.

În același timp, din perspectiva producției de energie electrică, regiunea Sud Muntenia joacă un rol esențial, prin prisma capacităților și potențialului de care dispune în sectorul energiilor regenerabile, sector care a luat amploare la nivel regional după 2011 și care poate contribui în mod indirect la fundamentarea coeziunii teritoriale prin reducerea dependențelor de resursele convenționale de energie, prin promovarea potențialului local cu perspective de facilitare a autonomiei energetice și prin îmbunătățirea calității mediului.

Rețeaua de transport a energiei electrice din regiunea Sud Muntenia este administrată de TRANSELECTRICA S.A. și cuprinde următoarea infrastructură:

- stații de transformare: Turnu Măgurele (Teleorman), Ghizdaru (Giurgiu), Bradu, Pitești, Stupărei, Râureni, Arefu (Argeș), Târgoviște, Brazi Vest, Teleajen (Prahova), Mostiștea (Călărași), Gura Ialomiței (Ialomița);
- inelul de 400 kV Bucuresti - Brazi Vest;
- linii de 220 kV: București Sud - Ghizdaru; București Sud – Fundeni - Brazi Vest; Brazi Vest - Târgoviște -Bradu; Bradu - Pitești Sud; Bradu - Arefu; Bradu – Stupărei – Râureni - Arefu; Ghizdaru - Turnu Măgurele - Craiova; București Sud - Mostiștea;

- linii de 400 kV: Bradu - Braşov; Bradu -Ţânţăreni; Bucureşti Sud - Slatina; Domneşti - Urecheşti; Domneşti- Brazi Vest - Dârste; Bucureşti Sud - Gura Ialomiţei; Bucureşti Sud - Pelicanu; Brazi Vest - Teleajen – Stâlpu.

Ca și în cazul sistemului de producere al energiei electrice, și rețeaua de transport a energiei electrice a fost gândită și proiectată să funcționeze la nivel național, distribuția pe județe și/sau regiuni neavând sens din punct de vedere tehnic și funcțional.

Rețeaua de distribuție a energiei electrice din regiunea Sud Muntenia este gestionată de 3 companii diferite: ELECTRICA - Filiala de Distribuție și Furnizare a Energiei Electrice Muntenia Nord – în județele Prahova și Dâmbovița; CEZ DISTRIBUȚIE - în Argeș și Teleorman; ENEL MUNTENIA SUD și ENEL DOBROGEA - în Giurgiu, Ialomița și Călărași.

Fig. 132 Operatori de distribuție a energiei electrice în România (2005)

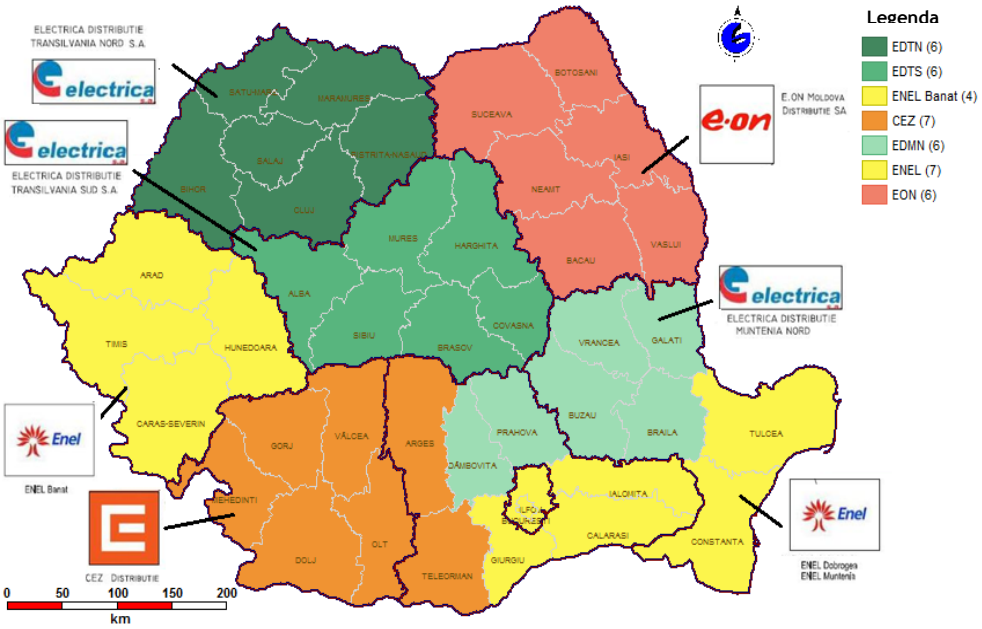

Sursa: date www.infoconstruct.ro, prelucrări GIS

Rețelele electrice de distribuție sunt caracterizate printr-un grad avansat de uzură fizică, în special, la joasă tensiune (JT) și medie tensiune (MT). La această uzură se adaugă și uzura

morală având în vedere că instalațiile sunt echipate cu aparataj realizat la nivelul tehnologic al anilor '60-'70, determinând defecte frecvente în special la nivelul rețelelor de medie și joasă tensiune.

O sinteză a situației rețelelor de distribuție în regiunea Sud Muntenia, la data studiului (conform datelor primite de la un distribuitor și a datelor prelucrate și actualizate pentru comparabilitate în cazul celorlalți doi distribuitori) este prezentată mai jos.

Tab. 27 Rețelele de distribuție de energie electrică la nivel județean (2011, UM: km)

Județ	Companie de distribuție a energiei	Lungime rețea [km]	LEA+LES IT [km]		LEA+LES MT [km]		LEA+LES JT [km]	
			urban	rural	urban	rural	urban	rural
Argeș[54]	CEZ Distribuție	total	9,5	823,2	494	3.241,5	1.746	4.298
		din care modernizat	0	0	80	243,5	299	866
Călărași[55]	ENEL Distribuție Dobrogea	total	2,1	385,0	203,8	1.862,1	420,0	1.516,9
		din care modernizat	0,1	84,3	28,4	37,6	70,1	303,7
Dâmbovița[56]	Electrica Distribuție Muntenia Nord	total	10,8	607,2	353,4	1.965,1	3.144,5	4.573,7
		din care modernizat	1,8	150,2	55,7	44,9	592,3	1.034,2
Giurgiu[57]	ENEL Distribuție Muntenia	total	14,1	244,8	129,6	1.184,1	267,1	964,6
		din care modernizat	2,0	54,2	18,3	24,2	45,0	195,1
Ialomița[58]	ENEL Distribuție Dobrogea	total	17,3	301,2	159,4	1.456,8	328,6	1.186,7
		din care modernizat	1,3	64,0	21,6	28,6	53,1	230,4
Prahova[59]	Electrica Distribuție Muntenia Nord	total	14,5	820,3	516,2	2.870,2	4.291,1	6.241,7
		din care modernizat	4,4	313,7	125,7	101,3	1.249,2	2.181,2
Teleorman[60]	CEZ Distribuție	total	35,78	622,89	329,64	3.012,66	679,52	2.454,06
		din care modernizat	5,62	131,0	44,15	58,47	108,8	471,67

Sursa: prelucrări date conform notelor metodologice

De asemenea, datorită faptului că furnizorii de energie electrică sunt operatori economici privați, cu propriile interese comerciale, nu s-au obținut date administrative referitoare la consumul de energie electrică, în regiunea Sud Muntenia sau în județele componente.

[54] *Date CEZ.*
[55] *Date din rapoartele de date pentru privatizarea Filialei, actualizate la nivelul anului 2012 - nu au fost certificate de ENEL*
[56] *http://www.mnd.electrica.ro/SDTG.aspx*
[57] *Date din rapoartele de date pentru privatizarea Filialei, actualizate la nivelul anului 2012 - nu au fost certificate de ENEL*
[58] *Date din rapoartele de date pentru privatizarea Filialei, actualizate la nivelul anului 2012 - nu au fost certificate de ENEL*
[59] *http://www.mnd.electrica.ro/SDPL.aspx*
[60] *Date CEZ.*

Accesul la rețelele de utilități electrice

Pentru a analiza, gradul de acces la rețelele de utilități electrice, se va utiliza ca indicator numărul de localități rurale total neelectrificate și numărul de localități rurale parțial electrificate. Acest indicator va fi prezentat pentru cele trei nivele de agregare – național, regional și județean.

Astfel, la nivel național, există 95 de localități rurale total neelectrificate și 2.088 localități rurale parțial electrificate. În același timp, în 2011 au fost centralizate 2.360 de gospodării rurale total neelectrificate și 65.859 de gospodării rurale care necesită extinderi la nivelul rețelei de alimentare cu energie electrică. La nivel regional, situația se prezintă astfel:

Tab. 28 Gradul de accesibilitate a localităților din România la rețeaua de distribuție de energie electrică (2011, UM: număr localități neelectrificate/parțial electrificate)

Regiune	Localități rurale total neelectrificate	Gospodării rurale total neelectrificate	Localități rurale parțial electrificate	Gospodării rurale care necesită extinderi
București-Ilfov	0	0	12	803
Centru	54	1.306	209	7.484
Nord-Est	3	193	614	12.636
Nord-Vest	2	12	574	17.227
Sud Muntenia	0	0	169	7.087
Sud-Est	1	15	221	10.758
Sud-Vest Oltenia	1	6	215	6.676
Vest	34	828	74	3.188
TOTAL	**95**	**2.360**	**2.088**	**65.859**

Sursa: Conferință - aug. 2012 - Prezentare Electrica SA - Evaluarea problemelor energetice ale mediului rural - Electrificarea zonelor rurale izolate și realizarea extinderilor de rețele electrice

Analiza la nivel regional, evidențiază faptul că în ***regiunile Sud Muntenia*** și București-Ilfov nu există localități rurale total neelectrificate. La polul opus, se situează regiunile Centru (54) și Vest (34), care dețin cel mai mare număr de localități rurale total neelectrificate.

Din punct de vedere al indicatorului – număr de localități rurale parțial electrificate, regiunea Sud Muntenia ocupă locul 3, după regiunile București-Ilfov și Vest, înregistrând 169 de astfel de localități, ceea ce reprezintă 8,09% din valoarea totală a indicatorului la nivel național (2.088 localități). Raportându-ne la numărul total de localități rurale (2.019 sate) existente în regiunea Sud Muntenia, se poate afirma că 8,37% dintre acestea sunt parțial electrificate.

În ceea ce privește numărul de gospodării total neelectrificate, cele mai multe se găsesc în regiunile Nord-Est și Nord-Vest (cu o valoare mai mare decât media țării). Din punct de vedere al numărului de gospodării rurale care necesită extinderi, regiunea Sud Muntenia ocupă locul patru, ceea ce reprezintă 10,76% din valoarea totală a indicatorului la nivel național. La nivel județean valorile indicatorilor analizați sunt prezentate în continuare:

Tab. 29 Gradul de accesibilitate a localităților din regiunea Sud Muntenia la rețeaua de distribuție de energie electrică (2011, UM: localități neelectrificate/parțial electrificate)

Județ	Localități rurale total neelectrificate	Gospodării rurale total neelectrificate	Localități rurale parțial electrificate	Gospodării rurale care necesită extinderi
Argeș	0	0	26	241
Călărași	0	0	23	2.570
Dâmbovița	0	0	27	1.037
Giurgiu	0	0	5	179
Ialomița	0	0	64	2.365
Prahova	0	0	6	484
Teleorman	0	0	18	211
TOTAL regiunea Sud Muntenia	**0**	**0**	**169**	**7.087**

Sursa: Conferință - aug. 2012 - Prezentare Electrica SA - Evaluarea problemelor energetice ale mediului rural - Electrificarea zonelor rurale izolate și realizarea extinderilor de rețele electrice

După cum se observă, nu există în regiunea Sud Muntenia nici un județ cu localități rurale complet neelectrificate, iar dintre cele în care sunt localități rurale parțial electrificate, situația cea mai defavorabilă este în Ialomița (64 de localități rurale parțial electrificate). La polul opus se situează județele Giurgiu și Prahova care dețin 5 și respectiv 6 localități rurale parțial electrificate, așa cum se evidențiază în tabelul de mai sus.

Raportându-ne la numărul total de localități rurale parțial electrificate de la nivelul regiunii Sud Muntenia (169), județul Ialomița deține peste 37,89% din această valoare, adică cu mult peste media regiunii. În același timp, la nivelul celorlaltor județelor indicatorul se prezintă astfel: județul Argeș - 15,38%, județul Călărași – 13,60%, județul Dâmbovița – 15,97%, județul Giurgiu – 2,96%, județul Prahova – 3,55% și județul Teleorman – 10,65%. Numărul de localități rurale

parțial electrificate la nivelul județelor componente ale regiunii Sud Muntenia este reprezentat în continuare utilizând tehnologia GIS:

Fig. 133 Localități rurale parțial electrificate în județele regiunii Sud Muntenia (2011, UM: număr localități)

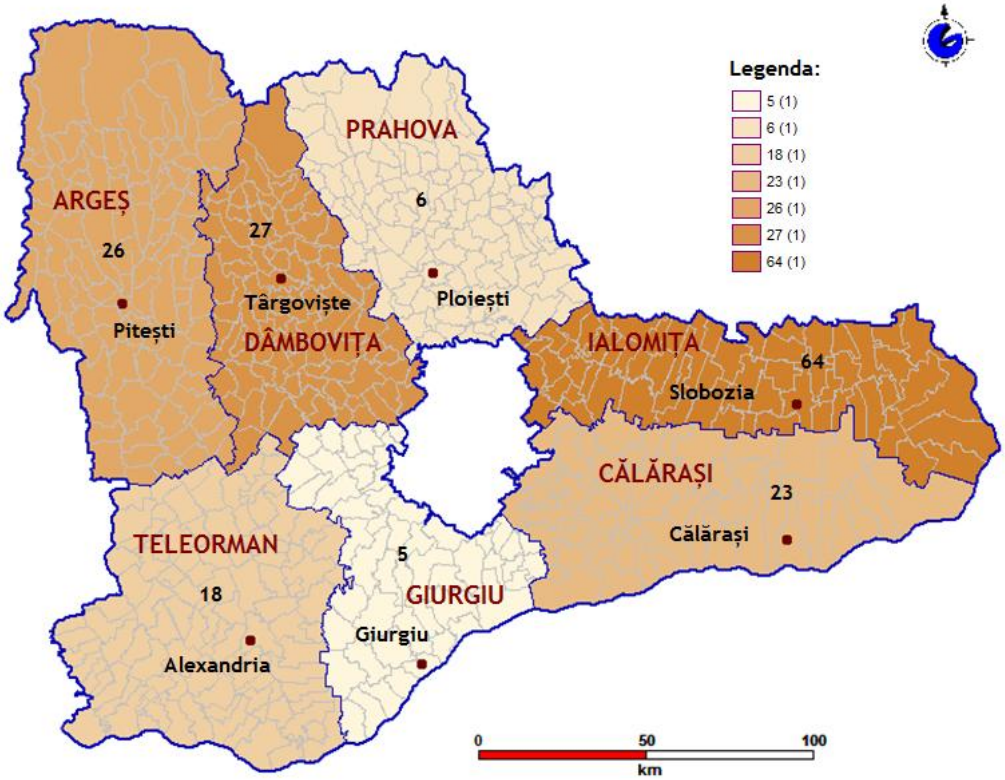

Sursa: INS, ANCPI, prelucrări date GIS

Raportându-ne la numărul efectiv de localități rurale existente la nivel județean, valoarea indicatorului pentru județul Ialomița marchează o situație realmente deficitară – având în vedere faptul că județul deține cel mai mic număr de localități rurale din regiunea Sud Muntenia (127) – ceea ce înseamnă că aproximativ 50% din localitățile rurale din județul Ialomița sunt parțial electrificate. La polul opus, se plasează județul Prahova (1,48% localități parțial electrificate din total localități rurale din județ - 405) și județul Giurgiu (2,99% localități parțial electrificate din total localități rurale din județ - 167).Referitor la numărul de gospodării rurale care necesită

extinderi, județul Giurgiu însumează cel mai mic număr de gospodării (179, adică 2,53% din totalul gospodăriilor din mediul rural care necesită extinderi la nivelul regiunii Sud Muntenia), în timp ce județul Călărași deține cea mai mare valoare a indicatorului la nivel județean (2.570 gospodării, adică 36,26% din totalul gospodăriilor din mediul rural care necesită extinderi la nivelul regiunii Sud Muntenia).

Energia termică

La nivel național existau în 2011, un număr de 102 localități care beneficiau de servicii de termoficare în sistem centralizat, dintre care 93 în mediul urban și 9 în mediul rural. Regiunea Sud Muntenia se înscrie pe trendul descrescător ce se manifestă la nivel național, în ceea ce privește evoluția sistemului de termoficare centralizat. Astfel, dacă în regiune existau în 2004, 28 de orașe la nivelul cărora se distribuia energia termică în sistem centralizat, numărul acestora a scăzut în 2011 cu aprox. 40% față de valoarea indicatorului în 2004. Acest lucru a fost cauzat de faptul că locuitori preferă din ce în ce mai mult sisteme individuale de încălzire. Ponderea localităților din regiunea Sud Muntenia în care se distribuie energie termică a ajuns în anul 2011, la 2,65%, situându-se astfel sub ponderea națională cu aproximativ 0,56%. Totuși, regiunea se situează pe locul 3 într-un clasament național realizat în funcție de numărul de localități cu sistem centralizat de termoficare.

Din punct de vedere a distribuției pe medii de rezidență, 12 localități urbane din regiunea Sud Muntenia și 3 localități rurale erau conectate la rețeaua de termoficare în 2011. Raportat la numărul total al localităților regiunii, în mediul urban, distribuția energiei termice se realiza într-un procent foarte scăzut, doar pentru 25% din totalul localităților, această pondere fiind influențată foarte mult și de inexistența distribuției energiei termice în județul Ialomița, dar și de ponderile scăzute din județele Argeș cu 14,29%, Dâmbovița 14,29% și Prahova 14,29%, restul județelor înregistrând valori de peste 50%. Tendința de scădere ce marchează evoluția sistemului de termoficare centralizat s-a manifestat în perioada de analiză în cinci din cele șapte județe ale regiunii Sud Muntenia, așa cum se poate observa din graficul de mai jos:

Fig. 134 Numărul de localități urbane la nivel județean, în care se distribuie energie termică (2004-2011, UM: număr)

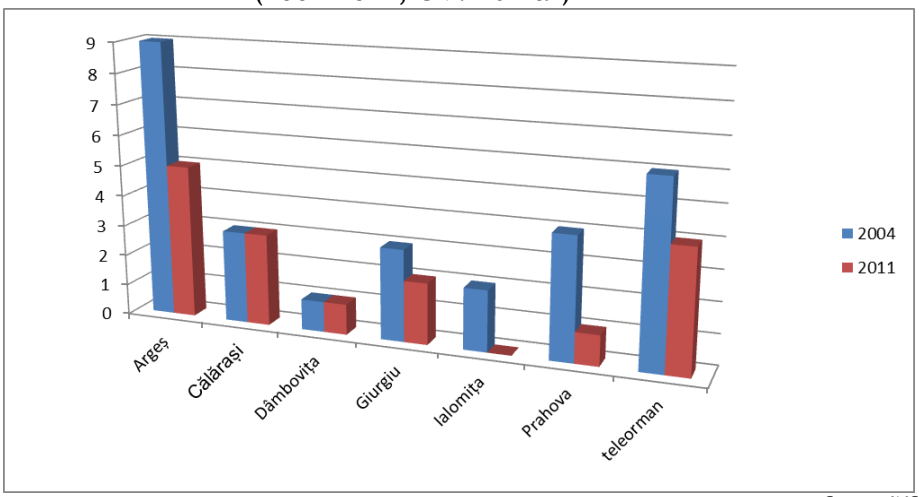

Sursa: INS, Tempo On-line

Cele trei localități rurale din regiunea Sud Muntenia care dispun de energie termică în regim centralizat sunt localitate în județul Argeș.

Cu privire la cantitatea de energie termică distribuită la nivel național, aceasta a înregistrat în perioada de analiză o scădere semnificativă (-55,26%) pe fondul debranșării unui număr ridicat de consumatori de la sistemul centralizat, tendință ce se regăsește și la nivelul regiunii Sud Muntenia, unde energia termică distribuită în 2011 înregistra valoarea de 1.030.393 Gcal (adică 8,35% din energia termică distribuită la nivel național), din care 812.551 pentru uz caznic Gcal (adică 7,78% din valoarea indicatorului național). Acești indicatori poziționau în 2011, regiunea Sud Muntenia pe locul cinci la nivel național.

La nivel județean, Argeș (266.385 Gcal) și Prahova (552.080 Gcal) cuantificau în 2011 cea mai mare valoare privind cantitatea de energie termică distribuită, totalizând peste 79% din cantitatea de energie asigurată la nivel regional. La polul opus, se plasează județul Călărași cu un consum de 3,27% din cantitatea distribuită la nivel regional, mult sub media regională. Se specifică faptul că în județul Ialomița serviciile de furnizare a energiei termice în sistem centralizat nu mai funcționează din 2008. Din punct de vedere a repartizării cantității de energie termică (Gcal)

distribuită pentru uz casnic la nivelul celor șapte județe, informațiile sunt prezentate prin utilizarea tehnologiei GIS:

Fig. 135 Energia termică distribuită pentru uz casnic pe județe în regiunea Sud Muntenia (2011, UM: Gcal)

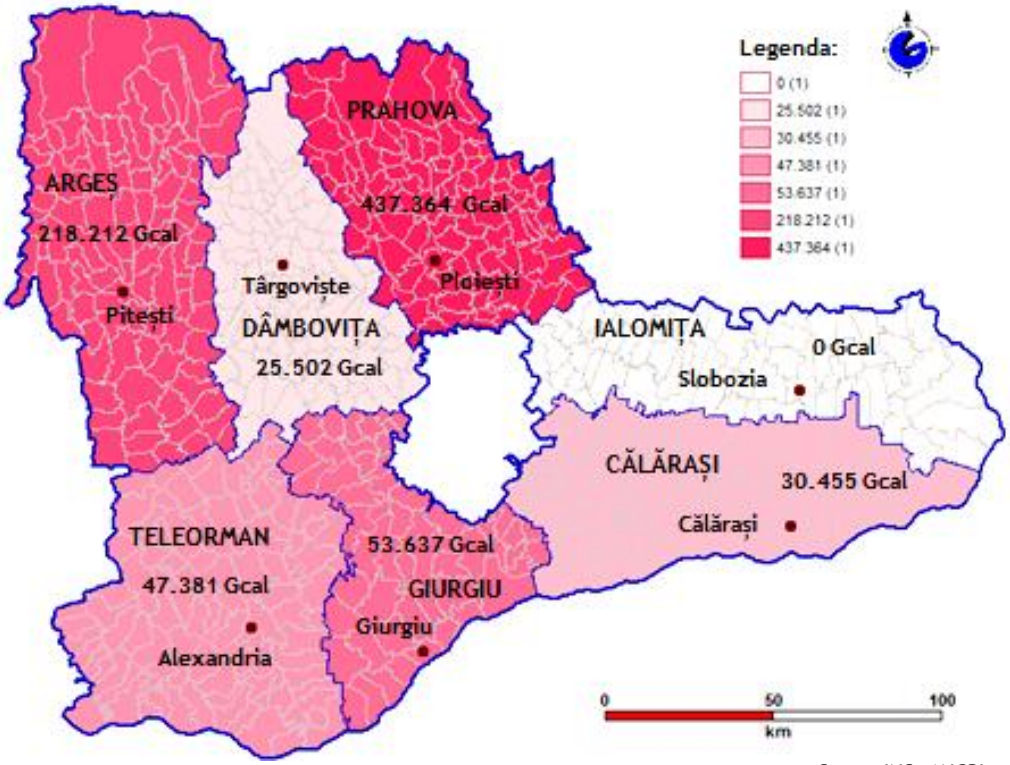

Sursa: INS, ANCPI, prelucrări date GIS

iv. Infrastructuri de utilități publice

Acest subcapitol va realiza o analiză a evoluției rețelelor de utilități publice din cadrul regiunii Sud Muntenia în perioada 2004 – 2011, în raport cu tendințele naționale și europene (acolo unde este cazul), în vederea identificării și evidențierii elementelor care exercită sau pot exercita impact asupra perspectivelor de dezvoltare spațială de la nivelul regional.

În acest sens, analiza infrastructurii de utilități publice va integra informații despre serviciile comunitare de utilități publice, așa cum sunt acestea definite în cadrul Legii nr.

51/2006[61], actualizată în 2009. Conform acesteia, serviciile de utilități publice reprezintă totalitatea acțiunilor și activităților reglementate[62] prin intermediul cărora „se asigură satisfacerea nevoilor de utilitate şi interes public general ale colectivităţilor locale cu privire la: alimentarea cu apă, canalizarea şi epurarea apelor uzate, colectarea, canalizarea şi evacuarea apelor pluviale, salubrizarea localităţilor, iluminatul public, transportul public și producția, transportul, distribuția şi furnizarea de energie termică în sistem centralizat, administrarea domeniului public şi privat al unităţilor administrativ-teritoriale”[63].

Apa potabilă

Serviciul de utilitate publică – alimentarea cu apă potabilă va fi analizat din prisma a doi indicatori: lungimea totală a rețelei simple de distribuție a apei potabile și numărul de localități conectate la sistemul de alimentare cu apă potabilă. Informațiile statistice specifice indicatorilor amintiți anterior evidențiază, în practică, gradul de accesibilitate al locuitorilor la nivel local/județean, implicit pe medii de rezidență, la acest serviciu de utilitate publică.

Sistemele de alimentare cu apă potabilă au drept scop alimentarea cu apă potabilă a utilizatorilor existenți în aria de acoperire a sistemului. Apa potabilă este destinată pentru consumul menajer, consumul spitalelor, şcolilor, grădiniţelor, serviciilor publice precum și pentru consumul necesar în activităţile productive şi comerciale şi de stingere a incendiilor[64].

La nivel național[65], rețeaua simplă de distribuție a apei potabile totaliza în 2011 o lungime de 65.900,90 km, înregistrând o creștere cu 20.914,20 km (adică 31,73%) comparativ cu valoarea indicatorului în 2004. În funcție de distribuția urban-rural, în 2011 în mediul urban rețeaua de apă potabilă avea la nivel național o lungime de 27.47,30 km (41,69% din valoarea totală a indicatorului la nivel național), în timp ce peste 50% din lungimea rețelei de alimentare cu apă potabilă era localizată în mediul rural (38.426,60 km). Indicatorul a înregistrat la nivel național pe întreaga perioadă de raportare o evoluție pozitivă, atât pentru mediul rural, cât și pentru mediul urban, în

[61] *Legea 51/2006 stabilește cadrul juridic și instituțional în vederea organizării, funcționării, gestionării și prestării serviciilor comunitare de utilități publice.*
[62] *http://www.anrsc.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=104&Itemid=30*
[63] *http://www.anrsc.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=104&Itemid=30*
[64] *Raport privind starea mediului în regiunea Sud Muntenia, elaborat în 2010.*
[65] *La nivel european nu se colectează indicatori similari care să permită dezvoltarea unei analize comparative.*

schimb ritmul de creștere a fost mult mai pronunțat în mediul rural (între 2004 și 2011 rețeaua de distribuție a apei potabile s-a extins în mediul rural cu 28.619,3 km, comparativ cu aprox. 9.000 km în mediul urban).

La nivel regional, lungimea totală a rețelei de alimentare cu apă în regiunea Sud Muntenia a fost în anul 2011 de 11.143,20 km, ceea ce reprezintă 16,90% din lungimea rețelei de la nivel național. Astfel, într-un clasament al regiunilor, acest indicator situează regiunea Sud Muntenia pe locul întâi, fiind urmată de regiunile Sud Est cu 16,86% și Nord Vest cu 15,87%. De asemenea, regiunea Sud Muntenia totalizează într-un clasament regional cea mai mare lungime a rețelei de distribuție a apei potabile atât din mediul urban, cât și din mediul rural.

Din punct de vedere al repartizării pe medii de rezidență, la nivelul regiunii Sud Muntenia situația se prezintă astfel:

Fig. 136 Lungimea rețelei de distribuție a apei potabile în regiunea Sud Muntenia (2004–2011, UM: km)

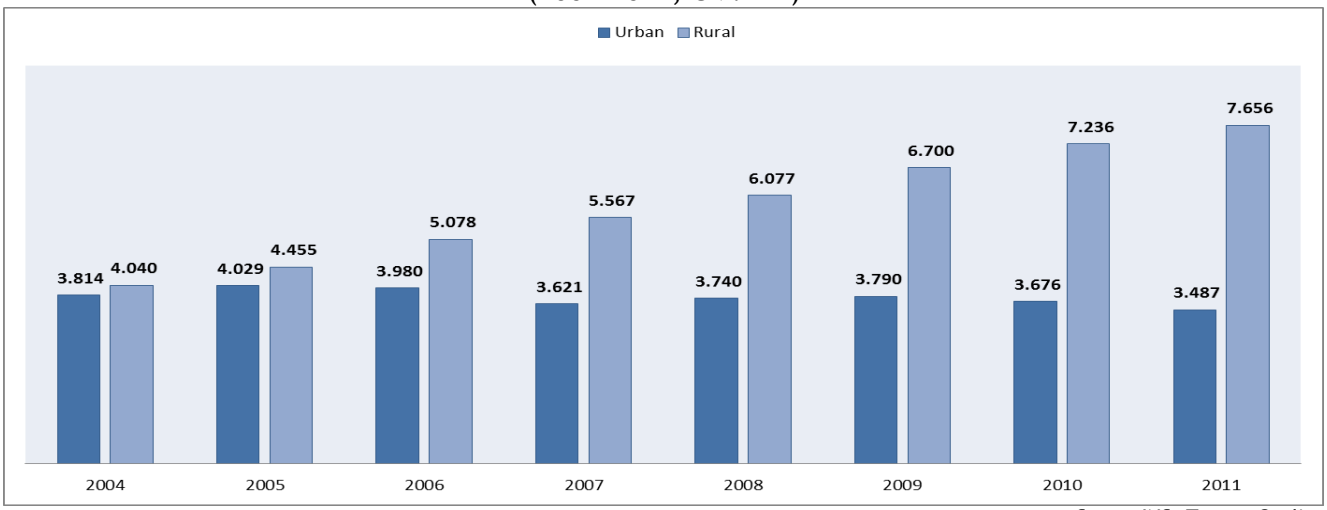

Sursa: INS, Tempo On-line

Se poate observa din figura de mai sus că evoluția indicatorului este diferită: pe de o parte în mediul rural s-a înregistrat o creștere progresivă a lungimii rețelei simple de distribuție a apei potabile (în 2011 valoarea indicatorului marca o creștere de 47,23% față de valoarea din 2004), iar pe de altă parte, în mediul urban indicatorul descrie o tendință oscilantă și discontinuă (perioade

de evoluție pozitivă a indicatorului alternate cu perioade de scădere a valorii acestuia). În termeni cantitativi, lungimea rețelei de alimentare cu apă potabilă din mediul urban a scăzut cu 9,36% în 2011 față de anul 2004. Printre factorii care explică această scădere se numără lucrările de modernizare și reabilitare a rețelelor de transport și distribuție a apei potabile, în vederea reducerii pierderilor și îmbunătățirii calității și presiunii apei.

La nivel județean, indicatorul este ilustrat utilizând tehnologia GIS:

Fig. 137 Lungimea rețelei de distribuție a apei potabile, pe județe (2011, UM: km)

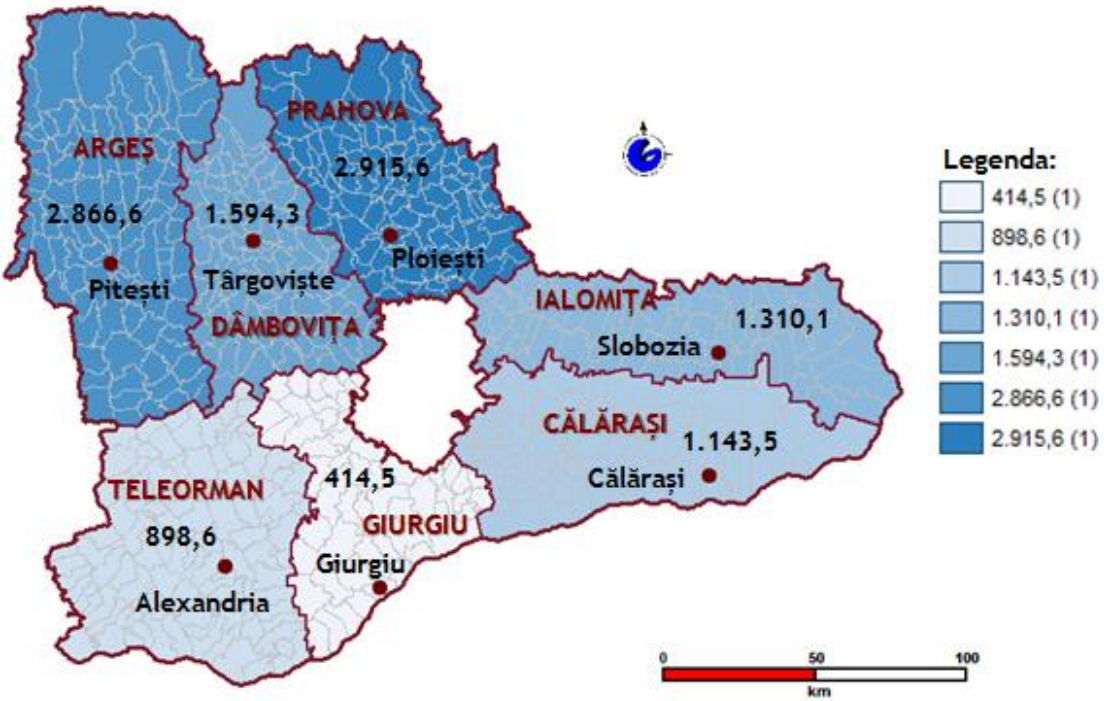

Sursa: INS, ANCPI, prelucrări date GIS

La nivelul anului 2011, așa cum se poate observa din analiza figurii anterioare, județul Prahova totaliza cea mai mare lungime a rețelei de distribuție a apei potabile cu 2.916,6 km, fiind urmat de județul Argeș cu 2.866,6 km. Acest clasament județean poziționează județul Giurgiu pe ultimul loc, având o valoare a indicatorului de 415 km. În județele regiunii Sud Muntenia apar discrepanțe puternice în ceea ce privește distribuția lungimii rețelei de alimentare cu apă potabile

pe medii de rezidență. Astfel, în 2011 județul Prahova totaliza 36,74% din totalul rețelei de apă potabilă din mediul urban, urmat de județul Argeș cu 21,76%. Distribuția rețelei de apă potabilă în mediul rural inversează clasamentul și situează în 2011 județul Argeș pe primul loc cu o pondere de 27,53% și județul Prahova pe locul doi cu un procent de 21,35%. Lungimea rețelei de apă potabilă în mediul urban înregistrează cele mai mici valori în județele Călărași (6,86%) și Giurgiu (5,19%). Județele Teleorman și Giurgiu ocupă ultimile locuri ale clasamentului în ceea ce privește lungimea rețelei în mediul rural, cu 7,34% și respectiv 3,05%. Se prezintă mai jos într-o manieră grafică situația acestui indicator în mediul rural:

Fig. 138 Ponderea lungimii rețelei de apă potabilă în mediul rural, la nivel județean (2011, UM: procent)

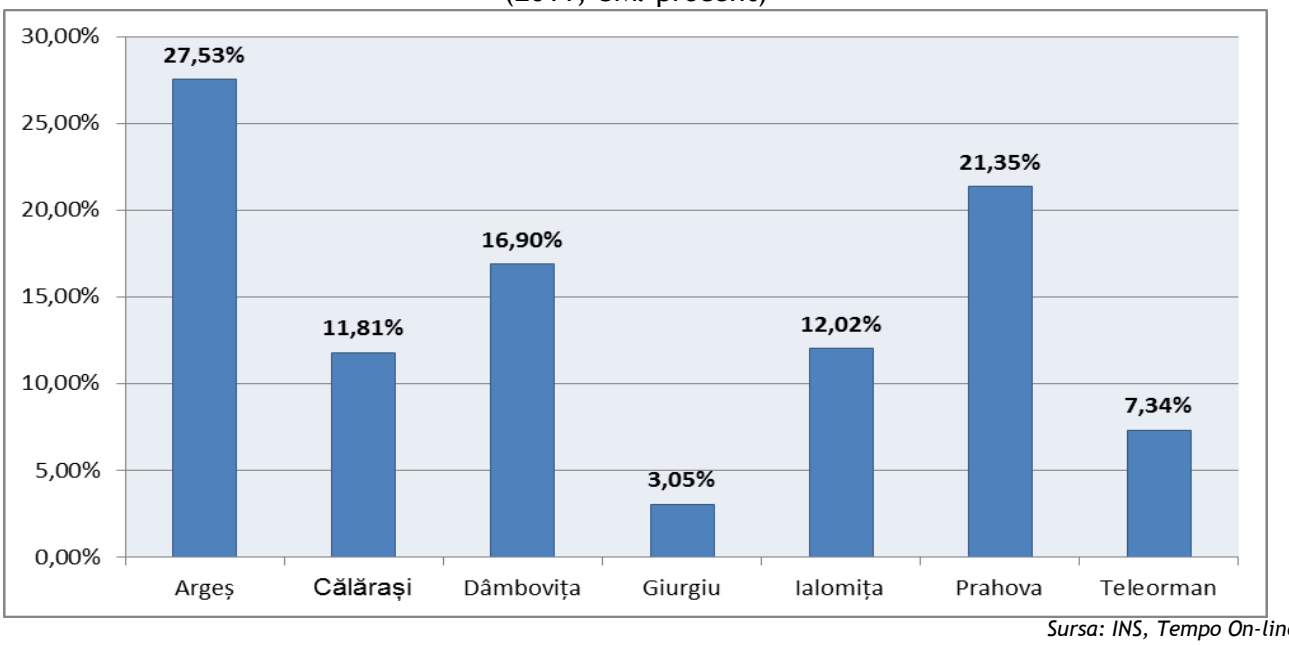

Sursa: INS, Tempo On-line

Sursele de alimentare cu apă potabilă pentru județele regiunii Sud Muntenia sunt: surse subterane, captarea apelor de suprafață (lacurile, râurile din regiune) și fluviul Dunărea. De asemenea, la nivelul județelor componente ale regiunii Sud Muntenia au fost elaborate în perioada 2004 – 2011 lucrări de modernizare și extindere a rețelei de distribuție a apei potabile în vederea

asigurării acestui serviciu de utilitate publică pentru un procent cât mai ridicat din populația regiunii, mai ales din mediul rural.

Extinderea și reabilitarea rețelelor de apă potabilă din prisma relației cu tematica studiului - dezvoltarea spațială - trebuie să țină cont de respectarea normelor de mediu privind calitatea apei și trebuie să vizeze creșterea accesului populației din mediul rural la alimentarea cu apă potabilă în vederea reducerii disparităților urban-rural. Astfel, indicatorul analizat anterior trebuie corelat cu numărul de localități care beneficiază de apă potabilă.

La nivel național[66], existau în 2011 un număr de 2.304 localități cu rețea de distribuție a apei potabile, dintre care 317 localități din mediul urban și 1.987 localități din mediul rural. Indicatorul comportă per total în perioada de analiză 2004 – 2011 o evoluție pozitivă, susținută în special de creșterea anuală progresivă a numărului de localități din mediul rural care au fost conectate la rețeaua de alimentare cu apă potabilă (436 localități rurale față în 2011, față de valoarea din 2004).

La nivel regional cele mai multe localități conectate la rețeaua de alimentare cu apă potabilă sunt situate în regiunea Sud Muntenia (385 de localități), urmată de regiunea Nord Vest (376 localități).

Din punct de vedere al distribuției pe medii de rezidență, regiunea Sud Muntenia se plasează pe primul loc în ceea ce privește numărul de localități din mediul rural cu rețea de apă potabilă (337 localități, adică doar 64,9% din comunele existente) urmată de regiunea Nord Vest (333) și pe locul doi în ceea ce privește numărul de localități urbane conectate la rețeaua de distribuție a apei potabile (48), după regiunea Centru (56). De asemenea, este important de menționat că în perioada 2004-2011 la nivelul regiunii Sud Muntenia s-a înregistrat o creștere de 23,44% a numărului localităților rurale cu apă potabilă, procent care se situează peste media națională de creștere a acestui indicator (21,94%) și care poziționează regiunea Sud Muntenia pe locul trei în clasamentul național al regiunilor, după regiunile Sud-Vest Oltenia și Vest.

La nivelul regiunii Sud Muntenia indicatorul a comportat în perioada de analiză următoarea evoluție:

[66] *La nivel european nu se colectează indicatori similari care să permită dezvoltarea unei analize comparative.*

Fig. 139 Evoluția numărului de localități în care se distribuie apă potabilă în regiunea Sud Muntenia (2004-2011, UM: număr)

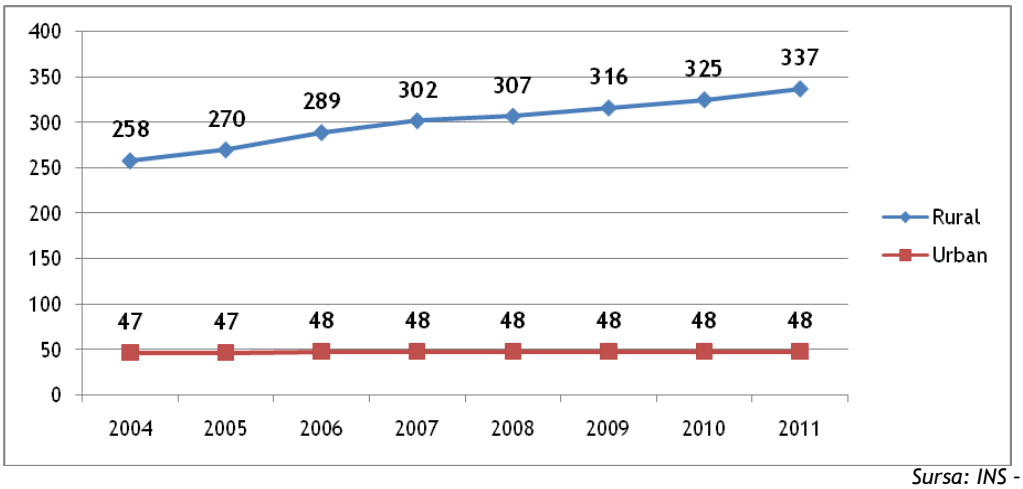

Sursa: INS - Tempo On-line

La nivel județean, numărul localităților cu rețea de distribuție a apei potabile este evidențiat în continuare utilizând tehnologia GIS:

Fig. 140 Numărul de localități în care se distribuie apă potabilă, la nivel județean (2011, UM: număr)

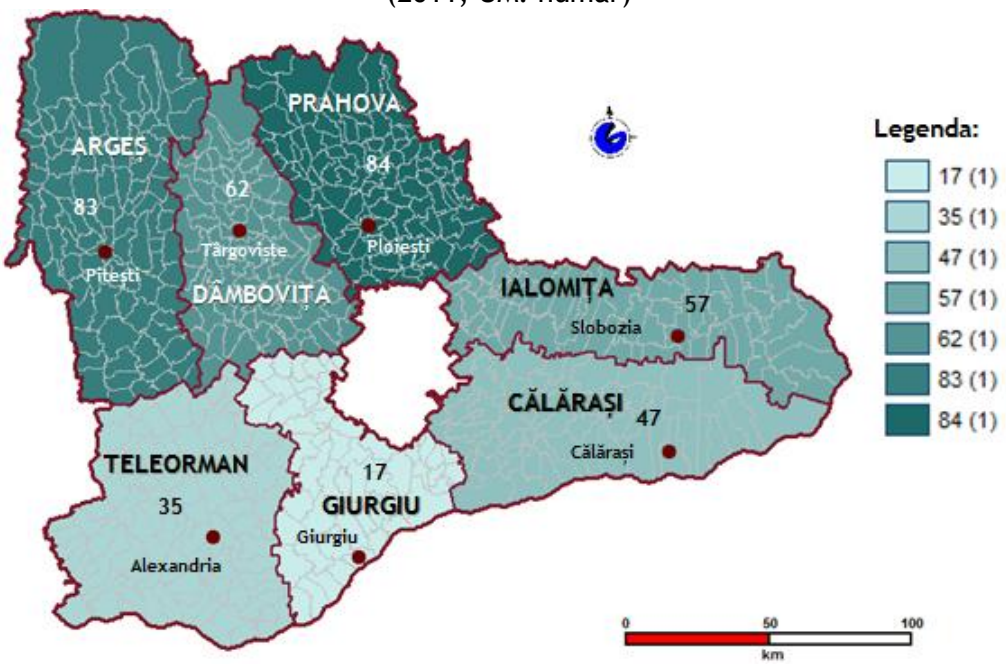

Sursa: INS, ANCPI, prelucrări date GIS

Din punct de vedere al distribuției pe medii de rezidență, în 2011 toate cele 48 de localități din mediul urban din județele regiunii Sud Muntenia beneficiau de servicii de alimentare cu apă potabilă. În mediul rural, în schimb cele mai multe localități conectate la rețeaua de alimentare cu apă potabilă în 2011 existau în județul Argeș (76 localități), urmat de județul Prahova cu 70 de localități, în timp ce județele Teleorman și Giurgiu dețineau cel mai mic număr de localități alimentate cu apă potabilă din mediul rural: 30 localități și respectiv 14 localități.

Dacă se analizează indicatorul numărul de localități rurale conectate la rețeaua de distribuție a apei potabile din prisma evoluției înregistrate în perioada de referință 2004 – 2011, se constată că cea mai mare creștere a numărului de localități conectate corespunde județului Teleorman (53,33%), după cum se poate observa din figura următoare:

Fig. 141 Evoluția numărului de localități rurale în care se distribuie apă potabilă, la nivel județean (2004-2011, UM: procent)

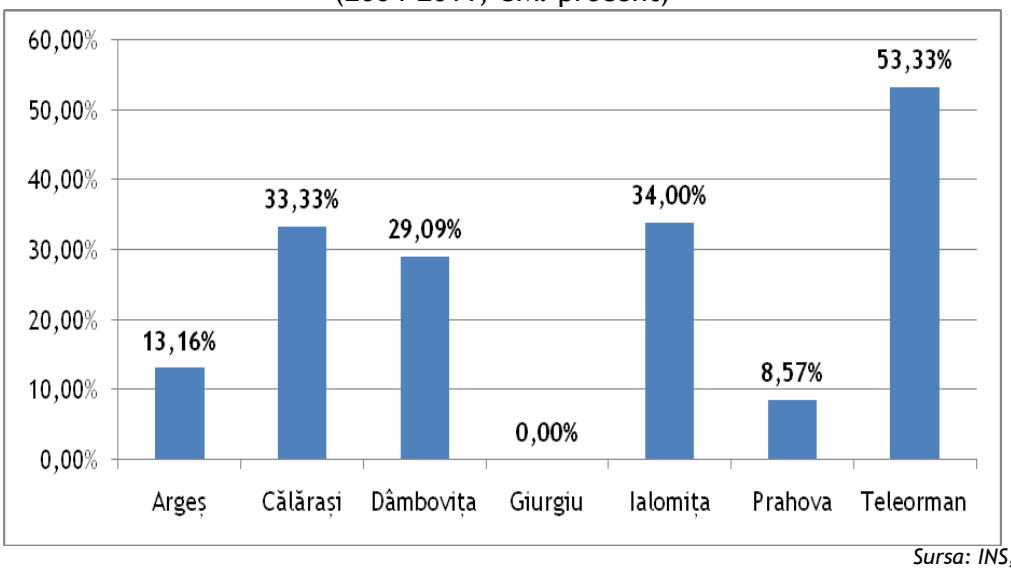

Sursa: INS, Tempo On-line

În perioada de analiză evoluția indicatorului este caracterizată de o creștere progresivă anuală în 6 județe din regiune, excepție județul Giurgiu unde s-a înregistrat creștere cu câte o localitate în anii 2005 și 2008, pentru ca în anul 2011 indicatorul să revină la valoarea din anul 2004 (14 localități).

Rețeaua de canalizare

Starea serviciilor de canalizare va fi prezentată prin intermediul următorilor parametrii: lungimea totală a rețelei simple de canalizare și numărul de localități conectate la sistemul de canalizare a apelor menajere. Activitățile specifice serviciului de canalizare includ colectarea, transportul, epurarea, deversarea apelor uzate, a apelor meteorice și a apelor pluviale provenite din intravilan[67]. La ***nivel național***[68], lungimea rețelei de canalizare a apelor menajere era în 2011 de 23.137,20 km înregistrând o creștere cu 5.622,80 km comparativ cu valoarea indicatorului în 2004 și o evoluție pozitivă pe întreaga perioadă de analiză. La ***nivel regional***, regiunea Sud Muntenia se situează pe locul 6 din punct de vedere a gradului de dezvoltare a rețelei de canalizare (cu o lungime de 2.386,10 km, adică 10.31% din lungimea totală existentă la nivel național), în timp regiunea Centru totalizează cea mai mare pondere a rețelei de canalizare de la nivel național (3.920 km, adică aprox. 17%). O particularitate pozitivă a acestui indicator la nivelul regiunii Sud Muntenia este aceea că s-au înregistrat creșteri constante pe toată perioada de analiză 2004 - 2011. La ***nivel județean***, situația indicatorului în 2011 este prezentată utilizând tehnologia GIS:

Fig. 142 Lungimea rețelei de canalizare, la nivel județean (2011, UM: km)

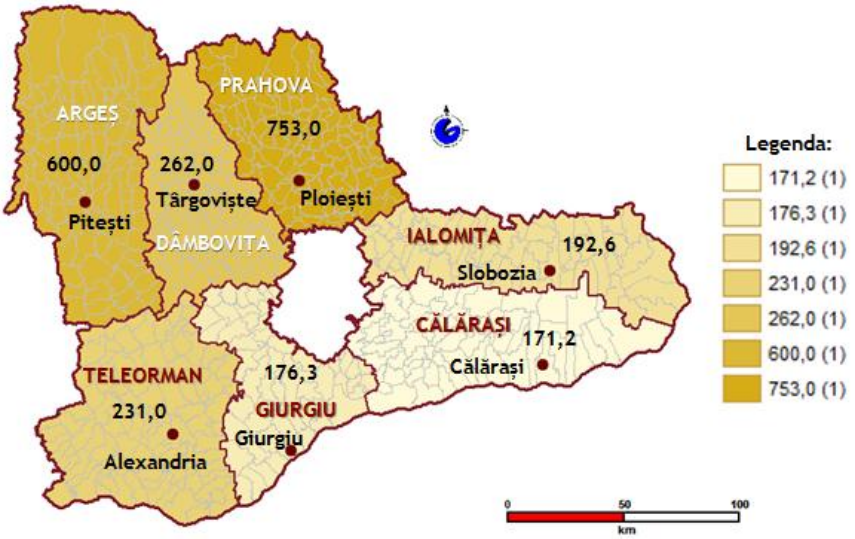

Sursa: INS, ANCPI, prelucrări date GIS

[67] *http://www.anrsc.ro/documents/cabinet/rapoarte_de_activitateANRSC/2011/Stare%20servicii%20apa%202011.pdf*
[68] *La nivel european nu se colectează indicatori similari care să permită dezvoltarea unei analize comparative.*

Astfel, se poate observa că județul Prahova deținea în 2011 lungimea cea mai mare a rețelei de canalizare cu 753 km, urmat de județul Argeș cu 600 km. Pe ultimul loc al acestui clasament se situa în 2011, județul Călărași cu doar 171,2 km.

Evoluția acestui indicator atât la nivel național, cât și la nivel regional trebuie asociată și tratată în raport cu evoluția numărului de localități conectate la rețeaua de colectare a apelor uzate menajere, pentru a sublinia modificările înregistrate în relația urban-rural din perspectiva creșterii sau îmbunătățirii gradului de acces a populației din mediul rural la serviciile de utilitate publică cu impact direct asupra calității vieții.

Corelația acestor informații statistice cu tematica studiului se realizează pornind de la premisa că dezvoltarea spațială echilibrată și durabilă trebuie să se fundamenteze pe o reducere a decalajelor și a disparităților dintre urban și rural din punct de vedere a calității serviciilor și al gradului de accesibilitate la acestea.

La ***nivel național***[69] din punct de vedere al numărului de localități ce beneficiază de servicii publice de canalizare a apelor menajere, în perioada supusă analizei se observă o creștere a acestora, cu precădere în mediul rural și în ultimii trei ani, ca urmare a proiectelor de extindere a rețelei, demarate de către autoritățile locale prin intermediul programelor cu finanțare europeană. Astfel, în 2011 existau la nivel național 861 localități conectate la sistemul de canalizare a apelor menajere, dintre care 309 localități urbane și 552 localități rurale. Creșterea cu aproximativ 50% în 2011 a numărului de localități din mediul rural care aveau rețea de canalizare, comparativ cu valoarea indicatorului similar din 2004, demonstrează o puternică tendință de extindere a serviciilor de utilități publice către mediul rural, cu impact direct asupra îmbunătățirii standardelor de viață și de sănătate a populației rurale.

La ***nivel regional***, conexiunea dintre lungimea rețelei de canalizare și numărul de localități conectate plasează regiunea Sud Muntenia pe locul șase din punct de vedere a numărului de localități cu sistem de canalizare publică (96 localități) și menține regiunea Centru pe primul loc al unui astfel de clasament (162 localități).

[69] *La nivel european nu se colectează indicatori similari care să permită dezvoltarea unei analize comparative.*

În termeni procentuali, la nivelul regiunii Sud Muntenia, rețelele de canalizare ale apelor uzate menajere sunt prezente în doar 15,9% din numărul total de localități și în numeroase situații dezvoltarea scăzută a rețelei trebuie corelată cu gradul avansat de uzură al instalațiilor adesea subdimensionate și, în mare parte, degradate.

Analiza indicatorului pe medii de rezidență situează regiunea Sud Muntenia pe locul doi ca număr al localităților urbane cu sistem de canalizare publică (44 din cele 48 de municipii și orașe) și pe locul șase ca număr de localități rurale ce dispun de sistem de canalizare (52). Evoluția indicatorului în perioada de analiză pe medii de rezidență este descrisă în graficul următor:

Fig. 143 Numărul de localități cu rețea de canalizare din regiunea Sud Muntenia pe medii de rezidență (2004-2011, UM: număr)

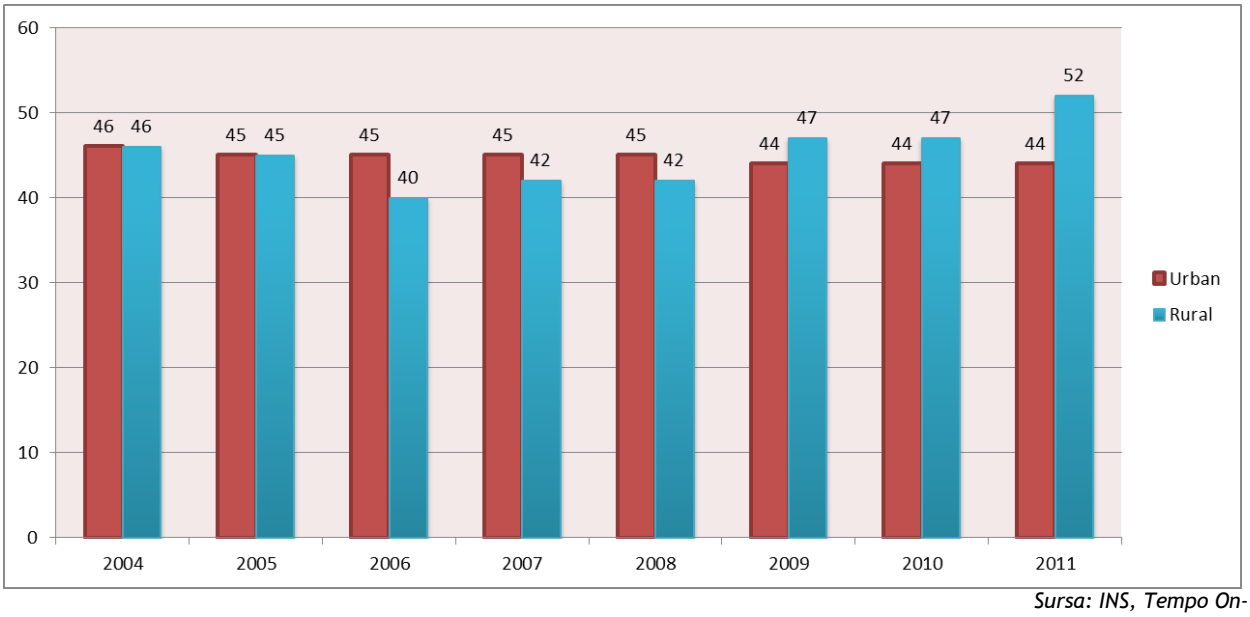

Sursa: INS, Tempo On-line

Se constată o evoluție discontinuă și oscilantă, cu tendințe predominante de scădere a valorii indicatorului, mai ales în mediul urban, ceea ce s-a transpus în faptul că gradul de conectare la sistemul public de canalizare era în 2011 în mediul urban de 91,66% și de doar 10% în mediul rural.

La nivel județean, situația indicatorului în 2011 este descrisă utilizând tehnologia GIS:

Fig. 144 Numărul de localități cu rețea de canalizare la nivel județean (2011, UM: număr)

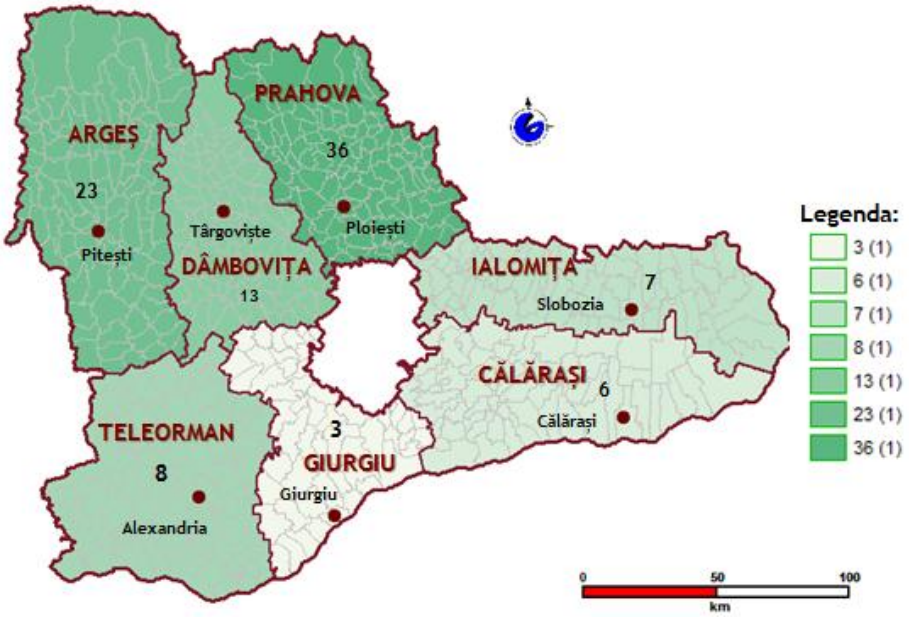

Sursa: INS, ANCPI, prelucrări date GIS

Așadar, în 2011 în cadrul județelor regiunii Sud Muntenia cele mai multe localități cu rețea de canalizare erau în județul Prahova (36), urmat de județele Argeș (23) și Dâmbovița (13). De asemenea, județul Prahova deține cele mai multe localități cu rețea de canalizare din mediul rural (22). În schimb, toate cele 3 localități din județul Giurgiu sunt situate în mediul urban (municipiul Giurgiu, orașele Mihăilești și Bolintin Vale), ceea ce plasează județul pe ultimul loc din punct de vedere al accesului la serviciile de canalizare pentru mediul rural. Totodată, un oraș din județul Călărași, și respectiv Dâmbovița și două orașe din județul Ialomița nu dispuneau în 2011 de servicii de conectare la rețeaua de canalizare.

Rețeaua de transport public local

Parcul de vehicule[70] pentru transportul public în regiunea Sud Muntenia este compus din tramvaie, autobuze, microbuze și troleibuze. Se prezintă în figura de mai jos situația sintetizată a parcului de vehicule pentru transportul în comun din cadrul regiunii Sud Muntenia:

[70] La nivel european acest indicator nu se colectează, ca atare nu se poate dezvolta o analiză comparativă.

Fig. 145 Parcul de vehicule pentru transportul publice de pasageri în regiunea Sud Muntenia (2004-2011, UM: unități)

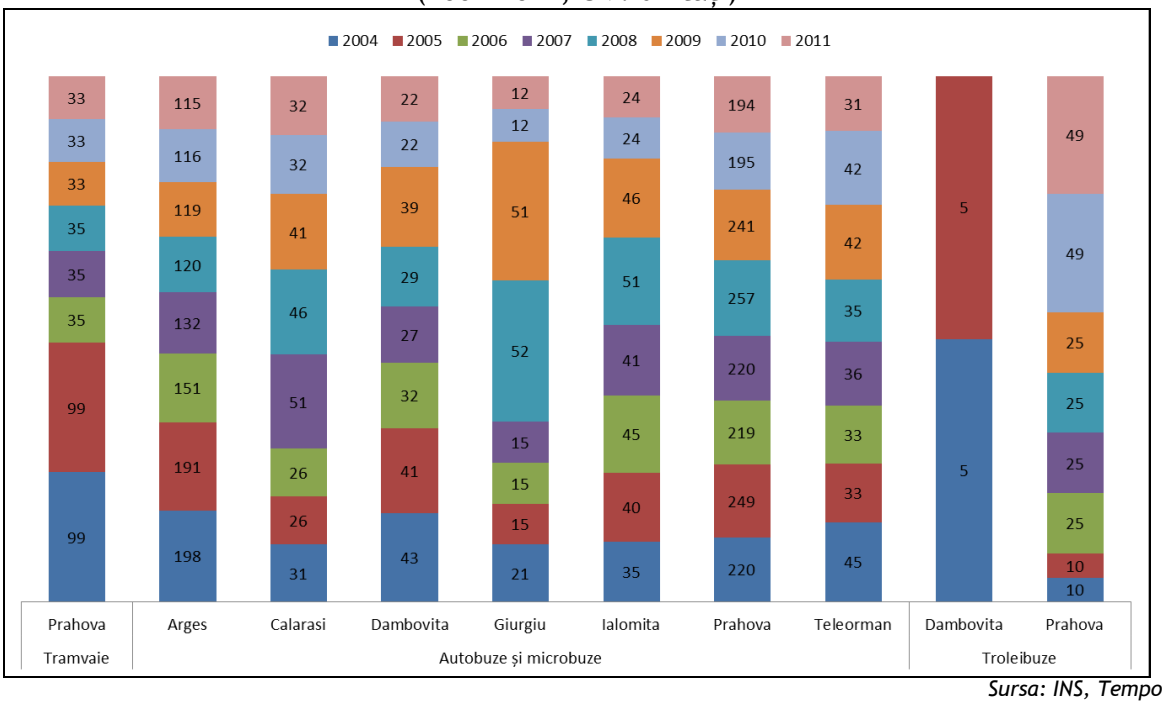

Sursa: INS, Tempo On-line

Raportându-ne la numărul de tramvaie de la nivel național, acesta a înregistrat o scădere în perioada de analiză, astfel încât din 1.733 de unități în 2004, s-a ajuns în 2011 la 1.358 de unități, ceea ce se traduce printr-o diminuare de 21,64%. Pentru celelalte regiuni de dezvoltare este valabil același trend descrescător, cu o singură excepție notabilă, cea a regiunii Nord-Est care se situează pe un trend crescător de 12,32% în anul 2008 față de 2004, dar care din anul 2009 reintră pe trend descrescător, comunicând la finalul anului 2011 un număr de 193 de unități. În cazul tramvaielor din regiunea Sud Muntenia, se poate remarca scăderea numărului de vehicule cu 33,33% în anul 2011, față de 2004, când în inventarul Regiei Autonome de Transport Ploiești existau un număr de 99 de tramvaie.

În ceea ce privește evoluția parcului de autobuze și microbuze, în intervalul de analiză aceasta comportă o tendință de descreștere atât la nivel național cât și în majoritatea celorlalte regiuni de dezvoltare, cu excepția regiunii București – Ilfov unde se înregistrează o creștere în 2011 față de 2004 de 10,81%. La nivelul regiunii Sud Muntenia ponderea cea mai mare a numărului

acestui tip de vehicule se înregistrează în județele Prahova și Argeș, iar ponderea cea mai mică în județul Giurgiu. Și în cazul acestui indicator se înregistrează o scădere a numărului de unități în intervalul de analiză. Excepție face județul Călărași care înregistrează o creștere a numărului de unități cu 51% în anul 2007, (după acest an și acest județ se înscrie pe trend descrescător).

Referitor la parcul național de troleibuze, se menține trendul negativ de scădere a unităților din dotarea rețelei de transport public, ce caracterizează și celelalte mijloace de transport public. De asemenea, aceast pattern este specific și regiunilor de dezvoltare. Raportându-ne la regiunea Sud Muntenia, parcul de troleibuze prezintă următoarele particularități: în anul 2004 au existat 5 unități în județul Dâmbovița la care s-a renunțat ulterior, iar în prezent se realizează transport cu troleibuzul doar în Prahova (Ploiești), unde parcul de vehicule a înregistrat în anul 2006 o creștere de 40% de la 10 unități la 25, iar în anul 2010 o nouă creștere de 51% ajungând astfel, în anul 2011 la un număr de 49 de unități.

Dacă parcul de vehicule înregistrează per ansamblu ***la nivel național*** tendințe de scădere a numărului de unități, în schimb indicatorul număr de pasageri transportați descrie o evoluție pozitivă. Astfel, numărul pasagerilor de la nivel național care utilizează autobuzele și microbuzele a înregistrat o creștere de aprox. 10% în anul 2011 comparativ cu valorile din 2004. Se poate observa de asemenea, o evoluție ușor fluctuantă a acestui indicator, respectiv creștere în perioada 2005 - 2006, scădere în perioada 2008-2009, o ușoară creștere în 2010 pentru ca apoi să revină pe scădere din nou.

La nivelul regiunii Sud Muntenia, din punct de vedere al tipului mijloacelor de transport public utilizate de către călători, autobuzele și microbuzele dețineau cea mai mare pondere în totalul călătorilor transportați, cu o valoare de 85.330,2 mii pasageri în anul 2011, situând astfel regiunea pe locul 5 în clasamentul regiunilor. În intervalul analizat, 2004 - 2011 se manifestă o tendință puternică de creștere a numărului de călători care utilizează ca mijloc de transport autobuzele și microbuzele în județele Prahova, Ialomița și Argeș, cu procente de 66,13% în Argeș, 65,80% în Ialomița și 54,82% în Prahova.

Dacă la nivel național se manifestă o scădere a numărului de persoane care utilizează troleibuzele, de 28,23% în 2011 față de 2004 (scădere explicabilă prin renunțarea în unele regiuni la aceste mijloace de transport în comun), la nivelul județului Prahova, se înregistrează în anul

2011 o creștere a numărului de călători care utilizează troleibuzele cu un procent de 57,72%, acesta fiind un aspect favorabil având în vedere că se utilizează surse de energie mai puțin poluante pentru mediu.

Transportul cu tramvaiul se realizează doar în orașul Ploiești, iar numărul persoanelor transportate la nivelul anului 2011 a fost de 19.834 mii pasageri, în scădere cu 10,90% în anul 2011 față de 2004, situație prezentă și la nivel național. În continuare se prezintă grafic ponderea mijloacelor de transport local public în totalul pasagerilor transportați la nivelul regiunii Sud Muntenia și a județelor componente:

Fig. 146 Ponderea tipurilor de mijloace de transport în totalul pasageriolor transportați în cadrul regiunii Sud Muntenia (2004-2011, UM: mii pasageri)

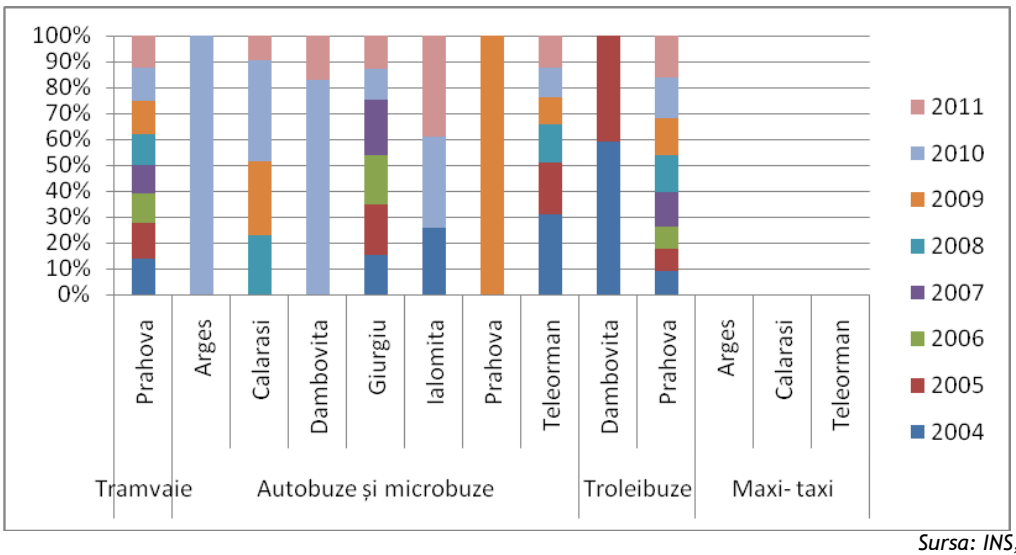

Sursa: INS, Tempo On-line

Alei pietonale și piste pentru biciclişti

Momentan nu există o centralizare cu privire la lungimea totală a aleilor pietonale și pistelor pentru biciclişti din regiunea Sud Muntenia sau de la nivel național[71], cu toate acestea, cele mai importante proiecte derulate în acest sens se găsesc în următoarele localități:

- Călăraşi - Modelu - pistă pentru biciclişti cu o lungime de 2 km;

[71] *INS nu colectează acest tip de indicator. Prestatorul a solicitat informații despre pistele de biciclişti de la nivel județean/local prin Ghidul de Interviu, dar datele asigurate de către respondenți sunt mai degrabă generale și nu permit o centralizare a acestui indicator.*

- Ploieşti - pistă pentru biciclişti cu o lungime de 3 km;
- Piteşti - Pădurea Trivale;
- Parc Chindia Târgovişte;
- Oltenița, Plopeni, Lipănești, Măgurele, Răcari, Doicești, Ulmi, Prundu, Vărăști, Comana, Runcu, Târgoviște, Giurgeni, Vlădeni, Ciochina, Conțești, Făcăeni, Drăganu piste pentru biciclişti care însumează aproximativ 200 km;
- Piteşti, Târgovişte, Moreni, Ploieşti – trasee pietonale şi piste pentru biciclişti;
- Colibaşi - proiecte depuse spre finanțare la Administrația Națională a Fondului pentru Mediu. Aceste proiecte nu au fost încă implementate, programul fiind temporar suspendat;

Realizarea pistelor pentru biciclişti a fost finanțată şi prin intermediul Administrației Fondului pentru Mediu. Scopul acestui Program îl constituie îmbunătățirea calității mediului prin înlesnirea transportului mai puțin poluant, în condiții de siguranță. Totodată se au în vedere:

- diminuarea efectelor poluării aerului asupra mediului şi sănătății populației, cauzate de emisiile de gaze de eşapament de la autovehicule;
- încadrarea emisiilor în valorile-limită admise la nivel european, pentru aerul ambiental.

Astfel, la 09.08.2011[72] situația finanțărilor pentru pistele de biciclişti în cadrul județelor regiunii Sud Muntenia era următoarea:

- județul Argeș - comuna Drăganu (742.540,80lei)
- județul Călărași – Oltenița (1.077.612,00 lei),
- județul Dâmbovița - Doicești (1.470.000,00 lei), Ulmi (1.470.000,00 lei), Runcu (1.470.000,00 lei), Tîrgoviște (1.899.000,00 lei), Conteşti (1.286.586,06 lei);
- județul Giurgiu - Prundu (2.669.963,03 lei), Vărăști (1.346.740,00 lei), Comana (2.516.077,87 lei), Colbaşi (1.500.000,00 lei);
- județul Ialomița - Giurgeni (1.500.000,00 lei), Vlădeni (1.500.000,00 lei), Ciochina (1.500.000,00 lei), Făcăeni (1.500.000,00 lei);

[72] *www.afm.ro.*

- județul Prahova - Măgurele (1.348.211,00 lei), Lipănești (1.436.916,71 lei), Plopeni (2.479.233,00 lei).

Iluminatul public[73]

Iluminatul public este considerat conform legislației în vigoare serviciu de utilitate publică, iar din acest punct de vedere indicatorul este integrat în analiza privind situația serviciilor publice din regiunea Sud Muntenia.

Raportându-ne la nivel național, rețelele de iluminat public totalizau în 2011 o lungime de 32.862 km, în creștere față de valorile din anii anteriori. Această tendință pozitivă de extindere a rețelei de iluminat public se reflectă în mod uniform și la nivelul celor șapte regiuni de dezvoltare, pe întreagă perioadă de analiză.

Astfel, se realizează o aliniere a tendințelor regionale de evoluție la trendul existent la nivel național, care la rândul său punctează un ritm constant de creștere, datorită investițiilor derulate de autoritățile publice locale în acest sector, în perioada analizată. Investițiile au vizat atât extinderea rețelelor de iluminat public stradal, cât și modernizarea acestora.

Regiunea Sud Muntenia deținea în 2011 o rețea de iluminat public cu o lungime de 4.186 km, ceea ce o situa pe locul patru la nivel național, așa cum se poate observa din tabelul următor:

Tab. 30 Lungimea rețelelor de iluminat public stradal în România - nivel național și regional (2011, UM: km)

Regiunea de dezvoltare/[km]	2011
Regiunea Nord Vest	4.472
Regiunea Centru	5.031
Regiunea Nord-Est	3.916
Regiunea Sud-Est	4.325
Regiunea Sud Muntenia	4.186
Regiunea București-Ilfov	3.668
Regiunea Sud-Vest	3.251
Regiuna Vest	4.012
TOTAL	**32.862**

Sursa: Planuri de Dezvoltare ale județelor (PATJ) coroborate cu date INS

[73] *Potrivit Legii 51/2006, iluminatul public stradal este considerat un serviciu de utilitate publică și ca atare se încadrează în tematica prezentului subcapitol.*

La nivel județean, distribuția rețelelor de iluminat public din 2011 este suprinsă în tabelul de mai jos:

Tab. 31 Lungimea rețelelor de iluminat public stradal în regiunea Sud Muntenia (2011, UM: km)

Județ/[km]	Tip	2011
Argeș	Total, din care:	803,1
	Modernizat	623,6
Călărași	Total, din care:	402,2
	Modernizat	216,5
Dâmbovița	Total, din care:	680,2
	Modernizat	528,8
Giurgiu	Total, din care:	369,0
	Modernizat	209,4
Ialomița	Total, din care:	359,5
	Modernizat	219,9
Prahova	Total, din care:	1.000,3
	Modernizat	726,9
Teleorman	Total, din care:	571,7
	Modernizat	310,6
TOTAL	**Total, din care:**	**4.186,0**
	Modernizat	**2.835,6**

Sursa: Planuri de Dezvoltare ale județelor (PATJ) coroborate cu date INS

Totodată, din perspectiva evoluției indicatorului la nivel județean în perioada de analiză, rețelele de iluminat public stradal din toate cele șapte județe ale regiunii Sud Muntenia s-au situat pe un trend crescător, în conformitate cu tendințele regionale și naționale. Județele Prahova și Argeș dețineau în 2011 cea mai extinsă rețea de iluminat public stradal, totalizând peste 43% din rețeaua de iluminat de la nivel regional.

De asemenea, din punct de vedere al lucrărilor specifice de modernizare a rețelei de iluminat public acestea au cuprins în 2011, peste 50% din rețeaua de iluminat a regiunii Sud Muntenia.

Se poate observa din figura de mai jos că principalele lucrări de modernizare la nivel județean s-au realizat în județele Prahova și Argeș. Modernizările efectuate în aceste județe au vizat peste 70% din lungimea efectivă a infrastructurii de iluminat public și au constat în special în acțiuni de înlocuire a stâlpilor de iluminat și a corpurilor de iluminat cu unele mai eficiente, etc.

Fig. 147 Lungimea rețelelor de iluminat public stradat modernizate, la nivel județean (2011, UM: km)

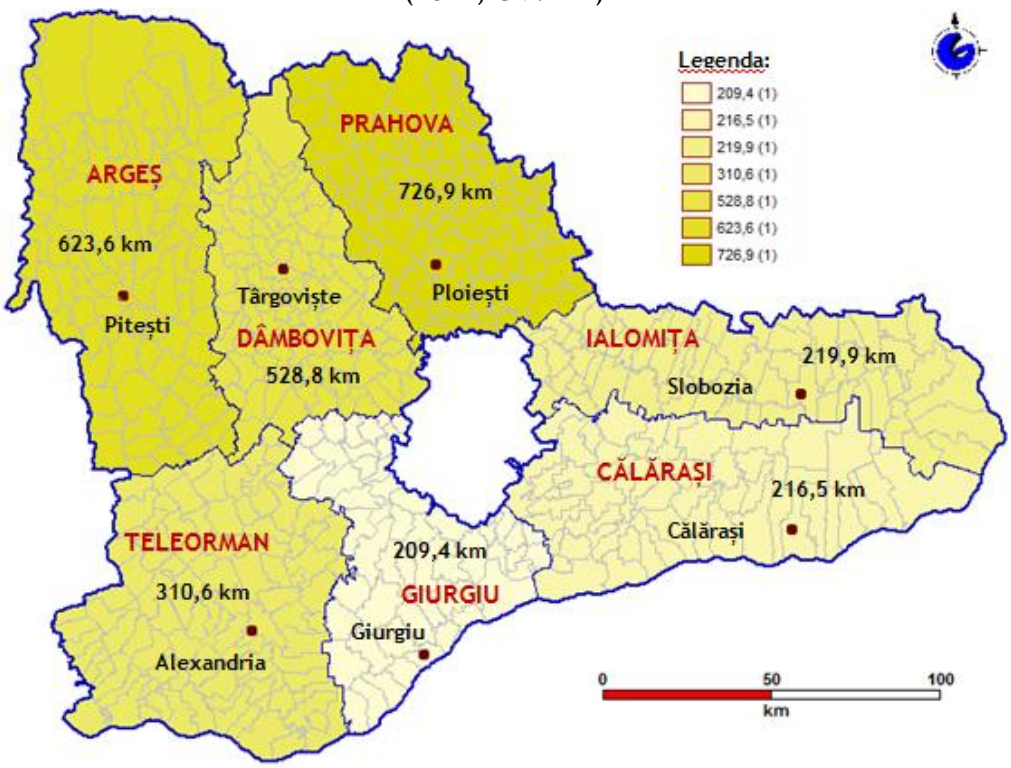

Sursa: PATJ, INS, prelucrare date GIS

Concluzii:

Accesibilitatea în regiunea Sud Muntenia se poate realiza prin intermediul căilor rutiere, feroviare și fluviale, prin intermediul celor cinci porturi dunărene - Turnu Măgurele, Zimnicea, Giurgiu, Oltenița și Călărași.

Regiunea Sud Muntenia are acces la 3 axe prioritare ale rețelei de transport european și la 3 autostrăzi, pe o lungime de 229 Km din cei 350 km de autostradă de la nivel național.

În ceea ce privește lungimea rețelei de drumuri publice, regiunea Sud Muntenia ocupa, în 2011, locul doi, cu o lungime de 12.707 km, și o densitate a acestora de 36,9 km/100 km^2, (peste media națională de 35,1 km/100 km^2), dar doar 33,20% din drumurile publice din regiune au fost

modernizate, ceea ce înseamnă o stare precară și nesatisfăcătoare a drumurilor. De asemenea, regiunea Sud Muntenia era pe primul loc în clasament regional, la indicatorul privind lungimea rețelei de drumuri naționale și pe locul doi la lungimea drumurilor județene și comunale.

În schimb în regiunea Sud Muntenia se constată o scădere pronunțată a lungimii liniei de cale ferată aflată în exploatare, unde oricum regiunea se situa pe locul șase într-un clasament regional, totalizând doar 11,60% din lungimea infrastructurii naționale. Tot pe locul șase se afla și în ceea ce privește lungimea liniilor electrificate, cu doar 10,92% din totalul național.

În ceea ce privește transportul fluvial, infrastructura nesatisfăcătoare a porturilor fluviale și reducerea treptată a activității acestora (în special industrială), au contribuit la scăderea gradului de utilizare a potențialului existent.

În privința telecomunicațiilor, activitățile de telefonie plasează regiunea pe locul șase într-un clasament regional cu 504.000 conexiuni de telefonie, adică doar 10,77% din valoarea indicatorului la nivel național (aproximativ 4.700.000 conexiuni), în timp ce numărul de unități poștale de la nivel regional, au plasat regiunea pe locul al doilea.

În ceea ce privește energia electrică, principala capacitate de producție din surse convenționale a regiunii Sud Muntenia se concentrează în județul Prahova - centrala PETROM de la Brazi, având ca sursă primară gazele naturale, dar regiunea dispune și de resurse bogate în sectorul energiilor regenerabile.

Rețelele electrice de distribuție sunt caracterizate printr-un grad avansat de uzură fizică, în special, la joasă tensiune și medie tensiune. Cu toate acestea, în regiune nu există localități rurale total neelectrificate, ci doar parțial electrificate, regiunea ocupând locul 3, după regiunile București-Ilfov și Vest, cu 169 de astfel de localități, 8,09% din valoarea totală a indicatorului la nivel național (2.088 localități).

Regiunea Sud Muntenia se înscrie pe trend descrescător în ceea ce privește evoluția sistemului de termoficare centralizat, doar 12 localități urbane și 3 localități rurale fiind conectate la rețeaua de termoficare.

Lungimea totală a rețelei de alimentare cu apă de 11.143,20 km, reprezentând 16,90% din lungimea rețelei de la nivel național, situa regiunea pe locul întâi, cele mai multe localități conectate la rețeaua de alimentare cu apă potabilă fiind situate în regiunea Sud Muntenia (385 de

localități). De asemenea, regiunea se plasa pe primul loc și în ceea ce privește numărul de localități din mediul rural cu rețea de apă potabilă (337 localități, adică doar 64,9% din comunele existente). În schimb la rețeaua de canalizare, regiunea Sud Muntenia se situa pe locul 6 din punct de vedere a gradului de dezvoltare a rețelei de canalizare (cu o lungime de 2.386,10 km, adică 10,31% din lungimea totală existentă la nivel național și a numărului de localități conectate. Astfel, la nivelul regiunii, rețelele de canalizare ale apelor uzate menajere sunt prezente în doar 15,9% din numărul total de localități. Cu toate acestea, analizând situația pe medii de rezidență, s-a putut constata că regiunea Sud Muntenia se situa pe locul doi ca număr al localităților urbane cu sistem de canalizare publică (44 din cele 48 de municipii și orașe).

Cât privește transportul public, din punct de vedere al tipului mijloacelor de transport public utilizate de către călători, autobuzele și microbuzele dețineau cea mai mare pondere în totalul călătorilor transportați, situând regiunea pe locul 5 în clasamentul regiunilor.

Regiunea Sud Muntenia deținea în 2011 o rețea de iluminat public cu o lungime de 4.186 km situându-se pe locul patru la nivel național, din care peste 50% modernizată.

Capitolul 4

Relații spațiale la nivelul regiunii Sud Muntenia

i. Polarizarea în teritoriu

Delimitarea zonelor de influență

Cel mai simplu decupaj al ariilor de polarizare ale centrelor urbane este *metoda poligoanelor Thiessen*. Această metodă, care privilegiază doar distanța, constă în încadrarea punctelor (așezărilor polarizate) care sunt cele mai apropiate de un loc central (pol urban) în interiorul unui poligon.

Toate punctele situate în acest poligon sunt mai apropiate de polul urban pe care este centrat. Ipoteza de la care pleacă decupajul poligonal este aceea conform căreia toate aceste puncte, maximizând distanțele față de toate locurile centrale cu excepția unuia singur, vor fi controlate (situate în aria de influență) de acesta din urmă. Fiind un decupaj strict geometric, în care distanța este singurul factor discriminant, această metodă poate fi utilizată cu un oarecare succes pentru delimitarea zonelor (teoretice) de influență ale polilor unor rețele urbane primare, vechi (perioada antică, Evul Mediu, prima parte a perioadei moderne), când rugozitatea mare a spațiului reprezenta un impediment în individualizarea unor veritabile structuri de tip christallerian.

Aplicată sistemelor urbane contemporane, această metodă devine (mai degrabă) un exercițiu didactic. Făcând abstracție de masă (dimensiunea polilor), este necesar să corectăm acest neajuns prin reprezentarea poligoanelor într-o manieră selectivă, centrându-le pe așezări urbane ce aparțin unor paliere ierarhice apropiate.

Modelele gravitare sunt larg utilizate în geografia urbană contemporană pentru studierea şi estimarea fluxurilor şi a interacţiunilor spaţiale. Distribuţia interacţiunilor care se stabilesc într-un ansamblu de locurile centrale (centre urbane) depinde de configuraţia ansamblului spaţial, cu alte cuvinte de forţa de atracţie al fiecărui loc în parte şi de rugozitatea spaţiului respectiv (de frâna ce este impusă de distanţă). *Modelele de interacţiune spaţială* au fost formulate prin analogie cu legea atracţiei gravitaţionale a lui Newton: două obiecte se atrag reciproc direct proporţional cu masa lor şi invers proporţional cu distanţa care le separă. Astfel, într-un spaţiu omogen şi izotrop, schimburile dintre două centre urbane vor fi cu atât mai importante ca dimensiune, cu cât cele două centre au o talie mai mare şi distanţa care le separă este mai mică. Ca urmare, fluxul (Fij) între două centre (i şi j) este direct proporţional cu produsul dintre masele lor (Pi, Pj) din şi invers proporţională cu distanţa care le separă (Dij):

Fij = k Pi Pj / Dij

unde, k este o constantă, ce reprezintă rugozitatea spaţiului (frâna distanţei); aceasta poate fi estimată prin regresie între intensitatea fluxurilor şi distanţă; deseori, în practica geografică poate lua o valoare asumată: 2. Modelele gravitaţionale sunt intuitive, având în vedere că o adevărată explicaţie ar trebui să se bazeze şi pe informaţii ale comportamentului spaţial al indivizilor.

Cu toate acestea, modelele permit o aproximare a comportamentului spaţial al unei populaţii oarecare situată în unităţile *j*, descriind probabilitatea cu care un anumit procentaj din populaţia acestor unităţi poate interacţiona cu unitatea *i*. Relaţiile dintre centru urban şi spaţiul polarizat pot fi privite şi tranşant. *Modelul lui William. J. Reilly* (1931), a fost aplicat iniţial la centrele comerciale (vânzarea cu amănuntul); ca şi alte modele gravitare, inspirate din teoria atracţiei universale şi în acest model intensitatea de interacţiune scade odată cu distanţa. Forma matematică a modelului este:

$$D_{0i} = \frac{D_{ij}}{1 + \sqrt{\frac{P_j}{P_i}}}$$

Unde, D0i – limita zonei de influenţă a oraşului *i* calculată în raport cuoraşul *j*, *Dij* – distanţa dintre cele două centre urbane, *Pi* şi *Pj* – populaţia celor două centre urbane. Avantajul utilizării

modelului Reilly constă în faptul că decupează ariile care se află sub incidența unui pol urban, acoperind integral spațiul studiat și relevând astfel aria de maximă extindere a influenței fiecărui oraș.

*

* *

La nivelul ***regiunii Sud Muntenia*** orașele polarizează atât din punct de vedere economic prin industrii, comerț, transporturi dar și prin specificul sanitar și educațional. Cea mai mare implicare în economia regiunii Sud Muntenia este datorată orașelor cu specific industrial, acestea fiind majoritare ca număr. Această extindere a influenței orașelor asupra localităților din jur este dată de necesitatea populației din mediul rural sau din orașele mici de a avea siguranță financiară, medicală și educațională.

Regiunea Sud Muntenia are un important potențial de dezvoltare economică, diferențiat între nordul și sudul regiunii. Trăsătura esențială a regiunii Sud Muntenia este reprezentată de împărțirea acesteia în două sub-arii cu caracteristici geografice și socio-economice diferite. Partea de nord a regiunii (județele Argeș, Dâmbovița și Prahova) se caracterizează printr-un grad ridicat de industrializare, Prahova deținând locul 1 pe țară în ceea ce privește producția industrială.

Partea sudică a regiunii Sud Muntenia (județele Călărași, Giurgiu, Ialomița, Teleorman) este o zonă tradițional agricolă desfășurată pe suprafețe întinse, care pot sta la baza dezvoltării unor culturi specializate pe anumite tipuri de plante, specifice condițiilor pedologice din regiune.

<u>Orașe care polarizează din punct de vedere economic; orașele industriale</u>

Bazată în mare parte pe activităţi tradiţionale şi orientată spaţial în funcţie de localizarea resurselor naturale, industria regiunii acoperă toate domeniile componente, având următoarea structură:

- extracţia şi prelucrarea petrolului şi gazelor naturale, cărbunelui, calcarului, argilei şi sării;
- producerea energiei electrice şi termice;
- fabricarea de utilaj petrolier şi chimic;

- producerea şi prelucrarea oţelului;
- fabricarea de maşini unelte şi echipamente electrice;
- fabricarea de aparatură electrică şi electrocasnică;
- fabricarea autoturismelor şi a maşinilor de teren;
- prelucrarea lemnului;
- prelucrarea produselor agro-alimentare;
- confecţionarea produselor textile;
- fabricarea cauciucului şi a maselor plastice;
- producerea îngrăşămintelor chimice pentru agricultură;
- fabricarea rulmenţilor;
- fabricarea materialelor de construcţii.

Complexă şi diversificată, industria regiunii Sud Muntenia acoperă toate domeniile componente bazându-se totodată pe bogăţia şi varietatea resurselor naturale existente. Zonele industriale sunt localizate şi aparţin în general comunităţilor mari cum sunt municipiile şi oraşele, ele fiind concentrate în special în cele trei judeţe din nordul regiunii: Prahova, Dâmboviţa şi Argeş.

Parte din industria regiunii se află încă sub influenţa declinului din economia naţională determinată de: moştenirea unei structuri bazată pe industria grea, dependenţa unor ramuri de importul de materii prime, consumuri energetice relativ ridicate, eficienţă şi competitivitate redusă, măsuri de restructurare economică neperformante.

În regiune se simte lipsa unei politici coerente de stimulare a relaţiilor de cooperare între întreprinderi şi domeniul cercetării, în contextul existenţei în cadrul acestuia a unui potenţial uman specializat şi de asemenea, promovarea industriilor locale şi a cooperării interne şi internaţionale a întreprinderilor din regiune este insuficientă.

Reducerea şi întreruperea activităţii unor capacităţi de producţie din diverse sectoare ale industriei, a făcut ca aceasta să devină principala ramură generatoare de somaj, din cadrul economiei.

La nivelul regiunii se manifestă dependenţa unor comunităţi de existenţa unei singure industrii şi localizarea investiţiilor străine preponderent în partea de nord a regiunii.

Orașele industriale sunt majoritare în regiunea Sud Muntenia, fapt datorat resurselor existente, aceste resurse asigurând și turismul prin apariția unor stațiuni balneoclimaterice de mare importanță la nivel național (Pucioasa, Slobozia, Amara). O alta resursă cu mare importanță în dezvoltarea turismului a reprezentat-o relieful zonei ce a facilitat dezvoltarea turismului montan și a orașelor (stațiuni turistice) Azuga, Bușteni, Sinaia, Slănic.

Județul Argeș dispune de o economie bine dezvoltată și diversificată, industria deținând rolul principal în economia acestuia. Cele mai reprezentative ramuri industriale din județul Argeș sunt: industria metalurgicăși a construcțiilor metalice, industria construcțiilor de mașini, utilaje, echipamente, motoare electrice (Mioveni- Dacia), industria de confecții, industria lemnului și a mobilei. Cel mai mare producător de mobilă din Romania S.C. Alprom S.A. funcționează în Pitești.

Pentru județul Dâmbovița, specifice sunt domeniile de tehnologie medie precum: industria de armament, industria metalurgică, industria chimică, industria textilă, industria lemnului.

Județul Prahova este reprezentat de o industrie complexă și diversificată, însă ponderea cea mai mare în producția industrială o deține ramura prelucrării petrolului brut, fiind o activitate de tradiție. Prima rafinărie de petrol din lume a fost pusă în funcțiune în anul 1856, la Ploiești. În prezent, funcționează patru rafinării de petrol. O altă ramură importantă pentru județul Prahova este cea de mașini și echipamente (utilaj petrolier, minier și chimic, rulmenți grei, echipamente și piese de schimb). Alte industrii: industria textilă și a produselor textile, industria materialelor de construcții, industria sticlei, detergenți, industria mobilei. (Vălenii de Munte, Mizil- fabrica de poliuretan).

Zona de sud (județele Călărași, Giurgiu, Ialomița, Teleorman) este preponderent agricolă orientată cu precădere spre culturile de cereale.

În județul Ialomița de mare importanță economică este stațiunea balneoclimaterică Amara. Județul Călărași se diferențiază de celelalte județe prin construcții și reparații de motonave la Oltenița (port la Dunăre). În județul Teleorman funcționează un combinat de îngrășăminte chimice, orașul Turnu Măgurele având și fabrici pentru prelucrarea lemnului.

Orașe cu specificitate sanitară

Diferență între județele din nordul regiunii Sud Muntenia și cele din sudul regiunii se observă și la nivelul sistemului sanitar prin numărul unităților sanitare și a personalului medical angajat. Astfel, principalele centre sanitare din regiunea Sud Muntenia (Pitești, Ploiești și Târgoviște) pot exercita polarizare în teritoriu.

Tab. 32 Numărul personalului medico-sanitar din județele regiunii Sud Muntenia (2011, UM: număr)

Regiune / Județ	Medici	Din total medici:medici de familie	Stomatologi	Farmaciști	Personal sanitar mediu
Regiunea SUD-MUNTENIA	4.499	1.585	1.156	1.202	15.634
Argeș	1.353	395	335	224	3.409
Călărași	311	120	70	78	1.201
Dâmbovița	639	239	185	164	2.575
Giurgiu	297	115	59	114	1.040
Ialomița	289	125	67	90	1.227
Prahova	1.082	398	350	444	4.278
Teleorman	528	193	90	88	1.904

Sursa: INS, Tempo On-line

Din analiza tabelului de mai sus, se observă că în județele din partea de nord a regiunii Sud Muntenia își desfășoară activitatea aproximativ 55% din totalul medicilor înregistrați la nivel regional, în timp ce în județele din sud numărul medicilor este foarte scăzut. Un exemplu în acest sens este județul Ialomița cu 289 cadre medicale. Referitor la numărul medicilor de familie, cea mai ridicată valoare s-a înregistrat în județul Prahova (398 cadre medicale), la polul opus afălndu-se județul Giurgiu (115 cadre medicale).

Orașe cu tradiție în educație - Pitești, Ploiești

Analizat în contextul ***numărului de instituţii*** de învăţământ existente în regiune, actul educaţional este susţinut de o reţea relativ bună care poate asigura şcolarizarea la toate nivelele.

Caracterizată printr-o diversitate de repartizare geografică redusă, structura unităţilor de învăţământ din cadrul regiunii în număr de **1.056**, prin numărul semnificativ al grădiniţelor (145) şi al şcolilor primare şi gimnaziale (684) asigură un grad bun de acoperire a nevoilor de pregătire primară. Însă, nu acelaşi lucru se poate spune despre învăţământul liceal şi profesional care prin localizarea celor 209 licee şi a celor 12 şcoli profesionale şi de ucenici, cu precădere în centrele urbane, determină un nivel mai redus de accesare de către tinerii din mediul rural[74].

Dotarea parţial corespunzătoare a acestora îngreunează practicarea unui proces educaţional şi de formare modern şi performant, iar orientarea profesională neconcordantă cu solicitările pieţei muncii a unor instituţii de învăţământ, influenţează pe de o parte gradul de pregătire al elevilor, iar pe de altă parte posibilitatea găsirii unui loc de muncă ulterior.

Educaţia superioară asigurată la nivelul regiunii de cele 4 instituţii de învăţământ superior şi de 16 şcoli postliceale, este suplimentată şi susţinută de instituţiile celui mai mare centru universitar din ţară – Bucureşti, aflat în centrul regiunii.

Evoluţia în timp a numărului instituţilor pentru fiecare nivel de şcolarizare este caracterizată de tendinţa de scădere a acestora, excepţie făcând instituţiile din mediul liceal şi universitar.

La nivelul regiunii Sud Muntenia centrele universitare ce se remarcă corespund marilor oraşe ale regiunii. Cele mai importante centre de educație sunt Pitești și Ploiești însă un sistem educațional bine dezvoltat se întâlnește și la Târgoviște (Universitatea „Valahia”), Câmpulung Muscel (Universitatea „Spiru Haret”), Călărași (Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară; „Spiru Haret”; „Bio-Terra” și „Titu Maiorescu”).

Nivelul de instruire este mai ridicat în județele din nordul regiunii (Argeș și Prahova) unde sunt concentrate majoritatea universităților din regiunea Sud Muntenia.

[74] *Date INS, Tempo On-line 2011*

ii. Forme de asociere și cooperare teritorială

Formele asociative ale autorităţilor administrative publice locale, denumite de legiuitor cu sintagma asociaţii de dezvoltare intercomunitară, sunt definite – conform prevederilor art. 2 (c) a Legii nr. 286/2006 pentru modificarea şi completarea Legii administraţiei publice locale nr. 215/2001 – ca fiind: „structuri de cooperare cu personalitate juridică, de drept privat, înfiinţate, în condiţiile legii, de unităţile administrativ teritoriale pentru realizarea în comun a unor proiecte de dezvoltare de interes zonal sau regional ori furnizarea în comun a unor servicii publice”.

Această definiţie identifică două scopuri distincte pentru care autorităţile administraţiei publice locale pot iniţia formarea unei structuri asociative. Primul scop are menirea de a organiza şi furniza servicii de dezvoltare în interesul tuturor persoanelor din spaţiul unităţilor administrativ teritoriale implicate, iar al doilea scop priveşte furnizarea în comun a serviciilor publice în care autorităţile administraţiei publice locale asociate au competenţe.

Asociaţiile de dezvoltare intercomunitară au obiect de activitate serviciile de utilităţi publice fiind un tip special de asociaţii de dezvoltare formate numai din unităţi administrativ-teritoriale şi destinate furnizării/prestării în comun a serviciilor comunitare de utilităţi publice.

La nivelul regiunii Sud Muntenia funcționează în prezent 59 de Asociații de Dezvoltare Intercomunitară create pentru a sprijini dezvoltarea comunitară a regiunii, cele mai multe în județul Prahova (13) și cele mai puține în județul Giurgiu (5). Există unități administrativ-teritoriale care fac parte din două ADI-uri, cum este de exemplu cazul localitățilo Bolintin Deal, Drăgănești, Grădiștea, ceea ce demonstrază interesul autorităților locale în identificarea soluțiilor de rezolvare a problemelor cu care se confrunt: managementul deșeurilor, alimentare acu apă, canalizarea.

De asemenea, localități din cadrul județelor s-au asociat pentru crearea de Grupuri de Acțiune Locală – GAL. Acestea (GAL) sunt entități ce reprezintă parteneriate public – private, constituite din reprezentanţi ai sectorului public, privat şi civil, desemnaţi dintr-un teritoriu rural omogen, care îndeplinesc o serie de cerinţe privind componenţa, teritoriul acoperit şi care implementează o strategie integrată pentru dezvoltarea teritoriului.

Regio PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL SUD MUNTENIA
Inițiativă locală. Dezvoltare regională.
www.inforegio.ro
”Proiect cofinanțat din FEDR prin POR 2007-2013”

Implemetarea Axei Leader în România a demarat abia în anul 2009, iar primele GAL-uri au fost selectate în anul 2011. O a doua sesiune de selecție a avut loc în anul 2012.

În prezent harta GAL-urilor din România este următoarea:

Fig. 148 Harta Grupurilor de Acțiune Locală la nivel național (2012)

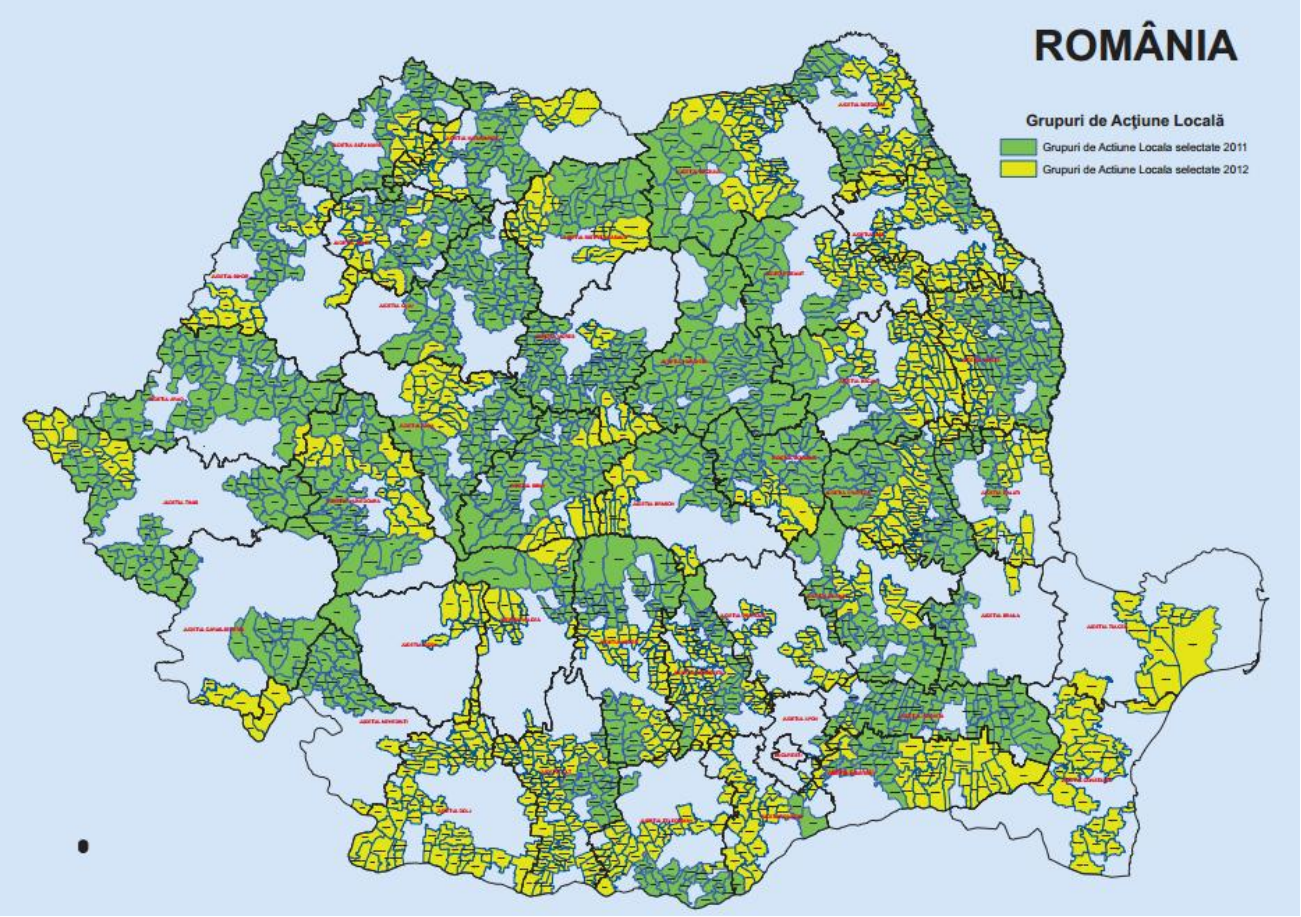

Sursa: Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

La momentul elaborării studiului, la nivelul regiunii Sud Muntenia există un număr de 33 de Grupuri de Acțiune Locală – 14 selectate în anul 2011 și 19 selectate în anul 2012. Distribuția acestora în teritoriul regiunii este următoarea:

Fig. 149 Grupurile de Acțiune Locală din regiunea Sud Muntenia (2012, UM: număr)

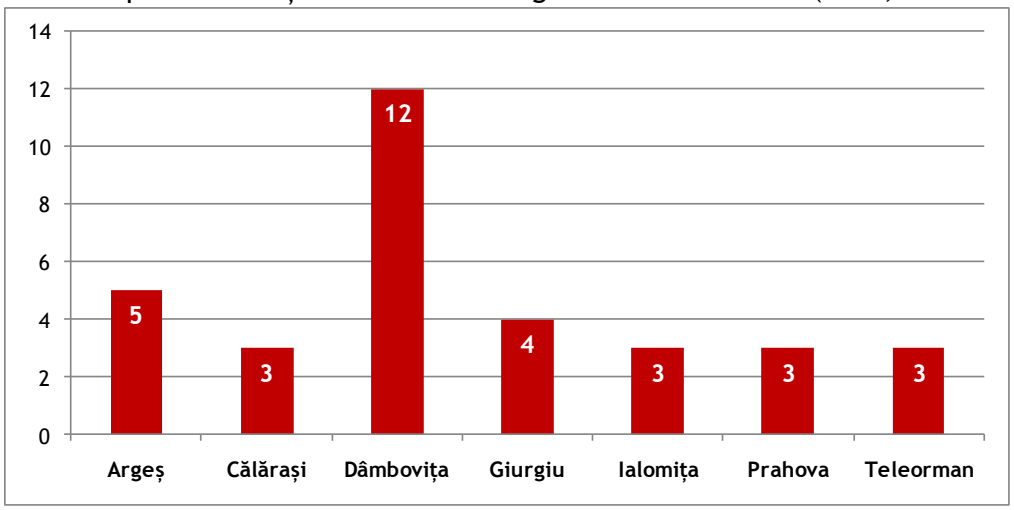

Sursa: Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

GAL-urile reprezintă o verigă cheie a aplicării abordării de "jos în sus", abordare agreată tot mai mult la nivelul UE. Planul de dezvoltare implementat de GAL este bazat pe cunoașterea reală a caracteristicilor microregiunii (resursele disponibile, punctele tari, punctele slabe), dar și pe dorința locuitorilor microregiunii cu privire la evoluția viitoare.

Este o alternativă la politicile elaborate centralizat la nivel național, care nu se pliază întotdeauna pe specificul fiecărei zone. Prin GAL, fondurile atrase sunt alocate către rezolvarea problemelor specifice comunității locale (microregiunile sunt în general formate din 10-15 comune, incluzând și mici orașe cu populație de până la 20.000 locuitori).

La nivelul regiunii Sud Muntenia funcționează de asemenea, și o serie de acorduri / înfrățiri / parteneriate / cooperări pe care diferite autorități publice locale le-au încheiat cu orașe / localități din Uniunea Europenă sau din afara acesteia. Aceste tipuri de asocieri au la bază o serie de trăsături asemănătoare / comune între două / mai multe localități și prin urmare au identificat posibilitatea de a genera dezvoltare împreună.

Înfrățirea între orașe reprezintă o realitate pentru Europa de astăzi, deoarece un număr mare de municipalități sunt unite prin acorduri formale de înfrățire a orașelor. Un asemenea parteneriat are drept scop încurajarea cooperării orașelor și înțelegerea reciprocă între cetățenii acestora. Aceasta încurajează schimburile de experiență dintr-o varietate de subiecte de interes

european şi acordă oportunităţi unice în ceea ce priveşte informarea despre viaţa zilnică a cetăţenilor din alte state europene.

iii. Managementul teritorial integrat
(reţele edilitare, transport public de călători, gestiunea deşeurilor)

Utilităţile publice de interes local furnizate/prestate la nivelul unităţilor administrativ-teritoriale, precum alimentarea cu apă, canalizarea şi epurarea apelor uzate, salubrizarea localităţilor, alimentarea cu energie termică în sistem centralizat, iluminatul public şi transportul public local reunite sub denumirea generică de servicii comunitare de utilităţi publice fac parte din sfera serviciilor de interes general şi ca atare, sunt guvernate de un regim juridic special şi supuse anumitor exigenţe specifice, aşa-numitele obligaţii de serviciu public.

Datorită acestor exigenţe, corelat cu aplicarea principiului autonomiei locale, descentralizării serviciilor publice şi subsidiarităţii, serviciile comunitare de utilităţi publice sunt încredinţate prin lege în sarcina şi responsabilitatea autorităţilor administraţiei publice locale.

În prezent, potrivit angajamentelor asumate prin Tratatul de aderare la Uniunea Europeană, furnizarea/prestarea serviciilor comunitare de utilităţi publice la standarde europene constituie una din cele mai importante, mai dificile şi mai complexe sarcini din responsabilitatea autorităţilor administraţiei publice centrale şi locale.

Dificultatea asigurării serviciilor comunitare de utilităţi publice constă în faptul că furnizarea/prestarea acestor servicii presupune, pe de o parte, existenţa, funcţionarea şi exploatarea unei infrastructuri tehnico-edilitare adecvate, iar pe de altă parte, gestionarea unor activităţi tehnico-administrative de o complexitate, specificitate şi diversitate deosebită.

Dacă se are în vedere slaba acoperire teritorială şi dezvoltare a acestei infrastructuri la nivel rural, starea tehnică a sistemelor de utilităţi publice existente, precum şi gradul de uzură fizică şi morală a majorităţii sistemelor existente, realizăm dimensiunea efortului investiţional necesar pentru generalizarea acestor servicii la nivelul tuturor localităţilor şi, totodată, conştientizăm faptul că rezolvarea acestei probleme presupune încă investiţii publice, precum şi

angajarea/mobilizarea unor importante resurse financiare de care, nu întotdeauna, autorităţile administraţiei publice locale dispun.

În acest context, accesarea, absorţia şi utilizarea eficientă de către autorităţile administraţiei publice locale a fondurilor disponibile - fie din programele naţionale gestionate de diverse ministere, fie din fondurile structurale - pentru a asigura sursele de finanţare a proiectelor de investiţii publice destinate reabilitării, modernizării, extinderii şi dezvoltării infrastructuri tehnico-edilitare aferente serviciilor comunitare de utilităţi publice a fost centrată pe idea de regionalizare a operatorilor şi de intercomunalitate, respectiv asocierea unităţilor administrativ-teritoriale. În aceste condiţii, intercomunalitatea, respectiv asocierea unităţilor administrativ-teritoriale a constituit o pârghie esenţială în procesul de accelerare a dezvoltării şi eficientizării furnizării/prestării serviciilor comunitare de utilităţi publice, respectiv de reabilitare, modernizare şi dezvoltare a sistemelor de utilităţi publice aferente[75].

Utilităţile de management al apelor. Regionalizarea serviciilor de apă.

După o perioadă lungă de timp de management centralizat, România a decis să revină la principiul autonomiei locale transferând responsabilităţi majore şi specifice către administraţia publică locală. Una dintre aceste responsabilităţi specifice menţionată în Legea nr. 215/2001 privind administraţia publică locală, se referă la obligaţia administraţiei locale de a organiza operaţionalizarea eficientă şi adecvată pentru furnizarea de servicii publice. Conform acestei legi, administraţiile publice locale au dreptul de a se asocia în scopul dezvoltării de servicii publice eficiente de interes comun / regional.

În acest context, începând cu anul 2001 autorităţile române au elaborat programe menite să sprijine autorităţile locale în vederea accesării finanţării internaţionale în aglomerările mici şi mijlocii, cu scopul de a reabilita şi moderniza infrastructura locală de apă. Astfel, autorităţile locale individuale au devenit acţionarii Companiilor Regionale de Apă (OR) şi au stabilit în paralel o

[75] *Ghid privind constituirea, înregistrarea, organizarea și managementul ADI cu obiect de activitate serviciile de utilități publice - Ministerul Adminitrației și Internelor*

asociaţie a municipalităţilor şi a Consiliului Judeţean, denumită Asociaţie de Dezvoltare Intercomunitară (ADI) căreia i-au delegat exercitarea drepturilor de acţionar.

Din punct de vedere instituţional regionalizarea este realizată prin reorganizarea serviciilor publice existente deţinute de municipalităţi. Regionalizarea se bazează pe trei elemente instituţionale:

- Asociaţia de Dezvoltare Intercomunitară (ADI)/ Asociaţia de Municipalităţi
- Compania Regională de Apă
- Contractul de Delegare de Servicii.

Municipalităţile incluse în program au format împreună o Asociaţie de Dezvoltare Intercomunitară, o structură bazată pe colaborare care le-a permis autorităţilor locale beneficiare să controleze Compania Regională de Apă, să monitorizeze și supervizeze implementarea lucrărilor de reabilitare şi modernizare.

În cadrul judeţelor regiunii Sud Muntenia situaţia reabilitării și modernizării serviciilor de apă este încă în curs de derulare.

În ***judeţul Argeş*** a fost finanţat un proiect integrat de extindere şi reabilitare a infrastructurii de apă și apă uzată în judeţul Argeş, promovat de către S.C Apă Canal 2000 S.A. Piteşti. S.C Apă Canal 2000 S.A. este societate comercială pe acţiuni, cu capital majoritar de stat, care are ca unic acţionar Consiliul Local al Municipiului Piteşti. Aceasta prestează serviciul public de alimentare cu apă și canalizare pentru aproximativ 350.000 locuitori.

Societatea îşi desfăşoară activitatea în aria administrativă a municipiului Piteşti și a oraşelor: Costeşti, Ştefăneşti şi Topoloveni, precum și în comunele: Albota, Bascov, Bradu, Buzoeşti, Căteasca, Lunca Corbului, Mărăcineni, Moşoaia, Stolnici, Teiu şi Ungheni. Lungimea totală a reţelelor de apă potabilă operate de această societate este de 259.000 m. Societatea are de asemnea, reţea de canalizare menajeră în municipiul Piteşti care însumează 171,4 Km, pluvială de 82,6 Km și trei staţiile de epurare a apelor uzate cu următoarele coordonate:

- staţia de epurare Piteşti cu o capacitate de epurare de 1.100 l/s;
- staţia de epurare Mărăcineni care este o unitate de decantare tip Inhoff pentru 500 locuitori echivalenţi;

- stația de epurare Bascov cu o unitate de decantare tip Inhoff pentru 2 x 1.500 locuitori echivalenți;

În ***județul Călărași*** a fost implementat de asemenea, în acest sector, un proiect cu finanțare nerambursabilă care prevedea extindere și reabilitare sistemelor de apă și apă uzată din județul Călărași, respectiv localitățile: Călărași, Urziceni, Oltenița, Budești, Fundulea, Lehliu. Proiectul a fost promovat de compania SC ECOAQUA S.A. Călărași, o societate pe acțiuni deținută în totalitate de autoritățile locale, creată în anul 2004, ca operator de apă și canalizare al județului.

Primul transfer al serviciilor de apă și canalizare, de la autoritățile publice către această societate, a fost realizat în decembrie 2004 pentru orașele Călărași, Oltenița și Lehliu Gară, apoi a urmat preluarea orașului Budești (în ianuarie 2005), pentru ca în 2006, să fie preluate și municipiul Urziceni din județul Ialomița.

Societatea este organizată în două sucursale și o filială: sucursala Călărași, ce desfășoară activități pe raza municipiului Călărași și a orașului Lehliu-Gară, sucursala Oltenița, care își desfășoară activitatea în municipiul Oltenița și în orașul Budești și filiala Urziceni, care își desfășoară activitatea pentru municipiul Urziceni.

Stațiile de epurare existente în municipiile Călărași și Oltenița sunt prevăzute cu instalații de epurare mecano-chimică pe linia apei și instalații pentru fermentare și deshidratare pe linia nămolului. Acestea nu pot realiza limitele impuse de normele în vigoare, fapt pentru care este necesară completarea cu instalații pentru treapta biologică. Dotarea actuală a stațiilor nu este eficientă în exploatare din cauza vechimii instalațiilor

Județul Dâmbovița a beneficiat de finanțare nerambursabilă pentru extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată printr-un proiect promovat de SC Compania de Apă Târgoviște - Dâmbovița SA, în valoare de 583.826.645 lei, a cărei implementare a început în anul 2010.

SC Compania de Apă Târgoviște - Dâmbovița SA este o societate comercială cu capital integral public, înființată în anul 2007 conform Legii 31/1990, prin reorganizarea vechii regii autonome - R.A.G.C. Transformarea în societate comercială a fost impusă de necesitatea constituirii unui operator regional în județul Dâmbovița, care să poată accesa fondurile structurale. Acționarul companiei este deținut de Municipiul Târgoviște prin Consiliul Local, Județul Dâmbovița

prin Consiliul Județean și alte 18 localități din județul Dâmbovița, reprezentate prin Consiliile Locale.

Compania are cinci centre operaționale care deservesc fiecare un anumit număr de localități.

- Centrul operațional Târgoviște - operează în următoarele localități: Târgoviște, Ulmi, Dragomirești, Mănești, Hulubești, Cobia, Aninoasa, Răzvad, Gura Ocniței, Ocnița, Șotânga, Niculești, Cojasca;
- Centrul opearțional Pucioasa – Fieni pentru localitățile: Pucioasa, Fieni, Moroeni, Pietroșița, Buciumeni, Moțăieni, Brănești, Vulcana Băi, Vulcana Pandele, Doicești, Glodeni, Bezdead;
- Centrul operațional Găiești pentru localitățile: Găești, Crângurile, Dragodana, Petrești, Șelaru, Morțeni, Ludești, Vișina, Gura Foii;
- Centrul operațional Moreni pentru localitățile: Moreni, Iedera, Vișinești;
- Centrul operațional Titu – Răcari pentru localitățile: Titu, Răcari, Produlești, Lungulețu, Poiana.

În ***județul Giurgiu*** a fost promovat proiectul - Extindere și reabilitare sisteme de apă și apă uzată pentru localitățile: Giurgiu, Slobozia, Bolintin Vale, Mihăilești - de către SC APASERVICE SA, care a devenit și prestatorul serviciilor de alimentare cu apă și eliminarea a apelor uzate din cadrul județului.

Județul Ialomița a beneficiat de asemenea, de un proiect cu finațare europeană pentru reabilitarea și modernizarea sistemului de alimentare cu apă și canalizare, promovat de către SC RAJA SA Constanța.

SC RAJA SA este cel mai mare operator regional din România în domeniul alimentării populației cu apă potabilă și al epurării apelor uzate, cu acționariat format din Consiliul Județean Constanța și 33 de Consilii Locale și care deservește peste 1.000.000 de locuitori. În regiunea Sud Muntenia, SC RAJA SA Constanța deservește locuitori din județele: Ialomița, Călărași și Dâmbovița, distribuția teritorială fiind următoarea: în județul Ialomița: 15 localități (3 orașe și 12 comune/sate), în județul Călărași: 5 localități (5 comune/sate), iar în județul Dâmbovița: 5 localități (5 comune/sate).

În privinţa alimentării cu apă a localităţilor din judeţul Ialomiţa principala problemă o constituie centrele urbane, a căror cerinţă depăşeşte în general posibilităţile surselor aflate în imediata vecinătate, motiv pentru care, pentru municipiul Slobozia se intenţionează finalizarea lucrărilor de la staţia de tratare a apei din Dunăre.

Localităţile rurale, caracterizate printr-un grad redus de echipare cu instalaţii de alimentare cu apă, au nevoie de investiţii pentru reabilitarea şi extinderea sistemelor existente, precum şi pentru introducerea de sisteme noi în satele care nu beneficiază de acest tip de echipare.

Lucrările de canalizare au rămas în urma celor de alimentare cu apă în judeţul Ialomiţa, iar în privinţa staţiilor de epurare, practic doar localităţile urbane au astfel de instalaţii. Localităţile rurale nu dispun de reţele de canalizare, cu excepţia localităţii Amara.

În ***judeţul Prahova*** a fost promovat un proiect cu finaţare europeană pentru reabilitarea şi modernizarea sistemelor de apă şi canalizare în judeţul Prahova, de către SC HIDRO PRAHOVA SA, societate înfiinţată de către Consiliul Judeţean Prahova şi alte 29 de consilii locale, asociate în Parteneriatul pentru Managementul Apei Prahova. În urma acestui proiect în cadrul judeţului situaţia era următoarea: 43 de localităţi alimentate cu apă în sistem centralizat (2 municipii, 12 oraşe şi 29 comune), 34 de localităţi (comune) parţial alimentate cu apă şi 27 de comune cu fântâni.

Consiliul Judeţean Prahova, în calitate de lider al Asociaţiei Oraşelor Mici şi Mijlocii din judeţul Prahova, respectiv Azuga, Băicoi, Breaza, Buşteni, Comarnic, Mizil, Plopeni, Sinaia, Slănic şi Urlaţi a promovat de asemenea un alt proiect de reabilitare a sistemului de transport şi distribuţie a apei în oraşele mici şi mijlocii din judeţul Prahova - Program SAMTID. Finanţarea acestui proiect vine din trei surse: 50% împrumut extern BEI, 37,5% fonduri PHARE şi 12,5% fonduri de la bugetul de stat (costuri neeligibile, respectiv TVA, dobânzi şi comisioane). Proiectul vizează modernizarea reţelelor de transport şi distribuţie, contorizarea consumului, îmbunătăţirea calităţii şi presiunii apei, şi mai ales reducera substanţiale a pierderilor de apă din reţea.

Un alt proiect susţinut şi iniţiat de către Consiliul Judeţean Prahova a fost şi cel pentru realizarea sistemului de alimentare cu apă pentru zona Cărbuneşti, respectiv pentru Cărbuneşti, Şoimari, Ariceştii Zeletin, Gura Vitioarei (sat Copăceni), Păcureţi, Predeal Sărari, Surani. Întrucât

pentru această investiţie nu a fost posibilă finanţarea prin Programul SAPARD, au fost alocate fonduri prin formula parteneriatului între Consiliul Judeţean Prahova şi localităţile menţionate, la care s-au adăugat fonduri alocate prin H.G. nr.577/1997. Proiectul a fost finalizat în anul 2009.

Reţeaua de canalizare din judeţul Prahova este încă în plină dezvoltare. Astfel, la sfârşitul anului 2005 a fost finalizat proiectul „Reabilitarea economică şi ecologică a bazinului râului Teleajen" finanţat prin programul PHARE 2000 - Coeziune Economică şi Socială, prin care a fost reabilitată şi mărită capacitatea staţiei de epurare a apelor uzate Vălenii de Munte, au fost realizate două staţii de epurare şi sistemul de canalizare din comuna Măneciu (satele Măneciu Pământeni şi Măneciu Ungureni). Realizarea acestora contribuie la soluţionarea problemelor majore de poluare pentru zona Teleajenului, sporindu-i atractivitatea economică şi turistică.

Extinderea reţelelor de canalizare s-a realizat şi prin investiţii cu finanţare prin programul SAPARD în localităţile Floreşti (Floreşti, Călineşti), Păuleşti şi Valea Călugărească.

În anul 2006 a primit finanţare prin programul SAPARD proiectul de realizare a reţelei de canalizare şi construirea staţiei de epurare în satele Bucov şi Pleaşa din comuna Bucov.

În anul 2007, prin „Programul de dezvoltare a infrastructurii şi a unor baze sportive din spaţiul rural" (O.G.R. nr. 7/2006), au primit finanţare 6 proiecte de realizare/modernizare/ reabilitare a reţelelor de canalizare, în : Baba Ana (comuna Baba Ana, satele Baba Ana, Conduratu şi Cireşanu), Brazi (satele Brazii de Sus şi Brazii de Jos), Drajna (şi sanatoriul Drajna), Fântânele, Puchenii Mari, Poiana Câmpina.

În ***judeţul Teleorman***, majoritatea comunelor nu beneficiază de alimentare cu apă şi în nici o comună nu există sistem de canalizare sau staţie de epurare. Astfel, doar 40% din localităţile rurale au sisteme de alimentare cu apă, parţiale sau complete, în 10% din localităţi sunt în execuţie lucrările de alimentare cu apă, iar în restul localităţilor, cu puţine excepţii, au fost realizate documentaţiile tehnice necesare (studii de fezabilitate sau proiecte tehnice).

În ceea ce priveşte sistemele de canalizare şi epurare a apelor uzate, 40% din localităţile rurale sunt în faza de pregătire a documentaţiilor tehnice (studii de fezabilitate sau proiecte tehnice) sau au cereri de finanţare depuse pentru accesarea de fonduri nerambursabile, iar 10% din localităţi au investiţii în derulare.

Prin intermediul proiectului - Extindere și reabilitare rețele de apă și sistem de canalizare în județul Teleorman pentru localitățile: Alexandria, Turnu Măgurele, Roșiori de Vede, Zimnicea, Videle - promovat de S.C. APA SERV S.A. Alexandria, județul Teleorman a beneficiat și el de finațare europenă în acest domeniu, compania devenind astfel prestatorul acestor servicii în județ.

Managementul integrat al deșeurilor

Deșeurile constituie una dintre problemele majore cu care se confruntă mediul, având în vedere că acestea poluează aerul, apa și solul, degradează peisajele pe suprafețe întinse, antrenează costuri ridicate pentru depozitarea lor și instalații pentru incinerarea reziduurilor, iar depozitarea deșeurilor, pe lângă faptul că este un proces tehnologic destul de scump, poluează mediul. Ca urmare a lipsei de amenajări și a exploatării deficitare, depozitele de deșeuri se numără printre obiectivele recunoscute ca generatoare de impact și risc pentru mediu și sănătatea publică.

Scoaterea din circuitul natural sau economic a terenurilor pentru depozitele de deșeuri este un proces ce poate fi considerat temporar, dar care în termenii conceptului de "dezvoltare durabilă" se întinde pe durata a cel puțin două generații, dacă se însumează perioadele de amenajare (1-3 ani), exploatare (15-30 ani), refacere ecologică și postmonitorizare (30 ani).

Ca și în cazul sectorului de apă și apă uzată, și în ceea ce privește deșeurile, autoritățile publice locale sunt responsabile de organizarea și gestinoarea acestui sector.

În cadrul județelor regiunii Sud Muntenia, aceste activități au demarat, ca și în cazul sectorului de apă și apă uzată, prin intermediul unor proiecte cu finanțare nerambursabilă.

La nivelul ***județului Argeș*** a fost implementat Proiectul „Managementul integrat al deșeurilor solide în județul Argeș" care a avut ca obiectiv general implementarea unui sistem integrat de gestionare a deșeurilor la nivelul județului Argeș, în conformitate cu cerințele și prevederile directivelor Comunității Europene. Pentru implementarea cu succes a proiectului, Consiliul Județean Argeș și consiliile locale, municipale, orășenești și comunale de la nivelul județului Argeș s-au constituit în cadrul Asociației de Dezvoltare Intercomunitară „SERVSAL ARGEȘ".

Proiectul a vizat organizarea integrată a managementului deșeurilor pentru 102 localități din cadrul județului, care au fost grupate în 8 zone: zona 1 – Curtea de Argeș (14 localități); zona 2 – Domnești (8 localități); zona 3 – Câmpulung (14 localități);zona 4 – Rucăr (3 localități); zona 5 – Mioveni (10 localități); zona 6 – Albota-Pitești (25 localități); zona 7 – Topoloveni (8 localități); zona 8 – Costești (20 localități).

Proiectul care a avut o valoare de aproximativ 60 milioane de euro s-a desfășurat în două etape. În prima etapă, s-au realizat următoarele activități:

- închiderea depozitelor neconforme de deșeuri de la Câmpulung și Mioveni prin acoperire cu argilă, geotextil și strat de ventilare a gazului;
- relocarea deșeurilor și remedierea depozitelor de la Topoloveni, Rucăr și a aproximativ 86 de depozite neconforme din mediul rural;
- închiderea depozitului de deșeuri neconform de la Albota și construirea primei celule a depozitului ecologic Albota (cu o capacitate de 750.000 m^3 și o durată de viață de maxim 5 ani);
- reducerea conținutului de deșeuri organice prin producerea de compost în stațiile de compostare de la Albota-Pitești și Câmpulung;
- introducerea unui sistem de colectare selectivă atat în zona urbană, cât și in zona rurală, prin amenajarea a aproximativ 985 platforme în zona rurala și a 85 platforme în zona urbană;
- introducerea sistemului de pre-colectare selectivă a deșeurilor biodegradabile într-o zonă pilot în vederea producerii de compost în sistem individual, prin achiziționarea și livrarea a 5.000 unități individuale de compost cu capacitatea de 200 litri;
- amenajarea a 90 de platforme destinate colectării selective a deșeurilor biodegradabile în vederea realizării de îngrășământ natural în cadrul celor două stații de compost (câte 30 de paltforme în Câmpulung, Mioveni și Topoloveni);
- amenajarea a 4 centre de colectare ”Puncte verzi de depozitare” pentru deșeurile periculoase menajere și a deșeurilor de echipamente electrice și electronice: două pentru Pitești, unul pentru Mioveni și unul pentru Câmpulung;

- achiziționarea a 25 de utilaje compatibile cu noul sistem de colectare și transport, destinate cu precădere pentru sistemul de gestionare a deșeurilor din zona rurală;
- construirea unei stații de transfer la Câmpulung cu o suprafață de 7.000 m^2, în care este realizată și stația de compostare a deșeurilor biodegradabile;

Cea de a doua etapă, a avut în vedere următoarele:

- construirea celulei 2 a noului depozit Albota-Pitești;
- închiderea depozitului de deșeuri de la Curtea de Argeș în două etape, prin acoperire cu argilă, geotextil și strat de ventilare a bio-gazului;
- relocarea deșeurilor depozitate la Costești în depozitul Albota și remedierea amplasamentului;
- construirea a 2 stații de transfer și a 2 stații de compost în Curtea de Argeș și în Costești;
- realizarea a două pucte verzi de colectare în Curtea de Argeș și Costești;
- continuarea introducerii sistemului de colectare selectivă a deșeurilor în zona urbană și rurală a zonelor 1, 2 și 8;

În ***județul Călărași*** problema trecerii către managementul integrat al acestui sector s-a realizat tot prin intermediul unui proiect care a primit finațare europeană nerambursabilă, proiect care se află în implementare. Acesta a avut ca scop rezolvarea problemelor de gestionare a deșeurilor identificate pe raza județului Călărași prin:

- construirea unui depozit ecologic județean amplasat pe teritoriul administrativ al comunei Ciocănești și a instalațiilor auxiliare (stația de compostare, stația de sortare, stația de tratare a levigatului);
- construirea a 2 stații de transfer în municipiile Călărași și Oltenița și extinderea stației de transfer de la Lehliu Gară;
- închiderea celor 4 depozite de deșeuri existente în municipiile Călărași și Oltenița, și în orașele Lehliu Gară și Fundulea;
- realizarea sistemului de colectare a deșeurilor reziduale și reciclabile, prin construirea platformelor de colectare și amplasarea containerelor necesare pe raza întregului județ (4 zone de colectare);

- realizarea compostării individuale în gospodăriile din mediul rural prin distribuirea de unități de compost individuale și campanii de încurajare a acestor bune practici.
- Depozitarea fracţiilor biodegradabile: deşeurile generate de gospodăriile urbane, impurităţi de la staţii de sortare, deşeuri din pieţe, deşeuri stradale, deşeuri asimilabile celor menajere rezultate din industrie, instituţii şi comerţ.
- Închiderea depozitelor existente: Vor fi închise conform normelor europene următoarele depozite neconforme din județ: Călărași, Oltenița, Fundulea și Lehliu-Gară.

La nivelul ***județului Dâmbovița*** prin implementarea proiectului „Reabilitarea colectării, transportului, tratării și depozitării deșeurilor solide în județul Dâmbovița", a fost desemnat și operatorul unic pentru colectarea și transportul deșeurilor municipale, respectiv SC Supercom SA București, Sucursala Târgoviște), care și-a început activitatea din luna iunie 2010 pentru toate localitățile județului.

Proiectul ISPA a prevăzut atât închiderea depozitelor orășenești neconforme, cât și reabilitarea spațiilor de depozitare rurale, alături de construirea celor două depozite conforme de la Aninoasa și Titu.

Depozitarea deșeurilor menajere din județ se face în prezent în cele două celule aferente depozitelor ecologice de la Aninoasa și Titu, fiind desemnat operator unic pentru depozitare S.C. Eurogas Prescom S.R.L.

La depozitul de la Aninoasa, a fost realizată, prin intermediul aceluiași proiect cu finațare europeană, stația de compostare deșeuri biodegradabile cu o capacitate de 5.000 t/an, și două instalații de tratare a deșeurilor municipale pentru deșeuri de ambalaje cu capacitate de 5.000 t/an și deșeuri biodegradabile cu capacitatea de 5000 t/an.

În afară de SC IGO SA Gaești - operator de salubritate care colectează selectiv deșeurile reciclabile din deșeurile menajere (hârtie/carton, plastic), în judeţ există agenţi economici colectori de deșeuri de ambalaje de la persoane fizice.

La nivelul ***judeţului Giurgiu***, implementarea Planului Judeţean de Gestionare a Deşeurilor a avut ca principal rezultat schimbarea practicilor curente de gestionare a deşeurilor. Astfel, în ceea ce priveşte deşeurile municipale şi asimilabile, închiderea depozitelor de deşeuri de la Giurgiu, respectiv Bolintin Vale şi realizarea sistemului integrat de management al deşeurilor în

judeţul Giurgiu, concomitent cu închiderea tuturor spaţiilor de depozitare neconforme şi cu extinderea colectării deşeurilor, a contribuit la eliminarea deşeurilor în condiţii de siguranţă pentru mediu şi sănătatea populaţiei.

Proiectul "Sistem de management integrat al deşeurilor pentru judeţul Giurgiu" care la finalul anului 2011 se afla încă în implementare, prevedea, printre altele, realizarea unui depozit ecologic cu o suprafaţă de 6 ha şi o capacitate de 7.888,8 mii mc, închiderea depozitelor de deşeuri Giurgiu şi Bolintin Vale, precum şi realizarea unei staţii de compostare a deşeurilor biodegradabile colectate selectiv din mediu urban.

Gestionarea deşeurilor municipale se realizează de către agenţi economici cu profil de activitate axat pe salubrizarea localităţilor, sau de către serviciile publice specializate ale consiliilor locale, iar principala opţiune privind eliminarea deşeurilor este depozitarea. Eliminarea deşeurilor rezultate din municipiul Giurgiu, oraşul Mihăileşti şi din mediul rural s-a realizat la depozitele Chiajna, Glina şi Vidra, iar a celor de pe raza oraşului Bolintin Vale la depozitul localităţii, şi ulterior la depozitul Chiajna.

În anul 2011 colectarea selectivă a deşeurilor s-a extins şi în zonele rurale ale judeţului, operatorii de salubritate colectând selectiv de la un număr de 40.864 locuitori din mediul urban, respectiv 8.900 locuitori din mediul rural. Deşeurile colectate sunt predate în vederea reciclării unor operatori economici cu activitate specifică, pe raza judeţului fiind autorizat un agent economic pentru reciclarea deşeurilor din plastic colectate selectiv.

În localităţile urbane din ***judeţul Ialomiţa*** funcţionează un sistem de colectare selectivă a deşeurilor reciclabile (PET, mase plastice, hârtie, carton) din deşeurile menajere, realizat de S.C. SERVICII COMUNALE SA Slobozia şi SC VIVANI SALUBRITATE SA.

Valorificarea deşeurilor colectate se realizează prin agenţi economici autorizaţi, în judeţul Ialomiţa existând 24 de agenţi economici care au contracte cu operatorii economici autorizaţi pentru preluarea responsabilităţii gestionării deşeurilor de ambalaje.

Deşeurile municipale din judeţul Ialomiţa sunt transportate şi depozitate în depozitul de la Slobozia ce aparţine agentului economic SC VIVANI SALUBRITATE SA, iar deşeurile municipale şi asimilabile din municipiul Urziceni sunt transportate la staţia de transfer, unde sunt supuse unui proces de sortare manuală. În urma sortării, deşeurile reciclabile se colectează în vederea

valorificării de către agenţi economici autorizaţi, iar restul deşeurilor se transportă la depozitul conform zonal.

În oraşul Ţăndărei s-a finalizat realizarea staţiei de transfer finanţată printr-un proiect cu finanţare europeană, iar deşeurile municipale sunt transportate la depozitul zonal din Slobozia, la fel ca și cele din oraşul Feteşti.

Spaţiile de depozitare din mediul rural au fost închise şi ecologizate, iar autorităţile locale au încheiat contracte de prestări servicii cu operatori de salubritate în vederea colectării şi depozitării deşeurilor la depozitul zonal din Slobozia.

Agenţii de salubritate din judeţul Ialomiţa care efectuează colectarea şi transportul de deşeuri municipale şi asimilabile sunt:

- SC Servicii Comunale SRL care deserveşte Slobozia;
- ADI ECOO 2009 Ţăndărei care deserveşte oraşul Ţăndărei;
- SC Urban S.A. Râmnicu Vâlcea care deserveşte Feteşti;
- Serviciul Public de Salubritate al comunei Ciulniţa;
- Serviciul Public de Salubritate al Oraşului Amara;
- SC Salubritate Comunală SRL care are contract cu 7 localităţi din judeţ în vederea preluării deşeurilor municipale;
- S.C. Rosal Grup S.A. Sucursala Urziceni care deserveşte Urziceni;
- S.C.Adi Eco Euro Cab S.R.L.Coşereni care deserveşte comunele Coşereni, Axintele și Bărcăneşti.

Colectarea și transportul deșeurilor în ***judeţul Prahova*** se realizează astfel:

- de către serviciile specializate ale primăriilor cu sau fără personalitate juridică prin gestiune directă;
- de către companii cu capital privat prin delegare de gestiune, în urma încheierii unui contract de concesiune a activităţii de colectare și transport deșeuri;
- de către companii cu capital public (sau mixt) prin delegare de gestiune în urma încheierii unui contract de concesiune a activităţii de colectare și transport deșeuri.

Colectarea şi transportul deşeurilor municipale se face prin firmele de salubritate autorizate. Deşeurile menajere rezultate de la populaţie şi de la agenţii economici sunt colectate

în recipienţi de diferite capacităţi, amplasaţi în locuri special amenajate în acest scop, sau individual în gospodăriile populatiei.

În județul Prahova funcționează de asemenea, stații de transfer al deșeurilor menajere la: Bușteni, dată în funcțiune în anul 2005, (deservește o populație de 10.000 locuitori din localitățile Bușteni și Sinaia), Dragănești și rampa de transfer deșeuri menajere de pe teritoriul comunei Valea Doftanei. Sunt în funcţiune și staţii de sortare a deşeurilor menajere: în comuna Cărbunești şi în comuna Drăgănești, Vălenii de Munte unde se realizează și o sortare manuală a deșeurilor de tip PET și materiale plastice, hârtie şi carton, metal-aluminiu. Deșeurile selectate manual sunt preluate de societatea SC Polimeri Est Impex SRL care este un reciclator autorizat pentru PET-uri și pentru materiale plastice.

Eliminarea deşeurilor municipale şi asimilabile se face numai prin depozitare, astfel că în anul 2011, din totalul deşeurilor municipale generate, aproximativ 98% sunt depozitate.

La nivelul judeţului Prahova este în operare și un depozit de deșeuri periculoase situat în comuna Ariceştii Rahtivani, sat Târgşoru Nou, administrat de SC Ecomaster Servicii Ecologice SRL. Depozitul are o capacitate proiectată de 1.576.000 tone și un volum de 985.000 mc, în prima fază funcţionând cu o celulă de 212.000 mc.

Judeţul Teleorman a obținut în anul 2004 finanțare europeană ISPA în valoare de 16.054.500 euro pentru derularea proiectului „Sistem integrat de management al deşeurilor în judeţul Teleorman”, care a avut următoarele obiective:

- construirea depozitului ecologic zonal din judeţul Teleorman, în localitatea Mavrodin, cu o suprafaţă de depozitare de 20 ha, care cupride 4 celule;
- închiderea depozitelor neconforme din Alexandria, Roșiorii de Vede și Turnu Magurele, precum și reabilitarea celor din orașele Videle și Zimnicea și din localitățile județului care au pe teritoriul lor depozite de deșeuri necontrolate;
- constuirea punctelor de colectare a deșeurilor atât în zonele urbane cât și în cele rurale (un numar de 940 de puncte de colectare în mediul urban și rural);
- precolectare, colectarea și transportul deșeurilor din județ la depozitul central de la Mavrodin.

După cum se poate observa, toate județele din cadrul regiunii Sud Muntenia derulează sau au derulat proiecte cu finanțare europeană pentru rezolvarea problemelor pe care le pot genera deșeurile, prin organizarea integrată a acestui sector la nivel de județ. Pentru a finaliza acest proces complex este însă necesar ca și cetățenii să-și asume responsabilitatea privind protecția mediului înconjurător, să-și schimbe comportamentul și să participe activ la reciclarea materialelor utilizabile. Prin urmare, preocuparea viitoare a locuitorilor ar trebui să fie:

- „reducerea" care presupune o reducere a consumului și, implicit, a cantității de deșeuri generate;
- „refolosirea" care presupune utilizarea unui articol de mai multe ori în forma sa originală, eliminând astfel necesitatea reprocesării materialelor;
- „reciclarea" ce presupune găsirea unei noi utilizări pentru articolele vechi sau uzate, prin fabricarea de noi articole.

Rețele de transport la nivelul județelor regiunii Sud Muntenia

Serviciul de transport public este un alt domeniu pe care trebuie să îl organizeze autoritățile publice locale, iar la nivelul județelor din cadrul regiunii Sud Muntenia acest serviciu este organizat de către Consiliul Local.

În cadrul ***județului Argeș***, pentru municipiul Pitești s-a înființat societatea S.C. Publitrans 2000 S.A., care are ca acționar unic consiliul local al municipiului Pitești, societate ce are ca domeniu principal de activitate transportul terestru de călători, activitate pe care o realizează în baza unui contract de concesiune a serviciului public de transport în comun, cu autobuze.

Lungimea rețelei de transport cu autobuze este de 41,07 km, cale dublă, iar lungimea celor 19 trasee este de 168,03 km, cu un număr de 115 stații.

În municipiul Curtea de Argeș, serviciul de transport urban este concesionat de Asociația „Translocal", care asigură transportul pe următoarele trasee (din 10 in 10 minute):

- Electro-Petrom
- Metalurgie – Noapteș

- Metalurgie-Sipot

De asemenea, este asigurat transportul cu microbuze către urmatoarele localităti:

- Pitesti (din 15 în 15 minute),
- Sălătruc, Poenari, Valea Danului, Valea lui Enache, Cicănești, Tutana, Arefu, Valea Iașului, Domnesti și Brădet (din oră în oră);

În ***județul Călărași***, există serviciu de transport public doar în municipiul Călărași, fiind asigurat de compania SC Alitrans SRL pe 3 trasee stabilite de către consiliul local.

De asemenea, în județ există 19 companii private care au câștigat în urma licitațiilor dreptul de a efectua serviciul public de transport prin curse regulate la nivelul județului.

În ***județul Dâmbovița***, numarul orașelor în care există autobuze pentru transportul public al călătorilor a rămas constant în 2004-2009 în patru localitaţi din judeţ.

Cât privește transportul public intra-județean, Consiliul Județean Dâmbovița coordonează serviciile judeţene unde operează 19 operatori pe 132 trasee. Pe lângă acestea, la nivelul judeţului sunt autorizaţi şi alţi 20 operatori cu 35 de licenţe speciale.

Pentru dezvoltarea acestui sector, la nivelul judeţului există un proiect de colaborarea cu Guvernul Flamand din Belgia care are ca rezultat realizarea unui ”Master Plan al Mobilitaţii Integrate în Judeţul Dâmbovița”, cu implicaţie directă asupra mobilităţii forţei de muncă faţă de dispunerea în teritoriu a marilor angajatori.

În municipiul Târgoviște transportul public local este asigurat de Asociația Investitorilor Transport Târgoviște, societate de transport în parteneriat public-privat. Societatea asigură transportul de călători pe 23 de trasee, atât în interiorul orașului Târgoviște cât și în afara acestuia, astfel: 5 trasee principle, 6 trasee secundare și 12 trasee exterioare.

Activitatea de transport public în comun din ***judeţul Giurgiu*** se desfăşoară în condiţiile subvenţionării de la bugetul local, de către S.C. Tracum S.A., companie subordonată Consiliului Local Giurgiu. Aceasta asigură transportul în comun care face legătura între cartierele oraşului prin intermediul a 4 linii de autobuze cu un efectiv de 10 autobuze.

Conform planului de dezvoltare urbană al oraşului Giurgiu, rutele fixe de transport public vor fi extinse şi optimizate pentru a-şi putea desfăşura în mod eficient activitatea în teritoriul urban.

Transportul local în municipiul Slobozia, din cadrul ***județului Ialomița***, este asigurat de S.C. Nick Touring S.R.L. Slobozia, prin concesiunea acestui serviciu de la Consiliul Local în anul 2010, pentru o perioadă de 6 ani.

Există de asemenea, și 20 de companii private care au câștigat în urma licitațiilor dreptul de a efectua serviciul public de transport prin curse regulate la nivelul județului.

Serviciul public de călători în orașul Ploiești din cadrul ***județului Prahova***, este realizat de Regia Autonomă de Transport Public cu autobuze – pe 37 de trasee, troleibuze – pe 2 trasee și tramvaie pe 2 trasee. De asemenea, în județul Prahova există companii private de transport care au câștigat în urma licitațiilor dreptul de a efectua serviciul public de transport prin curse regulate la nivelul județului.

Între localitățile județului transportul este realizat de operatori privați și de regii locale de transport rutier. Există legături rutiere funcționale cu orașele: București, Brașov, Buzău, Târgoviște, Urziceni și Slobozia. În 8 orașe transportul se realizează cu microbuze, iar în municipiul Ploiești cu autobuze, tramvaie și troleibuze.

În municipiul Alexandria din ***județul Teleorman***, transportul local de călători este realizat de S.C. TRANSLOC PREST S.R.L. ALEXANDRIA, societate cu capital majoritar de stat ce are ca obiect de activitate transportul urban, suburban și metropolitan de călători. Societatea TRANSLOC își desfășoară activitatea cu un număr de 8 autobuze, 5 microbuze și 3 autocare.

La nivelul județului există și companii private de transport care au câștigat în urma licitațiilor dreptul de a efectua serviciul public de transport prin curse regulate la nivelul județului.

După cum se poate observa din cele prezentate mai sus, managemetul integrat al rețelelor de apă și apă uzată în județele regiunii Sud Muntenia este asigurat de companii cu capital de stat cărora le-au fost delegate aceste servicii de Asociațiile de Dezvoltare Intercomunitare înființate de către autoritățile publice locale în cadrul fiecărui județ. Aceste companii au fost inițial create special pentru a realiza accesarea fondurilor europene și pentru a gestiona finanțarea europeană primită în vederea implementării proiectelor.

Există, în toate cele șapte județe ale regiuniil, sisteme integrate de management a deșeurilor, toate fiind demarate prin obținerea de finanțare prin programe europene pre sau post-adrerare, unele aflându-se încă în implementare și derulare.

La nivelul regiunii Sud Muntenia, în municipiile reședință de județ este asigurat serviciul public de transport local de călători prin societăți / companii cu capital integral / majoritar de stat.

De asemenea, în cadrul consiliilor județene există un serviciu de transport public care a delegat către companii private serviciul de transport interjudețean de călători, în urma unor proceduri de licitații. Legătura cu celelelalte localități ale județului și din afara județului se realizează prin interemediul curselor maxi-taxi care au o circulație regulată și un program de transport stabilit de Autoritatea Rutieră Română.

iv. Cooperare inter-instituțională

Stadiul actual de elaborare a documentațiilor de urbanism și amanajarea teritoriului

În conformitate cu prevederile Legii nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul "gestionarea spațială a teritoriului țării constituie o activitate obligatorie, continuă și de perspectivă, desfășurată în interesul colectivităților care îl folosesc, în concordanță cu valorile și aspirațiile societății și cu cerințele integrării în spațiul european[76]".

Astfel, prin gestionarea spațială a teritoriului se asigură tuturor cetățenilor (individual sau colectiv) dreptul de folosire echitabilă a teritoriului. De aici derivă și o anumită responsabilitate pentru o utilizare cât mai eficientă a teritoriului.

Gestionarea se realizează prin intermediul autorităților publice ale statului prin activitatea de urbanism și amenajarea teritoriului. Acestea constituie ansambluri de activități complexe, de interes general, care contribuie la dezvoltarea spațială echilibrată și la protecția patrimoniului național (atât natural, cât și construit), la îmbunătățirea condițiilor de viață în localitățile urbane și rurale, precum și la asigurarea coeziunii teritoriale la nivel regional, național și european.
Documentațiile de amenajare a teritoriului sunt următoarele:

- P.A.T.N. - Planul de amenajare a teritoriului național;

[76] *Art. 2 alin. (1) din Lege*

- P.A.T.Z. - Planul de amenajare a teritoriului zonal;
- P.A.T.J. - Planul de amenajare a teritoriului județean.

P.A.T.N. are caracter director și reprezintă sinteza programelor strategice sectoriale pe termen mediu și lung pentru întregul teritoriu al țării, fiind compus din secțiuni specializate. Secțiunile P.A.T.N. sunt: Căi de comunicație, Ape, Zone protejate, Rețeaua de localități, Zone de risc natural, Turismul, Dezvoltarea rurală. Prin lege se pot aproba și alte secțiuni.Prevederile P.A.T.N. și ale secțiunilor sale devin obligatorii pentru celelalte planuri de amenajare a teritoriului care le detaliază.

P.A.T.J. are caracter director și reprezintă expresia spațială a programului de dezvoltare socio-economică a județului. P.A.T.J. se coreleaza cu P.A.T.N., cu P.A.T.Z., cu programele guvernamentale sectoriale, precum și cu alte programe de dezvoltare. Prevederile P.A.T.J. devin obligatorii pentru celelalte planuri de amenajare a teritoriului și de urbanism care le detaliază.
Fiecare județ trebuie să dețina P.A.T.J. și să îl (re)actualizeze periodic, la 5-10 ani, în funcție de politicile și de programele de dezvoltare ale județului.
P.A.T.Z. are rol director și se realizează în vederea soluționării unor probleme specifice ale unor teritorii. Aceste teritorii pot fi:

a) intercomunale sau interorășenești, compuse din unități administrativ-teritoriale de bază, comune și orașe;

b) interjudețene, înglobând părți din județe sau județe întregi;

c) regionale, compuse din mai multe județe.

Documentațiile de urbanism sunt următoarele:

- P.U.G. - Planul urbanistic general și regulamentul local aferent acestuia;
- P.U.Z. - Planul urbanistic zonal și regulamentul local aferent acestuia;
- P.U.D. - Planul urbanistic de detaliu.

P.U.G. are atât caracter director și strategic, cât și caracter de reglementare și reprezintă principalul instrument de planificare operațională, constituind baza legală pentru realizarea programelor și acțiunilor de dezvoltare. Fiecare unitate administrativ-teritorială trebuie să își

actualizeze la maximum 10 ani P.U.G. în funcție de evoluția previzibilă a factorilor sociali, geografici, economici, culturali și a necesităților locale.

P.U.Z. este instrumentul de planificare urbană de reglementare specifică, prin care se coordonează dezvoltarea urbanistică integrată a unor zone din localitate, caracterizate printr-un grad ridicat de complexitate sau printr-o dinamică urbană accentuată. P.U.Z. asigură corelarea programelor de dezvoltare urbană integrata a zonei cu P.U.G..

P.U.D. are exclusiv caracter de reglementare specifică pentru o parcelă în relație cu parcelele învecinate. P.U.D. nu poate modifica planurile de nivel superior, ci poate doar detalia modul specific de construire în raport cu funcționarea zonei și cu identitatea arhitecturală a acesteia, în baza unui studiu de specialitate.

Din punct de vedere spațial și ținând cont de specificul documentațiilor de urbanism și amenajarea teritoriului, autoritățile locale și centrale pot coopera inter-instituțional în special prin intermediul documentațiilor de amenajarea teritoriului, P.A.T.Z. sau P.A.T.J., documentații care implică mai mulți actori – Primării, Consilii Locale, Consilii Județene, Agenții de Dezvoltare Regională, precum și alte instituții și servicii publice.

Plecând de la cele prezentate mai sus, pentru realizarea acestui capitol, s-a solicitat autorităților publice locale și județene transmiterea tuturor documentațiilor de tip P.U.G., P.A.T.J. sau P.A.T.Z. întocmite și aprobate conform legii până la momentul elaborării studiului.

În urma centralizării acestor documentații a rezultat tabelul prezentat în Anexa nr. 7, Tab. 66 - Listă stadiului actual de elaborare a documentațiilor de urbanism și amanajarea teritoriului la nivelul regiunii Sud Muntenia[77].

În ceea ce privește Planurile Urbanistice Generale situația este următoarea: din 48 de municipii și orașe doar 12 (25%) dețin la acestă dată P.U.G., 25 (52%) nu dețin P.U.G., în timp ce pentru un număr de 11 (23%) nu am reușit să obținem o informație clară – se presupune că nu ar deține aceste documentații. Cea mai proastă situație se întâlnește în județele Giurgiu, Ialomița și Teleorman, unde nici un oraș sau municipiu nu deține P.U.G.

[77] *Anexa nr. 7, Tab. 66 - Listă stadiului actual de elaborare a documentațiilor de urbanism și amanajarea teritoriului la nivelul regiunii Sud Muntenia se află în secțiunea Anexe la pag. 722 - 724*

Referitor la municipiile și orașele care dețin P.U.G. și care au transmis informații, acestea informații nu sunt unitare (unele au transmis doar planșe, altele un memoriu sau studiu de fundamentare din cadrul P.U.G. și doar foarte puține au transmis întreaga documentație), astfel încât este imposibilă realizarea unei analize comparative pertinente asupra acestor documentații.

În ceea ce privește documentațiile de amenajarea teritoriului situația este următoarea: la nivelul regiunii de Sud Muntenia nu ni s-a transmis nici o documentație de tip P.A.T.Z. sau studiu aferent, în timp ce pentru documentații de tip P.A.T.J. toate cele 7 județe dețin o astfel de documentație. Cu toate acestea din cele 7 P.A.T.J., 3 sunt elaborate în afara perioadei de studiu (două au fost realizate în 2002 – Ialomița și Giurgiu, iar unul în 1997 – Dâmbovița), în timp ce celelalte patru, care au fost realizate în perioada de studiu, sunt aprobate la diferențe mari de timp (două în 2004 și câte unul în 2007 și 2010).

Se prezintă în **Anexa nr. 7, Tab. 66 -** Lista stadiului actual de elaborare a documentațiilor de urbanism și amanajarea teritoriului la nivelul regiunii Sud Muntenia[78].

În ceea ce privește situația precară a numărului de documentații necesar a fi elaborate, una dintre cauze poate să fie și faptul că legiuitorul introduce obligativitatea elaborării de P.A.T.Z.-uri periurbane pentru toate municipiile și orașele abia în anul 2010.

Având în vedere că la nivelul regiunii Sud Muntenia nu există documentații de urbanism și amanajare a teritoriului elaborate unitar, suntem în imposibilitatea de a emite opinii pertinente asupra cooperării inter-instituționale prin intermediul acestor tipuri de documentații. Evident, nu afirmăm că acestă cooperare nu ar exista, ea realizându-se pe alte planuri (de exemplu prin intermediul G.A.L.-urilor).

În acest sens Prestatorul a simțit nevoia de a prezenta, pe baza experienței acumulate, a unui set de priorități și măsuri, grupate în cadrul a 11 obiective sectoriale, pe care considem a fi necesar de luat în seamă și de analizat în cadrul viitoarelor cooperări inter-instituționale prin documentații de urbanism și amenjarea teritoriului. Bineînțeles acestea nu reprezintă singurele măsuri sau priorități identificate, listigul putând fi oricând completat și actualizat. De asemenea în secțiunea Anexe se prezintă localizarea posibilă a acestor măsuri. Aceste obiective au fost

[78] *Anexa nr. 7, Tab. 66 - Listă stadiului actual de elaborare a documentațiilor de urbanism și amanajarea teritoriului la nivelul regiunii Sud Muntenia se află în secțiunea Anexe la pag. 722 - 724.*

prezentate și discutate în cadrul grupurilor de lucru, împreună cu reprezentanții autorităților locale participanți.

Priorități și măsuri

1. Obiectiv sectorial: Îmbunătățirea calității factorilor de mediu şi protecţia şi conservarea valorilor natural

1.01	Epurarea corespunzătoare a apelor menajere (neepurate şi insuficient epurate), provenite din mediul urban
1.02	Reducerea impactului produs de deversarea apelor menajere neepurate şi insuficient epurate provenite din localităţile rurale în cursurile de apă receptoare
1.03	Diminuarea cantităţii de nitriţi şi nitraţi, proveniţi din activităţile agricole, ce poluează apele de suprafaţă, dar şi pe cele subterane
1.04	Diminuarea poluanţilor specifici din apele provenite de la unităţile spitaliceşti
1.05	Îmbunătăţirea calităţii aerului, prin reducerea surselor majore de poluare
1.06	Reducerea emisiilor datorate traficului
1.07	Asigurarea capacităţii de intervenţie în teren în zona de responsabilitate
1.08	Inventarierea atentă a tuturor construcţiilor existente şi a echipamentelor curente
1.09	Clasificarea clădirilor în funcţie de loc şi importanţă
1.10	Consolidarea clădirilor de locuit multietajate
1.11	Optimizarea scurgerii apelor de suprafaţă pe versanţi prin lucrări de colectare, drenaj şi evacuare a apei
1.12	Monitorizarea continuă a suprafeţelor cu risc la alunecări de teren, torentialitate, ravenare
1.13	Îmbunătăţirea drenajului suprafeţelor interfluaviale, a teraselor şi luncilor
1.14	Captarea izvoarelor de terasă cu debit permanent prin amenajarea de puţuri şi drenaje subterane orizontale şi canalizarea spre reţeaua hidrografică de suprafaţă
1.15	Executarea de lucrări ameliorative de amenajare ale teraselor antropice sau a nivelărilor de versanţi afectaţi de alunecări de teren active sau stabilizate
1.16	Executarea lucrărilor agricole în lungul curbelor de nivel
1.17	Stabilizarea şi valorificarea terenurilor afectate de alunecări, torenţialitate, ravenare
1.18	Amenajarea depozitelor de deşeuri conforme
1.19	Extinderea serviciilor de salubrizare
1.20	Amenajarea de noi depozite de colectare a deşeurilor reciclabile
1.21	Reîmpădurirea arealelor în care au fost realizate defrişări
1.22	Protejarea fondului forestier de bolile şi dăunătorii specifici
1.23	Monitorizarea diversităţii biologice în ariile natural protejate
1.24	Reconstrucţia ecologică a ecosistemelor acvatice

1.25	Elaborarea planurilor de management pentru siturile Natura 2000
1.26	Inventarierea speciilor de floră și faună periclitate
1.27	Refacerea stocului piscicol din acumulări și râuri
1.28	Amenajarea zonelor de agrement urbane și periurbane
1.29	Reabilitarea și modernizarea parcurilor din municipii și orașe

Obiectiv sectorial de patrimoniu: Protecția, conservarea și valorificarea eficientă și durabilă a patrimoniului natural, construit și cultural

2.01	Studierea posibilităților unor comune de a deveni orașe
2.02	Elaborare PUG pentru UATB cu statut administrativ nou
2.03	Actualizarea PUG învechite
2.04	Elaborarea studiilor peisajului natural și cultural
2.05	Elaborarea studiului de protecție a mediului
2.06	Elaborarea studiului de management al deșeurilor menajere și industriale
2.07	Elaborarea hartilor de risc natural și antropic
2.08	Elaborarea studiilor utilizării lacurilor artificiale
2.09	Elaborarea studiului măsurilor pentru stabilizarea populației localităților.
2.10	Elaborarea studiilor istorice.
2.11	Delimitarea siturilor arheologice și a zonelor de protecție ale acestora, stabilirea regulilor de utilizare a terenurilor deliminate
2.12	Înscrierea în LMI a unor construcții valoroase
2.13	Elaborarea studiului evoluției țesutului urban; delimitarea și conservarea țesuturilor urbane cu valențe istorice
2.14	Valorificarea turistică a elementelor memoriale din județ

Obiectiv sectorial rețea localități: consolidarea sistemului județean de așezări și dezvoltarea unui sistem policentric de centre urbane și centre cu caracter urban

3.01	Îmbunătățirea echipării tehnice a municipiilor și orașelor existente
3.02	Îmbunătățirea echipării sociale a municipiilor și orașelor existente
3.03	Extinderea zonelor plantate în municipiile și orașele existente
3.04	Dezvoltarea de zone de agrement în vecinătatea centrelor urbane
3.05	Echiparea tehnică si sociala corespunzătoare a viitoarelor „centre urbane”
3.06	Îmbunătățirea echipării tehnice și sociala a comunelor
3.07	Îmbunătățirea confortului în locuințe în mediul urban și rural
3.08	Îmbunătățirea infrastructurii tehnice pentru dezvoltarea turismului
3.09	Îmbunătățirea infrastructurii de turism (cazare, servicii conexe etc.)

3.10	Planificare şi cooperare în ariile periurbane
3.11	Planificare şi cooperare intercomunală pentru dezvoltare urbană şi socio – economică (GAL-uri)
3.12	Planificare şi cooperare în arii cu potenţial turistic
3.13	Îmbunătăţirea serviciilor publice în municipii şi oraşe
3.14	Planificare şi cooperare în zone inter-judeţene
3.15	Planificare şi cooperare în zone transfrontaliere
3.16	Îmbunătăţirea capacităţilor administrative
3.17	Îmbunătăţirea capacităţilor de planificare şi programare şi accesare a fondurilor de dezvoltare

Obiectiv sectorial: Dezvoltarea şi modernizarea infrastructurii fizice.

4.01	Îmbunătăţirea infrastructurii rutiere de acces spre alte regiuni şi spre coridoarele de transport europene.
4.02	Reabilitarea reţelei rutiere locale - drumuri naţionale, judetene si comunale – şi îmbunătăţirea condiţiilor de transport.
4.03	Îmbunătăţirea condiţiilor de trafic în principalele oraşe din judeţ.
4.04	Îmbunătăţirea condiţiilor de tranzit către Bulgaria
4.05	Creşterea calităţii serviciilor de transport rutier şi îmbunătăţirea legăturilor între localităţile lipsite de acces direct la reţeaua feroviară.
4.06	Modernizarea infrastructurii feroviare, în scopul asigurării creşterii mobilităţii populaţiei, bunurilor şi serviciilor.
4.07	Înfiintarea de noi trasee feroviare
4.08	Echiparea tehnică corespunzătoare a staţiilor CF existente.
4.09	Îmbunătăţirea infrastructurii navale.
4.10	Îmbunătăţirea echipării tehnice în ceea ce priveşte transportul naval.

Obiectiv sectorial: Realizarea unei politici de gospodărire durabilă a apelor, îmbunătăţirea alimentării cu apă şi evacuării / epurării apelor uzate

5.01	Alimentarea permanentă cu apă a consumatorilor prin identificarea şi utilizarea de noi surse de apă, în special acumulări cu folosinţe complexe, realizarea sistemelor centralizate de alimentare cu apă, economisirea apei şi reducerea costului acesteia.
5.02	Îmbunătăţirea calităţii surselor de apă prin construirea de noi staţii de epurare a apelor uzate, modernizarea celor existente şi aplicarea unor tehnologii performante în procesul de epurare a apelor uzate.
5.03	Reconstrucţia ecologică a cursurilor de apă şi îmbunătăţirea habitatelor pentru conservarea biodiversităţii.

5.04	Reabilitarea staţiilor de tratare existente.
5.05	Realizarea de staţii noi de tratare şi de noi sisteme de aducţiune şi distribuţie.
5.06	Reabilitare şi/sau modernizarea sistemelor de aducţiune şi distribuţie existente.
5.07	Reabilitarea reţelei de canalizare şi a staţiei de epurare. Existente
5.08	Construirea de reţele noi de canalizare
5.09	Construirea de noi staţii de epurare.

Obiectiv sectorial: Dezvoltarea şi modernizarea infrastructurii fizice.

6.01	Extinderea şi/sau reabilitarea reţelelor de distribuţie a energiei electrice
6.02	Promovarea folosirii de resurse regenerabile
6.03	Extinderea şi reabilitarea retelei de iluminat public
6.04	Extinderea reţelelor de Tc
6.05	Asigurarea şi creşterea siguranţei în exploatare a sistemului de alimentare cu gaze natural.
6.06	Extinderea sau reabilitarea retelei de distributie gaze naturale.
6.07	Diminuarea / eliminarea impactului asupra mediului, a practicilor actuale de gestionare a deşeurilor urbane.

Obiectiv sectorial: Dezvoltarea mediului rural

7.01	Încurajarea formelor asociative şi atragerea investiţiilor şi a investitorilor în sectorul primar
7.02	Realizarea parteneritelor pentru a asigura distribuţia produselor agricole
7.03	Furnizarea de servicii de informare, consiliere şi consultanţă pentru potenţialii beneficiari de fonduri destinate agriculturii
7.04	Definitivarea cadrului legislativ în domeniul piscicol
7.05	Îmbunătăţirea eficacităţii controlului de regim silvic în pădurile private
7.06	Dezvoltarea monitoringului suprafeţelor forestiere
7.07	Sprijinirea deţinătorilor de terenuri forestiere în vederea gestionării durabile a acestora
7.08	Finalizarea reformei proprietăţii forestiere
7.09	Îmbunătăţirea stării de calitate a pădurilor prin extinderea lucrărilor de îngrijire
7.10	Modernizarea şi dezvoltarea infrastructurii din sectorul agricol
7.11	Integrarea producţiei agricole cu industria alimentară, reţeaua de depozitare, transport
7.12	Obţinerea în condiţii de eficienţă a unei producţii agricole optime şi stabile;
7.13	Sprijinirea inovaţiei
7.14	Sprijinirea diversificării economiei rurale, prin promovarea altor sectoare de

	activitate
7.15	Sprijin pentru crearea, dezvoltarea şi promovarea micro-întreprinderilor agricole;
7.16	Conştientizarea mai mare a populaţiei agricole referitoare la utilizarea de seminţe selecţionate în cazul însămânţărilor şi a raselor de mare productivitate
7.17	Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătăţirea serviciilor de bază pentru economia şi populaţia rurală
7.18	Încurajarea activităţilor agroturistice
7.19	Realizarea unui sistem modern de procesare, transport si distribuţie a produselor agricole
7.20	Îmbunătăţirea calităţii produselor pescăreşti, transparenţa pieţei şi informarea consumatorului
7.21	Stoparea braconajului şi a pescuitului industrial abuziv
7.22	Refacerea efectivelor de animale atât în sectorul privat cât şi în cadrul agenţilor economici;
7.23	Menţinerea şi dezvoltarea unităţilor de producţie agricole existente în teritoriu;
7.24	Infiintarea de asociaţii cooperatiste care să conducă la cumularea suprafeţelor exploataţiilor agricole astfel încât practicarea agriculturii să se facă pe suprafeţe mari şi cu randamente eficiente
7.25	Excluderea păşunatului din păduri
7.26	Stoparea defrişării pădurilor şi a vegetaţiei forestiere din afara fondului forestier
7.27	Sprijinirea lucrărilor de regenerare cu specii adecvate
7.28	Ameliorarea compoziţiilor şi a schemelor de împădurire
7.29	Conversia arboretelor din lăstari la codru
7.30	Gospodărirea unitară a fondului forestier prin sprijinirea exploatării în regim silvic a tuturor suprafeţelor forestiere, inclusiv a celor aflate în proprietate privată
7.31	Diversificarea valorificării produselor accesorii (fructe de pădure, plante medicinale, împletituri etc.)

Obiectiv sectorial: Dezvoltarea agriculturii

8.01	Măsuri de combatere a eroziunii solului
8.02	Măsuri împotriva alunecărilor de teren
8.03	Împădurirea terenurilor
8.04	Modernizarea sau introducerea infrastructurii pentru irigaţii în UAT orientate spre sectorul primar şi pe teritoriul cărora sunt amenjate retenţii de apă
8.05	Extinderea suprafeţelor cu vegetaţie forestieră
8.06	Încurajarea activităţilor turistice tradiţionale

Obiectiv sectorial: Dezvoltarea industriei

9.01	Popularizarea investiţiilor directe
9.02	Prioritizarea procesului de restructurare şi modernizare a a unităţilor industriale
9.03	Accenturarea investiţiilor destinate retehnologizării infrastructurii energetice prin apelarea la tehnologiile ce vizează utilzarea energiei alternative
9.04	Încurajarea dezvoltării IMM-urilor
9.05	Cristalizarea unor relaţii de natură economică capabile să formeze baza viitorilor poli industriali
9.06	Sprijinirea întreprinzătorilor privaţi
9.07	Servicii de consultanţă furnizată IMM-urilor pentru îmbunătăţirea sistemelor de management
9.08	Sprijin pentru înfiinţarea şi dezvoltarea asociaţiilor profesionale
9.09	Reamenajarea fostelor zone industriale
9.10	Cursuri de recalificare profesională
9.11	Crearea unor noi locuri de muncă

Obiectiv sectorial: Dezvoltarea serviciilor

10.01	Dezvoltarea activităţilor comerciale
10.02	Îmbunătăţirea capacităţilor de planificare şi programare şi accesare a fondurilor de dezvoltare
10.03	Planificarea şi dezvoltarea infrastructurii de transport
10.04	Dezvoltarea reţelei de telecomunicaţii
10.05	Modernizarea instituţiilor publice sanitare
10.06	Dezvoltarea sistemului sanitar
10.07	Îmbunătăţirea serviciilor medicale asigurate populaţiei
10.08	Îmbunătăţirea serviciilor sociale prestate populaţiei
10.09	Promovarea programelor de dezvoltare socială
10.10	Dezvoltarea relaţiilor economice dintre bănci şi IMM-uri
10.11	Creşterea cererii de servicii profesionale financiar-bancare
10.12	Adaptarea sistemului de învăţământ şi de pregătire profesională
10.13	Modernizarea sistemului de învăţământ
10.14	Reabilitarea şi adaptarea instituţiilor publice de învăţământ preuniversitar
10.15	Adaptarea sistemului de învăţământ şi de pregătire profesională la noile cerinţe de pe piaţa muncii
10.16	Incurajarea activităţilor comerciale în mediul rural
10.17	Dezvoltarea unei reţele informatice pentru transportul în comun interurban

10.18	Îmbunătățirea serviciilor medicale asigurate populației rurale
10.19	Dezvoltarea sistemului sanitar

Obiectiv sectorial: Dezvoltarea turismului

11.01	Monitorizarea turismului şi creşterea gradului de informare turistică
11.02	Conturarea unor politici turistice județene și regionale
11.03	Crearea de noi produse turistice
11.04	Punerea în valoare a patrimoniului natural
11.05	Sprijinirea produselor economice emblematice ale județului
11.06	Organizarea de evenimente şi târguri
11.07	Dezvoltarea infrastructurii turistice județene, a accesibilității şi a fluxului de turiști în județ și regiune

Fig. 150 Încadrarea teritoriului regiunii Sud Muntenia în contextul național și european

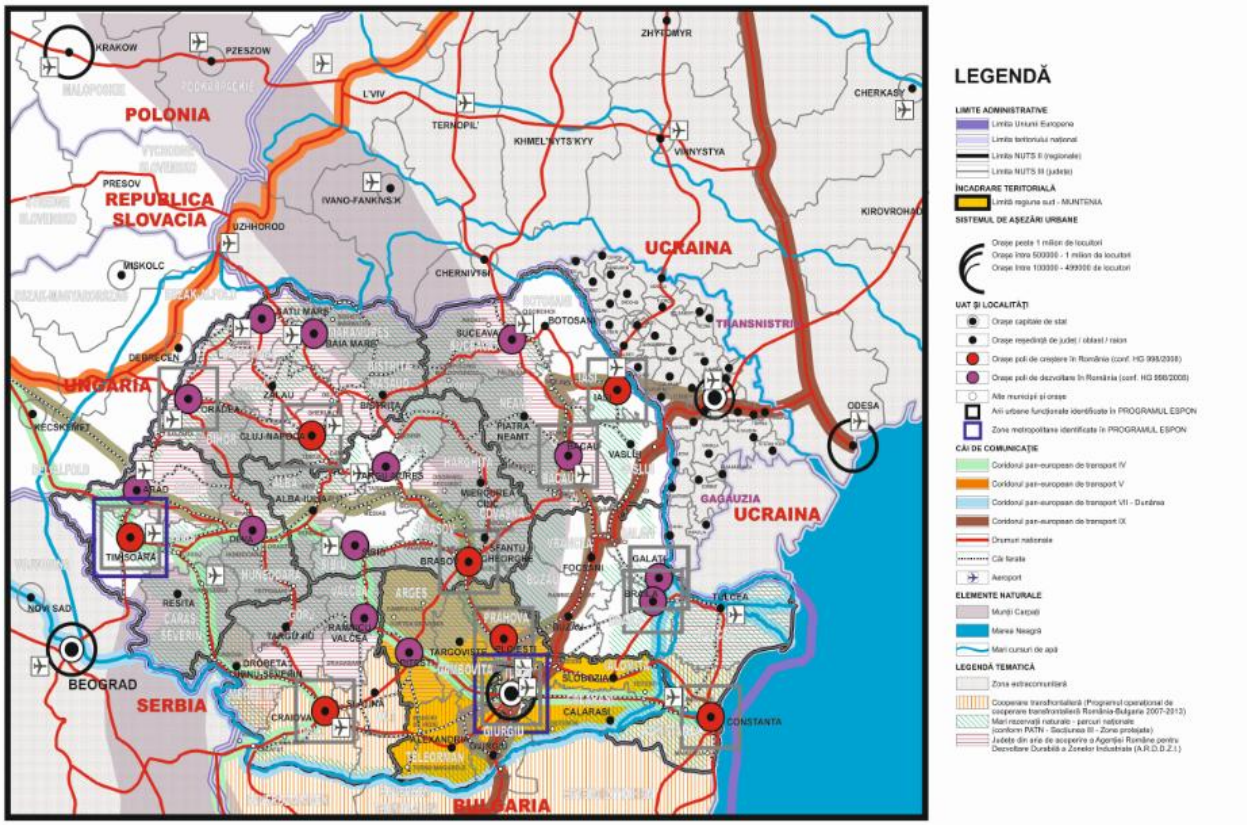

Sursa: elaborare experți

v. Cooperare transfrontalieră

Cooperarea transfrontalieră este o prioritate a Politicii Europene de Vecinătate (PEV) (DE) (EN) (FR) şi a parteneriatului strategic cu Rusia. Aceasta se concentrează asupra statelor membre şi asupra ţărilor care beneficiază de pe urma ***Instrumentului european de vecinătate şi de parteneriat (IEVP)*** şi vizează atât frontierele terestre, cât şi cele maritime. Cooperarea transfrontalieră vizează Europa de Est, sudul Caucazului şi sudul Mediteranei, în special Algeria, Armenia, Autoritatea Palestiniană, Azerbaidjan, Belarus, Egipt, Georgia, Israel, Iordan, Liban, Libia, Maroc, Moldova, Siria, Tunisia, Ucraina şi Rusia.

Obiectivele şi programele politicii de cooperare transfrontalieră: în ciuda diferenţelor şi disparităţilor socio-economice, regiunile de frontieră se confruntă cu o serie de provocări comune, care constituie priorităţile şi obiectivele-cheie ale cooperării transfrontaliere:

- de a promova o dezvoltare economică şi socială armonioasă în regiunile situate de orice parte a frontierelor comune. O atenţie specială se acordă comerţului şi investiţiilor locale, promovării întreprinderilor comune, turismului, investiţiilor în infrastructura locală şi cooperării în sectoarele energetice, de transport şi de comunicaţii;
- de a aborda provocările comune în domenii cum ar fi mediul, sănătatea publică şi prevenirea şi combaterea crimei organizate. Acţiunile includ planificarea comună şi activităţile de supraveghere, gestionarea îmbunătăţită a resurselor naturale, a resurselor piscicole şi a deşeurilor. Problema poluării apei este esenţială în contextul bazinelor maritime comune, şi anume Mările Baltice, Neagră şi Mediterană. De asemenea, acţiunile includ şi măsurile de încurajare a cooperării în vederea supravegherii şi tratării bolilor transmisibile şi cooperarea intensificată în lupta împotriva corupţiei, imigrării ilegale şi traficului uman;
- de a garanta frontiere sigure şi eficiente prin îmbunătăţirea operaţiunilor şi a procedurilor pentru gestionarea frontierelor, prin consolidarea securităţii lanţului logistic internaţional sau chiar prin îmbunătăţirea infrastructurilor şi echipamentului la graniţe;

- de a promova acţiunile interumane locale la nivel transfrontalier prin îmbunătăţirea contactelor societăţii civile. Cooperarea educaţională, socială şi culturală poate juca un rol esenţial în promovarea democraţiei şi a valorilor comunitare.

Cooperarea transfrontalieră acoperă două categorii de programe privind:

- Frontierele terestre şi rutele maritime pentru regiunile situate de-a lungul frontierelor terestre sau al rutelor maritime importante. Aceste programe pot implica două sau mai multe ţări.
- Bazinele maritime pentru regiunile situate la frontierele externe ale UE, de-a lungul unuia dintre cele trei bazine maritime (al Mării Baltice, al Mării Negre şi al Mării Mediterane).

Cooperarea transfrontalieră în regiunea Sud Muntenia

Programul care stabileşte cadrul de Cooperare Transfrontalieră Teritorială Europeană între regiunile de graniţă ale României şi Bulgariei în contextul Politicii de Coeziune permite cooperarea transfrontalieră prin apropierea diferiţilor actori – oameni, actori economici, comunităţi – cu scopul de a exploata mai bine oportunităţile oferite prin dezvoltarea în comun a regiunii transfrontaliere. România şi Bulgaria beneficiază încă din 1998 de proiecte cofinanţate prin Programul de Cooperare Transfrontalieră Phare, iar între 1999 şi 2006, UE a oferit anual 8 milioane Euro (cu excepţia anului 1999, când au fost alocate câte 5 milioane Euro) fiecărui stat partener pentru finanţarea proiectelor cu impact transfrontalier, în special în domeniile: transport, protecţia mediului şi acţiuni "people to people".

Programul Operaţional 2007–2013 finanţat de Uniunea Europeană se fundamentează pe Program Phare CBC, pentru a impulsiona întărirea legăturilor formale şi informale existente şi pentru a crea noi legături, pe baza respectului reciproc, a înţelegerii şi cooperării. Este primul program care se adresează zonei de graniţă dintre România şi Bulgaria ca frontieră internă a UE, după aderarea acestor state la Uniunea Europeană la 1 ianuarie 2007. Este primul program elaborat pe baza principiilor şi cerinţelor Fondurilor Structurale, deoarece aria transfrontalieră a devenit eligibilă pentru a primi asistenţă financiară din Fondul European pentru Dezvoltare Regională, în cadrul Obiectivului Cooperare Teritorială Europeană și de asemenea, este primul program care

tratează regiunea transfrontalieră ca pe un întreg, fără a distinge apartenența la una din cele două țări vecine.

Programul promovează o cooperare integrată durabilă în zona de frontieră, concentrându-se pe dimensiunea strategică a dezvoltării teritoriale transfrontaliere europene care implică și de pe urma căreia beneficiază comunitățile locale. Aceasta se va realiza prin alăturarea comunităților din aria eligibilă a programului și implicarea lor în activități economice, sociale și de protecție a mediului.

Cele doua țări partenere și-au exprimat dorința de a coopera în cadrul acestui Program în ianuarie 2006, prin scrisori oficiale de declarare a acordului bilateral. Memorandumul de Înțelegere între cele două state, în care au fost stabilite modalitățile de implementare a Programului, a fost semnat înaintea datei aprobării Programului de către Comisia Europeană și în acesta au fost precizate drepturile și responsabilitățile statelor membre (România și Bulgaria) și ale tuturor organismelor implicate în managementul Programului. De asemenea, acesta conține o descriere a aspectelor financiare (în special a responsabilităților tuturor părților), precum și o descriere a sistemelor de control și audit.

Structurile implicate în elaborarea programului

Acest Program este primul în care regiunile de graniță din ambele țări au participat ca parteneri pe parcursul întregului ciclu de programare. Ceea ce s-a realizat este rezultatul mai multor luni de discuții și consultări între reprezentanții ministerelor naționale și ai instituțiilor relevante de la nivelul graniței din cele două țări participante în cadrul politicii de Cooperare Teritorială Europeană. Procesul a fost coordonat de Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor din România în calitate de Autoritate de Management.

Pregătirea Programului Operațional a fost în mare măsură bazată pe principalele concluzii rezultate în urma procesului de consultare, descris mai sus, implicând următoarele instituții partenere din ambele țări:

- Ministere care au interes direct în gestionarea asistenței din Fonduri Structurale;
- Alte instituții guvernamentale;

- Agenţii de Dezvoltare Regională şi Biroul Regional de Cooperare Transfrontalieră Călăraşi;
- Administraţii publice locale;
- Organizaţii pentru protecţia mediului regionale/locale;
- Parteneri economici şi sociali de la nivelul graniţei;
- ONG-uri;
- Universităţi şi instituţii de învăţământ regionale/locale.

În perioada de programare 2007-2013, regiunile din Uniunea Europeană au fost împărţite şi finanţate de Comisia Europeană, în două categorii, în funcţie de venituri, respectiv: regiuni mai puţin dezvoltate şi regiuni mai dezvoltate. Comisia Europeană a stabilit pentru exerciţiul financiar 2014 – 2020, crearea aşa-numitelor "regiuni de tranziţie", al căror PIB pe cap de locuitor este cuprins între 75% şi 90% din media Uniunii Europene.

Regiunea Sud Muntenia se încadrează în categoria regiunilor „mai puţin dezvoltate”, fiind caracterizată de un PIB/ locuitor mai mic de 75% comparativ cu media Uniunii Europene.
Aria eligibilă a programului de cooperare transfrontalieră include judeţele Mehedinţi, Dolj, Olt, Teleorman, Giurgiu, Călăraşi şi Constanţa din România, precum şi districtele Vidin, Vratsa, Montana, Veliko Târnovo, Plevna, Razgrad, Ruse, Dobrich şi Silistra din Bulgaria. Această zonă este caracterizată prin probleme tipice zonelor de frontieră, iar prezenţa graniţei limitează schimburile economice, sociale, culturale, afectează managementul comun şi eficient al teritoriului şi duce la creşterea gradului de marginalizare şi izolare faţă de centrele economice mari, importante.

Strategia programelor de cooperare transfrontalieră s-a concentrat pe acţiuni ce au vizat dezvoltarea infrastructurii fizice, consolidarea relaţiilor economice dintre regiunile vecine, pentru ca împreună să sprijine dezvoltarea economică durabilă a zonei (dezvoltarea cooperării în sectorul IMM, în turism, comerţ de frontieră, promovarea integrării pieţelor locale), crearea legăturilor sociale şi culturale între comunităţile şi locuitorii care populează ambele părţi ale frontierei (prin utilizarea comună a infrastructurii de sănătate, culturale şi educaţionale), găsirea de soluţii comune de apărare împotriva pericolelor naturale (acţiuni comune de prevenire a inundaţiilor, a alunecărilor de teren şi eroziunii solului, crearea de sisteme tehnologice de avertizare şi control).

Astfel, în cadrul regiunii Sud Muntenia, prin intermediul Programului Operațional de Cooperare Transfrontalieră România - Bulgaria 2007 - 2013 s-au implementat proiecte în valoare de 48.094.575,11 Euro, având parteneri din următoarele districte: Dobrich, Silistra, Razgrad, Ruse, Veliko Târnovo, Plevna, Montana și Sofia.

Fig. 151 Localitățile eligibile pentru Programul România - Bulgaria

Sursa: http://www.cbcromaniabulgaria.eu/

Concluzii:

La nivelul regiunii Sud Muntenia se manifestă polarizare din partea marilor orașe, atât din punct de vedere economic prin industrie, comerț, transport, cât și prin specificul sanitar și educațional.

Astfel, polarizarea industrială se manifestă dinspre orașele din nordul regiunii, polarizarea sanitară dinspre principalele centre sanitare din regiune, localizate tot în partea de nord (Pitești, Ploiești și Târgoviște), ca și polarizarea educațională de la centrele universitare ce corespund marilor orașe ale regiunii.

În cadrul regiunii există forme de asociere materializate în: 59 de Asociații de Dezvoltare Intercomunitară create pentru a sprijini dezvoltarea comunitară a regiunii, 33 de Grupuri de Acțiune Locală și o serie de acorduri / înfrățiri / parteneriate / cooperări pe care diferite autorități publice locale le-au încheiat cu orașe / localități din Uniunea Europenă sau din afara acesteia.

De asemenea, există la nivelul fiecărui județ management integrat al serviciilor publice de apă și canalizare, deșeuri și transport public de călători (acesta din urmă doar la nivelul reședințelor de județ, și eventual la nivelul orașelor mai importante din județ).

Regiunea Sud Muntenia este deficitară în ceea ce privește documentațiile de urbanism și amanajare a teritoriului elaborate unitar, având în vedere că până în anul 2010 acestea nu au fost obligatorii.

Având în vedere acest aspect, în elaborarea viitoarelor cooperări inter-instituționale prin documentații de urbanism și amenjarea teritoriului ar trebui să se aibă în vedere următoarele 11 obiective sectoriale:

1. *Obiectiv sectorial: Îmbunătățirea calității factorilor de mediu și protecția și conservarea valorilor natural;*
2. *Obiectiv sectorial de patrimoniu: Protecția, conservarea și valorificarea eficientă și durabilă a patrimoniului natural, construit și cultural;*
3. *Obiectiv sectorial rețea localități: consolidarea sistemului județean de așezări și dezvoltarea unui sistem policentric de centre urbane și centre cu caracter urban;*
4. *Obiectiv sectorial: Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii fizice;*
5. *Obiectiv sectorial: Realizarea unei politici de gospodărire durabilă a apelor, îmbunătățirea alimentării cu apă și evacuării / epurării apelor uzate;*
6. *Obiectiv sectorial: Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii fizice;*
7. *Obiectiv sectorial: Dezvoltarea mediului rural;*
8. *Obiectiv sectorial: Dezvoltarea agriculturii;*
9. *Obiectiv sectorial: Dezvoltarea industriei;*
10. *Obiectiv sectorial: Dezvoltarea serviciilor;*
11. *Obiectiv sectorial: Dezvoltarea turismului.*

În ceea ce privește cooperarea transfrontalieră cu Bulgaria, regiunea Sud Muntenia a implementat proiecte în valoare de 48.094.575,11 Euro prin Programul Operațional de Cooperare Transfrontalieră România - Bulgaria 2007 - 2013, având ca parteneri următoarele districte: Dobrich, Silistra, Razgrad, Ruse, Veliko Târnovo, Plevna, Montana și Sofia.

Capitolul 5

Protecția și conservarea mediului

i. Starea și conservarea mediului

Conceptul actual de "mediu înconjurător" are un caracter dinamic, care caută să cunoască, să analizeze și să urmărească funcționarea sistemelor protejate în toată complexitatea lor. Mediul înconjurător este strâns legat de domeniile economiei, energiei, populației, biologiei și medicinei în așa fel încât, într-o dependență practiv imposibil de desfăcut, toate aceste domenii se influiențează reciproc, tendințele apărute în unul dintre domenii, având inevitabil reverberații și în celelalte.

Problema calității și a protecției mediului a intrat în actualitate pe măsură ce omul a devenit conștient de necesitatea conservării și utilizării cât mai eficiente a potențialului productiv al mediului. Modelul de producție și de consum ce caracteriza societatea contemporană în urmă cu o perioadă, era apreciat ca non-durabil, determinat de principiul eficienței și axat pe valori materiale, cantitativiste. Acest model a promovat un comportament pe termen scurt, având drept rezultate primare utilizarea excesivă a resurselor naturale, accentuarea disparităților sociale și creșterea decalajelor de dezvoltare între națiuni.

Conștientizarea acestor riscuri a determinat, începând cu a doua jumătate a deceniului nouă, o amplă mișcare de cooperare la nivel internațional, dar în special la nivel european, pentru integrarea principiului durabilității în politicile economice. Asta ar însemna adoptarea la nivel de principiu, în politicile economice, a „triunghiului magic" – creștere economică, coeziune socială, protecția mediului.

Politicile economice tradiționale puneau accentul pe stabilitatea macroeconomică și pe funcționarea piețelor, iar externalitățile sociale și ecologice, cu impact negativ asupra produsului marginal social dar și a eficacității economice. Au fost înregistrate o serie de progrese în domeniul politicilor sociale, mai ales în economiile sociale de piață, în adoptarea și chiar în aplicarea unor

Regio PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL SUD MUNTENIA
Inițiativă locală. Dezvoltare regională.
www.inforegio.ro
"Proiect cofinanțat din FEDR prin POR 2007-2013"

politici de mediu, dar cele trei aspecte au fost mai curând abordate doar într-o concepţie sectorială.

Adoptarea principiului durabilităţii cere ca toate politicile să fie elaborate şi aplicate în funcţie de impactul economic, social şi de mediu. În plus, internaţionalizarea economiilor ridică o serie de exigenţe în aplicarea acestui principiu nu doar în politicile interne, ci şi în relaţiile de cooperare externă. Prin urmare, din perspectiva acestei abordări integrate, este de dorit cadurabilitatea să devină un catalizator al deciziilor politice interne şi externe, al acţiunilor economice şi al opiniei publice pentru a promova atât noi reforme structurale, instituţionale, cât şi modificarea comportamentelor de producţie şi de consum.

În **politicile europene**, corelarea mediului cu dinamica economică și coeziunea socială într-o viziune pe termen lung și-a făcut loc treptat, momentul decisiv fiind Tratatul de la Amsterdam. Din acel moment, în elaborarea strategiilor de mediu, a diverselor programe specifice sau complementare şi în aplicarea acestora, principiul cheie a devenit cel al integrării.

Aplicarea principiului nu a fost însă consecventă până la programul al şaselea de acţiune pentru mediu şi adoptarea în 2001 de către Consiliul European de la Göteborg a „Strategiei de dezvoltare durabilă a UE" care a confirmat, probabil pentru următoarele decenii, schema centrală a acţiunii comunitare: *mediul, ca al treilea pilon alături de cel economic şi social*. De altfel, Tratatul Constituţional a întărit această orientare prin articolul II-97, conform căruia „Un nivel ridicat de protecţie şi de ameliorare a calităţii mediului trebuiesc integrate în politicile Uniunii şi realizate conform principiului dezvoltării durabile."[79]

În Uniunea Europeană, politica de mediu a furnizat îmbunătăţiri substanţiale asupra stării mediului. Cu toate acestea, provocările majore de mediu rămân, şi vor avea consecinţe importante pentru Europa dacă sunt lăsate nesoluţionate. Ceea ce diferă este înţelegerea sporită a legăturilor dintre provocările legate de mediu, combinate cu megatendinţele fără precedent la nivel global. Acest lucru a permis o apreciere mai profundă a riscurilor sistemice produse de om şi a vulnerabilităţilor care ameninţă securitatea ecosistemelor.

[79] *Traité établissant une Constitution pour l'Europe (2004), p. 49.*

Perspectivele pentru mediul Europei sunt multiple dar există oportunităţi pentru a face mediul mai rezistent (adaptabil) la riscuri şi schimbări viitoare. Acestea includ resurse incomparabile de informaţii privind mediul şi tehnologiile, metode de contabilizare a resurselor gata de folosire şi un angajament reînnoit faţă de principiile stabilite, acelea de precauţie şi prevenire, remedierea daunelor la sursă, precum şi principiul "poluatorul plăteşte".[80]

La **nivel național**, în speță, în cazul României, care se dezvoltă progresiv, nici o zonă, mare sau mică, industrializată sau mai puțin industrializată, nu poate rămâne indiferentă față de salvarea mediului înconjurător, mai ales că responsabil de alterarea sistemelor ecologice dupa 1989, nu este progresul științific sau industrial, ci neglijența, egoismul, rentabilitatea pusă mai presus de responsabilitatea umană, goana după profit imediat, indiferent în ce condiții și indiferent de urmări.

Cele mai răspândite și mai des întâlnite forme de poluare sunt: poluarea apei, poluarea solului și poluarea aerului, elemente de bază ale vieții omenești, grav afectate de acțiunile iresponsabile ale omului, datorită faptului că nu s-au cunoscut suficient de bine legile de dezvoltare și de interdependență dintre fenomene.

Starea apelor

În conformitate cu Raportul privind Starea Mediului (elaborat anual de MMSC), România este înzestrată cu toate tipurile de resurse de apă dulce (râuri, lacuri naturale şi artificiale, fluviul Dunărea şi apele subterane). Cea mai importantă resursă de apă dulce o constituie fluviul Dunărea şi alte râuri. Lacurile naturale, deşi numeroase (3.450), nu au o contribuţie importantă la volumul de apă dulce.

Evaluările efectuate în anul 2011 au reliefat faptul că doar 79,55% din totalul apelor de suprafaţă evaluate îndeplineau la acea dată condiţiile de mediu. Evaluarea a avut în vedere rezultatele obţinute în anul 2011 în secţiunile de control de pe corpurile de apă de suprafaţă cu

[80] *Mediul European, Starea și perspectiva, SOER 2010*

program de monitoring anual și s-a efectuat conform Legii Apelor nr.107/1996 cu modificările și completările ulterioare, pe baza metodologiilor Sistemului de Monitoring Integrat al Apelor din România(S.M.I.A.R.) organizat conform cerințelor Directivei Cadru a Apei 2000/60/CEE.

Evaluarea a vizat atât analiza stării ecologice cât și a potențialului ecologic pentru apele de suprafață. În ceea ce privește fluviul Dunărea din cei 1.070,5 km ce aparțin sectorului românesc, doar 52,59% din lungimea totală se poate clasifica ca având un „bun potențial ecologic", în timp ce restul de 47,41% este considerat ca având doar un potențial moderat.[81]

Măsurile care au în vedere atingerea progresivă a stării bine a tuturor apelor de suprafață până în anul 2015 sunt cuprinse în Planul de Management al Bazinelor Hidrografice (11 bazine pentru România), care reprezintă principalul instrument de implementare al Directivei Cadru și conține programele de măsuri cerute de Articolul 11 din Directiva Cadru Apă la nivel european.

Apele uzate reprezintă una dintre presiunile ce afectează calitatea apelor de suprafață, mare parte dintre acestea fiind fie epurate necorespunzător, fie neepurate. Deși volumul de ape uzate municipale tratate corespunzător a crescut cu 14,6% în ultima perioadă, cantitatea de apă uzată netratată rămâne totuși la un nivel ridicat.

Evaluarea din punct de vedere a stării ecologice a corpurilor de apă, lacuri naturale, a relevat faptul că din 51 corpuri de apă (lacuri naturale monitorizate din România pentru anul 2011) doar 4 ating obiectivul de mediu, în timp ce din cele 47 lacuri naturale care nu ating obiectivul de mediu, 2 au stare de calitate slabă, restul având o calitate moderata. Numărul mare de lacuri naturale care nu ating obiectivul de calitate este cauzat în primul rând de procesul de eutrofizare.

Rezultatele monitorizării realizată în 2011 privind potențialul ecologic al corpurilor de apă puternic modificate – lacuri de acumulare și artificiale din România - arată că din totalul de 106 corpuri de apă monitorizate, doar 53 ating obiectivul de mediu având o stare ecologică bună.

Cât privește apele subterane, regimul natural al acestora a suferit modificări de-a lungul anilor în numeroase bazine hidrografice. Parțial, aceste ape au fost poluate în trecut cu metale grele provenite din industria extractivă sau prelucrătoare, petrol, produse petroliere sau fenoli

[81] *Raport privind starea mediului din România în anul 2011*

proveniţi de la rafinării şi instalaţii de foraj. Alţi poluanţi provin din activităţile agricole intensive din trecut.

Evaluarea anuală din 2011 cu privire la starea chimică la nivelul a 139 de corpuri de apă subterană (dintr-un total de 142 de corpuri existente), arată că 80,58% dintre ape sunt în stare bună, în timp ce restul de 19,42% sunt într-o stare chimică slabă. Din analiza datelor se observă că cele mai multe depăşiri ale valorilor de prag/standardelor de calitate s-au înregistrat la indicatorii: azotaţi, azotiţi, amoniu, cloruri, sulfaţi şi mai puţin la fosfaţi.

Printre factorii poluatori majori care afectează calitatea apei subterane se pot aminti: produse petroliere, produse rezultate din procesele industriale, produse chimice (îngrăşăminte, pesticide) utilizate în agricultură ce provoacă o poluare difuză greu de depistat şi prevenit, produse menajere şi produse rezultate din zootehnie, metale grele,necorelarea creşterii capacităţilor de producţie şi a dezvoltării urbane cu modernizarealucrărilor de canalizare şi realizarea staţiilor de epurare, exploatarea necorespunzătoare a staţiilor de epurare existente, lipsa unui sistem organizat de colectare, depozitare şi gestionarea deşeurilor şi a nămolurilor de epurare a apelor industriale uzate.

Calitatea solurilor

România are soluri agricole de bună calitate, însă fertilitatea acestora este puternic afectată de fenomene precum cele de eroziune, secetă, salinizare, acidificare, alcalinitate sau compactare. Impactul acestor fenomene asupra activităţilor agricole este din ce în ce mai mare. Creșterea indicelui demografic în ultimii 65 de ani, a avut ca efect scăderea cotei de teren arabil per capita în România de la 0,707 ha în anul 1930 la 0,439 ha în 2009.

La nivel național se estimează că suferă, în diferite grade, de pe urma proceselor de pantă, următoarele suprafețe: eroziunea prin apă 6.300.000 ha, prin vânt 378.000 ha, iar alunecările de diverse tipuri se manifestă diferit pe 702.000 ha. Conform datelor sunt afectate de diferite procese de pantă 3.372.916 ha, din care foarte puternic-excesive 664.879 ha. Peste 33,5% (1.129.652 ha) din suprafaţa raportată se situează în regiunea Nord-Est, dar suprafeţe importante

afectate de eroziune şi alunecări se găsesc şi în regiunile Sud-Est (20,4%-689.410 ha), Centru (440.745 ha), Vest (329.238 ha), Nord-Vest (316.809 ha).

Calitatea aerului

Calitatea aerului din România este permanent monitorizată prin intermediul a 139 staţii automate ce fac parte din Reţeaua Naţională de Monitorizare a Calităţii Aerului (RNMCA) repartizate pe întreg teritoriul ţării.

În 2011, calitatea aerului înconjurător a rămas la un nivel constant în zonele şi aglomerările unde concentraţiile substanţelor poluante se aflau sub valorile limite pentru protecţia sănătăţii umane.

La staţiile din mediul rural nu s-au înregistrat depăşiri ale nivelului critic pentru protecţia vegetaţiei pentru NO2, SO2, O3 şi CO.

Natură şi biodiversitate

Teritoriul României cuprinde, într-o proporţie relativ egală, cele trei unităţi geografice – de câmpie, de deal şi de munte, cu o diversitate mare de condiţii pedo-climatice şi hidrologice ce diferenţiază un număr de circa 52 eco-regiuni cu o varietate de ecosisteme terestre, acvatice - specifice zonelor de coastă şi de litoral, zonelor de stepă, silvostepă, deal, munte, lacuri, cursuri de apă şi luncile acestora, zonelor secetoase sau a celor umede, inclusiv celor specifice Deltei Dunării.

România are un patrimoniu natural unic, alcătuit din munţii Carpaţi (65% din eco-regiuneacarpatică), precum şi din una dintre cele mai importante zone umede din Europa, şi anume Delta Dunării (a doua ca mărime în Europa). Trebuie menţionat că România deţine 30% din speciile de carnivore din Europa şi, de asemenea, aproximativ 300.000 ha de păduri virgine.

În ultimele decenii, condiţiile naturale şi peisajul din România au fost influenţate în mod deosebit de evoluţia activităţilor economice, la care se adaugă creşterea economică a ultimilor ani care a condus de multe ori la o exploatare excesivă a resurselor naturale. În aceste condiţii, multe

specii de plante şi animale sunt ameninţate cu dispariţia, iar modificarea peisajului reprezintă primul indicator al deteriorării mediului înconjurător.

Ecosistemele naturale şi semi-naturale din România reprezintă aproximativ 47% din suprafaţa ţării. Ca urmare a studiilor efectuate prin Programul CORINE Biotops, au fost identificate şi caracterizate 783 tipuri de habitate (13 habitate de coastă, 89 de zone umede, 196 de pajişti, 206 de pădure, 54 de mlaştină, 90 de stâncării/nisipuri şi 135 zone agricole) în 261 de zone analizate de pe întregul teritoriu al ţării.

O mare varietate de specii sălbatice de floră şi faună de pe teritoriul României prezintă o importanţă economică deosebită, având multiple utilizări în diverse sectoare. Pentru acele specii de importanţă comercială este necesară o evaluare a zonelor şi a cantităţilor disponibile, precum şi o planificare adecvată în vederea utilizării raţionale a acestor specii, pentru a evita exploatarea excesivă.

Starea mediului în regiunea Sud Muntenia

La nivel regional, conservarea biodiversităţii este fundamentală pentru bunăstarea umană şi furnizarea durabilă a resurselor naturale, mai ales că în ultimii ani suntem martorii unei pierderi constante a biodiversităţii cu consecinţe profunde pentru lumea naturală şi pentru bunăstarea oamenilor. Cauzele principale sunt schimbările care se produc în habitatul natural, datorită sistemelor de producţie agricolă intensivă, construcţiilor, exploatării excesive a pădurilor, a râurilor, a lacurilor şi a solurilor, a invaziilor de specii străine.

Starea apelor

Resursele de apă din Regiunea Sud Muntenia sunt constituite din: ape de suprafaţă (râuri, lacuri naturale şi lacuri de acumulare amenajate, fluviul Dunărea) şi ape subterane.

Datele centralizate de ARPM Piteşti pentru anul 2011, ca urmare a activităţii de monitorizare a apelor din judeţele regiunii Sud Muntenia, indică valori ce se înscriu în limitele admise de standardele în vigoare, cu excepţia următorilor indicatori: încărcare organică, cloruri,

azotați, în special în zonele cu depozite de deșeuri. În ceea ce privește calitatea apelor de suprafață, acestea se înscriu în limite admise de standardele în domeniu.

Din datele transmise de agenții economici, valorile indicatorilor monitorizați nu au prezentat depășiri ale concentrațiilor maxime admise.

Prin proiectul „Conservarea şi managementul integrat al ostroavelor de pe Dunăre, România", inițiat de APM Călărași s-a urmărit protejarea şi menținerea biodiversității habitatelor şi speciilor de pe opt ostroave situate de-a lungul Dunării, precum şi un management adaptativ al pădurilor de luncă. Cele opt ostroave pilot analizate prin proiect sunt: Albina (km 410), Haralambie (fostul Vărăşti) (km 400), Ciocăneşti (km 395), Pisica sau Trămşani (km 365), Şoimu (km 353), Turcescu (km 344 – 342), Cianu Nou (km 342) şi Fermecatu (km 324 – 322).

În prezent toate cele opt ostroave intră în componența unor situri Natura 2000, majoritatea având dublă desemnare, atât ca situri de importanță comunitară (SCI), cât şi ca situri de importanță avifaunistică (SPA). În plus, trei dintre ele au fost declarate rezervații naturale prin H.G. 2151 încă din 30 noiembrie 2004.

Pentru regiunea Sud Muntenia, principalele cauze care pot determina schimbarea calității apelor sunt următoarele: poluarea cu produse petroliere sau apă sărată, ape menajere, deşeuri, modificarea morfologiei terenurilor datorită activității de exploatare a unor resurse minerale (cariere, balastiere), extinderea intravilanului, aplicarea necorespunzătoare a tehnologiilor agricole (folosirea pesticidelor), turismul necontrolat.

Calitatea aerului

Supravegherea calității aerului în regiunea Sud Muntenia se realizează în cadrul rețelei de monitorizare continuă a aerului, prin intermediul a 24 de stații automate amplasate în cele mai relevante zone ale regiunii și completate de alte 7 stații automate care fac parte din sistemul de monitorizare comună a calității aerului din orașele Călărași, Giurgiu și Teleorman.

Analiza datelor monitorizate la nivelul a nului 2011, indică faptul că în ceea ce privește dioxidul de azot, concentrațiile acestuia nu au depășit valorile maxime admise la nici unul dintre punctele de monitorizare, în timp ce concentrațiile de dioxid de sulf au depășit concentrațiile maxime admise doar în Ploiești, în sezonul rece, datorită sitemelor de încălzire ale populației care

nu utilizează gaz metan. În ceea ce privește emisiile de monoxid de carbon și metale grele (plumb, cadmiu, nichel, arsen) nici acestea nu au depășit valorile limită în nici una din stațiile de monitorizare din regiunea Sud Muntenia.[82]

În ceea ce privește concentrațiile de pulberi în suspensie, acestea au înregistrat un număr total de 278 depășiri ale limitelor normale, iar cauzele principale ale acestora sunt traficul auto intens din zonele urbane în județele Argeș și Prahova, precum și utilizarea combustibilului solid la sistemele de încălzire a populației în zonele suburbane și rurale, mai ales în anotimpul rece.

Sursele de poluare la nivelul regiunii Sud Muntenia sunt diferite, în funcție de localizare. Astfel, în partea de nord a regiunii sursele de poluare sunt din industria petrolieră, constructoare de mașini, materiale de construcții și metalurgică, în timp ce în sudul regiunii poluarea este generată de activitățile agricole și activitățile specifice proceselor de producție din unitățile economice care țin de industria chimică, minerală și alimentară.

Calitatea solului

În regiunea Sud Muntenia se regăsesc toate formele de relief, această diversitate făcând ca și potențialul de fertilitate al solurilor să fie extrem de diferit.

Cea mai mare pondere în totalul suprafeței de teren a regiunii o au terenurile agricole care se înscriu în diferite clase de calitate, după cum se poate observa mai jos:

[82] *Raport privind starea mediului în regiunea Sud Muntenia în anul 2010.*

Fig. 152 Încadrarea terenurilor în clase de calitate după nota de bonitate (2011, UM: Ha)

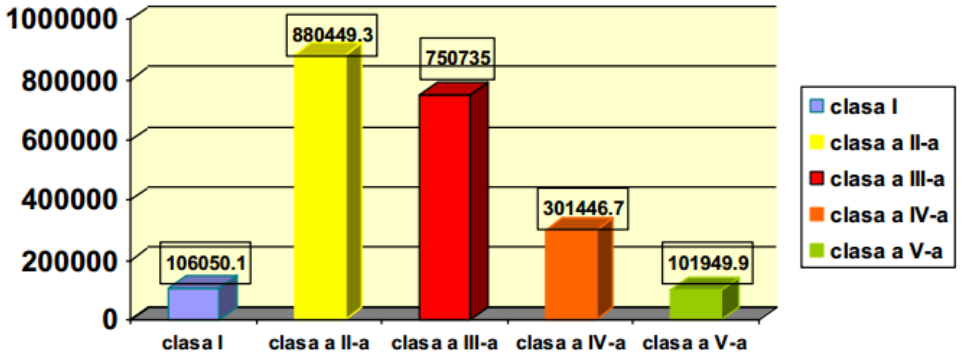

Sursa: ANPM Argeș, Raport regional de mediu 2011

Oficiul de Studii Pedologice şi Agrochimice Teleorman a efectuat studii privind principalii indici agrochimici caracteristici unităţilor agricole pentru terenurile agricole, care au demonstrat că din punct de vedere pedologic, solul are potenţial de producţie ridicat, asigurarea terenurilor agricole cu potasiu mobil şi humus este bună, însă starea de fertilitate azotică naturală este deficitară și aprovizionarea cu fosfor este slabă.

Calitatatea solurilor este bună și datorită faptului că, în anul 2011, la nivelul regiunii Sud Muntenia s-au utilizat îngrășăminte naturale în proporție de 96,61% și numai 2,49% îngrășăminte chimice, precum și a faptului că în anul 2011 cantitatea de produse fitosanitare utilizate a scăzut comparativ cu anii precedenți.

În cadrul regiunii Sud Muntenia calitatea solului poate să fie influențată de următorii factori:

- utilizarea îngrășămintelor chimice;
- utilizarea produselor pentru protecția plantelor (fitosanitare);
- reziduuri zootehnice – provenite de la fermele de porci și păsări și de la nămolul provenit de la stațiile de epurare depozitate pe sol fără tratare prealabilă;
- activitățile poluante din sectorul industrial – mai ales cele din industria petrolieră (extracția și depozitarea carburanților, depozitele de șlam din județele Argeș,

Dâmbovița și Prahova), exploatarea substanțelor minerale (exploatări miniere, cariere, balastiere – localizate în special în județele Argeș, Dâmbovița și Ialomița);

- poluările accidentale – cauzate de defecțiuni tehnice și coroziune avansată la sondele și conductele operatorilor economici din regiune care derulează activități în domeniul petrolier (extracție și transport).

În regiunea Sud Muntenia există două tipuri de activități zootehnice: activități zotehnice în gospodării particulare şi activităţi zootehnice organizate în mari complexe de specialitate. Fermele zootehnice produc şi gestionează două tipuri de deşeuri care sunt stocate temporar: deşeuri animaliere preluate pe bază de contract de firme autorizate, deşeuri tehnologice (dejecţii lichide şi solide) depozitate în bazine de stocare-decantare. După uscare nămolurile de la epurare sau dejecţiile animaliere sunt valorificate ca îngrăşământ organic. Dejecţiile provenite de la porci şi păsări, precum şi nămolul provenit din staţiile de epurare, răspândite pe sol fără o tratare prealabilă, constituie o sursă potenţială de poluare a solului şi pot prejudicia buna exploatare a acestuia.

În judeţul Argeş există şase mari complexe de creştere a animalelor şi păsărilor - SC Avicola SA Costeşti, SC Heavens PIG SRL, SC Haditon Group SRL, SC Agrodevelopment SRL, SC Haditon 2000 SRL şi SC Danbred SRL şi şase complexe zootehnice de dimensiuni reduse - SC Forstefi Impex SRL Piteşti, SC Golsuin SRL, SC Katthan Trading SRL, SCCPT Albota, SC Agropit Ferma, SC European Livestok Exim SRL, iar dejecţiile acestora sunt folosite pentru fertilizarea terenurilor pe care le deţin.

În judeţul Teleorman principalii generatori sunt:

- fermele pentru creşterea intensivă a păsărilor - SC Euro Casa Prod SRL , SC At Grup Prod Impex SRL Drăgăneşti de Vlaşca, SC Guncan Company SRL Roşiorii de Vede - Ferma 4 Troianu, SC Golden Chicken SRL Mihăileşti - Ferma Mavrodin;
- fermele pentru creşterea intensivă a porcinelor - SC Suinprod SA Zimnicea, SC Romcip SA Salcia, SC Pigalex SA Alexandria.

Trecerea de la creşterea animalelor în complexe la creşterea în gospodării, a redus concentrarea reziduurilor în anumite puncte şi disiparea lor pe suprafeţe mai întinse, dar cu o încărcare mai redusă, favorizând şi utilizarea lor ca îngrăşământ natural.

Principalele activităţi din sectorul industrial care pot determina poluarea solului sunt cele din industria petrolieră (extracţie, depozite carburanţi, depozite de şlam), exploatarea substanţelor minerale utile (exploatări miniere, cariere, balastiere), depozite de zgură şi cenuşă din termocentrale, depozite de zgură din industria metalurgică.

În judeţul Argeş există două surse mari de poluare a solurilor: schelele de extracţie a petrolului şi fabrica de ciment Holcim Câmpulung. Laboratorul ARPM Piteşti a monitorizat calitatea solului la unele rampe de deșeuri (Câmpulung, Topoloveni, Costeşti, Curtea de Argeş, Davideşti, MTT Poiana Lacului), staţii de epurare (Mioveni, Costeşti), ferme şi diferite zone din judeţ (Mioveni-Pișcani, Oarja, Moșoaia, Căteasca, Arpechim, Băbana-Petrom), prin recoltarea probelor de sol şi analiza următorilor indicatori: pH, cloruri, hidrocarburi, nichel, cadmiu, cupru, crom, zinc, plumb, punctele de recoltare fiind pe două nivele 0-20cm şi 20-40 cm, constatat depăşiri la anumiti indicatori.

Industria petrolieră poate genera poluări accidentale cu ţiţei sau apă sărată de zăcământ. În judeţul Dâmboviţa se pot lua în considerare următoarele locaţii:

- terenurile unde OMV Petrom S.A. şi-a desfăşurat şi continuă să-şi desfăşoare activitatea;
- terenuri unde funcţionarea instalaţiilor, echipamentelor a fost oprită şi urmează redarea în circuitul agricol sau silvic.

În cazul exploatării substanţelor minerale utile (exploatări miniere, cariere, balastiere) S.C. Carbonifera S.A. Ploieşti- Carbonifera Şotânga a exploatat cărbune energetic (lignit) în carierele Dealu Cărbunaru (23,1 ha) şi Mărgineanca IV (14,7 ha), înfiinţate în anii 1992, respectiv 2004, activitate ce a dus la deteriorarea calităţii solului şi subsolului şi pierderea stratului fertil de sol. În prezent exploatările sunt închise.

Activităţile de exploatare şi prelucrare a agregatelor minerale sunt localizate în special în albiile minore sau în zonele de terasă ale râurilor Argeş, Dâmboviţa şi Ialomiţa. Industria energetică, metalurgică, alte industrii: S.C. Termoelectrica S.A Doiceşti, deţine două depozite de zgură şi cenuşă în zona Poiana Mare-Teiş cu suprafaţă totală de 143,28 ha. Depozitele au impermebilizare naturală, drenaj pentru levigat, canal de gardă.

Halda de zgură de oţelărie Lucieni (8 ha) provenind de la S.C. Mechel S.A. Târgovişte se află în faza de valorificare a zgurei depozitate, proces din care rezultă agregate minerale pentru construcţia de drumuri şi materie primă secundară pentru industria metalurgică.

În zona platformei industriale a oraşului Târgovişte, activităţile desfăşurate de unităţi industriale precum S.C. Mechel S.A., S.C. Oţelinox S.A. sau S.C. Erdemir România S.R.L. nu au generat modificări importante ale calităţii solurilor limitrofe sau din interiorul amplasamentelor. Aceste unităţi economice pot genera poluare prin depunerea pe sol a diferitelor substanţe evacuate în aer de sursele de emisie, depozitarea necorespunzătoare a unor materii prime şi deşeuri, pătrunderea în sol a diverselor substanţe poluante prin antrenarea lor de către precipitaţii şi infiltraţii.

Există în cadrul regiunii Sud Muntenia câteva zone pe care ANPM Argeş le consideră critice. În judeţul Argeş sunt considerate zone critice:

- zona Poiana Lacului, Moşoaia, Săpata, Bogaţi, Căteasca, Oarja, Cocu-Băbana, Vedea, Merişani în care sunt amplasate schele de extracţie a ţiţeiului şi este prezentă o reţea densă de conducte de transport ţiţei şi apă sărată;
- zona Fâlfani, Miceşti zone contaminate cu pesticide;
- zonele limitrofe depozitelor de deşeuri menajere unde există poluări cu metale grele ale solului - Albota, Mioveni, Curtea de Argeş, Costeşti, Topoloveni, Câmpulung.

În judeţul Prahova se remarcă existenţa unor suprafeţe destul de întinse, considerate zone critice sub aspectul degradării solului, în special din cauza industriei extractive şi de prelucrare a ţiţeiului: pe teritoriul SC Rafinăria STEAUA ROMÂNĂ SA Câmpina - zonele parcurilor de rezervoare şi rampa CF, unde solul are un conţinut total de hidrocarburi din petrol superior pragului de intervenţie, datorat poluării istorice din zonă. De asemenea, solul din zona batalurilor de gudroane de la Bucea şi Turnătorie prezintă o reacţie slab acidă, din cauza deşeului depozitat. La Rafinăria Petrobrazi există două batale interioare, considerate a fi zone critice sub aspectul degradării solului şi anume: batalul mare - de 0,5836 ha şi batalul mic - de 0,5025 ha, deşeurile depozitate constând în nămoluri de la epurare ape uzate, şlamuri curăţiri rezervoare (depozitare sistată) şi reziduuri petroliere (depozitarea reziduurilor a fost oprita de aproximativ 35 ani).

Starea biodiversității în regiunea Sud Muntenia

Pe teritoriul regiunii Sud Muntenia se reunesc 3 regiuni biogeografice: zona alpină, zona continentală, zona stepică. Astfel, la nivelul regiunii Sud Muntenia au fost identificate ecosistemele cu cel mai înalt grad de acoperire (forestiere, de ape și agroecosisteme). Pădurile au un rol important în evoluția biodiversității și distribuția serviciilor de ecosistem. Ele oferă habitate naturale pentru viața plantelor și animalelor, protecție împotriva eroziunii solului și inundațiilor, reglementare climatică și au o mare valoare recreativă și culturală. Se poate aprecia că starea de conservare a pădurilor este în general favorabilă, cu excepția zonelor afectate de tăieri ilegale efectuate în special în pădurile particulare.

În regiunea Sud Muntenia județele cele mai deficitare în suprafață acoperită cu pădure (cu un procent de împădurire mai mic de 10% sunt: Călărași 4%, Giurgiu 10%, Ialomița 5.8% , Teleorman 5 %. Media suprafaței acoperită cu pădure la nivel național este de 26%, iar la nivel european de 41%. Mărirea suprafeței ocupate cu vegetație forestieră se poate face prin împădurirea de terenuri degradate, înființarea de perdele forestiere și prin schimbarea folosinței anumitor terenuri de la arabil la pădure.

<u>Spațiul verde în regiunea Sud Muntenia</u>

Legea 24 din 2007, actualizată și republicată în 2012, reglementează administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților, pentru a asigura calitatea factorilor de mediu și a stării de sănătate a populației. Legea reglementează structura spațiilor verzi din intravilanul orașelor, precum și responsabilitățile municipalității/populației cu privire la amenajarea, întreținerea și respectarea acestora.

Raportându-ne la tematica studiului, perspectivele de dezvoltare spațială durabilă propuse pentru regiunea Sud Muntenia trebuie să integreze necesitatea conservării și extinderii rețelei de spații verzi, în vederea asigurării unei distribuții echilibrate a acestora la nivelul localităților urbane și în vederea îmbunătățirii calității vieții și zonelor urbane de recreare disponibile populației.

Importanța prezentării acestui indicator la nivelul regiunii Sud Muntenia rezidă tocmai din faptul că înregistrează valori ce plasează regiunea mult sub media națională și ca atare perspectivele de dezvoltare teritorială pentru perioada 2014-2020 trebuie să includă măsuri de îmbunătățire a situației spațiilor verzi la nivel regional și județean, prin susținerea de proiecte de creare de noi spații verzi și/sau transformare a terenurilor neproductive / abandonate din intravilan în spații verzi. Așadar, extinderea intravilanului localităților urbane, construcțiile și lucrările publice de amenajări, precum și lucrările de conversie a zonelor cu alte funcțiuni în zone rezidențiale tebuie să se realizeze respectând prevederile legale[83], adică prin asigurarea a cel puțin 20 m^2 de spațiu verde pe cap de locuitor[84]. La nivel național[85], suprafața spațiilor verzi din municipii și orașe totaliza în 2011 o valoare de 22.541 ha, marcând o creștere cu aproximativ 10% față de valoarea din 2004. De asemenea, pe toată perioada de analiză indicatorul național a înregistrat o evoluție pozitivă. Distribuția spațiului verde la nivel național este evidențiată în figura de mai jos utilizând tehnologia GIS:

Fig. 153 Distribuția spațiului verde la nivel național (2011, UM: ha)

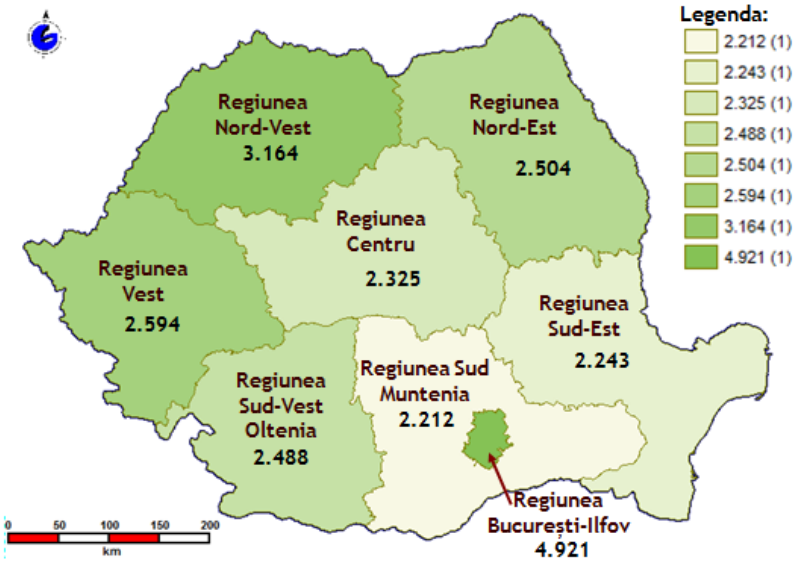

Sursa: INS, ANCPI, prelucrări date GIS

[83] *http://legeaz.net/text-integral/legea-24-2007-actualizata-si-republicata-legea-spatiilor-verzi*

[84] *Pentru 2013, legislația prevede obligativitatea autorităților publice locale de a asigura o rețea de spații verzi cu o suprafață de minim 26m2 pe cap de locuitor.*

[85] *La nivel european nu se colectează indicatori similari care să permită dezvoltarea unei analize comparative.*

La nivel regional în 2011, regiunea Sud Muntenia se situează pe ultimul loc cu doar 2.212 ha, în timp ce la polul opus cea mai mare rețea de spații verzi se află în regiunea București-Ilfov (4.921 ha), conform datelor prezentate în figura anterioară:

În 2011, la nivelul regiunii Sud Muntenia erau asigurați în medie 15 m^2 pe cap de locuitor. În termeni procentuali, doar 9,8% din totalul spațiilor verzi existente la nivel național erau localizate în regiune, distribuția acestora pe județele componente fiind reprezentată în continuare:

Fig. 154 Distribuția spațiului verde la nivel județean (2011, UM: ha)

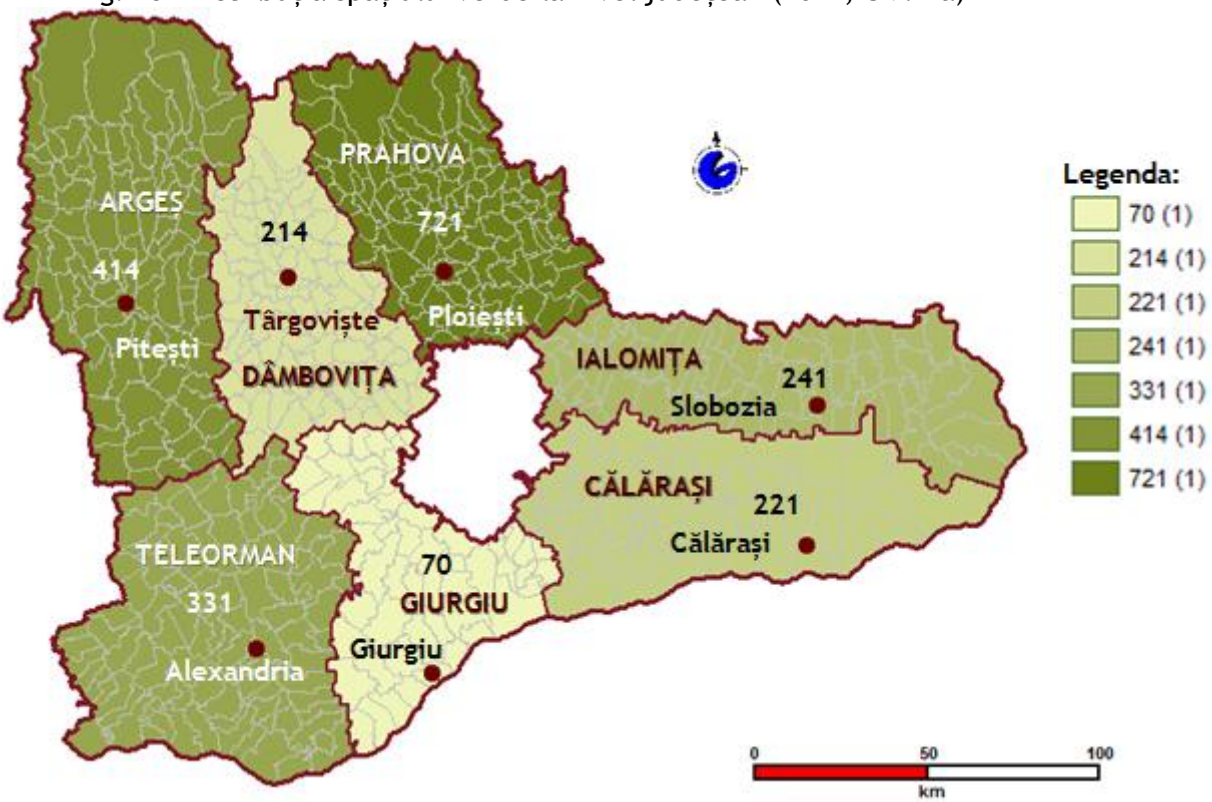

Sursa: INS, ANCPI, prelucrări date GIS

Din punct de vedere a evoluției indicatorului la nivel județean în perioada de analiză, situația este descrisă în figura de mai jos:

Fig. 155 Suprafața spațiului verde la nivel județean (2004 – 2011; UM: ha)

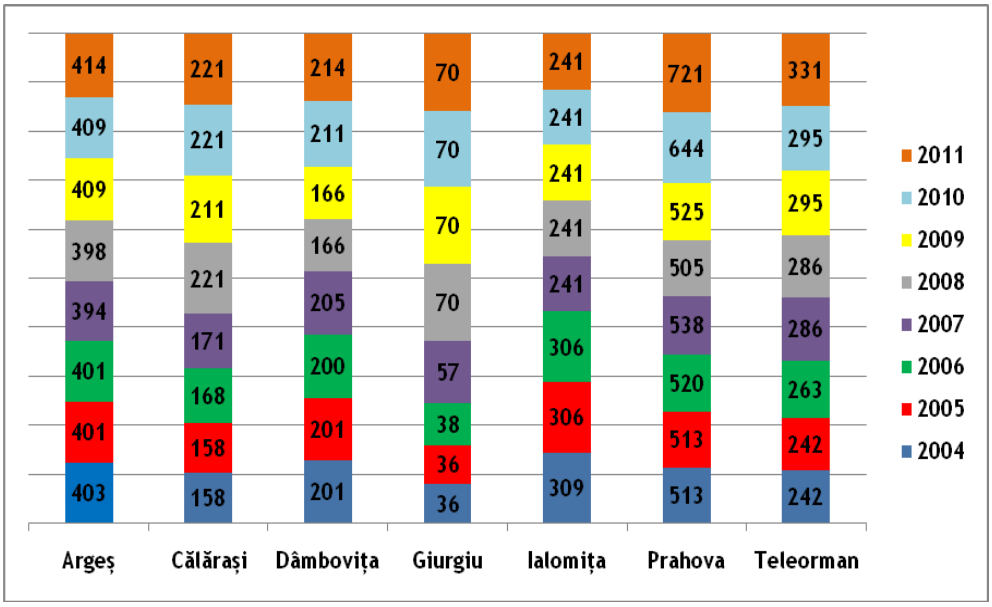

Sursa: INS, Tempo On-line

Așa cum se poate observa din reprezentarea anterioară, în cinci din cele șapte județe ale regiunii Sud Muntenia, acest indicator a înregistrat în perioada de analiză o evoluție fluctuantă, alternând perioade de creștere cu perioade de diminuare a suprafeței rețelei de spații verzi. În schimb, cu excepția județului Ialomița, în celelalte șase județe valoarea indicatorului în 2011 a fost superioară celei din 2004. Cel mai spectaculos ritm de creștere este înregistrat în județul Giurgiu, unde suprafața spațiilor verzi se dublează în 2011 față de valoarea din 2004.

Raportat la populație, suprafața de spațiu verde pe cap de locuitor înregistrează valori superioare atât limitei minime prevăzute de lege, cât și mediei regionale în județele Giurgiu (39,98 m^2/cap loc.) și Dâmbovița (24,75 m^2/cap loc.), la polul opus situându-se județele Teleorman (11,95 m^2/cap loc.), Ialomița (11,89 m^2/cap loc.) și Prahova (11,25 m^2/cap loc.).

Flora și fauna în regiunea Sud Muntenia

În regiunea Sud Muntenia nivelul ridicat al diversității habitatelor reflectă un nivel ridicat al diversității speciilor de floră și faună. În masivele muntoase din nordul regiunii sunt concentrate

un număr mare de specii rare, relicte şi endemisme. Ca o consecinţă a varietăţii ecosistemelor terestre şi acvatice fauna zonei de nord a regiunii este bogată şi diversificată, ea cuprinzând peste 3.500 specii de animale şi extrem de numeroase specii de insecte.

În partea central sudică a regiunii flora şi fauna sălbatică au un nivel de reprezentare mai puţin diversificat şi mai redus numeric. Acest lucru se datorează intervenţiilor antropice de nivel ridicat cum ar fi practicarea extensivă a agriculturii, eliminarea luncii inundabile a Dunării în anii 1970, îndiguirea râului Olt, etc.

În regiunea Sud Muntenia, Dunărea străbate judeţele: Teleorman – 87 km; Giurgiu – 76 km; Călăraşi – 150 km; Ialomiţa – Dunărea – 75 km şi braţ Borcea – 48 km. În judeţul Călăraşi se desparte în două braţe – Borcea pe stânga şi Dunărea Veche pe dreapta – care închid între ele Balta Ialomiţei.

De subliniat este faptul că circa 40% din suprafaţa judeţului Argeş este acoperită cu păduri situate în principal în zona de deal şi de munte (acestea conţin circa 60 specii de arbori, 38 specii arbustive, 286 specii erbacee şi subarbustive, dintre acestea sunt ocrotite 120 specii).

În judeţul Călăraşi habitatele cel mai frecvent întâlnite sunt cele de pajişti, de pădure şi de ape dulci. Câmpia fiind predominantă, aceasta se grupează în patru mari unităţi: Câmpia Bărăganului, Mostiştei (Bărăganul sudic), Câmpia Vlăsiei, Câmpia Burnasului, Lunca Dunării. Flora şi fauna judeţului Călăraşi sunt caracteristice zonei de stepă şi silvostepă, fiind direct influenţate de starea factorilor de mediu din judeţ şi nu numai. Fauna judeţului Călăraşi cuprinde specii de interes cinegetic, dintre care sunt de menţionat: mistreţul, căpriorul, fazanul, iepurele, vulpea. Pe bălţi şi lacuri se întâlnesc raţa şi gâsca sălbatică. Dintre peştii care populează apele lacurilor şi bălţilor se întâlnesc carasul, crapul, plătica, bibanul, şalăul şi ştiuca, iar în apele Dunării şi Borcei se întâlnesc somnul, sturionii şi scrumbia de Dunăre. Există cel putin: 179 specii strict protejate (pelicanul creţ, pelicanul comun, cormoranul, barza albă, barza neagră, etc.); 97 specii protejate; 7 specii periclitate la nivel global; 106 specii aflate în stare favorabilă de conservare la nivel global.

Judeţul Dâmboviţa dispune de o diversitate biologică bogată şi variată, exprimată atât la nivel de ecosisteme, cât şi la nivel de specii de plante şi animale din flora şi fauna sălbatică, unele inestimabile prin valoarea şi unicitatea lor. Pădurea desfăşurată de la 150 m până la 1800 m, ocupă 28,51 % din teritoriul judeţului, întregul fond forestier ocupând 29,12 % din acesta. Gradul mare de

împădurire al judeţului, în special în zona montană şi în Subcarpaţi oferă condiţii optime de viaţă pentru multe specii de plante şi animale de interes ştiinţific, peisagistic şi economic. În general, cadrul natural al judeţului se menţine în parametri naturali de calitate, existând condiţiile necesare conservării diversităţii biologice. În judeţul Dâmboviţa dintre speciile de plante ocrotite de lege menţionăm: Gentiana lutea (ghinţura galbenă), Leontopodium alpinum (floarea de colţ), Trollius europaeus (bulbucii de munte), Daphne blagayana (iedera albă), Rhododendron kotschyi (bujorul de munte), Nigritella nigra şi Nigritella rubra (sângele voinicului), Iris dacica (stânjenelul de munte), narcisa (Narcissus stellaris). Ca specii de animale ocrotite se pot cita următoarele mamifere şi păsări: Linx linx (râsul), Felis silvestris (pisica sălbatică), Ursus arctos (ursul brun), Rupicapra rupicapra (capra neagră), Bison bonasus (zimbrul), Tetrao urogallus (cocoşul de munte), Aquila chrysaetos (acvila de munte), Aquila clanga (acvila ţipătoare mare), Aquila pomarina (acvila ţipătoare mică), Aquila heliaca (acvila de câmp), etc.

Pădurea Padina Tătarului, Rezervaţia Teşila, Rezervaţia Manafu din judeţul Giurgiu şi Pădurea Troianu din judeţul Prahova sunt rezervaţii ştiinţifice pentru ocrotirea speciei Paeonia peregrina varianta romanica (bujorul românesc).

În judeţul Giurgiu se întâlnesc numeroase specii de peşti, amfibieni, reptile, păsări şi mamifere, caracteristice zonei de câmpie. Datorită faptului că multe dintre aceste specii sunt ameninţate cu dispariţia, au fost desemnate arii naturale protejate care au drept scop ocrotirea acestora. Rezervaţia naturală Cama-Dinu-Păsărica adăposteşte cea mai mare colonie de stârci şi cormorani din regiune. Totodată, în această zonă cuibăresc specii vulnerabile şi ameninţate cu dispariţia la nivel european ca stârcul galben (ce reprezintă 2% din populaţia care cuibăreşte în România) şi populaţiile de stârci lopătari (care reprezintă cel puţin 3,2% din totalul existent la noi în ţară). De asemenea, o importanţă deosebită pentru speciile de peşti, amfibieni şi reptile o are Balta Comana, fluviul Dunărea şi lunca inundabilă a Dunării.

În judeţul Ialomiţa există peste 167 specii de păsări a căror conservare necesită o protecţie strictă (cufundar polar, corcodel mare, corcodel cu gât roşu, raţa suliţar, raţa cârâitoare, pescăruş argintiu, pescăruş sur, etc.).

În judeţul Teleorman au fost identificate un număr de 19 elemente de faună sălbatică de interes naţional: Apatura metis, Falco tinnunculus (Vânturel roşu, vinderel), Tachybaptus ruficollis

(Corcodel mic, corcodel pitic), Cinclus cinclus (Mierla de apă, Pescărel negru), Panururs biarmicus (Piţigoi de stuf), Grus grus (cocor), Cettia cetti (Stufărica), Locustella fluviatilis (Greluşelul de zăvoi), Lacerta praticola (Şopârla de luncă); şi un număr de 57 elemente de faună sălbatică de interes comunitar: Felis silvestris (Pisica sălbatică), Alcedo atthis (Pescăraş albastru), Tringa glareola (Fluierar de zăvoi), etc.

Transformarea profundă a mediului înconjurator și acumularea în timp a unor stări de degradare a acestuia au condus la eroziunea și sărăcirea biodiversității, cu efect pe termen lung pentru natură: distrugerea multor păduri, reducerea efectivelor populațiilor sălbatice și a genofondului lor, creșterea ratei vitezei de extincție a speciilor care a depășit cu mult rata procesului natural de formare a noi specii. În același timp, s-a exercitat o presiune selectivă asupra speciilor, fiind favorizate cele utile direct populației umane, ceea ce a determinat modificarea structurii ecosistemelor și le-a influențat evoluția.

La nivelul regiunii Sud Muntenia există următoarele tendințe:

- pajiştile semi-naturale reprezintă cele mai valoroase ecosisteme din categoria terenurilor agricole, dar renunţarea în unele zone la activităţile agricole tradiţionale (cosit, păşunat) conduce la degradarea habitatelor şi la modificări de peisaj; în zona montană există o tendinţă de abandonare a activităţilor agricole, mai ales în cazul pajiştilor semi-naturale; pajiştile sunt ameninţate de intensivizarea agriculturii şi practicarea acesteia pe suprafeţe compacte şi largi, exercitându-se astfel presiune asupra componentelor de mediu, în special asupra biodiversităţii;
- populaţiile de specii sălbatice al căror habitat îl constituie terenurile agricole şi forestiere înregistrează o stare favorabilă de conservare şi nu există presiuni majore asupra lor sau factori de risc; acest fapt este în mare măsura urmarea modului majoritar extensiv de practicare a agriculturii în Programul Naţional de Dezvoltare Rurală 2007-2013.
- există şi areale asupra cărora presiunea exercitată de către activităţile antropice s-a resimţit printr-o evoluţie nefavorabilă asupra stării de conservare a speciilor sălbatice; pădurile deţin funcţii multiple, spre exemplu, aici se regăsesc habitate importante pentru fauna sălbatică (mai ales acolo unde există potenţiale situri Natura 2000),

asigură funcţia de protecţie în bazinele torenţiale, dar deţin şi alte funcţii de protecţie şi asigură, de asemenea, importante servicii de mediu cu impact pozitiv asupra comunităţilor umane;

- pădurile pot fi clasificate ca având valoare înaltă de conservare;
- ariile protejate se confruntă cu presiuni ridicate cauzate de exploatările ilegale, turismul şi construcţiile necontrolate, vânătoarea ilegală şi alte presiuni, ceea ce a dus la pierderi ireversibile ale biodiversităţii în România.

ii. Arii protejate

"Aria protejată" este un termen conservaţionist, utilizat pentru ceea ce publicul cunoaşte în general sub denumirea de rezervaţie naturală, parc naţional, parc natural, rezervaţie a biosferei etc.Comisia Parcurilor Naţionale şi a Ariilor Protejate (CNPPA), din cadrul Uniunii Internaţionale pentru Conservarea Naturii (IUCN), defineşte ariaprotejată ca o suprafaţă de teren sau acvatică destinată în mod special protecţiei şi conservării biodiversităţii, resurselor naturale şi culturale şi gestionată conform unor legi şi reglementări juridice.

În România au fost desemnate în scopul asigurării măsurilor speciale de protecţie şi conservare in situ a bunurilor patrimoniului natural, următoarele categorii de arii naturale protejate:

- rezervaţii ştiinţifice, parcuri naţionale, monumente ale naturii, rezervaţii naturale, parcuri naturale - 978 arii naturale protejate de interes naţional;
- de interes internaţional: situri naturale ale patrimoniului natural universal, geoparcuri, zone umede de importanţă internaţională, rezervaţii ale biosferei - trei Rezervaţii ale Biosferei: – Delta Dunării (1991), Retezat (1979), Pietrosul Rodnei (1979) şi opt Situri Ramsar: – Delta Dunării (1991), Insula Mică a Brăilei (2001), Lunca Mureşului (2006), Complexul Piscicol Dumbrăviţa (2006), Lacul Techirghiol (2006), Parcul Natural Porţile de Fier (2011), Tinovul Poiana Stampei (2011), Parcul Natural Comana (2011).;

- de interes comunitar sau situri "Natura 2000": situri de importanţă comunitară, arii speciale de conservare, arii de protecţie specială avifaunistică - 383 situri de importanţă comunitară şi 148 arii de protecţie specială;
- de interes judeţean sau local: stabilite numai pe domeniul public/privat al unităţilor administrativ-teritoriale, după caz.

Managementul ariilor naturale protejate se realizează în conformitate cu prevederile OUG nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei şi faunei sălbatice aprobată prin Legea 49/2011, cu HG nr. 918/2010 privind reorganizarea şi funcţionarea Agenţiei Naţionale pentru Protecţia Mediului şi a instituţiilor publice aflate în subordinea acesteia şi cu OM nr. 1948/2010 privind aprobarea Metodologiei de atribuire a administrării ariilor naturale protejate care necesită constituirea de structuri de administrare şi a Metodologiei de atribuire a custodiei ariilor naturale protejate care nu necesită constituirea de structuri de administrare.

Anul 2011 a înregistrat o îmbunătăţire a managementului în ariile naturale protejate, prin organizarea de către Ministerul Mediului şi Pădurilor a două sesiuni de atribuire în custodie şi administrare a ariilor naturale protejate, în lunile martie şi octombrie ale anului 2011. În cele 2 sesiuni au fost semnate 2 contracte de administrare pentru 7 arii naturale protejate (inclusiv situri Natura 2000) si 102 Convenţii de custodie pentru 165 arii naturale protejate (inclusiv situri Natura 2000 desemnate în anul 2007). În liste nu au fost incluse noile situri Natura 2000 desemnate în 2011.

Situaţia ariilor naturale protejate în regiunea Sud-Muntenia

La nivelul regiunii Sud Muntenia există următoarele categorii de arii protejate:

- parcuri naţionale - 1
- parcuri naturale - 2
- arii naturale protejate de interes naţional - 72
- arii naturale protejate de interes local (declarate prin HCJ/HCl) - 137

- SCI – situri de importanţă comunitară (declarate prin Ordinul 2387/2011) - 39
- SPA – situri de protecţie avifaunistică (declarate prin HG 971/2007) - 32

Arii naturale protejate de interes naţional

Parcul Naţional Piatra Craiului este situat la joncţiunea celor două mari catene carpatice, extremitatea sud vestică a Carpaţilor Orientali şi capătul estic al Carpaţilor Meridionali, iar principalul pisc este Vârful Omu. O suprafaţă de 61% din suprafaţa este cuprinsă în cadrul judeţului Arges. În Munţii Piatra Craiului se regăsesc 18 tipuri de habitate unde sunt localizate un număr de 16 specii de mamifere 2 specii de peşti, 7 specii nevertebrate şi 8 specii de plante comunitare.

Parcul Natural Bucegi situat pe teritoriul judeţelor Dâmboviţa, Prahova şi Braşov se caracterizează printr-o marea diversitate geologică, geomorfologică şi prezintă o importanţă deosebită prin frumuseţea peisajului, prin interesul ştiinţific (Peştera Ialomiţei, Peştera Rătei, Cheile Zănoagei, Cheile Urşilor, Cheile Orzei, Cheile Tătarului, Canionul Horoabei, etc.), şi prin marea diversitate biologică (3.037 de specii de plante şi peste 3.500 de specii de animale).

Administratorul Parcului Natural Bucegi este Regia Naţională a Pădurilor- Romsilva prin Structura de Administrare a Parcului Natural Bucegi. Planul de management a fost aprobat prin Hotărârea de Guvern nr.187/2011. În perioada de elaborare a acestuia, ca urmare a utilizării hărţilor amenajistice în format GIS, s-au înregistrat modificări ale suprafeţelor înregistrate anterior. Astfel, suprafaţa totală a Parcului Natural Bucegi este de 32.496,8 ha, din care sectorului dâmboviţean îi revine o suprafaţă de 16.634,5 ha.

Din punct de vedere al categoriei de folosinţă, 11.125 ha sunt în fond forestier şi 5.509,5 ha pajişti şi alte categorii de folosinţă (drumuri, cariere de calcar, construcţii, luciu de apă, stâncării). Evidenţa suprafeţelor din punct de vedere al categoriei de folosinţă şi al formei de proprietate înregistrează modificări pe măsura punerii în aplicare a legilor funciare.

Conform prevederilor O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei şi faunei sălbatice, cu modificările şi completările

ulterioare s-a realizat zonarea internă a Parcului Natural Bucegi, acesta fiind structurat în patru zone distincte: zona de protecţie strictă, zona de protecţie integrală, zona de management durabil şi zona de dezvoltare durabilă a activităţilor umane.

Rezervaţiile naturale au un rol deosebit în protecţia şi conservarea unor habitate şi specii importante sub aspect floristic, faunistic, forestier, geologic, speologic şi paleontologic.

Rezervaţiile naturale, specificate în Legea nr. 5/2000, situate în perimetrul Parcului Natural Bucegi, pe teritoriul administrativ al comunei Moroeni sunt următoarele:

- ***rezervaţia naturală mixtă Peştera-Cocora (Valea Horoabei-Cocora)*** cuprinde sistemele carstice Bătrâna-Peştera Ialomiţei: Cheile Urşilor, Cheile Peşterii, Peştera Ialomiţei (monumente ale naturii) şi sistemul din Valea Horoabei: lapiez, Cheile Horoabei şi Turnul Seciului (monumente ale naturii); pădurea (molidişuri) şi pajiştile de pe culmile Cocora, Bătrâna şi Piciorul Babelor, pâlcuri de larice (Larix decidua) pe stâncile din Cheile Ialomiţei, jnepenişuri (Pinus mugo) pe Valea Horoabei, muntele Bătrâna, muntele Cocora, pâlcuri sau exemplare izolate de zâmbru (Pinus cembra) - relict glaciar pe Valea Horoabei, muntele Bătrâna şi muntele Cocora; o vegetaţie subalpină deosebit de bogată: păiuşul (Festuca apennina), toporaşi galbeni (Viola biflora), orbatul (Valeriana montana), gâscăriţa (Arabis alpina), ciuboţica ursului (Cortusa matthioli), firuţa (Poa alpina), piciorul cocoşului (Ranunculus repens), spin (Carduus personata), etc. Ca rarităţi floristice se întâlnesc: păiuşul (Festuca apennina), nopticoasa (Hesperis moniliformis)–endemism relictar pentru Bucegi, stânjenelul de munte (Iris dacica) – endemismpentru Carpaţii sudici, secara de munte (Secale montanum) – element mediteranean-balcanic. O bogată faună fosilă de amoniţi a fost identificată în orizontul de calcare jurasice (Phylloceras antecedens, Holcophylloceras zignoianum) precum şi de cefalopode şi brahiopode pe Valea Horoabei.
- ***rezervaţiile naturale botanice Poiana Crucii şi Valea Horoaba (Poiana Horoaba)***, unde se ocrotesc pajişti specifice etajului subalpin superior de tipul păiuşul roşu (Festucetum rubrae subalpinum) şi care cuprind rarităţi precum Gentiana bulgarica;
- ***rezervaţiile naturale mixte Orzea-Zănoaga şi Zănoaga-Lucăcilă*** cuprind sistemul carstic Zănoaga: Cheile Zănoagei Mari, Cheile Zănoagei Mici, Cheile Orzei (monumente

ale naturii), frumoase păduri de molid (Picea abies); o vegetație termofilă compusă din elemente floristice rare sud-europene, sud-mediteraneene sau balcanice: secara de munte (Secalemontanum), irisul (Iris dacica), scorușul (Sorbus cretica), spinul (Carduus candicanus), breiul (Athamantha hungarica), timoftica (Phleum montanum), caprifoiul (Lonicera caerulea), cosaci (Astragalus depressus).

- ***rezervația naturală mixtă Cheile Tătarului*** - cuprinde sistemul carstic Tătaru: lapiez, doline, Peștera Ursului și Peștera Mică (din Cheile Tătarului), Cheile Tătarului (monumente ale naturii), elemente floristice rare, asemănătoare cu cele din rezervația Zănoaga; o faună fosilă abundentă și diversă: Macocephalites macrocephalites, Propanulites sp., Procerites sp., Choffatias sp., Loboplanulites sp., etc.
- ***rezervația naturală mixtă (speologică, geomorfologică) Peștera Rătei*** cuprinde sistemul carstic Rătei: Peștera Rătei, Cheile Răteiului (monumente ale naturii); Peștera Rătei formată din galerii meandrate, dispuse pe trei etaje, însumând 7224 m este o peșteră gigantică și reprezintă cel mai important fenomen endocarstic din Bucegi. Concrețiunile de calcit, gips și aragonit, elemente rar întâlnite în alte peșteri din țară îi sporesc valoarea.
- ***rezervația naturală botanică Turbăria Lăptici*** cuprinde mlaștina oligotrofă care adăpostește elemente floristice rare: salcia de turbă (Salix myrtilloides) – relict glaciar de origine nordică, Salix phylicifolia, odoleanul (Valeriana simplicifolia), oreofitul balcanic Swertia punctata. Aglomerările de Sphagnum formează depozite de turbă ce se găsesc la baza tulpinilor de molid (Picea abies), pin (Pinus sylvestris), mesteacăn (Betula pendula) și ienupăr pitic (Juniperus communis).
- ***rezervația naturală paleontologică Plaiul Hoților*** ocrotește o bogată faună fosilă (fauna de Stramberg) cuprinsă în calcarele fosilifere, alături de resturi de plante incarbonizate, aflate în marnele tari, foioase.

Rezervațiile naturale de interes național, specificate în Legea nr. 5/2000, aflate în afara Parcului Natural Bucegi:

- ***rezervaţia naturală paleontologică Plaiul Domnesc*** se află pe teritoriul administrativ al comunei Moroieni, la poalele munţilor Bucegi. Este formată din calcare tithonice fosilifere, cuprinzând o bogată faună fosilă reprezentată de 250 de specii, care include numeroase forme noi pentru ştiinţă, cele mai reprezentative fiind : bivalvele (80 de specii – Ostrea, Spondylus, Avicula, etc.), gasteropodele (60 de specii – Norinea, Neritopsis, Protocypraea tithonia, ultima reprezentând o specie rară, fiind identificată pentru prima dată în lume în Sicilia şi apoi în Plaiul Domnesc), crustaceele (40 de specii - Prospon, Glaessneropsis, Galathea, etc.), cefalopodele (17 specii – Duvalia, Haploceras, Aptychus, etc.), brahiopodele (15 specii – Terebratula, Zeilleria, etc.), coralii, spongierii şi hidrozoarele.
- ***rezervaţia naturală mixtă (floristică, faunistică) Izvorul de la Corbii Ciungi*** reprezintă o adevărată "oază cu floră şi faună relictă în Câmpia Română". Apa marelui complex de izvoare de la Corbii Ciungi provine în întregime din depozitele de terasă ale Neajlovului. Complexul de izvoare, mlaştinile de izvor şi pârâiaşele colectoare din zonă adăpostesc o variată faună relictă, caracteristică apelor reci de munte şi apelor subterane, specifice ţinuturilor nordice, multe dintre populaţiile unice prezente aici fiind pe cale de dispariţie: turbelariatul Dugesia gonocephala, trichopterele: Adicella filicornis, Lithax obscurus şi Notidobia ciliaris, hidrachnelele: Sperchon clupeifer, Arrenurus octagonus, Tartarothyas romanica, rotiferele: Habrotrocha elegans, Lecane mira, Cephalodella nana. Din abundenţa de alge ce se dezvoltă în complex, cea mai interesantă este rodoficeul nordic Hildenbrandtia rivularis (algă roşie), destul de rară în flora algologică a României şi numai la altitudini de peste 1000 m.

Rezervaţia naturală de interes naţional, specificată în H.G. nr. 2151/2004:

- ***rezervaţia naturală de narcise din Valea Neajlovului*** – situată pe teritoriul administrativ al comunelor Vişina şi Petreşti, în lunca Neajlovului, care oferă condiţii optime de dezvoltare speciei ocrotite de lege, narcisa (Narcissus stellaris). Având în vedere condiţiile hidrologice şi pedologice, în rezervaţie se instalează diverse asociaţii de plante acvatice, palustre, de locuri umede şi moderat uscate, în alcătuirea cărora

intră: narcisa (Narcissus stellaris), lintiță (Lemna minor), trifoiaş de baltă (Marsilea quadrifolia), brădiş (Myriophyllum verticillatum), broscărița (Potamogeton crispus), piciorul cocoşului (Ranunculus aquatilis), boglar (Ranunculus sceleratus), piciorul cocoşului (Ranunculus repens), grâuşor (Ranunculus ficaria), trânjoaică (Ranunculus illyricus), Gliceria plicata, Montia fontana, rogoz (Carex vesicaria), coada vulpii (Alopecurus pratensis), păiuş (Festuca pseudovina), păiuş (Festuca rupicola), firuța cu bulbi (Poa bulbosa monstr. vivipara) şi pipirig (Holoschoenus vulgaris). Dominante pe această suprafață sunt speciile: narcisa (Narcisus stellaris), coada vulpii (Alopecurus pratensis), Festuca pseudovina (păiuşca) şi Festuca rupicola (păiuş). Fitocenozele cu narcisa (Narcissus stellaris) se încadrează în asociația Festucetum rupicolae. Se întâlnesc aici trei specii trecute pe Lista roşie: narcisa (Narcissus stellaris), trifoiaş de baltă (Marsilea quadrifolia) şi Montia fontana, precum şi specii de origine sudică: Crysopogon gryllus, trânjoaică (Ranunculus illyricus), Ornithogalum refractum şi Cerastium dubium şi unele elemente circumpolare: firuța (Poa pratensis), scrântitoare (Potentila argentea), boglar (Ranunculus sceleratus), păiuşcă (Agrostis tenuis), stupitul cucului (Cardamine pratensis).

Parcul Natural Comana este situat în întregime pe teritoriul județului Giurgiu. Rezervațiile Pădurea Oloaga Grădinari şi Pădurea Padina Tătarului, inclusiv Balta Comana au fost incluse în Parcul Natural Comana. Rezervațiile Pădurea Oloaga-Grădinari şi Pădurea Padina Tătarului (declarate prin Legea nr. 5/06.03.2000) se suprapun total cu Parcul Natural Comana.

- ***Pădurea Oloaga-Grădinari*** este o rezervație naturală localizată pe teritoriul comunei Comana şi are o suprafață de 248 ha. În cadrul acestei rezervații este ocrotită specia de Ruscus aculeatus (ghimpele).
- ***Pădurea Padina Tătarului*** este o rezervație naturală pentru ocrotirea speciei Paeonia peregrina varianta romanica (bujorul românesc), localizată pe teritoriul comunei Comana. Suprafață rezervației este de 230 ha.

Balta Comana a treia zonă umedă a României dupa Balta Mică a Brăilei și Delta Dunării și a doua ca biodiversitate după Delta Dunării, găzduiește:

- păsări: 141 specii, din care 71 protejate internațional;
- pești: 13 specii identificate prin studii (date mai recente identifică însă 19 specii), dintre care 5 specii sunt protejate de legislația națională (cleanul-Leuciscus Boristenicus- apare pe lista roșie a speciilor de vertebrate din România. Două specii – țigănușul și cleanul de Comana se găsesc doar în acest areal natural;
- mamifere: 31 de specii, din care 5 protejate prin Convenția de la Berna (vidra și pisica sălbatică protejate prin Legea 103/1996);
- reptile: 8 specii, din care 2 protejate prin Convenția de la Berna (șarpele de apă – Natrix tessellata, o sopârlă = năpârca, șarpele de sticlă – Anguis fragillis);
- amfibieni: 8 specii identificate, din care 5 strict protejate (Convenția de la Berna);
- plante: peste 200 de specii ș subspecii în rezervațiile de bujor, ghimpe și mărgăritar, din care 70 pe cale de dispariție și 2 strict protejate de legislația românească (ghimpele și bujorul);
- peste 1.250 de specii de plante pe teritoriul actual al parcului;

Parcul Natural Comana, în suprafață de 24.963 Ha, este considerat sit Ramsar, cod 2004, nefiind încă declarat prin legislația națională. Acesta are administrație proprie începând din anul 2005.

Se prezintă în Anexa nr. 8 Tab. 67 - 73 Ariile naturale protejate de interes național din cadrul regiunii Sud Muntenia *(acestea se află în secțiunea Anexe, pag. 724 - 727)*, în Anexa nr. 9 - Siturile comunitare *(acestea se află în secțiunea Anexe, pag. 728 - 732)*, în Anexa nr. 10 – Arii naturale de interes comunitar *(acestea se află în secțiunea Anexe, pag. 733 - 736)*, în Anexa nr. 11, Tab. 74 - Ariile de interes local *(acestea se află în secțiunea Anexe, pag. 736 - 738)*, iar în Anexa nr. 12, Tab. 75 - 77 – Obiective de interes local *(acestea se află în secțiunea Anexe, pag. 738 - 743)*.

În ultimii ani s-a înregistrat o îmbunătățire a managementului în ariile naturale protejate prin continuarea procesului de atribuire în administrare și custodie a ariilor naturale protejate. Astfel, doar în lunile martie și octombrie a anului 2011, Ministerul Mediului și Pădurilor a organizat două sesiuni de atribuire în custodie și administrare a ariilor naturale protejate în urma cărora au

fost semnate noi contracte de administrare şi convenţii de custodie cu persoane fizice şi juridice printre care se numără Direcţiile Silvice, ONG-uri precum şi agenţiile pentru protecţia mediului.

Ariile naturale protejate pentru care nu s-au încheiat convenţii de custodie sau contracte de administrare sunt în responsabilitatea agenţiilor pentru protecţia mediului în funcţie de aria de competenţă administrativă.

Situaţia ariilor naturale protejate atribuite în custodie/administrare este redată în tabelele prezentate în Anexa nr. 13, Tab. 78 – 80 Custozii ariilor naturale protejate *(acestea se află în secțiunea Anexe, pag. 743 - 747).*

iii. Reconversia și reintegrarea funcțională a arealelor poluate și/ sau abandonate

O zonă contaminată este: „un amplasament contiguu (teren sau strat acvifer) pe care activităţile antropice au determinat prezenţa unor substanţe poluante în concentraţii care prezintă sau pot prezenta un risc imediat sau pe termen lung pentru sănătatea umană sau mediu”

O zonă potenţial contaminată este: un amplasament continuu (teren sau strat acvifer) pe care activităţile istorice si/sau prezente ar putea să fi generat un impact asupra sănătăţii oamenilor sau mediului.

Identificarea unei zone contaminate se realizează pe baza evaluării de risc (identificare legături sursă - cale – receptor, urmate de evaluări cantitative doză - efect), în baza HG nr. 1403/2007 şi nr. 1408/2007 care stabilesc cadrul de reglementare pentru refacerea solurilor, introduce cerințe de a reface terenul contaminat şi de a investiga şi evalua poluarea solului şi subsolului din România. Astfel, dezvoltarea amplasamentelor poluate trebuie considerată ca parte a unui program complet şi a unor strategii de regenerare a terenurilor ce au făcut istoric obiectul unor dezvoltări anterioare. Regenerarea unor astfel de terenuri se desfăşoară pe o perioadă de timp care se măsoară în decenii.

Sit-urile contaminate și abandonate includ: vechile gropi de gunoi și reziduurile produselor industriale, contaminanți proveniți de la facilitățile industriale, ariile din vecinătatea coșurilor de fum și a coșurilor de evacuare a gazelor, contaminarea cu impurități și consecințele celui de-al doilea război mondial, vechile și noile instalații militatare, scurgerile din conductele de transport a

apelor industriale și clădirile care au fost construite cu materiale care au efecte asupra sanatății umane.

În prezent există inventariate 1.865 de situri potenţial contaminate, înscrise în baza de date CoSIS 2.0 administrată de ANPM, care va cuprinde inventarul naţional al tuturor siturilor potenţial contaminate.

Acesta acţiune a demarat în anul 2007, iar numărul siturilor înregistrate în prezent este de aşteptat să crească prin impunerea strictă a unei scheme obligatorii de declarare.

Inventarele anterioare privind poluarea solurilor în România (realizate înainte de anul 1989) au arătat că aproximativ 900.000 ha au fost afectate în mod diferit de diverse tipuri de poluanţi. În general, după anul 1989 s-a constatat o reducere a unor tipuri de poluare, datorită fie scăderii cantităţilor de fertilizanţi şi pesticide aplicate, a scăderii emisiei de noxe, fie închiderii unor unităţi industriale şi agricole.

În ceea ce priveşte poluarea istorică a solului, s-au adăugat noi cantităţi de elemente şi substanţe potenţial poluatoare, puse în evidenţă prin monitorizarea efectuată de către Institutul de Cercetări Pedologice şi Agrochimice (ICPA), în cadrul Sistemului Naţional de Monitorizare de nivel I (16 x 16 km) şi la nivel II (zone de impact).

Cele mai importante tipuri de poluare a solurilor identificate de ICPA sunt:

- poluarea solurilor (degradarea) ca urmare a activităţilor miniere;
- poluarea cauzată de iazurile de decantare, haldele de steril, depozitele de deşeuri neconforme;
- poluarea produsă de reziduuri şi deşeuri anorganice (minerale, materii anorganice, metale, săruri, acizi, baze);
- poluarea cauzată de substanţe purtate de aer - (hidrocarburi, etilenă, amoniac, doxid de sulf, cloruri, fluoruri, oxizi de azot, compuşi cu plumb etc.);
- poluarea cauzată de apele sărate din industria petrolieră, poluarea cu petrol.

În perioada 2007–2008 a fost întocmit un inventar naţional preliminar privind siturile potenţial contaminate, pe baza datelor disponibile la momentul respectiv, rezumat după cum urmează:

Fig. 156 Distribuţia naţională pe baza datelor disponibile a siturilor potenţial contaminate, pe sectoare de activitate (2008)

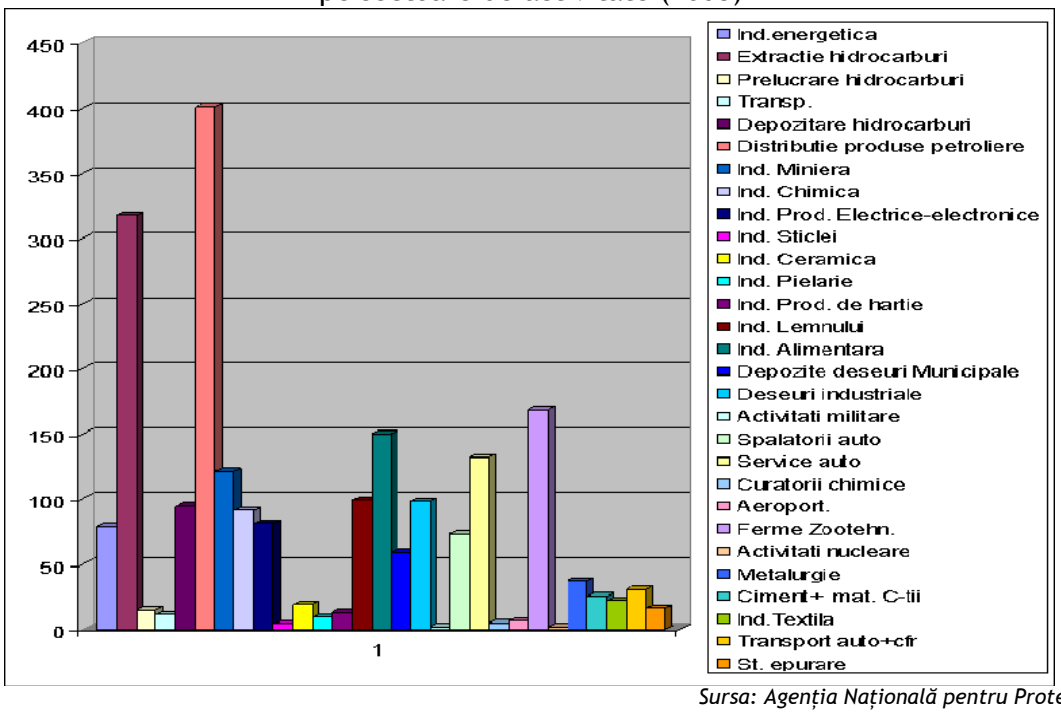

Sursa: Agenția Națională pentru Protecția Mediului

În prezent, inventarul siturilor potenţial contaminate/contaminate actualizat la nivelul anului 2013 este în curs de analiză şi evaluare, în cadrul direcţiei de specialitate din MMSC, în vederea elaborării listelor de situri contaminate prevăzute de H.G. nr. 1408/2007 privind modalităţile de investigarea şi evaluare a poluării solului şi subsolului, liste care vor fi aprobate prin ordin comun al conducătorilor MMSC, MADR, MDR, ME, MFP, până la sfârşitul anului 2013.

Situri contaminate / potenţial contaminate în cadrul regiunii Sud Muntenia

Principalele surse de poluare ale siturilor din cadrul regiunii Sud Muntenia sunt generate de extracția de hidrocarburi și distribuția de hidrocarburi, urmată de industria alimentară și de fermele zootehnice, după cum se poate observa mai jos:

Fig. 157 Sursele de poluare ale siturilor contaminate / posibil contaminate din cadrul regiunii Sud Muntenia (2009)

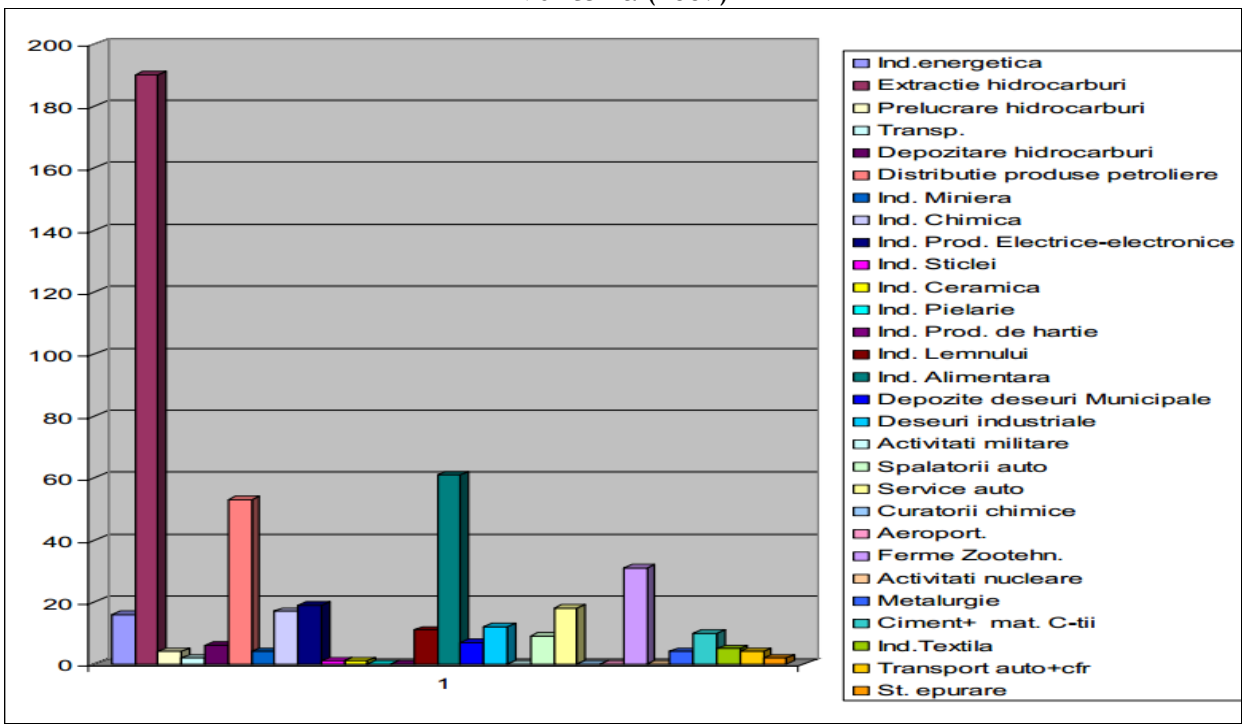

Sursa: Agenția Regională pentru protecția Mediului Argeș

Se prezintă mai jos, localizarea siturilor contaminate / posibil contaminate în cadrul județelor regiunii Sud Muntenia. După cum se poate observa cele mai multe situri contaminate sunt în județele Argeș, Teleorman și Giurgiu.

Fig. 158 Distribuția siturilor contaminate/posibil contaminate în județele regiunii Sud Muntenia (2009; UM: număr)[86]

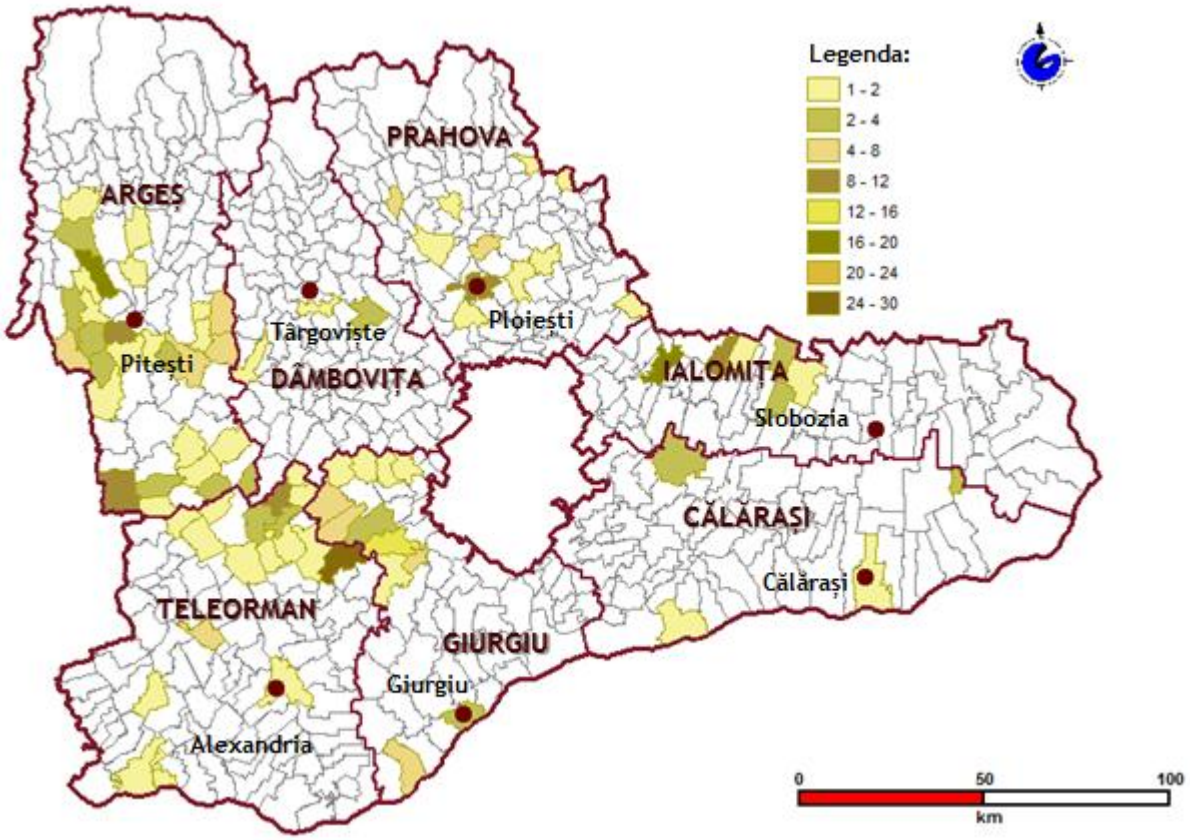

Sursa: prelucrare date Agenții Județene pentru Protecția Mediului

În ceea ce privește suprafața de teren afectată de siturile contaminate / posibil contaminate din cadrul județelor regiunii Sud Muntenia, situația este următoarea:

[86] *Pentru județul Dâmbovița vor fi reactualizate datele după ce se primesc informațiile solicitate de la Agenția Județeană pentru Protecția Mediului.*

Fig. 159 Distribuția siturilor contaminate/posibil contaminate în județele regiunii Sud Muntenia (2009; UM: Ha)[87]

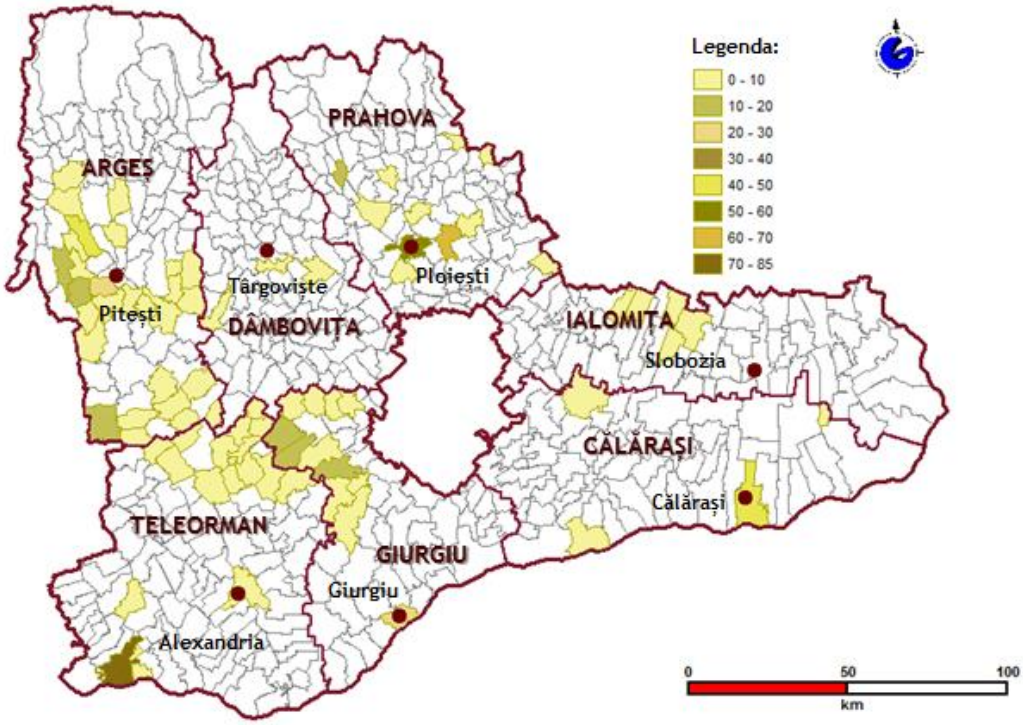

Sursa: prelucrare date Agenții Județene pentru Protecția Mediului

Se prezintă în continuare detaliat, la nivelul județelor regiunii Sud Muntenia, situația siturilor contaminate / potențial contaminate.

În cadrul ***județului Argeș*** au fost identificate un număr de 29 de localități care dețin situri contaminate / posibil contaminate, cu o suprafață totală de 176.598 Ha, iar sursele de poluare a acestora sunt de două tipuri: schelele de extracție a petrolului și fabrica de ciment Holcim Câmpulung. Suprafața de teren afectată în urma poluării cu reziduu petrolier (țiței și apă sărată) este de 484 ha- 43%, iar cu substanțe purtate de aer (praf de ciment) de 550 ha - 49%. Se prezintă în Anexa nr. 14, Tab. 81 - Situația siturilor din județul Argeș (acestea se află în secțiunea Anexe, pag. 747-748).

[87] *Pentru județul Dâmbovița vor fi reactualizate datele după ce se primesc informațiile solicitate de la Agenția Județeană pentru Protecția Mediului.*

În baza de date a APM **Călăraşi**, conform legislației în vigoare sunt considerate situri contaminate în județul Călărași, următoarele zone:

Tab. 33 Situri contaminate / potențial contaminate în județul Călărași (2011, UM: m^2)

Numele proprietarului/ administratorului/ deținătorului sitului contaminat	Tipul de proprietate asupra terenului	Tipul activității poluatoare	Natura sursei de poluare	Suprafața contaminată (m^2)
Petrom SA-Grup OMV Parc 1 Ileana	proprietate privată	industria petrolieră	pierderi accidentale din rezervoare sau conducte hidrocarburi	6866,55
Petrom SA-Grup OMV Parc 2 Ileana	proprietate privată	industria petrolieră	pierderi accidentale din rezervoare sau conducte hidrocarburi	2655,69
Petrom SA-Grup OMV Parc 3 Ileana	proprietate privată	industria petrolieră	pierderi accidentale din rezervoare sau conducte hidrocarburi	2775
Petrom SA-Grup OMV Depozit PECO Călărași	Proprietate privată	benzinărie	pierderi accidentale din rezervoare sau conducte hidrocarburi	20816,95
SC Transdanube Industries SRL Fosta Centrala Termica de Zona Oltenita	Proprietate privată	industria energetica	pierderi accidentale din rezervoare sau conducte hidrocarburi	83651
SC SIDERCA SA -Societate in faliment Uzina Cocsochimică	Proprietate	industria metalurgică	pierderi accidentale din rezervoare sau conducte; depozitarea pe sol a fuselor si a slamului de gudron	469180

Sursa: Raport anual starea mediului 2011 - APM Călărași

În anul 2010 s-au efectuat lucrări de refacere a mediului pe amplasamentul fostei centrale termice din zona Oltenița (CTZ Oltenița), având ca destinație Oțelăria electrică a S.C Transdanube Industries SRL Oltenița. Lucrările au fost realizate de SC Vivani Salubritate SA, pe o suprafață de aproximativ 83.651 m^2, iar metodele de remediere utilizate au fost: colectarea, evacuarea și depozitarea materialelor cu conținut de azbest, colectarea și evacuarea prafului de cărbune, decontaminarea solului (decopertare), a componentelor constructive contaminate și a sistemului de canalizare.

În timpul probelor de ecologizare s-au prelevat probe de sol pentru a verifica starea factorilor de mediu. Probele au fost analizate în laboratorul Laceca SA București, acreditat RENAR. Parametrii urmăriți prin efectuarea analizelor de laborator ale factorului de mediu sol au fost, în special, conținutul de hidrocarburi și carbonul organic total. Suplimentar, au fost efectuate și teste privind încărcăturile cu metale grele (Cd, Cu, Ni, Pb, Zn), sulfați și analiza pH-ului. Comparând

rezultatele analizelor de laborator cu valorile de referință prevăzute de Ordinul nr. 756/1997 pentru aprobarea Reglementării privind evaluarea poluării mediului, se constată încadrarea în limitele impuse atât la capitolul metale grele cât și la capitolul conținut de hidrocarburi în petrol.[88]

În județul **Dâmbovița** au fost identificate și incluse în lista siturilor contaminate / potențial contaminate 79 de situri din care 78 aparțin OMV Petrom SA (parcuri, depozite de șlam – batale, depozite Peco, depozite centrale) și un sit contaminat istoric în comuna Crângurile, pe amplasamentul unei foste fabrici chimice.

Tab. 34 Situația siturilor contaminate din județul Dâmbovița (2011, UM: Ha)

Nume proprietartipul	Tipul de proprietate asupra terenului	Tipul activității	Natura poluanților	Suprafață (Ha)
PETROM SA - 63 parcuri	Proprietate Petrom (incintă parcuri + careuri sonde)	Extracție hidrocarburi / Transport fluide prin conducte	Țiței	55,8
	ocoale silvice		Apă de zăcământ	52,7
	proprietari particulari			21,3
PETROM SA - 9 depozite șlam	Petrom SA	Depozit șlam petrolier	Șlam petrolier	2,4
PETROM SA -3 depozite PECO	Petrom SA	Aprovizionare, depozitare și livrare produse petroliere	Produse petroliere	2,1
Administrație publică locală	Primăria comunei Crânguri	Industrie chimică	Anhidriada cromică depozitată pe sol	2

Sursa: Raport anual starea mediului 2011 - APM Dâmbovița

Situl contaminat istoric din comuna Crângurile (contaminare a solului şi a apei din pânza freatică cu crom hexavalent şi alte metale grele) a fost selectat între cele 3 situri pilot la nivel naţional, în cadrul Axei Prioritare 2 „Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deşeurilor şi reabilitarea siturilor contaminate istoric” domeniul major de intervenţie „Reabilitarea zonelor poluate istoric”.

La nivelul **judeţului Giurgiu**, există 44 de situri potenţial contaminate (industria petrolieră, energetică), care însumează o suprafaţă de aproximativ 90,14 ha. Situaţia siturilor potenţial contaminate la nivelul judeţului Giurgiu este prezentată în tabelul următor.

[88] *Raport anual privind starea factorilor de mediu în județul Călărași în anul 2010*

Tab. 35 Situația siturilor potențial contaminate din județul Giurgiu (2011, UM: Ha)

Localizare	Număr de puncte cu suprafețe poluate	Suprafața minimă și maximă ha/punct	Suparafața poluată (Ha)
Comuna Ghimpați	1	0,0050 -1,420	1,42
Comuna Bulbucata	5	0,41-2,94	6,90
Comuna Bucșani	4	0,10 - 0.3,07	8,16
Comuna Clejani	13	0.3 - 0.5,05	16,55
Comuna Letca Nouă	2	1,02 -1,30	2,32
Comuna Mârșa	5	0,14 - 5,47	12,34
Comuna Roata de Jos	7	0,04 - 4,64	13,68
Comuna Vânătorii Mici	1	0,0020 -1,93	1,93
Comuna Găiseni	1	0,0010 - 0,50	0,50
Comuna Florești Stoenești	1	0,0010 -1,74	1,74
Comuna Ulmi	1	0.0020 - 2,48	2,48
Municipiu Giurgiu	3	0,04 -18,00	22,12

Sursa:Raport anual starea mediului 2010 - APM Giurgiu

La nivelul județului **Ialomița** identificarea preliminară a siturilor contaminate se realizează de către Agenția Națională pentru Protecția Mediului, prin instituțiile din subordine. Situația siturilor contaminate la nivelul județului Ialomița este următoarea:

Tab. 36 Situri contaminate / potențial contaminate în județul Ialomița (2011, UM: Ha)

Deținătorul sitului	Tipul sitului	Sursa de poluare	Suprafața poluată (Ha)
SC Petrom SA - Grup de zăcăminte Torcești - Burcioaia	Batal depozitare slam Grindu	Industria petrolieră, extracție, depozitare	0,6
	Parc 28 Bragareasa	Industria petrolieră, extracție, depozitare	Fara precizare
	Parc 28 Bragareasa	Industria petrolieră, extracție, depozitare	Fara precizare
	Parc 564 Colelia	Industria petrolieră, extracție, depozitare	Fara precizare
	Parc 160 Colelia	Industria petrolieră, extracție, depozitare	0.04
	Parc 162 Colelia	Industria petrolieră, extracție, depozitare	0,04
	Parc 5 Depozit Grindu	Industria petrolieră, extracție, depozitare	0.01
	Parc 159 Valea Măcrișului	Industria petrolieră, extracție, depozitare	0.05

SC Petrom SA – Grup Zăcăminte Runcu Țintea Boldești Predeal Sari	Parc Depozit 904 Urziceni	Industria petrolieră, extracție, depozitare	Fara precizare
	Parc 140 Urziceni	Industria petrolieră, extracție, depozitare	Fara precizare
	Parc 157 Urziceni	Industria petrolieră, extracție, depozitare	Fara precizare
SC Amonil SA Slobozia	Slobozia - Depozit arsen	Industria chimică	Fara precizare

Sursa:Raport anual starea mediului 2011 - APMIalomița

În anul 2009 au fost realizate lucrări de refacere / ameliorare a suprafețelor de teren afectat de poluare cu produse petroliere (poluari accidentale) în opt locații, în suprafață totală de 10.674 m^2, după cum urmează:

- Islaz - Gârbovi - Cotorca -120m^2;
- Teren agricol (cultură grâu) sol afectat superficial la cca 400m N față de popasul 4+1 Armășești, DN 1D la aproximativ 15 m de DN - aproximativ 20m^2;
- Islaz comuna Sinești –cu program de ecologizare a unei suprafețe de cca 10.000 m^2;
- Teren – miriște în zona Țăndărei, între calea ferata și drumul județean, Țăndărei – Fetești, aproximativ 50m^2;
- Teren agricol- cultură rapiță, în zona Țăndărei, între calea ferată și drumul județean,Țăndărei –Fetești, aproximativ 30m^2;
- Mal Borcea, în dreptul punctului de lucru C3 al SC Conpet SA sector Bărăganu- aproximativ 300m^2;
- Teren zona Jilavele –în zona conductei transport țiței-cca 4mp;Teren agricol –cultură grâu, aparținând SC Agropan Oil Gârbovi, la cca 800 m de Parc 5 Grindu –cca 150m^2.

În ***județul Prahova*** inventarierea siturilor contaminate / parțial contaminate s-a realizat în anul 2009. Se prezintă în Anexa nr. 14, Tab. 82 - Situația siturilor din județul Prahova *(acestea se află în secțiunea Anexe, pag. 748 - 757)*. Principala sursă de poluare a acestor zone este generată de activitățile extractive de hidrocarburi.

În ***județul Teleorman***, APM Teleorman a inventariat în anul 2009, 64 de situri contaminate / posibil contaminate, sursele de poluare fiind diverse: zootehnie (porcine), industria chimică, industria extractivă (petrol). Se prezintă în Anexa nr. 14, Tab. 83 - Situația siturilor din județul Teleorman *(acestea se află în secțiunea Anexe, pag. 757-763)*.

În ciuda nevoilor semnificative din acest domeniu, acțiunile întreprinse până acum sunt limitate, în special din cauza unui vid legislativ în ceea ce privește gestionarea siturilor contaminate. În perioada de programare 2007-2013 prin POS Mediu Axa Prioritară 2, DMI 2 Reabilitarea zonelor poluate istoric au fost aprobate 5 proiecte cu o valoare eligibilă de 87.251.077 euro, aflate în prezent în implementare.

Conform estimărilor, în cadrul proiectelor de asistență tehnică derulate în domeniu până în prezent, în următorii 30 de ani, România ar trebui să angajeze sume cuprinse între 5 si 13 miliarde de euro pentru acțiuni de reabilitare/refacere a zonelor afectate de degradare/poluare. Această valoare a fost stabilită luând în considerare siturile potențial contaminate inventariate preliminar, în anul 2008.

În anul 2011, în lipsa unui cadru legislativ adecvat, activitatea ANPM în domeniul gestionarii siturilor contaminate s-a rezumat la emiterea unor puncte de vedere solicitate de către agențiile teritoriale din domeniul protecției mediului, referitoare la unele probleme punctuale legate de aspectele privind calitatea unor documentații depuse de OMV/Petrom în procedurile de reglementare a unor proiecte de decontaminare.[89]

Programul Operațional Sectorial „Mediu" 2007 – 2013 (POS Mediu), dedică unul din domeniile majore de intervenție din cadrul Axei Prioritare 2, reabilitării terenurilor poluate istoric, Domeniul major de intervenție 2.2 - Reabilitarea siturilor poluate istoric. Conform datelor Autorității de Management pentru POS Mediu, indicatorii pentru perioada de programare 2007-2013 sunt prezentați mai jos:

Tab. 37 Indicatori situri contaminate(2011, UM: număr)

Indicatori (conform POS Mediu)		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Număr de proiecte pilot pentru reabilitarea siturilor contaminate istoric	Realizare	0	0	0	0	0				
	Ținta				2		3			5
	Valoarea de bază	0								

Sursa: Raport privind gradul de absorbție a fondurilor POS Mediu - anul 2011 - AM POS Mediu

[89] *Raport anual privind starea mediului în România - 2011.*

Analiza calitativă realizată la nivelul anului 2011 prezintă următoarea situație privind proiectele finanțate în cadrul acestei axe:

- Total proiecte: 3 aprobate în anul 2011 (Câmpina, Crângurile și Turda);
- Valoare totală: 32.316.700 euro (fără TVA);
- Valoare totală contribuție UE: 25.853.360 euro (fără TVA)

Fig. 160 Situația angajării fondurilor la nivelul Axei 2, DMI 2 Situri contaminate (2011, UM: euro)

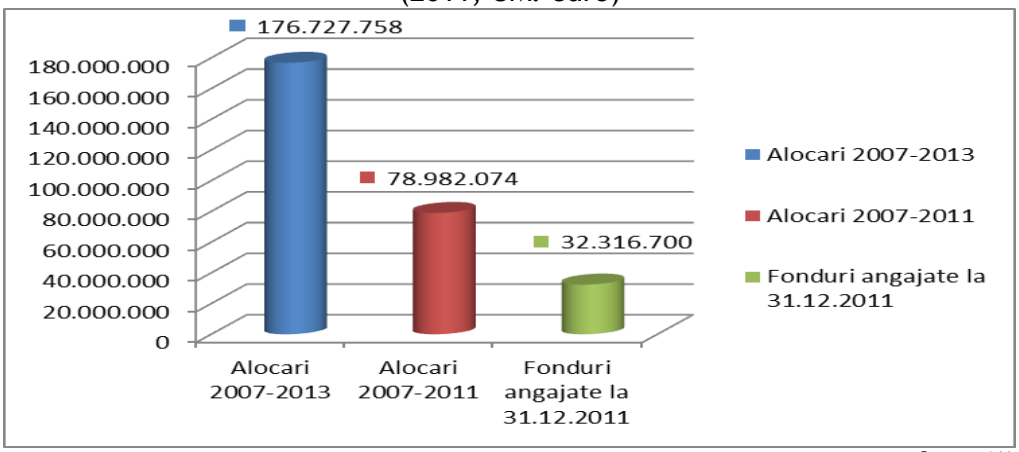

Sursa: AM POS MEDIU 2011

Prin proiectele din cadrul Axei prioritare 2, DMI 2, sunt în curs de realizare 3 proiecte pilot de reabilitare de situri contaminate, ceea ce reprezintă 60% din indicatorii stabiliți la nivel de program operațional. În ceea ce privește implementarea proiectelor, în cursul anului 2011 au fost efectuate demersuri pentru contractarea componentelor proiectelor, în special a contractelor de lucrări semnate în cursul anului 2012.

Concluzii:

După cum se poate observa din parcursul acestui capitol, pe teritoriul regiunii Sud Muntenia se reunesc 3 regiuni biogeografice: zona alpină, continentală și stepică, care favorizează dezvoltarea ecosistemelor (forestiere, de ape și agroecosisteme) și diversitatea speciilor de floră și

faună. De asemenea, prezența unui număr mare de arii și zone naturale protejate reprezintă un punct de atracție în practicarea turismului.

Cu toate acestea, regiunea are și unele abateri de la criteriile de mediu, în unele domenii. Astfel, regiunea Sud Muntenia are județele cele mai deficitare la suprafață acoperită cu pădure (Călărași 4%, Giurgiu 10%, Ialomița 5.8%, Teleorman 5 %), mult sub media națională este de 26%, și sub cea europeană de de 41%.

De asemenea, regiunea Sud Muntenia se situează pe ultimul loc și în ceea ce privește suprafața spațiilor verzi, cu doar 2.212 ha. În 2011, la nivelul regiunii Sud Muntenia erau asigurați în medie 15 m^2 pe cap de locuitor, doar 9,8% din totalul spațiilor verzi existente la nivel național fiind localizate în regiune.

Apele din județele regiunii Sud Muntenia, au avut valori în limitele admise de standardele în vigoare, cu excepția următorilor indicatori: încărcare organică, cloruri, azotați, în special în zonele cu depozite de deșeuri.

Monitorizarea calitații aerului din regiunea Sud Muntenia în anul 2011, indică depășiri la dioxidul de azot, dioxid de sulf (doar în Ploiești, în sezonul rece, datorită sitemelor de încălzire care nu utilizează gaz metan), concentrațiile de pulberi în suspensie, care au înregistrat un număr total de 278 depășiri ale limitelor normale din cauza traficului auto intens din zonele urbane (județele Argeș și Prahova), precum și utilizarea combustibilului solid la sistemele de încălzire a populației în zonele suburbane și rurale, mai ales în anotimpul rece).

Calitatatea solurilor din regiune este bună, indicând deficit doar la fertilitatea azotică naturală și la aprovizionarea cu fosfor. Calitatea solurilor este menținută și de diminuarea utilizării îngrășămintelor chimice (doar 2,49%), a produselor fitosanitare, precum și creșterea utilizării îngrășămintelor naturale (96,61%).

Sursele de poluare la nivelul regiunii sunt diferite, astfel, în partea de nord acestea provin din industria petrolieră, constructoare de mașini, materiale de construcții și metalurgică, iar în sudul de la activitățile agricole, zootehnice și din procesele de producție din unitățile economice din industria chimică, minerală și alimentară.

Datorită acestor poluați în cadrul regiunii au fost identificate două zone critice: în Argeș – din cauza poluării cu țiței, pesticide și metale grele, și în Prahova din cauza poluării cu deșeurile depozitate (nămoluri de la epurarea apelor uzate, șlamuri și reziduuri petroliere)

Capitolul 6

Analiza SWOT

În acest capitol demersul analitic vizează suprinderea principalelor caracteristici de evoluție socio-economică care au impact asupra dezvoltării teritoriale de la nivelul regiunii Sud Muntenia prin dezvoltarea schemei de lucru specifice analizei SWOT.

În secțiunile anterioare ale studiului, au fost identificate și analizate tendințele de evoluție ale regiunii în intervalul 2004 – 2011, au fost subliniate principalele condiționalități naturale, disfuncționalități și provocări cu care se confruntă regiunea, iar acest capitol urmează să încadreze schematic aspectele prezentate pentru a evidenția punctele slabe și amenințările în ceea ce privește stadiul dezvoltării spațiale a regiunii Sud Muntenia.

Analiza SWOT	
Puncte forte	**Puncte slabe**
✓ Poziționarea geografică a regiunii – zonă de tranzit între Vest și Est; ✓ Graniță naturală cu fluviul Dunărea - principala arteră de comunicație fluvială și 5 porturi în regiune; ✓ 1 localitate (Ploiești) – de rang 1; ✓ 7 poli de creștere și 13 poli de dezvoltare în regiune. ✓ Grad ridicat de modernizare a strazilor orășenești și a infrastructurii de utilități publice din mediul urban; ✓ Existența a trei autostrăzi (A1, A2, A3) și a 5 drumuri europene ✓ Creșterea progresivă a speranței medii de viața (rural și urban). ✓ 20 parcuri industriale, din care 13 funcționale – suport pentru dezvoltarea afacerilor; ✓ Contribuție importantă a PIB-ului regional la PIB-ul național (12,54% și locul 2 la nivel național);	✓ Exploatarea insuficientă a avantajului pozițional ✓ Expansiune urbană necontrolată ✓ Degradarea spațiilor urbane ✓ Spațiul verde – suprafață scăzută(6,42% din suprafața totală a regiunii) – ultimul loc la nivel național ✓ Dimensiunea mică a centrelor urbane de polarizare ✓ Scăderea populației regiunii, mai accentuată în mediul urban; ✓ Disparități urban-rural privind accesul la infrastructura de utilități publice și la infrastructura de servicii medicale și educaționale. ✓ Densitatea drumurilor naționale sub media națională ✓ Infrastructura feroviară – slab reprezentată ✓ Aproximativ 50% din drumurile naționale din regiune concentrate în județele din nord – conexiuni scăzute cu sudul regiunii ✓ Lipsa transportului naval de călători; ✓ Starea precară a infrastructurii rutiere locale - mai ales a drumurilor comunale, inclusiv uzura podurilor rutiere ✓ Lipsa inelelor de centură care îngreunează traficul în interiorul localităţilor ✓ Infrastructură de transport relativ slab dezvoltată,

	îndeosebi în mediul rural ✓ Infrastructura în punctele de trecere a frontierei slab dezvoltată, necesitând modernizări urgente; ✓ Accesul dificil în anumite zone din mediul rural (localități izolate). ✓ Lipsa investițiilor și a unei promovări adecvate a turismului dunărean – cu impact asupra dezvoltării spațiale a zonei ✓ Infrastructura de acces, către anumite zone turistice și de interes cultural, deficitară/slab dezvoltată; ✓ Infrastructura turistică nu este proporțional dezvoltată la nivelul regiunii (accent crescut pe Valea Prahovei) ✓ Localități monoindustriale – vulnerabile la migrația investitorilor; ✓ Dependența economică de activitățile agricole – în localitățile rurale ✓ Număr scăzut al salariaților din cercetare-dezvoltare (5,31% din nr. total);
Oportunități	**Amenințări**
✓ Atractivitate pentru investitori – potențial natural și poziționare strategică; ✓ Accent deosebit pe componenta TIC și de inovare – competitivitatea afacerii; ✓ Cooperarea transfrontalieră cu Bulgaria – dezvoltarea orașelor de pe malul Dunării. ✓ Existența unui Master Plan pentru euroregiunea Giurgiu – Ruse; ✓ Creșterea numărului de turiști – efect benefic pentru sectorul de servicii și infrastructura de acces. ✓ Strategia UE pentru regiunea Dunării; ✓ Rolul GAL-urilor în relația urban-rural (dezvoltare teritorială echilibrată); ✓ Axe Prioritare de transport TEN-T care traversează regiunea. ✓ Acces la finanțare europeană.	✓ Schimbările climatice și de mediu; ✓ Epuizarea resurselor subsolului; ✓ Presiunile antropice ✓ Impactul dezvoltării în mod necontrolat a așezărilor antropice asupra arealelor turistice și/sau protejate. ✓ Tendința de depopulare a satelor și migrația către orașe – dezechilibre teritoriale. ✓ Lipsa unei legislații care să îngrădească expansiunea urbană necontrolată; ✓ Creșterea intravilanului în detrimentul spațiilor verzi/terenurilor utilizate în agricultură. ✓ Migrația personalului calificat; ✓ Fluctuațiile cursului valutar; ✓ Delocarea investițiilor regionale către alte zone cu forță de muncă mai ieftină; ✓ Proximitatea de regiunea București-Ilfov – concentrarea investițiilor și orientarea forței de muncă către această regiune. ✓ Capacitatea scăzută a autorităților publice de a cofinanțate proiecte de infrastructură mare anvergură; ✓ Nivel scăzut de informare și conștientizare a publicului privind problemele de mediu – impact asupra unei dezvoltări teritoriale durabile.

PARTEA II. Perspective ale dezvoltării sistemului regional în Sud Muntenia

Având ca scop reducerea disparităților economice, sociale și teritoriale majore dintre regiuni, cu țintă finală atingerea pieței unice și a monedei Euro, Europa a dezvoltat o politică regională, în principal de investiții care să contribuie la îndeplinirea obiectivelor Strategiei Europa 2020, să susțină competitivitatea și creșterea economică, îmbunătățirea calității vieții, crearea de locuri de muncă și dezvoltarea durabilă.

Politica regională își concentrează fondurile în zone și sectoare în care rezultatele pot fi semnificative, fiind astfel și expresia solidarității UE cu țări și regiuni mai puțin dezvoltate. Obiectivul politicii regionale este de a reduce disparitățile economice, sociale și teritoriale majore dintre regiunile Europei.

Fondurile de investiții (347 milioane Euro în perioada 2007-2013 pentru regiunile Europei), servesc, de exemplu, la îmbunătățirea infrastructurii de transport și extinderea rețelelor de internet până în zone îndepărtate, la stimularea întreprinderilor mici și mijlocii din zone dezavantajate, la implementarea unor proiecte de mediu și la îmbunătățirea nivelului de educație și a competențelor. De asemenea, se investește în inovare, în realizarea de noi produse și metode de producție, în eficiența energetică și în combaterea schimbărilor climatice.

Politica regională sprijină strategia Europa 2020 pentru creștere și locuri de muncă și, începând cu 2008, s-a adaptat la evoluția necesităților și la condițiile financiare mai dificile aduse de actuala criză economică. Astfel, a accelerat acordarea finanțărilor, a crescut ratele de cofinanțare (reducând astfel contribuția națională într-o perioadă de constrângeri bugetare), a simplificat procedurile și a sporit flexibilitatea, a modificat programele pentru facilitarea investițiilor în sectoare care pot absorbi finanțarea și pot genera rezultate, a asigurat accesul la finanțare pentru microîntreprinderi etc.

Începând cu anul 1986, obiectivul politicii de coeziune a constat în consolidarea coeziunii economice și sociale. Tratatul de la Lisabona și noua strategie ***Europa2020*** au introdus însă și o a treia dimensiune, și anume: coeziunea teritorială, astfel încât să se acorde atenție evoluției teritoriului european, în ansamblu, cu fiecare țară care aderă la UE.

Politica de coeziunea teritorială are în vedere:

- valorificare punctelor forte ale fiecărui teritoriu astfel încât să poată contribui mai bine la dezvoltarea durabilă şi armonioasă a Uniunii în ansamblu;
- mai buna conectare a teritoriilor, astfel încât cetățenii să poată trăi oriunde doresc pe întreg teritoriul european, cu acces la serviciile publice, la un sistem de transport eficient, la rețele de distribuţie a energiei viabile şi la internet în bandă largă;
- gestiunea concentrării în orașe, care au, în egală măsură, și un impact pozitiv și unul negativ: generează dezvoltarea inovației și creșterea productivității, intensificând simultan poluarea și excluziunea socială;
- dezvoltarea cooperării între țări și regiuni, într-o abordare macroregională (de ex. Strategia pentru regiunea Mării Baltice, Strategia pentru regiunea Dunării etc.), care să contribuie mai bine la atenuarea efectelor schimbărilor climatice și ale aglomerării traficului, care nu se opresc la frontierele administrative tradiționale.

Cartea verde privind coeziunea teritorială(2008) a lansat un amplu proces de consultare care continuă şi astăzi, cu reuniuni periodice ale experţilor din toată Europa. Intenția este ca subiectul coeziunii teritoriale să facă parte integrantă din politica de coeziune începând din 2013, contribuind astfel la ameliorarea coeziunii teritoriale prin promovarea unei abordări funcţionale în ceea ce priveşte dezvoltarea integrată a teritoriilor drept cadru de viaţă al cetăţenilor, prin coordonarea transsectorială a politicilor şi o guvernanţă pe mai multe niveluri, de la cel local la cel european, prin încurajarea cooperării dintre teritorii în vederea consolidării integrării europene și, nu în ultimul rând, printr-o mai bună cunoaștere a teritoriilor, pentru a le orienta dezvoltarea.

Politica de coeziune oferă cadrul investițional şi sistemul de aplicare de care este nevoie pentru realizarea obiectivelor strategiei Europa 2020. Investițiile pentru o creștere inteligentă, durabilă și incluzivă sunt gestionate prin: ***Fondul European de Dezvoltare Regională***, ***Fondul Social European*** şi ***Fondul de Coeziune*** care reprezintă, cumulat, peste o treime din bugetul total al UE.

Tab. 38 Principalele fonduri alocate României în perioada 2014-2020 (UM: mil euro)

Fond	Fonduri alocate României prin Politica de Coeziune, în perioada 2014-2020		Total Fonduri la nivel UE
	mil Euro	[%]	mil Euro
Fond Coeziune	7.226	10,9	66.130
Cele mai puțin dezvoltate regiuni	13.724	8,4	163.704
Cele mai dezvoltate regiuni	403	0,8	49.336
Cooperare teritorială	396	4,4	8.919
Alte alocări	0	0,0	289.214
TOTAL	**21.749**	**6,8**	**322.146**

Sursa: Politica regională - InfoRegio -
Alocări financiare conform negocierilor privind Cadrul financiar multianual al UE - iulie 2013

Finanţarea oferă sprijin pentru dezvoltarea de noi tehnologii, cercetare de vârf, accesul la internet de mare viteză, o infrastructură inteligentă pentru transporturi şi energie, eficienţă energetică şi surse de energie regenerabile, dezvoltarea afacerilor, abilităţi şi formare, și, pentru a asigura investirea eficace a acestor resurse în vederea atingerii obiectivelor strategiei Europa 2020, Comisia Europeană colaborează cu autoritățile de management din țările și regiunile UE. Pentru atingerea obiectivelor strategiei Europa 2020 va fi nevoie de implicarea activă a tuturor regiunilor din UE.

Capitolul 7

Dezvoltarea policentrică spațială la nivelul regiunii Sud Muntenia

i. Complementaritatea funcțională și structurală

Principalele nuclee de dezvoltare economică (harta/schema)

În scopul impulsionării dezvoltării economice și urbane, s-au înființat, în Romania, 7 poli de creștere și 13 poli de dezvoltare, în cadrul cărora se realizează cu prioritate investiții din programele cu finanțare comunitară și națională.

Astfel, regiunea Sud Muntenia este structurată în jurul a două centre de polarizare, respectiv: municipiul Ploiești, identificat drept pol de creștere prin Hotărârea de Guvern nr. 998/2008 și municipiul Pitești, identificat drept pol de dezvoltare prin același act normativ. Fiecare dintre acești poli are un potențial semnificativ de influență nu doar regională, ci și extra-regională.

Din punct de vedere al profilului rețelei de localități, polul de creștere Ploiești are următoarea structură: 1 municipiu –Ploiești, 3 orașe:Băicoi, Boldești Scăieni și Plopeni, 10 comune și 58 de sate.

Municipiul Ploiești este principalul centru socio-economic cu funcțiuni complexe industriale și terțiare. Importanța sa la nivel regional este dată și de învățământul superior, funcțiile de cercetare, politice și administrative.

Fig. 161 Polul de dezvoltare Pitești și Polul de creștere Ploiești

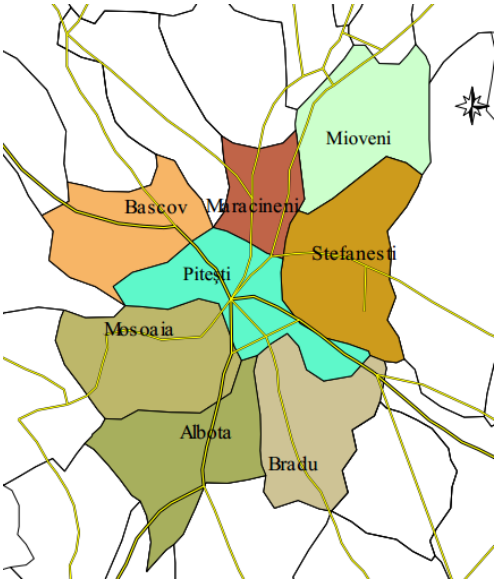

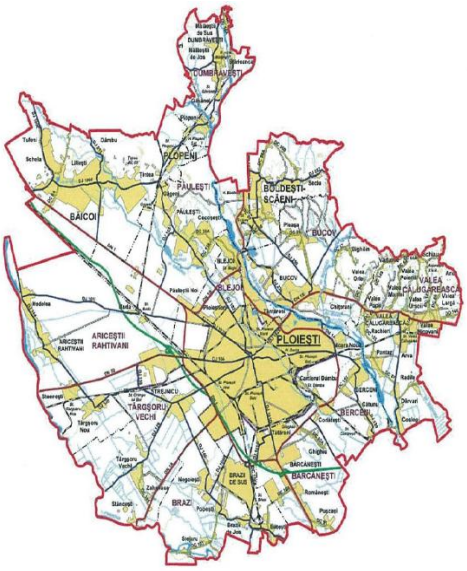

Sursa: APL Pitești / APL Ploiești

Municipiul Pitești este al doilea centru de importanță regională din regiunea Sud Muntenia. Este bine conectat cu principalele orașe învecinate prin infrastructuri de transport rutier și feroviar. Orasul Pitești este situat la o răscruce de drumuri, fiind un important nod de comunicație cu deschidere internă și internațională.

La nivelul regiunii există de asemenea următoarele orașe:

- Orașe cu o populație sub 20.000 locuitori: Costești, Fieni, Pucioasa, Moreni, Găești,Titu, Băicoi, Comarnic, Breaza, Mizil, Urlați, Urziceni, Fierbinți Târg, Amara, Tăndărei, Căzănești, Budești,Lehliu-Gara, Fundulea, Bolintin Vale, Mihăilești, Zimnicea, Videle, Topoloveni, Ștefănești, Sinaia, Bușteni, Plopeni, Slănic, Azuga, Răcari;
- Orașe cu o populație cuprinsă între 20.000 și 50.000 locuitori: Mioveni, Câmpulung Muscel, Slobozia, Fetești, Oltenița, Alexandria, Turnu Magurele, Roșiorii de Vede, Curtea de Argeș, Câmpina.
- Orașe cu o populație cuprinsă între 50.000 și 250.000 locuitori: Pitești, Târgoviște, Ploiești, Călărași, Vălenii de Munte, Giurgiu.

Având în vedere recensamintele efectuate în anii 2002 și 2011 se poate observa faptul că majoritatea orașelor au suferit o scădere a populației, doar câteva înregistrând creștere demografica. Orașele care au înregistrat creștere a populației sunt: Bolintin Vale, Mihăilești, Fundulea.

Din cele 48 de orașe din regiunea Sud Muntenia, 31 dintre acestea sunt orașe mici, cu o populație sub 20.000 de locuitori, 10 orașe au o populație cuprinsă între 20.000 și 50.000 de locuitori, și doar 5 dintre ele au o populație între 50.000 și 250.000 de locuitori.

Orașele cu o populație mai mare de 250.000 de locuitori lipsesc din regiunea Sud Muntenia, una dintre cauze fiind influența capitalei (cu 1.890.000 locuitori).

Complementaritate funcțională și structurală a principalelor nuclee

În acord cu Legea nr. 351/2001, *Conceptul Strategic de Dezvoltare Teritorială România 2030* integrează condițiile de conformare a structurilor policentrice la nivelul Uniunii Europene, conform documentelor privind coeziunea teritorială, socială și economică.

Potrivit acestui document, rețeaua urbană din Regiunea Sud Muntenia cuprinde:

- 1 POL NAȚIONAL OPUS cu potențial MEGA pe termen lung – Pitești
- 5 POLI REGIONALI OPUS: Pitești, Târgoviște, Ploiești, Călărași, Vălenii de Munte, Giurgiu
- 10 Poli SUBREGIONALI OPUS: Mioveni, Câmpulung Muscel, Slobozia, Fetești, Oltenița, Alexandria, Turnu Măgurele, Roșiorii de Vede, Curtea de Argeș, Câmpina.
- 31 Poli locali: Costești, Fieni, Pucioasa, Moreni, Găești,Titu, Băicoi, Comarnic, Breaza, Mizil, Urlați, Urziceni, Fierbinți Târg, Amară, Țandărei, Căzănești, Budești,Lehliu-Gara, Fundulea, Bolintin Vale, Mihăilești, Zimnicea, Videle, Topoloveni, Ștefănești, Sinaia, Bușteni, Plopeni, Slănic, Azuga, Răcari.

Rețeaua Europeană de Observare a Planificării Spațiale (ESPON) desemnează ca „stâlpi” ai policentricității o serie de Arii Funcționale Urbane (Funcțional Urban Area – FUA). ESPON dezvoltă un sistem mai amplu de analiză, propunând și alte concepte cheie precum cel de Orizont Potențial Urban Strategic (Potential Urban Strategic Horizont – PUSH) și de Arie de Integrare Policentrică (Potențial Polycentric Integration Area - PIA). Orizontul Potențial Urban Strategic este definit că

perimetrul din vecinătatea Ariilor Funcționale Urbane la care se poate ajunge în maxim 45 de minute de mers cu mașina pornind din centrul FUA.

La nivelul Uniunii Europene sunt identificate 1.595 arii funcționale urbane, din care 59 sunt amplasate în România. În regiunea Sud Muntenia există 6 Arii Funcționale Urbane, corespunzătoare polilor regionali.

Orizonturile Potențiale Urbane Strategice pot duce la formarea Ariilor de Integrare Policentrică, acestea fiind construite prin îmbinarea OPUS-urilor învecinate în cadrul cărora cel puțin o treime din suprafața Orizontului Potențial Urban Strategic mai mic din punct de vedere demografic se suprapune peste un alt Orizont Potențial Urban Strategic. Fiecare Orizont Potențial Urban Strategic poate aparține unei singure Arii de Integrare Policentrică, fiind preferat orașul de mai mari dimensiuni. În Uniunea Europeană, spre exemplu sunt formate 249 Arii de Integrare Policentrică care cuprind 1.139 Orizonturi Potențiale Urbane Strategice. În România există 9 Arii de Intergrare Policentrică, din care 2 în Regiunea Sud-Muntenia (centrul la Pitești și la Ruse, Bulgaria), 2 în Regiunea Centru (centrul la Brașov și Mediaș), 2 în Regiunea Sud- Est (centrul la Călărași și Galați), 1 în Regiunea București-Ilfov (centrul la București), 1 în Regiunea Vest (centrul la Hunedoara) și 1 în Regiunea Sud-Vest Oltenia (centrul la Craiova).

În Uniunea Europeană există state precum Germania, Italia, Austria, Ungaria, acoperite aproape în totalitate de Orizonturi Potențiale Urbane Strategice, ceea ce arată o bună dispersie în teritoriu a centrelor urbane. Pe de altă parte, România, alături de țări precum Spania, Suedia, Norvegia sau Finlanda se încadrează în rândul statelor cu un grad destul de scăzut de acoperire cu Orizonturi Potențiale Urbane Strategice. Aceasta înseamnă că există suprafețe considerabile care prezintă un acces dificil la o Arie Funcțională Urbană (localități aflate la o distanță mai mare de 45 de minute de mers cu mașina).

Dispersia teritorială a localităților urbane la nivelul regiunii Sud Muntenia nu este foarte echilibrată, existând mai multe zone lipsite de orașe pe o rază de 25-30 km:

- Nordul județului Argeș (comunele Sălătrucu, Arefu, Nucșoara, Albeștii de Mușcel);
- Sudul județului Argeș (comunele: Popești, Bârla, Miroși);
- Nordul județului Teleorman (comunele: Poeni, Siliștea, Tătărăștii de Jos, Bălaci, Siliștea Noua, Tătărăștii de Sus);

- Judeţul Giurgiu (comunele: Stoeneşti, Schitu);
- Nordul judeţului Prahova (comună Cheia).

Dezvoltarea teritorială a localităţilor urbane din regiunea Sud Muntenia trebuie să ia în considerare o serie de principii de dezvoltare spaţială enunţate în documentul *Principii directoare pentru dezvoltarea teritorială durabilă a continentului european* formulate în cadrul Conferinţei Europene a Miniştrilor Responsabili cu Amenajarea Teritoriului):

- Promovarea coeziunii teritoriale printr-o dezvoltare socio-economica echilibrată şi prin ameliorarea competivitatii;
- Sustinerea dezvoltării generate de funcţiunile urbane şi de îmbunătăţirea relaţiilor rural-urban;
- Asigurarea unor conditii de accesibilitate mai echilibrate;
- Dezvoltarea accesului la informative şi cunoaştere;
- Reducerea prejudiciilor provocate mediului;
- Valorificarea şi protecţia resurselor şi patrimoniului natural;
- Valorificarea patrimoniului cultural ca factor de dezvoltare;
- Dezvoltarea resurselor energetic cu conservarea siguranţei;
- Promovarea turismului calitativ şi durabil;
- Limitarea preventive a efectelor catastrofelor natural.

La nivelul României unul dintre cele mai importante documente referitoare la dezvoltarea spaţială - *Conceptul Strategic de Dezvoltare Teritorială România 2030* – susţine necesitatea asumării şi consolidării rolului specific al fiecărui pol de dezvoltare prin:

- Întărirea funcţiunilor metropolitane ale polilor urbani situaţi în ierarhia superioară a reţelei de localităţi, prin dezvoltarea unor servicii de importantă supra-nationala, creşterea competivitatii centrelor urbane cu potenţial metropolitan, pe baza resurselor umane superior pregătite, capabile să susţină restructurarea sectorială şi dezvoltarea parcurilor de activităţi;
- Afirmarea şi dezvoltarea rolului regional al polilor urbani prin îmbunătăţirea bazei economice, a mediului de afaceri şi a infrastructurii de servicii pentru o mai bună

exploatare a potenţialelor lor teritoriale în vederea atragerii investiţiilor şi în consecinţă a întăririi competivitatii;

- Consolidarea polilor locali, oraşe mici şi mijlocii, prin valorificarea resurselor endogene, viabilizarea şi proximitatea marilor centre regionale, în special nodurilor intermodale, promovarea unor strategii de diversificare economică în oraşele monofunctionale;
- Promovarea unor strategii de dezvoltare urbană integrate, orientate spre diversificarea funcţională şi socială;
- Promovarea cooperării între oraşe şi zonele rurale vecine pentru întărirea regiunilor funcţionale şi sprijinirea cooperării pe bază de parteneriat între centrele urbane prin proiecte comune şi schimburi mutuale de experienţă;

Reglementarea dezvoltării urbanistice, care include: evitarea dezvoltării urbane extensive necontrolate; conservarea caracterului tradiţional valoros şi a identităţii culturale a localităţilor prin prevederi referitoare la tipologia constructivă şi forma arhitecturală şi urbanistică a zonelor construite; restricţii severe privind dezvoltări urbanistice în zone de risc.

Principalele nuclee de dezvoltare din regiunea Sud Muntenia sunt reprezentate de orașele Ploiești și Pitești ce dețin cele mai importante funcții economice, sanitare și educaționale.

Arondarea spaţiului rural la principalele nuclee

Conform documentului *Conceptul Strategic de Dezvoltare Teritorială România 2030,* modalităţile de cooperare urban-rural se pot structura, potrivit anvergurii teritoriale şi categoriei unităţilor administrative implicate, în mai multe situaţii:

- Asocieri între municipiile de rang superior şi localităţile din aria de influenţă reciprocă care, potrivit legislaţiei în vigoare poartă denumirea de zone metropolitane (zone constituite prin asociere, pe bază de parteneriat voluntar, între marile centre urbane şi municipiile de rang I şi localităţile urbane aflate în imediata apropiere, la distanţe de până la 30 km , între care s-au dezvoltat relaţii de cooperare pe multiple planuri); Astfel de asocieri se pot face între: Ploieşti şi Brazi, Piteşti şi Ştefăneşti/Mioveni/Bascov

- Asocieri între orașele de rang mediu și mic cu zonele rurale înconjurătoare în sisteme urbane (sistem de localități învecinate între care se stabilesc relații de cooperare economică , socială și culturală, de amenajarea a teritoriului și de protecția mediului, echipare tehnico-edilitare, fiecare păstrându-și autonomia administrativă); astfel de asocieri se pot realiza între: Curtea de Argeș și Valea Iașului; Câmpulung Muscel și Valea Mare; Alexandria și Poroschia; Turnu Măgurele și Lita/ Ciuperceni; Roșiorii de Vede și Măldăeni;
- Forme de cooperare neinstituționalizată între localitățile urbane și rurale de-a lungul coridoarelor de dezvoltare (transport) care combină potențialul rural și cel ruban; acestea se pot realiza astfel: Pitești, Bascov, Drăganu, Cotmeana Morăreași - de-a lungul drumului European E81; Pitești, Albota, Lunca Corbuluide-a lungul drumului - E574; Azuga, Bușteni, Sinaia, Comarnic - pe Valea Prahovei; Măldăeni, Roșiorii de Vede, Peretu, Plosca, Buzescu – de-a lungul drumului E70;
- Forme de asumare a rolului de centru urban de către localitățile rurale cu funcții de loc central, în relație cu teritoriul rural înconjurător în zonele profund rurale; În județul Giurgiu, Bolintin Vale poate fi considerat centru urban de către localitățile din nordul județului; în județul Teleorman – Videle își poate asuma această funcție; în județul Calarași - localitățile Budești și Fundulea pot avea un astfel de rol.

Schema de Dezvoltare a Spațiului Comunitar susține că promovarea complementarității între orașe și regiuni aduce și posibilitatea de a profita de avantajele pe care le oferă concurența economică dintre ele, controlând în același timp inconvenientele. Complementaritatea nu va trebui totuși să se limiteze la concurență și la economie, ci se va extinde la ansamblul funcțiunilor urbane, (ca de exemplu cultură, învățământ și formare sau infrastructuri sociale). Este vorba de a urma o politică care să încurajeze o cooperare eficientă între orașe, bazată pe interese comune și pe un aport al tuturor participanților. Caracterul liber consimțit al cooperării și egalității în drepturi între parteneri constituie condiții prealabile.

În scopul dezvoltării policentrice a sistemelor urbane din Europa, Conferința Europeană a Miniștrilor responsabili cu Amenajarea Teritoriului (CEMAT) a propus unele măsuri de întărire a

potenţialului centrelor şi zonelor urbane, care pot fi aplicate şi în localităţile urbane din Regiunea Sud Muntenia:

- Dezvoltarea strategiilor adaptate contextului local (care vizează depăşirea consecinţelor restructurării economice);
- Ghidarea extinderii spaţiale a oraşelor, limitarea tendinţei de suburbanizare prin utilizarea eficientă a spaţiului intravilan, promovarea parcelărilor şi tehnicilor urbanistice şi de construcţii care economisesc teren, îmbunătăţirea calităţii vieţii în zonele construite şi crearea de spaţii verzi;
- Regenerarea zonelor urbane în declin şi combinarea funcţiilor sau grupurilor sociale în cadrul unor structure urbane, în cazul zonelor cu procese de excludere socială;
- Gestionarea prudentă a ecosistemului urban, în special în ceea ce priveşte spaţiile libere, spaţiile verzi, energia şi deşeurile ;
- Dezvoltarea mijloacelor de transport eficiente şi cu impact redus asupra mediului-conceptual mobilităţii durabile;
- Înfiinţarea unor organisme de planificare interurbană pentru coordonarea proiectelor comune de amenajare.

Principalele nuclee de dezvoltare vor acapara comunele situate în apropiere prin asimilarea lor în cadrul municipiilor.

Orașul Pitești din județul Argeș va avea în viitor în componența sa și comunele Hințești, Bascov, Mărăcineni, Bradu, comune pe care le va asimila prin extinderea orașului.

O altă modalitate prin care numărul comunelor din regiunea Sud Muntenia va fi diminuat este dată de schimbarea statutului lor administrativ. Comunele mari, atât ca suprafață cât și ca populație ce dețin deja funcții economice complexe vor primi statutul de oraș.

ii. Eliminarea disparităților între zonele industriale și cele profund agrare

Nivelul disparităților inter-regionale în România nu este considerat foarte ridicat, împărțirea pe regiuni instaurată în 1998 încercând, în măsura în care configurația geografică a permis-o, să reunească în cadrul aceleiași entități regionale, județe bine dotate și județe mai slab

dezvoltate. Acest lucru a avut ca rezultat o structurare regională relativ echilibrată, spre deosebire de structura pe județe, care prezintă diferențe mult mai mari, așa cum o arată și diferențele ierarhice dintre județele zonei Sud Muntenia, în ansamblul economiei naționale.

Începând cu anul 2000 se observă un grad ridicat de concentrare a valorilor într-un interval relativ restrâns pentru ca ulterior, în anul 2001 să apară tendința de dispersare, care continuă până în 2008, regiunile intrând într-un proces de concurență și de detașare a celor dezvoltate de cele sărace. Se constată astfel în România două tendințe majore: prima - o tendință de convergență relativ ușoară cu structurile UE-27, iar a doua - de creștere a disparităților între cele opt regiuni NUTS 2 ca urmare a accentuării concentrărilor economice în zone atractive, care pot asigura un nivel de trai și activități cu o profitabilitate ridicată.

Disparitățile între regiuni și în cadrul acestora, apar ca urmare a tendinței de concentrare (aglomerare) determinate de fenomene externe (globalizarea, integrarea) sau interne (clusterizarea), apariția polilor de creștere/dezvoltare, implicarea instituțiilor locale în diferite aspecte ale vieții economice etc., și au forma unor diferențe la nivelul veniturilor pe locuitor, determinând o reacție în lanț a firmelor, autorităților, locuitorilor, care încearcă să contracareze.

Aceste disparități pot fi de natură fizică - climat, distanța centru-periferie, accesibilitatea și densitatea populației, disparități economice - venituri, structura activității industriale, perspectivele economice, etc și disparități sociale - șomaj, structura forței de muncă, populația activă, calificarea și standardul de viață.

Evaluarea diferențelor și disparităților regionale se realizează pe baza informațiilor statistice.

Apariția disparităților și diferențelor regionale au la bază în primul rând localizarea, dezvoltarea endogenă, iar dezvoltarea mai rapidă a unor regiuni, cum este de exemplu zona de nord a regiunii Sud Muntenia, comparativ cu cea sudică, se datorează, în primă fază poziției favorizante, prezenței unor condiții naturale favorabile, resurselor importante și valoroase, apropierea de anumite piețe și ulterior, inovarea, instituțiile regionale, politicile și contextul național, zonal, etc.

În condițiile unei societăți relativ sărace, cum este cazul zonei de sud și în special județele Călărași, Giurgiu, Teleorman, accentul în problema disparităților, a decalajelor teritoriale de dezvoltare se pune pe polul negativ al studiului, pe sărăcie. Temeiul atribuirii acestui termen zonei sudice ar putea fi în primul rând lipsa educației. Regiunile cele mai sărace sunt pe termen lung cele cu o populație cu un nivel scăzut de educație, îmbinată cu ocuparea agricolă, venituri slabe, slabă cultură sanitară, etc.

Împărțirea regiunii Sud Muntenia în două sub-arii cu caracteristici geografice și socio-economice diferite, face ca zona de nord, cu județele Argeș, Dâmbovița și Prahova să dețină un nivel de dezvoltare superior mediei naționale, (fiind caracterizate printr-un grad ridicat de industrializare, prin resurse de subsol a căror prelucrare și comercializare crește valoarea regiunii și un grad de dezvoltare turistică mai ridicat) comparativ cu sudul regiunii, județele Călărași, Giurgiu, Ialomița și Teleorman, o zonă tradițional subdezvoltată, unde suprafața agricolă se regăsește în proporție de 71,1% din suprafața totală a regiunii, în care trecerea prin criza economică și socială acută se face simțită, unde potențialul turistic este neexploatat suficient până în prezent.

Pe lângă aceste disparități importante constatate la nivel intraregional există și disparități în interiorul fiecărui județ.

Ca un răspuns asupra problemei disparităților și a diferențelor dintre regiuni sau județe, apare necesitatea de a aborda procesul de convergență, eliminarea barierelor de orice fel, analizarea inegalităților și ulterior reducerea diferențelor teritoriale, în mărimea veniturilor, a locurilor de muncă, a exploatării resurselor, în infrastructură și în turism.

Într-o zonă slab dezvoltată economic, cum este sudul regiunii, unde predomină agricultura, unde datorită lipsei locurilor de muncă tinerii sunt nevoiți să migreze, unde alte surse de venit ca turismul sau transporturile nu sunt exploatate pentru un profit maxim, sunt perpetuate și chiar sporite inegalitățile regionale. Prin liberalizarea comerțului, regiunile mai puțin dezvoltate, lipsite de capital uman și tehnologii inovative, vor fi obligate să se specializeze în producția de bunuri. Regiunile dezvoltate devin poli de atracție și absorb cantități tot mai mari de capital și forță de muncă de la regiunile mai puțin dezvoltate.

Astfel, ***profilul economic al unei regiuni***, structura producției sale, constituie un ***factor de mare influență*** în dezvoltarea sa. Se ia spre exemplu situația regiunii de Sud Muntenia, cu un pronunțat caracter agricol, unde este foarte probabil ca dezvoltarea ei să fie afectată de evenimente neașteptate (în special naturale). Predominanța unui anumit sector sau a altuia, cum este regiunea sudică bazată pe agricultură sau regiunea nordică bazată pe industrie, poate cauza fluctuații la nivel macroeconomic sau la nivelul altor regiuni cu specializări diferite. Variațiile prezente în formarea veniturilor agricole determină modificări în cererea sau consumul altor activități industriale sau în sectorul terțiar. În cazul zonelor bazate pe industrie, vechimea procesului de industrializare reprezintă un alt factor important care conduce la accentuarea unor disparități regionale. Activitățile economice se localizează în sectoare favorabile inițiativelor antreprenoriale, în regiuni industrializate treptat sau unde există o structură diversificată a industriei, aceste regiuni fiind mai puțin afectate de factorii internaționali, dar pot fi influențate de alte sectoare industriale cu probleme.

Urmărind evoluția economică, regiunea Sud Muntenia și-a mărit aportul la formarea PIB-ului național, contribuția industriei fiind de peste 30%, în special prin aportul întreprinderilor din industria chimică și petrochimică (județele Prahova și Argeș), mașini, echipamente și mijloace de transport, materiale de construcție (Prahova, Argeș și Dâmbovița), textile, confecții și industria alimentară.

Un alt ***factor*** important în analiza disparităților îl reprezintă ***populația***, și în special ***populația ocupată***, iar în cadrul regiunii Sud Muntenia și în special în zona sudică, se observă tendința de scădere a populației, datorată migrării tinerilor, implicit a scăderii natalității și a creșterii numărului populației adulte. În zona sudică județul Teleorman înregistrează cea mai mare scădere -9%. Aflată în strânsă legătură cu indicatorii demografrici ce au înregistrat scăderi în ultima perioadă, după cum se observă în zona sudică a regiunii Sud Muntenia, forța de muncă și populația ocupată a urmat aceeași evoluție de scădere, de reducere numerică semnificativă, dar mai ales o reducere calitativă, prin migrația forței de muncă bine pregătite spre regiuni mai dezvoltate.

Din acest punct de vedere, apare necesitatea includerii unei reorganizări teritoriale pe baze funcționale mai bune, prin creșterea numărului de regiuni, ceea ce ar putea duce la

reducerea numărului populației deservite, la colaborare, convergență între localități, la o mai bună gestionare a procesului de dezvoltare în ansamblul său.

Natura sau tipul regiunii în cauză este un alt ***factor*** ce contribuie la dezvoltarea regională și în consecință la apariția unor disparități între zone. Regiunile specializate în producția de bunuri de capital sunt mai vulnerabile în perioadele de recesiune prelungită și duc astfel la reducerea intențiilor de investire în aceste zone.

Un ***factor*** cert care stă la baza apariției disparităților, cum este și în acest caz, este determinat de ***potențialul inovator al regiunii*** și anume capacitatea acesteia de a folosi resursele (tradiții locale, resurse financiare, sau resurse naturale) care să susțină activitatea inovativă și care să adauge valoare zonei. Activitățile legate de inovare constituie sursele principale de avantaje competitive, dar pot fi și un factor declanșator al disparităților economice teritoriale. Regiunile inovative dețin avantaje, dar sunt dependente de difuzarea cunoașterii. Politica regională trebuie în acest caz să țină seama de toate aspectele prin măsurile și acțiunile sale, atunci când se dorește reducerea disparităților în acest domeniu.

Atunci când se vorbește de potențial inovator, de atractivitatea unei zone, de capacitatea sa de a exploata resursele de orice natură, un indicator important în acest caz îl reprezintă infrastructura, ce caracterizează gradul de accesibilitate regională. Regiunea Sud Muntenia are o rețea de localități alcătuită din 48 de orașe, cele mai multe dintre acestea au o infrastructură deficitară, apropiată de cea a zonelor rurale. Din studiul distribuției teritoriale, reiese o concentrare mai mare a orașelor în zona nordică, datorată și prezenței polului București-Ilfov (regiune care dispune de altfel de cea mai importantă rețea de drumuri publice), și mai redusă în sud, unde majoritatea populației trăiește în mediul rural.

Aceste disparități nu apar doar între cele două zone ale regiunii Sud Muntenia, delimitate concret, ci și între județele din cadrul aceleiași regiuni. Județul Prahova se detașează față de restul județelor regiunii, deținând un grad mai ridicat de urbanizare, cu cel mai mare număr de orașe. Infrastructura, în general, reprezintă un indicator important care caracterizează gradul de accesibilitate regională, fiind luat în considerare atunci când se vorbește de atractivitatea unei zone. Analiza în acest caz se raportează la densitatea drumurilor publice. Conform statisticilor, valorile cele mai mari s-au înregistrat în nordul regiunii (datorate prezenței zonei montane cu sate

numeroase de tip răsfirat, cu numeroase drumuri de legătură) iar cele mai mici valori se regăsesc în zona sudică, zonă de câmpie, cu așezări puține.

Starea tehnică a rețelei de drumuri publice este în general nesatisfăcătoare. O infrastructură de transport modernizată este o condiție necesară, dar nu suficientă pentru dezvoltarea regională și competitivitate. Este un factor important care poate determina localizarea activităților economice și unele sectoare, care poate determina dezvoltarea relațiilor transfrontaliere în mai multe puncte, și dezvoltarea transporturilor și a turismului.

Investițiile în infrastructură sunt esențiale pentru reducerea distanțelor între regiuni, pentru crearea unor conexiuni laterale sau accese directe la rețeaua de drumuri europene și naționale. Infrastructura de transport joacă un rol important în reducerea disparităților regionale, facilitând comerțul și mișcarea forței de muncă, a turismului. Îmbunătățirea infrastructurii reduce timpul și costul de transport al persoanelor și al bunurilor și crește productivitatea și avantajele comparative ale diferitelor regiuni. Având în vedere că fiecare regiune prezintă o structură specifică, necesități specifice în acest domeniu, atât în ceea ce privește infrastructura, cât și modalitatea de transport, este necesară asigurarea unui nivel apropiat de dezvoltare la nivel teritorial și reducere a dezechilibrelor între acestea, deoarece sistemul de transport trebuie privit unitar.

Atât din punct de vedere al infrastructurii rutiere cât și a celei fluviale, zona sudică a regiunii este evident nesatisfăcătoare, ceea ce face ca porturile să-și reducă treptat activitatea, contribuind astfel al scăderea gradului de utilizare a potențialului existent. Accesibilitatea la căile fluviale este asigurată doar prin localitățile din partea sudică a regiunii, prin cele 5 porturi care dispun de acces rutier și feroviar, dar fără existența unor centre moderne de transport intermodal. Faptul că unele dintre porturi nu beneficiază de legături rutiere sau feroviare rapide cu celelalte centre din regiune, a minimizat treptat potențialul inovator al regiunii de Sud Muntenia.

Se evidențiază necesitatea acestui proces de convergență în zonele transfrontaliere, de apropiere între regiuni și mai ales între orașe în toate sensurile posibile, pentru a găsi soluții în ceea ce privește problemele comune. În partea de introducere a materialului s-a precizat deja că sărăcia reprezintă un factor important în dezvoltarea socială, un element ce aparține domeniului social și care se referă la aspecte ale calității și modului de viață direct dependente de educație,

sănătate, consum și interacțiune umană. Toate cele 4 componente definitorii sunt puternic structurate la nivel local, interacțiunile sociale cele mai puternice fiind la nivel local și nu regional. Datele statistice locale au în acest caz o pondere foarte importantă, fiind astfel de preferat ca în analiza dezvoltării sociale la nivel regional să se lucreze cu indicatori care agregă măsuri la nivel de localitate.

Astfel, devine necesară adoptarea unor măsuri ce vor putea juca un rol important în reducerea decalajelor microregionale dintre sat și oraș. În plus există regiuni care au semnificație importantă pentru dezvoltarea socială dar care nu sunt definite formal în nici un fel. Sărăcia rurală este, în continuare în zona sudică semnificativ favorizată de accesibilitatea redusă spre centrele urbane, de calitatea proastă a infrastructurii de acces și de ocuparea preponderent agricolă a populației. În baza datelor statistice, printre localitățile cu dezvoltare socială minimă se regăsesc: Toporu, Schitu, Răsuceni – Giurgiu și Necșești – Teleorman. Se constată astfel că Teleorman și Giurgiu sunt pe lista celor mai sărace județe ale țării din punct de vedere social, deși surprinzător sunt situate în apropierea Bucureștiului. Fenomenul s-a datorat și unui proces de atracție a elitelor locale către orașul capitală, de sărăcire a comunelor din cele două județe, în primul rând sub aspectul capitalului uman prin emigrarea către București a tineretului. În acest caz, apropierea de un oraș ca Bucureștiul, nedublată de o bună infrastructură pentru transport sau de legături directe care să reducă timpul, duce la sărăcie, nu la dezvoltare, la emigrare definitivă, desființând total navetismul. Este de altfel și cazul județelor Giurgiu, Ialomița, Călărași care au statutul de județe rurale apropiate de oraș dar cu nivel ridicat de sărăcie.

Se prezintă în continuare o analiza comparată a județelor din regiunea Sud Muntenia bazată pe 10 indicatori. Este foarte adevărat că aceștia nu sunt sigurii indicatori sau cei mai relevanți. Pentru o analiză mult mai pertinentă ar fi trebuit lărgită selecția sau în cel mai rău caz făcută o selecție adecvată. În orice caz, aceștia pot fi considerați a fi necesari pentru a inția / dezvolta / explica ideea de disparități intraregionale. Dintre cei 10 indicatori aleși, 4 privesc dezvoltarea economică, 3 privesc nivelul de dezvoltare a socialului, în timp ce ultimii 3 se referă la diferite aspecte ale calității și protecției mediului înconjurător. Pentru a putea realiza o ierarhizare a județelor s-au acordat punctaje, cu valori de la 1 la 7, după cum urmează: 7 puncte se atribuie județului care obține pentru un indicatorul analizat valoarea cea mai favorabilă (care poate fi

valoarea mai scăzută de exemplu în cazul indicatorului „rata șomajului" sau o valoare mai ridicată cum ar fi în cazul indicatorului „densitatea populației"), apoi în funcție de valoarea obținută, în ordine descrescătoare, 6 puncte, 5 punct, etc, 1 punct fiind atribuit județului care obține valoarea cea mai defavorabilă. De asemenea căsuțele colorate în "roșu" indică situația în care județul are o valoare mai "rea" decât media regională, în timp ce căsuțele colorate în verde indică situația în care județul are o valoare mai "bună" decât media regională, în ceea ce privește un anumit indicator. Căsuțele sunt toate albe atunci când media regională pentru indicatorul respectiv nu se poate calcula sau nu este disponibilă.

SPECIFICAȚIE	ECOMONIE				SOCIETATE			MEDIU ÎNCONJURĂTOR			TOTAL	RANGUL
JUDEȚE	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Argeș	7	7	3	1	5	7	6	4	3	7	50	1
Călărași	3	4	2	5	1	3	4	5	6	6	39	4
Dâmbovița	5	1	5	3	6	5	1	2	2	2	32	7
Giurgiu	4	5	7	7	4	6	2	1	1	1	38	5
Ialomița	2	3	6	4	2	2	7	6	5	3	40	3
Prahova	6	6	4	2	7	4	3	7	4	4	47	2
Teleorman	1	2	1	6	3	1	5	3	7	5	34	6

INDICATORII STUDIAȚI:

1. PIB pe cap de locuitor
2. Densitatea întreprinderilor
3. Fluxurile turistice
4. Infrastructura rutieră
5. Densitatea populației
6. Rata șomajului
7. Asistența sanitară
8. Canalizare publică
9. Spații verzi
10. Consumul de apă

În ceea ce privește domeniul „Economia”, punctajul cel mai ridicat este obținut de județul Giurgiu, care a totalizat 23 de puncte, urmat de Argeș și Prahova (fiecare cu 18 puncte), Ialomița (15 puncte), Călărași și Dâmbovița (câte 14 puncet fiecare). Ultimul a fost județul Teleorman cu doar 10 puncte. Punctajul obținut de Giurgiu este însă conjuctural, favorizat de indicatorii aleși. Județul Argeș obține punctajul cel mai mare în domeniul „Societatea” realizând 18 puncte, urmat de Prahova cu 14 puncte, Dâmbovița și Giurgiu, cu câte 12 de puncte. Pe ultimile poziții, cu 11 puncte județul Ialomița, cu 9 puncte județul Teleorman și cu 8 puncte județul Călărași.

Județul Călărași totalizează 17 puncte, fiind primul judeţ în domeniul „Mediului înconjurător”. Pe poziţiile doi şi trei se regăsesc judeţul Prahova şi judeţul Teleorman cu câte 15 puncte. Sunt urmate la mică distanță de județele Argeș și Ialomița cu câte 14 puncte fiecare. Ultimele poziții, cu 6 puncte, respectiv 3 puncte, sunt deținute de județele Dâmbovița, respectiv Giurgiu.

Având în vedere cele 3 domenii, se clasifică pe prima poziție județul Argeș cu 50 de puncte. Pe poziția 2 este județul Prahova care a totalizat 47 de puncte, urmat de Ialomița cu 40 de puncte. Județul Călărași cu 39 de puncte și județul Giurgiu cu 38 e puncte se poziționează pe locul 4 și respectiv 5, pe când ultimile două poziții sunt deținute de județele Teleorman și Dâmbovița, cu un total de 34, respectiv 32 de puncte.

Analizând clasamentul final se poate concluziona, așa cum era de așteptat, că județele Argeș și Prahova se află într-o situație bună, iar pentru a echilibra șansele la nivelul întregii regiuni este necesar a se direcționa investițiile către județele mai slab poziționate, în special în Dâmbovița și Teleorman. Este important de menționat faptul că ierarhia se modifică la fiecare domeniu analizat, ceea ce indică faptul că unele județe au o situația mai bună într-un anumit domeniu și mai slabă în alt domeniu și invers. Acest lucru ne ajută să stabilim care sunt domeniile în care trebuie insitat mai mult.

Disparităţi intra-regionale în domeniul economic

Tabel 1. Indicatorul 1. PIB pe cap de locuitor în lei (2011)		
	PIB pe cap de locuitor	Punctaj
Regiunea Sud Muntenia	20235,49	
Argeș	25920,55	7
Călărași	17212,19	3
Dâmbovița	19325,44	5
Giurgiu	18772,13	4
Ialomița	16761,45	2
Prahova	22340,18	6
Teleorman	13948,97	1
Sursa: Direcția Regională de Statistică Călărași		

Indicatorul 1. Disparităţi importante caracterizează produsul intern brut pe cap de locuitor în regiunea Sud Muntenia, mai ales între judeţul Argeș şi celelalte judeţe. În anul 2010, judeţul Argeș a realizat un PIB pe cap de locuitor de 25.920,55 lei, peste media regională, fiind primul judeţ din regiune. Pe locul doi s-a situat judeţul Prahova cu un PIB pe cap de locuitor de 22.340,18 lei, de asemenea peste media regională. Cele două judeţe sunt urmate de Dâmbovița cu 19.325,44 lei, Giurgiu cu 18.772,13 lei, Călărași cu 17.212,19 lei, Ialomița cu 16.761,45 lei și, pe ultima poziţie, judeţul Teleorman cu 13.948,97 lei.

Tabel 2. Indicatorul 2. Densitatea intreprinderilor (2010)		
	Numărul de intreprinderi la 1000 locuitori	Punctaj
Regiunea Sud Muntenia	19,8	
Argeș	24,6	7
Călărași	16,5	4
Dâmbovița	15,6	1
Giurgiu	19,0	5
Ialomița	16,2	3
Prahova	23,7	6

Teleorman	15,6	2
Sursa: Calcule pe baza datelor furnizate de Direcția Regională de Statistică Călărași și Liste Firme - Borg Design		

Indicatorul 2. Dinamicile sectorului antreprenorial variază în mod sensibil între județe. Liderul regiunii în ceea ce privește densitatea întreprinderilor este județul Argeș cu 24,6 firme / 1.000 locuitori. Se poziționează pe locul doi, cu valoare peste media regională și județul Prahova cu 23,7 întreprinderi/1.000 locuitori. Celelalte cinci județe în care țesutul antreprenorial este mai puțin dezvoltat sunt Giurgiu cu 19,00 întreprinderi /1.000 locuitori, urmat de Călărași cu 16,5 întreprinderi /1.000 locuitori, Ialomița cu 16,2 întreprinderi /1.000 locuitori, Teleorman cu 15,6 întreprinderi /1.000 locuitori și Dâmbovița tot cu 15,6 întreprinderi /1.000 locuitori.

Tabel 3. Indicatorul 3. Fluxuri turistice (2011)		
	Indicele de utilizare netă a capacității în funcțiune (%)	**Punctaj**
Regiunea Sud Muntenia	22,7	
Argeș	17,7	3
Călărași	14,4	2
Dâmbovița	24,7	5
Giurgiu	35,9	7
Ialomița	34,8	6
Prahova	22,2	4
Teleorman	12,9	1
Sursa: Direcția Regională de Statistică Călărași		

Indicatorul 3. Patrimoniul natural și cultural al regiunii Sud Muntenia este deosebit. Acesta reprezintă o resursă de exploatat de mare importanță pentru economia regională. Indicatorii care privesc dezvoltarea pieței turistice confirmă importanța sectorului pentru economie. Dezvoltarea sectorului este însă caracterizată prin disparități intra-regionale importante. Surprinzătoare este însă clasarea modestă a județului Prahova, doar pe locul 4, având în vedere faptul că acesta deține un atu important, reprezentat de stațiunile turistice de pe Valea Prahovei.

Tabel 4. Indicatorul 4. Drumurile publice modernizate, procent din totalul străzilor (2011)		
	Procentul de drumuri publice modernizate %	Punctaj
Regiunea Sud Muntenia	33,20	
Argeș	18,47	1
Călărași	40,38	5
Dâmbovița	27,68	3
Giurgiu	58,50	7
Ialomița	40,09	4
Prahova	23,90	2
Teleorman	56,36	6
Sursa: Direcția Regională de Statistică Călărași		

Indicatorul 4. În anul 2010, judeţul Giurgiu cu 666 km de drumuri modernizate (dintr-un total de 1.156) a fost judeţul din regiunea Sud Muntenia cu procentul cel mai mare de drumuri modernizate. Teleorman ocupă a doua poziţie în clasament, cu 859 km drumuri modernizate dintr-un total de 1.525. De remarcat că aceste procente relativ ridicate se datorează drumurilor naţionale modernizate, procentul modernizării drumurilor judeţene şi comunale fiind destul de scăzut. Al treilea loc din clasament este ocupat de judeţul Călărași, cu 40,33% drumuri modernizate din drumurile totale; urmează judeţul Ialomița, cu 39,91% drumuri modernizate din totalul drumurilor; judeţul Dâmbovița cu 26,45%; judeţul Prahova cu 24,13% și judeţul Argeș care se clasează pe ultimul loc cu 18,82% drumuri modernizate din totalul drumurilor.

Disparităţile intra-regionale în domeniul social

Tabel 5. Indicatorul 5. Densitatea populației (Recensământul populației la 18 martie 2011)		
	Locuitori / km^2	Punctaj
Regiunea Sud Muntenia	98,1	
Argeș	95,6	5
Călărași	63,8	1
Dâmbovița	133,6	6

Giurgiu	84,5	4
Ialomița	66,6	2
Prahova	176,0	7
Teleorman	75,3	3
Sursa: Direcția Regională de Statistică Călărași		

Indicatorul 5. Densitatea populației în regiunea Sud Muntenia este de 98,1 locuitori/km^2. Depășesc media regională doar 2 județe mai populate: Prahova care, cu 176,0 locuitori/km^2 este primul din regiune, și Dâmbovița cu 133,6 locuitori/km^2. Toate celelalte județe au valori sub media regională, cea mai mică densitate înregistrându-se în județul Călărași, respectiv, 63,8 locuitori/km^2.

Tabel 6. Indicatorul 6. Rata șomajului (2011)		
	Rata șomajului	**Punctaj**
Regiunea Sud Muntenia	8,8	
Argeș	7,6	7
Călărași	8,8	3
Dâmbovița	8,5	5
Giurgiu	8,4	6
Ialomița	9,9	2
Prahova	8,6	4
Teleorman	10,9	1
Sursa: Direcția Regională de Statistică Călărași		

Indicator 6. Rata șomajului înregistrată în regiunea Sud Muntenia, la sfârșitul anului 2010, însumează 8,8%, ceea ce reprezintă +1,93% față de media națională, regiunea concentrând un număr de 111.116 șomeri. Fenomenul șomajului se manifestă cu intensitate diferită în județele regiunii. Rata cea mai scăzută caracterizează Argeș, județul care prezintă o economie mai vioaie (7,6%), urmat de județul Giurgiu, cu o economie preponderent orientată spre agricultură. Urmează județul Dâmbovița cu 8,5 % și județul Prahova care se poziționează ușor peste media regională cu 8,6%. Cele mai afectate județe sunt Călărași, Ialomița și Teleorman cu 8,8%, 9,9%, respectiv 10,9%.

Tabel 7. Indicatorul 7. Unitățile sanitare (excusiv cabinetele medicale) la 100.000 locuitori (2011)		
	Densitatea unităților sanitare	Punctaj
Regiunea Sud Muntenia	5,63	
Argeș	7,03	6
Călărași	5,44	4
Dâmbovița	4,15	1
Giurgiu	4,27	2
Ialomița	8,34	7
Prahova	4,79	3
Teleorman	6,24	5
Sursa: Direcția Regională de Statistică Călărași		

Indicatorul 7. În regiune există 184 unităţi sanitare, fără a include cabinetele medicale. Infrastructura de sănătate existentă în anul 2010, raportată la populaţie, scoate în evidenţă faptul că dotarea nu depăşeşte 5,63 unităţi la 100.000 de locuitori, situându-se sub media naţională.
Cea mai bună dotare în ceea ce priveşte infrastructura sanitară se află în judeţul Ialomița care, cu 8,34 unităţi / 100.000 locuitori depăşeşte media regională. Urmează judeţele Argeș cu 7,03 unităţi la 100.000 de locuitori şi Teleorman cu 6,24 unităţi la 100.000 de locuitori. Judeţele în care densitatea structurii de asistenţă de sănătate este mai scăzută şi sub media regională sunt Călărași, cu 5,44 unităţi la 100.000 de locuitori, urmat de Prahova (4,79), Giurgiu (4,27) şi Dâmbovița (4,15).

Disparităţile intra-regionale în domeniul mediului înconjurător

Tabel 8. Indicatorul 8. Canalizare publică (2011)		
	Procentul localităților cu instalații de canalizare publică	Punctaj
Regiunea Sud Muntenia	4,5	
Argeș	3,6	4
Călărași	3,8	5
Dâmbovița	3,4	2
Giurgiu	1,8	1
Ialomița	3,9	6

Prahova	8,9	7
Teleorman	3,5	3
Sursa: Direcția Regională de Statistică Călărași		

Indicatorul 8. Canalizarea publică. Prahova are procentul cel mai ridicat de localităţi cu instalaţii de canalizare publică: 8,9% din totalul localităţilor judeţului, restul având procente sub media pe județ (4,5%), din care județul Giurgiu stă cel mai prost, doar 1,8%.

Tabel 9. Indicatorul 9. Spațiile verzi în mediul urban (2011)		
	Spațiile verzi pe cap de locuitor, mp	**Punctaj**
Regiunea Sud Muntenia	15,44	
Argeș	13,38	3
Călărași	18,34	6
Dâmbovița	12,92	2
Giurgiu	7,99	1
Ialomița	18,18	5
Prahova	15,71	4
Teleorman	21,92	7
Sursa: Direcția Regională de Statistică Călărași		

Indicatorul 9. Spatiile verzi în mediul urban. Suprafaţa spaţiilor verzi pe cap de locuitor variază considerabil în zonele urbane din regiunea Sud Muntenia. În judeţul Teleorman, în anul 2010, populaţia urbană a beneficiat în medie de 21,92 metri pătraţi de spaţiu verde pe locuitor. Judeţul Teleorman este urmat de judeţele Călărași și Ialomița, cu 18,34 mp pe cap de locuitor, respectiv 18,18 mp pe cap de locuitor; judeţul Prahova cu 15,71; judeţul Argeș cu 15,44; judeţul Dâmbovița cu 12,92 şi judeţul Giurgiu cu 7,99.

Tabel 10. Indicatorul 10. consumul de apă potabilă (2011)		
	Consumul de apă potabilă pe cap de locuitori (lt/zi)	**Punctaj**
Regiunea Sud Muntenia	145,8	
Argeș	163,4	7
Călărași	162,3	6
Dâmbovița	133,9	2
Giurgiu	108,4	1
Ialomița	138,3	3
Prahova	139,6	4
Teleorman	156,2	5
Sursa: Direcția Regională de Statistică Călărași		

Indicatorul 10. Consumul de apă potabilă. În statele membre ale UE, consumul de apă potabilă pentru uz menajer variază între 100 și 200 de litri pe om/zi, 110 litri pe om/zi fiind cantitatea-obiectiv, considerată sustenabilă. În regiunea Sud Muntenia, consumul mediu este de 145,8 litri pe om/zi. Pe de o parte, disponibilitatea de apă potabilă este un element deosebit de important în privința calității vieții; pe de o altă parte, consumul prea ridicat are impact negativ asupra mediului (cu atât mai mult, dacă apele consumate nu sunt epurate). De aceea, nu a fost ușor de stabilit dacă un județ care consumă relativ mai mult decât alt județ, trebuie punctat mai mult sau mai puțin. Totuși, având în vedere faptul ca în România cantitatea consumului de apă pe cap de locuitor este în prezent direct proporțional cu numărul de utilizatori conectați la rețele, s-a decis ca acele consumuri mai mari de apă să fie punctate mai mult decât consumurile relativ mai scăzute. Evident acest indicator are și alte limite, în sensul că valorile de consum „recensat" sunt mai ridicate acolo unde zonele urbane sunt preponderente (crește procentul de populație racordată la rețele, precum și nivelul de contorizare). În regiunea Sud Muntenia, Argeș are consumul cel mai ridicat, Dâmbovița și Giurgiu fiind județele unde se înregistrează valorile cele mai scăzute.

În concluzie, județele de maximă sărăcie din sudul regiunii au populația ocupată în agricultură, având de altfel și un grad de urbanizare redus. Rezultă că reducerea disparităților sociale regionale se va realiza prin exploatarea agricolă conform standardelor și practicarea unei agriculturi sustenabile și eficiente din punct de vedere productiv și a unei urbanizări viabile în

județele sărace. O altă ipoteză ce poate fi luată în considerare ar fi dezvoltarea sectorului zootehnic în mediul rural, care prin veniturile bănești și în natură pe care le aduce, poate constitui un factor de reducere a sărăciei. Navetismul sat-oraș este, de asemenea un factor important al nivelului de viață. În comunele care au o rată mai mare de navetism veniturile sunt mai mari și implicit dezvoltarea socială este superioară.

Din punct de vedere cultural-istoric județele din sud nu prezintă o importanță covârșitoare în determinarea nivelului de dezvoltare socială a localităților.

Concluzii:

Ca și concluzie generală în urma analizei, o axă de structurare a disparităților este dată de diferențele de nivel de trai dintre sat și oraș, rezultând astfel necesitatea integrării comunităților rurale și a orașelor mici în structuri de dezvoltare microregională. Comunele sunt în multe cazuri cu viabilitate economică și dimensiune demografică reduse. Un proces de unificare a comunelor mici pentru a spori viabilitatea lor economică, în condițiile de creștere a autonomiei locale, este util să fie abordat.

Disparitățile sociale regionale din România au o clară structurare pe axele rural-urban, agricol-neagricol, concentrare redusă-sporită a populației în teritoriu, accesibilitate la servicii și capital relațional al populației asociat diversității culturale. Toate acestea sunt condiționări de impact nemijlocit asupra dezvoltării sociale în sferele educației, sănătății, consumului și relațiilor sociale. Diferitele tipuri de disparități se manifestă în asociere între ele și pe niveluri multiple – macroregiuni, regiuni de dezvoltare, subregiuni de dezvoltare/arii sociale, microregiuni.
Reducerea disparităților presupune apropierea valorilor indicatorilor de performanță stabiliți și asigurarea diminuării decalajelor în nivelul de dezvoltare al regiunilor respective.

Se dorește astfel asigurarea unei structuri mai echilibrate a economiei prin coeziune economică dar și socială și teritorială și susținerea regiunii cu probleme de subdezvoltare.

Capitolul 8

Restructurarea economică

Condițiile geografice și istorice au determinat rămânerea în urmă, din punct de vedere socio-economic, a regiunii Sud Muntenia, în condițiile în care caracteristica economică a anilor 1960 era preponderența agrară și nivelul de trai scăzut. Această perioadă a fost urmată de o industrializare forțată, în scopul redresării situației economice, prin achiziționarea de capacități de producție moderne, acțiune care a determinat crearea unei culturi industriale, calificarea forței de muncă și formarea unui numar mare de specialiști.

Perioada de după decembrie 1998 a fost marcată de recesiune, atât la nivel național, cât și regional, făcându-se simțite efectele liberalizării cursului de schimb valutar și a programelor de restructurare din întreprinderile cu pierderi. Managementul defectuos, datorat reticenței la implementarea sistemului de asigurare a calității producției și produselor, a strategiei de dezvoltare a întreprinderilor, a aplicării principiilor de marketing în promovarea produselor, împreună cu pierderea piețelor de desfacere și reducerea nivelului de competitivitate a produselor, precum și lipsa resurselor de menținere a investițiilor au determinat scădere economică, cu implicații asupra dezvoltării regiunii în toate domeniile.

Cu toate acestea, industria a rezistat în partea de nord a regiunii Sud Muntenia, fiind legată de resursele existente în acea zona, și prin urmare și-a continuat dezvoltarea, iar partea de sud a regiunii a urmărit dezvoltarea agriculturii, ținând cont de potențialul pe care i-l oferă terenul agricol.

Restructurarea economică a regiunii Sud Muntenia, presupune, prin urmare, remodelarea activităților economice pentru a maximiza performanța, însemnând în acest caz producție, productivitate și venituri, toate acestea având ca scop final *creșterea durabilă a standardului de viață din cadrul regiunii*. Tocmai de aceea trebuie identificate domenii de dezvoltare care pot să

asigure în egală măsură un nivel de trai adecvat atât pentru prezent, cât și pentru generațiile viitoare, ținând cont de faptul că resursele sunt limitate.

Având în vedere caracteristicile fizico-geografice și economice ale regiunii Sud Muntenia, domeniile de interes pentru viitor pot să fie diverse: agricultură, turism, energie regenerabilă și transport, mai ales prin exploatarea avantajului Dunării.

Ținând cont că regiunea Sud Muntenia deține cea mai mare suprafață de teren agricol, comparativ cu celelalte regiuni de dezvoltare, agricultura poate constitui un vector de dezvoltare pentru regiune, dacă se au în vedere investiții în capacități de procesare și comercializare a produselor agricole în interiorul regiunii.

De asemenea, **turismul**, reprezintă un alt factor care poate contribui la dezvoltarea regiunii, ținând cont că teritoriul regiunii Sud Muntenia dispune de resurse naturale, culturale și istorice multiple, nu doar în partea de nord, ci și în sudul acesteia.

Producția de energie din surse regenerabile, în special utilizând biomasa și energie solară, au de asemenea, un rol important în dezvoltarea durabilă a regiunii, prin faptul că acestea contribui la economisirea resurselor limitate de care dispune regiunea pentru domeniul energetic, și nu în ultimul rând, la protejarea mediului înconjurător.

În cele din urmă, **transporturile** pot să constituie un vector de dezvoltare al regiunii, dacă se are în vedere modernizarea infrastructurii existente atât rutiere și feroviare, cât mai ales a infrastructurii portuare. Astfel, regiunea Sud Muntenia ar putea deveni o zona importantă de tranzit al mărfurilor între est și vest prin intermediul fluviului Dunărea.

i. Vectori ai dezvoltării economice într-o economie bazată pe competitivitate: cercetare-inovare, clustere economice de înaltă tehnologie

Cercetarea şi inovarea, deși nu preocupă decât o foarte mică parte a populației, ne afectează în mod direct și sistematic viața, contribuie în mod direct la prosperitatea și bunăstarea societății pentru că, pe de o parte toate obiectele cu care interacționăm sunt rezultatul unor descoperiri științifice și al unor procese tehnologice, pe de altă parte, toate ocupațiile sunt afectate, direct și indirect, de evoluția științei și tehnologiei. Locurile de muncă actuale și viitoare

există sau nu în funcţie de cursul progresului ştiinţific şi tehnologic.

Beneficiile pe care cercetarea le aduce în plan cotidian sunt uriașe. Spre exemplu, în decurs de 100 de ani, între 1.900 şi 2.000, speranţa de viaţă la naştere a crescut în Europa de la sub 50 la peste 75 de ani, în mare măsură datorită cunoaşterii ştiinţifice, drumul de la cunoașterea empirică a corpului uman, la intervențiile chirurgicale complicate care se realizează astăzi a fost posibil doar cu eforturi realizate în munca de cercetare.

Pe de altă parte inovarea, a fost mereu un motor al dezvoltării economice şi sociale. Un studiu al Băncii Mondiale, realizat în anul 2007, demonstrează modul în care cercetarea şi dezvoltarea tehnologică cresc productivitatea muncii, competitivitatea şi, în final, duc la bunăstare: două ţări, precum Ghana şi Coreea de Sud, care au plecat de la acelaşi nivel de dezvoltare, au ajuns să aibă un nivel mult diferit după numai 40 de ani, două treimi din diferenţă datorându-se acumulării de cunoaştere[90]

În acest context, Uniunea Europeană şi-a stabilit obiective strategice şi iniţiative ambiţioase, folosind ştiinţa ca motor de creştere economică, având în vedere că s-a demonstrat, că ştiinţa este vitală pentru bunăstare şi că investiţia în ştiinţă rămâne indispensabilă pentru prosperitate.

Prin urmare, cercetarea şi inovarea se susţin prin rolul lor în creşterea competitivităţii economiei și sunt esenţiale pentru a răspunde unor nevoi specifice, locale. Cercetarea şi inovarea au o importantă dimensiune transnaţională, transferabilă de la o societate la alta, dar și caracteristici ale unor comunităţi care nu pot aştepta să fie rezolvate mai întâi în altă parte și apoi importate. Şi chiar şi atunci când sunt rezolvate în altă parte, soluţiile trebuie să fie adaptate sau particularizate pentru a răspunde nevoilor locale specifice, indiferent de natura acestora.

Strategia de CDI (SNCDI) 2007-2013 de la nivel naţional, elaborată în baza Programului Cadru 7, a susţinut obiective ambiţioase, orientate mai ales spre creşterea producţiei ştiinţifice şi expansiunea capitalului uman din cercetare, și şi-a asumat, totodată, o creştere substanţială a alocărilor publice pentru cercetare şi dezvoltare – de la aproximativ 0,2% din PIB, la mijlocul deceniului trecut, până la 1% la finalul său, precum şi investiţii însemnate pentru modernizarea

[90] *World Bank, Building Knowledge Economies: Advanced Strategies for Development, Washington, D.C., 2007*

infrastructurilor specifice.

De asemenea, a introdus treptat în sistemul de cercetare şi dezvoltare, prin principalele sale instrumente, o serie de bune practici care au lipsit, și anume: sistemul de distribuire a resurselor publice, prin creşterea proporţiei fondurilor pe bază de competiţie, prin transparentizarea alocării acestora sau prin implicarea evaluatorilor din afara spaţiului românesc de cercetare.

Principalele reuşite ale Strategiei 2007-2013 sunt legate de creşterea vizibilităţii internaţionale a rezultatelor cercetării româneşti, de îmbunătăţirea infrastructurii şi, într-o măsură relativă, de creşterea numărului de tineri doctori şi cercetători, şi de angajarea unui dialog cu diaspora ştiinţifică. În acelaşi timp, Strategia a nu a reuşit să dinamizeze dezvoltarea şi inovarea bazate pe cercetare, să operaţionalizeze mecanisme prin care contribuţia mediului privat la investiţia în cercetare să crească, să ducă la capăt tendinţele convergente cu media europeană la capitolul resurselor umane din CDI.

Cercetarea și inovarea au fost plasate și în centrul Strategiei Europa 2020 privind creșterea economică şi crearea de locuri de muncă. Statele membre sunt încurajate să investească 3% din PIB în cercetare şi dezvoltare până în 2020 (1% din fonduri publice, 2% din investiţii private), ceea ce se estimează că ar genera 3,7 milioane de locuri de muncă și ar determina o creștere anuală a PIB-ului UE cu aproximativ 800 de miliarde de euro.

Noul program european, intitulat Orizont 2020, va combina toate finanţările pentru cercetare şi inovare cuprinse în Programul Cadru 7 care a finaţat acţiuni în perioada 2007-2013, prin:

- programele-cadru pentru cercetare şi dezvoltare tehnică;
- activităţile legate de cercetare în contextul Programului Cadru 7 pentru competitivitate şi inovare;
- Institutul European de Inovare şi Tehnologie (IET).

Acesta cuprinde următoarele componente:

- ✓ componenta I „Excelenţă ştiinţifică”;
- ✓ componenta II „Poziţia de lider în sectorul industrial”;
- ✓ componenta III „Provocări societale”;

- ✓ componenta IV „Acțiuni directe nenucleare ale Centrului Comun de Cercetare (JRC)".

Obiectivele acestui program sunt:

- ➢ să consolideze poziția UE în domeniul științific (24,5 miliarde de euro) - aceasta include și finanțare (+77%) destinată Consiliului European pentru Cercetare (CEC);
- ➢ să consolideze lidershipul industrial în inovare (17,9 miliarde de euro) - inclusiv prin investiții în tehnologii-cheie, acces îmbunătățit la capital și sprijin pentru întreprinderile mici;
- ➢ să abordeze principalele provocări, cum ar fi schimbările climatice, transportul durabil, energia regenerabilă, securitatea și siguranța alimentară, îmbătrânirea populației (31,7 miliarde de euro).

Având în vedere obiectivele stabilite în Programul UE Orizont 2020, Strategia 2014-2020 în domeniul CDI elaborată de România vizează în 2020 o Românie competitivă la nivel regional și global prin inovare alimentată de cercetare-dezvoltare, generând bunăstare pentru cetățeni. Pentru a atinge acest scenariu la orizontul menționat, Strategia își asumă următoarele obiective generale și specifice:

1. ***Creșterea competitivității economiei românești prin inovare***, obiectiv care vizează susținerea performanței actorilor economici pe lanțurile globale de valoare. Aceasta presupune, printre altele, creșterea impactului activităților economice printr-un un transfer mai bun de cunoaștere și de expertiză între cercetare și mediul economic. Strategia își propune să crească relevanța economică a cercetării prin dezvoltarea de noi tehnologii, produse și servicii, impulsionând parteneriate între actorii economici și cei din mediul de cercetare și stimulând activitățile economice care se sprijină pe inovarea derivată din cercetare.
2. ***Creșterea contribuției românești la progresul cunoașterii de frontieră***. Strategia își asumă creșterea vizibilității internaționale a cercetării și dezvoltării experimentale românești. Pentru atingerea obiectivului va fi nevoie de o mai bună integrare a cercetătorilor în inițiativele, parteneriatele și programele științifice internaționale; de atragerea cercetătorilor performanți și formarea cercetătorilor de vârf; de susținerea

infrastructurilor de cercetare şi de creşterea gradului de utilizare şi a accesului la acestea; precum şi de formarea masei critice de cercetători în domeniile ştiinţifice cele mai promiţătoare.

3. ***Creşterea rolului ştiinţei în societate***. Scopul principal al investiţiei în cercetare, dezvoltare şi inovare rămâne, în cele din urmă, creşterea nivelului de trai şi a calităţii vieţii cetăţenilor. Strategia îşi asumă acest obiectiv nu doar prin investiţiile amintite şi prin susţinerea activităţilor economice bazate pe CDI, ci şi promovând programe prin care cercetarea răspunde direct unor nevoi concrete ale sectorului public. Acestea urmăresc atât rezolvarea prin soluţii inovatoare a unor probleme publice specifice, cât şi asistenţă expertă în elaborarea politicilor publice.

Cercetarea-inovarea a fost unul dintre punctele cheie tratate de Planul de Dezvoltare Regională 2007-2013 al ***regiunii Sud Muntenia***. Astfel, în cadrul Măsurii 2.3 Promovarea inovării, cercetării şi dezvoltării tehnologice, PDR-ul îşi propunea îmbunătăţirea cooperării între centrele de cercetare şi mediul de afaceri în ceea ce priveşte transferul de tehnologie şi cunoştinţe, ca factor esenţial pentru creşterea economică durabilă a regiunii, precum şi creşterea capacităţii inovative şi de cercetare-dezvoltare a regiunii, concomitent cu îmbunătăţirea serviciilor de susţinere a activităţilor specifice inovării şi cercetării.

De asemenea, ADR Sud Muntenia şi-a propus următoarele obiective:

- Creşterea atractivităţii regionale, prin:
  - ✓ crearea de condiţii favorabile pentru investiţiile bazate pe cunoaştere;
  - ✓ crearea de condiţii favorabile pentru promovarea /reţinerea /revenirea „talentelor”.
- Sprijin pentru competitivitatea sistemului economic regional, prin:
  - ✓ promovarea schimbului informal inter-disciplinar de cunoştinţe;
  - ✓ menţinerea şi îmbunătăţirea capitalului uman;
  - ✓ promovarea cooperării între companii;
  - ✓ facilitarea armonizării cunoştinţelor cu piaţa;
  - ✓ crearea şi promovarea facilităţilor în vederea recrutării celor mai potriviţi candidaţi;

- ✓ promovarea proiectelor comune pentru transferul de cunoştinţe şi pentru transferul tehnologic;
- ✓ accelerarea asimilării inovării prin facilitarea achiziţionării de echipament nou inovativ, tehnologii şi de servicii personalizate.

➢ Stimularea şi dezvoltarea antreprenoriatului autohton, prin:

- ✓ introducerea culturii antreprenoriale la toate nivelurile educaţionale;
- ✓ crearea unui mediu favorabil pentru companiile nou înfiinţate bazate pe cunoaştere;
- ✓ creşterea valorificării rezultatelor cercetării prin îmbunătăţirea abilităţilor manageriale ale cercetătorilor;
- ✓ facilitarea obţinerii drepturilor de proprietate intelectuală.

Realizarea obiectivelor de creare de parteneriate pentru cercetare și inovare într-un anumit domeniu, se poate realiza cel mai bine prin intermediul clusterului, care reprezintă o rețea zonală de întreprinderi, furnizori, institute de cercetare, universități, centre de instruire profesională, dintr-un anumit domeniu specific, aflate pe poziții concurențiale cu orientare asupra inovațiilor, și în același timp legate între ele prin avantajele sinergice ale relațiilor de cooperare și a noilor modele de difuzare a cunoașterii.

Fig. 162 Imaginea clusterului

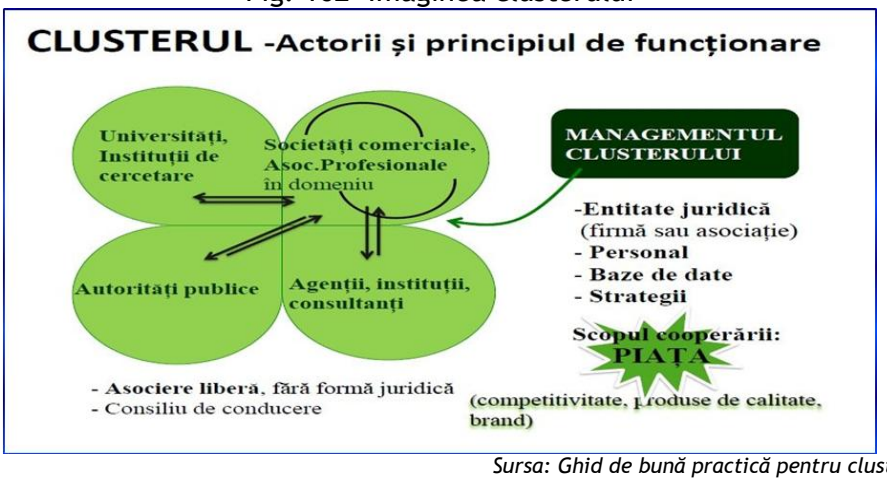

Sursa: Ghid de bună practică pentru clustere și rețele de firme

Principala caracteristică a clusterelor este organizarea flexibilă, fiecare întreprindere îndeplinind anumite activităţi în funcţie de cerinţele pieţei şi de strategia clusterului. Clusterul reprezintă cadrul ideal de a prezenta o mulţime de companii sub acelaşi brand, conform unei politici comune de marketing, de a valorifica resurse şi competenţe comune. De asemenea, în cadrul unui cluster, companiile „tinere" au şansa de a învăţa de la cele cu experienţă, participând împreună la activităţi de informare, instruire, cumpărare de mijloace fixe sau mobile, producţie, marketing, vânzări, construire de infrastructură comună.

Tipurile de acorduri de cercetare-dezvoltare-inovare pe care întreprinderile le pot realiza direct cu institute de cercetare-dezvoltare, universităţi şi alte organizaţii pot fi de natură diferită în funcţie de contribuţia financiară a fiecărei părţi sau de tipul de protecţie asumat.

Clusterele, reprezintă concentrări regionale ale companiilor specializate şi ale instituţiilor partenere, care furnizează un mediu favorabil inovării.

La nivelul regiunii Sud Muntenia există în prezent un singur cluster, respectiv Dacia Renault Competitiveness Pole din judeţul Argeş, înfiinţat în anul 2012 şi format din companii private, universităţi şi autorităţi publice.

Din cadrul clusterului fac parte următoarele companii: Automobile Dacia, Renault Technologie Roumanie, Matriţe Dacia, ICPE-Actel, Delta Invest, GIC NOSAG Metal, GIC & GJM Automotive Harnesses, Comefin, Locaţii Industriale, Romcat GIC Metal, Subansamble Auto, Automatisme Industriale, Ronera, Musa, Adidan Nickel, Temsix, Polymont, VM Comp, Infineon, Microelectronica, Image Quality Control Division, Lavmi Perla, Blended Software.

La acestea se adaugă următoarele universităţile: Universitatea Politehnica Bucureşti, Universitatea din Piteşti, Universitatea Valahia Târgovişte şi autorităţi publice: Agenţia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia, Consiliul Judeţean Argeş, Consiliul Judeţean Dâmboviţa.

Rolul de catalizatori în constituirea acestui cluster l-au avut Proconsult, Aqua FC.

Cifra de afaceri realizată la nivelul clusterului în anul 2012 a fost de 14.228.008.639 lei, cu un număr de angajaţi de 22.388, iar valoarea exporturilor realizate în anul 2012 a fost de 10.258.204.374 lei, reprezentând 95% din totalul cifrei de afaceri.

Având în vedere că inovarea reprezintă o condiție esențială de funcționare a unui cluster, toate cele 22 de întreprinderi din cadrul clusterului au realizat inovare de proces și produs în anul 2012 și de asemenea, s-au realizat un număr de 10 Patente (mărci, desene industrial).

Clusterul se află în parteneriat cu două organizații: ACAROM – Asociația Constructorilor de Automobile din Romania și Pol de Competitivitate Mov'eo – Franța.

După cum se poate observa, fenomenul de clusterizare în regiunea Sud Muntenia este încă slab reprezentat, deși, din analiza realizată la nivel regional mai sus, rezultă câteva domenii în care ar putea să se dezvolte clustere în următoarea perioadă. Astfel, se pot constitui parteneriate în domenii ca: electrotehnică – în județele Argeș și Dâmbovița, agricultură (producție și procesare-comercializare) – în județele Călărași, Giurgiu, Ialomița și Telorman, turism – în județele Argeș, Dâmbovița și Prahova, precum și în județele riverane Dunării.

ii. Activitățile turistice: turismul montan, turismul de croaziera, turismul rural, turismul de afaceri

Turismul reprezintă un important sector economic cu potențial insuficient dezvoltat, în comparație cu importanța acestuia și contribuția sa la crearea PIB-ului în alte țări unde există strategii adecvate și susținute de dezvoltare a turismului, cu accent pe exploatarea specificului regional.

Datorită condițiilor favorabile de care dispune, a frumuseții locurilor, apelor, zonelor montane din județele Argeș, Dâmbovița și Prahova, a zonelor riverane dunării, a satelor tradiționale, precum și a patrimoniului cultural și religios existent, regiunea Sud Muntenia deține un potențial turistic relativ ridicat, care poate fi comparat cu alte zone turistice renumite din țară și din străinătate. Alături de pitorescul regiunii, binecunoscuta ospitalitate, tradițiile populare, obiceiurile dau culoare locală pentru atragerea turiștilor.

Turismul cultural are un potențial deosebit de dezvoltare datorită faptului ca în regiune există un numar însemnat de monumente istorice și culturale aflate în patrimoniul cultural național și local: muzee, case memoriale, cetăți de scaun, curți domnești.

Se remarcă posibilități de dezvoltare a turismului rural, și îndeosebi a agroturismului, deoarece zonele rurale ale regiunii dispun, pe langa un cadru natural pitoresc, nepoluat și cu multiple variante de recreere și de un valoros potențial cultural și istoric. Zonele rurale sunt păstrătoare ale datinilor, tradițiilor, meșteșugurilor și obiceiurilor străvechi.

Regiunea Sud Muntenia deține și arii și zone forestiere, faunistice și florale, care favorizează dezvoltarea eco-turismului.

Descrierea infrastructurii de turism

La nivel național, în 2011 existau 5.003 structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare (indiferent de tipul acestora). Evoluția indicatorului la nivel național în intervalul de referință (2004-2011) a marcat o creștere anuală progresivă, astfel încât, în 2011 existau cu 28,28% mai multe unități de primire turistică cu funcțiuni de cazare decât în 2004.

În intervalul 2004–2011, ritmul de creștere anuală a numărului de unități s-a menținut constant pentru șapte din cele 8 ***regiuni de dezvoltare***, pe primul loc situându-se regiunea Sud-Vest Oltenia, la nivelul căreia numărul total al structurilor de primire turistică s-a dublat. La polul opus, în regiunea Sud Est numărul acestora s-a diminuat cu aproximativ 15,50%.

Regiunea Sud Muntenia a cunoscut o creștere cu 35,28% a numărului unităților în 2011 comparativ cu valoarea indicatorului similar în 2004.

Fig. 163 Evoluția numărului de structuri de primire turistică, cu funcțiuni de cazare în regiunea Sud Muntenia (2004-2011, UM: număr)

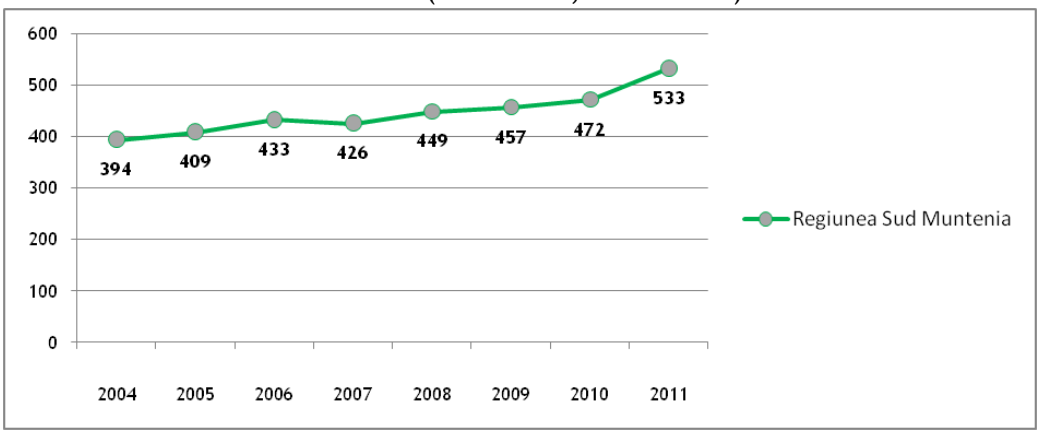

Sursa: INS, TEMPO On-line

În termeni procentuali, la nivelul anului 2011, în regiunea Sud Muntenia se găsesc 10,65% din totalul structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare, regiunea ocupând locul 5 în clasamentul regiunilor de dezvoltare.

La nivel județean, în 2011 cele mai multe structuri de primire cu funcțiuni de cazare, indiferent de tipul acestora se găseau în județul Prahova (257), urmat la o distanță destul de mare de județul Argeș (157), iar cele mai puține erau înregistrate în județul Giurgiu (11). În termeni procentuali situația se prezintă, astfel:

Fig. 164 Procentul structurilor de primire turistică de la nivel județean în total structurilor la nivel regional (2011, UM: procent)

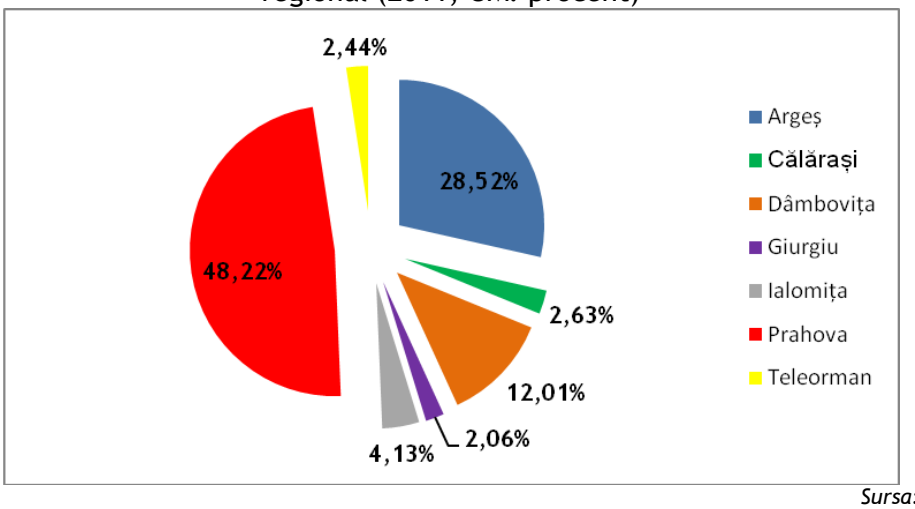

Sursa: INS, TEMPO On-line

În intervalul de analiză se poate constata manifestarea tendinței generalizate de creștere a numărului de unități de cazare turistică, pentru 5 din cele 7 județe ale regiunii Sud Muntenia. Excepție fac județul Giurgiu, la nivelul căruia numărul unităților a scăzut cu aproximativ 20%, de la 15 în 2004 la 11 structuri de primire turistică în 2011, și județul Teleorman care a înregistrat între 2004 și 2010 o evoluție fluctuantă, iar în 2011 mai deținea 13 unități, similar cu valoarea atinsă în 2004.

Totodată, cea mai evidentă creștere aparține județului Prahova care avea în 2011 cu 62 de unități mai mult decât în 2004, urmat de județul Argeș (50 de unități în plus în 2011 față de

valoarea indicatorului în 2004) și de județul Dâmbovița, unde au fost centralizate în 2011 cu 23 de unități mai mult decât în 2004.

Tab. 39 Numărul structurilor de primire turistică la nivel județean (2004-2011, UM: număr)

Județul	Anul 2004	Anul 2005	Anul 2006	Anul 2007	Anul 2008	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011
Argeș	102	115	123	112	116	125	126	152
Călărași	8	7	9	8	8	8	11	14
Dâmbovița	41	37	38	43	47	55	58	64
Giurgiu	15	15	15	15	12	12	12	11
Ialomița	20	19	17	16	17	17	22	22
Prahova	195	203	222	223	240	230	233	257
Teleorman	13	13	9	9	9	10	10	13

Sursa: INS, TEMPO On-line

Pentru a analiza indicatorul din prisma tipurilor de structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare, trebuie specificată tipologia avută în vedere:

- Hoteluri;
- Hoteluri pentru tineret;
- Hosteluri;
- Hoteluri apartament;
- Hanuri și moteluri;
- Vile turistice;
- Cabane turistice;
- Bungalouri;
- Sate de vacanță;
- Campinguri;
- Popasuri turistice;
- Căsuțe turistice;
- Tabere de elevi și preșcolari;
- Pensiuni turistice;
- Pensiuni agroturistice;

- Spații de cazare pe navele fluviale și maritime.

Raportându-ne la tipologia prezentată mai sus, se constată că ***regiunea Sud Muntenia*** nu deține sate de vacanță.

În continuare, se vor stabili/identifica un set de tendințe principale cu privire la evoluția și dezvoltarea infrastructurii de primire turistică cu capacități de cazare, în funcție de tipologiile relevante.

Hoteluri

La nivel național și regional s-a menținut un ritm constant de creștere a numărului unităților hoteliere, cu o singură excepție (regiunea Sud Est). În România, în 2011 existau cu 381 de unități hoteliere mai mult decât în 2004, ceea ce se traduce printr-o creștere de aproximativ 40% a numărului unităților de cazare de acest tip.

Regiunea Sud Muntenia se clasa pe locul al patrulea în ceea ce privește creșterea numărului unităților hoteliere. Astfel, în regiune în 2011 s-au înregistrate cu 48 unități hoteliere mai mult decât în 2004, primele locuri fiind ocupate de regiunea Centru (92), Nord Vest (65) și Vest (57). La polul opus, cele mai mici creșteri au fost înregistrate în regiunile Nord Est (24) și Sud Est (11). De altfel, la nivelul regiunii Sud Est (care deținea în 2004 și centralizează și în prezent cele mai multe unități hoteliere, din totalul național) evoluția între 2004 și 2011 a fost fluctuantă, alternând episoadele de creștere, cu perioade de diminuare bruscă a numărului unităților hoteliere.

La nivel județean, cele mai multe unități hoteliere înregistrate în 2011 erau în Prahova (68) și Argeș (33), iar diferențele dintre acestea și restul județelor din regiunea Sud Muntenia sunt extrem de mari, astfel încât în Dâmbovița erau localizate 16 hoteluri (adică jumătatea din valoarea indicatorului în Prahova), iar în județul Călărași era înregistrată doar o singură unitate hotelieră. De altfel, dacă se centralizează numărul unităților hoteliere în funcție de poziționarea geografică nord-sud a județelor, la nivelul regiunii Sud Muntenia, se constată că din cele 134 de hoteluri de la nivel regional, 117 erau localizate în județele Argeș, Dâmbovița și Prahova (adică peste 87% din totalul infrastructurii hoteliere de la nivelul regiunii Sud Muntenia), în timp ce județele Călărași,

Giurgiu, Ialomița, Teleorman dețineau o infrastructură hotelieră deficitară, cu evidente tendințe de scădere/stagnare (17 unități hoteliere în total).

Referitor la evoluția indicatorului în perioada de referință, nu se pot stabili scenarii sau tipare similare de evoluție pentru județele din regiunea Sud Muntenia: dacă județele Argeș și Prahova se înscriu pe un trend crescător continuu pe întreaga perioadă de raportare, județele Dâmbovița, Ialomița și Teleorman se confruntă cu creștere-descreștere, în timp ce județele Călărași și Giurgiu se înscriu clar pe un trend descrescător.

Fig. 165 Dinamica numărului de unități hoteliere la nivel județean (2004-2011, UM: număr)

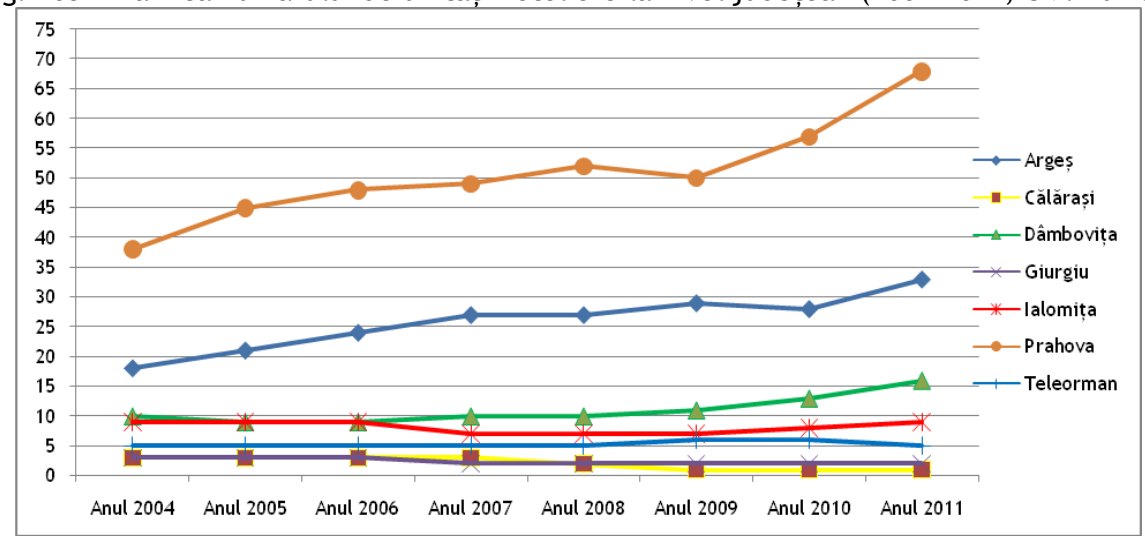

Sursa: INS, TEMPO On-line

Moteluri

La nivel național și regional se poate stabili ca tipar de analiză o evoluție discontinuă și fluctuantă. În termeni cantitativi, la nivel național în 2011 existau cu 35 mai multe moteluri decât în 2004:

Fig. 166 Evoluția numărului de moteluri la nivel național (2004-2011, UM: număr)

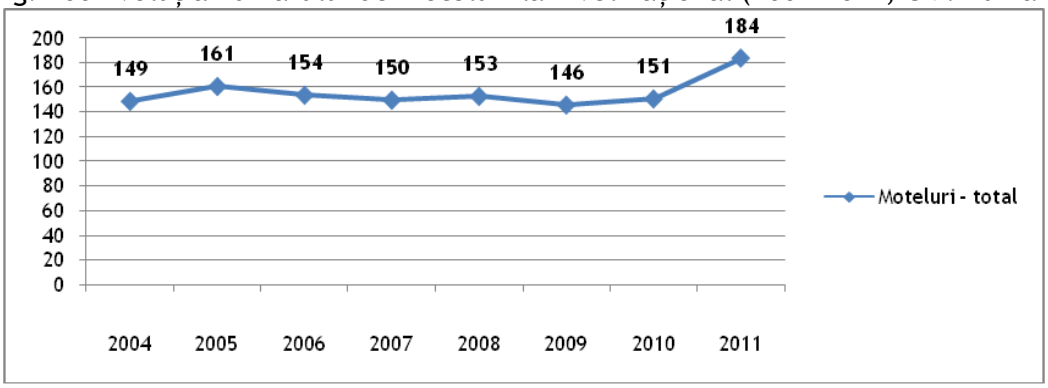

Sursa: INS, TEMPO On-line

La nivel regional, evoluția indicatorului se înscrie în tendințele naționale fluctuante, astfel: toate cele 8 regiuni de dezvoltare alternează perioadele caracterizate prin creșterea numărului de unități de cazare turistică de acest tip, cu anii de scădere a valorii indicatorului. Ceea ce particularizează analiza, este faptul că scăderea numărului de unități tip motel nu se produce simultan în același an pentru fiecare regiune în parte, deci nu se poate asocia direct cu efectele crizei economice. Totodată, este relevant de specificat faptul că evoluția numărului de moteluri trebuie corelată cu evoluția numărului de hoteluri, ca urmare a schimbării încadrării unității de cazare turistică.

Fig. 167 Evoluția numărului de moteluri la nivelul regiunii Sud Muntenia (2004-2011, UM: număr)

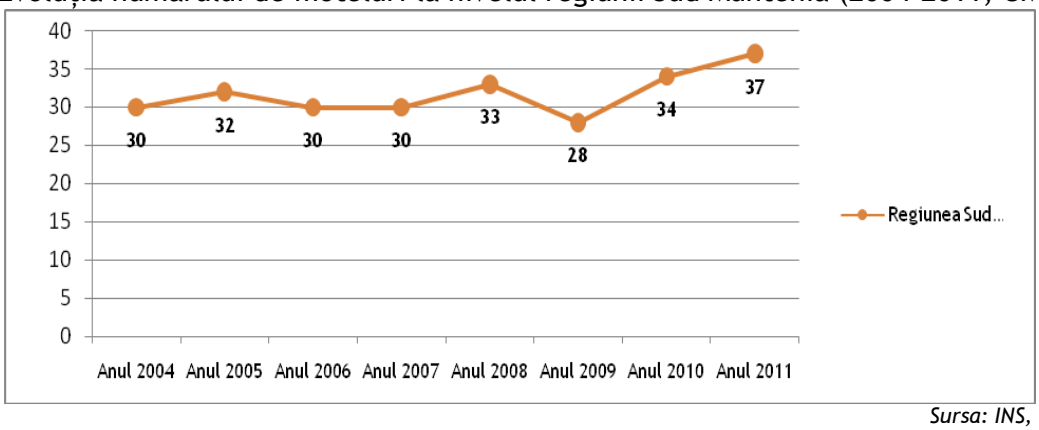

Sursa: INS, TEMPO On-line

În termeni statistici la nivelul anului 2011, ***regiunea Sud Muntenia se plasa pe locul 1 în ceea ce privește structura de primire turistică cu funcțiuni de cazare, de tip motel***. Este urmată de regiunea Centru cu 35 de moteluri, iar la polul opus se situa regiunea București-Ilfov cu doar 2 unități de cazare de acest tip. Se poate conchide că infrastructura turistică de tip model este bine dezvoltată la nivelul regiunii Sud Muntenia.

La ***nivel județean***, dinamica indicatorului în intervalul de referință surprinde puține mutații esențiale. Cu excepția județului Prahova, unde numărul de unități de cazare de acest tip a crescut de la 11 în 2004 la 17 în 2011, pentru restul județelor situația menținându-se relativ constantă:

Fig. 168 Evoluția numărului de moteluri la nivel județean (2004-2011, UM: număr)

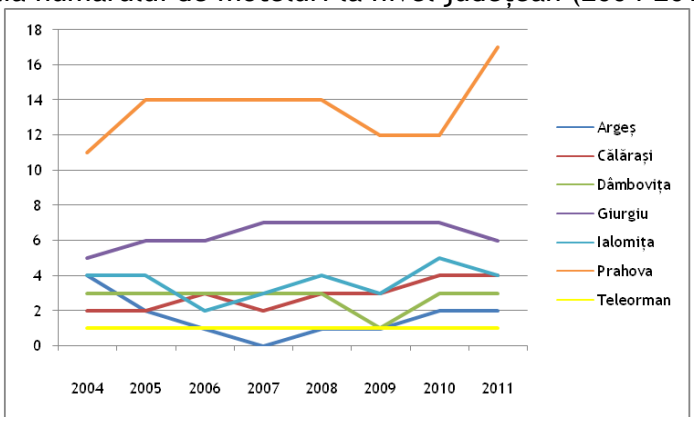

Sursa: INS, TEMPO On-line

Cabane turistice

La ***nivel regional și național*** se înregistrează o evoluție fluctuantă a acestui tip de structură de primire turistică cu funcțiune de cazare.

Regiunea ***Sud Muntenia*** se află și ea pe această traiectorie, iar în anul 2011 a înregistrat o scădere de 17,91% comparativ cu anul 2004, de la 27 la 23 de unități.

În cadrul ***județelor regiunii***, acest tip de unitate de cazare este localizat doar patru din cele șapte județe, respectiv Argeș (6), Dâmbovița (6), Ialomița (1) și Prahova (10).

Pensiuni turistice

La ***nivel național și regional*** acest tip de unitate turistică se află pe un puternic trend crescător. Astfel, la nivel național s-a înregistrat în anul 2011 o creștere de 56,10% față de anul 2004. Această creștere s-a produs și în cadrul regiunilor de dezvoltare, cu două excepții: regiunea București-Ilfov care a înregistrat o scădere de 92,86% și regiunea Sud Est cu o scădere de 30,56%.

Regiunea ***Sud Muntenia***, înregistra la finalul anului 2011, un număr de 125 pensiuni turistice, (cu 59,20% mai multe decât în anul 2004), cifră care a poziționat-o pe locul patru în clasamentul național, pe primul loc aflându-se regiunea Centru.

În cadrul ***județelor regiunii***, ponderea cea mai mare a acestui tip de unități turistice o deținea în anul 2011, județul Prahova, cu 85 de pensiuni, iar cea mai mică, la egalitate, județele Călărași și Teleorman, cu doar 2 pensiuni turistice.

Numărul redus de pensiuni turistice din cadrul celorlalte județe ale regiunii Sud Muntenia demonstrează că acest sector nu este încă unul foarte bine dezvoltat, deși potențialul regiunii favorizează dedezvoltarea turistică.

Pensiuni agro-turistice

Și în cazul acestui tip de unitate turistică se remarcă creștere la ***nivel național***, cu un procent de 26,28% în anul 2011 față de anul 2004. În ***cadrul regiunilor de dezvoltare***, cea mai mare creșterea a fost înregistrată în Sud-Vest Oltenia cu un procent de 66,22%, iar cea mai mică în regiunea Centru cu 7,31%. Există și aici două excepții, a regiunilor București-Ilfov și Sud Est care au înregistrat scăderi în perioada analizată, cu procente de 50%, respectiv 22,54%.

În cadrul județelor regiunii Sud Muntenia, cele mai multe unități turistice de acest tip erau în județul Argeș (66 de unități), iar cele mai puține în județul Teleorman (1 unitate înființată în 2011). Județul Giurgiu care a deținut acest tip de unitate turistică doar în perioada 2004-2007.

Creșterea numărului de pensiuni agroturistice este extrem de importantă deoarece activitățile turistice din mediul rural reprezintă o alternativă economică pentru locuitorii din mediul rural, contribuind la creșterea economică.

Indicele de utilizare a capacitatii de cazare turistica la nivelul regiunii Sud Muntenia a fost în anul 2011 de 23,3%, sub media națională de 26,3%. Acesta a înregistrat o scădere în perioada de analiză, de 18,88% în anul 2011, fațăp de anul 2004.

De asemenea, se remarcă faptul ca în perioada 2004-2011 se înregistrează o scădere a numărului de înnoptări.

Durata medie de ședere pe turist la nivelul anului 2011 era de 2,36 nopți/turist, însă valorile sunt inferioare atât valorii naționale cât și din celelalte regiuni, cu excepția regiunii București –Ilfov ce înregistrează cea mai mica valoare a indicatorului de numai 2,01 nopți/turist.

Turismul montan

Ca ramură a sectorului terțiar și în același timp ca ramură de interferență, turismul reprezintă în perioada contemporană, o variantă strategică pentru numeroase economii naționale, fiind cunoscute efectele sale benefice în plan economic, social, cultural și, într-o anumită măsură, asupra mediului natural.

În plan social, turismul răspunde unei multitudini de nevoi umane - de odihnă, recreere, cunoaștere, îngrijire a sănătății, destindere, îmbogățire a orizontului cultural, comunicare, aventură, ceea ce argumentează antrenarea unei ponderi ridicate a populației la circulația turistică. Din același motiv, turismul este considerat un important indicator al calității vieții și totodată un mijloc de creștere a acesteia.

În larga paletă a formelor de turism, turismul montan deține un loc aparte, muntele reprezentând din totdeauna o destinație preferată pentru refacere, odihnă, aventură sau alte nevoi socio-culturale. În același timp, zona montană a atras atenția investitorilor și organizatorilor de turism, datorită oportunităților oferite pentru dezvoltarea unei activități turistice eficiente, astfel că se poate vorbi despre existența unei oferte complexe, diversificate (pentru toate gusturile și disponibilitățile bănești) și de mare atractivitate.

Cu toate acestea, dintre toate tipurile de zone care pot fi amenajate din punct de vedere turistic, mediul montan este probabil cel mai exigent şi cel mai vulnerabil, putând apărea riscul alterării imaginii turistice a muntelui, amenințare care decurge din multiplicarea amenajărilor

turistice montane, risc natural care poate juca un rol mult mai important în politica de gestiune a mediului montan decât riscul degradării fizice a peisajului.

La nivel european turismul montan este cel mai bine reprezentat în: Franța, Austria, Italia, Norvegia, Bulgaria etc. Aceste țări depun eforturi deosebite pentru a-și menține tradițiile și încearcă să-și pună în valoare resursele naturale, prin acest mod dorind să atragă cât mai mulți turiști.

În țara noastră, turismul montan se înscrie astăzi în tendințele manifestate de turismul românesc în general: transformări structurale generate de trecerea la economia de piață, scădera circulației turistice, a calității echipamentelor și serviciilor, din lipsa surselor investiționale, dificultăți generate de întârzierea privatizării, de fiscalitatea împovărătoare, care nu favorizează dezvoltarea turismului, de lipsa coerenței cadrului legislativ, de imaginea negativă a României propagată peste hotare etc. Aceste tendințe demonstrează sensibilitatea turismului la stimulii economico-sociali, la convulsiile conjucturale, iar turismul montan nu face exceptie.

Oferta turistică prezintă unele trăsături specifice, conferite atât de particularitățile fizico - geografice ale Carpaților, care se diferențiază de alte lanțuri montane europene, cât și de contextul economic și social în care se situiază valorificarea lor turistică. Astfel, principala trăsătură a ofertei montane românești pare să fie discrepanța între valoarea și atractivitatea potențialului turistic și gradul actual de valorificare, cu minusuri cantitative și mai ales calitative.

În cadrul regiunii Sud Muntenia, turismul montan se poate practica doar în cele trei județe din nordul regiunii, respectiv: Argeș, Dâmbovița și Prahova, care concentrează un potențial turistic natural bogat, dat de structura geologică, de diferențele de altitudine, de complexitatea proceselor morfologice, precum și de influența pe care o exercită relieful asupra celorlalte compenente naturale (climă, hidrografie, vegetație, faună).

Relieful specific, diferențiat ușor în cele trei ramuri, conferă atractivitate prin prezența peisajelor alpine, situate la înalțimi de peste 2000 m, cu pajiști întinse pe platourile munților.

Peisajul carstic se remarcă prin spectaculozitate, cu o gamă largă de forme și fenomene carstice de suprafață și de adâncime. Ca obiective turistice foarte importante se înscriu platourile cu doline și lacuri carstice temporare, abrupturile, stâncăriile, crestele, râurile subterane cu cascade.

Un interes aparte în peisajul alpin îl deţin pereţii stâncoşi, care favorizează practicarea alpinismului în Bucegi, Piatra Craiului, Făgăraş.

Atractivitatea peisajului carstic este dată şi de prezenţa formelor bizare de microrelief, de mare interes turistic, cele mai reprezentative fiind cele din Bucegi (Babele, Sfinxul).

Caracteristica peisajului carpatic este şi prezenţa unui întins domeniu schiabil, desfăşurat între 800 şi 2000 m altitudine şi, în general, lipsit de avalanşe de zăpadă şi ferit de viscole.

Condiţiile climatice sunt, în general, favorabile practicării turismului în aproape toate lunile anului. În mod deosebit interesează numărul anual de zile senine (circa 40), temperatura medie anuală (0 - 6 grade C), prezenţa curenţilor de aer, dar mai ales grosimea şi persistenţa stratului de zapadă. În zona montană, stratul de zăpadă se instalează în luna octombrie, uneori chiar mai devreme, şi durează până la finele lui mai sau iunie. Numărul mediu al zilelor cu strat de zăpadă depăşeşte 200 de zile la înalţimi de peste 1500 m. Stratul de zăpadă are grosimi favorabile practicării schiului circa 4 - 5 luni pe an.

Oglinzile de apă întregesc valoarea peisajului natural, constituindu-se într-un remarcabil potenţial turistic. Zona montană adăposteşte văile a numeroase râuri şi pârâuri, precum și lacul Vidraru. Multe dintre acestea oferă posibilităţi deosebite de amenajare în scop turistic.

Asociată celorlalte componente ale cadrului natural, vegetaţia reprezintă o valoroasă resursă turistică în zona montană. Este evidentă valoarea turistică a pădurilor de conifere sau de foioase, dar sunt de interes şi speciile vegetaţiei alpine. Bogatele păduri de foioase şi răşinoase adăpostesc o importantă faună, cu valoare cinegetică şi estetică.

Componentele antropice completează în chip armonios frumuseţea cadrului natural. În zona montană prezintă interes turistic vestigiile arheologice, construcţiile feudale (castele, cetăţi) mănăstirile, muzeele şi casele memoriale.

Elementele de etnografie şi folclor sunt şi acestea privite ca obiecte turistice, începând cu arhitectura populară, cu meşteşurgurile specifice, continuând cu creaţiile şi credinţele populare, portul specific, manifestările populare diverse. Se poate spune că zona montană reprezintă un adevărat leagăn al continuării tradiţiilor populare româneşti.

Valoare potențialului turistic antropic este dată într-o mare măsură și de existența a numeroase așezări urbane și rurale, situate mai ales pe principalele văi, dar chiar și în interiorul masivului, uneori la altitudini apreciabile (1.200 – 1.300 m).

Principalele puncte de atracție turistică pentru practicarea sporturilor de iarnă și a turismului de weekend le constituie stațiunile montane de pe Valea Prahovei-Masivul Bucegi, acestea dispunând de o rețea hotelieră care acoperă în mare parte necesitățile de cazare și de o infrastructură și structură turistică adecvată. În județul Prahova, se găsesc trei stațiuni care prezintă pe scurt istoria turismului montan din România din două unghiuri diferite: Sinaia, stațiunea care te duce cu gândul la pârtiile amenajate până la altitudini de 2.000 m, atât pentru începatori, cât și pentru avansați. Asemănătoare ei, prin prisma ultimilor ani în care au fost construite doua pârtii de schi (una recunoscută inclusiv de federația internațională de specialitate) este Azuga. În același timp, Azuga oferă, asa cum o face și Bușteni, toate condițiile, în primul rând, pentru randone. Toate aceste stațiuni se găsesc la altitudini cuprinse între 800 m și 950 m, dar pârtiile ajung și la 2.000 m.

Județele Prahova, Argeș și Dâmbovița, al căror grad de dezvoltare turistică este mai ridicat comparativ cu județele din sudul regiunii, oferă o gamă variată de servicii turistice, asigurând totodată practicarea următoarelor forme de turism: sejur, cură și tratament balnear, sporturi de iarnă în stațiunile montane, vizitarea orașelor și zonelor de interes turistic, pescuit și vânătoare.
Principalele puncte de atracție turistică pentru practicarea sporturilor de iarnă și a turismului de weekend le constituie stațiunile montane de pe Valea Prahovei, acestea dispunând de o rețea hotelieră care acoperă în mare parte necesitățile de cazare și de o infrastructură turistică adecvată.

Configurația variată a teritoriului, cadrul natural complex și armonios structurat oferă un potențial turistic deosebit de valoros, ca premisă a dezvoltării unei activități turistice eficiente. Astfel, zona montană, una dintre cele trei componente definitorii ale structurii peisagistice din țara noastră, contribuie într-o foarte mare măsură la această diversitate și complexitate a potențialului turistic al regiunii.

Turismul de croazieră

Turismul de croazieră reprezintă o formă privilegiată a consumului turistic, care înregistrează în ultimii ani o creștere semnificativă atât în ceea ce privește durată croazierelor cât și numărul participanților. Se poate afirma că aceasta devine o opțiune preferată, în dauna altor forme de turism, deși costul acestuia este destul de ridicat.

Turismul de croazieră este o formă de turism în plină dezvoltare și tinde să devină accesibilă mai multor segmente de piață. Astfel, dacă în urmă cu câțiva ani, aceasta era accesibil doar celor cu venituri ridicate, în prezent acesta tinde să devină o formă de turism practicată de tot mai multe persoane, accesibilă și celor cu venituri medii.

De asemenea, se constată o creșterea semnificativă a cererii pentru această formă de turism, atât datorită diversificării serviciilor la bordul navelor care determină o petrecere mai plăcută a timpului liber, cât și a creșterii și diversificării calității serviciilor la bordul navelor de croazieră și implicit a creșterii gradului de calificare a personalului angajat.

O altă tendință în dezvoltarea continuă a turismului de croazieră, o constituie modernizarea navelor, creșterea performanțelor tehnice ale acestora, astfel încât, paralel cu creșterea numărului de turiști și implicit a gradului de exigență, să crească și gradul de satisfacție și siguranță în urmă consumului turistic.

Turismul de croazieră în cadrul regiunii Sud Muntenia nu este încă prezent, și prin urmare potențialul turistic al Dunării este insuficient fructificat în regiune.

De aceea, dezvoltarea acestui segment în cadrul regiunii ar contribui substanțial la dezvoltarea turismului și la dezvoltarea activității IMM-urilor, atât prin acțiuni directe, cât și conexe. Regiunea are în toată partea de sud fluviul Dunărea și dispine de 5 porturi fluviale, care sunt nemodernizate și nevalorificate, astfel încât navele de crozieră care vin spre Marea Neagră să poată opri în orașele din sudul regiunii.

Prin urmare, ar trebui să se aibă în vedere introducerea în circuitul turistic de croazieră a localităților riverane fluviului Dunărea, precum și crearea unor zone turistice specifice zonei, similare celor din Delta Dunării, care să răspundă atât obiectivelor de turism de croazieră regionale cât și turismului de croazieră transregional (Viena-Delta Dunării), care este deja practicat.

Turismul de afaceri

Turismul de afaceri corespunde unor domenii deosebit de diverse, în sfera sa înscriindu-se deopotrivă: reuniunile diplomatice la nivel mondial şi întrunirile între reprezentanţii diferitelor state, reuniunile economice şi negocierile comerciale, întâlniri pentru schimbul de informaţii ştiinţifice şi tehnice, pentru comunicarea rezultatelor unor proiecte de cercetare-dezvoltare, întâlniri culturale şi educative, precum şi manifestări specifice diferitelor forme de manifestare culturală, competiţii sportive, etc.

Din punct de vedere al conţinutului, formele turismului de afaceri se structurează în:

- călătorii de afaceri individuale (delegaţii), comune multor meserii, pentru care persoanele implicate acceptă să se deplaseze în afara oraşului de reşedinţă;
- turismul de reuniuni, întâlniri, care include o gamă largă de evenimente (conferinţe, seminarii, team-bilding-uri, lansări de produse, întâlniri anuale etc.) ale unor companii sau asociaţii, pentru a facilita comunicarea cu şi între angajaţi, clienţi, acţionari sau membri;
- târguri şi expoziţii, foarte diverse, destinate în general prezentării de produse;
- călătorii stimulent (incentive), respectiv acele călătorii pe care angajaţii le primesc de la angajator ca premiu pentru rezultate bune în muncă;
- evenimente „corporate”, incluzând forme generoase de distracţie pe care companiile le oferă celor mai valoroşi clienţi sau potenţiali clienţi, pentru a construi sau a intensifica relaţiile de afaceri.

Turiştii de afaceri sunt mai exigenţi, mai puţin sensibili la preţ şi mult mai preocupaţi de statut. De asemenea, ei au un program anume, care trebuie respectat. În consecinţă, serviciile de transport sunt de mare importanţă: mijlocul de transport folosit este rapid, confortabil şi adecvat ca şi program interes, sistemele de rezervare trebuie să fie eficiente. Ca şi modalităţi de cazare, sunt preferate hotelurile de lanţ, al căror standard este cunoscut şi care oferăă, pe lângă servicii de calitate, formule diverse de fidelizare, cu un impact ridicat în cazul turiştilor de afaceri (carduri de fidelitate, punctaje, uneori cumulate celor obţinute pe liniile aeriene etc.). Se poate ajunge chiar la situaţia în care alegerea unei destinaţii să fie determinată de existenţa unui hotel

aparţinând unui anumit lanţ. Și nu în ultimul rând, pentru toate categoriile de servicii la care se apelează, calitatea este deosebit de importantă.

Principalele caracteristici ale turismului de afaceri sunt următoarele:

- reprezintă domeniul cu cea mai înaltă calitate;
- atinge cote maxime primăvara și toamna dar înregistrează activități și în lunile de vara și iarnă;
- completează sectorul turismului liber;
- investițiile în turismul de afaceri conduc la regenerarea urbană;
- multe din investițiile destinate infrastructurii sunt concepute în special pentru turismul de afaceri (hoteluri, restaurante, facilitati în transport și comunicații) și furnizează beneficii care pot fi utilizate de turiștii clasici și de populația indigenă;
- calitatea superioară a personalului de servire cerută de turiștii de afaceri se regăsește în serviciile prestate de aceștia;
- cercetările sugerează că aproximativ 40 % din turiștii de afaceri se reîntorc cu familiile în aceleași destinatii însa de data aceasta pentru călătorii în scopuri personale;
- mai puține consecințe negative asupra mediului decât turismul clasic.

Dată fiind poziționarea regiunii Sud Muntenia, în apropierea capitalei, care reprezintă principala poartă aeriană a țării, precum și la intersecția multor căi de comunicație, turismul de afaceri este practicat în cadrul regiunii sub mai multe forme: călătorii de afaceri individuale (delegaţii), reuniuni, întâlniri, conferinţe, seminarii, team-bilding-uri, lansări de produse, târguri şi expoziţii, etc.

Acesta este practicat cu precădere în partea de nord a regiunii, zonă care dispune de lanțuri hoteliere consacrate care pot să ofere clienților toate facilitățile necesare: cazare, spații de birou și conferință, spații de recreere și de alimentație publică la un anumit standard.

Regiunea poate să devină în viitor una dintre zonele căutate în ceea ce privește turismul în general şi turismul de afaceri în particular, iar elementele care favorizează această formă de turism sunt legate de mai multe aspecte cum ar fi:

- valorile naturale, culturale şi istorice nealterate, şi accesibilitatea prin legături aeriene, rutiere și feroviare;

- apariţia de noi centre de afaceri, precum şi noi lanţuri hoteliere, sitúate preponderent în partea de nord a regiunii.

Turismul de afaceri are o contribuție importantă la dezvoltarea economică a regiunii din două motive:

- în primul rând, puterea de cumpărare a unui turist de afaceri este considerabil mai mare decât a unui turist de loisir, raportul dintre cele două fiind estimat la 3:1;
- în al doilea rând, la nivel internaţional, turismul de afaceri a atins cote impresionante, Organizaţia Mondială a Turismului estimându-l la 16% din circulaţia turistică în 2004 şi la aproape 20% din totalul încasărilor turistice.

Prin urmare, promovarea acestui tip de turism în cadrtul regiunii Sud Muntenia este foarte importante, dat fiind potențialul său economic și de ocupare a forței de muncă, precum și implicațiilor sale sociale și de mediu, contribuind astfel la dezvoltarea durabilă a regiunii.

Perspective de dezvoltare - branduri economice regionale

În prezent, România are drept brand de țară, din punct de vedere turistic, o frunză care ar putea să sugereze că natura este cel mai de preţ bun al nostru, ceea ce vrem noi să vindem străinilor fiind aventuri în natura neatinsă de om. Însă acesta nu este singurul aspect care ne conferă avantaj, existând și alte elemente, printre care enumerăm: stațiunile balneoclimaterice (necunoscute turiștilor și lipsite de investiții), brandul Dracula (pe care ni l-a „oferit" un scriitor irlandez, pornind de la miturile create în jurul lui Vlad Țepeș), etc.
Având în vedere potențialul regiunii Sud Muntenia să genereze brand-uri locale se prezintă în continuare o analiză pe cele șapte județe componente.

Judeţul Argeş

"Vatră de istorie şi de cultură"

Direcţia pentru Cultură, Culte şi Patrimoniu Argeş declară că"Argeşul este un tărâm binecuvântat. Este o vatră de istorie şi de cultură, care poate propune multe branduri de ţară. Se poate începe de la poeţii şi artiştii pe care i-a dat şi să continuăm cu marii oameni de stat, de la

Brătieni, Goleşti şi până la – de ce nu? – Ion Antonescu. Argeşul are însă multe zone unde pot fi identificate branduri interesante”.

Având în vedere tema de mare actualitate a regionalizării, trebuie să fie identificate aspectele care definesc cel mai bine Argeșul, pentru ca astfel argeșenii să nu fie topiți în creuzetul regionalizării.

Printre brandurile industriale ale județului Argeș, se pot identifica următoarele:

- Dacia un brand local, național și internațional, în baza căruia se poate construi o politocă de promovare a județului;
- magiunul de Topoloveni, un alt produs cu valențe de brand, la fel ca și proaspăt înregistrata marcă “Livada bunicului” (mere bio, produse într-o fermă particulară în comuna Corbi).
- “Țuica de Pitești” – este un produs care nu este înregistrat ca atare dar despre care s-a scris și s-au făcut multe asocieri, conotații, comentarii.

Din punct de vedere cultural, Argeșul are de asemenea, multe de oferit. Astfel, se pot aminti aici primele două capitale istorice ale Țării Românești, cu monumente istorice valoroase și cu prezența orașului Curtea de Argeș, care este și necropola regală. Mănăstirea Curtea de Argeș poate fi de asemenea, un brand cultural important.

Brandul Dracula pentru care Consiliul Județean a demarat un proiect prin care încearcă să exploateze fenomenul Dracula, prin intermediul unui festival ținut chiar lângă cetatea lui Vlad Țepeș (cel care a inspirat crearea vampirului).

Pe lângă cele enumerate mai sus, Argeșul beneficiază și de unele realizări antropice, obiective care deja atrag atenția lumii:

- Transfăgărășanul, drum care nu este încă exploatat la întreaga lui capacitate, având în vedere că nu este deschis circulației pe toată perioada unui an;
- barajul Vidraru;
- mănăstiri rupestre;
- Valea Argeșului;

Județul Călărași

Înainte de a prezenta oricare din atracțiile județului, care se constituie și în potențiale direcții/obiective de dezvoltare, resursele naturale (la vedere) reprezintă pentru județ principala macrodirecție de exploatat. Astfel o primă bogăție naturală o constituie terenurile agricole, solurile, formate în cea mai mare parte din diferite tipuri de cernoziomuri și din soluri aluvionale, cu fertilitate ridicată ce permit practicarea pe scară largă a agriculturii, predominant cerealieră. Acest potențial agricol ridicat permite crearea unor branduri economice de natură agricolă la nivelul județului Călărași.

Prezența Dunării este de asemenea foarte importană, această resursă putând fi exploatată atât turistic cât și industrial. Lacurile din cadrul județului, Mostiștea, Gălțui și Călărași pot și acestea favoriza dezvoltarea turismului în zonă și crearea unor branduri în viitor.

Județul Dâmbovița

Județul este slab exploatat din punct de vedere turistic în raport cu potențialul existent, care se pretează la cele mai diverse forme de turism: cultural-istoric și religios datorită numeroaselor vestigii istorice, monumente de artă cu valoare națională incontestabilă (Turnul Chindiei), montan prin masivele Bucegi (Peștera Ialomiței) și Leaota unde se pot practica alpinismul, sporturile extreme, sporturile de iarnă drumețiile, turism școlar, balnear, turism rural și agroturism.

Prin urmare brandurile care se pot crea la nivelul județului Dâmbovița sunt cele culturale legate de orașul Târgoviște și turistice ce pot fi o contrapondere a turismului de pe Valea Prahovei.

Județul Giurgiu

În județul Giurgiu pot fi identificate o serie de obective care constituie atracții ce pot deveni în perioada următoare branduri:

- Turnul cu ceas - este o construcție realizată în timpul ocupației turcești, care servea ca post de observație în cazul atacului forțelor românești (ceasul a fost adăugat după retragerea turcilor);

- Podul Prieteniei - cel mai lung pod de peste Dunăre, construit pe două nivele, feroviar și rutier (cu două benzi și trotuar pentru pietoni), este singurul pod mobil care se poate ridica în cazul în care este nevoie sa treacă o ambarcațiune mai înaltă. A fost inaugurat la 20 iunie 1954;
- Situl arheologic "Malul Roșu";
- Insula Mocanu cu vegetație seculară);
- Strada Tabiei cu ruinele fortificației Tabiei;
- Gara centrală - prima gară din Țara Romanească);
- Biserica Greco-Catolică - pictata de pictorul național Tătărăscu;
- Podul Bizetz - primul pod în curba din Europa,
- Mănăstirea Comana construită în anul 1462 de Vlad Țepeș și refăcută de Radu Șerban Basarab în anii 1588-1589, împreună cu Lacul Comana ("Delta Bucureștiului"), Biserica din satul Bila, Conacul de la Herăști, Muzeul de la Călugăreni, rezervația de bujori.
- podul de peste Neajlov din localitatea Călugăreni - reconstituit în anii 1934-1935 în cinstea victoriei asupra turcilor.
- Muzeul sătesc – numit simbolic „Muzeul școlar Dacia"- de la Frătești unde se află o parte importantă din vestigiile materiale care aparțin geto-dacilor;

Județul Ialomița

În cadrul județului Ialomița se întâlnesc următoarele obiective de interes local, regional sau național care pot deveni branduri:

- Muzeu Național al Agriculturii din Slobozia, oraș construit pe rămășițele vechii cetăți romane Netindava;
- Stațiunea Amara principala atracție a turismului (balnear) în județ, unde există și lacul Amara cu apă sărată ce conține sulfati, magneziu, bicarbonați, bromuri, dar în special namol sapropelic cu multe proprietăți terapeutice. Stațiunea este recomandată pentru tratamentul bolilor reumatice degenerative (spondiloză, artroză, poliartroză), a bolilor reumatice inflamatorii (reumatismul inflamator), bolile ginecologice (mertosalpingită

cronică, insuficiență ovariană, sterilitate secundară) dar și a disfuncțiilor asociate (dermatologice, endocrine).

Județul Prahova

Județul Prahova beneficiază de un potențial turistic și economic deoesbit și de obiective importante care se pot transforma în branduri în viitor.

- Muzee - Nicolae Iorga (istorie, cultură), Nicolae Simache (ceasuri), Nichita Stănescu (literatură);
- Barajele Paltinu și Mâneciu;
- Casa tradițională prahoveană "Hagi-Prodan";
- Mănăstirile Cheia și Suzana;
- Salina Unirea;
- Muntele de Sare;
- Valea Doftanei;
- Cheile Brebului.

La nivelul județului Prahova există deja unele branduri consacrate:

- ,,Drumul Vinului" – promovează agroturismul local;
- ,,Drumul Fructelor"– promovează agroturismul local;
- ,,Drumul Voievozilor", proiect promovat de Consiliul Județean Prahova, pentru revelarea valorilor culturale, monumentelor istorice, de arhitectură. ,,Drumul Voievozilor" străbate localitățile Ciorani, Drăgănești, Gherghița, Balta Doamnei, Gorgota, Tinosu, Brazi, Târgșorul Vechi, Ariceștii Rahtivani, Filipeștii de Târg, ieșind spre Târgoviște, în județul Dâmbovița și urmând cele mai importante zone în care au fost făcute descoperiri arheologice și există monumente arhitecturale de interes național.

Județul Teleorman

Județul Teleorman are posibilitatea de a crea branduri locale, regionale sau naționale datorită următoarelor obiective de interes:

- cele mai vechi descoperiri arheologice care datează din paleolitic sau epoca pietrei cioplite descoperite la Ciuperceni, lângă Turnu Măgurele, cu o vechime de aproximativ 1.500.000 ani; o serie de unelte, aşchii şi nuclee de silex găsite pe valea râului Vedea, între Poroschia, Alexandria şi Nanov sau pe valea Oltului în zona localităţilor Liţa şi Odaia.
- Catedrala Domnească și Episcopia Sfântul Alexandru;
- Cetatea medievală Turnu;
- casele memoriale Marin Preda, Zaharia Stancu, Constantin Noica, Gala Galaction, David Praporgescu sau Liviu Vasilică.

Concluzii:

Regiunea Sud Muntenia își poate fundamenta dezvoltarea viitoare bazându-se și pe cercetare-inovare și turism.

Deși nu are sistemul de clustere foarte bine dezvoltat astfel încât să se utilizeze rezultatele activității de cercetare, existând doar un singur cluster în județul Argeș, există totuși potențial pentru crearea de clustere în regiune, în domenii ca: electromecanică, agricultură, turism, atât în sudul, cât și în nordul regiunii.

Datorită formelor variate de relief, a condițiilor naturale deosebite și a peisajului pitoresc, regiunea Sud Muntenia are un potențial turistic considerabil, iar existența în cadrul regiunii a unor valori și monumente cultural - istorice și a parcurilor naturale din Munții Bucegi și Piatra Craiului determină gradul sporit de atractivitate turistică a acesteia.

Fondul turistic natural este format din varietatea formelor de relief montan și masive cu caracter alpin (Bucegi, Făgăraș, Iezer, Leaota, Ciucaș), cu peisaj carstic (peșteri, chei). Fondul cultural este alcătuit din monumente ale evului mediu, muzee memoriale ale unor cunoscute personalități (Nicolae Grigorescu, Bogdan Petriceicu Hașdeu, Liviu Rebreanu), castele și conace.

În prezent turismul tinde să devină unul dintre cele mai dinamice sectoare economice cu potențial de dezvoltare pe termen lung, acesta putând contribui substanțial la revigorarea socio-economică a regiunii.

Turismul s-a dezvoltat mai mult în partea de nord a regiunii Sud Muntenia, astfel că peste 87% din totalul infrastructurii hoteliere de la nivelul regiunii se află în cele trei județe din nord, în timp ce județele Călărași, Giurgiu, Ialomița, Teleorman dețin o infrastructură hotelieră deficitară, cu evidente tendințe de scădere/stagnare (17 unități hoteliere în total).

Regiunea Sud Muntenia se plasează pe locul 1 în ceea ce privește structura de primire turistică cu funcțiuni de cazare, de tip motel, și pe locul doi în cazul pensiunilor turistice, ceea ce demonstrează preocuparea pentru turismul rural.

Turismul rural, de asemenea, este apreciat ca o altă sursă de valorificare a potențialului regional, iar posibilitatea obținerii de finanțări din fondurile de preaderare, până în 2007 (SAPARD, PHARE), a fost folosită de unii parteneri locali pentru crearea de unități turistice, pensiuni, fapt ce a oferit șansa unei valorizări a spațiului rural.

O problemă cheie pentru dezvoltarea potențialului turistic al regiunii și pentru atragerea unui număr cât mai mare de turiști o constituie îmbunătățirea serviciilor turistice și dezvoltarea centrelor de informare și promovare turistică.

Deși infrastructura de turism nu corespunde - calitativ și cantitativ - cerințelor, se poate considera că progrese în acest domeniu există, comparativ cu anii precedenți.

Ca alternativă la turismul montan din nord și pentru o valorificare cuprinzătoare a regiunii Sud Muntenia, ar trebui stimulat interesul pentru partea de sud a regiunii, prin exploatarea potențialului zonei riverane Dunării și a obiectivelor social-culturale și istorice din localitățile aflate de-a lungul fluviului. Deplasările cu vaporul pe Dunăre între orașele port la Dunăre sau spre locurile de pescuit și vânat din Balta Ialomiței pot reprezinta una din atracțiile turistice exploatate în viitor.

Turiștii pot poposi în pădurile Floroaica și Bogdana, sau pot vizita rezervațiile forestiere Ciornuleasa, Tămădă, Caiafele și Moroiu, rezervația Comana, lacul Suhaia și obiectivele socio-culturale din județele riverane Dunării.

De asemenea, în cadrul regiunii există preocupare pentru creare de branduri locale.

Capitolul 9

Axa dunareană în context regional și extraregional

i. Maximizarea avantajului poziţional

Dunărea - al doilea mare fluviu al Europei după Volga, atât ca lungime (2.857 km) cât şi ca debit (aproximativ 5.600 m^3 /sec la intrarea în România), reprezintă o adevarată axă a Europei Centrale, pe care o leagă de Marea Neagră. Izvorăşte din Munţii Pădurea Neagră din Germania prin două izvoare (Brege şi Brigach) şi se varsă în Marea Neagră prin cele trei braţe: Chilia, Sulina şi Sf. Gheorghe. În drumul său, străbate teritoriul a 10 ţări (Germania, Austria, Slovacia, Ungaria, Croaţia, Iugoslavia, România, Bulgaria, Moldova şi Ucraina) şi patru capitale (Viena, Bratislava, Budapesta şi Belgrad).

Bazinul hidrografic al Dunării este împărţit de 18 state europene : Albania, Austria, Bosnia-Herzegovina, Bulgaria, Croaţia, Republica Cehă, Germania, Ungaria, Italia, Macedonia, Republica Moldova, Polonia, Serbia, Muntenegru, Republica Slovacă, Slovenia, Elveţia şi Ucraina și România (97,4% din suprafaţa României este situată în bazinul hidrografic al Dunării, ceea ce reprezintă 29% din suprafata bazinului Dunării, fiind ţara cu cea mai mare suprafaţă în bazinul Dunării; de asemenea 37,7% din lungimea Dunării - 1.076 kilometri - se află pe teritoriul României).

Fig. 169 Fluviul Dunărea de la intrarea în tară până la vărsare

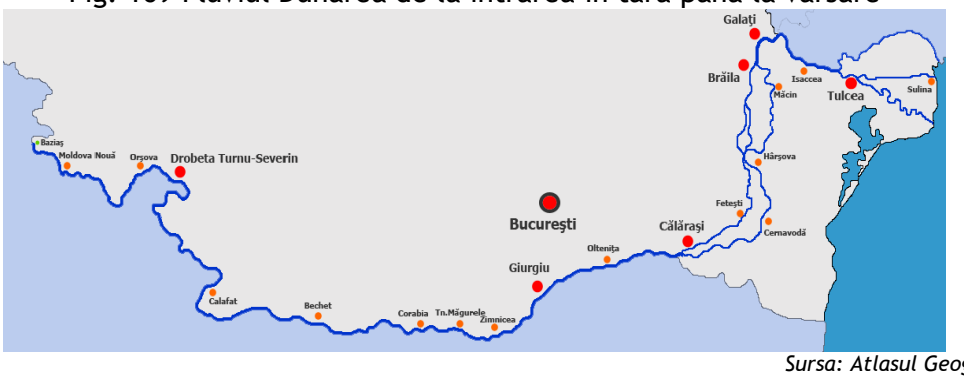

Sursa: Atlasul Geografic al României

Geografia Bazinului Hidrografic al Dunării este foarte diversă şi cuprinde lanţuri muntoase înalte, câmpii vaste, dune de nisip, mari suprafeţe împădurite, zone mlăştinoase, şi, în mod special, carst şi deltă. Zonele umede ale Dunării, precum şi cele inundabile, se comportă ca filtre naturale pentru nutrienţi şi substanţele toxice, previn eroziunea şi stochează sedimente, protejează în caz de inundaţii, alimentează apele de suprafaţă şi de adâncime, şi contribuie la stabilizarea climaticã, jucând, deci, un rol crucial în conservarea biodiversităţii în bazin. Habitatul zonelor inundate a fost drastic alterat în ultimii zeci de ani datorită desecărilor şi irigaţiilor pentru agricultură, acestea provocând scăderea nivelului apelor, dispariţia zonelor inundate şi a pădurilor din zonă.

Fluviul Dunărea ca importantă axă de transport şi un potenţial turistic şi economic deosebit este și în vizorul autorităților europene motiv pentru care au fost create instrumente financiare și programatice care să sprijine dezvoltarea acestei zone. Astfel, ***Strategia Uniunii Europene pentru regiunea Dunării*** urmărește crearea de avantaje pentru locuitorii riverani fluviului printr-un sistem de transport mai rapid și mai curat, energie mai ieftină, un mediu înconjurător protejat, precum și prin dezvoltarea de noi atracții turistice și culturale.

Lansată de România împreună cu Austria încă din anul 2008, ***Strategia Uniunii Europene pentru regiunea Dunării***, a fost elaborată de Comisia Europeană și adoptată de Consiliul European în data de 24 iunie 2011, în conformitate cu țelurile Agendei Europa 2020.

Strategia a fost construită pe patru piloni centrali în cadrul cărora au fost decelate 11 arii prioritare. Activitatea în cadrul acestora este coordonată, în comun, de câte două state, României revenindu-i rolul de coordonator pe trei arii prioritare, și anume: transport fluvial - împreună cu Austria, managementul riscurilor de mediu - împreună cu Ungaria și cultură - turism - împreună cu Bulgaria.

Axele prioritare ale Strategiei se află în concordanță cu provocările dezvoltării economice la nivel UE pentru următorul pachet financiar 2014-2020 și, în sensul larg, cu obiectivele Agendei Europene 2020.

Cele patru axe prioritare ale Strategiei sunt:

- conectivitatea (transport intermodal, culturăși turism, rețele de energie);

- protecția mediului (managementul resurselor de apă, protecția biodiversității și managementul riscurilor);
- creșterea prosperității regiunii Dunării (educație, cercetare, competitivitate);
- îmbunătățirea sistemului de guvernare (capacitate instituțională și securitate internă).

Dimensiunea conectivității reprezintă punctul nodal al Strategiei, Dunărea fiind o parte importantă a rețelei de transport european, și anume o axă prioritară a rețelei de transport european VII pe harta TEN-T. Dunărea reprezintă un culoar foarte important pentru dezvoltarea traficului de marfă, în special din și către portul Constanța, și apoi mai departe către Asia.

Dezvoltarea zonei Dunării este o prioritate și pentru România. În acest sens, pentru dezvoltarea transporturilor în zona Dunării, Programul Operațional Sectorial Transport reprezintă documentul programatic care stabilește prioritățile, obiectivele și țintele de atins privind dezvoltarea transportului fluvial și a infrastructurii de transport fluviale.

Pentru următoarea perioadă de programare, 2014-2020, prin intermediul POS Transport, România își propune continuarea investițiilor în modernizarea infrastructurii portuare și în dezvoltarea trasportului fluvial pentru a realiza conectarea României la rețelele fluviale de transport ale Europei.

Zona Dunării din cadrul regiunii Sud Muntenia nu a înregistrat în ultimii ani progrese considerabile în ceea ce privește dezvoltarea. Zona se confruntă cu toate problemele care au fost semnalate la nivelul regiunii: declin demografic al regiunii, îmbătrânirea populației datorată scăderii natalității, declin economic care a generat migrația populației în sens invers, din mediul urban spre cel rural, ceea ce a dus la scăderea populației orașelor, apariția problemelor sociale (creșterea numărului șomerilor, desființarea locurilor de muncă).

Macroregiunea Dunării este o zonă deosebit de eterogenă din punct de vedere cultural și social, este caracterizată de o mare diversitate din punct de vedere lingvistic, etnic și religios, iar fluviul Dunărea poate constitui un important catalizator al creativității și al dialogului intercultural, iar cultura și protejarea patrimoniului ar putea deveni astfel o importantă arie de cooperare.

Cu toate că zona Dunării este conectată la rute importante de transport (autostrăzi, drumuri județene, căi ferate, cale fluvială), infrastructura de transport a zonei a fost afectată de trecerea timpului și de lipsa investițiilor în modernizarea acestora. Aceste rute fac legătura atât cu

restul regiunii Sud Muntenia și apoi cu teritoriul național, cât și cu țările riverane Dunării. Astfel, există puncte de trecere a frontierei către Bulgaria la Giurgiu-Ruse (pe cale rutieră și feroviară), și la Turnu Măgurele, Giurgiu, Oltenița și Călărași pe cale fluvială (cu bacul/ferry-boatul).

În plan economic, zona Dunării este predominant agricolă, datorită potențialului natural al regiunii și al forței de muncă disponibile pentru practicarea agriculturii. Aceasta, în ciuda potențialului, nu este dezvoltată la capacitatea sa maximă, se practică încă rudimentar, fragmentat, iar zona nu dispune de sisteme centralizate de colectare și procesare a produselor agricole.

După dezvoltarea artificială din perioada comunistă, în cazul industriei se manifestă fenomenul de declin economic, iar trecerea către economia de piață a dus la desființarea a numeroase companii. Acest fenomen de restructurare industrială a afectat orașele din zona Dunării, în special pe cele mici și mono-industriale.

Având în vedere poziționarea strategică, este de reală actualitate relansarea și creșterea zonei Dunării prin extinderea și modernizarea infrastructurii de transport, a infrastructurii tehnico-edilitare, energetice și nu în ultimul rând prin diversificarea și dezvoltarea ofertei turistice, prin valorificarea patrimoniului natural și cultural.

Dunărea oferă și o mare capacitate de transport, neutilizată total, prin legătura pe care o asigură între Marea Neagră (portul Constanța) și teritoriul din centrul Europei. Prin conexiunea cu rețeaua intermodală de transport de la nivel european, *Dunarea reprezintă o structură de rezistență pe care se poate dezvolta transportul cu mărfuri provenite* din Orient și având ca destinație finală centrul Europei. Astfel, printr-o rețea europeană de căi navigabile interioare care să lege porturile și orașele, Dunărea oferă oportunități clare, soluții economice și eficiente pentru lanțurile de distribuție. Astfel, căile navigabile interioare pot să formeze coloana vertebrală a rețelei intermodale europene.

Conexiunea Dunării cu portul Constanța, realizată prin Canalul Dunăre-Marea Neagră, oferă cea mai eficientă și mai scurtă rută către centrul Europei, transformând Dunărea în *cea mai avantajoasă rută de transport pentru statele central europene care nu au acces la mare*, și astfel având prin intermediul Dunării distanțe mai scurte și timpi mai mici de tranzit.

Ținând cont că o dezvoltare durabilă, înseamnă nu doar prosperitate, ci și protejarea mediului, transportul pe Dunăre are și o componentă prietenoasă cu mediul (ecologică), reprezintând un mod de transport pozitiv în relație cu factorii externi.

Dunărea poate contribui astfel, la dezvoltarea și diversificarea economiei localităților din zona sa de influență și mai apoi la dezvoltarea unei rețele de localități. De asemenea, are influență directă asupra diversificării ofertei turistice, dezvoltarea rețelelor de transport, inclusiv crearea unor noduri intermodale în sudul regiunii, asigurarea infrastructurii necesare protecției mediului, în special în domeniul protecției împotriva riscurilor naturale (inundații), și în valorificarea patrimoniului natural fiind astfel un element care poate să ducă la diminuarea disparităților dintre nord și sud în cadrul regiunii Sud Muntenia.

Un element distinctiv al regiunii îl constituie **orașele pereche de pe Dunăre:**

- Legătura dintre **Turnu Măgurele-Nicopol** pe o distanță de 7,9 km se face începând cu anul 2010 printr-o nouă linie de ferryboat, peste Dunăre, pentru transportul eventual de pasageri și marfă. Locul unde se află astăzi portul Turnul Măgurele a fost punctul de trecere și de tranzacții comerciale din vechi timpuri. Astăzi este al patrulea port fluvial al României în ceea ce privește capacitatea de tranzit.
- Legătura **Zimnicea - Svishtov** pe o distanță de 5,7 km realizată azi pe Dunăre prin intermediul bacului, are în vedere realizarea proiectului ”Îmbunătățirea mobilității transfrontaliere în zona Svishtov - Zimnicea prin dezvoltarea și reconstrucția unor segmente principale ale infrastructurii de transport”, în cadrul căruia se regăsește și construirea unui pod peste Dunăre între cele două orașe. Prin punctul de trecere Zimnicea - Svishtov se poate asigura cea mai accesibilă legătură rutieră dintre cele două capitale, respectiv București și Sofia. Portul Zimnicea, punct de trecere și de tranzacții comerciale, construit începând cu 1918, a cunoscut după anul 2000 o puternică modernizare prin proiectul „Sistem de trecere a Dunării cu bacul Zimnicea (România) - Svishtov (Bulgaria)”, ce a avut ca obiectiv revitalizarea economiei locale prin crearea unui coridor de transport transfrontalier combinat cu un racord feroviar și de transport fluvial. Întrucât orașul Zimnicea este situat pe Axa prioritară a rețelei de transport european VII paneuropean, care corespunde traseului Fluviului Dunărea, reprezentând

principala arteră de infrastructură fluvială a Uniunii Europene, prin realizarea unei platforme de transfer multimodal, portul va deveni un nod cheie de transport în zonă, oferind facilități de transfer rapid al mărfurilor, interconectând transportul rutier cu cel feroviar și fluvial.

- Legătura **Giurgiu-Ruse**, pe o distanță de 6,6 km se realizează prin intermediul podului din oțel peste fluviul Dunărea "podul Prieteniei Giurgiu - Ruse", care leagă malul sudic bulgăresc de malul nordic românesc. Traficul este preluat prin intermediul unei punți rutiere cu două benzi, cât și una pentru trafic feroviar sau prin feriboturi, însă fluxul de transport de mărfuri în zonă, este scăzut față de nivelul național. Trebuie remarcată, existența unui Master Plan pentru microregiunea Giurgiu-Ruse, realizat în anul 2012, care are drept obiectiv prezentarea unor linii și obiective comune pentru dezvoltarea eficientă a regiunii de frontieră dintre Ruse și Giurgiu, oferind astfel un concept integrat pentru toate tipurile de infrastructură economică, tehnică și socială și toate cerințele urbane (planificare urbană, imobiliare, zone verzi și probleme de mediu, etc.);
- Porturile **Oltenița-Turtucaia**, la o diferență de numai 3 km unul de celălalt, sunt cele mai sărace orașe din zonă, însă cu un imens potențial de dezvoltare. Portul Oltenița este dotat cu rampe de încărcare-descărcare piese agabaritice, unice în țară, menite să asigure transportul pieselor pentru Centrala Nucleară de la Cernavodă. Prevăzut cu un cheu de piatră în lungime de circa 1000m și 1000m mal natural utilizabil la care se fac operațiuni de încărcare și descărcare (piatra pentru pavaj, cărbuni, lemne, șine de tramvai, cale ferată, etc) indiferent de nivelul apelor, orașul Oltenița are un real potențial de port turistic și port industrial.
- Legătura între **Călărași-Silistra** pe o distanță de 14,5 km, se realizează în prezent cu feribotul, fiind prevăzută construcția celui de al treilea pod peste Dunăre, care se va afla situat pe Axa prioritară a rețelei de transport european IX.

Fiind zone de graniță / zone periferice ale unor state membre ale Uniunii Europene, acestea sunt mai slab dezvoltate din punct de vedere economic, social, și au legături de acces

limitate la căile de transport, fiind resimțită astfel nevoia cooperării transfrontaliere în toate aspectele vieții oamenilor, comunităților și implicit regiunii.

Posibilitatea cooperării orașelor pereche de pe Dunăre ar putea conduce la depășirea disparităților economice și sociale existente în sudul României, contribuind astfel la dezvoltarea unei rețele policentrice de localități.

Domeniile în care se poate realiza această cooperare sunt multiple. Astfel, pământul fertil și sectorul agricol în ansamblu, reprezintă premise reale de producere și dezvoltare a unei game variate de produse alimentare tradiționale, cereale, de înaltă calitate, solicitate de consumatorii locali, dar și de cei internaționali. Exploatarea pieței internaționale de desfacere a produselor locale prin cooperare transfrontalieră în producerea și marketingul comun al produselor cheie, poate fi o altă temă de cooperare transfrontalieră între orașele pereche de pe Dunăre. Conceptul de vânzare a imaginii zonei de cooperare transfrontaliere precum și cea de destinație turistică poate fi dezvoltat prin cooperare.

Diversitatea teritoriilor reprezintă un potențial de dezvoltare iar identitățile distincte ale comunităților locale și regionale sunt extrem de relevante în această privință. Astfel, abordarea teritorială contribuie la coeziunea teritorială. Întemeindu-se pe principiile coordonării orizontale, elaborării politicilor pe baza informațiilor empirice și dezvoltării unor zone funcționale integrate, o astfel de abordare aplică principiul subsidiarității prin intermediul guvernanței pe mai multe niveluri. Aceasta are drept obiectiv eliberarea potențialului teritorial prin strategii de dezvoltare bazate pe cunoașterea locală și regională a necesităților existente și pe avantajele specifice și factorii care contribuie la competitivitatea anumitor zone. Teritoriile își pot utiliza capitalul teritorial pentru a aplica soluții optime pentru dezvoltarea pe termen lung.

Zonele transfrontaliere ale regiunii Sud Muntenia sunt în mare parte zone periferice slab dezvoltate cu legături limitate la căile de transport. Raportându-ne la localitățile românești riverane Dunării, mai mult de jumătate din suprafața totală a bazinului și 60% din totalul populației, locuiesc în regiuni transfrontaliere, importante din punct de vedere al potențialului lor pentru cooperări transfrontaliere ce pot conduce la creșteri economice și interacțiune socială și culturală.

În cadrul procesului de dezvoltare transfrontalieră intervin totodată și factori negativi, proveniți din surse diferite, ce pot încetini sau chiar bloca acest proces, prin:

- limitarea relațiilor între diferiți actori,
- dezechilibre economice,
- distanțe culturale și lingvistice
- inadaptări instituționale
- cofinanțare greu de susținut pentru proiecte transfrontaliere

O importanţă deosebită trebuie acordată centrelor urbane din vecinătatea frontierelor, în cazul acestora fiind necesare soluții comune la probleme similare, **măsuri de promovare a cooperării transfrontaliere**, aceste centre urbane putând să-și extindă astfel zona de influență peste granițe.

În acest sens au fost deja demarate și implementate în cadrul programelor de cooperare transfrontaliere, proiecte pentru dezvoltarea economiei rurale și turismului, pentru dezvoltarea relațiilor de cooperare transfrontaliere instituționale și culturale, pentru dezvoltarea durabilă a infrastructurii de acces tranfrontalier, pentru creșterea capacității de management și de reacție a regiunii transfrontaliere în cazul producerii de calamități naturale:

- „Dezvoltarea cooperării economice în regiunea transfrontalieră Călărași - Silistra" ce promovează dezvoltarea economică durabilă în regiunea de graniță România- Bulgaria, în vederea caracterului periferic, prin creșterea cooperării între mediile de afaceri și sectorul public.
- "Dezvoltarea infrastructurii mediului de afaceri în zona transfrontalieră Călărași Silistra" propune dezvoltarea economică durabilă a regiunii de graniță România-Bulgaria, prin dezvoltarea cooperării în afaceri și a infrastructurii de afaceri.
- „Dunărea - Punte de legătură România - Bulgaria" are ca obiectiv îmbunătățirea infrastructurii de transport în regiunea de graniță, conducând la o rată a mobilității și accesibilității crescute în privința persoanelor și a bunurilor în zona respectivă, precum și reducerea timpului de transport.

- „Turism transfrontalier la Dunărea de Jos" ce prevede dezvoltarea coeziunii economico-sociale prin îmbunătățirea cooperării regiunilor de graniță de pe cele două maluri ale Dunării.
- „Punct de control și trecere cu bacul Turnu Măgurele (România) - Nikopol (Bulgaria)". Investiția va contribui la creșterea semnificativă a cooperării în zona trasfrontalieră România – Bulgaria, prin conectarea culoarelor românești de transport la cele europene.
- „Ecologizarea Dunării și facilități de transport" are ca obiectiv amenajarea unei dane de acostare, achiziționarea unei nave pentru colectarea reziduurilor provenite de la nave și intervenție în caz de poluare accidentală precum și achiziționarea instalațiilor și echipamentelor pentru preluarea și prelucrarea reziduurilor menajere și de hidrocarburi provenite de la navele fluviale.
- „Îmbunătățirea infrastructurii de acces la graniță" prevede realizarea drumului de centură, a podului peste Canalul Plantelor și a lucrărilor de modernizare a danelor de pasageri și a utilităților din Portul Giurgiu.
- „Ostrov- Silistra: ape comune, maluri comune, probleme comune" propune cooperarea transfrontalieră pentru îmbunătățirea managementului situațiilor de risc la inundații și eroziunea malurilor.
- „Managementul integrat al apelor subterane între Bulgaria și România/ Zona Dobrogea"
- „Dunărea - punte comună România - Bulgaria„ are ca obiectiv realizarea unui studiu de fazabilitate care să evidențieze necesitatea reînființării curselor de pasageri între Călărași și Silistra.
- „Un drum comun - parteneriat româno-bulgar pentru dezvoltarea durabilă a infrastructurii de transport transfrontalier".
- „Amenajare Lac Prietenia în zona de agrement parc Steaua Dunării din municipiul Giurgiu" - un proiect ce are în vedere promovarea dezvoltării economice durabile a regiunii de graniță România - Bulgaria în scopul întăririi cooperării transfrontaliere, dezvoltării mediului de afaceri și a turismului.
- „Donauhanse" - are ca obiectiv cooperarea dintre orașele situate de-a lungul Dunării.

- „Giurgiu - Îmbunătăţirea infrastructurii de acces la graniţă": Îmbunătăţirea infrastructurii regiunii transfrontaliere, ca parte a strategiei de dezvoltare durabilă în domeniile social şi economic, prin obţinerea unei mai bune accesibilităţi a punctelor de trecere a frontierei RO/BG, îmbunătăţirea schimbului transfrontalier, pe plan social şi economic, de populaţie şi oameni de afaceri, îmbunătăţirea calităţii vieţii oamenilor din zona de graniţă Giurgiu, asigurarea accesibilităţii sigure a Zonei Libere Giurgiu.
- „Ostrova - Silistra: ape comune, probleme comune". Proiect de cooperare transfrontalieră pentru îmbunătăţirea situaţiilor de risc la inundaţii şi eroziunea malurilor.
- „Îmbunătăţirea accesibilităţii în zona de frontieră Turnu Măgurele –Nikopol" ce prevede dezvoltarea traficului transfrontalier în zona de graniţă Turnu Măgurele – Nikopol, prin promovarea investiţiei "Punct de control şi trecere a frontierei cu bacul Turnu Măgurele – Nikopol"
- „Cernavodă-Silistra: specific şi interferenţe în cultură" are ca obiectiv intensificarea cooperării transfrontaliere la nivelul oraşelor Cernavodă şi Silistra
- „Tinerii din Zimnicea şi Svishtov transmit tradiţiile şi dansurile populare învăţate de la părinţi şi bunici" Proiect cultural care îşi propune încurajarea tinerelor talente (elevi, tineri artişti) să participe la actul cultural prin organizarea de dansuri populare în pieţele centrale ale celor două oraşe (Zimnicea şi Svishtov). Tinerii dansatori vor avea astfel acces la un spaţiu liber de expunere şi vor intra în competiţie. Proiectul promovează ideea de a scoate arta dansului popular "în stradă", de a oferi unui public cât mai larg liberul acces la manifestări culturale de calitate, în aer liber, pe perioada verii, perioadă în care instituţiile culturale ale oraşului sunt în vacanţă, ca alternativă la lipsa evenimentelor culturale din această perioadă.
- „Medicina de o parte şi alta a graniţei româno-bulgare": instruirea prin seminare şi schimburi de experienţă a medicilor din oraşele Zimnicea (România) şi Svishtov (Bulgaria).

Astfel, orașele gemene de la Dunăre (Turnu Măgurele-Nicopole, Zimnicea - Svishtov, Giurgiu - Ruse, Oltenița - Tutrakan și Călărași – Silistra), orașele monoindustriale, dar și orașele mici și mijlocii din cadrul regiunii au nevoie de abordări integrate a investițiilor.

Per ansamblu, cu cât aceste conurbații sunt mai interconectate, cu atât pot beneficia mai bine de sinergiile create de fluxul de persoane, capital și idei, dar și de o masă economică mai importantă – care permite regiunilor să atragă chiar mai multe persoane, mai mult capital și mai multe idei.

Fluviul Dunărea, ce separă cele două țări, a constituit multă vreme o barieră naturală importantă, prezentând mai multe similitudini cu o graniță maritimă decât cu una terestră.

Prin urmare, obiectivul strategic general este acela de a reuni persoanele, comunitățile și economiile zonei transfrontaliere România–Bulgaria și de a sprijini crearea de către acestea a unei zone de cooperare, care să valorizeze resursele și avantajele sale umane, naturale și ecologice, bazându-se pe o abordare durabilă.

Fig. 170 Zonele NUTS III eligibile din România și Bulgaria

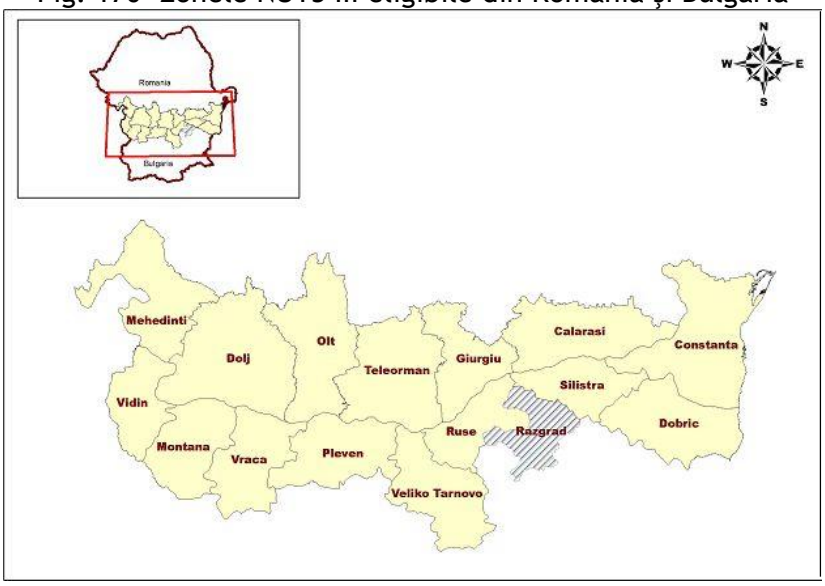

Sursa: Ministerul Dezvoltării Regionale și Adminitrației Publice

Fig. 171 Punctele de trecere a frontierei, rețelele de așezări omenești și drumurile principale din aria eligibilă

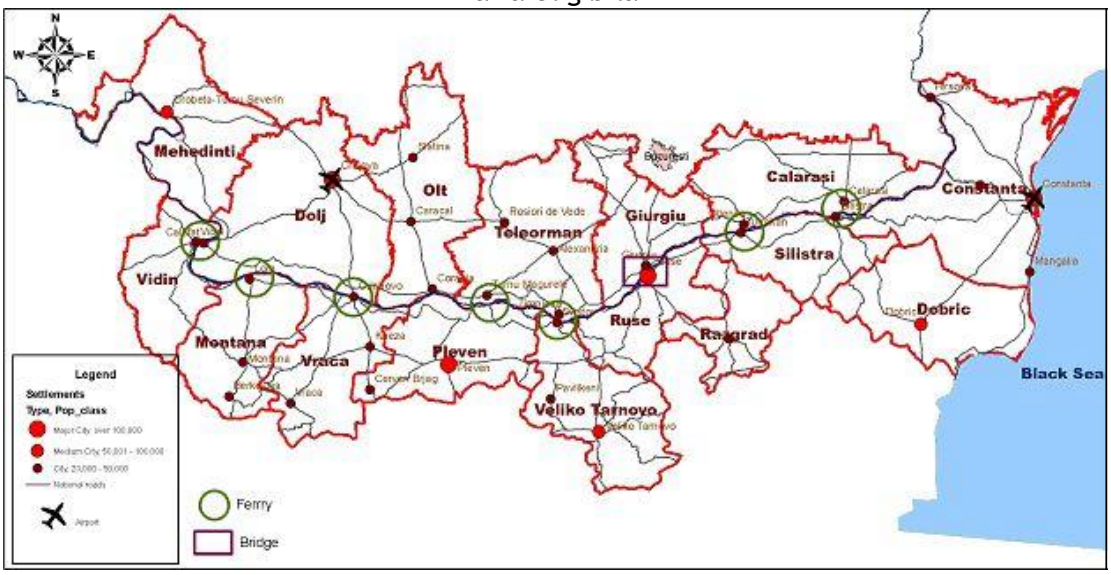

Sursa: Ministerul Dezvoltării Regionale și Adminitrației Publice

O barieră majoră în calea cooperării transfrontaliere în cadrul regiunii Sud Muntenia o reprezintă încă ***lipsa de puncte de trecere a graniței***, existând un singur pod (atât rutier cât și feroviar - singura cale ferată ce leagă România de Bulgaria) și patru bacuri: Nicopole/Somovit - Turnu Măgurele, Svishtov – Zimnicea, Tutrakan – Oltenița, Silistra - Călărași.

ii. ,,Poarta dunăreană" în raport cu fluxurile de materii prime, produse finite și în raport cu fluxurile turistice

Dezvoltarea sau regenerarea unei zone este determinată semnificativ de schimbările care se produc în structura economiei locale, în structura populației și în cultura comunitară și este în mod substanțial influențată de aplicarea unui management adecvat, axat pe trei ditecții principale: economic, social și mediu. Totodată, dezvoltarea trebuie să țină cont de caracterul limitat al resurselor (de capital uman, natural și financiar) ce pot împiedica gestionarea tuturor problemelor, precum și de alocarea echilibrată a acestora.

Pentru contracararea acestor provocări și pentru realizarea obiectivului unei societăți inteligente, durabile și favorabile incluziunii, prevăzută în strategia Europa 2020, propunerile Comisiei Europene pentru perioada 2014-2020 evidențiază o mai mare importanță acordată dimensiunii teritoriale și urmăresc stimularea politicilor integrate pentru a intensifica dezvoltarea durabilă.

Succesul în materie de dezvoltare integrată poate fi atins numai prin **abordarea unitară a principalelor dimensiuni ale vieții**, respectiv **economic**, **social, cultural și de mediu**. Așadar, o abordare integrată și teritorială este multidimensională, dar trebuie adaptată la caracteristicile și nevoile specifice situațiilor identificate în regiune. Aceasta este susținută de abordarea unitară a celor patru dimensiuni, dar și de poziția favorabilă a regiunii Sud Muntenia și accesibilitatea atât internă cât și internațională realizată prin intermediul multiplelor căi de transport. Prin urmare, dezvoltarea poate presupune depășirea granițelor administrative și poate necesita o mai mare disponibilitate din partea diferitelor niveluri de guvernare de a coopera și de a coordona acțiuni pentru realizarea unor obiective comune.

În context macro-regional zona studiată, se află în sudul și estul României, încadrată între 4 capitale europene, la o distanță aproximativă de 600 km de Belgrad și Istanbul și aproximativ 380 km de Sofia, axele europene asigurând circulația fluxurilor economice și de persoane între acestea.

Teritoriul Dunării este structurat de o rețea policentrică de localități, coordonată de municipiul București, municipiu de rang 0, singurul pol de importanță europeană din regiune. Municipiile de rang 1 sunt: Constanța - centru polarizator cu influență transnațională, care asigură legătura cu căile maritime de transport, Craiova – principalul centru regional din sud-vestul țării, și sistemul urban Galați - Brăila. Rețeaua de localități este completată de cele 21 municipii de rang 2, inclusiv celelalte reședințe de județ (Reșița, Drobeta Turnu Severin, Slatina, Giurgiu, Alexandria, Călărași, Slobozia, Tulcea) și de cele 56 orașe de rang 3.

Prezența capitalei București, puternic polarizatoare, cu o arie de influență mai mare de 30-40% din teritoriul județelor Giurgiu, Ialomița și Călărași, reduce rolul de polarizare al reședințelor acestora de județ. Influența capitalei este resimțită și către vest, unde singurul centru urban care concurează puterea sa de atracție este Craiova.

Această situație a dus la o dezvoltare foarte slabă a localităților urbane situate în aria de influență a capitalei, în special a celor dunărene.

Fig. 172 Delimitatea teritorului de analiză

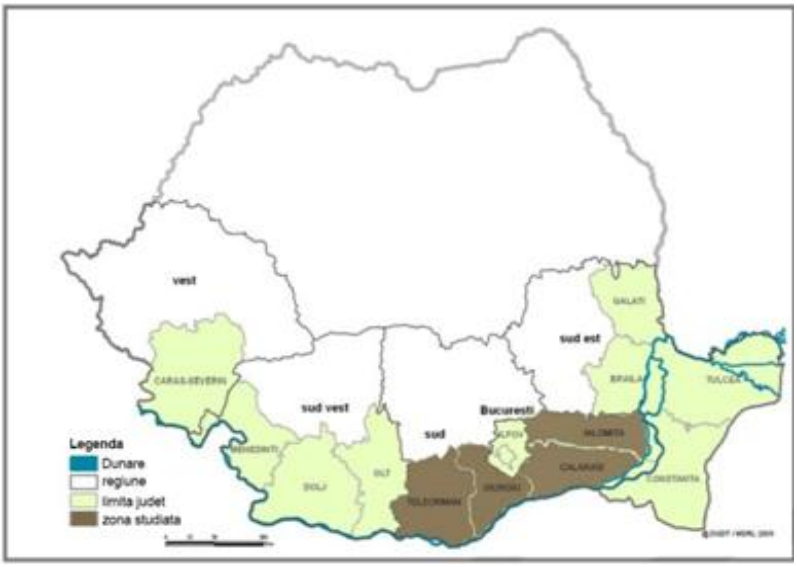

Sursa: Atlasul Geografic al României

Zona eligibilă și anume partea sudică a **regiunii Sud Muntenia** se caracterizează prin probleme specifice zonelor de frontieră, unde caracterul marginal și distanța față de centrele economice și decizionale sunt accentuate de prezența unor frontiere care limitează schimburile economice, sociale și culturale și afectează gestionarea comună și eficientă a teritoriului. Prezența în sudul regiunii a fluviului Dunărea îi conferă acesteia posibilitatea de a avea comunicații cu cele 8 țări riverane, iar prin intermediul canalului Dunare-Marea Neagră de a avea ieșire la Marea Neagră și acces la Portul Constanța - principala poartă maritimă a țării.

Dunărea, ca pilon principal în dezvoltarea regiunii Sud Muntenia, al doilea mare fluviu (lungime 2.857 km) reprezintă o adevărată axă a Europei Centrale, care o conectează cu Marea Neagră, cu zonele mai îndepărtate ale Asiei Centrale, pentru 10 țări ale Europei: Germania, Austria, Slovacia, Croația, Serbia, Ungaria, România, Bulgaria, Moldova și Ucraina și cu 4 capitale ale acestora Viena, Bratislava, Budapesta și Belgrad, la care se poatea dăuga și București datorită

proximității față de culoarul Dunării (mai puțin de 60 de km) sau prin finalizarea canalului Dunăre-București.

Regiunea Dunării are un potențial de creștere economic insuficient exploatat.

Teritoriul dunărean este străbătut de **3 axe prioritare a rețelei de transport european TEN-T - IV, VII și IX**, ce fac legătura între centrul și nordul Europei cu partea sud-estică a continentului și cu Orientul apropiat.

Fig. 173 Axele prioritare a rețelei de transport european ce străbat România

Sursa: Ministerul Transporturilor

Fiind declarat parte a **Axei prioritare a rețelei de transport european VII al Uniunii Europene**, **Dunărea** reprezintă o cale navigabilă importantă, care face legătura, prin canalul Rhine-Main-Dunăre, între portul Constanța, centrele industriale din vestul Europei și portul Rotterdam, asigurând prin intermediul porturilor fluviale schimburile comerciale cu țările europene riverane.

Volumul anual al transporturilor pentru întregul curs al Dunării se ridică la aproximativ 50 de milioane de tone, echivalentul a 2,5 milioane de camioane sau 62.500 de trenuri unitare. Cu 10 țări riverane și 1.025 km de frontiere comune, Dunărea reprezintă, împreună cu rutele terestre

care traversează regiunea, o legătură vitală între est și vest, precum și o răscruce pentru multe rute nord-sud.

Mobilitatea durabilă este un obiectiv clar al **strategiei Europa 2020,** precum și al politicii europene comune de transport. Dat fiind faptul că navigația interioară are un impact de mediu relativ scăzut (emite de 3,5 ori mai puțin CO2 pe tonă-kilometru decât camioanele), ea reprezintă un mod de transport important. Fluviul Dunărea reprezintă coloana vertebrală a regiunii, cu toate acestea, dezvoltarea căilor navigabile în calitate de coridoare de navigație trebuie să se desfășoare în paralel cu crearea unor porturi intermodale moderne și eficiente, care să integreze navigația cu drumurile și căile ferate. Regiunea Dunării este deservită și de mai multe coridoare de transport feroviar de marfă care urmează să fie puse în aplicare în următorii 3-5 ani.

Cu toate aceste avantaje, în ceea ce privește navigația interioară, potențialul fluviului Dunărea nu este pe deplin exploatat. Volumul de marfă transportată pe Dunăre reprezintă numai 10-20% din cel transportat pe Rin. Deoarece transportul pe căi navigabile interioare are importante beneficii de mediu și eficiență, potențialul său trebuie exploatat în mod durabil. Sunt în mod special necesare o mai mare intermodalitate, o mai bună interconectare cu alte bazine fluviale, precum și modernizarea și extinderea infrastructurii în nodurile de transport, cum ar fi porturile interioare.

Regiunea Dunării, important bazin hidrologic și un coridor ecologic internațional, necesită o abordare regională a conservării naturii, a amenajării teritoriului și a lucrărilor hidraulice. Poluarea nu respectă granițele naționale. Problemele majore, ca de exemplu apele de canalizare netratate și scurgerile de îngrășăminte și pământ poluează foarte mult fluviul. Impactul de mediu al legăturilor de transport, al construcțiilor turistice sau al unor noi instalații de producere a energiei trebuie, de semenea, să fie luat în considerare.

Din punctul de vedere al **infrastructurii** în zona Dunării, în cadrul regiunii Sud Muntenia, transportul rutier, aflat în ultimii ani într-o continuă dezvoltare, tinde să devină lider în domeniu pe fondul declinului înregistrat de transportul feroviar. Astfel, la sfârșitul anului 2011, rețeaua de drumuri publice măsura 12.707 km, situând regiunea pe locul 2 din țară, cu un procent de 15,18% din total. Rețeaua rutieră asigură o bună comunicare în special între centrele urbane din regiune, facilitând totodată accesul din și înspre diverse centre importante, cum ar fi București, portul

maritim Constanța și nu în ultimul rând, Giurgiu punct de trecere al frontierei cu Bulgaria prin intermediul podului Prieteniei Giurgiu – Ruse (rutier și feroviar), pod ce traversează Dunărea în sectorul de graniță dintre România și Bulgaria.

Se remarcă diferențe semnificative între nordul regiunii, cu o densitate foarte ridicată a rețelei de drumuri și partea de câmpie, unde rețeaua de drumuri este foarte răsfirată. Explicația constă în tipologia diferită a așezărilor din cele două sub-regiuni și conformația teritoriului: în timp ce în zona montană satele sunt numeroase și de tip răsfirat, cu numeroase drumuri care le leagă, în zona de câmpie sunt așezări puține, dar de dimensiuni mai mari, concentrate teritorial.

Zona Dunării beneficiază de avantajele oferite de autostrada A2 (București – Constanța) și în viitor de Autostrada Sudului (București - Alexandria – Roșiori de Vede - Slatina - Craiova - Lugoj). Un alt drum important ce străbate zona este DN5, fiind drumul național din România, care leagă capitala București de orașul Giurgiu, aflat pe malul Dunării, la granița cu Bulgaria, fiind continuat dincolo de Giurgiu prin intermediul Podului Prieteniei Giurgiu – Ruse și pe teritoriul Bulgariei.

Zonele compacte de la nivelul regiunii Sud Muntenia care nu au acces direct sau conexiuni laterale la rețeaua de drumuri europene și naționale sunt:

- partea de nord a județului Teleorman și partea de sud a județului Argeș, în perimetrul delimitat de Autostrada A1, DN61, DN6 și DN65A;
- partea de vest a județului Teleorman, teritoriul delimitat de DN54, DN65A, DN6 și Valea Oltului;
- partea de est a județului Teleorman și de vest a județului Giurgiu – teritoriu delimitat de DN6, DN5B, DN5C și DN51;
- partea de vest a județului Călărași – în zona delimitată de DN4, A2 și DN31;

Toate aceste zone sunt exclusiv rurale, cu o economie agricolă precară și se confruntă, tradițional cu un exod al forței de muncă către mediul urban, care a condus la un grad foarte accentuat de îmbătrânire demografică.

În același timp, zona Dunării și implicit regiunea Sud Muntenia, este un punct de intersecție a mai multor axe prioritare a rețelei de transport european care leagă centrul și nordul Europei de zona Mediteraneană și Asia, respectiv:

- axa prioritară a rețelei de transport european IV – coridor intermodal (feroviar şi rutier), care leagă zona centrală a Europei (oraşele Dresden şi Nurenberg) de Porturile Constanţa, Salonic şi Istanbul (prin 3 ramificaţii), via Praga-Viena-Budapesta-Bucureşti-Sofia;
- axa prioritară a rețelei de transport european **VII (Fluviul Dunărea) - coridor fluvial, care leagă Portul Roterdam de Portul Constanța, fiind cel mai important traseu navigabil din Uniunea Europeană, din perspectivă strategică şi a traficului de mărfuri şi persoane;**
- axa prioritară a rețelei de transport european IX – coridor intermodal (feroviar şi rutier), care leagă nordul Europei (oraşele Helsinki şi Kaliningrad) de porturile Odessa şi Alexandroupolis, via Sankt-Petersburg-Moscova-Kiev-Bucureşti.

Județele din sudul regiunii Sud Muntenia au acces la cel puțin unul dintre aceste axe prioritare a rețelei de transport european: Teleorman (axa VII), Giurgiu (axele IV, VII, IX), Călărași (IV şi VII), Ialomița (IV, VII, IX).

Traversată şi de principalele **magistrale feroviare** ale țării, regiunea are un real avantaj datorită facilitării de către acestea a legăturii cu importante zone şi centre urbane ale țării şi asigurării unui transport rapid. Magistrala cu lungimea cea mai mare care traversează regiunea este și cea care asigură legătura cu principala poartă maritimă a țării - portul Constanța.

În cazul drumurilor și al căilor ferate, infrastructurile sunt adesea ineficiente sau pur și simplu inexistente, în special în ceea ce privește conexiunile transfrontaliere (cărora autoritățile naționale nu le acordă prioritate). Investițiile în legăturile transfrontaliere sunt insuficiente, în parte din cauza faptului că frontierele de stat din bazinul Dunării s-au modificat considerabil în ultimii ani, afectând conexiunile (eliminarea unor drumuri, demolarea unor poduri și demontarea unor căi ferate). În consecință, locuri cu un mare potențial de cooperare reciprocă în UE nu beneficiază de legăturile necesare, iar restricțiile de viteză din cauza infrastructurii depășite sunt larg răspândite.

Nodurile multimodale trebuie să joace un rol mai important, nu numai din punctul de vedere al accesibilității, ci și ca locuri optimale de concentrare a afacerilor și industriei. Coridoarele de transport de marfă trebuie să cuprindă, de asemenea, terminale intermodale, care

să asigure interfețe trimodale eficiente între căile navigabile interioare, căile ferate și drumuri ca noduri logistice în regiunea Dunării.

Prin urmare, o infrastructură rutieră modernă și bine conectată este esențială, dar acest lucru trebuie să fie completat de transportul feroviar pentru a evita congestionarea și pentru a asigura un sistem de transport eficient și durabil din punctul de vedere al mediului, în timp ce transportul aerian este, de asemenea, crucial pentru ca regiunea să-și poată juca pe deplin rolul său într-o lume globalizată. Acțiunile și proiectele propuse iau în considerare și necesitățile de mobilitate în general.

Rețeaua hidrografică a regiunii nu permite transportul naval în interiorul acesteia dar, Dunărea asigură și facilitează, prin intermediul porturilor fluviale Turnu Măgurele, Zimnicea, Giurgiu, Oltenia și Călărași, schimburile comerciale cu țările europene riverane. Infrastructura nesatisfăcătoare a porturilor fluviale și reducerea treptată a activității acestora, sunt factori care au contribuit la scăderea gradului de utilizare a potențialului existent.

Accesibilitatea la căile fluviale este asigurată direct doar pentru localitățile din partea de sud a regiunii Sud Muntenia, prin cele 5 porturi. Toate aceste porturi dispun de acces rutier și feroviar, dar nu există centre moderne de transport intermodal, iar unele dintre ele nu beneficiază de legături rutiere sau feroviare rapide (Turnu-Mgurele, Zimnicea, Oltenița) cu celelalte centre din regiune.

Bazinul fluviului are un mare potențial de navigație interioară durabilă, iar poziția fluviului este centrală. Aceasta necesită îmbunătățiri în ceea ce privește managementul, echiparea și disponibilitatea personalului calificat. Capacitatea fizică a Dunării și a afluenților săi ar trebui îmbunătățită, iar blocajele existente, înlăturate, pentru a se asigura un nivel adecvat de navigabilitate, prin implementarea programului NAIADES și prin respectarea legislației de mediu, precum și în baza „Declarației comune privind navigația interioară și durabilitatea de mediu în bazinul fluviului Dunărea”. Tehnologiile inovatoare ar trebui susținute, în conformitate cu necesitățile pieței.

În ceea ce privește navigația interioară, este evident că potențialul fluviului Dunărea nu este pe deplin exploatat. Acest potențial ar putea fi mai bine exploatat, de exemplu prin consolidarea multimodalității, îmbunătățirea infrastructurii, îmbunătățirea gestiunii logistice sau

echipamente mai bune (de exemplu, nave proiectate în mod inovator sau instrumente informatice de asistare a navigației). În anumite perioade ale anului, infrastructura căilor navigabile, pe anumite secțiuni ale rețelei, limitează parțial competitivitatea navigației pe fluviul Dunărea (în special atunci când nivelul apei rămâne scăzut pentru mult timp). Porturile trebuie modernizate și adaptate la exigențele transportului multimodal, având în vedere că ultimele decenii au fost caracterizate de lipsa investițiilor și de un nivel scăzut al inovării în ceea ce privește flota fluvială.

Având în vedere cele expuse mai sus se poate concluziona:

- rețeaua rutieră asigură o bună comunicare în special între centrele urbane din regiune, facilitând totodată accesul din și înspre diverse centre importante, cum ar fi București, portul maritim Constanța și nu în ultimul rând, Giurgiu punct de trecere al frontierei cu Bulgaria prin intermediul podului Prieteniei Giurgiu – Ruse, pod rutier și feroviar peste Dunăre în sectorul de graniță dintre România și Bulgaria;
- lungimea drumurilor publice în perioada 2004 - 2011 a înregistrat o creștere progresivă;
- rețeaua drumurilor publice este mai rară în partea de sud a regiunii, în zona Dunării, comparativ cu partea de nord a regiunii;
- starea tehnică a rețelei de drumuri publice este nesatisfăcătoare, din totalul drumurilor publice doar 33,20% sunt modernizate și încă există județe (Călărași, Giurgiu, Ialomița și Teleorman) în care drumurile naționale nu sunt în totalitate modernizate;
- regiunea se află la intersecția a trei axe prioritare a rețelei de transport european (IV, VII și IX) de mare importanță;
- urmare a descreșterii transportului feroviar și a stării precare a unor sectoare de cale ferată în perioada analizată 2004-2011, lungimea totală a căilor ferate în exploatare a scăzut;
- regiunea este străbătută de fluviul Dunărea, reprezentând principala arteră de navigație europeană care asigură și facilitează, prin intermediul porturilor fluviale Turnu Mgurele, Zimnicea, Giurgiu, Oltenița și Călărași, schimburile comerciale cu țările europene riverane;
- pe teritoriul regiunii Sud Muntenia există un număr de 5 puncte de trecere a frontierei de stat cu Bulgaria, respectiv: Turnu Măgurele (Teleorman) – Nikopol – fluvial; Zimnicea

(Teleorman) – Sviștov – fluvial; Giurgiu (Giurgiu) – Ruse – fluvial, rutier și feroviar; Oltenița (Călărași) – Tutrakan – fluvial; - Călărași (Călărași) – Silistra – fluvial.

Există un acord general cu privire la faptul că existența unor sisteme de transport interconectate și durabile reprezintă o necesitate reală pentru regiune, cu implicații asupra dezvoltării economice și spațiale. Îmbunătățirea coordonată a transporturilor pe baza unor concepte de dezvoltare integrate și holistice, însoțită de elaborarea și utilizarea unor soluții tehnice adecvate și durabile din punct de vedere al mediului, poate spori atractivitatea fluviului Dunărea ca un coridor eficient din punctul de vedere al costurilor pentru a realiza o dezvoltare și o mobilitate durabile în regiune. Mai specific, o abordare multidisciplinară a proiectelor de infrastructură a căilor navigabile poate asigura conservarea și regenerarea importantului ecosistem al Dunării. Aceasta trebuie să fie completată de modernizarea căilor ferate. În această privință, realizarea coridoarelor feroviare de transport de marfă în cadrul rețelei feroviare europene pentru un transport de marfă competitiv joacă un rol crucial.

Interconectate cu ajutorul unor terminale intermodale eficiente, fluviul Dunărea, coridoarele de transport de marfă și liniile de cale ferată de legătură pot atenua congestionarea traficului rutier și contribui la un sistem de transport eficient și la o distribuție pe moduri mai viabilă din punctul de vedere al mediului.

Fig. 174 Sinteza regiunii Dunării în România

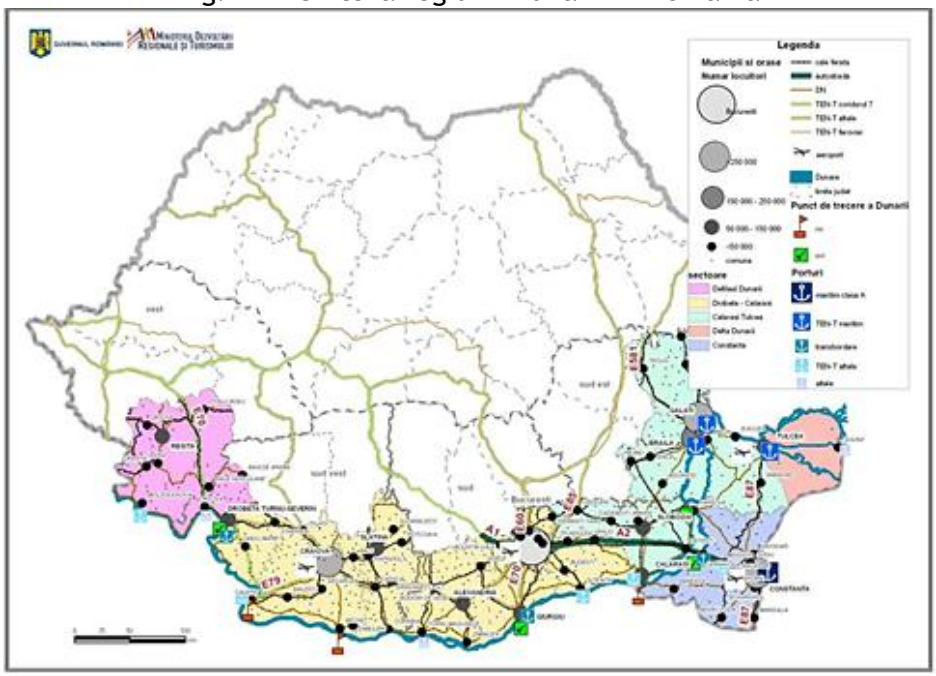

Sursa: Ministerul Dezvoltării Regionale și Adminitrației Publice

Importanţa economică a Dunării rezidă din faptul că, este o cale de transport de mare capacitate pe direcţia est-vest. Deşi prin traficul dunărean se realizează un schimb important de mărfuri, capacitatea actuală de transport a acesteia nu este folosită la maximum din cauza că porturile dunărene nu au reuşit să reducă timpul de staţionare al navelor pentru operaţiunile de încărcare-descărcare şi flota de transport are însă indici reduşi de utilizare. Aceste aspecte fac ca transportul pe Dunăre să nu aibă un cost suficient de redus pentru a atrage un volum mai mare de mărfuri pe această cale de transport. Prin urmare, factorul care contribuie negativ la costul transporturilor pe apă îl constituie timpul de aşteptare al navelor sub operaţiunile de încărcare-descărcare datorită volumului mare de mărfuri ce trebuie încărcate în fiecare unitate de transport şi a costului încă ridicat al acestor operaţiuni.

În pofida inconvenientelor datorate timpilor de aşteptare, transportul fluvial reprezintă după transportul maritim modalitatea de transport cea mai avantajoasă deoarece, în baza tarifelor

în vigoare, acesta este de aproximativ 2-3 ori mai ieftin decât cel feroviar și mult mai ieftin decât cel aerian sau rutier.

Economicitatea transportului fluvial se datorează în primul rând, capacității mari de transport fluvial. Calea de transport, în special în cazul fluviilor mari cu lățimi suficiente şi fără multe sectoare limitative, cum este Dunărea, echivalează cu o reţea multiplă de căi ferate unde, încrucişările şi depăşirile sunt posibile în orice punct şi fiecare convoi de şlepuri îşi urmează drumul fără a deranja alte transporturi. Fiecare unitate are o mare capacitate de transport, iar numărul de tone transportate pe CP (cal putere) este mai mare la transportul pe apă decât la transportul pe uscat, astfel, viteza de transport mai redusă pe apă decât pe uscat este compensată de capacitatea mai mare transportată în acelaşi interval de timp. Aceasta înseamnă, evident, cheltuieli mai mici pe unitatea de marfă transportată și deci tarife mai reduse comparativ cu calea ferată sau cu transporturile auto.

De asemenea, economicitatea mai ridicată a transportului fluvial se datorează și cheltuielilor de investiții mai reduse pentru dezvoltarea infrastructurii acestora, comparativ cu infrastructura transportului feroviar sau auto. Căile de navigație fluvială sunt căi naturale care nu necesită, de regulă, lucrări de amenajare costisitoare, iar porturile sunt construite, de obicei, în acele locuri care oferă condițiile naturale cele mai prielnice. În plus, transportul fluvial prezintă riscuri mai mici comparativ cu cel maritim și permite utilizarea unor ambalaje mai ieftine.

Există desigur și o serie de dezavantaje ale transportului fluvial:

- este mai lent și mai puțin punctual, comparativ cu transporturile maritime, pe calea ferată, auto sau aeriene;
- existența acestuia este condiționată de prezența căilor fluviale care limitează aria de acțiune la o zonă învecinată acestora;
- în afara unei zone determinate din bazinul fluvial, el devine neeconomic datorită transbordării costisitoare și tarifului mai ridicat al mijloacelor care continuă transportul;
- poate deveni impracticabil în perioadele de îngheț.

Datorită costului redus, transportul pe ape este preferat în special de mărfurile de masă, materii prime, care nu pot suporta transporturi scumpe. În general, pe Dunăre se transportă următoarele mărfuri:

- materiale de construcţii (piatră, balast, nisip);
- lemne de foc;
- cherestea;
- minereuri;
- cărbuni;
- produse petroliere;
- cereale.

Conform Convenţiei de la Belgrad (1948), Dunărea este împărţită, din punct de vedere al regimului şi condiţiilor de navigaţie pe fluviu, în două sectoare distincte ca structură şi mod de organizare:

- sectorul Dunării maritime (185 km), cuprins între Brăila şi bara Sulina, traseu navigabil în care este permis accesul navelor maritime, cu pescaj de până la 7 m, în porturile româneşti Sulina (acces limitat de nivelul "barei" de depuneri şi aluviuni), Tulcea, Galaţi şi Brăila precum şi în porturile ucrainene Ismail şi Reni;
- sectorul Dunării fluviale (aproximativ 900 km), din zona Brăilei până la Gura Nerei, în care se practică numai navigaţia fluvială şi pătrund nave cu pescaj de până la 2 m.

Asigurarea navigabilităţii Dunării se face prin lucrări consecvente care întreţin condiţii normale de navigaţie, în special în perioadele cu regim hidrologic sub valorile medii multianuale, printr-un control al eliminării "pragurilor" şi punctelor "critice". Sunt executate lucrări hidrotehnice de dragare, închidere a unor braţe secundare, în primul rând a celor reactivate, apărări de maluri, lucrări pentru consolidarea şi fixarea albiei etc.

Transportul de mărfuri pe Dunăre

Dunărea deţine rolul de arteră de navigaţie, rol cunoscut încă din Antichitate şi reluat cu intensitate la începutul epocii moderne. Dunărea reprezintă, după Volga, cea mai lungă cale

fluvială europeană pentru transportul de mărfuri şi persoane. Are o lungime de 2.860 km, din care 1.075 km prin România.

Condiţiile naturale de navigaţie rezultă din analiza caracteristicilor Dunării. Astfel, există condiţii pentru navigaţie maritimă (de la Sulina până la Brăila, nave cu pescaj de 7 m), şi fluvială, în amonte de Brăila (nave cu pescaj de 2 m). Apariţia sau existenţa unor impedimente („bara" de la Sulina sau blocări accidentale) restricţionează uneori navigaţia. În comparaţie cu celelalte mijloace de transport, costurile pe artera navigabilă dunăreană sunt mult mai mici atât pentru transportul de mărfuri, cât şi pentru transportul de persoane, ca distanţă de parcurs dar şi sub aspect tarifar. Dezvoltarea progresivă a flotei fluviale s-a impus pentru a satisface cerinţele marilor combinate industriale, în special ale Combinatului Siderurgic Galaţi. S-au folosit barje de până la 3.000 tone pentru transportul minereului de fier şi al altor materii prime de la Constanţa la Galaţi, prin Canalul Dunăre-Marea Neagră, cu descărcare în noul port mineralier al combinatului. Pentru dezvoltarea transporturilor au fost construite şantiere navale la Giurgiu, Oltenița (nave de pasageri), precum şi şantiere de reparaţii. Porturile dunărene sunt fluvio-maritime (Sulina, Tulcea, Brăila) şi fluviale (Turnu Măgurele, Zimnicea, Giurgiu, Oltenița, Călărași). Evaluarea eficienţei de utilizare a flotei fluviale se efectuează cu ajutorul unor indicatori specifici:

- mărfurile transportate, care se exprimă în tone;
- indicele de folosire a capacităţii, care se exprimă ca raport între volumul de mărfuri transportate pe tonă capacitate.

Tab. 40 Tipuri de mărfuri transportate pe căi fluviale (2008-2011, UM: mii tone)[91]

Tipuri de mărfuri transportate	2008	2008	2008	2008
Produse agricole, din vanatoare si silvicultura; peste si alte produse din pescuit	3280	4870	5946	4658
Carbune si lignit; titei si gaze naturale	4777	3343	3034	2659
Minereuri metalifere si alte produse de minerit si exploatare de cariera; turba; uraniu si thoriu	16818	11333	17336	16726
Produse alimentare, bauturi si tutun	23	41	37	81
Textile si produse textile; piele si produse din piele	2	:	:	:

[91] *Acest indicator se colectează doar la nivel național.*

Lemn si produse din lemn si pluta (cu exceptia mobilei); articole din paie si materiale de impletit; celuloza, hartie si articole din hartie; tiparituri si inregistrari media	120	54	52	62
Cocs, produse rafinate din petrol	822	2010	2345	1419
Chimicale, produse chimice si fibre manufacturate; produse din cauciuc si din mase plastice; combustibil nuclear	905	826	1577	1248
Alte produse minerale nemetalice	1255	399	203	149
Metale de baza; produse fabricate din metal, cu exceptia masinilor si a echipamentelor	1865	1492	1104	1246
Masini si utilaje n.c.a.; echipamente de birou si computere; masini si aparate electrice n.c.a.; echipamente si aparate radio, TV si de comunicatii; instrumente medicale, de precizie si optice; ceasuri de mana si ceasornice	20	20	27	37
Echipamente pentru transport	29	38	22	33
Mobila; alte marfuri fabricate n.c.a.	3	:	:	:
Materiale secundare neprelucrate; deseuri municipale si alte deseuri	238	62	97	817
Posta, colete	1	:	1	:
Echipamente si materiale utilizate in transportul de marfuri	8	7	10	18
Marfuri grupate: un amestec de tipuri de marfuri transportate impreuna	2	124	134	116
Marfuri neidentificabile: marfuri care din anumite motive nu pot fi identificate si care, prin urmare, nu pot fi clasificate in grupele 01-16.	90	121	160	125
Alte marfuri n.c.a.	40	3	3	2

Sursa: INS, Tempo On-line

După cum se poate observa mai sus, ponderea cea mai mare în totalul mărfurilor transportate pe căi fluviale o dețin minereurile metalifere și alte produse de minerit și exploatare de carieră; turbă; uraniu și thoriu. Acest indicator a avut o traiectorie fluctuantă în perioada 2008-2011, înregistrând creșteri și descreșteri. De asemenea, se poate observa că unele categorii de produse au dispărut în perioada analizată, semn că aceste sectoare se află în declin.

Ponderea mărfurilor transportate pe cele trei categorii principale de transport, este următoarea:

Fig. 175 Ponderea fiecărui mod în transportul de mărfuri (2011, UM: tkm)[92]

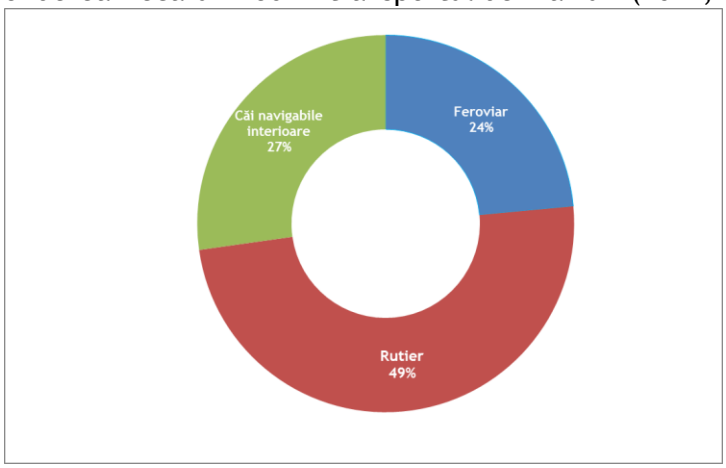

Sursa: INS, Tempo On-line

Se poate observa că transportul pe căile navigabile interioare are o pondere de 27% în total transport național, poziționându-se după transportul rutier. Prin urmare, avantajul pe care îl reprezintă căile navigabile interioare, și în principal Dunărea, este exploatat din ce în ce mai mult având în vedere că acest indicator a avut în anul 2011 o creștere de 24,26% față de anul precedent.

Așa cum dezvoltarea flotei fluviale a fost condiționată de satisfacerea cerințelor marilor combinate industriale, unele activități industriale sunt corelate în mod direct sau facilitate de Dunăre. Astfel, industria siderurgică de la Călărași a apărut și s-a dezvoltat datorită facilităților de transport danubian a minereurilor de fier și a cocsului. Industria de îngrășăminte chimice de la Turnu Măgurele are înlesnirea de transport naval al materiilor prime și de aprovizionare cu apă industrială.

Transporturile navale vor fi amplificate prin punerea în funcțiune a sistemului transeuropean Rhin-Dunăre, axă de navigație de importanță europeană, care va conecta prin intermediul fluviului țări din vestul și centrul continentului la Marea Neagră.

Există totuși două obstacole majore care au stat în calea dezvoltării circulației navale pe Dunăre în ultimii 15 ani:

- primul este de ordin climatic și hidrologic. În condițiile aridizării climei, pe Dunărea de

[92] *Acest indicator se colectează doar la nivel național.*

Jos s-au înregistrat frecvent adâncimi mici şi foarte mici, care nu permit circulația navelor cu pescaj mai mare de 1,5 m;

- al doilea este de ordin politic: războiul din fosta Iugoslavie, cu embargoul care a urmat şi cu interdicțiile de trecere prin sectorul sârbesc al Dunării.

Turismul este unul dintre factorii cheie care pot contribui la procesul de relansare a zonei Dunării, datorită atracțiilor printre care se numără: monumente istorice, arii naturale protejate, bălți, peisaje naturale și culturale, arii de protecție specială pentru păsări, rezervații științifice și monumente naturale.

Turismul poate urmări și valorificarea mediului rural, un spațiu unde există încă viață autohtonă românească, nealterată de pătrunderea modernismului, și unde s-au păstrat tradiții și obiceiuri vechi. Dunărea oferă și posibilități de agrement, în special pentru practicarea pescuitului recreativ, într-un fond piscicol care cuprinde atât ape curgătoare, cât și lacuri sport care atrage un număr important de persoane din localitățile riverane și din cele învecinate.

De asemenea, prezența în zonă a celor cinci porturi (Turnu Măgurele, Zimnicea, Giurgiu, Oltenița, și Călărași) reprezintă un element important în dezvoltarea turismului de croazieră.

Pentru relansarea turismului în zona Dunării sunt însă necesare investiții în realizarea de capacități turistice (atât în mediul urban, cât și în mediul rural), dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport care să asigure o accesibilitate mai bună în zonă, precum și modernizarea infrastructurii portuare care să contribuie la dezvoltarea turismului de croazieră.

În prezent turismul tinde să devină unul dintre cele mai dinamice sectoare economice cu potențial de dezvoltare pe termen lung, acesta putând contribui substanțial la revigorarea soci-economică a regiunii.

Concluzii:

Dezvoltarea transportului de persoane și a celui de mărfuri, precum și dezvoltarea turismului în regiunea Dunării depind în mare măsură de utilizarea eficientă a diferitelor moduri de transport. Sistemele de căi de navigație interioare reprezintă un aspect important pentru dezvoltarea transporturilor în regiune, dar este necesară îmbunătățirea întregului sistem de

transport intermodal de-a lungul Dunării, acordând îndeosebi atenție combinației constând din porturi interioare și logistică mai bună, navigație interioară și transport feroviar, luând totodată în considerație posibilitățile suplimentare oferite de transporturile maritime pe distanțe scurte.

De asemenea, este necesară perfecționarea rețelei transeuropene de transport (TEN-T), în vederea îmbunătățirii intermodalității în întreaga regiune și a ridicării gradului de conectivitate cu Marea Neagră prin intermediul căilor de transport rutier și feroviar (culoare de transport al mărfurilor și căi ferate rapide). Trebuie subliniat că Strategia UE pentru regiunea Dunării propune și o serie de obiective delimitate în timp cărora trebuie să li se acorde atenție, printre care dezvoltarea unor terminale multimodale eficiente în porturile de pe Dunăre, pentru a conecta căile navigabile interioare cu cele de transport rutier și feroviar, până în 2020.

Strategia UE pentru Dunăre este dedicată îmbunătățirii vieții cetățenilor din regiunea Dunării în domenii precum: mobilitatea, conectivitatea, protecția mediului, eficiența energetică, dezvoltarea economică și socială, schimburile culturale etc. Strategia va contribui în mod substanțial la o mai bună coordonare între autoritățile locale și regionale și organizațiile care își desfășoară activitatea în regiunea Dunării și va putea aduce bunăstare, dezvoltare durabilă, locuri de muncă și securitate în zonă.

Aceasta este însoțită de un Plan de Acțiune și de proiecte strategice pentru dezvoltarea regiunii Dunării, iar valoarea adăugată a cooperării teritoriale este dată de faptul că aceste proiecte strategice vor fi recunoscute ca priorități de către toate statele riverane Dunării. În felul acesta, printr-o mai bună și mai eficientă coordonare, se va optimiza utilizarea fondurilor existente pentru dezvoltarea economică și socială a regiunii Dunării.

Dezvoltarea durabilă poate fi definită ca acea formă a dezvoltării care conduce la satisfacerea necesităţilor generaţiei prezente, fără a prejudicia generaţiile următoare care au aceleaşi drepturi în privinţa satisfacerii propriilor necesităţi. Echilibrul între generaţii la scară spaţio-temporală astfel definit implică echilibrul ecologic la toate nivelele de structurare, iar acesta se poate obţine doar prin strategii şi politici adecvate pentru protecţia mediului.

Vreme de cinci secole, Dunărea a reprezentat, printre alte funcţii ale sale, o frontieră politică, o linie de demarcaţie între diferite state, dar în prezent ea tinde să devină o axă a integrării şi cooperării europene, în care rolul graniţelor se doreşte a fi doar unul administrativ,

depășindu-se astfel concepțiile rigide ale suveranității naționale. În acest context, protecția și utilizarea durabilă a apelor fluviului Dunărea este esențială, fiind oficializată prin acorduri și convenții semnate de țările riverane și implicit România.

Se cuvin a fi menționate și o serie de avantaje pe care le oferă căile fluviale. Ele permit dezvoltarea în preajma lor a industriilor care folosesc ca materie primă mărfuri de masă transportate ieftin pe calea apei (industria siderurgică, metalurgia feroasă și neferoasă, construcțiile navale, industria de prelucrare a petrolului, industria chimică și petrochimică, industria energetică, a sticlei și materialelor de construcții), crearea de baraje, lacuri de acumulare pentru hidrocentrale, dezvoltarea irigațiilor și a zonelor de agrement. La rândul lor, acestea stimulează investițiile în alte ramuri ale economiei, crearea de noi locuri de muncă, creșterea economică.

Capitolul 10

Chorema dezvoltării regionale

Chorema reprezintă un obiect schematic și abstract de generalizare maximă a stării de organizare și dinamica dezvoltării unui teritoriu. Prin această schemă se prefigurează patternurile teritoriale de configurare a structurilor antropice viitoare.

Pentru definirea conceptuală se prefigurează și direcțiile de dezvoltare urbană, dezvoltarea optimă în teritoriu, zone critice care impun măsuri specifice de reabilitare, arii subdezvoltate sau cele cu potențial de dezvoltare. Teoriile care stau la baza elaborării modelului chorematic de dezvoltare sunt – teoria rețelelor, teoria axelor de forță, teoria spațiului polarizat și a polilor de creștere, teoria comportamentului, teoria clusterelor și teroria fractalilor. La elaborarea modelului contribuie și conceptele de dezvoltare – conceptul de sistem și regiune, conceptul de normă, conceptul de potențial, conceptul de fragmentare, norma și echilibru, conceptul de resursă, conceptul de dezvoltare durabilă și multe altele. Conceptele și teoriile fundamentează științific acțiunile de modelare, teritorială iar sinteza lor se concentrează sub forma unui concept inovator nou de dezvoltare – conceptul de rețea integrată sau spațiu polarizat.

Conceptul de rețea integrată reprezintă în practica organizării teritoriale un instrument operațional esențial.În delimitarea și localizarea categoriilor de sisteme teritorial – geografice, naturale sau antropice, existente ori viitoare acest concept are rol de vectorizare a tendințelor de dezvoltare. Acesta reproduce arhitectura spațială având la bază interrelațiile organice dintre componentele mozaicului tertorial și al nivelului sau de structurare și funcționare.

Filozofia construcției spațiale a structurilor teritoriale a evoluat datorită unor teorii și modele clasice elaborate de Von Thunen, Weber, Reilly și moderne concepute de Forrester, Rodoman sau Mandelbrot. În România acest concept a fost dezvoltat de Gusti, Molnar, Maier și Ianos care l-au aplicat la teritoriul național.

Modelul chorematic al regiunii Sud – Muntenia adoptă o configurație spațială a teritoriului în concordanță cu teoria spațiului polarizat, a axelor de forță și a polilor de creștere adaptate la specificul local. Modelele propuse sunt extrapolate pentru dezvoltarea în perspectiva anului 2050.

Atingerea scopului final care constă în structurarea teritorială optimă și localizarea potențialului componentelor antropice se face prin implementarea unor măsuri specifice etapelor de dezvoltare de scurtă durată în perspectiva celor durabile.

Dezvoltarea spațială a regiunii Sud Muntenia are ca vectori de dinamică următoarele elemente de control:

- elementele geologice, morfologice, hidrologice, climatice și bioetice ale patternului natural;
- patternul demografic socio – cultural;
- dezvoltarea plan - spațială, policentrică;
- valorificarea potențialului turistic – natural și cultural;
- neutralizarea proceselor și fenomenelor de risc;
- crearea de structuri noi în ramurile economice productive;
- sistematizarea și dezvoltarea sistemului transfrontalier;
- direcționarea vectorului dezvoltării spre sud;
- echilibrarea centralizării excesive a zonei Bucuresti – Ilfov;
- constituirea unor poli de dezvoltare noi;
- alternative de legătură nord – sud;
- valorificarea culoarului dunărean;
- capacitarea administrației locale în atragerea fondurilor.

Fig. 176 Chorema dezvoltării teritoriale a regiunii Sud Muntenia

Sursa: realizare experți

Factorii determinanți care pot să personalizeze dezvoltarea coerentă a regiunii Sud Muntenia, sunt consolidarea statutului de centre sub-regionale a municipiilor Călărași, Giurgiu și Alexandria în contrapondere cu centrele regionale Ploiești, Târgoviște și Pitești, constituirea sistemului polinuclear de centre urbane de dezvoltare în jurul zonei București-Ilfov, conturarea unor clustere industriale noi în sud, bazate pe resurse alternative, **repoziționarea regiunii în raport cu coridorul est-vest prin reconsiderarea coridoarelor europene nord-sud.** Acest concept presupune o mai bună legătură între flancul nordic (Pitești, Târgoviște, Ploiești) bine dezvoltat și cel sudic – Călărași, Giurgiu, Alexandria – în curs de constituire ca și centre sub-regionale de dezvoltare.

Din analiza situației existente se constată un dezechilibru între direcția est-vest coagulată în jurul autostrăzilor A1 și A2 și nord-sud existentă doar între București – Valea Prahovei. Cum cele două flancuri - nord și sud – sunt organizate aproape linear de la est la vest și legăturile dintre ele ar trebui să fie pe mai multe culoare. Tocmai acest deziderat ar putea revigora zona prin legături directe, atât prin căi de comunicație cât și prin activități economice, între zona de nord mai dezvoltată și cea sudică, neglijată din motive obiective. Aceste legături organice, între nord și sud se suprapun peste culoarele europene E85 și E60, și după exemplul culoarului est-vest, E81 ar putea coagula o contrapondere de dezvoltare la situația existentă. În acest sens ar trebui să se repoziționeze regiunea Sud Muntenia în raport cu aceste direcții de dezvoltare care pe lângă o echilibrare a potențialului economic ar răspunde și unor stimuli exteriori granițelor naționale care sunt esențiali în context european. Constituirea rețelei de autostrăzi, drumuri rapide și canale de navigație pot duce la articularea estimată a configurației spațiale.

Datorită existenței în centrul regiunii a județului Ilfov (care administrativ nu face parte din regiune, dar polarizează toate activitățile din zonă) se impune ca o măsură de contrabalansare realizarea unui inel de legătură în jurul acestui județ. Acest inel corespunde direcțiilor de dezvoltare strategice și asigură legături intraregionale între polii de creștere Ploiești – Urziceni – Lehliu Gară – Oltenița – Giurgiu – Alexandria – Roșiori de Vede – Pitești – Târgoviște – Ploiești. Pentru a avea un echilibru spațial și coerență vectorială de-a lungul acestei axe, este necesară dezvoltarea unor poli precum: Urziceni, Lehliu, Olteniță, Roșiori de Vede (și nu numai). Pentru aceasta este nevoie de atragerea de fonduri structurale, și realizarea unei strategii coerente de marketing și management teritorial.

Scoaterea din izolare și reducerea decalajului de dezvoltare socio – economică a județelor din sudul regiunii (Giurgiu, Ialomița, Teleorman, Călărași) se poate realiza prin următoarele măsuri:

- restructurarea industriei existente și reindustrializarea în termenii unei economii competitive;
- reconsiderarea potențialului agricol al Bărăganului prin restructurarea acestei ramuri economice;
- punerea în valoare a poziției geografice transfrontaliere ca nod de legătură între Europa de nord și cea de sud-est;

- constituirea unor sisteme urbane pe ambele maluri ale Dunării formate din orașe pereche;
- eliminarea surselor de poluare pentru ameliorarea factorilor de mediu;
- managementul eficient al riscurilor naturale pentru reducerea vulnerabilității la seisme, inundații, secetă, alunecare de teren, viscol;
- valorificarea potențialului turistic natural – montan și fluvial;
- identificarea de resurse pentru turismul antropic – mănăstirile și cetățile capitalelor istorice (Târgoviște, Câmpulung, Curtea de Argeș), tehnica rurală, refuncționalizare industrială, tradiții și obiceiuri;
- constituirea carcasei ecologice prin integrarea rețelei Natura 2000 – extinderea parcurilor naturale montane și renaturalizarea bălților dunărene.

Zona Ploiești are un caracter metropolitan fără a fi declarată ca atare – acest lucru este reliefat de PATICO (plan de amenajare teritorială intercomunală) – dar acest fapt este determinant pentru definirea unui vector de creștere nord – sud. Acest tronson se dezvoltă pe poli de creștere între Ploiești și București cu tendiță de continuare între Ploiești și Brașov. După același model spațial se poate anticipa apariția unei noi zone cu potențial metropolitan la Giurgiu – Ruse ca punct terminus al axei nord – sud – Brașov – Ploiești – București – Giurgiu – Ruse . Acest lucru este susținut atât de tendințele actuale de dezvoltare a unor poli de creștere pe traseu – Mihăilești, Călugăreni – dar și de perspectivă – autostrada București – Giurgiu. Preconizata zonă metropolitană ar fi sustinută și de importanța municipiului Giurgiu ca nod de intersecție cu direcția de dezvoltare est – vest ce flanchează la nord Dunărea – Turnu Măgurele, Zimnicea, Giurgiu, Oltenița, Călărași, Fetești.

Construirea unor noi poli de creștere economică poate contracara ponderea Zonei Metropolitane București în atragerea de fonduri europene. Modalitatea de constituire a unor poli de creștere care determină un culoar de dezvoltare are la bază factori economici, spațiali și infrastructura. Concret un culoar de dezvoltare se constituie firesc ca legătură între poli de creștere, constituiți la rândul lor în urma unor oportunități economice valorificate la timp. În urma acestui demers se conturează o configurație spațială completată de o axă majoră de circulație care corespunde unui culoar european bazat pe o schemă suprastatală și anticipat de o prognoză globală. Această măsură are ca efect :

- extinderea zonei de urbanizare;
- completarea rețelelor edilitare;
- valorificarea intensiva a resurselor economice locale, agricole și turistice;
- modernizarea infrastructurii de transport local – județene și comunale – în vederea conectării la rețeaua TEN-T;
- stimularea dezvoltării demografice, economice și teritorială a unor localități cu potențial și localizare optimă: Roșiori de Vede, Oltenița, Găești, Curtea de Argeș, Câmpulung, Urziceni, Lehliu, Câmpina;
- valorificarea superioară a avantajelor economice a autostrăzilor A1, A2 si A3;
- diminuarea fenomenului de migrație a forței de muncă;
- oprirea tendinței de dezurbanizare a unor centre tradiționale;
- constituirea unor clustre si complexe economice la nivelul zonelor metropolitane;
- derularea unor proiecte comune de interes zonal cu finanțare UE (integrarea rețelelor edilitare, reconstrucție ecologică, gestionarea deșeurilor);

Elementele cheie ale sistemului regional

Nuclee de dezvoltare

- conceptul strategic național de pol de creștere de rang regional cu potențial metropolitan cu specific funcțional trebuie aplicat pe lângă Ploiești municipiilor: Pitești, Alexandria, Călărași. Dezvoltarea unei rețele de transport modern ar impune pe termen mediu dezvoltarea acestor municipii în poli supraregionali cu influențe transregionale;
- poli de creștere de rang subregional: Giurgiu, Slobozia;
- poli de creștere de rang zonal: Curtea de Argeș, Câmpulung, Cămpina, Urziceni, Turnu Măgurele, Oltenița, Roșiori de Vede;
- poli de creștere de rang subjudețean: Țăndărei, Lehliu, Zimnicea. Mizil, Vălenii de Munte, Sinaia;
- poli de creștere de rang local: celelalte orașe și comune cu potențial urban.

Culoare de dezvoltare

- culoarul de dezvoltare de interes european - primul culoar se suprapune peste autostrăzile A1 – A2 și străbate regiunea de la est la vest, de la Pitești se ramifică spre Sibiu și Craiova. Al doilea culoar se suprapune peste autostrada A3 – București – Ploiești și își continuă traseul spre nord, spre Brașov și spre sud până la Giurgiu. Acest traseu asigură echilibrul pe direcțiile cardinale de dezvoltare. Traseul se ramifică spre Moldova de la Ploiești pe Axa prioritară a rețelei de transport transeuropean II; Culoarul Est-Vest are ca puncte terminus Pitești la vest și Fetești la est. El este deja construit având ca ax autostrăzile A1 și A2. Importanța lor este evidentă prin apariția de-a lungul lor a unor poli de creștere și configurarea acestora ca un sistem integrat de dezvoltare. Culoarul Nord-Sud definit doar în parte de legătura București - Ploiești are potențial de dezvoltare spre sud până la graniță și spre nord până la Brașov cu puncte terminus la Giurgiu și Azuga. Importanța sa e dată de acoperirea culoarului european ce transcede regiunea de la Nord la Sud și de oportunitățile ce se conturează deja pe traseu echilibrând axa majoră definită mai sus.
- culoarul de dezvoltare de interes transnațional – european - direcțiile est – vest sunt echilibrate prin noi trasee nord – sud: Buzău – Urziceni – Ilfov – Alexandria – Turnu Măgurele și ramificația spre Giurgiu, Galați – Slobozia, Călărași, Brașov – Câmpulung – Pitești – Roșiori de Vede - Turnu Măgurele; Punctele terminus ale acestei rețele sunt: Urziceni – Roșiori de Vede, Giurgiu, Bărăganul, Călărași, Dâmbovicioara – Turnu Măgurele. Importanța acestor culoare transnaționale constă în complemeritatea care o aduc marilor culoare având și un rol strategic în distribuția uniformă a potențialului economic.
- culoar de interes național și interregional – aceste culoare se constituie ca o centură în jurul județului Ilfov pe direcțiile est – vest și nord – sud astfel: Buzău – Ploiești – Târgoviște – Pitești, Târgoviște – Alexandria – Zimnicea, Ploiești – Urziceni – Lehliu – Oltenița, Giurgiu – Alexandria – Roșiori de Vede; Punctele nodale ale acestui culoar definit ca un inel sunt Ploiești – Urziceni, Lehliu Gară, Oltenița, Giurgiu, Alexandria, Găiești, Târgoviște. După cum se observă există o mare discrepanță de ordin spațial

între actorii acestui traseu, dar importanța lor este aproape egală în acest sistem. În acest potențial stă tocmai importanța acestui culoar care se bazeză pe poli latenți de creștere care puși într-un context favorabil pot fi determinanți și determinați.

- culoarul județean – se impun câteva noi culoare complementare : Vălenii de Munte – Câmpina – Câmpulung – Curtea de Argeș, Ilfov – Roșiori de Vede, Târgoviște – Câmpulung. Rețeau interjudețeană constituită din ochiuri mici este foarte flexibilă cu posibilități variate de legătură, care de multe ori mai ales în zone marginale tind să se orienteze extrateritorial. Această mobilitate este foarte importantă în economia generală a sistemului deoarece face conexiunea pe contur a regiunii.

Direcții strategice de dezvoltare

Direcțiile de dezvoltare strategică se suprapun cu culoarele de dezvoltare formând o rețea de legătură între polii de legătură.

- Direcțiile est – vest sunt: Sibiu – Pitești – Ilfov – Fetești – Litoral, Rutan – Ploiești – Târgoviște – Pitești, Drumul porturilor – Turnu Măgurele – Zimnicea – Giurgiu – Oltenița – Călărași – Fetești.
- Direcțiile nord – sud sunt: Brașov – Ploiești – Urziceni – Lehliu – Oltenița, Ploiești – Ilfov – Giurgiu, Târgoviște – Alexandria – Giurgiu – Zimnicea.
- O direcție importantă pe ruta nord – sud este dată de canalul de irigație și navigație Siret – Bărăgan și București – Dunăre aflate în conservare dar cu un potențial uriaș de dezvoltare strategică.

Importanța acestor direcții nu coincide cu importanța culoarului chiar dacă spațial ele se suprapun. Ce le deosebește este faptul că o direcție se compune și din alți factori definitorii – naturali, sociali, istorici – cu o mai mare putere de predictibilitate si pe cale de consecință mai putin vulnerabili. Stabilitatea temporală a acestor factori poate avea și un efect negativ care se reflectă în greutatea luării unor decizii în situații limită. În general vectorii de dezvoltare transced regiunea integrând-o într-un sistem supra regional.

Areale și nuclee de conservare a patrimoniului cultural și antropic

- Valea Prahovei;
- capitale istorice;
- poarta Dunăreană;
- monumentele istorice și de arhitectură din patrimoniul UNESCO.

Carcasa ecologică

Una din măsurile integratoare pentru îndeplinirea obiectivului strategic general de dezvoltare durabilă este constituirea carcasei ecologice.

Contrabalansarea efectelor schimbărilor climatice presupune realizarea unui model conceptual de rețea ecologică care să integreze Natura 2000. Ea se constituie din nuclee primare de conservare a biodiversității (parcuri naționale și rezervații stiințifice) nuclee secundare (rezervații peisagistice, situri naturale) zone de reconstrucție ecologică și coridoare ecologice.

Cele doua mari arii avute în vedere sunt : zona montană și subcarpatică și zona fluvială cu bălțile aferente.

- Aria montană și subcarpatică
  - ✓ Plarforma Cotmeană - Rosci 0354;
  - ✓ Lacurile de acumulare din Argeș – ROSCI 0062;
  - ✓ Munții Făgăraș – ROSCI 0122;
  - ✓ Valea Vâlsanului – ROSCI 0268;
  - ✓ Muscelele Argeșului – ROSCI 0326;
  - ✓ Râul Târgului – Argeș – Râușor – ROSCI 0381;
  - ✓ Piatra Craiului – ROSCi 0144;
  - ✓ Bucegi – ROSCI 0013;
  - ✓ Pădurea Glodeasa – ROSCI 0153;
  - ✓ Cheile Doftanei – ROSCI 0283;
  - ✓ Ciucaș – ROSCI 0038;
  - ✓ Pădurea Plopeni – ROSCI 0164;

- ✓ Pădurea din sudul Piemontului Candești – ROSCI 0344;

➢ **Aria Dunăreană**

- ✓ Confluența Olt – Dunăre – ROSPA 0024;
- ✓ Corabia – Turnu Măgurele – ROSCI 0044;
- ✓ Suhaia – ROSPA 0102;
- ✓ Gura Vedei – Saica – Slobozia – ROSCI 0088;
- ✓ Vedea – Dunăre – ROSPA 0108,
- ✓ Comana – Rosci 0043;
- ✓ Comana – Rospa 0022;
- ✓ Ostrovu Lung – Costinu – ROSPA 0090;
- ✓ Dunăre – Oltenița – ROSPA 0038;
- ✓ Oltenița Ulmeni – ROSPA 0136;
- ✓ Oltenița Mostiștea – Chiciu – ROSCI 0131;
- ✓ Ciocănești – Dunăre – ROSPA 0021;
- ✓ Iezeru – Călărași – ROSPA 0051;
- ✓ Brațul Borcea – ROSPA 0012;
- ✓ Canaralele Dunării – ROSCI 0022;
- ✓ Mlaștina Fetești – ROSCI 0319;
- ✓ Dunăre Ostroave - ROSPA 0039;
- ✓ Allah Bair – Capidava – Rospa 0021;
- ✓ Bordușani Borcea – Rosci 0278;
- ✓ Canaralele Hârșova – ROSPA 0017;

Ca și măsură de scurtă durată se impune inventarierea tuturor ariilor naturale și protejate spațiile verzi, spațiile umede, pădurile productive, suprafețele agricole (livezi îmbătrânite, pășuni invadate, terenuri virane, terenuri afectate de procese de eroziune) ce se pot impune ca și zonele tampon respectiv coridoare ecologice. Arealele majore – montană și dunăreană – cuprind în interiorul lor arii de protecție instituționalizate care incluse într-o zonă mai mare pot crea un continuum natural cu benificii de ordin economic, ecologic și nu în ultimul rând educațional.

Beneficiile unor arii montane protejate – destul de bine definite în prezent – poate să contribuie mai eficient la profilul european al regiunii.

Aria dunăreană, deși protejată are nevoie de o renaturalizare pentru a reveni la profilul spațial organic grav afectat de intervențiile antropice constând în desecări și îndiguiri. Aceasta se întinde de la vărsarea Oltului în Dunăre până la limita nordică a Bălții Ialomița. Aparenta pierdere a unor terenuri agricole poate fi compensată de dezvoltarea pisciculturii, turismului, agriculturii de nișă, științei și cercetării.

Fig. 177 Carcasa ecologică

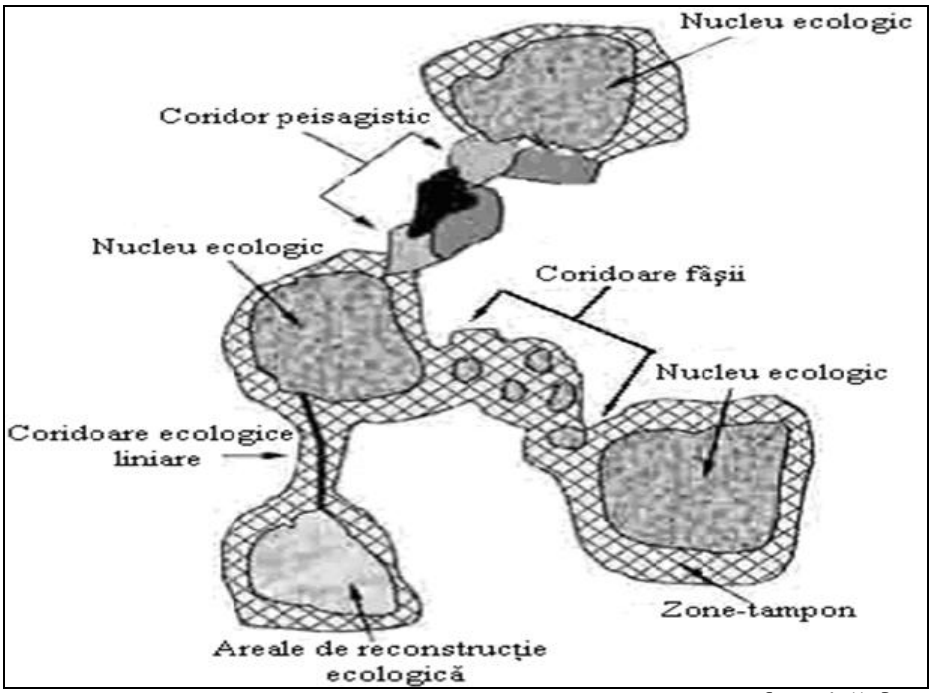

Sursa: I. M. Bouwma, ed., ECNC, 2001

PARTEA III. Scenarii de dezvoltare spațială, concluzii și recomandări

Capitolul 11

Scenarii de dezvoltare spaţială a regiunii Sud Muntenia pentru perioada de programare 2014 – 2020

Cadrul strategic european

La nivel european, în perioada 2007-2013, numeroase documente aduc în discuție importanţa dimensiunii teritoriale a politicilor europene, în special a politicii de coeziune. În Tratatul de la Lisabona se completează înțelegerea conceptului de coeziune, aceasta devenind tridimensională: socială, economică și teritorială. Această recunoaştere a rolului important pe care îl are dimensiunea teritorială în strategiile de dezvoltare s-a materializat prin traspunerea și dezbaterea conceptului într-o serie de documente comunitare.

Elaborată în 2007, Carta de la Leipzig pentru orașe europene durabile recomandă ca oraşele europene să întocmească programe integrate de dezvoltare urbană pentru orașe ca un tot unitar și vizează următoarele priorități: transportul public, investițiile în spațiul public; viziune de dezvoltare coerente pentru oraș din punct de vedere spațial, care să abordeze și cartierele marginalizate.

În anul 2008, Comisia Europeană a elaborat o ***Carte verde privind coeziunea teritorială***, document supus consultării publice, iar în perioada 2009-2010 au fost organizate numeroase întâlniri pe tema coeziunii teritoriale. Conceptul de coeziune teritorială, fundamentat pe principiile expuse în **Perspectiva Europeană a Dezvoltării Teritoriale (ESDP),** a rezultat ca urmare a constatării menţinerii şi uneori chiar adâncirii disparităţilor de dezvoltare de la nivel local, regional. Ca atare, coeziunea teritorială vizează legăturile dintre mediul urban şi cel rural, din

punct de vedere al accesului la infrastructuri şi servicii de calitate, precum şi a problemelor din regiunile cu o mare concentrare de comunităţi marginalizate din punct de vedere social.

Astfel, coeziunea teritorială se extinde dincolo de conceptul de coeziune economică şi socială, obiectivul său fiind acela de a ajuta la realizarea unei dezvoltări mai echilibrate, la întemeierea unor comunităţi durabile în zonele urbane şi rurale şi la atingerea coerenţei cu alte politici sectoriale care au impact teritorial.

Agenda Teritorială 2020, revizuită şi aprobată în 2011 cadrul Întâlnirii Informale a Miniştrilor Responsabili cu Planificarea Teritorială de la Godollo, constituie un cadru de referinţă la nivel european şi are ca scop stabilirea de principii şi trasarea de direcţii strategice pentru dezvoltarea teritorială a Uniunii Europene şi care promovează integrarea dimensiunii teritoriale în politicile sectoriale de la toate nivelurile de guvernare. Totodată, Agenda Teritorială 2020 stabileşte prioritățile teritoriale ale UE, ce trebuie transpuse în Strategiile de Dezvoltare Teritorială ale Statelor Membre:

- Promovarea dezvoltării teritoriale policentrice şi echilibrate;
- Încurajarea dezvoltării integrate în oraşe, regiuni rurale şi specifice;
- Integrarea teritorială în regiunile funcționale transfrontaliere şi transnaționale;
- Asigurarea competitivității globale a regiunilor pe baza economiilor locale puternice;
- Îmbunătățirea conexiunilor teritoriale pentru indivizi, comunități şi întreprinderi;
- Gestionarea şi conectarea valorilor ecologice, peisagistice şi culturale ale regiunilor.

Cadrul strategic naţional

Direcțiile din cadrul Planului Național de Dezvoltare 2007 – 2013 tratează dezvoltarea spațiale din punct de vedere a întăririi rolului teritorial al oraşelor mici şi mijlocii, cu scopul asigurării accesului populației rurale la servicii de utilități publice urbane. Totodată, se pune accentul pe dezvoltarea centrelor urbane ca locații atractive pentru forța de muncă şi pe realizarea unei planificări teritoriale eficiente care să ducă la creşterea atractivității şi promovarea dezvoltării echilibrate.

Cadrul Strategic Național de Referință 2007-2013 evidențiază declinul socio-economic al multor centre urbane mari şi contribuția în continuă scădere a acestora la dezvoltarea zonelor

adiacente. Astfel direcțiile propuse vizează investiții prin intermediul cărora să crească rolul centrelor urbane în dezvoltarea regională și locală, prin regenerarea și revitalizarea orașelor mici și mijlocii.

Conceptul Strategic de Dezvoltare Teritorială România 2030 constituie un document strategic privind dezvoltarea teritorială durabilă și integrată pe termen mediu și lung a României, elaborat în perioada 2005-2009, ca premisă în vederea elaborării Strategiei de Dezvoltare Teritorială a României. Documentul fundamentează dezvoltarea teritorială a României, în conexiune cu direcțiile de evoluție din spațiul european și internațional și subliniază necesitatea identificării de soluții în ceea ce privește dezvoltarea teritorială, care să fie adecvate și adaptate specificului local și regional. De asemenea, Conceptul Strategic de Dezvoltare Teritorială România 2030 insistă pe necesitatea adoptării în planificarea teritorială a principiilor dezvoltării policentrice, ca principal mijloc de echilibrare a dezvoltării spațiale viitoare pe toate palierele teritoriale, de la cel comunitar la cel local. De asemenea, se pune un accent deosebit pe regiunile/zonele cu identitate specifică, precum zonele frontaliere. Obiectivul general al **CSDT *România 2030*** este asigurarea integrării României în structurile Uniunii Europene prin afirmarea identității regional-continentale a rolului său în regiune, creșterea coeziunii spațiale și a competitivității și asigurarea unei dezvoltări durabile a României. Obiectivul general este detaliat în cinci **obiective strategice majore**:

- Racordarea la rețeaua europeană a polilor și coridoarelor de dezvoltare spațială;
- Structurarea și dezvoltarea rețelei de localități urbane;
- Afirmarea solidarității urban-rural adecvată categoriilor de teritorii;
- Consolidarea și dezvoltarea rețelei de legături inter-regionale;
- Valorificarea patrimoniului natural și cultural.

Scenarii de dezvoltare spațială

Având ca punct de plecare analiza SWOT, analiza stadiului actual de dezvoltare spațială în regiunea Sud Muntenia, noile orientări strategice europene și naționale pentru 2014-2020 și nu în ultimul rând conceptul de dezvoltare policentrică și de competitivitate regională, se urmărește fundamentarea procesului de planificare strategică și identificarea și propunerea de noi soluții,

scenarii de dezvoltare teritorială. Scenariile de dezvoltare propuse trebuie să aibă în vedere următoarele ipoteze:

- Regândirea rolului orașelor mici și mijlocii din cadrul regiunii și transformarea acestora în regiuni funcționale dincolo de granițele administrative, pentru a facilita dezvoltarea inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, prin asigurarea de locuri de muncă, investiții, turism și un mediu propice ce locuit, în concordanță cu direcțiile generale specificate în Agenda Teritorială 2020;
- Valorificarea potențialului geografic și poziațional ca o oportunitate cheie de dezvoltare, prin integrarea în regiuni funcționale transnaționale și transfrontaliere;
- Diminuarea efectelor demografice negative în zonele rurale (depopulare, îmbătrânirea populației etc), în principal prin promovarea și utilizarea resurselor locale, a patrimoniului natural și cultura și exploatarea funcțiilor ecologice ale acestor zone, pentru a crește gradul de atractivitate etc.

Pornind de la principiul că teritoriul este considerat un sistem complex, și de la necesitatea dezvoltării și interconectării polilor urbani, scenariul de dezvoltare spațială (teritorială) reprezintă instrumentul de bază în procesul de planificare a dezvoltării regionale.

1. ***DN: "Do Nothing" - "Dezvoltare zero" - nu se aplică nici o măsură, nu va lua în considerare nici o măsură sau investiție din fonduri europene și naționale.***

Scenariul nu ia în considerare nici o măsură sau investiție din fonduri europene sau naționale și ca atare regiunea comportă următoarea evoluție privind cele trei dimensiuni ale coeziunii:

Datorită orientărilor strategice la nivel european și național, care stabilesc direcții clare de acțiune și pun la dispoziție fonduri, se poate considera că acesta este un scenariu puțin probabil.

Teritorial:

- Deteritorarea infrastructurii tehnice la nivel județean, în absența fondurilor pentru proiectele de modernizare, reabilitare, extindere;
- Accentuarea disparităților dintre urban-rural referitor la accesul la infrastructura de utilități publice, în absența investițiilor publice pentru dezvoltarea și extinderea rețelelor de alimentare cu apă, de canalizare publică și pentru managementul apelor uzate și deșeurilor menajere;
- Degradarea spațiului urban și amplificarea fenomenului extinderii urbane necontrolate în absența strategiilor și planurilor locale de amenajare a teritoriului;
- Deteriorarea obiectivelor de patrimoniu cultural în absența proiectelor de regenerare urbană;
- Deteriorarea infrastructurii turistice;
- Deterioarea infrastructurii de transport feroviar și naval (cu impact asupra conexiunilor dintre localitățile regiunii) și creșterea ponderii transportului rutier, în absența unor soluții integrate care să favorizeze dezvoltarea centrelor multimodale;
- Accentuarea disparităților teritoriale între zona de nord și sud a regiunii în absența unor poli de creștere funcționali în județele din sudul regiunii;
- Accentuarea funcției polarizatoare a orașelor mari din regiune în absența unor măsuri care să promoveze dezvoltarea localităților urbane mici și mijlocii din regiune;
- Declinul progresiv al orașelor mici în absența unor investiții centrate pe valorificarea potențialului local, inclusiv prin abordarea funcțională a zonelor periurbane.

Social:

- Creșterea riscului excluziunii sociale, în special la nivelul cartierelor urbane mărginașe (în absența accesului adecvat la servicii de utilități publice) și zonele rurale aflate la mare distanță față de principalele orașe (ca urmare a accesului îngreunat la infrastructura educațională, medicală și de utilități publice);

- Creșterea fenomenului abandonului școlar în zonele rurale depărtate, în absența unor investiții adecvate în infrastructura școlară și pentru susținerea participării la procesul de învățare;
- Creșterea incidenței șomajului în rândul populației tinere, în absența perspectivelor de dezvoltare a pieței muncii;
- Creșterea progresivă a ratei sărăciei.

Economic:

- Accentuarea discrepanțelor economice dintre zonele de nord și sud ale regiunii, în absența unor proiecte de investiții integrate care să urmărească dezvoltarea infrastructurii tehnice și să valorifice potențialul local, pentru a impulsiona competitivitatea județelor din sudul regiunii;
- În absența unor strategii și măsuri adecvate, care să permită integrarea/conexiunea permanentă cu evoluțiile și beneficiile progresului tehnologic, precum și diversificarea produselor/serviciilor, prin componenta inovării, se intensifică riscul de declin al zonele mono-industriale, pe fundalul unui nivel scăzut de competitivitate și adaptabilitate la fluctuațiile/mutațiile economiei naționale și europene;
- Creșterea progresică a populației ocupate în agricultura de subzistență, coroborat cu creșterea fărâmițării terenurilor agricole și slaba productivitate a serviciilor agricole, în absența unor investiții adecvate (tehnologizare etc);
- Scăderea ratei de ocupare a populației, cu implicații directe asupra coeziunii sociale (șomajul crează premisele excluziunii sociale, accentuează disparitățile urban-rural și pe termen lung îngreunează reinserția profesională) și teritoriale (restructurările sectorului industrial și terțiar de la nivelul unei localități pot conduce, printre altele, la creșterea migrației externe, în absența unor perspective locale de angajarea, accentuând tendințele de depopulare a zonelor urbane mono-industriale, în special);
- Deteriorarea progresivă a infrastructurii de cercetare, dublată de exodul personalului din cercetare-dezvoltare, în absența investițiilor în programe specifice.

Un astfel de scenariu conduce progresiv la declinul regiunii, atât din punct de vedere teritorial, cât și socio-economic și ca atare este puțin probabil să se manifeste.

2. *DM: "Do Minimum" - "Scenariul de Referință"*

Scenariul ia în considerare situația existentă și pornește de la premiza non-intervenției autorităților centrale și locale în această situație. Scenariul surprinde consecințele și evoluția situației actuale, pornind de la aceste considerente. Aceasta înseamnă, printre altele, că proiectele aflate deja în implementare vor continua până la epuizarea surselor și/sau a condițiilor de finanțare sau că proiectele deja începute vor continua doar dacă dețin finanțarea asigurată. De asemenea, am considerat că autoritățile locale vor avea o atitudine de încurajare și atragere de investiții private în regiunea Sud Muntenia, fără implicare în finanțarea efectivă; investițiile și proiectele noi apărând strict ca urmare a inițiativei private.
Pornind de la aceste ipoteze de lucru, regiunea cunoaște următoarea evoluție:

Teritorial:

- Nu vor fi inițiate proiecte majore de infrastructură în domeniul rutier, care să permită îmbunătățirea gradului de accesibilitate și conexiune între nordul și sudul regiunii și pe de altă parte care să faciliteze legăturile dintre zonele urbane și cele rurale periferice sau depărtate;
- Infrastructura rutieră va continua să rămână insuficientă, accentuându-se problemele și blocajele de trafic;
- Nu vor fi demarate proiecte majore de infrastructură în domeniul feroviar și naval, care să crească ponderea acestor mijloace de transport și să faciliteze creșterea investițiilor prin diversificarea infrastructurii de acces (centre multimodale/noduri intermodale etc);

Regio PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL SUD MUNTENIA
Inițiativă locală. Dezvoltare regională.
www.inforegio.ro
"Proiect cofinanțat din FEDR prin POR 2007-2013"

- Proiectele de cooperare transfrontalieră, realizate în măsura în care dețin finanțarea asigurată, vor viza probleme punctuale, fără a integra aspecte ce țin de multiplicarea rezultatelor către alte localități similare etc;
- Nu vor fi inițiate noi proiecte de modernizare și reabilitare a infrastructurii de utilități publice. Vor fi continuate doar proiectele începute și/sau cele cu finanțarea asigurată, precum și proiectele considerate obligatorii prin legislația în vigoare. De asemenea, din bugetele locale vor fi finanțate doar lucrări de întreținere curente. Ca urmare, lucrările de modernizare care erau prevăzute a fi realizate în etape și care au fost executate parțial, vor pierde integral beneficiile etapei realizate dacă nu se pot asigura surse de finanțare pentru restul lucrărilor;
- Cooperarea între localitățile urbane și rurale se va limita la proiectele inițiate de către Asociațiile de Dezvoltare Intercomunitară (acolo unde acestea există) și doar în măsura în care aceste proiecte dețin fonduri alocate;
- Inițiativele privind rețelele de străzi orășenești nu vor viza măsuri complexe de extindere / modernizare (cu efecte implicite asupra cartierelor mărginașe, zonelor periurbane deficitare din acest punct de vedere), ci doar lucrări de întreținere și reparații curente, pentru care finanțarea este asigurată de la nivel local;
- La nivelul transportului public nu vor fi inițiate demersuri majore privind modernizarea sistemului de transport public și a parcului de vehicule, prin integrarea aspectelor ce țin de eficientizarea energetică. Pot fi avute în vedere parteneriate ale autorităților publice cu actorii locali pentru a încuraja dezvoltarea/îmbunătățirea legăturilor de transport interurban;
- Se va menține ritmul expansiunii urbane necontrolate la nivelul localităților / județelor care nu au în lucru/elaborare planurile și strategiile de amenajare a teritoriului;
- Proiectele de regenerare urbană vor fi finalizate doar în acele localități care dețin fonduri alocate în acest sens și/sau demersuri în derulare;
- Lucrările de întreținere a spațiului verde a localităților urbane se vor realiza doar în măsura în care vor exista fonduri alocate și vor viza în principal aspectele elementare, fără un impact asupra îmbunătățirii accesului și extinderii rețelei de spații verzi;

- Se va menține/extinde nivelul de polarizare a orașelor mari din regiune (Ploiești, Pitești) și a regiunii București-Ilfov;
- Investițiile în infrastructura turistică vor continua să vizeze în mod predominant zona de nord a regiunii (și vor fi predominant investiții private), neglijându-se potențialul turistic dunărean și balneo-climateric al zonei de sud a regiunii, în absența unor finanțări externe.

Economic:

- Se vor menține discrepanțele economice dintre nord și sud, în absența unor finanțări externe care să încurajeze investițiile în județele din sudul regiunii, prin valorificarea potențialului local;
- Dezvoltarea sistemului de cercetare-dezvoltare se va realiza în măsura în care sunt inițiate proiecte private și doar în măsura în care acestea sunt adiacente unor activități/obiective industriale (inovări tehnologice), cu rol de a crește competitivitatea agentului economic ce demarează astfel de proiecte de cercetare;
- Infrastructura de cercetare-dezvoltare va rămâne deficitară în zonele de sud a regiunii, în absența unor inițiative private care să promoveze cercetarea-dezvoltarea în domeniul agricol/biomasă;
- Infrastructura de sprijin a IMM-urilor (clustere, parcuri) se va menține predominant în zona de nord a regiunii, fiind corelată cu prezența sectorul industrial;
- Zonele mono-industriale vor fi supuse unei presiunii socio-economice crescânde în absența unor strategii locale de diversificare a activităților economice prin regândirea unor legături cu zonele rurale periferice și revitalizarea potențialului local.

Social:

- Se va menține trendul demografic descendent;
- În absența finanțărilor externe, investițiile în infrastructura educațională și de sănătate vor viza aspecte minime ce țin de lucrările de întreținere și reparații, fără a integra demersuri de extindere și modernizare a dotărilor aferente.

În contextul actual național și european, pe fond de criză economică, socială și financiară, când finanțarea este redusă, trebuiesc analizate și prioritizate posibilitățile de a investi acolo unde este cu adevărat necesar și oportun. În această etapă se impune utilizarea tuturor resurselor naturale existente și valorificarea lor eficientă (protejarea valorilor existente și punerea lor în valoare la nivel local și internațional, exploatarea potențialului turistic și a patrimoniului natural și cultural și a obiceiurilor și meșteșugurilor din regiune), fiind necesară conservarea și valorificarea prudentă a capitalului natural.

3. *DS: "Do Something" - "Dezvoltare bazată pe sustenabilitate economică"*

Scenariul ia în considerare, printre altele, proiectele necesare pentru eliminarea blocajelor, pentru creșterea performanței domeniilor vizate, precum și creșterea atractivității regiunii Sud Muntenia. În acest scenariu devine deosebit de importantă integrarea proiectelor, abordarea unor domenii complexe și complementare și corelarea cu alte programe de finanțare, care pot crea cadrul potrivit pentru a contribui atât la creșterea performanței în toate domeniile implicate, cât și la dezvoltarea economică a regiunii Sud Muntenia, pe ansamblu. În aceste ipoteze de lucru, evoluția este următoarea:

Teritorial:

- Vor fi inițiate proiecte integrate de modernizare și reabilitare a infrastructurii de utilități publice (rețea de alimentare cu apă - rețea de canalizare - sistem de epurare apelor uzate) în mediul rural;
- Vor fi dezvoltate, extinse și modernizate rețelele de alimentare cu apă, canalizare publică și epurarea deșeurilor în localitățile urbane care au infrastructura tehnico-edilitară slab dezvoltată (Căzănești, Fierbinți-Târg, Budești etc.);
- Vor fi promovate inițiativele destinate extinderii rețelei de străzi orășenești, mai ales în localitățile urbane mici și mijlocii;

- Vor fi inițiate proiecte majore de infrastructură în domeniul rutier, pentru a permite îmbunătățirea gradului de accesibilitate și conexiune între nordul și sudul regiunii: conturarea inelului de legătură exterior județului Ilfov – Oltenița – Lehliu – Urziceni – Ploiești – Târgoviște – Alexandria – Giurgiu; legătura rutieră nord – sud a zonei – Târgoviște – Alexandria – Zimnicea și Pitești – Roșiori de Vede – Turnul Măgurele; canalul de irigații și navigabil Siret – București – Dunăre;
- Vor fi inițiate proiecte secundate de infrastructură rutieră care să faciliteze legăturile dintre zonele urbane și cele rurale periferice sau depărtate (aflate la distanțe mai mari de 30 km față de cea mai apropiată localitate urbană);
- Vor fi inițiate proiecte de infrastructură care să stimuleze dezvoltarea localităților cu potențial pentru turismul de croazieră: un drum expres pe malul stâng al Dunării;
- Investițiile în infrastructura turistică din sudul regiunii (Giurgiu, Teleorman și Călărași) pentru promovarea unor trasee turistice dunărene, corelate cu obiectivele turistice de patrimoniu cultural și istoric (monumente brâncovenești, vestigii arheologice, obiecte entografice etc.);
- Vor fi demarate proiecte majore de infrastructură în domeniul feroviar și naval, (centre multimodale/noduri intermodale etc);
- Crearea unei rețele a orașelor mici și mijlocii (sub 3.000 locuitori), pentru a contracara tendințele de polarizare a centrelor urbane Pitești și Ploiești și a regiunii București – Ilfov;
- Vor fi inițiate proiecte specializate în introducerea noilor tipuri de vehicule: autobuze electrice sau hibride, cu alimentare prin pavaj sau alimentare intermitentă din puncte/stații fixe, troleibuze cu alimentare fără fire;
- Vor fi finalizate proiectele de regenerare urbană pentru care au fost elaborate studiile de fezabilitate.

Economic:

- Dezvoltarea sistemului de cercetare-dezvoltare încorporând componenta de cercetare în domeniul eficienței energetice (în Ploiești) și energiilor regenerabile (la nivelul

Institutului de la Fundulea, cu impact forței de muncă cu studii superioare ocupată în agricultură);

- Crearea unui centru de afaceri pentru sprijinirea IMM-urilor locale din Călărași și Ialomița (care să contribuie dezvoltarea segmentului industriei de procesare a produselor agricole, legumicole și animale);
- Crearea unui centru de afaceri care să sprijine investițiile în domeniul viticol și pomicol (pentru Argeș - Ștefănești, Topoloveni, Dâmbovița și Prahova - Bucov);
- Crearea unui cluster/parc industrial pentru activități conexe prelucrării biomasei (Teleorman și Giurgiu);
- Strategii locale de diversificare a activităților economice prin regândirea unor legături cu zonele rurale periferice (Gurbănești etc.) și revitalizarea potențialului local, pentru localitățile mono-industriale din Prahova, Dâmbovița și Argeș.

Social:

- Plan strategic de realizare a unei infrastructuri educaționale trasfrontaliere (nivel liceal, universitar și postuniversitar);
- Dezvoltarea infrastructurii de economie socială (se poate replica modelul Ariceștii-Rahtivani);
- vor fi inițiate proiecte sociale pentru reducerea riscurilor de excluziune pentru populația de etnie rromă.

4. ***DSP: "Do Something Policy" - "Dezvoltare bazată pe sustenabilitate economică și de mediu" -***

Acest scenariu se va baza pe politica de protecție a mediului și va lua în considerare, printre altele, proiectele necesare pentru eliminarea blocajelor, pentru creșterea atractivității și a performanțelor economice. Tendințele de evoluție sunt următoarele:

Teritorial:

- Cooperarea între localitățile urbane și rurale va aborda probleme comune în cadrul unor rețele de parteneriat (problemele de mediu - poluarea – în special la nivelul localităților cu profil extractiv; stimularea agriculturii ecologice, cu impact asupra mediului și a calității vieții);
- Rețea de sate ecologice montane pentru valorificarea unicității patrimoniului natural și cultural al acestor localități (cu perspective de a reduce depopularea zonelor montane și de a stimula turismul cultural);
- Vor fi inițiate proiecte pentru dezvoltarea strategiilor locale de management integrat al mediului, inclusiv în mediul rural (pentru o mai bună gestionare a deșeurilor menajere, cu impact asupra condițiilor și calității vieții populației și pentru a reduce efectele vulnerabilităților naturale – alunecări de teren, inundații);
- Se va crea o platformă de regenerare urbană (portal virtual pentru promovarea și încurajarea replicării proiectelor de succes care au vizat refacerea spațiului urban degradat);
- Se vor inția proiecte destinate extinderii rețelei de spații verzi a localităților urbane – interconectarea rețelei de spații verzi cu infrastructura de recreere;
- Vor fi inițiate parteneriate urban-rural pentru a reabilita siturile contaminate/potențial contaminate;
- Vor fi demarate acțiunile specifice pentru crearea unei carcase ecologice.

Economic:

- Creșterea ponderii agriculturii ecologice;
- Dezvoltarea și integrarea de noi tehnologii în agricultură cu impact pozitiv asupra calității mediului;
- Identificarea și crearea de branduri locale;
- Vor fi inițiate proiecte pentru dezvoltarea turismului rural și a agroturismului.

Social:

- Integrarea componentei de protecția mediului în proiectele sociale;
- Crearea unei rețele de cunoștințe privind protecția mediului pentru comunitățile rurale (în special cele din zone cu exploatări petroliere).

Pentru dezvoltarea scenariilor au fost avute în vedere următoarele zone cu probleme/zone cu potențial

Zone cu probleme:

- Orașele mici (Budești, Căzănești, Fierbinți-Târg, Budești, Slănic, Fieni, Mihăilești, Răcaru etc.) care se confruntă cu scăderea populației și care fie prezintă un profil mono-industrial sau fie nu au o ramură de activitate predominantă, fiind centrate în special pe activități comerciale și de distribuție;
- Zonele cu populație rromă expusă excluziunii sociale (Peretu, Budești, Bărbulești);
- Zonele montane greu accesibile (Dâmbovicioara, Arefu, etc.);
- Localitățile rurale îndepărtate (la peste 30 km față de primul centru urban).

Zone cu potențial:

- Localitățile rurale puternic populate și care au avut o evoluție pozitivă a numărului populației în perioada de analiză (Călinești, Răzvad, Florești-Stoenești, Bâscov etc.) cu perspective de angajare a forței de muncă locale prin valorificarea potențialului local și cu efecte benefice pentru echilibrarea rețelei de localități rurale;
- Cele cinci porturi dunărene din perspectiva îmbunătățirii infrastructurii navale și a dezvoltării turismului dunărean;
- Localitățile situate de-a lungul căilor de comunicație rutieră și feroviară (Dragalina, Ciulnița, Fetești etc.).

Capitolul 12

Concluzii şi recomandări relevante pentru îmbunătăţirea procesului de planificare la nivel regional pentru următoarea perioadă de programare, ţinând cont de tendinţele de la nivel naţional şi european şi a liniilor de acţiune – viitoarele orientări strategice la nivel european şi naţional

Potențialul de dezvoltare economică în regiunea Sud Muntenia diferă între nord și sud, astfel că în nord există importante resurse ale subsolului, zona fiind bazată pe industrie, iar în sud există suprafețe agricole întinse, ce pot sta la baza dezvoltării unei agriculturi conform normelor.

Plecând de la obiectivele principale ale acestui studiu și anume cele ale unei dezvoltări spațiale durabile care să asigure echilibrul teritorial și capacitatea regiunii de a se autosusține și de a genera resursele necesare atât generațiilor prezente cât și viitoare, pe toate cele 3 paliere, economic, social și ecologic, se pot contura principalele concluzii.

Având în vedere termenul de abordare comprehensivă, se consideră că toți factorii: naturali (schimbarea climei sau calamitățile naturale, situarea localitățile lângă apă ce duce în anumite localități la inundații), activitățile umane cum ar fi cele legate de investițiile private sau de comportamentele sociale/culturale, politicile publice în diferite domenii, pot influența dezvoltarea spațială. Abordarea asigură un grad ridicat de coeziune teritorială, evitând neajunsurile, urmărește o dezvoltare echilibrată, întemeierea unor comunități durabile și încurajează cooperarea între și în interiorul regiunilor.

În analiza factorilor ce pot influența dezvoltarea spațială, un rol important îl au transportul, mediul, competitivitatea economică, dezvoltarea regională, resursele umane, capacitatea administrativă, asistența tehnică, agricultura. Este necesară reconfigurarea problematicilor dezvoltării pe termen lung, pentru recuperarea decalajelor și eliminarea disparităților.

Obiectiv strategic 1: Dezvoltare spațială echilibrată și durabilă

Justificare:

Acest obiectiv strategic vizează asigurarea coeziunii teritoriale la nivel regional, fiind în corelație cu principiile formulate în Perspectiva Europeană a Dezvoltării Teritoriale (ESDP), și prioritățile postulate prin Strategia Europa 2020 și Agenda Teritorială 2020. Totodată acest obiectiv răspunde priorităților naționale de dezvoltare teritorială durabilă și integrată.

Direcția de acțiune 1.1: Îmbunătățirea/Creșterea capacității administrative de planificare spațială la nivel regional /județean.

Justificare:

Această direcție de acțiune a fost stabilită în corelație cu deficiențele de la nivel local din regiune în ceea ce privește existența documentațiilor de amenajare a teritoriului și a altor strategii relevente pentru management integrat.

În cap. 4 secțiunea iv. Cooperare inter-instituțională s-a realizat o analiză a documentațiilor de amenajare a teritoriului existente la nivelul celor șapte județe din regiunea Sud Muntenia și s-au specificat județele care înregistrează cele mai mari deficiențe în acest sens (documentații care nu mai sunt de actualitate, lipsă documentații). De asemenea, s-a menționat faptul că nu există o abordare unitară cu privire la componentele integrate în cadrul documentațiilor de amenajare a teritoriului.

În acest sens și având în vedere obligativitățile legale ale autorităților publice în privința gestionării spațiale a teritoriului, sunt necesare acțiuni integrate prin care să se urmărească creșterea și îmbunătățirea capacității administrative a autorităților locale pentru a elabora, realiza și implementa documentații și strategii de amenajare a teritoriului. Acestea se dovedesc esențiale într-un proces de dezvoltare regional ce vizează asigurarea coeziunii teritoriale, favorizând pe de o parte un nivel mai ridicat de responsabilitate pentru o utilizare cât mai eficientă a teritoriului, în raport cu condiționalitățile geografice și pe de altă parte contribuind la protecția patrimoniului național (atât natural, cât și construit) și la îmbunătățirea condițiilor de viață.

De asemenea, prin această direcție de acțiune se urmărește implicarea autorităților locale în rețele, parteneriate și alte forme de cooperare interregională și transnațională în vederea schimbului de bune practici/expertiză, promovării de acțiuni inovatarea sau proiecte pilot în domeniul planificării teritoriale.

***Măsura 1.1.1:** Elaborarea și implementarea strategiilor și documentațiilor de amenajare a teritoriului (planuri și strategii integrate de dezvoltare urbană, PATJ-uri, PUZ, strategii de dezvoltare și management durabil integrat, master-planuri etc)*

Acțiuni:

- Sprijin pentru realizarea documentațiilor de urbanism
- Sprijin pentru realizarea strategiilor / planurilor integrate de dezvoltare urbană
- Sprijin pentru dezvoltarea master-planurilor
- Sprijin pentru realizarea demersurilor de consultări publice în mod proactiv (forum, dezbateri, întâlniri etc)

Indicatori de monitorizare:

- Planuri strategii documente de amenajare a teritoriului elaborate (nr./perioada de referință exercițiu bugetar/județ/localitate)
- Acțiuni/demersuri de consultare publică a documentelor strategice de la nivel județean/local (nr./perioada de referință exercițiu bugetar/județ/localitate)
- Localități pentru care sunt elaborate documentele de amenajare a teritoriului (nr./județ)

Instrumente financiare:

Surse financiare din fonduri publice - bugetul local și de stat.	*Surse financiare din fonduri structurale europene (FEDR, Fondul de Coeziune etc.)*	*Credite bancare obținute de la organisme finanțatoare externe (Banca Mondială, Banca Europeană de Investiții, Banca Europeană pentru Reconstrucție și*

	Programul URBACT	*Dezvoltare)*

Măsura 1.1.2: Dezvoltarea și promovarea de parteneriate și forme de cooperare interregionale și transnaționale pentru schimb de experiență și transfer de expertiză în domeniul planificarea spațială.

Acțiuni:

- Sprijin pentru realizarea de parteneriate, rețele și asocieri între autoritățile publice la nivel regional/național/transnațional
- Sprijin pentru susținerea/realizarea de seminarii/ateliere/dezbateri pe teme specifice domeniului planificării spațiale.
- Sprijin pentru realizarea de acțiuni inovatoare sau proiecte pilot la nivelul municipalităților/localităților participante

Indicatori de monitorizare:

- Număr de parteneriate, rețele, asocieri realizate (an/regiune);
- Număr de parteneri transnaționali participanți (an/perioada de referință exercițiu bugetar/ parteneriat);
- Număr de seminarii, ateliere, dezbateri susținute/organizate (perioada de referință exercițiu bugetar/ parteneriat);
- Număr de bune practici identificate și implementate (perioada de referință exercițiu bugetar/ parteneriat);
- Număr de acțiuni inovatoare/proiecte pilot implementate (an/perioada de referință exercițiu bugetar/ parteneriat).

Instrumente financiare:

Surse financiare din fonduri publice - bugetul local și de stat.	*Surse financiare din fonduri structurale europene (FEDR, Fondul de Coeziune etc.) Programul URBACT*	*Credite bancare obținute de la organisme finanțatoare externe (Banca Mondială, Banca Europeană de Investiții, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare)*

Direcția de acțiune 1.2: Modernizarea, extinderea și dezvoltarea infrastructurii de la nivel regional

Justificare:

Prin această direcție de acțiune se are în vederea îmbunătățirea conectitivității și accesibilității la nivelul regiunii, prin realizarea de inele/rețele de legătură pentru transportul rutier intraregional (conexiuni directe între nordul și sudul regiunii, care să elimine opțiunea de traversare a regiunii București-Ilfov).

Deficiențele în infrastructurile județene de comunicații, absența unor rute alternative de legătură directă între nordul și sudul regiunii, slaba exploatare a transportului naval sunt câteva dintre problemele vizate prin această direcție de acțiune.

Diversificarea opțiunilor în ceea ce privește căile de comunicații rutiere și relansarea infrastructurii de transport naval (ca urmare a potențialului regiunii și poziției strategice) contribuie în mod direct la dezvoltarea de noi activități economice la nivel regional, la atragerea de noi investitori, la reducerea costurilor în transportul de marfă etc. Totodată, integrarea unor centre multimodale pe rutele principale de comunicații poate contribui la reducerea timpilor de transport/tranzit, la relansarea respectivelor căi de circulație prin creșterea numărului de pasageri și în mod direct la crearea sau dezvoltarea de structuri de servicii (cu impact asupra gradului de ocupare la nivel local).

Măsura 1.2.1: Crearea unui inel de legătură intraregională pe axa nord-sud

Acțiuni:

- Lucrări de amenajare a terenurilor;
- Lucrări de construcții;
- Investiții pentru realizarea elementelor de infrastructură adiacente

Indicatori de monitorizare:

- Indicatori de trafic – nr. de autovehicule ce utilizează noua rută (an/județ)
- Număr de km construiți (perioada de referință exercițiu bugetar/ județ/localitate);
- Număr de localități conectate prin intermediul acestui inel intraregional (perioada de referință exercițiu bugetar/județ).

Instrumente financiare:

Surse financiare din fonduri publice - bugetul local și de stat.	*Surse financiare din fonduri structurale europene (FEDR, Fondul de Coeziune etc.)*	*Credite bancare obținute de la organisme finanțatoare externe (Banca Mondială, Banca Europeană de Investiții, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare)*

Măsura 1.2.2: Promovarea transportului intermodal și multimodal, atât pentru persoane cât și pentru mărfuri și pentru crearea de alternative la transportul rutier cu mașini proprii.

Acțiuni:

- Investiții pentru crearea de centre multimodale de marfă și de pasageri.

Indicatori de monitorizare:

- Număr de centre multimodale create;

- Număr de stații/noduri create;
- Creșterea medie a nr. de pasageri;
- Reducerea timpului de transport/de tranzit.

Instrumente financiare:

Surse financiare din fonduri publice - bugetul local și de stat.	*Surse financiare din fonduri structurale europene (FEDR, Fondul de Coeziune etc.)*	*Credite bancare obținute de la organisme finanțatoare externe (Banca Mondială, Banca Europeană de Investiții, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare)*

Măsura 1.2.3: Extinderea rețelei de drumuri județene și comunale pentru completarea legăturilor rutiere de pe teritoriul regiunii

Acțiuni:

- Investiții/sprijin financiar pentru extinderea drumurilor comunale și județene

Indicator de monitorizare:

- Km de drumuri comunale și județene construiți.

Instrumente financiare:

Surse financiare din fonduri publice - bugetul local și de stat.	*Surse financiare din fonduri structurale europene (FEDR, Fondul de Coeziune etc.)*	*Credite bancare obținute de la organisme finanțatoare externe (Banca Mondială, Banca Europeană de Investiții, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare)*

Măsura 1.2.4: Reabilitarea porturilor din regiune

Acțiuni:

- Investiții pentru reabilitarea porturilor din regiune.

Indicator de monitorizare:

- Număr de porturi reabilitate (an/regiune).

Instrumente financiare:

Surse financiare din fonduri publice - bugetul local și de stat.	*Surse financiare din fonduri structurale europene (FEDR, Fondul de Coeziune etc.)*	*Credite bancare obținute de la organisme finanțatoare externe (Banca Mondială, Banca Europeană de Investiții, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare)*

Direcția de acțiune 1.3: Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de utilități publice

Justificare:

Coeziunea teritorială implică reducerea dezechilibrelor și discrepanțelor dintre aglomerațiile urbane și zonele periurbane și rurale. De cele mai multe ori aceste discrepanțe sunt vizibile în ceea ce privește accesul la utilitățile de bază (apă potabilă, canalizare, gaze, electricitate etc).

Creșterea expansiunii urbane necontrolate s-a făcut adesea fără a se urmări asigurarea conexiunii la serviciile de utilități publice, iar pe de altă parte continuă să existe la nivel de regiune localități rurale care sunt lipsite de aceste servicii.

Absența infrastructurii adecvate de servicii de utilitate publică se traduce printr-o creștere a presiunilor asupra mediului înconjurător (risc de poluare a apei, a aerului), existența unor factori

Regio PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL SUD MUNTENIA
Inițiativă locală. Dezvoltare regională.
www.inforegio.ro
"Proiect cofinanțat din FEDR prin POR 2007-2013"

de risc pentru sănătatea populației și generează per ansamblu un impact asupra peisajului/ imaginii zonei sau localității.

Astfel, prin această direcție de acțiune sunt vizate investiții destinate dezvoltării infrastructurii de servivii publice în mediul rural.

În ceea ce privește mediul urban, sunt necesare demersuri de modernizarea a rețelelor de apă potabilă pentru a reduce pierderile și a crește calitatea serviciilor asigurate populației.

De asemenea, sunt avute în vedere investiții în infrastructura de transport public pentru a încuraja această formă de transport la nivelul localităților urbane, în vederea reducerii emisiilor de gaze și a eliminării blocajelor din trafic.

Măsura 1.3.1: Extinderea/modernizarea rețelelor de alimentare cu apă potabilă în mediul rural

Acțiuni:

- Investiții și lucrări specifice pentru extinderea/modernizarea rețelelor de alimentare cu apă potabilă în vederea conectării unui număr cât mai mare de localități din mediul rural.

Indicatori de monitorizare:

- Număr de investiții realizate (an/județ);
- Lungime de rețea construită/modernizată (km/județ/localitate rurală) ;
- Număr de localități din mediul rural conectate la rețeaua de apă potabilă (an/județ);
- Număr de consumatori legați la rețeaua de apă potabilă (an/județ/localitate).

Instrumente financiare:

Surse financiare din fonduri publice - bugetul local și de stat.	*Surse financiare din fonduri structurale europene (FEDR, Fondul de Coeziune etc.)*	*Credite bancare obținute de la organisme finanțatoare externe (Banca Mondială, Banca Europeană de Investiții, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare)*

Măsura 1.3.2: Extinderea/modernizarea rețelelor de canalizare din mediul rural

Acțiuni:

- Investiții și lucrări specifice pentru extinderea/modernizarea rețelelor de canalizare.

Indicatori de monitorizare:

- Număr de investiții (an/județ);
- Lungime de rețea construită/modernizată (km/județ/localitate rurală) ;
- Număr de localități din mediul rural conectate la rețeaua de apă potabilă (an/județ);
- Număr de consumatori legați la rețeaua de apă potabilă (an/județ/localitate).

Instrumente financiare:

Surse financiare din fonduri publice - bugetul local și de stat.	*Surse financiare din fonduri structurale europene (FEDR, Fondul de Coeziune etc.)*	*Credite bancare obținute de la organisme finanțatoare externe (Banca Mondială, Banca Europeană de Investiții, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare)*

Măsura 1.3.3: Modernizarea rețelelor de apă potabilă și canalizare în mediul urban.

Acțiuni:

- Investiții și lucrări specifice pentru modernizarea rețelelor de apă/canalizare

Indicatori de monitorizare:

- Număr de investiții (an/județ);
- Lungime de rețea modernizată (km/județ/localitate urbană);
- Scăderea pierderilor din rețeaua de apă potabilă (%/an/localitate).

Instrumente financiare:

Surse financiare din fonduri publice - bugetul local și de stat.	*Surse financiare din fonduri structurale europene (FEDR, Fondul de Coeziune etc.)*	*Credite bancare obținute de la organisme finanțatoare externe (Banca Mondială, Banca Europeană de Investiții, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare)*

Măsura 1.3.4: Îmbunătățirea mobilității populației din mediul urban/zone periurbane

Acțiuni:

- Investiții pentru realizarea/extinderea pistelor de biciclişti;
- Investiții pentru extinderea și modernizarea stațiilor de autobuze, inclusiv în zonele periferice/periurbane (în vederea încurajării populației de a utiliza transportul public în detrimentul mijloacelor proprii de transport, cu scopul de a reduce consumul de carburant și emisiile de CO_2).

Indicatori de monitorizare:

- Număr de piste de biciclişti contruite (km/an/județ/localitate);
- Număr de stații modernizate (an/județ/localitate).
- Număr de legături/trasee noi create în zonele periferice (perioadă de referință exercițiu financiar/județ).

Instrumente financiare:

Surse financiare din fonduri publice - bugetul local și de stat.	*Surse financiare din fonduri structurale europene (FEDR, Fondul de Coeziune etc.)*	*Credite bancare obținute de la organisme finanțatoare externe (Banca Mondială, Banca Europeană de Investiții, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare)*

Măsura 1.3.5: Dezvoltarea transportului public nepoluant și eficient energetic.

Acțiuni:

- Investiții pentru realizarea de proiecte-pilot privind introducerea mijloacelor de transport public electrice;
- Investiții pentru adaptarea infrastructurii de transport public la mijloacele/vehiculele electrice (stații etc.)

Indicatori de monitorizare:

- număr de investiții realizate pentru modernizarea infrastructurii de transport public (an / interval de referință pentru exercițiul financiar/regiune).
- scăderea cantității de combustibil utilizată de serviciile de transport public local (%/an, raportat la anul anterior).
- numărul de trasee deservite de autovehicule electrice (număr/an/regiune).
- parcul electric versus parcul non-electric (număr vehicule, capacitate de transport, număr pasageri/regiune).

Instrumente financiare:

Surse financiare din fonduri publice - bugetul local și de stat.	*Surse financiare din fonduri structurale europene (FEDR, Fondul de Coeziune etc.)*	*Credite bancare obținute de la organisme finanțatoare externe (Banca Mondială, Banca Europeană de Investiții, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare)*

Măsura: 1.3.6: Extinderea și modernizarea străzilor orășenești

Acțiune:

- investiții și lucrări specifice de extindere și modernizare a rețelei de străzi orășenești

Indicatori de monitorizare:

- lungimea străzilor modernizate (km/an/județ/localitate);
- număr de investiții realizate (an/județ).

Instrumente financiare:

Surse financiare din fonduri publice - bugetul local și de stat.	*Surse financiare din fonduri structurale europene (FEDR, Fondul de Coeziune etc.)*	*Credite bancare obținute de la organisme finanțatoare externe (Banca Mondială, Banca Europeană de Investiții, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare)*

Direcția de acțiune 1.4: Promovarea și susținerea regenerării urbane

Justificare:

Promovarea regenerării urbane devine o direcție de acțiune vitală în condițiile în care restructurările economice și procesul de închidere a marilor întreprinderi din regiune (din ultimile două decenii) au lăsat un impact direct asupra imaginii localităților – clădiri abandonate, foste întreprinderi în derivă, terenuri degradate - iar expansiunea urbană s-a realizat adesea în detrimentul spațiilor verzi. Astfel, la nivelul regiunii, cinci din cele șapte județe nu îndeplinesc limita minimă legală de 26 mp/locuitor, în condițiile în care Organizația Mondială a Sănătății recomandă un minim de spațiu verde de 52 mp/locuitor și aceasta având în vedere că există potențial de extindere a rețelei de spații verzi prin reconversia și restaurarea terenurilor abandonate/degradate etc.

Măsura 1.4.1: Extinderea și reabilitarea rețelei de spații verzi din mediul urban

Acțiuni:

- investiții pentru extinderea/reabilitarea și/sau transformarea de zone degradate în spații verzi;

Indicatori de monitorizare:

- număr zone degradate transformate în spații verzi (an/județ);
- spații verzi create/reabilitate (mp/locuitor - an/județ).

Instrumente financiare:

Surse financiare din fonduri publice - bugetul local și de stat.	*Surse financiare din fonduri structurale europene (FEDR, Fondul de Coeziune etc.)*	*Credite bancare obținute de la organisme finanțatoare externe (Banca Mondială, Banca Europeană de Investiții, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare)*

Măsura 1.4.2: Amenajarea/reconversia/restaurarea clădirilor abandonate/terenurilor degradate

Acțiuni:

- investiții pentru amenajare/reconversie/restaurare clădiri/terenuri

Indicatori de monitorizare:

- numărul investițiilor realizate (an/localitate/județ);
- clădiri/terenuri reabilitate (an/județ/localitate)

Instrumente financiare:

Surse financiare din fonduri publice - bugetul local și de stat.	*Surse financiare din fonduri structurale europene (FEDR, Fondul de Coeziune etc.)*	*Credite bancare obținute de la organisme finanțatoare externe (Banca Mondială, Banca Europeană de Investiții, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare)*

Direcția de acțiune 1.5: Maximizarea potențialului Dunării

Justificare:

Dunărea oferă și o mare capacitate de transport, neutilizată total, prin legătura pe care o asigură între Marea Neagră (portul Constanța) și teritoriul din centrul Europei. Astfel, prin modernizarea căilor navigabile interioare, cu potențial de conexiune cu statele riverane, dar și între orașele din regiunea Sud Muntenia, Dunărea oferă oportunități clare, soluții economice și eficientă pentru transportul naval și de croazieră.

În același timp diversificarea conexiunilor comerciale prin transportul naval și diversificarea ofertelor turistice pe Dunăre, facilitează dezvoltarea economiei orașelor port din regiunea Sud Muntenia, cu impact asupra ratei de ocupare a forței de muncă și asupra nivelului de trai.

***Măsura 1.5.1:** Dezvoltarea transportului naval de mărfuri*

Acțiuni:

- investiții pentru susținerea/încurajarea transportului naval de mărfuri

Indicatori de monitorizare:

- nr. investiții realizate (an/port);
- tranzitul naval de mărfuri (tonaj/an/port).

Instrumente financiare:

Surse financiare din fonduri publice - bugetul local și de stat.	*Surse financiare din fonduri structurale europene (FEDR, Fondul de Coeziune etc.)*	*Credite bancare obținute de la organisme finanțatoare externe (Banca Mondială, Banca Europeană de Investiții, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare)*

***Măsura 1.5.2**: Promovarea turismului de croazieră*

Acțiuni:

- investiții pentru creare de spații de cazare pe navă;
- promovarea rutelor vaselor de croazieră.

Indicatori de monitorizare:

- număr de investiții pentru modernizarea și extinderea capacității de cazare pe navele (an/port);
- număr de acțiuni turistice organizate (an/port);
- număr de nave cu capacitate de cazare (nr. locuri/port);
- număr de turiști (an/port).

Instrumente financiare:

Surse financiare din fonduri publice - bugetul local și de stat.	*Surse financiare din fonduri structurale europene (FEDR, Fondul de Coeziune etc.)*	*Credite bancare obținute de la organisme finanțatoare externe (Banca Mondială, Banca Europeană de Investiții, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare)*

Direcția de acțiune 1.6: Creșterea cooperării dintre urban-rural în vederea reducerii disparităților și a îmbunătățirii gradului de acces la servicii, infrastructură, informații

Justificare:

Așa cum s-a punctat în capitolele anterioare din cadrul studiului care realizează o analiză a situației la nivel județean și regional din punct de vedere al indicatorilor economici, indicilor demografici, a nivelului de trai etc., discrepanțele dintre urban-rural în cadrul regiunii Sud Muntenia sunt peste media înregistrată la nivelul Uniunii Europene. Ca atare, reducerea acestor reprezintă o prioritate esențială pentru a fundamenta coeziunea teritorială la nivelul regiunii.

În acest sens, parteneriatul se prezintă drept un instrument util pentru a îmbunătăți cooperarea dintre actorii principale din cadrul așezărilor urbane și rurale - autoritățile publice, structurile asociative de la nivel local (cu rol în dezvoltarea locală) și societate civilă.

Măsura 1.6.1: *Crearea de parteneriate și forme de asociere între orașe, arii periurbane, localități rurale și alte entități cu rol în dezvoltarea locală (GAL, ADI, ONG-uri din mediul rural etc)*

Acțiuni:

- crearea de forme asociative și de cooperare pentru a reduce disparitățile locale dintre urban-rural;
- organizarea de seminarii/dezbateri în vederea identificării de soluții, propuneri, măsuri inovative pentru abordarea și diminuarea disparităților locale.

Indicatori de monitorizare:

- număr de parteneriate și forme de asociere create (an/interval de referință pentru exercițiul financiar/județ);
- număr de entități participante (an / interval de referință pentru exercițiul financiar/județ);
- număr de seminarii/dezbateri organizate (an/interval de referință pentru exercițiul financiar/județ);

- număr de soluții identificate și implementate (an/interval de referință pentru exercițiul financiar/parteneriat).

Instrumente financiare:

Surse financiare din fonduri publice - bugetul local și de stat.	*Surse financiare din fonduri structurale europene (FEDR, Fondul de Coeziune etc.)*	*Credite bancare obținute de la organisme finanțatoare externe (Banca Mondială, Banca Europeană de Investiții, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare)*

Direcția de acțiune 1.7 Dezvoltarea unei carcase ecologice

Justificare:

Pentru realizarea dezvoltării spațiale durabile a regiunii Sud Muntenia trebuie luate în considerare cele trei coordonate principale: economic, social și mediu. Pentru realizarea obiectivelor legate de mediu și contrabalansarea efectelor schimbărilor climatice în regiune se impune realizarea unei carcase ecologice, o rețea ecologică care să integreze ariile naturale protejate. Aceasta se constituie din nuclee primare de conservare a biodiversității (parcuri naționale și rezervații stiințifice) nuclee secundare (rezervații peisagistice, situri naturale) zone de reconstrucție ecologică și coridoare ecologice.

Măsura 1.7.1: *Identificarea și clasificarea pe categorii (nuclee, zone de reconstrucție, coridoare etc.) a arealelor componente a carcasei ecologice*

Acțiuni:

- Identificarea arealelor componente și delimitarea acestora.
- Clasificarea arealelor raportat la poziția și funcționalitate din cadrul carcasei

Indicator de monitorizare:

- Număr de areale identificate/clasificate (an/regiuune)

Instrumente financiare:

Surse financiare din fonduri publice - bugetul local și de stat.	*Surse financiare din fonduri structurale europene (FEDR, Fondul de Coeziune etc.)*	*Credite bancare obținute de la organisme finanțatoare externe (Banca Mondială, Banca Europeană de Investiții, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare)*

Obiectiv strategic 2 Creșterea competitivității economice la nivel regional

Justificare:

Acest obiectiv strategic a fost gândit în corelație cu prioritățile comunitare și naționale de asigurare a coeziunii economice la nivel local și regional și de creștere a atractivității regiunii Sud Muntenia, în rândurile potențialilor investitori, prin promovarea potențialului local, prin modernizarea sectorului de cercetare-dezvoltare și prin dezvoltarea infrastructurii de afaceri.

Direcția de acțiune 2.1: Dezvoltare economică durabilă

Justificare:

Dezvoltarea economică durabilă depinde de investițiile realizate și de facilitățile create pentru a sprijini IMM-urile, care angajează la nivel regional cea mai mare pondere din populația ocupată.

Stimularea sectorului IMM-urilor precum și diversificarea activității/serviciilor acestora în condițiile unei societăți informaționale depind de existența unei infrastructuri de afaceri complexe – clustere, incubatoare, centre expoziționale, etc., care să ofere oportunități de dezvoltare într-un mediu concurențial.

***Măsura 2.1.1**: Creare de noi clustere, în special în județele din sudul regiunii*

Acțiuni:

- Investiții pentru crearea de clustere

Indicatori de monitorizare:

- Număr de clustere create (perioadă de referință exercițiu bugetar/regiune).

Instrumente financiare

Surse financiare din fonduri publice - bugetul local și de stat.	*Surse financiare din fonduri structurale europene (FEDR, Fondul de Coeziune etc.)*	*Credite bancare obținute de la organisme finanțatoare externe (Banca Mondială, Banca Europeană de Investiții, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare)*

***Măsura 2.1.2**: Crearea de noi structuri de sprijinire a afacerilor (incubatoare de afaceri, parcuri industriale, centre expoziționale etc)*

Acțiuni:

- Investiții pentru crearea de noi structuri de sprijin a afacerilor

Indicatori de monitorizare:

- IMM-uri create/sprijinite (număr/valoare/perioadă de referință exercițiu bugetar/regiune);
- Rata de ocupare (perioadă de referință exercițiu bugetar/regiune);
- Număr de locuri de muncă create (perioadă de referință exercițiu bugetar/regiune/județ).

Instrumente financiare:

Surse financiare din fonduri publice - bugetul local și de stat.	*Surse financiare din fonduri structurale europene (FEDR, Fondul de Coeziune etc.)*	*Credite bancare obținute de la organisme finanțatoare externe (Banca Mondială, Banca Europeană de Investiții, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare)*

Direcția de acțiune 2.2: Valorificarea potențialului local, în special zonele predominat rurale

Justificare:

Această direcție de acțiune se dovedește necesară în vederea reducerii disparităților economice între rural și urban și a utilizării/promovării în mod adecvat a resurselor locale, cu impact direct asupra ratei de ocupare (în special din zonele rurale) și a nivelului de trai, inclusiv utilizarea potențialului de biomasă – creșterea ponderii resurselor regenerabile în mixul energetic, promovarea de măsuri de dezvoltare prin utilizarea potențialului local din domeniul energetic.

***Măsura 2.2.1**: Încurajarea activităților economice non-agricole și meșteșugărești din zonele rurale*

Acțiuni:

- Investiții pentru creare de IMM-uri în domenii non-agricole
- Investiții pentru sprijinirea meșteșugurilor locale

Indicatori de monitorizare:

- IMM-uri create (perioadă de referință exercițiu bugetar/regiune)
- Număr de locuri de muncă create (perioadă de referință exercițiu bugetar/regiune)

Instrumente financiare:

Surse financiare din fonduri publice - bugetul local și de stat.	*Surse financiare din fonduri structurale europene (FEDR, Fondul de Coeziune etc.)*	*Credite bancare obținute de la organisme finanțatoare externe (Banca Mondială, Banca Europeană de Investiții, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare)*

***Măsura 2.2.2**: Încurajarea investițiilor pentru utilizarea potențialului local din domeniul energetic (în special biomasă)*

Acțiuni:

- Investiții pentru înființarea de capacități de uscare și precondiționare a biomasei;
- Investiții pentru înființarea de centrale în cogenerare pe bază de biomasă.

Indicatori de monitorizare:

- număr investiții (număr/an/județ).
- materie primă procesată (t/an/județ).
- cantitate de produs rezultat (t/an/județ).

Instrumente financiare:

Surse financiare din fonduri publice - bugetul local și de stat.	*Surse financiare din fonduri structurale europene (FEDR, Fondul de Coeziune etc.)*	*Credite bancare obținute de la organisme finanțatoare externe (Banca Mondială, Banca Europeană de Investiții, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare)*

Direcția de acțiune 2.3: Dezvoltarea infrastructurii specifice de cercetare – dezvoltare

Justificare:

În ceea ce privește domeniul cercetare-dezvoltare, regiunea Sud Muntenia deține performanțe modeste, atât din punct de vedere al numărului de angajați în cercetare, cât și din punct de vedere al numărului de întreprinderi inovative și a ponderii activităților inovative în procesele industriale.

În același timp, creșterea competitivității economice la nivel regional este strâns legată de rezultatele obținute din cercetare-dezvoltare, de soluțiile și produsele inovative propuse, pentru a putea face față contextului competițional, provocărilor de mediu și de ordin social.

Astfel, o creștere inteligentă nu poate fi concepută fără dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de CD și restabilirea conexiunilor dintre mediul de afaceri - mediul universitare și mediul de cercetare.

Măsura 2.3.1: *Dezvoltarea/creare de noi institute/centre/laboratoare de cercetare-dezvoltare*

Acțiuni:

- investiții pentru crearea de institute/centre/labotoare de cercetare-dezvoltare

Indicatori de monitorizare:

- număr de centre/institute/laboratoare create;
- număr de personal implicat în CD.
- teme de cercetare-dezvoltare (valoarea/institut)

Instrumente financiare:

Surse financiare din fonduri publice – bugetul local și de stat.	*Surse financiare din fonduri structurale europene (FEDR, Fondul de Coeziune etc.)*	*Credite bancare obținute de la organisme finanțatoare externe (Banca Mondială, Banca Europeană*

		de Investiții, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare)

***Măsura 2.3.2**: Dezvoltarea rețelelor de cunoștințe în vederea promovării și replicării soluțiilor inovative*

Acțiuni:

- investiții pentru realizarea de rețele/bazelor de cunoștințe

Indicatori de monitorizare:

- număr de rețele constituite (an/județ);
- număr mediu de parteneri ai rețelei.
- Număr de soft/platforme dezvoltate (perioadă de referință exercițiu bugetar/rețea)

Instrumente financiare:

Surse financiare din fonduri publice - bugetul local și de stat.	*Surse financiare din fonduri structurale europene (FEDR, Fondul de Coeziune etc.)*	*Credite bancare obținute de la organisme finanțatoare externe (Banca Mondială, Banca Europeană de Investiții, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare)*

***Măsura 2.3.3**: Promovarea parteneriatului cu mediul de afaceri și cu mediul universitare în domeniul cercetării-dezvoltării*

Acțiuni:

- investiții pentru realizarea de parteneriate

Regio PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL SUD MUNTENIA
Inițiativă locală. Dezvoltare regională.
www.inforegio.ro
"Proiect cofinanțat din FEDR prin POR 2007-2013"

Indicatori de monitorizare:

- număr de parteneriate create (an/regiune);
- număr mediu de parteneri ai rețelei (an/regiune);
- număr de proiecte încheiate cu succes la nivelul parteneriatului;
- creșterea numărului de persoane angajate în CD;
- număr de întreprinderi locale implicate în proiecte comune de cercetare;
- creșterea investițiilor în CD realizate de către întreprinderile participante.

Instrumente financiare:

Surse financiare din fonduri publice - bugetul local și de stat.	*Surse financiare din fonduri structurale europene (FEDR, Fondul de Coeziune etc.)*	*Credite bancare obținute de la organisme finanțatoare externe (Banca Mondială, Banca Europeană de Investiții, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare)*

Obiectivul strategic 3: Creșterea incluziunii sociale

Justificare:

Obiectivul strategic corespunde priorităților comunitare și naționale de asigurare a coeziunii sociale.

Direcția de acțiune 3.1: Dezvoltarea infrastructurii sociale

Justificare:

Această direcție de acțiune propune soluții active de a reduce riscurile de excluziune socială, prin integrarea grupurilor marginalizate, a grupurilor vulnerabile în rețele de servicii și sprijin social care să ofere posibilități de angajare și condiții adecvate de tratament.

Măsura 3.1.1: Crearea de întreprinderi sociale

Acțiuni:

- investiții pentru creare de întreprinderi sociale

Indicatori de monitorizare:

- număr de investiții realizate (an/perioadă de referință exercițiu financiar/județ)
- număr de întreprinderi sociale create (an/județ)
- număr de locuri de muncă create (an/întreprindere socială)

Instrumente financiare:

Surse financiare din fonduri publice - bugetul local și de stat.	*Surse financiare din fonduri structurale europene (FEDR, Fondul de Coeziune etc.)*	*Credite bancare obținute de la organisme finanțatoare externe (Banca Mondială, Banca Europeană de Investiții, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare)*

***Măsura 3.1.2**: Crearea de rețele de servicii sociale dedicate grupurilor marginalizate, grupurilor vulnerabile etc.*

Acțiuni:

- investiții pentru crearea rețelelor de servicii sociale;
- investiții pentru crearea de centre sociale.

Indicatori de monitorizare:

- număr de rețele create (an/perioadă de referință exercițiu financiar/județ)
- număr de centre create (an/perioadă de referință exercițiu financiar/județ)
- număr de persoane sprijinite (an/perioadă de referință exercițiu financiar/centru)

Instrumente financiare:

Surse financiare din fonduri publice - bugetul local și de stat.	*Surse financiare din fonduri structurale europene (FEDR, Fondul de Coeziune etc.)*	*Credite bancare obținute de la organisme finanțatoare externe (Banca Mondială, Banca Europeană de Investiții, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare)*

Direcția de acțiune 3.2: Reducerea abandonului școlar, în special în mediul rural.

Justificare:

Elevii și tinerii care provin din grupuri dezavantajate și/sau care se confruntă cu o serie de lipsuri materiale/financiare sau locuiesc la distanțe mari față de unitățile de învătâmânt (în special în mediul rural) sunt cei mai expuși riscului abandonului școlar.

Măsura 3.2.1: *Susținerea de proiecte integrate care să vizeze refacerea infrastructurii școlare și crearea centre de sprijin pentru elevii/tinerii din grupurile marginalizate și/sau zone defavorizate*

Acțiuni:

- realizarea de investiții în infrastructura școlară
- realizarea de parteneriate cu ONG-uri, autorități publice pentru creare de centre de sprijin pentru elevii/tinerii cu risc de abandon școlar.

Indicatori de monitorizare:

- număr de investiții realizate (an/perioadă de referință exercițiu financiar/județ);
- număr de școli reabilitate/modernizate/construite (an/perioadă de referință exercițiu financiar/județ);
- număr de dotări/unitate de învățământ (an/perioadă de referință exercițiu financiar/județ);

- număr de parteneriate create (an/perioadă de referință exercițiu financiar/județ);
- număr de centre/structuri de sprijin pentru reducerea abandonului școlar (an/perioadă de referință exercițiu financiar/județ).

Instrumente financiare:

Surse financiare din fonduri publice - bugetul local și de stat.	*Surse financiare din fonduri structurale europene (FEDR, Fondul de Coeziune etc.)*	*Credite bancare obținute de la organisme finanțatoare externe (Banca Mondială, Banca Europeană de Investiții, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare)*

Lista indicativă a propunerilor de proiecte strategice[93]

FIȘE DE PROIECT – Județul Argeș

1. ***Modernizare Drumul Eteriei și construcție pod peste râul Cârcinov***

I. INFORMAȚII GENERALE DESPRE PROIECT

1.	**Titlul proiectului**	**Modernizare Drumul eteriei și construcție pod peste râul Cârcinov**
2.	Locația de desfășurare a proiectului (județ/județe, localitate/localități)	Județul Argeș, Oraș Topoloveni
3.	Descrierea succintă a proiectului (obiective și activități principale) (maxim 300 caractere)	Investiția cuprinde realizarea următoarelor obiective: - modernizarea unui drum de interes local prin care se urmărește asigurarea infrastructurii de acces în vederea valorificării unui monument istoric religios de valoare națională, monument aflat în consolidare –restaurare ce se derulează în cadrul POR 2007-2013 Axa Prioritara 5, DMI 5.1; - construcția unui pod peste râul Cârcinov care face legătura între DN7 – monument – grădinița cu program normal și prelungit, un parc nou ce se va înființa;
4.	Justificarea proiectului: nevoi identificate în regiune/ județ/ localitate (maxim 1000 caractere)	Orașul Topoloveni se află în nord- vestul Munteniei, în partea sud-estică a județului Argeș. Localitatea este traversată de DN7 Pitești-București, aflându-se la 95 km de București și 20 km de Pitești. Pârâul Cârcinov străbate localitatea de la nord la sud. În Strategia de Dezvoltare Locală a orașului Topoloveni, una dintre priorități o constituie modernizarea și dezvoltarea infrastructurii locale și dezvoltarea turismului. Un loc de seamă este acordat turismului religios, bazat pe valorificarea

[93] *Lista indicativă a propunerilor de proiecte strategice conține Fișele de proiecte pe care Prestatorul le-a primit de la autoritățile publice locale și care au fost discutate în cadrul Grupurilor de Lucru. Menționăm că pentru celelalte județe (Călărași și Dâmbovița) nu am primit Fișe de proiect deși acestea au fost solicitate.*

		potențialului antropic existent: 2 biserici, monumente istorice religioase de valoare națională. În prezent accesul către monumentul istoric descris la pct. 3 se realizează greoi pe un drum ocolitor de pământ. Accesul către gradinița cu program normal și prelungit se realizează de asemenea greoi pe un alt drum ocolitor, pe care se realizează și accesul la zona de locuințe care este în plină dezvoltare.
5.	Alte inițiative care complementează sau în care se integrează proiectul descris (vă rugăm menționați locația și inițiatorul acestora)	- Restaurarea-consolidarea bisericii cu hramul Adormirea Maicii Domnului-Goleștii Badii, Topoloveni ce se derulează în cadrul POR 2007-2013 Axa Prioritară 5 , DMI 5.1. - inițiat de parteneriatul între Consiliul Local și Parohia Goleștii- Badii; - Grădinița cu program normal și prelungit - investiție inițiată de UAT Topoloveni prin primarul orașului Topoloveni cu finanțare multianuală MEC; - Amenajare Parc nou – proiect inițiat de primarul orașului Topoloveni în cadrul „Programului național de îmbunătățire a calității mediului prin realizarea de spații verzi în localități" instituit prin OUG 59/2007; - Dezvoltarea zonei de locuințe;
6.	Calendar indicativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)	6 luni 12 luni
7.	Structuri responsabile pentru implementarea proiectului (beneficiarul și partenerii vizați, dacă este cazul)	Orașul Topoloveni – Consiliul Local Topoloveni
8.	Impactul estimat al proiectului regional (modificări socio-economice ca urmare a implementării proiectului)	Prin realizarea investiției propuse se urmărește în principal asigurarea infrastructurii de acces în vederea valorificării superioare a unui monument istoric religios de valoare națională, respectiv biserica cu hramul Adormirea Maicii Domnului. Se conturează astfel imaginea unui nou produs turistic pe teritoriul localității care va diversifica oferta turistică existentă și va atrage categorii noi de turiști, crescând gradul de atractivitate al zonei și contribuind la creșterea economiei locale.
9.	Realizări-cheie Rezultate estimate (indicatori)	- Km de drum realizați: 0,617; - pod din B.A. cu 3 deschideri în lungime totală

		de 51,87 m, cu parte carosabilă de 5 m;
10.	Stadiul actual: evaluarea stadiului de maturitate al proiectului (studiile existente: studiu de fezabilitate, studii, studii de piață, studii urbane, etc.)	- Studiu de Fezabilitate - Proiect Tehnic, detalii de execuție și caiete sarcini - Avize obținute
11.	Activități de pregătire necesare și sursele posibile de finanțare ale acestora	Buget de stat și buget local
12.	Aspecte legale care trebuie soluționate	-
13.	Riscuri estimate pentru implementarea proiectului	Neobținerea fondurilor

II. RESURSE NECESARE

1.	Estimarea financiară a proiectului							
	Buget orientativ al proiectului în lei (suma cu TVA)				Buget orientativ al proiectului în euro:			
	1.803.335				425.275			
	Sursele de finanțare în lei și euro (sume cu TVA)							
	Buget de stat (Guvernul României)		Buget local (contribuție din bugetul UAT)		Fonduri comunitare (UE)		Surse private (IMM)	
	lei	euro	lei	euro	lei	euro	lei	euro
	767.268,3	416.769,5	36.066,7	8.505,5				
	Total buget public în lei (buget de stat+buget local+fonduri UE): 1.803.335							
	Total buget public în euro (buget de stat+buget local+fonduri UE): 425.275							
2.	Gradul de sprijin pentru proiect de către grupul țintă				100%			
3.	Angajament al autorităților locale/ județene /regionale ce vor fi implicate în realizarea/ implementarea proiectului (contribuții vizate din partea acestora, materiale sau financiare)				Cofinanțare +cheltuieli neeligibile			

Date de contact ale beneficiarului proiectului vizat	
Numele instituției	Consiliul Local al orașului Topoloveni
Persoana de contact * (nume, funcție)	Știrbescu Maria – arhitect șef
Telefon	0248.666.259
Email	topoloveni@yahoo.com

**Este indicat să se menționeze o persoană care poate oferi toate informațiile referitoare la fișa de proiect.*

2. ***Amenajare de parc nou în orașul Topoloveni, județul Argeș***

I. INFORMAŢII GENERALE DESPRE PROIECT

1.	**Titlul proiectului**	**Amenajare de parc nou în orașul Topoloveni, județul Argeș**
2.	Locația de desfășurare a proiectului (județ/județe, localitate/localități)	Oraș Topoloveni, județul Argeș
3.	Descrierea succintă a proiectului (obiective și activități principale) (maxim 300 caractere)	Amenajarea unei „ oaze de verdeață „ în apropierea zonei centrale a orașului cu dotări minimale, respectiv: alei, mini-spațiu de joacă pentru copii, mobilier urban, instalații de iluminat. Pentru înființarea și amenjarea acestui parc este disponibil un teren în suprafață de 24.579 mp situat lângă pârâul Cârcinov. Amenajarea parcului presupune următoarele lucrări: - modelare teren; - defrișare selectivă și treptată a vegetației spontane; - execuție de alei pietonale; - împrejmuirea parcului cu gard viu; - amenajarea și dotarea unui mini-spatiu de joacă pentru copii; - lucrări masive pentru instalarea vegetației; - dotare cu mobilier urban; - instalații de iluminat și irigat.
4.	Justificarea proiectului: nevoi identificate în regiune/ județ/ localitate (maxim 1000 caractere)	Orașul Topoloveni se află în nord-vestul Munteniei, în partea sud-estică a județului Argeș, la contactul dintre Lunca Argeșului și dealurile din platforma Cândești. Localitatea este traversată de DN7 Pitești-București, aflându-se la 95 km de București și 20 km de Pitești. Pârâul Cârcinov străbate localitatea de la nord la sud. Datorită faptului că la acest moment la nivelul localității sunt amenajate ca spații verzi de utilitate publică doar un procent de aproximativ 7,99 mp/ locuitor se impune extinderea suprafețelor de spații verzi și apropierea mărimii acestora, (ca suprafață pe cap de locuitor), de standardele europene de 25 mp/locuitor. Pentru acest motiv a fost inițiat acest proiect în cadrul „Programului național de

		îmbunătățire a calității mediului prin realizarea de spații verzi în localități" instituit prin OUG 59/2007. Prin realizarea acestui obiectiv de investiții se urmărește: - îmbunătățirea calității mediului; - creșterea calității vieții locuitorilor; - utilizarea în scop recreativ a terenului studiat; - execuția unui loc de joacă pentru copii; -îmbunătățirea aspectului peisagitic al localității.
5.	Alte inițiative care complementează sau în care se integrează proiectul descris (vă rugăm menționați locația și inițiatorul acestora)	- Reabilitarea și modernizarea rețelei de străzi urbane în orașul Topoloveni care se derulează în cadrul POR 2007-2013, Axa Prioritară 2, DMI 2.1 inițiat de UAT Topoloveni; - Modernizarea drumului eteriei și construcția podului peste râul Cârcinov, inițiat de UAT Topoloveni; - Amenajarea terenurilor degradate care se derulează cu finanțare de la AFM;
6.	Calendar indicativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)	24 luni 12 luni
7.	Structuri responsabile pentru implementarea proiectului (beneficiarul și partenerii vizați, dacă este cazul)	Orașul Topoloveni
8.	Impactul estimat al proiectului regional (modificări socio-economice ca urmare a implementării proiectului)	Asigurarea unui mediu sănătos și sigur pentru locuitorii orașului Topoloveni și nu în ultimul rând, extinderea suprafețelor și apropierea mărimii acestora, pe cap de locuitor, de standardele europene de 25 mp /locuitor.
9.	Realizări-cheie Rezultate estimate (indicatori)	Realizarea unui parc nou ce va satisface nevoile locuitorilor de recreere și „oază de verdeață și liniște" în imediata vecinătate a centrului orașului, ceea ce presupune: - amenajarea unei suprafețe de 24.579 mp cu funcțiune de parc; - dotare cu mobilier urban; - împrejmuirea cu gard viu; - montare instalații de iluminat și irigat.
10.	Stadiul actual: evaluarea stadiului de maturitate al proiectului (studiile existente: studiu de fezabilitate, studii, studii de piață, studii urbane, etc.)	- Studiu de fezabilitate; - Proiect Tehnic; - Avize obținute.
11.	Activități de pregătire necesare și sursele	Fonduri nerambursabile de la AFM și aport propriu

	posibile de finanțare ale acestora	al orașului Topoloveni.
12.	Aspecte legale care trebuie soluționate	-
13.	Riscuri estimate pentru implementarea proiectului	Neobținerea fondurilor

II. RESURSE NECESARE

1.	Estimarea financiară a proiectului							
	Buget orientativ al proiectului în lei (suma cu TVA)				Buget orientativ al proiectului în euro:			
	941.092 lei				224.171			
	Sursele de finanțare în lei și euro (sume cu TVA)							
	Buget de stat (Guvernul României)AFM		Buget local (contribuție din bugetul UAT)		Fonduri comunitare (UE)		Surse private (IMM)	
	lei	euro	lei	euro	lei	euro	lei	euro
	770.155	183.453,228	170.937	40.717,705				
	Total buget public în lei (buget de stat+buget local+fonduri UE): 941.092							
	Total buget public în euro (buget de stat+buget local+fonduri UE): 224.171							
2.	Gradul de sprijin pentru proiect de către grupul țintă				100%			
3.	Angajament al autorităților locale/ județene /regionale ce vor fi implicate în realizarea/ implementarea proiectului (contribuții vizate din partea acestora, materiale sau financiare)				DA			

Date de contact ale beneficiarului proiectului vizat	
Numele instituției	UAT Topoloveni
Persoana de contact * (nume, funcție)	Marica Daniela, Șef birou Achiziții Publice - Primăria Topoloveni.
Telefon	0248.666.259
Email	topoloveni@yahoo.com

**Este indicat să se menționeze o persoană care poate oferi toate informațiile referitoare la fișa de proiect.*

3. ***Reabilitarea termică a 23 de blocuri de locuințe pentru creșterea performanței energetice***

I. INFORMAŢII GENERALE DESPRE PROIECT

1.	**Titlul proiectului**	**Reabilitare termică a 23 de blocuri de locuințe pentru creșterea performanței energetice**
2.	Locația de desfășurare a proiectului (județ/județe, localitate/localități)	Topoloveni, județul Argeș
3.	Descrierea succintă a proiectului (obiective și activități principale) (maxim 300 caractere)	Reabilitarea termică a unui număr de 23 de blocuri de locuințe în vederea creșterii performanței energetice, prin Programul Local Multianual al orașului Topoloveni, în conformitate cu prevederile OUG 18/2009 privind creșterea performanței energetice a blocurilor de locuințe, modificată și completată prin OUG 63/2013. Lucrările de intervenție în vederea reabilitării termice constau în: anveloparea fațadei, izolarea termică a planșeului peste subsol, înlocuirea șarpantelor realizate artizanal cu acoperiș cu șarpantă de lemn și învelitoare de tablă tip Lindab, înlocuire tâmplărie exterioară, inclusiv accesul în blocuri cu tâmplărie performantă energetic.
4.	Justificarea proiectului: nevoi identificate în regiune/ judeţ/ localitate (maxim 1000 caractere)	Orașul Topoloveni se află în nord- vestul Munteniei, în partea sud-estică a județului Argeș, la contactul dintre Lunca Argeșului și dealurile din platforma Cândești. Localitatea este traversată de DN7 Pitești- București, aflându-se la 95 km de București și 20 km de Pitești. Din total de 48 de blocuri de locuințe existente în orașul Topoloveni, au fost reabilitate termic un număr de 25 blocuri prin Programul național de creștere a eficienței energetice. Toate blocurile sunt construite în perioada 1976-1990. Cele 23 de blocuri nereabilitate termic prezintă, conform auditului energetic, mari pierderi de căldură la nivelul tâmplăriei exterioare, atât a apartamentelor cât și a spațiilor comune, la nivelul acoperișului tip terasă sau șarpantă artizanală, la nivelul subsolului neizolat. Se remarcă de asemenea lipsa corpurilor de încălzire în casa scării. O altă nevoie rezultă din aspectul arhitectural al

		zonei centrale a orașului. Proiectul este justificat și de reducerea costurilor la întreținere printr-o eficiență energetică ridicată.
5.	Alte inițiative care complementează sau în care se integrează proiectul descris (vă rugăm menționați locația și inițiatorul acestora)	Reabilitarea termică a 25 de blocuri de locuințe - lucrare finalizată în 2011- inițiată de UAT Topoloveni prin primar.
6.	Calendar indicativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)	6 luni 2013-2014
7.	Structuri responsabile pentru implementarea proiectului (beneficiarul și partenerii vizați, dacă este cazul)	Consiliul Local Topoloveni și Asociațiile de Proprietari.
8.	Impactul estimat al proiectului regional (modificări socio-economice ca urmare a implementării proiectului	- reducerea consumurilor de energie termică; - reducerea costurilor facturilor și intreținerii blocurilor; - schimbarea aspectului din punct de vedere arhitectural a zonei centrale a orașului.
9.	Realizări-cheie Rezultate estimate (indicatori)	23 de blocuri reabilitate termic.
10.	Stadiul actual: evaluarea stadiului de maturitate al proiectului (studiile existente: studiu de fezabilitate, studii, studii de piață, studii urbane, etc.)	- Studiu de Fezabilitate; - Proiect Tehnic si detalii de executie si caiete de sarcini; - Audit energetic.
11.	Activități de pregătire necesare și sursele posibile de finanțare ale acestora	Licitație publică.
12.	Aspecte legale care trebuie soluționate	Modificarea unor prevederi legale ce îngrădesc accesul orașelor la obținerea fondurilor.
13.	Riscuri estimate pentru implementarea proiectului	Neobținerea fondurilor.

II. RESURSE NECESARE

1.	Estimarea financiară a proiectului			
	Buget orientativ al proiectului în lei (suma cu TVA)		Buget orientativ al proiectului în euro (la august 2012):	
	Buget de stat: 7.960.150 Buget local: 4.776.080 Asociatii de proprietari: 3.183.960		Buget de stat: 1.788.797,75 Buget local: 1.073.276,40 Asociatii de proprietari: 715.496,62	
	Sursele de finanțare în lei și euro (sume cu TVA)			
	Buget de stat (Guvernul României)	Buget local (contribuție din bugetul	Fonduri comunitare (UE)	Surse private (IMM)

			UAT)					
	lei	euro	lei	euro	lei	euro	lei	euro
	7.960.150	1.788.797,75	4.776.080	1.073.726,4				
	Total buget public în lei (buget de stat+buget local+fonduri UE): 15.920.190							
	Total buget public în euro (buget de stat+buget local+fonduri UE): 3.577.570							
2.	Gradul de sprijin pentru proiect de către grupul țintă				100%			
3.	Angajament al autorităților locale/ județene /regionale ce vor fi implicate în realizarea/ implementarea proiectului (contribuții vizate din partea acestora, materiale sau financiare)				30% contribuție			

Date de contact ale beneficiarului proiectului vizat	
Numele instituției	Consiliul Local Topoloveni
Persoana de contact * (nume, funcție)	Stirbescu Maria – arhitect șef
Telefon	0248.666.259
Email	topoloveni@yahoo.com

**Este indicat să se menționeze o persoană care poate oferi toate informațiile referitoare la fișa de proiect.*

4. *Reabilitare, modernizare și dotare "Școala Generală Inuri"*

I. INFORMAȚII GENERALE DESPRE PROIECT

1.	**Titlul proiectului**	**Reabilitare, modernizare și dotare "Școala Generală Inuri"**
2.	Locația de desfășurare a proiectului (județ/județe, localitate/localități)	Județul Argeș, oraș Topoloveni, sat Inuri.
3.	Descrierea succintă a proiectului (obiective și activități principale) (maxim 300 caractere)	Reabilitarea clădirii ce deservește Școala Generală din satul Inuri, precum și dotarea acesteia cu echipamente și materiale didactice de ultimă generație.
4.	Justificarea proiectului: nevoi identificate în regiune/ județ/ localitate (maxim 1000 caractere)	Orașul Topoloveni se află în nord-vestul Munteniei, în partea sud-estică a județului Argeș. Localitatea este traversată de DN7 Pitești-București, aflându-se la 95 km de București și 20 km de Pitești. Pârâul Cârcinov străbate localitatea de la nord la sud .

		Este necesară realizarea acestui proiect pentru a facilita accesul la un grad înalt de educație al copiilor din satul Inuri (situat la aproximativ 2 km de școala generală din Topoloveni). Deși s-au făcut lucrări de întreținere la această unitate, este necesară includerea ei într-un program de reabilitare dată fiind vechimea acesteia (aproximativ 80 de ani) precum și gradul avansat de uzură. Necesitatea proiectului este dată și de numărul ridicat de copii și de faptul că nu există mijloace de transport spre oraș.
5.	Alte inițiative care complementează sau în care se integrează proiectul descris (vă rugăm menționați locația și inițiatorul acestora)	Atât Școala Generală din Topoloveni cât și Liceul Teoretic au fost reabilitate în anul 2008 respectiv 2009 prin proiecte inițiate de Primăria orașului Topoloveni, iar prin acest proiect s-ar aduce practic la același nivel din punctul de vedere al bazei materiale toate unitățile de învățământ situate în raza orașului Topoloveni.
6.	Calendar indicativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)	6 luni după obținerea de fonduri.
7.	Structuri responsabile pentru implementarea proiectului (beneficiarul și partenerii vizați, dacă este cazul)	Consiliul local al orașului Topoloveni
8.	Impactul estimat al proiectului regional (modificări socio-economice ca urmare a implementării proiectului)	Prin implementarea proiectului se urmărește ca numărul de copiii ce vor frecventa cursurile acestei școli să crească (în prezent datorită condițiilor de aici unele familii își înscriu copiii la Școala Generală din Topoloveni preferând să facă naveta deși profesorii care predau sunt aceiași), precum și integrarea copiilor ce termină cursurile acestei școli să fie mult mai ușoară în momentul trecerii la ciclul liceal.
9.	Realizări-cheie Rezultate estimate (indicatori)	Școală reabilitată și dotată în conformitate cu cerințele MEC.
10.	Stadiul actual: evaluarea stadiului de maturitate al proiectului (studiile existente: studiu de fezabilitate, studii, studii de piață, studii urbane, etc.)	Idee de proiect.
11.	Activități de pregătire necesare și sursele posibile de finanțare ale acestora	Ca și surse de finanțare au fost identificate: - fonduri U.E.; - cofinanțarea proiectului cu sume din bugetul local

		al UAT Topoloveni (bugetul județean)
12.	Aspecte legale care trebuie soluționate	-
13.	Riscuri estimate pentru implementarea proiectului	Neobținere de fonduri

II. RESURSE NECESARE

1.	Estimarea financiară a proiectului							
	Buget orientativ al proiectului în lei (suma cu TVA)				Buget orientativ al proiectului în euro:			
	270.000				60.000			
	Sursele de finanțare în lei și euro (sume cu TVA)							
	Buget de stat (Guvernul României)		Buget local (contribuție din bugetul UAT)		Fonduri comunitare (UE)		Surse private (IMM)	
	lei	euro	lei	euro	lei	euro	lei	euro
	35.100	7.800	5.400	1.200	229.500	51.000		
	Total buget public în lei (buget de stat+buget local+fonduri UE): 270.000							
	Total buget public în euro (buget de stat+buget local+fonduri UE): 60.000							
2.	Gradul de sprijin pentru proiect de către grupul țintă				100%			
3.	Angajament al autorităților locale/ județene /regionale ce vor fi implicate în realizarea/ implementarea proiectului (contribuții vizate din partea acestora, materiale sau financiare)				Contribuție de la bugetul local			

Date de contact ale beneficiarului proiectului vizat	
Numele instituției	Consiliul local al Orasului Topoloveni
Persoana de contact * (nume, funcție)	Marica Daniela, șef birou Achiziții Publice, Primăria Topoloveni.
Telefon	0248.666.259
Email	topoloveni@yahoo.com

**Este indicat să se menționeze o persoană care poate oferi toate informațiile referitoare la fișa de proiect.*

Regio PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL SUD MUNTENIA
Inițiativă locală. Dezvoltare regională.
www.inforegio.ro
"Proiect cofinanțat din FEDR prin POR 2007-2013"

5. ***Reabilitare, modernizare, echipare centrul social Verzea***

I. INFORMAŢII GENERALE DESPRE PROIECT

1.	**Titlul proiectului**	**Reabilitare, modernizare, echipare centrul social Verzea**
2.	Locația de desfășurare a proiectului (județ/județe, localitate/localități)	Județul Argeș, Oraș Topoloveni
3.	Descrierea succintă a proiectului (obiective și activități principale) (maxim 300 caractere)	Reabilitarea clădirii ce va deservi centrul social Verzea, precum și dotarea acesteia cu mobilier și echipament de ultimă generație.
4.	Justificarea proiectului: nevoi identificate în regiune/ județ/ localitate (maxim 1000 caractere)	Orașul Topoloveni se află în nord-vestul Munteniei, în partea sud-estică a județului Argeș. Localitatea este traversată de DN7 Pitești-București, aflându-se la 95 km de București și 20 km de Pitești. Localitatea are un număr de peste 11.000 de locuitori și se învecinează cu 5 comune. Pârâul Cârcinov străbate localitatea de la nord la sud. Este necesară realizarea acestui proiect datorită faptului că, atât în localitatea Topoloveni cât și în localitățile limitrofe nu există un astfel de centru. De asemenea, realizarea acestuia este impusă și de solicitările venite din partea locuitorilor orașului Topoloveni cât și a celor care au rudele în Topoloveni, ei stabilindu-și domiciliul în altă localitate sau în afara țării. Un astfel de centru este la aproximativ 20 km, iar numărul de cereri este mult mai mare decât numărul de locuri.
5.	Alte inițiative care complementează sau în care se integrează proiectul descris (vă rugăm menționați locația și inițiatorul acestora)	În domeniul asistenței sociale, Primăria orașului Topoloveni a inițiat și pus în aplicare în anul 2012 un proiect ce ține de asistența socială îndreptată asupra copiilor aflați în situații de risc pentru care a fost construit un centru dat în folosință în anul 2012 și care beneficiază de personal specializat. Prin prezentul proiect ne îndreptăm atenția și spre o altă categorie de vârstă încercând să oferim servicii de asistență socială la standarde cât mai înalte.
6.	Calendar indicativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)	12 luni după obținerea fondurilor.

7.	Structuri responsabile pentru implementarea proiectului (beneficiarul și partenerii vizați, dacă este cazul)	Consiliul local al orașului Topoloveni
8.	Impactul estimat al proiectului regional (modificări socio-economice ca urmare a implementării proiectului)	Prin implementarea proiectului se dorește a se da curs solicitărilor venite din partea locuitorilor orașului și a celor ai comunelor limitrofe, precum și asigurarea serviciului de asistență socială la nivel european.
9.	Realizări-cheie Rezultate estimate (indicatori)	Centru amenajat.
10.	Stadiul actual: evaluarea stadiului de maturitate al proiectului (studiile existente: studiu de fezabilitate, studii, studii de piață, studii urbane, etc.)	Idee de proiect.
11.	Activități de pregătire necesare și sursele posibile de finanțare ale acestora	Ca și surse de finantare au fost identificate: - fonduri U.E.; - cofinanțarea proiectului cu sume din bugetul local al UAT Topoloveni (bugetul județean)
12.	Aspecte legale care trebuie soluționate	-
13.	Riscuri estimate pentru implementarea proiectului	Neobținerea de fonduri.

II. RESURSE NECESARE

1.	Estimarea financiară a proiectului							
	Buget orientativ al proiectului în lei (suma cu TVA)				Buget orientativ al proiectului în euro:			
	900.000				200.000			
	Sursele de finanțare în lei și euro (sume cu TVA)							
	Buget de stat (Guvernul României)		Buget local (contribuție din bugetul UAT)		Fonduri comunitare (UE)		Surse private (IMM)	
	lei	euro	lei	euro	lei	euro	lei	euro
	117.000	26.000	18.000	4.000	765.000	170.000	0	0
	Total buget public în lei (buget de stat+buget local+fonduri UE): 900.000							
	Total buget public în euro (buget de stat+buget local+fonduri UE): 200.000							
2.	Gradul de sprijin pentru proiect de către grupul țintă				100%			
3.	Angajament al autorităților locale/ județene /regionale ce vor fi implicate în realizarea/ implementarea proiectului (contribuții vizate din				Cofinanțare			

Regio PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL SUD MUNTENIA
Inițiativă locală. Dezvoltare regională.
www.inforegio.ro
"Proiect cofinanțat din FEDR prin POR 2007-2013"

	partea acestora, materiale sau financiare)	
Date de contact ale beneficiarului proiectului vizat		
Numele instituției	Consiliul local al Orașului Topoloveni	
Persoana de contact * (nume, funcție)	Marica Daniela, șef birou Achiziții Publice, Primăria Topoloveni.	
Telefon	0248.666.259	
Email	topoloveni@yahoo.com	

**Este indicat să se menționeze o persoană care poate oferi toate informațiile referitoare la fișa de proiect.*

6. *Centru comercial de colectare și distribuție produse naturale - bio*

I. INFORMAŢII GENERALE DESPRE PROIECT

1.	**Titlul proiectului**	**Centru comercial de colectare și distribuție produse naturale - bio**
2.	Locația de desfășurare a proiectului (județ/județe, localitate/localități)	Județul Argeș, Oraș Topoloveni
3.	Descrierea succintă a proiectului (obiective și activități principale) (maxim 300 caractere)	Investiția urmărește construcția unui centru comercial de colectare și distribuție a produselor naturale bio, dotată cu echipamente de profil, care să deservească atât localitatea Topoloveni, cât și localitățile limitrofe, având în vedere că întreaga zonă este mare producătoare de fructe și legume. După cum se cunoaște fructele și legumele precum și lactatele, sunt produse naturale și produse perisabile al căror transport la distanțe mari duce la degradarea și pierderea calităților. Centrul comercial de colectare și distribuire a produselor naturale va fi compus din 2 module principale și platforme respectiv: - 1 modul cu caracter administrativ (spații birouri, facturare, grup sanitar, vestiare, cabinet sanitar veterinar, etc.); - al 2-lea modul compus din hală principală și hală frigorifică.
4.	Justificarea proiectului: nevoi identificate în regiune/ județ/ localitate (maxim 1000 caractere)	Orașul Topoloveni se află în nord-vestul Munteniei, în partea sud-estică a județului Argeș, la contactul dintre Lunca Argeșului și dealurile din platforma Cândești. Localitatea este traversată de DN7 Pitești-București, aflându-se la 95 km de București și 20 km de Pitești. Localitatea are un număr de peste 11.000 de

		locuitori și se învecinează cu 5 comune. Pârâul Cârcinov străbate localitatea de la nord la sud, iar râul Argeș scăldă localitatea la limita sa sudică. Ca resurse naturale orașul Topoloveni dispune de: terenuri agricole în Lunca Argeșului și zona colinară, de bazin pomicol și viticol în zona colinară și legumicol în zona de câmpie. Agricultura, pomicultura, viticultura, creșterea animalelor și apicultura sunt preocupările de bază¤ ale locuitorilor. Zona Topoloveni este o regiune cu tradiție în agricultură și cu o istorie bogată în organizarea târgurilor de legume și fructe. În zonă există Complexul de fabrici MGC din cadrul SC MGC International Investments ce valorifică oportunitatea de procesare a fructelor și legumelor din întreaga zonă, și nu numai, fabrica având o experiență de peste 100 ani. Un alt important prelucrător al zonei aferente teritoriului este SC SONIMPEX SERV COM SRL Topoloveni, care produce magiunul de Topoloveni, brand local, național și internațional. Compania SONIMPEX SERV COM este singurul producător român din domeniul prelucrării și conservării fructelor fără zahăr adăugat și fără agenți de conservare. Din toate acestea rezultă importanța realizării acestui proiect datorită faptului că atât în localitatea Topoloveni cât și în localitățile limitrofe nu există un astfel de centru.
5.	Alte inițiative care complementează sau în care se integrează proiectul descris (vă rugăm menționați locația și inițiatorul acestora)	De curând, în zona Topoloveni a luat ființă Grupul de Acțiune Locală „Drumul Carelor”, ce grupează 51 de entități publice și private, precum și membri din diverse asociații și organizații în cadrul PNDR. Grupul „Drumul Carelor are în vedere peste 100 proiecte care se adresează sprijinirii fermierilor din zonă, pentru potențarea specificului local în domeniul pomiculturii și apiculturi.
6.	Calendar indicativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)	12 luni dupa obținerea fondurilor.
7.	Structuri responsabile pentru implementarea proiectului (beneficiarul și partenerii vizați, dacă este cazul)	Consiliul local al orașului Topoloveni.
8.	Impactul estimat al proiectului regional (modificări socio-economice ca urmare a	Prin implementarea proiectului se dorește a se da curs solicitărilor venite din partea locuitorilor orașului și ai comunelor limitrofe.

	implementării proiectului)	
9.	Realizări-cheie Rezultate estimate (indicatori)	Centru amenajat cu o suprafață de 700 mp, dotat corespunzător destinației
10.	Stadiul actual: evaluarea stadiului de maturitate al proiectului (studiile existente: studiu de fezabilitate, studii, studii de piață, studii urbane, etc.)	Idee de proiect.
11.	Activități de pregătire necesare și sursele posibile de finanțare ale acestora	Ca și surse de finanțare au fost identificate: - fonduri U.E.; - cofinanțarea proiectului cu sume din bugetul local al U.A.T. Topoloveni (bugetul județean).
12.	Aspecte legale care trebuie soluționate	-
13.	Riscuri estimate pentru implementarea proiectului	Neobținerea de fonduri.

II. RESURSE NECESARE

1.	Estimarea financiară a proiectului							
	Buget orientativ al proiectului în lei (suma cu TVA)				Buget orientativ al proiectului în euro:			
	1.564.650				347.700			
	Sursele de finanțare în lei și euro (sume cu TVA)							
	Buget de stat (Guvernul României)		Buget local (contribuție din bugetul UAT)		Fonduri comunitare (UE)		Surse private (IMM)	
	lei	euro	lei	euro	lei	euro	lei	euro
	203.404,5	45.201	31.293	6.954	1.329.952,5	295.545	0	0
	Total buget public în lei (buget de stat+buget local+fonduri UE): 1.564.650							
	Total buget public în euro (buget de stat+buget local+fonduri UE): 347.700							
2.	Gradul de sprijin pentru proiect de către grupul țintă				100%			
3.	Angajament al autorităților locale/ județene /regionale ce vor fi implicate în realizarea/ implementarea proiectului (contribuții vizate din partea acestora, materiale sau financiare)				Contribuție proprie (TVA + cheltuieli neeligibile + cofinanțare).			

Date de contact ale beneficiarului proiectului vizat	
Numele instituției	Consiliul local al Orașului Topoloveni
Persoana de contact * (nume, funcție)	Stirbescu Maria - arhitect șef, Primăria Topoloveni.
Telefon	0248/666259
Email	topoloveni@yahoo.com

**Este indicat să se menționeze o persoană care poate oferi toate informațiile referitoare la fișa de proiect.*

7. *Centru Național de Informare și Promovare Turistică în orașul Topoloveni*

I. INFORMAŢII GENERALE DESPRE PROIECT

1.	**Titlul proiectului**	**Centru Național de Informare și Promovare Turistică în orașul Topoloveni**
2.	Locația de desfășurare a proiectului (județ/județe, localitate/localități)	Județul Argeș, Oraș Topoloveni
3.	Descrierea succintă a proiectului (obiective și activități principale) (maxim 300 caractere)	Lucrările pentru realizarea centrului vizează construirea unui spațiu în care va funcționa centrul cu o suprafață construită de 60 mp. Centrul de informare va fi dotat cu echipamente necesare pentru buna desfășurare a activității, cu personal calificat care să acopere toate domeniile de activitate din cadrul acestuia: marketing, crearea bazelor de date cu informații turistice, materiale de promovare, organizarea de evenimente/expoziții, crearea unui web site pentru promovarea produselor turistice la nivel zonal, regional, național.
4.	Justificarea proiectului: nevoi identificate în regiune/ județ/ localitate (maxim 1000 caractere)	Orașul Topoloveni se află în nord-vestul Munteniei, în partea sud-estică a județului Argeș. Localitatea este traversată de DN7 Pitești-București, aflându-se la 95 km de București și 20 km de Pitești. Localitatea are un număr de peste 11.000 de locuitori. Pârâul Cârcinov străbate localitatea de la nord la sud. Necesitatea realizării acestui proiect este dată de absența unui astfel de centru atât în Topoloveni cât și în localitățile limitrofe. Turismul creează oportunități de creștere economică regională și locală și contribuie la crearea de noi locuri de muncă prin valorificarea patrimoniului cultural și natural, specific fiecărei zone. Valorificarea atracțiilor turistice din zonă

		poate contribui la creșterea economică a localității, prin favorizarea apariției și dezvoltării firmelor locale, transformând arealul cu competitivitate economică scăzută în zone atractive pentru investitori.
5.	Alte inițiative care complementează sau în care se integrează proiectul descris (vă rugăm menționați locația și inițiatorul acestora)	Din anul 2008 Orașul Topoloveni are titlul de Destinație europeană de excelență, în urma participării și selecției realizate în cadrul proiectului "Destinații europene de excelență" cu tema "Turismul și moștenirea locală intangibilă". De asemenea, orașul Topoloveni are în derulare, în cadrul POR 2007-2013, Axa Prioritară 5, DMI 5.1, restaurarea și consolidarea a două monumente istorico-religioase de valoare națională, respectiv: Biserica cu hramul Adormirea Maicii Domnului – Goleștii Badii și Biserica cu hramul Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril Inuri, în vederea valorificării turistice.
6.	Calendar indicativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)	12 luni
7.	Structuri responsabile pentru implementarea proiectului (beneficiarul și partenerii vizați, dacă este cazul)	Consiliul local al orașului Topoloveni.
8.	Impactul estimat al proiectului regional (modificări socio-economice ca urmare a implementării proiectului)	Prin realizarea acestui centru se urmărește promovarea potențialului turistic local, regional și național în scopul creșterii atractivității orașului Topoloveni și a județului Argeș pentru turism și afaceri, includerea orașului și județului în circuite turistice culturale, de afaceri și de agrement, crearea unor baze de date cu produse, servicii, spații de cazare, evenimente cultural-artistice. Creșterea numărului de turiști care apelează la serviciile centrului, creșterea cantitativă și calitativă a serviciilor de informare și promovare turistică oferită turiștilor și vizitatorilor web site-ului aferent centrului.
9.	Realizări-cheie Rezultate estimate (indicatori)	Centru amenajat.
10.	Stadiul actual: evaluarea stadiului de maturitate al proiectului (studiile existente: studiu de fezabilitate, studii, studii de piață, studii urbane, etc.)	Idee de proiect.
11.	Activități de pregătire necesare și sursele	Ca și surse de finanțare au fost identificate:

	posibile de finanțare ale acestora	- fonduri U.E.; - cofinanțarea proiectului cu sume din bugetul local al UAT Topoloveni.
12.	Aspecte legale care trebuie soluționate	-
13.	Riscuri estimate pentru implementarea proiectului	Neobținerea de fonduri.

II. RESURSE NECESARE

1.	Estimarea financiară a proiectului							
	Buget orientativ al proiectului în lei (suma cu TVA)				Buget orientativ al proiectului în euro:			
	624.645				138.810			
	Sursele de finanțare în lei și euro (sume cu TVA)							
	Buget de stat (Guvernul României)		Buget local (contribuție din bugetul UAT)		Fonduri comunitare (UE)		Surse private (IMM)	
	lei	euro	lei	euro	lei	euro	lei	euro
	0	0	171.645	38.143	453.000	100.666	0	0
	Total buget public în lei (buget de stat+buget local+fonduri UE): 624.645							
	Total buget public în euro (buget de stat+buget local+fonduri UE): 138.810							
2.	Gradul de sprijin pentru proiect de către grupul țintă				100%			
3.	Angajament al autorităților locale/ județene /regionale ce vor fi implicate în realizarea/ implementarea proiectului (contribuții vizate din partea acestora, materiale sau financiare)				Contribuție proprie (TVA + cheltuieli neeligibile + cofinanțare)			

Date de contact ale beneficiarului proiectului vizat	
Numele instituției	Consiliul local al Orașului Topoloveni
Persoana de contact * (nume, funcție)	Ionescu Doina Maria, șef serviciu Resurse Umane, Primăria Topoloveni.
Telefon	0248.666.259
Email	topoloveni@yahoo.com

**Este indicat să se menționeze o persoană care poate oferi toate informațiile referitoare la fișa de proiect.*

FIŞE PROIECT – Judeţul Giurgiu

8. ***Reabilitarea, modernizarea şi dotarea Spitalului judeţean de Urgenţă Giurgiu – Secţia de Psihiatrie Vadu Lat***

I. INFORMAŢII GENERALE DESPRE PROIECT

1.	**Titlul proiectului**	**Reabilitarea, modernizarea şi dotarea Spitalului judeţean de Urgenţă Giurgiu – Secţia de Psihiatrie Vadu Lat**
2.	Locaţia de desfăşurare a proiectului (judeţ/judeţe, localitate/localităţi)	Judeţul Giurgiu, comuna Bucşani, sat Vadu Lat.
3.	Descrierea succintă a proiectului (obiective şi activităţi principale) (maxim 300 caractere)	Structura de rezistenţă a corpurilor de clădire în care funcţionează Secţia de Psihiatrie – S(parţial)+P+Pod, a fost executată în jurul anului 1889 şi refăcută aproape în întregime în jurul anului 1960, fiind proiectată pentru încărcări preponderent gravitaţionale şi cu măsuri constructive de alcătuire seismică, corespunzătoare epocii. Sunt necesare lucrări de consolidare, reabilitare, modernizare şi recompartimentare a spaţiilor existente în vederea asigurării tuturor funcţiunilor impuse de normele în vigoare, precum şi înlocuirea instalaţiilor electrice, sanitare şi termice.
4.	Justificarea proiectului: nevoi identificate în regiune/ judeţ/ localitate (maxim 1000 caractere)	Bolile psihice sunt o problemă actuală de sănătate publică, acestea aflându-se într-o continuă creştere. Conform statisticii OMS, în jur de 20% din populaţie suferă de o tulburare psihică în acest moment, în timp ce 33% din locuitori riscă să aibă o problemă psihică de-a lungul vieţii. Secţia de psihiatrie din Vadu Lat funcţionează actualmente cu 70 de paturi şi este singura secţie specializată din întreg judeţul Giurgiu care deserveşte un sector psihiatric de două ori mai mare decât dimensiunea optimă: aproape 300.000 de persoane în loc de 150.000 cum prevăd Normele de aplicare a Legii Sănătăţii Mintale şi a Protecţiei Persoanelor cu Tulburări Psihice nr. 487/2002. Populaţia deservită provine atât din mediul rural cât şi din cel urban, iar adresabilitatea secţiei este în continuă creştere. Proiectul vizează îmbunătăţirea calităţii infrastructurii serviciilor de asistenţă medicală

		psihiatrică din judeţul Giurgiu. În anul 2008, la Vadu Lat s-au acordat 2.790 de consultaţii, din care 1.711 de cazuri au necesitat spitalizare.
5.	Alte iniţiative care complementează sau în care se integrează proiectul descris (vă rugăm menţionaţi locaţia şi iniţiatorul acestora)	Proiectul de reabilitare a Secţiei de Psihiatrie din Vadu Lat este un proiect individual, care, însă, face parte dintr-o iniţiativă complexă, pe termen lung, a managementului spitalului şi a Consiliului Judeţean Giurgiu, de reabilitare complexă a infrastructurii acestei unităţi sanitare şi de diversificare a serviciilor oferite de aceasta. Printre proiectele spitalului, care au ca scop creşterea calităţii îngrijirilor medicale oferite la Vadu Lat, amintim: - Modernizarea ambulatorului Spitalului Vadu Lat; - Formarea personalului în domeniul sănătăţii mintale şi angajarea de personal medical calificat. Spitalul de Psihiatrie Vadu Lat este inclus într-un program pilot de formare a personalului din cadrul Programului Naţional de Sănătate Mintală, derulat de Ministerul Sănătăţii Publice; - Înfiinţarea unui Centru de Sănătate Mintală. Înfiinţarea unui astfel de Centru va permite derularea unui program comunitar de susţinere a pacienţilor cu tulburări psihice, oferirea de servicii de stabilizare a stărilor de criză, servicii de gestionare a perioadei de tranziţie a pacienţilor între serviciul spitalicesc obişnuit şi comunitate, servicii terapeutice şi de suport, suport suplimentar familiilor pacienţilor, protejarea drepturilor pacienţilor, toate acestea conducând la o mai bună reinserţie socială, profesională şi familială. - Înfiinţarea secţiei de terapie ocupaţională şi art-terapie, prin transformarea unor spaţii ale spitalului. Se află în faza de execuţie a lucrărilor.
6.	Calendar indicativ (durata proiectului şi perioada estimată de punere în aplicare)	18 luni 2015- 2017
7.	Structuri responsabile pentru implementarea proiectului (beneficiarul şi partenerii vizaţi, dacă este cazul)	Consiliul Judeţean Giurgiu. Spitalul Judeţean de Urgenţă Giurgiu.
8.	Impactul estimat al proiectului regional (modificări socio-economice ca urmare a implementării proiectului)	Persoana afectată de boala psihică se va simţi valorizată, respectată, va putea fi tratată în condiţii optime, ceea ce va conduce la un răspuns mai bun la tratament.

9.	Realizări-cheie Rezultate estimate (indicatori)	Sănătatea, în general, şi sănătatea mintală, în particular, sunt resurse cheie pentru asigurarea bunăstării economice şi sociale la nivel de societate. Reabilitarea şi (re)inserţia socială şi profesională a persoanelor cu tulburări psihice duc la creşterea resurselor cheie pentru asigurarea creşterii economice şi progresului social.
10.	Stadiul actual: evaluarea stadiului de maturitate al proiectului (studiile existente: studiu de fezabilitate, studii, studii de piaţă, studii urbane, etc.)	Idee de proiect.
11.	Activităţi de pregătire necesare şi sursele posibile de finanţare ale acestora	Realizarea documentaţiei tehnico-economice, inclusiv a cererii de finanţare.
12.	Aspecte legale care trebuie soluţionate	Nu este cazul.
13.	Riscuri estimate pentru implementarea proiectului	Disconfortul cauzat pacienţilor datorită lucrărilor necesar a se efectua.

II. RESURSE NECESARE

1.	Estimarea financiară a proiectului							
	Buget orientativ al proiectului în lei (suma cu TVA)				Buget orientativ al proiectului în euro:			
	4.300.000				1.000.000			
	Sursele de finanţare în lei şi euro (sume cu TVA)							
	Buget de stat (Guvernul României)		Buget local (contribuţie din bugetul UAT)		Fonduri comunitare (UE)		Surse private (IMM)	
	lei	euro	lei	euro	lei	euro	lei	euro
	559.000	130.000	86.000	20.000	3.655.000	850.000	-	-
	Total buget public în lei (buget de stat+buget local+fonduri UE): 4.300.000							
	Total buget public în euro (buget de stat+buget local+fonduri UE): 1.000.000							
2.	Gradul de sprijin pentru proiect de către grupul ţintă				-			
3.	Angajament al autorităţilor locale/ judeţene /regionale ce vor fi implicate în realizarea/ implementarea proiectului (contribuţii vizate din partea acestora, materiale sau financiare)				Contribuţia Consiliului Judeţean Giurgiu: 2 %.			

Date de contact ale beneficiarului proiectului vizat	
Numele instituţiei	CONSILIUL JUDEŢEAN GIURGIU
Persoana de contact (nume, funcţie)	Mardale Nicu Director executiv, Stoian Ileana -consilier
Telefon	0722.459.178; 0726.173.820;
Email	mardale.nicu @cjgiurgiu.ro; stoian.ileana@cjgiurgiu.ro

**Este indicat să se menţioneze o persoană care poate oferi toate informaţiile referitoare la fişa de proiect.*

9. *Înfiinţare Centru de Îngrijire şi Asistenţă pentru Persoane cu Handicap prin reabilitarea, modernizarea şi dotarea Centrului de Plasament Sf.Maria*

I. INFORMAŢII GENERALE DESPRE PROIECT

1.	**Titlul proiectului**	**Înfiinţare Centru de Îngrijire şi Asistenţă pentru Persoane cu Handicap prin reabilitarea, modernizarea şi dotarea Centrului de Plasament Sf.Maria**
2.	Locaţia de desfăşurare a proiectului (judeţ/judeţe, localitate/localităţi)	Judeţul Giurgiu, comuna Oinacu.
3.	Descrierea succintă a proiectului (obiective şi activităţi principale) (maxim 300 caractere)	Centrul de Plasament Sf.Maria din Oinacu aflat în administrarea DGASPC Giurgiu este în momentul de faţă închis datorită stării de degradare a clădirii şi imposibilităţii cazării beneficiarilor. În vederea amenajării clădirii pentru 32 de beneficiari sunt necesare lucrări de consolidare, reabilitare, modernizare şi recompartimentare a spaţiilor existente în vederea asigurării tuturor funcţiunilor impuse de normele în vigoare, înlocuirea instalaţiilor electrice, sanitare şi termice şi dotarea centrului.
4.	Justificarea proiectului: nevoi identificate în regiune/ judeţ/ localitate (maxim 1000 caractere)	În perioada 2005-2008 pentru sistemul de protecţie rezidenţial, ponderea cea mai ridicată au reprezentat-o solicitările de internare, (ieşirea din sistem în scopul reintegrării în familie având o pondere nesemnificativă). Din anul 2008 şi până în prezent admiterile în centrele rezidenţiale pentru adulţi au fost sistate, această decizie fiind motivată atât de necesitatea evitării supraaglomerării centrelor deja aglomerate,

		având în vedere criteriile impuse de standardele de calitate în domeniu cu privire la spaţiul locativ care trebuie să fie asigurat fiecărui asistat, cât şi de imposibilitatea susţinerii din punct de vedere financiar a centrelor în condiţiile creşterii numărului de asistaţi. Întrucât clădirea în care funcţionează Centrul de Recuperare şi Reabilitare Neuropsihiatrică Cărpenişu face obiectul Dispoziţiei de restituire nr.212/03.08.2006 cu drept de folosinţă până în anul 2011, este necesară mutarea celor 83 de beneficiari cu vârste cuprinse între 18 şi 90 de ani în alte centre de plasament.
1.	Alte iniţiative care complementează sau în care se integrează proiectul descris (vă rugăm menţionaţi locaţia şi iniţiatorul acestora)	Începând cu anul 2007 la nivelul judeţului Giurgiu au fost dezvoltate servicii alternative-Locuinţe protejate pentru persoane adulte cu handicap, datorită importanţei colaborării realizate cu organizaţia irlandeză Comber care a contribuit la iniţierea unui plan de reformă a sistemului de protecţie de tip rezidenţial a persoanei adulte cu handicap la nivelul judeţului Giurgiu, ce s-a concretizat prin înfiinţarea primei locuinţe protejate în structura D.G.A.S.P.C. Giurgiu. Reforma s-a continuat în perioada 2007-2008 în parteneriat cu Organizaţia Comber prin implementarea Proiectului Phare - *Servicii Complexe pentru Viaţă Independentă a Adulţilor cu Dizabilităţi dezinstituţionalizaţi din Centrul de Recuperare şi Reabilitare Neuropsihiatrică Bolintin Vale, judeţul Giurgiu* - ce a avut ca obiectiv înfiinţarea a 3 structuri de tip familial pentru persoanele adulte cu handicap. Funcţionarea serviciilor nou create este asigurată de către D.G.A.S.P.C. Giurgiu cu susţinere financiară de la nivelul Consiliului Judeţean Giurgiu. Astfel au fost create şi funcţionează următoarele servicii: - Locuinţa protejată (LP) Comber – cu o capacitate de 10 locuri; - Locuinţa protejată (LP) Phare – cu o capacitate de 12 locuri; - LP Apartament 21 – cu o capacitate de 4 locuri; - LP Apartament 22 – cu o capacitate de 4 locuri;

		Prin înfiinţarea noilor structuri s-a început construirea unui sistem de protecţie adecvat care să ofere servicii conform nevoilor persoanelor cu handicap.
	Calendar indicativ (durata proiectului şi perioada estimată de punere în aplicare)	26 luni 2015-2018
6.	Structuri responsabile pentru implementarea proiectului (beneficiarul şi partenerii vizaţi, dacă este cazul)	- Consiliul Judeţean Giurgiu; - Direcţia Generală de Asistenţă Socială şi Protecţia Copilului Giurgiu.
7.	Impactul estimat al proiectului regional (modificări socio-economice ca urmare a implementării proiectului)	Centrul de Îngrijire şi Asistenţă acordă următoarele tipuri de servicii sociale pentru personele adulte cu handicap: - găzduire pe perioadă nedeterminată; - asistenţă medicală şi îngrijire; - asistenţă paleativă; - consiliere psihologică; - recuperare şi reabilitare; - socializare.
8.	Realizări-cheie Rezultate estimate (indicatori)	Rezultatele scontate prin implementarea acestui proiect sunt: - asigurarea şi respectarea standardelor de calitate în serviciile oferite pentru 32 de persoane adulte cu handicap; - respectarea standardelor în privinţa gradului de ocupare a locaţiilor conform destinaţiilor lor; - creşterea calităţii serviciilor acordate; - creşterea calităţii vieţii persoanelor adulte cu handicap instituţionalizate; - asigurarea unor servicii specializate din punct de vedere al calificării şi formării personalului de îngrijire, asistenţă şi recuperare pentru cele 32 de persoane adulte cu handicap beneficiari direcţi ai proiectului.
9.	Stadiul actual: evaluarea stadiului de maturitate al proiectului (studiile existente: studiu de fezabilitate, studii, studii de piaţă, studii urbane, etc.)	Idee de proiect
10.	Activităţi de pregătire necesare şi sursele posibile de finanţare ale acestora	Realizarea documentaţiei tehnico-economice, inclusiv cererea de finanţare. Bugetul propriu al judeţului Giurgiu.
11.	Aspecte legale care trebuie soluţionate	Nu este cazul
12.	Riscuri estimate pentru implementarea proiectului	Nu este cazul

II. RESURSE NECESARE

1.	Estimarea financiară a proiectului							
	Buget orientativ al proiectului în lei (suma cu TVA)				Buget orientativ al proiectului în euro:			
	4.300.000				1.000.000			
	Sursele de finanțare în lei și euro (sume cu TVA)							
	Buget de stat (Guvernul României)		Buget local contribuție din bugetul UAT)		Fonduri comunitare (UE)		Surse private (IMM)	
	lei	euro	lei	euro	lei	euro	lei	euro
	559.000	130.000	86.000	20.000	3.655.000	850.000	-	-
	Total buget public în lei (buget de stat+buget local+fonduri UE): 4.300.000							
	Total buget public în euro (buget de stat+buget local+fonduri UE): 1.000.000							
2.	Gradul de sprijin pentru proiect de către grupul țintă				-			
3.	Angajament al autorităților locale/ județene /regionale ce vor fi implicate în realizarea/ implementarea proiectului (contribuții vizate din partea acestora, materiale sau financiare)				Contribuția Consiliului Județean Giurgiu: 2 %			

Date de contact ale beneficiarului proiectului vizat	
Numele instituției	CONSILIUL JUDEȚEAN GIURGIU
Persoana de contact (nume, funcție)	Mardale Nicu –director executiv, Stoian Ileana -consilier
Telefon	07222459178; 0726173820
Email	mardale.nicu @cjgiurgiu.ro; stoian.ileana@cjgiurgiu.ro

**Este indicat să se menționeze o persoană care poate oferi toate informațiile referitoare la fișa de proiect.*

10. ***Amenajare Centru de Recuperare şi Reabilitare Neuropsihiatrică prin reabilitarea, modernizarea şi dotarea Complexului de Servicii Bolintin Vale, judeţul Giurgiu, cu o capacitate de 50 de locuri şi reabilitarea centralei termice***

I. INFORMAŢII GENERALE DESPRE PROIECT

1.	**Titlul proiectului**	**Amenajare Centru de Recuperare şi Reabilitare Neuropsihiatrică prin reabilitarea, modernizarea şi dotarea Complexului de Servicii Bolintin Vale, judeţul Giurgiu, cu o capacitate de 50 de locuri şi reabilitarea centralei termice.**
2.	Locaţia de desfăşurare a proiectului (judeţ/judeţe, localitate/localităţi)	Judeţul Giurgiu, oraş Bolintin Vale.
3.	Descrierea succintă a proiectului (obiective şi activităţi principale) (maxim 300 caractere)	Centrul rezidenţial este organizat din punct de vedere administrativ în Complex de Servicii. Se vor amenaja: un Centru de Recuperare şi Reabilitare Neuropsihiatrică cu o capacitate de 50 de locuri şi un Centru de Îngrijire şi Asistenţă cu o capacitate de 32 de locuri.
4.	Justificarea proiectului: nevoi identificate în regiune/ judeţ/ localitate (maxim 1000 caractere)	Creşterea calităţii serviciilor de îngrijire acordate persoanelor cu handicap, la nivelul judeţului Giurgiu şi asigurarea participării acestora la viaţa socială. În raport cu prioritățile planului judeţean de restructurare, obiectivele proiectului sunt relevante, având în vedere că acesta cuprinde: dezvoltarea de servicii sociale în funcţie de profilul beneficiarilor şi nevoile individuale ale acestora, servicii care să promoveze incluziunea socială a persoanei cu dizabilităţi; diminuarea numărului de persoane cu handicap din centre/complexe rezidenţiale vechi, izolate şi supraaglomerate; creşterea calităţii vieţii persoanei adulte cu handicap care să beneficieze de găzduire, îngrijire şi asistenţă în centre rezidenţiale şi în locuinţe protejate, cu o capacitate redusă, dotate şi echipate adecvat şi în conformitate cu standardele de calitate în domeniu.
5.	Alte iniţiative care complementează sau în care se integrează proiectul descris (vă rugăm menţionaţi locaţia şi iniţiatorul acestora)	Începând cu anul 2007 la nivelul judeţului Giurgiu au fost dezvoltate servicii alternative-Locuinţe protejate pentru persoane adulte cu handicap, datorită importanţei colaborării realizate cu

		organizaţia irlandeză Comber care a contribuit la iniţierea unui plan de reformă a sistemului de protecţie de tip rezidenţial a persoanei adulte cu handicap la nivelul judeţului Giurgiu, ce s-a concretizat prin înfiinţarea primei locuinţe protejate în structura D.G.A.S.P.C. Giurgiu. Reforma s-a continuat în perioada 2007-2008 în parteneriat cu Organizaţia Comber prin implementarea Proiectului Phare - Servicii Complexe pentru Viaţă Independentă a Adulţilor cu Dizabilităţi dezinstituţionalizaţi din Centrul de Recuperare şi Reabilitare Neuropsihiatrică Bolintin Vale, judeţul Giurgiu - ce a avut ca obiectiv înfiinţarea a 3 structuri de tip familial pentru persoanele adulte cu handicap. Funcţionarea serviciilor nou create este asigurată de către D.G.A.S.P.C. Giurgiu cu susţinere financiară de la nivelul Consiliului Judeţean Giurgiu. Astfel au fost create şi funcţionează următoarele servicii: Locuinţa protejată (LP) Comber – cu o capacitate de 10 locuri;Locuinţa protejată (LP) Phare – cu o capacitate de 12 locuri; LP Apartament 21 – cu o capacitate de 4 locuri;LP Apartament 22 – cu o capacitate de 4 locuri;CIA Grădinari - cu o capacitate de 16 locuri. Prin înfiinţarea noilor structuri s-a început construirea unui sistem de protecţie adecvat care să ofere servicii conform nevoilor persoanelor cu handicap. Rezultatele obţinute sunt bune, persoanele beneficiare având şansa de a fi cel puţin parţial recuperate şi cu perspective de reintegrare socială şi profesională, cu toate că anii de instituţionalizare în servicii inadecvate şi-au pus amprenta asupra capacităţii acestora de a-şi recupera şi valoriza restantul funcţional. Serviciile furnizate de noile structuri înfiinţate pot fi considerate exemple de bună practică în domeniu.
6.	Calendar indicativ (durata proiectului şi perioada estimată de punere în aplicare)	24 luni: 2015-2017
7.	Structuri responsabile pentru implementarea proiectului (beneficiarul şi partenerii vizaţi, dacă este cazul)	Consiliul Judeţean Giurgiu şi Direcţia Generală de Asistenţă Socială şi Protecţia Copilului Giurgiu
8.	Impactul estimat al proiectului regional	- Se va dezvolta infrastructura sistemului de

	(modificări socio-economice ca urmare a implementării proiectului)	protecţie specială a persoanelor adulte cu handicap; - Va exista un centru rezidenţial care va oferi servicii de specialitate conform standardelor pentru persoanele adulte cu handicap; - Relaţii parteneriale dezvoltate între instituţiile publice; - Stimularea cooperării pe plan local a persoanelor care lucrează în domeniu; - Crearea de locuri de muncă la nivelul comunităţilor.
9.	Realizări-cheie Rezultate estimate (indicatori)	Rezultatul final al proiectului este reabilitarea, modernizarea şi dotarea Complexului de Servicii, aflat în localitatea Bolintin Vale, judeţul Giurgiu, prin amenajarea unui Centru de Recuperare şi Reabilitare Neuropsihiatrică cu o capacitate de 50 de locuri. În urma derulării activităţilor proiectului, acestea vor genera următoarele rezultate concrete care pot fi cuantificate prin următorii indicatori: Indicatori fizici: - 1 Centru de Recuperare şi Reabilitare Neuropsihiatrică modernizat, reabilitat si dotat; Indicatori de eficienţă: - numărul de instituţii de tip vechi redus cu cel puţin 1; Indicatori de rezultate: - 50 de persoane adulte cu handicap vor beneficia de îngrijire şi asistenţă în centrul rezidenţial modernizat, reabilitat si dotat.
10.	Stadiul actual: evaluarea stadiului de maturitate al proiectului (studiile existente: studiu de fezabilitate, studii, studii de piaţă, studii urbane, etc.)	Idee de proiect
11.	Activităţi de pregătire necesare şi sursele posibile de finanţare ale acestora	Realizarea documentaţiei tehnico-economice, inclusiv cererea de finanţare; Bugetul propriu al judeţului Giurgiu.
12.	Aspecte legale care trebuie soluţionate	Nu este cazul
13.	Riscuri estimate pentru implementarea proiectului	Nu este cazul

II. RESURSE NECESARE

1.	Estimarea financiară a proiectului							
	Buget orientativ al proiectului în lei (suma cu TVA)				Buget orientativ al proiectului în euro:			
	4.300.000				1.000.000			
	Sursele de finanțare în lei și euro (sume cu TVA)							
	Buget de stat (Guvernul României)		Buget local (contribuție din bugetul UAT)		Fonduri comunitare (UE)		Surse private (IMM)	
	lei	euro	lei	euro	lei	euro	lei	euro
	559.000	130.000	86.000	20.000	3.655.000	850.000	-	-
	Total buget public în lei (buget de stat+buget local+fonduri UE): 4.300.000							
	Total buget public în euro (buget de stat+buget local+fonduri UE): 1.000.000							
2.	Gradul de sprijin pentru proiect de către grupul țintă				-			
3.	Angajament al autorităților locale/ județene /regionale ce vor fi implicate în realizarea/ implementarea proiectului (contribuții vizate din partea acestora, materiale sau financiare)				Contribuția Consiliului Județean Giurgiu 2 %			

Date de contact ale beneficiarului proiectului vizat	
Numele instituției	CONSILIUL JUDEȚEAN GIURGIU
Persoana de contact (nume, funcție)	Mardale Nicu -Director executiv, Ghindăoanu Natalia -Consilier
Telefon	0722.459.178; 0744.378.552;
Email	mardale.nicu @cjgiurgiu.ro; ghindaoanu_natalia@yahoo.com

**Este indicat să se menționeze o persoană care poate oferi toate informațiile referitoare la fișa de proiect.*

11. Amenajarea, extinderea, modernizarea şi reabilitarea sistemului de canalizare şi epurare a apelor uzate, în mediul rural

I. INFORMAŢII GENERALE DESPRE PROIECT

1.	**Titlul proiectului**	**Amenajarea, extinderea, modernizarea şi reabilitarea sistemului de canalizare şi epurare a apelor uzate, în mediul rural**
2.	Locaţia de desfăşurare a proiectului (judeţ/judeţe, localitate/localităţi)	Judeţul Giurgiu, localităţile: Giurgiu, Valea Dragului, Dobreni, Gostinari, Câmpurelu, Cosoba, Palanca, Stoeneşti, Roata de Jos, Roata Mică, Sadina, Floreşti, Cartojani, Prundu, Hotarele, Malu Spart, Suseni.
3.	Descrierea succintă a proiectului (obiective şi activităţi principale) (maxim 300 caractere)	Pregătirea Cererilor de co-finanţare UE, a documentelor justificative si a documentaţiei tehnico- economice. Lucrări de execuţie: - Construcţia/ reabilitarea staţiilor de tratare a apelor reziduale; - Construcţia, extinderea/ reabilitarea reţelelor de canalizare; - Construcţia/ reabilitarea facilităţilor de tratare a rezidurilor; - Contorizarea, echipamente de laborator, echipamente pentru detectarea pierderilor de apă; - Auditul financiar.
4.	Justificarea proiectului: nevoi identificate în regiune/ judeţ/ localitate (maxim 1000 caractere)	În judeţul Giurgiu sunt executate sisteme de alimentare cu apă. Populaţiile care sunt conectate la reţeaua de alimentare cu apă fără a beneficia de o canalizare adecvată, sunt expuse la riscuri mari privind sănătatea. O preocupare specială rezultă din situaţia aşezărilor cu 2.000 locuitori, deorece vor fi obligaţi să respecte cerinţele U.E. până cel mai târziu în 2018. Luând în considerare necesităţile sociale, economice şi de mediu în judeţul Giurgiu, astfel încât să se obţină cel mai bun impact asupra mediului şi să se stimuleze dezvoltarea economică, în baza Strategiei UE pentru dezvoltare durabilă şi având în vedere procentul scăzut de conectare la sistemul de canalizare la nivel de judeţ în comparaţie cu media pe ţară (0,26%), prioritătile care ţintesc îmbunătăţirea calităţii vieţii populaţiei sunt:

Regio PROGRAMUL OPERAŢIONAL REGIONAL SUD MUNTENIA
Iniţiativă locală. Dezvoltare regională.
www.inforegio.ro
"Proiect cofinanţat din FEDR prin POR 2007-2013"

		- Prevederea serviciilor adecvate de canalizare la tarife accesibile; - Imbunătăţirea nivelului managementului nămolului de la staţiile de epurare; - Crearea unor structuri de management al serviciilor de canalizare noi şi eficiente în conformitate cu practicile şi politicile UE.
5.	Alte iniţiative care complementează sau în care se integrează proiectul descris (vă rugăm menţionaţi locaţia şi iniţiatorul acestora)	La nivelul judeţului Giurgiu există o Companie Operator Regional (COR) – SC APA SERVICE SA Giurgiu – constituită în prima fază a implementării Fondurilor de Coeziune. Operatorul Regional a fost creat cu sprijinul Asistenţei Tehnice ISPA (Măsura ISPA 2003/RO/P/PA - 012) şi a Componentei Pre-FOPIP. Există o unitate de implementare a proiectului (UIP) implicată în implementarea proiectului finanţat din Fonduri de Coeziune – prima fază. Este întocmit Master-Planul judeţului Giurgiu pentru apă/ apă uzată.
6.	Calendar indicativ (durata proiectului şi perioada estimată de punere în aplicare)	48 luni: 2015-2019
7.	Structuri responsabile pentru implementarea proiectului (beneficiarul şi partenerii vizaţi, dacă este cazul)	JUDEŢUL GIURGIU-Consiliul Judeţean Giurgiu; Asociaţia de Dezvoltare Intercomunitară SĂNĂTATE ASIGURATĂ PRIN APĂ CURATĂ; Operatorul regional S.C. APA SERVICE S.A.Giurgiu.
8.	Impactul estimat al proiectului regional (modificări socio-economice ca urmare a implementării proiectului)	Îmbunătăţirea calităţii vieţii populaţiei din mediul rural, creşterea economică, obţinerea celui mai bun impact asupra mediului.
9.	Realizări-cheie Rezultate estimate (indicatori)	Realizarea sistemelor de canalizare vor conduce la următoarele rezultate: - Construcţia/reabilitarea staţiilor de tratare a apelor reziduale; - Extinderea/reabilitarea reţelelor de canalizare; - Construcţia/îmbunătăţirea tehnică a staţiilor de tratare a apelor reziduale; - Construcţia/reabilitarea facilităţilor de tratare a reziduurilor; - Contorizare, echipamente de laborator, echipamente pentru detectare pierderi de apă, etc; - Previziuni privind întărirea instituţională şi asistenţa tehnică pentru îmbunătăţirea managementului.
10.	Stadiul actual:	Master Planul judeţului Giurgiu pentru apă/ apă

	evaluarea stadiului de maturitate al proiectului (studiile existente: studiu de fezabilitate, studii, studii de piaţă, studii urbane, etc.)	uzată, reactualizat în anul 2011 în care sunt analizate aglomerările care sunt considerate ca fiind prioritare pentru perioada 2014-2020 şi sunt analizate investiţiile din fiecare aglomerare.
11.	Activităţi de pregătire necesare şi sursele posibile de finanţare ale acestora	Realizare documentaţie tehnico-economică, inclusiv cerere de finanţare; Asistenţă tehnică UE.
12.	Aspecte legale care trebuie soluţionate	-
13.	Riscuri estimate pentru implementarea proiectului	Disponibilitatea datelor: - Documentaţia reţelelor – reabilitarea şi exinderea reţelelor de apă trebuie să se bazeze pe documente concludente; - Ridicări topografice necesare pentru conducte; - Studii geotehnice; - Datele recensământului INS despre populaţie Limitele zonei proiectului: Programul de investiţii pe termen scurt –analizat în Master Plan - reprezintă măsurile prioritare, care vor face în final subiectul Cererii de Finanţare din Fondurile de Coeziune. Este anticipată o dezvoltare a procesului de regionalizare. Pentru binele proiectului trebuie să se ajungă la o înţelegere cu privire la întinderea aglomerărilor de alimentare cu apă şi de colectare a apei uzate înainte de a se intra în faza de elaborare a documentaţiei tehnico - economice

II. RESURSE NECESARE

1.	Estimarea financiară a proiectului							
	Buget orientativ al proiectului în lei (suma cu TVA)				Buget orientativ al proiectului în euro:			
	305.300.000				71.000.000			
	Sursele de finanţare în lei şi euro (sume cu TVA)							
	Buget de stat (Guvernul României)		Buget local (contribuţie din bugetul UAT)		Fonduri comunitare (UE)		Surse private (IMM)	
	lei	euro	lei	euro	lei	euro	lei	euro
	39.689.000	9.230.000	6.106.000	1.420.000	259.505.000	60.350.000	-	-
	Total buget public în lei (buget de stat+buget local+fonduri UE): 305.300.000							

	Total buget public în euro (buget de stat+buget local+fonduri UE): 71.000.000	
2.	Gradul de sprijin pentru proiect de către grupul ţintă	
3.	Angajament al autorităţilor locale/ judeţene /regionale ce vor fi implicate în realizarea/ implementarea proiectului (contribuţii vizate din partea acestora, materiale sau financiare)	Contributie proprie 2 % Consiliul Judetean Giurgiu

Date de contact ale beneficiarului proiectului vizat	
Numele instituţiei	CONSILIUL JUDEŢEAN GIURGIU
Persoana de contact (nume, funcţie)	Mardale Nicu - Director executiv, Stoian Ileana - Consilier
Telefon	0722.459.178, 0726.173.802
Email	mardale.nicu @cjgiurgiu.ro, stoian.ileana @cjgiurgiu.ro

**Este indicat să se menţioneze o persoană care poate oferi toate informaţiile referitoare la fişa de proiect.*

12. Amenajarea, extinderea, modernizarea şi reabilitarea sistemului de alimentare, tratare şi distribuţie a apei potabile în mediul rural

I. INFORMAŢII GENERALE DESPRE PROIECT

1.	**Titlul proiectului**	**Amenajarea, extinderea, modernizarea şi reabilitarea sistemului de alimentare, tratare şi distribuţie a apei potabile în mediul rural.**
2.	Locaţia de desfăşurare a proiectului (judeţ/judeţe, localitate/localităţi)	Judeţul Giurgiu, Localităţile: Giurgiu, Valea Dragului, Dobreni, Gostinari, Câmpurelu, Cosoba, Palanca, Stoeneşti, Roata de Jos, Roata Mică, Sadina, Floreşti, Cartojani, Malu Spart, Suseni
3.	Descrierea succintă a proiectului (obiective şi activităţi principale) (maxim 300 caractere)	- Realizarea documentaţiei tehnico- economice - Construcţia/ modernizarea surselor de alimentare cu apă potabilă; - Construcţia, extinderea/ reabilitarea reţelelor de apă; - Construcţia/ îmbunătăţirea tehnică a staţiilor de tratare a apelor; - Contorizarea echipamentelor de laborator, echipamentelor pentru detectarea pierderilor de

		apă; - Auditul financiar.
4.	Justificarea proiectului: nevoi identificate în regiune/ judeţ/ localitate (maxim 1000 caractere)	Luând în considerare necesităţile sociale, economice şi de mediu în judeţul Giurgiu, astfel încât să se obţină cel mai bun impact asupra mediului şi să se stimuleze dezvoltarea economică, în baza Strategiei UE pentru dezvoltare durabilă şi având în vedere procentul scăzut de conectare la sistemul de alimentare cu apă, la nivel de judeţ în comparaţie cu media pe ţară (19,40%) priorităţile care ţintesc îmbunătăţirea calităţii vieţii populaţiei sunt: - Existenţa serviciilor adecvate de furnizare apă la tarife accesibile; - Existenţa apei potabile de calitate în toate aglomerările; - Îmbunătăţirea calităţii cursurilor de apă; - Crearea unor structuri de management al serviciilor de apă noi şi eficiente în conformitate cu practicile şi politicile U.E.
5.	Alte iniţiative care complementează sau în care se integrează proiectul descris (vă rugăm menţionaţi locaţia şi iniţiatorul acestora)	La nivelul judeţului Giurgiu există o Companie Operator Regional (COR) – SC APA SERVICE SA Giurgiu – constituită în prima fază a implementării Fondurilor de Coeziune. Operatorul Regional a fost creat cu sprijinul Asistenţei Tehnice ISPA (Măsura ISPA 2003/RO/P/PA - 012) şi a Componentei Pre-FOPIP. Există o unitate de implementare a proiectului (UIP) implicată în implementarea proiectului finanţat din Fonduri de Coeziune – prima fază. Este întocmit Master-Planul judeţului Giurgiu pentru apă/ apă uzată.
6.	Calendar indicativ (durata proiectului şi perioada estimată de punere în aplicare)	48 luni: 2014 -2020
7.	Structuri responsabile pentru implementarea proiectului (beneficiarul şi partenerii vizaţi, dacă este cazul)	JUDEŢUL GIURGIU-Consiliul Judeţean Giurgiu; Asociaţia de Dezvoltare Intercomunitară SĂNĂTATE ASIGURATĂ PRIN APĂ CURATA; Operatorul regional S.C. APA SERVICE S.A.Giurgiu.
8.	Impactul estimat al proiectului regional (modificări socio-economice ca urmare a implementării proiectului)	Îmbunătăţirea calităţii vieţii populaţiei din mediul rural, creşterea economică, obţinerea celui mai bun impact asupra mediului.
9.	Realizări-cheie Rezultate estimate (indicatori)	Realizarea sistemelor de alimentare cu apă vor conduce la următoarele rezultate: - Construcţia/modernizarea surselor de apă

		destinate extracţiei de apă potabilă; - Extinderea/reabilitarea reţelelor de apă; - Contorizare, echipamente de laborator, echipamente pentru detectarea pierderilor de apă, etc; - Previziuni privind întărirea instituţională şi asistenţa tehnică pentru îmbunătăţirea managementului.
10.	Stadiul actual: evaluarea stadiului de maturitate al proiectului (studiile existente: studiu de fezabilitate, studii, studii de piaţă, studii urbane, etc.)	Master Planul judeţului Giurgiu pentru apă/ apă uzată, reactualizat în anul 2011 în care sunt analizate aglomerările care sunt considerate ca fiind prioritare pentru perioada 2014-2020 şi sunt analizate investiţiile din fiecare aglomerare.
11.	Activităţi de pregătire necesare şi sursele posibile de finanţare ale acestora	Realizare documentaţie tehnico-economică, inclusiv cerere de finanţare; Asistenţă tehnică UE ;
12.	Aspecte legale care trebuie soluţionate	-
13.	Riscuri estimate pentru implementarea proiectului	Disponibilitatea datelor: - Documentaţia reţelelor – reabilitarea şi exinderea reţelelor de apă trebuie să se bazeze pe documente concludente; - Ridicări topografice necesare pentru conducte; - Studii geotehnice; - Datele recensământului INS despre populaţie. Limitele zonei proiectului: Programul de investiţii pe termen scurt –analizat în Master Plan - reprezintă măsurile prioritare, care vor face în final subiectul Cererii de Finanţare din Fondurile de Coeziune. Este anticipată o dezvoltare a procesului de regionalizare. Pentru binele proiectului trebuie să se ajungă la o înţelegere cu privire la întinderea aglomerărilor de alimentare cu apă şi de colectarea a apei uzate înainte de a se intra în faza de elaborare a documentaţiei tehnico - economice

II. RESURSE NECESARE

1.	Estimarea financiară a proiectului							
	Buget orientativ al proiectului în lei (suma cu TVA)				Buget orientativ al proiectului în euro:			
	129.000.000				30.000.000			
	Sursele de finanțare în lei și euro (sume cu TVA)							
	Buget de stat (Guvernul României)		Buget local (contribuție din bugetul UAT)		Fonduri comunitare (UE)		Surse private (IMM)	
	lei	euro	lei	euro	lei	euro	lei	euro
	16.770.000	3.900.000	2.580.000	600.000	109.650.000	25.500.000	-	-
	Total buget public în lei (buget de stat+buget local+fonduri UE): 129.000.000							
	Total buget public în euro (buget de stat+buget local+fonduri UE): 30.000.000							
2.	Gradul de sprijin pentru proiect de către grupul țintă							
3.	Angajament al autorităților locale/ județene /regionale ce vor fi implicate în realizarea/ implementarea proiectului (contribuții vizate din partea acestora, materiale sau financiare)				Contribuție proprie de 2 % a Consiliului Județean Giurgiu			

Date de contact ale beneficiarului proiectului vizat	
Numele instituției	CONSILIUL JUDEȚEAN GIURGIU
Persoana de contact (nume, funcție)	Mardale Nicu – Director executiv, Stoian Ileana - Consilier
Telefon	0722.459.178, 0726.173.802
Email	mardale.nicu @cjgiurgiu.ro, stoian.ileana @cjgiurgiu.ro

**Este indicat să se menționeze o persoană care poate oferi toate informațiile referitoare la fișa de proiect.*

FIȘE PROIECT – Județul Ialomița

13. Sală de sport multifuncțională cu 1.200 de locuri si anexe

I. INFORMAŢII GENERALE DESPRE PROIECT

1.	**Titlul proiectului**	**Sala de sport multifuncțională cu 1.200 de locuri si anexe.**
2.	Locația de desfășurare a proiectului (județ/județe, localitate/localități)	Municipiul Slobozia
3.	Descrierea succintă a proiectului (obiective si activități principale) (maxim 300 caractere)	Se va realiza o clădire cuprinzând toate utilitățile specifice unei săli de sport polivalente. Aceasta va fi racordată la toate utilitățile necesare existente în zonă. Se pot găzdui și meciuri de sală internaționale (volei, handbal, baschet).
4.	Justificarea proiectului: nevoi identificate în regiune/ județ/ localitate (maxim 1000 caractere)	În prezent Municipiul Slobozia beneficiază de săli de sport școlare, necomforme regulamentelor în omologarea competițiilor de sală, cât și o sală de sport omologabilă cu 150 de locuri, ce se află în incinta Complexului Sportiv 1 Mai.
5.	Alte inițiative care complementează sau în care se integrează proiectul descris (vă rugăm menționați locația si inițiatorul acestora)	Nu se cunosc.
6.	Calendar indicativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)	Durata proiectului este de 12 luni.
7.	Structuri responsabile pentru implementarea proiectului (beneficiarul și partenerii vizați, dacă este cazul)	Primăria Municipiului Slobozia.
8.	Impactul estimat al proiectului regional (modificări socio-economice ca urmare a implementării proiectului)	Găzduirea de meciuri de sală internaționale (volei, handbal, baschet).
9.	Realizări-cheie Rezultate estimate (indicatori)	Realizarea unei Săli de Sport multifuncționale cu 1200 de locuri
10.	Stadiul actual: evaluarea stadiului de maturitate al proiectului (studiile existente: studiu de fezabilitate, studii, studii de piață, studii urbane, etc.)	Studiul de Fezabilitate și Proiectul Tehnic au fost realizate în anul 2008.
11.	Activități de pregătire necesare și sursele	-

	posibile de finanțare ale acestora	
12.	Aspecte legale care trebuie soluționate	Nu au fost identificate.
13.	Riscuri estimate pentru implementarea proiectului	Nu au fost identificate.

II. RESURSE NECESARE

1	Estimarea financiară a proiectului							
	Buget orientativ al proiectului în lei (suma cu TVA)				Buget orientativ al proiectului în euro:			
	14.000.738,77				3.889.094,10			
	Sursele de finanțare în lei și euro (sume cu TVA)							
	Buget de stat (Guvernul României)		Buget local (contribuție din bugetul UAT)		Fonduri comunitare (UE)		Surse private (IMM)	
	lei	euro	lei	euro	lei	euro	lei	euro
	1.820.096,05	505.582,24	280.014,77	77.781,88	11.900.627,95	3.305.729,98	-	-
	Total buget public în lei (buget de stat+buget local+fonduri UE): 14.000.738,77							
	Total buget public în euro (buget de stat+buget local+fonduri UE): 3.889.094,10							
2	Gradul de sprijin pentru proiect de către grupul țintă							
3	Angajament al autorităților locale/ județene /regionale ce vor fi implicate în realizarea/ implementarea proiectului (contribuții vizate din partea acestora, materiale sau financiare)				Contribuția UAT: 280.014,77 lei			

Date de contact ale beneficiarului proiectului vizat	
Numele instituției	UAT Municipiul Slobozia
Persoană de contact * (nume, funcție)	Necula Eugeniu - Consilier
Telefon	0243.231.401(int. 180); 0764.446.629;
Email	necula.eugeniu@gmail.com

**Este indicat să se menționeze o persoană care poate oferi toate informațiile referitoare la fișa de proiect.*

14. Modernizare drumuri agricole de acces si de exploatație situate în Fondul Funciar Agricol al localității Slobozia

INFORMAȚII GENERALE DESPRE PROIECT

1.	**Titlul proiectului**	**Modernizare drumuri agricole de acces si de exploatație situate în Fondul Funciar Agricol al localității Slobozia.**
2.	Locația de desfășurare a proiectului (județ/județe, localitate/localități)	Municipiul Slobozia
3.	Descrierea succintă a proiectului (obiective si activități principale) (maxim 300 caractere)	Proiectul de față selectează 6 drumuri de acces și de exploatație, cele mai importante, pentru care propune realizarea unei structuri rutiere adecvate: - strat de formă cu 20 cm grosime, alcătuit din pământ amestecat cu var. Acesta are rolul de a îmbunătăți capacitatea portantă a întregului sistem rutier; - strat de fundație din balast 15 cm; - strat de balast în amestec optimal 15 cm; - covor asfaltic BA 16, ca soluție modernă de realizare a suprafeței de rulare pe drumuri agricole, 6 cm. Este vorba despre drumurile: De 53/1: L=1.875,00 m; De 160/2: L=1.200,00 m; De 170: L=1.350,00 m; De 183: L=2.925,00 m; De 787: L=875,00 m; De 798: L=3.325,00; Lungime totală drumuri cuprinse în proiect: 11.550,00 m.
4.	Justificarea proiectului: nevoi identificate în regiune/ județ/ localitate (maxim 1000 caractere)	Drumurile agricole din extravilanul Sloboziei sunt, astăzi, exclusiv din pământ, extrem de vulnerabile la condițiile climatice
5.	Alte inițiative care complementează sau în care se integrează proiectul descris (vă rugăm menționați locația si inițiatorul acestora)	Nu se cunosc.
6.	Calendar indicativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)	Durata proiectului este de 12 luni.
7.	Structuri responsabile pentru implementarea proiectului (beneficiarul și partenerii vizați, dacă este cazul)	Primăria Municipiului Slobozia.
8.	Impactul estimat al proiectului regional (modificări socio-economice ca urmare a implementării proiectului)	Reducerea timpilor de deplasare a utilajelor agricole; Îmbunătățirea accesului la exploatațiile agricole

		din arie.
9.	Realizări-cheie Rezultate estimate (indicatori)	6 drumuri de exploatație agricolă modernízate.
10.	Stadiul actual: evaluarea stadiului de maturitate al proiectului (studiile existente: studiu de fezabilitate, studii, studii de piață, studii urbane, etc.)	Studiu de Fezabilitate a fost realizat în anul 2011.
11.	Activități de pregătire necesare și sursele posibile de finanțare ale acestora	-
12.	Aspecte legale care trebuie soluționate	Nu au fost identificate.
13.	Riscuri estimate pentru implementarea proiectului	Nu au fost identificate.

II. RESURSE NECESARE

1.	Estimarea financiară a proiectului							
	Buget orientativ al proiectului în lei (suma cu TVA)				Buget orientativ al proiectului în euro:			
	4.922.800				1.208.490			
	Sursele de finanțare în lei și euro (sume cu TVA)							
	Buget de stat (Guvernul României)		Buget local (contribuție din bugetul UAT)		Fonduri comunitare (UE)		Surse private (IMM)	
	lei	euro	lei	euro	lei	euro	lei	euro
	639.964	157.103,70	98.456	24.169,80	4.184.380	1.027.216,50	-	-
	Total buget public în lei (buget de stat+buget local+fonduri UE): 14.000.738,77							
	Total buget public în euro (buget de stat+buget local+fonduri UE): 3.889.094,10							
2.	Gradul de sprijin pentru proiect de către grupul țintă							
3.	Angajament al autorităților locale/ județene /regionale ce vor fi implicate în realizarea/ implementarea proiectului (contribuții vizate din partea acestora, materiale sau financiare)				Contribuția UAT: 98.456 lei			

Date de contact ale beneficiarului proiectului vizat	
Numele instituției	UAT Municipiul Slobozia
Persoană de contact * (nume, funcție)	Necula Eugeniu - Consilier
Telefon	0243.231.401(int. 180); 0764.446.629;
Email	necula.eugeniu@gmail.com

**Este indicat să se menționeze o persoană care poate oferi toate informațiile referitoare la fișa de proiect.*

15. Locuințe sociale în Slobozia

I. INFORMAŢII GENERALE DESPRE PROIECT

1.	**Titlul proiectului**	**Locuințe sociale în Slobozia**
2.	Locația de desfășurare a proiectului (județ/județe, localitate/localități)	SLOBOZIA, JUDEȚUL IALOMIȚA
3.	Descrierea succintă a proiectului (obiective si activități principale) (maxim 300 caractere)	Construire blocuri de locuințe sociale: 5 clădiri P+4 cu câte 4 apartamente pe fiecare palier; apartamentele au: cameră, bucătărie, încăpere sanitară, spații depozitare.
4.	Justificarea proiectului: nevoi identificate în regiune/ județ/ localitate (maxim 1000 caractere)	220 cereri în așteptare.
5.	Alte inițiative care complementează sau în care se integrează proiectul descris (vă rugăm menționași locația si inițiatorul acestora)	-
6.	Calendar indicativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)	36 luni
7.	Structuri responsabile pentru implementarea proiectului (beneficiarul și partenerii vizați, dacă este cazul)	Primăria Slobozia în parteneriat cu Consiliul Județean Ialomița.
8.	Impactul estimat al proiectului regional (modificări socio-economice ca urmare a implementării proiectului)	Scăderea numărului de familii (persoane) care nu dețin o locuință proprie și care se află în risc de marginalizare socială.
9.	Realizări-cheie Rezultate estimate (indicatori)	100 de locuințe sociale.
10.	Stadiul actual: evaluarea stadiului de maturitate al proiectului (studiile existente: studiu de fezabilitate, studii, studii de piață, studii	Idee de proiect.

	urbane, etc.)	
11.	Activități de pregătire necesare și sursele posibile de finanțare ale acestora	Activități de proiectare finanțate din bugetul local.
12.	Aspecte legale care trebuie soluționate	Nu au fost identificate.
13.	Riscuri estimate pentru implementarea proiectului	Lipsa fondurilor.

II. RESURSE NECESARE

1.	Estimarea financiară a proiectului							
	Buget orientativ al proiectului în lei (suma cu TVA)				Buget orientativ al proiectului în euro:			
	14.800.000 lei				3.275.000 euro			
	Sursele de finanțare în lei și euro (sume cu TVA)							
	Buget de stat (Guvernul României)		Buget local (contributie din bugetul UAT)		Fonduri comunitare (UE)		Surse private (IMM)	
	lei	euro	lei	euro	lei	euro	lei	euro
	Total buget public în lei (buget de stat+buget local+fonduri UE):							
	Total buget public în euro (buget de stat+buget local+fonduri UE):							
2.	Gradul de sprijin pentru proiect de către grupul țintă							
3.	Angajament al autorităţilor locale/ judeţene /regionale ce vor fi implicate în realizarea/ implementarea proiectului (contribuții vizate din partea acestora, materiale sau financiare)				Nu există.			

Date de contact ale beneficiarului proiectului vizat	
Numele instituției	PRIMĂRIA SLOBOZIA
Persoană de contact * (nume, funcție)	Băcanu Valentin, viceprimar Munteanu Luminița, director executiv SPAS Slobozia
Telefon	0761.733.334; 0733.449.890;
Email	vbacanu@sloboziail.ro; spasm@sloboziail.ro

**Este indicat să se menționeze o persoană care poate oferi toate informațiile referitoare la fișa de proiect.*

16. Instalații cu panouri solare - energii regenerabile la unitățile de învățământ - etapa a-II-a

I. INFORMAŢII GENERALE DESPRE PROIECT

1.	**Titlul proiectului**	**Instalații cu panouri solare - energii regenrabile la unitățile de învățământ - etapa a-II-a**
2.	Locația de desfășurare a proiectului (județ/județe, localitate/localități)	Municipiul Slobozia
3.	Descrierea succintă a proiectului (obiective si activități principale) (maxim 300 caractere)	Instalarea de panouri solare pentru reducerea consumului de energie la producerea de apă caldă la următoarele obiective de invățamânt: ✓ Centru de îngrijire de zi pentru copii; ✓ Centrul de plasament nr.5; ✓ Grădinița "Pinocchio"; ✓ Grup școlar M. Eminescu; ✓ Grădinița cu 200 de locuri; ✓ Grădinița cu program prelungit nr.2; ✓ Grădinița "Junior"; ✓ Grădinița cu program prelungit nr. 1; ✓ Şcoala generală nr.2; ✓ Grup şcolar A.I.Cuza.
4.	Justificarea proiectului: nevoi identificate în regiune/ judeţ/ localitate (maxim 1000 caractere)	Prin utilizarea instalațiilor solare termice se realizează atât reducerea considerabilă a consumului de energie pentru apa caldă menajeră, cât şi diminuarea emisiilor de noxe. Astfel, se contribuie în mod activ la reducerea emisiilor de dioxid de carbon – cauza principală a efectului global de seră.
5.	Alte inițiative care complementează sau în care se integrează proiectul descris (vă rugăm menționați locația si inițiatorul acestora)	Proiectul completează o inițiativă a Municipiului Slobozia. La nivelul municipiului a mai fost implementat un proiect de instalare de panouri pentru producerea de apă caldă menajeră la sala de sport a Stadionului Municipal, la Colegiul Național Mihai Viteazul – cantină şi internat - și la bloc Ugira.
6.	Calendar indicativ (durata proiectului şi perioada estimată de punere în aplicare)	Durata proiectului este de 12 luni.
7.	Structuri responsabile pentru implementarea proiectului (beneficiarul și partenerii vizați, dacă este cazul)	Primăria Municipiului Slobozia.
8.	Impactul estimat al proiectului regional	Reducerea consumului de energie la producerea

	(modificări socio-economice ca urmare a implementării proiectului)	de apă caldă. Reducerea emisiilor de dioxid de carbon – cauza principală a efectului global de seră.
9.	Realizări-cheie Rezultate estimate (indicatori)	Instalarea de panouri solare pentru reducerea consumului de energie la producerea de apă caldă la urmatoarele obiective de invăţamânt: ✓ Centru de îngrijire de zi pentru copii; ✓ Centrul de plasament nr.5; ✓ Grădinița "Pinocchio"; ✓ Grup școlar M. Eminescu; ✓ Grădinița cu 200 de locuri; ✓ Grădinița cu program prelungit nr.2; ✓ Grădinița "Junior"; ✓ Grădinița cu program prelungit nr. 1; ✓ Școala generală nr.2; ✓ Grup școlar A.I.Cuza.
10.	Stadiul actual: evaluarea stadiului de maturitate al proiectului (studiile existente: studiu de fezabilitate, studii, studii de piață, studii urbane, etc.)	Studiu de Fezabilitate realizat în anul 2011.
11.	Activităţi de pregătire necesare şi sursele posibile de finanțare ale acestora	NA
12.	Aspecte legale care trebuie soluţionate	NA
13.	Riscuri estimate pentru implementarea proiectului	NA

II. RESURSE NECESARE

1.	Estimarea financiară a proiectului							
	Buget orientativ al proiectului în lei (suma cu TVA)				Buget orientativ al proiectului în euro:			
	3.058.928				718.665			
	Sursele de finanțare în lei și euro (sume cu TVA)							
	Buget de stat (Guvernul României)		Buget local (contribuție din bugetul UAT)		Fonduri comunitare (UE)		Surse private (IMM)	
	lei	euro	lei	euro	lei	euro	lei	euro
	397.660,64	93.426,45	61.178,56	14.373,30	2.600.088,80	610.865,25	-	-
	Total buget public în lei (buget de stat+buget local+fonduri UE): 3.058.928							
	Total buget public în euro (buget de stat+buget local+fonduri UE):							

	718.665	
2.	Gradul de sprijin pentru proiect de către grupul țintă	
3.	Angajament al autorităţilor locale/ judeţene /regionale ce vor fi implicate în realizarea/ implementarea proiectului (contribuții vizate din partea acestora, materiale sau financiare)	Contribuția UAT: 61.178,56 lei

Date de contact ale beneficiarului proiectului vizat	
Numele instituției	UAT Municipiul Slobozia
Persoană de contact * (nume, funcție)	Necula Eugeniu - Consilier
Telefon	0243.231.401 (int. 180); 0764.446.629
Email	necula.eugeniu@gmail.com

**Este indicat să se menționeze o persoană care poate oferi toate informațiile referitoare la fișa de proiect.*

17. ***Extinderea rețelelor de apă și canalizare pentru preluarea de noi consumatori în municipiul Slobozia***

I. INFORMAŢII GENERALE DESPRE PROIECT

1.	**Titlul proiectului**	**Extinderea rețelelor de apă și canalizare pentru preluarea de noi consumatori în municipiul Slobozia.**
2.	Locația de desfășurare a proiectului (județ/județe, localitate/localități)	Municipiul Slobozia
3.	Descrierea succintă a proiectului (obiective si activități principale) (maxim 300 caractere)	Principalele activități ce se vor desfășura în cadrul proiectului sunt: - execuție branșament de alimentare cu apă și a magistralelor de alimentare cu apă potabilă; - execuție colectoare de canalizare menajeră; - execuție stații de pompare; - execuție colectoare de canalizare pluvială.
4.	Justificarea proiectului: nevoi identificate în regiune/ judeţ/ localitate (maxim 1000 caractere)	Oportunitatea investiției de realizare a infrastructurii de rețele de utilități este dată de integrarea noilor rețele în sistemul orășenesc de rețele de utilități în vederea protejării mediului și a populației.
5.	Alte inițiative care complementează sau în care se integrează proiectul descris (vă	Nu se cunosc.

	rugăm menționați locația si inițiatorul acestora)	
6.	Calendar indicativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)	Durata proiectului este de 21 luni.
7.	Structuri responsabile pentru implementarea proiectului (beneficiarul și partenerii vizați, dacă este cazul)	Primăria Municipiului Slobozia.
8.	Impactul estimat al proiectului regional (modificări socio-economice ca urmare a implementării proiectului)	- Reducerea costurilor suportate de consumator prin diminuarea costurilor cu apa la nivel de familia; - Îmbunătățirea stării sănătății populației prin furnizarea continuă de apă de calitate; - Crearea de noi locuri de muncă pe perioada execuției lucrărilor.
9.	Realizări-cheie Rezultate estimate (indicatori)	Îmbunătățirea sistemului de colectare a apelor menajere și pluviale.
10.	Stadiul actual: evaluarea stadiului de maturitate al proiectului (studiile existente: studiu de fezabilitate, studii, studii de piață, studii urbane, etc.)	Studiu de Fezabilitate realizat în anul 2010.
11.	Activități de pregătire necesare și sursele posibile de finanțare ale acestora	-
12.	Aspecte legale care trebuie soluționate	Nu au fost identificate.
13.	Riscuri estimate pentru implementarea proiectului	Nu au fost identificate.

II. RESURSE NECESARE

1.	Estimarea financiară a proiectului							
	Buget orientativ al proiectului în lei (suma cu TVA)				Buget orientativ al proiectului în euro:			
	10.598.944				2.483.817			
	Sursele de finanțare în lei și euro (sume cu TVA)							
	Buget de stat (Guvernul României)		Buget local (contributie din bugetul UAT)		Fonduri comunitare (UE)		Surse private (IMM)	
	lei	euro	lei	euro	lei	euro	lei	euro
	1.377.862,72	322.896,21	211.978,88	49.676,34	9.009.102,40	2.111.244,45	-	-
	Total buget public în lei (buget de stat+buget local+fonduri UE): 3.058.928							
	Total buget public în euro (buget de stat+buget local+fonduri UE):							

	718.665	
2.	Gradul de sprijin pentru proiect de către grupul țintă	
3.	Angajament al autorităților locale/ județene /regionale ce vor fi implicate în realizarea/ implementarea proiectului (contribuții vizate din partea acestora, materiale sau financiare)	Contribuția UAT: 211.978,88 lei

Date de contact ale beneficiarului proiectului vizat	
Numele instituției	UAT Municipiul Slobozia
Persoană de contact *(nume, funcție)	Necula Eugeniu - Consilier
Telefon	0243.231.401 (int. 180); 0764.446.629
Email	necula.eugeniu@gmail.com

**Este indicat să se menționeze o persoană care poate oferi toate informațiile referitoare la fișa de proiect.*

18. Centru Expozițional Multifuncțional în Municipiul Slobozia

I. INFORMAŢII GENERALE DESPRE PROIECT

1.	**Titlul proiectului**	**Centru Expozițional Multifuncțional în Municipiul Slobozia**
2.	Locația de desfășurare a proiectului (județ / județe, localitate/localități)	Centru de informare și promovare turistică din muncipiul Slobozia, județul Ialomița
3.	Descrierea succintă a proiectului (obiective si activități principale) (maxim 300 caractere)	Municipiul Slobozia
4.	Justificarea proiectului: nevoi identificate în regiune/ județ/ localitate (maxim 1000 caractere)	Obiectiv general: crearea unui Centru de informare și promovare turistică în Slobozia, integrat rețelei naționale de profil. Obiective specifice: - să realizeze o informare consistentă a turiștilor; - să aducă cât mai mulți turiști în Slobozia. Activități: 1. Pregătirea cererii de finanțare; 2. Pregătirea documentelor precontractuale: 3. Încheierea contractelor de achiziție; 4. Executarea lucrărilor de construire;

		5. Informare şi publicitate; 6. Angajare personal de operare; 7. Raportare şi monitorizare.
5.	Alte iniţiative care complementează sau în care se integrează proiectul descris (vă rugăm menţionaţi locaţia si iniţiatorul acestora)	Slobozia are numeroase obiective turistice: muzee (Muzeul Naţional al Agrculturii, Muzeul Judeţean Ialomiţa, Centru Cultural UNESCO Ionel Perlea), situl arheologic Municipiul Slobozia, bustul domnitorului Matei Basarab, Monumentul Principelui arab Gherainia Mahumed, Cimitirul Militarilor, Mănăstirea şi Biserica „Sfinţii Voievozi", cu zidul de incintă, Catedrala Episcopală din Slobozia, Biserica de lemn „Poiana", Biserica „Adormirea Maicii Domnului". Anual se organizează festivaluri de muzică cu specific local şi târguri cu specific de servicii (agricultură, maşini, utilaje, materiale construcţii): Zilele municipiului, Festivalul „Floare de pe Bărgan", Festivalul „Ionel Perlea", Festivalul judeţean de folclor, Festivalul naţional de folclor „Ion Albeşteanu", Târgul de utilaje şi maşinării agricole Agromec, Târgul Naţional de Agricultură şi Industrie Alimentară, Salonul anual de carte. La Slobozia există o ofertă turistică importantă, care poate aduce mulţi vizitatori, dacă aceştia sunt informaţi despre obiectivele turistice existente.
6.	Calendar indicativ (durata proiectului şi perioada estimată de punere în aplicare)	
7.	Structuri responsabile pentru implementarea proiectului (beneficiarul şi partenerii vizaţi, dacă este cazul)	Durata proiectului este de 9 luni.
8.	Impactul estimat al proiectului regional (modificări socio-economice ca urmare a implementării proiectului)	Primăria Municipiului Slobozia.
9.	Realizări-cheie Rezultate estimate (indicatori)	Impact estimat: - numărul vizitatorilor în tranzit prin Slobozia să crească; - numărul persoanelor care aleg să innopteze în Slobozia să crească. Efectul urmărit este acela ca sumele cheltuite de turişti în Slobozia să crească.
10.	Stadiul actual: evaluarea stadiului de maturitate al proiectului (studiile	Creşterea numărului de turişti cu 211%.

	existente: studiu de fezabilitate, studii, studii de piață, studii urbane, etc.)	
11.	Activităţi de pregătire necesare şi sursele posibile de finanțare ale acestora	Studiu de Fezabilitate realizat în anul 2011; Proiect Tehnic realizat în anul 2012.
12.	Aspecte legale care trebuie soluționate	Nu au fost identificate.
13.	Riscuri estimate pentru implementarea proiectului	Nu au fost identificate.

II. RESURSE NECESARE

1.	Estimarea financiară a proiectului							
	Buget orientativ al proiectului în lei (suma cu TVA)				Buget orientativ al proiectului în euro:			
	583.020				141.100			
	Sursele de finanțare în lei și euro (sume cu TVA)							
	Buget de stat (Guvernul României)		Buget local (contributie din bugetul UAT)		Fonduri comunitare (UE)		Surse private (IMM)	
	lei	euro	lei	euro	lei	euro	lei	euro
	75.792,60	18.343	11.660,40	2.822	495.567	119.935	-	-
	Total buget public în lei (buget de stat+buget local+fonduri UE: 14.000.738,77							
	Total buget public în euro (buget de stat+buget local+fonduri UE): 3.889.094,10							
2.	Gradul de sprijin pentru proiect de către grupul țintă							
3.	Angajament al autorităților locale/ județene /regionale ce vor fi implicate în realizarea/ implementarea proiectului (contribuții vizate din partea acestora, materiale sau financiare)				Contribuția UAT: 11.660,40 lei			

Date de contact ale beneficiarului proiectului vizat	
Numele instituției	UAT Municipiul Slobozia
Persoană de contact * (nume, funcție)	Necula Eugeniu - Consilier
Telefon	0243.231.401 (int. 180); 0764.446.629
Email	necula.eugeniu@gmail.com

**Este indicat să se menționeze o persoană care poate oferi toate informațiile referitoare la fișa de proiect.*

19. Centru Expozițional Multifuncținal în Municipiul Slobozia

I. INFORMAŢII GENERALE DESPRE PROIECT

1.	**Titlul proiectului**	**Centru Expozițional Multifuncțional în Municipiul Slobozia**
2.	Locația de desfășurare a proiectului (județ/județe, localitate/localități)	Municipiul Slobozia.
3.	Descrierea succintă a proiectului (obiective si activități principale) (maxim 300 caractere)	Construirea unui Centru expozițional multifuncțional în Bazarul Municipal.
4.	Justificarea proiectului: nevoi identificate în regiune/ județ/ localitate (maxim 1000 caractere)	Necesitatea unui centru multifuncțional în zona amplasamentului studiat este dată de mai mulți factori: - necesitatea reabilitării zonei care este deja configurată ca una comercială; - nevoia de locuri de muncă pentru populația activă șomeră din Municipiul Slobozia; - prefigurarea ca zonă centrală si extindere a amplasamentului prin planul Urbanistic General al Municipiului Slobozia; - necesitatea unor spații noi de desfacere pentru micii întreprinzatori.
5.	Alte inițiative care complementează sau în care se integrează proiectul descris (vă rugăm menționați locația si inițiatorul acestora)	
6.	Calendar indicativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)	Durata proiectului este de 16 luni.
7.	Structuri responsabile pentru implementarea proiectului (beneficiarul și partenerii vizați, dacă este cazul)	Primăria Municipiului Slobozia.
8.	Impactul estimat al proiectului regional (modificări socio-economice ca urmare a implementării proiectului)	Comercianții din diferite regiuni ale țării au un loc special în care să-și desfacă în condițiile cele mai bune mărfurile.
9.	Realizări-cheie Rezultate estimate (indicatori)	Construirea unui Centru Expozițional Multifuncțional; Crearea a 20 locuri de muncă.
10.	Stadiul actual: evaluarea stadiului de maturitate al proiectului (studiile existente: studiu de fezabilitate, studii,	Studiu de Fezabilitate realizat în anul 2009

	studii de piață, studii urbane, etc.)	
11.	Activități de pregătire necesare și sursele posibile de finanțare ale acestora	
12.	Aspecte legale care trebuie soluționate	Nu au fost identificate
13.	Riscuri estimate pentru implementarea proiectului	Nu au fost identificate

II. RESURSE NECESARE

1.	Estimarea financiară a proiectului							
	Buget orientativ al proiectului în lei (suma cu TVA)				Buget orientativ al proiectului în euro:			
	14.694.400				3.449.633			
	Sursele de finanțare în lei și euro (sume cu TVA)							
	Buget de stat (Guvernul României)		Buget local (contributie din bugetul UAT)		Fonduri comunitare (UE)		Surse private (IMM)	
	lei	euro	lei	euro	lei	euro	lei	euro
	1.910.272	448.452,29	293.888	68.992,66	12.490.240	2.932.188,05	-	-
	Total buget public în lei (buget de stat+buget local+fonduri UE): 14.694.400							
	Total buget public în euro (buget de stat+buget local+fonduri UE): 3.449.633							
2.	Gradul de sprijin pentru proiect de către grupul țintă							
3.	Angajament al autorităților locale/ județene /regionale ce vor fi implicate în realizarea/ implementarea proiectului (contribuții vizate din partea acestora, materiale sau financiare)				Contribuția UAT: 293.888 lei			

Date de contact ale beneficiarului proiectului vizat	
Numele instituției	UAT Municipiul Slobozia
Persoană de contact *(nume, funcție)	Necula Eugeniu - Consilier
Telefon	0243.231.401 (int. 180); 0764.446.629
Email	necula.eugeniu@gmail.com

**Este indicat să se menționeze o persoană care poate oferi toate informațiile referitoare la fișa de proiect.*

20. *Cămin pentru persoane vârstnice în Slobozia*

I. INFORMAŢII GENERALE DESPRE PROIECT

1.	**Titlul proiectului**	**Cămin pentru persoane vârstnice în Slobozia**
2.	Locația de desfășurare a proiectului (județ/județe, localitate/localități)	SLOBOZIA, JUDEȚUL IALOMIȚA
3.	Descrierea succintă a proiectului (obiective si activități principale) (maxim 300 caractere)	Construcție și dotare cămin persoane vârstnice. Obiective: găzduire pe perioadă nedeterminată; asistență medicală și îngrijire; consiliere psihologică; socializare și petrecere a timpului liber; servicii ce vor avea scopul de a menține, a reface și a dezvolta capacitățile individuale pentru depășirea unei situații de nevoie socială
4.	Justificarea proiectului: nevoi identificate în regiune/ judeţ/ localitate (maxim 1000 caractere)	27 cereri în așteptare
5.	Alte inițiative care complementează sau în care se integrează proiectul descris (vă rugăm menționați locația si inițiatorul acestora)	-
6.	Calendar indicativ (durata proiectului şi perioada estimată de punere în aplicare)	24 luni.
7.	Structuri responsabile pentru implementarea proiectului (beneficiarul și partenerii vizați, dacă este cazul)	Primăria Slobozia în parteneriat cu Consiliul Județean Ialomița.
8.	Impactul estimat al proiectului regional (modificări socio-economice ca urmare a implementării proiectului)	Dezvoltarea serviciilor sociale adresate persoanelor varstnice; sprijinirea varstnicilor in situatiile cu risc crescut.
9.	Realizări-cheie Rezultate estimate (indicatori)	Centru pentru persoanele vârstnice cu o capacitate de 60 de locuri.
10.	Stadiul actual: evaluarea stadiului de maturitate al proiectului (studiile existente: studiu de fezabilitate, studii, studii de piață, studii urbane, etc.)	Idee de proiect.
11.	Activităţi de pregătire necesare şi sursele posibile de finanțare ale acestora	Activități de proiectare finanțate din bugetul local.
12.	Aspecte legale care trebuie soluționate	Nu au fost identificate
13.	Riscuri estimate pentru implementarea proiectului	- Lipsa fondurilor; - Sustenabilitatea ulterioară a serviciului.

II. RESURSE NECESARE

1.	Estimarea financiară a proiectului							
	Buget orientativ al proiectului în lei (suma cu TVA)				Buget orientativ al proiectului în euro:			
	5.400.000 lei				1.200.000 euro			
	Sursele de finanțare în lei și euro (sume cu TVA)							
	Buget de stat (Guvernul României)		Buget local (contributie din bugetul UAT)		Fonduri comunitare (UE)		Surse private (IMM)	
	lei	euro	lei	euro	lei	euro	lei	euro
	Total buget public în lei (buget de stat+buget local+fonduri UE):							
	Total buget public în euro (buget de stat+buget local+fonduri UE):							
2.	Gradul de sprijin pentru proiect de către grupul țintă							
3.	Angajament al autorităţilor locale/ judeţene /regionale ce vor fi implicate în realizarea/ implementarea proiectului (contribuții vizate din partea acestora, materiale sau financiare)				Nu există.			

Date de contact ale beneficiarului proiectului vizat	
Numele instituției	PRIMĂRIA SLOBOZIA
Persoană de contact * (nume, funcție)	Băcanu Valentin, viceprimar Munteanu Luminița, director executiv SPAS Slobozia
Telefon	0761.733.334; 0733.449.890
Email	vbacanu@sloboziail.ro; spasm@sloboziail.ro;

**Este indicat să se menționeze o persoană care poate oferi toate informațiile referitoare la fișa de proiect.*

Regio PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL SUD MUNTENIA
Inițiativă locală. Dezvoltare regională.
www.inforegio.ro
"Proiect cofinanțat din FEDR prin POR 2007-2013"

FIȘE PROIECT – Județul Prahova

21. ***Program complex de restaurare, reabilitare, conservare, prezervare, întreținere și reintroducere în circuitul turistic a Monumentului Eroilor de pe vârful Caraiman***

I. INFORMAȚII GENERALE DESPRE PROIECT

1.	**Titlul proiectului**	**Program complex de restaurare, reabilitare, conservare, prezervare, întreținere și reintroducere în circuitul turistic a Monumentului Eroilor de pe vârful Caraiman.**
2.	Locația de desfășurare a proiectului (județ/județe, localitate/localități)	SLOBOZIA, JUDEȚUL IALOMIȚA
3.	Descrierea succintă a proiectului (obiective si activități principale) (maxim 300 caractere)	Construcție și dotare centru. Obiective: - găzduirea pe perioadă nedeterminată a persoanelor cu handicap; - protejarea și ajutorarea persoanelor cu handicap, sprijin socio-medical, asistență psihologică și socială acordată persoanelor cu handicap, cu probleme sociale și medicale
4.	Justificarea proiectului: nevoi identificate în regiune/ județ/ localitate (maxim 1000 caractere)	26 de cereri în așteptare.
5.	Alte inițiative care complementează sau în care se integrează proiectul descris (vă rugăm menționași locația si inițiatorul acestora)	-
6.	Calendar indicativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)	24 luni.
7.	Structuri responsabile pentru implementarea proiectului (beneficiarul și partenerii vizați, dacă este cazul)	Primăria Slobozia – partener Consiliul Județean Ialomița.
8.	Impactul estimat al proiectului regional (modificări socio-economice ca urmare a implementării proiectului)	Dezvoltarea și creșterea calității serviciilor sociale; sprijinirea persoanelor cu handicap pentru accesarea acestora, în vederea prevenirii și combaterii situațiilor cu risc crescut.
9.	Realizări-cheie Rezultate estimate (indicatori)	Centru pentru persoanele cu handicap cu o capacitate de 40 de locuri.
10.	Stadiul actual: evaluarea stadiului de maturitate al proiectului (studiile existente: studiu de	Idee de proiect.

	fezabilitate, studii, studii de piață, studii urbane, etc.)	
11.	Activități de pregătire necesare și sursele posibile de finanțare ale acestora	Activități de proiectare finanțate din bugetul local.
12.	Aspecte legale care trebuie soluționate	Nu au fost identificate
13.	Riscuri estimate pentru implementarea proiectului	-Lipsa fondurilor; -Sustenabilitatea ulterioară a serviciului.

II. RESURSE NECESARE

1.	Estimarea financiară a proiectului							
	Buget orientativ al proiectului în lei (suma cu TVA)				Buget orientativ al proiectului în euro:			
	3.400.000 lei				750.000 euro			
	Sursele de finanțare în lei și euro (sume cu TVA)							
	Buget de stat (Guvernul României)		Buget local (contributie din bugetul UAT)		Fonduri comunitare (UE)		Surse private (IMM)	
	lei	euro	lei	euro	lei	euro	lei	euro
	Total buget public în lei (buget de stat+buget local+fonduri UE):							
	Total buget public în euro (buget de stat+buget local+fonduri UE):							
2.	Gradul de sprijin pentru proiect de către grupul țintă							
3.	Angajament al autorităţilor locale/ județene /regionale ce vor fi implicate în realizarea/ implementarea proiectului (contribuții vizate din partea acestora, materiale sau financiare)				Nu există.			

Date de contact ale beneficiarului proiectului vizat	
Numele instituției	PRIMĂRIA SLOBOZIA
Persoană de contact *(nume, funcție)	Băcanu Valentin, viceprimar Munteanu Luminița, director executiv SPAS Slobozia
Telefon	0761.733.334; 0733.449/890;
Email	vbacanu@sloboziail.ro; spasm@sloboziail.ro.

**Este indicat să se menționeze o persoană care poate oferi toate informațiile referitoare la fișa de proiect.*

22. ***Reabilitare DJ 102I Câmpina - Valea Doftanei - limită județ Brașov; km 35+100 - km 50+924***

I. INFORMAŢII GENERALE DESPRE PROIECT

1.	**Titlul proiectului**	**Reabilitare DJ 102I Câmpina - Valea Doftanei - limită județ Brașov; km 35+100 - km 50+924**
2.	Locația de desfășurare a proiectului (județ/județe, localitate/localități)	Județul Prahova, comuna Valea Doftanei
3.	Descrierea succintă a proiectului (obiective și activități principale) (maxim 300 caractere)	Reabilitarea drumului DJ 102I va asigura legătura rapidă cu județul Brașov, constituind o alternativă la drumul național DN 1 în condițiile în care acesta va avea rol de drum de organizare pentru construcția autostrăzii A3.
4.	Justificarea proiectului: nevoi identificate în regiune/ județ/ localitate (maxim 1000 caractere)	Reabilitarea DJ 102I ar asigura o legătură rutieră facilă între două județe dezvoltate puternic economic, Prahova și Brașov, realizând tranzitul de persoane și marfă, materii prime, materiale, resurse energetice, forță de muncă. DJ 102I asigură legatura rutieră între DN 1 (București - Brașov) din localitatea Câmpina cu DN 1A (Ploiești - Vălenii de Munte - Săcele). DJ 102I, pe teritoriul județului Prahova, traversează localitățile Doftana, Seciuri, Teșila, Trăisteni și atrage trafic din localitățile Câmpina, Telega, Cornu de Jos, Podul Cheii, Pietriceaua, Vărbilău, Aluniș, Ștefești, Bertea, Șotrile, Secăria, Comarnic. Zona are o dezvoltare economică cu precădere agro-silvică și în creșterea animalelor și un potențial turistic cu o dezvoltare impresionantă. Reabilitarea DJ 102I ar determina stabilitatea și dezvoltarea demografică, dezvoltarea economică, preponderent zootehnică și turistică, dezvoltarea culturală prin accesul facil într-o zonă în care se pot organiza manifestări culturale.
5.	Alte inițiative care complementează sau în care se integrează proiectul descris (vă rugăm menționați locația și inițiatorul acestora)	
6.	Calendar indicativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)	Implementare în perioada 2015 - 2018.

7.	Structuri responsabile pentru implementarea proiectului (beneficiarul și partenerii vizați, dacă este cazul)	Judeţul Prahova, comuna Valea Doftanei, judeţul Braşov, municipiul Săcele.
8.	Impactul estimat al proiectului regional (modificări socio-economice ca urmare a implementării proiectului)	Proiectul contribuie la: - îmbunătăţirea infrastructurii de transport; - fluidizarea circulaţiei prin descărcarea traficului de pe DN 1, în prezent foarte aglomerat, având în vedere şi începerea lucrărilor la autostrada A3. Îmbunătăţirea infrastructurii de transport va facilita mobilitatea populaţiei şi a bunurilor, reducerea costurilor de transport de mărfuri şi călători, creşterea eficienţei activităţilor economice, dezvoltarea turismului, economisirea de energie şi timp, reducerea impactului negativ asupra mediului, creând condiţii pentru extinderea schimburilor comerciale şi implicit a investiţiilor productive. Dezvoltarea reţelei de transport va facilita cooperarea interregională şi va contribui semnificativ la creşterea competitivităţii întreprinderii/firmelor şi a mobilităţii forţei de muncă atât pentru judeţul Prahova, cât şi pentru judeţul Braşov.
9.	Realizări-cheie Rezultate estimate (indicatori)	
10.	Stadiul actual: evaluarea stadiului de maturitate al proiectului (studiile existente: studiu de fezabilitate, studii, studii de piaţă, studii urbane, etc.)	Parteneriat între Consiliul Judeţean Prahova şi Consiliul Judeţean Braşov stabilit prin Contractul de Asociere nr. 8427/26.11.2003 al C.J. Prahova, respectiv 7665/25.11.2003 al C.J. Braşov pentru modernizarea DJ 102I. S.F. pentru tronsonul: limită judeţ Prahova – Săcele; S.F., P.T., D.E., C.S. pentru tronsonul: Valea Doftanei – limită judeţ Braşov; km 35+100 – km 50+924.
11.	Activităţi de pregătire necesare şi sursele posibile de finanţare ale acestora	Reactualizare S.F. şi elaborare P.T., D.E., C.S. – judeţul Braşov; Reactualizare certificat de urbanism, avize, acorduri, obţinere autorizaţie de construire – judeţul Prahova;
12.	Aspecte legale care trebuie soluţionate	Exproprieri pentru reabilitare drum şi execuţie poduri şi podeţe.
13.	Riscuri estimate pentru implementarea proiectului	Dificultăţi/întârzieri datorate procedurii de expropriere; Dificultăţi datorate condiţiilor climatice.

II. RESURSE NECESARE

1.	Estimarea financiară a proiectului							
	Buget orientativ al proiectului în lei (suma cu TVA)				Buget orientativ al proiectului în euro:			
	118.442.000 lei, din care: 84.062.000 lei – județul Prahova 34.360.000 lei – județul Brașov				27.386.508 euro, din care: 19.440.346 euro – județul Prahova 7.946.162 euro – județul Brașov 1 euro=4,3241 lei – 10.05.2013			
	Sursele de finanțare în lei și euro (sume cu TVA)							
	Buget de stat (Guvernul României)		Buget local (contribuție din bugetul UAT)		Fonduri comunitare (UE)		Surse private (IMM)	
	lei	euro	lei	euro	lei	euro	lei	euro
	15.397.460	3.560.246	2.368.840	547.730	100.675.700	23.278.532	-	-
	Total buget public în lei (buget de stat+buget local+fonduri UE): 118.442.000							
	Total buget public în euro (buget de stat+buget local+fonduri UE): 27.386.508							
2.	Gradul de sprijin pentru proiect de către grupul țintă				Cota de cofinanțare solicitată			
3.	Angajament al autorităților locale/ județene /regionale ce vor fi implicate în realizarea/ implementarea proiectului (contribuții vizate din partea acestora, materiale sau financiare)				Sprijin C.J. Prahova în vederea obținerii certificatului de urbanism și autorizației de construire			

Date de contact ale beneficiarului proiectului vizat	
Numele instituției	Consiliul Județean Prahova
Persoana de contact * (nume, funcție)	Ioniță Corneliu Adrian; Director Executiv – Direcția Tehnică.
Telefon	0244.597.886
Email	dirpatrimoniu@cjph.ro

**Este indicat să se menționeze o persoană care poate oferi toate informațiile referitoare la fișa de proiect.*

23. ***Crearea unui centru de formare şi pregătire continuă a personalului paramedical din cadrul SMURD; Crearea unui dispecerat integrat judeţean SMURD -SAJ***

I. INFORMAŢII GENERALE DESPRE PROIECT

1.	**Titlul proiectului**	**Crearea unui centru de formare şi pregătire continuă a personalului paramedical din cadrul SMURD; Crearea unui dispecerat integrat judeţean SMURD -SAJ**
2.	Locația de desfășurare a proiectului (județ/județe, localitate/localități)	Judeţul: PRAHOVA; Localitățile: Ploiești și Câmpina
3.	Descrierea succintă a proiectului (obiective si activități principale) (maxim 300 caractere)	Modernizarea şi creşterea capacităţii de răspuns la nivel local si judeţean în ceea ce priveşte asistenţa medicală de urgenţă. Asigurarea coordonării integrate și operative a echipajelor medicale ale SMURD și SAJ
4.	Justificarea proiectului: nevoi identificate în regiune/ județ/ localitate (maxim 1000 caractere)	Justificarea proiectului survine din: - neajunsurile constatate în coordonarea operațională şi medicală a echipajelor SMURD şi SAJ; - lipsa/insuficiența centrelor de formare şi pregătire continuă a paramedicilor din cadrul SMURD la nivel judeţean/naţional.
5.	Alte inițiative care complementează sau în care se integrează proiectul descris (vă rugăm menționați locația si inițiatorul acestora)	
6.	Calendar indicativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)	
7.	Structuri responsabile pentru implementarea proiectului (beneficiarul și partenerii vizați, dacă este cazul)	
8.	Impactul estimat al proiectului regional (modificări socio-economice ca urmare a implementării proiectului)	Creşterea calităţii serviciilor pentru siguranţă publică şia celor de asistenţă medicală de urgenţă, urmărindu-se astfel sprijinirea unei dezvoltări economice şi sociale durabile şi echilibrate teritorial, prin creşterea gradului de siguranţă a populaţiei, indiferent de localizarea aşezămintelor umane.
9.	Realizări-cheie Rezultate estimate (indicatori)	
10.	Stadiul actual: evaluarea stadiului de	Planul de analiză și acoperire a riscurilor al

	maturitate al proiectului (studiile existente: studiu de fezabilitate, studii, studii de piaţă, studii urbane, etc.)	județului Prahova
11.	Activităţi de pregătire necesare şi sursele posibile de finanţare ale acestora	
12.	Aspecte legale care trebuie soluționate	Nu au fost identificate.
13.	Riscuri estimate pentru implementarea proiectului	Nu au fost identificate.

II. RESURSE NECESARE

1.	Estimarea financiară a proiectului							
	Buget orientativ al proiectului în lei (suma cu TVA)				Buget orientativ al proiectului în euro:			
	2.250.000				Centrul de formare a personalului paramedical din cadrul SMURD – 400.000 euro; Crearea unui dispecerat integrat județean SMURD –SAJ – 100.000 euro.			
	Sursele de finanțare în lei și euro (sume cu TVA)							
	Buget de stat (Guvernul României)		Buget local (contribuție din bugetul UAT)		Fonduri comunitare (UE)		Surse private (IMM)	
	lei	euro	lei	euro	lei	euro	lei	euro
	292.500	65.000	45.000	10.000	1.912.500	425.000	-	-
	Total buget public în lei (buget de stat+buget local+fonduri UE): 2.250.000							
	Total buget public în euro (buget de stat+buget local+fonduri UE): 500.000							
2.	Gradul de sprijin pentru proiect de către grupul țintă				Cota de cofinanțare solicitată.			
3.	Angajament al autorităţilor locale/ judeţene /regionale ce vor fi implicate în realizarea/ implementarea proiectului (contribuţii vizate din partea acestora, materiale sau financiare)							

Date de contact ale beneficiarului proiectului vizat	
Numele instituției	Inspectoratul pentru Situații de Urgență Prahova
Persoană de contact *(nume, funcție)	Nicolae Popescu, Inspector șef
Telefon	0751.163.114
Email	nicolae.popescu@isuprahova.ro

**Este indicat să se menționeze o persoană care poate oferi toate informațiile referitoare la fișa de proiect.*

24. ***Program complex de restaurare, reabilitare, conservare, prezervare, întreținere și reintroducere în circuitul turistic a Monumentului Eroilor de pe vârful Caraiman***

I. INFORMAŢII GENERALE DESPRE PROIECT

1.	**Titlul proiectului**	**Program complex de restaurare, reabilitare, conservare, prezervare, întreținere și reintroducere în circuitul turistic a Monumentului Eroilor de pe vârful Caraiman**
2.	Locația de desfășurare a proiectului (județ/județe, localitate/localități)	Masivul Bucegi, vârf Caraiman, altitudine 2.291m UAT Orașul Bușteni, județul Prahova.
3.	Descrierea succintă a proiectului (obiective si activități principale) (maxim 300 caractere)	Monument istoric de interes national. Intervenție adecvată, nu exhaustivă, punctuală nu generală, urmărind principiul minimei disturbări, precedată de o fază de cercetare și analiză nedistructivă pentru: ✓ fundații și infrastrurctură; ✓ soclul de beton armat; ✓ construcția metalică și zona de încastrare în elementul de beton; ✓ instalație electrică, sistemul de iluminat; ✓ paratrăznetul și împământarea; ✓ amenajarea platformei din jurul monumentului; ✓ implementarea unui program de autofinanțare a lucrărilor de întreținere; ✓ promovarea și reintroducerea în circuitul turistic.
4.	Justificarea proiectului: nevoi identificate în regiune/ judeţ/ localitate (maxim 1000 caractere)	Monumentul are valoare de simbol: ✓ domină Valea Prahovei, platoul Bucegilor și orașul Bușteni; ✓ este un reper al recunoașterii europene a României în perioada interbelică; ✓ are valoare comemorativă întruchipată într-un simbol creștin (Crucea de pe Cariman). ✓ Realizare tehnică excepțională: comparat ca realizare inginerească și valoare simbolică cu: Turnul Eiffel din Paris, Statuia Libertății din New York, Hristos Mântuitorul din Rio sau Coloana fără sfârșit din Târgu-Jiu. ✓ în 1928 era cea mai înaltă structură metalică din Europa la mai mult de 2.000 m altitudine;

		✓ întregul monument s-a făcut cu efort, meșteșug, material și inteligență românească; ✓ este o întruchipare a forței de creație și a aspirației spre înalt a neamului românesc; ✓ constituie un punct de belvedere și o destinație turistică predilectă în Bucegi. De la terminarea lui în 1928 nu a beneficiat de nici o reparație capitală majoră. Fără a fi în pericol să se prăbușească, nivelul de degradare devine general și îngrijorător. Monumentul riscă să își piardă identitatea și valoarea de simbol național, adică uităm că este al nostru și că ne reprezintă. O astfel de atitudine se poate constitui într-un exemplu posibil de multiplicat.
5.	Alte inițiative care complementează sau în care se integrează proiectul descris (vă rugăm menționați locația si inițiatorul acestora)	- Programul de promovare a stațiunii turistice Bușteni și a Văii superioare a Prahovei- Bușteni-primăria; - Programele legate de Parcul Natural Bucegi-județele Prahova și Dâmbovița- consiliile județene; - Programul „Reabilitarea patrimoniului cultural din stațiunea Bușteni”;
6.	Calendar indicativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)	- releveul monumentului, cercetare și analiză nedistructivă, expertizare, principii de abordare; - obținerea certificatului de urbanism, a avizelor necesare și a autorizației de construire; - elaborarea proiectului tehnic de execuție (proiectanți experți autorizați MC); - selectarea și desemnarea constructorului (atestat în lucrările pe monumente istorice). Lucrările de execuție propriu-zise: - perioada de lucru limitată (2.300 m altitudine-climă); - posibilități reduse de transport mecanizat. Faza de expertizare, proiectare și autorizare pot dura minim 6 luni de zile, în funcție de complexitatea lucrărilor, execuția poate dura un sezon sau două (mai-octombrie). Anul 1-cercetare, expertiză, proiectare, autorizare; Anul 2- execuție lucrări exterioare; Anul 2 sau 3-execuție lucrări interioare.
7.	Structuri responsabile pentru	Beneficiarul este Primăria Orașului Bușteni

	implementarea proiectului (beneficiarul și partenerii vizați, dacă este cazul)	Parteneri: - Primăria Orașului Bușteni; - Consiliul Județean Prahova; - Ministerul Culturii și al Patrimoniului Național; - Asociația Clubul Rotary Valea Prahovei; - Sponsori.
8.	Impactul estimat al proiectului regional (modificări socio-economice ca urmare a implementării proiectului)	Dinamizarea turismului (drumeția montană) în masivul Bucegi. Respectarea valorilor patrimoniale și a simbolurilor naționale. Se poate constitui într-un proiect pilot-model care poate genera un precedent de abordare. Implicarea comunității locale în realizarea și gestionarea proiectului prin mobilizare în jurul unei idei comune generoase. Reconsiderarea valorilor patrimoniale locale și naționale și a atitudinii față de acestea.
9.	Realizări-cheie Rezultate estimate (indicatori)	Dublarea numărului de vizitatori ai monumentului în primii doi ani de funcționare. Implicarea tinerilor localnici în activități de voluntariat, ghizi, întreținere, supraveghere. Motivarea turiștilor de a vizita platoul Bucegilor, creșterea interesului pentru drumeția montană. Muzeu și magazin de suveniruri al monumentului în vederea autofinanțării (gen Tour Eiffel). Refugiu salvamont de urgență. Potențial heliport în viitor. Informarea mai bună a turiștilor.
10.	Stadiul actual: evaluarea stadiului de maturitate al proiectului (studiile existente: studiu de fezabilitate, studii, studii de piață, studii urbane, etc.)	Contractul de parteneriat între Rotary și Primăria Bușteni a condus la realizarea următoarelor: - studii topografice-cadastrale complete; - releveul complet al monumentului în format electronic-model 3D; - inspecții vizuale efectuate de specialiști atestați de Ministerul Culturii; - studiu istoric; - consultanță prin mobilizarea unui colectiv de specialiști proiectanți (cei care au reabilitat Coloana fără sfârșit); - realizarea și întreținerea unui site dedicat (cruceacaraiman.ro) și a unei pagini facebook; - inițierea unei campanii de subscripție publică sub sloganul: „Dați un ban pentru Caraiman !"; - activități permanente de promovare a

		monumentului și a proiectului legat de acesta; - colectarea de sponsorizări într-un cont special dedicat acestui proiect; - corealizatori ai unui reportaj TV dedicat monumentului și interviuri radio-tv pe această temă; - înscrierea proiectului în programul „100 de locuri de salvat din România”.
11.	Activități de pregătire necesare şi sursele posibile de finanţare ale acestora	- Expertizare, cercetare și analiză nedistructivă; - Întocmirea Studiului de Fezabilitate; - Obținerea certificatului de urbanism și a avizului Comisiei Naționale pentru Monumente; - CoFinanțare: - diverse sponsorizări persoane fizice și juridice; - bugetul local al Primăriei Bușteni; -Acțiuni de voluntariat pentru activități simple.
12.	Aspecte legale care trebuie soluţionate	Planul cadastral în curs de avizare la OCPI Prahova.
13.	Riscuri estimate pentru implementarea proiectului	Dificultăți în procesul de avizare (timpi). Dificultăți de execuție datorate condițiilor climatice și de acces.

II. RESURSE NECESARE

1.	Estimarea financiară a proiectului							
	Buget orientativ al proiectului în lei (suma cu TVA)				Buget orientativ al proiectului în euro:			
	4.891.997 lei				1.126.280 euro			
	Sursele de finanțare în lei și euro (sume cu TVA)							
	Buget de stat (Guvernul României)		Buget local (contributie din bugetul UAT)		Fonduri comunitare (UE)		Surse private (IMM)	
	lei	euro	lei	euro	lei	euro	lei	euro
	635.958	146.416	97.842	22.526	4.158.197	957.338		
	Total buget public în lei (buget de stat+buget local+fonduri UE): 4.891.997 lei							
	Total buget public în euro (buget de stat+buget local+fonduri UE): 1.126.280 euro							
2.	Gradul de sprijin pentru proiect de către grupul țintă				2%. Cota de cofinanțare solicitată. Sprijin în procesul de avizare-autorizare. Voluntariat-local și național.			

3.	Angajament al autorităţilor locale/ judeţene /regionale ce vor fi implicate în realizarea/ implementarea proiectului (contribuţii vizate din partea acestora, materiale sau financiare)	Cuprins în bugetul anului 2013.

Date de contact ale beneficiarului proiectului vizat	
Numele instituției	Inspectoratul pentru Situații de Urgență Prahova
Persoană de contact *(nume, funcție)	Nicolae Popescu, Inspector șef
Telefon	0751.163.114
Email	nicolae.popescu@isuprahova.ro

**Este indicat să se menționeze o persoană care poate oferi toate informațiile referitoare la fișa de proiect.*

25. ***Accesibilizarea Golului Alpin Munții Baiului prin construcția Drumului Turistic „TRANSBAIUL" Clasa V***

I.INFORMAŢII GENERALE DESPRE PROIECT

1.	**Titlul proiectului**	**Accesibilizarea Golului Alpin Munții Baiului prin construcția Drumului Turistic „TRANSBAIUL" Clasa V**
2.	Locația de desfășurare a proiectului (județ/județe, localitate/localități)	Munții Baiului – jud. Prahova cu o suprafață de aprox 300 km^2, munți cuprinși între Valea Prahovei și Valea Doftanei. Traseul drumului TRANSBAIUL trece pe domeniul public al localităților Bușteni, Azuga și Valea Doftanei.
3.	Descrierea succintă a proiectului (obiective și activități principale) (maxim 300 caractere)	TRANSBAIUL este un proiect de drumuri care va rezolva necesitățile de accesibilizare pe întreaga durată a anului a munților Baiului. Drumul rutier ce se va construi atinge altitudinea maximă pe culmea Baiului 1.834 m, traversează munții Baiului de la V la N paralel cu Valea Prahovei. Punctul de pornire se află în Bușteni (Poiana Țapului) drumul se desfășoară ca drum de versant paralel cu Valea Zamorei până în culmea Urechea, apoi ca drum de culme ce trece pe sub Vf. Baiului - 1.826 m, Vf. Cazacu - 1.735 m, Vf. Urechea 1.715 m, continuând ca drum de versant, coborând în Valea Cazacu. Coborârea pe Valea Cazacu se face pe un drum deja

		proiectat, apoi traseul se continuă pe drumul forestier Cazacu și face legătura cu Valea Azugii. Din ramificația drumului proiectat Azuga-Bușteni se face legătura acestui drum cu localitatea Valea Doftanei. Această legătură se va realiza printr-un drum de versant, ce va coborî în Valea Prislop, unde face legătura cu drumul forestier. TRANSBAIUL se desfășoara pe trasee existente (drumuri de căruță) iar ramificația către Valea Doftanei este parțial pe traseul unui drum construit de regale Carol I. Drumul TRANSBAIUL are următoarele componente: **U.A.T Azuga**: **a.** modernizare drum forestier Cazacu (proprietate a R.N.P. Romsilva, administrat de O.S. Azuga - 3,220 km); **b.** Modernizare drum forestier Cazacu - prelungire (proprietate a S.C. Azuga Carpat Proiect SRL.) - 1,953 km; **c.** Construire drum acces Gol Alpin Baiul I (proprietate privata) – 2,432 km; **d**. Construire Drum Gol Alpin Baiului II (proprietate a orasului Azuga) – 3,760 km. **UAT Bușteni:** **e**. Construire Drum Gol Alpin Baiului III (proprietate a orașului Bușteni) – 7,210 km. **U.A.T.Valea Doftanei:** **f**. Construire Drum Gol Alpin Baiului IV (proprietate a comunei Valea Doftanei) – 8,510 km; **g.** Modernizare Drum Forestier Prislop (proprietate a R.N.P. Romsilva) – 11,300 km.
4.	Justificarea proiectului: nevoi identificate în regiune/ județ/ localitate (maxim 1000 caractere)	Analiza resurselor localităților situate între Valea Prahovei (zonă cu puternic potențial turistic) și Valea Doftanei și a problemelor deosebite cu care acestea se confruntă, a necesităților și priorităților de dezvoltare face necesară identificarea unor obiective strategice menite să constitue cadrul necesar dinamizării și direcționării evoluției econommico-sociale în perioada 2014-2020. În acest context consiliile locale ale localităților Bușteni, Azuga și Valea Doftanei au convenit să colaboreze pentru punerea în valoare a zonei Munții Baiului prin construirea unui drum turistic care ar rezolva accesibilitatea într-o zonă de o frumusețe deosebită

		cu obiective turistice și puncte de belvedere cum rar se pot găsi. Valorificarea resurselor naturale din Munții Baiului din care enumerăm zonele întinse de pajiște alpină în care activitatea pastorală este una din cele mai vechi ocupații din Carpații de Curbură, varietatea florei și faunei întâlnite în zona pe care o traversează Transbaiul este de o bogăție nemaîntâlnită. Între 1.400 și 1.650 m altitudine în vecinătatea pădurii se întâlnesc pâlcuri de molizi, tufișuri cu ienupăr pitic, arin, merișor, tufe de smirdar, iar pajiștile secundare cu păiuș roșu, iarba vântului, tarsa, multe specii de licheni, mușchi, au cea mai mare răspândire. Lumea animală a pajiștilor este la fel de bogată: numeroase insecte, fluturi, păsări de talie mică, șopârle, vipere iar în jurul stânelor apar adesea ursul și lupul. Între 1.000 și 1.200 m altitudine, sub arboretul cu luminișuri, covorul vegetal este presărat cu arbuști fructiferi de pădure, precum zmeurul, fragul și afinul. Datele prezentate arată bogăția incomensurabilă a zonei Munților Baiului care prin realizarea drumului de acces Transbaiul ar asigura în perioada următoare dezvoltarea turismului ca ramură economică principală pentru cele trei localități. Din planurile strategice de dezvoltare ale Consiliilor Locale din Bușteni, Azuga și Valea Doftanei, proiectul Transbaiul ar rezolva trei importante direcții: - modernizarea și dezvoltarea drumurilor de acces spre zonele turistice din Munții Baiului; - protecția mediului înconjurător, dezvoltarea și reabilitarea infrastructurii de mediu; - dezvoltarea structurilor de oferte din turism; - valorificarea potențialului turistic uriaș în zona studiată.
5.	Alte inițiative care complementează sau în care se integrează proiectul descris (vă rugăm menționați locația și inițiatorul acestora)	U.A.T.Azuga a realizat în fondul forestier privat un drum forestier nou magistral, drum forestier Cazacu, prelungire care va completa drumul propus Transbaiul. U.A.T. Bușteni a realizat proiectul ”Modernizare drum acces Zamora-Baiului”, acesta constituind prima zonă de acces către Transbaiul.

6.	Calendar indicativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)	Cele trei Consilii Locale și-au propus ca până la sfârșitul anului 2013 să realizeze în comun proiectul tehnic și detaliile de execuție al acestuia. Conform studiului de fezabilitate finanțat de Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului prin Hotărțrea. nr. 28/09.01/2008 și realizat în 18.11.2011, perioada estimată de punere în aplicare este de doi ani (2014-2016).
7.	Structuri responsabile pentru implementarea proiectului (beneficiarul si partenerii vizati, dacă este cazul)	Entitatea responsabilă cu implementarea proiectului este un A.D.I. care urmează a fi constituit imediat ce va fi promovată investiția. A.D.I. va fi constituită din: Primăria Bușteni, Primăria Azuga și Primăria comunei Valea Doftanei.
8.	Impactul estimat al proiectului regional (modificări socio-economice ca urmare a implementării proiectului)	Impactul direct al proiectului se împarte în doua perioade: - număr de locuri de muncă create în faza de execuție care conform studiului de fezabilitate - 167 persoane; - număr de locuri de muncă create în faza de operare pentru: întreținerea și decolmatarea șanțurilor colectoare, întreținerea și decolmatarea rigolelor carosabile și podetelor tubulare, deszăpezirea pe timp de iarnă care va depinde de managementul firmei care va asigura activitățile enumerate mai sus. Impactul indirect al proiectului are consecințe pozitive prin dezvoltarea de obiective turistice ce vor fi materializate prin structuri de cazare, alimentație publică si infrastructură de agrement.
9.	Realizări-cheie Rezultate estimate (indicatori)	Drum Transbaiul – 38,39 km drum modernizat - clasa V - lungime traseu -38,39 km; - lățime carosabil – 6m; - lățime platformă drum – 8 m; - lățime acostamente - 2x1,00 m; - viteză de proiectare – 40 km /h; - rază minimă – 55 cm; - declivitate maximă 9%; - valoare estimată a investiției de bază 105.474.692 Ron; **- valoarea totală a investiției – 131.004.000 Ron.**
10.	Stadiul actual: evaluarea stadiului de maturitate al	Studiul de fezabilitate finanțat prin Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului conf. hot. nr

	proiectului (studiile existente: studiu de fezabilitate, studii, studii de piață, studii urbane, etc.)	28/09.01.2008 realizat la 18.11.2011.
11.	Activități de pregătire necesare și sursele posibile de finanțare ale acestora	Înființarea unei A.D.I. format din cele trei primării ale localităților: Bușteni, Azuga și Valea Doftanei. Realizarea proiectului tehnic finanțat prin bugetul A.D.I. și alte surse atrase de la Consiliul Județean Prahova și fonduri europene.
12.	Aspecte legale care trebuie soluționate	Rezolvarea titlurilor de proprietate ale terenurilor ce vor fi ocupate de către drum. Obținerea următoarelor avize: - avizul beneficiarului de investiție privind necesitatea și oportunitatea investiției; - certificat de urbanism; - acord de mediu; - aviz de gospodărirea apelor; - aviz de siguranță a circulației; - expertiză tehnică + studiu geo.
13.	Riscuri estimate pentru implementarea proiectului	Perioada de execuție se poate extinde datorită prelungirii sezonului de iarnă, existența temperaturilor scăzute cu perioade lungi de îngheț și dezgheț, existența multor zone cu rețele hidrografice cu caracter torențial care produc un transport masiv de aluviuni.

II. RESURSE NECESARE

1.	Estimarea financiară a proiectului							
	Buget orientativ al proiectului în lei (suma cu TVA)				Buget orientativ al proiectului în euro:			
	131.004.000				30.000.000			
	Sursele de finantare în lei si euro (sume cu TVA)							
	Buget de stat (Guvernul României)		Buget local (contribuție din bugetul UAT)		Fonduri comunitare (UE)		Surse private (IMM)	
	lei	euro	lei	euro	lei	euro	lei	euro
	17.030.520	3.900.000	2.620.080	600.000	111.353.400	25.500.000		
	Total buget public în lei (buget de stat+buget local+fonduri UE): 131.004.000							
	Total buget public în euro (buget de stat+buget local+fonduri UE): 30.000.000							

2.	Gradul de sprijin pentru proiect de către grupul țintă	2%. Cota de cofinanțare solicitată. Sprijin în procesul de avizare-autorizare. În faza de proiectare grupul țintă va fi reprezentat de către A.D.I. care va asigura bugetul pentru cheltuielile de proiectare.
3.	Angajament al autorităţilor locale/ judeţene /regionale ce vor fi implicate în realizarea/ implementarea proiectului (contribuţii vizate din partea acestora, materiale sau financiare)	Având în vedere că proiectul are un caracter regional cele trei primării ale localităților Bușteni, Azuga și Valea Doftanei, vor face demersuri prin A.D.I. constituit pentru obținerea de fonduri de dezvoltare de la Consiliul Județean Prahova pentru asigurarea cofinanțării la fondurile Europene solicitate.

Date de contact ale beneficiarului proiectului vizat	
Numele instituției	Primăria Orașului Bușteni
Persoana de contact * (nume, funcție)	Primar - Ec. Emanoil Savin; Administrator public - Ing. Marian Ilie Consilier primar - Ing. Ion Vasilescu
Telefon	0726695262; 0722331451; fax 0244 322005;
Email	consilier.primariabusteni@yahoo.com; primabus@yahoo.com.

**Este indicat să se menționeze o persoană care poate oferi toate informațiile referitoare la fișa de proiect.*

26. *Modernizare Drum Acces DC 132:DN 1 - CABANA GURA DIHAM - LIMITĂ JUDEȚ BRAȘOV*

I. INFORMAŢII GENERALE DESPRE PROIECT

1.	**Titlul proiectului**	**Modernizare Drum Acces DC 132:DN 1- CABANA GURA DIHAM - LIMITĂ JUDEȚ BRAȘOV**
2.	Locația de desfășurare a proiectului (județ/județe, localitate/localități)	Obiectivul este amplasat în orașul Bușteni, la limita de nord a județului Prahova, și se desprinde din drumul național DN1 la kilometrul 132+000.
3.	Descrierea succintă a proiectului (obiective și activități principale) (maxim 300 caractere)	Drumul care face obiectul proiectului de modernizare asigură legătura între DN1(Km132+000) și zona turistică din jurul cabanei Gura Diham și se continuă până la limita județului Brașov. Traseul drumului prezintă trei sectoare distincte: ✓ **Sectorul I** de stradă, categoria III, cuprins

		între DN1, Km 0+000, și podul de beton peste Valea Cerbului, Km 0+630. Pe acest tronson se află deoparte și alta proprietăți și instituții, iar ca element principal este caracterul cursiv al străzii care se numește strada Nestor Urechea; ✓ **Sectorul II** are configurația de DC, drum comunal, cuprins între podul peste Valea Cerbului, Km 0+630, și cabana Gura Diham, Km 4+000, caracterizat prin traseul desfășurat într-un profil preponderent mixt; ✓ **Sectorul III** are configurație de DF, drum forestier, între cabana Gura Diham, Km 4+000, și limita județului Brașov, Km 7 + 000, caracterizat printr-un traseu desfășurat într-un profil mixt. Situația actuală a drumurilor care fac obiectul fișei de proiect. În plan, traseul are în general elemente geometrice acceptabile pe sectorul I de stradă, după aceea drumul urmează șicane cu viraje stânga-dreapta, cu raze între 18,00 m și 23,00 m urmând a fi tratate și corectate din punct de vedere a supralărgirii. Pe traseul II până la cabana Gura Diham, drumul are un grad mediu de sinuozitate după relieful în care se desfășoară, pe traseul actual drumul are în medie 7 curbe/km. Sectorul III care este un drum forestier prezintă deteriorări ale platformei carosabile cu numeroase intersectări, cu pârâuri repezi și cu zidurile de sprijin distruse. Este de amintit că pe sectorul II cele 5 poduri și 13 podețe trebuie reconstruite complet.
4.	Justificarea proiectului: nevoi identificate în regiune/ județ/ localitate (maxim 1000 caractere)	În urma studiilor și observațiilor asupra zonei, care este traversată de cele trei sectoare de drum prezentate, se desprinde importanța acestui drum care în primul rând va rezolva desfășurarea traficului în condiții de confort și siguranța către una dintre zonele turistice cele mai reprezentative ale județului Prahova, fapt ce a determinat clasarea drumului într-o primă etapă de către Consiliul Județean Prahova ca drum comunal pe sectorul II și drum forestier modernizat pe sectorul III, în cadrul „Sistemului de Sistematizare a Bretelei de Drumuri Publice din România” în baza Ordonanței Guvernului nr. 43/1997, privind regimul juridic al drumurilor, completată prin legea nr.82/15.04.1998.

		Modernizarea drumului de acces D.C.132 Bușteni-Cabana Gura Diham-Diham-limita județului Brașov va rezolva o altă mare problemă a traficului între județele Prahova și Brașov, prin conectarea cu drumul forestier modernizat deja realizat de primăria orașului Râșnov, care a reușit printr-un proiect de investiții pe fonduri SAPARD să modernizeze drumul forestier ce leagă orașul Râșnov de zona Diham până la limita cu județul Prahova. Prin realizarea acestui proiect intreaga zonă de nord a munților Bucegi va putea beneficia de accesibilitate, ușurând în același timp traficul pe D.N.1, între localiățile Bușteni, Azuga, Predeal, Râșnov, Poiana Brașov, dându-i și un caracter inter regional.
5.	Alte inițiative care complementează sau în care se integrează proiectul descris (vă rugăm menționați locația și inițiatorul acestora)	Proiectul de modernizare a drumului de acces Bușteni – D.C.132-CABANA Gura Diham- limita judeș Brașov se completează foarte bine cu cele doua inițiative ale localităților Bran și Râșnov, care au realizat drumul forestier modernizat Râșnov- limită județ Prahova cu ramificația drum forestier modernizat Bran. Aceste drumuri constitue o rețea de drumuri turistice care vor asigura dezvoltarea unei zone turistice în partea de nord a munților Bucegi, respectiv muntele Diham .
6.	Calendar indicativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)	Durata proiectului de investiție este estimată între 18 și 24 luni în funcție de condițiile din sezonul de iarnă. Această estimare nu ia în calcul și construirea celor 5 poduri,între Km 0+630 și Km 4+000 care ar prelungi durata de execuție cu 6 luni.
7.	Structuri responsabile pentru implementarea proiectului (beneficiarul si partenerii vizati, dacă este cazul)	Față de importanța proiectului de investiții în afara beneficiarului care este UAT Bușteni, se consideră că un parteneriat cu Consiliul Județean Prahova ar asigura succesul implementării proiectului. Motivarea este dată de faptul că deși drumul este proiectat ca drum de interes local conform clasei tehnice V și categoria de importanță C conform HGR 261/94 el va asigura pentru nordul județului Prahova și accesul spre județul Brașov.
8.	Impactul estimat al proiectului regional (modificări socio-economice ca urmare a implementării proiectului)	Drumul de acces Bușteni-Gura Diham-limită cu județul Brașov este o dorință mai veche a Consiliului Local Bușteni, cuprins în strategia de dezvoltare a Orașului Bușteni, realizarea acestui drum având

		impact direct în dezvoltarea turistică a Văii Cerbului, obiectiv turistic căutat de mii de turiști pentru poziția sa frumoasă față de abruptul Bucegilor, accesul pe muntele Diham și o nouă legătură rutieră cu județul Brașov, respectiv cu localitățile Predeal, Bran, Râșnov și stațiunea Poiana Brașov. Din punct de vedere socio-economic, proiectul va avea un impact direct pe timpul implementării, asigurând în jur de 200 locuri de muncă, timp de 2 ani, iar după darea în folosință o echipă de muncitori care va asigura întreținerea drumului atât pe timpul verii cât și în sezonul de iarnă. Un alt impact pozitiv pe care îl va avea drumul îl constitue accesul la partea superioară a celor doua pârtii de schi proiectate pe muntele Diham. Proiectul având un caracter interregional va duce la fluidizarea traficului între județele Prahova și Brașov .
9.	Realizări-cheie Rezultate estimate (indicatori)	- Dublarea numărului de turiști care vizitează Valea Cerbului; - Realizarea unui climat fără praf pentru campările din Valea Cerbului; - Accesul către Bran, Râșnov și Poiana Brașov, evitând aglomerațiile de pe DN1; - Creșterea confortului pe timpul transportului; - Reducerea consumului de carburanți; - Creșterea siguranței în trafic. Principalii indicatori tehnici ai investiției: - Lungime drum modernizat - 7.000 ml; - Lățime platformă - 8 ml; - Lățime parte carosabilă - 6 ml; - Lățime benzi de încadrare - 2 x 0,5 m; - Lățime acostamente - 2 x 0,5 m; - Podele tubulare DN 500-Premo - 5 buc; - Rigolă betonată 9.750 ml; - Podețe transversale noi - 32 buc; - Raza minimă - 22 m. Valoarea estimată a investiției 25.095.186 lei; 5.769.008 Euro.
10.	Stadiul actual: evaluarea stadiului de maturitate al proiectului (studiile existente: studiu de fezabilitate, studii, studii de piață, studii urbane, etc.)	- Studiul de fezabilitate pentru D.C.132 realizat în 1998 (inclusiv cele 5 poduri) trebuie reactualizat; - Proiect tehnic pentru D.C132 km0+636-km4+000 – realizat în mai 2000 (fără poduri)- trebuie reactualizat;

		- Studiul de prefezabilitate martie 2011 (fără poduri) -km0+632-km 7+000; - Studiul topo.
11.	Activități de pregătire necesare și sursele posibile de finanțare ale acestora	- Reactualizarea și completarea studiilor de fezabilitate și a proiectelor tehnice; - Obținerea avizelor solicitate prin certificatul de urbanism; - Realizarea studiilor: Topo, geo și hidro. Ca surse posibile de finanțare, considerăm fondurile europene, „Axa dezvoltare infrastructură urbană" ca principală opțiune, urmat de bugetul de stat, prin Consiliul Județean și cofinanțare locală.
12.	Aspecte legale care trebuie soluționate	Intabularea terenurilor pentru întreg traseul drumului de acces inclusiv a terenurilor pentru lărgirea drumului.
13.	Riscuri estimate pentru implementarea proiectului	Realizarea segmentului de drum Gura Diham – limită cu județ Brașov pe un teren cu foarte multe pâraie și teren instabil. Există riscul de prelungire a termenului estimat de realizare, în funcție de prelungirea sezonului de iarnă.

II. RESURSE NECESARE

1.	Estimarea financiară a proiectului							
	Buget orientativ al proiectului în lei (suma cu TVA)				Buget orientativ al proiectului în euro:			
	25.095.186				5.769.008			
	Sursele de finanțare în lei și euro (sume cu TVA)							
	Buget de stat (Guvernul României)		Buget local (contribuție din bugetul UAT)		Fonduri comunitare (UE)		Surse private (IMM)	
	lei	euro	lei	euro	lei	euro	lei	euro
	3.262.374	749.971	501.904	115.380	21.330.908	4.903.657		
	Total buget public în lei (buget de stat+buget local+fonduri UE) : 25.095.186							
	Total buget public în euro (buget de stat+buget local+fonduri UE): 5.769.008							
2	Gradul de sprijin pentru proiect de către grupul țintă				2%. Cota de cofinanțare solicitată. Sprijin în procesul de avizare-autorizare. În faza de proiectare grupul țintă va fi reprezentat de catre A.D.I. care va asigura bugetul pentru			

		cheltuielile de proiectare.
3	Angajament al autorităţilor locale/ judeţene /regionale ce vor fi implicate în realizarea/ implementarea proiectului (contribuţii vizate din partea acestora, materiale sau financiare)	Având în vedere că proiectul are un caracter regional cele trei primării ale localităților Bușteni, Azuga și Valea Doftanei, vor face demersuri prin A.D.I. constituit pentru obținerea de fonduri de dezvoltare de la Consiliul Județean Prahova pentru asigurarea cofinanțării la fondurile Europene solicitate.

Date de contact ale beneficiarului proiectului vizat	
Numele instituției	Primăria Orașului Bușteni
Persoana de contact * (nume, funcție)	Primar - Ec. Emanoil Savin; Administrator public - Ing. Marian Ilie; Consilier primar - Ing. Ion Vasilescu.
Telefon	0726695262; 0722331451; fax 0244 322005;
Email	consilier.primariabusteni@yahoo.com; primabus@yahoo.com;

**Este indicat să se menționeze o persoană care poate oferi toate informațiile referitoare la fișa de proiect.*

27. Extinderea și reabilitarea sistemelor de apă și canalizare în județul Prahova - Faza 2

I. INFORMAŢII GENERALE DESPRE PROIECT

1.	**Titlul proiectului**	**Extinderea și reabilitarea sistemelor de apă și canalizare în județul Prahova - Faza 2.**
2.	Locația de desfășurare a proiectului (județ/județe, localitate/localități	Localitățile rurale fără sistem de canalizare din județul Prahova.
3.	Descrierea succintă a proiectului (obiective și activități principale) (maxim 300 caractere)	Proiectul urmarește dezvoltarea rețelelor de apă potabilă, de canalizare și dezvoltarea stațiilor de epurare a apei menajere în localitățile din mediul rural al județului Prahova, care au o populație cuprinsă între 2.000 și 10.000 locuitori.

4.	Justificarea proiectului: nevoi identificate în regiune / judeţ / localitate (maxim 1000 caractere)	Proiectul – ce constituie faza a doua a unui program mai extins de reabilitare a sistemelor de alimentare cu apă potabilă și canalizare la nivelul localităților din județul Prahova – urmărește crearea unor condiții civilizate de viață și creșterea gradului de confort pentru populația din mediul rural. De asemenea, alimentarea gospodăriilor cu apă potabilă tratată și verificată, colectarea și tratarea apelor menajere uzate sunt măsuri obligatorii necesare pentru a asigura protecția sănătății populației și a animalelor, pentru a preveni contaminarea solului și surselor de apă potabilă.
5.	Alte inițiative care complementează sau în care se integrează proiectul descris (vă rugăm menționați locația și inițiatorul acestora)	Dezvoltarea sistemelor de alimentare cu apa în mediul rural este completată de programul inițiat de Consiliul Județean și de o serie de investiții la nivel local. Se integrează în Master Planul privind dezvoltarea infrastructurii pentru gestionarea apei potabile și a apelor uzate din județul Prahova între Faza 1 (2010- 2014) care se afla în derulare și Faza 3 (2020 – 2037).
6.	Calendar indicativ (durata proiectului şi perioada estimată de punere în aplicare)	Durată estimativă: 36 de luni; 2014-2020.
7.	Structuri responsabile pentru implementarea proiectului (beneficiarul și partenerii vizați, daca este cazul);	SC Hidro Prahova SA, Consiliul Județean Prahova, Consiliile locale, Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „Parteneriatul pentru managementului apei – Prahova”.
8.	Impactul estimat al proiectului regional (modificări socio-economice ca urmare a implementării proiectului);	Impact social ✓ îmbunătățirea standardului de viață în zona rurală; ✓ armonizarea cu acquis-ul comunitar de mediu, conform POS Mediu; ✓ reducerea diferențelor la nivelul infrastructurii de mediu (servicii de apă, canalizare și epurare) existente între România și statele dezvoltate din cadrul UE; ✓ înlocuirea surselor de apă poluate cu nitrați și alte substanțe – predominante în mediul rural. Impactul social: îmbunătățirea gradului de sănătate a populației. Impact economic: creșterea interesului pentru dezvoltarea investițiilor agro-turistice, ca urmare a accesului la surse de apă potabilă și sistem de

		canalizare. Obiectivele turistice și culturale, dublate de agricultura eco și de diversitatea formelor de relief din mediul rural contribuie la stimularea interesului pentru dezvoltarea pensiunilor și cabanelor turistice/de vacanță, pe fundalul unor condiții de viață și a unui grad de confort ridicat. Ca atare, un efect indirect îl va constitui creșterea locurilor de muncă.
9.	Realizări-cheie Rezultate estimate (indicatori)	Investiția majoră „Extinderea și reabilitarea sistemelor de apă și canalizare în judetul Prahova – Faza 2" încadrată între Prioritățile de Finanțare 2014-2020 în Domeniul prioritar nr. 1, Masura 1.2 are la baza Master Planul pentru infrastructura sistemului de apă potabilă și ape uzate pentru județul Prahova – master plan care, în prezent, se află în stadiu de actualizare. Ca atare, rezultatele cuantificabile se vor actualiza după finalizarea Master Planului. Rezultate: ✓ îmbunătățirea standardului de viața și calității mediului; ✓ asigurarea accesului tuturor consumatorilor (persoane fizice, societăți comerciale, instituții) la rețelele de apă - canal și la sistemele de epurare; ✓ asigurarea debitelor de apă potabilă, preluarea în rețeaua de canalizare și epurarea acestora, luand în calcul cererea actuală și planurile de dezvoltare ale fiecărei localități; ✓ reducerea daunelor provocate mediului înconjurator prin deversarea apelor uzate și poluarea prin infiltrație a surselor de apă existente; ✓ reducerea pierderilor în rețelele de apă potabilă și reducerea infiltrațiilor provenite din rețeaua de canalizare; ✓ asigurarea calitații apei potabile și asigurarea managementului apelor uzate conform Directivei 98/83/CE și Directivei 91/271/EEC.
10.	Stadiul actual: evaluarea stadiului de maturitate al proiectului (studiile existente: studiu de fezabilitate, studii, studii de piață, studii urbane,	Actualizarea Master Planului privind gestionarea sistemelor de apă potabilă și ape uzate din județul Prahova.

	etc.)	
11.	Activităţi de pregătire necesare şi sursele posibile de finanţare ale acestora	Activităţi de pregătire ✓ consultări cu autoritățile locale; ✓ centralizarea datelor privind investițiile în infrastructura apă-canalizare-epurare, de către personalul tehnic ADI; datele urmând să fie colectate de la toate unitățile administrativ-teritoriale din județul Prahova, care și-au manifestat interesul de a face parte din Faza a 2 a proiectului; ✓ actualizarea Master Planului se finanțează din fondurile alocate prin Contractul de finanțare nr. 121443/20 05 2011, concretizat prin Contractul de Servicii nr. 1 – Faza 1 2010-2014, în curs de implementare.
12.	Aspecte legale care trebuie soluţionate	Stabilirea situației juridice a terenurilor. Emiterea HCL/HCJ privind investițiile de pe teritoriul fiecărei unități administrativ-teritoriale după modelele unice pentru fiecare subiect (punerea la dispoziție a terenurilor, aprobare indicatorilor tehnico-economici, etc). Stabilirea de către autoritățile locale a listei de priorități privind sistemul de apă potabilă și ape uzate și transmiterea acestora proiectantului. Adoptarea graficului de lucrări corelat cu programele de asfaltare și alte lucraăi de investiții prevăzute de autoritățile locale. Acțiuni premergătoare obținerii avizelor pentru autorizațiile de construcție pentr traversări, pentru lucrările din zonele de cale ferată, drumuri naționale etc. conform legislației în vigoare. Stabilirea traseelor conductelor aferente sistemelor de apă potabilă și de canalizare.
13.	Riscuri estimate pentru implementarea proiectului	Refuzul de a încheia contracte individuale pentru serviciile de apă și canalizare și folosirea în continuare a surselor de apă existente – fântâni etc. Consultarea populației – nu se realizează transparent și cu impact direct asupra bunului mers al proiectului.Fonduri insuficiente pentru asigurarea contribuției locale obligatorii. Modificarea legislației în domeniu cu impact asupra planului de proiect și a planului de lucrări de execuție. Contestarea licitațiilor publice aferente contractului – întârzieri în derularea activităților.

II. RESURSE NECESARE

<table>
<tr><td rowspan="10">1.</td><td colspan="8">Estimarea financiară a proiectului</td></tr>
<tr><td colspan="4">Bugetul orientativ al proiectului în lei (TVA inclus)</td><td colspan="4">Bugetul orientativ al proiectului în euro (TVA inclus)</td></tr>
<tr><td colspan="4">535.456.800</td><td colspan="4">118.992.400</td></tr>
<tr><td colspan="8">Sursele de finanțare în lei și euro (TVA inclus)</td></tr>
<tr><td colspan="2">Buget de stat (Guvernul României)</td><td colspan="2">Buget local (contribuție din bugetul UAT):</td><td colspan="2">Fonduri comunitare (UE)</td><td colspan="2">Surse private (IMM)</td></tr>
<tr><td>lei</td><td>euro</td><td>lei</td><td>euro</td><td>lei</td><td>euro</td><td>lei</td><td>euro</td></tr>
<tr><td>69.609.384</td><td>16.120.000</td><td>10.709.136</td><td>2.480.000</td><td>455.138.280</td><td>105.400.000</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="8">Total buget public în lei (buget de stat+buget local+fonduri UE): 535.456.800</td></tr>
<tr><td colspan="8">Total buget public în euro (buget de stat+buget local+fonduri UE): 147.550.576</td></tr>
<tr><td>2.</td><td colspan="4">Gradul de sprijin pentru proiect de către grupul țintă</td><td colspan="4">100%.</td></tr>
<tr><td>3.</td><td colspan="4">Angajament al autorităților locale/ județene /regionale ce vor fi implicate în realizarea/ implementarea proiectului (contribuții vizate din partea acestora, materiale sau financiare)</td><td colspan="4">Punerea la dispoziție cu titlu gratuit a terenurilor, atât cele cu ocupare definitivă, cât și cele cu grad de ocupare temporară, pe perioada lucrărilor. Asigurarea de către UAT a contribuției de 2%.</td></tr>
</table>

Date de contact ale beneficiarului proiectului vizat	
Numele instituției	ADI - Parteneriatul pentru managementul apei – Prahova
Persoana de contact * (nume, funcție)	Sorin Bucuțea
Telefon	0244.514.452
Email	adiprahova@yahoo.com.

**Este indicat să se menționeze o persoană care poate oferi toate informațiile referitoare la fișa de proiect.*

FIȘE PROIECT – Județul Teleorman

28. Reabilitarea, modernizarea și extinderea Grădiniței nr. 4 din Municipiul Alexandria

I. INFORMAȚII GENERALE DESPRE PROIECT

1.	**Titlul proiectului**	**Reabilitarea, modernizarea și extinderea Grădiniței nr. 4 din Municipiul Alexandria**
2.	Locația de desfășurare a proiectului (județ/județe, localitate/localități	Municipiul Alexandria, județul Teleorman
3.	Descrierea succintă a proiectului (obiective și activități principale) (maxim 300 caractere)	Îmbunătățirea condițiilor educative din cadrul unității de învățământ, prin realizarea unor lucrări de reabilitare și extindere a clădirii. Reabilitare prin: reparare șarpantă, instalare jgheaburi și burlane, înlocuirea parțială a tâmplăriei, reparare pereți, reparații tencuieli, zugrăveli, pardoseli din gresie pentru spațiile din afara sălilor de clasă, placaje faianță în bucătărie și dotări în bucatărie, înlocuire instalație sanitară, refacerea grupurilor sanitare. Construirea unui corp (parter +etaj) care să aibă destinația de sală de sport la parter și sală de festivități la etaj.
4.	Justificarea proiectului: Nevoi identificate în regiune/județ/ localitate. (maxim 1000 caractere)	Unitatea a fost dată în folosință în anul 1971 și până în prezent nu a beneficiat de nicio reparație. Lucrările de reabilitare și de extindere se dovedesc de o reală necesitatea, mai ales că instituția funcționează în regim de program prelungit și deține o capacitate de 180 de locuri. De asemenea, instituția deservește cartierul de blocuri unde este situată și chiar o mare parte din cartierele vecine.
5.	Alte inițiative care complementează sau în care se integrează proiectul descris (vă rugăm mentionați locația și inițiatorul acestora)	NA.
6.	Calendar indicativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)	Durata proiectului = 24 luni de la data semnării contractului de finanțare; Perioada de punere în aplicare: 2014 – 2016.
7.	Structuri responsabile pentru implementarea proiectului (beneficiarul și partenerii vizați, dacă este cazul);	Consiliul Local al Municipiului Alexandria; Ministerul Învățământului – Inspectoratul Școlar Județean;

		Grădinița nr. 4, Alexandria.
8.	Impactul estimat al proiectului regional (modificări socio-economice ca urmare a implementării proiectului);	Asigurarea unor condiții pentru copii, conform standardelor europene.
9.	Realizări-cheie Rezultate estimate (indicatori)	1 unitate de învătământ grădiniță - reabilitată și modernizată. 1 sală de sport 1 sală de festivități
10.	Stadiul actual: evaluarea stadiului de maturitate al proiectului (studiile existente: studiu de fezabilitate, studii, studii de piață, studii urbane, etc.)	NA
11.	Activități de pregătire necesare și sursele posibile de finanțare ale acestora	Hotărârea CL privind realizarea/depunerea proiectului. Întocmirea documentațiilor tehnice - studii etc. Realizarea și depunerea cererii de finanțare - fonduri europe (POR) Obținerea avizelor și autorizațiilor legale necesare lucrărilor de construcții/modernizări
12.	Aspecte legale care trebuie soluționate	Nu există
13.	Riscuri estimate pentru implementarea proiectului	Întârzieri în procesul de evaluare a cererilor de finanțare. Întârzieri în procesul de rambursare a cheltuielilor. Lipsa surselor financiare în bugetul local pentru asigurarea cofinanțării. Durata procedurilor de achiziție publică pentru atribuirea contractelor de lucrări de reabilitare.

II. RESURSE NECESARE

1.	Estimarea financiară a proiectului							
	Buget orientativ al proiectului în lei (suma cu TVA)				Buget orientativ al proiectului în euro:			
	358.560,00				83.000,00			
	Sursele de finanțare în lei și euro (sume cu TVA)							
	Buget de stat (Guvernul României)		Buget local (contribuție din bugetul UAT)		Fonduri comunitare (UE)		Surse private (IMM)	
	lei	euro	lei	euro	lei	euro	lei	euro
	46.612,80	10.790,00	7.171,20	1.660,00	304.776,00	70.550,00		
	Total buget public în lei (buget de stat+buget local+fonduri UE):							

	358.560,00	
	Total buget public în euro (buget de stat+buget local+fonduri UE): 83.000,00	
2.	Gradul de sprijin pentru proiect de către grupul țintă	100%
3.	Angajament al autorităţilor locale/ judeţene /regionale ce vor fi implicate în realizarea/ implementarea proiectului (contribuţii vizate din partea acestora, materiale sau financiare)	Asigurarea cofinanțării necesare pentru realizarea proiectului.

Date de contact ale beneficiarului proiectului vizat	
Numele instituției	Municipiul Alexandria
Persoana de contact * (nume, funcție)	Maria GOGOI, Director Executiv al Direcției Tehnice Investiții
Telefon	0756.011.073
Email	maria_gogoi@yahoo.com.

**Este indicat să se menționeze o persoană care poate oferi toate informațiile referitoare la fișa de proiect.*

29. *Reabilitarea, modernizarea și extinderea Grădiniței Ion Creangă din Municipiul Alexandria*

I. INFORMAŢII GENERALE DESPRE PROIECT

1.	**Titlul proiectului**	**Reabilitarea, modernizarea și extinderea Grădiniței Ion Creangă din Municipiul Alexandria.**
2.	Locația de desfășurare a proiectului (județ/județe, localitate/localități	Municipiul Alexandria, județul Teleorman.
3.	Descrierea succintă a proiectului (obiective și activități principale) (maxim 300 caractere)	Îmbunătățirea condițiilor educative din cadrul unității de învățământ, prin realizarea unor lucrări de reabilitare și extindere a clădirii. Realizarea lucrărilor de reabilitare totală: reparare șarpantă, instalare jgheaburi și burlane, înlocuirea parțială a tâmplăriei, reparare ziduri interior și exterior, zugrăvit in vopsea lavabil, pavarea cu gresie a spatiilor în afara sălilor de clasă, înlocuirea faianței și gresiei la bucătărie și dotarea cu mașină de spălat vase, chiuvete de spălat zarzavaturi corespunzătoare, plite de gătit, lăzi frigorifice, înlocuirea instalației sanitare, compartimentarea grupurilor sanitare individual și

		dotarea acestora. Construirea unui corp (parter+etaj) care să aibă destinația ca sală de sport la parter și sală de festivități la etaj.
4.	Justificarea proiectului: nevoi identificate în regiune/județ/ localitate. (maxim 1000 caractere)	Unitatea a fost dată în folosință în anul 1971 și până în prezent nu a beneficiat de nicio reparație. Lucrările de reabilitare și de extindere se dovedesc de o reală necesitatea, mai ales că instituția funcționează în regim de program prelungit și deține o capacitate de 180 de locuri. De asemenea, instituția deservește cartierul de blocuri unde este situată și chiar o mare parte din cartierele vecine.
5.	Alte inițiative care complementează sau în care se integrează proiectul descris (vă rugăm mentionați locația și inițiatorul acestora)	NA
6.	Calendar indicativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)	Durata proiectului = 24 luni; Perioada de punere în aplicare: ianuarie 2014 - decembrie 2016.
7.	Structuri responsabile pentru implementarea proiectului (beneficiarul și partenerii vizați, dacă este cazul);	Consiliul Local al Municipiului Alexandria; Ministerul Învățământului - Inspectoratul Școlar Județean; Grădinița cu program prelungit Ion Creangă, Alexandria.
8.	Impactul estimat al proiectului regional (modificări socio-economice ca urmare a implementării proiectului);	Asigurarea unor condiții pentru copii, conform standardelor europene. Creșterea atractivității grădiniței ca instituție de învățământ preșcolar.
9.	Realizări-cheie Rezultate estimate (indicatori)	1 unitate de învătământ grădiniță - reabilitată și modernizată. 1 sală de sport 1 sală de festivități
10.	Stadiul actual: evaluarea stadiului de maturitate al proiectului (studiile existente: studiu de fezabilitate, studii, studii de piață, studii urbane, etc.)	NA
11.	Activități de pregătire necesare și sursele posibile de finanțare ale acestora	Hotărârea CL privind realizarea/depunerea proiectului. Întocmirea documentațiilor tehnice - studii etc. Realizarea și depunerea cererii de finanțare - fonduri europe (POR) Obținerea avizelor și autorizațiilor legale necesare lucrărilor de construcții/modernizări

12.	Aspecte legale care trebuie soluționate	Nu există
13.	Riscuri estimate pentru implementarea proiectului	Întârzieri în procesul de evaluare a cererilor de finanțare. Întârzieri în procesul de rambursare a cheltuielilor. Lipsa surselor financiare în bugetul local pentru asigurarea cofinanțării. Durata procedurilor de achiziție publică pentru atribuirea contractelor de lucrări de reabilitare.

II. RESURSE NECESARE

1.	Estimarea financiară a proiectului							
	Buget orientativ al proiectului în lei (suma cu TVA)				Buget orientativ al proiectului în euro:			
	604.800,00				140.000,00			
	Sursele de finanțare în lei și euro (sume cu TVA)							
	Buget de stat (Guvernul României)		Buget local (contribuție din bugetul UAT)		Fonduri comunitare (UE)		Surse private (IMM)	
	lei	euro	lei	euro	lei	euro	lei	euro
	78.624,00	18.200,00	12.096,00	2.800,00	514.080,00	119.000,00		
	Total buget public în lei (buget de stat+buget local+fonduri UE): 604.800,00							
	Total buget public în euro (buget de stat+buget local+fonduri UE): 140.000,00							
2.	Gradul de sprijin pentru proiect de către grupul țintă				100%			
3.	Angajament al autorităților locale/ județene /regionale ce vor fi implicate în realizarea/ implementarea proiectului (contribuții vizate din partea acestora, materiale sau financiare)				Asigurarea cofinanțării necesare pentru realizarea proiectului.			

Date de contact ale beneficiarului proiectului vizat	
Numele instituției	Municipiul Alexandria
Persoana de contact * (nume, funcție)	Maria GOGOI, Director Executiv al Direcției Tehnice Investiții
Telefon	0756.011.073
Email	maria_gogoi@yahoo.com.

**Este indicat să se menționeze o persoană care poate oferi toate informațiile referitoare la fișa de proiect.*

30. ***Infrastructura și utilități pentru noi cartiere de locuințe individuale și colective în Municipiul Alexandria***

I. INFORMAŢII GENERALE DESPRE PROIECT

1.	**Titlul proiectului**	**Infrastructura și utilități pentru noi cartiere de locuințe individuale și colective în Municipiul Alexandria.**
2.	Locaţia de desfăşurare a proiectului (judeţ/judete, localitate/localităţi)	Municipiul Alexandria, județul Teleorman.
3.	Descrierea succintă a proiectului (obiective și activități principale) (maxim 300 caractere)	Proiectul își propune realizarea rețelei de străzi și realizarea utilităților (alimentare cu apă, canalizare menajeră și pluvială, iluminat, gaze, telecomunicații) pentru două cartiere de locuințe noi care se vor construi pe următoarele amplasamente: ✓ str. Turnu Magurele, zona fostei unități militare; ✓ drumul județean Alexandria - Cornetu.
4.	Justificarea proiectului: nevoi identificate în regiune / judeţ / localitate. (maxim 1000 caractere)	În zona fostei unități militare se va construi un cartier cu următoarele obiective: ✓ locuințe individuale – 87; ✓ locuințe colective – 60 apartamente; ✓ tribunal județean; ✓ cămin de bătrâni - 100 locuri; ✓ grădiniță- 60 locuri; ✓ centru comercial -1.000 mp; ✓ campus universitar(existent); ✓ parc 30.0000 mp. Pe drumul județean Alexandria – Cornetu au fost atribuite 40 de loturi pentru construirea locuințelor individuale, ca despăgubiri pentru cetățenii care au suferit datorită confiscării locuințelor în perioada comunistă, conform Legii nr. 10/2001.
5.	Alte inițiative care complementează sau în care se integrează proiectul descris (vă rugăm menționați locația și inițiatorul acestora)	Cămin pentru bătrâni în Municipiul Alexandria, inițiator Municipiul Alexandria Locuințe de serviciu în zona fostei UM, inițiator Municipiul Alexandria. Tribunalul Județean Teleorman în zona fostei UM – inițiator Tribunalul Județean Teleorman.
6.	Calendar indicativ (durata proiectului şi perioada estimată de punere în aplicare)	Durata proiectului: 36 luni de la data semnării contractului de finanțare; Perioada estimată de punere în aplicare: martie 2014-martie 2017.

7.	Structuri responsabile pentru implementarea proiectului (beneficiarul și partenerii vizați, dacă este cazul);	Municipiul Alexandria
8.	Impactul estimat al proiectului regional (modificări socio-economice ca urmare a implementării proiectului);	Beneficiari principali: locuitorii acestui cartiere circa 781 persoane; Instituții publice (Tribunalul Județean, Universitatea Valahia, Inspectoratul Școlar Județean); Mediul de afaceri local; Beneficiari secundari: toți locuitorii Municipiului Alexandria circa 54.000 locuitori.
9.	Realizări-cheie Rezultate estimate (indicatori)	✓ Străzi, alei trotuare noi - 61.608 mp, ✓ Rețea nouă de alimentare cu apă – 4.008 ml; ✓ Branșamente de apă - 190 buc.; ✓ Rețea de canalizare menajeră – 4.172 ml; ✓ Cămine noi - 98 buc.; ✓ Branșamente de canalizare - 188 buc.; ✓ Canalizare pluvială - 4.680 ml; ✓ Rețea de gaze naturale –1.884 ml; ✓ Cămine – 8 buc.; ✓ Branșamente gaze – 57 buc.; ✓ Rețea electrică de medie tensiune – 3.250 ml; ✓ Rețea electricăde joasă tensiune – 4.040 ml; ✓ Iluminat exterior – 4.540 ml; ✓ Branșamente electrice - 92 buc.; ✓ Posturi de transformare - 8 buc.; ✓ Parc agrement 3.000 mp.
10.	Stadiul actual: evaluarea stadiului de maturitate al proiectului (studiile existente: studiu de fezabilitate, studii, studii de piață, studii urbane, etc.)	✓ Documentație tehnico-economică în faza SF; ✓ Contract de achiziție publică pentru întocmire proiect tehnic și caiete de sarcini; ✓ Detalii de execuție pentru infrastructura și utilități în cartierul din zona fostei UM; ✓ Există SF și contract de servicii pentru Proiect Tehnic, aferent extinderii rețelei de iluminat în zona DJ Alexandria –Cornetu.

11.	Activităţi de pregătire necesare şi sursele posibile de finanţare ale acestora	Activități premergătoare: Finalizarea documentației tehnico-economice pentru cartierul din zona fostei UM, întocmire SF + PT pentru infrastructură și utilități în cartierul situat pe drumul județean Alexandria Cernetu, întocmire cerere de finanțare. Surse posibile de finanțare: POR - Domeniul Prioritar Nr. 1. Dezvoltarea Durabilă A Infrastructurii Locale Și Regionale; Măsura 1.1. Extinderea și modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare și de servicii publice. Submăsura 1.1.1. Realizarea, reabilitarea, modernizarea şi extinderea infrastructurii tehnico-edilitare ale utilităților publice.
12.	Aspecte legale care trebuie soluţionate	Nu există
13.	Riscuri estimate pentru implementarea proiectului	Întârzieri în procesul de evaluare a cererilor de finanțare. Întârzieri în procesul de rambursare a cheltuielilor. Lipsa surselor financiare în bugetul local pentru asigurarea cofinanțării. Durata procedurilor de achiziție publică pentru atribuirea contractelor de lucrări de reabilitare.

II. RESURSE NECESARE

1.	Estimarea financiară a proiectului							
	Buget orientativ al proiectului în lei (suma cu TVA)				Buget orientativ al proiectului în euro:			
	46.712.687,04				10.813.122,00			
	Sursele de finanțare în lei și euro (sume cu TVA)							
	Buget de stat (Guvernul României)		Buget local (contribuție din bugetul UAT)		Fonduri comunitare (UE)		Surse private (IMM)	
	lei	euro	lei	euro	lei	euro	lei	euro
	6.072.649,32	1.405.705,86	934.253,74	216.262,44	39.705.783,98	9.191.153,70		
	Total buget public în lei (buget de stat+buget local+fonduri UE): 46.712.687,04							
	Total buget public în euro (buget de stat+buget local+fonduri UE): 10.813.122,00							
2.	Gradul de sprijin pentru proiect de către grupul țintă				100%			
3.	Angajament al autorităţilor locale/ judeţene /regionale ce vor fi implicate în realizarea/ implementarea proiectului (contribuţii vizate din partea acestora, materiale sau				Asigurarea cofinanțării necesare pentru realizarea proiectului			

	financiare)	

Date de contact ale beneficiarului proiectului vizat	
Numele instituţiei	Municipiul Alexandria
Persoana de contact * (nume, funcţie)	Maria GOGOI, Director Executiv al Direcţiei Tehnic Investiții
Telefon	0756.011.073
Email	maria_gogoi@yahoo.com.

Anexe

Anexe aferente Capitolului 2. Condiționalități naturale în dezvoltarea regiunii Sud Muntenia (resurse, factori de favorabilitate fizico-geografică, factori restrictivi ai dezvoltării)

Anexa nr. 1 - Relieful regiunii Sud Muntenia

Tab. 41 Munții

Munții	Principalele vârfuri	Altitudinea m	Localizarea vârfului
Făgăraș	Moldoveanu	2.544	În întregime în județul Argeș
	Negoiu	2.535	La limita dintre județele Argeș și Sibiu
	Viștea Mare	2.527	La limita dintre județele Argeș și Brașov
	Lespezi-Călțun	2.522	În întregime în județul Argeș
	Cornu Călțunului	2.510	În întregime în județul Argeș
	Hârtopu Darei	2.506	În întregime în județul Argeș
	Dara	2.500	În întregime în județul Argeș
Ghițu	Ghițu Brădet	1.622	În întregime în județul Argeș
	Acul Albinei	1.372	În întregime în județul Argeș
Frunți	Munțisor	1.534	În întregime în județul Argeș
Iezer Păpușa	Roșu	2.469	În întregime în județul Argeș
	Iezerul Mare	2.463	În întregime în județul Argeș
	Păpușa	2.391	În întregime în județul Argeș
Piatra Craiului	Grindu	2.229	În întregime în județul Argeș. Vârful de altitudine maximă a masivului (vf. La Om – 2.238 m.alt.), se află în județul Brașov.
Leaota	Leaota	2.133	În întregime în județul Dâmbovița
Bucegi	Omu	2.505 (2.513 - împreună cu stânca de pe vârf)	La limita dintre județele Prahova și Brașov
	Bucura (Ocolit)	2.503	La limita dintre județele Prahova și Brașov
	Capu	2.500	În întregime în județul Prahova

	Morarului		
Clăbucetele Predealului	Clăbucetul Azugii	1.586	În întregime în judeţul Prahova. Sunt consideraţi ca făcând parte din Munţii Gârbovei/Baiului deşi geografic sunt entitate separată.
Baiului	Neamţu	1.923	În întregime în judeţul Prahova Munţii Neamţului, partea nordică a munţilor Baiului, sunt consideraţi entitate separată din punct de vedere turistic, nu şi geologic/geografic.
	Baiu Mare Nord	1.908	În întregime în judeţul Prahova
Grohotiş	Grohotiş	1.767	În întregime în judeţul Prahova
Ciucaş	Ciucaş	1.954	La limita dintre judeţele Prahova şi Braşov
Tătaru	Vârful lui Crai	1.502	La limita dintre judeţul Prahova şi judeţul Buzău. Munţii Tătaru, aflaţi partea vestică a munţilor Siriu, sunt munţi consideraţi entitate separată din punct de vedere turistic, nu şi geologic/geografic, ai munţilor Siriu.

Sursa: Colecția Munții Noștii (1963 - 1991)

Anexe aferente Capitolului 3. Sistemul de așezări în regiunea Sud Munteni

Anexa nr. 2 Structuri de sate în cadrul județelor regiunii Sud Muntenia

Tab. 42 Tipuri de sate în județul Argeș

Comune județul Argeș	Tipuri se sate care aparțin comunelor
Albeștii De Argeș	răsfirat
Albeștii De Muscel	răsfirat
Albota	răsfirat
Aninoasa	răsfirat
Arefu	răsfirat
Băbana	răsfirat
Băiculești	răsfirat
Bălilești	răsfirat
Bârla	răsfirat
Bascov	adunat
Beleți-Negrești	adunat
Berevoești	răsfirat
Bogați	răsfirat
Boteni	răsfirat
Boțești	răsfirat
Bradu	adunat
Brăduleț	adunat
Budeasa	răsfirat
Bughea de Jos	răsfirat
Bughea de Sus	răsfirat
Buzoești	adunat
Căldăraru	adunat
Călinești	adunat
Căteasca	adunat
Cepari	răsfirat
Cetățeni	răsfirat
Ciocănești	răsfirat
Ciofrângeni	răsfirat
Ciomăgești	adunat
Cocu	adunat
Corbeni	răsfirat
Corbi	răsfirat

Costești	adunat
Cotmeana	răsfirat
Cuca	adunat
Dâmbovicioara	răsfirat
Dârmanești	adunat
Davidești	adunat
Dobrești	adunat
Domnești	răsfirat
Drăganu	adunat
Dragoslavele	răsfirat
Godeni	răsfirat
Hârsești	adunat
Hârtiești	răsfirat
Izvoru	adunat
Leordeni	adunat
Lerești	răsfirat
Lunca Corbului	adunat
Mălureni	răsfirat
Mărăcineni	adunat
Merișani	adunat
Micești	adunat
Mihăești	răsfirat
Mioarele	răsfirat
Miroși	adunat
Morărești	răsfirat
Moșoaia	adunat
Mozăceni	adunat
Mușătești	răsfirat
Negrași	adunat
Nucșoara	răsfirat
Oarja	adunat
Pietroșani	răsfirat
Poiana Lacului	adunat
Poienarii de Argeș	adunat
Poienarii de Muscel	răsfirat
Popești	adunat
Priboieni	răsfirat
Râca	adunat
Rătești	adunat
Recea	adunat
Rociu	adunat

Rucăr	răsfirat
Sălătrucu	răsfirat
Săpata	răsfirat
Schitu Golești	răsfirat
Slobozia	adunat
Stâlpeni	răsfirat
Ștefan Cel Mare	adunat
Stoenești	răsfirat
Stolnici	adunat
Șuici	răsfirat
Suseni	adunat
Teiu	adunat
Tigveni	adunat
Țițești	adunat
Uda	adunat
Ungheni	răsfirat
Valea Danului	răsfirat
Valea Iașului	răsfirat
Valea Mare-Pravăț	răsfirat
Vedea	adunat
Vlădești	răsfirat
Vulturești	răsfirat

Sursa: studiu experți

Tab. 43 Tipuri de sate în județul Călărași

Comune județul Călărași	Tipuri se sate care aparțin comunelor
Alexandru Odobescu	adunat
Belciugatele	adunat
Borcea	adunat
Căscioarele	adunat
Chirnogi	adunat
Chiselet	adunat
Ciocănești	adunat
Crivăț	adunat
Curcani	adunat
Cuza Vodă	adunat
Dichiseni	adunat
Dor Mărunt	adunat
Dorobanțu	adunat
Dragalina	adunat
Dragoș Vodă	adunat
Frăsinet	adunat
Frumușani	adunat
Fundeni	adunat
Gălbinași	adunat
Grădiștea	adunat
Gurbănești	adunat
Ileana	adunat
Independența	adunat
Jegălia	adunat
Lehliu	adunat
Luica	adunat
Lupșanu	adunat
Mânăstirea	adunat
Mitreni	adunat
Modelu	adunat
Nana	adunat
Nicolae Bălcescu	adunat
Perișoru	adunat
Plătărești	adunat
Radovanu	adunat
Roșeți	adunat
Sărulești	adunat
Sohatu	adunat

Șoldanu	adunat
Spanțov	adunat
Ștefan cel Mare	adunat
Ștefan Vodă	adunat
Tămădău Mare	adunat
Ulmeni	adunat
Ulmu	adunat
Unirea	adunat
Vâlcelele	adunat
Valea Argovei	adunat
Vasilați	adunat
Vlad Țepeș	adunat

Sursa: studiu experți

Tab. 44 Tipuri de sate în județul Dâmbovița

Comunele din județul Dâmbovița	Tipuri de sate care aparțin comunelor
Aninoasa	răsfirat
Băleni	adunat
Bărbulețu	răsfirat
Bezdead	răsfirat
Bilciurești	adunat
Brănești	răsfirat
Branișteа	adunat
Brezoaele	adunat
Buciumeni	răsfirat
Bucșani	adunat
Butimanu	adunat
Cândești	răsfirat
Ciocănești	adunat
Cobia	răsfirat
Cojasca	adunat
Comișani	adunat
Conțești	adunat
Corbii Mari	adunat
Cornățelu	adunat
Cornești	adunat
Costeștii din Vale	adunat
Crângurile	adunat
Crevedia	adunat
Dărmănești	adunat

Dobra	adunat
Doicești	răsfirat
Dragodana	adunat
Dragomirești	adunat
Finta	adunat
Glodeni	răsfirat
Gura Foii	adunat
Gura Ocniței	răsfirat
Gura Șuții	adunat
Hulubești	răsfirat
I. L. Caragiale	adunat
Iedera	răsfirat
Lucieni	răsfirat
Ludești	adunat
Lungulețu	adunat
Malu cu Flori	răsfirat
Mănești	adunat
Mătăsaru	adunat
Mogoșani	adunat
Moroeni	răsfirat
Morteni	adunat
Moțăieni	răsfirat
Niculești	adunat
Nucet	adunat
Ocnița	răsfirat
Odobești	adunat
Perșinari	adunat
Petrești	adunat
Pietrari	adunat
Pietroșița	răsfirat
Poiana	adunat
Potlogi	adunat
Produlești	adunat
Pucheni	adunat
Raciu	adunat
Răscăeți	adunat
Râu Alb	răsfirat
Răzvad	adunat
Runcu	răsfirat
Sălcioara	adunat
Șelaru	adunat

Slobozia Moară	adunat
Șotânga	răsfirat
Tărtășești	adunat
Tătărani	răsfirat
Ulieşti	adunat
Ulmi	adunat
Văcărești	răsfirat
Valea Lungă	răsfirat
Valea Mare	adunat
Văleni-Dâmbovița	răsfirat
Vârfuri	răsfirat
Vișina	adunat
Vișinești	răsfirat
Vlădeni	adunat
Voinești	răsfirat
Vulcana-Băi	risipit
Vulcana-Pandele	răsfirat

Sursa: studiu experți

Tab. 45 Tipuri de sate în județul Giurgiu

Comunele din județul Giurgiu	Tipuri de sate care aparțin comunelor
Adunații-Copăceni	adunat
Băneasa	adunat
Bolintin-Deal	adunat
Bucșani	adunat
Bulbucata	adunat
Buturugeni	adunat
Călugăreni	adunat
Clejani	adunat
Colibași	adunat
Comana	adunat
Cosoba	adunat
Crevedia Mare	adunat
Daia	adunat
Florești-Stoenești	adunat
Frătești	adunat
Găiseni	adunat
Găujani	adunat
Ghimpați	adunat
Gogoșari	adunat

Gostinari	adunat
Gostinu	adunat
Grădinari	adunat
Greaca	adunat
Herăști	adunat
Hotarele	adunat
Iepurești	adunat
Isvoarele	adunat
Izvoarele	adunat
Joița	adunat
Letca Nouă	adunat
Malu	adunat
Mârșa	adunat
Mihai Bravu	adunat
Ogrezeni	adunat
Oinacu	adunat
Prundu	adunat
Putineiu	adunat
Răsuceni	adunat
Roata de Jos	adunat
Săbăreni	adunat
Schitu	adunat
Singureni	adunat
Slobozia	adunat
Stănești	adunat
Stoenești	adunat
Toporu	adunat
Ulmi	adunat
Valea Dragului	adunat
Vânătorii Mici	adunat
Vărăști	adunat
Vedea	adunat

Sursa: studiu experți

Tab. 46 Tipuri de sate în județul Ialomița

Comunele din județul Ialomița	Tipuri se sate care aparțin comunelor
Adâncata	adunat
Albești	adunat
Alexeni	adunat
Andrășești	adunat

Armășești	adunat
Axintele	adunat
Balaciu	adunat
Bărbulești	adunat
Bărcănești	adunat
Borănești	adunat
Bordușani	adunat
Brazii	adunat
Bucu	adunat
Bueşti	adunat
Ciocârlia	adunat
Ciochina	adunat
Ciulnița	adunat
Cocora	adunat
Colelia	adunat
Cosâmbești	adunat
Coșereni	adunat
Drăgoești	adunat
Dridu	adunat
Făcăeni	adunat
Gârbovi	adunat
Gheorghe Doja	adunat
Gheorghe Lazăr	adunat
Giurgeni	adunat
Grindu	adunat
Grivița	adunat
Gura Ialomiței	adunat
Ion Roată	adunat
Jilavele	adunat
Maia	adunat
Manasia	adunat
Mărculești	adunat
Mihail Kogalniceanu	adunat
Miloșești	adunat
Moldoveni	adunat
Movila	adunat
Movilița	adunat
Munteni-Buzău	adunat
Ograda	adunat
Perieți	adunat
Platonești	adunat

Reviga	adunat
Roșiori	adunat
Sălcioara	adunat
Sărățeni	adunat
Săveni	adunat
Scânteia	adunat
Sfântu Gheorghe	adunat
Sinești	adunat
Stelnica	adunat
Sudiți	adunat
Traian	adunat
Valea Ciorii	adunat
Valea Măcrișului	adunat
Vlădeni	adunat

Sursa: studiu experți

Tab. 47 Tipuri de sate în județul Prahova

Comunele din județul Prahova	Tipuri se sate care aparțin comunelor
Adunați	răsfirat
Albești-Paleologu	adunat
Aluniș	răsfirat
Apostolache	răsfirat
Ariceștii Rahtivani	adunat
Ariceștii Zeletin	răsfirat
Baba Ana	adunat
Balta Doamnei	adunat
Bălțești	răsfirat
Bănești	răsfirat
Bărcănești	adunat
Bătrâni	răsfirat
Berceni	adunat
Bertea	răsfirat
Blejoi	adunat
Boldești-Grădiștea	adunat
Brazi	adunat
Brebu	răsfirat
Bucov	adunat
Călugăreni	răsfirat
Cărbunești	răsfirat
Ceptura	răsfirat

Cerașu	răsfirat
Chiojdeanca	răsfirat
Ciorani	adunat
Cocorăștii Colț	adunat
Cocorăștii Mislii	răsfirat
Colceag	adunat
Cornu	răsfirat
Cosminele	răsfirat
Drăgănești	adunat
Drajna	răsfirat
Dumbrava	adunat
Dumbrăvești	adunat
Fântânele	răsfirat
Filipeștii de Pădure	adunat
Filipeștii de Târg	adunat
Florești	adunat
Fulga	adunat
Gherghița	adunat
Gorgota	adunat
Gornet	răsfirat
Gornet-Cricov	răsfirat
Gura Vadului	răsfirat
Gura Vitioarei	răsfirat
Iordăcheanu	răsfirat
Izvoarele	răsfirat
Jugureni	răsfirat
Lapoș	răsfirat
Lipănești	răsfirat
Măgurele	răsfirat
Măgureni	adunat
Măneciu	răsfirat
Mănești	adunat
Olari	adunat
Păcureți	răsfirat
Păulești	adunat
Plopu	răsfirat
Podenii Noi	răsfirat
Poiana Câmpina	răsfirat
Poienarii Burchii	adunat
Posești	răsfirat
Predeal-Sărari	răsfirat

Provița de Jos	răsfirat
Provița de Sus	răsfirat
Puchenii Mari	adunat
Râfov	răsfirat
Salcia	răsfirat
Sălciile	adunat
Sângeru	răsfirat
Scorțeni	răsfirat
Secăria	răsfirat
Șirna	adunat
Șoimari	răsfirat
Șotrile	răsfirat
Starchiojd	răsfirat
Ștefești	răsfirat
Surani	răsfirat
Talea	răsfirat
Târgșoru Vechi	adunat
Tătaru	răsfirat
Teișani	răsfirat
Telega	răsfirat
Tinosu	adunat
Tomșani	adunat
Vadu Săpat	răsfirat
Vâlcănești	răsfirat
Valea Călugărească	răsfirat
Valea Doftanei	răsfirat
Vărbilău	răsfirat

Sursa: studiu experți

Tab. 48 Tipuri de sate în județul Teleorman

Comunele din județul Teleorman	Tipuri de sate care aparțin comunelor
Băbăița	adunat
Balaci	adunat
Beciu	adunat
Beuca	adunat
Blejești	adunat
Bogdana	adunat
Botoroaga	adunat
Bragadiru	adunat

Brânceni	adunat
Bujoreni	adunat
Bujoru	adunat
Buzescu	adunat
Călinești	adunat
Călmățuiu	adunat
Călmățuiu de Sus	adunat
Cervenia	adunat
Ciolănești	adunat
Ciuperceni	adunat
Conțești	adunat
Cosmești	adunat
Crângeni	adunat
Crângu	adunat
Crevenicu	adunat
Dideşti	adunat
Dobrotești	adunat
Dracea	adunat
Drăcșenei	adunat
Drăgănești de Vede	adunat
Drăgănești-Vlașca	adunat
Fântânele	adunat
Frăsinet	adunat
Frumoasa	adunat
Furculești	adunat
Gălăteni	adunat
Gratia	adunat
Islaz	adunat
Izvoarele	adunat
Lisa	adunat
Lița	adunat
Lunca	adunat
Măgura	adunat
Măldăeni	adunat
Mârzănești	adunat
Mavrodin	adunat
Mereni	adunat
Moșteni	adunat
Nanov	adunat
Năsturelu	adunat
Necșești	adunat

Nenciulești	adunat
Olteni	adunat
Orbeasca	adunat
Peretu	adunat
Piatra	adunat
Pietroșani	adunat
Plopii-Slăvitești	adunat
Plosca	adunat
Poeni	adunat
Poroschia	adunat
Purani	adunat
Putineiu	adunat
Rădoiești	adunat
Răsmirești	adunat
Săceni	adunat
Saelele	adunat
Salcia	adunat
Sârbeni	adunat
Scrioaștea	adunat
Scurtu Mare	adunat
Seaca	adunat
Segarcea-Vale	adunat
Sfințești	adunat
Siliștea	adunat
Siliștea-Gumești	adunat
Slobozia Mândra	adunat
Smârdioasa	adunat
Stejaru	adunat
Șorobăneasa	adunat
Suhaia	adunat
Talpa	adunat
Tătărăștii de Jos	adunat
Tătărăștii de Sus	adunat
Țigănești	adunat
Traian	adunat
Trivalea-Moșteni	adunat
Troianul	adunat
Uda-Clocociov	adunat
Vârtoape	adunat
Vedea	adunat
Viișoara	adunat

Vitănești	adunat
Zâmbreasca	adunat

Sursa: studiu experți

Anexa nr. 3 - Populația repartizată pe structurile administrative ale județelor (cf. Recensământului din 2011)

Tab. 49 Județul Argeș

Județul ARGEȘ	Populația stabilă	Procent din populația județului [%]
A. MUNICIPII ȘI ORAȘE	*281.642*	*45,99*
Municipiul Pitești	155.383	25,37
Municipiul Câmpulung	31.767	5,19
MUNICIPIUL Curtea de Argeș	27.359	4,47
Oraș Costești	10.375	1,69
Oraș Mioveni	31.998	5,22
Oraș Ștefănești	14.541	2,37
Oraș Topoloveni	10.219	1,67
B. COMUNE	*330.789*	*54,01*
Albeștii De Argeș	5.456	0,89
Albeștii De Muscel	1.578	0,26
Albota	3.842	0,63
Aninoasa	3.299	0,54
Arefu	2.405	0,39
Băbana	2.820	0,46
Băiculești	5.826	0,95
Bălilești	4.105	0,67
Bârla	5.142	0,84
Bascov	10.218	1,67
Beleți-Negrești	1.941	0,32
Berevoești	3.372	0,55
Bogați	4.636	0,76
Boteni	2.495	0,41
Boțești	1.207	0,20
Bradu	7.130	1,16
Brăduleț	1.867	0,30
Budeasa	4.004	0,65

Regio PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL SUD MUNTENIA
Inițiativă locală. Dezvoltare regională.
www.inforegio.ro
"Proiect cofinanțat din FEDR prin POR 2007-2013"

Județul ARGEȘ	Populația stabilă	Procent din populația județului [%]
Bughea de Jos	2.862	0,47
Bughea de Sus	2.997	0,49
Buzoești	5.975	0,98
Căldăraru	2.562	0,42
Călinești	10.872	1,78
Căteasca	4.006	0,65
Cepari	2.289	0,37
Cetățeni	3.057	0,50
Ciocănești	2.107	0,34
Ciofrângeni	2.326	0,38
Ciomăgești	1.172	0,19
Cocu	2.420	0,40
Corbeni	5.384	0,88
Corbi	3.784	0,62
Costești	5.358	0,87
Cotmeana	2.148	0,35
Cuca	2.108	0,34
Dâmbovicioara	943	0,15
Dârmanești	3.513	0,57
Davidești	3.111	0,51
Dobrești	1.808	0,30
Domnești	3.201	0,52
Drăganu	2.026	0,33
Dragoslavele	2.613	0,43
Godeni	3.037	0,50
Hârsești	2.480	0,40
Hârtiești	2.165	0,35
Izvoru	2.292	0,37
Leordeni	5.994	0,98
Lerești	4.632	0,76
Lunca Corbului	2.954	0,48
Mălureni	4.825	0,79
Mărăcineni	5.193	0,85
Merișani	4.569	0,75
Micești	4.388	0,72
Mihăești	5.909	0,96
Mioarele	1.624	0,27
Miroși	2.544	0,42

Județul ARGEȘ	Populația stabilă	Procent din populația județului [%]
Morărești	2.105	0,34
Moșoaia	5.693	0,93
Mozăceni	2.242	0,37
Mușătești	3.870	0,63
Negrași	2.387	0,39
Nucșoara	1.442	0,24
Oarja	2.948	0,48
Pietroșani	5.702	0,93
Poiana Lacului	6.642	1,08
Poienarii de Argeș	1.117	0,18
Poienarii de Muscel	3.299	0,54
Popești	2.191	0,36
Priboieni	3.549	0,58
Râca	1.271	0,21
Rătești	3.166	0,52
Recea	2.992	0,49
Rociu	2.673	0,44
Rucăr	5.752	0,94
Sălătrucu	2.220	0,36
Săpata	1.782	0,29
Schitu Golești	4.679	0,76
Slobozia	4.619	0,75
Stâlpeni	4.868	0,79
Ștefan Cel Mare	2.443	0,40
Stoenești	4.379	0,72
Stolnici	3.382	0,55
Șuici	2.561	0,42
Suseni	3.467	0,57
Teiu	1.594	0,26
Tigveni	3.444	0,56
Țițești	4.937	0,81
Uda	2.174	0,35
Ungheni	3.187	0,52
Valea Danului	2.802	0,46
Valea Lașului	2.533	0,41
Valea Mare-Pravăț	4.066	0,66
Vedea	4.041	0,66
Vlădești	3.092	0,50

Judeţul ARGEŞ	Populaţia stabilă	Procent din populaţia judeţului [%]
Vulturești	2.887	0,47
Judeţul ARGEŞ	**612.431 locuitori** *(populaţia stabilă)*	**3,04%** *(procent din populaţia ţării)*

Sursa: INS (Date recensământ 2011)

Tab. 50 Judeţul Călărași

Judeţul CĂLĂRAŞI	Populaţia stabilă	Procent din populaţia judeţului (%)
A. MUNICIPII ȘI ORAȘE	111.081	36,22
Municipiul Călărași	65.181	21,25
Municipiul Oltenița	24.822	8,09
Oraș Budești	7.725	2,52
Oraș Fundulea	6.851	2,23
Oraș Lehliu Gară	6.502	2,12
B. COMUNE	195.610	63,78
Alexandru Odobescu	2.816	0,92
Belciugatele	2.484	0,81
Borcea	7.986	2,60
Căscioarele	1.912	0,62
Chirnogi	7.455	2,43
Chiselet	3.392	1,11
Ciocănești	4.257	1,39
Crivăț	2.243	0,73
Curcani	5.672	1,85
Cuza Vodă	4.045	1,32
Dichiseni	1.734	0,57
Dor Mărunt	6.809	2,22
Dorobanțu	3.065	1,00
Dragalina	8.537	2,78
Dragoș Vodă	2.862	0,93
Frăsinet	1.845	0,60
Frumușani	5.859	1,91
Fundeni	5.658	1,84
Gălbinași	3.772	1,23
Grădiștea	4.853	1,58
Gurbănești	1.380	0,45

Județul CĂLĂRAȘI	Populația stabilă	Procent din populația județului (%)
Ileana	3.702	1,21
Independența	3.466	1,13
Jegălia	4.229	1,38
Lehliu	2.730	0,89
Luica	2.272	0,74
Lupșanu	3.499	1,14
Mânăstirea	5.612	1,83
Mitreni	4.323	1,41
Modelu	9.839	3,21
Nana	2.568	0,84
Nicolae Bălcescu	1.776	0,58
Perișoru	5.114	1,67
Plătărești	4.178	1,36
Radovanu	4.394	1,43
Roșeți	6.070	1,98
Sărulești	3.262	1,06
Sohatu	3.240	1,06
Șoldanu	3.565	1,16
Spanțov	4.605	1,50
Ștefan cel Mare	3.236	1,06
Ștefan Vodă	2.270	0,74
Tămădau Mare	2.640	0,86
Ulmeni	4.962	1,62
Ulmu	1.561	0,51
Unirea	2.636	0,86
Vâlcelele	1.863	0,61
Valea Argovei	2.637	0,86
Vasilați	4.389	1,43
Vlad Țepeș	2.336	0,76
Județul CĂLĂRAȘI	**306.691 locuitori** ***(populația stabilă)***	**1,52%** ***(procent din populația țării)***

Sursa: INS (Date recensământ 2011)

Tab. 51 Județul Dâmbovița

Județul DÂMBOVIȚA	Populația stabilă	Procent din populația județului [%]
A. MUNICIPII ȘI ORAȘE	150.043	28,92
Municipiul Târgoviște	79.610	15,35
Municipiul Moreni	18.687	3,60
Oraș Fieni	7.587	1,46
Oraș Găești	13.317	2,57
Oraș Pucioasa	14.254	2,75
Oraș Răcari	6.930	1,34
Oraș Titu	9.658	1,86
B. COMUNE	368.702	71,08
Aninoasa	6.344	1,22
Băleni	8.368	1,61
Bărbulețu	2.361	0,46
Bezdead	4.595	0,89
Bilciurești	1.889	0,36
Brănești	4.097	0,79
Branișteа	4.398	0,85
Brezoaele	4.012	0,77
Buciumeni	4.586	0,88
Bucșani	6.864	1,32
Butimanu	2.435	0,47
Cândești	2.886	0,56
Ciocănești	5.571	1,07
Cobia	3.180	0,61
Cojasca	8.276	1,60
Comișani	5.400	1,04
Conțești	5.123	0,99
Corbii Mari	8.316	1,60
Cornățelu	1.675	0,32
Cornești	7.142	1,38
Costeștii din Vale	3.485	0,67
Crângurile	3.394	0,65
Crevedia	7.750	1,49
Dărmănești	4.810	0,93
Dobra	3.657	0,70
Doicești	4.584	0,88
Dragodana	6.775	1,31

Județul DÂMBOVIȚA	Populația stabilă	Procent din populația județului [%]
Dragomirești	8.867	1,71
Finta	4.225	0,81
Glodeni	4.226	0,81
Gura Foii	2.140	0,41
Gura Ocniței	7.319	1,41
Gura Șuții	5.462	1,05
Hulubești	3.101	0,60
I. L. Caragiale	7.697	1,48
Iedera	4.052	0,78
Lucieni	3.131	0,60
Ludești	5.137	0,99
Lungulețu	5.586	1,08
Malu cu Flori	2.484	0,48
Mănești	5.127	0,99
Mătăsaru	5.462	1,05
Mogoșani	4.444	0,86
Moroeni	5.227	1,01
Morteni	3.042	0,59
Moțăieni	2.069	0,40
Niculești	4.964	0,96
Nucet	4.057	0,78
Ocnița	4.325	0,83
Odobești	5.183	1,00
Perșinari	2.750	0,53
Petrești	5.791	1,12
Pietrari	2.533	0,49
Pietroșița	3.170	0,61
Poiana	3.739	0,72
Potlogi	8.981	1,73
Produlești	3.427	0,66
Pucheni	1.861	0,36
Raciu	3.464	0,67
Răscăeți	2.241	0,43
Râu Alb	1.564	0,30
Răzvad	8.521	1,64
Runcu	4.327	0,83
Sălcioara	4.081	0,79

Județul DÂMBOVIȚA	Populația stabilă	Procent din populația județului [%]
Șelaru	3.494	0,67
Slobozia Moară	2.165	0,42
Șotânga	7.143	1,38
Tărtășești	5.874	1,13
Tătărani	5.225	1,01
Ulieşti	4.407	0,85
Ulmi	4.359	0,84
Văcărești	5.246	1,01
Valea Lungă	4.770	0,92
Valea Mare	2.400	0,46
Văleni-Dâmbovița	2.754	0,53
Vârfuri	1.842	0,36
Vișina	4.103	0,79
Vișinești	1.974	0,38
Vlădeni	2.807	0,54
Voinești	6.203	1,20
Vulcana-Băi	3.052	0,59
Vulcana-Pandele	5.134	0,99
Județul DÂMBOVIȚA	**518.745 locuitori** ***(populația stabilă)***	**2,58%** ***(procent din populația țării)***

Sursa: INS (Date recensământ 2011)

Tab. 52 Județul Giurgiu

Județul GIURGIU	Populațiastabilă	Procent din populația județului [%]
A. MUNICIPII ȘI ORAȘE	82.205	29,21
Municipiul Giurgiu	61.353	21,80
Oraș Bolintin-Vale	12.929	4,59
Oraș Mihăilești	7.923	2,82
B. COMUNE	199.217	70,79
Adunații-Copăceni	6.621	2,35
Băneasa	5.227	1,86
Bolintin-Deal	5.921	2,10
Bucșani	3.906	1,39

Județul GIURGIU	Populațiastabilă	Procent din populația județului [%]
Bulbucata	1.591	0,57
Buturugeni	4.079	1,45
Călugăreni	6.148	2,18
Clejani	3.809	1,35
Colibași	3.529	1,25
Comana	7.222	2,57
Cosoba	2.611	0,93
Crevedia Mare	5.221	1,86
Daia	2.851	1,01
Florești-Stoenești	9.173	3,26
Frătești	5.361	1,90
Găiseni	5.514	1,96
Găujani	2.513	0,89
Ghimpați	6.064	2,15
Gogoșari	1.975	0,70
Gostinari	2.634	0,94
Gostinu	2.032	0,72
Grădinari	3.578	1,27
Greaca	2.543	0,90
Herăști	2.369	0,84
Hotarele	3.939	1,40
Iepurești	2.225	0,79
Isvoarele	1.751	0,62
Izvoarele	3.930	1,40
Joița	3.864	1,37
Letca Nouă	3.817	1,36
Malu	2.376	0,84
Mârșa	2.742	0,97
Mihai Bravu	2.586	0,92
Ogrezeni	4.906	1,74
Oinacu	3.357	1,19
Prundu	4.386	1,56
Putineiu	2.486	0,88
Răsuceni	2.652	0,94
Roata de Jos	8.296	2,95
Săbăreni	2.864	1,02
Schitu	1.985	0,71

Județul GIURGIU	Populațiastabilă	Procent din populația județului [%]
Singureni	3.191	1,13
Slobozia	2.377	0,84
Stănești	3.000	1,07
Stoenești	2.249	0,80
Toporu	2.340	0,83
Ulmi	7.818	2,78
Valea Dragului	3.230	1,15
Vânătorii Mici	4.933	1,75
Vărăști	6.317	2,24
Vedea	3.108	1,10
Județul GIURGIU	**281.422 locuitori** ***(populația stabilă)***	**1,40%** ***(procent din populația țării)***

Sursa: INS (Date recensământ 2011)

Tab. 53 Județul Ialomița

Județul IALOMIȚA	Populația stabilă	Procent din populația județului [%]
A. MUNICIPII ȘI ORAȘE	120.220	43,85
Municipiul Slobozia	45.891	16,74
Municipiul Feteşti	30.217	11,02
Municipiul Urziceni	15.308	5,58
Oraș Amara	7.345	2,68
Oraș Căzănești	3.271	1,19
Oraș Fierbinți-Târg	4.969	1,81
Oraș Țăndărei	13.219	4,82
B. COMUNE	153.928	56,15
Adâncata	2.723	0,99
Albești	1.288	0,47
Alexeni	2.410	0,88
Andrășești	2.212	0,81
Armășești	2.368	0,86
Axintele	2.657	0,97
Balaciu	1.860	0,68
Bărbulești	5.902	2,15

Judeţul IALOMIȚA	Populaţia stabilă	Procent din populaţia judeţului [%]
Bărcănești	3.895	1,42
Borănești	2.454	0,90
Bordușani	4.786	1,75
Brazii	1.358	0,50
Bucu	2.323	0,85
Bueşti	1.074	0,39
Ciocârlia	806	0,29
Ciochina	3.217	1,17
Ciulnița	2.400	0,88
Cocora	2.058	0,75
Colelia	1.212	0,44
Cosâmbești	1.902	0,69
Coșereni	4.570	1,67
Drăgoești	1.082	0,39
Dridu	3.551	1,30
Făcăeni	5.438	1,98
Gârbovi	3.958	1,44
Gheorghe Doja	2.555	0,93
Gheorghe Lazăr	2.319	0,85
Giurgeni	1.507	0,55
Grindu	2.209	0,81
Grivița	3.379	1,23
Gura Ialomiței	2.660	0,97
Ion Roată	3.752	1,37
Jilavele	3.538	1,29
Maia	1.847	0,67
Manasia	4.405	1,61
Mărculești	1.505	0,55
Mihail Kogalniceanu	3.000	1,09
Miloșești	2.735	1,00
Moldoveni	1.247	0,45
Movila	1.842	0,67
Movilița	2.759	1,01
Munteni-Buzău	3.428	1,25
Ograda	2.803	1,02
Perieți	3.586	1,31
Platonești	1.798	0,66

Judeţul IALOMIȚA	Populaţia stabilă	Procent din populaţia judeţului [%]
Reviga	2.742	1,00
Roșiori	2.174	0,79
Sălcioara	2.336	0,85
Sărățeni	1.290	0,47
Săveni	3.276	1,19
Scânteia	3.851	1,40
Sfântu Gheorghe	2.038	0,74
Sinești	2.972	1,08
Stelnica	1.774	0,65
Sudiți	2.026	0,74
Traian	3.168	1,16
Valea Ciorii	1.855	0,68
Valea Măcrișului	1.892	0,69
Vlădeni	2.156	0,79
Judeţul IALOMIȚA	**274.148 locuitori** ***(populaţia stabilă)***	**1,36%** ***(procent din populaţia ţării)***

Sursa: INS (Date recensământ 2011)

Tab. 54 Judeţul Prahova

Judeţul PRAHOVA	Populaţia stabilă	Procent din populaţia judeţului [%]
A. MUNICIPII ȘI ORAȘE	374.502	49,09
Municipiul Ploiești	209.945	27,52
Municipiul Câmpina	32.935	4,32
Oraș Azuga	4.440	0,58
Oraș Băicoi	17.981	2,36
Oraș Boldești-Scăeni	11.137	1,46
Oraș Breaza	15.928	2,09
Oraș Bușteni	8.894	1,17
Oraș Comarnic	11.970	1,57
Oraș Mizil	14.312	1,88
Oraș Plopeni	7.718	1,01
Oraș Sinaia	10.410	1,36
Oraș Slănic	6.034	0,79

Județul PRAHOVA	Populația stabilă	Procent din populația județului [%]
Oraș Urlați	10.541	1,38
Oraș Vălenii de Munte	12.257	1,61
B. COMUNE	388.384	50,91
Adunați	2.104	0,28
Albești-Paleologu	5.683	0,74
Aluniș	3.661	0,48
Apostolache	2.164	0,28
Ariceștii Rahtivani	8.704	1,14
Ariceștii Zeletin	1.224	0,16
Baba Ana	3.894	0,51
Balta Doamnei	2.652	0,35
Bălțești	3.434	0,45
Bănești	5.240	0,69
Bărcănești	9.384	1,23
Bătrâni	2.147	0,28
Berceni	6.186	0,81
Bertea	3.239	0,42
Blejoi	8.575	1,12
Boldești-Gradiștea	1.817	0,24
Brazi	8.094	1,06
Brebu	7.103	0,93
Bucov	10.388	1,36
Călugăreni	1.279	0,17
Cărbunești	1.642	0,22
Ceptura	4.717	0,62
Cerașu	4.628	0,61
Chiojdeanca	1.728	0,23
Ciorani	6.720	0,88
Cocorăștii Colț	2.837	0,37
Cocorăștii Mislii	3.229	0,42
Colceag	5.103	0,67
Cornu	4.516	0,59
Cosminele	1.068	0,14
Drăgănești	4.941	0,65
Drajna	5.168	0,68
Dumbrava	4.505	0,59
Dumbrăvești	3.537	0,46

Județul PRAHOVA	Populația stabilă	Procent din populația județului [%]
Fântânele	1.953	0,26
Filipeștii de Pădure	10.358	1,36
Filipeștii de Târg	7.689	1,01
Florești	6.993	0,92
Fulga	3.482	0,46
Gherghița	1.977	0,26
Gorgota	5.207	0,68
Gornet	2.928	0,38
Gornet-Cricov	2.318	0,30
Gura Vadului	2.285	0,30
Gura Vitioarei	6.003	0,79
Iordăcheanu	5.150	0,68
Izvoarele	6.577	0,86
Jugureni	613	0,08
Lapoș	1.229	0,16
Lipănești	5.308	0,70
Măgurele	4.749	0,62
Măgureni	5.777	0,76
Măneciu	10.331	1,35
Mănești	3.994	0,52
Olari	2.146	0,28
Păcureți	2.149	0,28
Păulești	5.886	0,77
Plopu	2.359	0,31
Podenii Noi	4.860	0,64
Poiana Câmpina	4.746	0,62
Poienarii Burchii	5.163	0,68
Posești	3.990	0,52
Predeal-Sărari	2.337	0,31
Provița de Jos	2.264	0,30
Provița de Sus	2.042	0,27
Puchenii Mari	8.825	1,16
Râfov	5.297	0,69
Salcia	1.171	0,15
Sălciile	1.945	0,25
Sângeru	5.449	0,71
Scorțeni	5.634	0,74

Județul PRAHOVA	Populația stabilă	Procent din populația județului [%]
Secăria	1.243	0,16
Șirna	4.935	0,65
Șoimari	3.026	0,40
Șotrile	3.328	0,44
Starchiojd	3.770	0,49
Ștefești	2.137	0,28
Surani	1.655	0,22
Talea	1.074	0,14
Târgșoru Vechi	9.117	1,20
Tătaru	969	0,13
Teișani	3.565	0,47
Telega	5.523	0,72
Tinosu	2.443	0,32
Tomșani	4.461	0,58
Vadu Săpat	1.678	0,22
Vâlcănești	3.502	0,46
Valea Călugărească	10.657	1,40
Valea Doftanei	6.162	0,81
Vărbilău	6.644	0,87
Județul PRAHOVA	**762.886 locuitori** ***(populația stabilă)***	**3,79%** ***procent din populația țării)***

Sursa: INS (Date recensământ 2011)

Tab. 55 Județul Teleorman

Județul TELEORMAN	Populația stabilă	Procent din populația județului [%]
A. MUNICIPII ȘI ORAȘE	123.188	32,41
Municipiul Alexandria	45.434	11,95
Municipiul Roșiorii de Vede	27.416	7,21
Municipiul Turnu Măgurele	24.772	6,52
Oraș Videle	11.508	3,03
Oraș Zimnicea	14.058	3,70
B. COMUNE	256.935	67,59

Județul TELEORMAN	Populația stabilă	Procent din populația județului [%]
Băbăița	3.032	0,80
Balaci	2.034	0,54
Beciu	1.641	0,43
Beuca	1.371	0,36
Blejești	3.950	1,04
Bogdana	2.493	0,66
Botoroaga	5.899	1,55
Bragadiru	3.969	1,04
Brânceni	2.881	0,76
Bujoreni	1.092	0,29
Bujoru	2.027	0,53
Buzescu	3.922	1,03
Călinești	3.473	0,91
Călmățuiu	2.188	0,58
Călmățuiu de Sus	2.282	0,60
Cervenia	3.190	0,84
Ciolănești	3.143	0,83
Ciuperceni	1.549	0,41
Conțești	3.479	0,92
Cosmești	2.600	0,68
Crângeni	2.878	0,76
Crângu	1.467	0,39
Crevenicu	1.564	0,41
Dideşti	1.322	0,35
Dobrotești	4.605	1,21
Dracea	1.358	0,36
Drăcșenei	1.791	0,47
Drăgănești de Vede	2.154	0,57
Drăgănești-Vlașca	4.325	1,14
Fântânele	1.700	0,45
Frăsinet	2.623	0,69
Frumoasa	2.203	0,58
Furculești	3.063	0,81
Gălăteni	2.967	0,78
Gratia	3.005	0,79
Islaz	5.339	1,40
Izvoarele	2.578	0,68

Județul TELEORMAN	Populația stabilă	Procent din populația județului [%]
Lisa	2.107	0,55
Lița	2.687	0,71
Lunca	3.350	0,88
Măgura	2.811	0,74
Măldăeni	4.092	1,08
Mârzănești	3.885	1,02
Mavrodin	2.693	0,71
Mereni	3.084	0,81
Moșteni	1.622	0,43
Nanov	3.586	0,94
Năsturelu	2.619	0,69
Necșești	1.306	0,34
Nenciulești	2.477	0,65
Olteni	3.289	0,87
Orbeasca	7.625	2,01
Peretu	6.329	1,66
Piatra	3.392	0,89
Pietroșani	2.941	0,77
Plopii-Slăvitești	2.581	0,68
Plosca	5.900	1,55
Poeni	3.118	0,82
Poroschia	4.166	1,10
Purani	1.524	0,40
Putineiu	2.371	0,62
Rădoiești	2.187	0,58
Răsmirești	993	0,26
Săceni	1.373	0,36
Saelele	2.293	0,60
Salcia	2.659	0,70
Sârbeni	1.617	0,43
Scrioaștea	3.853	1,01
Scurtu Mare	1.838	0,48
Seaca	2.270	0,60
Segarcea-Vale	3.211	0,84
Sfințești	1.153	0,30
Siliștea	2.513	0,66
Siliștea-Gumești	2.633	0,69

Județul TELEORMAN	Populația stabilă	Procent din populația județului [%]
Slobozia Mândra	1.819	0,48
Smârdioasa	2.385	0,63
Stejaru	1.968	0,52
Șborobăneasa	3.101	0,82
Suhaia	2.338	0,62
Talpa	2.055	0,54
Tătărăștii de Jos	3.779	0,99
Tătărăștii de Sus	3.197	0,84
Țigănești	4.508	1,19
Traian	1.902	0,50
Trivalea-Moșteni	2.837	0,75
Troianul	3.048	0,80
Uda-Clocociov	1.582	0,42
Vârtoape	3.145	0,83
Vedea	3.592	0,94
Viișoara	1.889	0,50
Vitănești	2.945	0,77
Zâmbreasca	1.540	0,41
Județul TELEORMAN	**380.123 locuitori** ***(populația stabilă)***	**1,89%** ***(procent din populația țării)***

Sursa:INS (Date recensământ 2011)

Tab. 56 Județul Argeș

Grupe de vârstă	Sexe	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
0- 4 ani	Masculin	15.425	15.183	15.173	15.145	15.193	15.244	15.230	15.119
	Feminin	14.739	14.517	14.351	14.443	14.403	14.180	14.241	14.274
5- 9 ani	Masculin	16.771	16.529	16.208	15.918	15.675	15.414	15.194	15.200
	Feminin	16.075	15.802	15.552	15.349	15.023	14.763	14.524	14.409
10-14 ani	Masculin	20.740	19.498	18.621	17.872	17.223	16.820	16.619	16.239
	Feminin	19.774	18.408	17.626	17.007	16.402	16.109	15.876	15.647
15-19 ani	Masculin	24.941	24.971	24.268	23.070	22.126	20.700	19.410	18.740
	Feminin	23.727	23.901	23.343	21.918	20.858	19.608	18.278	17.654

20-24 ani	Masculin	24.636	23.877	23.456	23.676	24.233	24.764	24.658	23.852
	Feminin	23.348	22.681	22.055	22.130	22.454	23.041	23.131	22.846
25-29 ani	Masculin	27.991	27.843	27.498	26.678	26.136	24.976	24.036	23.531
	Feminin	26.485	26.174	25.858	25.342	24.518	23.292	22.530	21.925
30-34 ani	Masculin	27.260	26.933	26.720	27.021	27.640	27.999	27.760	27.291
	Feminin	27.009	26.330	26.135	26.086	26.223	26.341	25.996	25.581
35-39 ani	Masculin	24.936	27.019	29.011	30.728	29.181	27.191	26.745	26.441
	Feminin	24.834	27.139	29.052	30.623	28.628	26.848	26.277	26.044
40-44 ani	Masculin	20.098	19.225	18.615	18.098	21.388	24.579	26.768	28.678
	Feminin	19.982	19.190	18.481	18.156	21.578	24.664	26.967	28.909
45-49 ani	Masculin	22.963	22.298	21.659	21.005	20.468	19.537	18.740	18.188
	Feminin	24.387	23.779	23.176	22.144	21.116	19.804	19.025	18.302
50-54 ani	Masculin	22.266	22.230	22.213	22.340	22.129	21.905	21.241	20.656
	Feminin	23.389	23.214	23.511	23.860	23.872	24.004	23.451	22.813
55-59 ani	Masculin	16.832	17.895	19.428	19.997	20.412	20.745	20.774	20.775
	Feminin	18.535	19.604	20.966	21.654	22.275	22.748	22.629	22.922
60-64 ani	Masculin	14.287	14.007	13.526	14.062	14.623	15.187	16.263	17.646
	Feminin	16.487	16.274	15.711	16.255	17.056	17.826	18.900	20.196
65-69 ani	Masculin	14.235	14.251	13.943	13.415	12.920	12.380	12.198	11.782
	Feminin	18.503	18.582	18.342	17.372	16.473	15.467	15.289	14.789
70-74 ani	Masculin	10.642	10.859	11.100	11.218	11.180	11.474	11.618	11.374
	Feminin	15.210	15.628	15.979	16.285	16.114	16.646	16.774	16.561
75-79 ani	Masculin	7.103	7.141	7.152	7.361	7.705	7.818	7.960	8.208
	Feminin	11.265	11.275	11.434	11.777	12.282	12.379	12.801	13.161
80-84 ani	Masculin	3.314	3.506	3.765	3.943	4.187	4.324	4.464	4.507
	Feminin	6.308	6.602	6.963	7.138	7.356	7.707	7.782	7.997
86 ani si peste	Masculin	1.378	1.431	1.512	1.624	1.739	1.899	2.044	2.237

	Feminin	2.955	3.103	3.192	3.384	3.698	3.976	4.291	4.448

Sursa:INS (Date recensământ 2011)

Tab. 57 Județul Călărași

Grupe de vârstă	Sexe	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
0- 4 ani	Masculin	8.704	8.579	8.594	8.742	8.810	8.812	8.899	8.818
	Feminin	8.282	8.169	8.127	8.297	8.262	8.357	8.469	8.387
5- 9 ani	Masculin	8.914	8.925	8.920	8.814	8.742	8.678	8.571	8.608
	Feminin	8.264	8.229	8.215	8.256	8.329	8.301	8.207	8.147
10-14 ani	Masculin	10.400	9.349	9.085	8.998	8.944	8.969	9.000	9.002
	Feminin	10.245	9.212	8.732	8.529	8.339	8.301	8.239	8.280
15-19 ani	Masculin	13.587	14.002	13.331	12.155	11.023	10.101	9.138	8.941
	Feminin	12.749	13.191	12.968	11.830	10.885	10.021	9.121	8.713
20-24 ani	Masculin	10.803	10.817	11.150	11.591	12.102	12.668	13.130	12.581
	Feminin	9.926	9.858	10.009	10.478	11.201	11.905	12.325	12.180
25-29 ani	Masculin	12.244	11.912	11.644	11.341	10.853	10.378	10.438	10.736
	Feminin	11.613	11.491	11.146	10.515	9.936	9.437	9.420	9.471
30-34 ani	Masculin	12.937	12.512	12.196	11.894	11.880	12.008	11.632	11.330
	Feminin	12.217	11.872	11.420	11.324	11.369	11.532	11.259	10.812
35-39 ani	Masculin	11.758	13.137	14.266	15.138	14.118	12.730	12.309	11.997
	Feminin	10.821	11.977	13.314	14.307	13.269	12.141	11.796	11.386
40-44 ani	Masculin	9.139	8.768	8.328	8.217	9.811	11.657	12.935	14.099
	Feminin	8.372	8.069	7.607	7.526	9.159	10.820	11.936	13.250
45-49 ani	Masculin	10.786	10.680	10.412	9.863	9.367	8.905	8.536	8.131
	Feminin	10.531	10.311	9.913	9.266	8.773	8.362	8.038	7.564
50-54 ani	Masculin	9.835	9.575	9.705	9.887	10.122	10.358	10.244	9.954
	Feminin	10.683	10.274	10.376	10.408	10.368	10.457	10.186	9.814
55-59 ani	Masculin	7.381	7.889	8.425	8.682	8.969	9.235	8.918	9.002

	Feminin	8.499	9.186	9.712	10.055	10.284	10.481	10.096	10.150
60-64 ani	Masculin	7.768	7.489	6.874	6.812	6.777	6.678	7.128	7.612
	Feminin	9.171	8.724	8.103	8.040	8.141	8.192	8.859	9.408
65-69 ani	Masculin	8.198	7.952	7.885	7.477	7.002	6.690	6.440	5.888
	Feminin	10.469	10.335	10.233	9.701	9.170	8.579	8.193	7.618
70-74 ani	Masculin	7.085	7.115	6.891	6.996	6.697	6.567	6.394	6.401
	Feminin	8.983	9.142	9.113	9.391	9.289	9.319	9.223	9.138
75-79 ani	Masculin	4.805	4.836	4.974	4.904	5.119	5.140	5.204	5.019
	Feminin	6.715	6.867	6.996	6.982	7.239	7.314	7.502	7.554
80-84 ani	Masculin	2.043	2.266	2.461	2.621	2.816	2.926	2.976	3.024
	Feminin	3.241	3.584	3.938	4.058	4.312	4.529	4.639	4.806
86 ani si peste	Masculin	710	752	773	829	938	1.058	1.204	1.351
	Feminin	1.290	1.314	1.336	1.516	1.666	1.854	2.093	2.302

Sursa:INS (Date recensământ 2011)

Tab. 58 Județul Dâmbovița

Grupe de vârstă	Sexe	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
0- 4 ani	Masculin	14.162	13.874	13.594	13.253	13.053	13.081	13.071	13.129
	Feminin	13.378	13.138	12.807	12.530	12.389	12.451	12.409	12.412
5- 9 ani	Masculin	15.164	15.031	14.845	14.678	14.453	14.173	13.910	13.624
	Feminin	14.472	14.350	14.226	14.052	13.780	13.375	13.149	12.869
10-14 ani	Masculin	18.302	17.011	16.331	15.864	15.449	15.203	15.031	14.873
	Feminin	17.447	16.177	15.554	15.111	14.641	14.518	14.382	14.284
15-19 ani	Masculin	22.649	22.942	22.342	21.072	19.461	18.032	16.823	16.270
	Feminin	21.770	21.966	21.321	20.109	18.494	17.119	15.946	15.506
20-24 ani	Masculin	21.154	20.641	20.055	20.473	20.679	21.609	22.070	21.580
	Feminin	19.665	19.252	19.273	19.510	19.954	20.938	21.175	20.522
25-29 ani	Masculin	23.165	23.004	23.037	22.277	21.584	20.601	20.165	19.696

	Feminin	21.764	21.744	21.324	20.823	20.222	19.233	18.850	18.838
30-34 ani	Masculin	21.344	21.211	21.157	21.721	22.090	22.726	22.569	22.616
	Feminin	19.995	19.872	20.134	20.555	20.990	21.641	21.605	21.148
35-39 ani	Masculin	20.536	22.187	23.737	24.842	22.800	21.103	20.960	20.990
	Feminin	19.073	20.660	22.001	23.211	21.388	19.957	19.841	20.092
40-44 ani	Masculin	15.934	15.467	15.083	14.726	17.716	20.353	21.957	23.462
	Feminin	15.477	14.804	14.360	13.956	16.763	19.046	20.586	21.966
45-49 ani	Masculin	18.399	18.119	17.607	16.964	16.291	15.557	15.077	14.739
	Feminin	18.480	18.224	17.547	16.872	16.103	15.369	14.742	14.328
50-54 ani	Masculin	17.575	17.302	17.424	17.484	17.428	17.482	17.309	16.896
	Feminin	18.275	17.977	18.096	18.348	18.227	18.328	18.015	17.349
55-59 ani	Masculin	12.990	13.930	14.973	15.551	15.957	16.401	16.140	16.278
	Feminin	14.113	15.253	16.282	16.840	17.344	17.908	17.645	17.774
60-64 ani	Masculin	11.015	10.745	10.308	10.688	11.258	11.770	12.622	13.560
	Feminin	13.739	13.003	12.492	12.685	13.219	13.648	14.690	15.687
65-69 ani	Masculin	11.416	11.444	11.147	10.533	9.985	9.487	9.238	8.894
	Feminin	15.637	15.827	15.523	14.617	13.871	12.938	12.286	11.824
70-74 ani	Masculin	9.279	9.288	9.284	9.277	9.075	9.138	9.166	9.029
	Feminin	13.572	13.706	13.649	13.980	13.761	13.996	14.202	13.995
75-79 ani	Masculin	6.157	6.277	6.390	6.559	6.827	6.733	6.792	6.815
	Feminin	9.864	10.077	10.417	10.580	11.078	11.168	11.279	11.280
80-84 ani	Masculin	2.980	3.161	3.330	3.391	3.549	3.766	3.870	3.923
	Feminin	5.806	6.090	6.240	6.300	6.447	6.762	7.060	7.347
86 ani si peste	Masculin	1.236	1.310	1.363	1.503	1.600	1.710	1.843	1.982
	Feminin	2.710	2.846	2.995	3.236	3.515	3.691	3.857	4.073

Sursa:INS (Date recensământ 2011)

Tab. 59 Județul Giurgiu

Grupe de vârstă	Sexe	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
0- 4 ani	Masculin	7.307	7.145	6.904	6.765	6.701	6.719	6.860	6.949
	Feminin	6.624	6.539	6.385	6.325	6.334	6.428	6.521	6.488
5- 9 ani	Masculin	7.962	7.899	7.767	7.648	7.444	7.357	7.115	6.886
	Feminin	7.485	7.366	7.157	7.011	6.821	6.614	6.496	6.372
10-14 ani	Masculin	9.070	8.624	8.383	8.319	8.111	8.043	7.918	7.860
	Feminin	8.736	8.184	7.864	7.881	7.618	7.525	7.379	7.211
15-19 ani	Masculin	11.220	11.163	10.839	10.238	9.633	9.093	8.674	8.485
	Feminin	10.257	10.521	10.350	9.706	9.191	8.710	8.175	7.909
20-24 ani	Masculin	9.406	9.356	9.490	9.962	10.526	11.051	11.054	10.780
	Feminin	8.622	8.579	8.676	8.890	9.476	9.929	10.250	10.099
25-29 ani	Masculin	10.815	10.676	10.496	10.175	9.767	9.405	9.403	9.502
	Feminin	10.218	10.030	9.800	9.452	9.052	8.664	8.564	8.652
30-34 ani	Masculin	11.006	10.807	10.638	10.692	10.707	10.845	10.660	10.511
	Feminin	10.298	10.229	9.956	9.989	10.151	10.312	10.101	9.831
35-39 ani	Masculin	10.855	11.849	12.550	13.041	12.001	11.122	10.918	10.736
	Feminin	9.984	10.866	11.719	12.275	11.268	10.360	10.249	10.083
40-44 ani	Masculin	8.040	7.742	7.545	7.669	9.405	10.817	11.810	12.600
	Feminin	7.121	6.985	6.784	6.909	8.521	10.047	10.893	11.777
45-49 ani	Masculin	8.913	8.920	8.781	8.536	8.179	7.911	7.569	7.477
	Feminin	8.744	8.596	8.225	7.833	7.473	7.187	6.969	6.838
50-54 ani	Masculin	8.980	8.716	8.615	8.594	8.532	8.613	8.588	8.483
	Feminin	9.511	9.057	8.940	8.864	8.799	8.793	8.579	8.275
55-59 ani	Masculin	7.467	7.865	8.310	8.315	8.359	8.494	8.225	8.149
	Feminin	8.571	9.080	9.611	9.605	9.480	9.435	8.958	8.893
60-64 ani	Masculin	6.971	6.672	6.220	6.304	6.596	6.797	7.162	7.597
	Feminin	8.394	7.950	7.364	7.609	7.987	8.306	8.828	9.377

65-69 ani	Masculin	7.872	7.778	7.578	6.992	6.494	6.063	5.716	5.369
	Feminin	10.383	10.338	10.088	9.192	8.527	7.856	7.460	6.949
70-74 ani	Masculin	6.652	6.470	6.383	6.603	6.390	6.307	6.235	6.044
	Feminin	9.307	9.269	9.165	9.522	9.214	9.279	9.266	9.021
75-79 ani	Masculin	5.018	5.075	4.993	4.854	4.963	4.840	4.705	4.636
	Feminin	7.695	7.542	7.523	7.379	7.654	7.504	7.471	7.400
80-84 ani	Masculin	2.411	2.551	2.794	2.880	2.937	3.017	3.073	3.055
	Feminin	4.176	4.524	4.801	4.931	5.018	5.191	5.060	5.110
86 ani si peste	Masculin	761	839	887	982	1.112	1.278	1.379	1.526
	Feminin	1.645	1.660	1.766	1.946	2.197	2.410	2.676	2.917

Sursa:INS (Date recensământ 2011)

Tab. 60 Județul Ialomița

Grupe de vârstă	Sexe	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
0- 4 ani	Masculin	7.724	7.589	7.576	7.632	7.760	7.996	8.332	8.400
	Feminin	7.601	7.328	7.210	7.339	7.519	7.747	7.965	8.078
5- 9 ani	Masculin	8.364	8.226	8.110	8.063	7.910	7.707	7.551	7.514
	Feminin	7.815	7.853	7.875	7.766	7.788	7.599	7.331	7.199
10-14 ani	Masculin	9.776	8.917	8.637	8.591	8.482	8.374	8.172	8.095
	Feminin	9.292	8.653	8.308	8.142	8.016	7.821	7.822	7.833
15-19 ani	Masculin	12.161	12.537	12.139	11.146	10.187	9.527	8.701	8.525
	Feminin	11.702	11.951	11.670	10.796	9.715	9.122	8.477	8.195
20-24 ani	Masculin	10.210	10.164	10.053	10.356	10.778	11.239	11.618	11.361
	Feminin	9.391	9.384	9.324	9.711	10.223	10.647	10.917	10.673
25-29 ani	Masculin	12.031	11.656	11.374	10.963	10.370	9.685	9.549	9.491
	Feminin	11.378	11.114	10.806	10.303	9.594	8.974	8.814	8.742
30-34 ani	Masculin	12.492	12.049	11.856	11.589	11.553	11.686	11.244	10.849
	Feminin	11.583	11.241	10.910	10.777	10.954	11.084	10.790	10.400
35-39 ani	Masculin	10.837	12.202	13.236	14.278	13.514	12.339	11.873	11.680

	Feminin	9.949	11.053	12.146	13.080	12.344	11.471	11.098	10.728
40-44 ani	Masculin	8.601	8.140	7.799	7.601	9.076	10.695	12.046	13.039
	Feminin	7.926	7.676	7.451	7.255	8.549	9.868	10.972	12.026
45-49 ani	Masculin	10.202	10.066	9.716	9.288	8.752	8.373	7.940	7.598
	Feminin	9.823	9.498	9.054	8.509	8.197	7.840	7.595	7.369
50-54 ani	Masculin	9.249	9.199	9.352	9.541	9.672	9.771	9.599	9.280
	Feminin	10.171	10.076	9.978	9.971	9.776	9.692	9.342	8.954
55-59 ani	Masculin	6.653	7.080	7.569	7.843	8.293	8.622	8.568	8.726
	Feminin	7.640	8.086	8.692	9.022	9.665	9.967	9.853	9.772
60-64 ani	Masculin	6.692	6.543	6.081	6.050	5.982	6.016	6.436	6.903
	Feminin	8.240	8.113	7.582	7.542	7.352	7.311	7.735	8.335
65-69 ani	Masculin	7.132	7.002	6.913	6.520	6.158	5.767	5.568	5.197
	Feminin	9.121	8.885	8.800	8.445	8.061	7.740	7.621	7.153
70-74 ani	Masculin	6.067	6.013	5.978	6.105	5.864	5.758	5.635	5.544
	Feminin	7.704	7.928	8.001	8.265	8.121	8.164	7.945	7.898
75-79 ani	Masculin	3.912	4.041	4.146	4.141	4.426	4.497	4.435	4.368
	Feminin	5.552	5.668	5.853	5.935	6.292	6.301	6.521	6.581
80-84 ani	Masculin	1.785	1.972	2.057	2.182	2.243	2.338	2.463	2.565
	Feminin	3.017	3.248	3.429	3.612	3.742	3.820	3.947	4.106
86 ani si peste	Masculin	601	663	706	795	894	1.002	1.133	1.209
	Feminin	1.227	1.288	1.351	1.484	1.679	1.912	2.070	2.233

Sursa:INS (Date recensământ 2011)

Tab. 61 Județul Prahova

Grupe de vârstă	Sexe	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
0- 4 ani	Masculin	19.422	19.506	19.496	19.617	19.802	19.719	19.722	19.252
	Feminin	18.277	18.343	18.544	18.802	18.835	18.957	19.083	18.540
5- 9 ani	Masculin	20.101	19.763	19.974	19.810	19.465	19.371	19.505	19.559

	Feminin	19.294	18.870	18.765	18.564	18.522	18.310	18.393	18.583
10-14 ani	Masculin	24.711	22.648	21.514	20.959	20.483	20.125	19.747	19.936
	Feminin	24.125	21.986	20.928	20.396	19.777	19.300	18.895	18.774
15-19 ani	Masculin	32.051	32.338	30.996	28.728	26.573	24.394	22.406	21.419
	Feminin	31.026	31.436	30.209	28.002	25.774	23.741	21.648	20.681
20-24 ani	Masculin	32.320	31.320	29.722	29.566	30.013	31.101	31.463	30.354
	Feminin	30.775	30.046	28.618	28.231	28.864	29.734	30.146	29.246
25-29 ani	Masculin	34.642	34.839	35.043	34.609	33.402	31.848	30.582	29.414
	Feminin	32.809	32.850	32.995	32.775	31.837	30.374	29.348	28.109
30-34 ani	Masculin	35.633	34.475	33.773	33.400	33.657	34.045	34.277	34.322
	Feminin	34.011	32.808	32.096	31.713	31.763	32.200	32.273	32.430
35-39 ani	Masculin	32.395	35.730	38.651	41.547	38.335	35.214	34.040	33.279
	Feminin	31.303	34.506	37.291	39.866	36.800	33.761	32.539	31.853
40-44 ani	Masculin	24.549	23.565	22.675	21.854	26.957	31.913	35.189	38.124
	Feminin	24.961	23.738	22.639	21.666	26.389	31.007	34.213	37.059
45-49 ani	Masculin	30.009	29.161	27.745	26.662	25.388	23.943	23.015	22.149
	Feminin	30.146	29.498	28.321	27.102	26.005	24.677	23.471	22.375
50-54 ani	Masculin	28.332	28.050	28.653	28.983	28.883	28.566	27.822	26.592
	Feminin	29.645	29.361	29.759	30.248	30.197	29.665	29.059	27.886
55-59 ani	Masculin	19.671	21.317	22.788	23.679	25.067	26.423	26.162	26.710
	Feminin	22.535	24.040	25.619	26.314	27.629	28.975	28.656	29.097
60-64 ani	Masculin	18.626	17.731	17.076	17.283	17.425	17.753	19.251	20.617
	Feminin	22.828	21.658	20.730	20.933	21.076	21.620	23.070	24.677
65-69 ani	Masculin	19.732	19.686	19.051	17.926	17.075	16.032	15.236	14.758
	Feminin	25.822	25.960	25.419	24.339	22.974	21.422	20.345	19.502
70-74 ani	Masculin	15.525	15.860	15.845	16.026	15.791	15.811	15.829	15.375
	Feminin	21.593	22.184	22.574	23.000	22.831	23.099	23.326	22.936
75-79 ani	Masculin	9.667	9.861	10.290	10.505	10.962	11.230	11.550	11.568

	Feminin	15.360	15.807	16.206	16.554	17.324	17.763	18.370	18.735
80-84 ani	Masculin	4.388	4.761	5.136	5.465	5.697	5.904	5.992	6.370
	Feminin	8.392	8.898	9.469	9.755	10.289	10.802	11.134	11.568
86 ani si peste	Masculin	1.964	2.065	2.082	2.187	2.361	2.611	2.848	3.077
	Feminin	4.393	4.588	4.697	5.015	5.378	5.682	6.084	6.553

Sursa:INS (Date recensământ 2011)

Tab. 62 Județul Teleorman

Grupe de vârstă	Sexe	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
0- 4 ani	Masculin	9.138	8.835	8.571	8.385	8.214	8.204	8.166	8.048
	Feminin	8.596	8.210	7.976	7.871	7.703	7.500	7.607	7.498
5- 9 ani	Masculin	10.633	10.417	10.180	9.898	9.503	9.071	8.790	8.567
	Feminin	9.926	9.684	9.492	9.168	8.879	8.488	8.110	7.853
10-14 ani	Masculin	12.808	11.986	11.521	11.231	10.908	10.545	10.365	10.126
	Feminin	11.931	11.192	10.687	10.407	10.062	9.880	9.622	9.416
15-19 ani	Masculin	15.398	15.258	14.739	13.782	12.942	12.389	11.715	11.382
	Feminin	14.379	14.252	13.866	12.894	12.164	11.464	10.821	10.480
20-24 ani	Masculin	13.955	13.652	13.664	13.811	13.990	14.119	14.149	13.641
	Feminin	12.562	12.288	12.329	12.392	12.740	13.092	13.107	12.739
25-29 ani	Masculin	15.567	15.089	14.967	14.289	13.637	12.946	12.735	12.624
	Feminin	14.048	13.662	13.218	12.686	12.221	11.564	11.320	11.209
30-34 ani	Masculin	15.462	15.219	14.924	14.941	14.875	14.815	14.313	14.069
	Feminin	13.959	13.809	13.573	13.526	13.391	13.413	13.029	12.517
35-39 ani	Masculin	15.162	16.347	17.147	17.862	16.548	15.066	14.837	14.486
	Feminin	13.126	14.090	14.956	15.685	14.909	13.693	13.611	13.402
40-44 ani	Masculin	11.884	11.424	11.064	10.965	13.056	14.921	16.047	16.910
	Feminin	10.780	10.284	9.856	9.791	11.348	13.051	13.972	14.911
45-49 ani	Masculin	13.870	13.641	13.143	12.595	12.082	11.540	11.099	10.808
	Feminin	13.207	12.643	12.119	11.469	11.200	10.689	10.160	9.778

50-54 ani	Masculin	14.609	13.998	13.707	13.580	13.205	13.174	12.992	12.550
	Feminin	15.436	14.897	14.388	14.070	13.336	13.012	12.458	11.951
55-59 ani	Masculin	13.098	13.532	14.306	14.256	14.095	13.699	13.032	12.825
	Feminin	14.420	14.826	15.809	15.755	15.623	15.103	14.514	14.075
60-64 ani	Masculin	12.404	11.945	10.939	11.106	11.676	12.015	12.326	13.015
	Feminin	14.121	13.713	12.571	12.657	13.372	13.921	14.330	15.287
65-69 ani	Masculin	13.214	13.099	12.944	12.103	11.380	10.783	10.467	9.596
	Feminin	16.867	16.641	16.541	15.297	14.115	13.232	12.856	11.827
70-74 ani	Masculin	10.867	10.692	10.332	10.722	10.541	10.595	10.513	10.500
	Feminin	14.555	14.576	14.301	14.941	14.809	15.005	14.847	14.746
75-79 ani	Masculin	8.327	8.187	8.062	7.768	7.955	7.734	7.595	7.418
	Feminin	11.973	11.799	11.706	11.399	11.826	11.715	11.814	11.651
80-84 ani	Masculin	3.751	4.262	4.636	4.855	4.943	5.021	4.916	4.887
	Feminin	6.325	6.914	7.400	7.730	7.795	7.844	7.802	7.942
86 ani si peste	Masculin	1.314	1.361	1.411	1.597	1.855	2.099	2.384	2.602
	Feminin	2.733	2.785	2.858	3.044	3.390	3.668	4.010	4.365

Sursa:INS (Date recensământ 2011)

Anexa nr. 4

Tab. 63 Unități administrativ-teritoriale

UNITĂȚI ADMINISTRATIV-TERITORIALE URBANE amplasate în zone pentru care intensitatea seismică, echivalată pebaza parametrilor de calcul privind zonarea seismică a teritoriului României, este minimum VII (exprimată în grade MSK)			
Județul	Unitatea administrativ-teritorială		Intensitatea seismică MSK
	Municipiul	Orașul	
ARGEȘ			
	Pitești		VII
	Câmpulung		VII
	Curtea de Argeș		VII
		Costești	VIII
		Mioveni	VII
		Popolaveni	VIII
CĂLĂRAȘI			
	Călărași		VIII
	Oltenița		VIII
		Budești	VIII
		Fundulea	VIII
		Lehliu-Gară	VIII
DÂMBOVIȚA			
	Târgoviște		VIII
		Fieni	VIII
		Găești	VIII
		Moreni	VIII
		Pucioasa	VIII
		Titu	VIII
GIURGIU			
	Giurgiu		VIII
		Bolintin-Vale	VIII
		Mihăilești	VIII
IALOMIȚA			
	Slobozia		VIII
	Fetești		VIII
	Urziceni		VIII
		Țăndărei	VIII
PRAHOVA			
	Ploiești		VIII
	Câmpina		VIII
		Azuga	VIII

		Băicoi	VIII
		Boldești-Scăeni	VIII
		Breaza	VIII
		Bușteni	VIII
		Comarnic	VIII
		Mizil	IX
		Plopeni	VIII
		Sinaia	VIII
		Slănic	VIII
		Urlați	IX
		Vălenii de Munte	VIII
TELEORMAN			
	Alexandria		VIII
	Rosiori de Vede		VIII
	Turnu Măgurele		VIII
		Videle	VIII
		Zimnicea	VIII

Sursa: Legea 351/ 2001

Anexa nr.5

Tab. 64 Lista localităților afectate de hazardurile naturale – inundații

Localități afectate de hazardurile naturale cuprinse în legea 575, cauzele producerii pagubelor la hazardurile naturale - inundații				
Unitatea administrativ-teritorială			Tipuri de inundații	
Municipiul	Orașul	Comuna	Pe cursuri de apă	Pe torenți
JUDEȚUL ARGEȘ				
Mioveni			Da	Nu
	Costești		Da	Nu
	Topoloveni		Nu	Da
		Boțești	Da	Nu
		Ciomăgești	Nu	Da
		Cotmeana	Da	Da
		Drăganu	Nu	Da
		Izvoru	Da	Nu
		Lunca Corbului	Da	Nu
		Negrași	Da	Nu
		Priboeni	Da	Da
		Rătești	Da	Nu
		Recea	Da	Nu
		Săpata	Da	Da

		Stolnici	Da	Nu
		Ștefan cel Mare	Da	Nu
		Teiu	Da	Nu
		Ungheni	Da	Nu
		Vedea	Nu	Da
JUDEȚUL CĂLĂRAȘI				
			Nu	Nu
JUDEȚUL DÂMBOVIȚA				
Târgoviște			Da	Da
	Găești		Da	Nu
	Moreni		Nu	Da
	Pucioasa		Nu	Da
	Titu		Da	Nu
		Băleni	Nu	Da
		Bărbulețu	Nu	Da
		Bezdead	Da	Nu
		Brănești	Da	Nu
		Bucșani	Da	Nu
		Cobia	Da	Nu
		Comișani	Nu	Da
		Conțești	Da	Da
		Cornești	Da	Nu
		Costești din Vale	Da	Nu
		Crângurile	Da	Nu
		Dărmănești	Da	Da
		Dobra	Da	Da
		Dragodana	Nu	Da
		Dragomirești	Nu	Da
		Finta	Da	Nu
		Glodeni	Nu	Da
		Gura Ocniței	Da	Da
		Gura Șuții	Da	Nu
		I.L. Caragiale	Da	Da
		Iedera	Nu	Da
		Malu cu Flori	Da	Da
		Mănești	Da	Nu
		Moroieni	Da	Da
		Odobești	Da	Nu
		Petrești	Da	Da
		Potlogi	Da	Nu
		Produlești	Da	Nu

		Răzvad	Nu	Da
		Runcu	Nu	Da
		Șotânga	Nu	Da
		Tătărani	Da	Nu
		Ulieşti	Da	Da
		Ulmi	Da	Nu
		Valea Lungă	Da	Nu
		Valea Mare	Da	Nu
		Văcărești	Da	Da
		Vârfuri	Nu	Da
		Vișina	Da	Nu
		Vișinești	Da	Nu
JUDEȚUL GIURGIU				
	Bolintin-Vale		Da	Nu
		Bolintin-Deal	Da	Nu
		Bucșani	Da	Nu
		Bulbucata	Da	Nu
		Călugăreni	Da	Nu
		Clejani	Da	Nu
		Colibași	Da	Nu
		Comana	Da	Nu
		Crevedia Mare	Da	Nu
		Florești-Stoenești	Da	Nu
		Găiseni	Da	Nu
		Ghimpați	Da	Nu
		Goștinari	Da	Nu
		Hotarele	Da	Nu
		Iepurești	Da	Nu
		Joița	Da	Nu
		Letca Nouă	Da	Nu
		Mârșa	Da	Nu
		Mihai Bravu	Da	Nu
		Ogrezeni	Da	Nu
		Roata de Jos	Da	Nu
		Schitu	Da	Nu
		Singureni	Da	Nu
		Stoenești	Da	Nu
		Ulmi	Da	Nu
		Valea Dragului	Da	Nu
		Vărăști	Da	Nu
		Vânătorii Mici	Da	Nu

JUDEȚUL IALOMIȚA				
Urziceni			Da	Nu
Fetești			Da	Nu
		Ion Roată	Da	Nu
JUDEȚUL PRAHOVA				
Ploiești			Da	Nu
	Boldești-Scăieni		Nu	Da
	Bușteni		Nu	Da
	Comarnic		Nu	Da
	Slănic		Nu	Da
		Adunați	Da	Nu
		Aluniș	Da	Nu
		Brazi	Da	Nu
		Dumbrava	Da	Nu
		Filipeștii de Târg	Da	Nu
		Gura Vitioarei	Da	Da
		Mănești	Da	Da
		Provița de Sus	Nu	Da
		Râfov	Da	Nu
		Scorțeni	Da	Nu
		Starchiojd	Da	Nu
		Șirna	Da	Nu
		Târgșoru Vechi	Da	Nu
		Vărbilău	Nu	Da
JUDEȚUL TELEORMAN				
Alexandria			Da	Nu
	Videle		Da	Nu
		Băbăița	Da	Nu
		Blejești	Da	Nu
		Botoroaga	Da	Nu
		Brânceni	Da	Nu
		Bujoreni	Da	Nu
		Călinești	Da	Nu
		Cosmești	Da	Nu
		Crevenicu	Da	Nu
		Didești	Da	Nu
		Drăcșenei	Da	Nu
		Drăgănești-Vlașca	Da	Nu
		Frumoasa	Da	Nu
		Gălăteni	Da	Nu

		Gratia	Da	Nu
		Măgura	Da	Nu
		Mereni	Da	Nu
		Mârzănești	Da	Nu
		Moșteni	Da	Nu
		Necșeni	Da	Nu
		Orbeasca	Da	Nu
		Poeni	Da	Nu
		Poroschia	Da	Nu
		Radoiești	Da	Nu
		Răsmirești	Da	Nu
		Săceni	Da	Nu
		Sârbeni	Da	Nu
		Scrioaștea	Da	Nu
		Siliștea	Da	Nu
		Stejaru	Da	Nu
		Șorobăneasa	Da	Nu
		Talpa	Da	Nu
		Tătărăștii de Sus	Da	Nu
		Trivalea-Moșteni	Da	Nu
		Țigănești	Da	Nu
		Vârtoape	Da	Nu
		Vedea	Da	Nu
		Vitănești	Da	Nu
		Zâmbreasca	Da	Nu
6 UAT	**12 UAT**	**136 UAT**	**133 UAT**	**41 UAT**

Sursa: Legea 575 / 2001

Anexa nr. 6

Tab. 65 Lista localităţilor afectate de hazardurile naturale – alunecări de teren

Localităţi afectate de hazardurile naturale cuprinse în legea 575, cauzele producerii pagubelor lahazardurile naturale - alunecări de teren					
Unitatea administrativ-teritorială			**Potențialul de producere a aluncărilor**	**Tipul alunecărilor**	
Municipiul	**Orașul**	**Comuna**		**Primară**	**Reactivată**
JUDEȚUL ARGEȘ					
	Topoloveni		Ridicat	Nu	Da
		Boțești	Ridicat	Nu	Da
		Cotmeana	Ridicat	Da	Nu

		Davidești	Ridicat	Da	Nu
		Draganu	Ridicat	Da	Nu
		Lunca Corbului	Ridicat	Da	Nu
		Țițești	Ridicat	Da	Nu
		Vedea	Ridicat	Nu	Da
JUDEȚUL CĂLĂRAȘI					
				Nu	Nu
JUDEȚUL DÂMBOVIȚA					
	Fieni		Ridicat	Nu	Da
	Moreni		Scăzut-ridicat	Da	Da
	Pucioasa		Ridicat	Da	Da
		Aninoasa	Ridicat	Da	Nu
		Bărbulețu	Ridicat	Da	Da
		Bezdead	Ridicat	Da	Da
		Brănești	Ridicat	Da	Da
		Buciumeni	Ridicat	Nu	Da
		Cândești	Ridicat	Nu	Da
		Doicești	Ridicat	Da	Nu
		Glodeni	Ridicat	Nu	Da
		Hulubești	Ridicat	Da	Nu
		Ludești	Ridicat	Nu	Da
		Malu cu Flori	Ridicat	Nu	Da
		Moțăieni	Ridicat	Da	Nu
		Ocnița	Ridicat	Da	Da
		Pietroșița	Ridicat	Da	Da
		Pucheni	Ridicat	Nu	Da
		Runcu	Ridicat	Nu	Da
		Șotânga	Ridicat	Da	Nu
		Tătărăni	Ridicat	Nu	Da
		Valea Lungă	Ridicat	Da	Da
		Văleni	Ridicat	Nu	Da
		Vărfuri	Ridicat	Da	Da
		Vișinești	Ridicat	Da	Da
		Vulcana-Băi	Ridicat	Da	Nu
JUDEȚUL GIURGIU					
		Daia	Scăzut	Da	Nu
JUDEȚUL IALOMIȚA					
				Nu	Nu
JUDEȚUL PRAHOVA					
Câmpina			Ridicat	Da	Da

	Azuga		Mediu	Da	Nu
	Băicoi		Scăzut	Da	Nu
	Boldești-Scăieni		Scăzut-ridicat	Da	Nu
	Breaza		Ridicat	Da	Da
	Comarnic		Ridicat	Da	Da
	Sinaia		Mediu	Da	Nu
	Slănic		Ridicat	Da	Da
	Vălenii de Munte		Ridicat	Da	Da
	Urlați		Ridicat	Da	Da
		Adunați	Ridicat	Da	Nu
		Aluniș	Ridicat	Da	Da
		Apostolache	Ridicat	Da	Da
		Ariceștii Zeletin	Ridicat	Da	Nu
		Bălțești	Ridicat	Da	Nu
		Bănești	Scăzut	Da	Da
		Bertea	Ridicat	Da	Da
		Brebu	Ridicat	Da	Da
		Bucov	Scăzut	Da	Nu
		Călugăreni	Ridicat	Da	Da
		Cărbunești	Ridicat	Da	Da
		Ceptura	Ridicat	Da	Nu
		Chiojdeanca	Ridicat	Da	Da
		Cornu	Scăzut	Da	Da
		Cosminele	Ridicat	Da	Da
		Drajna	Ridicat	Da	Nu
		Filipeștii de Pădure	Scăzut	Da	Nu
		Fântânele	Ridicat	Da	Da
		Gornet	Ridicat	Da	Nu
		Gornet Cricov	Ridicat	Da	Da
		Gura Vadului	Ridicat	Da	Da
		Gura Vitioarei	Ridicat	Da	Nu
		Iordăcheanu	Ridicat	Da	Da
		Izvoarele	Ridicat	Da	Da
		Jugureni	Ridicat	Da	Nu
		Lapoș	Ridicat	Da	Da
		Mâneciu	Mediu	Da	Da
		Păcureți	Ridicat	Da	Da
		Păulești	Scăzut	Da	Nu

Regio PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL SUD MUNTENIA
Inițiativă locală. Dezvoltare regională.
www.inforegio.ro
"Proiect cofinanțat din FEDR prin POR 2007-2013"

		Plopu	Ridicat	Da	Nu
		Podenii Noi	Ridicat	Da	Nu
		Poiana Câmpina	Ridicat	Da	Nu
		Poșești	Ridicat	Da	Da
		Predeal Sărari	Ridicat	Da	Da
		Provița de Jos	Ridicat	Da	Nu
		Provița de Sus	Ridicat	Da	Nu
		Salcia	Ridicat	Da	Da
		Sângeru	Ridicat	Da	Da
		Scorțeni	Ridicat	Da	Da
		Secăria	Ridicat	Da	Da
		Starchiojd	Ridicat	Da	Da
		Surani	Ridicat	Da	Da
		Șoimari	Ridicat	Da	Da
		Șotrile	Ridicat	Da	Da
		Ștefești	Ridicat	Nu	Da
		Talea	Ridicat	Da	Nu
		Târgșoru Vechi	Scăzut	Da	Nu
		Teișani	Ridicat	Da	Nu
		Telega	Ridicat	Da	Da
		Valea Călugăreasca	Ridicat	Da	Da
		Valea Doftanei	Mediu	Da	Da
		Vărbilau	Ridicat	Da	Da
		Vâlcănești	Ridicat	Da	Da
JUDEȚUL TELEORMAN					
		Lisa	Scăzut	Da	Nu
		Plopii Slăvitești	Scăzut	Da	Nu
		Segarcea Vale	Scăzut	Da	Nu
		Slobozia Mândră	Scăzut	Da	Nu
1 UAT	**13 UAT**	**88 UAT**	**-**	**90 UAT**	**65 UAT**

Sursa: Legea 575 /

Anexa nr. 7

Tab. 66 Stadiul actual al elaborării documentațiilor de urbanism și amenajarea teritoriului

Județ / Municipiu / Oraș	Situația documentațiilor de U șu AT	Alte documente găsite până în acest moment
Județul ARGEȘ	PATJ avizat la MDRT în 2010 în curs de aprobare la CJ*	
Municipiul Pitești	PUG	
Municipiul Câmpulung	Nu deține PUG	
Municipiul Curtea de Argeș	Nu deține PUG	PIDU
Oraș Coștești	Nu deține PUG	
Oraș Mioveni	Nu deține PUG	
Oraș Ștefănești	Nu deține PUG	
Oraș Topoloveni	Nu deține PUG	
Județul CĂLĂRAȘI	PATJ avizat la MDRT în 2007	
Municipiul Călărași	PUG	
Municipiul Oltenița	Nu deține PUG	
Oraș Budești	Nu deține PUG	
Oraș Fundulea	PUG	
Oraș Lehliu Gară	Nu deține PUG	
Județul DÂMBOVIȚA	PATJ avizat la MDRT în 1997	
Municipiul Târgoviște	Nu deține PUG	
Municipiul Moreni	PUG	
Oraș Fieni	PUG	
Oraș Găești	PUG	
Oraș Pucioasa	PUG	

Oraș Răcari	PUG	
Oraș Titu	PUG	
Județul GIURGIU	PATJ avizat la MDRT în 2002 (URBANPROIECT)	
Municipiul Giurgiu	Nu deține PUG	- Master Plan euroregiunea Giurgiu-Ruse - Profil investițional euroregiunea Giurgiu-Ruse
Oraș Bolintin Vale	Nu deține PUG	
Oraș Mihăilești	Nu deține PUG	
Județul IALOMIȚA	PATJ avizat la MDRT în 2002	
Municipiul Slobozia	Nu deține PUG	
Municipiul Feteşti	Nu deține PUG	
Municipiul Urziceni	Nu deține PUG	
Oraș Amara	Nu deține PUG	
Oraș Căzănești	Nu deține PUG	
Oraș Fierbinți-Târg	Nu deține PUG	
Oraș Țăndărei	Nu deține PUG	
Județul PRAHOVA	PATJ avizat la MDRT în 2004 (URBANPROIECT)	
Municipiul Ploiești	PUG	
Municipiul Câmpina	PUG	
Oraș Azuga	PUG	
Oraș Băicoi	lipsă informație	
Oraș Boldești-Scăeni	lipsă informație	
Oraș Breaza	lipsă informație	
Oraș Bușteni	lipsă informație	

Oraș Comarnic	lipsă informație	
Oraș Mizil	lipsă informație	
Oraș Plopeni	lipsă informație	
Oraș Sinaia	lipsă informație	
Oraș Slănic	lipsă informație	
Oraș Urlați	lipsă informație	
Oraș Vălenii de Munte	lipsă informație	
Județul TELEORMAN	PATJ avizat la MDRT în 2004	
Municipiul Alexandra	Nu deține PUG	
Municipiul Roșiori de Vede	Nu deține PUG	
Municipiul Turnu Măgurele	Nu deține PUG	
Oraș Videle	Nu deține PUG	
Oraș Zimnicea	Nu deține PUG	

Sursa: analiză de birou

Anexa nr. 8 – Arii protejate din regiunea Sud Muntenia

Tab. 67 Județul ***Argeș***

Denumire	Localizare	Tip	Suprafață [ha]
Avenul din Grind	Dâmbovicioara	speologic	0,50
Calcarul numulitic de la Albeşti	Albeştii de Muscel	geologic şi paleontologic	1,50
Golul alpin Moldoveanu - Capra	Arefu, Nucşoara	mixt	4.074
Golul alpin Valea Rea - Zârna	Munții Făgăraș	mixt	6.480
Granitul de la Albeşti	Albeştii de Muscel	geologic	0,50

Denumire	Localizare	Tip	Suprafață [ha]
Lacul Bascov	Bascov	avifaunistic	162
Lacul lui Bârcă	Davidești	botanic	20,40
Lacul Buda	Nucșoara	mixt	0,40
Lacul Galbena IV	Rucăr	mixt	0,20
Lacul Hârtop I	Rucăr	mixt	0,30
Lacul Hârtop II	Rucăr	mixt	0,35
Lacul Hârtop V	Rucăr	mixt	1
Lacul Iezer, Munții Făgăraș	Nucșoara	mixt	0,60
Lacul Izvorul-Mușeteica	Nucșoara	mixt	0,30
Lacul Jgheburoasa	Rucăr	mixt	2
Lacul Mănăstirii	Rucăr	mixt	0,60
Lacul Scărișoara Galbenă	Rucăr	mixt	2
Lacul Valea Rea	Rucăr	mixt	0,50
Lacul Zârna	Rucăr	mixt	0,50
Locul fosilifer Suslănești	Suslănești	paleontologic	3,50
Microrelieful carstic de la Cetățeni	Cetățeni	geologic și peisagistic	10
Poiana cu narcise Negrași	Negrași	floristic	4.10
Peștera Dâmbovicioara	Dâmbovicioara	speologic	0,50
Peștera Dobreștilor	Dâmbovicioara	speologic	0,50
Peștera nr. 15	Dâmbovicioara	speologic	0,50
Peștera Piscul Negru	Arefu	speologic	0,50
Peștera Stanciului	Dâmbovicioara	speologic	0,50
Peștera Uluce	Dâmbovicioara	speologic	0,50
Rezervația Vâlsan	Mușătești, Brăduleț, Arefu, Nucșoara	mixt	11.899
Zona carstică Dâmbovicioara - Brusturet	Dâmbovicioara Munții Piatra Craiului	geologic și peisagistic	2.000
Zona carstică Măgura - Nucșoara	Nucșoara	geologic și peisagistic	15,80

Tab. 68 ***Județul Călărași***

Denumire	Localizare	Tip	Suprafață [ha]
Iezerul Călărași	Călărași, Cuza Vodă	avifaunistic	2.877
Ostrovul Ciocănești	Ciocănești	floristic și faunistic	206,70

Ostrovul Haralambie	Lunca Dunării	floristic și faunistic	44,90
Ostrovul Șoimul	Dichiseni	floristic și faunistic	20,10
Pădurea Ciornuleasa	Mitreni	forestier	75,20

Tab. 69 ***Județul Dâmbovița***

Denumire	Localizare	Tip	Suprafață [ha]
Cheile Tătarului, Munții Bucegi	Moroeni	mixt	144,30
Izvorul de la Corbii Ciungi	Corbii Mari	floristic și faunistic	5
Locul fosilifer de la Vama Strunga	Moroeni	paleontologic	10
Orzea - Zănoaga	Moroeni	mixt	841,20
Poiana Crucii	Moroeni	floristic	0,50
Poiana cu narcise din Valea Neajlovului	Vișina, Petrești	floristic și peisagistic	15
Peștera - Cocora (Valea Horoabei - Cocora)	Moroeni	mixt	307
Plaiul Domnesc	Moroeni	paleontologic	0,50
Peștera Răteiului	Moroeni	speologic	1,50
Rezervația Plaiul Hoților	Moroeni	paleontologic	0,50
Turbăria Lăptici	Moroeni	botanic	14,90
Zănoaga - Lucăcilă	Moroeni	mixt	259,40
Valea Horoabei	Moroeni	mixt	5,70

Tab. 70 ***Județul Giurgiu***

Denumire	Localizare	Tip	Suprafață [ha]
Ostroavele Cama - Dinu - Păsărica	Giurgiu	avifaunistic și floristic	2.400
Pădurea Oloaga - Grădinari	Comana	floristic	248
Pădurea Manafu	Ghimpați	floristic	28
Pădurea Padina Tătarului	Comana	floristic	230
Pădurea Teșila	Vlașin	forestier	52,50
Parcul Natural Comana	Comana	mixt	24.963

Tab. 71 ***Județul Ialomița***

Denumire	Localizare	Tip	Suprafață [ha]
Lacul Amara Ialomița	Amara	avifaunistic	162
Lacurile Bentu Mic, Bentu Mic Cotoi și Bentu Mare	Bordușani	avifaunistic	127
Lacul Fundata	Gheorghe Doja	avifaunistic	510
Lacul Rodeanu	Jilavele	avifaunistic	51
Lacul Strachina	Țăndărei, Valea Ciorii	avifaunistic	1.050
Pădurea de Stejari Seculari Alexeni	Alexeni	forestier	37
Pădurea de Stejari Seculari Canton Hățiș	Stelnica	forestier	6,40

Tab. 72 ***Județul Prahova***

Denumire	Localizare	Tip	Suprafață [ha]
Abruptul prahovean Bucegi	Bușteni Sinaia	mixt	3.478
Arinișul de la Sinaia - Cumpătul	Sinaia	forestier	1,037
Locul fosilifer Plaiul Hoților	Sinaia	paleontologic	6
Muntele de Sare Slănic Prahova	Slănic Prahova	geologic	2
Munții Colții lui Barbeș	Sinaia	mixt	1.513
Tigăile din Ciucaș	Cheia	geologic, floristic și peisagistic	3

Tab. 73 ***Județul Teleorman***

Denumire	Localizare	Tip	Suprafață [ha]
Balta Suhaia	Suhaia	avifaunistic	1.455
Ostrovul Gâsca	Năsturelu	floristic și faunistic	58
Ostrovul Mare	Islaz	floristic și faunistic	140
Pădurea Pojorâtele	Drăgănești de Vede	forestier	58
Pădurea Troianu	Troianul	floristic și forestier	71

Anexa nr. 9

Lista siturilor de importanţă comunitară din regiunea Sud Muntenia

În regiunea Sud Muntenia sunt declarate un număr de 39 de situri de importanţă comunitară prin Ordinul 2387/2011 privind modificarea şi completarea Ordinului ministrului mediului şi dezvoltării durabile nr. 1964/2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanţă comunitară, ca parte integrantă a reţelei ecologice europene Natura 2000 în România.

1.**ROSCI0006 Balta Mică a Brăilei** - Suprafata totala=20872 ha - Judeţul Constanţa: Hârşova(<1%), Judeţul Ialomiţa: Giurgeni(2%), Judeţul Brăila: Berteştii de Jos(38%), Brăila(2%), Chiscani(30%), Gropeni(14%), Măraşu(5%), Stăncuţa(35%)

2.**ROSCI0013 Bucegi**- Suprafaţa totală=38787 ha - Judeţul Prahova: Azuga(29%), Buşteni(64%), Comarnic(18%), Sinaia(50%), Valea Doftanei(<1%), Judeţul Dâmboviţa: Moroeni(58%), Judeţul Braşov: Bran(50%), Moieciu(15%), Predeal(8%), Râşnov(21%)

3.**ROSCI0014 Bucşani**- Suprafaţa totală =513 ha - Judeţul Dâmboviţa: Bucşani(9%), I.L. Caragiale(<1%)

4.**ROSCI0022 Canaralele Dunării** - Suprafaţa totală =25943 ha - Judeţul Constanţa: Aliman(6%), Cernavodă(4%), Crucea(<1%), Ghindăreşti(22%), Horia(4%), Hârşova(10%), Ion Corvin(1%), Lipniţa(5%), Oltina(14%), Ostrov(22%), Rasova(10%), Seimeni(14%), Topalu (20%), Judeţul Călăraşi: Borcea(9%), Călăraşi(5%), Dichiseni(8%), Jegălia(6%), Modelu(1%), Roseţi(6%), Unirea(9%), Judeţul Ialomiţa: Borduşani(5%), Făcăeni(12%), Giurgeni(9%), Stelnica(4%)

5.**ROSCI0038 Ciucaş**- Suprafaţa totală =21864 ha, Judeţul Prahova: Ceraşu(17%), Măneciu(28%), Judeţul Braşov: Săcele(19%), Tărlungeni(11%), Vama Buzăului(34%)

6.**ROSCI0043 Comana**- Suprafaţa totală = 26481 ha - Judeţul Giurgiu: Băneasa(20%), Comana(82%), Călugăreni(35%), Ghimpaţi(<1%), Gostinari(27%), Greaca(2%), Hotarele(15%), Isvoarele(<1%), Mihai Bravu(66%), Prundu(18%), Schitu(8%), Singureni(18%), Stoeneşti(7%), Judeţul Călăraşi: Crivăţ(<1%), Căscioarele(<1%)

7.ROSCI0044 Corabia - Turnu Măgurele- Suprafaţa totală =9526 ha - Judeţul Teleorman: Ciuperceni(3%), Islaz(37%), Seaca(<1%), Traian(9%), Turnu Măgurele(13%), Judeţul Olt: Corabia(14%), Giuvărăşti(<1%), Gârcov(33%), Orlea(13%)

8.ROSCI0088 Gura Vedei - Şaica - Slobozia - Suprafaţa totală =9514 ha - Judeţul Teleorman: Bragadiru(<1%), Bujoru(<1%), Năsturelu(14%), Pietroşani(14%), Judeţul Giurgiu: Giurgiu(2%), Gostinu(22%), Găujani(7%), Malu(13%), Oinacu(9%), Prundu(8%), Slobozia(9%), Vedea(13%), Judeţul Călăraşi: Chirnogi(2%)

9.ROSCI0096 Lacul Bâlbâitoarea - Suprafaţa totală = 3 ha - Judeţul Prahova: Starchiojd(<1%)

10.ROSCI0102 Leaota – Suprafaţa totală =1363ha - Judeţul Argeş: Dragoslavele(3%), Judeţul Dâmboviţa: Moroeni(1%), Judeţul Braşov: Fundata(<1%), Moieciu(6%)

11.ROSCI0106 Lunca Mijlocie a Argeşului- Suprafata totala=3614 ha - Judeţul Giurgiu: Floreşti-Stoeneşti(<1%), Găiseni(8%), Vânătorii Mici(3%), Judeţul Dâmboviţa: Corbii Mari(3%), Costeştii din Vale(6%), Găeşti(<1%), Mogoşani(12%), Mătăsaru(5%), Odobeşti(15%), Petreşti(10%), Potlogi(5%), Ulieşti(6%)

12. ROSCI0122 Munţii Făgăraş - Suprafaţa totală =198618 ha - Judeţul Argeş: Albeştii de Muscel(<1%), Arefu(89%), Berevoeşti(<1%), Brăduleţ(7%), Lereşti(38%), Nucşoara(85%), Rucăr(54%), Sălătrucu(62%), Valea Mare Pravăţ(4%), Judeţul Vâlcea: Boişoara(33%), Câineni(45%), Perişani(47%), Titeşti(<1%), Judeţul Braşov: Drăguş(42%), Hârseni(58%), Lisa(56%), Recea(48%), Sâmbăta de Sus(50%), Ucea(40%), Viştea(30%), Zărneşti(17%), Şinca(35%), Şinca Nouă(5%), Judeţul Sibiu: Arpaşu de Jos(36%), Avrig(25%), Boiţa(<1%), Cârţişoara(64%), Porumbacu de Jos(42%), Racoviţa(24%), Turnu Roşu(51%)

13. ROSCI0131 Oltenița - Mostiștea - Chiciu- Suprafaţa totală =11540 ha - Judeţul Călăraşi: Alexandru Odobescu(1%), Chiselet(13%), Ciocăneşti(11%), Cuza Voda(2%), Călăraşi(<1%), Dorobanţu(12%), Frăsinet(9%), Grădiştea(7%), Independenţa(<1%), Mânăstirea(18%), Oltenița(7%), Spanţov(8%), Ulmu(13%), Valea Argovei(9%), Judeţul Constanţa: Ostrov(<1%)

14. ROSCI0138 Pădurea Bolintin - Suprafaţa totală =5737 ha - Judeţul Giurgiu: Bolintin-Vale(21%), Bucşani(7%), Crevedia Mare(27%), Grădinari(3%), Găiseni(36%), Ogrezeni(9%), Vânătorii Mici(6%)

15. ROSCI0153 Pădurea Glodeasa - Suprafaţa totală =544 ha - Judeţul Prahova: Valea Doftanei(2%)

16. ROSCI0164 Pădurea Plopeni- Suprafaţa totală = 91 ha - Judeţul Prahova: Băicoi(1%), Cocorăştii Mislii(<1%), Plopeni(<1%)

17. ROSCI0177 Pădurea Topana - Suprafaţa totală =891 ha - Judeţul Olt: Topana(26%) Judeţul Argeş: Ciomăgeşti(<1%), Uda(<1%)

18. ROSCI0179 Pădurea Troianu - Suprafaţa totală =79 ha - Judeţul Teleorman: Troianul(1%)

19. ROSCI0194 Piatra Craiului - Suprafaţa totală =15867 ha - Judeţul Argeş: Dragoslavele(9%), Dâmbovicioara(74%), Rucăr(14%), Judeţul Braşov: Bran(2%), Fundata(12%), Moieciu(19%), Zărneşti(17%)

20. ROSCI0203 Poiana cu narcise de la Negraşi - Suprafaţa totală = 5 ha - Judeţul Argeş: Negraşi(<1%)

21. ROSCI0224 Scroviştea - Suprafaţa totală =3391 ha - Judeţul Dâmboviţa: Niculeşti(<1%) Judeţul Ilfov: Ciolpani(27%), Periş(29%), Snagov(<1%), Judeţul Prahova: Poienarii Burchii(<1%)

22. ROSCI0235 Stânca Tohani - Suprafaţa totală = 50 ha - Judeţul Prahova: Gura Vadului(1%)

23. ROSCI0258 Văile Brătiei şi Brătioarei - Suprafaţa totală = 202 ha - Judeţul Argeş: Albeştii de Muscel(1%), Berevoeşti(<1%), Bughea de Jos(<1%)

24. ROSCI0268 Valea Vâlsanului - Suprafaţa totală = 9480 ha - Judeţul Argeş: Albeştii de Argeş(1%), Brăduleţ(77%), Corbeni(<1%), Corbi(3%), Domneşti(<1%), Muşăteşti(54%), Nucşoara(<1%), Pietroşani(2%), Valea Iaşului(<1%)

25. ROSCI0278 Bordușani - Borcea Suprafaţa totală =5810 ha - Judeţul Ialomiţa: Bordușani(8%), Făcăeni(8%), Giurgeni(<1%), Vlădeni(16%)

26. ROSCI0283 Cheile Doftanei - Suprafaţa totală =2613 ha - Judeţul Prahova: Bertea(<1%), Brebu(22%), Comarnic(<1%), Secăria(10%), Valea Doftanei(3%), Şotrile(2%)

27. ROSCI0290 Coridorul Ialomiţei - Suprafaţa totală =26727 ha - Judeţul Ialomiţa: Adâncata(8%), Albeşti(5%), Alexeni(20%), Andrăşeşti(24%), Axintele(20%), Balaciu(6%), Borăneşti(11%), Brazii(12%), Bucu(16%), Bueşti(4%), Bărbuleşti(3%), Bărcăneşti(12%), Ciochina(2%), Ciulniţa(5%), Cosâmbeşti(<1%), Coşereni(15%), Căzăneşti(1%), Dridu(16%), Fierbinţi-Târg(6%), Gheorghe Lazăr(<1%), Giurgeni(5%), Ion Roată(10%), Maia(14%), Manasia(4%), Mihail Kogălniceanu(3%), Moldoveni(23%), Munteni-Buzău(2%), Mărculeşti(12%), Ograda(3%), Perieţi(13%), Platoneşti(2%), Sfântu Gheorghe(3%), Sineşti(<1%), Slobozia(12%), Sudiţi(2%), Sălcioara(7%), Sărăţeni(4%),

Săveni(1%), Urziceni(2%), Vlădeni(6%), Țăndărei(3%), Judeţul Ilfov: Ciolpani(<1%), Judeţul Prahova: Balta Doamnei(39%), Berceni(<1%), Brazi(8%), Ciorani(2%), Cocorăştii Colţ(19%), Drăgăneşti(9%), Dumbrava(8%), Gherghiţa(6%), Gorgota(20%), Olari(3%), Poienarii Burchii(<1%), Puchenii Mari(7%), Râfov(20%), Tinosu(44%), Târgşoru Vechi(3%), Valea Călugărească(<1%), Şirna(16%)

28. ROSCI0308 Lacul şi Pădurea Cernica - Suprafaţa totală = 3267 ha - Judeţul Călăraşi: Fundeni(<1%), Judeţul Ilfov: Brăneşti(5%), Cernica(5%), Găneasa(<1%), Pantelimon(41%)

29. ROSCI0316 Lunca Râului Doamnei - Suprafaţa totală =56 ha - Judeţul Argeş: Coşeşti(<1%)

30. ROSCI0319 Mlaştina de la Feteşti - Suprafaţa totală = 2020 ha - Judeţul Călăraşi: Borcea(3%), Judeţul Ialomiţa: Feteşti(7%)

31. ROSCI0326 Muscelele Argeşului - Suprafaţa totală =10015 ha - Judeţul Argeş: Aninoasa(11%), Bălileşti(12%), Coşeşti(28%), Davideşti(5%), Domneşti(9%), Hârtieşti(13%), Mihăeşti(17%), Pietroşani(24%), Poienarii de Muscel(20%), Schitu Goleşti(34%), Vlădeşti(28%), Vultureşti(18%)

32. ROSCI0341 Pădurea şi Lacul Stolnici - Suprafaţa totală =1527 ha - Judeţul Argeş: Hârseşti(<1%), Stolnici(15%), Judeţul Olt: Sârbii-Măgura(<1%)

33. ROSCI0343 Pădurile din Silvostepa Mostiştei - Suprafaţa totală =2120 ha - Judeţul Călăraşi: Chiselet(12%), Curcani(<1%), Frăsinet(<1%), Fundeni(2%), Fundulea(<1%), Gurbăneşti(<1%), Mitreni(<1%), Mânăstirea(<1%), Nana(4%), Plătăreşti(<1%), Sohatu(7%), Ulmeni(<1%), Vasilaţi(<1%)

34. ROSCI0344 Pădurile din Sudul Piemontului Cândeşti - Suprafaţa totală = 4313 ha - Judeţul Dâmboviţa: Cobia(6%), Crângurile(10%), Gura Foii(19%), Hulubeşti(2%), Lucieni(19%), Ludeşti(19%), Măneşti(12%), Raciu(<1%), Tătărani(<1%)

35.ROSCI0354 Platforma Cotmeana - Suprafaţa totală =12529 ha - Judeţul Olt: Topana(<1%), Vitomireşti(1%), Judeţul Argeş: Băbana(18%), Ciomăgeşti(11%), Cocu(20%), Cotmeana(36%), Cuca(31%), Drăganu(17%), Morăreşti(9%), Uda(21%)

36.ROSCI0376 Râul Olt între Mărunţei şi Turnu Măgurele- Suprafaţa totală =12146 ha - Judeţul Teleorman: Beciu(<1%), Islaz(5%), Liţa(9%), Lunca(7%), Plopii-Slăviteşti(14%), Saelele(24%), Segarcea-Vale(6%), Slobozia Mândra(22%), Turnu Măgurele(6%), Uda-Clocociov(10%)

37.ROSCI0381 Râul Târgului - Argeşel - Râuşor - Suprafaţa totală =13213 ha - Judeţul Argeş: Albeştii de Muscel(12%), Bughea de Sus(<1%), Lereşti(45%), Nucşoara(<1%), Rucăr(14%), Valea Mare Pravăţ(22%), Judeţul Braşov: Zărneşti(<1%)

38.ROSCI0386 Râul Vedea - Suprafaţa totală = 9077 ha - Judeţul Teleorman: Alexandria(<1%), Balaci(<1%), Buzescu(2%), Călineşti(7%), Dideşti(<1%), Dobroteşti(<1%), Drăcşenei(<1%), Drăgăneşti de Vede(44%), Mavrodin(6%), Măldăeni(<1%), Nanov(1%), Nenciuleşti(8%), Peretu(10%), Plosca(4%), Roşiorii de Vede(5%), Rădoieşti(<1%), Scrioaştea(22%), Sfinţeşti(<1%), Stejaru(20%), Săceni(<1%), Vedea(13%), Judeţul Olt: Corbu(<1%), Crâmpoia(3%), Ghimpeţeni(4%), Icoana(4%), Movileni(<1%), Nicolae Titulescu(9%), Tufeni(14%), Văleni(2%), Şerbăneşti(<1%), Judeţul Argeş: Bârla(<1%)

39.ROSCI0389 Sărăturile de la Gura Ialomiţei - Mihai Bravu - Suprafaţa totală = 3449 ha - Judeţul Ialomiţa: Giurgeni(5%), Gura Ialomiţei(28%), Mihail Kogălniceanu(<1%), Judeţul Brăila: Berteştii de Jos(<1%), Victoria(1%)

Anexa nr. 10
Arii naturale protejate de interes comunitar

Ca stat membru al Uniunii Europene, României îi revin obligaţii privind constituirea şi consolidarea reţelei Natura 2000 pe teritoriul României. Ministerul Mediului şi Pădurilor a iniţiat în 2009 "Proiectul de cercetare în vederea îndeplinirii obligaţiilor ce revin tării noastre în ceea ce priveşte aplicarea reglementărilor comunitare privind reţeaua ecologică Natura 2000" având ca obiectiv desemnarea de noi arii de protecţie specială avifaunistică (SPA-uri) care să includă toate Ariile de Importanţă Internaţională (IBA), precum şi desemnarea de noi situri de importanţă comunitară (SCI-uri). Urmare a acestui proiect au fost desemnate noi situri de importanţă comunitară prin HG 971/2011 şi noi arii de protectie specială avifaunistică prin Ord. 2387/2011.

În regiunea Sud Muntenia sunt declarate un număr de 32 de arii de protecţie specială avifaunistică conf. HG 971 din 5 octombrie 2011 (Hotărârea 971/2011) pentru modificarea şi completarea Hotărârii Guvernului nr. 1.284/2007 privind declararea ariilor de protecţie specială avifaunistică ca parte integrantă a reţelei ecologice europene Natura 2000 în România.

1. ROSPA0002 Allah Bair-Capidava - Suprafaţa totală=11645 ha - Judeţul Constanţa: Crucea (23%), Seimeni (16%), Silistea (1%), Topalu (24%) Judetul Ialomiţa: Bordusani (5%), Facaeni (7%)

2. ROSPA0005 Balta Mică a Brăilei - Suprafaţa totală=25856 ha - Judeţul Constanţa: Harsova (2%), Judeţul Ialomiţa: Giurgeni (7%), Judeţul Brăila: Bertestii de Jos (42%), Braila (2%), Chiscani (29%), Gropeni (17%), Marasu (9%), Stancuta (43%)

3. ROSPA0006 Balta Tătaru - Suprafaţa totală =9981 ha - Judeţul Ialomiţa: Grivita (<1%), Milosesti (7%), Traian (22%), Judeţul Brăila: Baraganul (4%), Ciocile (26%), Ciresu (1%), Dudesti (29%), Rosiori (31%), Ulmu (4%), Insuratei (<1%),

4. ROSPA0012 Braţul Borcea - Suprafaţa totală= 13097 ha - Judeţul Călăraţi: Borcea (6%), Dichiseni (5%), Jegalia (4%), Modelu (<1%), Roseti (5%), Unirea (16%), Judeţul Ialomiţa: Bordusani (18%), Fetesti (6%), Facaeni (3%), Stelnica (19%)

5. ROSPA0017 Canaralele de la Hârşova - Suprafaţa totală=7406 ha - Judeţul Constanţa: Ghindaresti (13%), Harsova (12%), Judeţul Ialomiţa: Facaeni (7%), Giurgeni (20%), Mihail Kogalniceanu (<1%), Vladeni (12%)

6. ROSPA0021 Ciocăneşti-Dunăre - Suprafaţa totală=904 ha - Judeţul Călăraşi: Ciocanesti (7%)

7. ROSPA0022 Comana - Suprafaţa totală=24956 ha - Judeţul Giurgiu: Baneasa (20%), Colibasi (<1%), Comana (83%), Calugareni (33%), Gostinari (17%), Greaca (2%), Hotarele (14%), Izvoarele (<1%), Mihai Bravu (66%), Prundu (18%), Singureni (18%), Judeţul Călăraşi: Cascioarele (<1%)

8. ROSPA0024 Confluenţa Olt-Dunăre - Suprafaţa totală=20960 ha - Judeţul Teleorman: Islaz (92%), Lita (25%), Lunca (10%), Segarcea-Vale (24%), Turnu Magurele (19%), Judeţul Olt: Corabia (18%), Giuvarasti (78%), Garcov (35%), Izbiceni (7%), Orlea (7%)

9. ROSPA0038 Dunăre-Oltenița - Suprafaţa totală =6022 ha - Judeţul Giurgiu: Prundu (2%), Judeţul Călăraşi: Chirnogi (27%), Oltenita (1%)

10. ROSPA0039 Dunăre-Ostroave - Suprafaţa totală=16224 ha - Judeţul Constanţa: Aliman (6%), Cernavoda (7%), Ion Corvin (1%), Lipnita (6%), Oltina (14%), Ostrov (22%), Rasova (13%), Judeţul Călăraşi : Borcea (9%), Cuza Voda (<1%), Calarasi (5%), Dichiseni (9%), Jegalia (6%), Modelu (1%), Roseti (6%), Unirea (9%)

11. ROSPA0044 Grăditţea-Căldăruşani -Dridu- Suprafaţa totală=6442 ha - Judeţul Ilfov: Gruiu (40%), Gradistea (19%), Moara Vlasiei (12%), Nuci (21%), Snagov (<1%), Judeţul Ialomiţa: Adancata (<1%), Dridu (8%), Fierbinti-Targ (17%)

12. ROSPA0051 Iezerul Călăraţi - Suprafaţa totală=5001 ha - Judeţul Călăraşi: Cuza Voda (21%), Calarasi (15%), Gradistea (2%)

13. ROSPA0055 Lacul Gălăţui - Suprafaţa totală= 813 ha - Judeţul Călăraşi: Alexandru Odobescu (1%), Gradistea (4%), Independenta (<1%)

14. ROSPA0059 Lacul Strachina - Suprafaţa totală=2014 ha - Judeţul Ialomiţa: Ograda (10%), Valea Ciorii (8%), Tandarei (9%)

15. ROSPA0062 Lacurile de acumulare de pe Argeş- Suprafaţa totală=2260 ha - Judeţul Argeş: Bascov (5%), Bradu (2%), Budeasa (3%), Baiculesti (2%), Curtea de Arges (2%), Calinesti (1%), Cateasca (7%), Merisani (9%), Pitesti (3%), Topoloveni (<1%), Stefanesti (2%)

16. ROSPA0065 Lacurile Fundata-Amara- Suprafaţa totală=2036 ha, Judeţul Ialomiţa: Amara (3%), Andrasesti (16%), Gheorghe Doja (13%), Reviga (2%), Slobozia (<1%)

17. ROSPA0090 Ostrovu Lung-Gostinu - Suprafaţa totală= 2489 ha, Judeţul Giurgiu: Gostinu (23%), Oinacu (3%), Prundu (6%)

18. ROSPA0098 Piemontul Făgăraş - Suprafaţa totală=71256 ha - Judeţul Argeş: Arefu (<1%), Judeţul Sibiu: Arpasu de Jos (51%), Avrig (27%), Carta (<1%), Cartisoara (72%), Porumbacu de Jos (65%), Racovita (58%), Turnu Rosu (12%), Judeţul Braşov: Dragus (51%), Harseni (39%), Lisa (60%), Recea (43%), Sambata de Sus (41%), Ucea (18%), Victoria (45%), Vistea (21%), Sinca (52%), Sinca Noua (21%)

19. ROSPA0102 Suhaia - Suprafaţa totală=4473 ha - Judetul Teleorman: Lisa (15%), Seaca (3%), Suhaia (25%), Viisoara (4%)

20. ROSPA0105 Valea Mostiştea - Suprafaţa totală=6578 ha - Judeţul Călăraşi: Dorobantu (3%), Frasinet (19%), Gurbanesti (6%), Manastirea (12%), Sohatu (<1%), Sarulesti (5%), Ulmu (20%), Valea Argovei (11%)

21. ROSPA0106 Valea Oltului Inferior - Suprafaţa totală=52786 ha - Judeţul Teleorman: Beciu (35%), Lunca (8%), Plopii-Slavitesti (43%), Saelele (73%), Segarcea-Vale (<1%), Slobozia Mandra (38%), Uda-Clocociov (37%)

22. ROSPA0108 Vedea-Dunăre- Suprafaţa totală=22472 ha - Judeţul Teleorman: Bragadiru (13%), Bujoru (16%), Cervenia (15%), Contesti (9%), Frumoasa (3%), Nasturelu (6%), Pietrosani (54%), Smardioasa (<1%), Judeţul Giurgiu: Giurgiu (<1%), Gaujani (36%), Malu (56%), Slobozia (42%), Vedea (46%)

23. ROSPA0111 Berteştii de Sus-Gura Ialomiţei - Suprafaţa totală = 6890 ha - Judeţul Ialomiţa: Giurgeni (9%), Gura Ialomitei (30%), Mihail Kogalniceanu (<1%), Judeţul Brăila: Bertestii de Jos (12%), Victoria (7%), Insuratei (4%)

24. ROSPA0112 Câmpia Gherghiţei - Suprafaţa totală = 7588 ha - Judeţul Ialomiţa: Adancata (7%), Armasesti (14%), Barbulesti (1%), Jilavele (62%), Judeţul Prahova: Baba Ana (<1%), Boldesti-Gradistea (18%), Ciorani (<1%), Colceag (<1%), Fulga (12%), Salciile (10%), Judeţul Buzău: Amaru (12%), Glodeanu Sarat (3%), Mihailesti (12%), Movila Banului (<1%), Sahateni (<1%)

25. ROSPA0118 Grindu-Valea Măcrişului - Suprafaţa totală=3258 ha - Judeţul Ialomita: Grindu (21%), Garbovi (<1%), Valea Macrisului (44%)

26. ROSPA0120 Kogălniceanu-Gura Ialomiţei - Suprafaţa totală=6894 ha - Judeţul Ialomiţa: Giurgeni (28%), Mihail Kogalniceanu (46%), Platonesti (1%), Vladeni (<1%), Tandarei (<1%)

27. ROSPA0122 Lacul şi Pădurea Cernica - Suprafaţa totală=3744 ha - Judeţul Călăraşi: Fundeni (<1%), Judetul Ilfov: Branesti (4%), Cernica (5%), Ganeasa (<1%), Pantelimon (48%)

28. ROSPA0124 Lacurile de pe Valea Ilfovului - Suprafaţa totală= 597 ha - Judeţul Dâmboviţa: Nucet (6%), Ulmi (2%), Vacaresti (9%)

29. ROSPA0136 Oltenița-Ulmeni- Suprafaţa totală=12351 ha - Judeţul Călăraşi : Chiselet (31%), Dorobantu (3%), Manastirea (26%), Oltenita (41%), Spantov (28%), Ulmeni (<1%)

30. ROSPA0140 Scroviştea - Suprafaţa totală=3356 ha - Judeţul Dâmboviţa: Niculesti (<1%), Judeţul Ilfov: Ciolpani (26%), Peris (29%), Snagov (<1%), Judeţul Prahova: Poienarii Burchii (<1%)

31. ROSPA0146 Valea Calnistei - Suprafaţa totală=2538 ha - Judeţul Giurgiu: Ghimpati (5%), Izvoarele (<1%), Rasuceni (7%), Schitu (11%), Judeţul Teleorman: Bujoreni (7%), Draganesti-Vlasca (1%)

32. ROSPA0148 Vitănești-Rasmireşti - Suprafaţa totală=1108 ha - Judeţul Teleorman: Alexandria (1%), Marzanesti (<1%), Magura (3%), Rasmiresti (7%), Vitanesti (7%).

Anexa nr. 11

Tab. 74 Arii protejate de interes local

Nr. crt.	Denumire arie	Localizare	Suprafață (Ha)
1	Parc Mihăești	Comuna Mihăeiști	65,00
2	Valea Cheii – valea Ghimbavului	Dâmbovicioara - Dragoslavele	6.692,95
3	Pădurea Iedu - cernat	Comuna Nucșoara	327,50
4	Muntele Râiosu	Munții Făgăraș	92,00
5	Valea Siliștei	Comuna Aninoasa	2,20
6	Slănic	Comuna Aninoasa	6,10
7	Branişte I	Comuna Branişte	7,40
8	Branişte II	Comuna Branişte	5,60

9	Menghea	Comuna Aninoasa	28,30
10	Malu	Comuna Malu	12,00
11	Negomiru	Comuna Aninoasa	20,00
12	Priboaia	Comuna Anisnoasa	2,40
13	Vlădești	Comuna Vlădești	15,70
14	Bughea I	Comuna Bughea	204,20
15	Bughea II	Comuna Bughea	33,70
16	Moiceanu	Oraș Câmpulung	13,50
17	Gruiul	Oraș Câmpulung	19,50
18	Topana	Comuna Topana	174,90
19	Vedea	Comuna Vedea	34,80
20	Cotmeana	Comuna Cotmeana	21,20
21	Bascovele I	Comuna Bascovele	35,40
22	Bascovele II	Comuna Bascovele	21,90
23	Pravăț	Comuna Pravăț	78,50
24	Valea Ursului	Comuna Valea Ursului	6,40
25	Zoruleasa	Comuna Brăduleț	235,00
26	Brădet	Comuna Brăduleț	607,00
27	Colțul Vânător	Comuna Brăduleț	165,00
28	Robaia	Comuna Robaia	160,00
29	Ruginoasa	Comuna Rugionoasa	1,60
30	Cărpeniș	Mușătești	1,60
31	Arnuta	Mușătești	2,40
32	Trivale	Pitești	432,33
33	Podișor	Oraș Rucăr	1,08
34	Nemțoaica	Oraș Rucăr	88,60
35	Richita	Comuna Sătic de Sus	40,60
36	Brădet Rucăr	Comuna Brădet	32,10
37	Mateiaș	Oraș Câmpulung	9,20
38	Brăneasa	Șuici	2,30
39	Valea Satului	Șuici	89,00
40	Poienari	Șuici	27,70
41	Marginea	Șuici	9,90
42	Negoiu	Munții Făgăraș	40,00
43	Râncăciov	Comuna Râncăciov	40,00
44	Ruginoasa	Oraș Topoloveni	12,40
45	Albuțele	Oraș Topoloveni	3,10
46	Lacsor	Vidraru	27,90
47	Moliviș	Comuna Arefu	48,10
48	Cerbul Mic	Vidraru	23,70
49	Bahna Rusului	Comuna Nucșoara	12,80

50	Papau	Munții Făgăraș	27,30
51	Corbi	Comuna Corbi	21,80
52	Papău Domnești	Comuna Domnești	49,00
53	Corbi Mo	Comuna Corbi	12,80
54	Corbi La	Comuna Corbi	100,40
55	Rezervația Naturală Făgăraș	Munții Făgăraș	37.556,60
56	Parcul Florica	Ștefănești	2,50

Sursa: ANPM - 2011

Anexa nr. 12

Obiective de interes local

Tab. 75 ***Județul Ialomița***

Nr. crt.	Situația arborilor singulari declarați monumente ale naturii prin hotărâri ale consiliului județean Ialomița și hotărâri ale consiliilor locale	Hotărârea Consiliului Județean sau Consiliului Local	Avizul Academiei Române
1	Trei exemplare de stejar brumăriu (Quercus pedunculiflora) - monumente ale naturii - comuna Mihail Kogălniceanu	HCJ 117/12.12.2003	302/23.12.2002
2	Arborele de lalele (Liriodendron tulipifera) - monument al naturii din municipiul Feteşti (în incinta Şcolii nr. 7)	HCJ 120/12.12.2003	303/23.12.2002
3	Un exemplar de platan secular (Platanus acerifolia) monument al naturii din satul Maia, comuna Brazii	HCJ 118/12.12.2003	310/11.11.2003
4	Doua exemplare de salcâm japonez (Sophora japonica) monumente ale naturii din satul Maia, comuna Brazii (în incinta bisericii)	HCJ 119/12.12.2003	309/11.11.2003
5	Stejar secular comuna Alexeni	HCJ 22/11.03.2004	337/23.12.2003
6	Două exemplare de stejar secular (Quercus robur) – monumente ale naturii, în incinta Şcolii nr.3 din	HCJ 105/28.12.2005	967/21.07.2004

	municipiul Slobozia		
7	Arborele Ginkgo biloba - municipiul Slobozia	HCJ 105/28.12.2005	967/21.07.2004
8	Arborele secular (Quercus robur) Localitatea Gârbovi	HCL 7/03.02.2007	1994/2006
9	Opt arbori seculari situati in parc conac Hagianoff -4 exemplare Platan (Platanus acerifolia), 3 exemplare de stejar (Quercus robur)si un castan (Aesculus hippocastanum)-Manasia	HCL 26 /16.12.2008	2844/16.10.2008

Tab. 76 ***Județul Prahova***

Nr. crt.	Obiective de interes local	Localizare	Suprafață
1	Costișata	Com.Adunați	52,25
2	Vâlceaua Pietrii	Com.Adunați	10,30
3	Ghioaca-V.Cireșului	Com. Alunis	88,00
4	Valea Cărpinoasa	Com. Alunis	1,00
5	Valea Păcurei	Com. Apostolache	33,30
6	Pute rău	Com. Apostolache	4,50
7	Rezervație de resurse naturale	Com. Apostolache	19,60
8	Sărături	Com. Apostolache	31,00
9	Pineaca	Com. Aricesti - Zeletin	11,00
10	Râpa Bufnei	Com. Aricesti - Zeletin	31,50
11	Rezervație de resurse naturale	Com. Aricesti - Zeletin	9,00
12	Clăbucet	Oras Azuga	18,70
13	Unghia Mare	Oras Azuga	8,10
14	Valea Turcului	Oras Azuga	133,70
15	Unghia Mare I	Oras Azuga	42,00
16	Unghia Mare II	Oras Azuga	40,00
17	Unghia Mare III	Oras Azuga	78,70
18	Valea Cazacului	Oras Azuga	257,70
19	Unghia Mica	Oras Azuga	-
20	Rezervație forestieră	Com. Balta Doamnei	7,50
21	Rezervație forestieră	Com. Balta Doamnei	2,00
22	Bucoveț	Com. Baltesti	80,70

23	Lacul lui Stegardin	Com. Baltesti	4,50
24	Vârful Benii	Com. Bertea	46,00
25	Rezervaţie mixtă	Com. Bertea	37,50
26	Păltineţ	Com. Bertea	44,00
27	Carabanu	Com. Bertea	22,00
28	Nemernicul	Com. Brebu	278,00
29	Tocilelor şi Fiarelor	Com. Brebu	131,20
30	Cheile Brebului	Com. Brebu	8,40
31	Lacul Brebului	Com. Brebu	3,00
32	La Brad	Com. Brebu	10,00
33	Valea Lupei	Com. Brebu	16,50
34	Broasca	Com. Bucov	39,20
35	Rezervaţie botanică	Com.Călugăreni	2,25
36	Zăboiu	Com.Cărbunești	15,10
37	Galicei	Com.Cărbunești	1,90
38	Pineaca	Com.Cărbunești	3,00
39	Padurea Corbu	Com. Ceptura	100,00
40	Valea Borului	Com.Cerașu	300,00
41	Valea Lespezi	Com.Cerașu	1,00
42	Rezervaţie hidrologică	Com.Cerașu	1,20
43	Brazi	Com.Cerașu	3,10
44	Vf.Gămălia	Com.Cerașu	4,00
45	La Căruțași	Com.Chiojdeanca	4,00
46	Brazii	Com.Chiojdeanca	1,50
47	Rezervaţie naturala	Com. Colceag	30,00
48	Marta Bibescu	Oraș Comarnic	2,80
49	Ursu	Oraș Comarnic	32,00
50	Muntele Floreiu	Oraș Comarnic	2,50
51	Dealul Sinoiu	Com. Cornu	102,00
52	Rezervaţie de resurse naturale	Com. Cosminele	50,00
53	Scafele	Com. Drajna	5,70
54	Rezervaţie hidrologică	Com. Drajna	0,06
55	Plaiu	Com. Drajna	300,00
56	Rezervaţie geomorfologica	Com. Drajna	2,10
57	Malul Roșu	Com. Drajna	3,40
58	Vf.Pietrii	Com. Drajna	3,40
59	Valea Mare	Com. Dumbrava	50,00
60	Budureasca	Com.Fântânele	8,00
61	Băile Boboci	Com.Fântânele	7,00
62	Seaca	Com. Filipeștii de Pădure	67,00

63	Bughesgoaia	Com. Filipeştii de Pădure	38,50
64	Rezervaţie hidrologică	Com.Gornet-Cricov	3,70
65	Pădurea Cazacului	Com.Gura Vitioarei	130,00
66	Rezervaţie forestieră (143 ani)	Com.Iordăcheanu	2,00
67	Rezervaţie forestieră (103 ani)	Com.Iordăcheanu	1,00
68	Rezervaţie hidrologică	Com.Jugureni	1,00
69	Rezervaţie forestieră	Com.Jugureni	4,00
70	Văna	Com.Jugureni	0,14
71	Piatra Cerbului	Com.Jugureni	1,50
72	Murătoarea	Com.Lapoş	0,60
73	Valea Caprei	Com.Lapoş	4,50
74	Răritura	Com.Lapoş	0,60
75	Plaiul Mestecenilor	Com.Lapoş	93,00
76	Coada Malului	Com.Măgurele	390,00
77	Valea Comorii	Com.Măgureni	64,00
78	Ruda	Com.Măgureni	42,00
79	Rezervaţie naturală	Com.Păuleşti	40,00
80	Pădurea Plopeni	Oraş Plopeni	10,00
81	La cinci Tei	Com.Podenii Noi	50,00
82	Usturoi	Com.Podenii Noi	14,00
83	Poncea	Com.Podenii Noi	9,40
84	La Lepa	Com.Podenii Noi	12,00
85	Bătăiţa	Com.Podenii Noi	63,70
86	Rezervaţie paleontologică	Com.Poienarii Burchii	2,00
87	Barăcea	Com.Poseşti	4,40
88	Topilele	Com.Poseşti	0,30
89	Ţuţuiendre	Com.Poseşti	0,60
90	Lacul Grecului	Com.Poseşti	0,90
91	Schitul	Com.Poseşti	1,80
92	Valea Zâmbroaiei	Com.Predeal-Sărari	46,80
93	La Mesteceni	Com.Proviţa de Jos	7,30
94	Vâlceaua Sărată	Com.Proviţa de Jos	0,70
95	Sărătura	Com.Proviţa de Jos	0,70
96	Linie	Com.Proviţa de Jos	1,00
97	Rezervaţie forestieră	Com.Proviţa de Sus	57,50
98	Plaiul lanului	Com.Salcia	6,00
99	Valea Caselor	Com.Salcia	1,60
100	Punctul Brad	Com.Salcia	0,80
101	Rezervaţie geomorfologica	Com.Salcia	0,50
102	Monument geomorfologic	Com. Salciile	1,50

103	Ghighiu	Com. Salciile	141,00
104	Rezervaţie zoologică	Com.Scorţeni	22,00
105	Lacul Sărat	Com.Scorţeni	0,01
106	Afeniş	Com.Secăria	30,00
107	Seciuri	Com.Secăria	80,00
108	Rezervaţie geologică	Com.Sângeru	0,80
109	Rezervaţie hidrologică	Com.Sângeru	0,50
110	Rezervaţie hidrologică	Com.Sângeru	0,60
111	Râpa dracilor	Com.Sângeru	1,00
112	Piatra Arsă	Oraş Sinaia (în PN Bucegi)	103,00
113	Sf.Ana	Oraş Sinaia (în PN Bucegi)	2,00
114	Megalit Masa Ciobanului	Oraş Sinaia (în PN Bucegi)	1,00
115	Avenul Vânturiş	Oraş Sinaia (în PN Bucegi)	0,50
116	Cascada Vânturiş	Oraş Sinaia (în PN Bucegi)	0,50
117	Râpa lui Coman	Oraş Slanic	3,10
118	Vf.Ţiganului	Com.Starchiojd	1,50
119	Rezervaţie hidrologică	Com. Surani	1,00
120	Rezervaţie hidrologică	Com.Şirna	6,70
121	Lunca Cricovului	Com.Şirna	62,50
122	Muchia Stânii	Com. Talea	42,00
123	Valea Adâncă	Com. Talea	41,20
124	Rezervaţie hidrologică	Com.Tătaru	4,80
125	Rezervaţie geomorfol	Com.Tătaru	1,50
126	La Chilii	Com.Tătaru	0,30
127	Lacul Doftana	Com. Telega	3,50
128	Rezervaţie hidrologică	Com. Telega	0,40
129	Rezervaţie foretieră	Com.Valea Doftanei	200,00
130	Monument geologic	Com.Valea Doftanei	5,00
131	Rezervaţie cu larice	Com.Valea Doftanei	0,50
132	Valea Corbului	Com.Valea Doftanei	10,00
133	Rez.cu bulbuci de munte	Com.Valea Doftanei	30,00
134	Rezervaţie hidrologică	Com.Vâlcăneşti	0,40

Sursa : ANPM - 2011

Tab. 77 ***Judeţul Teleorman***

Nr. crt.	Obiective de interes local	Localizare	Suprafaţă
1.	Castan porcesc (Aesculus hippocastanum)	Staţia CFR Zimnicea - str. Eroilor	Circumferinţa 3m; înălţime 17m
2.	Stejar (Quercus robur)	Staţia CFR Zimnicea - str. Eroilor	Circumferinţa 4,10m; înălţime 23m
3.	Stejar (Quercus robur)	Staţia CFR Zimnicea - str. Eroilor	Circumferinţa 2,80m; înălţime 25m
4.	Stejar (Quercus robur)	Staţia CFR Zimnicea - str. Eroilor	Circumferinţa 3m; înălţime19m
5.	Salcâm japonez (Sophora japonica)	Staţia CFR Zimnicea - str. Eroilor	Circumferinţa 2,05m; înălţime 21m
6.	Salcâm japonez (Sophora japonica)	Staţia CFR Zimnicea - str. Eroilor	Circumferinţa 2,25m; înălţime 19m
7.	Salcâm japonez (Sophora japonica)	Staţia CFR Zimnicea - str. Eroilor	Circumferinţa 3,20m; înălţime 22m
8.	Stejar (Quercus robur)	Curtea cantonului CFR nr.267 Zimnicea - str.Tr.Măgurele, la barieră	Circumferinţa 3,20m; înălţime 19,5m

Anexa nr. 13

Custozii ariilor protejate în cadrul regiunii Sud Muntenia

Tab. 78 Situri Natura 2000 atribuite în administrare la nivel regional

Nr. crt.	Judeţ	Denumire arie	Suprafaţă	Administrator
JUDEŢUL ARGEŞ				
1	Judeţul Argeş (71%) , Brasov	ROSCI0194 Munţii Piatra Craiului	15867	RNP reprezentat prin Administraţia Parcului Naţional - Ocolul Silvic Zărneşti
2	Judeţul Argeş (54%) Braşov, Vâlcea, Sibiu	ROSCI0122 Munţii Făgăraş	198618	Ocolul Silvic Răşinari
JUDEŢUL DÂMBOVIŢA				
3	Braşov, Prahova (36%) şi	ROSCI0013 Bucegi	38787	RNP reprezentat prin Administraţia Parcului Natural

	Dâmbovița			Bucegi
JUDEȚUL GIURGIU				
4	Judeţul Giurgiu	ROSCI0043 Comana	26481	26481 Direcția Silvică Giurgiu prin Administrația Parcului Natural Comana
JUDEȚUL PRAHOVA				
5	Judeţul Prahova	ROSCI0038 Munții Ciucaş (împreună cu rezervația naturală 2674)	21864 d.c. în jud.Prahova 8745,6	RNP Romsilva în parteneriat cu Fundația Carpați

Sursa: ARPM Pitești

Tab. 79 Situri Natura 2000 atribuite în custodie la nivel regional

Nr. crt.	Județ	Denumire arie	Suprafață	Administrator
JUDEȚUL ARGEȘ				
1.	ROSCI0268	Valea Vâlsanului	9480	Fundația Freies Europa Weitanscauung
2	ROSPA0062	Lacurile de acumulare de pe Argeş	2260	Fundația Eco-Montan 2000
3	ROSCIO0258	Văile Brătiei şi Brătioarei	202	Primăria Albeşti de Muscel
4	ROSCI0102	Leaota	1363	Fundatia Conservation Carpathia
5.	ROSCI203	Poiana cu narcise de la Negraşi (se suprapune cu aria naturală protejată cod.2103)	5,00	Agenția Română de Consultamță
JUDEȚUL CĂLĂRAȘI				
6.	ROSPA0051	Iezerul Călăraşi	5001	Clubul Ecologic Unesco Pro Natura
7.	ROSPA0012	Braţul Borcea	13097 d.c in jud. Călăraşi 5108 a	Clubul ecologic UNESCO Pro Natura
8.	ROSCI0022	Canaralele Dunării	25943 d.c in jud. Călăraşi 7004,61 ha	Direcţia Silvică Constanţa

9.	ROSPA0039	Dunăre –Ostroave (inclus în Canaralele Dunării)	16224 d.c in jud.Călăraşi: 7300,8	Direcţia Silvică Constanţa
JUDEŢUL GIURGIU				
10.	ROSCI0138	Pădurea Bolintin	5737	Direcţia Silvică Giugiu
11.	ROSCI0106	Lunca Mijlocie a Argeşului (jud. Dâmboviţa şi Giurgiu)	3614	Agenţia Română de Consultamţă
JUDEŢUL IALOMIŢA				
12	ROSPA0044	Grădiştea-Căldăruşani Dridu	6442,0 d.c în Ialomita: 1417,24	Consorţiul formt din Asociaţia pentru protejarea habitatelor naturale şi Clubul Ecologic Unesco Pronatura
13	ROSPA0012	Braţul Borcea	13097 d.c in jud. Ialomiţa 7989	Clubul Ecologic UNESCO Pro Natura
14	ROSCI0022	Canaralele Dunării	25943 d.c in jud. Ialomiţa 5707,46	Direcţia Silvică Constanţa
15	ROSPA002	Allah Bair-Capidava (inclus în Canaralele Dunării)	Total: 11645 d.c in Ialomita 2678,35	Direcţia Silvică Constanţa
16	ROSPA0017	Canaralele Hârşova (inclus în Canaralele Dunării)	Total: 7406 d.c in Ialomita: 5924,8	Direcţia Silvică Constanţa
17	ROSPA0065	Lacurile Fundata-Amara	2036	Asociatia Primaria Amara şi Primăria Gheorghe Doja
18	ROSPA0059	Lacul Stachina (IL)	2014 d.c in Ialomita: 1065	Societatea Ornitologică Română
JUDEŢUL PRAHOVA				
19	ROSCI0153	Pădurea Glodeasa (PH)	544	Muzeul Judeţean Prahova
20	ROSCI0096	Lacul Bâlbâitoarea (PH)	3,00	Muzeul Judeţean Prahova
21	ROSCI0164	Pădurea Plopeni (PH)	91	Muzeul Judeţean Prahova
22	ROSCI0235	Stânca Tohani	50,00	Agenţia pentru Protecţia

				Mediului Prahova
JUDEȚUL TELEORMAN				
23	ROSPA0024	Confluență Olt-Dunăre – jud. Olt și Teleorman	20960 d.c in jud. Teleorman 14672	Asociația Echilibru
24	ROSCI0044	Corabia –Turnu Măgurele	9256	Asociația Echilibru
25	ROSPA0106	Valea Oltului Inferior	52786	SC Compania de Servicii și Consultanță SA

Sursa: ARPM Pitești

Tab. 80 Arii naturale protejate atribuite în custodie la nivel regional (declarate prin legea 5/2000, HG2151/2004, HG1143/2007)

Nr. crt.	Județ	Denumire arie	Suprafață	Administrator
JUDEȚUL ARGEȘ				
1.	Arges	- Rezervația Vâlsan (suprafața care se suprapune în situl Munții Făgăraș) - Golul Alpin Valea Rea-Zârna - Lacurile Hârtop I, Hârtop II și Hârtop V	10 000,00	Au fost atribuite în custodie de către Administratia Muntilor Făgăraș Fundației Eco Montan 2000
2.	IV.4	Lacul lui Bârcă	12,40	ARPM Pitești
3		Lacul Bascov (inclus in ROSPA 062 Lacurile de acumulare de pe Arges	162	Fundația Eco Montan 2000
JUDEȚUL CĂLĂRAȘI				
4	2323	Pădurea Ciornuleasa	75,20	RNP Direcția Silvică Călărași
JUDEȚUL DÂMBOVIȚA				
5	2378	Rezervația Plaiul Domnesc (DB)	0.5	Asociația Ecologică Floarea de Colț
JUDEȚUL IALOMIȚA				
6	VI 19	Lacurile Bentu Mic - Bentu Mic Cotoi -Bentu Mare Rezervația naturală, jud.	127	Clubul ecologic UNESCO Pro Natura

		Ialomița		
7	VI 19	Lacurile Bentu Mic - Bentu Mic Cotoi -Bentu Mare Rezervația naturală, jud. Ialomița	127	Clubul ecologic UNESCO Pro Natura
JUDEȚUL PRAHOVA				
8	2674	Tigăile din Ciucaș (PH)	3.00	RNP Romsilva in parteneriat cu Fundația Carpați

Sursa: ARPM Pitești

Anexa nr. 14
Situri contaminate

Tab. 81 Situri contaminate / potențial contaminate în județul Argeș (2009)

Nr. Crt	Localitatea	Suprafața poluată (HA)
1	Costești	2,5
2	Curtea de Argeș	4
3	Topoloveni	0,89
4	Albota	0,26
5	Băbana	2
6	Băiculești	6,12
7	Bârla	15,07
8	Bradu	0,33
9	Bogați	6,32
10	Căldăraru	2,73
11	Căteasca	2,54
12	Cocu	12,6
13	Drăganu	4,91
14	Izvoru	0,18
15	Leordeni	1,83
16	Lunca Corbului	2,12
17	Merișani	41,73
18	Miroși	1,17
19	Micești	1,64

20	Moșoaia	23,92
21	Mozăcești	0,22
22	Oarja	3,69
23	Poiana Lacului	17,2
24	Popești	0,63
25	Priboieni	0,088
26	Recea	0,13
27	Săpata	6,29
28	Ștefan cel Mare	0,4
29	Vedea	13,95

Sursa: Starea Mediului în județul Argeș 2009 - APM Prahova

Tab. 82 Situri contaminate / potențial contaminate în județul Prahova(2009)

Numele poluatorului	Tipul de proprietate	Tipul activității poluatoare	Natura poluanților	Suprafață (mp)
Batal depozitare șlam Tritter Boldești	Mixtă	Industrie petrolieră, extractivă, depozitare	Produs petrolier	800
Batal depozitare șlam - Băicoi	Mixtă	Industrie petrolieră, extractivă, depozitare	Produs petrolier	600
Batal depozitare șlam Cărbunești 1	Mixtă	Industrie petrolieră, extractivă, depozitare	Produs petrolier	75
Batal depozitare șlam Cărbunești 2	Mixtă	Industrie petrolieră, extractivă, depozitare	Produs petrolier	60
Batal depozitare șlam Central I Boldești	Mixtă	Industrie petrolieră, extractivă, depozitare	Produs petrolier	750
Batal depozitare șlam Central II Boldești	Mixtă	Industrie petrolieră, extractivă, depozitare	Produs petrolier	400

Batal depozitare șlam ecologic Boldești	Mixtă	Industrie petrolieră, extractivă, depozitare	Produs petrolier	2500
Batal depozitare șlam Parc 710	Mixtă	Industrie petrolieră, extractivă, depozitare	Produs petrolier	800
Batal depozitare șlam Sonda 6002 Sinaia	Mixtă	Industrie petrolieră, extractivă, depozitare	Produs petrolier	900
Centru colectare 1043 Bușteni	Mixtă	Rezervoare, conducte	Produs petrolier	129
Centru colectare 16 Vălcănești	Mixtă	Rezervoare, conducte	Produs petrolier	250
Centru colectare 22 Vălcănești	Mixtă	Rezervoare, conducte	Produs petrolier	11
Centru colectare 16 Vălcănești	Mixtă	Rezervoare, conducte	Produs petrolier	250
Centru colectare 302 Gropi	Mixtă	Rezervoare, conducte	Produs petrolier	-
Centru colectare 4 Dora	Mixtă	Rezervoare, conducte	Produs petrolier	35
Centru colectare 454 Drăgăneasa	Mixtă	Rezervoare, conducte	Produs petrolier	250
Centru colectare 513 Vârful Drăgănesei	Mixtă	Rezervoare, conducte	Produs petrolier	650
Centru colectare 514 Coconea	Mixtă	Rezervoare, conducte	Produs petrolier	650
Centru colectare 543 Perimetru	Mixtă	Rezervoare, conducte	Produs petrolier	-
Centru colectare 547 Buștenari	Mixtă	Rezervoare, conducte	Produs petrolier	45
Centru colectare 701 Buștenari	Mixtă	Rezervoare, conducte	Produs petrolier	35
Centru colectare 701 Câmpina	Mixtă	Rezervoare, conducte	Produs petrolier	10
Centru colectare 702 Câmpina	Mixtă	Rezervoare, conducte	Produs petrolier	300
Centru colectare	Mixtă	Rezervoare,	Produs	300

704 Câmpina		conducte	petrolier	
Centru colectare 8 Mircea	Mixtă	Rezervoare, conducte	Produs petrolier	720
Centru colectare 906 Mislea	Mixtă	Rezervoare, conducte	Produs petrolier	150
Centru colectare 934 Vălcânești	Mixtă	Rezervoare, conducte	Produs petrolier	490
Centru colectare 97 Coconea	Mixtă	Rezervoare, conducte	Produs petrolier	700
Centru colectare Nicovani	Mixtă	Rezervoare, conducte	Produs petrolier	-
Centru colectare Valea Orlei	Mixtă	Rezervoare, conducte	Produs petrolier	-
Centru colectare 96 Păcureți	Mixtă	Rezervoare, conducte	Produs petrolier	40
Depozitul ITTC Mislea	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	-
Depozitul Recea	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	2.200
Depozitul Runcu	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	-
Depozitul Băicoi Vest (Plai)	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	1.600
Depozitul Scăieni	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	450
Depozitul Surani	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	750
Depozitul Urlați	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	200
Dezbenzinare Boldești	Mixtă	Depozitare	Produs petrolier	-
Mina Matița	Mixtă	-	Produs petrolier	
Parc 1 AR Țintea	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde,	Produs petrolier	310

		conducte		
Parc 1 Mălăești	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	850
Parc 1 Mărgineni	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	470
Parc 1 Predeal-Sarai	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	150
Parc 1 Slobozia + depozit Slobozia	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	400
Parc 11 Bărăitaru	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	11
Parc 1 RA Băicoi	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	150
Parc 1101 Buștenari	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	800
Parc 1125 Buștenari	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	75
Parc 12 Urlați	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	-
Parc 13 Urlați	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	160
Parc 14 Sinaia Mizil	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	-
Parc 15 Urlați	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	18
Parc 165 Țintea	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	-
Parc 1704 Recea	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde,	Produs petrolier	30

		conducte		
Parc 177 Țintea	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	456
Parc 18 Călinești	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	3.600
Parc 2 Sare	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	30
Parc 2 Slobozia	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	700
Parc 2 Urlați	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	-
Parc 238 Boldești	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	100
Parc 2 Stație injecție Cărbunești	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	-
Parc 3 Cărbunești	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	180
Parc 30 RA Băicoi	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	10
Parc 309 Plopu	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	65
Parc 327 Gura Vitioarei	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	750
Parc 34 AR-PM	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	390
Parc 4 AR Băicoi	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	145
Parc 4 Cărbunești	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde,	Produs petrolier	220

		conducte		
Parc 4 Urlați	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	220
Parc 4 VD Țintea	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	2.000
Parc 426 Țintea	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	30
Parc 448 Drăgăneasa	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	740
Parc 461 Gura Drăgănesei	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	120
Parc 5 Aricești	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	-
Parc 5 Cervenia - PM	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	3.900
Parc 501 Aricești	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	1.800
Parc 502 Aricești	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	2.790
Parc 551 Pițigaia	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	500
Parc 560 Bordeanca	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	25
Parc 585 Mislea	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	5.000
Parc 6 AR-PM	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	400
Parc 669 Boldești	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde,	Produs petrolier	100

		conducte		
Parc 68 RA Florești	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	150
Parc 700 Boldești	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	96
Parc 703 Boldești	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	50
Parc 707 Seciu	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	11.149
Parc 71 Mălăești	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	65
Parc 710 Boldești	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	50
Parc 8 AR Băicoi	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	100
Parc 8 Urlați	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	140
Parc 818 Seciu	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	50
Parc 861 Recea	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	53
Parc 877 Mislea Vechi	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	260
Parc 92 Seciu	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	20
Parc Măgurele	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	80
Parc Matița	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde,	Produs petrolier	280

Regio PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL SUD MUNTENIA
Inițiativă locală. Dezvoltare regională.
www.inforegio.ro
"Proiect cofinanțat din FEDR prin POR 2007-2013"

		conducte		
Parc Opăriți	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	570
Parc Păcureți	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	-
Parc Podeni	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	-
Parc Posești	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	1.450
Parc Seninu	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	17
Parc - depozit 2 Pădure	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	450
Parc - depozit 308 Gura Vitioarei	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	130
Parc - depozit Slobozia	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	1.600
Parc - depozit 2 Predeal	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	580
Primăria Câmpina - Batal Lacul Peștelui (reziduuri petroliere)	Publică	Depozitări reziduuri petroliere	Produs petrolier, metale grele	8.130
Primăria Ploiești - Batal de reziduuri petroliere- zona Vega	Publică	Depozitări reziduuri petroliere	Produs petrolier	20.000
Punct de lucru 177 Țintea	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	1150
Punct de lucru	Mixtă	Parc de	Produs	330

Copăceni		rezervoare, sonde, conducte	petrolier	
Punct de lucru Sonda 22 Bărăitaru	Mixtă	Rezervoare conducte	Produs petrolier	-
Punct de lucru Sonda 23 Bărăitaru	Mixtă	Rezervoare conducte	Produs petrolier	-
Punct de lucru Sonda 3200 Cioceni	Mixtă	Rezervoare conducte	Produs petrolier	-
Punct de lucru Sonda 3802 Sinaia de Mizil	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	-
Punct de lucru Sonda 3806 Sinaia de Mizil	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	500
Punct de lucru Sonda 722 Țintea	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	150
Punct de lucru Sonda OR 1	Mixtă	Parc de rezervoare, sonde, conducte	Produs petrolier	3
SC Mega Company SRL București - Depozit cenușă pirită	Privată	Industrie chimică - fabricare de îngrășăminte chimice	Metale grele	60.000
SC Petrom SA Centru colectare 27 Nădejde	Mixtă	Rezervoare conducte	Produs petrolier	16
SC Romfosfochim Active SRL Valea Călugărească	Privată	Industrie chimică - fabricare de îngrășăminte chimice	Metale grele	290.000
Stația compresoare 14 Țintea	Mixtă	Industrie petrolieră - compresoare	Produs petrolier	-
Stația compresoare 30 Băicoi	Mixtă	Industrie petrolieră - compresoare	Produs petrolier	45
Stația	Mixtă	Industrie	Produs	1.400

compresoare 6 Băicoi		petrolieră - compresoare	petrolier	
Stația compresoare 9 Urlați	Mixtă	Industrie petrolieră - compresoare	Produs petrolier	-
Stația compresoare Iconița	Mixtă	Industrie petrolieră - compresoare	Produs petrolier	90
Stația compresoare Prahova	Mixtă	Industrie petrolieră - compresoare	Produs petrolier	7
Stația injecție 158 Țintea	Mixtă	Industrie petrolieră - compresoare	Produs petrolier	65
Stația injecție 903 Mislea	Mixtă	Industrie petrolieră - compresoare	Produs petrolier	-
Stația injecție Sonda 19 Bărăitaru	Mixtă	Industrie petrolieră - compresoare	Produs petrolier	-
Stația injecție Balaca	Mixtă	Industrie petrolieră - compresoare	Produs petrolier	-

Sursa: Starea Mediului în județul Prahova 2009 - APM Prahova

Tab. 83 Situri contaminate / potențial contaminate în județul Teleorman

Nr. crt	Numele proprietarului/administratorului/detinatorului sitului contaminat	Tipul de proprietate asupra terenului	Tipul activitatii poluatoare	Natura sursei de poluare	Suprafata contaminata (m²)
1	SC ROMCIP SA	Persoană juridică	Instalații pentru creșterea intensivă a porcinelor > 2.000 locuri > 750 locuri pt. scroafe	Iazuri biologice Depozit de motorină	60.000.003
2	SC DONAU CHEM SRL	Persoană juridică	Industria chimică-platforma industrială Turnu Magurele	Halde de cenușă de pirită Bataluri de fosfogips	843800

Regio PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL SUD MUNTENIA
Inițiativă locală. Dezvoltare regională.
www.inforegio.ro
"Proiect cofinanțat din FEDR prin POR 2007-2013"

3	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE PREAJBA NORD ȘI SUD Parc 1 Șopârlești	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	1255
4	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE PREAJBA NORD ȘI SUD MTT Poeni	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	11485
5	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE PREAJBA NORD ȘI SUD Parc 8 Grația	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	1745
6	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE PREAJBA NORD ȘI SUD Parc 30 Grația	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	1710
7	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE PREAJBA NORD ȘI SUD Parc 18 Vătași	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde Conducte	2740,65
8	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE PREAJBA NORD ȘI SUD Parc 11 Vatasi	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	1350
9	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE PREAJBA NORD ȘI SUD Parc 25 Vătași	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde Conducte	2255
10	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE PREAJBA NORD ȘI SUD Parc 12 Butești	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	1480
11	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE PREAJBA NORD ȘI SUD Parc 22 Ciuperceni	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde Conducte	3225
12	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE PREAJBA NORD ȘI SUD Parc 23 Ciuperceni	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde Conducte	3171
13	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE PREAJBA NORD ȘI SUD	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	630

	Parc Sârbeni				
14	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE PREAJBA NORD ȘI SUD Parc 13 Poeni	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	3460
15	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE PREAJBA NORD ȘI SUD Parc 14 Cătunu	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	2490
16	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE PREAJBA NORD ȘI SUD Parc 19 Siliștea	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde Conducte	19244
17	SC PETROM SA GRUP ZACAMINTE PREAJBA NORD SI SUD Parc Siliștea Gaze	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	489
18	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE PREAJBA NORD ȘI SUD Parc Siliștea Țiței	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	1148
19	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE PREAJBA NORD ȘI SUD Parc 20 Scurtu Mare	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde Conducte	14755
20	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE PREAJBA NORD ȘI SUD Parc 24 Scurtu Mare	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	2835
21	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE PREAJBA NORD ȘI SUD Parc 24 RACA	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	1375
22	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE PREAJBA NORD ȘI SUD Parc 3 Drăcesti	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	460
23	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE PREAJBA NORD ȘI SUD Parc 41 Baciu	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	2340

24	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE PREAJBA NORD ȘI SUD Parc 31 Negreni+Grup 2085	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	278
25	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE VIDELE-VADU LAT Parc 1 Hârlești	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	941
26	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE VIDELE-VADU LAT Parc 1 Ciolănești	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	3375
27	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE VIDELE-VADU LAT Depozit 26 Blejești	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	necunoscuta
28	SC PETROM SA GRUP ZACAMINTE VIDELE-VADU LAT Parc 34 Talpa	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	3270
29	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE VIDELE-VADU LAT Parc 39 Talpa	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	5810
30	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE VIDELE-VADU LAT Parc 5 Videle	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	1110
31	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE VIDELE-VADU LAT Parc 3 Videle	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	3052
32	SC PETROM SA GRUP ZACAMINTE VIDELE-VADU LAT Parc 55 Videle	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	3560
33	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE VIDELE-VADU LAT Parc 10 Videle	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	1993
34	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE VIDELE-VADU LAT	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	1010

	Parc 40 Videle				
35	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE VIDELE-VADU LAT Parc 66 Videle	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	850
36	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE VIDELE-VADU LAT Parc 65 Videle	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	3540
37	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE VIDELE-VADU LAT Parc 62 Videle	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	1350
38	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE VIDELE-VADU LAT Parc 43 Videle	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	3625
39	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE VIDELE-VADU LAT Parc 1044 Videle	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	5750
40	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE VIDELE-VADU LAT Parc 44 Videle	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	11450
41	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE VIDELE-VADU LAT Parc 35 Videle	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	960
42	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE VIDELE-VADU LAT Parc 29 Videle	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	2680
43	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE VIDELE-VADU LAT Parc 26 Videle	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	8500
44	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE VIDELE-VADU LAT Parc 68 Videle	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	630

45	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE VIDELE-VADU LAT Parc 12 Videle	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	2101
46	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE VIDELE-VADU LAT Parc 13 Videle	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	2495
47	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE VIDELE-VADU LAT Parc 6 Videle	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	1750
48	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE VIDELE-VADU LAT Parc 25 Videle	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	8934
49	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE VIDELE-VADU LAT Parc 60 Videle	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	2500
50	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE VIDELE-VADU LAT Parc 63 Videle	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	940
51	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE VIDELE-VADU LAT Parc 64 Videle	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	550
52	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE VIDELE-VADU LAT Parc 67 Videle	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	1060
53	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE VIDELE-VADU LAT Parc 27 Videle	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	1780
54	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE VIDELE-VADU LAT Parc 28 Videle	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	3419
55	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE VIDELE-VADU LAT	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	674

	Parc 38 Videle				
56	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE VIDELE-VADU LAT Parc 11 Videle	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	3950
57	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE VIDELE-VADU LAT Parc 2 Ciolănești	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	850
58	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE VIDELE-VADU LAT Parc 41 Videle	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	865
59	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE VIDELE-VADU LAT Parc 33 Videle	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Sonde	918
60	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE PREAJBA NORD SI SUD Depozit de șlam Poeni	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Slam petrolier	12000
61	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE PREAJBA NORD SI SUD Decantor șlam MTT Poeni	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Slam petrolier	2940
62	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE PREAJBA NORD ȘI SUD Depozit șlam Parc 18 Poeni	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Șlam petrolier	5509
63	SC PETROM SA GRUP ZĂCĂMINTE PREAJBA NORD ȘI SUD Depozit ecologic de șlam Poeni	Persoană juridică	Industria petrolieră-extracție zăcăminte	Șlam petrolier	1250
64	Primaria Poroschia (în urma contractului de comodat nr. 356/2008 incheiat cu S.P.C.T.D.T.D.M Alexandria)	Autoritate publică locală	Depozit menajer	Deșeuri menajere	500

Sursa: Starea Mediului în județul Teleorman 2009 - APM Teleorman